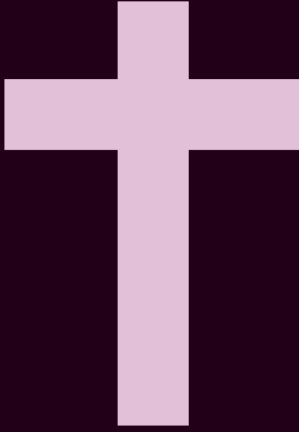

Jibu

Jibu: Jir Shidun (New Testament)

Jibu
Jibu: Jir Shidun (New Testament)

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Jibu

Contributor: The Nigeria Bible Translation Trust

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 5 May 2025 from source files dated 6 May 2025
a1139895-fa13-5ff1-8c00-a8ad25fca2f

Contents

Matiyu	1
Markus	64
Luka	103
Yohanna	168
Swàm Yann Aswamká	217
Romawaká	280
1 Korintiyawaká	308
2 Korintiyawaká	335
Galatiyawaká	352
Afisawaká	362
Filibiyawaká	372
Kolosiyawaká	379
1 Tasalonikawaká	385
2 Tasalonikawaká	391
1 TIMOTI	395
2 TIMOTI	403
TITUS	409
FILIMON	413
IBRANIYAWAKA	415
YAKUBU	436
1 BITRUS	444
2 BITRUS	451
1 YOHANNA	456
2 YOHANNA	463
3 YOHANNA	464
YAHUDA	465
Buká Yesu Tiya Sig Yohanna	468

Jir Ajwár Zyun-à MATIYU Ba Sig

Tarkada zyun-à Matiyu ba sig níng, tarkada-à hi ri dinya yi jír á shinn barà Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká. Yesu í wà zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi á dunyarú. Ku í wùn Shìdun. Matiyu rì dang jír á shinn barà big mà sig Yesu, ma barà big sa ku batisma, ma barà Shaitan màg màg fig ku, ma barà ku tàg mpìrká bu nìnànn nímá, ma barà Yahuda Iskariyoti ya tafinn ku, ma barà big gban ku, ma barà Shìdun gbar dù nann zu ku ma yonki. Bu káníng í bu-à tarkada Matiyu ri tàg yi.

Swai Mpìrká Bu Yesu (Luk 3:23-38)

¹ Wàníng í tarkada á shinn yàkúká bu Yesu Kristi wùn Dawuda, Dawuda í wùn Ibrahim.

² Ibrahim mà Ishaku, Ishaku mà Yakubu, Yakubu mà Yahuda ma shunwàuwá big ma wunzàwá big.

³ Yahuda mà Parisa ma Zarahá, zìnn nàbá í Tamara. Parisa mà Hasaruna, Hasaruna mà Arama.

⁴ Arama mà Aminadabu, Aminadabu mà Nahashuna, Nahashuna mà Salmuna,

⁵ Salmuna mà Buaza, zyun-à nàwá í Rahab. Buaza mà Obida zyun-à nàwá í Rautha. Obida mà Yassa,

⁶ Yassa mà kùr Dawuda.

Dawuda bó mà Sulemanu zyun-à nàwá í wà ki Uriya.

⁷ Sulemanu mà Rahabama, Rahabama mà Abiya, Abiya mà Asa.

⁸ Asa mà Yahushafata, Yahushafata mà Yurama, Yurama mà Uzzaja.

⁹ Uzzaja mà Yuthama, Yuthama mà Ahaza, Ahaza mà Hizkiya.

¹⁰ Hizkiya mà Manassa, Manassa mà Amuna, Amuna mà Yushiya.

¹¹ Yushiya mà Yakunya ma wunzà wàníng big, á sai-à big gbar zìg yag sig mpìr Israilaká ma gban mà Babila.

¹² Barà big zìg yag big mà Babila, ásim Yakunya bi mà Shaaltilla, Shaaltilla mà Zarubabila.

¹³ Zarubabila mà Abihuda, Abihuda mà Aliyakima, Aliyakima mà Azura.

¹⁴ Azura mà Saduka, Saduka mà Ahima, Ahima mà Aliyuda.

¹⁵ Aliyuda mà Aliazara, Aliazara mà Mattana, Mattana mà Yakubu.

¹⁶ Yakubu mà Yusufu nù Maryamu, Maryamu zyun-à mà sig Yesu wà big ri bar rag í Almasihu.

¹⁷ Bu-à pànn sig á zamanu Ibrahim hár bi fòr Dawuda í zamanu dwib agban yina. Bu-à pànn sig á zamanu Dawuda hár bi fòr á sai-à big zìg yag big mà Babila, í zamanu dwib agban yina tinn. Bu-à pànn sig á sai-à big zìg yag big mà Babila hár big mà sig Yesu, í zamanu dwib agban yina tinn.

Barà Big Mà Yesu Kristi (Luk 2:1-7)

¹⁸ Wàníng í barà big mà sig Yesu Kristi áni. Nàwá Maryamu ma Yusufu big rag bá sir ban, ama á sai-à ku kà fig ma á lu wunù-à hi ni bàna, ku shi sig ma finn zyun-à bi sig mà byar Awun Shìdun.

¹⁹ Yusufu í mpìr òsàn, ku zìm fig aku sa pànn Maryamu àzunáí áyau bìr mpìrká ni bàna. A byar-à hi ku kyab barà kwá bòn timer ta fim rig wàning, kada mpìrká abig yì bàna.

²⁰ Barà ku ri kyab àdòning, sáí wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni á la-à ni n rag, “Yusufu yiwai Dawuda, á shàr zinn wà wá zìg wàwú Maryamu bàna, jir kai bàna ku yim fig í finn sa bàna, ama finnwá bi sig á byar Awun Shìdun.

²¹ Kwá mà wùn wunù, wá bar zinnwá Yesu, jir kai bàna wàning má zìg zú nì mpìrká buwá á bu pyìrbá nì.”

²² Bu káníng sa sig àjirà bu-à mpìr adang kyann jir Shìdun dang sig sai-à rì níng, aku shi àràg barà ku rì dang sig.

²³ Ku dang rag, “Aníng myàng, uwà sáab zyun yì fig wunù bàna má yim finn, má mà wùn wunù, bá bar zinnwá Immanuel.” (Yìr zinn Immanuel í “Shìdun shi sig ma yi.”)

²⁴ Barà Yusufu dù nann zu á na-à ni, ku sir ban ma wàwá Maryamu àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig ku.

²⁵ Ama ku yì fig wàning í uwà bàna hár wàning bi mà wùnwá. Ku bar zinn wùn-à hi rag Yesu.

2

Mpìr Yarká Bi Abig Myàng Yesu Wùn Ajann-à Níng

¹ Big mà sig Yesu mà finn swann Baitalami á jànn Yahudiya, á sai-à Hirusu rì na sig kùrwá. A byar-à níng hi mpìr yarká zyun-à ri myàng yì asuswirká níng, bi sig mà agunn àyúnn sànn kyùr, n yag fòr mà Urushalima.

² Big bib rag, “Ma wùn-à big mà sig ku í kùr Yahudawaká níng, ku shi sig áni rà? Yi myàng hing asuswirwá mà agunn àyúnn sànn kyùr, í bu-à sa yi bi sig jirà ayi wib ku.”

³ Barà kùr Hirusu fig àdòning, pìkyinnwá í bai rigwá ma bu mpìrká mà Urushalima bidim pàr.

⁴ Ku bar kwonn rig àgbamká ri twib swann bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká, n bib big byar-à bá mà Almasihu, zyun-à Shìdun dang rag kwá swam bi níng.

⁵ Big dinya ku n rag, bá mà wàning á finn swann Baitalami mà jànn Yahudiya, jir kai bàna í bu-à mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun níng, ba sig n rag:

⁶ “Wù Baitalami swann Yahudiya, wù í swann títi bàna á finn jànn Yahudiya, jir kai bàna áyauwú ni bá zìg zu bi kùr zyun-à má shi kang mpìr Israìlaká.”

⁷ A byar-à níng hi, kùr Hirusu bòn timer bar mpìr yar káníng n bib big ádàn n rag, big myàng sig asuswir-à níng ákaun rà?

⁸ Ku swam yag big mà Baitalami n rag, “Aníng yag àjirà aníng bib byann jir wùn-à hi ádàn. Wà na bib dig hing ku, aníng bi dinya mì jirà mì má n yag n wib ku tinn.”

⁹ A byar-à hi big dù n yag kyonná. Asuswir-à big nìm myàng sig mà agunn àyúnn sànn kyùr níng, ri yag á pyànná ni hár n yag sar mà byar-à wùn-à hi shi sig.

¹⁰ Barà big myàng asuswir-à àdòning, big fig àjwá á pìkyinná ni wani.

11 Big kà yag mà lu-à hi, n myàng wùn-à shi sig ma nàwá Maryamu, big binn kir wann á pyànnwá ni n wib ku. Big finnn swánnbá, n ya wùn-à hi zinariya ma lubann ma mur, bu káníng ri ning swínn òsàn nímá.

12 Shìdun dinya big á la-à ni n rag abig kàng yag mà byar Hirudus bàna, abig bàg gbìb zyun kim ma abig kàng yag mà jànnbá ni.

Yusufu Ma Maryamu Zig Wùn Ajann-à n Shàr Yag Mà Jànn Masar

13 Barà mpìr yar káníng dù mi ri yag àdòníng, sáí wùn aswam Shìdun bi á byar Yusufu á la-à ni n rag, “A dù, á zig wùn-à níng ma nàwá. A shàr yag rìg mà Masar jirà aníng shi màhàn, sáí àyúnn-à ma dang rag á dù, jir kai bàna Hirudus ri zìm aku gban rìg wùn-à hi.”

14 Ku dù n zig wùn-à ma nàwá á fi-à níng hi, n yag mà Masar.

15 A byar-à níng hi, ku shi shuwá màhàn hár Hirudus bi wu kiwá.

Bu-à níng sa sig àdòníng jirà bu-à Shìdun rì dang sig á nu mpìr-à rì dang kyann jír wá n rag, “N zig zu hing wùnmi áyau mpìr Masar ni” níng, aku shi àràg barà ku rì dang sig.

Kùr Hirudus Gban Yanká Nìnnàn Nímá

16 Barà Hirudus myàng mpìr yar káníng tonn gban ku, n kàng bi fig rag bàna níng, pikyinnwá í bai rìg-à. Ku swam yag rag, abig gban rìg yann wunùká á Baitalami ma ká zyun-à shi yàr sig ma finnn swann-à hi, ká zyun-à jibá fòr sig pyàna, ma ká zyun-à fòr fig bàna. Bu-à níng sa sig àdòníng, jir kai bàna mpìr yar káníng dinya sig ku sai-à big myàng sig asuswir wùn-à níng.

17 A byar-à níng hi, bu-à Irimiya mpìr-à rì dang kyann jir Shìdun dang sig níng, sa hing àràg barà ku dang sig.

18 Ku dang rag:

“Mpìrká fig big ri kig nàikitáú ki mà Rama.

I Rahila ri kig yanká buwá.

Ku ngàng wà a mpìrká tonn bying ku,

jir kai bàna yanká buwá wu gban rìghing.”

Barà Yusufu Big Kàng Bi Mà Masar

19 Barà Hirudus wu àdòníng, sáí wùn aswam Shìdun mà wai bi á byar Yusufu á la-à ni á Masar n rag,

20 “A dù á zig wùn-à níng ma nàwá á kàng yag rìg mà jànn Israila, jir kai bàna mpìrká ri zìm abig gban wùn-à níng, big wu rìghing.”

21 Ku dù n zig wùn-à ma nàwá, n kàng yag rìg mà jànn Israila.

22 Barà Yusufu fig rag Arkilayas wùn Hirudus zig rìghing kùr tawá Hirudus, mi ri na kùr á shinn mpìrká á Yahudiya, sáí zinn pànn rìg ku wà kwá yag màhàn. A byar-à hi Shìdun bi á byarwá ni á la-à ni n twìb ku byur. I byar-à ku í yag rìg-à mà jànn Galili.

23 A byar-à hi ku yag n shi mà swann-à big ri bar rag í Nazarat, àjirà bu-à Shìdun dang sig á nu mpìrká rì dang kyann jír wá níng, aku shi àràg barà ku dang sig. Big dang rag, “Bá bar ku mpìr á Nazarat.”

3

*Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mar 1:1-8; Lùk 3:1-18; Yoh 1:19-28)*

1 Asai-à bó hi ni, Yohanna àsàin-à ri sa batisma bi, mi ri dang jir Shìdun mà awúnn-à ni mà Yahudiya.

2 Ku ri dang rag, “Aning fim bu pyir sa, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá áni níng, nyàan fòr.”

3 Yohanna í mpìr-à Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun rì dang sig jír á shinnwá ni n rag,

“Mpìr zyun-à má swam yag ku níng,

ku shi sig mà awúnn-à ni,

ku ri dinya mpìrká jír mí rag,

‘Aning wàu kyàr gbìb-à Shinn Luyí má bàg áni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng,

aning wàu lab finn yag rìg mà pyànn.’ ”

4 Jà Yohanna big zwàu sig ma wai rakumi, ku sùr gban sig agau mìrwá ma wau. Bujuwá í àtìbàin ma dain.

5 A byar-à níng hi, mpìrká mà Urushalima ma mpìrká mà Yahudiya bidim pàr ma byar-à shi yàr sig mà Ning Urdun, big zu n yag mà byarwá ni.

6 Big dang bu pyìrbá big sa sig, í wà ku wau big òr batisma mà Ning Urdun.

7 Barà Yohanna myàng Farisawaká ma Sadukiyawaká nìnànn nímá ri bi àjirà aku wau big òr batisma, sái ku bíb big n rag, “Ning í bushùwí big, í ni dinya sig níng í nì rag, ‘Ná zu shwìn bu-à Shìdun dang sig rag kwá swam bi níng’ rà?”

8 Aning sa bu-à mpìrká má yì rag níng fim rìghing bu pyìrná.

9 Kada aning kyab rag, ná zìg zu shinn ná á shwìn-à ri bi níng ni jirà taná í Ibrahim níng, bàna. N dinya níng Shìdun má sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hìng, kwá zìg abàn káníng ma màmm yann adaká bu Ibrahim mà kàhi.

10 Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann rìg bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá ta kà rìg mà pyìr-à ni.

11 Mì ri wau níng òr batisma ma zàpìr jirà mpìrká abig yì rag níng fim rìghing bu pyìrná. Ama mpìr-à má bi ásimmí ni níng, kwá wau níng òr batisma ma Awun Shìdun, ma pyìr. Ku í àgbammí, kó tabarwá má, ò fòr fig wà má swann dù bàna.

12 Atitìrwá shi sig á vùwá ni, kwá pìm kyàr rìg zawá òsàn nímá, ma wìr kwonn rìg yìr zawá í byar òzyun má wìr kà rìg mà vonn-à ni. Kwá wìr kà rìg asinnká á pyìr-à má òr fà òr bàna.”

Yohanna Wau Yesu Òr Batisma

(Mar 1:9-11; Luk 3:21-22; Yoh 1:31-34)

13 Asai-à níng hi, Yesu dù mà Galili mi ri yag mà Ning Urdun á byar Yohanna, àjirà a wàníng wau ku òr batisma.

14 Yohanna ri zìm aku kan òr ku, n rag, “Mì zyun-à mì ri zìm á wau mì òr batisma, í wà à bi á byarmí ni rag n wau wù rà?”

15 A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, á sa mì àdòníng tàma-à níng, àjirà ayi bàg bu-à Shìdun ri zìm. A byar-à hi Yohanna í zìm rìg-à.

16 Barà big wau kinn rìg Yesu òr batisma àdòníng, sái ku í nann zu rìg-à mà zàpìr-à ni, waisháu-à bó í pù fim-à sa hauu. Ku myàng Awun Shìdun ri wann bi àràg í àlàb ri bí ni á shinnwá ni.

17 Nài jír zu bi mà waisháu-à ni n rag, “Wàníng í wùn mí zyun-à mì ri zim, zyun-à pikyinnmí ri fig àjwárwá wàni.”

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu Aku Sa Bu-à Bibai

(Mar 1:12-13; Luk 4:1-13)

1 A byar-à níng hi, Awun Shìdun zìg yag Yesu mà awúnn-à ni àjirà a Shaitan màg màg fig ku.

2 Ku sìnn nu su dipyànà fi mà àyúnn, ku ji fig bu zyun bàna. A byar-à níng hi amor bi gban ku.

3 I byar-à Shaitan bi á byarwá ni n rag, “Wà wù ma í wùn Shìdun, á dang abàn káníng abig kàng buju.”

4 Sáí Yesu dinya ku n rag, “Big ba sìnn sig á tarkada Shìdun n rag, ‘Mpir má shi fig ma yonki íri jir buju ji bàna, ama sáí ma jirká zyun-à ri zu bi mà nu Shìdun ni.’ ”

5 I byar-à Shaitan zìg yag ku mà finn swann Urushalima, n sìnn ku á shinn lu Shìdun ni mà wai,

6 n rag, “Wà wù ma í wùn Shìdun, á pìm tig wann bi á jìnn ni, jir kai bàna big ba sig rag,

‘Shìdun má swam bi yann aswamwá big,

bá myàng kwonn ma wù í zyun.

Bá jag vù má pànn wù,

àjirà kada á wab barwú abàn bàna.’ ”

7 A byar-à hi Yesu dinya ku rag, “Ama big ba sig rag, ‘Kada á màg màg fig Shìdunwú bàna.’ ”

8 A byar-à hi Shaitan zìg yag ku mà shinnkwinn-à ni mà wai, n tìya ku byar shu kùrká á dunyarú bidim pár, ma barà káníng wài sig áni,

9 n dinya ku rag, “Wà wa binn kir wann hing á jìnn ni ma wib hing mì, bu káníng bidim pár má ya wù.”

10 A byar-à hi Yesu dinya Shaitan rag, “A gàb dir ma mì, jir Shìdun dang rag, ‘A wib íri Shinn Luwú Shìdun ku awínwá ni.’ ”

11 A byar-à hi Shaitan dù n fim ku. Yann aswam Shìdun mà wai bi, n myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili

(Mar 1:14-15; Luk 4:14-15)

12 Barà Yesu fig big rag big pànn rìghing Yohanna n sìnn kà rìghing wàníng mà tonn fi níng, sáí ku dù mi í yag rìg-à mà Galili.

13 Ku shi fig mà swann Nazarat bàna, ku í yag rìg-à mà Kafarnahum n shi màhàn mà nu zàpìr-à ni, mà shab jànn Zabuluna ma Naftali,

14 àjirà bu-à Ishaya mpir-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig níng aku shi àràg barà ku dang sig n rag:

15-16 “Mpir káníng bidim pár shi sig á zufi-à ni.

Mpirká á Zebuluna ma Naftali,

ma mpirká á nu níng-à ni,

ma ká zyun-à shi sig mà agunn Ning Urdun,

ma ká zyun-à big í mpir Yahudawaká bàna shi sig mà jànn Galili,

mpir káníng bidim pár shi sig á zufi-à ni,

ama tàma-à níng àyar yar wann bi hing á byar bá ni.”

¹⁷ A byar-à níng hi, Yesu kà mi ri dang rag jir Shìdun n rag, abig fim bu pyir sa, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

*Yesu Bar Mpir Agban Jái Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mar 1:16-20; Luk 5:1-11)*

¹⁸ Barà ku ri kyann yag mà nu Ayunn Galili àdòning, sái ku myàng mpir pyàna, zyun í Siman zyun-à big ri bar rag Bitrus, ma wunzàwá Andarawus. Big ri vinn birgi mà zàpir-à ni, jir kai bàna big í mpir apànn jái big.

¹⁹ Yesu dinya big n rag, “Aning bàg bi mi. Barà níng ri pànn jái níng má tàg ning barà ná pànn zig bi rág mpirká á byarmí ni.”

²⁰ A byar-à níng hi, big dù báb, n fim rìg birgibá, n bàg yag rìg ku.

²¹ Barà ku ri yag àdòning, sái ku myàng mpir pyàna big, zyun í Yakubu wùn Zabadi, big Yohanna wunzàwá. Big shi sig á kòr-à ni, kwonn ma tabá Zabadi. Big ri sa samyib birgibá, sái Yesu bar big.

²² A byar-à níng hi, big dù báb, n fim rìg kòrbá ma tabá, n bàg yag ku.

*Bir Mpirká Ninànn Nímá Bàg Yag Yesu
(Luk 6:17-19)*

²³ Yesu kyann gban rìg finn swannká á jànn Galili mi ri dang jir Shìdun mà tonn bir kwonn-à ni. Ku ri dang jir á shinn barà Shìdun má na kùrwá, mi ri dàb kwonn ma mpir dorká kim kim.

²⁴ Taiwá kàng kwib vinn rìg jànn Suriya. A byar-à níng hi, mpirká ri zìg bi mpir dorká kim kim, mà ká ri wa shwìn, mà ká zyun-à wàu dab sig big, ma mpir dor kwonnká, mà ká zyun-à òrbá wu tag sig. Ku dàb gban rìg big bidim pàr.

²⁵ Bir mpirká ninànn nímá dù n kan bàg yag rìg ku mà jànn Galili big Dikapolis big Urushalima big Yahudiya big jànn mà agunn Ning Urdun mà jann.

5

*Jir á Shinn Mpirká Má Fig Ajwár
(Luk 6:20-23)*

¹ Barà Yesu myàng bir mpirká àdòning, ku nann zu mà shinnkwinn-à ni, n shi màhàn. Yann sukàwá big bi á byarwá ni.

² A byar-à hi ku kà mi ri tàg big n rag,

³ “Mpirká yì hing Shìdun á kyinnbá ni, n yì hing rag big kinn fig bu bàna níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna big shi sig á vù Shìdun, ku í kùrbá.

⁴ “Mpirká zyun-à pikyinnbá ri bai níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má sa tag wann rìg pikyinnbá.

⁵ “Mpirká ri myàng shinnbá àràg big í bu zyun bàna níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna dunyaru má shi í bubá.

⁶ “Mpirká zyun-à ri zìm abig sa bu-à Shìdun ri zìm níng, bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má ya big bu-à big ri zìm.

⁷ “Mpirká ma ri myàng ashi jàubá, bá fig àjwár,
jir kai bàna Shìdun má myàng ashibá tinn.

8 “Mpìrká zyun-à ma shi sig ma pikyinn-à kyìkyà, bá fig àjwár, jir kai bàna bá myàng Shìdun.

9 “Mpìrká zyun-à ma ri jùn kwonn mpìrká í byar ñzyun, bá fig àjwár, jir kai bàna bá bar big yann Shìdun.

10 “Mpìrká zyun-à mpìrká ma ri ya big shwìn jir shinn bu-à òsàn big ri sa á zìnn Shìdun, bá fig àjwár, jír kai bàna kùr Shìdun í bubá.

11 “Wà mpìrká ma ri swau ning, ma sinn kà ning á shwìn, ma gim ya mpìrká òsàng á shinn ná ni jirà ning í bumí, ná fig àjwár.

12 Wà ba sa hing àdòning, aning fig àjwár, jir kai bàna ladaná ùwài níma shi sig mà wai. Wàning í barà big ri sa sig mpìrká ri dang kyann jir Shìdun wàri, káníng wa sig shwìn.

Mann Ma Ayar

(Mar 9:50; Luk 14:34-35)

13 “Níng shi síg nì mann dunyaru. Wà àdór mann ma vinn rìghing bá sa dor rág ma kai rà? Ai bàna. Má sànn fig rag bàna, bá wìr kifinn rìg. Mpìrká má tìb wam zu bar áni.

14 “Níng shi síg nì àyar dunyaru. Finn swann-à ba mi sig mà shinn mwír-à nì má shi fig í bu atàm bàna.

15 Mpìr má mònn bàg hing pitila kwá zig fig kwài má bir òm fig áni bàna. Sáí kwá sinn á shinn bu àjirà aku yar gban rìg lu-à bìdìm pàr.

16 Ayarná aku yar á pyànn mpìrká nì àràg barà pitila ri yar àjirà abig myàng bu òsànká ning ri sa, ma abig wìb Taná zyun-à shi sig mà wai.

Atàg Yesu á Shinn Doka

17 “Kada aning kyab rag nì bi sig jirà ñ vim bìr rìg doka-à Musa ba sig, kó bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig. N bi fig jir wàning bàna, ama nì bi síg jirà ñ sa yà zu bu-à big ba sig.

18 Mì ri dinya ning àjai, hár dunyaru ma waisháú má vinn rìg, ama áyau doka Musa kó bu ñzyun má jànn fig bàna, sáí bu-à big ba sig níng ma sa hing.

19 Mpìr-à ma bàg fig doka káníng, kó zyun-à áyau-à ni títi níma níng bàna, ma tàg mpìrká rag abig bàg bàna tinn, bá myàng ku àràg bu títi mà lu Shìdun nì. Ama mpìr-à ma wìb hing doka-à níng, hár ma tàg hing mpìrká, bá bar ku í bu ùwài mà lu Shìdun.

20 Mì ri dinya ning, wà na sa àsàn ná ma kab fig bu malamká ma Farisawaká bàna, ná kà fig kùr Shìdun bàna.

Atàg Yesu á Shinn Kyinn Dù

21 “Níng fig hing big ri dinya sig àgbamká buyí wàri n rag, kada abig gban ki bàna, mpìr-à ma gban hing ki bá wà kwonnwá.

22 Ama mì ri dinya ning mpìr-à ma nànn hing àgùnn ma jàuwá big, bá wà kwonnwá. Mpìr-à ma dang rag jàuwá í àning, bá zig yag ku mà pyànn àgbamká ri wà kwonn jír. Mpìr-à ma dang rag, jàuwá bàna ma kyinn, bá zig ku má tìr kà rìg mà lu pyìr-à nì.

23 Wà wù ma ri zìm á ya Shìdun bu mà luwá ni, mà byar-à níng hi, wà wù ma ri kyab pànn barà níng ma jàuwú bai sig òr,

²⁴ sái á fim rig bu yawú hi màhàn. A yag àjirà á dig jàuwú hi ma aning jùn kwonn rig mpyim, í wà á bi ya rag Shidun bu-à à zig bi sig.

²⁵ “Mpir-à ma bar sig wù kara, wà ning ma ku ma ri yag á gbib-à ni, á jùn kwonn ma ku, jirà kada aku dang bai wù á pyànn agib jir bàna, agib jir aku ya kà wù á vù asir dir, jirà abig du kà wù á tonn fi bàna.

²⁶ N dinya wù, wa sa fig àdòning bàna, wà shi mà tonn fi-à ni sái wà wa vinn righing bàì-à big gib ya sig wù níng.

Atàg Yesu á Shinn Ayái

²⁷ “Ning fig big ri dang rag, ‘Kada á sa àyái bàna.’

²⁸ Ama mì ri dinya ning, mpir-à ma myàng byann hing uwà ma ri zìm aku sa àyái ma wàning, ku sa righing àyái á kyinnwá ni.

²⁹ Wà zu vim nuwú ma ri sa wù á sa bu-à bibai, á kpb zu rig ma á tafinn rig. Sànn kab sig wà zuwú aku bai rig ma wà bá ta kà rig dirwú bidim pàr á pyir-à ni.

³⁰ Wà vim nuwú ma ri sa bu-à bibai, á gib kìm rig ma á tafinn rig, sànn kab sig ni àdòning ma wà dirwú bidim pàr má kà á pyir-à ni.

Atàg Yesu á Shinn Ban Gban

(*Mat 19:9; Mar 10:11-12; Luk 16:18*)

³¹ “Big dang hing n rag ‘Mpir-à ma kan hing wàwá, aku ya wàning tarkada ban gban.’

³² Ama mì ri dinya ning, mpir-à ma kan tafinn hing wàwá, wà ma í jír àyái bàna, ku ri sinn kà a wàning sa àyái. Mpir-à ma zig hing uwà-à big kan tafinn sig àkan tafinn, ku ri sa àyái ma wàning tinn.

Atàg Yesu á Shinn Ki Tun

³³ “Ning fig hing big ri dinya hing àgbamká n rag, ‘Wà wa tun hing ki, á sa bu-à à gib sig nu ma Shidun n rag wá sa níng.’

³⁴ Ama mì ri dinya ning, aning tun ki bàna, kó títi nímá, kó ma waisháu, jir kai bàna í byar-à Shidun ri na kùrwá,

³⁵ kó mà jànn á jinn ni, jir kai bàna í byar-à Shidun ri tib barwá áni, kó mà Urushalima, jir kai bàna í finn swann kùr ùwài.

³⁶ Kada á tun ki ma shinnwú bàna, jir kai bàna wá sa yì fig jinn mìmìg aku kàng pipir bàna.

³⁷ Kada aning tun ki bàna, ama aning zìm rag, ‘Nn,’ kó ‘A a.’ Wà na tun hing ki, sànn fig bàna.

Atàg Yesu á Shinn Bu Sa Pyann

(*Luk 6:29-30*)

³⁸ “Ning fig hing big dang rag, ‘Mpir-à ma wab bàg zuwú, á wab bàg zuwá tinn. Mpir-à ma wab kag nginnwú, á wab kag nginnwá tinn.’

³⁹ Ama mì ri dinya ning tàmà-à níng kada aning sa pyann mpir-à ma sa ning bu-à bibai bàna. Mpir-à ma dab wù vù á sun kyir agunn vim nu, á vim bìr ya ku agunn vim sùr-à tinn.

⁴⁰ Mpir-à ma bar karawú àjirà aku zig jàwú, á fim ya ku jà wàuwú tinn.

⁴¹ Mpir-à ma sinn kà wù ma gban rag á swann ya ku swánnwá mel zyun, á swann ya ku mel pyàna.

⁴² Mpir ma vig wù bu, á ya ku. Mpir ma ri zìm aku zig tonn á byarwú ni, á ya ku.

*Aning Zim Mpìr Azíbná**(Luk 6:27-28, 32-36)*

⁴³ “Níng fig híng big rì dang rag, ‘A zim jàuwú, á ngàng mpìr azíbwú.’

⁴⁴ Ama tàma-à níng mì ri dinya ning aning zim mpìr azíbná. Mpìr-à ma sinn kà ning á shwìn, aning vig ya ku Shìdun, àjirà a Shìdun sa sán ya ku.

⁴⁵ Wà na sa hing àdòníng, ná shi yann òsàn mà byar Taná mà wai. Ku ri sa àyúnn ri yar wann bi á byar mpìr bibaika ma mpìr òsànká. Ku ri sa shyù ri tab mà byar mpìrká ri sa bu-à òsàn ma ká ri sa bu-à bibai tinn.

⁴⁶ Wà níng ma ri zim íri mpìr azímná, Shìdun má ya fig níng bu-à níng ri zim bàna. Kó mpìr azìg bàì jànnká má, ri zim mpìr azimbá.

⁴⁷ Wà níng ma ri bib kà íri jàuná, sànn fig bàna. Níng kab sig mpìr kádà níng ma kai rà? Kó mpìrká yì fig Shìdun bàna má, ri bib kà jàubá.

⁴⁸ Aning shi mpìrká shi sig ma pikyinn-à òsàn, àràg barà Taná mà wai shi sig ma pikyinn-à òsàn níng.

6*Atàg Yesu á Shinn Bu Ya*

¹ “Aning myàng, kada aning ya mpìrká bu jirà ning myàng sig zu mpìrká bàna. Na sa hing àdòníng, ná dìg fig bu zyun mà byar Taná mà wai bàna.

² “Wà wù má ya mpìr bu, kada á sa mpìrká abig yì wù ri ya bu bàna, àràg barà mpìrká káhi ri sa mà tonn bìr kwonn-à ni, mà gbìb-à ni tinn, àjirà mpìrká abig myàng big, ma abig wib big. Mì ri dinya ning àjai, big zig rìghing ladabá.

³ A sai-à wá ya mpìr ashiká bu á bònn yíya. Kada á zim vìm súrwú aku yì bu-à vìm nuwú ri sa bàna,

⁴ jir kai bàna bu-à wa bònn ya sig áya, Tawú zyun-à myàng sig níng, má swàb kà ya wù.

*Yesu Tàg Mpìrká Barà Bá Vig Shìdun**(Luk 11:2-4)*

⁵ “Sai-à ná vig Shìdun, kada aning sa àràg barà mpìr agbar dù shinnká ri sa níng bàna, jir kai bàna big ri zim abig sar dù nann zu á tonn bìr kwonn-à ni ma gbìb-à ni abig vig Shìdun, àjirà mpìrká abig myàng big. Mì ri dinya ning àjai big zig rìghing ladabá.

⁶ Sai-à wa vig Shìdun, á kà mà tonnwú ni, á kìg òm rìg nu nkyun-à ma á vig Tawú zyun-à ri myàng wù barà à bònn shi sig mì ri vig ku. Kwá ya swàb kà ya wù.

⁷ “Wà níng ma ri vig Shìdun kada aning dang nànn jìrká zyun-à bàna ma yìr, àràg barà mpìr asa bukiká ri sa níng bàna. Big ri kyab rag bu sinnbá má fig jìrbá wà ba vig híng big nínànn nímá.

⁸ Kada aning shi àràg big bàna, jir kai bàna Taná yì rìghing bu-à níng ri zim sai-à níng vig fig ma ku bàna.

⁹ Wàníng í barà ná vig Shìdun áni, aning dang rag,

“Tayí wà mà wai, á sa mpìrká abig wib zinnwú.

¹⁰ Byar shu kùrwú aku bi á byarí ni.

Ayí sa bu-à wù ri zim á dunyaru àràg barà big ri sa mà wai.

¹¹ A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.

¹² A yafa ya yi bu bibaika yì ri sa, àràg barà yì ri yafa ya mpìrká ri sa yi bu-à bibai níng.

13 Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.

A zig zu yi á vù Shaitan mpìr-à bibai.'

14 "Wà na yafa ya mpìrká bu pyìrbá, Taná mà wai má yafa ya ning tinn.

15 Wà na yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá bàna, Taná mà yafa ya fig ning buná bàna tinn.

Atàg Yesu á Shinn Nu Sinn

16 "Sai-à ning ma ri sinn nu, kada aning gbar sir múnnpýànn ná àràg barà mpìr agbar dù shinnká ri sa níng bàna. Big ri sa àdòning àjirà mpìrká abig yi rag big ri sinn nu. Mi ri dinya ning àjai, big dig rìghing ladabá.

17 Ama wù, á sai-à wa sinn nu, á tung byìr á shinnwú ni ma á tu zuwú,

18 àjirà kada mpìrká abig yi rag wù ri sinn nu bàna. Sáí Tawú zyun-à big ri myàng fig ku bàna níng, aku yi ni. Taná zyun-à ri myàng bu-à ning ri bònn sa níng, ku í àsàin-à má ya ning lada.

Aning Sinn Gbam Buká Ning Shi Sig Ma Kàhi Níng Mà Wai

(Luk 12:33-34)

19 "Kada aning sinn gbam buká ning shi sig ma kàhi níng á dunyaru bàna, byar-à ayìgkwài má yìg ji sa bai rig, má da rig jì, byar-à ajwúká má jwi rig.

20 Ama aning sinn gbam buká buná mà wai, byar-à ayìgkwài má yìg ji sa bai fig bàna, má da fig jì bàna, ajwúká má jwi fig bàna tinn.

21 Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à kyinn ná má shi màhàn tinn.

Zuyí í Ayar Dìryí

(Luk 11:34-36)

22 "Zuyí shi sig àràg í àyar dìryí. Wà zuwú ma àgbam, dirwú bidim pár má yar yà zu rig.

23 Ama wà zuwú ma sànn fig bàna, dirwú má yar yà zu fig bàna. Wà àyar-à á dirwú ni níng ma í zufi, zufi-à níng má shi á shinn rà?

Kada Aning Kyab Bu Zyun Bàna

(Luk 16:13; 12:22-31)

24 "Mpìr ñzyun má wib sar fig àsàin lu pyànn bàna. Sáí dáí kwá ngàng zyun, má zìnn zyun, kó kwá fig jir zyun, má ngàng jir zyun. Wà na zìnn kab síg bàì, ná zìnn fig Shìdun bàna.

25 "Mi ri dinya ning jír-à níng, kada aning kyab jír á shinn byar shuná ni bàna, kó buju-à ná jì, kó bu-à ná wa bàna, kó jà-à ná wìr kà á dìrná ni bàna. Yonki kab hing buju. Dìrná kab hing jà.

26 Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna, big bàna ma vonn, ama Taná mà wai ri pyag big í ni. Buná, ning kab fig ayinnbu káníng bàna rà?

27 Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má swàb kà ya fig ning yonki bàna.

28 "Bu-à sa ning ri kyab jir jà wà ná wìr kà á dìrná ni í jir kai rà? Aning myàng awu buká mà awúnn-à ni barà big ri wài àni. Big ri sa fig swàm bàna, big ri pìnn fig shwam bàna tinn.

29 Mi ri dinya ning jir àjai, kó Sulemanu ma bàiká ma jàkà ku shi sig ma kàhi níng, sànn fòr fig awu bu káníng bàna.

30 I Shìdun ri sá ni byannká abig shi ñsàn, kó barà big ri shi nonn fig bàna níng. Wà má àdòning, ning yi fig wà Shìdun má ya ning jà-à ná wìr

bàna rà? Bu-à sa ning ri bir fig pìkyinn ná á byar Shidun ni bàna í jir kai rà?

³¹ “Jir wàning, kada aning kyab jir bu-à ná ji, kó bu-à ná wa, kó bu-à ná wir ká á òrná ni bàna.

³² Bu káníng bidim pár í mpìrká zyun-à yì fig Shidun bàna níng ri kyab kyánn nì á pìkyinnbá ni. Ama buná, Taná mà wai yì hing rag, níng ri zìm bu káníng, kwá ya ning.

³³ Bu-à ná sa jag bàna, aning kyab jír áshinn barà Shidun ri na kùrwá, aning sa bu-à òsàn àràg barà Shidun ri sa níng. I wà kwá ya swàb kà níng bu-à níng ri zìm.

³⁴ Kada aning kyab jír wà akín bàna. Kada aning kyab shwìn wà akín bàna, wà akín í bu Shidun. Aning kyab íri shwìn-à wà janá-à níng.

7

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna (Luk 6:37-38, 41-42)

¹ “Kada aning wà kwonn mpìr bàna, jirà kada a Shidun wà kwonn ná bàna tinn.

² Gbìb-à níng ri wà mpìrká kwonn áni níng, í gbìb-à Shidun má wà níng kwonn áni tinn. Tasa-à na màg ya sig jáuná áni, níng má Shidun má màg ya níng ma kàhi tinn.

³ Sàshinn wù ri dinya jáuwú, ku í mpìr-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à ònì níng rà? Sàshinn wù ri dinya jáuwú bu shì sig á yizuwá ni, ama à màmm jánn rìghing buwú shì sig ùwài nímá á yizuwú ni níng rà?

⁴ Sàshinn wá dinya jáuwú rag, wá zìg zu ya ku bu-à kù kà sig ku á yizuwá ni, n fim rig buwú ùwài nímá zyun-à shì sig á zuwú ni níng rà?

⁵ Wù mpìr kyinn pyàná, á zìg zu jag ma buwú ùwài nímá shì sig á zuwú ni níng, àjirà á myàng kyàr, ma á zìg zu ya jáuwú buwá tinn.

⁶ “Kada aning ya báiká bu-à kyikyàr bàna, kada aning ya zyùkà àmyinn wànn bàna tinn. Na sa hing àdòning, bá tib wam zu barbá áni, bá kàng bi má pànn zwam ning.

Wà Na Vig Hing Shidun Kwá Ya Ning (Luk 11:9-13)

⁷ “Aning vig, bá ya ning. Aning yàn, ná dig. Aning kwìb nu nkyun-à, bá pù ya ning.

⁸ Kó ni ma vig hing, bá ya ku. Mpìr-à ma yàn hing, kwá dig. Mpìr-à ma kwìb hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.

⁹ Ning mpìrká shì sig ma yann, wà yanká buná ma vig ning buju, ná ya big abàn rà?

¹⁰ Kó wà ba vig níng jái, ná ya big bushùwí rà?

¹¹ Ning zyun-à níng í mpìrká bibai má, níng yì hing barà ná ya yanká buná big bu òsàn òsàn, n bi bib Taná zyun-à mà wai, kwá ya ning bu òsànká wà na vig hing ku.

¹² “Barà níng ri zìm á mpìr sa ya níng níng, níng má, aning sa ya mpìr àdòning tinn. Wàning í yir doka-à Shidun ri zìm ayi sa. Wàning í bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shidun ba sig.

Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna (Luk 13:24)

¹³ “Aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna níng, jir kai bàna nu nkyun-à ma gbìb-à má zig yag mpìr mà byar pyìr-à ni níng ya sig wàni. Gbìb-à hi bàna ma shwìn, mpìrká nìnànn nímá má bàg wàning hi.

¹⁴ Gbìb-à má zig yag mpìrká mà byar yonki-à níng, ya fig aya bàna. Gbìb-à hi shi sig ma shwìn. Mpìrká má kà mà byar-à níng hi, nànn fig bàna.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn
(Luk 6:43-44)

¹⁵ “Kada aning zìm mpìrká ri gim òsáng rag big í mpìr adang kyann jir Shìdun níng abig tonn gban níng bàna. Big shi sig àràg í àdùn á zu-à ni, ama big í mpìr bibai àràg jwànnzwam.

¹⁶ Ná myàng yì big á swàmbá ni. Kó swai bín-à wà áni ri wan awanwá. Mpìr má òg fig awan ating á bin sí bàna. Mpìr má òg fig awan murbu á bín bàna.

¹⁷ Bín òsàn ma wan awan òsàn. Ama bín àbai má wan awan àbai.

¹⁸ Bín òsàn má wan fig awan àbai bàna, bín àbai má wan fig awan òsàn bàna.

¹⁹ Bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá gib rìg, má ta kà rìg mà pyìr-à ni.

²⁰ Wàning í barà ná myàng yì mpìrká ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun níng áni, á byar swàmbá big ri sa.

Yesu Má Dang Rag ò Yì Fig Níng Bàna
(Luk 13:25-27)

²¹ “I jir wà kó ni ri bar mì rag, ‘Shinn Lumí, Shinn Lumí,’ má kà ni lu Shìdun bàna. Ama sái mpìr-à ma ri sa bu-à Tamí mà wai rì zìm.

²² Ayúnn-à níng hi, mpìrká nìnànn nímá má bar mì rag, ‘Shinn Luyí, Shinn Luyí, á zìnnwú ní yì ri dang jir Shìdun, á zìnnwú ní yì ri kan zu wàuká, mì ri sa bu mamakiká kim kim á zìnnwú ni.’

²³ A byar-à níng hi, má dinya big rag, ‘N yì fig níng bàna, aning dù á pyànnmí ni, níng í mpìrká ri sa bu-à bibai.’

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn
(Luk 6:47-49)

²⁴ “Mpìr-à ma fig hing jírmi ma wib hing, ku shi sig àràg mpìr yar-à mì sig tonn-wá á shinn abàn-à ni.

²⁵ Barà shyù bi tab, níngká na mònn rìg ma zàpìr, wàu shyù bi gbar ma gbar á tonn-à níng hi, ama tonn-à hi kù fig bàna, jir kai bàna big mì sig á shinn abàn-à ni.

²⁶ “Mpìr-à ma fig hing jírmi ma wib fig bàna, ku shi sig àràg mpìr àning-à mì sig tonn-wá á shinn vun-à ni.

²⁷ Barà shyù-à tab, níng-à gbànn yor, wàu shyù bi gbar ma gbar á tonn-à níng hi. A byar-à hi tonn-à í wim wann rìg-à wib.”

Gbam Yesu

²⁸ Barà Yesu dang kinn rìg jír káníng, sái mpìrká kwonn shi sig màhàn níng, sa mamaki ma buká ku ri tàg níng,

²⁹ jir kai bàna bu tàgwá shi sig ma gbar, shi fig àràg bu tàg malamká bubá bàna.

8

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn
(Mar 1:40-45; Luk 5:12-16)

1 Barà Yesu tig wann bi mà shinnkwinn-à ni, sái bìr mpìrká bàg yag ku.

2 A byar-à níng hi, mpìr dor àkùnn zyun bi á byarwá ni n binn kir wann á pyànnwá ni n rag, “Shinn Lumí, wà wa zim hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”

3 Yesu du yag vùwá n tib ku vù á dir-à ni n rag, “N zim hing, á gbam á dorwú ni.” A byar-à níng hi, wunù-à níng í gbam rig-à. Dor àkùnn-à níng dà fim righing ku.

4 I wà Yesu dinya ku rag, “Kada á dinya mpìr bu-à sa sig níng bàna. Ama á yag mà lu Shìdun ni, á yag tiya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni dirwú, ma á ya bu màhàn, àràng barà Musa dang sig abig sa, jirà mpìrká abig myàng barà á gbam righing níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun
(Luk 7:1-10; Yoh 4:43-54)

5 Barà Yesu ri kà yag mà Kafarnahum, sái àgbam soja zyun bi á byar Yesu n vig ku,

6 n rag, “Shinn Lumí, wùn lumí na sig dor mà lu-à ni. Dirwá ma barwá wu tag righing. Ku ri wa shwìn wàni.”

7 Yesu dinya ku rag, “Má bi má dàb gbam ku.”

8 A byar-à níng hi, mpìr àgbam-à níng zim n rag, “Shinn Lumí, n kinn fig wá wá bi hár á lumí ni bàna. A dang íri jír mà byar-à à sar sig níng, jirà wùn lumí aku gbam rig. Kwá gbam rig wá wa dang hing.

9 Mì má, n shi sig á vù mpìr zyun ni. Sojaká shi sig á vùmí ni tinn, ma dinya hing zyun-à níng rag aku yag, kwá yag rig, zyun-à bó aku bi, kwá bi rig. Ma dinya hing fàumí rag aku sa bu-à níng, kwá sa rig.”

10 Barà Yesu fig àdòning, sái ku sa mamaki n dinya mpìrká ri bàg ku níng n rag, “Mì ri dinya níng àjai, kó áyau mpìrká á Israila, n myàng fig mpìr-à má bìr pikiyinnwá á byarmí ni àràng wunù-à níng bàna.

11 Mì ri dinya níng, mpìrká ninànn nímá má bi mà agunn àyúnn sànkýùr ma agunn àyúnn àkamzau, bá shi, má ji buju ma Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu mà lu Shìdun ni mà wai.

12 Ama yann Israila, bá zig big má ta kà á zufi-à ni, byar-à bá kig nàikitáu hár ma zwàm kà vù á nginn wàni.”

13 Yesu dinya àgbam soja-à níng n rag, “A yag kyonnnwú. Barà à bìr sig pikyinnwú á òrmí ni níng, aku shi àdòning.”

A byar-à níng hi wùn luwá í gbam rig-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Ninànn Nímá
(Mar 1:29-34; Luk 4:38-41)

14 Yesu kà mà lu Bitrus. Bitrus bó, na wàwá na sig dor awàu.

15 Yesu pànn vùwá, á byar-à hi awàu-à í fim rig-à ku, ku dù nann zu n sa wàning buju.

16 Barà kamzau rag aku sa níng, sái big zig bi mpìrká zyun-à wàu dab sig big níng á byar Yesu. Ku dang íri jír átai, wàuká í zu rig-à. Ku dàb gbam kwonn ma mpìr dorká bidim pár.

¹⁷ Bu káníng sa sig àdòníng, jir kai bàna Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig rag, “I ku kwá áwinwá ni ku zig zu sig dorká buyí í nì.”

Mpìrká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Luk 9:57-62)

¹⁸ Barà Yesu myàng mpìrká nànn kab gbam á pyànnwá ni àdòníng, sái ku dinya yann sukàwá big n rag, abig zig yag ku mà jann.

¹⁹ Sái malam zyun bi á byar Yesu n rag, “Malam, má bàg yag wù byar-à wa yag bidim pàr.”

²⁰ Yesu dinya ku rag, “Jwànnzwamká shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá, ama mì Wùn Mpìr Jìkwinn, ò bàna ma byar shu.”

²¹ Mpìr zyun áyau yann sukàká buwá ni dinya ku rag, “Agbammí, sai tamí ma wu hing ma jì ku hing, í wà má bàg wù.”

²² A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag, “A bàg bi mì, á fim mpìrká zyun-à ri bàg fig mì bàna abig jì kíbá.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(Mar 4:35-41; Luk 8:22-25)

²³ Barà Yesu kà mà kòr-à ni àdòníng, sái yann sukàká buwá big bàg yag ku.

²⁴ A byar-à hi, wàu shyù bi gbar ma gbam wùwài níma á zàpìr-à ni. Kòr-à shi shirag má sib kà rìg mà zàpìr-à ni. A sai-à níng hi, Yesu ri na aná.

²⁵ Yann sukàká buwá yag n bar finn zir ku n rag, “Shinn Luyí, á zig zu yi, wà ma níma bàna yá wu.”

²⁶ Yesu bib big n rag, “Bu-à sa ning ri shàr zinn í jir kai rà? Ning bir fig pikyinn ná á byarmí ni bàna rà?” A byar-à hi ku dang jír ma gbam, n kan dim rìg wàu-à ma zàpìr-à, big í na tag wann rìg-à yirr.

²⁷ A byar-à hi kó ni sa mamaki n rag, “Mpìr-à níng shi sig áshinn, hár wàu ma zàpìr ri wib jírwa níng rà?”

Yesu Dab Gbam Mpìr Pyànàká Wàu Dab Sig Big
(Mar 5:1-20; Luk 8:26-39)

²⁸ Barà Yesu yag mà agunn vù níng-à ni mà jann mà jànn Gadarawá, sái mpìr pyànàká zyun-à wàuká dab sig big níng, dìg kwonn ma ku á sai-à big ri zu bi á byar amirká ni. Mpìr pyànà káníng hi fàn kab gbam, hár mpìrká ri shàr zinnbá, big ri zu fig gbìb-à káníng shi sig áni níng bàna.

²⁹ Mpìr pyànà káníng yan nài yán n rag, “Wù Wùn Shìdun, bu-à kwonn wù ma yi í kai rà? A bi sig jir á ya yi shwìn barà suyí fòr fig ma bàna níng rà?”

³⁰ Zyùká nìnànn níma ri yàn ji bujubá, big zonn fig ma byar-à níng hi bàna.

³¹ Wàu káníng vig Yesu n rag, “Wà wá kan zu yi, á fim yi ayi kà á dir zyù káníng ni.”

³² Ku dinya big n rag, “Aning yag.” Big í zu rìg-à, n yag kà rìg á dir zyù káníng ni. A byar-à hi zyùká bidim pàr shàr wann bi mà gài-à ni, n kù kà mà zàpìr-à ni, mi í wu rìg-à.

³³ A byar-à níng hi, mpìrká ri myàng kwonn ma zyù káníng, shàr yag mà finn swann-à ni, n dinya gban rìg mpìrká bu-à sa sig mpìrká zyun-à wàu dab sig big níng.

³⁴ Mpìrká nìnnàn nímá mà finn swann-à ni yag àjìrà abig myàng Yesu. Barà big myàng ku àdòning, big vig ku aku dù á jànnbá ni.

9

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dir Wu Titag (Mar 2:1-12; Luk 5:17-26)

¹ Yesu kà mà kòr-à ni, n zu yag mà jann, n kàng yag mà finn swannwá ni.

² Mpìrká káhi swann zig bi mpìr zyun-à dirwá wu tag sig. Ku na sig á syu-à ni. Barà Yesu myàng big bir sig pikyinnbá á dirwá ni àdòning, sái ku dinya mpìr dir wu titag-à níng n rag, “Wùnmí, á tib pikyinnwú, ò yafa ya rìghing wù bu pyìrká buwú.”

³ A byar-à níng hi, malamká dang jír ma ba dirbá n rag, “Mpìr-à níng sa bai hing zìnn Shìdun.”

⁴ Yesu yi rìghing bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sái ku bib big n rag, “Bu-à sa níng ri kyab bu-à bibai á kyinn ná ni àdòning, í jir kai rà?”

⁵ Ku bib big n rag, “I wà áni fonn kab síg nì rà, wà ma dang rag, ‘N yafa rìghing wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu á kyann kyonn?’ I wà áni fonn kab síg nì rà?”

⁶ Ama má tiya níng rag, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” Ku dinya mpìr dir wu titag-à níng n rag, “A dù nann zu, á pinn syuwú ma á kàng yag mà luwú ni.”

⁷ A byar-à níng hi, mpìr-à níng dù nann zu, n yag mà lu-à ni.

⁸ Barà bìr mpìrká myàng àdòning, zinn pànn rìg big, big swam yan zìnn Shìdun barà ku ya sig mpìr gbam-à níng.

Yesu Bar Matiyu a Wàníng Shi Wùn Sukàwá (Mar 2:13-17; Luk 5:27-32)

⁹ Barà Yesu ri wam zu àdòning, ku myàng mpìr zyun zìnnwá í Matiyu, ku í mpìr azìg bàì jànn, ku shi sig mà nu swàmwá ni. A byar-à níng hi, Yesu bar bi ku n rag, “A bàg mì.”

Ku dù n bàg yag wàníng.

¹⁰ Barà Yesu ri ji buju mà lu Matiyu àdòning, sái mpìr azìg bàì jànnká nìnnàn nímá ma mpìr bu pyìrká bi n ji buju ma ku, ma yann sukàká buwá big.

¹¹ Barà Farisawaká myàng àdòning, big bib yann sukàká buwá n rag, “Bu-à sa Shinn Luná ri ji kwonn buju ma mpìr azìg bàì jànnká, ma mpìr bu pyìrká í jir kai rà?”

¹² Barà Yesu fig àdòning, ku dinya big n rag, “Mpìr-à shi sig ma gbam dir ku ri yàn fig adàb dor bàna, sái mpìr-à dirwá ma ri wúwa í mpìr-à ri yàn kyann adàb dor.

¹³ Aning yag ma aning kyab bu-à jir Shìdun dang sig rag, ‘Bu-à mì ri zìm bàna, aning myàng ashì mpìrká, ma wà níng nìm má twìb swànn bu á pyànnmí ni.’ N bi síg á dunyaru jìrà ní bar mpìr bu pyìrká. N bi fig á byar mpìrká ri kyab rag big í mpìr sisàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn (Mar 2:18-22; Luk 5:33-39)

14 Yann aswam Yohanna bi á byar Yesu n bib ku rag, “Bu-à sa yi ma Farisawaká ri sinn nu kó ákaun, ama yann sukawú big ri sinn fig nu bàna níng, í jir kai rà?”

15 Yesu sa big misali n dang rag, “Wà àyúnn-à mpìr zyun ma sir ban, jáuwá big má fig ájwár. Bá sinn fig nu bàna. Ama àyúnn zyun ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jáuwá big má sinn nu.

16 “Mpìr má zìg fig já àpyú má kwìb bàg kwonn fig ma já àkor bàna. Mpìr ma kwìb bàg kwonn hing já àpyú ma já àkor, àkor-à má ka zu rìg, má ka bai kab wàri.

17 Walako mpìr-à ma wìr kà zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn inabi àpyú sái wau àpyú tinn. Zàn inabi àpyú ba wìr kà hing á wau àkor má ka rìg, zàn inabi-à má wìr kifinn rìg. Zàn inabi àpyú big ri wìr kà á wau àpyú. Má àdòning, zàn inabi-à hi má zu kífinn fig bàna. Wau-à hi má bai fig bàna tinn.”

Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mar 5:21-43; Luk 8:40-56)

18 Barà Yesu dinya big jìr àdòning, sái àgbam mpìr Yahudawa zyun bi á byarwá ni, n bìn kir wann á pyànnwá ni n rag, “Wùn uwámí wu rìghing, wùshèni, mì ri zìm á bi á tib ku vù á òr-à ni àjìrà aku wìm kàng rìg.”

19 A byar-à hi, Yesu ma yann sukawá big dù n bàg yag ku.

20 Uwà zyun dor wàjì ri sa shi ku hár ji dwìb agban pyàna, àsà-à hi gib fig bàna. Ku bi ásim Yesu n tib vù á sung já wàning.

21 Ku kyab á pikyinnwá ni n rag, kó wà kwa tib hing íri já wàning kwá gban rìg.

22 Barà Yesu myàng kàng bi zu ásim, sái ku myàng wàning n rag, “Wùn mí, á fig ájwár, jir kai bàna pikyinnwú á bir sig á òr mí ni níng, dàb gban rìghing wù.” Gbìb fig tá bàna, uwà-à níng í gban rìg-à.

23 Barà Yesu kà yag mà lu àgbam-à hi àdòning, ku myàng mpìrká ri winn shàm ma yur ma bir mpìrká, big ri gban nài gban jir ki-à wu sig níng.

24 Ku dinya big n rag, “Aning dù áyág, wùn uwà-à níng wu fig bàna, ku ri na aná.” A byar-à níng hi, big jwann ku jonn yawari.

25 Barà bìr mpìr káníng zu yag mà myann àdòning, ku kà yag n pànn wùn-à hi á vù-à ni, wàning í dù nann zu-à.

26 Tai bu-à ku sa sig níng, kàng kwìb gban rìg jànn-à hi bidim pàr.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Afau Big Pyàna

27 A byar-à níng hi, barà Yesu fim rìg swann-à hi mi ri yag àdòning, sái mpìr àfau big pyàna bàg yag ku n rag, “A myàng ashiyí, Wùn Dawuda.”

28 Barà ku kà yag mà lu-à ni, mpìr àfau káníng yag mà byarwá ni. Yesu bib big n rag, “Ning bir hing pikyinn rag má dàb gban ning rà?”

Big zìm n rag, “Nn, Shinn Luyi.”

29 I byar-à hi ku tib káníng vù á zubá ni n rag, “Barà ning bir hing pikyinn ná á òr mí ni níng, aku shi àdòning.”

30 A byar-à níng hi, zubá í pù finn rìg-à. Ama Yesu twìb big byur n rag, “Aning myàng, kada aning dinya mpìr zyun bàna.”

31 Ama big dù n yag dinya gban rìg mpìrká á jànn-à ni tai bu-à Yesu sa sig bidim pàr.

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Dang Sar Fig Jìr Bàna

³² Barà big ri zu yag àdòning, sái big zìg bi mpìr-à dang sar fig jír bàna á byar Yesu. I wàu dab sig ku ni.

³³ Barà Yesu kan zu rig wàu-à níng àdòning, sái mpìr-à níng dang rag jír. A byar-à níng hi, bìr mpìrká sa mamaki n rag, big myàng fig bu àdòning kó kàun nzyun á jànn Israila bàna.

³⁴ A byar-à hi barà Farisawaká myàng àdòning, big dang rag, “Ku ri kan zu wàu káníng ma gham kùr wàu.”

Yesu Rag Abig Vig Shìdun Aku Swam Bi Mpìrká Má Dang Jir Ajwár

³⁵ Yesu kyann gban rig finn swannká ma kauyeká, mi ri tàg jir Shìdun mà tonn shinn kwonn-à ni, mi ri dinya mpìrká jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá. Ku ri dàb gham kwonn ma mpìr dorká kim kim.

³⁶ Barà ku myàng bìr mpìrká àdòning, sái ashi káníng pànn rig ku, jir kai bàna big ri wa shwìn, big yì fig bu-à bá sa bàna. Big shi sig àràg í àdùnká bàna ma anu.

³⁷ A byar-à níng hi ku dinya yann sukàwá big n rag, “Bujuká byann rìghing, ama abinnká nànn fig bàna.

³⁸ Aning vig Shìdun àsàin da-à níng, aku swam bi mpìrká zyun-à má binn buju-à hi.”

10

Yann Aswam Yesu Dwib Agban Pyàna (Mar 3:13-19; Luk 6:12-16)

¹ Yesu bar kwonn bi yann aswamká buwá big dwib agban pyàna n ya káníng gham wà bá kan zu wàu á òr mpìrká ni, ma abig dàb gham dor kó swai-à wà àni bìdim pàr.

² Zinn yann aswam dwib agban pyàna káníng í Siman Bitrus, ma wunzàwá Andarawus, ma Yakubu wùn Zabadi, ma wunzàwá Yohanna,

³ Filibus ma Bartalamawas, Toma ma Matiyu zyun-à rii zig bàì jànn, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas,

⁴ ma Siman Zaloti, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàna (Mar 6:7-13; Luk 9:1-6)

⁵ Mpìr dwib agban pyàna káníng, Yesu swam yag big n ya big gham n rag, “Aning yag íri byar Yahudawaká, kada aning ká mà finn swann mpìrká zyun-à big í Yahudawa bàna, ma swann Samariya bàna tinn.

⁶ Ama aning yag mà byar mpìrká mà jànn Israila. Big shi sig àràg í àdùnká zyun-à nang jànn sig.

⁷ Wà na yag hing, aning yag dang jir Shìdun, aning rag, ‘Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá àni níng, nyàan fòr.’

⁸ Aning dàb gham mpìr dorká, aning dàb wìm kíká, aning dàb gham mpìr dor àkùnnká, aning kan zu wàuká á òr mpìrká ni. Níng díg sig gham-à níng átai, aning dàb gham mpìrká átai tinn. Kada aning kyab jir bàì kó bu zyun bàna.

⁹ Kada aning zig bàì bàna, kó títi nímá.

¹⁰ Kada aning zig lúr á kyonn ná ni bàna, kó jà pyàna, kó tab, kó tun bàna, jir kai bàna mpìr asa swàm, sànn sig abig ya ku bu-à ku ri zìm.

11 “Wà na yag hing mà finn swann kó kauye zyun ni, aning yàn mpìr òsàn zyun-à ma zìm hing rag aning shi mà luwá ni, aning shi mà luwá ni hár àyúnn-à ná dù.

12 Na kà hing mà lu zyun ni, aning dang rag, Shìdun aku sa sà ya big.

13 Wà mpìr á lu-à hi ma shà hing ning nài bib-à ning bib kà sig big níng, aku shi àdòning. Ama wà ba shà fig ning bàna, nài bib-à níng aku kàng bi á byarná ni. Aning fim rig lu-à hi.

14 Finn swann-à na yag bidim pár, mpìrká màhàn ma shà fig ning, ma zìm fig jírna bàna, aning dab pig kyàr rig àzwimká á barná ni ma aning fim rig finn swann-à hi.

15 Mì ri dinya ning àjai, àsai-à Shìdun má wà kwonnwá níng, mpìrká zyun-à ngang sig ning níng, bá wa shwìn, shwìnbá má kab bu mpìrká á Saduma ma Gamurata.

*Yesu Dang Rag Bá Ya Mpìrká Buwá Shwìn Wàni
(Mar 13:9-13; Luk 21:12-17)*

16 “Mì ri swam yag ning àràg barà big ri swam yag àdùnká áyau bìr jwànnzwamká ni. Aning shi ma yar àràg bushùwí. Aning shi àràg àlàb zyun-à ri yàn fig jír bàna.

17 Aning sa àdàn, jir kai bàna mpìrká káhi má pànn ning má zìg yag ning mà byar agib jír, bá yang ning ashor mà tonn bìr kwonn-à ni.

18 A jir shinnmí ni bá zìg yag ning mà byar agib jírka, ma kùrká. Bá zìg yag ning jir shinnmí jirà aning dinya big, ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir Shìdun.

19 Ama á sai-à ba zìg yag ning mà byar-à bá wà ning kwonn, kada aning gib kyinn jir bu-à ná dang bàna. Ayúnn-à hi, Shìdun má tiya ning bu-à ná dang.

20 Ayúnn-à níng hi, ná dang fig ni ma shinn ná bàna, ama Awun Taná zyun-à shi sig á pikyinn ná ni, má tàg ning bu-à ná dang.

21 “Mpìr mà zìg rig yiwaiwá, má ya kà á vù mpìrká ni, abig gban rig. Ta má ya kà wùnwá á vù mpìrká ni, abig gban rig. Yanká má ngang rig jir tabá ma nàbá, má ya kà káníng á vù mpìrká ni, abig gban rig.

22 Mpìrká má zib ning jir shinnmí, ama mpìr-à ma sar gban hing hár kinn kinn, kwá wìm zu rig.

23 Wà mpìrká ma zìm fig ning mà finn swann-à ning shi sig áni níng bàna, big ma ri ya ning shwìn, aning fim rig swann-à hi, aning yag rig mà swann zyun kim. Mì ri dinya ning àjai, na kyann gban fig finn swannká á Israila bàna, sái wà wùn mpìr jikwinn ma kàng bi hing.

24 “Mpìr-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpìr-à ri tàg ku bàna. Fàu má kab fig àsàin luwá bàna tinn.

25 Sàh hing mpìr ashwann bu aku yì bu àràg mpìr-à ri tàg ku, sàh hing fàu aku shi àràg àsàin luwá. Wà mpìrká ma bar mì àsàin luná rag, mì í Shaitan, bá bar ningká zyun-à ning ri bàg mì níng, má kab àdòning.

*Aning Shàr Iri Shìdun
(Luk 12:2-7)*

26 “Kada aning shàr zinn mpìrká bàna. Bu-à ma shi sig bu bònn tàmmá má zu bi rig á myann, mpìrká má yì rig.

27 Bu-à ma dinya sig ning á zufi-à ni, aning dang kyàr zu rig. Bu-à na bònn fig sig, aning dang zu rig á myànn.

²⁸ Kada aning shàr zinn mpìrká zyun-à má gban íri wi òrná, má gban sar fig adìn ná bàna. Ama aning shàr zinn Shìdun, zyun-à má gban sar rig òrná ma adìn ná mà lu pyìr-à ni.

²⁹ Ning yì fig wà ayinnbu pyànà bá wann tafinn sule bàna rà? Ai kó áyau ayinnbu káníng ni Shìdun má màmm jànn fig kó òzyun bàna.

³⁰ Buná kó jinnká á shinn ná ni, Shìdun wànn vinn rìghing.

³¹ Jir wàníng kada aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ning kab hing ayinnbuká nìnnànn nímá.

*Aning Dinya Mpìrká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Luk 12:8-9)*

³² “Wà mpìr ma tàg hing shinnwá áyau bìr ma rag, ku í bumí, mì má, má sa ya ku àdòníng tinn mà byar Tamí mà wai.

³³ Ama mpìr-à ma ngàng hing mì áyau bìr mpìrká ni, mì má, má ngàng ku á pyànn Tamí ni mà wai tinn.

*A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dìr
(Luk 12:51-53; 14:26-27)*

³⁴ “Níng ri kyab rag n bi síg jirà n jùn kwonn mpìrká í byar òzyun rà? Ai n bi fig jirà n jùn kwonn mpìrká bàna. N bi síg jirà n gáfinn mpìr.

³⁵ Wùn má ngàng tawá, wùn uwà má ngàng nàwá. Uwà má ngàng na nùwá.

³⁶ Azíb mpìr má shi á pyù barwá ni.

³⁷ “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku zìm mì wàni, aku zìm kab mì ma tawá ma nàwá ma yanká buwá, má àdòníng bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

³⁸ Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, kada aku ngàng wà kwá wa shwìn àràg barà má wa níng, bàna. Má àdòníng bàna, kwá kinn fig barà kwá shi wùn sukámí bàna.

³⁹ Mpìr-à ma ri zìm íri yonkiwá, kwá òg fig bàna. Ama mpìr-à ma ya tafinn hing yonkiwá jir shinnmí, kwá òg wà kinn kinn.

⁴⁰ “Mpìr-à ma pànn hing ning vù pyànà, ku pànn síg mì. Mpìr-à ma pànn hing mì vù pyànà, ku pànn síg zyun-à swam bi síg mì.

⁴¹ Mpìr-à ma pànn hing wùn aswam Shìdun vù pyànà jirà wàníng í wùn aswam Shìdun, Shìdun má ya swàb kà mpìr-à níng hi. Mpìr-à ma pànn hing mpìr òsàn vù pyànà jirà wàníng í mpìr òsàn, Shìdun má ya swàb kà ku.

⁴² Kó ni ma ya hing wùn sukámí zyun-à fòr fig bu zyun bàna níng zàpìr aku wa, jirà ku í wùn sukámí, Shìdun má ya mpìr-à níng hi bu-à ku ri zìm.”

11

*Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír
(Luk 7:18-35)*

¹ Barà Yesu ònya kinn rig yann sukàwá big dwib agban pyànà jír àdòníng, ku dù màhàn n yag rig mà kauyeká kim kim mì ri tàg mpìrká jir Shìdun.

² Barà Yohanna àsàin batisma shi sig mà tonn fi-à ni, ku fig bar buká Yesu Kristi ri sa, sái ku swam yag yann sukàwá big mà byar wàníng ni.

³ Big bib Yesu n rag, “A ònya yì, wù í zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim rà?”

4 A byar-à níng hi, Yesu zìm n dinya big n rag, “Aning kàng yag, aning dinya Yohanna bu-à níng fig sig, ma bu-à níng myàng sig.

5 N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng rag ma zubá. N dàb gbam rìghing mpìrká kyann sar fig kyonn bàna, big ri kyann rag. N dàb gbam rìghing mpìr àkúnnká, ò dàb gbam rìghing mpìr sung àkúnnká, big ri fig rag jír. Mì ri dàb wim mpìrká wu rìghing, big ri dù nann zu kàng ma yonkibá. Mì ri dinya mpìr ashiká jír òsàn á shinn Shìdun.

6 Aning dinya Yohanna rag, mpìr-à ma fim fig wà bir pikyinn á byarmí ni bàna, Shìdun má sa sà n ya ku.”

7 Barà yann sukà Yohanna big yag rìg, sái Yesu dinya mpìrká kwonn shi sig ma ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag, “Ning yag sig mà awúnn-à ni, níng yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig byann zyun-à wàu ri gbar níng rà?

8 Kó níng yag myàng sig í kai rà? Ning yag myàng sig mpìr-à wìr sig já sisàn nímá níng rà? Wíi, mpìrká ri wìr já sisàn níng, í mpìrká mà lu kùr.

9 Ning yag myàng sig Yohanna zyun-à Shìdun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau mpìrká zyun-à Shìdun swam bi sig níng, í Yohanna kab ni.

10 I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag, ‘Má swam bi jag mpìr-à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib ya wù gbìb-à wá bàg áni.’

11 Mì ri dinya níng àjai, áyau mpìrká á dunyaru bidim pár, Yohanna àsàin batisma kab sig big ni. Ama kó mpìr títi nímá ma kà hìng mà byar-à Shìdun má na kùrwá níng, ku kab hìng Yohanna.

12 Sai-à Yohanna dang jag sig jir Shìdun, hár bi tàma-à níng, mpìrká nìnàn nímá shi, mì ri zim abig kà mà byar-à Shìdun ri na kùrwá níng.

13 Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun níng, big dang sig rag, ‘Ayúnn zyun Wùn Shìdun má bi kwá na kùr.’ Doka Musa dang àdòning tinn. Big dang àdòning, hár Yohanna bi dang jír á shinnwá ni tinn.

14 Big ri ba sinn sig rag, ‘Mpìr zyun àràg Iliya má bi, má sa samyib gbìb-à Kristi má bàg áni.’ Mpìr-à níng bi rìghing, ku í Yohanna. Aning bir pikyinn ná á byarwá ni.

15 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.

16 “Mpìrká tàma-à níng í mpìr sung gbam big. Big shi sig àràg yann sung gbam big. Má sa ya ning misali. Big shi sig àràg í yann títi big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya bar dirbá n dang rag,

17 ‘Yi gbà òggan òsàn, ama níng gbìb fig jau bàna. Yi dàì jonn ashi, ama níng kig fig nàikitáu bàna.’

18 Yohanna ji n wa fig bàna. Mpìrká dang rag, ‘Ku í mpìr wàu.’

19 Mì í Wùn Mpìr Jíkwin, mì ri ji, mì ri wa. Mpìrká dang rag mì í mpìr fin, mì í mpìr apyann shin, mì í jau mpìr bu pyìrká, mì í jau mpìr azìg bàì jànnká. A byar swàm-à mpìr ma ri sa, í byar-à bá yì kó ku í mpìr yar.”

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jìr Shìdun (Luk 10:13-15)

20 A swannká zyun-à Yesu dang jir Shìdun, n sa swàm bu mamakiká kim kim, ama big ngàng jir Shìdun, big fim fig bu pyìrbá bàna níng, í bu-à sa Yesu yan ta big

21 n rag, “Mpìrká á Korasinu, ná wa shwìn. Mpìrká á Batsaida, ná wa shwìn. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa sig á Taya ma

Sidon, mpìrká màhàn nìm má fim bu pyìrbá, n nìm má shi kà á sún, n nìm má wìr àswàr jà.

²² N dinya ning àjai, shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.

²³ Ning mpìrká á Kafarnahum, ning í mpìr agbar dù shinn. Shìdun má ta kà rig ning mà pyìr-à ni. Bu mamakiká big sa sig á byarná ni ning, big nìm ma sa sig mà Saduma, wàníng big nìm fim rìghing bu pyìrbá, Saduma nìm má shi hár tàma-à níng.

²⁴ Mì ri dinya ning àjai, àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá, kwá myàng ashi mpìrká á Saduma. Ama buná kwá myàng fig bàna.”

Aning Bi á Byarmí Ni Ajirà Aning Shi Ngàng
(Luk 10:21-22)

²⁵ Asai-à bó ni, Yesu dang rag, “I soko buwú Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jinn ni. I soko buwú, jir kai bàna à tám jànn rìghing yìr bu káníng á byar mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama à tiya rìghing mpìrká shi àràg í yann wùnshái big níng.

²⁶ Tamí, à sa sig àràg barà pikyinnwú ri zìm.

²⁷ “Tamí ya hing mì ayí á shinn bu bidim pàr. Walai mpìr-à yì sig mì, sái Tamí. Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì, ma mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni.

²⁸ “Aning bi á byarmí ni, ning mpìrká ri wa shwìn níng ma mpìrká zyun-à swann sig swánn lìlib nímá níng, má sa tag wann pikyinn ná.

²⁹ Aning kwonn shinn ná á byarmí ni. Aning shwann bar shumí. Mì í mpìr òsàn, mì ri yàn fig ngain bàna. Má ya ning byar shu byar-à ná shi ngàng.

³⁰ Wà ná kwonn shinn ná ma mì, bàna ma shwìn. Swánn-à má ya ning aning swann níng, lib fig bàna.”

12

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mar 2:23-28; Luk 6:1-5)

¹ Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ri wam zu yag mà da-à ni. Yann sukàwá big fig amor n gbar kab jímyànn, mì ri zwam.

² Barà Farisawaká myàng àdòníng, big dinya Yesu rag, “A myàng bu-à yann sukàwá big ri sa. A dokayí ni sànn fig wà abig sa àdòníng àyúnn Asabar bàna.”

³ A byar-à níng hi Yesu bib big n rag, “Asái ning jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyinn í zyun.

⁴ Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni, ku zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji, n ya mpìrká buwá a káníng ji tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig ji bàna, sái àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má ji ni. Ama big ji rìghing.

⁵ Ning jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? Ku ba sig rag, ‘Àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ri sa swàm àyúnn Asabar. Ama shi fig bu pyìr bàna á pyànn Shìdun.’

⁶ N dinya ning àjai, mpìr zyun shi sig áyág zyun-à kab lu Shìdun.

⁷ Jir Shìdun dang rag, ‘N zìm kab sig aning myàng ashi jàuná, n zìm kab fig bu twìb swànn bàna.’ Wà ning nìm ma yì hing yìr wàníng, ning nìm má swau fig mpìr nsàn bàna.

⁸ Mì Wùn Mpìr Jíkwin, n shi sig ma gbam barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar.”

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig

(Mar 3:1-6; Luk 6:6-11)

⁹ Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà tonn bir kwonn-à ni.

¹⁰ I byar-à hi, mpìr zyun shi sig áni, vùwá wu tag rìghing. Mpìrká káhi shi sig màhàn, big ri zìm abig dig pyù-à bá dang bai Yesu. I byar-à big bib ku rag, “Dokayí dang sig rag, ayí dàb gbam mpìr àyúnn Asabar rà?”

¹¹ I byar-à hi, Yesu bib big n rag, “Wà mpìr zyun áyauná ni ma shi sig ma àdùn, wà ma kù kà hing á shar àyúnn Asabar, kwá zìg zu fig àyúnn-à níng hi bàna rà?”

¹² Mpìr kab hing àdùn. I bu-à sa dokayí zìm hing ayi sa shang mpìr àyúnn Asabar.”

¹³ I byar-à hi, ku dinya mpìr-à vù-à wu tag sig níng n rag, a wàníng gbar lafinn vùwá.

Wàníng gbar lafinn vù-à hi, n myàng vùwá gbam rìghing àràg vù zyun-à níng.

¹⁴ I byar-à hi Farisawaká dù n yag kwonn nu, àjirà abig gban rìg Yesu.

Yesu í Mpìr-à Shìdun Shìg Zu Sig

¹⁵ Barà Yesu yì rag mpìr káníng ri zìm abig gban ku, sá ku dù mà byar-à níng hi, mi í yag rìgwá. Mpìrká nìnàn nímá bàg yag ku, ku dàb gbam vinn rìg mpìrká zyun-à òrìbá ri wa.

¹⁶ Ku twìb big byur n rag, kada abig dinya mpìrká bàna.

¹⁷ Ku sa sig àdòníng àjirà bu-à Ishaya mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun dang sig níng, aku shi àdòníng hi. Ishaya rag,

¹⁸ “Wàníng í fàumí zyun-à n shìg zu sig, zyun-à mì ri zìm, n bir hing pikyinnmí á byarwá ni.

Má sinn kà Awunmí á òrìwá ni. Kwá dinya mpìrká jír á shinn barà má wà kwonnmí á byar mpìrká bìdìm pàr.

¹⁹ Kwá gbìb fig shùr bàna, kwá yan fig yán bàna.

Walai mpìr-à má fig nài yánwá á gbìb-à ni.

²⁰ Kwá sa shang mpìrká zyun-à bàna ma gbam, ma mpìrká yì fig bu zyun bàna níng.

Kwá sa mpìrká abig sa kó kai á gbìb gwangga.

²¹ Mpìrká á jànn-à ni má sinn pikyinnbá á òrìwá ni.”

Yesu Ma Kùr Wàuká

(Mar 3:20-30; Luk 11:14-23)

²² Mpìrká káhi zìg bì mpìr àfau á byar Yesu. Ku dang yì sar fig jír bàna, jir kai bàna wàu dab sig ku. Yesu dàb gbam mpìr-à níng hi, àjirà aku myàng ma aku dang sar jír.

²³ I byar-à hi, bir mpìrká shi sig màhàn níng, sa mamaki n rag, “Kó wàníng í wùn Dawuda rà?”

²⁴ Barà Farisawaká fig àdòníng, big dang rag, bu-à sa mpìr-à níng ri kan zu wàuká níng, í Baalzabul kùr wàuká ya sig ku gbam ni aku sa àdòníng.

²⁵ Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. I bu-à sa ku dinya big n rag, “Jànn-à ma gáfinn hing shinnwá byar pyànà ma ngain hing òrbá, bá shi nonn fig bàna. Finn swann-à ma gáfinn hing kyau pyànà, má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gáfinn hing kyau pyànà, má nonn fig bàna tinn.

²⁶ Wà Shaitan ma kan zu kàng yann sukàwá, ku gáfinn rìghing shinnwá kyau pyànà, kwá sa sar fig bu bàna, gbmawá má shi nonn fig rag bàna.

²⁷ Ning dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gbm Baalzabul, mpìrká buná big ri kan zu wàuká ma gbm ni rà? A jir shinn wàning ni, bá wà ning kwonn.

²⁸ Shi fig àràg barà ning ri dang níng bàna. Mì ri kan zu wàuká ma gbm Awun Shidun. Wàning ri tàg rag kùr Shidun bi rìghing á byarná ni.

²⁹ “Walai mpìr-à má kà mà lu mpìr zyun-à shi sig ma gbm, má jwi wàning ajwú, sai wà kwa sùr gbm hing wàning, í wà kwá kà yag, má jwi bu.

³⁰ “Mpìr-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpìr azíbmí. Mpìr-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kifinn.

³¹ Mì ri dinya ning, kó íri bu pyìr wà áni bidim pá, ma bu-à bibaiká mpìr ri dang, Shidun má yafa ya ku. Ama mpìr-à ma dang hing jir bibai á shinn Awun Shidun, Shidun má yafa ya fig mpìr-à níng hi bàna.

³² Mpìr-à ma dang hing jir á shinn Wùn Mpìr Jíkwinn, bá yafa ya ku. Ama mpìr-à ma dang jir á shinn Awun Shidun, bá yafa ya fig ku á dunyaru bàna, kó mà wai.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn (Luk 6:43-45)

³³ “Bín-à ma sànn hing, awanwá má sànn tinn. Bín-à ma bai, awanwá má bai tinn. Bá myàng yì bín sisàn á jir awanwá ni.

³⁴ Ning mpìr káníng, ning í bushùwí. Wà barà ning í mpìr bibai níng, ná dang jir sisàn á shinn rà? Ai bu-à ma shi sig á pikyinn mpìr, í bu-à kwá dang.

³⁵ Mpìr òsàn má dang jir-à òsàn, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn òsàn. Mpìr-à bibai má dang jir àbai, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn àbai.

³⁶ “Mì ri dinya ning, íri jìrká mpìrká ri dang kifinn átai átai níng, àyunn-à Shidun má wà kwonnwá áni níng, kwá yan ta mpìrká níng hi.

³⁷ Jìrká à dang sig, í jìrká bá wà kwonnwú áni. Wa dang sig jir òsàn, Shidun má yan ta fig wù bàna. Wa dang sig jir bibai, Shidun má yan ta wù.”

Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig (Mar 8:11-12; Luk 11:29-32)

³⁸ Malamká ma Farisawaká káhi, dang rag, “Malam, yì ri zìm á sa ya yì bu mamaki.”

³⁹ Yesu dinya big n rag, “Ning asa bu pyìrká, ma asa àyáiká, ning ri zìm í sa ya ning bu mamaki. Má sa ya fig ning bàna, sá bu Yunana.

⁴⁰ Barà Yunana shi sig mà finn jái mà níng-à ni su sara níng, í barà mì má, mì Wùn Mpìr Jíkwinn, má shi mà amir-à ni su sara.

⁴¹ Mpìrká ri á Nineve má dang tir ning àyunn-à Shidun má wà kwonnwá, jir kai bàna wà Yunana dinya big jir Shidun níng, big dà fim rìghing bu pyìrbá. Mpìr-à kab Yunana shi sig níng, ama ning dà fim fig bu pyìrná bàna.

⁴² Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn àyúnn sànn kyùr, ku bi sig mà byar zyun ni pyunn ninonn nímá àjirà aku myàng íri yar-à Sulemanu shi sig mà kàhi. Ama tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shi sig áyág, ama níng ri zìm fig aning fig jír wá bàna. Jír wàning, uwà-à níng mà dang tir níng àyúnn-à Shìdun mà wà kwonnwá.

Barà Wàu-à Kàng Bi

(Luk 11:24-26)

⁴³ “Wà wàu ma zu hing á dir mpìr, kwá yag mà byar àwun àjirà aku dìg byar-à kwá shi ngàng awunwá, mà wà kwa dìg fig bàna,

⁴⁴ kwá dang rag kwá kàng yag rig mà byar-à ku nìm zu bi sig níng. Wà kwa kàng yag mà myàng lu-à hi mà shi sig átai, ba zà kyàr rìghing,

⁴⁵ kwá yag dinn kwonn bi wàu sùmpyànn ká bai kab ku. Bá ká yag mà shi màhàn. Mpìr-à níng mà wà kab shwìn tàma-à níng mà wàri. Wàning í barà mà sa àni mà mpìr bibaiká tàma-à níng.”

Na Yesu Ma Wunzàwá Big

(Mar 3:31-35; Luk 8:19-21)

⁴⁶ A sai-à Yesu ri dang jír mà mpìrká, nàwá mà wunzàwá big bi sig á byarwá ni. Big sar sig mà myann, big ri zìm abig dang jír mà ku.

⁴⁷ A byar-à níng hi mpìr zyun màhàn dinya ku n rag, “Nàwú mà wunzàwú big bi sig, big sar sig mà myann. Big ri zìm abig dang jír mà wù.”

⁴⁸ Yesu zìm n rag, “Má tìya níng mpìr zyun-à í nàmí mà wunzàmí big.”

⁴⁹ I byar-à hi, ku tàg yag vùwá mà byar yann sukàwá big n rag, “Káníng í nàmí mà wunzàmí big.

⁵⁰ Mpìr-à mà sa hing bu-à Tamí mà wai ri zìm, í wunzàmí mà ajunwàmí, mà nàmí.”

13

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da

(Mar 4:1-9; Luk 8:4-8)

¹ Ayúnn-à níng hi, Yesu dù mà lu-à ni, n yag shi mà nu zàpìr-à ni.

² Bìr mpìrká nìnànn nímá kwonn bì á byarwá ni. Ku ká á kòr-à ni n shi wann, bìr mpìr káníng sar sig á nu gài-à ni.

³ A byar-à níng hi, ku dinya mpìr káníng jír ká nìnànn nímá mà misali n rag,

“Aning myàng, mpìr zyun yag sig mà dawá ni n yag minn za.

⁴ Barà ku minn za-à àdòning, káhi ta kù wann sig á gbìb-à ni, ayinnbuká bi, mì wun ji rig-à.

⁵ Swaiká káhi ta kù wann sig á jànn abàn-à ni. Jànnká yan sig á shinn abàn-à hi ni títi nímá. A byar-à níng hi, nonn fig bàna za-à í nga nann zu rig-à kíni, jir kai bàna jànn-à hi zwàun fig bàna.

⁶ Barà àyúnn fàn wann àni, jìkà í wim wu rig-à, jir kai bàna adinnká kà zwàun fig bàna.

⁷ Swaiká káhi ta kù ká sig áyau sí, síkà hi wài nann zu, n bim nann zu rig á shinn zaká ni.

⁸ Swaiká káhi ta kù wann sig á byar jànn òsàn, nga nann zu òsàn nímá, n yim adau wàni. Adau za-à hi shi sig òkwòn òkwòn nímá, káhi kab dìb-swana, káhi kab dìb-sara, káhi kab dìzyun agban dwib.

9 “Mpìr zyun-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

*Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mar 4:10-12; Luk 8:9-10)*

10 Yann sukàkà bi á byar Yesu ni, n bib ku rag, “Bu-à sa wù ma ri zìm á dinya mpìr jír, wù ri dang ma tinn jír, í jir kai rà?”

11 Yesu dinya big n rag, “Buná big ya hing ning gbam-à ná yì barà kùr Shìdun shi sig áni. Ama bubá big ya fig big gbam-à hi bàna.

12 Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ya ku àjirà aku òg nànn. Mpìr-à ma bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á wùwá ni.

13 Bu-à sa mì ri dinya big tinn jír níng, í jirà big ri myàng, ama big myàng yì fig bàna. Big ri fig, ama big fig byann fig bàna.

14 Bu-à Ishaya ba sig níng, sa hing dáb àràg barà ku ba sig. Ku ba sig jír-à Shìdun dang sig n rag,

‘Bá fig, má fig jakàng, ama bá fig byann fig bàna.

Bá myàng, má myàng jakàng, ama bá myàng kyàr fig bàna,

15 jir kai bàna pikyinnbá wu rìghing,

big ri fig fig rag jír bàna.

Big bir òm rìghing zubá,

nìm má àdòníng bàna, big nìm má myàng.

Sungbá nìm má fig jír,

big nìm má fig byann,

n nìm má vim bir kàng bi rìg á byarmí ni.

N nìm má dàb gbam rìg big.’

16 “Ama buná ning fig hing àjwár, jir kai bàna ning ri myàng kyàr, sungná ri fig jír tinn.

17 Mì ri dinya ning àjai, yann aswam Shìdun big ma mpìrká ri sa bu òsàn á pyànn Shìdun ni níng, big rì zìm abig myàng bu-à níng myàng sig níng, ama big myàng fig bàna. Big ri zìm abig fig bu-à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna.

*Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mar 4:13-20; Luk 8:11-15)*

18 “Aning fig, má dinya ning yìr tinn jír á shinn aminn za-à níng.

19 Swaika zyun-à ta kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun, ama big fig byann fig bàna. Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bir rìg bu-à big tàg sig á pikyinnbá ni.

20 Swai buká ta kù wann sig á jànn-à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jir Shìdun ma pikyinn àjwár,

21 ama big bir zwàun fig pikyinnbá áni bàna. Ba shi nonn títi nímá. Shwìn ma bi òg hing big ò jirà big zìg sig jir Shìdun níng, í nann-à hi big í dà fim rìg-à.

22 Swai buká zyun-à ta kù wann sig á sí-à ni níng, shi sig àràg í mpìrká fig sig jir Shìdun, ama big ri kyab jír wàni. Big ri zìm abig fig àjwár. Big ri zìm abig shi mpìr bà. Bu káníng bìdìm pàr í bu-à ri kan òm big wà bá bàg jir Shìdun.

23 Ká zyun-à ta kù wann sig á jànn-à òsàn níng, shi sig àràg í mpìrká fig sig jir Shìdun, n fig byann hing wàni. Big shi sig àràg í yìr bu-à má

wan awan ñsàn. Káhi kab dib-swana, káhi kab dib-sara, káhi kab ñizyun agban dwib.”

Tinn Jír á Shinn Byann

²⁴ Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg í mpìr-à minn sig swai buju ñsàn nímá mà dawá ni.

²⁵ Ama á sai-à mpìrká na jànn gban rìghing níng, mpìr azíbwá bi n minn kà yìr byann mà yau bujúkà ni, mi í yag rìg-à.

²⁶ Barà buju-à wài dù nann zu n nìm, má sa rag yìr níng, í wà byann-à í wài dù nann zu-à.

²⁷ A byar-à níng hi, fàuká bu mpìr-à níng bi n bib ku rag, ‘Malam, swai bu-à à minn sig mà dawú ni í swai bu ñsàn. Byann káníng bi sig áni rà?’

²⁸ A byar-à níng hi, ku dinya káníng n rag, ‘Í mpìr azíbmí big minn síg nì bu-à níng.’ Fàu káníng bib ku n rag, ‘Kó ayi yag gbìb zu ya wù rà?’

²⁹ Ku dinya big n rag, ‘A a, kada aning yag gbìb zu bàna, jir kai bàna kada aning gbìb zu kwonn ma buju-à í zyun.

³⁰ Aning fim buju-à ma byann-à abig wài dù nann zu í zyun har sai-à má binn buju-à. I wà má dinya mpìrká má binn níng, abig bi gbìb zu rìg byannká, ma abig sir kwonn í byar ñzyun, abig ta kà rìg mà pyìr-à ni. Bujuká abig sinn kwonn í byar ñzyun ma abig ngàb kà rìg mà vonn-à ni.’

Mpìrká Rì Bàg Shìdun Rì Swàb Kà Àràg Barà Yìr Masita Rì Wài Níng (*Mar 4:30-32; Luk 13:18-19*)

³¹ Yesu dinya mpìrká tinn jír rag, “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg mpìr-à ma minn sig swai masita mà dawá ni.

³² Swai-à hi shi sig títi nímá, ama wà ba minn hing, má wài nann zu hing ri wài kab kó jì bu-à wà áni bidìm pàr. Ayinnbuká ri sa lubá mà ayabwá ni.”

Mpìr Shìdun Rì Swàb Kà Àràg Barà Yìsti Rì Lib Swàb Kà (*Luk 13:20-21*)

³³ Yesu dinya jakàng big tinn jír zyun n rag, “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg í yìsti bu-à ri lílib. Uwá zyun ma zìg hing yìsti, ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à ma jì bànn kwonn hing, má lib swàb kà.”

Yesu Rì Dang Jírwá Ma Tinn Jír (*Mar 4:33-34*)

³⁴ Yesu ri dinya kyann bìr mpìr káníng jírwá ma tinn jír, ku ri dinya fig mpìr jír átai bàna, sái ma tinn jír.

³⁵ Ku ri sa bu káníng àràg barà mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig rag,

“Má dinya mpìrká tinn jír.

Má dang vinn rìg bu-à big ri bònn tàmm sig tun sai-à big màmm jag sig dunyaru.”

Yesu Dang Kyàr Vinn Rìg Tinn Jír á Shinn Byann

³⁶ Barà Yesu dù dà fim bìr mpìr káníng, ku kà yag mà lu-à ni, á byar-à hi yann sukáwá big bàg yag ku n bib ku rag, “A dinya yi yìr tinn jír-à á shinn byann-à mà da-à ni.”

³⁷ Ku dinya big n rag, “Mpìr-à minn sig swai buju-à ñsàn níng í Wùn Mpìr Jìkwinn.

38 Da-à hi í duniyaru, swai buju-à òsàn níng í mpìrká á kùr Shìdun ni. Byann káníng í mpìrká zyun-à big í bu Shaitan.

39 Mpìr azìb-à mìnnsig byann káníng, í Shaitan. Ayúnn-à bá binn áni níng, í àyúnn-à duniyaru má vinn áni. Abinnká í yann aswam Shìdun mà wai.

40 Àràg barà big ri wun kwonn byannká mi ri du swànn mà pyìr-à níng, í barà má sa áni àyúnn-à wà kinn shinn.

41 Wùn Mpìr Jìkwinn má swam bi yann aswamwá mà wai abig wun kwonn rìg mpìrká zyun-à ri sa mpìrká abig sa bu-à bibai, ma mpìrká ri sa bu pyìr. Abig zìg zu rìg káníng mà byar-à Shìdun ri na kùrwá,

42 abig ta kà káníng á lu pyìr-à ni, á byar-à bá kig nàikitáu wàni, hár má zwàm kà vù á nginnbá ni.

43 Mpìr Shìdun big má fig àjwár. Mùnnpyànnbá má zwàm átai kpàin kpàin mà byar-à Tabá ri na kùrwá. Ká zyun-à shi sig ma sung, abig fig jír-à níng.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Shi Sig Ma Bu

44 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg í zinariya ùwài big jì dim sig mà da-à ni. Wà mpìr zyun ma dìg hing, kwá tàm jànn rìg, má yag ma àjwár á pikyinnwá ni, aku yag wann tafinn gban rìg buká ku shi sig ma kàhi bidim pár, ma aku wann da-à níng, jir kai bàna ku ri zìm zinariya-à níng.

Tinn Jír á Shinn Abàn Nsònn

45 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg í mpìr-à yag mi ri yàn kyann abàn nsònn.

46 Barà ku dìg wà òsàn-à níng, í byar-à ku yag n wann tafinn rìg buká ku shi sig ma kàhi, mi í wann rìg-à abàn-à níng ma kàhi. Ku zìm kab sig abàn nsònn-à níng ma kó kai bidim pár.

Tinn Jír á Shinn Àpì

47 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg mpìr agban jáiká zyun-à wìr sig àpìbá mà níng-à ni, n gban sig jáibá kim kim.

48 Barà jáiká kà mònn sig mà àpì-à ni àdòníng, big í gbar zu bi rìg-à á myann, n shi wann rìg á jìnn ni, n shig zu rìg jáiká wà òsàn òsàn níng, n sinn kà rìg á gágsàg-à ni. Ká zyun-à sànn fig bàna níng, big í tafinn rìg-à.

49 Wàníng í barà má shi áni àyúnn-à wà kinn shinn. Ayúnn-à níng hi, yann aswam Shìdun mà wai má bi, bá shig zu rìg mpìr bibaiká áyau òsànká ni.

50 A byar-à níng hi, bá ta kà rìg big mà pyìr-à ni mà byar-à bá kig mínn hár má zwàm kà vù á nginnbá ni.”

Bu Tàg Akor Ma Bu Tàg Àpyú

51 Yesu bib big abib n rag, “Níng fig byann hing jír-à níng rà?”

Big zìm n rag, “Nn.”

52 Ku dinya big n rag, “Malamká bidim pár zyun-à kàng sig yann aswam á shinn barà Shìdun má na kùrwá níng, shi sig àràg àsàin lu, áyau buká ku shi sig ma kàhi níng, ku ri zìg zu bi bu àpyúká ma àkorká.”

Mpìrká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku

(Mar 6:1-6; Luk 4:16-30)

53 Barà Yesu dang vinn rìg tinn jír-à àdòníng, ku dù mi í yag rìg-à.

⁵⁴ Barà ku kàng yag sig mà jànnwá ni àdòníng, sái ku kà mi ri tàg mpìrká jir Shìdun mà tonn bìr kwonn-à ni. A byar-à níng hi, mpìrká sa mamaki n rag, “Mpir-à níng òg sig yar-à níng ma gbam-à níng áni rà?”

⁵⁵ Wàníng í wùn kapinnta bàna rà? Nàwá í Maryamu bàna rà? Wunzàwá big í Yakubu, ma Yusufu, ma Siman, ma Yahuda bàna rà?

⁵⁶ Wàníng í zyun-à ajunwàwá big shi sig ma yi níng bàna rà? Ku òg sig yar káníng áni rà?”

⁵⁷ I byar-à big ngàng ku.

Sái ku dinya káníng n rag, “Mpir-à ma ri dang kyann jir Shìdun, big ri wib ku kó áni bidim pàr, ama mpìrká á jànnwá ni, ma mpìrká á luwá ni, big ri ngàng ku, mi ri wib fig ku bàna.”

⁵⁸ Ku sa fig swàm bu mamakiká nìnànn nímá màhàn bàna, jir kai bàna big bìr fig pikyinnbá á byarwá ni bàna.

14

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Wau Mpìrká Dir Batisma (Mar 6:14-29; Luk 9:7-9)

¹ A sai-à níng hi, Hirudus kùr-à á Galili fig tai á shinn Yesu.

² Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Wàníng í Yohanna àsàin-à rii wau òg sig batisma, ku dù nann zu rìghing mà amir ki-à ni, í bu-à sa ku òg sig gbam-à, mi ri sa bu mamaki-à níng.”

³ Sai-à bu-à níng sa fig ma bàna níng, Hirudus dang rìghing rag abig pànn rìg Yohanna, ma abig sùr ku, abig kíg kà ku mà tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòníng á jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus.

⁴ Bu-à sa níng, Yohanna rì dinya kyann sig Hirudus rag, barà wàníng zìg sig uwà-à níng, sànn fig bàna.

⁵ Hirudus ri zìm aku gban rìg Yohanna, ama ku ri shàr zinn bìr mpìrká, jir kai bàna mpìrká ri myàng wàníng rag í mpir-à ri dang kyann jir Shìdun.

⁶ A sai-à Hirudus sa bukí àyúnn-à big mà sig ku áni níng, wùn uwà Hirudiyas gbìb jau á pyànn bìr mpìrká ni, hár Hirudus fig àjwár wàni.

⁷ A byar-à níng hi Hirudus myàng àdòníng, n tun ki n dinya wùn uwà-à níng n rag, “Bu-à wù ma ri zìm í bu-à má ya wù.”

⁸ Wùn uwà níng hi, nàwá dinya ku n rag, “A vig Hirudus aku ya wù shinn Yohanna, àsàin-à ri wau òg sig batisma níng, á tasa.”

⁹ Barà kùr-à hi fig àdòníng, òg sig rìgwá. Ama jirà ku nìm gíb rìghing nu á pyànn bìr mpìrká ni, sái ku dinya mpìrká buwá n rag, abig ya wùn uwà-à níng bu-à wàníng ri zìm.

¹⁰ Ku dinya mpìrká abig yag gíb shinn Yohanna mà tonn fi-à ni.

¹¹ A byar-à hi big yag zìg bìr shinn Yohanna á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à níng, ku zìg yag mà byar nàwá ni n ya wàníng.

¹² Yann suká Yohanna big bìr, n zìg rìg ki Yohanna, mì jì rìg-à mà shar-à ni. A byar-à hi, big yag n dinya Yesu.

Yesu Ya Mpir Dubu Swana Buju (Mar 6:30-44; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14)

¹³ Barà Yesu fig tai Yohanna àdòníng, ku dù á byar-à níng hi, n kà á kòr-à ni, mì yag rìgwá mà byar awù zyun. Barà mpìrká fig àdòníng, big dù mà kauyebá ni kím kím, n bàg yag ku mà bar.

14 Barà Yesu tig wann mà kòr-à ni, ku myàng bìr mpìrká, sái ashi káníng pànn rìg ku, ku í dàb gban rìg-à mpìr dorká.

15 Barà kamzau fòr àdòníng, sái yann sukàkà buwá bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awún, kamzau sa rìghing. A dwim mpìr káníng abig yag mà kauyéká ni àjìrà abig wann ya shinnbá buju.”

16 A byar-à níng hi, Yesu dinya big n rag, “Kada aning fim mpìrká abig yag bàna. Ning ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

17 Big dinya Yesu n rag, “Bu-à yì shi sig ma kàhi í brodi àkunn swana ma jái àkunn pyàná.”

18 A byar-à hi, Yesu dinya big n rag, abig zig bi á byarwá ni.

19 Ku dinya bìr mpìr káníng abig shi wann á shinn byann-à ni. Ku zig brodi àkunn swana ma jái àkunn pyàná, n myàng yag zuwá mà wai, n sa Shìdun í soko. Ku ngir gáfìnn brodi awín awín n ya yann sukàkà buwá big abig gáfìnn ya bìr mpìr káníng.

20 Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rìg finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàná.

21 Bìr wunùkà ká zyun-à ji sig buju-à níng, big fòr hing dubu swana. Wàníng íri wunùkà, big wànn kà fig uwàkà ma yanká àni bàna.

*Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni
(Mar 6:45-52; Yoh 6:15-21)*

22 A byar-à níng hi Yesu dinya yann sukàkà buwá big abig kà á kòr-à ni, abig yag jag ku mà jann, sai wà kwa dwim gáfìnn hing òr ma bìr mpìr káníng mpyim, í wà kwá yág ni.

23 Barà ku dwim gáfìnn òr ma mpìrká àdòníng, ku nann yag mà mwír-à ni, n vig Shìdun. Ku shi sig màhàn awínwá ni hár àkamzau.

24 A sai-à níng hi, kòr-à shi sig mà yau níng-à ni, afag zàpìr ri dab wir kà àni, jìr kai bàna wàu ri gbar bi mà pyànnbá ni.

25 I pinnpàin Yesu bi á byar yann sukàwá big ni, ku ri kyann á shinn zàpìr-à ni.

26 Barà yann sukàwá big myàng ku ri kyann á shinn zàpìr-à ni àdòníng, big shàr rìg zinn n yan yán n rag, “Wàníng í wàu.” Dìrbá ri zwab kàg kàg kàg.

27 A byar-à níng hi, Yesu dinya big jír n rag, “Aning tib wann pikyinn ná, í mì ò bi sig ni, kada aning shàr zinn bàna.”

28 Sái Bitrus zim n rag, “Shinn Lumí, wà má í wù àjai, á sa í kyann yag á byarwú ni á shinn zàpìr-à ni.”

29 A byar-à hi, Yesu bar bi Bitrus n rag, “A bi!” Sái Bitrus tig wann bi á kòr-à ni, n kyann yag mà byar Yesu á shinn zàpìr-à ni.

30 Barà ku myàng wàu ri gbar àdòníng, ku í shàr rìgwá zinn, ku myàng ku ri sib kà wann mà mìr zàpìr-à ni. A byar-à hi, ku yan nài yán n rag, “Shinn Lumí, á zig zu mì.”

31 Kinn fig su bàna, Yesu du yag wùwá n pànn zu bi ku n bib ku n rag, “A bìr fig pikyinnwú á byarmí ni bàna rà? Bu-à sa wù ri shàr zinn í jir kai rà?”

32 A byar-à níng hi, big pyàná bidim pàr, big kà rìg mà kòr-à ni, sái wàu-à hí í sar rìg-à.

33 A byar-à hi, mpìrká zyun-à shi sig mà kòr-à ni níng, wib ku n rag, “Ajai wù í Wùn Shìdun.”

Yesu Dàb Gbam Mpir Dorká
(Mar 6:53-56)

³⁴ Big pim zu yag rìg mà jann, mà jànn zyun Janisarata.

³⁵ Barà mpirká màhàn myàng yì rag í Yesu àdòning, big dwim bar kwonn gban rìg mpir dorká mà jànn-à níng hi bidim pàr, abig bi á byarwá ni.

³⁶ Big vig ku n rag, aku fim mpir dorká a káníng pànn íri nu jawá. Ká zyun-à pànn sig nu jawá níng, big gban rìghing.

15

Sù Bu Agbamká
(Mar 7:1-13)

¹ I byar-à hi Farisawaká ma malamká, big bi sig mà Urushalima á byar Yesu ni, big bib ku jír n rag,

² “Bu-à sa yann sukàwú big ngàng wà bá wib jír bu-à yàkúyí big rì dang sig í jir kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùbá mpyim jirà abig ji buju ini bàna níng, í jir kai rà?”

³ Yesu zìm n dang rag, “Bu-à sa ning wib fig doka Shìdun bàna, ning ri bàg íri bu tàgná í jir kai rà?”

⁴ Shìdun dang rag, ‘Aning wib taná ma nàná.’ Ku dang jakàng n rag, ‘Mpir-à ma swau hing tawá kó nàwá abig dab gban rìg ku.’

⁵ Ama buná ning tàg mpirká n dang rag, kó ni aku dinya tawá ma nàwá aku rag, bu-à ku nìm má ya káníng, ku ya rìghing Shìdun. Mpir-à ma sa hing wàning, ku ri wib fig tawá bàna.

⁶ Ning dang rag, má sànn fig wà aku wib tawá bàna, wà má àdòning, ning kìm hing doka Shìdun, n bàg rìghing íri jír buká ning ri tàg. Jírná sànn fig bàna.

⁷ Ning í mpirká ri dang jír nu pyàná, jír-à Ishaya rì ba sig á shinn ná ni níng, í àjai. Ku ba sig jir Shìdun n rag,

⁸ ‘Mpirká tàma-à níng ri wib mì ma nu átai.

Ama big bir fig pikyinnbá á byarmí ni bàna.

⁹ Big ri wib mì ma nu átai,

big ri tàg sù bu àgbamká bubá rì, mi ri sa shi rag í dokamí.’ ”

Buká Ri Sa Bai Mpir
(Mar 7:14-23)

¹⁰ Yesu bar bir mpirká n dang rag, “Aning gang sung, ma aning fig byann jírmi.

¹¹ Walai bu-à mpir má ji zyun-à má sinn kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpir, í bu-à má sinn kàng ku jín.”

¹² I byar-à yann sukàwá big bi n dinya kàng ku n rag, “A yì fig wà Farisawaká ri nànn àgùnn ma jír-à à dang sig níng bàna rà?”

¹³ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à ba jann sig, wà ma í Tamí mà wai ma jann fig nì bàna, bá gbar gbib zu rìg.

¹⁴ Aning fim big, big í àgbamká shì sig àràg àfau big. Afau ma gbar hing àfau, big pyàná bidim pàr bá kù kà á shar.”

¹⁵ I byar-à hi Bitrus dang rag, a wàning dinya byann big yìr jír-à níng.

¹⁶ Yesu dinya big n rag, “Hár tàma-à níng ning fig yì fig yìr jírmi bàna rà?”

17 Ning yì fig wà bu ma kà hing á nu, ri kà yag mà finn, mi ri zu bi rìg á myann níng bàna rà?

18 Ama bu-à ma zu bi á nu, ri zu bi mà pìkyinn mpìr. I bu-à má sa bai mpìr.

19 Bu bibai-à mpìr ma sa bidim pàr ri zu bi mà pìkyinnwá ni, àràg ki gban, ma jir àyái, ma ajwú, ma jír ñsàng, ma jír azinn.

20 Bu káníng í bu-à ri sa bai mpìr. Ama jirà mpìr má ji buju ku tu fig vùwá bàna, kàhi má sa bai fig mpìr bàna.”

*Uwà Zyun Bir Pìkyinn á Byar Yesu
(Mar 7:24-30)*

21 Yesu dù á byar-à hi ni n yag mà jànn Taya big Sidon.

22 I byar-à hi uwà zyun mà jànn Kananiya bi n kig dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, Wùn Dawuda, á myàng ashimí, wàu dab sig wùn uwámí zyun, ku fig fig àjwár bàna.”

23 Yesu dang fig jír ma ku bàna. Sáí yann sukàwá big bi á byarwá ni, n vig ku n dang rag aku kan rìg uwà-à níng, kada a wàníng bàg big ma nài yán bàna.

24 I byar-à Yesu dang n rag, “Big swam bi sig mì á byar àdùnká nang jànn sig, àdùnká hi í mpìr Israilaká.”

25 I byar-à hi sái uwà-à níng bi binn kir wann á pyànnwá ni n dang rag, “Shinn Lumí, á sa shang mì.”

26 Ku dang rag, “Sàn fig wà abig zig buju yanká abig ta ya báí bàna.”

27 I byar-à hi uwà-à níng dang rag, “Jír wú àjai, Shinn Lumí. Ama báiká ri ji buju-à yanká ma ji dà sig.”

28 I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kai, uwà-à níng pìkyinnwú à bir sig á byarmí ni níng wài hing. Bu-à wù ri zìm níng, má sa ya wù.” Kinn fig su bàna sái wùn wá í gban rìg-à.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Ninànn Nímá

29 Yesu dù màhàn n bàg á nu Ayunn Galili, n nann zu yag mà shinnkwinn-à ni, n shi sig màhàn.

30 Bir mpìrká ninànn nímá ri bi á byarwá ni big swann bi kwonn sig ma mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna, ma mpìrká vù-à ma bar-à kìm rìghing, ma àfau big, ma mpìr anam àsir big, ma mpìrká ninànn nímá dor kim kim big sinn sig big á pyànnwá ni. Ku dàb gbam vinn rìghing big bidim pàr.

31 Hár mpìrká sa mamaki big myàng mpìr anam àsir ri dang rag jír, mpìrká vùká ma barká kìm rìghing níng, bidim pàr bànn kinn kàng rìghing. Mpìrká ri kyann sar fig kyonn bàna níng ri kyann lafinn rag ma barbá. Afauká ri myàng rag ma zubá tinn. I byar-à hi big swam yan Shidun mpìr Israilaká á sai-à hi ni.

*Yesu Ya Mpìr Dubu Yina Buju
(Mar 8:1-10)*

32 Yesu bar yann sukàwá big n dang rag, “Mì ri myàng ashi bìr mpìr káníng wàni, jir kai bàna janá-à níng subá sara big shi sig á byarmí ni, big dig fig bu-à bá ji bàna. N zìm fig wà ñ dwim gáfinn òr ma big átai bàna, jir kai bàna kada abig kù ànù á gbìb-à ni bàna.”

33 I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku n rag, “Yá dig bi buju-à yá ya bìr mpìr káníng awúnn-à níng ni á ni rà?”

34 Yesu bib big n dang rag, “Ning shi sig ma brodi àkunn píná rà?”

Big dang rag àkunn sùmpyànn ma jái títi níma tinn.

35 I byar-à hi ku dinya bir mpìr káníng abig shi wann á jinn ni.

36 I byar-à ku zig brodi àkunn sùmpyànn ma jái, n sa Shìdun ísoko, n ngir gàb fim, n ya yann sukàwá big abig gàb fim ya bir mpìr káníng.

37 I byar-à big ji har finnbá zir. I wà yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg sùmpyànn.

38 Mpìrká ji sig buju káníng dubu yina íri wunù big. Big wànn kà fig uwáká ma yann wùnsháiká áni bàna.

39 I byar-à hi Yesu dwim gàb fim òr ma big, n kà á kòr-à ni, mi í yag rìg-à mà jann Magadan.

16

Big Ri Zim Yesu Aku Sa Ya Big Bu Mamaki (Mar 8:11-13; Luk 12:54-56)

1 Sái mpìr Farisawaká ma mpìr Sadukiyawaká bi abig màg màg fig Yesu, í wà big dinya ku n rag, aku sa ya big bu mamaki àjirà abig yì wà kwa wann bi sig mà byar Shìdun ni àjai.

2 Ama Yesu dang rag, “Wà na myàng àyúnn-à ma kà rìghing ná dang rag àyúnn-à pinn sig apa, shyù má tab fig bàna.

3 I pyim byau yì níma, na dang rag shyù má tab, wà na myàng waisháu ma wa kwonn sig jín pipìr. Ná myàng yì bu káníng, ama bu-à Shìdun má sa tàma-à níng ná myàng yì sar fig bàna.

4 Níng mpìrká á jànn-à tàma-à níng, níng í mpìr asa bu pyìr, níng í mpìr asa àyái big, bu mamaki-à níng ri zim í sa ya níng, í wà áni rà? Ai má sa fig bàna. Bu mamaki-à má sa ya níng níng, má shi àrèg bu Yunana ri níng.”

Sái ku fim rìg káníng mi í yag rìg-à.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Sadukiyawaká Ri Tàg (Mar 8:14-21)

5 Barà big yag fòr mà jann, àsái yann sukàwá big mànn jànn rìghing big pànn zig yag kwonn fig ma brodi í zyun bàna.

6 Sái Yesu dinya big n rag, “Aníng pànn shinn ná, kada aníng bir pikyinn ná á yisti Farisawaká ma Sadukiyawaká ni bàna.”

7 I byar-à hi big dang jír áyau bar òrbià ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòning, í jirà yì zig bi fig brodi bàna níng.”

8 Yesu yì rìghing jír bu-à big ri dang níng, í wà ku dang rag, “Níng bir fig pikyinn ná bidim pár á byarmí ni bàna, í bu-à sa níng ri dang jír á shinn barà níng zig bi fig brodi bàna.

9 Hár tàma-à níng níng yì byann fig bàna rà? Níng kyab pànn fig sai-à òr ngir gàb fim brodi àkunn swana, n ya mpìr dubu swana níng bàna rà? Níng wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?

10 Ma sáshinn brodi àkunn sùmpyànn yì ya mpìr dubu yina níng fa? Níng wun kwonn wà dà níng mònn gágsàg píná rà?

11 Bu-à sa níng fig yì fig bàna í jír kai rà? Ai òr dang fig í jír brodi bàna, òr dang rag, aníng pànn shinn ná ma jir yisti bu Farisawaká ma Sadukiyawaká níng.”

12 I byar-à hi yann sukàwá big í fig yì rìg-à. Wato jír-à ku dinya sig káníng níng, í jír á shinn yisti bàna, ama ku ri dinya káníng jír á shinn bu tàg Farisawaká ma Sadukiyawaká.

*Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shidun
(Mar 8:27-30; Luk 9:18-21)*

13 Barà Yesu yag mà jànn Kaisariya Filibi, í byar-à hi ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mì Wùn Mpir Jíkwinn, mpirká ri kyab rag, mì í ni rà?”

14 I byar-à hi big dang rag, “Mpirká káhi dang rag, wù í Yohanna awau dir batisma. Káhi dang rag, wù í Iliya. Káhi dang rag, wù í Irimiya. Káhi dang rag, kó wù í mpir zyun áyau mpirká rii dang kyann jir Shidun bi sig nì.”

15 Ku bib big n rag, “Ma bigná, níng ri kyab rag, mì í ni rà?”

16 I byar-à Siman Bitrus zím n dang rag, “Wù í Almasihu Wùn Shidun, Shidun àsàin-à shi sig ma yonki níng.”

17 Yesu dinya ku rag, “Jírwú sànn hìng, Siman wùn Yohanna. I Tamí mà wai tàg sig wù jír-à níng nì. I mpir zyun kím tàg fig wù nì bàna.

18 Mì ri dinya wù, wù Bitrus, wù í abàn. Má bar kwonn mpir iklisiyamí á byar abàn-à hi. Gbam lu pyir má sa fig iklisiya bu bàna.

19 Má ya wù kú-à wá pù nu nkyun lu Shidun áni mà wai. Bu-à wa kig sig á jànn-à ni má kig mà wai tinn. Bu-à wa pù sig á jànn-à ni má pù mà wai.”

20 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag kada ba dinya swann kó mpir nzyun rag ku í Almasihu.

*Yesu Dinya Mpirká Barà Kwá Wu Kiwá
(Mar 8:31—9:1; Luk 9:22-27)*

21 I byar-à Yesu kà mì ri dinya yann sukàkà buwá barà kwá wu kiwá áni. Ku dang rag shi sig ku àràg í dole aku yag mà Urushalima. Agbamká ma mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni ma malamká má du kà ku shwin wani. Hár kwá wu rìg, áyau su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.

22 I byar-à hi Bitrus gbar yag ku mà byar zyun n yan ta ku n dang rag aku shi àdòning bàna.

23 Yesu vim bìr n myàng Bitrus n dang rag, “A dù á pyànnmí ni, wù í Shaitan, wù ri zím ator pànn mì. Bu-à wù ri kyab níng, wù ri kyab fig bu Shidun bàna. Wù ri kyab bu-à mpir ri kyab.”

24 Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mpir-à ma ri zím aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zig shwin-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

25 Mpir-à ma ri zím shinnwá, kwá dìg fig yonkiwá bàna. Ama mpir-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá dìg yonkiwá.

26 Wà mpir ma dìg gban rìg buká á dunyaru, ma dìg fig yonkiwá bàna, buká ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà? Bu-à mpir má ya jirà aku dìg kàng yonkiwá, í kai rà?

27 Wùn Mpir Jíkwinn nyàan bi, kwá bi ma gbam Tawá. Kwá bi kwonn ma yann aswamká mà wai, kwá wà kó ni kwonn ábibir bar buká big sa sig.

28 Jír-à níng í jír àjai, mpirká káhi má shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár àyunn-à Wùn Mpir Jíkwinn má wann bi ma kùrwá.”

17

*Barà Zwánn Yesu Vim Bir
(Mar 9:2-13; Luk 9:28-36)*

¹ Na kù su sùnnjin Yesu zìg yag Bitrus ma Yakubu ma Yohanna wunzà Yakubu mà shinnkwinn zyun ni mà wai. Big shì sig màhàn awinbá ni.

² Barà big ri myàng ku àdòning, í byar-à zwánnwá í vim bìr rìg-à, sái big myàng zwánnwá ri zwàm kpàin kpàin àràg í àyúnn. Jàwá mìg shì karr àràg í sònn.

³ I byar-à yann sukà sara káníng myàng Musa ma Iliya mìr gbìb zu, mi ri dang jír ma Yesu.

⁴ Sái Bitrus dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, barà yì shì sig áyág níng, sànn hìng. Wa zìm hìng má dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya.”

⁵ Barà ku ri dang níng, sái akor mìmìg karr nímá wann bi, n nim òm gban rìg big màhàn. Nàì jír zu bi áyau akor-à ni n dang rag, “Wàníng í wùnmi zyun-à mì ri zìm wàni, mì ri fig àjwárwá, aning fig jírwa.”

⁶ Barà yann sukà Yesu big fig jír-à níng sái zinn pànn rìg big, hár big yag bìr kù ma finn.

⁷ I wà Yesu bi fòr á byarwá ni, n tib big vù á òr n dang rag, abig dù nann á wai, abig shàr zinn bàna.

⁸ I byar-à big dù nann zu big myàng fig mpìr bàna, sái íri Yesu.

⁹ Barà big tìg wann bi mà shinnkwinn-à ni, Yesu dinya big rag, “Aning dinya mpìr bu-à níng myàng sig níng bàna fa, sái àyúnn-à ba gbar dù nann zu kàng hìng Wùn Mpìr Jíkwin ma yonki.”

¹⁰ I byar-à yann sukàkà bíb Yesu n rag, “Bu-à sa malamká dang rag, Iliya má bi jág ni, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?”

¹¹ Yesu dinya big n rag, “Iliya má bi jág ni àjai, kwa bi hìng kwá sa samyib kó kai bidim pàr.

¹² Ama mì ri dinya níng, áì Iliya bi rìghing, ama mpìrká á jànn-à ni yì fig ku bàna. Big sa rìghing ku bu-à big ri zìm. Wàníng má í barà bá sa ma Wùn Mpìr Jíkwin àni tinn.”

¹³ I byar-à hi yann sukàwá big yì rìghing ku ri dang jír á shinn Yohanna awau òr batisma.

*Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig
(Mar 9:14-29; Luk 9:37-43a)*

¹⁴ Barà big fòr bi áyau bìr mpìrká ni, sái mpìr zyun bi á byarwá ni, n bìn kir wann á pyànnwá ni n dang rag,

¹⁵ “Shinn Luyí, á myàng ashì wùnmi, kwonn ri gbar ku, ku ri wa shwìn wàni kàun nínànn nímá. Ku ri kù kà kyann á pyìr ma zàpìr.

¹⁶ N zìg yag ku mà byar yann sukàwú big ni, big dàb gbam yì sar fig ku bàna.”

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Kai! Bu-à sa níng bìr fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna, hár tàma-à níng, í jir kai rà? Níng ri gbam sung. N sa muyar ma níng hár àkaun rà? Aning zìg bi wùn-à hi áyág.”

¹⁸ Yesu yan ta wàu-à níng nài yán, sái wàu-à í zu bi rìg-à á òr wùn-à ni. I nànn-à hi sái wùn-à í gbam rìg-à màhàn.

¹⁹ I byar-à hi, yann sukàwá big bònng yag mà byarwá ni n bíb ku rag, “Bu-à sa yì kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?”

²⁰ Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa níng, níng bir wai fig pikyinn ná bàna. Mì ri dinya níng í jír àjai. Wà na bir hing pikyinn á byar Shìdun nì kó títi nímá àràg barà yìr masita shì sig títi nímá níng, na dang rag shinnkwìnn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá aku yag màhàn bó, má yag. Wà na bir hing pikyinn, ná sa kó kai bidim pàr. [

²¹ Iri swai wáu-à níng má zu fig àtai bàna, sái ba sinn hing nu ma vig hing Shìdun.]”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Kì-à Kwá Wu
(Mar 9:30-32; Luk 9:43b-45)

²² Sai-à big kwonn shì sig mà Galili, Yesu dinya big n rag, “Bá zìg Wùn Mpir Jìkwìnn má ya kà á vù mpirká ni,

²³ bá gban rìg ku, ama àyúnn wà wa sara, kwá dù nann zu kàng ma yonkiwá.”

Barà yann sukàwá big fig àdòning pikyinnbá í bai rìg-à.

Bài Jànn-à Big Wa Ya Lu Shìdun

²⁴ Barà big bi fòr á Kafarnahum, sái malamká ri zìg bài jànn á lu Shìdun nì níng, big yag mà byar Bitrus n bib rag, “Shinn Luná ri wa bài jànn bu Lu Shìdun rà?”

²⁵ Ku zìm n rag, nn, wàníng ri wa.

Barà ku kàng bi á lu-à ni, sái Yesu bib ku rag, “Siman, à myàng ashinn rà? Mpirká ri wa kùr bài jànn íni rà? I yann jànnká rà, kó í kyìnnká rà?”

²⁶ Bitrus dang rag, “I kyìnnká.”

I byar-à Yesu dinya ku rag, “To, kàhi yann jànnká má wa fig bàna.

²⁷ Ama yi zìm fig ayi sa bai mpir káníng pikyinn bàna. A yag mà níng-à ni, á ta zwann, á gbar zu jái-à ma pànn jag sig. Wá myàng bài á nuwá ni, wà zyun-à má màg bài jànnýi yi pyàná. A zìg á wa big í bài jànnýi.”

18

Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpir-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mar 9:33-37; Luk 9:46-48)

¹ Nonn fig bàna, sái yann sukàká bu Yesu big bi n bib ku rag, “Ayauyi nì mpir-à má shi àgbam mà fir kùr Shìdun nì í nì rà?”

² Sái ku bar wùn zyun títi nímá, n sinn kà wàníng, a wàníng sar á pyànnbá ni.

³ I wà ku dang n rag, “Má dinya níng jír àjai. Wà na vim bir fig ma kàng fig àràg níng í yann wùnshái big bàna, ná kà fig mà byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna.

⁴ Mpir-à ma sinn kàng hing shinnwá àràg ku í wùnshái títi-à níng, ku í mpir-à má shi àgbam mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

⁵ Mpir-à ma pànn hing wùn zyun àràg wùnshái-à níng vù pyàná á jir shinnmí ni, shì sig àràg ku pànn sig mì.

Buká Má Sinn Kà Mpirká Má Sa Bu Pyir
(Mar 9:42-48; Luk 17:1-2)

⁶ “Ama mpir-à ma du kà hing wùnshái zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir sig pikyinn á byarmí ni rag, a wàníng sa bu pyir, má sànn kab ya mpir-à níng hí abig zìg wann bu wau, abig dinn gban á wàinwá ni, abig ta kà wann ku á byinn aku wu rìg.

7 Sàns fig wà bu zyun shi sig áni, aku sinn kà mpìr á bu pyìr bàna. Bu zyun má sinn kà mpìr má sa bu pyìr, ama mpìr-à ma sinn kà jáuwá wàníng sa bu pyìr, kwá myàng àzing.

8 “Wà wùwú kó barwú ma ri sinn kà wù rag á sa bu-à bibai, á gib tafinn rig. Má sàns kab nì á kà á lu Shìdun nì mà wai ma bar àkìm kó vù àkìm, mà wà wà shì kwonn ma vù pyàna, kó bar pyàna bá ta kà wù á lu pyìr.

9 Wà zuwú ma ri sinn kà wù rag á sa bu-à bibai, á kpab tafinn rig. Má sàns kab nì á kà mà lu Shìdun nì ma zu nzyun kwonn ma yonkiwú, mà wà wá kà mà lu pyìr ma zuwú pyàna.

Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig (Luk 15:3-7)

10 “Kada aning sa wùn zyun áyau yann káníng nì yawari bàna. Mì ri dinya ning yann aswam Shìdun big ká ri myàng kwonn mà yann káníng, big ri shì kyann á pyànn Shìdun nì mà wai. [

11 Wùn mpìr jìkwinn bi sig jirà aku zìg zu mpìrká nang jànn sig.]

12 “Wà mpìr zyun ma shi sig ma àdùn dìb-swana, zyun áyaubá nì ma jànn hing, kwá fìm ká dà sig dìb-yina agban dwib agban zu áni ajinndúbi níng mà gàu shinnkwinn-à nì jirà aku yag yàn dìg rig ma zyun-à jànn sig níng mpyim. Kó í àdòníng bàna rà?

13 Wà kwa yàn dìg hing wàníng, kwá fig àjwár wàni. N dinya ning àjwár-à kwá fig á shinn zyun-à jànn sig níng mà kab ká zyun-à jànn fig bàna níng.

14 I barà Taná mà wai má zìm fig áyau yann káníng nì, kó nzyun aku jànn bàna tinn.

Wunzàwú Zyun-à Ma Sa Bu-à Ma Sàns Fig Bàna

15 “Wunzàwú zyun-à ma sa wu bu-à sàns fig bàna, á yag mà byarwá nì á dinya ku bu bibai-à ku sa sig. A yag dìg ku, níng ma ku pyàna. Kwa fig hing jír wú, to, à gbar kàng bi rìghing wunzàwú á byarwá nì.

16 Wà kwa rag, ku ngàng, á yag ma mpìr zyun kó mpìr pyàna, jirà a mpìrká fig jír káníng á nuná nì, níng sara.

17 Wà kwa ngàng wà kwá fig jír káníng, á dinya àgbamká iklisiya. Wà kwa ngàng hing jir mpìr iklisiyaká tinn, á sinn kàng rig ku àràg í mpìr-à yì fig jir Shìdun bàna, kó àràg mpìr azìg bàì jànn.

Wà Mpìrká Ma Shi Kwonn Sig á Zinn Yesu Nì, Kwá Yaubá nì

18 “Mì ri dinya ning, bu-à na kìg sig á jànn-à nì, bá kìg mà wai tinn. Bu-à na pù sig á jànn-à nì, bá pù mà wai tinn.

19 “Mì ri dinya swàb kà níng jír, wà na shi kwonn sig mpìr pyàna, pikyinn ná ma yag hing nzyun á shinn bu-à níng ri vig, Tamí mà wai má fig jirná, kwá sa ya níng bu-à níng ri vig níng hi.

20 Byar-à mpìr pyàna kó sara ma shi kwonn sig á zinnmí nì, n shi kwonn sig ma big í zyun tinn.”

Jír á Shinn Wùn Suk-à Ri Yafa Ya Fig Mpìr Bàna

21 I byar-à Bitrus sar bi sim, n bib rag, “Shinn Lumí, mpìr-à ma ri sa kyann mì bu-à bibai, n yafa ya ku kàun píná rà? N yafa ya ku hár kàun sùmpyànn rà?”

22 Yesu dinya ku n rag, “I kàun sùmpyànn í nànn-à hi bàna, kó dìb-sara agban dwib hár byar sùmpyànn má sàns hing,

23 jir kai bàna byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg kùr zyun ri zìm aku wànn byann bàiwá ma yann sukàwá big.

24 Barà ku ri wànn byann bài-à àdòning, sái wunù zyun-à ku ri bàg wàning tonn bàì àràg dubu dwib, big pànn zìg bi sig wunù-à hi á byarwá ni.

25 Barà wunù-à níng bàna ma bàì-à kwá wa kàng àsàin luwá, sái àsàin luwá dang rag, abig wann tafinn rig ku ma wàwá ma yanká buwá big, ma buká ku shi sig ma kàhi, abig wa zu ku áni.

26 I byar-à fàu-à níng binn kir wann á jìnn ni, n dang rag, ‘Shinn Lumí, á sa muyar, má wa kàng vinn rig wù bàì-à níng bidim pár.’

27 Barà fàu-à níng dang àdòning, sai shinn luwá myàng ashiwá n fim ya rig ku tonn bàì-à hi, aku yag.

28 “Ama fàu-à níng zu yag mà myann, n yag dìg kwonn ma fàu zyun-à ku ri bàg wàning tonn bàì sule dib-swana níng, n yag mòr pànn gban wàning á wàin-à ni n dang rag, a wàning wa kàng ku bàiwá.

29 Fàu-à ku ri bàg wàning bàì-à níng binn kir wann á jìnn ni n dang rag, ‘A sa muyar, má wa kàng vinn rig wù bàì-à níng bidim pár.’

30 Sái mpìr-à níng ngàng rig, n zìg yag rig jàuwá níng n kig kà wàning á tonn fi, jìrà a wàning wa ku bàiwá.

31 Ayau fàuká shi sig ma ku níng, big myàng bar bu-à ku sa sig níng, sái pikyinnbá í bai rig-à. Big kàng yag n yag dìnya shinn lubá bar jír káníng.

32 I byar-à hi shinn lubá bar bi ku, n dìnya ku n rag, ‘Wù í wùn sukà-à bibai, jír kai bàna ò fim ya vinn rìghing wù bàì-à mì ri bàg wù dò jir barà à vīg sig mì níng.

33 Wá myàng fig ashi jàuwú zyun àràg barà ò myàng sig ashiwú níng bàna rà?’

34 I byar-à shinn luwá dù rig kyinn, n ya kà ku á vù mpìrká ri ya mpìr shwìn àjìrà aku wa kàng vinn rig bàì-à níng.

35 “Wàning í barà Tamí mà wai má sa ma ning áni, wà na yafa ya fig jàuná big ma kyinn òzyun bàna.”

19

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

(Mar 10:1-12)

1 Barà Yesu dang vinn rig jír wá àdòning, ku dù á Galili n yag mà jànn Yahudiya, n pim zu á Ning Urdun.

2 Bìr mpìrká nìnànn nímá bàg yag ku màhàn, ku ri dàb gban káníng.

3 I byar-à hi Farisawaká kàhi dìg ku màhàn, big ri màg màg fig ku, big dang rag, “A dokayí ni sàh hing wà mpìr aku ya wàwá tarkada ma aku kan tafinn wàwá àràg barà kyinnwá ri zìm rà?”

4 Yesu bib big rag, “Níng jangga fig bu-à jir Shìdun dang sig bàna rà? Jir Shìdun dang sig rag, sai-à Shìdun màmm jag mpìr, ku màmm jag sig wunù ma uwá,

5 ku dang rag, ‘Jir wàning, í bu-à sa mpìr má dù dà fim nàwá ma tawá, má yag shi kwonn ma wàwá, jìrà abig shi í bu òzyun.’

6 Hár á pyànná-à níng bá shi fig rag pyàná bàna. Bá shi í bu òzyun. Bu-à Shìdun sinn kwonn sig, kada mpìr aku gàfìnn bàna.”

7 I byar-à hi Farisawaká bib ku n rag, “Sáshinn doka Musa dang rag, ‘Mpìr aku ya wàwá tarkada ban gban ma aku kan rig wàwá níng’ fà?”

8 I byar-à Yesu zim n dinya big rag, “Bu-à sa Musa dang rag, aning ya wàná tarkada ban gban níng, í jirà ning shi sig ma sung gban. Ama bu káníng shi fig àdòníng ásai-à big mà̀m jag sig jà̀nn á jìnn nì bàna ba.

9 Mì ri dinya ning, mpìr-à ma ya hing wàwá tarkada, ma kan tafinn hing wàwá, wà wàwá hi ma sa fig àyái bàna, mpìr-à níng ma zìg kàng hing wàwà zyun kim, ku ri sa àyái.”

10 I byar-à hi yann sukàwá big dinya ku n rag, “Wà jir uwà ma nùwá ma shi sig àdòníng, má sà̀n kab nì mpìr aku zìg uwà bàna.”

11 Yesu dinya big n rag, “Walai mpìr-à má zìm jír-à ning ri dang níng, sai kó mpìr-à Shìdun ma ya sig ku gban barà kwá shi àdòníng.

12 Mpìrká káhi tun sai-à big mà̀ sig big, big bàna ma ò̀r, mpìrká káhi bó í mpìr sa síg big í nì big bàna ma ò̀r, mpìrká káhi shi àràg big bàna ma ò̀r jirà abig sa swàm Shìdun ò̀sàn nímá. Mpìr-à má shi yì shu átai má zìg fig uwà bàna, to aku shi.”

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn

(Mar 10:13-16; Luk 18:15-17)

13 Mpìrká káhi ya bi Yesu yanká títì, aku tib káníng vù á ò̀r, ma aku vig ya káníng Shìdun. Ama yann sukàwá big yan ta mpìr káníng.

14 Yesu dang rag, “Aning fim yann títì káníng abig bi á byarmí ni, kada aning kan ò̀m big bàna, jir kai bàna ò̀r swai yanká àdòníng, bá kà nì mà̀ byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

15 I byar-à hi ku bi tib yann káníng vù á ò̀r-à ni, mì yag rìg-à.

Mpìr Bàì Zyun Bib Yesu Abib

(Mar 10:17-31; Luk 18:18-30)

16 Ayúnn zyun wunù zyun bi á byar Yesu ni n dang rag, “Malam, bu-à sísàn má sa jirà ò̀r ò̀r dig yonki kinn kinn í kai rà?”

17 I wà Yesu dinya ku rag, “Bu-à sa à bib mì jír àdòníng á shinn bu-à sísàn í jir kai rà? Mpìr ò̀zyun í mpìr-à ò̀sàn í Shìdun. Wà wa ri zìm á ò̀r yonki kinn kinn á wib jir Shìdun.”

18 I byar-à hi ku dinya Yesu n rag, “Má wib í kai ma kai rà?”

I wà Yesu dinya ku n rag, “Kada á gban ki bàna, kada á sa àyái bàna, kada á jwi ajwú bàna, kada á gim ò̀sàng á shinn mpìr bàna,

19 á wib tawú ma nàwú, ma á zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú tinn.”

20 I wà wùn wunù-à níng dinya ku n rag, ai bu káníng bidim pár ku sa vinn rìghing, bu-à dà sig aku sa í kai rà?

21 Yesu dinya ku n rag, “Wà wa ri zìm á wib vinn rìg jir Shìdun bidim pár, á yag wann tafinn vinn rìg buká à shi sig ma kàhi bidim pár, á zìg bàì-à á ya mpìr ashiká, jirà wá ò̀r bu-à sà̀n kab wàníng mà̀ wai, ma á bi bàg mì.”

22 Barà wunù-à níng fig jír-à níng, ku í yag rìg-à, pikyinnwá bai rìghing, jir kai bàna ku shi sig big bu wàni.

23 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag, “Mì ri dinya ning í jír àjai, shi sig ma shwìn wà mpìr bàì má kà á lu Shìdun ni mà̀ wai.

24 N dinya swàb kà ya ning jír zyun, tù hing wàni wà mpìr bàì aku kà á lu Shìdun, má fonn kab wà rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpìr bàì aku kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁵ Barà yann sukàwá big fig àdòning, sái mamaki pànn rig big. Big bib ku n rag, “Kai! Mpir-à má wim zu í ni rà?”

²⁶ Yesu myàng yag big n dang rag, “Bu-à mpir má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar, jir kai bàna walai bu-à má ni kan Shìdun.”

²⁷ I byar-à Bitrus dang rag, “To, tàma-à níng yi fim rìghing buká buyi bidim pár jirà ayi bàg wù, yá dig í kai rà?”

²⁸ Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya níng í jír àjai, àyunn-à wùn mpir jìkwinn má na kùr ma gbam mà wai, á sai-à níng hi níng yann sukà dwib agban pyànà káníng, níng má, ná shi ma gbam, ná na kùr á shinn swai mpir dwib agban pyànà ká á jànn Israila.

²⁹ Mpir-à ma fim luwá, kó kwa fim shunwòwá, kó wunzàwá, kó ajunwàwá, kó tawá, kó nàwá, kó yanká buwá, kó dawá, á dò jir shinnmí ni, kwá dig bu-à kab bu káníng kàun dib-swana, kwá dig yonki kinn kinn tinn.

³⁰ Mpirká ninànn nímá ká shi sig mpir úwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpirká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.

20

Mpirká Ri Sa Swàm á Da Inabi

¹ “Byar-à Shìdun ri na kùrwá mà wai shi sig àràg í àsàin lu zyun-à, zu yag sig í pyimbyau yìi nímá mà myann jirà aku yag yàn mpirká má sa ya ku swàm á dawá ni.

² Ku ma káníng dang byann sig, su zyun kwá ya káníng bài pam zyun. I byar-à hi, ku tir yag káníng mà da-à ni.

³ Sái ku zu yag mà kasuwa-à ni àsháu ajinnnúbi, ku yag dig kàng mpirká shi sig màhàn, big ri sa fig swàm bàna, big shi sig átai.

⁴ I byar-à hi, ku dinya mpir káníng n rag, abig yag mà dawá ni, kwá wa káníng bài bar swàm-à káníng ma sa sig bidim pár. I byar-à hi, big í yag rig-à.

⁵ Ku yag jakàng àyunn áyau shinn, n bar bi mpirká kádà, àsháu sara àkamzau ku yag jakàng n yag bar bi jakàng mpirká kádà.

⁶ Ku yag jakàng mà kasuwa ni àràg àsháu swana, n dig mpirká sar sig. Sái ku dinya káníng n rag, ‘Bu-à sa níng ri shi átai, mi ri sa fig swàm bàna í jir kai rà?’

⁷ Big dinya ku n rag, mpir zìg fig big swàm bàna. I wà ku dang rag, to a káníng yag sa ya ku swàm mà dawá ni.

⁸ “Barà àkamzau-à màg níng, sái àsàin da-à bar mpir-à ku du kà sig a wàning shi shinn mpirká ri sa ya ku swàm-à níng, a wàning bar kwonn mpirká jirà a wàning wa big bài swàmbá, a wàning wa jag ma mpirká bi sig ásim níng nípyim, í wà a wàning wa mpirká bi jag sig níng ini.

⁹ Mpirká zyun-à bi sig ásim níng big bidim pár big dig pam zyun zyun.

¹⁰ Mpirká nim kà jag sig swàm-à níng bi fòr, big ri kyab rag kó bá wa big bài-à má kab bu ká bi sig ásim níng. Sái big má, big ya big pam nízyun nízyun tinn.

¹¹ Barà big zìg bài-à àdòning, sái big kà hing jír yàng dang, pikyinnbá bai rìghing ma àsàin da-à.

¹² I wà big dinya ku n rag, ‘Mpirká bi ásim níng sa fòr fig swàmýi bàna, ama à wa màg yi bài-à ábibir ma big. Yi zyun-à yi nim zu sig tundaka í pyimbyau, hár àyunn-à kà, àyunn fàn yi fánfán.’

13 I byar-à àsàin da-à dinya mpìr zyun áyaubá ni n rag, ‘Awàn, ái ò lir ji fig wù bàna, yi ma wù dang byann rìghing jir bàì-à òpyim, ò dang rag swàm su zyun pam zyun.

14 A zig bàiwú tàma-à níng á yag mà luwú ni, má wa mpìrká bi sig ásim níng àràg barà ò wa sig wù níng.

15 Asái ò bàna ma gbam á shinn buká ò shi sig ma kàhi rà? Kó wù ri nànn àgùnn buká mì ri sa níng rà?”

16 I byar-à Yesu dang vinn rìg jírwa n rag, “Mpìrká kà sig á pyànn níng, í ká má kàng ásim, ká ásim níng í ká má yag mà pyànn.”

*Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mar 10:32-34; Lùk 18:31-34)*

17 Yesu ri yag mà Urushalima, ku zig kwonn sig ma yann sukàwá big dwib agban pyàna káníng í zyun. Barà big ri yag á gbìb-à ni, sái ku bar kann káníng agang, n bònn dinya káníng jir n rag,

18 “Yi ri yag mà Urushalima, mà byar-à bá zig Wùn Mpìr Jíkwin má ya ká ku á vù àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, má dang rag abig gban rìg ku.

19 Bá zig ku má ya ká ku á vù mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bá màmm jwann ku, bá yang ku ashòr, bá dab bàg gbam ku atàm bín. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma awunwá.”

*Bu-à Na Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mar 10:35-45)*

20 I byar-à hi wà Zabadi ma yanká buwá bi á byar Yesu ni, ku binn kir wann n vig wàníng bu.

21 Sái Yesu bib ku rag, ku ri zìm í kai rà?

Ku dinya wàníng rag, “Mì ri zìm yanká bumí big pyàna níng, zyun aku shi á agunn vìm nuwú ni, zyun aku shi á agunn vìm súrwú ni, á sai-à wá na kùrwú.”

22 Yesu dinya big n rag, “Níng yì fig bu-à níng ri vig mì bàna. Wàníng ná wa sar shwìn-à má wa níng rà?”

Big dang rag, nn, bá wa sar.

23 I byar-à hi, ku dinya káníng n rag, “Shwìn-à má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Ama byar shu agunn vìm numí ma agunn vìm súrmí, í bigmí bàna, ò bàna ma gbam-à má ya mpìr kàhi. I byar shu mpìrká Tamí sa sinn ya sig big.”

24 Barà yann sukà dwib kádà sig níng fig bu-à jàubá pyàna káníng vig sig Yesu níng, big nànn káníng àgùnn.

25 I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar ízyun, n dang rag, “Níng yì hing kùrká á jànn-à ni ri tàg gbam á shinn mpìrká bigbá ni. Big ri twim káníng, mì ri dinya káníng bu-à káníng má sa.

26 Ama bigné má shi fig àdònníng áyauná ni bàna, wà mpìr zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi àgbam, to, aku shi nì fàuná.

27 Mpìr-à ma ri zìm aku shi nì wà jijag, to, aku shi nì fàuná,

28 àràg barà Wùn Mpìr Jíkwin bi fig jirà abig sa ya ku bu bàna, ama jirà aku sa ya mpìrká bu, aku ya shinnwá jirà mpìrká abig dìg yonki.”

*Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Pyàna
(Mar 10:46-52; Lùk 18:35-43)*

²⁹ I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù á Yariko mi ri yag, sái bìr mpìrká nìnànn nímá ri bàg yag big ásim.

³⁰ Mpìr àfau pyàná big shi sig á kur gbìb-à ni. Barà big fig í Yesu ri wam zu yág nì, í byar-à hi big gban nài gban n rag, “Shinn Luyí á myàng ashíyí, wù Wùn Dawuda!”

³¹ I byar-à hi, bìr mpìr káníng kan òm big n rag, abig pànn shi rìg akim abig wa nài yán bàna. Ama big pànn shi fig bàna, n wa swàb kà nài yán ma gban n dang rag, “Ayáa Shinn Luyí Wùn Dawuda, á myàng ashíyí.”

³² I byar-à Yesu sar wann n bib big n rag, “Ning ri zìm n sa ya ning í kai rà?”

³³ Big dinya ku n rag, “Shinn Luyí, yi ri zìm á sa yi ayi myàng ma zuyí.”

³⁴ I byar-à Yesu myàng ashíyí, n tib big vù á zu-à ni, á byar-à hi sái big í myàng rìg-à ma zubá, n kan bàg ku.

21

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(Mar 11:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Barà big nyàan fòr á Urushalima, n yag mà Baitafaji, á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun, í byar-à hi Yesu swam yag yann sukàwá big pyàná, abig yag bab.

² Ku dinya big n rag, “Aning yag mà kauye-à mà pyànn ná ni níng. Na kà yag hing ná òm big sa gban sig aswannswánn màhàn, na-à ma wùn-à, aning finn ya bi mì.

³ Mpìr-à ma bib hing ning, aning dang rag, ‘I Shinn Luyí dang sig nì rag, ayi finn ya bi ku, kwá tir kàng bi rìg kìnì.’ ”

⁴ Wàníng sa sig àdòníng jirà bu-à wùn aswam Shìdun rì dang sig níng aku shi àràg barà ku rì dang sig. Ku dang rag,

⁵ “Aning dinya mpìrká á Siyona, kurná ri bi zyun-à má myàng ashiná.

Ku nann shi sig á shinn wùn aswannswánn zyun nì.”

⁶ I byar-à hi, yann sukà Yesu big wib jir Yesu, mi í yag rìg-à.

⁷ Big yag zig bi aswannswánn-à hi, na-à ma wùn-à, n wan zu jàbá, n bir wann á kwìb-à ni. I wà Yesu nann zu n shi wann á shinn aswannswánn-à hi nì.

⁸ Mpìrká nìnànn nímá shi sig màhàn. Big zig jàbá n jag wann á gbìb-à ni. Mpìrká káhi kyag sig jì bu, mi ri jag yag á gbìb-à ni tinn.

⁹ Sái bìr mpìrká káhi ri yag mà pyànnwá ni, káhi bó ásimwá ni. Bir mpìrká nìnànn nímá ri swam yan ku, big dang rag, “Pyib sisàn aku shi á shinnwú ni, wù Wùn Dawuda. Pyib sisàn aku shi á shinn mpìr-à ri bi á zinn Shinn Luyí ni níng, Shìdun í zyun-à mpìrká má swam yan.”

¹⁰ Barà ku ri kà yag mà finn swann Urushalima àdòníng, sái mpìrká á finn swann-à ni ri sa yàg yàg yàg. Mpìrká ri dang jir kim kim, big dang rag, “Wàníng í ni rà?”

¹¹ I wà mpìrká dang rag, “Ai wàníng í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun, zinnwá í Yesu mpìr Nazarat, ku í mpìr-à á jànn Galili.”

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun

(Mar 11:15-19; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

12 Yesu kà yag mà lu Shìdun ni n kan zu rìg mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar ta wann rìg teburká mpìrká ri pyann bàì àní níng, ma kujeraká bu mpìrká ri wann tafinn àlàb lu.

13 Ku dinya big n rag, “Big ba sinn sig jír-à Shìdun dang sig rag, ‘Lumí, mpìrká ma bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sinn kàng rìghing í byar ajwú jwi.”

14 Sáí àfauká ma mpìrká ri gbìb titing níng, bi á byarwá ni á lu Shìdun. I wà ku dàb gban rìg káníng.

15 Barà yanká ri swam yan Yesu n rag, “Bu-à òsàn aku shi á shinnwú ni, wù Wùn Dawuda.” Barà àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig, n fig jír-à yanká ri swam yan ku níng, sáí big nànn rìg àgùn.

16 Big dinya ku n rag, “Wù ri fig bu-à yann káníng ri dang rà?”

I wà Yesu dinya big n rag, “Mì ri fig. Ning myàng fig bu-à big ba sinn sig níng bàna rà? Big ba sinn sig n rag, ‘Shìdun sinn kà yanká abig swam yan ku.’ Ning jangga fig bàna rà?”

17 I byar-à hi ku fim rìg káníng, ku í zu yag rìg-à mà finn swann-à ni, mi í ya rìg-à mà Baitanya, n tig màhàn.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nàì Ya

(Mar 11:12-14, 20-24)

18 Na kyàr byar-à ku ri kàng yag mà finn swann-à ni, sáí amor gban ku.

19 Barà ku myàng yag mìr bin ating zyun sar sig á nu gbìb-à ni, ku yag màhàn, ku òg fig awan àní bàna, sáí ìrì jì. I byar-à hi, ku dinya bin ating-à níng, n rag, “Wà wan fig rag awan bàna, hár kinn kinn.” I byar-à hi bin ating-à hi í wim rìg-à.

20 Barà yann sukàwá big myàng àdòníng, sáí mamaki sa rìg big. Big dang rag, “A, hár bin ating-à níng wim rìghing kìni àdòníng rà?”

21 I wà Yesu dinya big, n rag, “Mì ri dinya ning jír àjai, wà na bir hing pikyinn ná á byar Shìdun ni ma kyab fig kyinn pyàná bàna, bu-à ná sa má kab bu ating-à níng, kó na dang rag, shinnkwinn-à níng aku gbìb dù ma mìrwá, aku yag jann kà shinnwá á zàpìr-à ni, má wib ning, má gbìb dù rìg má yag jann kà rìg shinnwá.

22 Kó kai na vig hing Shìdun, wà na bir hing pikyinn ná á byar Shìdun ni, ná òg.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Nì

(Mar 11:27-33; Luk 20:1-8)

23 Barà ku kà yag mà lu Shìdun ni mi ri tàg mpìrká bu, sáí àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam mpìrká kádà bi á byarwá ni. Big dang rag aku dinya big, ku òg sig gban-à ku ri sa bu káníng ma kàhi níng àní rà? I ni ya síg ku nì rà?

24 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gban-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

25 Mpìr-à ya sig Yohanna gban-à aku wau mpìrká òr batisma í ni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì.”

I byar-à hi àgbamká wà jír ma bar òr bá n rag, “Wà ya dang rag, í Shìdun ya sig Yohanna gban-à òr, kwá dang rag, bu-à sa yi bir fig pikyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?

26 Wà ya dang rag, í mpìr ya sig Yohanna gbam-à íni, yi ri shàr bìr mpìr káníng, jir kai bàna big yì rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jir Shidun.”

27 I byar-à big dinya Yesu n rag, “Yi yì fig bàna.”

I byar-à hi ku dinya káníng n rag, “Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya sig mà gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.

Jír á Shinn Yann Pyàrà

28 “Mpìr zyun shi sig áni ku mà sig yann pyàrà. Ku yag mà byar wùnwá zyun-à àgbam-à, n rag, a wàníng yag sa swàm mà da.

29 Wùn-à hi dinya tawá n rag ku ngàng. Ama ásim, ku bi zìm, mi í yag rig-à.

30 I byar-à mpìr-à níng vim bìr n yag mà byar wùnwá zyun ni, n dinya wàníng rag, a wàníng yag mà da-à ni. Wùnwá zyun-à níng hi zìm, n dang rag kwá yag, ama n bi ngàng rig, n yag fig bàna.

31 To, bigné níng myàng áshinn, áyau yann pyàrà káníng ni, mpìr-à sa sig bu-à tawá ri zìm í ni rà?”

Sái mpìrká dang rag, “I wùnwá wà àgbam-à.”

I byar-à Yesu dinya big yìr jír n rag, “N dinya ning jír àjai, mpìr azìg bàì jànn káníng, ma uwà àyái káníng ma kà jág ning ni á byar-à Shidun má na kùrwá.

32 Aníng myàng, Yohanna bi aku dinya ning gbìb-à ná bàg. Ning ngàng n bìr fig pìkyinn ná á byarwá ni bàna. Ama mpìrká ri zìg bàì jànnká, ma uwà àyáiká bìr hing pìkyinnbá á byarwá ni, ama bigné kó barà ning myàng big bìr sig pìkyinnbá níng, ning ngàng wà ná fim bu pyir sa, má bìr pìkyinn á byarwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu (Mar 12:1-12; Luk 20:9-19)

33 Yesu dinya big n rag, “Aníng fig jakàng tinn jír zyun-à níng. Mpìr zyun nam sig da inabi, n pì kàng kwib sig da-à hi áni, n kànn sig kàb byar-à bá shi kan bu, n kab sig shar jirà abig pinn wìr kà zàn inabi áni. Ku zìg da-à hi, n pag alaru. Ku dù n yag rig mà jànn zyun ni.

34 Ayúnn-à bá binn kinn kwonn awan inabi-à níng sa, sái mpìr-à níng swam yag fàuwá mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku anìwá.

35 Anàm bu káníng pànn fàuká buwá n dab zyun dab dab, n gban rig zyun, n ta zyun abàn ta ta.

36 Hár tàma-à níng ku swam yag jakàng fàuwá big, ká kab wàri. I barà big ri sa káníng akyib, mi ri dab big.

37 I nànn-à hi, ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, bá wib wùnwá níng.

38 Barà anàm bu káníng myàng wùn àsàin da-à ri bi, big dang n rag, ‘To, wàníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, ayi gban rig ku, jirà ayi pànn ni da-à níng.’

39 I byar-à hi, big pànn ku n vinn ta zu yag rig ku mà myann n gban rig ku.

40 “Wà àsàin da-à níng ma kàng bi hing, kwá sa mpìr anàm bu káníng í kai rà?”

41 Mpìrká dinya ku n rag, “Asàin da-à níng má gban rig mpìr káníng bidim pár. Kwá ya rig da-à á vù mpìrká káhi kim abig nam, jirà ayúnn-à ba binn hing buju-à bá ya ku anìwá.”

42 Yesu dinya big n rag, “Níng taba jangga fig bu-à jir Shìdun dang sig bàna rà?

‘Abàn-à mpìr ami buká ngang sig rag bai níng,

í zyun-à big zìg kàng bi,

n mi kà ágù kinn-à ni,

í wà zyun-à sàk kab sig kádà.

Wàníng í Shìdun sa síg nì.

A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.’ ”

43 Yesu dang swàb kà jír wá n rag, “Bá zìg rìg byar-à Shìdun ri na kùrwá á byarná ni, bá ya mpìrká ma ri wan awan sisàn.

44 Mpìr-à ma ku hing á shinn abàn-à níng ni, kwá kim, ama mpìr-à abàn-à níng ma ku hing á òrwá ni, má wau nam rìg ku murr.”

45 Barà àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Farisawaká fig yìr jír-à níng, big yì rìghing Yesu ri dang ma big.

46 Sáí big yàn pyù-à abig pànn sir Yesu, ama zinn pànn rìg big, jir kai bàna bìr-à nànn kab gban. Mpìrká yì rìghing wà Yesu í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

22

Tinn Jír á Shinn Ban

(Luk 14:15-24)

1 Yesu dinya kàng big tinn jír zyun n rag,

2 “Byar-à Shìdun ri na kùrwá shi sig àràg barà kùr zyun ri sa buki ban wùnwá.

3 Ku dinya mpìrká nìnànn nímá abig bi ji buju ban wùnwá. Barà big sa kinn buju-à níng, ku dinya fàuwá big n rag, abig yag bar bi mpìrká. Ama mpìrká ngang wà bá bi.

4 Ku swam yag jakàng fàuwá big abig yag dinya mpìrká ku dwim bar sig níng, ku sa byann rìghing buju-à. Big gib gban sig naiká kùkwònn nímá. Big sa kinn rìghing buká bidim pár, abig bi bùkì-à.

5 Ama mpìrká big dwim bar sig níng, walai mpìr-à bir pikyinn á jír-à hi ni, big yag rìg kyonná, kádà í yag rìg-à mà dabá ni, kádà yag rìg mà byar swàmbá ni tinn.

6 Mpìrká dà níng pànn gban fàu káníng, n dab big dab dab, n dab gban rìg big.

7 I byar-à hi pikyinn kùr-à bai, ku swam yag sojawá big, big yag ta gban rìg mpìrká gban sig ki-à níng, n du swànn rìg finn swann mpìr káníng bidim pár.

8 Kùr-à níng dinya fàuwá big n rag, ‘Big sa kinn rìghing buju bùkì-à, ama mpìrká ñ dwim bar sig, big ngang níng, big fòr fig wà bá bi bàna.

9 To, ma àdòníng, aning yag mà finn swann-à ni, mpìrká na òg màhàn bidim pár, aning bar bi big, abig bi bùkì-à níng.’

10 I byar-à hi fàu káníng bàg nu gibkà n bar kwonn bi mpìrká ba òg á gbìb-à ni bidim pár, mpìr bibaiká ma mpìr sisànká tinn. Har byar bùkì-à mònn rìg.

11 “I byar-à kùr-à yag mà byar-à kyinnká shi sig, ku yag myàng mpìr zyun màhàn wìr fig buwá ja ban-à bàna.

12 Ku bib wàníng n rag, ‘Ayor! A sa sig áshinn n kà síg nì áyág, barà à wìr fig ja ban-à bàna níng rà?’ Mpìr-à níng pù fig nuwá bàna.

13 I byar-à hi, kùr-à dinya fàuwá big n rag, abig sîr rig wunù-à wîr fig já ban-à bàna níng, vùwá ma barwá, abig ta zu yag ku mà myann ma fi-à ni, í byar-à kwá kig má zwàm pòr anamwá màhàn.”

14 Sáí Yesu dang n rag, “To, mpìrká nìnànn nímá big ri bar big, ama mpìrká bá shig zu í títí nímá.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa
(Mar 12:13-17; Luk 20:20-26)

15 I byar-à Farisawaká kwonn nubá, big ri zìm abig tib fig nu Yesu.

16 Sáí big swam yag yann suká big, ma mpìr kùr Hirudus, big dang n rag, “Malam, áí yi yì hing wù í mpìr gwangga, jír kai bàna wù ri tàg jir Shìdun á gbìb òsàn. Wù ri shig fig mpìr bàna, jir kai bàna kó ni wù ri myàng í bu nzyun á byarwù ni.

17 To, á dinya yi bu-à à myàng sànn sig. Sànn hing wà ayi wa kùr Kaisar bàì jànn rà, kó sànn fig bàna rà?”

18 Yesu yi rìghing big ri tib fig nuwá. I wà ku dinya káníng n rag, “Níng í mpìr bibai big. Bu-à sa níng ri tib fig numí níng, í jir kai rà?”

19 Aníng tiya mì bàì-à níng ri wa bàì jànn-à hi ání.”

I byar-à hi big ya ku bàì àsháu zyun.

20 I wà ku bib big n rag, “Ma hoto mpìr-à á òr bàì-à hi ni ma zìnn-à ání níng, í bu ni rà?”

21 Big dang n rag, “I bu kùr Kaisar.”

I wà ku dinya big n rag, “To, bu-à ma í bu kùr Kaisar, aníng ya kàng kùr Kaisar. Bu-à ma í bu Shìdun, aníng ya kàng Shìdun.”

22 Barà big fig jir Yesu, sáí mamaki pànn rig big. I nànn-à hi big gàb rig òr ma ku, n bib fig rag ku jír zyun bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Kì Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mar 12:18-27; Luk 20:27-40)

23 Ayúnn-à níng hi, Sadukiyawaká zyun-à dang rag, mpìr ma wu hing, má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, bí á byar Yesu ni, n bib ku jír,

24 n rag, “Malam, Musa dang rag, ‘Mpìr ma wu tafinn sig wàwá, ku ma wàníng ma mà fig wùn bàna, a wunzàwá zig kàng uwà-à níng jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’

25 Tàma-à níng yi shi sig ma jír á shinn mpìr zyun, ku shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Mpìr-à níng hi zìg uwà, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku wu rìghing.

26 Wà wa pyànnà zig kàng uwà-à hi, ku ma wàníng mà fig wùn bàna. Ku má, ku wu rìghing tinn, wà wa sara níng má àdònníng tinn. Big sùmpyànn bìdìm pàr big zig yà rig uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.

27 Barà big zìg yà rig uwà-à níng, sáí uwà-à hi, í wu rig-à.

28 To, tàma-à níng barà mpìr káníng zig yà zu vinn rìghing uwà-à níng, to, ayúnn-à ba dù nann zu kàng hing ma yonki, uwà-à níng hi má shi í bu ní áyaubá ni rà?”

29 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Níng yì fig gbam Shìdun ma bu-à big ba sig á jir Shìdun ni bàna, wàníng í bu-à sa níng nang jànn sig gbìb gwangga níng.

³⁰ Ayúnn-à Shìdun má gbar dù kàng hing mpìr ma yonki, mpìrká má zìg fig rag uwà bàna, jir kai bàna mpìrká má shi àràg í yann aswamká Shìdun mà wai.

³¹ Jír wà ki má dù nann zu kàng ma yonki níng, níng jangga fig bu-à Shìdun dinya sig níng níng bàna rà?

³² Ku dang sig rag, 'Mì í Shìdun bu Ibrahim, mì í Shìdun bu Ishaku, mì í Shìdun bu Yakubu.' Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká rì wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdun í Shìdun ki bàna, ku í Shìdun mpìr-à ma yonki."

³³ Barà mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng, sái mamaki pànn rìg big.

Doka Zyun-à Wài Kab Kádà

(Mar 12:28-34; Luk 10:25-28)

³⁴ Barà Farisawaká myàng ku dang tir rìghing Sadukiyawaká ma jír, sái Farisawaká bi í byar nzyun.

³⁵ Zyun áyaubá ni í malam ri tàg bu á shinn tarkada Musa, ku ri zìm aku màg màg fig Yesu.

³⁶ Ku rag, "Malam, doka zyun-à wài kab kádà, í wà áni rà?"

³⁷ Yesu dinya ku rag, "A zìm Shinn Luwú Shìdun ma pikyinn nzyun, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.

³⁸ Wàníng í doka-à wà jijag zyun-à wài kab sig kádà.

³⁹ Doka-à tib sig wàníng, á zìm jáuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.

⁴⁰ Doka-à Musa ba sig, ma bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig níng, bidim pár shi sig áyau doka pyàná káníng ni."

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn

(Mar 12:35-37; Luk 20:41-44)

⁴¹ Barà Farisawaká kwonn bí, sái Yesu bib big jír,

⁴² n rag, "Níng ri kyab Almasihu í wùn ni rà?"

Big rag, "I wùn Dawuda."

⁴³ Ku bib káníng n rag, "Ma sáshinn Dawuda dang rag, Almasihu í Shinn Luwá níng rà? I barà Awun Shìdun sinn kà ku aku dang. Dawuda dang rag,

⁴⁴ 'Shìdun dinya Shinn Lumí n rag,

á bi á shi á vìm numí ni áyág.

Má sinn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.'

⁴⁵ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn wàníng rà?"

⁴⁶ Walai mpìr-à zìm sar ya ku bu-à ku bib sig níng. Daka àyúnn-à níng hi kó mpìr nzyun wim fig pikyinn n bib fig rag ku jír bàna.

23

Yesu Fù Bu-à Bibaika Malamká Ma Farisawaká Ri Sa

(Mar 12:38-39; Luk 11:43, 46; 20:45-46)

¹ I byar-à Yesu dinya bìr mpìrká ma yann sukawá big jír n rag,

² "Malamká ma Farisawaká ri tàg bu á shinn tarkada Musa.

³ Aníng wib kó kai bu-à bá dinya níng. Ama kada aning sa bu-à big ri sa bàna, jir kai bàna big ri wib fig buká big ri dang níng bàna.

⁴ Big zìg swánn lìlìb níma n sinn kà sig mpìrká á shinn káníng ri tàng kyann ma kàhi. Ama big swann shang fig big bàna, kó títi níma.

⁵ Swàmká big ri sa bidim pár í swàm bu jirà mpìrká abig myàng big, big ri ba jir Shìdun, mi ri bàg á munnpyànnbá ni kwonn ma azwinn vùbá ni, jirà mpìrká abig myàng big. Big ri wir já lulor nímá ri fòr hár mà kan barbá ni.

⁶ Big ri zìm abig shi á bushu sisàn nímá á byar bùkí, kwonn ma bushu àgbam á tonn bìr kwonn-à ni.

⁷ Big ri zìm abig bib kà kyann big mà fir ati, ma abig bar kyann big malam.

⁸ Ama bigné, abig bar ning malam bàna, jir kai bàna malamná í mpìr ñzyun. Ning bidim pár ning í bu ñzyun, ning í yiwai.

⁹ Aning bar kó ni ta á dunyaru bàna, jir kai bàna ning shi sig ma ta ñzyun, ku í zyun-à shi sig mà wai, ku awínwá ni.

¹⁰ Ning má, abig bar ning àgbam bàna, jir kai bàna àgbamná í mpìr ñzyun, ku í Almasihu.

¹¹ Ama wà mpìr zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi àgbamná, aku sinn kàng shinnwá àràg ku í fáuná.

¹² Mpìr-à ma gbar dù hing shinnwá, kwá fig zunáí. Ama mpìr-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, bá gbar dù ku.

*Yesu Dang Rag Malamká Ma Farisawaká Má Wa Shwìn
(Mar 12:40; Luk 11:39-42, 44, 52; 20:47)*

¹³ “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í agbar dù shinn big. Ning kig dim rìghing gbìb-à mpìrká nìm má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá mà wai. Ning ngàng wà ná kà màhàn. Ning kan dim rìghing mpìrká ri zìm abig kà màhàn. [

¹⁴ Ná wa shwìn, malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning í mpìr alir ji bu á vù uwà kíká ni. Ning ri vig nonn Shìdun, jirà mpìrká abig myàng ning, jir wàning, ná wa shwìn.]

¹⁵ “Malamká ma Farisawaká, ná wa shwìn, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning shi kàng kwìb vinn rìghing jànn-à bidim pár ma nu zàpìrká jirà aning dig wùn sukà zyun. Wà na dig hing ning ri sinn kàng rìg ku àràg ku í mpìr asa bu-à bibai, shi rag ku kab ning bu-à bibai sa.

¹⁶ “Ná wa shwìn, ning àfauká ri gbar jàuná big níng. Ning dang n rag, wà kó ni ma tun hing ki ma lu Shìdun, bu má sa fig ku bàna, ama mpìr-à ma tun hing zinariya á lu Shìdun ni, ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni bàna, to, bu-à ku tun sig níng má pànn ku.

¹⁷ Ning í àfau àning big, áyau lu Shìdun ma zinariya, í wà áni kab nì rà? Lu Shìdun í àsàin-à ri sa zinariya-à níng ri dìg gbam.

¹⁸ Ning dang rag, mpìr ma tun bagadi byar-à big ri twìb swànn bu màhàn níng, bu má sa fig ku bàna. Ama mpìr-à ma tun hing wi-à big sinn sig á shinn bagadi-à ni, ma sa fig bu-à ku tun sig ki áni níng bàna, ki-à ku tun sig níng, má pànn ku.

¹⁹ Ning í mpìr àfau big, áyau bagadi ma wi-à big ri sinn á shinn bagadi, í wà áni kab nì rà? I bagadi ri sa wi-à aku dig gbam íni.

²⁰ To, kó ni ma tun hing bagadi byar-à big ri twìb swànn bu, ku tun dig sig kàhi, ma bu-à á shinn bagadi hi ni tinn.

²¹ Mpìr-à ma tun hing lu Shìdun, ku tun dig sig kàhi ma Shìdun àsàin-à ri shi màhàn níng tinn.

²² Mpìr-à ma tun hing waisháu, ku tun sig byar-à Shìdun ri shi, ku tun sig shinnwá ma Shìdun tinn.

23 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning ri sa fig bu-à òsàn ma mpìr bàna. Ning ri myàng fig ashi mpìrká bàna. Ning í mpìr gwangga bàna. Kó áyau buká ning shi sig ma káhi kyau dwib ning, ning ri ya Shìdun kyau zyun, hár ashitá ma jì byù. Bu-à sán kab sig bàna, aning zim Shìdun aning zim mpìr.

24 Ning í áfauká ri gbar jáuná big. Ning ri shann zu kó àgìmbu títi nímá á zàpìr-à ná wa. Ama ning ri wa mann kà rakumi zyun-à ùwài nímá.

25 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big, ning ri tu kyàr íri kwìb akpaká buná big jwang jwang. Ama ning ri fim finn-à mà yau íri jín, bu-à mònn sig áni bàna, íri bu-à bibai.

26 Wù Farisawa-à níng, wù í mpìr áfau, á tu kyàr jag ma finn akpa mpyim, í wà á tu kyàr kwìb-à íni, jìrà kwìb-à aku shi ákyàr tinn.

27 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big, ning shi sig àràg amìrká big sa samyib sig wà á myann sisàn nímá, ama wà mà yau mònn sig íri akìbká swàr wìr na sig fáin.

28 Ning shi sig àràg amìr kánìng. A zu mpìrká big ri myàng ning, ning í mpìr òsàn, ama á pìkyinn ná, ning mònn sig íri bu-à bibai. Ning ri gbar dù shinn.

Yesu Dang Rag Bá Wa Shwìn (Luk 11:47-51)

29 “Ná wa shwìn, ning malamká ma Farisawaká, ning í mpìr agbar dù shinn big. Ning ri sa samyib amìr mpìrká rii dang kyann jir Shìdun. Ning ri sinn samyib amìr mpìrká big ri dang rag í mpìr sisàn.

30 I wà ning dang n rag, ‘Wàning yi má, yi nìm ma shi sig àràg á zamanu yàkúyí big ni, yi nìm má gban fig mpìrká rii dang kyann jir Shìdun níng bàna.’

31 Ning má, ning dang hing ma shinn ná, ning dang rag, ning í yann mpìrká ri gban sig mpìrká zyun-à rii dang kyann jir Shìdun níng.

32 To, tàma-à níng aning sa bànn rig bu-à yàkúná big ri sa dà síg níng.

33 Ning mpìr kánìng ning í bushùwí, ning ri kyab rag, ná zu áyau kwonn-à Shìdun má wà níng ni rà?

34 Jir wàning má swam bi ya ning mpìrká ri dang kyann jir Shìdun, ma mpìr yarká, ma mpìrká zyun-à má tàg ning bu. Ama ná gban rig káhi, ná dab bàg káhi átàm bín, ná yang káhi ashor mà tonn bìr kwonn, ná kan dù káhi á finn swannká ni.

35 Jir wàning ná wa shwìn á shinn mpìr òsànká ning gban sig, bu-à pànn sig daka á shinn ki Habila hár ki Zakariya wùn Berikiya zyun-à ning ri gban sig áyau byar-à big ri twib swànn bu mà lu Shìdun.

36 Mì ri dinya ning í jir àjai, ning mpìrká á zamanu-à tàma-à níng, Shìdun má du kà ning shwìn jir ki mpìr kánìng.

Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna (Luk 13:34-35)

37 “Ning mpìrká á Urushalima! Ning mpìrká á Urushalima! Ning gban rìghing mpìrká ri dang kyann jir Shìdun. Ning ta gban rìghing mpìrká Shìdun swam bi sig níng ma abàn. Mì ri zim ní tonn níng àràg barà kwìnn ri tonn yanká buwá mì ri bìr kánìng á asàwá ni, ama níng ngàng mì.

38 Luná má kàng kànnfinn.

³⁹ N dinya ning, ná myàng fig rag mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bi hing. Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, 'Mpìr-à ri bi á zìnn Shìdun ni níng, a Shìdun ya ku bu-à ku ri zìm.' "

24

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun (Mar 13:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Barà Yesu dù á lu Shìdun ni, mi ri yag kyonnwá, í wà yann sukàwá big bi n tiya ku barà kinn-à á lu Shìdun sànn sig.

² Ku níng káníng n rag, "Barà níng ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi, bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn nzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna."

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn (Mar 13:3-13; Luk 21:7-19)

³ Barà Yesu shi sig mà Wùn Mwir Zaitun, sái yann sukàwá big yag mà byarwá ni, n bònnd bib ku n rag, "A dinya yi sai-à bu káníng má sa, má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yi àyúnn-à wá kàng bi áni í kai rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yi àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn í kai rà?"

⁴ Sái Yesu tàg big bu, n rag, "Aning pànn shinn ná, kada aning zìm mpìr zyun aku tonn gban ning bàna,

⁵ jir kai bàna mpìrká nìnànn nímá má bi má rag big bi sig á zìnnmí ni. Bá dang rag big í Almasihu. Bá sa mpìrká nìnànn nímá má nang jànn.

⁶ Ná fig tai kànn kó áni bidim pár, ama kada aning gib kyinn bàna, jir kai bàna bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.

⁷ Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó áni bidim pár á jànn-à ni. Amor má kà á jànn-à ni wàni. Jànn-à á jinn ni má ning kó byar-à áni bidim pár.

⁸ Ama wàníng ri jag má mìr átai.

⁹ "Sai-à hi, mpìrká má pànn ning, bá ya ning shwìn, hár má gban rìg ning. Mpìrká á jànn-à ni má zib níng á dò jir shinnmí ni.

¹⁰ Mpìrká nìnànn nímá má fim rìg gbìbmí. Káhi má kwonn nubá jirà bá ya kà jàubá á vù mpìr azìbká ni. Mpìrká má zib bar dirbá.

¹¹ A sai-à níng hi, mpìrká nìnànn nímá ká má gim nsàng rag big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng, bá bi á jànn-à ni, má tonn gban mpìrká.

¹² Bá sa swàb kà bu-à bibai á jànn-à ni. Mpìrká nìnànn nímá má zìm fig jàubá bàna.

¹³ Ama mpìr-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má pinn zu ku.

¹⁴ Bá dinya mpìrká bidim pár jir àjwár á shinnmí ni, jirà abig fig vinn rìg á jànn-à ni, í wà dunyaru má vinn.

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun (Mar 13:14-23; Luk 21:20-24)

¹⁵ "Ná myàng bu àzing má shi á lu Shìdun. Daniel ba sig jír á shinn bu àzing-à hi. (Mpìr-à ma ri jangga bu-à mì ri ba níng, aku yi byann.)

¹⁶ A sai-à níng hi, mpìrká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni.

17 Mpir-à ma shi sig mà shinn tonn-wá ni, aku tig wann káni aku shàr yag, kada aku dang rag, kwá kà mà finn tonn-à ni, kwá zig bu zyun, í wà kwá shàr yag ni, bàna.

18 Mpir-à ma shi sig mà da-à ni, kada aku dang rag, kwá yag mà lu-à ni, kwá zig jà, í wà kwá shàr yág ni, bàna.

19 Ayúnn-à hi, uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwin.

20 Aning vig Shidun rag àyúnn-à ná shàr shàu-à níng, aku shi á yau dí bàna, aku shi àyúnn Asabar bàna tinn.

21 A sai-à hi, mpìrká má wa shwìn wàni, íri shwìn-à big taba wa fig bàna, tun sai-à Shidun mànm sig dunyaru. Mpir má wa jakàng fig rag íri shwìn-à níng bàna.

22 Wà Shidun nìm ma gib màg gban fig su shwìn-à níng bàna, kó mpir ñzyun nìm má wìm zu fig bàna. Ama kwá gib màg gban su shwin-à níng áni á jir shinn mpìrká ku shig zu sig, big shi sig á dunyaru.

23 “Wà mpìrká ma dinya níng rag, aning myàng, mà Almasihu níng, kada aning zìm bàna. Kó ba dinya níng rag, mà ku bó, aning zìm bàna. Big ri gim ñsáng.

24 Mpir agim ñsángká má bi, bá rag big í Almasihu, káhi má dang rag, big í mpir-à ri dang kyann jir Shidun. Hár bá sa bu mamaki kim kim, jirà abig gbar nang jànn mpìrká Shidun shig zu sig, wà big nìm má sa sar.

25 N dinya rìghing níng bu káníng, barà su-à màg fig ma bàna níng.

26 “Mpirká ma dinya níng n ma rag, ‘Almasihu shi sig mà awúnn-à ni,’ kada aning yag màhàn bàna. Kó ba dinya níng ma rag, ‘Ku shi sig mà lu-à ni,’ aning zìm bàna, big ri gim ñsáng.

27 Arág barà mpìrká ri myàng shyù ri zwàm zu mà waisháu-à ni níng, í barà bá myàng mì, mì í Wùn Mpir Jíkwinn má kàng bi áni.

28 “Byar-à kíká ma wu na sig, í byar-à shwibká má kwonn yag màhàn.

*Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn Má Kàng Bi Ani
(Mar 13:24-27; Luk 21:25-28)*

29 “Asim shwìn-à mpìrká má wa níng ni, àyúnn má sir rìg fi, sònn-à má mìg fig bàna. Asuswìrká mà waisháu-à ni má kù wann bi rìg á jinn ni. Bu gbanká shi sig mà wai má níng dirbá.

30 I wà mì Wùn Mpir Jíkwinn má wann bi mà waisháu-à ni. Má kàng bi ma gban u-wài níma kwonn ma awàimì. Swai mpìrká bidim pár bá myàng mì, mì Wùn Mpir Jíkwinn. Bá kig nàikítáu, mà sa bai pikyinn.

31 Bá winn yur, í wà mà swam yag yann aswamká bumí big á byar mpìrká á dunyaru bidim pár, jirà abig bar kwonn bi ya mì mpìrká Shidun shig zu sig. Bá bar kwonn bi mpìrká á jànn-à ni bidim pár, daka mà mìr swann hár mà shinn swann.

*Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mar 13:28-31; Luk 21:29-33)*

32 “Aning myàng misali á shinn bin ating. Wà na myàng bin ating ma ri twib jì àpyú, níng yì hing shyù nyàan kù.

33 To, wàníng má í àdòning tinn, sai-à na myàng buká ñ dinya sig níng níng ma ri sa, aning yì rag ñ nyàan kàng bi.

34 Mì ri dinya níng àjai, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sái wà buká ñ dinya sig níng níng ma sa rìghing.

³⁵ Waisháu ma jànn-à á jìnn ni má bab jànn rìg, ama jírmi má vinn fig ávinn bàna.

Walai Mpir-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(Mar 13:32-37; Luk 17:26-30, 34-36)

³⁶ “Walai mpir-à yì àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwiinn má kàng bi áni. Kó yann aswam Shidun mà wai má, big yì fig bàna. Kó mì Wùn Shidun má, ò yì fig bàna tinn. Sái Shidun Ta-à ku awínwá ni yì síg ni.

³⁷ Barà rì sa sig á sai-à Nuhu ri shi sig níng, í barà má sa áni àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwiinn má kàng bi á jànn-à ni.

³⁸ A sai-à zàpir-à rì binn fig ma bàna níng, mpìrká rii ji, mi ri wa, big ri zìg uwà mi ri ya ban, hár bi fòr àyúnn-à Nuhu bi kà á kòr-à ni.

³⁹ Big yì fig bu-à má sa bàna, hár sai-à gbànn yor-à níng bi binn swann yag rìg big. Wàníng í barà mpìrká má sa áni, hár àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwiinn má bi.

⁴⁰ A sai-à níng hi, wunù pyànà ma shi sig ma da-à ni, bá zìg rìg zyun, má fim zyun.

⁴¹ Uwà pyànà ma ri wau bu, bá zìg rìg zyun, má fim zyun.

⁴² Buná, aning pànn shinn ná, jir kai bàna ning yì fig sai-à Shinn Luná má kàng bi á ni bàna.

⁴³ Wa àsàin lu-à nìm ma yì hing sai-à ajwú má kà á luwá ni, ku nìm má shi àzír, má myàng jurwá, jirà ajwú aku kà á luwá ni bàna.

⁴⁴ Aning shi àzír, jir kai bàna Wùn Mpir Jíkwiinn má bi á sai-à ning kyab fig rag má bi bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Ma í Fàu Gwangga
(Luk 12:41-48)

⁴⁵ “Fàu-à shi sig ma yar, n shi sig ma gwangga í wà áni rà? Asàin lu ma òg hing fàu-à shi sig ma gwangga, kwá ya kà luwá á vù wàníng ni, a wàníng ya fàuká dà níng buju kó ákaun.

⁴⁶ Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm, kwa kàng bi kwa òg wàníng ma ri sa, fàu-à hi má fig àjwár.

⁴⁷ Mì ri dinya ning jír àjai, kwá sinn kà wàníng a wàníng myàng kwonn ma buká ku shi sig ma kàhi bidim pàr.

⁴⁸ Ama wà fàu-à hi ma í fàu-à bibai, kwá dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig bàna.

⁴⁹ Kwá dab jàuwá big fàuká. Kwá ji má wa, kwá wa pyann shin ma mpìrká ri wa pyann shin.

⁵⁰ Asàin lu fàu-à níng má kàng bi, fàu-à níng má yì fig àyúnn-à hi bàna.

⁵¹ Asàin lu-à má yang fàuwá ashor, hár òr fàu-à má pòr. Kwá sinn kà wàníng á shwìn àràg barà ku ri sinn kà mpìrká ri gbar dù shinn. Wàníng má kig mín wani, má zwàm kà vù á nginn.

25

Tinn Jír á Shinn Yann Uwà Dwib

¹ “A sai-à Shidun má na kùrwá áni níng, má shi àràg barà yann uwà big dwib zìg pitilaká bubá mi ri yag abig shà ango.

² Uwà swana áyaubá ni shi sig ma yar, swana bó, í àning.

³ Aning káníng zìg pitilabá, n pànn kwonn fig ma byir á vùbá ni bàna.

4 Ama uwà yar káníng pànn kwonn sig ma byirbá í zyun à ákwìnn-à ni, kwonn ma pitilabá.

5 Ango-à hi bi fonn fig kíni bàna, hár uwà káníng ri òm ná, big í na jànn rìg-à.

6 “Ama áyau fi-à ni, big fig nài jir bìr mpìrká, mpìrká ri dang rag ango ri bi, aning bi shà ku.

7 A byar-à níng hi, uwà dwib káníng fim zir n sa samyib pitilabá.

8 Uwà àning káníng dinya uwà yar káníng n rag, ‘Aning ya yi byìr títi, jir kai bàna pitilayí ri òm.’

9 Ama uwà yar káníng dinya kàng big n rag, ‘Má màg fig yi hár ma ning bàna. Bu-à ná sa bàna, aning yag mà fir ati-à ni aning wann buná.’

10 A byar-à níng hi, big dù jìrà abig yag wann byìr-à hi, sái ango í bi fòr rìg-à ásimbá ni. Uwà swanaká dà sig níng, kà yag sig ma ku, í byar-à mpìrká kig òm rìg nu nkyun-à, uwà swana bi ji buju ban-à ma ango.

11 “Uwàkà zyun-à yag sig abig wann byìr-à níng, í fòr bi rìg-à. Big kwìb nu nkyun-à n rag, ‘Shinn Luyí, Shinn Luyí, á pù ya yi nu nkyun-à.’

12 Ango dinya big n rag, ‘Mì ri dinya níng àjai, ò yì fig níng bàna.’ ”

13 Yesu dinya kinn big jírwá n rag, “Aning shi àzír, jir kai bàna ning yi fig áyunn-à má kàng bi á dunyaru bàna.

Tinn Jír á Shinn Fàu Saraká Big Ya Sig Bài

(Luk 19:11-27)

14 “Byar-à Shidun má na kùrwá má shi àràg mpìr-à yag sig kyinn, n bar kwonn bi sig fàuwá big, n ya sig big bài.

15 Ku ya mpìr zyun bài dubu swana, zyun dubu pyàná, zyun bó òg dubu zyun. Ku ya kó ni bar swàmwá. Barà ku ya vinn rìg káníng àdòníng, ku í yag rìg-à kyinn.

16 Fàu-à big ya sig ku dubu swana-à níng, yag n òg swàb kà dubu swana á shinn-à ni.

17 Mpìr zyun-à big ya sig ku dubu pyàná níng, òg swàb kà dubu pyàná á shinn-à ni.

18 Ama mpìr-à big ya sig ku bài dubu zyun níng, ku yag n kab shar n tàmm jànn rìg bài-à àsàin luwá ya sig ku níng.

19 “Barà shi nonn nonn í byar-à àsàin lubá kàng bi, ku yag òg fàuwá big, n bib big bu-à big sa sig ma bài-à ku ya sig big níng.

20 A byar-à níng hi, fàu-à big ya sig ku bài dubu swana-à níng bi, n ya àsàin luwá bu-à ku òg swàb kà sig dubu swana. Ku dinya àsàin luwá n rag, ‘Asàin lumí, à ya sig mì dubu swana, tàma-à níng bu-à ò òg swàb kà sig á shinn-à ni bàna, í dubu swana tinn.’

21 A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n rag, ‘Isoko ma swàm-à à sa sig, wù í fàu-à òsàn. A sa hing swàm ma pikyinn òzyun ma bài títi-à ò ya sig wù níng. A òg swàb kà bi hing bu á shinn-à ni àràg barà ò ya sig wù níng. Tàma-à níng, má ya wù wà kab wàri níng. A bi ayi fig àjwár àbìr-à ni.’

22 Zyun-à big ya sig ku dubu pyàná níng, kà bi n rag, ‘Asàin lumí, à ya sig mì bài dubu pyàná, tàma-à níng bu-à ò òg swàb kà sig bàna, í dubu pyàná.’

23 A byar-à níng hi, àsàin luwá yan ku n rag, ‘Isoko ma swàm-à à sa sig, wù í fàu-à òsàn. A sa hing swàm ma pikyinn òzyun ma bài títi-à ò ya sig wù níng. A òg swàb kà bi hing bu á shinn-à ni, àràg barà ò ya sig wù

ning. Tàma-à níng ma ya wù wà kab wàri níng. A bi ayi fig àjwár àbìr-à ni.'

²⁴ Fàu-à big ya sig ku dubu zyun-à níng, bi n rag, 'Asàin lumí, ò yì hing pikyinnwú bai. Wù ri binn kwonn buju-à à tàg fig ni bàna. Wù ri zà kwonn yir bujuká zyun-à à minn fig ni bàna.

²⁵ Mì ri shàr zinnwú, í bu-à sa ò yag n tàmm jànn rig bàiwú á shar-à ni. Tàma-à níng á zig bàiwú.'

²⁶ A byar-à níng hi, àsàin luwá dinya ku n rag, 'Wù í fàu àbai, wù í mpìr dijar. A yì hing, mì í mpìr pikyinn àbai, mì ri binn kwonn buju-à ò tàg fig ni bàna, mì ri zà kwonn yir buju-à ò minn fig ni bàna.

²⁷ Wàning wù nimm ma zig yag rìghing bàimí mà tonn byar-à big ri sinn gban bàì, tàma-à níng barà ò kàng bi sig níng, ò nimm mà dig swàb kà bu zyun á shinn-à ni.

²⁸ To, aning zig rìg bàì-à á vùwá ni, aning ya zyun-à shi sig ma bàì dubu dwib níng.

²⁹ Mpìr-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ku, kwá dig swàb kà ùwàì nímá. Ama mpìr-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zig rìg á vùwá ni.

³⁰ Aning kan tafinn yag rìg fàu bibai-à níng mà byar zufi á byar-à kwá kig minn wàni hár kwá zwàm kà vù á nginn.'

Ayúnn-à Shidun Má Wà Kwonn Mpìrká

³¹ "Ayúnn-à Wùnn Mpìr Jíkwinn má bi áni, kwá bi àràg í kùr, kwá bi kwonn ma yann aswamwá big í zyun. Kwá shi á byar shu kùrwá ni.

³² Mpìrká á jànn-à ni bidim pár má kwonn bi rìg á pyànnwá ni. A byar-à hi, kwá gáfinn mpìr káníng kyau pyàna àràg barà aza àdùnká ri kyàb gáfinn àdùnká ma byínnká.

³³ Kwá sinn kà àdùnká agunn vimm nuwá ni, ama kwá sinn kà byínnká agunn vimm súrwá ni.

³⁴ A byar-à hi, kùr-à ma dinya ká zyun-à shi sig agunn vimm nuwá ni níng, má rag, 'Aning kà bi ning mpìr òsànká bu Tamí, aning bi shi ngàng á lu-à big sa sinn ya sig níng, tun daka sai-à big màmm fig ma dunyaru bàna.

³⁵ Amor rì gban mì, ning ya mì buju ò jì, ajor zàpìr rì gban mì, ning ya mì zàpìr ò wa, ò rì bi sig kyinn, ning pag mì byar ná.

³⁶ N rì kyann dir áyonnn, ning wìr mì jà, ò rì na sig dor; ning bi myàng kwonn ma mì í zyun. Big ri kig kà sig mì mà tonn fi-à ni, ning bi bib kà hing mì.'

³⁷ A byar-à hi, mpìr òsàn káníng má zimm má rag, 'Shinn Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor rì gban sig wù hár yi ya wù buju rà? Ajor zàpìr rì gban sig wù ákaun, hár yi ya wù zàpìr á wa rà?

³⁸ A bì sig kyinn á byaryí ni ákaun, hár yi pag wù byar ná rà? A kyann sig dir áyonnn ákaun, hár yi ya wù jà rà?

³⁹ Yi myàng wù á na sig dor ákaun, big kig sig wù mà tonn fi-à ni ákaun, hár yi bi bib kà wù rà?'

⁴⁰ A byar-à hi, kùr má rag, 'Mì ri dinya ning àjai, barà ning sa ya sig wunzàmí zyun-à títi buká òsàn níng, ning sa ya sig mì.'

⁴¹ "Kwá dinya ká zyun-à shi sig á vimm súrwá ni má rag, 'Aning dù á byarmí ni, ning zyun-à ning í bu Shidun bàna níng. Aning yag kà mà lu

pyir-à big sa sìnng sig wà má dim fig ádim bàna, jir shinn Shaitan ma yann aswamwá big.

⁴² Amor ri gban mì, ning ya fig mì buju n ji bàna, ajor zàpìr ri gban mì, ning ya fig mì zàpìr n wa bàna.

⁴³ N ri bi sig kyinn, ning pag fig mì byar ná bàna, n ri kyann dir áyonn, ning ngàng wà ná wìr mì jà, n ri na sig dor, ning ngàng wà ná yag má bib kà mì, big kig kà mì mà tonn fi-à ni, ning ngàng wà ná yag má bib kà mì.’

⁴⁴ A byar-à hi, bá dang má rag, ‘Shinn Luyí, yi myàng sig wù ákaun, amor ri gban wù, ajor zàpìr ri gban sig wù ákaun rà? A bi sig kyinn ákaun rà? A kyann sig dir áyonn ákaun rà? A na sig dor ákaun rà? Big kig kà sig wù ákaun, wà yi ngàng wù rà?’

⁴⁵ A byar-à hi kwá dang má rag, ‘Mì ri dinya ning àjai, barà ning ngàng sig wunzámí zyun, n sa ya fig ku bu nsàn bàna níng, ning ngàng sig mì.’

⁴⁶ A byar-à hi, mpìr káníng, bá tìr yag big mà lu pyir-à má dim fig ádim bàna, ama mpìr nsànká bá dìg yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna.”

26

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni

(Mar 14:1-2; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Barà Yesu dang vinn rìg jirká àdòning, ku dinya yann sukàwá big n rag:

² “Ning yì hing su pyànà ma wam zu hing, yá ji buju àyúnn Pim Wam Zu. Ayúnn-à níng hi bá zig mì, mì Wùn Mpìr Jikwinn, bá dab bàg gban mì á tàm bín-à ni.”

³ A byar-à níng hi àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni ma àgbam mpìrká kwonn bi sig í byar nzyun mà lu Kayafa. Ku í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni.

⁴ Big shi kwonn, n kwonn nubá barà bá bònn pànn Yesu má gban rìg ku.

⁵ Ama big dang rag bá pànn sar fig ku á sai-à bìr mpìrká kwonn shi sig, mi ri fig àjwár níng bàna, jir kai bàna kada mpìrká abig dù ngain.

Big Pàb Yesu Byir Mà Baitanya

(Mar 14:3-9; Yoh 12:1-8)

⁶ A sai-à Yesu shi sig mà Baitanya mà lu Siman mpìr-à rì shi sig ma dor àkùnn.

⁷ Uwà zyun bi á byarwá ni ma wùn àkwinn byir zyun-à ri ning swinn nsàn, byir-à hi shi sig ma bàì wàni, ku wìr wann á shinn Yesu ni á sai-à wàníng ri ji buju.

⁸ Barà yann sukàwá big myàng àdòning, big nànn rìg àgùnn n rag, “Bu-à sa uwà-à níng ri sa kifinn byir-à níng í jir kai rà?”

⁹ Byir-à níng big nìm ma wann tafinn ma bàì ùwàì nímá, n nìm má zìg bàì-à má ya mpìr ashiká.”

¹⁰ Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, sái ku bib big n rag, “Bu-à sa níng ri sa shi uwà-à níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa sig mì bu-à nsàn.

¹¹ Ning ri shi kyann ma mpìr ashiká í zyun kó ákaun, ama bigmí, yi ma níng má shi kyann fíg zyun bàna.

¹² Byir nsàn uwà-à níng wìr sig mì á dir-à ni níng, ku wìr sig mì jir-à sai-à bá ji mì àni.

13 Mi ri dinya ning àjai, byar-à ba dang jir àjwár Shìdun kó áni á dunyaru, bu-à ku sa sig níng bá dinya mpírká, mpírká má kyab pànn ku áni."

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu
(Mar 14:10-11; Luk 22:3-6)

14 Ayau yann sukà Yesu dwib agban pyàna níng, zyun-à big ri bar zìnnwá Yahuda Iskariyoti níng, ku yag mà byar àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun,

15 n rag, "Wà ma ya kà hing Yesu á vùná ni, ná ya mì í kai rà?" A byar-à níng hi, big wànn bàì azurfa àkunn dìzyun agban dwib n ya ku.

16 I wà ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pìm Wam Zu
(Mar 14:12-21; Luk 22:7-13, 21-23; Yoh 13:21-30)

17 Ayúnn wà jijag wà bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr, sái yann sukàkà bi á byar Yesu n bib ku rag, "Wù ri zìm ayi sa buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng áni rà?"

18 Ku rag, "Aning yag mà finn swànn-à ni, ná òg mpìr zyun màhàn. Aning dinya ku rag, 'Malam rag, suwá nyàan màg, kwá bi má ji brodi-à bàna ma yisti níng mà luwú ni ma yann sukàwá big.' "

19 A byar-à níng hi, yann sukàkà yag n sa àràg barà Yesu dinya sig big. Big yag n sa sinn buju àyúnn Pìm Wam Zu-à níng màhàn.

20 Barà kamzau fòr àdòníng, sái Yesu ma yann sukàwá big dwib agban pyàna níng, shi wann í byar ñzyun n ji buju.

21 Barà big ri ji buju àdòníng, sái Yesu dinya big n rag, "Mì ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn mì."

22 Barà big fig àdòníng, pìkyinnbá bai wani, big bib ku zyun zyun n rag, "Shinn Luyí, kó í mì rà?"

23 Yesu zìm n rag, "Mpìr-à níng hi í mpìr-à ri swab ji kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng, má wann tafinn mì nì.

24 Mì Wùn Mpìr Jíkwin, má wu àràg barà big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn Wùn Mpìr Jíkwin níng, kwá wa shwìn, má sànn káb nì wà big nìm ma mà fig ku bàna."

25 Yahuda zyun-à má wann tafinn Yesu níng, bib ku n rag, "Malam, kó í mì rà?"

Sái Yesu rag, "Nn, à dang hing ma nuwú."

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mar 14:22-26; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

26 Barà big ri ji buju àdòníng, í byar-à Yesu zìg brodi n vig Shìdun, n sa wàníng ísoko, n ngir gáfinn, n ya yann sukàwá big. Ku dinya káníng rag, "Aning zìg ma aning jì, wàníng í dirmí."

27 Ku zìg kwài n sa Shìdun ísoko, n ya big n rag, "Ning bidim pár, aning wa áni.

28 Wàníng í àsámí zyun-à má kifinn á dò shinn mpírká ni nìnnàn nímá, jirà Shìdun aku yafa ya big bu pyìrbá, àràg barà ku gib sig nu níng.

29 Mì ri dinya ning, má wa fig rag zàn inabi-à níng ma ning bàna, sái àyúnn-à yi ma ning má wa wà àpyú-à mà byar-à Tamí ri na kùrwá."

30 A byar-à níng hi big dài jonn n swam yan Shìdun, mì yag rig-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(Mar 14:27-31; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

31 Yesu dinya big n rag, “A fi-à níng ni, níng bidim pár ná shàr tafinn rig mì, jir kai bàna big ba sig á shinnmí ni á jir Shìdun ni n rag, ‘Shìdun má gban rig aza àdùn-à, àdùnká má shàr yam rig.’”

32 Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing ma yonki, má yag jág níng nì mà Galili.”

33 Bitrus dinya Yesu n rag, “Kó wà jáumí big bidim pár ma fim rìghing wù, bigmí má fim fig wù bàna.”

34 A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, “Mì ri dinya wù àjai, á fi-à níng ni, kwinn má dab fig ma aku bàna, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

35 Bitrus dinya ku n rag, “Kó wà mpìrká ma rag bá gban bàg kwonn mì big wù má, má sa fig yipyàr rag n yì fig wù bàna.”

Yann sukà kádà níng dang àdòning tinn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani

(Mar 14:32-42; Luk 22:39-46)

36 Yesu yag kwonn ma yann sukàwá big mà byar-à big ri bar Gatsemani. Ku dinya big n rag, “Aning shi wann áyág, má yag màhàn bó má vig Shìdun.”

37 Ku zìg Bitrus ma yann Zabadi àkunn pyàna, n yag kwonn ma big. Pikiyinnwá bai sig wàni.

38 Ku dinya káníng n rag, “Pikiyinnmí bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aning shi áyág, ama aning shi àzír àràg mì.”

39 Ku yag sim mà pyànn títì, n kànn wann munnpyànnwá á jinn ni, n vig Shìdun n rag, “Tamí, wà má sa, á zìg zu rig mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sai bu-à kyinnwú ri zìm.”

40 Ku kàng bi á byar yann sukàwá big sara, n dìg big na jànn rìghing. Sái ku dinya Bitrus n rag, “Wá shi fig àzír kó awa ñzyun bàna rà?”

41 Aning shi àzír ma aning vig Shìdun jirà kada bu-à bibai aku tonn gban ning bàna. Pikiyinn ná ri zìm aning sa bu ñsàn, ama ghamnà fòr fig bàna.”

42 Yesu yag jakàng n vig Shìdun n rag, “Tamí, wà wa zìg fig shwìn-à má wa níng bàna, n zìm hing má wa rag shwìn-à hi.”

43 Ku kàng bi jakàng n dìg yann sukàwá big ri na aná, jir kai bàna zuná ri dìm big.

44 Yesu fim big n kàng yag jakàng wà wa sara, n vig Shìdun àràg barà ku nìm vig sig níng.

45 Ku kàng bi jakàng á byar yann sukàwá big n rag, “Hár tàma-à níng níng ri na aná, mì ri na ngàng awun ná rà? Aning myàng, àyúnn-à màg rìghing wà bá wann tafinn mì, mì Wùn Mpir Jikwinn, bá ya kà mì á vù mpir bu pyìrká ni.

46 Aning dù nann zu, ayi yag níng. Aning myàng, mpir-à má ya tafinn mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(Mar 14:43-50; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

47 Barà Yesu ri dang jír àdòning, í byar-à Yahuda mpir zyun áyau yann sukà dwib agban pyàna níng, bi kwonn ma bir mpìrká. Big bi kwonn ma

kafai ma tun, jir kai bàna shun àgbamká ma àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, swàm bi sig big ni.

48 Zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya rìghing mpìrká bu-à kwá sa. Ku dinya big n rag, “Mpir-à na myàng ma kàm pànn ku, í mpìr-à ná pànn.”

49 Gbìb fig tá bàna, sái Yahuda yag mà byar Yesu ni n rag, “Malam, mì ri bib kà wù.” I byar-à ku kàm pànn wàníng.

50 Sái Yesu dinya ku n rag, “Jàumí, á sa bu-à zìg bi sig wù.”

A byar-à níng hi, mpìr káníng bi n pànn ku, n zìg yag rig ku.

51 Mpir zyun áyau mpìrká bu Yesu ni, gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku kyag zu rig wàníng sung-à.

52 A byar-à hi Yesu dinya ku n rag, “A sinn kà kàng kafaiwù mà pyirwá ni, jir kai bàna mpìr-à ma nu kànn ma kafai, kafai í bu-à má gban ku.

53 Ning yì fig wà kó tàma-à níng ma zìm hing, má vig Tamí, kwá swam bi ya mì yann aswamwá mà wai big dubu nìnnànn nímá bàna rà?

54 Wà ma sa hing àdòníng, bu-à big ba sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni níng, má shì fig àràg barà big ba sig níng bàna.”

55 A byar-à hi Yesu bib bir mpìr káníng n rag, “Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun àjirà aning pànn mì níng, mì í mpìr ajwù rà? Su ma su bidim pár mì ri yag kyann mà lu Shìdun, mì ri tàg kyann mpìrká, ama níng pànn fig mì bàna,

56 ama sái tàma-à níng, ná pànn mì rà? Bu káníng bidim pár sa sig àjirà bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, aku shì àràg barà big ba sig.”

A byar-à níng hi, yann sukàwá big bidim pár shàr n fim rig ku, mì yag rigbá.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ni

(Mar 14:53-65; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

57 Mpirká zyun-à pànn sig Yesu níng, zìg yag ku mà lu Kayafa àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, á byar-à malamká ma àgbamká kwonn shì sig.

58 Ama Bitrus bàg yag ku ásim pyunn ninonn nímá, hár mà fir lu àgbam áyau mpìr-à ri twìb swànn bu. Ku kà yag n shì wann mà byar-à asa gadiká shì sig, àjirà aku myàng vinn rig bu-à má sa.

59 Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng, ri yàn kyann mpìrká zyun-à má gim òsàng á shinn Yesu, àjirà abig gban rig ku.

60 Kó barà agim òsàngká bi dang jìrbá àni bidim pár, big dìg fig ku ma jír àbai zyun bàna. Ama ásim, mpìr pyàna big bi,

61 n rag, “Mpir-à níng dang rag, ku shì sig ma gban-à kwá dab gbànn rig lu Shìdun, má mì kàng rig á su sara.”

62 A byar-à níng hi, àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, dù nann zu á wai n bib Yesu rag, “A bàna ma jír-à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à mpìr káníng ri dang á shinnwù ni níng, í kai rà?”

63 Ama Yesu pànn shì rig akim. Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, vig ku n rag, “N kwonn hing wù ma Shìdun, á dinya mì àjai, wù í Almasihu wùn Shìdun rà?”

64 Yesu zìm ya ku n rag, “A dang hing ma nuwú. Ama mì ri dinya níng, àyúnn zyun ná myàng Wùn Mpir Jíkwin má shi agunn vim nu Shidun ni, kwá wann bi áyau akor-à ni mà waisháu-à ni.”

65 A byar-à níng hi, àgbam-à níng gbar ka rig jáwá n rag, “Mpir-à níng dang bai hing zinn Shidun. Bu-à sa yá yàn mpirká káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni níng, í jir kai rà? Tàma-à níng, níng fig hing bu-à ku dang sig.

66 Níng myàng ashinn?”

Big zìm n rag, “Bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wà yá gban ku.”

67 Big tu wír ku sháng á munnpyànnwá ni, n dab ku gbar. Ká dab sig ku níng,

68 dang rag, “A tiya yi mpir-à dab sig wù, wà wù ma í Almasihu.”

Bitrus Ngàng Yesu

(Mar 14:66-72; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

69 Barà Bitrus shi sig mà myann, í byar-à wùn uwà zyun bi á byarwá ni, n rag, “Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpir-à á Galili.”

70 Ama ku sa yipyàr á pyànnbá ni bidim pár n rag, “N yi fig bu-à wù ri dang níng bàna.”

71 A byar-à níng hi, ku í zu yag rig-à mà myann, n sar rig mà gbà dán-à ni. Sái wùn uwà zyun mà lu kùr-à ni bi jakàng, n myàng ku n dinya mpirká rag, “Mpir-à níng nìm shi kwonn sig ma Yesu mpir Nazarat.”

72 Bitrus sa jakàng yipyàr n tun ki n rag, ku yi fig mpir-à níng bàna.

73 Shi kàng títi nímá, mpirká zyun-à sar sig mähàn níng, kwonn bi á byar Bitrus n rag, “Ajai, wù í mpir zyun á yaubá ni, jir kai bàna anam jírú tiya sig yi ni.”

74 I byar-à Bitrus dang rag, “N tung hing shinnmí ma Shidun, ò yi fig mpir-à níng ri dang níng bàna.”

Gbib fig tá bàna, sai kwinn dab aku.

75 Sái ku kyab pànn bu-à Yesu rì dinya sig ku rag, “Sai-à kwinn ra aku dab aku níng, wá sa yipyàr kàun sara, má rag à yi fig mì bàna.” A byar-à hi ku zu yag mà myann, n kig mínwàni.

27

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mar 15:1; Luk 23:1-2; Yoh 18:28-32)

1 Í pyimbyau yìi nímá, àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu káníng, ma àgbamká zyun-à dà sig níng su kwonn nubá á shinn Yesu, jirà abig gban ku.

2 Big sir ku, n zig yag ku n ya kà á vù gwamna. Gwamna-à hi zinnwá í Bilatus.

Yahuda Gban Shinnwá

(Swàm Yann 1:18-19)

3 Barà Yahuda mpir-à wann tafinn sig Yesu níng, myàng barà big pànn rìhing Yesu má gban rig wàníng, sái ku myàng bu-à ku sa sig níng sànn fig bàna. Ku zig yag kàng rig bà azurfa dìzyun agban dwib-à níng mà byar àgbamká áyau mpirká ri twib swànn bu, ma shun àgbamká.

4 Ku dinya big n rag, “N sa hing bu pyir barà ò wann tafinn mpir-à níng átai, ku sa fig bu-à bibai bàna níng.”

A byar-à hi, àgbamká dinya ku n rag, “Bu-à du yi í kai, wàníng í jírú.”

⁵ A byar-à níng hi, ku í tafinn rig-à bàì-à hi mà lu Shìdun ni, mi í yag rigwá, n yag swànn gban rig shinnwá.

⁶ Agbamká wun kwonn rig bàiká hi n rag, “Wàníng í bàì àsà, barà dokayí dang sig sànn fig wà ayi sinn kà mà lu Shìdun bàna.”

⁷ Big kwonn nubá n yag wann agunn jànn-à mpìrká ri mi pár áni, àjirà abig jì kyinnká màhàn.

⁸ I bu-à sa big ri bar byar-à níng hi, jànn àsà hár tàma-à níng.

⁹ Bu-à Irimiya, mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, shi hing àjai, ku ba sig rag, “Big zìg azurfa dìzyun agban dwib. Wàníng í bàì-à mpìrká á Israila zim sig abig wann tafinn ku áni.

¹⁰ Big zìg bàì-à hi, n wann rig agunn jànn-à mpìrká ri mi par áni, àràg barà Shìdun dinya sig mì.”

Gwamna Bib Yesu Abib

(Mar 15:2-5; Luk 23:3-5; Yoh 18:33-38)

¹¹ Yesu sar sig á pyànn gwamna-à ni, gwamna bib ku n rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

Sái Yesu zim n rag, “Aràg barà à dang níng.”

¹² Shun àgbamká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big tìr ya Yesu jír, ama ku pù fig nuwá bàna.

¹³ Bilatus bib ku n rag, “A fig hing barà mpìrká ri dang jír á shinnwú ni ninànn nímá níng kó?”

¹⁴ Ama Yesu dinya fig ku kó jir ñzyun bàna. Sái gwamna sa mamaki wàni barà wàníng dang fig jír bàna níng.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku

(Mar 15:6-15; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16)

¹⁵ A sai-à mpìrká ma jì buju àyúnn Pìm Wam Zu, àyúnn-à níng hi, gwamna ri zìg zu kyann mpìr zyun áyau ká big kìg sig mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpìrká ma vig hing ku rag aku zìg zu.

¹⁶ A sai-à níng hi mpìr zyun shì sig mà tonn fi-à ni, zìnnwá í Barabas. Mpìrká yì hing wà ku í mpìr bibai.

¹⁷ Barà bir mpìrká kwonn bi àdòníng, sái Bilatus bib big n rag, “Ning ri zìm ñ finnn tafinn í ni rà? N finnn tafinn Barabas rà, kó Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu níng rà?”

¹⁸ Ku yì hing rag í jir akyib í bu-à sa big ya kà sig Yesu á vùwá ni.

¹⁹ Barà Bilatus shì sig mà byar kwonn wà àdòníng, sái wàwá dwim yag adwim n rag, “A zu rig á yau mpìr-à níng ni, ku sa fig bu bibai bàna, jir kai bàna la-à ñ la sig jana-à níng, ñ wa hing shwìn wàni á jir shinnwá ni.”

²⁰ Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma àgbamká káhi kar zìng bir mpìr káníng n rag, abig vig Bilatus aku finnn tafinn Barabas, ma aku gban rig Yesu.

²¹ I byar-à Bilatus bib big n rag, “Ayau mpìr pyàna káníng ni, ning ri zìm ñ finnn tafinn ni rà?”

Big zim n rag, “Yi ri zìm á finnn tafinn Barabas.”

²² Bilatus bib big n rag, “To, má sáshinn ma Yesu zyun-à big ri bar ku Almasihu níng rà?”

Big bidim pár big rag, abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni.

²³ Sái Bilatus bib big n rag, “I jir kai rà? Ku sa sig í kai wà bá dab bàg gban ku rà?”

A byar-à níng hi, big gbam nài gbam wàni n rag, “Abig dab bàg gbam ku.”

²⁴ Barà Bilatus myàng káníng fig fig jír wá bàna, big ri gbam íri nài gbam níng, ku zìg zàpìr n tu rìg vùwá á pyànnbá ni n rag, “Ki-à mpìr-à níng má wu níng í vù jír mí bàna, í vù jír ná.”

²⁵ A byar-à hi bìr mpìr káníng zìm n rag, “Yi zìm hing kiwá kwá wu níng, alaki-à aku shi á shinnyí ni, ma yanká buyí big.”

²⁶ A byar-à hi ku finn tafinn ya big Barabas n du kà big yang Yesu ashor. Ku ya kà wàníng á vù sojaká ni, a káníng dab bàg gbam rìg wàníng á bín-à ni.

*Sojaká Màm Jwann Yesu
(Mar 15:16-20; Yoh 19:2-3)*

²⁷ Sojaká bu Bilatus zìg yag Yesu mà lu gwamna. Bìr sojaká bìdìm pàr kwonn kàng kwib sig ku àni.

²⁸ Big wan zu ku jàwá, n wìr kà ya ku jà zyun àràng í jà kùr.

²⁹ Big tànn kwonn àkar sí n wan kà ku á shinn-à ni, n sinn kà ya ku tun agunn vìm nuwá ni, í wà big bìn kir wann á pyànnwá ni, mì ri màm jwann ku n rag, “Suwú aku nonn, wù kùr Yahudawaká.”

³⁰ Big tu wìr ku sháng, n zìg rìg tun-à níng n mìb ku á shinn-à ni mìb mìb.

³¹ Barà big màm jwann kinn rìg ku àdòníng, big í wan zu kàng rìg-à jà kùr-à, n wìr kà ya kàng ku jàwá. A byar-à níng hi big í zìg yag rìg-à ku, jìrà abig dab bàg gbam ku á bín-à ni.

*Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín
(Mar 15:21-32; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27)*

³² Barà big ri zu yag àdòníng, sái big myàng mpìr Kurane, zyun-à zinnwá í Siman, big sinn kà ku big gbam rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gbam Yesu àni níng.

³³ Big bì fòr mà byar zyun big ri bar Golgota, yìr zinn byar-à níng hi, í akib shinn.

³⁴ Big ya Yesu zàn inabi, kwonn ma zàn àban n rag aku wa. Barà ku màg màg fig àdòníng, ku í ngàng rìgwá.

³⁵ Barà big dab bàg rìg ku mà atàm bín-à ni àdòníng, big í gáfinn rìg-à jàkà buwá mì ri dab shasha jìrà abig myàng wà kó ni má dab jì.

³⁶ A byar-à níng hi, big shi n myàng gbam sig ku ma zu.

³⁷ Mà shinnwá ni mà wai, big ba sinn sig yìr bu-à sa big kànn bàg sig ku níng, n rag, WANING I YESU KUR YAHUDAWAKÁ.

³⁸ Big dab bàg gbam kwonn sig ku ma mpìr ajwú big pyàna, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.

³⁹ Mpìrká zyun-à ri wam zu yàr màhàn níng, myàng Yesu n ning shinnbá n swau ku shi,

⁴⁰ n rag, “Awúsharée, wù zyun-à à dang rag wá dab ghànn rìg lu Shìdun, má mì kàng rìg áyau su sara, to, á zìg zu shinnwú. A tìg wann bì á bín-à ni, wà wù mà í wùn Shìdun.”

⁴¹ Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká, ma shun àgbamká kàhi, jwann ku àdòníng tinn.

⁴² Big rag, “Ku zìg zu yì hing mpìrká kàhi, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna. Ku dang rag ku í kùr Israila. Aku tìg wann bì á bín-à níng ni ayi myàng, àjìrà ayi bìr pikyinnýí á byarwá ni.

43 Ku ri sinn kyinnwá á byar Shìdun, mi ri dinya mpìrká rag, ku í Wùn Shìdun. Ayi myàng kó Shìdun hi má zìg zu ku tàma-à níng, wàníng ma ri zìm ku.”

44 Mpìr ajwúká big dab bàg gbam kwonn sig ma ku níng, swau ku shì àdòníng tinn.

Barà Yesu Wu Kiwá

(Mar 15:33-41; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

45 Barà àyúnn fòr àyau shinn, fi í sir òm gban rìg-à jànn-à bidim pár, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

46 Barà àsháu sara sa àdòníng, sái Yesu bar nài abor n rag, “Eli, Eli, lama sabatani?” Yìr jír-à níng í “Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à sa à fim wa mì àdòníng, í jir kai rà?”

47 Barà mpìrká zyun-à sar yàr sig màhàn níng fig àdòníng, big dang rag, “Ku ri bar Iliya.”

48 Nonn fig bàna, sái mpìr zyun àyaubá ni shàr yag, n yag zìg bi soso n òu kà á zàn zyun shì rag í shìn àban, n sir gbam á bín-à ni, n ya Yesu a wàníng wa.

49 Mpìrká zyun-à dà sig níng dang rag, “Ayi shi kim, ayi myàng wà kó Iliya má bi má zìg tìg wann ku.”

50 Yesu kig jakàng nài ngbam nímá, á byar-à níng hi ku í wu rìg-à.

51 A sai-à níng hi, jà-à big gag òm sig nu nkyun lu Shìdun áni níng, í ki gáfinn rìg-à byar pyàna, daka mà wai hár á jinn ni. Jànn-à á jinn ni níng wàni, hár abànká gbànn kifinn rìg byar pyàna pyàna.

52 Shar kíkà pù finnn rìg, mpìrká bu Shìdun nínànn nímá ká rì wù sig níng, nann zu kàng mà yonki.

53 Mpìr káníng hi, zu bi rìg mà shar ki-à ni. Asim barà Yesu dù nann zu mà amir-à ni, big kà yag mà finnn swann kyikyàr-à ni. Mpìrká nínànn nímá myàng sig big màhàn.

54 Barà àgbam sojaká ma sojaká zyun-à ri sar myàng kwonn ma Yesu, myàng barà jànn-à á jinn ni níng àdòníng, ma buká sa sig níng, big shàr rìg zìnn n rag, “Ajai, ku í Wùn Shìdun.”

55 Uwàká nínànn nímá shi sig màhàn, big sar sig pyunn ninonn nímá mi ri myàng bu-à ri sa. Big í àsàinká bàg bi sig Yesu daka mà Galili, n sa ya sig ku buju.

56 Ayau uwà káníng hi ni, zyun í Maryamu Magdaliya, ma Maryamu na Yakubu ma Yusufu, ma wà Zabadi.

Barà Big Jì Kì Yesu

(Mar 15:42-47; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

57 Barà kamzau sa àdòníng, sái mpìr bàì zyun bi, ku í mpìr-à mà Arimatiya, zìnnwá í Yusufu, ku í wùn suká Yesu tinn.

58 Ku yag fòr mà byar Bilatus ni, n víg wàníng rag a wàníng ya ku ki Yesu. A byar-à níng hi, Bilatus dinya mpìrká buwá abig ya Yusufu ki-à hi.

59 A byar-à hi, Yusufu zìg ki-à, n bing kà á jà àpyú mímìg nímá,

60 n sinn kà mà shar ki àpyú-à ni, zyun-à ku rì kab sig mà mìr àban. I byar-à ku zìg abàn ùwài nímá, n tidim nu nkyun amir-à ma kàhi.

61 Maryamu Magdaliya shi sig màhàn, ma Maryamu zyun tinn, big shi sig mì ri myàng gbam shar ki-à.

Ká Zyun-à Ri Sar Kang Shar Kì-à

⁶² Ayúnn-à byar kyàr, àyúnn-à níng hi, í àyúnn Asabar, àgbamká áyau mpírká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma Farisawaká big yag mà byar Bilatus,

⁶³ n dang rag, “Agbamyí, yi kyab pànn hing bu-à mpìr agim òsáng-à níng dang sig sai-à ku shi sig ma yonki níng. Ku rag kwá dù nann zu kàng ma yonki áyau su sara.

⁶⁴ A sinn kà mpírká káhi abig sar myàng kwonn ma shar amir-à níng í zyun hár àyúnn su sara, jirà kada yann sukàwá big abig yag ma abig jwi zig zu ku, ma abig dinya mpírká rag ku dù nann zu rìghing ma yonki. Wà má àdòníng, òsáng-à wà tàma-à níng, má kab wà àkwor-à.”

⁶⁵ Bilatus dinya big n rag, “Aning zig mpìr asa gadiká jirà abig sar myàng kwonn ma amir-à, àràg barà níng ri zìm.”

⁶⁶ Big yag n nà bàg bu zyun ma abàn-à ni, n sinn kà mpírká ri sar myàng kwonn ma amir-à hi.

28

Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki (Mar 16:1-10; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig ma bàna, sái Maryamu Magdaliya ma Maryamu zyun, big yag abig myàng amir-à.

² Gbib fig tá bàna, jànn-à í níng rìg-à, wùn aswam Shìdun mà wai wann bi n tìr dù rìg abàn-à níng mà amir-à ni, n shi wann rìg áni.

³ Mùnnpyànnwá ri ngìg kpàin kpàin. Jàwá mìg shi karr nímá, mi ri ngìg kpàin kpàin tinn.

⁴ Mpírká zyun-à ri sar myàng kwonn ma amir-à níng, barà big myàng ku àdòníng big shàr zinn. Dirbá í zwab rìg-à shi rag big wu rìghing.

⁵ A byar-à níng hi, wùn aswam Shìdun dinya uwà káníng n rag, “Kada aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ò yì hing níng ri yàn kyann Yesu zyun-à big dab bàg gbam sig á bín-à ni.

⁶ Ku bàna áyág, ku dù nann zu rìghing àràg barà ku dang sig. Aning bi aning myàng byar-à big sinn kà sig ku.

⁷ Aning yag kíni tàma-à níng, aning dinya yann sukàwá big rag, ku dù nann zu rìghing ma yonki mà amir-à ni. Kwá yag jág big ni mà Galili, í byar-à bá myàng ku màhàn. Aning màm jànn bàna.”

⁸ A byar-à hi uwà káníng dù rìg kíni mà amir-à ni, zinn pànn rìg big, ama big ri fig kwonn ma àjwár á pìkyinnbá ni ùwài nímá. Big shàr yag n dinya yann sukà Yesu.

⁹ Sái big rag abig myàng níng, mà Yesu. A byar-à hi ku bib kà big n rag, “I soko bigná.” Big bí á byarwá ni, n binn kir wann á pyànnwá ni n pànn barwá, n wìb ku.

¹⁰ A byar-à hi Yesu dinya big n rag, “Kada aning shàr zinn bàna. Aning yag dinya wunzámí big abig yag mà Galili, í byar-à bá myàng mì màhàn.”

Sojaká Gim Nsáng Rag Big Jwi Rìghing Ki Yesu

¹¹ Barà uwà káníng yag rìg kyonnbá àdòníng, sái sojaká káhi áyau ká ri sar kang amir-à níng, kàng yag mà finn swann-à ni, n dinya vinn rìg àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni bar buká sa sig.

¹² A byar-à hi àgbamká ri twìb swànn bu-à níng bar kwonn àgbamká káhi, big shi kwonn, n kwonn nubá n ya sojaká bàì ùwài nímá,

¹³ n dinya big n rag, “Aning dang rag yann sukàwá big bi á fi-à ni, n jwi rìghing ki-à á sai-à ning ri na aná.

¹⁴ Wà gwamna ma fig hìng jír-à níng, yi má, ya sar g̃bam á shinn ná ni, jirà kada aning kà á jír bàna.”

¹⁵ A byar-à níng hi soja káníng zìg bàì-à, n sa àr̀̀g barà àgbamká dinya sig big. Jír-à àgbamká dinya sig sojaká rag abig dang rag yann sukàkà jwi rìghing ki Yesu níng, kyann kàng kwib gban rìghing jànn Yahudawaká bidim pár hár àr̀̀g tàma-à níng.

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mar 16:14-18; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

¹⁶ Yann sukàkà dwib agban zyun-à níng, yag rig mà Galili mà wùn mwír-à ni, byar-à Yesu dinya sig big rag abig yag ning.

¹⁷ Barà big myàng ku àdòníng, big wib ku. Ama áyaubá ni, káhi bir fig pikyinnbá rag í Yesu bàna.

¹⁸ A byar-à hi Yesu bi yàr á byarhá ni n rag, “Big ya rìghing mì g̃bam kó kai bidim pár mà wai, ma wà á jinn ni.

¹⁹ Jir wàníng, aning yag mà byar mpirká kó áni bidim pár, aning dinya big jir Shìdun, aning sa abig kàng yann sukàmí big, ma aning wau big òr̀̀r batisma á zìnn Ta, ma Wùnwá, ma Awun Kyìkyàr.

²⁰ Aning tàg big, abig wib buká ò dinya sig ning, mì má, má shi kyann ma ning kó ákaun bidim pár hár àyúnn-à duniyaru má vinn.”

Jir Ajwár Zyun-à MARKUS Ba Sig

Markus ba sig jír-à níng rag í jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à í wùn Shìdun. Tarkada-à Markus ba sig níng ri tàg yi rag Yesu í mpìr-à shi sig ma gbam ùwài. Ku í mpìr ùwài. Ku shi sig ma gbam á shinn dor, ma wàuká ma wàu-à ri gbar, ma shyù. Tarkada-à Markus ba sig níng ri dinya yi jír á shinn bu mamakiká Yesu sa sig. Tarkada-à hi ri dang jír á shinn barà big wà Yesu kwonn á gbìb-à sàñ fig bàna, ma barà big dab bàg gbam ku, ma barà ku dù nann zu kàng ma yonki.

Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig (Mat 3:1-12; Luk 3:1-18; Yoh 1:19-28)

¹ Wàníng í jír-à òsàn í tai Yesu Kristi, wùn Shìdun.

² Jír-à níng shi sig àràg barà Ishaya mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun ba sig rag,

“Wùnmí, má swam yag wùn aswammí zyun má kà jag wù á pyànn í ni, jirà aku wàu kyàr ya wù gbìb-à wá bàg áni.

³ Mpìr zyun-à má swam yag ku níng, ku shi sig mà awúnn-à ni, ku ri dinya mpìrká jírmi rag,

‘Aning wàu kyàr gbìb-à Shinn Luyí má bàg áni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng, aning wàu lab finn yag rìg mà pyànn.’ ”

⁴ Jír-à níng Shìdun ri dang Yohanna zyun-à bi mi ri wau mpìrká òr batisma mà awúnn-à ni. Ku ri dinya mpìrká rag abig fim bu pyìr sa, ma abig wau òr batisma, jirà a Shìdun yafa ya big bu pyìrbá.

⁵ I byar-à mpìrká nìnànn nímá í bi-à á byarwá ni. Mpìrká á jànn Yahudiya ma mpìrká á finn swann Urushalima big nìnànn nímá, big bi á byar Yohanna ni. Big bi, n dang bu pyìrbá big sa sig. Yohanna wau big òr batisma á finn Ning Urdun.

⁶ Yohanna wìr sig jà zyun-à big zwàu sig ma wai rakumi. Ku sir gbam sig agau mìrwá big wau. Bujuwá í àtìbàin ma dain.

⁷ Ku dinya mpìrká rag, “Mpìr zyun má bi ásimmi ni. Mpìr-à hi kab síg mì ni. N fòr fig wà má kir wann, má finn jùr tabarwá bàna.

⁸ Bumí mì ri wau níng òr batisma ma zàpìr. Ama buwá kwá wau níng òr batisma ma Awun Shìdun.”

Yohanna Wau Yesu Òr Batisma

(Mat 3:13—4:11; Luk 3:21-22; 4:1-13; Yoh 1:31-34)

⁹ A sai-à níng hi, Yesu dù mà Nazarat lu zyun á jànn Galili, n bi fòr á byar Yohanna. Wàníng wau ku òr batisma á Ning Urdun.

¹⁰ Barà ku ri nann zu bi mà zàpìr-à ni, í byar-à ku myàng waisháu-à í pù gáfìnn-à sa hauu, Awun Shìdun wann bi àràg í àlàb áshinnwá ni.

¹¹ I byar-à big fig nài jír wann bi mà waisháu-à ni, n rag, “Wù í wùn azimmi, pikyinnmi ri fig àjwárwú wàni.”

¹² Gbìb fig tá bàna, Awun Shìdun zìg yag rìg ku mà awúnn-à ni.

13 Su dìpyànà ku shi màhàn, ku ma wi awúnnká í zyun. Shaitan màg màg fig ku jirà aku sa bu-à bibai. Yann aswamká bu Shidun bi n myàng kwonn ma ku í zyun.

Yesu Bar Mpir Agban Jái Big Yina Abig Shi Yann Sukàwá Big (Mat 4:12-22; Luk 4:14-15; 5:1-11)

14 Sai-à big kig kà rìghing Yohanna mà tonn fi-à ni, Yesu dù n yag mà jànn Galili, n kyann mi ri dang jir àjwár bu Shidun màhàn.

15 Ku dinya mpirká rag, “Tàma-à níng su-à màg rìghing wà Shidun má na kùrwá. Ning mpirká, aning dà finn rig bu pyir sa, aning bir pikyinn á jir àjwár bu Shidun ni.”

16 Barà Yesu yag á nu Ayunn Galili, ku myàng mpir pyànà ri vinn birgi á zàpir-à hi ni, jir kai bàna big í mpir apànn jái big. Mpir pyànà káníng, zyun zinnwá í Siman, ma wunzàwá zyun zinnwá í Andarawus.

17 I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning bàg bi mì. Barà ning ri pànn jái níng, má tàg ning barà ná pànn zig bi rag mpirká á byarmi ni.”

18 A byar-à níng hi gbìb fig tá bàna, big dà finn rig birgibá níng, n bàg yag rig ku.

19 Ku yag mà pyànn títi nímá, í byar-à ku dìg mpir pyànà, big shi sig á finn kòrbá ni. Big ri sa samyib birgibá. Mpir pyànà káníng, í Yakubu ma wunzàwá Yohanna. Tabá í Zabadi.

20 Yesu myàng big n bar big n dang rag, abig bàg ku. Big dù dà fim rig tabá á finn kòr-à ni, ma mpirká ri sa swàm ma ku, n bàg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpir Zyun-à Wàu Dab Sig (Luk 4:31-37)

21 Big yag fòr á finn swann Kafarnahum. Ayúnn Asabar Yesu yag mà tonn bir kwonn Yahudawaká ni, mi ri tàg mpirká jir Shidun.

22 Mpirká fig sig bu-à ku tàg sig níng big sa mamaki, jir kai bàna bu tàgwá shi sig ma gban, shi fig àràg bu tàg malamká bigbá bàna.

23 Barà ku ri tàg big jir àdòning, í byar-à mpir zyun wàu dab sig ku, ku dù nann zu mà tonn bir kwonn-à ni, n dinya Yesu jir big gban n rag,

24 “Yesu mpir Nazarat, bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bí sig jirà á gban rig yi rà? N yi hing wù, wù í mpir pikyinn-à kyikyàr zyun-à Shidun dwim bi sig níng.”

25 Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A mìb nuwú, á zu bi á dir mpir-à níng ni.”

26 I byar-à wàu-à níng gbar ning dir mpir-à níng, n yan nài yán ngbam nímá, í wà n zu rig á dir mpir-à hi ni.

27 Barà mpirká myàng bu-à Yesu sa sig níng, big bidim pár big sa mamaki n bib bar dirbá rag, “Bu-à ku sa sig níng, í kai rà? Ku shi sig ma gban hár ku ri dang wàuká ri wib jirwá. Jana-à níng yi myàng hing bu tàg àpyú.”

28 A byar-à níng hi kinn fig su bàna, tai Yesu kyann kàng kwib gban rig jànn Galili.

Yesu Dàb Gbam Mpirká Ninànn Nímá (Mat 8:14-17; Luk 4:38-41)

29 Yesu zu á tonn bir kwonn-à ni n yag mà lu Siman ma Andarawus. Ku ma Yakubu ma Yohanna big yag sig zyun.

30 Na wà Siman na sig dor awàu. Barà Yesu fòr màhàn àdòning, big dinya ku.

³¹ A byar-à níng hi, ku dù, n yag mà byar wàníng ni, n pànn wàníng á vù n gbar dù nann wàníng á wai. Awàu-à dà finn rig wàníng. Wàníng dù nann zu n sa ya big buju.

³² Barà kamzau fòr, àyúnn-à kà rìghing, í byar-à mpìrká ya bi Yesu mpìr dorká, ma mpìrká wàu dab sig big níng.

³³ Mpìrká mà finn swann-à ni bidim pá r bi sar sig á nu nkyun-à ni, mi ri myàng kà yag.

³⁴ I byar-à Yesu dàb gbam mpìr dor ninànn nímá, mpìrká dor kim kim. Ku kan zu rig wàuká á òr mpìrká ni ninànn nímá. Ku kan dim big rag abig dang jír bàna, jir kai bàna big yì rìghing ku.

Yesu Dang Kyann Jir Shìdun á Jànn Galilì

(Luk 4:42-44)

³⁵ I pyimbyau yìi nímá, Yesu zu á lu-à ni n yag mà byar-à mpìr bàna màhàn, n vig Shìdun.

³⁶ Siman ma jàuwá big dù n yag yàn kyann ku.

³⁷ Big yag òg ku n dinya ku rag, “Mpìrká bidim pá r ri bib yàn kyann wù.”

³⁸ Ama ku dinya káning n rag, “Ayi yag mà pyànn, ayi yag mà kauyeká shi kàng kwìb sig áyag, jirà ñ dinya mpìrká jir Shìdun, jir kai bàna í bu-á zìg bi sig mì.”

³⁹ I byar-à ku dù n kyann yà zu rig jànn Galilì kó áni bidim pá r. Ku ri kà tonn bìr kwonnká bigbá mi ri dang jir Shìdun, mi ri kan zu wàu á òr mpìrká ni.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akùnn

(Mat 8:1-4; Luk 5:12-16)

⁴⁰ Mpìr àkùnn zyun bí á byar Yesu ni n binn kír wann n vig ku rag, “Wà wa zìm hing, à shi sig ma gbam-à wá dàb gbam mì.”

⁴¹ Yesu fig àdòníng, ku myàng ashi wàníng, ku du yag vùwá n pànn wàníng vù á òr, n rag, “N zìm hing, á gbam á dorwú ní.”

⁴² Gbìb fig tá bàna, dor àkùnn-à í dà finn rig-à ku, òr wá í gbam rig-à.

⁴³ I byar-à Yesu twìb ku byur n rag, “A yag,

⁴⁴ kada á dinya mpìr bu-à ò sa sig wù níng bàna, á yag mà lu Shìdun ni, á yag tiya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni òr wá, ma á ya bu màhàn, àràng barà doka Musa dang sig, jirà a mpìrká myàng barà à gbam rìghing níng.”

⁴⁵ Ama mpìr-à níng yag mi ri dang kyann jír-à hi, hár bi sa Yesu zu fig rag áyau bìr-à ni bàna. Ku í shi rigwá á myann mà byar-à lu bàna màhàn. Mpìrká bi sig kó áni bidim pá r big ri bi á byarwá ni.

2

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Òr wá Wu Tag Sig

(Mat 9:1-8; Luk 5:17-26)

¹ Na su pyàná, í byar-à Yesu dù n kàng bi á Kafarnahum. Mpìrká fig ku shi sig mà lu-à ni.

² Bìr mpìrká ninànn nímá kwonn bí á byarwá ni hár kó byar zyun shwiyí nímá dà fig á finn lu-à ni bàna, hár á pyànn nu nkyun-à ni bidim pá r. I byar-à ku dinya big jir Shìdun.

³ I byar-à mpìr yina swann ya bi ku mpìr-à òr wá wu tàg rìghing.

4 Big bi myàng bir mpìrká shi kidim rìghing gbìb-à bá kà yag á byar Yesu ni. I byar-à big zìg mpìr dor-à níng, n swann nann zu yag ku mà shinn tonn-à ni mà wai, n sa pòr pùr á byar-à Yesu shi sig, n du kà wann bi mpìr dor-à níng màhàn, ku na sig á syu-à ni.

5 Barà Yesu myàng mpìr káníng hi bir hing pikyinn á byarwá ni níng, í byar-à ku dang rag, “Wùnmí, ò yafa ya rìghing wù bu pyìrwú.”

6 Malamká ri tàg jir Shìdun níng, káhi shi sig màhàn. Big kyab á kyinnbá ni n rag,

7 “Gborororo! Sáshinn mpìr-à níng ri dang àdòníng rà? Ku ri swau Shìdun. Mpìr-à má yafa ya mpìr bu pyìrwá bàna, sáí Shìdun.”

8 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á kyinnbá ni. I byar-à ku bib big rag, “Bu-à sa ning ri kyab jír-à níng àdòníng, í jir kai rà?”

9 Wà ma dinya mpìr òr wu titag-à níng rag, ‘N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu ma á pinn syuwú, á kyann kyonn,’ í wà áni fonn kab sig ò rà?

10 Ama má tìya ning rag mì Wùn Mpìr Jìkwìnn, ò shi sig ma gbam á dunyaru barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” I byar-à ku dinya mpìr òr wu titag-à níng rag,

11 “A dù nann zu, á pinn syuwú ma á kàng yag mà luwú ni.”

12 Big ri myàng, big rag abig myàng níng, wàníng dù nann zu sa pyar, n pinn syuwá mì yag rig-à. I byar-à mpìr káníng swam yan Shìdun n dang rag, “Kai, bu-à yì myàng sig níng, yi taba myàng fig swai bu-à níng bàna.” Big bìdìm pàr, big sa gban rig mamaki.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá
(Mat 9:9-13; Luk 5:27-32)

13 Yesu dù á finn lu-à ni n yag jakàng mà Ayunn Galili. Ku shi sig mà nu zàpìr-à ni, í byar-à bir mpìrká yag òg ku màhàn. Ku ri tàg big jir Shìdun.

14 I byar-à ku dù màhàn, mì ri yag mà pyànn. Ku yag òg mpìr azìg bàì jànn zyunn shi sig mà nu swámwá ni. Zinn mpìr-à níng í Lawi í wùn Halfa. Yesu myàng ku n dinya ku rag, “A bàg mì.” Lawi dù n bàg ku.

15 Wàníng zìg yag ku mà luwá ni. Ku ma yann sukàwá big shi mì ri jì buju màhàn. Mpìrká ri zìg bàì jànn ma mpìr bu pyìrká, big shi sig màhàn, mì ri jì tinn. Shinnbá big nìnnànn nímá big ri bàg Yesu.

16 Barà big ri jì buju, í byar-à malamká káhi áyau Farisawaká ni myàng àdòníng, n bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ku ri jì kwonn buju ma mpìr azìg bàì jànnká ma mpìr bu pyìrká í jir kai rà?”

17 Yesu fig barà big ri bib jìrbá àdòníng, í byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à shi sig mà gbam òr, ku ri yànn fig adàb dor bàna, sáí mpìr-à òr wá ma ri wúwa, í mpìr-à ri yànn kyann adàb dor. N bi sig á dunyaru jìrà ò bar mpìr bu pyìrká. N bi fig á byar mpìrká ri kyab rag big í mpìr sisàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn
(Mat 9:14-17; Luk 5:33-39)

18 Su zyunn yann sukàkà bu Yohanna ma Farisawaká ri sinn nu. I byar-à mpìrká káhi bì á byar Yesu ni, n bib ku rag, “Yann sukàkà bu Yohanna ma bu Farisawaká ri sinn nu, bu-à sa yann sukàkà buwú ri sinn fig nu bàna í jir kai rà?”

19 Yesu bib big rag, “Ayúnn-à mpìr zyun ma sìr ban, jàuwá big má sinn nu rà? Ai bàna. A sai-à àsàin-à zìg sig uwà-à níng ma shi sig áni, big ri sinn fig nu bàna.

20 Ama àyúnn zyun ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi, jàuwá big má sinn nu.

21 “Mpìr má zìg fig jà àpyú má kwib bàg kwonn fig ma jà àkor bàna. Mpìr ma kwib bàg kwonn hìng jà àpyú ma jà àkor, àkor-à má ka zu rìg, má ka bai kab wàri.

22 Mpìr má wìr kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna. Wà mpìr ma wìr kà hìng zàn inabi àpyú á wau àkor, zàn-à má lib ka rìg wau-à, zàn inabi-à ma wau-à bidim pàr má bai rìg. Zàn inabi àpyú sái big wìr kà á wau àpyú.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar
(Mat 12:1-8; Luk 6:1-5)

23 Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ma yann sukàwá big ri wam zu yag á da zyun ni. I byar-à yann sukàkà gbar kab zu yìr jímyànn n zwam.

24 I byar-à mpìr Farisawaká bib Yesu rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ri sa bu-à á dokayí ni sànn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna, í jir kai rà?”

25 I byar-à Yesu bib big n rag, “Asái níng jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyinn í zyun.

26 Ku kà yag mà lu Shìdun ni, á sai-à Abiyata í àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, n zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji n ya mpìrká buwá a káníng ji tinn, wà zyun-à sànn fig wà abig ji bàna, sái àgbamkà ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má ji í ni. Ama big ji rìghing.”

27 I byar-à ku dinya big rag, “Shìdun mànn fig mpìr dò shinn àyúnn Asabar bàna, ku sinn sig àyúnn-à hi dò shinn mpìr.

28 Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, ò shi sig ma gban barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar.”

3

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mat 12:9-14; Luk 6:6-11)

1 I byar-à Yesu dù n kà yag kàng mà tonn bìr kwonn-à ni. Ku yag díg mpìr zyun vù wàníng wu tag rìghing.

2 Mpìrká káhi shi sig màhàn, mì ri wonn myàng Yesu kó wàníng má dàb gban mpìr dor-à níng àyúnn Asabar, jirà abig díg gbìb-à bá dang bai ku.

3 I byar-à Yesu dang jír ma mpìr-à vù-à wu tag sig níng, n rag, “A zu bi á sar á pyànn áyág.” Mpìr-à níng í zu bi-à.

4 I byar-à Yesu bib mpìrká ri myàng ku níng n rag, “Bu-à doka dang sig í kai rà? Sànn sig àyúnn Asabar abig sa bu-à òsànn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wim mpìr rà, kó abig fim mpìr aku wu rà?”

Big pù fig nu bàna.

5 Ku myàng káníng pìkyinnwá bi wa ku jir sung gban káníng. Ku myàng káníng ma àgùnn, í wà n dinya mpìr-à níng rag, a wàníng gbar lafinn vù wàníng. Barà wàníng gbar lafinn vù wàníng àdòníng, í nànn-à hi vù wàníng í gban rìg-à.

6 I byar-à Farisawaká dù màhàn n yag díg mpìrká bu kùr Hirudus, n su kwonn nu ma káníng jirà abig gban rìg Yesu.

Bir Mpìrká Nínànn Nímá Bàg Yag Yesu

⁷ Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà nu ayunn-à ni. Mpìrká nínànn nímá bàg yag ku. Mpìrká á jànn Galili, ma mpìrká á jànn Yahudiya,

⁸ ma ká á Urushalima, ma ká á jànn Idumiya, ma ká mà Ning Urdun mà jann, ma ká mà finn swann Taya ma Sidon. Káníng bidim pàr big fig tai buká ku ri sa níng, big bi á byarwá ni.

⁹ Bir mpìrká bi kwonn shi kàng kwib ku áni hár shi àràg bá tib gban ku atib gban. I byar-à ku dinya yann sukàwá big rag abig zig bi kòr-à kwá kà áni.

¹⁰ Bu-à sa níng, ku dàb gban sig mpìr nínànn nímá, í bu-à sa mpìr dorká yag sim mà byarwá ni, jirà abig tib vù á òrúwá ni jirà abig gban.

¹¹ Wàuká dab sig mpìrká níng, sai-à ba myàng hing ku, big ri kù wann á pyànnwá ni, mi ri yan yán, mi ri dang rag, “Wù í Wùn Shidun.”

¹² Ama ku yan ta káníng ma gban rag, kada abig dinya mpìrká bàna.

Yesu Shig Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyàna

(Mat 10:1-4; Luk 6:12-16)

¹³ Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun, ku bar mpìrká ku ri zìm káníng.

¹⁴ Ku bi shig zu mpìr dwib agban pyàna, aku káníng kyann zyun, aku swam yag káníng aswam, a káníng yag dang kyann jir Shidun.

¹⁵ Ku ya káníng gban abig kan zu wàu á òrúwá ni.

¹⁶ Wàníng í zìnn mpìr dwib agban pyànaká ku shig zu sig níng. Zyun zinnwá í Siman, í wà Yesu vim bir zinnwá àpyú big bar ku Bitrus.

¹⁷ I byar-à mpìr pyàna, Yakubu ma wunzàwá Yohanna, big í yann Zabadi. Ku bar káníng zinnbá Buwanarjis. Yir zinnbá níng, í yann shyù òrúwá ni.

¹⁸ Kádá níng í Andarawus, ma Filibus, ma Bartalamawas, ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu wùn Halfa, ma Tadawas, ma Siman Zaloti,

¹⁹ ma Yahuda Iskariyoti àsàin-à ya tafinn sig ku níng.

Yesu Ma Kùr Wàuká

(Mat 12:22-32; Luk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Ku dù n kàng yag mà lu-à ni. Bir mpìrká kwonn bi kàng á byarwá ni, hár sa ku ma yann sukàkà buwá òrúwá ni, big fig pyù barà bá ji buju bàna.

²¹ Barà yiwaiwá big fig àdòníng, big bi n rag bá myàng kwonn ma ku, jir kai bàna mpìrká ri dang rag, “Kwá shàr òrúwá ni.”

²² Malamká ká bi sig mà Urushalima níng, big myàng àdòníng, n dang rag, “Wàuká ku ri zig zu á òrúwá ni níng, ku òrúwá ni níng, ku òrúwá ni níng á byar Baalzabul kùr wàuká, jir kai bàna wàníng shi sig á pikyinnwá ni.”

²³ I byar-à Yesu bar bi mpìr káníng n bib big rag, “Sáshinn Shaitan má kan Shaitan rà?”

²⁴ Finn jànn zyun-à ma gàfinn hing kyau pyàna, ma ri gbib shùr, finn jànn-à hi má nonn fig bàna.

²⁵ Finn lu-à ma gàfinn hing pyàna, finn lu-à hi má shi fig bàna.

²⁶ Wàníng í barà shi sig áni tinn, Shaitan ma gàfinn hing pyàna ma ri gbib shùr, kwá shi fig bàna. Gbamwá má jànn kà rig.

²⁷ “Walai mpìr-à má ká mà lu mpìr-à shi sig ma gban má jwi wàníng ajwú, sái wà kwa sìr gban hing wàníng, í wà kwá kà yag má jwi bu.

²⁸ “Mì ri dinya ning àjai, kó íri bu pyir-à wà áni bidim pàr, ma bu-à bibaiká mpìr ri dang, Shidun má yafa ya ku.

²⁹ Ama mpìr-à ma dang jír àbai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig ku bàna hár kinn kinn, jir kai bàna ku sa sig bu pyìr zyun-à kinn kinn.”

³⁰ Bu-à sa Yesu dang àdòníng, í jirà mpìrká dang rag, ku ri sa swàm ma gbam wàu.

*Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(Mat 12:46-50; Luk 8:19-21)*

³¹ I byar-à na Yesu ma wunzàwá big bi n sar sig mà myann n swam kà yag aswam rag aku bi.

³² Bìr mpìrká shi kàng kwìb sig ku áni, í byar-à big dinya ku rag, “Nàwú ma wunzàwú big shi sig mà myann, big rag, á yag.”

³³ Yesu zìm n rag, “Má tiya ning mpìr zyun-à í nàmí big wunzàmí big.”

³⁴ I wà ku myàng mpìrká shi kàng kwìb sig ku áni níng n rag, “Káníng í nàmí ma wunzàmí big.

³⁵ Mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm, ku í nàmí ma wunzàmí ma ajunwàmí.”

4

*Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Luk 8:4-8)*

¹ Yesu dù n yag mà nu ayunn-à ni, n shi mi ri tàg mpìrká bu màhàn. Bìr mpìrká kwonn kàng kwìb sig ku áni, big nànn kab gbam. I byar-à ku dù n kà á kòr-à ni. Ku shi sig á finn kòr-à ni, bìr mpìrká sar sig á nu gàin-à ni.

² Ku dinya mpìr káníng jìrká nìnànn nímá ma tinn jír. Ayau bu-à ku tàg big ku rag,

³ “Aning fig jírmi. Mpìr zyun yag sig mà dawá ni jirà aku minn za.

⁴ Barà ku ri minn za àdòníng, káhi ta kù wann á gbìb-à ni, ayinnbuká bi mì wun ji rìg-à.

⁵ Swaiká káhi ta kù wann sig á jànn abàn-à ni. Jànn-à yan sig á shinn abàn-à hi ni títi nímá. A byar-à níng, nonn fig bàna za-à í nga nann zu rìg-à kíni, jir kai bàna jànn-à hi zwaun fig bàna.

⁶ Barà àyúnn-à nann zu n fàn wann áni àdòníng, jìkà í wim wu rìg-à, jir kai bàna adinnká kà zwaun fig bàna.

⁷ Swaiká káhi ta kù kà sig áyau sí, síkà hi wài nann zu, n bim nann zu rìg á shinn zaká ni, zaká sa fig yìr bàna.

⁸ Swaiká káhi ta kù wann sig á byar jànn òsàn, nga nann zu òsàn nímá, n yim adau wàni, n sa swàb kà yìr wàni. Adau za-à hi shi sig òkwònn òkwònn nímá, sa hing yìr wàni, yìrká káhi kab dìzyun agban dwib, káhi kab dib-sara, káhi kab dib-swana.”

⁹ I wà ku dang rag, “Mpìr zyun-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

*Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mat 13:10-17; Luk 8:9-10)*

¹⁰ Sai-à Yesu dwim gáfinn dir ma bìr mpìrká, yann sukàwá dwib agban pyàna big ma mpìrká dà sig mà byarba ni níng, big bib ku yìr jír-à ku dang sig níng.

11 I byar-à ku dinya big rag, “Bigné Shìdun zìm hing aning yì yìr jír-wá á shinn barà ku na sig kùr-wá ni. Ama mpìrká kádà níng, jír-wá shi ya sig big í tinn jír.

12 Wàníng shi ya sig big àràng barà big ba sig á tarkada Shìdun ni n rag, ‘Bá myàng má myàng jakàng, ama bá myàng yì fig bàna.

Bá fig má fig jakàng, ama bá fig yì fig bàna.

Nim ma nímá bàna, big nim má bi á byar Shìdun, ku nim má yafa ya big bu pyìrbá.’ ”

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za

(Mat 13:18-23; Luk 8:11-15)

13 I wà ku bib big rag, “To, barà níng fig yì fig yìr tinn jír-à níng bàna níng, ná sáshinn má fig yì yìr tinn jír-ká kádà rà?

14 Bu-à mpìr-à níng minn yag sig níng, shi sig àràng í jir Shìdun.

15 Swai buká kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràng í mpìrká ma fig hing jir Shìdun, gbìb fig tá bàna, Shaitan bi mi ri zìg rìg bu-à big fig sig á pìkyinnbá ni.

16 Swai buká kù wann sig á byar abàn níng, shi sig àràng mpìrká fig sig jir Shìdun ma pìkyinn ajwár.

17 Ama big bir zwàun fig pìkyinnbá áni bàna. Bá shi nonn títi nímá, ama shwìn ma bi díg hing big jírà big zìg sig jir Shìdun níng, í nànn-à hi big í dà fim rìg-à gbìb-à hi kìnì.

18 Swai buká kù kà sig áyau sí níng, shi sig àràng mpìrká ri fig jir Shìdun,

19 ama big ri kyab shwìn dunyaru, big ri zìm bu dunyaru, big ri sa sunu wàni. Bu káníng ri sa big, big ri dà finn jír-à big fig sig, mi ri myàng jír-à hi àràng í bu zyun bàna.

20 Swai buká kù wann sig á jànn-à òsàn níng, big shi sig àràng í mpìrká ri fig jir Shìdun, mi ri zìg ma kyinn òzyun, mi ri sa swàm ma kàhi. Big shi sig àràng í swai buká ri sa yìr, kàhi yìr dízyun agban dwib, kàhi yìr dib-sara, kàhi yìr dib-swana.”

Tinn Jír á Shinn Pitila

(Luk 8:16-18)

21 Yesu dinya big tinn jír zyun n rag, “Mpìr ma mònn bàg hing pitila kwá bir dim kwài áni rà, kó kwá sìnn kà á mìr buná rà? Kwá sìnn á shinn bu jírà mpìrká abig myàng àyarwá rà, kó bàna rà?

22 Bu-à ba tàmm sig bidim pár, bá zìg zu bi rìg á myann, bu-à ba bir dim sig bidim pár, bá pù fim rìg bu-à hi.

23 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

24 Ku dinya big rag, “Aning fig jír-mí. Tasa-à níng màg ya sig mpìr áni, í tasa-à bá màg ya níng áni tinn. Má kab wà níng màg ya sig mpìr.

25 Mpìr zyun-à ma shi ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpìr zyun-à ma bàna ma kàhi, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á vùwá ni.”

Tinn Jír á Shinn Barà Yìr Bu Ri Wài Nann Zu

26 Yesu dinya big rag “Kùr Shìdun shi sig àràng barà mpìr ri minn yìr bu má dà.

27 Fi-à ma sìr, ku na, byar-à ma kyàr ku dù nann zu, hár à myàng wà yìr za-à níng ma nga nann zu hár ma wài hing. Mpìr-à minn sig níng ri yì fig barà ri sa mì ri wài áni bàna.

²⁸ Jànn-à ma shinnwá í àsàin-à ri sa wài. Wà jijag í swai, í wà bi yìm, í wà n bi sa yìr.

²⁹ Ayúnn-à za-à ma byann hing í wà kwá zìg kwínn má gib, jir kai bàna sai-à kwá gib áni fòr rìghing. Wàníng í barà kùr Shìdun shi sig áni."

Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Àràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng
(*Mat 13:31-32, 34; Luk 13:18-19*)

³⁰ Yesu dang rag, "Má mam kùr Shìdun ma kai rà? Má dinya ning barà kùr Shìdun shi sig áni.

³¹ Kùr Shìdun shi sig àràg í yìr masita, yìr bu-à zwau kab sig kádà, wà big ri minn á jinn ni.

³² Mpìr zyun yag minn sig mà dawá ni, bu-à ku minn sig níng wài, n yab ayabwá wài kab jì buká kádà ìni, ayinnbuká bi sa lubá áni."

³³ Yesu dinya big jir Shìdun ma tinn jír nìnànn nímá àràg káníng, barà bá fig yì.

³⁴ Ku ri dinya fig big bu zyun átai bàna, sái ma tinn jír. Ama wà ku ma yann sukàwá big ma mpyànn, ku ri dinya kyàr káníng.

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(*Mat 8:23-27; Luk 8:22-25*)

³⁵ Ayúnn-à níng hi àkamzau, ku dinya yann sukàwá big rag, "Ayi pìm zu yag ning mà jann."

³⁶ Big fim bir mpìrká mà sim, ku shi sig á kòr-à ni, big kà á kòr-à ni, n zìg yag rig ku. Kòrká kádà shi sig màhàn tinn.

³⁷ I byar-à wàu shyù dù bi ùwài nímá, afag zàpìr ri wir kà mà yau kòr-à ni. Kòr-à ri zim aku sib kà wann rìg.

³⁸ Yesu na sig á mìr kòr-à ni mà sim. Ku na sìnn sig shinnwá á bu-à big ri na sìnn shinn áni. I byar-à yann sukàwá big bar finn zir ku n dinya ku rag, "Malam, yá wa wu á zàpìr-à ni, á fala fig yì bàna rà?"

³⁹ I byar-à ku finn zir n yan ta wàu-à ri gbar níng hi, n dinya zàpìr-à hi rag, "A shi kim." I byar-à wàu-à í na tag wann rìg-à. Byar-à í shi rìg-à yìr.

⁴⁰ Ku bib yann sukàwá big rag, "Bu-à sa ning ri shàr zinn àdòníng í jir kai rà? Hár tàma-à níng, ning bàna ma pìkyinn bir rà?"

⁴¹ I byar-à big shàr rig zinn wàni, big bib bar dirbá n rag, "Mpìr-à níng í ni rà? Hár wàu ma zàpìr ri wib ku."

5

Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Wàu Dab Sig
(*Mat 8:28-34; Luk 8:26-39*)

¹ Yesu ma yann sukàwá big zu yag mà agunn vù ayunn-à ni mà jann, mà jànn Garasinawa.

² Barà Yesu zu á kòr-à ni àdòníng, mpìr-à wàu dab sig ku níng dù mà byar amirká ni, n bi á byarwá ni.

³ Mpìr-à níng hi ri shi kyann mà byar amirká ni, walai mpìr-à má sùr sar ku, kó ma sarka.

⁴ Big ri sùr bab kyann ku ma sarka, vùwá ma barwá. Ama ku ri gbar gib sarka. Walai mpìr-à shi sig ma gbam-à kwá pànn sar mpìr-à níng hi, jir kai bàna mpìr-à níng hi shi sig ma gbam wàni.

⁵ Fi ma àyún, ku ri shi mà yau amirká ni, kwonn ma mwírká tinn. Ku ri yan kyann yán, ku ri gbar fan pòr dirwá ma abàn.

⁶ Barà ku myàng yag Yesu pyunn ninonn nímá àdòníng, ku dù bi sa báb, n binn kir wann á pyànn wàníng ni, n wib wàníng.

⁷ Ku gbam nài gbam n rag, “Bu-à du wù ma mì í kai, Yesu Wùn Shidun? Mì ri vig wù á zinn Shidun ni, kada á ya mì shwìn bàna.”

⁸ Bu-à sa ku vig Yesu àdòníng, í jirà wàníng dinya rìghing ku rag, “Wù wàu-à níng, á zu bi á dir mpìr-à níng ni.”

⁹ I byar-à Yesu bib ku rag, “Zinnwú í kai rà?”

Ku dang rag, “Zinnmí í Bìr, jir kai bàna yi nànn hing.”

¹⁰ I byar-à ku vig Yesu vig vig rag, kada a wàníng kan zu big á jànn-à ni bàna.

¹¹ Mà agunn-à níng hi ni, zyùkà nìnànn nímá ri yàn ji buju mà adir mwír-à ni màhàn.

¹² Wàuká vig Yesu n rag, “A tir yag yi mà yau zyùkà ni, á fim yi ayi kà mà dirbá ni.”

¹³ Ku ya big pyù-à, í byar-à wàuká zu bi rìg, n yag kà rìg á dir zyùkà ni. Bìr zyùkà hi yag hing dubu pyànà. Big shàr wann kà yag mà nu gàiin zàpìr-à ni, mì wa wu vinn rìg-à.

¹⁴ Mpìrká ri kan kyann zyùkà níng, shàr yag rìg n yag dinya mpìrká mà finn swann-à ni, ma ká mà kauyéká ni. Mpìrká yag jirà abig myàng bu-à sa sig níng.

¹⁵ Big bi á byar Yesu ni, n myàng mpìr-à bìr wàuká shi sig á dirwá ni níng, ku shi sig màhàn, n wir kà rìghing jà, n shi sig kyinnwá òsàn nímá, í byar-à zinn pànn rìg bìr mpìrká.

¹⁶ Mpìrká ká myàng sig bu-à sa sig níng, big dinya bìr mpìrká barà Yesu dàb gbam sig mpìr-à wàuká dab sig ku níng àni, n dinya mpìrká jir zyùkà tinn.

¹⁷ I byar-à big kà mì ri vig Yesu rag, aku fim jànnbá.

¹⁸ Barà ku ri kà á kòr-à ni àdòníng mpìr-à wàuká dab sig níng, vig ku rag aku ma wàníng yag zyun.

¹⁹ Ama Yesu zìm fig bàna, n dinya ku rag, “A kàng yag mà lu-à ni, á dinya mpìrká buwú bu-à Shinn Luwú sa ya sig wù, kwonn ma barà ku myàng sig ashiwú.”

²⁰ I byar-à mpìr-à níng dù n yag mà jànn Dikapolis, mì ri dinya mpìrká bu-à Yesu sa ya sig ku. Mpìrká bidim pàr fig jìrwá n sa mamaki.

Yesu Dàb Wìm Kì n Dàb Gbam Uwà Zyun Dor Wàjì

(Mat 9:18-26; Luk 8:40-56)

²¹ Yesu kà á kòr-à ni n zu kàng yag mà agunn vù-à ni mà jann, bìr mpìrká kwonn kàng kwib sig ku àni mà nu zàpìr-à ni.

²² Mpìr zyun áyau àgbamkà mà tonn bìr kwonn-à ni zinnwá í Yayirus, barà ku myàng Yesu àdòníng, ku binn kir wann á pyànn wàníng ni,

²³ n vig wàníng vig vig n rag, “Wùn uwàmí títi nímá nyàan wu, wúshèní, á bi ma á tib ku vù á dir jirà aku gbam, ma aku shi wìm zu.”

²⁴ I byar-à Yesu ma mpìr-à níng dù n yag. Bìr mpìrká bàg yag ku wàni, big ri tib ku.

²⁵ Uwà zyun shi sig àni, àsà wàjì ri sa shi ku hár ji dwib agban pyànà.

²⁶ Ku wa shwìn wàni á vù mpìrká shi sig ma gantí, ku gban vinn rìg bu-à á vùwá ni, ama sa ma fig bàna, mì ri swàb kà yág mà pyànn.

27 Ku fig rìghing tai Yesu, í byar-à ku yag áyau bìr-à ní ásim Yesu ní, n tib já wàníng.

28 Ku dang mà kyinnwá ní rag, “Kó ma tib hing íri jáwá, má gbam rig.”

29 Ku tib wùwá á já Yesu ní, gbìb fig tá bàna, àsà-à ri sa shi ku níng, í gib rig-à. Ku fig rag gbam òrúwá.

30 Yesu yì rìghing rag gbam zu hing á òrúwá ní, gbìb fig tá bàna, ku vim bìr áyau bìr-à ní n bib rag, “Mpir-à tib jámí í ní rà?”

31 Yann sukàwá big rag, “A myàng hing barà bìr mpìrká kwonn kàng kwìb sig wù àní mí ri tib wù. Bu-à sa wù ri bib rag mpìr-à tib wù í ní rà níng, í jir kai rà?”

32 Ama í barà Yesu ri zìm aku myàng mpìr-à tib sig ku níng.

33 Uwà-à níng yì rìghing barà òrúwá gbam rìghing níng, í byar-à azyúnn sa rig ku, òrúwá zwab rig. Ku binn kir wann á pyànn wàníng ní, n dinya wàníng bu-à sa sig ku.

34 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng rag, “Wùn mí, pìkyinn birwú à bir sig á byarmí ní níng, dàb gbam rìghing wù, á yag fòr ítau, ma á gbam rig á òrúwá ní.”

35 Barà ku ri dang jír àdòníng í byar-à mpìrká káhi bi mà lu Yayirus àgbam á tonn bìr kwonn-à ní, n dang rag, “Wùnwú wu rìghing, bu-à sa wù ri sa shi rag malam í jir kai rà?”

36 Yesu gang fig sung á jírba ní bàna, n dinya Yayirus rag, “A gib kyinn bàna, á bir pìkyinn.”

37 Ku zìm fig á mpìr zyun bàg yag ku bàna, sáí Bitrus ma Yakubu ma Yohanna wunzà Yakubu.

38 Barà big yag fòr mà lu Yayirus ní, Yesu myàng bìr mpìrká ri kig nài ki ma nài yán wàni.

39 Ku kà yag mà yau n rag, “Bu-à sa níng ri yan yán mí ri kig nài ki níng, í jir kai rà? Wùn-à níng wu fig bàna. Ku ri na aná.”

40 I byar-à big jwann ku jonn yawari. Ku rag abig zu yag rig mà myann. Ku zig ta wùn-à ma na wùn-à, ma yann sukàwá big, ká shi sig ma ku màhàn, n kà yag mà byar-à wùn-à shi sig.

41 Ku pànn wàníng á vù-à ní n dang rag, “Talita kumi.” Yir jír-à níng, í “Wùnshái-à níng, á dù nann zu.”

42 Gbìb fig tá bàna, wùn-à níng í wim kàng rig-à ma yonki, n dù nann zu n kyann kyonn. Jiwá dwib agban pyàna. I byar-à bìr mpìrká sa mamaki wàni.

43 Ku twib big byur rag, kada a mpìr fig tai-à níng bàna. I wà ku dinya big rag, abig ya wùn-à buju a wàníng jì.

6

Mpìrká Mà Jànnwá Nì Mà Nazarat Ngàng Ku (Mat 13:53-58; Luk 4:16-30)

1 Yesu dù mà byar-à níng hí n kàng yag mà finn swannwá ní, yann sukàwá big bàg yag ku.

2 Ayúnn Asabar ku ri tàg mpìrká bu mà tonn bìr kwonn-à ní. Mpìrká fig sig jírwa níng, big sa mamaki n dang rag, “Mpir-à níng dig sig yar-à níng àní rà? Anìng myàng barà ku ri sa bu mamaki kim kìm.

³ Wàníng í kapinnta zyun-à í wùn Maryamu níng bàna rà? Wunzàwà big í Yakubu ma Yosi ma Yahuda ma Siman bàna rà? Wàníng í zyun-à ajunwàwá big shi sig ma yi níng bàna rà?" I byar-à big ngang ku.

⁴ Yesu dinya big rag, "Big ri wib wùn aswam Shìdun kó áni bidim pár, ama mpìrká á jànnwá ni, ma yiwaiká buwá ma mpìrká á luwá ni big ri ngang ku, big ri wib fig ku bàna."

⁵ Ku sa sar fig bu mamaki màhàn bàna, sái íri wà ku tib wann mpìr dorká wà á dir-à ni n dàb gbam big, big nànn fig bàna.

⁶ Ku sa mamaki wàni, jir kai bàna big bir fig pikyinn á byarwá ni bàna.

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàna
(Mat 10:5-15; Luk 9:1-6)

I byar-à Yesu yag mà kauyeká shi kàng kwìb sig màhàn níng, mi ri tàg mpìrká jir Shìdun.

⁷ Ku bar kwonn bi yann sukàwá big dwib agban pyàna, n swam yag big pyàna pyàna, n ya big gbam abig kan zu wàu á dir mpìrká ni.

⁸ Ku dinya big rag abig zig bu zyun á kyonná ni bàna, sái íri tun. Abig zig buju bàna, abig zig lúr bàna, abig zig bài bàna.

⁹ Abig pag tab, ama abig wir bàg kwonn jà pyàna bàna.

¹⁰ Ku dinya big rag, "Lu-à na kà bidim pár, aning shi màhàn, hár àyúnn-à na dù á kauye-à hi ni.

¹¹ Mpìrká ma shà fig níng, ma zìm fig jírna bàna, aning fim lu-à hi, aning pìm kyàr rìg àzwìmká á barná ni, wàníng tàg sig rag big ngang sig jir Shìdun."

¹² I byar-à yann sukàwá big dù n yag, n dinya mpìrká rag a káníng fim bu pyir sa, abig kàng bi á byar Shìdun.

¹³ Big kan zu wàuká nìnnànn nímá á dir mpìrká ni. Big pàb byir á dir mpìr dorká ni nìnnànn nímá, n dàb gbam káníng.

Barà Big Gban Yohanna Asàin-à Ri Wau Mpìrká Dir Batisma
(Mat 14:1-12; Luk 9:7-9)

¹⁴ Kùr Hirudus fig rìghing tai á shinn buká ri sa níng ni, jir kai bàna mpìrká fig rìghing tai Yesu kó áni bidim pár. Mpìrká káhi dang rag, "I Yohanna asàin-à rii wau mpìrká dir batisma níng, dù nann zu kàng síg ni. I bu-à sa ku dìg sig gbam, mi ri sa bu mamaki káníng."

¹⁵ Mpìrká káhi dang rag, "Ku í Iliya."

Káhi dang rag, "Ku í wùn aswam Shìdun àràg yann aswamká bu Shìdun ká rì níng."

¹⁶ Barà Hirudus fig tai á shinn Yesu ni, ku dang rag Yesu í Yohanna, wà ku gib kìm sig shinn wàníng níng, wàníng dù nann zu kàng síg ni ma yonki.

¹⁷ Hirudus swam yag rìghing aswam rag abig pànn Yohanna abig sir ku ma abig ta kà ku á tonn fi-à ni. Hirudus sa sig àdòníng á jir shinn Hirudiyas wà shunwòwá Filibus ku zig sig níng.

¹⁸ Bu-à sa níng, Yohanna rì dinya kyann Hirudus rag, "Barà à zig sig wà shunwòwú níng, sànn fig bàna."

¹⁹ I byar-à hi, Hirudiyas pànn Yohanna á kyinn, mi ri zìm aku gban rìg wàníng. Ama ku dìg fig pyù bàna,

20 jir kai bàna kùr Hirudus ri shàr zinn Yohanna. Ku yì hing wàníng í mpir sisàn, í mpir Shidun. Ku fim wàníng ítau. Ku ri zim aku fig jir Yohanna, kó barà bu-à Yohanna ri dinya ku ri wa ku níng.

21 Hirudiyas dig sig pyù-à kwá gban Yohanna áni á sai-à Hirudus sa buki wà ku kyab pànn àyunn-à big mà sig ku áni. Ku bar kwonn bi àgbam swámwá big ma àgbamká bu sojaká ma àgbam mpirká á jànn Galili, n sa ya káníng buki.

22 A byar-à hi wùn uwà Hirudiyas kà bi n gbìb jau. Jau-à ku gbìb sig níng, jwar ya hing kùr Hirudus ma kyinnká buwá. I wà ku dinya wùn uwà-à hi rag, “Bu-à wù ma ri zim bidim pàr, á dinya mì, má ya wù.”

23 Ku tung ki rag, kó wàníng ma zim agunn jànnwá vù zyun, kwá ya rìg wàníng.

24 I byar-à wùn uwà-à níng yag dig nàwá n bib nàwá rag, aku vig kai rà?

Nàwá dinya ku rag aku dang rag ku ri zim shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpirká dir batisma.

25 I byar-à hi ku kàng bi káni, n dinya kùr-à rag, ku ri zim a wàníng ya ku shinn Yohanna àsàin-à ri wau mpirká dir batisma, tàma tàma-à níng á tasa.

26 Barà Hirudus fig àdòníng, dirwá í wu tag rìg-à. Ku kyab barà ku nìm tung sig ki á pyànn kyinnká buwá ni níng, bai wà kwá ngìngàng.

27 I byar-à ku swam yag soja asar gadi zyun, a wàníng yag zig bi shinn Yohanna. Wàníng yag mà tonn fi-à ni, n yag gib kìm shinn Yohanna,

28 n zig bi á tasa-à ni, n ya wùn uwà-à níng. Wùn uwà-à níng zìg n ya yag nàwá.

29 Barà yann sukàká bu Yohanna fig tai big gban rìghing ku níng, sái big bi zig dirwá n jì kà wann rìg á shar amir-à ni.

Yesu Ya Mpir Dubu Swana Buju
(*Mat 14:13-21; Luk 9:10-17; Yoh 6:1-14*)

30 Yann aswamká bu Yesu kàng bi n dinya ku bu-à big yag sa sig, ma bu-à big tàg sig.

31 Barà big ri dinya ku bu-à big yag sa sig, mpirká ninànn nímá ri bi á byarwá ni, káhi ri kàng yag. Hár Yesu ma yann sukàwá big dig fig pyù barà bá ji buju bàna. I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag, “Aning bi, ayi yag shi mà byar-à mpir bàna màhàn, jirà aning dig pyù-à ná shi ngàng awun.”

32 I byar-à big dù n kà á kòr-à ni, mì yag rìg-à mà byar-à mpir bàna màhàn.

33 Barà mpirká ninànn nímá myàng àdòníng, big yì rìghing wà í Yesu ma yann sukàwá big, big dù á lubá ni, n shàr shàu ma bar, n yag fòr jag rìg mà byar-à Yesu ri yag níng.

34 Barà Yesu fòr yag n zu á kòr-à ni àdòníng, ku myàng bìr mpirká kwonn shi sig ninànn nímá. Ku myàng káníng shi sig àràg àdùnká bàna ma anu. Ku myàng ashi káníng. I byar-à ku kà mi ri tàg káníng bu ninànn nímá.

35 Barà kamzau fòr àdòníng, sai yann sukàwá big bi á byarwá ni n rag, “Byar-à níng í awúnn, kamzau sa rìghing.

36 A dwim mpir káníng abig yag mà daká ni ma kauyeká shi yàr sig áyág, àjirà abig wann ya shinnbá buju.”

³⁷ I byar-à Yesu dinya yann sukàkà big n rag, “Ning ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

I byar-à big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi yag wann bi brodi bu dinari dari pyàna, jirà ayi ya big abig ji rà?”

³⁸ I byar-à Yesu bib big n rag, “Ning shi sig ma brodi píná rà? Aning yag myàng.”

Big yag myàng, n dinya ku rag, “Brodi swana ma jái pyàna.”

³⁹ I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big rag á káníng dinya mpìrká abig shi wann kyau kyau á shinn byann-à ni.

⁴⁰ Mpìrká shi wann á jinn ni, kyauká káhi dib-swana, kyauká káhi dipyàna agban dwib.

⁴¹ Ku zìg brodi akunn swana ma jái akunn pyàna, n myàng yag zuwá mà wai, n sa ya Shìdun í soko. I wà ku ngir gáfìnn brodi awín awín, n ya yann sukàwá big, abig gáfìnn ya bir mpìr káníng. I wà ku ngir gáfìnn jái akunn pyàna káníng n ya big bidim pár.

⁴² Bir mpìr káníng ji hár n ji mònn rig finnbá.

⁴³ Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàna.

⁴⁴ Ayau mpìrká ji sig brodi-à níng, íri wunùká big fòr hing mpìr dubu swana.

*Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni
(Mat 14:22-23; Yoh 6:15-21)*

⁴⁵ Gbìb fig tá bàna, Yesu dinya yann sukàkà buwá big abig kà á kòr-à ni, abig yag jag ku mà agunn vù-à ni mà jann mà Batsaida, sai wà kwa dwim gáfìnn hing òr ma bir mpìr káníng mpyim, í wà kwá yág ni.

⁴⁶ Barà ku dwim gáfìnn òr ma big àdòníng, ku nann yag mà mwír-à ni, n vig Shìdun.

⁴⁷ Barà bu-à bir rìghing àdòníng, kòr-à shi sig áyau zàpìr-à ni. Yesu shi sig á myann ku áwinwá ni.

⁴⁸ I byar-à ku myàng yag yann sukàkà buwá big ri sa shwìn ma kòr ya, wàu-à ri gbar kàng yag big mà sim. Ku shi shi, í pinnpàin, ku dù n yag mà byar káníng ni. Ku ri kyann á shinn zàpìr-à ni. Ku yag nyàan káníng wam zu.

⁴⁹ Ama barà big myàng ku ri bi àdòníng, big wà sig rag í wàu. I byar-à big yan yán.

⁵⁰ Big bidim pár big myàng ku pikyinnbá gib rìghing.

I byar-à ku dinya big rag a pikyinnbá na tag wann. Ku dinya big rag, “Aning tib wann pikyinn ná, í mì ò bi síg nì, kada aning shàr zinn bàna.”

⁵¹ I wà ku bi kà á kòr-à ni á byarhá ni, sái wàu-à í sar rìg-à. Big sa mamaki ùwài nímá,

⁵² jir kai bàna barà ku ya mpìr ninànn nímá brodi níng, big yì fig yìr-à bàna. Big í mpìr sung gbam big.

*Yesu Dàb Gbam Mpìr Dorká Mà Janisarata
(Mat 14:34-36)*

⁵³ Big pìm zu yag rìg mà jann. Big yag fòr rìg á jànn Janisarata, n sìr gbam rìg kòr-à á nu zàpìr-à ni.

⁵⁴ Barà big zu á kòr-à ni àdòníng, mpìrká myàng yì rag í Yesu.

⁵⁵ Barà big myàng í Yesu níng, big shàr kàng yag mà lubá ni, n kà hing mpìr dorká swann bi á buná-à káníng na sig áni, n zìg bi káníng á byar-à ba fig Yesu ma shi sig màhàn.

⁵⁶ Byar-à kwa yag bidìm pàr, kó mà kauye, kó mà finn swann, kó mà da, mpìrká ri swann zìg yag mpìr dorká mà fìr-à ni. Big vig ku n rag aku fim mpìr dorká á káníng pànn íri nu jàwá. Ká zyun-à pànn sig nu jàwá níng, big gbam rìghing.

7

Sù Bu Agbamká (Mat 15:1-9)

¹ Mpìr Farisawaká bi á byar Yesu ni kwonn ma malamká ká bi sig mà Urushalima.

² Big myàng yann sukàwá big káhi ri ji buju ma vù jín, káníng bàg fig sù bu àgbamká n tu fig ma zàpìr mpyim bàna.

³ Farisawaká ma Yahudawaká kádà níng ri bàg sù bu yàkúbá. Big ri ji fig buju átai bàna, sai wà ba tu hing vùbá àràg barà shi sig á sùbá ni.

⁴ Bu-à ba dig mà kasuwa-à ni, big ri ji fig bàna, sai wa ba tu hing vùbá. Big shi sig ma gbìbká big ri sinn sùbá áni kìm kìm, àràg kwài tu, ma par tu, ma tasa tu.

⁵ I byar-à Farisawaká ma malamká bib ku rag, “Bu-à sa yann sukàwú big ngàng wà bá wib jír bu-à yàkúyí big rì dang sig í jir kai rà? Bu-à sa big ri tu fig vùbá mpyim jirà abig ji buju í ni bàna níng í jir kai rà?”

⁶ Yesu dinya big rag, “Níng í mpìrká ri dang jír nu pyàná. Jír-à Ishaya ri ba sig á shinn ná ni níng, í àjai. Ku ba sig jir Shìdun rag, ‘Mpìrká tàma-à níng ri wib mì ma nu átai. Ama big bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.

⁷ Big ri wib mì ma nu átai, big ri tàg sù bu àgbamká bigbá rì, mì ri sa shi rag í dokamí.’

⁸ “Níng sinn kann rìghing jir Shìdun agang, mì ri bàg bu-à mpìrká ri tàg níng.”

⁹ I byar-à ku dinya big rag, “Níng sa yì hing barà ná ngàng doka Shìdun jirà aning pànn sù bu yàkúná big.

¹⁰ Musa dang rag mpìr aku wib tawá ma nàwá, mpìr-à ma swau tawá kó nàwá abig gban rìg mpìr-à hi.

¹¹ Ama bigná níng ri tàg fig mpìrká àdòníng bàna. Bigná níng ri dang rag wà mpìr-à ma shi sig ma bu-à kwá sa shang tawá ma nàwá áni, ama kwa ya fig káníng bàna, ma dang hing rag, wàníng í kurban wato í bu Shìdun, í nànn-à hi.

¹² Wà níng ma ri tàg big àdòníng, níng ri kan dim mpìr rag aku sa shang tawá ma nàwá bàna.

¹³ To, barà níng ri sa àdòníng, í barà níng ri sinn kàng jir Shìdun àràg í bu zyun bàna, jirà aning bàg sù bu yàkúná. Níng ri sa buká kádà nìnnànn nímá àdòníng.”

Buká Ri Sa Bai Mpìr (Mat 15:10-20)

¹⁴ Yesu bar bi jakàng mpìrká n dinya big rag, “Níng bidìm pàr aning gang sung, ma aning fig byann jírmí.

15 Walai bu-à mpìr má ji zyun-à má sinn kàng ku jín, sái bu-à ma zu bi á nu mpìr, í bu-à má sinn kàng ku jín. [

16 Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig aku fig.]”

17 Barà ku dù n kà yag mà lu-à ni, yann sukàkà buwá bi bib ku yìr jír-à hi.

18 I wà ku bib big rag, “Asái ning má ning fig yì byann fig bàna rà? Bu-à mpìr má ji má sinn kàng fig ku mpìr bibai bàna,

19 jir kai bàna bu-à ri kà á finn mpìr ri kà fig á kyinnwá ni bàna. Ama ri kà á finnwá ni, mì ri zu kàng á dirwá ni.” Wàning Yesu ri tiya mpìrká rag kó buju-à wà áni bidìm pàr sànn hìng wà ji ji.

20 I wà ku dang rag, “Bu-à ri zu bi á kyinn mpìr, í bu-à ri sinn kàng mpìr jín,

21 jir kai bàna pikyinn í bu-à mpìr ri kyab bu-à bibai áni, àràg àyái sa, ajwú jwi, ki gban,

22 sunu, akyib, mpìr tonn gban, ma wà mpìr ma ri pànn fig shinn bàna, bu wim, mpìr zinn swau, shinn gbar dù, bu àning sa.

23 Bu bibai káníng bidìm pàr ri zu bi á kyinn mpìr, mì ri sinn ku jín.”

Uwà Zyun Bir Pikyinn á Byar Yesu

(Mat 15:21-28)

24 Yesu dù á byar-à hi n yag mà jànn Taya ma Sidon. Ku yag shi á lu zyun ni, n zìm fig a kó ni yì wà ku shi sig màhàn bàna. Ama ku wù jànn sar fig shinnwá bàna.

25 Uwà zyun shi sig áni, wàu dab sig wùn uwàwá, ku fig tai Yesu, n bi binn kir wann á pyànn wàning ni.

26 Uwà-à níng hi ku í mpìr Helena, big mà sig ku mà Surofinikiya. Ku vig Yesu rag a wàning kan zu ya ku wàu-à níng á dir wùnwá ni.

27 I byar-à Yesu dinya ku rag, “Yanká abig ji mònn ma mpyim, sànn fig wà abig zig buju yanká abig ya báí bàna.”

28 I byar-à uwà-à níng rag, “Jírwú àjai, Shinn Lumí, ama báiká ri ji buju-à yanká ma ji dà sig.”

29 Ku dinya uwà-à níng rag, “Barà à dang hìng àdòning á yag kyonnwú. Wàu-à dà fim rìghing wùnwú.”

30 Uwà-à níng yag mà lu-à ni, n yag dìg wùnwá na sig á buná-à ni, wàu-à dà fim rìghing wàning.

Yesu Dàb Gban Mpìr-à Sungwá í Akúnn Anamwá í Asír

31 Yesu kàng bi mà jànn Taya n wam zu mà Sidon, n yag mà Ayunn Galili n yag mà jànn Dikapolis.

32 Mpìrká káhi swann ya bi ku mpìr sung àkúnn. Bai wà wàning má dang jír, í byar-à big vig ku rag aku tìb vùwá á dir mpìr-à níng hi ni.

33 Ku zig zu wunù-à níng hi áyau bìr mpìrká ni, n zig kann wàning agang n du kà pwai vùwá á sung wàning ni, n tu sháng, n pànn anam wàning.

34 I byar-à Yesu myàng nann yag zuwá mà wai n tim atim ñzwàun nímá, n dinya wunù-à níng hi rag, “Efata.” Yìr jír-à níng í “Sungwú aku pù fim.”

35 Gbìb fig ta bàna, sung wunù-à níng í pù fim rìg-à, ku kà mi ri dang rag jír kyìkyàr nímá.

36 I byar-à Yesu twìb big byur rag kada abig dinya mpìr zyun bàna, ama bidìm pàr big yag dinya rìg mpìrká nìnànn nímá jír-à hi.

³⁷ Mpirká fig sig jír-à níng, big bidim pár big sa mamaki. Big dang rag, “Mpir-à níng sa yì hing kó kai bidim pár wàni, hár ku ri dàb gbam mpir sung àkúnn a wàníng fig jír. Ku ri dàb gbam anam àsir a wàníng dang jír.”

8

Yesu Ya Mpir Dubu Yina Buju (Mat 15:32-39)

¹ A suká bó ni, bir mpirká kwonn jakàng, big dìg fig bu-à bá ji bàna. I byar-à ku bar kwonn yann sukàwá big n dinya big rag,

² “Mì ri myàng ashi bìr mpir káníng, jir kai bàna subá sara big shi sig á byarmi ni, big dìg fig bu-à bá ji bàna.

³ Wà ma dwim hing big rag abig kàng yag mà lu-à ni, bá kù ànù á gbìb-à ni, jir kai bàna mpirká káhi áyaubá ni bi sig byar pyunn ninonn.”

⁴ I byar-à yann sukàwá big bib ku rag, “Yá dìg bi buju-à yá ya bìr mpir káníng awúnn-à níng ni àni rà?”

⁵ I byar-à ku bib káníng rag, “Níng shi sig ma brodi àkunn píná rà?” Big dang rag, “Sùmpyànn.”

⁶ Ku dinya bìr mpirká rag abig shi wann á jinn ni, ku zìg brodi àkunn sùmpyànn-à níng hi, n sa Shìdun ísoko, n ngir gáfinn awín awín, n ya yann sukàwá big a káníng ya bìr mpirká, káníng zìg n ya bìr mpirká.

⁷ Big shi sig ma àbyìr jái títi nímá, ku zìg n sa Shìdun ísoko, n rag a yann sukàwá big ya bìr mpirká.

⁸ I byar-à big ji hár finnbá zìr. I wà yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg sùmpyànn.

⁹ Mpirká màhàn fòr hing dubu yina. I byar-à ku dwim bìr mpir káníng hi.

¹⁰ Kinn fig su bàna, Yesu ma yann sukàwá big kà á kòr-à ni, n yag mà jànn Dalmanuta.

Big Ri Zim a Yesu Sa Ya Big Bu Mamaki (Mat 16:1-4)

¹¹ Farisawaká bi á byarwá ni, mi ri sa ku yipyàr, big ri zìm abig màg màg fig ku. I byar-à big rag aku tiya big bu mamaki zyunn jirà abig yì wà kwa wann bi sig mà byar Shìdun ni àjai.

¹² I byar-à hi òrúwá í wu tag rìg-à. Ku rag, “Kai. Bu-à sa mpirká tàma-à níng ri zìm abig myàng bu mamaki í jir kai rà? Mì ri dinya níng àjai, má tiya fig mpirká tàma-à níng bu mamaki bàna.”

¹³ I byar-à ku fim big n kà á kòr-à ni, n zu yag rìg mà jann.

Jír á Shinn Bu-à Farisawaká Ma Mpirká Bu Hirudus Ri Tàg (Mat 16:5-12)

¹⁴ Yann sukàwá màmm jànn rìghing, big zìg yag kwonn fig ma brodi bàna, bu-à big shi sig ma káhi, í brodi àkunn zyunn í nann-à hi.

¹⁵ I byar-à ku twìb big byur rag, “Aníng pànn shinn ná, kada aníng bìr pikyinn ná á yisti Farisawaká ma bu mpirká bu Hirudus ni bàna.”

¹⁶ I byar-à yann sukàwá big dang jír áyau bar òrúwá ni n rag, “Bu-à sa ku dang àdòníng í jirà yì zìg bi fig brodi bàna níng.”

17 Yesu yì rìghing bu-à big ri dang, í byar-à ku dinya big rag, “Bu-à sa ning dang rag ning bàna ma brodi ning, í jir kai rà? Hár tàma-à níng níng yì byann fig bàna rà? Ning í mpir sung gbam big rà?”

18 Zuná ri myàng bu, sáshinn ning myàng yì fig bàna rà? Sungná ri fig jír, sáshinn ning fig yì fig bàna rà? Ning ri kyab pànn fig bàna rà?”

19 Sai-à ò zìg brodi àkunn swana n ngir gáfinn ya mpir dubu swana níng, ning wun kwonn wà dà níng mònnon gágsàg píná rà?”

I byar-à big dinya ku rag, “Gágsàg dwib agban pyàna.”

20 Ku rag, “Wà ò zìg brodi sùmpyànn n ngir gáfinn, n ya mpir dubu yina níng, ning wun kwonn wà dà níng mònnon gágsàg píná rà?”

Big dinya ku rag, “Gágsàg sùmpyànn.”

21 Ku bib big rag, “Hár tàma-à níng níng yì byann fig ma bàna rà?”

Yesu Dàb Gbam Mpir Afau Zyun Mà Batsaida

22 Big bí á Batsaida, mpirká káhi ya bí ku mpir àfau zyun, n vig ku rag aku tib wàníng vù á òr.

23 Yesu zìg zu rig wunù àfau-à níng á kauye-à ni, n tu sháng á zu wàníng ni, n tib wàníng vù á òr, n bib wàníng rag, “Wù ri myàng bu rà?”

24 I byar-à wunù-à níng myàng nann zu zuwá n rag, “Mì ri myàng mpirká, ama mì ri myàng big àràg í bínká ri kyánn ni.”

25 Yesu tib jakàng vù á zu wunù-à níng ni, í byar-à wunù-à níng myàng finn zuwá ma gbam, zuwá í yar finn rig-à, ku myàng kyàrag kó kai bidim pàr.

26 Yesu dwim ku n rag aku kàng yag mà luwá ni, n dinya ku rag, “Kada á kà mà kauye-à ni bàna.”

Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun

(Mat 16:13-20; Luk 9:18-21)

27 I byar-à Yesu ma yann sukàwá big dù n yag mà kauyeká ni mà Kaisariya Filibi. Barà big ri yag á gbìb-à ni, ku bib yann sukàwá big rag, “Mpirká ri dang rag mì í ni rà?”

28 Káníng dinya ku rag, “Big ri dang rag wù í Yohanna awau òr batisma, kádàkí ri dang rag wù í Iliya, kádàkí ri dang rag wù í mpir zyun áyau mpirká ri dang kyann jir Shìdun.”

29 I byar-à ku bib big rag, “Bigné, níng ri kyab rag mì í ni rà?”

Bitrus dinya ku rag, “Wù í Almasihu Wùn Shìdun.”

30 I byar-à ku dinya big rag kada ba dang swann.

Yesu Dinya Mpirká Barà Kwá Wu Kiwá

(Mat 16:21-28; Luk 9:22-27)

31 I byar-à ku kà mì ri dinya big rag, “Wùn Mpir Jíkwinn má wa shwìn kim kim. Agbamká áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká má ngàng ku, bá gban rig ku, áyau su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

32 Ku dang zu kyàrag jír-à níng kyàrag kyàrag. I byar-à Bitrus zìg kann ku agang, n yan ta ku.

33 Yesu vim bìr n myàng yann sukàkà buwá, í wà ku yan ta Bitrus rag, “A dù á pyànnmí ni, wù í Shaitan, bu-à wù ri kyab níng, wù ri kyab fig bu Shìdun bàna, wù ri kyab bu mpir.”

34 I byar-à Yesu bar kwonn bìr mpìrká ma yann sukàwá big n dinya big rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zig shwìn-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

35 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, ma dò jir shinn jir àjwár, kwá dìg yonkiwá.

36 Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á dunyaru, ma dìg fig yonkiwá bàna, buká ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà?

37 Bu-à mpìr má ya jirà aku dìg kàng yonkiwá í kai rà?

38 Mpìrká tàma-à níng ri sa bu pyir wàni. Wà mpìr ma shàr zunáí barà kwá dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jíkwìnn má shàr zunáiwá tinn àyúnn-à ma bi hing ma gbam Tamí, ma yann aswamká bu Shìdun mà wai.”

9

1 I byar-à ku dinya big rag, “Mì ri dinya níng jir àjai, mpìrká káhi má shi sig ma áni á jànn-à ni, bá wu fig bàna, hár bá myàng àyúnn-à Shìdun má na kùrwá ma gbam.”

Barà Zwánn Yesu Vim Bìr

(Mat 17:1-13; Luk 9:28-36)

2 Na kù su sùnnjin, Yesu zig yag Bitrus ma Yakubu, ma Yohanna mà shinnkwìnn-à ni, ku ma káníng shi sig rúpyànn. Barà big ri myàng ku àdòníng, í byar-à zwánnwá í vim bìr rìg-à.

3 Jàwá mìg shi karr, walai mpìr zyun-à má tu mìg yì àdòníng á dunyaru.

4 I byar-à yann sukà sara káníng myàng Iliya ma Musa mìr gbìb zu, mì ri dang jìr ma Yesu.

5 Bitrus dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, barà yi shi sig áyag níng, sàh hing ayi dab apig sara, zyun í buwú, zyun í bu Musa, zyun í bu Iliya.”

6 Ku yì fig bu-à kwá dang bàna í bu-à sa ku dang àdòníng, jir kai bàna zinn sa rìghing big.

7 Akwor nim òm gban rìghing big, í byar-à nài jìr zu bi áyau akwor-à ni n rag, “Wàníng í wùn azimmí, aníng fig jìrwá.”

8 Gbìb fig tá bàna, big rag abig myàng níng, big myàng fig rag mpìr bàna, sái íri Yesu.

9 Barà big tig wann bi mà shinnkwìnn-à ni, Yesu dinya big rag, kada abig dinya mpìr bu-à big myàng sig níng bàna, sái àyúnn-à Wùn Mpìr Jíkwìnn ma dù nann zu kàng hing ma yonki.

10 Big dinya fig kó ni bàna. Big bib bar òm rag, “Yìr bu-à ku ri dang rag sái wà Wùn Mpìr Jíkwìnn ma dù nann zu kàng hing níng, í kai rà?”

11 I byar-à big bib ku rag, “Bu-à sa malamká dang rag Iliya má bi jág ni, í wà Kristi má bí ni níng, í jir kai rà?”

12 Yesu dinya big rag, “Iliya má bi jág ni, kwa bi hing kwá sa samyìb kó kai bìdìm pàr. To, bu-à sa big ba sig rag, ‘Wùn Mpìr Jíkwìnn má wa shwìn kim kim, bá ngàng ku’ níng í jir kai rà?’

13 Ama mì ri dinya níng, ái Iliya bi rìghing. Mpìrká sa rìghing ku bu barà big ri zìm, àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni á shinnwá ni níng.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig

(Mat 17:14-21; Luk 9:37-43a)

14 Barà big òg kwonn ma yann sukàkà kádà níng, big myàng bìr mpìrká wàni, kwonn ma malamká, káníng ri sa yipyàr ma yann sukàkà.

15 Barà mpìrká myàng Yesu àdòníng, big sa mamaki wàni, big shàr yag ma byarwá ni n shà ku.

16 Yesu bib yann sukàwá big rag, “Ning ma big ri sa yipyàr á jir kai rà?”

17 Mpìr zyun áyau bìr mpìrká ni dang rag, “Malam, ò zìg bi sig wùnmi á byarwú ni, jir kai bàna wàu dab sig ku, bai wà kwá dang jír.

18 Sai-à wàu-à hi ma dù bi hing ku wà sashi, wàníng ri gbar ta ku á jinn ni, nuwá ri bìm zu ashwib, ku ri zwam nginnwá, òrìwá ri lab gbam. N vig yann sukàwú big rag abig kan zu rìg wàu-à níng, ama big sa sar fig bàna.”

19 I byar-à Yesu dinya big rag, “Kai! Bu-à sa ning bìr fig pìkyinn á byarmi ni bàna hár tàma-à níng í jir kai rà? N shi ma ning hár ákaun rà? N sa muyar ma ning hár ákaun rà? Aning ya bi mì wùn-à hi.”

20 Big zìg bi wùn-à hi á byarwá ni.

Barà wàu-à níng myàng Yesu àdòníng, gbìb fig tá bàna, ku gbar ning wùn-à níng, wùn-à níng kù wann á jinn ni, mi ri bing kàng kwib byar-à, ashwib ri zu á nuwá ni.

21 I byar-à Yesu bib ta-à rag, “Bu-à hi òg sig ku ákaun rà?”

Ta-à rag, “Òg sig ku á sai-à ku í wùnshái.

22 Wàu-à ri gbar ta kà ku á pyir ma zàpir, jirà aku wu rìg. To, ama wà wá sa sar bu zyun, á myàng ashiyí, ma á sa shang yi.”

23 Yesu bib ku rag, “A dang rag má sa sísar rà? Mpìr-à ma bìr hing pìkyinn, kó kai bìdìm pár Shidun má sa ya rìg ku.”

24 Gbìb fig tá bàna, ta wùn-à níng dang rag, “Mì ri bìr pìkyinn, ama pìkyinn birmí zwau, á sa shang mì ò bìr swàb kà.”

25 Barà Yesu myàng bìr mpìrká ri shàr kwonn bi àdòníng, ku yan ta wàu-à hi n rag, “Wù wàu-à ri sa mpìrká abig kàng mpìr sung àkúnn, ma anam àsír níng, mì ri dinya wù rag á gàb òrì ma ku, kada á kà jakàng á òrìwá ni bàna.”

26 I byar-à wàu-à níng yan yán n gbar ning òrì wùn-à níng, òrì wùn-à níng ri zwab, í byar-à wàu-à níng gàb rìg òrì ma wùn-à níng. Wùn-à níng na sig, hár mpìrká dang rag ku wu rìghing.

27 I byar-à Yesu pànn wùn-à hi á vù-à ni, n gbar dù nann zu ku. Ku sar dù nann zu á wai.

28 Barà Yesu kà yag rìg mà lu-à ni, í byar-à yann sukàwá big bònn bib ku n rag, “Bu-à sa yi kan zu sar fig wàu-à níng bàna, í jir kai rà?”

29 I byar-à ku dinya big rag, “Swai wàu-à níng, mpìr má kan zu sar fig átai bàna, sái wà kwa vig hing Shidun.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Kì-à Kwá Wu

(Mat 17:22-23; Luk 9:43b-45)

30 I byar-à big dù n yag wam zu mà agunn jànn Galili. Ku zìm fig á kó ni yì bàna,

31 jir kai bàna ku ri tàg yann sukàwá big, mì ri dinya káníng rag, “Bá ya kà Wùn Mpìr Jíkwin á vù mpìrká ni, bá gban rìg ku, wà ba gban rìghing ku, ama àyúnn-à wà wa sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

32 Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng bàna. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

*Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpir-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mat 18:1-5; Luk 9:46-48)*

³³ Big bì á Kafarnahum, big kà yag mà tonn-à ni. I byar-à ku bib yann sukàwá big rag, “Bu-à sa ning nìm ri sa yipyàr á gbìb-à ni níng, í jir kai rà?”

³⁴ Big pù fig nubá bàna, jir kai bàna sai-à nìm á gbìb-à ni, big nìm ri sa yipyàr áyau bar òrìbá ni jir mpir-à má shi àgbam-à áyaubá ni.

³⁵ I byar-à Yesu shi wann á jìnn ni, n bar kwonn yann sukàwá dwib agban pyànà, n dinya káníng rag, “Mpir-à ma ri zìm aku shi àgbam aku sinn kàng shinnwá ásim, ma aku shi fàu kó ni.”

³⁶ I byar-à ku zìg wùnshái zyun, n sinn kà áyaubá ni, n pyàr kà wàníng ágàu n dinya big rag,

³⁷ “Mpir-à ma pànn wùn zyun àràg wùnshái-à níng vù pyànà á jir zinnmí ni, shi sig àràg ku pànn sig mì. Mpir-à ma pànn hìng mì vù pyànà, shi àràg ku pànn sig àsàin-à swam bi sig mì.”

*Mpir-à Ma Zib Fig Yi Bàna í Mpiriyí
(Luk 9:49-50)*

³⁸ Yohanna dinya ku rag, “Malam, yi myàng mpir zyun ri kan zu wàu á òrì mpirká ni ma zinnwú, yi kan òrì rig ku, jir kai bàna ku ri bàg fig yi bàna.”

³⁹ Ama Yesu dinya ku rag, “Kada aning kan òrì ku bàna, jir kai bàna mpir-à ma ri sa bu mamakí á zinnmí ni, á pyànà-à níng, kwá dang fig rag jír-à bibai á shinnmí ni bàna.

⁴⁰ Mpir-à ma zib fig yi bàna, ku í mpiriyí.

⁴¹ Mí ri dinya ning àjai, mpir-à ma kab zàpìr ma ya hìng ning jirà ning í bu Kristi, mpir-à níng má òrì lada.”

*Buká Má Sinn Kà Mpir Abig Sa Bu-à Bibai
(Mat 18:6-9; Luk 17:1-2)*

⁴² “Mpir-à ma du kà hìng wùnshái zyun áyau yann káníng ni, zyun-à bir sig pìkyinn á byarmí ni rag a wàníng sa bu pyìr, má sànn kab abig sìn gban wann bu wau á wànn mpir-à níng hi ni, ma abig ta kà rig ku mà zàpìr-à ni.

⁴³ Wà wùwú ma ri du kà wù rag á sa bu pyìr, á gib tafinn rig vù-à hi, má sànn kab ni á kà á lu Shìdun ma vù òzyun, ma wà wá shi kwonn ma wùwú pyànà bìdìnn pàr, bá ta kà wù á lu pyìr, [

⁴⁴ mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr ri òrì fig bàna.]

⁴⁵ Wà barwú ma ri du kà wù á sa bu pyìr, á gib tafinn rig, má sànn kab ni wà á kà mà lu Shìdun ni ma bar òzyun, ma wà wá shi kwonn ma bar pyànà má kà mà lu pyìr, [

⁴⁶ mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr ri òrì fig bàna.]

⁴⁷ Wà zuwú ma ri du kà wù rag á sa bu pyìr, á kpb tafinn rig. Má sànn kab ni á kà lu Shìdun ma zu òzyun, ma wà wá shi kwonn ma zu pyànà mà kà mà lu pyìr,

⁴⁸ mà byar-à dwir ri wu fig bàna, pyìr ri òrì fig bàna tinn.

⁴⁹ “Bá sa kyàr kó ni àràg barà big ri wìr kà mann á byù.

⁵⁰ Mann í bu-à dudor, ama wà ador mann ma zu rìhìng, bá sa dor rag ma kai rà? Aning shi àràg í mann, ma aning shi shu pìkyinn na tag áyau bar òrì ná ni.”

10

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn (Mat 19:1-12; Luk 16:18)

¹ I byar-à Yesu dù mà byar-à níng hi, n yag mà jànn Yahudiya, n pìm zu á Ning Urdun. Bìr mpìrká kwonn bì jakàng á byarwá ni, í byar-à ku tàg big àràng barà ku ri sa bab kyann.

² I byar-à mpìr Farisawaká bì jìrà abig màg màg fig ku. Big bib ku rag, “A dokayí ni, sànn hing wà mpìr aku kan tafinn wàwá rà?”

³ I byar-à ku bib big rag, “Musa dinya sig ning rag í kai rà?”

⁴ Big dinya ku rag, “Musa ya sig doka rag abig ba tarkada ban gban, abig kan tafinn rig uwà.”

⁵ Yesu dinya big rag, “Bu-à sa Musa ba ya sig ning doka àdòning, í jìrà níng í mpìr sung gban big.

⁶ Sai-à Shìdun rì mànn jag sig dunyarù, ku mànn wunù ma uwà.

⁷ Jìr wànníng í bu-à sa wunù má dù dà fim tawá ma nàwá, má yag shi kwonn ma wàwá,

⁸ jìrà abig shi í bu nzyun. Hár á pyànná-à níng bá shi fig rag pyànnà bàna, bá shi í bu nzyun.

⁹ Bu-à Shìdun sìnn kwonn sig, kada mpìr aku gàfìnn bàna.”

¹⁰ Barà big kàng yag mà lu-à ni, yann sukàwá big bib ku jír-à níng.

¹¹ I byar-à ku dinya big rag, “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá, ma zìg uwà zyun kìm, ku ri sa àyái á shinn wàwá ni.

¹² Uwà-à ma fim nuwá ma zìg wunù zyun kìm, ku ri sa àyái.”

Yesu Wìr Kà Ya Yann Tìtiká Asàn (Mat 19:13-15; Luk 18:15-17)

¹³ Big zìg bì yanká á byarwá ni n rag aku tib káníng vù á òr. Ama yann sukàwá big yan ta mpìr káníng.

¹⁴ Barà Yesu myàng àdòning, pikyinnwá bai, ku dinya yann sukàwá big n rag, “Aning fim yanká abig bì á byarmí ni, kada aning kan òr big bàna, jìr kai bàna mpìrká ká ma shi àràng yanká níng, bá kà nì mà byar-à Shìdun rì na kùrwá.

¹⁵ Mì rì dinya ning àjai, mpìr-à ma sìnn kàng fig shinnwá àràng kù wùnshái bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun rì na kùrwá bàna.”

¹⁶ I byar-à ku pyàr káníng ágàuwá ni, n tib wann káníng vù á shinn-à ni, n wìr kà ya káníng àsàn.

Mpìr Bàì Zyun Bib Yesu Abib (Mat 19:16-30; Luk 18:18-30)

¹⁷ Barà ku dù mì ri yag àdòning, wunù zyun shàr yag n yag bìnn kìr wann á pyànnwá ni, n bib ku rag, “Malam òsàn, bu-à má sa jìrà n òr yonki kinn kinn í kai rà?”

¹⁸ I byar-à Yesu bib ku rag, “Bu-à sa à bar mì mpìr òsàn í jìr kai rà? Mpìr òsàn bàna, sái òr Shìdun awínwá ni.

¹⁹ A yì rìghing dokaká wá bàg: ‘A gban kì bàna, á sa àyái bàna, á jwì ajwú bàna, á gim òsàng bàna, á lír jì mpìr bàna, á wìb tawú ma nàwú.’ ”

²⁰ I byar-à wunù-à níng dang rag, “Malam, n wìb vinn rìghing doka káníng bìdìm pàr tun sai-à mì í wùnshái hár tàma-à níng.”

21 Yesu myàng ku n zìm hing ku, n dinya ku rag, “Dà sig wù bu zyun, á yag wann tafinn rig buká à shi sig ma kàhi bidim pár, ma á ya mpìr ashiká bàì-à, ma á bi á bàg mì. I wà wá dig bu-à sàñ kab wàning mà wai.”

22 Barà wunù-à níng fig àdòning, àsà kyag kù kà ku á pikyinn-à ni, pikyinnwá í bai rig-à, kù yag rigwá, jir kai bàna ku shi sig ma bu wani.

23 Yesu myàng yann sukàwá big n rag, “Shi sig mà shwìn wani wà mpìr bàiká mà kà á byar-à Shidun ri na kùrwá.”

24 I byar-à yann sukàkà sa mamaki ma jír-à ku dang sig níng. Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, shi sig ma shwìn wà mpìr má kà mà lu Shidun ni.

25 Má fonn kab nì rakumi aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpìr bàì aku kà á byar-à Shidun ri na kùrwá.”

26 Barà yann sukàkà fig àdòning, big sa mamaki wani, n rag, “Wà má àdòning, mpìr-à má wim zu í ni rà?”

27 Yesu myàng big n rag, “Bu-à mpìr má sa sar fig bàna, Shidun má sa sar, jir kai bàna walai bu-à má nì kan Shidun.”

28 Bitrus dang rag, “To, yi fim rìhing kó kai bidim pár, yi ri bàg wù.”

29 I byar-à Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma fim luwá, kó wunzàwá big, kó shunwòwá big, kó ajunwàwá, kó nàwá kó tawá, kó yanká buwá, kó jànnwá á jir shinnmí ni, ma dò jir shinn jir àjwár,

30 kwá dig kab buká ku fim sig níng, kwá dig kàng hár kàun dari, luwá, ma wunzàwá big, ma shunwòwá big, ma ajunwàwá big, ma nàwá, ma yanká buwá, ma jànnwá. Bá ya ku shwìn, ama àyúnn-à wà kinn shinn, Shidun má ya ku yonki kinn kinn.

31 Mpìrká nìnànn nímá ká shi sig mpìr ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.”

*Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 20:17-19; Luk 18:31-34)*

32 Big ri yag mà Urushalima. Yesu kà síg nì sukàwá big á pyànn. Sukàwá big sa mamaki wani. Mpìrká ri bàg yag big ásim níng, big shàr rig zinn. Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban pyàna níng, n zìg kann big akur, n dinya káníng bu-à má sa ma ku.

33 Ku dinya káníng rag, “Aning fig, yi ri yag mà Urushalima mà byar-à bá zìg Wùn Mpìr Jíkwin, má ya kà ku á vù àgbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shidun ni, ma malamká. Bá wà ku kwonn, má dang rag abig gban rig ku. Bá ya kà ku á vù mpìrká ká í Yahudawaká bàna.

34 Bá màmm jwann ku, bá tu wir ku sháng, bá yang ku ashor, bá gban rig ku, àyúnn su sara kwá dù nann zu kàng.”

*Bu-à Yakubu Ma Yohanna Vig Sig
(Mat 20:20-28)*

35 Yakubu ma Yohanna, yanká bu Zabadi, big bi á byar Yesu ni n dinya ku rag, “Malam, yi ri zìm á sa ya yi bu-à ya vig wù bidim pár.”

36 Yesu bib big rag, “Níng ri zìm n sa yá ning kai rà?”

37 Big dinya ku rag, “Sai-à wa na hing kùrwú, yi ri zìm á zìm ayi shi ma wù í zyun, zyun águnn vìm nuwú ni, zyun águnn vìm súrwú ni.”

38 Yesu dinya big rag, “Níng yi fig bu-à ning ri vig mì bàna. Wàning ná wa sar shwìn-à má wa níng rà? Kó ná wau sar dir batisma-à má wau níng rà?”

39 Big dinya ku rag, nn, bá wa sar.

I byar-à Yesu dinya big rag, “Shwin-à má wa níng, í wà zyun-à ná wa. Dir batisma zyun-à bá wau mì níng, í zyun-à bá wau níng.

⁴⁰ Ama byar shu águnn vim numí ni, ma wà águnn vim súrmí ni, í bigmí bàna, ò bàna ma gbam-à má ya mpìr kàhi. I byar shu mpìrká Tamí sa sinn ya sig big.”

⁴¹ Barà yann sukà dwib kádà sig níng fig bu-à Yakubu ma Yohanna vig sig Yesu níng, big nànn káníng àgùn.

⁴² I byar-à Yesu bar kwonn bi big í byar nzyun n dinya big rag, “Ning yì hing kùrká á jànn-à ni ri tàg gbam á shinn mpìrká bubá ni. Big ri twim káníng, mì ri dinya káníng bu-à káníng má sa.

⁴³ Ama buná má shi fig àdòning áyauná ni bàna, wà mpìr zyun áyauná ni ma ri zìm aku shi ágbam, to, aku shí nì fáuná.

⁴⁴ Mpìr-à ma ri zìm aku shí nì wà jijag, to, aku shi fàu kó ni bidim pá.

⁴⁵ Wùn Mpìr Jíkwinn bi fig jirà abig sa ya ku bu bàna, ama ku bi sig jirà aku sa ya mpìrká bu, ma aku ya shinnwá jirà mpìrká abig dig yonki.”

Yesu Pù Finn Zu Mpìr Afau Zyun

(Mat 20:29-34; Luk 18:35-43)

⁴⁶ Big bi fòr á Yariko, barà ku ma yann sukàwá big ri dù á Yariko ni ma bir mpìrká, wunù àfau zyun, big ri bar ku Bartimawas, ku í mpìr avig bu, ku í wùn Timawas, ku shi sig á kur gbib-à ni.

⁴⁷ Barà ku fig rag í Yesu mpìr Nazarat ri wam zu yág nì, í byar-à ku gbam nài gbam n rag, “Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

⁴⁸ Mpìrká ninànn nímá yan ta ku rag aku shi kim, ama ku dang swàb kà n rag, “Ayáa, Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

⁴⁹ Yesu sar wann n dang rag abig bar bi ku.

I byar-à big bar mpìr àfau-à níng, n dinya ku rag, “A fig àjwár, á dù bi. Ku ri bar wù.”

⁵⁰ Ku pù tafinn rig mayafiwá, n dù nann zu n yag dig Yesu.

⁵¹ I byar-à Yesu bib ku rag, “Wù ri zìm í sá wù kai rà?”

Mpìr àfau-à níng dang rag, “Malam, mì ri zìm á sa mì í myàng ma zumí.”

⁵² I byar-à Yesu dinya ku rag, “A yag kyonnwú, pikyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”

Gbìb fig tá bàna, ku myàng rag ma zuwá, n bàg yag Yesu.

11

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Luk 19:28-40; Yoh 12:12-19)

¹ Barà big nyaàn fòr yag mà Urushalima, big yag fòr á Baitafaji mà Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukàwá big pyàna,

² n dinya káníng rag, “Aning yag mà kauye-à mà pyànn ná ni. Na kà yag hing, ná dig big sa gbam sig wùn aswannswánn màhàn, wà zyun-à mpìr nann màg fig fig bàna, aning finn ya bi mì.

³ Mpìr-à ma bib ning rag, ‘Bu-à sa ning ri finn aswannswánn-à níng, í jir kai rà?’ aning dang rag, ‘I Shinn Luyí dang sig nì rag ayi finn ya yag ku. Kwá tìr kàng bi rig kini.’ ”

⁴ I byar-à big yag n yag dig wùn aswannswánn-à hi, big sa gbam sig á nu nkyun-à ni, á gbìb-à ni. Barà big ri finn àdòning,

⁵ mpìrká sar sig màhàn níng bib big rag, “Bu-à sa ning ri finn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?”

⁶ I byar-à big dinya káníng bu-à Yesu dinya sig big abig dang. Káníng fim big, big yag.

⁷ Big zìg bi wùn aswannswánn-à hi á byar Yesu ni, n wan zu jàbá n bir wann á kwíb-à ni, Yesu nann zu n shi wann áni.

⁸ Mpìrká nìnàn nímá jag yag jàbá á gbìb-à ni, mpìrká káhi kyag jì bu á daká ni n jag yag á gbìb-à ni.

⁹ Ká kà sig kà pyànn, ma ká á sim, big dang ma gban rag, “Ayi swam yan Shìdun. Pyib sisàn aku shi á shinn mpìr-à ri bi á zinn Shinn Luyí ni níng.

¹⁰ Pyib sisàn aku shi á shinn kùr bu Tayí Dawuda, wà ri bi níng. Shìdun aku shi bu-à mpìrká má swam yan.”

¹¹ I byar-à Yesu kà yag mà finn swann Urushalima, n kà mà lu Shìdun ni, n myàng kó kai bidim pár. Barà bu-à bir rìghing, ku zu, ku ma yann sukàwá big dwib agban pyànn, big yag mà Baitanya.

Yesu Ya Bin Ating Zyun Nài Ya
(Mat 21:18-19)

¹² Byar-à kyàr, barà big ri kàng bi mà Baitanya, amor gban ku.

¹³ Ku myàng yag mìr bin ating pyunn ninonn nímá, ku yag màhàn, jirà aku myàng wà kó kwá díg awan áni. Ku yag fòr màhàn, n díg fig awan áni bàna, sái iri jì, jir kai bàna í sòn-à ating ri wan bàna.

¹⁴ I byar-à Yesu dinya bin ating-à níng n rag, “Mpìr má díg fig rag awan á byarwú ni bàna.”

Yann sukàwá big fig bu-à ku dang sig níng.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mat 21:12-17; Luk 19:45-48; Yoh 2:13-22)

¹⁵ Big bi fòr á Urushalima, ku kà yag mà lu Shìdun ni, n kan zu mpìrká ri wann tafinn bu màhàn, ma ká ri wann bu màhàn. Ku gbar bir wann rig teburká mpìrká ri pyann bài áni níng, ma kujeráká bu mpìrká ri wann tafinn àlàb lu.

¹⁶ Ku kan dim mpìrká rag kada a kó ni swann kà yag bu zyun mà lu Shìdun ni bàna.

¹⁷ I byar-à ku tàg mpìrká rag, “Big ba sinn sig á jir Shìdun ni rag, ‘Lumí, mpìrká bidim pár má bar rag í byar-à big ri víg Shìdun,’ ama ning sinn kàng rìghing byar-à hi í byar ajwú jwi.”

¹⁸ Aghamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká fig àdòning, big yàn gbìb-à abig gban ku áni. Ama big ri shàr zinn, jir kai bàna bìr mpìrká fig bu-à ku tàg sig níng, big sa mamaki.

¹⁹ Barà kamzau sa, í byar-à Yesu ma yann sukàwá big zu rig á finn swann-à ni.

Bin Ating Wim Wu
(Mat 21:20-22)

²⁰ Big ri wam zu yag í pyimbyau, í byar-à big myàng bin ating zyun-à Yesu ya ku nài ya níng, ku wim wu rìghing, hár kwonn ma adinnwá.

²¹ Bitrus kyab pànn, n dinya ku rag, “Aghbamyí, á myàng bin ating zyun-à á ya ku nài ya níng, ku wim rìghing.”

²² I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning bir pikyinn á byar Shìdun.

²³ Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma dinya shinnkwìnn-à níng rag, ‘A gbìb dù ma mìrwú, ma á yag jann kà shinnwú á zàpir-à ni,’ bu-à ku dang sig níng, wà kwa sa fig shaka á kyinnwá ni bàna, ma bir hing pikyinn rag bu-à ku dang sig níng má sa, bu-à hi má sa àjai.

²⁴ Jir wàníng, mì ri dinya ning, bu-à na vig Shìdun bidim pár, aning bir kyinn rag ná dìg bu-à hi, ná myàng ná dìg bu-à hi.

²⁵ Sai-à ning ma ri vig Shìdun, aning yafa ya jauná big ká ma sa sig ning bu-à bibai, jirà a Taná zyun-à mà wai aku yafa ya ning bu pyìrná. [

²⁶ Wà na yafa ya fig jauná big bàna, Taná mà wai má yafa ya fig ning bàna tinn.]”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Luk 20:1-8)

²⁷ Big bi jakàng á Urushalima. Barà ku ri kyann mà lu Shìdun ni, àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká, ma àgbamká, big bi á byarwá ni,

²⁸ n bib ku rag, “Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi níng, à dìg sig áni rà? Mpìr-à ya sig wù gbm-à hi í ni rà?”

²⁹ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír zyun, wà na dinya hing mì, í wà má dinya ning mpìr-à ya sig mì gbm-à mì ri sa bu káníng ma kàhi.

³⁰ Mpìr-à ya sig Yohanna gbm-à aku wau mpìrká òr batisma íni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà? Aning dinya mì.”

³¹ I byar-à big wà jír ma bar òrbá n rag, “Wà ya dang rag, í Shìdun ya sig Yohanna gbm-à íni, kwá dang rag bu-à sa yi bir fig pikyinn á jir Yohanna ni bàna í jir kai rà?

³² Kó ayi dang rag, í mpìr ya sig ku ni rà?” Big ri shàr bìr mpìrká, jir kai bàna mpìrká yi rìghing wà Yohanna í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun.

³³ I byar-à big dinya Yesu n rag, “Yi yi fig bàna.”

Yesu dinya big n rag, “Mì má, má dinya fig ning mpìr-à ya sig mì gbm-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.”

12

Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mat 21:33-46; Luk 20:9-19)

¹ Yesu dinya big tinn jír n rag, “Mpìr zyun nàm sig da inabi, n pì kàng kwìb sig da-à hi áni, ku kànn sig kàb byar-à mpìr má shi kan bu màhàn, ku kab sig shar jirà abig pinn wir kà zàn inabi áni. Ku zìg da-à hi n pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rig mà jànn zyun ni.

² Barà awan inabi-à byann, í byar-à ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng ni abig ya ku anìwá.

³ Ama anàm bu káníng pànn fàuwá níng n dab dab, n kan kàng yag wàníng vù áyonn.

⁴ I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun, mpìr káníng dab pòr wàníng shinn, n sa wàníng buká sànn fig bàna.

⁵ Ku swam yag jakàng fàuwá zyun, big dab gban rig wàníng. Ku swam yag kàhi nìnnàn nímá, mpìr káníng gban rig kádàkí, n dab kádàkí dab dab.

⁶ Dà kàng sig í mpìr zyun, wàníng hi í wùnwá wà ku ri zìm wàni. Ku swam yag wùnwá á byar káníng ni n dang rag, 'Mpìr káníng má wib wùnmi.'

⁷ I byar-à anàm bu káníng dinya bar dirbá rag, 'Wàníng í àsàin-à má ji gado da-à níng, aníng bi ayi gban rìg ku màm, jirà ayi pànn ni da-à níng.'

⁸ I byar-à big pànn wùn-à níng mì ku í gban rìg-à, n ta yag rìg kiwá mà myann."

⁹ I byar-à Yesu bib n rag, "To, buná, á myàngná ni, àsàin da inabi-à níng má sa rág kai rà? Kwá bi má yag gban rìg mpìr káníng, má zìg da inabi-à má ya mpìrká káhi.

¹⁰ Ning jangga fig bu-à big ba sig á jir Shìdun ni bàna rà? Big ba sig rag, 'Abàn-à mpìr ami buká ngàng sig rag bai níng, í zyun-à big zìg kàng bi n mì kà ágù kinn-à ni, í wà zyun-à sànn kab sig kádà.

¹¹ Wàníng í Shìdun sa síg ni.

A byaryí ni, yi ri myàng í bu mamaki.' "

¹² Agbam Yahudawaká yàn gbìb-à abig pànn sùr ku, jir kai bàna big yì rìghing wà ku ri dǎng tinn jír-à níng ma big. Ama big ri shàr zinn bìr mpìrká, í byar-à big dù n fim ku mì yag rìgbá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bài Jànn Wa

(Mat 22:15-22; Luk 20:20-26)

¹³ Big swam yag Farisawaká ma mpìrká bu Hirudus á byarwá ni, jirà a káníng tib fig nuwá.

¹⁴ Big bi á byarwá ni n bib ku rag, "Malam, yi yì hing rag wù í mpìr gwangga, wù ri tàg jir Shìdun á gbìb òsàn, wù ri shig fig mpìr bàna, kó ni bidim pàr wù ri myàng í bu ñzyun á byarwú ni. Sànn hing wà ayi wa kùr Kaisar bài jànn rà, kó sànn fig bàna rà? Ayi wa rà, kó ayi wa bàna rà?"

¹⁵ Ama Yesu yì rìghing bu-à mà kyinnbá ni, í byar-à ku bib big rag, "Bu-à sa níng ri tib fig numí níng, í jir kai rà? Aníng ya bi mì bài àsháw zyun ñ myàng."

¹⁶ Big ya bi ku, í wà ku bib big rag, "Ma hoto mpìr-à á dir bài-à ni ma zinn-à àni níng, í bu ni rà?"

Big dinya ku rag, "I bu kùr Kaisar."

¹⁷ I byar-à Yesu dinya big rag, "To, bu-à ma í bu Kaisar, aníng ya kàng Kaisar. Bu-à ma í bu Shìdun, aníng ya kàng Shìdun."

I byar-à big sa mamakiwá.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mat 22:23-33; Luk 20:27-40)

¹⁸ Sadukiyawaká dang rag mpìr má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big bi á byar Yesu ni n bib ku rag,

¹⁹ "Malam, Musa ba ya sig yi doka rag, mpìr ma zìg uwà ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu rìghing, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng hi, jirà aku mà ya shunwòwá yann.

²⁰ Yi shi sig ma jír á shinn mpìr zyun, ku shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Mpìr-à níng hi zìg uwà n mà fig wùn bàna, ku wu rìghing.

²¹ Wà wa pyàn zìg kàng uwà-à hi, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku má ku wu rìghing. Wà wa sara-à níng má, àdòníng tinn.

²² Big sùmpyànn bidim pàr big zìg yà zu rìg uwà hi, big mà fig wùn bàna, í nànn-à hi uwà-à níng hi í wu rìg-à tinn.

²³ To, barà big sùmpyànn bidim pár big zig yà zu righing uwà-à níng, àyúnn-à Shìdun má gbar dù nann zu kàng mpìrká ma yonki, uwà-à níng má shi í bu ni áyaubá ni rà?”

²⁴ Yesu dinya big n rag, “Ning yì fig gbam Shìdun ma bu-à big ba sig á jir Shìdun ni bàna, wàníng í bu-à sa ning nang jànn sig gbib gwangga níng.

²⁵ Ayúnn-à Shìdun má gbar dù kàng hing mpìr ma yonki, bá shi àràg yann aswamká bu Shìdun mà wai. Mpìrká má zig fig rag uwà bàna.

²⁶ Jir wà ki má dù nann zu kàng ma yonki níng, ning jangga fig bu-à Musa ba sig bàna rà? A byar-à ku ba sig á jir Shìdun ni á shinn akyar bín-à pyir ri swànn àni. Ku ba sig bu-à Shìdun dinya sig ku rag, ‘Mì í Shìdun bu Ibrahim, mì í Shìdun bu Ishaku, mì í Shìdun bu Yakubu.’

²⁷ Jír-à níng ri tàg yì rag, mpìrká ri wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdun í Shìdun ki bàna, ku í Shìdun mpìr-à ma yonki. Ning nang jànn dikina á nang jànn.”

*Doka Zyun-à Wàì Kab Kádà
(Mat 22:34-40; Luk 10:25-28)*

²⁸ Malam zyun fig barà big ri dang jír àdòníng, ma barà Yesu dinya big jír h̄sàn nímá níng, í byar-à ku bib Yesu n rag, “Doka zyun-à wàì kab kádà í wà àni rà?”

²⁹ Yesu dinya ku rag, “Doka-à wàì kab sig í wàníng: ‘Aning fig, ning mpìr Israìla, Shinn Luyí Shìdun ku í Shìdun n̄zyun.

³⁰ A zìm Shinn Luwú Shìdun ma kyinn n̄zyun, ma gbmwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni.’

³¹ Doka-à tib sig wàníng dang rag: ‘A zìm jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.’ Doka-à kab pyàna káníng bàna.”

³² I byar-à malam-à níng dang rag, “Barà à dang níng í àjai, Malam! A dang hing rag Shìdun n̄zyun, zyun bàna.

³³ A mpìr zìm ku ma kyinn n̄zyun, ma bu-à mpìr ri kyab, ma gbam mpìr bidim pár, ma aku zìm jàuwá àràg barà ku ri zìm shinnwá. Doka pyàna káníng kab hing bu twìb swànn á pyànn Shìdun, kab sig ni kó kai bidim pár wà big ri ya Shìdun.”

³⁴ Yesu yì hing rag jír-à wunù-à níng dinya kàng ku níng, sànn hing wàni, í byar-à ku dinya wàníng rag, “A nonn fig ma kùr Shìdun bàna.”

A byar-à níng hi, walai mpìr-à wim kyinn n bib kàng ku jír.

*Kristi í Wùn Dawuda, Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn
(Mat 22:41-46; Luk 20:41-44)*

³⁵ Yesu tàg mpìrká bu mà lu Shìdun ni n rag, “Sáshinn malamká dang rag Almasihu í wùn Dawuda níng rà?”

³⁶ Dawuda ma shinnwá Awun Shìdun tàg ku, ku dang rag, ‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag, á bi á shi á vìm numí ni áyág. Má sìn kà mpìr azìbwú big á mùr barwú ni.’

³⁷ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sáshinn kwá shi wùn Dawuda rà?” Bir mpìrká fig jír wá ma pikyinn àjwár.

*Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Kyab á Pikyinnbá Ni
(Mat 23:1-36; Luk 20:45-47)*

³⁸ Barà Yesu ri tàg big bu í wà ku rag, “Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm jà lilor wir, big ri zìm a mpìrká bib kà kyann big á fir ati-à ni.

³⁹ Big ri shig bushuká zyun-à sàñ kab sig mà tonn bìr kwonn-à ni ma wà á byar-à mpìrká ma ri sa bùkí.

⁴⁰ Big ri lir ji uwà kiká. Big ri vig Shìdun nunonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwìn-à bá wa má kab gbam.”

Uwà Kì Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi
(Luk 21:1-4)

⁴¹ Yesu shi sig mà byar ashikáun bàì mà lu Shìdun ni, ku myàng barà mpìrká ta kà bàì màhàn. Mpir bàiká ninànn nímá ta kà bàì uwài nímá.

⁴² I byar-à uwà ashi zyun bi, ku í uwà ki, ku bi ta kà naira pyàna.

⁴³ Yesu bar kwonn yann sukàwá big n dinya káníng rag, “Mì ri dinya níng àjai, bu-à uwà ki-à níng ta kà sig níng, kab hing bu mpìrká bidim.

⁴⁴ Mpìrká kádà níng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, ama uwà-à níng, kó barà ku í mpir ashi níng, ku ya vinn rìg Shìdun bu-à á vùwá ni. Bàkyinn bu-à ku nìm má wann ji bu áni níng, ku ta kà gban rìghing bidim pár.”

13

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun
(Mat 24:1-2; Luk 21:5-6)

¹ Barà Yesu ri zu á lu Shìdun ni, wùn sukàwá zyun dinya ku rag, “Malam, á myàng barà big mi sig lu-à níng òsàn nímá ma abànká uwài.”

² I byar-à Yesu bib ku rag, “Wù ri myàng lu-à níng wài hing kó? Ayúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn ñzyun má shi fig á shinn jáuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwìn
(Mat 24:3-14; Luk 21:7-19)

³ Yesu shi sig mà Wùn Mwir Zaitun, shi yàr sig mà lu Shìdun, í byar-à Bitrus ma Yakubu ma Yohanna ma Andarawus bi á byarwá ni.

⁴ Big hònn bib ku n rag, “Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng jirà ayi yì wà àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”

⁵ I byar-à Yesu dinya big rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpir zyun tonn kà níng á gbìb ajànn bàna.

⁶ Mpìrká ninànn nímá má bi, bá dang rag big bi sig á zinnmí ni. Bá dang rag big í Almasihu, bá sa mpìrká ninànn nímá má nang jànn.

⁷ Wà na fig tai kànn kó áni bidim pár, kada aning gib kyinn bàna, bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dunyaru má vinn níng màg fig ma bàna.

⁸ Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun ma nu kànn ma kùr zyun kó áni bidim pár á jànn-à ni. Jànn á jìnn ni má níng á swannká ni kim kim á dunyaru, amor má kà á jànn-à ni wàni, ama wàníng ri jag má mìr átai.

⁹ “Ama aning pànn shinn ná, jir kai bàna bá pànn níng, má zìg yag níng á pyànn agib jír, bá dab níng á tonn bìr kwonnká ni, bá zìg yag níng, ná sar á pyànn gwamnaká ni ma kùrká á dò jir shinnmí ni, jirà aning dinya big jírmi.

¹⁰ Sáí wà ba dinya hing mpìrká á dunyaru bidim pár jir àjwár á shinnmí ni, í wà dunyaru má vinn.

11 Sai-à ba zìg yag ning mà byar-à bá wà ning kwonn, kada aning shàr zinn rag ning yì fig bu-à ná dang bàna. Shìdun má tiya ning bu-à ná dang, jìr kai bàna ná dang fig nì ma shinn ná bàna, í Awun Shìdun má dang nì.

12 Mpir má zìg rìg yiwaiwá, má ya kà á vù mpirká ni abig gban rìg. Ta má ya kà wúnwá á vù mpirká ni abig gban rìg. Yanká má ngang rìg jìr tabá ma nábá, má ya kà káníng á vù mpirká ni abig gban rìg.

13 Mpirká ninànn nímá má zib ning á dò shinnmí ni. Ama mpir-à ma wim hing kyinn hár àyúnn-à wà kinn shinn, Shìdun má pinn zu ku.”

Bu Azing Má Shi á Lu Shìdun
(Mat 24:15-28; Luk 21:20-24)

14 “Ná myàng bu àzing má shi á lu Shìdun. (Mpir-à ma ri jangga bu-à mì ri ba níng, aku yì byann.) A sai-à níng hi, mpirká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni.

15 Mpir-à ma shi sig mà shinn tonn-à ni, kada aku kà mà finn tonn-à ni ma aku zìg ma bu mpyim, í wà aku shàr yág ni, bàna.

16 Mpir-à ma shi sig mà dawá ni, kada aku shàr kàng yag mà lu-à ni, aku zìg jà, í wà aku shàr yág ni, bàna.

17 Ayúnn-à hi uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwìn.

18 Aning vig Shìdun rag àyúnn-à ná shàr shàu-à níng, aku shi áyau dí bàna.

19 Asai-à hi, mpirká má wa shwìn wàni, ìrì shwìn-à big taba wa fig bàna, tun sai-à Shìdun màmm sig dunyaru. Mpir má wa jakàng fig rag ìrì shwìn-à níng bàna.

20 Wà Shìdun nìm ma gib màg gban fig su shwìn-à níng bàna, kó mpir ñzyun nìm má wim zu fig bàna. Ama ku gib màg gban sig su shwìn-à hi, jìr shinn mpirká ká ku shìg zu sig.

21 “Wà mpirká ma dinya ning rag, aning myàng, mà Almasihu níng, kada aning zìm bàna. Kó ba dinya ning rag, mà ku bó, aning zìm bàna. Big ri gim ñsáng.

22 Mpir agim ñsángká má bi, bá rag big í Almasihu, káhi má dang rag big í mpirká ri dang kyann jìr Shìdun. Bá sa bu mamaki kim kim jìrà abig gbar nang jànn mpirká Shìdun shìg zu sig, wà big nìm má sa sar.

23 Aning pànn shinn ná, ò dinya rìghing ning bu káníng barà su-à màg fig ma bàna níng.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpir Jìkwinn Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:29-31; Luk 21:25-28)

24 “Asim shwìn-à mpirká má wa níng ni, àyúnn má sìr rìg fi, sònn má mìg fig bàna.

25 Asuswirká mà waisháu-à ni má kù wann bi rìg á jìnn ni. Bu gbanká shi sig mà wai má ning ñìrbá.

26 Í byar-à mpirká má myàng mì, mì Wùn Mpir Jìkwinn má wann bi mà wai áyau akwor-à ni. Má kàng bi ma gban úwài nímá kwonn ma awàimí.

27 Má swam yag yann aswamká bumí big á byarká á dunyaru bidim pár, jìrà abig bar kwonn bi ya mì mpirká Shìdun shìg zu sig. Bá bar kwonn bi big á jànn-à ni bidim pár, daka mà mìr swann hár mà shinn swann.

Tinn Jír á Shinn Bin Ating
(Mat 24:32-35; Luk 21:29-33)

²⁸ “Aning myàng misali á shinn bin ating. Wà na myàng bin ating ma ri twìb jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.

²⁹ To, wàning má í àdòning tinn, sai-à na myàng buká ò dinya sig ning níng ma ri sa, aning yì rag ò nyàan kàng bi.

³⁰ Mì ri dinya ning àjai, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidim pár bàna, sái wà buká ò dinya sig ning níng ma sa rìghing.

³¹ Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rig, ama jírmi má vinn fig àvinn bàna.

Walai Mpìr-à Yì Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi Ani
(Mat 24:36-44)

³² “Walai mpìr-à yì ayúnn-à Wùn Mpìr Jíkwinn má kàng bi áni. Kó yann aswam Shìdun mà wai má, big yì fig bàna. Kó mì Wùn Shìdun má, ò yì fig bàna, sai Shìdun ta-à awínwá ni yì sig ni.

³³ Aning pànn shinn ná, aning shi àzír, ma aning vig kyann Shìdun, jir kai bàna ning yì fig àyúnn-à níng hi bàna.

³⁴ Má shi àràg barà mpìr dù dà fim sig luwá, n yag sig kyinn, n ya sinn sig fàuwá big swàm-à káníng má sísá, ku dinya sig àsàin-à ri sa gadi á luwá ni a wàning sa kyann gadi-à.

³⁵ Jir wàning aning shi àzír, jir kai bàna ning yì fig sai-à má bi bàna. Kó má bi àkamzau rà, kó áyau fi rà, kó pinnpàin rà, kó pyimbyau rà, ning yì fig bàna.

³⁶ Kada n bi dìg ning, ning ri na aná.

³⁷ Bu-à ò dinya sig ning níng, mì ri dinya kó ni bidim pár. Aning shi àzír.”

14

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni
(Mat 26:1-5; Luk 22:1-2; Yoh 11:45-53)

¹ Dà sig su pyànà ma wà bá jì ayúnn Pim Wam Zu ma brodi-à bàna ma yisti. I byar-à àgbamká bu mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká ri yàn gbìb-à bá bònn pànn Yesu áni jirà abig gban rig ku.

² Ama big dang rag bá sa fig á sai-à big ri jì bùkí-à níng bàna, jir kai bàna mpìrká má dù ngain.

Big Pàb Yesu Byìr Mà Baitanya
(Mat 26:6-13; Yoh 12:1-8)

³ Barà ku shi sig mà Baitanya á lu Siman mpìr-à rì shi sig ma dor àkùnn, ku ri jì buju. I byar-à uwà zyun bi ma wùn àkwinn byìr zyun-à ri ning swinn òsàn, byìr-à hi shi sig ma bàì wàni, zinnwá í nardi. I byar-à uwà-à níng zìg àkwinn-à hi n dìnng kìm á wàin-à ni, n wìr wann Yesu byìr-à hi á shinn-à ni.

⁴ Barà mpìrká káhi myàng àdòning, big nànn àgùnn n bib bar òrbá rag, “Bu-à sa uwà-à níng ri sa kífinn byìr-à níng í jir kai rà?”

⁵ Byìr-à níng big nìm ma wann tafinn hing, big nìm má dìg bàì dinari dari sara n nìm má ya mpìr ashiká.” I byar-à big nànn uwà-à níng àgùnn, mì ri zìnn swau ku.

⁶ Ama Yesu dinya big rag, “Aning fim uwà-à níng. Bu-à sa ning ri sa shi ku níng í jir kai rà? Bu-à ku sa sig mì níng, ku sa sig mì bu-à òsàn.

7 Ning ri shi kyann ma mpìr ashiká í zyun kó ákaun, sai-à ning ma ri zim kó ákaun bidim pár, ná sa ya big bu-à ònsàn. Ama yi ma ning má shi kyann fig zyun bàna.

8 Ku sa sig bu-à sàns sig wà aku sa. Ku pàb sig mì byìr á dir jir sai-à bá jí mì àni.

9 Mì ri dinya ning àjai, byar-à ba dang jir àjwár Shìdun kó àni á dunyaru, bu-à ku sa sig níng bá dinya mpìrká, mpìrká má kyab pànn ku àni."

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu

(Mat 24:14-16; Luk 22:3-6)

10 Yahuda Iskariyoti zyun áyau yann sukà dwib agban pyàná níng, dù n yag mà byar àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, jirà aku ya tafinn big Yesu.

11 Barà big fig àdòníng, big fig àjwár, n gib nu rag bá ya ku bàì. Ku yàn pyù-à kwá wann tafinn ya big Yesu.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu

(Mat 26:17-25; Luk 22:7-14, 21-23; Yoh 13:21-30)

12 Ayúnn wà jijag wà bá jí brodi-à bàna ma yisti níng fòr. Ayúnn-à hí í sai-à big ri gib gban kyann wùn àdùn wà bá jí ayúnn Pim Wam Zu ma kàhi. Yann sukàká bí n bib Yesu rag, "Wù ri zìm ayi yag sa buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng àni rà?"

13 I byar-à Yesu swam yag mpìr pyàná áyaubá ni, n dinya káníng rag, "Aning yag mà finn swann-à ni, ná òg kwonn ma wunù zyun swann sig àgur zàpìr, aning bàg yag ku

14 mà lu-à kwá kà àni, ma aning dinya àsàin lu-à rag, 'Malam dang rag tonn-à ku ma yann sukàwá má shi má jí buju ayúnn Pim Wam Zu àni, í wà àni rà?'

15 I wà kwá tiya ning tonn zyun ùwài ní má mà wai, wà big sinn sig kó kai mà ni. Aning sa sinn buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn."

16 Yann sukàwá big yag mà finn swann-à ni, n òg kó kai bidim pár àràg barà Yesu dinya sig big. I byar-à big sa sinn buju ayúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

17 Barà kamzau fòr í byar-à Yesu ma yann sukàwá big dwib agban pyàná níng yag màhàn.

18 Big shi mì ri jí buju. I byar-à Yesu dinya big rag, "Mì ri dinya ning àjai, mpìr zyun áyauná ni má wann tafinn mì, í wà zyun-à ri jí buju ma mì níng."

19 Barà big fig àdòníng pìkyinnbá bai wàni, big bib ku zyun zyun n rag, "Shinn Luyi, kó í mì rà?"

20 Yesu dinya big rag, "I mpìr zyun áyauná ni barà ning dwib agban pyàná níng. Mpìr-à níng hí í mpìr-à ri swab jí kwonn brodi ma mì á tasa-à ni níng.

21 Mì Wùn Mpìr Jíkwin, má wu àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni á shinnmí ni rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn Wùn Mpìr Jíkwin níng, kwá wa shwìn, má sàns káb ni wà big nìm ma mà fig ku bàna."

Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyi Ani

(Mat 26:26-30; Luk 22:14-20; 1 Kor 11:23-25)

²² Barà big ri ji buju àdòníng, í byar-à Yesu zìg brodi n vig Shìdun, n sa wàníng ísoko, n ngir gáfínn, n ya yann sukàwá big. Ku dinya káníng rag, “Aníng zìg, wàníng í dirmí.”

²³ I byar-à ku zìg zàn inabi á kwài n sa Shìdun ísoko, n ya big. Big bidim pár big wa á kwài-à hi ni.

²⁴ Ku dinya big rag, “Wàníng í àsà mí zyun-à má kifínn á dò shinn mpirká ní nínànn nímá. I àsà nu-à Shìdun gíb ya sig mpirká.

²⁵ Mì ri dinya níng àjái, má wa fig rag zàn inabi bàna, sai àyúnn-à má wa wà àpyú-à mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

²⁶ Big dài jonn n swam yan Shìdun, mì yag rìg-à mà Wùn Mwir Zaitun.

Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku

(Mat 26:31-35; Luk 22:31-34; Yoh 13:36-38)

²⁷ Yesu dinya big n rag, “Níng bidim pár ná shàr tafínn rìg mì, jir kai bàna big ba sig á shínnmí ní, á jir Shìdun ní n rag ‘Shìdun má gban rìg aza àdùn-à, àdùnká má shàr yam rìg.’

²⁸ Ama sai-à ma dù nann zu kàng hing ma yonki, má yag jág níng ní mà Galilí.”

²⁹ Bitrus dinya ku n rag, “Kó wà jàumí big bidim pár ma fim rìghing wù, bumí má fim fig wù bàna.”

³⁰ Yesu dinya ku rag, “Mì ri dinya wù àjái, á fi-à níng ní sai-à kwínn ra aku dab zu aku nu pyàná níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.”

³¹ Bitrus dang ma gban n rag, “Kó wà ba rag bá gban bàg kwonn mì big wù má, má sa fig yipyàr rag n yì fig wù bàna.”

Jàuwá big kádà níng dang àdòníng tinn.

Yesu Vig Shìdun Mà Gatsemani

(Mat 26:36-46; Luk 22:39-46)

³² Big bi fòr á byar-à big ri bar Gatsemani, í byar-à ku dinya yann sukàwá big rag, “Aníng shi wann áyág, má vig Shìdun.”

³³ I byar-à ku zìg Bitrus ma Yakubu ma Yohanna. Píkyínnwá bai wàni.

³⁴ Ku dinya káníng n rag, “Píkyínnmí bai sig wàni, shi rag má wù wu. Aníng shi áyág, ama aníng shi àzír.”

³⁵ Ku yag sim mà pyànn títi nímá n bínn kir wann á jìnn ní, n vig Shìdun rag, wà má sa a Shìdun zìg zu rìg ku á shwìn-à kwá wa níng ní.

³⁶ Ku dang rag, “Támí, kó kai bidim pár wá sa sar, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ní. Ama á bàg bu-à á kyínnmí ní bàna, sái bu-à kyínnwú ri zím.”

³⁷ I byar-à ku bi díg yann sukàkà sara níng, big ri na aná. Ku dinya Bitrus rag, “Siman, wù ri na aná rà? Wá shi fig àzír kó awa nízyun bàna rà?

³⁸ Aníng shi àzír ma aníng vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban níng bàna. Píkyínn ná ri zím aníng sa bu òsàn, ama gbamná fòr fig bàna.”

³⁹ I byar-à ku yag jakàng n vig Shìdun, ku vig jakàng bu-à ku ním vig sig.

⁴⁰ Ku kàng bi jakàng n díg sukàwá big big ri na aná, jir kai bàna zuná ri díng big. Big yì fig bu-à bá dinya ku bàna.

41 Ku kàng bi wà wa sara, n̄ dinya káníng rag, “Hár tàma-à níng, níng ri na aná, mi ri na ngàng dirná rà? Wà níng na níng, màg hing. Ayúnn-à màg rag hing. Aníng myàng, big ri ya kà mi Wùn Mpir Jikwinn á vù mpìrká ri sa bu pyìr.

42 Aníng dù nann zu, ayi yag níng. Aníng myàng, mpìr-à má ya tafinn mì níng, ma ku níng.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(Mat 26:47-56; Luk 22:47-53; Yoh 18:3-12)

43 Barà Yesu ri dang jír àdòning, í byar-à Yahuda mpìr zyun áyau yann sukà dwib agban pyàná níng, bi kwonn ma bìr mpìrká. Big bi kwonn ma kafai ma tun, jir kai bàna shun àgbamká ma malamká ma àgbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, swam bi sig big ni.

44 Mpìr zyun-à má ya tafinn Yesu níng, dinya rìghing mpìrká bu-à kwá sa. Ku dinya mpìrká rag, “Mpìr-à na myàng ma kàm pànn ku í mpìr-à ná pànn. Aníng pànn gbam ku gbam gbam, ma aníng zig yag ku.”

45 Gbib fig tá bàna, Yahuda yag fòr mà byar Yesu ni, n dinya wàníng rag, “Malam, mì ri bib kà wù.” I byar-à ku kàm pànn wàníng.

46 I byar-à mpìrká pànn wàníng n zig yag rig wàníng.

47 I byar-à wùn sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafaiwá n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku kyag zu rig wàníng sung-à.

48 I byar-à Yesu bib bìr mpìr káníng n rag, “Níng bi sig ma kafai kwonn ma tun jirà aníng pànn mì níng, mì í mpìr ajwú rà?”

49 Su ma su bidim pá r yi ma níng ri shi kyann í zyun mà lu Shìdun, mì ri tàg kyann mpìrká, ama níng pànn fig mì bàna. Ama wàníng sa sig àdòning jirà bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng, aku shi àràg barà big ba sig.”

50 I byar-à yann sukàwá big bidim pá r shà n fim rig ku, mì yag rigbá.

51 Wùn sukà zyun bàg yag ku. Wùn sukà-à níng hi wìr fig já bàna, ku bìr sig íri mayafi, big pànn ku,

52 í byar-à ku wan tafinn rig mayafiwá, n shàr yag rig dir áyonn.

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká Ní

(Mat 26:57-68; Luk 22:54-55, 63-71; Yoh 18:13-14, 19-24)

53 Big zig yag Yesu mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni. I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni ma àgbamká kádá áyaubá ni ma malamká ma shun àgbamká, big bidim pá r big kwonn í byar n̄zyun.

54 Ama Bitrus bàg bi ku ásim pyunn ninonn nímá, hár mà lu àgbam-à áyau mpìrká ri twib swann bu. Ku shi mà byar-à níng hi, ku ma mpìrká ri sa gadi, ku shi, mi ri jwar pyìr.

55 Agbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbamká kádá níng, big yàn kyann mpìrká zyun-à má dang jír á shinn Yesu ni, jirà abig gban rig ku, ama big dìg fig ku ma jír àbai zyun bàna.

56 Mpìrká ninànn nímá gim òsáng á shinn Yesu ni, ama jirbá yag fig n̄zyun bàna.

57 Mpìrká káhi sar dù nann zu n gim òsáng á shinnwá ni, n dang rag,

58 “Mpìr-à níng dang rag kwá dab gbànn rig lu Shìdun wà mpìrká mi sig níng, má mì kàng zyun áyau su sara, kwá mi fig àràg bu mpìr bàna.”

59 Ama bidim pár, jirbá yag fig ízyun bàna.

60 I byar-à àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, sar dù nann zu n bib Yesu rag, “A bàna ma jír-à wá dang á shinn jír-à níng ni rà? Bu-à mpìr káníng ri dang á shinnwú ni níng, í kai rà?”

61 Ama Yesu pànn shi rìg akim, n dang fig jír bàna. Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, bib jakàng ku rag, “Wù í Almasihu Wùn Shìdun rà?”

62 Yesu dang rag, “Mì í Wùn Shìdun. Ná myàng Wùn Mpìr Jíkwiinn má shi agunn vim nu Shìdun ni, kwá wann bi áyau akwor-à ní mà waisháu-à ní.”

63 Agbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, gbar ka rìg jawá n dang rag, “Bu-à sa yá yàn mpìrká káhi abig bi dang kàng jír á shinnwá ni níng, í jir kai rà?”

64 Ning fig hing barà ku dang bai sig zìnn Shìdun. Ning myàng á shinn?”
I byar-à big dang rag, bu bibai-à ku sa sig níng fòr hing wà abig gban rìg ku.

65 I byar-à mpìrká káhi tu wìr ku sháng n sùr dim rìg zuwá, n fam ku vù n dinya ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù.” Mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun níng, pànn yag ku n dab ku.

Bitrus Ngàng Yesu

(Mat 26:69-75; Luk 22:56-62; Yoh 18:15-18, 25-27)

66 Barà Bitrus shi sig mà myann á jinn ni, í byar-à wùn uwà zyun bi, ku í wùn lu àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni.

67 Ku myàng barà Bitrus shi, mì ri jwar pyìr àdòníng, ku myàng wàníng n dang rag, “Wù má, wù nìm shi kwonn sig ma Yesu mpìr Nazarat.”

68 Ama Bitrus sa yipyàr n rag, “N yì fig bu-à wù ri dang níng bàna.” A byar-à níng hi, ku í zu yag rìg-à mà gbà dán-à ni.

69 Wùn uwà-à níng myàng ku n dinya jakàng mpìrká sar yàr sig ma ku níng n rag, “Mpìr-à níng má, ku í bu Yesu tinn.”

70 Bitrus sa jakàng yipyàr rag, “bàna.”

Shi kàng títi nímá, mpìrká sar yàr sig ma ku níng, dinya ku rag, “Wù má, wù áyaubá ni àjai, jir kai bàna wù í mpìr Galili.”

71 I byar-à Bitrus dang rag, “N tung hing shinnmí ma Shìdun, ò yì fig mpìr-à níng ri dang níng bàna.”

72 Gbìb fig tá bàna, kwinn dab zu aku nu pyànà. Bitrus kyab pànn jír-à Yesu dinya sig ku rag, “Sai-à kwinn ra aku dab zu aku nu pyànà níng, wá sa yipyàr kàun sara má rag à yì fig mì bàna.” Barà ku kyab pànn àdòníng ku kig mínwàni.

15

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mat 27:1-2, 11-14; Luk 23:1-5; Yoh 18:28-38)

1 I pyimbyau yìi nímá, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma shun àgbamká ma malamká ma àgbamká kádà níng big kwonn í byar ízyun n dang jír á shinn Yesu ni. Big pànn Yesu n sùr ku n zìg yag ku n ya kà ku á vù gwamna. Gwamna-à hi zìnnwá í Bilatus.

2 Bilatus bib Yesu rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

Yesu zìm n dang rag, “Aràng barà à dang níng.”

³ I byar-à àgbamká áyau mpírká ri twìb swànn bu tìr ya ku jír nìnnàn nímá.

⁴ Bilatus bib jakàng ku rag, “A bàna ma bu-à wá dang rà? A fig swai jírká big ri zìg bí á shinnwú ni nìnnàn nímá níng.”

⁵ Ama Yesu pù fig nuwá bàna, í byar-à Bilatus sa mamaki.

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku
(*Mat 27:15-26; Luk 23:13-25; Yoh 18:39—19:16*)

⁶ A sai-à mpírká ma ji buju àyúnn Pim Wam Zu, àyúnn-à níng Bilatus ri zìg zu kyann mpír zyun áyau ká big kig ká sig mà tonn fi-à ni, wà zyun-à mpírká ma vig hing ku rag aku zìg zu.

⁷ Ayau mpírká big kig ká sig mà tonn fi-à ni níng, mpír zyun shi sig áni, big ri bar ku Barabas. Ku sa big nu hing kànn ma finn swann-à ni hár ku gban sig ki.

⁸ Bìr mpírká kwonn í byar ñzyun n vig Bilatus rag aku zìg zu ya big mpír zyun àràg barà ku ri sa bab kyann.

⁹ Bilatus bib big rag, “Níng ri zìm n zìg zu ya níng kùr Yahudawaká rà?”

¹⁰ Ku yì hing rag í jir akyib, í bu-à sa àgbamká áyau mpírká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big ya ká sig Yesu á vùwá ni.

¹¹ Ama àgbam mpírká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni kar zìng bìr mpírká rag abig vig Bilatus a wàníng zìg zu ya sòr big Barabas.

¹² Bilatus bib jakàng big n rag, “To, má sáshinn ma mpír-à níng ri bar ku kùr Yahudawaká níng rà?”

¹³ I byar-à big wa nài yán n rag, “A dab bàg gban rìg ku á tàm bín-à ni.”

¹⁴ I byar-à Bilatus bib big rag, “I jir kai rà? Bu-à bibai-à ku sa sig í kai rà?”

Big yan swàb ká nài yán n rag, “A dab bàg gban rìg ku.”

¹⁵ Bilatus ri zìm a bìr mpírká fig àjwárwá, í byar-à ku zìg zu ya big Barabas, n zìg Yesu n du ká big yang wàníng ashor, n ya á vù sojaká ni, a káníng dab bàg gban rìg wàníng mà bín-à ni.

Sojaká Màm Jwann Yesu
(*Mat 27:27-31; Yoh 19:2-3*)

¹⁶ Sojaká zìg yag Yesu mà lu gwamna. Big bar kwonn sojaká kádà.

¹⁷ Big wir ká ku já zyun àràg í já kùr, n tànn kwonn àkar sí n wan ká ku á shinn-à ni.

¹⁸ I byar-à big bib ká ku n rag, “A suwú nonn, wù kùr Yahudawaká.”

¹⁹ Big zìg tun n mìb wann ku á shinn-à ni mìb mìb, n tu wir ku sháng. Big binn kir wann á jinn ni n sa shi rag big ri wib ku.

²⁰ Barà big màm jwann kinn rìg ku àdòníng, í byar-à big í wan zu kàng rìg-à já-à big wir ká ya sig ku àràg í já kùr níng, n wir ká ya kàng ku jàwá. Big zìg zu yag ku mà myann jirà abig dab bàg gban rìg ku á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gban Yesu á Bín
(*Mat 27:32-44; Luk 23:26-43; Yoh 19:17-27*)

²¹ Mpír zyun big ri bar Siman, ku ri kàng bí mà kauye, ku í mpír Kurane. Ku í ta Alizanda ma Rufas. Big du ká ku big gban rag aku swann atàm bín-à bá dab bàg gban Yesu áni níng.

²² Big zìg bí Yesu á byar zyun big ri bar Golgota. Yìr zìnn-à níng hi í akib shinn.

²³ Big zìg ya ku zàn inabi, big vù kwonn sig ma zàn gantí zyun big ri bar mur. Ama ku wa fig bàna.

²⁴ I byar-à big dab bàg gbam ku mà bín-à ni, n gàfinn jàká buwá n dab shasha ma kàhì, jirà abig myàng wà zyun-à kó ni má dab jì buwá.

²⁵ Sai-à big dab bàg gbam sig ku á bín-à ni níng, í àsháu ajinndúbi í pyimbyau.

²⁶ Big ba sìnn sig yìr bu-à sa big kànn bàg gbam sig ku níng n rag, “Kùr Yahudawaká.”

²⁷ Big dab bàg gbam kwonn sig ku ma mpìr ajwú big pyàna, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni. [

²⁸ Wàníng sa sig àràg barà big ba sig á jìr Shìdun ni rag, “Big wànn bàg kwonn ku ma mpìrká sa sig bu-à bibai.”]

²⁹ Mpìrká ká rì wam zu yàr màhàn níng, big níng shinnbá n swau ku shí n rag, “Awúsharée, à dang rag wá wab gbànn rìg lu Shìdun, má mì kàng rìg áyau su sara.

³⁰ To, á zìg zu shinnwú á bín-à ni, ma á tìg wann bi.”

³¹ Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká màmm jwann ku n rag, “Ku zìg zu yì hing mpìrká, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna.

³² Almasihu kùr mpìr Israila, aku tìg wann bi á bín-à ni ayi myàng jirà ayi bir pìkyinn rag ku í Wùn Shìdun.”

Mpìr pyànàká big dab bàg gbam kwonn sig ma ku níng, swau ku shì àdòníng tinn.

Barà Yesu Wu Kiwá

(Mat 27:45-56; Luk 23:44-49; Yoh 19:28-30)

³³ Barà àyúnn-à fòr áyau shinn, fi í sir òm gban rìg-à jànn-à bidim pàr, hár fòr àsháu sara wà àkamzau.

³⁴ Barà àsháu sara sa àdòníng, Yesu bar nài abor n rag, “Eloi, Eloi, lama sabatani?” Yìr jìr-à níng í “Shìdunmí, Shìdunmí, bu-à sa à fim wa mì àdòníng, í jìr kai rà?”

³⁵ Mpìrká ká sar yàr sig màhàn fig àdòníng, big dang rag, “Aning fig, ku ri bar Iliya.”

³⁶ I byar-à mpìr zyun áyaubá ni yag n zìg bi soso, n dù kà á zàn zyun shì rag í shin àban, n sìr gbam á bín-à ni, n ya Yesu a wàníng wa, n rag, “Ayi shì kim, ayi myàng wà kó Iliya má bì mà zìg tìg wann ku.”

³⁷ Yesu kig nài ngbam níma, í byar-à awunwá í zu rìg-à.

³⁸ Jà-à big gag òm sig nu nkyun lu Shìdun áni níng, í kì gàfinn rìg-à byar pyàna, daka mà wai hár á jìnn ni.

³⁹ Barà àgbam soja-à níng myàng Yesu barà wàníng wu níng, ku dang rag, “Ajai, mpìr-à níng í Wùn Shìdun.”

⁴⁰ Uwàká sar sig pyunn ninonn níma mì ri myàng bu-à ri sa, zyun í Maryamu Magdaliya, zyun í Maryamu na Yusufu ma Yakubu wà àshái-à, zyun í Salome.

⁴¹ Big í àsàinká bàg bi sig ku sai-à ku mà jànn Galili, big sa ya ku buju. Uwàká kàhì nìnànn níma shì sig màhàn tinn, í uwàká bàg yag sig ku mà Urushalima.

Barà Big Jì Ki Yesu

(Mat 27:57-61; Luk 23:50-56; Yoh 19:38-42)

42-43 Mpir zyun shi sig áni, zinnwá í Yusufu, ku í mpir Arimatiya. Mpirká ri yan kyinnwá wàni. Ku í àgbam Yahudawaká. Ku ri shi kir àyúnn-à kùr Shidun má bi. Barà àkamzau ri sa rá asa, byar-à ma kyàr hing í àyúnn-à bá shi ngàng áni, ku wim kyinn n yag mà byar Bilatus n vig wàníng a wàníng ya ku ki Yesu.

44 Bilatus sa mamaki barà ku fig big rag Yesu shà wu rìghing níng. Ku bar àgbam soja-à n bib wàníng wà Yesu ma wu rìghing jirà aku yì.

45 Barà Bilatus fig kinn rig jír á nu àgbam soja-à ni rag Yesu wu rìghing níng, í byar-à ku dinya Yusufu rag a wàníng zìg ki Yesu.

46 Yusufu yag wann já mìmìg, n zìg tig wann ki Yesu n bing kà áni, n yag sinn kà wàníng mà shar ki-à big kab sig mà mìr abàn. I byar-à ku zìg abàn ùwài nímá n kidim nu nkyun amir-à ma kàhi.

47 Maryamu Magdaliya ma Maryamu na Yusufu, big myàng byar-à big sinn kà sig ki Yesu.

16

*Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 28:1-8; Luk 24:1-12; Yoh 20:1-10)*

1 Barà àyúnn Asabar wam zu rìghing, Maryamu Magdaliya ma Maryamu na Yakubu, ma Salome, big wann sig tulare jirà abig pàb Yesu á dir-à ni.

2 Ayúnn Ladi í pyimbyau, barà àyúnn-à ta nann zu rìghing, big dù n yag mà amir-à ni.

3 Barà big ri yag má á gbìb-à ni, big bib bar dirbá rag, “Mpir-à má tìr dù ya yì abàn-à á nu nkyun amir-à ni í ni rà?”

4 Abàn-à hi wài hing wàni. Big yag fòr màhàn, n myàng big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.

5 Big kà yag mà yau amir-à ni n myàng wùn sukà zyun wìr sig já mìmìg nímá n shi sig águnn vim nu-à ni, big sa rìg mamaki.

6 I byar-à mpir-à níng dinya big rag, “Aning sa mamaki bàna. N yì hing ning ri yàn kyann Yesu mpir Nazarat wà big dab bàg gham sig á bín-à ni níng. Ku bàna áyág, ku dù nann zu kàng rìghing. Aning myàng byar-à big sinn kà sig ku.

7 Aning yag dinya yann sukàwá big, kwonn ma Bitrus rag, ku ri yag mà Galili, kwá yag jág big ni, bá myàng ku màhàn àràg barà ku dinya sig big níng.”

8 I byar-à big zu mà amir-à ni n shàr yag, jir kai bàna azyúnn sa rìghing big, big sa mamaki. Big dinya fig mpir bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn.

*Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya
(Mat 28:9-10; Yoh 20:11-18)*

[
9 Barà ku dù nann zu kàng àyúnn Ladi í pyimbyau, ku mìr gbìb zu jag á pyànn Maryamu Magdaliya, àsàin-à ku kan zu sig wàu sùmpyànn á dir wàníng ni níng.

10 Wàníng yag n yag dinya mpirká ma Yesu rii kyann zyun níng, ku dìg káníng ri bai pikyinn, mi ri kig.

11 Barà big fig ku dang rag Yesu dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng, big bir fig kyinn á jìrwá ni bàna.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Pyànà

(Luk 24:13-35)

¹² I wà yann sukà pyànà dù á Urushalima mì yag rìg-à mà kauye zyun ni. Ku mìr gbìb zu á pyànnbá ni, ku vìm bìr rìghing òrìwá.

¹³ Big kàng bi n dinya yann sukàkà dà níng, ama káníng bìr fig pìkyinn á jírba ni bàna.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Dwib Agban Zyun

(Mat 28:16-20; Luk 24:36-49; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

¹⁴ Yesu mìr gbìb zu á pyànn yann sukàwá big ni, big dwib agban zyun á sai-à big ri ji buju. Ku yan ta big, jir kai bàna big ngàng wà bá bìr pìkyinn á jírwa ni, ma barà big gban sung wàni, n bìr fig kyinn á jir mpìrká myàng sig ku sai-à ku dù nann zu kàng sig níng bàna.

¹⁵ Ku dinya big rag, “Aning yag kó áni bidim pár á dunyaru, aning dinya mpìrká jir ájwár á shinnmí ni.

¹⁶ Mpir-à ma bìr hing pìkyinn, ma wau hing òrìr batisma, kwá wìm zu. Mpir-à ma bìr fig pìkyinn bàna, kwá wìm zu fig bàna.

¹⁷ Wàníng í bu mamakiká mpìrká ma bìr hing pìkyinn á òrìmí ni, bá sa. Bá kan zu wàu ma zìnnmí, bá dang nu jír àpyu,

¹⁸ kó wà ba pànn hing bushùwí, kó wà ba wa gantí-à bibai, bu má sa fig big bàna, bá tib wann vùbá á shinn mpir dorká ni, káníng má gban rìg.”

Shìdun Zìg Nann Zu Yag Yesu Mà Wai

(Luk 24:50-53; Swàm Yann 1:9-11)

¹⁹ Barà Shinn Luyí Yesu dang kinn jir ma big àdòníng, Shìdun zìg nann zu yag rìg ku mà wai. Ku shì sig mà agunn vìm nu Shìdun ni.

²⁰ Yann sukàwá big yag n dang kyann jírwa kó áni bidim pár, ku sa shang káníng n ya káníng gban-à má tiya mpìrká rag jir káníng í àjai.]

Jir Ajwár Zyun-à LUKA Ba Sig

Luka í mpìr adàb dor. Jír-à Luka ba sig níng ri tàg yi rag Yesu shí nì àsàin-à má pinn zu mpìrká, kwá pinn zu fig íri Yahudawaká bàna, kwá pinn zu mpìrká kádà níng tinn. Tarkada-à hi ri tiya yi rag Yesu ri zìm mpìr ashiká, ma mpìrká zyun-à ri wa shwìn. Tarkada-à hi ri tàg yi barà yá vig Shìdun, ma barà Shìdun má yafa ya mpìrká. Tarkada-à hi ri tàg yi jír áshinn Awun Shìdun ni. Luka í àsàin-à ba sig tarkada “Swam Yann Aswamká”.

Jír-à Luka Ba Sig Wà Jijag

¹ Yesu sa sig bu nìnnàn nímá sai-à ku shi sig á dunyaru. Mpìrká nìnnàn nímá ba sig bu á shinn bu-à ku sa sig.

² Big myàng hing bu káníng sai-à ku sa jag sig. Big dinya hing yi bu káníng. Yì fig hing tai á shinn bu káníng ni.

³ Mì má òn bib byann hing tai-à níng í jír àjai. N fig hing tai bar buká ku sa jag sig. I bu-à sa òn dang rag, má ba má dinya wù bu káníng, Tiyofalas. Má wànn dinya wù bu káníng bidim pár.

⁴ Mì ri sa àdòníng, jìrà á yì jír àjaiká big tàg sig wù.

Big Dang Rag, Bá Mà Yohanna Asàin-à Awau Dir Batisma

⁵ Sai-à Hirudus ri na sig kùr Yahudawaká, mpìr zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ri bar ku zinnwá í Zakariya. Ku í mpìr-à áyau mpìr Abiya, ku zig sig uwá zyun í yiwai Haruna. Zinn uwá hi í Alisabatu.

⁶ Zakariya ma wàwá big ri sa bu-à Shìdun ri zìm, big ri wib jir Shìdun ma bu-à Shìdun ma dang rag abig sa, big ri yàng dang fig jír bàna, big ri sa ma pikyinn ñzyun.

⁷ Ama big bàna ma wùn kó ñzyun, jir kai bàna Alisabatu í gbág. Big pyàná bidim pár big íri àwàutim tinn.

⁸ Ayúnn kyau swàm Zakariya á lu Shìdun ni fòr, Zakariya shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri sa swam.

⁹ A bu sù swàm àgbamká ri twib swànn bu á lu Shìdun ni, big ta kuriya bi pànn á shinn Zakariya, aku sa swàm á lu Shìdun, ma aku bìm bu bìm-à.

¹⁰ Sai-à ku ri bìm bu bìm-à níng, mpìrká sar sig á myann big ri vig Shìdun, àràg barà big ri sa kyann wà bá bìm bu bìm-à.

¹¹ I byar-à hi wùn aswam Shìdun mìr gbìb zu á pyànn Zakariya ni, águnn vìm nuwá á byar-à ku bìm sig bu bìm-à níng.

¹² Barà Zakariya myàng wàníng àdòníng, sái zinn pànn rig ku, dirwá zwab.

¹³ Ama wùn aswam Shìdun dinya ku rag, “A shàr zinn bàna, wù Zakariya. Shìdun fig rìghing bu-à à vig sig níng. Wàwú Alisabatu má yim finn. Kwá mà ya wù wùn, wá bar ku zinnwá í Yohanna.

¹⁴ Pikyinnwú má kyàr, wá fig àjwár, mpìrká nìnnàn nímá bá fig àjwár ma wùn-à kwá mà níng tinn.

15 Shinn Luyí má myàng ku rag ku í mpìr ùwài. Kwá wa fig shin bàna, kwá wa fig bu-à má pyann ku bàna. Tun daka ku shi sig má mà finn nàwá ni, Awun Shidun má wìr mònn ku pikyinnwá.

16 Ku í àsàin-à má zìg kàng bì mpìr Israilaká nìnnànn nímá á byar Shidunbá ni.

17 Kwá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì. Kwá shi ma gbam àràg Iliya wàrì. Kwá bar jùn kwonn àgbamkà ma yanká í byar rízyun. Kwá sinn kàng mpìr bibaíkà abig kàng bì á byar Shidun. Kwá sinn kwonn mpìrká bu Shidun abig shi kir Asàin Luyí.”

18 I byar-à Zakariya dinya wùn aswam Shidun rag, “Má yì áshinn wà bu-à hi má sa àjái rà? Ndá mì í àwàutím, wàmí í àwàutím tinn.”

19 I byar-à wùn aswam Shidun-à níng dinya ku rag, “I mì Jibrailu zyun-à ri sar á pyànn Shidun ni. Big swam bì sig mì n dinya wù jír àjwár.

20 Ama à wib fig jír mí bàna. Jír-à hi má sa àjái àyúnn su zyun. Barà à wib fig jír mí bàna níng, wá dang sar fig jír bàna. Wá shi àdòníng sái àyúnn-à bu-à ò dinya sig wù níng ma sa hing àjái.”

21 A byar-à níng hi, mpìrká ri shi kir Zakariya níng, big ri kyab bu-à sa sig, ku nonn sig mà lu Shidun ni níng.

22 Barà ku zu bì àdòníng ku dang sar fig rag jír ma mpìr káníng bàna. I byar-à big myàng yì n dang rag, “Wùn aswam Shidun zyun mà wai dang hing jír ma ku mà lu Shidun ni.” Ku dang sar fig jír ma káníng bàna. Bu-à kwa dinya káníng, ku tàg rág ma vù.

23 Barà àyúnn-à swàmwá á lu Shidun ni vinn àdòníng, sái ku í kàng yag rìg-à mà luwá ni.

24 I byar-à na nonn fig bàna, sái wàwá Alisabatu yìm finn. Ku zu fig á lu-à ni bàna hár sònn swana.

25 I byar-à Alisabatu dang rag ku fig hing àjwár á pyànn Shidun ni. Wàníng sa shang hing ku, n zìg zu rìghing ku á zunái á pyànn mpìrká ni.

Big Dang Rag, Bá Mà Yesu Wùn Shidun

26 Alisabatu shi sig ma finn sònnwá sùnnjin. Shidun swam bì wùn aswamwá Jibrailu á jànn Galili, á finn swann Nazarat.

27 Ku shi sig ma jír zyun-à ku ri zìm aku dinya wùn uwà sáb zyun, zìnn wàníng í Maryamu. Wùn uwà-à níng hi yì fig ma wunù bàna. Wunù zyun, zìnnwá í Yusufu, má sir ban ma ku. Yusufu í wùn ada kùr Dawuda.

28 I byar-à wùn aswam Shidun yag mà byar Maryamu, n dinya ku rag, “N bì sig n bib kà wù, wù í zyun-à big shìg zu sig, Shidun shi sig ma wù.”

29 Sai-à Maryamu myàng wùn aswam Shidun-à níng, pikyinnwá na tag wann fig bàna. Ku kyab jír á pikyinnwá ni n rag í kai rà?

30 Ama wùn aswam Shidun dinya ku rag, “Kada á shàr zinn bàna Maryamu, à dīg hing bu òsàn á pyànn Shidun ni.

31 Wá yìm finn, má mà wùn, má bar ku zìnnwá YESU.

32 Kwá shi àgbam. Bá bar ku Wùn Shidun mà wai. Shidun má gbar dù ku àràg kùr bu yàkúwá Dawuda rì níng.

33 Kwá na kùr á shinn yann adaká bu Yakubu, hár kinn kinn. Kùrwá má vinn fig ávinn bàna.”

34 I byar-à Maryamu dinya wùn aswam Shidun rag, “Sáshinn má shi àdòníng rà? Hár barà ò yì fig ma wunù bàna.”

³⁵ I byar-à wùn aswam Shìdun zìm n dinya ku rag, “Awun Shìdun má wir mònn wù, gbam Shìdun má shi á shinnwú ni tinn. Jir kai bàna wùn-à wá mà níng í wùn kyikyàr bu Shìdun. Bá bar ku Wùn Shìdun.

³⁶ A kyab pànn yiwaiwú Alisabatu. Big dang rag ku í gbág, kwá mà fig wùn bàna. Ama ku shi sig ma finn sònn sùnnjin tàma-à níng, kó barà ku í àwàutím níng.

³⁷ A myàng, bu-à Shìdun má sa sar fig bàna níng, bàna.”

³⁸ Maryamu dang rag, “Mì í fàu Shìdun, aku shi á shinnmí ni àràg barà à dang níng.” I byar-à wùn aswam Shìdun í ku í fim rìg-à.

Maryamu Yag Mà Byar Alisabatu

³⁹ Ayau su pyàna káníng ni Maryamu dù, n yag mà swann zyun ni, swann-à hi shi sig á òr shinnkwinn mà jànn Yahuda.

⁴⁰ Ku kà yag á lu Zakariya ni aku bib kà Alisabatu.

⁴¹ Barà Alisabatu fig nài bib-à Maryamu bi bib kà ku níng, í byar-à wùn àjann-à á finnwá ni níng ding òr wá. I nànn-à hi Shìdun wir mònn rìg Alisabatu ma Awun Kyikyàrwá.

⁴² Alisabatu dang jír ma gbam n dang rag, “Maryamu, wù í uwà zyun-à Shìdun shig zu sig áyau uwàkà ni bìdìm pàr. Wùn-à á finnwú ni níng, í wùn zyun-à Shìdun shig zu sig tinn.

⁴³ Mì bó, ò fòr sig kai, hár na Shinn Lumí má bi á byarmí ni aku bi bib kà mì rà?

⁴⁴ Hár barà ò fig à bib kà mì níng, wùn àjann-à á finnmí ni níng fig àjwár, n ding òr wá.

⁴⁵ “A bir hing pikyinnwú á jir Shìdun-à big swam bi sig á byarwú ni níng. I bu-à sa wá fig àjwár níng. Jírwá má sa àràg barà ku dinya sig wù níng.”

Maryamu Dài Swam Yan Shìdun

⁴⁶ I wà Maryamu dang rag,

“Pikyinnmí ri swam yan Shìdun.

⁴⁷ Pikyinnmí ri fig àjwár, jir kai bàna Shìdun zig zu rìghing mì.

⁴⁸ Jir kai bàna ku kyab pànn hing ashimí, mì í fàu átai.

Tun daka tàma-à níng mpìrká má bar rag mì í mpìr afig àjwár.

⁴⁹ Shìdun shi sig ma gbam, jir bu ùwàiká ku sa ya sig mì níng.

Zinnwá í zinn kyikyàr.

⁵⁰ Shìdun ri myàng ashi mpìrká ri wib ku, kó mpìrká tàma-à níng kó mpìrká wàri.

⁵¹ Ku shi sig ma gbam.

Ku kan tafinn rìghing mpìrká ri gbar dù shinn níng.

Ku zìg zu rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni.

⁵² Ku gbar tìg rìghing kùrká á kùrbá ni,

ku gbar dù nann zu rìghing mpìrká ri gbar dù fig shinn bàna níng.

⁵³ Ku ri pyag mpìrká ri fig amor ma buju-à òsàn,

ama mpìr bàiká ku kan kàng yag rìghing káníng vù áyonn.

⁵⁴ Shìdun sa shang rìghing mpìrká buwá mpìr Israilaká,

àràg barà ku gib sig nu tun sai-à á ninonn,

ku rag kwá myàng ashi káníng.

⁵⁵ Shìdun sa rìghing buká ku rì dinya sig tayí big ma Ibrahim ma swai mpìr Ibrahim big.”

56 I byar-à Maryamu ma Alisabatu shí zyun hár sònn sara. I wà ku í kàng yag rig-à mà luwá ni.

Big Mà Yohanna Asàin Awau Dir Batisma

57 To, í byar-à àyúnn-à Alisabatu má mà áni í fòr-à, ku bi mà wùn wunù.

58 Sáí ayor luwá big ma yiwaiwá big fig tai jír bu-à Shìdun sa ya sig ku níng, big fig àjwár wàni á bir-à ni.

59 Su awinyin fòr. I wà big kyag wùn-à jur, big ri zìm abig bar ku zìnn tawá Zakariya.

60 Ama nàwá dang rag, N ní, abig bar ku zìnnwá í Yohanna.

61 I wà big dinya ku rag, “Ai níng bàna ma yiwainá zyun-à shi sig zìnnwá àdòning.”

62 I byar-à big bib tawá jír ma vù, n dang rag kwá bar zìnn wùnwá í kai rà?

63 I byar-à ku tàg ma vù àjirà abig ya ku bu-à kwá ba ma kàhi, í wà ku ba zìnn wùnwá rag í Yohanna. I byar-à kó ni màhàn wim gbam rig big mamaki.

64 I byar-à hi Zakariya shinn anamwá í finn finn rig-à, ku dig pyù-à n dang rag jír, mi ri swam yan Shìdun.

65 Mpirká ku ma káníng shi kwonn sig zyun níng, zinn pànn rig big, tai bu káníng kàng kwib vinn rig agunn shinnkwìnnká á Yahudiya.

66 Mpirká fig tai jír káníng n bib jír á shinnwá ni, n rag, “Wùn-à níng má shi í kai rà?” Bu-à sa big dang àdòning, big myàng hing gbam Shìdun shi sig ma ku.

Bu-à Zakariya Fig Ajwár n Dang Sig

67 Zakariya ta Yohanna Awun Shìdun shi sig ma ku. Ku dang jir Shìdun, n rag,

68 “Ayi swam yan ning Shinn Luyí Shìdun bu Israilaká, ku bi aku sa shang mpir káníng aku zìg zu big áyau shwìn.

69 Ku ya hing yi ágbam mpir-à má zìg zu yi, mpir-à hi í wùn ada Dawuda fàuwá,

70 àràg barà ku rì dang sig á nu mpirká ri dang kyann jír wá.

71 Ku dang rag kwá zìg zu yi á vù mpir azíbyí big ni, àràg mpirká ri zìm fig yi bàna níng.

72 Ku rì dang rag kwá myàng ashi yàkúyí big, ku màmm jànn fig bu-à ku rì dang sig rag kwá sa níng bàna.

73 I kí-à ku rì tun ya sig yàkúyí Ibrahim n rag,

74 kwá zìg zu rig yi á vù mpirká ri zib yi, jirà ayi sa swàm Shìdun, ayi shàr zinn bàna,

75 jirà ayi shi mpir kyikyàr ma shu òsàn á pyànnwá ni áyau su shuyí ni bidim pár.

76 Wù wùn-à níng, bá bar wù, wùn aswam Shìdun.

Wá kà jag Shinn Luyí á pyànn í nì.

Wá wàu kyàr ya ku gbib-à kwá bàg áni.

77 Wá dinya mpirká jir Shìdun, má dang rag, Shìdun aku zìg zu big á bu pyìrbá ni.

Kwá zìg zu big, kwá yafa ya big.

78 Shìdun ri myàng ashi mpir.

Kwá swam bi hing jir àjwárwá má shi àràg àyar ri yar wann bi mà wai.

⁷⁹ Ayar-à má wann bi níng, má kan rig fi, má kan rig ki tinn, má kan rig zinn á pikyinn mpírká ni, má tìya yi gbìb-à òsàn, jirà pikyinní aku na tag.”

⁸⁰ Wùn-à níng hi wài gham mì ri wib Shìdun. Ku shi sig mà awúnn-à ni hár àyúnn-à ku zu bi á byar Israilaká, í byar-à ku kà rag hing swámwá sa.

2

Barà Big Mà Yesu (Mat 1:18-25)

¹ Asai-à níng hi kùr Augustas dang rag abig bar nài abor. Ku dang rag abig ba wànn mpírká á jànnwá ni bidim pàr.

² Sai-à big kà bu wànn-à níng wà jijag sai-à níng hi Kiriniyas shi sig ni gwamna á Suriya.

³ A byar-à níng hi, kó ni kàng yag mà jànnwá ni, àjirà abig ba wànn ku màhàn.

⁴ I byar-à hi Yusufu dù mà swann Nazarat, á jànn Galili, n yag mà swann Baitalami á jànn Yahudiya. Baitalami í byar-à big mà sig Dawuda. Yusufu yag sig màhàn, jir kai bàna ku í wùn ada Dawuda.

⁵ Ku yag kwonn sig ma Maryamu uwà ku ri zim kwá zig. Wàning shi sig ma finn. Big yag àjirà abig ba wànn big.

⁶ Ayúnn-à big shi sig màhàn níng, sái sù màwá fòr.

⁷ Ku mà wùn màsábwá í wunù, n bir wàning á jà. Ku jag wann wùnwá á kwài buju bu apyagká ni, jir kai bàna big dig fig byar ná á lu-à big tig sig níng ni bàna.

Aza Àdùnká Yag Bib Kà Yesu Sai-à Big Mà Ku Ajann

⁸ A sai-à níng hi, aza àdùnká na sig mà awúnn-à ni. Big na yàr sig mà finn swann-à ni. Big ri myàng kwonn ma bu apyagká bubá í zyun á fi-à ni.

⁹ A byar-à níng hi wùn aswam Shìdun mà wai fòr bi n sar á shinnbá ni. Ayar Shìdun tig wann bi n sar kàng kwib big bidim pàr, zinn pànn big.

¹⁰ I byar-à wùn aswam Shìdun dinya big rag, “Aning shàr zinn bàna. N zig bi ya sig ning tai òsàn, má sa pikyinn ná má fig àjwár wani. Tai òsàn-à níng, í bu mpírká bidim pàr.

¹¹ Janá-à níng á finn swann-à big mà sig Dawuda, big mà ya sig ning mpìr-à má sa shang ning. Ku shi sig ni Almasihu Shinn Luyí wà Shìdun swam bi sig.

¹² Wàning í bu-à ná myàng. Ná dig wùn àjann, big bir sig ku á jà, ku na sig á kwài buju bu apyagká ni.”

¹³ Big rag abig myàng àdòning, bir yann aswamká bu Shìdun mà wai bi dig zyun-à dinya mpírká tai àjwár-à níng, big sar kàng kwib gban rìghing byar-à hi. Big ri dài jonn, big ri swam yan zinn Shìdun.

¹⁴ Big dài dang rag,

“Shìdun, í Shìdun ùwài mà wai.
Mpírká Shìdun ri zim á jànn-à ni,
pikyinnbá má fig àjwár.”

¹⁵ A sai-à níng hi yann aswamká bu Shìdun kàng yag rig mà wai. Aza àdùnká myàng dirbá, n dang rag, “Ayi yag mà finn swann Baitalami, ayi myàng wùn-à Shìdun dinya sig yi rag, big mà sig níng.”

16 Big dù n yag kíni, n dìg Maryamu ma Yusufu, ma wùn àjann-à na sig á kwàì buju bu apyagká ni àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig big.

17 I byar-à hi big dù, mi ri dinya mpìrká buká wùn aswam Shìdun dinya sig big á shinn wùn àjann-à big mà sig níng.

18 Barà mpìrká fig bu-à aza àdùn káníng dinya sig big níng, big sa mamaki.

19 Maryamu sinn sig bu káníng á pìkyinnwá ni, mi ri kyab.

20 Aza àdùnká kàng yag, mi ri swam yan zinn Shìdun á shinn buká big fig sig, ma bu-à big myàng sig, wato wùn àjann-à níng, àràg barà wùn aswam Shìdun dinya sig big.

Big Zig Yag Yesu Wùn Ajann-à Níng Mà Lu Shìdun

21 Ayúnnu sa awinyin fòr, bá kyag Yesu jurwá, n bar zinnwá Yesu àràg barà wùn aswam Shìdun dang sig á sai-à nàwá yìm fig ma finn bàna.

22 Ayúnn-à Maryamu má sa kyàr dirwá fòr barà doka Musa dang sig, sái big zig Yesu n zig yag ku mà lu Shìdun á Urushalima jirà abig sinn ku á pyànn Shìdun,

23 jir kai bàna doka Shìdun dang rag, “Wà uwà ma mà wùn màsábwá wunù, bá zig yag ku mà lu Shìdun àjirà abig ya ku Shìdun.”

24 Maryamu sa kyàr dirwá ma yann àlàb pyànà, jir kai bàna jir Shìdun dang rag, “Bá sa kyàr ma yann àlàb lu pyànà kó àlàb awúnn pyànà.”

25 Mpir zyun shi sig màhàn á swann Urushalima, zinnwá í Simiyan. Ku í mpir òsàn, ku ri wib Shìdun. Awun Shìdun shi sig á pìkyinnwá ni. Ku ri shi kir àyúnn-à Shìdun má swam bi wùnwá á byar mpir Israilaká a wàníng sa shang big.

26 Awun Shìdun tìya sig ku kwá wu fig bàna, sái kwa myàng hing Kristi zyun-à Shìdun má swam bi.

27 Awun Shìdun dinya ku aku kà yag mà lu Shìdun. Yusufu ma Maryamu zig kà Yesu wùn àjann-à níng mà lu Shìdun jirà abig sa bu-à doka dang sig.

28 Simiyan zig wùn àjann-à níng, n wau swann sig ku, mi ri yan Shìdun, mi ri dang rag,

29 “Shìdun zyun-à màmm sig yi,

tàma-à níng ò myàng hing wùnwú, àràg barà wù rì dang sig.

Kó ma wu tàma-à níng, sànn hing,

30 jir kai bàna tàma-à níng zumí myàng hing wùn azimwú,

zyun-à má zig zu mpìrká á bu pyìrbá ni,

31 wà à swam bi sig, jirà mpìrká bidim pár abig myàng ku.

32 Kwá tàg mpir nu jìrká kim kim gbìb-à bá bàg.

Ba wib mpir Israilaká á jir shinnwá ni.”

33 Ta wùn-à ma nàwá sa mamaki ma jìrká Simiyan dang sig á shinn wùn àjann-à níng.

34 I byar-à hi, Simiyan vig Shìdun aku sinn big á byar-à òsàn, n dinya Maryamu na Yesu n rag, “Wùn-à níng í àsàin-à má sa mpìrká nìnànn nímá má kù, ama mpìrká nìnànn nímá má dù nann á shinnwá ni á jànn Israila,

35 jir kai bàna kwá dang kyàr vinn rìg bu-à mpìrká nìnànn nímá ri kyab á pìkyinnbá ni. Wù Maryamu, pìkyinnwú má bai àràg big twìb kà sig wù kafai á pìkyinnwú ni.”

³⁶ Uwà zyun shi sig mà lu Shìdun, zìnnwá í Hanatu. Ku í wùn Fanuyila, yiwai mpirká ma Ashiru. Ku í àwàutím, ku rì shi sig á lu nùwá ni jì sùmpyànn.

³⁷ Daga àyúnn-à nuwá wu sig, ku í wà ki, hár tàma-à níng jiwá dìb-yina agban yina. Ku ri yag kyann mà lu Shìdun, fi ma ayúnn. Ku ri vig Shìdun, ku ri sinn nu tinn.

³⁸ Uwà-à níng bì fòr á byar-à wùn àjann-à níng shi sig. Ku yan Shìdun á shinn wùn-à níng. Ku dinya mpirká nìnnànn nímá jír á shinn wùn àjann-à níng nì. I mpirká ri shi kir àyúnn-à Shìdun má sa shang bir mpirká mà Urushalima níng.

Yusufu Ma Maryamu Zig Yag Yesu Mà Swann Nazarat

³⁹ Barà big sa vinn rìg bu-à jír Shìdun dang rag abig sa níng, sái big í kàng yag rìg-à mà jànn Galili, á finn swannbá ni mà Nazarat.

⁴⁰ Wùn-à níng wài gbam rìghing. Ku yar rìghing, mi ri wib Shìdun. Shìdun ri sa sànn ya ku.

Yesu Wùnshái-à Níng Kà Shi Sig á Lu Shìdun

⁴¹ Tawá ma nàwá ri yag kyann mà Urushalima jir shinn àyúnn wùwài, zìnn àyúnn-à níng hi í àyúnn Pim Wam Zu.

⁴² Yesu jiwá fòr jì dwib agban pyànnà. Ku ma káníng ri yag rág í zyun mà Urushalima àràg barà big ri yag kyann àyúnn ùwài-à níng.

⁴³ Barà big sa vinn rìg bu-à zig yag sig big, sái big ri kàng yag rág mà lu-à ni. Sái Yesu í sar rìg-à á Urushalima, tawá ma nàwá yì fig bàna.

⁴⁴ Big ri kyab rag káhi kwá áyaubá ni, hár big kyann kyonn hár àyúnn kà. I byar-à big yàn kyann ku áyau bar yiwaiwá big ni, mà jàuwá big ni, áyau barà big yag sig níng.

⁴⁵ Big dìg fig ku bàna. I byar-à big í kàng yag kàng rìg-à mà Urushalima, mi ri yàn kyann ku.

⁴⁶ Ayúnn su sara, í wà big yàn dìg rag ku mà lu Shìdun ni. Ku shi kà sig áyau àgbam malamká ri tàg bu. Ku ri fig jírba, mi ri bib káníng jír tinn.

⁴⁷ Mpìrká fig sig jírwa níng, big sa mamaki, jir kai bàna ku shi sig ma yar. Jír-à ba bib ku, ku ri zìm òsàn.

⁴⁸ Barà nàwá ma tawá myàng ku, sái big sa mamaki. Nàwá dang rag, “Wùnmi, á myàng, sáshinn à sa yì àdòníng rà? A myàng, yì ma tawú ri yàn kyann wù hár pikyinnýi bai rìghing.”

⁴⁹ Sái ku dinya káníng rag, “Bu-à sa níng ri yàn kyann mì àdòníng í jir kai rà? Níng yì fig wà ò shi sig á lu tamí ni bàna rà?”

⁵⁰ Big fig yì fig bu-à ku dinya sig big níng bàna.

⁵¹ A byar-à níng hi, Yesu kàng yag ma big í zyun mà Nasarat. Ku ri wib káníng. I barà nàwá ri kyab bu káníng á pikyinnwá ni bidim pár.

⁵² I byar-à Yesu ri wài. Yarwá ri swàb kà tinn. Shìdun ri zìm ku, mpìrká ri zìm ku tinn.

*Jir Shìdun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Yoh 1:19-28)*

3

¹ Asai-à Kaisar Tibaryus na sig kùrwá hár jì dwib agban swana níng, Shìdun dang jír ma Yohanna, í sai-à Buntus Bilatus í gwamna á jànn Yahudiya, Hirudus í gwamna á jànn Galili, Filibus wunzà Hirudus í

gwamna á jànn Ituriya mà jànn Tarakunitis, Lisaniyas í gwamna á jànn Abiliya,

² Hanana ma Kayafa í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun. A sai-à níng hi, Shìdun dang jír ma Yohanna wùn Zakariya mà awúnn-à ni.

³ I byar-à Yohanna dù n yag rìg mà jànn agunn Ning Urdun, ku ri dang jir Shìdun màhàn, ku dang rag, “Aning fim bu pyìrká ning ri sa. Abig wau níng òr batisma, jirà Shìdun aku yafa ya ning bu pyìrká buná.”

⁴ Yohanna í zyun-à Ishaya wùn aswam Shìdun rì dang sig jír á shinnwá ni. Ku ba sig rag,

“Mpir zyun-à má swam yag ku níng, ku shi sig mà awúnn-à ni,

ku ri dinya mpìrká jír mí rag,

‘Aning wàu kyar gbìb-à Shinn Luyí má bàg áni.

Byar-à gbìb-à gor sig níng, aning wàu lafinn yag rìg mà pyànn.

⁵ Kó shar-à áni bidim pár, abig wàu jì dim rìg,

kó shinnkwinn-à áni abig wàu bab jànn rìg.

Abig wàu lafinn rìg gbìb-à hi, ma abig sa jann rìg.

⁶ I byar-à kó ni bidim pár má myàng barà Shìdun sa wìm zu sig mpìrká buwá.’ ”

⁷ A byar-à níng hi, bìr mpìrká ri bi á byar Yohanna aku wau big òr batisma. Ku dinya káníng rag, “Níng í bushùwí big, í ni dinya sig ning í ni rag, ‘ná zu shwìn bu-à Shìdun dang sig rag kwá swam bi níng’ rà?”

⁸ Aning sa bu-à mpìrká má yì rag níng fim rìghing bu pyirná. Kada aning dang ma shinn ná rag, ná zìg zu shinn ná á shwìn-à rì bi níng ni, jirà taná í Ibrahim níng, bàna. N dinya ning, Shìdun má sa yì bu-à ku ri zìm, kwa zìm hìng, kwá zìg abàn káníng má màmm yann adaká bu Ibrahim ma kàhi.

⁹ Aki shi sig áni zyun-à bá kyag ta wann rìg bín-à ma wan fig awan òsàn bàna, bá ta kà rìg mà pyìr-à ni.”

¹⁰ I byar-à mpìrká bíb ku rag, “Wà má àdòníng yá sa í kai rà?”

¹¹ Ku dinya káníng rag, “Mpir-à ma shi sig ma jà pyànà aku ya jàuwá zyun-à bàna ma kàhi níng, zyun. Mpir-à ma shi sig ma buju, aku ya mpir-à bàna ma kàhi.”

¹² Mpìrká ri zìg bàì jànn-à níng bi sig abig wau big òr batisma, big bíb ku rag, “Malam, yá sa í kai rà?”

¹³ I byar-à ku dinya big rag, “Kada aning zìg wam zu nu-à big dinya sig níng bàna.”

¹⁴ Sojaká kàhi bíb ku rag, “Buyí yá sáshinn rà? Yá sa í kai rà?”

Ku dinya big n rag, “Kada aning gbar shwar bu zyun á vù mpìrká ni bàna, kada aning yan ta mpir átai bàna tinn. Aning bìr pìkyinn ná á bàì swànná ni kawai.”

¹⁵ I byar-à mpir káníng kyab jír á pìkyinnbá ni, n dang rag, “Kó Yohanna í Almasihu-à Shìdun dang rag kwá swam bi níng rà?”

¹⁶ I byar-à Yohanna dinya big n rag, “Mì ri wau òr batisma ma zàpìr, ama mpir zyun má bi kwá shi àgbammí, kó jùr tabarwá má, òr fòr fig wà má finn sar bàna. Kwá wau níng òr batisma ma Awun Shìdun ma pyìr.

¹⁷ Shìdun má zìg zu rìg mpìrká buwá. Mpìrká ma í buwá bàna, kwá wir kà rìg káníng á pyìr-à má dim fig á dim bàna, àràg barà mpir ri pìm

zu asinn za á za-à ni, mi ri wìr gbam rìg yìr za-à, mi ri zìg asinn-à mi ri wìr kifinn rìg níng.”

¹⁸ Yohanna dinya mpìrká jir Shìdun á shinn buká nìnànn nímá.

¹⁹ Sáí ku dinya kùr Hirudus jír á shinn bu-à wàníng sa sig bai n zìg rìg sig wà wunzà wàníng níng, uwà-à hi big ri bar ku Hirudiyas. Hirudus sa sig buká sànn fig bàna kim kim.

²⁰ Sáí ku sa swàb kà bu-à sànn fig bàna, n pànn rìg Yohanna n kìg kà á tonn fi.

Yohanna Wau Yesu Dir Batisma
(Mat 3:13-17; Mar 1:9-11)

²¹ Barà Yohanna wau vinn rìg mpìrká òòr batisma àdòníng, sáí Yesu bi abig wau ku tinn. Barà Yohanna wau vinn rìg ku òòr batisma àdòníng, sáí ku dang jír ma Shìdun. A byar-à hi, waisháú-à í pù finn-à sa hauu.

²² I byar-à hi, big myàng Awun Shìdun wann bi n kir wann á shinn Yesu ni, àràg àlàb. I byar-à big fig nài abor wann bi mà wai, n dang rag, “Wù í wùn azimmí. Pikiyinnmí ri fig àjwàrwú wàni.”

Swai Mpìrká Bu Yesu
(Mat 1:1-17)

²³ Sai-à Yesu dang jag jir Shìdun ku shi sig ma ji dizyun agban dwib. Big sìn sig rag, ku í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Hali.

²⁴ Hali í wùn Matati, Matati í wùn Lawi, Lawi í wùn Malki, Malki í wùn Yanna, Yanna í wùn Yusufu,

²⁵ Yusufu í wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Amos, Amos í wùn Nahoma, Nahoma í wùn Hasli, Hasli í wùn Najaya,

²⁶ Najaya í wùn Maatha, Maatha í wùn Mattathiya, Mattathiya í wùn Shimi, Shimi í wùn Yuseka, Yuseka í wùn Joda,

²⁷ Joda í wùn Yohanna, Yohanna í wùn Risa, Risa í wùn Zarubabila, Zarubabila í wùn Shaaltilla, Shaaltilla í wùn Niri,

²⁸ Niri í wùn Malki, Malki í wùn Addi, Addi í wùn Kusama, Kusama í wùn Almodama, Almodama í wùn Iri,

²⁹ Iri í wùn Joshuwa, Joshuwa í wùn Aliazara, Aliazara í wùn Yorima, Yorima í wùn Matati, Matati í wùn Lawi,

³⁰ Lawi í wùn Simiyan, Simiyan í wùn Yahuda, Yahuda í wùn Yusufu, Yusufu í wùn Jonam, Jonam í wùn Aliyakima,

³¹ Aliyakima í wùn Malaya, Malaya í wùn Mainana, Mainana í wùn Matthata, Matthata í wùn Nathana, Nathana í wùn Dawuda,

³² Dawuda í wùn Yassa, Yassa í wùn Obida, Obida í wùn Buaza, Buaza í wùn Salmuna, Salmuna í wùn Nahashuna,

³³ Nahashuna í wùn Aminadabu, Aminadabu í wùn Arama, Arama í wùn Hasaruna, Hasaruna í wùn Parisa, Parisa í wùn Yahuda,

³⁴ Yahuda í wùn Yakub, Yakub í wùn Ishaku, Ishaku í wùn Ibrahim, Ibrahim í wùn Taraha, Taraha í wùn Nahura,

³⁵ Nahura í wùn Saruja, Saruja í wùn Rauwa, Rauwa í wùn Falaju, Falaju í wùn Abiru, Abiru í wùn Shalahu,

³⁶ Shalahu í wùn Kinana, Kinana í wùn Arfakshada, Arfakshada í wùn Sama, Sama í wùn Nuhu, Nuhu í wùn Lamaka,

³⁷ Lamaka í wùn Matushalaha, Matushalaha í wùn Enok, Enok í wùn Yarada, Yarada í wùn Mahalailu,

³⁸ Mahalailu í wùn Kanana, Kanana í wùn Anosha, Anosha í wùn Shitu, Shitu í wùn Adamu, Adamu í wùn Shìdun.

4

Shaitan Màg Màg Fig Yesu, Aku Sa Bu-à Bibai
(*Mat 4:1-11; Mar 1:12-13*)

¹ Awun Shìdun shi sig á pikyinn Yesu ni wàni. Ku kàng bi sig mà Ning Urdun. Awun Shìdun zig yag sig ku mà awúnn-à ni.

² Ku shi màhàn hár su dipyànà. Shaitan shi sig ma ku á byar-à ku shi sig níng, mi ri màg màg fig ku, aku sa bu bibai. A su káníng hi ni, ku ji fig bu bàna. Barà su-à vinn vinn níng, í wà amor gban rag ku.

³ Shaitan rag, “Wà wù má wùn Shìdun, á dang abàn-à níng aku kàng buju n myàng.”

⁴ Yesu zìm n rag, “Big ba sinn sig á tarkada Shìdun rag, ‘Mpir má shi fig ma yonki íri jir buju ji bàna.’ ”

⁵ Sái Shaitan zìg dù yag ku mà wai, n tiya ku byar shu kùrká á dunyaru bidim pár àràng barà big ri mig kinn zu mi ri pù finn.

⁶ Shaitan dinya ku n rag, “Má ya wù gbam á shinnbá ni bidim pár, jir kai bàna big ya sig mì. Má ya mpir-à mi ri zìm aku pànn.

⁷ Wà wa binn kir wann hing á jìnn ni ma wib hing mì, bu káníng bidim pár má shi í buwú.”

⁸ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Jir Shìdun dang sig rag ‘A wib íri Shinn Luwú Shìdun ku awinwá ni.’ ”

⁹ Sái Shaitan zìg yag ku mà Urushalima n zìg dù nann zu ku mà wai á shinn lu Shìdun, n dang rag, “Wù Yesu, wa dang rag wù í wùn Shìdun, á pìm tìg wann bi á jìnn ni,

¹⁰ jir kai bàna jir Shìdun dang rag, ‘Kwá swam bi yann aswamwá big abig myàng kwonn ma wù í zyun.

¹¹ Bá jag vù má pànn wù, àjirà kada á wab barwú abàn bàna.’ ”

¹² Yesu zìm n rag, “Big ba sig n rag, ‘Kada á màg màg fig Shìdunwú bàna.’ ”

¹³ Barà Shaitan màg màg fig kinn rìg Yesu àdòníng, ku dù dà fim ma wàníng mì yag rìg-à.

Yesu Sa Jag Swàmwá Mà Galili
(*Mat 4:12-17; Mar 1:14-15*)

¹⁴ Barà Yesu kàng yag mà jànn Galili, gham Awun Shìdun shi sig ma ku. Taiwá kyann kàng kwib vinn rìghing kó áni bidim pár.

¹⁵ Ku ri tàg mpirká bu á tonn bìr kwonnká ni, big ri yan ku.

Mpirká Mà Jànnwá Ni Mà Nazarat Ngàng Ku
(*Mat 13:53-58; Mar 6:1-6*)

¹⁶ Sái Yesu dù màhàn, n kàng yag mà jànnwá ni mà Nazarat, í byar-à ku wài gham sig màhàn. Ku yag àràng barà ku rii yag jwar kyann, n yag mà tonn bìr kwonn. Ayúnn Asabar, ku yag n yag jangga ya mpirká jir Shìdun màhàn.

¹⁷ Big du ya ku tarkada Shìdun zyun-à Ishaya mpir-à rii dang kyann jir Shìdun ba sig. Ku pù fim n dìg byar zyun big ba sig rag,

¹⁸ “Awun Shìdun shi sig á shinnmí ni, jir kai bàna ku shig zu sig mì n dinya mpir ashiká jir àjwár á shinnwá ni. Ku swam bi sig mì n dang abig zìg zu mpir á tonn fi, n dàb gham àfau abig myàng, n zìg zu mpirká big ri lir ji,

19 ñ dinya mpìrká jír ñ dang rag àyúnn-à Shìdun má zìg zu mpìrká buwá bi fòr hing.”

20 I byar-à ku bir dim rig tarkada-à n ya kàng rig mpìr-à sar sig mà pyànn, mi í shi wann rig-à. I byar-à kó ni mà finn tonn-à ni myàng gbam sig ku kyarr. Big ri zìm abig fig jír-à má zu á nuwá ni.

21 Sái ku dang swàb kà n rag, “Janá-à níng jír-à ñ jangga sig níng sa hing àjai á zuná ni.”

22 Big bidim pár big yan ku, n sa mamaki ma jírka ku dang sig níng. Hár big dang rag wàníng má shi wùn Yusuflu ràu.

23 Yesu dinya big rag, “N yì hing ná dinya mì tinn jír-à níng má rag, ñ dàb gbam shinnmí, wà mì má adàb dor. Ná dang rag, buká ning fig ñ sa sig mà swann Kafarnahum níng, ñ sa á jànnmí ni tinn.”

24 Ku dinya big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, wùn aswam Shìdun á jànnwá ni big ri zìm fig abig fig jírwa bàna.

25 Ama mì ri dinya ning í jír àjai, á sai-à Iliya rii dang kyann jir Shìdun, shyù tab fig á Israila bàna hár ji sara big sònn sùnnjin. Buju bàna á jànn-à ni. A sai-à níng hi uwá kíkà nìnànn nímá shi sig mà Israila.

26 Ama Shìdun swam yag fig Iliya aku yag sa shang uwá káníng bàna. Sái ku swam yag wàníng á byar uwá ki zyun mà Zarifat á jànn Sidon.

27 Sai-à Aliyasha rii dang kyann jir Shìdun níng, mpìr àkùnn big ri nìnànn nímá mà Israila. Ama ku dàb gbam fig big bàna, sái Naaman mpìr-à mà Suriya áwinwá.”

28 Barà mpìrká shi sig á tonn bìr kwonn-à ni fig àdòníng, big bidim pár pìkyinnbá í bai rig-à á shinn Yesu ni.

29 I byar-à hi big pim dù nann zu, n zìg zu rig ku á finn swann-à ni, n zìg yag ku ma kwib swann-à ni mà byar agau. Big ri zìm abig tìr ta kà ku àni.

30 Ama ku kyann vù kà áyaubá ni, mì yag rig-à. Big yì fig bàna.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Zyun-à Wàu Dab Sig (Mar 1:21-28)

31 I byar-à Yesu yag mà Kafarnahum á jànn Galili. Ayúnn Asabar ku tàg big bu màhàn.

32 Mpìrká sa mamaki ma bu tàgwá, jir kai bàna jírwa shi sig ma gbam.

33 Barà ku ri tàg mpìrká jir Shìdun mà tonn bìr kwonn-à ni, sai mpìr zyun wàu dab sig ku, ku yan ta Yesu nài yán,

34 n rag, “Yesu mpìr Nazarat, á dù áyág, bu-à dù wù ma yi í kai rà? A bi síg jir á gban rig yi rà? N yì rìghing wù, wù í wùn kyìkyàr zyun-à Shìdun dwim bi sig níng.”

35 Yesu dinya wàu-à níng hi n rag, “A mìb nuwú, á zu bi á òr mpìr-à níng hi.” Wàu-à níng gbar ta wann mpìr-à níng á jinn ni n fim rig ku. Mpìrká màhàn ri myàng. Dìrwá bu zyun sa fig rag ku bàna.

36 Mpìrká sa mamaki n dang rag, “Wàníng í atàg kai rà? Hár Yesu dang jír ma gbam, í wà wàuká ri wib kyann ku, mì ri zu á òr mpìrká ni.”

37 Tai bu-à ku sa sig níng kù akigtái, hár jànn-à bidim pár fig vinn rìghing.

Yesu Dàb Gbam Mpìrká Nìnànn Nímá (Mat 8:14-17; Mar 1:29-34)

³⁸ Barà big dù á tonn bìr kwonn-à ni, àyúnn-à hi ku yag mà lu Siman. Na wà Siman fig fig àjwár bàna. Awàu pànn sig ku. Big vig ku aku dàb gban wàning.

³⁹ Ku sar á shinn wàning ni. N yan ta awàu-à níng. I nànn-à hi awàu-à dà finn rig ku. Ku dù nann hár n yag sa ya káníng buju.

⁴⁰ Barà àyúnn-à kà, mpìrká zìg zu bi mpìr dorká kim kim á byar Yesu ni aku tib big vù á dir. Ku tib big bidim pàr, big gban rig.

⁴¹ Wàuká ri zu bi á dir mpìrká ni nìnnànn nímá. Big ri wa nài yán, mi ri dang rag, “Yesu, wù í wùn Shìdun.”

I byar-à ku kan dim rig káníng, kada a káníng dang jír bàna, jir kai bàna big yì rìghing ku í Almasihu wà Shìdun swam bi sig.

*Yesu Dang Jir Shìdun á Byarká Nìnnànn Nímá
(Mar 1:35-39)*

⁴² Barà byar-à ri kyàr àdòning, ku zu n yag mà byar zyun, byar-à mpìr bàna. Sái bìr mpìrká nìnnànn nímá ri yàn kyann ku, big yag fòr mà byarwá ni. Big ri zìm abig kan dim rig ku, aku dù dà fim finn swannbá bàna.

⁴³ Ku dinya big rag, “Sàn sig wà í dinya mpìrká mà finn swannká káhi kim kim jir Shìdun tinn, jir kai bàna í swàm bu-à Shìdun swam bi sig mì ñ sa.”

⁴⁴ I barà ku shi mi ri dang kyann jir Shìdun á tonn bìr kwonnká á jànn Yahudawaká ni.

5

*Yesu Bar Jag Mpìr Káníng Abig Shi Yann Sukàwá Big
(Mat 4:18-22; Mar 1:16-20)*

¹ Su zyun Yesu sar sig á nu Ayunn Janisarata, ku ri tàg jir Shìdun. Mpìrká nìnnànn nímá sar kàng kwib sig ku áni, big ri fig jir Shìdun.

² Ku myàng kòr pyàná shi sig á nu zàpir-à ni, mpìr agban jáiká sinn sig ñ, big zu rìghing áni. Big ri tu kyàr birgibá.

³ Ku kà á finn kòr zyun ni, í kòr Bitrus, í wà ku dinya wàning rag a wàning ya kà yag ku mà yau zàpir-à ni tìti. Ku shi sig á finn kòr-à ni, mi ri dinya mpìrká sar sig á myann níng jir Shìdun.

⁴ Barà ku dang vinn rig jír wá, ku dinya Bitrus rag, “A ya kà yag kòr-à níng mà yau, ma aníng wír kà birginá.”

⁵ I byar-à Bitrus dinya ku n rag, “Asàin Luyí, nà níng yi nà na fig aná bàna, yi ri sa swàm. Yí dig fig bu bàna. Ama barà à dang hing níng, má wír kà birgi-à hi.”

⁶ Barà big wír kà wann birgi-à níng àdòning, í byar-à hi big pànn jái wàni, hár birgibá ri ka, jir kai bàna jái-à mònñ kab gban.

⁷ I byar-à hi big bar bi jáubá mà kòr zyun ni kim a káníng bi gbar zu shang big. I byar-à káníng bi n gbar zu jái mònñ gban rig kòr pyàná káníng, hár kòrká shi shirag má sib kà wann rig á zàpir-à ni.

⁸ Barà Bitrus myàng àdòning, ku binn kir wann á pyànn Yesu ni n dang rag, “Asàin Luyí, á dù á fim mì, jir kai bàna mì í mpìr bu pyir.”

⁹ Ku ma mpìrká dà níng, mamaki pànn rig big á jir jái yanyínká big gban sig níng.

¹⁰ Yann Zabadi, Yakubu ma Yohanna, big sa mamaki tinn. Big ma Bitrus nu swàmbá ñzyun. Yesu dinya Bitrus rag, “Kada á shàr zinn bàna. Daka

tàma-à níng, wá pànn zìg bi rág mpìr á byarmí ni, ma wà wá pànn rag jái.”

11 I byar-à big yag zìg kòrbà á nu zàpìr-à ni, n fim kó kai bidìm pàr, n bàg rìg Yesu.

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Akúnn
(Mat 8:1-4; Mar 1:40-45)

12 Barà Yesu shi sig mà finn swann zyun ni, mpìr zyun bi, òr wá bidìm pàr íri dor àkúnn. Barà ku myàng Yesu àdòníng, ku bìnn kir wann á pyànn wàníng ni, n vig wàníng rag, “Shinn Luyí, wa zìm hing, à shi sig ma gbm-à wá dàb gbm mì.”

13 I byar-à Yesu du yag vùwá n tib ku vù á òr-à ni n rag, “N zìm hing, á gbm á dorbú ni.” I byar-à hi wunù-à níng í gbm rìg-à. Dor àkúnn-à níng dà fim rìghing ku.

14 Sái Yesu twìb ku byur n rag, “Kada á dinya mpìr bu-à sa sig wù níng bàna, ama á yag mà lu Shìdun ni. A yag tiya àgbam-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni òr wá, ma á ya bu màhàn àràg barà Musa dang sig abig sa, jìrà mpìrká abig myàng barà à gbm rìghing níng.”

15 Ama tai Yesu kyann kàng kwìb vinn rìghing byarká bidìm pàr. Mpìrká ri bi abig fig jìrwá, aku dàb gbm big dorbá tinn.

16 Kó ákaun ku ri yag, mì ri yàn kyann byar awù aku shi màhàn, jìrà aku wìb Shìdun ma aku vig wàníng.

Barà Yesu Dàb Gbam Mpìr Dir Wu Titag
(Mat 9:1-8; Mar 2:1-12)

17 Ayúnn zyun barà ku ri tàg mpìrká bu, Farisawaká ma malamká shi sig màhàn. Big bi sig mà kauyéká kim kim kim á jànn Galilì ma jànn Yahudiya ma finn swann Urushalima. Gbm Shìdun shi sig á byarwá ni jìrà aku dàb gbm mpìr dorká.

18 Mpìrká káhi swann zìg bi sig mpìr-à òr wá wu tag sig á syu. Big ri zìm abig zìg kà yag ku mà finn tonn-à ni, abig jag wann ku á pyànn Yesu ni.

19 Big zìm abig du kà yag ku áyau bìr mpìr káníng, aku fòr yag á byar Yesu ni. Big òg fig pyù-à bàna. Sái big nann zu yag mà shinn tonn-à ni mà wai, n fòr yag mà byar Yesu ni, n sinn wann bi wunù-à níng á pyànn Yesu ni áyau bìr mpìrká ká kwonn kàng kwìb sig ku áni níng, mì ri myàng barà ku na sig á syu-à ni mà pyànn Yesu ni.

20 Barà Yesu myàng mpìrká zìg bi sig ku níng bìr hing pikyinnbá á byarwá ni, í byar-à ku dang rag, “Jàumí, ò yafa ya rìghing wù bu pyìrwú.”

21 Farisawaká ma malamká ri kyab á pikyinnbá ni, n dang rag, “Mpìr-à níng sinn kàng sig shinnwá á shinn rà? Ku ri sa bai zinn Shìdun. Mpìr-à má yafa ya mpìr bu pyìrwá bàna, sái Shìdun.”

22 Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab. Ku bib káníng n rag, “Sáshinn ning ri kyab bu káníng á pikyinn ná ni àdòníng rà?

23 Wà ma dang rag, ‘N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú,’ ma wà ma dang rag, ‘A dù nann zu mà á kyann kyonn,’ í wà áni fonn kab sig nì rà?

24 Ama má tiya ning rag, mì Wùn Mpìr Jìkwinn ò shi sig ma gbm á dunyaru barà má yafa ya mpìr bu pyìrwá.” I byar-à ku dinya mpìr-à òr wá wu tag sig níng n rag, “A dù nann zu, á pinn syuwú, á kàng yag mà luwú ni.”

²⁵ A byar-à hi big rag abig myàng níng, ku dab dù nann zu n zìg syuwá, n yag mà luwá ni mi ri swam yan yag zinn Shìdun á gbìb-à ni.

²⁶ Kó ni sa mamaki hár zinn sa rìg big, big swam yan Shìdun swam yan yan yan. Big dang rag big myàng hìng bu àpyú jan-à níng.

Yesu Bar Lawi a Wàníng Shi Wùn Sukàwá

(Mat 9:9-13; Mar 2:13-17)

²⁷ I byar-à Yesu fim rìg finn swann-à, mi ri yag. Ku yag n yag dig mpìr zyun ri zìg bàì jànn, wàníng shi sig mà nu swàmwá ni, zinnwá í Lawi. Ku dang rag a wàníng fim rìg swàm bàì jànn-à níng, a wàníng bàg ku.

²⁸ Lawi fim rìg swàmwá, n dù n bàg yag rìg Yesu.

²⁹ Lawi bar Yesu a wàníng yag ji buju mà luwá ni, ma mpìrká nìnnà nímá, ma mpìr azìg bàì jànnká tinn. Big ri kwonn ji buju á bir-à ni.

³⁰ Ama Farisawaká big malamká dang jír ma yann sukàkà n rag, sáshinn ning ri ji kwonn buju ma mpìr bu pyìr káníng rà?

³¹ Yesu zìm n dang rag, “Mpìr-à shi sig ma gham òr, ku ri yàn fig adàb dor bàna. Sáì mpìr-à òrwa ma ri wúwa í mpìr-à ri yàn kyann adàb dor.

³² N bi sig á dunyaru jirà ní dinya mpìr bu pyìrká abig vim bìr bi pikyinnbá á byar Shìdun. N bi fìg á byar mpìrká ri kyab rag big í mpìr sisàn níng bàna.”

Big Bib Yesu Abib á Shinn Nu Sinn

(Mat 9:14-17; Mar 2:18-22)

³³ Big dang rag, “Yann suká Yohanna big ri sinn kyann nu sinn, mi ri vig Shìdun tinn. Hár yann suká Farisawaká má ri sa àdòníng tinn. Ama yann sukàwú big ri ji, mi ri wa.”

³⁴ Yesu bib big rag, “Níng ri kyab rag sai-à mpìrká ma ri nu ban bá sinn nu rà? Bá sinn fig nu bàna. Bá ji buju ma mpìr-à zìg sig uwà-à níng.

³⁵ Ama àyúnn-à ki ma zìg rìghing wunù-à níng, àyúnn-à níng hi jàuwá big má sinn nu.”

³⁶ Yesu sa misali n dang rag, “Wá gìb ka jà àpyú, má kwìb bàg kwonn ma jà àkor rà? Wì. Sáì jà àpyú bá kwìb bàg kwonn ma àpyú. Ma í nímá bàna, àkor-à má ka zu rìg. Má bànn kwonn fig bàna.

³⁷ Mpìr má wìr kà fig zàn inabi àpyú á wau àkor bàna, zàn inabi àpyú sáì wau àpyú tinn. Zàn inabi àpyú ba wìr kà hìng á wau àkor má lib gbànn kífinn rìg, wau-à má ka rìg.

³⁸ Zàn inabi àpyú big ri wìr kà á wau àpyú.

³⁹ Kó ni zìm kab sig zàn inabi àkor ma àpyú-à. Big dang rag, ‘Sù àkwor-à sànn kab síg nì.’ ”

6

Big Bib Yesu Jír á Shinn Swàm Ayúnn Asabar

(Mat 12:1-8; Mar 2:23-28)

¹ Ayúnn su zyun í àyúnn Asabar, Yesu ri wam zu yag ma yann sukàwá big á da jímyànn zyun ni. I byar-à yann sukàwá big gbar kab jímyànn-à, mi ri pìg zwam.

² Sáì Farisawaká káhi dang rag, “Bu-à sa níng ri sa bu-à á dokayí ni sànn fig wà abig sa àyúnn Asabar bàna í jir kai rà?”

³ I byar-à Yesu bib big n rag, “Asáì níng jangga fig bu-à Dawuda ri sa sig bàna rà? Ku fig amor ku ma mpìrká ku ma káníng ri yag kyìnn í zyun.

⁴ Ku kà yag mà lu Shìdun ni, ku zìg brodi-à big wib sig Shìdun ma kàhi níng, n ji n ya mpìrká buwá a káníng ji tinn, wà zyun-à sàñ fig wà abig ji bàna, sáì àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng má ji í ni. Ama big ji rìghing.”

⁵ I byar-à Yesu dang vinn rìg jír-à n rag, “Mì Wùn Mpìr Jíkwìnn, bigmí ò shì sig ma gbam barà má dang bu-à mpìr má sa àyúnn Asabar.”

*Yesu Dàb Gbam Mpìr-à Vùwá Wu Tag Sig
(Mat 12:9-14; Mar 3:1-6)*

⁶ Ayúnn Asabar zyun, ku yag mà tonn bìr kwonn-à ni, ku ri tàg mpìrká jir Shìdun. Mpìr zyun shì sig áyaubá ni, vim nùwá wu tag rìghing.

⁷ I byar-à malamká ma àgbam Farisawaká ri wonn myàng Yesu, kó wàníng má dàb gbam mpìr àyúnn Asabar, jirà abig dìg pyù-à bá dang bai ku.

⁸ Yesu yì rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. I byar-à ku dang jír ma mpìr-à vù-à wu tag sig níng, n rag, “A dù nann zu, ma á bì sar áyau bìr mpìr káníng ni áyag.” I byar-à hi wàníng dù n bì sar.

⁹ Sáì Yesu bìb mpìrká ri wonn myàng ku níng jír n rag, “N bìb níng jír. Bu-à doka dang sig í kai rà? Sàñ sig àyúnn Asabar abig sa bu-à òsàn rà, kó bu-à bibai rà? Abig dàb wim mpìr rà? Kó abig fim mpìr aku wu rà?”

¹⁰ I byar-à ku myàng gban rìg káníng bìdìm pàr n dang rag, wunù-à níng aku gbar lafinn vùwá. Wunù-à níng gbar lafinn vùwá àràg barà Yesu dang níng. I nànn-à hi vùwá í gbam rìg-à.

¹¹ I byar-à big nànn rìg àgùnn á jír-à níng ni wàni, mi ri dang jír barà bá sa ma Yesu àni.

*Yesu Shìg Zu Yann Aswamwá Big Dwib Agban Pyàna
(Mat 10:1-4; Mar 3:13-19)*

¹² Ayau suká bó ni, Yesu dù n yag mà wùn mwír zyun ni jirà aku vig Shìdun màhàn. Ku vig Shìdun hár byar kyàr.

¹³ Barà byar-à kyàr àdòníng, ku bar kwonn yann sukáká buwá big, n shìg zu mpìr dwib agban pyàna áyaubá ni. Ku dang rag, káníng í yann aswam, bá shì dang kyann jír wá.

¹⁴ Mpìr káníng í Siman, (í wà Yesu vim bìr zinnwá àpyú big bar ku Bitrus,) ma wunzàwá Andarawus. Kádà níng í Yakubu, ma Yohanna, ma Fìlibus, ma Bartalamawas,

¹⁵ ma Matiyu, ma Toma, ma Yakubu wùn Halfa, ma Siman Zaloti,

¹⁶ ma Yahuda wùn Yakubu, ma Yahuda Iskariyoti zyun-à wann tafinn sig Yesu.

*Bìr Mpìrká Nìnnànn Nímá Bàg Yag Yesu
(Mat 4:23-25)*

¹⁷ Ku ma káníng ri tìg wann bì á wùn mwír-à ni, n fòr bì n sar á byar zyun ni yiyar nímá. Bìr mpìrká nìnnànn nímá shì sig màhàn, mpìrká á byar kim kim á jànn Yahudiya bì sig, ma mpìrká á Urushalima, ma mpìrká àgùnn zàpìr ayunn yiya nímá, big ri bar finn swannká hi Taya ma Sidon. Mpìr káníng bì sig abig fig jír wá, aku dàb gbam big dorbá tinn.

¹⁸ Mpìrká wàu-à dab sig níng, ku dàb gbam rìghing big.

¹⁹ Bìr mpìr káníng kó ni ri yàn pyù-à aku tib Yesu, jir kai bàna gbam adàb dor shì sig á byarwá ni. Gbamwá ri dàb gbam mpìrká bìdìm pàr.

Jír á Shinn Mpìrká Má Fig Ajwár
(Mat 5:1-12)

²⁰ Sái ku myàng yann sukàwá big, n dang rag,
“Ning mpìr ashi káníng, ná fig àjwár,
jir kai bàna ning shi sig á vù Shìdun, ku í kùrná.

²¹ “Ning mpìrká amor-à ri gban tàma-à níng, ná fig àjwár,
jir kai bàna bá pyag ning.
Ning mpìrká ri kig nàikitáú tàma-à níng, ná fig àjwár,
jir kai bàna ná jwann jonn á pyànn.

²² “Wà mpìrká ma ri zib ning, ma ngàng ning, ma swau ning, ma shi sig
ma pikyinn-à pipìr ma ning á jir shinnmí, mì Wùn Mpìr Jíkwin, ná fig
àjwár.

²³ Aning shi ma pikyinn-à mìmìg àyúnn-à hi, aning fig àjwár, jir kai bàna
ná òg ladaná mà lu Tayí ni mà wai. Wàníng í barà yàkúká bigbá ri sa sig
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng áni.

Jír á Shinn Mpìrká Má Wa Shwìn

²⁴ “Ayáa, ning mpìrká shi sig ma bàì,
ning òg rìghing ladaná á myann áyag.

²⁵ “Ayáa, ning mpìrká ri jì mònn tàma-à níng, ná fig amor.
Ayáa, ning mpìrká ri jwann jonn tàma-à níng,
pikyinn ná má bai, ná kig nàikitáú.

²⁶ Ningká big ri swam yan ning tàma-à níng, ná myàng àzing, wàníng í
barà yàkúká bigbá ri sa sig áni ma mpìrká zyun-à ri gim òsáng rag big í
mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng.

Aning Zìm Mpìr Azìbná
(Mat 5:38-48; 7:12a)

²⁷ “Ama mì ri ònya ning, ning mpìrká ri fig jírímí, aning zìm mpìr
azìbná. Aning sa ya mpìr azìbná bu-à òsàn.

²⁸ Aning yafa ya mpìrká ri swau ning. Mpìrká ma du kà ning shwìn,
aning vig ya big Shìdun aku ya big bu-à big ri zìm.

²⁹ Mpìr-à ma dab wù vù sung kyìr, kada á dab ku bàna. A gang ya ku
sung kyìrwú agunn zyun aku dab jakàng. Mpìr-à ma gbar shwar jàwú, á
fim ya ku jà zyun-à dà sig níng, aku zig rig tinn.

³⁰ Mpìr-à ma vig wù bu, á ya ku. Mpìr-à ma tùshwar wù buká buwú,
kada á yàn kyann ku bàna, à fim ya ku.

³¹ Barà ning ri zìm a mpìr sa ya ning níng, ning má aning sa ya mpìr
àdòníng tinn.

³² “Wà na ri zìm íri mpìr azìmná, ná òg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìrká
shi sig ma bu pyìr má, big ri zìm mpìr azìmbá tinn.

³³ Wà má íri mpìrká ri sa ya ning bu-à ning ri zìm, na zìm kab íri big,
ná òg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìr bu pyìrká má, big ri sa àdòníng tinn.

³⁴ Wà má íri mpìrká ning yì sig bá wa ning tonn í wà ná ya tonn íni, ná
òg fig bu zyun bàna. Ai kó mpìr bu pyìr má ri ya mpìr tonn tinn, jir kai
bàna big ri zìm abig ya kàng big ábibìr.

³⁵ Aning zìm mpìr azìbná big. Aning sa ya big bu-à òsàn. Aning ya big
tonn. Kada aning kyab wà bá ya kàng ning bàna. Na sa hing àdòníng,

Shidun má ya swàb kà ning wà mà pyànn. Na sa hing àdòning, ná shi yann Shidun, jir kai bàna ku ri myàng ashi mpìrká bibai ma mpìrká ri swam yan fig ku bàna.

³⁶ Aning myàng ashi mpìr, àràg barà Tayí mà wai ri myàng ashiyí níng.

Kada Aning Wà Kwonn Mpìr Bàna

(Mat 7:1-5)

³⁷ “Kada aning wà kwonn mpìr bàna. Ning má, bá wà fig ning kwonn bàna. Kada aning mam ya mpìr bu-à bibai bàna. Ning má, bá mam ya fig ning bàna tinn. Aning yafa ya mpìr. Ning má, bá yafa ya ning tinn.

³⁸ Aning ya mpìr bu. Bigné bá màg má mùmònn í wà bá ya kàng ning. Ná dig ùwài nímá. Na ya hing títi, bá ya ning títi. Na ya hing ùwài, bá ya ning ùwài.”

³⁹ Yesu dinya big tinn jír káníng n rag, “Ning myàng hing barà àfau ri gbar àfau rà? Má àdòning, big pyàná bidim pár bá kù kà á shar.

⁴⁰ Mpìr-à ma ri shwann bu, kwá kab fig mpìr-à ri tàg ku bàna. Ama wà ba tàg byann hing ku, í wà kwá shi àràg mpìr-à tàg sig ku.

⁴¹ “Sáshinn wù ri dinya jàuwú, ku í mpìr-à bibai, ama à sa kab bu bibai-à í ni níng rà? Sáshinn wù ri dinya jàuwú bu shi sig á yizuwá ni, ama à màmm jànn rìghing buwú shi sig ùwài nímá á yizuwú ni níng rà?

⁴² Sáshinn à dinya jàuwú rag, wá wun zu ya ku bu á yizuwá ni, ama buwú ùwài nímá zyun-à shi sig á yizuwú ni, à wun zu fig bàna níng rà? Wù mpìr kyinn pyàná, á zig zu jag ma buwú ùwài nímá shi sig á zuwú ni níng, àjirà á myàng kyàr, ma á zig zu ya jàuwú buwá tinn.

Mpìr-à Nsàn Má Sa Bu-à Nsàn

(Mat 7:16-20; 12:33-35)

⁴³ “Bín-à nsàn má wan fig awan àbai bàna. Bín-à àbai má wan fig awan nsàn bàna.

⁴⁴ Bá myàng yì bín sisàn á jir awanwá ni. Mpìr má dig fig awan ating á bín sí bàna. Mpìr má dig fig awan murbu á bín bàna. Bín-à nsàn big ri myàng yì ku awanwá ni.

⁴⁵ I barà mpìr shi áni. Mpìr-à sisàn má dang jír-à nsàn, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn-à nsàn. Mpìr-à bibai má dang jír-à àbai, jir kai bàna ku í mpìr pikyinn àbai. Ai bu-à ma shi sig á pikyinn mpìr, í bu-à kwá dang.

Tai Mpìr Ami Tonn-à Nsàn

(Mat 7:24-27)

⁴⁶ “Ning ri bar mì Shinn Luyí, Shinn Luyí. Bu-à sa ning wib fig bu-à mì ri dinya ning bàna í jir kai rà?

⁴⁷ Mpìr-à ma ri bí á byarmí ni, ma ri zìm jírmí, ma wib hing jírmí, má tiya ning misaliwá á shinn mpìr zyun ni.

⁴⁸ Ku shi sig àràg mpìr-à mì sig tonn zyun, n kab zwàun hing mìr tonn-à hár ku mì sig á shinn abàn. Zàpìr-à ma pa kà hing á tonn-à ni, má ning fig kinn-à bàna. Bu-à sa níng, ku kab zwàun hing mìr tonn-à.

⁴⁹ Mpìr-à ma bàg fig jírmí bàna, shi sig àràg mpìr-à mì sig tonn-à, n kab fig mìr-à bàna. Zàpìr bi n pa kà áni, kinn-à í wim wann rig-à wib.”

7

Yesu Dàb Gbam Wùn Lu Agbam Soja Zyun

(Mat 8:5-13)

¹ Barà Yesu dang vinn rìg jír wá bidim par á pyànn mpìrká ni, ku í yag rìg-à mà finn swann Kafarnahum.

² Sai àgbam soja zyun shi sig màhàn ma wùn luwá, zyun-à ku ri zìm wàni. Wàníng na sig dor, hár shi shirag kwá wù wu.

³ I byar-à hi, ku fig tai big rag Yesu ri bi. Ku swam yag àgbam Yahudawaká, jirà á Yesu bi dàb gbam ya ku fàuwá níng.

⁴ To. Big vig Yesu ádàn-à, aku bi ma big, aku dàb gbam ya àgbam soja-à níng wùn luwá. Big rag, “Ku fòr hing wá á sa ya ku,

⁵ jir kai bàna ku ri zìm jír yí. Ku mi ya sig yí tonn shinn kwonn, byar-à yá wìb Shìdun áni.”

⁶ I byar-à hi, Yesu yag ma big. Barà kwá fòr yag mà lu-à hi ni àdòníng, í byar-à àgbam soja-à níng swam yag jàuwá n rag, “Shinn Luyí, àgbam sojaká rag, kada á ya dirwú shwin bàna, ku fòr fig wá wá bi á byarwá ni bàna,

⁷⁻⁸ jir kai bàna ku kinn fig wá kwá bi dìg wù áyág bàna. A dinya ku jír á byar-à à sar sig níng, jirà wùn-à á luwá ni aku gbam rìg. Ku yì hing, jir kai bàna ku shi sig á vù mpìr, ku má, sojaká shi sig á vùwá ni tinn. Kwa dang rag abig yag, bá yag, abig kàng bi, bá kàng bi. Hár ma fàuwá tinn, aku sa wàníng kó wá bó, wàníng ri sa. Ku ri zìm á dang á rag aku gbam. Ku yì hing fàuwá má gbam rìg wá wa dang hing.”

⁹ Barà Yesu fig jír-à níng àdòníng, ku sa mamaki. Ku myàng mpìrká ri bàg ku n dang rag, “Kó áyau Israila, n dìg fig mpìr-à má bir pìkyinnwá á byarmi ni àràg mpìr-à níng bàna.”

¹⁰ Barà mpìr aswam káníng kàng yag níng, big yag dìg fàu-à níng gbam rìghing.

Yesu Dàb Wìm Kàng Mpìr Ma Yonki

¹¹ Nonn fig bàna, Yesu big yann sukàwá big í yag rìg-à mà kauye zyun ni big ri bar Nayin. Bir mpìrká nìnànn nímá bàg yag sig big.

¹² Barà big bi fòr á nu nkyun finn swann-à ni àdòníng, sai big dìg kwonn, big ri swann zu bi ki wunù zyun, ku áwinwá ni á finn nàwá ni. Nàwá í uwá ki tinn. Mpìrká á finn swann-à ni nìnànn nímá bi sig ma ku á bir-à ni.

¹³ Barà Yesu myàng àdòníng, ashi uwá-à níng pànn rìg kù. Ku rag, “A big bàna.”

¹⁴ Ku yag fòr mà byar ki-à ni, n tib vù á bín-à big jag kà sig ki-à áni níng. Mpìrká ri swann yag ki-à níng, í sar wann rìg-à, n sinn wann ki-à á jinn ni. Ku dang rag, “Wunù-à níng, á dù nann zu, á wìm kàng ma yonki.”

¹⁵ Mpìr-à wu rìghing níng, shi dù nann zu, n dang jír ma mpìrká. Yesu zìg ku, n ya kàng ku nàwá.

¹⁶ Sái zinn pànn vinn rìg big bidim pár màhàn. Big ri bar swam yan Shìdun n rag, “Agbam mpìr-à ri dang jir Shìdun shi sig áyauyí ni tàma-à níng.” Mpìrká káhi dang rag, “Shìdun bi hing, jirà aku sa shang mpìrká buwá.”

¹⁷ Tai Yesu níng kàng kwìb vinn rìg jànn Yahudiya ma finn swannká tinn, n yag kó áni bidim pár.

Yohanna Asàin Batisma Bib Yesu Jír (Mat 11:2-19)

¹⁸ Yann sukàkà bu Yohanna dinya vinn rìg Yohanna bu-à Yesu ri sa.

19 Ku bar bi yann sukàwá big pyànà. Ku swam yag big á byar Yesu ni abig bib wàning rag, “Wù í zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim rà?”

20-21 Sáí yann sukà pyànà dìg Yesu á byar-à ku ri dàb dor-à níng. Ku dàb gbam mpìrká shi sig ma dor kim kim. Mpìrká wàu dab sig níng, ku ri kan zu wàuká á òr káníng ni. Ku ri dàb gbam àfauká tinn. Yann sukà pyànà káníng bib ku jír-à Yohanna dinya sig big níng n rag, “Wù í zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng rà, kó ayi shi kir mpìr zyun kim rà?”

22 Yesu dang rag, “Aning yag dinya Yohanna buká ning myàng sig, n fig sig. N dàb gbam rìghing àfauká, big ri myàng rag ma zuba, ò dàb gbam rìghing mpìrká ma kyann sar fig kyonn bàna, big ri kyann rag, ò dàb gbam rìghing mpìr àkúnnká, ò dàb gbam rìghing mpìr sung àkúnnká, big ri fig rag jír, mì ri dàb wim mpìrká wu rìghing, big ri dù nann zu kàng ma yonkibá, mì ri dinya mpìr ashiká jír òsàn á shinn Shìdun.

23 Aning dinya ku, mpìr-à ma fim fig wà bir pikyinn á byarmi ni bàna, Shìdun má sa sà ya ku.”

24 Barà yann sukà Yohanna big yag rìg, sáí Yesu dinya mpìrká kwonn shi sig ma ku níng jír á shinn Yohanna. Ku bib rag, “Níng yag sig mà awúnn-à ni, níng yag myàng sig í kai rà? Níng yag myàng síg byann zyun-à wàu ri gbar níng rà?”

25 Kó níng yag myàng sig í kai rà? Níng yag myàng síg mpìr-à wìr sig jà sísàn níng rà? Wii, mpìrká ri wìr jà òsàn níng, í mpìrká mà lu kùr-à ni.

26 Níng yag myàng sig Yohanna zyun-à Shìdun swam bi sig níng rà? Nn. Ayau mpìrká Shìdun swam bi sig níng, í Yohanna káb ni.

27 I Yohanna zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag, ‘Má swam bi jag mpìr-à aswammí á pyànnwú ni. Kwá sa samyib ya wù gbìb-à wá bàg àni.’

28 Mì ri dinya ning, áyau mpìrká á dunyaru bidim pár, Yohanna kab síg ni. Ama kó mpìr-à títi níng ma kà hing á byar-à Shìdun má na kùrwá níng, ku kab hing Yohanna.”

29 Mpìrká bidim pár zim hing jir Yesu, hár ma azìg bàì jànnká. Big bidim pár big yì hing gbìb Shìdun sà hìng. I byar-à Yohanna wau big òr batisma.

30 Iri Farisawaká ma mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, big ngàng wà Yohanna má wau big òr batisma. Big ngàng rig bu-à Shìdun rag abig sa.

31 Yesu rag, “Mpìrká tàma-à níng í mpìr sung gbam big. Big shi sig àràg yann sung gbam big.

32 Má sa ya ning misali. Big shi sig àràg í yann títi big shi sig á fir jau-à ni. Big dinya bar òrbá n dang rag, ‘Yì gbà òggan òsàn, ama ning gbìb fig jau bàna. Yì dàì junn ashi, ama ning kig fig nàikitau bàna.’

33 Yohanna ji n wa fig ma ning bàna. Níng dang rag ku í mpìr wàu.

34 Mì Wùn Mpìr Jíkwin, mì ri ji, mì ri wa. Níng ri dang rag mì mpìr finn, mì mpìr apyann shin, mì jau mpìr bu pyìrká, mì jau mpìr azìg bàì jànnká.

35 A byar swàm-à mpìr ma ri sa, í byar-à bá yì kó ku í mpìr yar.”

36 Wunù Farisawa zyun bar Yesu a wàníng yag ji buju mà luwá ni. Ku zìm hing. Barà ku shi wann má ji buju-à àdòníng,

37 uwà àyái zyun á finn swann-à ni fig big rag, “Yesu ri ji buju á lu Farisawa zyun ni.” Sáí ku zìg bi byìr zyun-à ri níng swìnn òsàn níng á wùn àkwìnn.

38 Ku bi á sim Yesu ni, mi ri kig, n wìr tag bar Yesu ma zàn mínnwá, n tùn wim rìg ma jinnwá, n mam bar Yesu, n wib ku. N zìg byìr-à níng n wìr ku á bar-à ní.

39 Wunù Farisawa-à níng kyab á kyinnwá ni n rag, “Yesu nìm má mpìr adang kyann jir Shìdun, áí ku nìm má yì rag uwà níng í uwà àyái.”

40 I byar-à Yesu zìm ya ku, n rag, “Siman, mì ri zìm ní dinya wù bu zyun.” I wà ku rag, “To, á dang, Malam.”

41 Sáí Yesu dinya ku misali yìr jír zyun n rag, “Mpìr zyun ya sig mpìr pyàná tonn bàì, ku ya mpìr zyun 500, n ya mpìr zyun 50.”

42 Ama big òg fig bàì-à bá wa kàng ku bàna. Sáí ku yafa ya rìg big pyàná bidim pá. To, áyaubá big pyàná níng, í wa á ni má zìm kab ku rà?”

43 Siman zìm n dang rag, “N myàng zyun-à tonn bàì-à ùwài níma ku yafa ya sig níng, má zìm kab ku í ni.”

Yesu dang rag, “Jírwú à dang níng í ábibir.”

44 I byar-à ku myàng kàng yag uwà-à níng n dang rag, “Siman, á myàng yag uwà-à níng binn kir wann sig á jinn ní áyág. Sai-à ò kà bi á luwú ni níng, à ya fig mì zàpìr ní tu barmí áni bàna, ama ku tu ya rìghing mì ma zàn mínnwá, n tùn wim rìghing ma jinnwá tinn.

45 A ngàng rìghing á bib kà fig mì bu aladayí bàna, ama ku bi n bib kà rìghing mì, hár n wib mì n tu barmí. I barà ò bi níng, ku ri wib mì.

46 A ya fig mì byìr ní pàb á shinnmí ni bàna, ama uwà níng pàb hing mì byìr-à ri níng swìnn á barmí ni.

47 N dinya wù, bu pyirká buwá nìnànn níma níng, ò yafa ya rìghing ku bidim pá, jir kai bàna ku shi sig ma kyinn azim á pìkyinnwá ni. Ama mpìr-à ba yafa ya ku bu títi, ku ri zìm mpìr títi níma, ku ri zìm sànn fig mpìr bàna.”

48 Sáí ku dinya uwà-à níng rag, “N yafa ya rìghing wù bu pyìrwú big.”

49 Mpìrká shi kwonn sig ma ku níng dang rag, “Mpìr-à níng bó í ni rà? Hár ku ri dang rag ku yafa ya rìghing mpìr bu pyìrwá.”

50 Sáí Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Kyinnwá à bir sig á byarmí ni níng, í bu-à sa ò zìg zu sig wù á bu pyìrwú ni. A yag fòr ítau.”

8

Uwàká Bàg Sig Yesu

1 Nonn fig bàna, Yesu dù n yag kyonnwá mà finn swannká ni kim kim mà kauyeká kim kim. Ku ri dinya mpìrká jir Shìdun ma tai àjwár barà Shìdun má na kùrwá. Yann sukàwá big dwib agban pyàná káníng yag sig ma ku í zyun.

2 Ku ma uwàká káhi yag sig í zyun. I uwàká ku dàb gbam sig káníng dor wàu ma dorká kim kim. Ayaubá ni uwà zyun zinnwá í Maryamu, ama big ri bar ku Magdaliya, í uwà big kan zu sig ku wàu sùmpyànn á òirwá ni,

³ ma Yuwana wà Kuza wùn sukà kùr Hirudus, ma Susanatu, ma uwà káhi ninànn nímá big ri zìg buká big shi sig ma káhi, mi ri ya Yesu ma yann sukàwá big.

Tinn Jír á Shinn Mpìr-à Yag Minn Sig Za Mà Da
(Mat 13:1-9; Mar 4:1-9)

⁴ I byar-à mpìrká ninànn nímá kwonn bi á byar-à Yesu shi sig. Big bi sig mà finn swannká ni kim kim. I wà ku dinya káníng tinn jír n rag,

⁵ “Su zyun mpìr zyun yag sig mà dawá ni, n yag minn za. Za-à ku minn sig níng, káhi wìr wann sig á gbìb-à ni. Mpìrká tib wam zu yag sig barbá áni. Ayinnbuká bi n wun jì rig za-à.

⁶ Ká ta kù kà sig á jànn abàn ni níng, nga nann zu, mi í wim wu rig-à, bu-à sa níng jànn-à yan sig títi nímá á shinn abàn ni.

⁷ Yìr za-à ta kù kà sig áyau sí káníng, wài hár mà wai. Sái síká wài n bim gbar gwor rig. Sa fig shinn bàna.

⁸ Ama za-à ku minn sig áyau jànn òsàn níng, yim adau òkwòn òkwòn nímá kab hing kàun dib-swana ma wà ku rì minn sig níng.”

I byar-à Yesu dang vinn rig jír wá n rag, “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig.”

Yesu Dinya Big Bu-à Sa Ku Ri Dang Tinn Jír
(Mat 13:10-17; Mar 4:10-12)

⁹ I byar-à yann sukà Yesu big bib ku n dang rag, yìr jír-à ku dang níng í kai ra?

¹⁰ I byar-à Yesu dang rag, “Bigné big zìm hing aning yì barà kùr Shìdun shi sig áni. Ama ò dinya sig mpìrká í tinn jír, jìrà abig fig, ama bá yì fig yìr-à bàna.

Yesu Dinya Byann Big Yìr Tinn Jír-à á Shinn Aminn Za
(Mat 13:18-23; Mar 4:13-20)

¹¹ “Wàning í yìr jìr buká, ò nìm dinya sig ning níng. Swai bu káníng í jìr Shìdun.

¹² Swai buká ta kù wann sig á gbìb-à ni níng, shi sig àràg mpìrká fig sig jìr Shìdun. Ama Shaitan bi tonn gban big, n gbar vim bir rig pikyinnbá, n tonn ta kà sig big á gbìb ajànn jìrà kada abig bàg gbìb-à má zìg zu big bàna.

¹³ Swai bu-à wà ta kù wann sig á jànn-à yan sig á shinn abàn-à ni níng, shi sig àràg í mpìrká fig hing jìr Shìdun n zìm hing ma pikyinn ajwár ama big bir fig pikyinnbá áni bàna. Big zìm sig títi nímá. Wà shwìn ma òg hing big, big í fim rig-à gbìb Shìdun.

¹⁴ Swai buká ta kù kà sig áyau sí káníng, shi sig àràg í mpìrká fig hing jìr Shìdun, ama big ri kyab shwìn dunyarú. Big ri zìm abig shi mpìr bàì, ma abig fig ajwár. Bu káníng ri kan òm big, wà bá bàg Shìdun.

¹⁵ Swai buká shi sig á jànn-à òsàn níng, shi sig àràg mpìrká ri pànn jìr Shìdun vù pyàna ma kyinn-à mìmìg mi ri sinn kà á pikyinnbá ni mi ri sa swàm ma káhi. Big shi sig àràg í yìr bu-à má wan awan òsàn.

Tinn Jír á Shinn Pitila
(Mar 4:21-25)

¹⁶ “Mpìr ma mònn bàg hing pitila, kwá sinn kà fig á mìr bunáwá ni bàna. Kwá sinn má zìg kwài má bir òm fig áni bàna. Kwá sinn á shinn bu, jìrà abig myàng àyarwá.

17 “Bu-à ba tàmm sig bidim pàr, bá zìg zu bi rìg á myann, bu-à ba bir dim sig bidim pàr, bá pù fim rig bu-à hi.

18 “I bu-à sa mì ri zìm aning yì byann, ma aning fig. Mpir-à ma shi sig ma bu, bá ya swàb kà ya ku. Mpir-à ma bàna ma bu, kó wà títi-à ku shi sig ma kàhi níng, ba zìg rìg á wùwá ni.”

Na Yesu Ma Wunzàwá Big
(*Mat 12:46-50; Mar 3:31-35*)

19 Na Yesu ma wunzàwá big bi sig á byarwá ni. Ama big dìg fig pyù-à bá fòr yag bàna, jir kai bàna bìr mpirká nìnnànn nímá mònñ sig mà byarwá ni.

20 Sái big dinya ku n rag, “Nàwú ma wunzàwú big bi sig, big sar sig mà myann. Big ri zìm abig myàng wù.”

21 Yesu dang rag, “Mpirká ma ri fig jir Shìdun ma ri wib, í nàmí ma wunzàmí big.”

Yesu Kan Dim Wàu Shyù
(*Mat 8:23-27; Mar 4:35-41*)

22 Ayúnn zyunn, ku ma sukàwá big kà á kòr-à ni, ku dang rag abig pìm zu yag mà vù níng-à ni mà jann. Sái big dù n yag.

23 Big shi sig áyau kyonn, sái ná zìg rìg ku. I wà shyù pìr, wàu shyù ri gbar á zàpìr-à ni. Hár kòrbá shi shirag má sib rig.

24 Sái big yag n yag bar finn zir ku, n dang rag, “Asàin Luyí, Asàin Luyí, yi wu hing.

I byar-à ku í finn zir-à n yan ta wàu-à nài yán, n yan ta zàpìr-à nài yán tinn. I byar-à hi big í na tag wann rìg-à yirr.

25 Yesu rag, “Pìkyinn birná shi á ni rà?”

I byar-à zinn sa rig big, í wà big dang jir ma ba dirbá, n dang rag, “Mpir-à níng í ni rà? Hár wàu ma zàpìr ri wib jirwá.”

Yesu Dàb Gbam Mpir-à Wàu Dab Sig
(*Mat 8:28-34; Mar 5:1-20*)

26 Sái big bi fòr á jànn Garasinawaká, jànn-à hi shi sig águnn vù-à níng ni. Jànn Galili shi sig mà jann.

27 Barà ku ri tìg wann bí á kòr-à ni àdòning, sái ku dìg kwonn ma mpir-à wàu dab sig, í mpir-à màhàn. Wàu dab sig ku nonn hing. Ku bàna big lu. Ku ri kyann mìr áyonn byàntti bàna. Ku ri na kyann mà amirká ni.

28 Barà ku myàng Yesu àdòning, ku binn kir wann á jinn ni, n gbam nài gbam n rag, “Yesu Wùn Shìdun, bu-à du wù ma mì í kai rà? Mì ri vig wù kada á ya mì shwìn bàna.”

29 Bu-à sa ku vig Yesu àdòning, í jirà Yesu dinya rìghing wàu-à, n rag a wàníng zu á dir wunù-à níng ni. Wàu-à níng ri sa shi ku kó ákaun. Big ri sir ku á jùr kó sarka, vùwá ma barwá, mpirká sar sig big ri myàng ku. Ku ri síg mì ri gbar gìb rig jùr-à ma sarka big sir sig ku áni níng. Wàu-à níng ri zìg yag kyann ku mà awúnn-à ni.

30 Yesu bib ku rag, “Zìnnwú í kai rà?”

Ku dang rag, “Zìnnmí í Bir.” Bu-à sa níng, wàuká hi nànn hing á dirwá ni.

31 Wàuká vig n vig jakàng, n dang rag, kada aku kan zu big bàna. Wà kwá kan zu big, kada aku kan yag big mà byar pyìr bàna.

32 Byar-à zyùkà ri yàn ji buju á dir mwír-à ni, wàuká vig Yesu n rag, aku tir yag big abig yag kà á dir zyùkà bó ni. Ku ya big pyù-à.

³³ I byar-à wàu káníng gáb rìg òr ma wunù-à níng, n yag kà á òr zyù káníng ni. I byar-à zyù káníng shàr yag ma shàu n yag shàr kù kà rìg mà nu gài zàpìr-à ni, mì wa wu vinn rìg-à bidim pár.

³⁴ Sái mpìrká ri kan kyann zyù káníng, shàr kàng yag mà finn swann-à ni ma kauyéká tinn, n dinya mpìrká tai bar bu-à sa sig.

³⁵ A byar-à hi ni, bir mpìrká shàr kwonn bi, abig bi myàng bu-à sa sig. I wà big myàng mpìr-à big kan zu sig wàu-à á òr wá ni níng, shi sig á pyànn Yesu ni, n wir kà rìghing já. Ku shi sig rag ma kyinnwá nsàn nímá. I byar-à bir mpìrká shi sig níng, zinn pànn rìg big.

³⁶ To. Mpìrká myàng sig bu-à sa sig níng, big dinya bir mpìrká níng barà Yesu dàb gham sig wunù-à níng áni.

³⁷ I wà kó ni vig Yesu n dang rag a wàníng yag, a wàníng fim big dò jir bu zinn-à wàníng sa ya sig big níng. I byar-à hi ku dù n yag kà á kòr-à ni, n fim rìg jànn Garasinawaká, n yag rìg mà níng uwàw-à ni mà jann.

³⁸ Mpìr-à big kan zu sig ku wàu káníng dinya Yesu n dang rag aku ma wàníng yag zyun.

Yesu ngàng,

³⁹ n dang rag, “A kàng yag mà byar yiwaiwú big ni, á dinya big bu mamaki-à Shidun sa ya sig wù.”

I byar-à ku kàng yag, mì ri swam yan Yesu jir bu mamaki-à wàníng sa sig níng.

*Yesu Dàb Wìm Ki n Dàb Gham Uwà Zyun Dor Wàjì
(Mat 9:18-26; Mar 5:21-43)*

⁴⁰ Mpìrká ri shi kir ku mà agunn zàpìr-à mà jann. Ku yag fòr, big zìg ku vù pyàná.

⁴¹ Sái mpìr zyun zinnwá í Yayirus, ku í àgbam á tonn bir kwonn-à ni, ku bi n binn kir wann á pyànn Yesu ni, n vig wàníng n rag, aku ma wàníng yag zyun mà luwá ni,

⁴² jir kai bàna wùn uwàwá í nzyun níng, na sig dor, shi shirag kwá wu wu. Wùn uwà níng hi jiwá dwib agban pyàná.

I byar-à Yesu yag big Yayirus. Bir mpìrká ri tib ku.

⁴³ Uwà zyun shi sig áni. Ku nonn hing ma dor àsà wàjì. Jiwá dwib agban pyàná ma dor wàjì-à níng. Buká á vùwá ni vinn rìghing bidim pár á byar mpìrká shi sig ma gantí. Walako mpìr-à dàb gham uwà níng.

⁴⁴ I byar-à uwà níng bònn yag á sim Yesu ni, n tib sung já wàníng. Sái ku rag aku myàng níng, àsà wàjì-à níng í gib rìg-à.

⁴⁵ Sái Yesu dang n rag mpìr-à tib ku níng, í ni rà?

Kó ni ngàng rìg. Bitrus rag, “Agbamyí, í bir yanyín káníng tib pyàr sig wù í ni.”

⁴⁶ Yesu dang rag, kai, mpìr zyun tib hing ku, jir kai bàna ku fig hing gham zu hing á òr wá ni.

⁴⁷ Uwà níng myàng kwá tàmm jànn sar fig shinnwá bàna. Òr wá ri zwab. Ku bi n binn kir wann á pyànn Yesu ni áyau bir mpìrká ni, n dinya wàníng bu-à sa ku pànn sig sung já wàníng, hár ku gham rìghing á sai-à níng hi ni.

⁴⁸ Yesu dang rag, “Wùnmí, pikyinn birwú á bir sig á byarmí ni níng dàb gham rìghing wù. A yag fòr mà lu-à ni ítaw.”

⁴⁹ Barà ku ri dang jír àdòníng, sái ku myàng mpìr zyun bi sig mà lu àgbam Yahudawaká ni n dang rag, “Ai wùnwú wu rìghing. Kada á sa shi rag Malam bàna.”

⁵⁰ Ama barà Yesu fig àdòníng, ku dinya Yayirus n rag, “Kada á gib kyinn bàna, á bir pikyinn á byarmí ni. Wùnwú má wim kàng rig.”

⁵¹ Barà ku yag fòr mà lu Yayirus ni, ku zim fig wà a mpìr zyun bàg kà yag ku bàna, sái Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, sái nà wùn-à ma ta wùn-à.

⁵² Bir mpìrká ri kig nài ki ma nài yán wàni jir shinn wùn uwà níng. Ama Yesu rag abig shi kim. Ai ku wu fig ki bàna, ku ri na aná.

⁵³ Sái big jwann ku jonn yawari. Big yì rìghing wà wùn uwà-à níng wu rìghing.

⁵⁴ Sái ku pànn wàníng á vù-à ni n bar wàníng n rag, “Wùnmí, á dù nann zu.”

⁵⁵ I byar-à wùn uwà-à níng í wim kàng rig-à ma yonki, n dù nann zu. Yesu dang rag, to abig ya ku buju.

⁵⁶ I byar-à nàwá ma tawá sa mamaki. Yesu twìb big byur n dang rag, kada abig dinya mpìr bu-à sa sig níng bàna.

9

Yesu Swam Yag Yann Sukàwá Big Dwib Agban Pyàná (Mat 10:5-15; Mar 6:7-13)

¹ Ayúnn zyun Yesu bar kwonn bi vinn rìg yann sukàwá big dwib agban pyàná, n ya big gbam abig kan zu wàu, abig dàb gbam mpìr dorká.

² I byar-à hi ku tir yag rìg káníng kó áni, abig dinya kó ni jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá, abig dàb gbam mpìr dorká abig òg gbam òrbá.

³ Ku dinya káníng rag, “Kyonn-à ná kyann níng, kada aning zig tun bàna, aning zig lúr bàna, aning zig buju bàna, aning zig bài bàna, aning zig ja pyàná bàna tinn.

⁴ Lu-à na kà bidim pár, aning shi màhàn, hár àyúnn-à ná dù.

⁵ Mpìrká ma shà fig ning bàna, aning fim finn swann-à hi, aning pim kyàr rig àzwimkà á barná ni, wàníng tàg sig rag mpìr káníng ngàng sig jir Shìdun.”

⁶ Sái big dù n yag, mi ri kyann á kauyeká ni, mi ri dang jir Shìdun, mi ri dàb gbam mpìr dorká tinn.

Pikyinn Kùr Hirudus Gib Jir Shinn Yesu (Mat 14:1-12; Mar 6:14-29)

⁷ Barà Kùr Hirudus fig tai á shinn Yesu, kyinnwá gib rìghing, jir kai bàna mpìrká káhi dang rag, “I Yohanna wàri wu sig níng, wim kàng sig nì.”

⁸ I wà mpìrká káhi dang rag, “I Iliya kàng bi sig nì.” Mpìrká káhi dang rag, “I mpìr adang kyann jir Shìdun zyun kàng bi sig nì.”

⁹ Kùr Hirudus dang rag, “N gib kim rìghing shinn Yohanna. Mpìr-à mi ri fig taiwá níng í ni rà?” Hirudus ri zim aku myàng Yesu.

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju (Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Yoh 6:1-14)

¹⁰ I byar-à yann aswam Yesu big kàng bi, big dinya ku buká big sa sig. Ku zig yag rig íri káníng mà swann zyun ni, big ri bar Batsaída.

¹¹ Barà bìr mpìrká fig tai-à big kan bàg ku. Ku shà big, n dinya big jír á shinn barà Shìdun má na kùrwá. A byar-à níng hi, ku dàb gbam mpìr dorká.

12 I nànn-à hi, àyúnn-à dab gang rìghing, sái yann aswamwá big dinya ku n rag, “Byar-à níng í awúnn. A dwim gáfinn òr ma mpìr káníng jirà abig yag yàn buju mà daká shi yàr sig ma yi níng, ma kauyeká. Abig yàn byar ná ma bu-à bá ji tinn, jir kai bàna buju bàna áyag.”

13 Ku dinya yann sukàwá big rag, “Níng ma shinn ná aning ya big buju abig ji.”

Big dang rag, “Buju bàna, íri brodi àkunn swana ma jái pyàna. Yá yag wann ya mpìr káníng buju rà?”

14 Big sa hing àràg wunù dubu swana màhàn.

Yesu dang rag, “Aning dinya big abig shi wann á jinn ni kyau kyau àràg mpìr dipyàna agban dwib.”

15 Big sa àdòníng. Kó ni shi wann á kyauwá ni.

16 Sái Yesu zig brodi àkunn swana ma jái pyàna níng, n myàng yag zuwá mà wai n sa Shìdun ísoko. I wà ku ngir gbànn gáfinn awín awín, n ya yann sukàwá big, abig gáfinn ya bìr mpìr káníng.

17 Bìr mpìr káníng ji hár n ji mònn rig finnbá. Yann sukàwá big wun kwonn brodi-à ma jái-à dà sig níng, mònn gágsàg dwib agban pyàna.

*Bitrus Dang Rag Yesu í Wùn Shìdun
(Mat 16:13-19; Mar 8:27-29)*

18 Su zyun Yesu shi sig á byar awù, mi ri vig Shìdun màhàn. Ku ma yann sukàwá big í zyun. Ku bib káníng rag, “Mpìrká ri kyab rag mì í ni rà?”

19 Yann sukàwá big dang rag, “Mpìrká kyab rag wù í Yohanna awau òr batisma, káhi dang rag wù í Iliya, káhi ri kyab rag wù í mpìr adang kyann jir Shìdun áyau ká ri wu sig níng, à kàng bi síg ni.”

20 Yesu bib big n rag, “Ma bigné, ning ri kyab rag, mì í ni rà?”

Bitrus dang rag, “Wù í Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.”

*Yesu Dinya Mpìrká Barà Kwá Wu Kíwá
(Mat 16:20-28; Mar 8:30—9:1)*

21 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag kada ba dang swann.

22 Ku dang rag, “Shi sig àjai, mì Wùn Mpìr Jìkwinn ní wa shwìn kim kim. Agbam mpìrká ma agbanká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká má ngàng mì, hár bá gban rìg mì, bá jì mì, áyau su sara má dù nann zu jakàng ma yonkimí.”

23 Ku dinya mpìr káníng bidim pár òr rag, “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku wann tafinn shinnwá, ma aku zig shwìn-à má bi á dò jir shinnmí ni, í wà aku bàg mì.

24 Mpìr-à ma ri zìm shinnwá, kwá dìg fig yonkiwá bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn shinnwá á dò jir shinnmí ni, kwá dìg yonkiwá.

25 Wà mpìr ma dìg gban rìg buká á dunyaru ma dìg fig yonkiwá bàna, buká ku dìg sig níng má swàb kà ya ku kai rà?

26 Wà mpìr ma shàr zunáí barà kwá dinya mpìrká tàma-à níng rag ku í mpìrmí, mì Wùn Mpìr Jìkwinn má shàr zunáíwá tinn àyúnn-à ma bi hing ma ghammí ma gham Tamí ma gham yann aswamká bu Shìdun mà wai.

27 Mì ri dinya níng jír àjai, áyauná ni, mpìrká káhi má wu fig bàna, hár bá myàng sai-à Shìdun má na kùrwá.”

*Barà Zwànn Yesu Vim Bìr
(Mat 17:1-8; Mar 9:2-8)*

28 Sai-à ku dang sig jír-à níng sa hing àràg su awinyin, í wà ku zìg Bitrus ma Yohanna ma Yakubu, big yag mà shinnkwinn-à ni abig vig Shidun.

29 Barà ku ri dang jír ma Shidun àdòning, í byar-à hi, zwánnwá í vim bir rig-à. Jàwá mùg shi karr, mì ri zwàm kpàin kpàin.

30 Nonn fig bàna sái mpìr pyàná mìr gbìb zu á pyànnwá ni. Big ri dang jír ma ku màhàn. Zyun í Musa, zyun í Iliya.

31 Mpìr pyàná káníng mìr gbìb zu sig ma gbam Shidun. Jàbá ri mùg karr. Big ri dang jír ma Yesu àyúnn-à kwá yag má wu ki mà Urushalima nyàan fòr.

32 Bitrus ma jàuwá big na jànn rìghing pátág. Barà big rag abig finn zir níng, big myàng barà jà Yesu mùg sig karr, ku ma mpìr pyàná sar sig zyun.

33 Barà mpìr káníng ri fim Yesu àdòning, sái Bitrus dinya Yesu rag, “Asàin Luyí, barà yì shi sig áyág níng, sànn hing ayi dab apig sara, zyun aku shi í buwú, zyun aku shi í bu Musa, zyun aku shi í bu Iliya.” Ku yì fig bu-à ku ri dang bàna.

34 Barà ku ri dang àdòning, sái akwor bi nim dim rig big. Barà akwor-à níng kà áyaubá ni, sái zinn pànn rig big.

35 I byar-à hi nài jír wann bì mà akwor-à ni n dang rag, “Wàníng í wùnmí zyun-à ñ shìg zu sig. Aníng fig jír wá.”

36 Barà nài jír-à níng jànn rig àdòning, sái big myàng Yesu sar sig, kwá áwinwá ni. I byar-à yann sukàwá big pànn shi sig jír bàna á nubá ni. Big dinya fig mpìrká bu-à big myàng sig níng bàna.

*Yesu Dàb Gbam Wùn Wunù-à Wàu Dab Sig
(Mat 17:14-18; Mar 9:14-27)*

37 Na kyàr byar-à big tìg wann bì mà shinnkwinn-à ni. Bir mpìrká dig kwonn ma Yesu.

38 Ayau bir-à ni mpìr zyun bar nài abor, n dang rag, “Malam, mì ri vig wù á myàng wùnmí. Ku í ñzyun-à níng hi.

39 Wàu ri sa shi ku, ku ri yan nài yán átai, wàu-à níng ri gbar ta wann ku á jinn ni. Nuwá ri bìm zu íri ashwib. Dìrwá ri monn. Wàníng ri fim fonn fig ku bàna.

40 N vig yann sukàwú big abig kan zu rìg. Big kan zu yì sar fig bàna.”

41 Yesu dang rag, “Kai! Bu-à sa ning bir fig pìkyinn ná á byarmí ni bàna hár táma-à níng í jír kai rà? Níng í mpìr sung gbam big. N sa muyar ma níng hár ákaun rà? A zìg bì wùnwú áyág.”

42 Barà wùn-à ri bi á byar Yesu ni, wàu gbar ta wann ku á jinn ni, dìrwá ri zwab. I byar-à Yesu yan ta wàu-à, n kan zu rìg wàu-à á òr wùn-à ni, n dàb gbam rig ku, n zìg ku, n ya kàng ku tawá.

43 Mpìrká bidim pár sa mamaki áshinn gbam-à Shidun shi sig ma kàhi.

*Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu
(Mat 17:22-23; Mar 9:30-32)*

I byar-à big ri sa mamaki ma bu-à Yesu ri sa, ku dinya yann sukàwá big n rag,

44 “Aníng fig byann jír mí. Bá ya kà Wùn Mpìr Jíkwinn á vù mpìrká ni. Bá du kà ku shwìn.”

45 Ama big fig yì byann fig yìr jír-à níng bàna, jir kai bàna Shidun tànn rìghing yìr jír-à hi. Big ri shàr zinn wà bá bib ku.

*Yann Sukàká Sa Yipyàr á Shinn Mpir-à Má Shi Agbam Ayaubá Ni
(Mat 18:1-5; Mar 9:33-37)*

⁴⁶ Yann sukàwá big sa yipyàr á shinn mpir-à má shi àgbam-à áyaubá ni.

⁴⁷ Barà Yesu yì bu-à big ri kyab àdòning, sái ku zìg wùnshái zyun n sinn á gàuwá ni.

⁴⁸ Ku rag, “Mpir-à ma pànn hing wùn-à níng vù pyànà á jir zinnmí ni, shi sig àràg ku pànn síg mì. Mpir-à ma pànn hing mì vù pyànà, shi àràg ku pànn síg àsàin-à swam bi sig mì, jir kai bàna mpir awib-à áyauná ni, ku í àgbam.”

*Mpir-à Ma Zib Fig Ning Bàna, í Mpirná
(Mar 9:38-40)*

⁴⁹ Yohanna dinya ku rag, “Agbamyí, yi myàng hing mpir zyun ri kan zu wàu á dir mpirká ni ma zinnwú. Yi kan dim rig ku, jir kai bàna ku ri bàg fig yi bàna.”

⁵⁰ I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kada aning kan dim ku bàna, jir kai bàna mpir-à ma í mpir azíbná bàna, í mpirná.”

Mpirká á Kauye Zyun Mà Jànn Samariya Ngàng Jir Yesu

⁵¹ Sai-à bá zìg yag ku mà wai nyàan fòr. Ku sinn rìghing á pìkyinnwá ni kwá yag mà Urushalima. Ku í yag rìg-à.

⁵² Ku swam yag yann sukàwá big abig yag jag ku í ni mà kauye zyun á Samariya, jir à abig dinya mpirká màhàn ku ri bi.

⁵³ Ama mpirká màhàn ngàng. Bu-à sa níng, big yì rìghing ku ri yag mà Urushalima.

⁵⁴ Barà sukàwá big Yohanna ma Yakubu myàng àdòning, big dang rag, “Shinn Luyí, wù ri zìm ayi vig Shìdun aku tìr bi pyir mà wai aku swànn gban rig mpir káníng rà?”

⁵⁵ Yesu vim bir n yan ta big.

⁵⁶ I wà big kà á pyànn, big yag rìg mà kauye zyun ni.

*Mpirká Zyun-à Dang Rag Bá Bàg Yesu
(Mat 8:19-22)*

⁵⁷ Barà big ri yag á gbìb-à ni, wunù zyun dang rag kwá bàg wàníng byar-à wàníng ma yag bidim pàr.

⁵⁸ Yesu rag, “Jwànnzwamká shi sig ma sharbá, ayinnbuká shi sig ma lubá. Ama mì Wùn Mpir Jìkwinn, ò bàna ma byar shu.”

⁵⁹ Ku dinya wunù zyun a wàníng bàg ku.

Wàníng dang rag, “Sai tamí ma wu hing, ma jì hing ku, í wà má bàg wù.”

⁶⁰ Yesu rag, “A fim mpirká zyun-à ri bàg fig mì bàna abig jì kibá. Buwú á yag dang jir á shinn barà Shìdun má na kùrwá.”

⁶¹ Mpir zyun dang rag, ku ri zìm aku bàg Yesu, ama ku ri zìm aku yag òwim gáb finn dir ma mpirká mà luwá ni mpyim.

⁶² Yesu rag, “Mpir-à ma dang rag kwá bàg fig mì tàma-à níng bàna sái á pyànn, kwá òg fig byar-à Shìdun má na kùrwá bàna.”

¹ A sim wàníng ni, Yesu shig zu mpìr dìb-sara agban dwib. Ku tìr yag káníng pyàná pyàná abig yag jág ku nì mà finn swannká ni, kwá bàg yag káníng.

² Ku dinya káníng rag, “Bujuká byann rìghing, ama abinnká nànn fig bàna. Aning vig Shìdun Asàin da-à aku swam bi mpìrká zyun-à má binn buju-à hi.

³ Aning yag. N swam yag sig ning àràg àdùnká áyau bìr jwànnzwamká ni.

⁴ Kada aning zig ashikáun bàì bàna. Kada aning zig bà bàna. Kada aning zig tabar bàna tinn. Kada aning gbar nànn nài bib ma mpìr á gbìb-à ni bàna.

⁵ Lu-à na tìg áni bidim pá r aning dang rag, Shìdun aku ya mpìr-à níng hi wà sisàn.

⁶ Wà mpìr-à ma shi sig ma pikyinn-à kyikyàr màhàn, wà sisàn-à níng má shi mà luwá ni. Wà mpìr kyinn-à kyikyàr ma bàna màhàn, wà sisàn ná mà kàng bi rìg á byarná ni.

⁷ Aning shi á lu-à níng hi ni, kó kai bá ya ning á lu-à hi ni, ná ji ná wa, jir kai bàna mpìr-à ma ri sa swàm, sànn sig wà abig ya ku buju. Kada aning yag lu zyun bàna.

⁸ Finn swann-à na kà bidim pá r, ba shà hing ning, kó swai buju-à wà áni wà ba ya ning aning ji.

⁹ Aning dàb gham mpìr dorká. Aning dinya big àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

¹⁰ Ama finn swann-à na tig ba shà fig ning bàna, aning bàg gbìbká á finn swann-à ni, aning dinya mpìrká, aning rag,

¹¹ ‘Kó avír-à á finn swann-à ni ma bàg hing á baryí ni, yá pìm kyàr rìg, wàníng tàg sig rag ning ngàng jir Shìdun. Ama aning yi rag àyúnn-à Shìdun má na kùrwá níng, nyàan fòr bi.’

¹² Mpìrká á finn swann-à níng hi ni má wa shwìn má kab ká á finn swann Saduma.

Swannká Ngàng Wà Bá Zìg Jir Shìdun

(Mat 11:20-24)

¹³ “Mpìrká á Korasinu, ná wa shwìn. Mpìrká á Batsaida, ná wa shwìn. Swàm-à big sa sig á jànn ná ni níng, big nìm ma sa sig á Taya ma Sidon, mpìrká màhàn nìm má fim bu pyìrbá, n nìm má shi kà á sùn, ò nìm má wìr àswàr jà.

¹⁴ Shwìn ná má kab bu Taya ma Sidon àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá.

¹⁵ Ning mpìrká á Kafarnahum, ning í mpìr agbar dù shinn. Shìdun má ta kà rìg ning á pyìr.”

¹⁶ Yesu dinya yann sukáwá big n rag, “Mpìr-à ma ri fig jìrná, ku ri fig jìrmí. Mpìr-à ma ngàng ning, ku ngàng síg mì. Mpìr-à ma ngàng mì, ku ngàng síg zyun-à swam bi sig mì.”

Mpìr Dìb-sara Agban Dwib Káníng Kàng Bi Ma Ajwár

¹⁷ Mpìrká Yesu swam yag sig dìb-sara agban dwib níng, big kàng bi ma pikyinn ájwár. Big dinya Yesu rag, “Asàin Luyí, wà ya bar hing zinnwú, wàuká ri wib jírýi.”

¹⁸ Ku dinya big rag, “N myàng hing Shaitan kù wann bi mà wai àràg í shyù ri zwàm zu.

19 N ya hing ning gham-à ná tib bushùwí, ná tib nai. N ya hing ning gham á shinn azíbná big ni. Bá sa fig ning bu bàna.

20 Kada aning fig àjwár íri jirà wàuká ri wib ning bàna. Ama aning fig àjwár jirà big ba righing zìnn ná mà lu Shìdun ni mà wai.”

*Yesu Fig Ajwár
(Mat 11:25-27; 13:16-17)*

21 A sai-à níng hi Awun Shìdun sa Yesu fig àjwár. Ku dang rag, “I soko buwú Tamí. Wù í àsàin-à pànn sig waisháu ma byar-à á jìnn ni. I soko buwú, jir kai bàna à tàmm jànn righing yir bu káníng á byar mpìr yarká ni, ma mpìrká yì sig bu. Ama à tiya righing mpìrká zyun-à shi sig àràg í yann wùnshái big níng. Tamí, à sa sig àràg barà pìkyinnwú ri zìmm.

22 “Tamí ya hing mì ayí á shinn bu bidim pár. Walai mpìr-à yì sig mì sái Tamí. Walai mpìr-à yì Tamí, sái mì ma mpìrká ká ma dinya sig big barà ku shi sig áni.”

23 Ku vim bir, n myàng yag yann sukàwá big, n bònn dinya big n rag, “Zu-à ning myàng sig níng, ning myàng sig í bu-à òsàn.

24 N dinya ning jír-à níng í jír àjai. Mpìrká rì dang kyann sig jir Shìdun ma kùrká big rì zìmm abig myàng bu-à ning myàng sig níng, ama big myàng fig bàna. Big zìmm abig fig bu-à ning fig sig níng, ama big fig fig bàna.”

Tinn Jír á Shinn Mpìr Samariya Zyun-à Sa Sig Bu-à Nsàn

25 Ayúnn zyun àgbam malam zyun ri zìmm aku màg màg fig Yesu. Ku sar dù nann n dang rag, “Asàin Luyí, má sa kai í dig yonki kinn kinn rà?”

26 Yesu bib ku rag, “Musa ba sig doka rag í kai rà? A jangga sig áshinn rà?”

27 Sái wunù-à níng zìmm n rag, “Musa ba sig rag, ‘A zìmm Shinn Luwú Shìdun ma kyinn òzyun, ma ghamwú, ma yonkiwú, ma bu-à wù ri kyab á kyinnwú ni. A zìmm jàuwú àràg barà wù ri zìmm shinnwú tinn.’ ”

28 Yesu rag, “A zìmm hing jír-à níng òsàn nímá, á sa kyann àdòning, wá dig yonki kinn kinn.”

29 Mpìr-à níng hi ri zìmm mpìrká abig myàng ku, ku í mpìr-à òsàn. I byar-à ku bib Yesu jír-à níng n rag, “Mpìr-à má shi jàumí í ni rà? Mpìr zyun-à sànn sig í zìmm í ni rà?”

30 Sái Yesu dang rag, “Mpìr zyun dù sig mà Urushalima, kwá yag mà Yariko. Ku dig kwonn ma ajwú big. Big jwi vinn rìg buká ku shi sig ma kàhi. Big zìg vinn rìg jàwá tinn, n dab ku dab dab, n fim ku á gbìb-à ni. Dà sig títi nímá ku wu rìg dà hing.

31 Agbam zyun ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni ri wam zu yag á gbìb-à níng hi ni. Barà ku myàng wunù-à big dab sig níng, ku vinn zu rìg á kur gbìb-à ni, mì í yag rìg-à.

32 A byar-à níng hi, mpìr Balawe zyun-à ri sa swàm á lu Shìdun ni níng, ku má ku bi n kyìg zu á kur gbìb-à ni, n yag rìg tinn.

33 I byar-à wunù Samariya zyun bi fòr màhàn. Barà ku myàng wàning àdòning, ku myàng ashi wàning.

34 Ku yag màhàn, n wir ká byir ma zànn bín á byarká big dab pòr sig wunù-à níng ni, n sùr gham rìg byarká big dab pòr sig ku níng ma jà, n gbar dù nann wàning, n sùnn wàning á shinn aswannswànnwá ni, n zìg yag wàning á byar-à kwá tìg níng ni, mì ri dàb dor wàning.

³⁵ Na kyàr byar-à ku ya àsàin lu-à bàì, dinari pyànà. Ku dang rag, ‘A dàb dor wunù-à níng. Bu-à wa dàb dorwá ma pànn sig píná, ma kàng bi hìng, á dinya mì má wa wù.’ ”

³⁶ Yesu rag, “Ayau mpìr sara káníng ni, mpìr-à ajwú káníng dab nauna sig níng, íni má shi jàuwá rà?”

³⁷ Malam-à níng rag, “I wà zyun-à myàng sig ashiwá níng.”
Yesu dinya ku n rag, ku má aku yag sa àdòníng tinn.

Yesu Yag Bib Kà Marta Ma Maryamu

³⁸ Yesu ma yann sukàwá big ri yag kyonnbá. Ku bi fòr á kauye zyun ni. I byar-à uwá zyun zinnwá í Marta, ku bar Yesu n dang rag a wàníng bi shi á luwá ni.

³⁹ Ku shi sig ma ajunntun zyun, zinnwá í Maryamu. Wàníng shi sig á pyànn Yesu, mì ri fig jír-à wàníng ri dang.

⁴⁰ Marta bó, swàm buju-à ku ri sa níng zìg rìghing pikyinnwá. Sáì ku bi á byar Yesu ni ku rag, “Shinn Luyí, à kyab fig wà ajunntunmí fim ya rìghing mì, má sa swàm buju-à níng áwinmí ni níng bàna rà? A dinya ku aku bi sa shang mì.”

⁴¹ Shinn Luyí Yesu rag, “Marta, Marta, pikyinnwú dù nann zu rìghing á shinn buká ninànn nímá.

⁴² I bu ñzyun sànn kab sig. Maryamu shig zu rìghing bu-à sànn kab sig. I bu-à bá zìg fig á wùwá ni bàna.”

11

Yesu Tàg Mpirká Barà Bá Vig Shìdun (Mat 6:9-13; 7:7-11)

¹ Ayúnn zyun Yesu shi, mì ri vig Shìdun á byar zyun. I byar-à hi wunù zyun áyau yann sukàwá big ni vig ku n dang rag, “Asàin Luyí, á tàg yi bará ya vig Shìdun àràg bará Yohanna tàg sig yann sukàwá big.”

² Yesu dinya big n rag, “Wà ná vig Shìdun, aning dang rag,
‘Tayí wà mà wai, á sa mpìrká abig wib zinnwú.
Byar shu kùrwú aku bi á byaryí ni.

³ A ya yi buju àyúnn ma àyúnn.

⁴ A yafa ya yi bu pyìrká yi ri sa,
àràg bará yi ri yafa ya mpìrká ri sa yi bu-à bibai níng.
Kada á fim yi ayi sa bu-à bibai bàna.’ ”

⁵ Ku dinya big misali jír zyun, n rag, “Mpìr zyun shi sig ma jàuwá zyun. Ku yag á byar wàníng ni á yau fi-à ni, n vig wàníng, n dang rag, a wàníng ya zu ku agir brodi sara,

⁶ jir kai bàna kyinn zyun tìg sig á byarwá ni, ku bàna ma bu-à kwá ya wàníng.

⁷ Jàuwá má zìm ya ku ma dang rag, ‘Kada á sa shi mì bàna. Bigmí, n kìg rìghing nu nkyunmí. Yi ma yanká bigmí big na wann rìghing. Má dù sar fig ñ ya wù bu zyun bàna tàma-à níng.’

⁸ N dinya níng, mà wàníng ma dù fig jirà ku í jàuwá bàna, ama wàníng má dù jirà mpìr-à níng ri sa shi ku.

⁹ Mì ri dinya níng, aning vig, bá ya níng. Aning yàn, ná dig. Aning kwib nu nkyun-à, bá pù ya níng.

¹⁰ Mpir-à ma vig hing, bá ya ku. Mpir-à ma yàn hing, kwá dìg. Mpir-à ma kwìb hing nu nkyun-à, bá pù ya ku.

¹¹ Ning mpìrká shì sig ma yann, wà yanká buná ma vig ning jái, ná ya big bushùwí rà?

¹² Kó wà ba vig kin kwinn, ná ya big í nai rà?

¹³ To. Aning myàng, ning zyun-à ning í mpìrká bibai má, ning yì hing barà ná ya yanká buná big bu-à nsàn, n bi bib Shìdun zyun-à í Tayí mà wai, kwá ya mpìr-à ma ri vig ku Awun Kyikyàrwá.”

Yesu Ma Kùr Wàuká

(Mat 12:22-30; Mar 3:20-27)

¹⁴ Ayúnn zyun Yesu ri kan zu wàu á dir mpìr zyun ni. Wàu-à níng ri kan òm mpìr-à níng wà dang jír. Barà Yesu kan zu rìg wàu-à níng, wunù-à níng dang rag jír. Bìr mpìrká màhàn níng sa mamaki.

¹⁵ Ama mpìrká káhi dang rag, ku ri kan zu wàuká níng ma gbam Baalzabul kùr wàuká.

¹⁶ Mpìrká káhi ri zim abig màg màg fig ku. Big vig ku n dang rag, aku tiya big bu-à má ya big mamaki, jirà abig yì ku bi síg mà byar Shìdun ni ájai.

¹⁷ Ku yì rìghing bu-à big ri kyab á pìkyinnbá ni. I bu-à sa, ku dang rag, “Jànn-à ma gàb finn hing shinnwá byar pyànà, ba ri gbìb shùr, jànn-à hi má nonn fig bàna. Finn lu-à ma gàb finn hing kyau pyànà, finn lu-à hi má nonn fig bàna tinn.

¹⁸ Shaitan ma gàb finn hing kyau pyànà, kwá sa sar fig bu bàna. Mì ri òm dinya ning jír-à níng, jír kai bàna ning dang rag, mì ri kan zu wàuká ma gbam Baalzabul.

¹⁹ Aning dinya mì, mpìrká buná ri kan zu wàuká ma gbam ni rà? Big ri kan zu ma gbam Shaitan rà? A jir shinn wàníng ni, bá wà ning kwonn.

²⁰ Shi fig àràg barà ning ri dang bàna. Mì ri kan zu wàu káníng ma gbam Shìdun. Wàníng ri tàg rag byar shu kùr Shìdun bi hing á byarná ni.

²¹ “Wà mpìr gbam zyun ma sar sig á luwá ni ma tau ma big, ma ri myàng kwonn ma buká buwá big, buká buwá big má jànn fig bàna.

²² Wà mpìr-à ma gbam kab ku ma bi hing, ma tùshwar vinn rìghing bu-à ku sar gbam sig áni, wàníng má zìg vinn rìg buká buwá big, má gàb finn vinn rìg.

²³ “Mpir-à ma bàg fig mì bàna, ku í mpìr azíbmí. Mpir-à ma zà kwonn shang fig mì zaká bumí bàna, ku í àsàin-à ri sa yam kifinn.”

Barà Wàu-à Kàng Bi

(Mat 12:43-45)

²⁴ “Wà wàu ma zu hing á dir mpìr, kwá yàn byar-à aku shi ngàng awunwá, ama kwá dìg fig bàna. Kwá dang rag kwá kàng yag rìg mà byar-à ku nìm zu bi sig.

²⁵ Kwá kà kàng yag hing mà òm mpìr-à níng ni, kwá dang rag lu-à sànn hing, n kyàr hing.

²⁶ Kwá yag, má yag dinn zìg bi wàu sùmpyànn, ká bai kab ku. Bá shi màhàn. Mpir-à níng má wa kab shwìn tàma-à níng ma wàri.”

Mpìrká Ma Ri Wib Shìdun, í Mpìrká Shìdun Má Sinn Big á Byar Nsàn

²⁷ Barà ku ri dang jír àdòníng, uwà zyun áyau bìr-à ni, dang jír ma gbam, n rag, “Uwà mà sig wù n pyag gbam sig wù níng, kwá fig àjwár.”

28 Ama Yesu dang rag, “Mpìrká ri fig jir Shìdun mi ri wib níng, í mpìrká má fig àjwár.”

*Yesu Dang Rag Kwá Sa Aràg Barà Yunana Sa Sig
(Mat 12:38-42)*

29 Barà bir mpìrká ri bi swàb kà á byar Yesu, ku dang rag, “Mpìrká á jànn-à ni tàma-à níng, big ri sa bu-à bibai. Big ri vig mì bu-à má ya big bu mamaki. Má sa ya fig big bu mamaki bàna, sai àràng bu Yunana.

30 Barà Yunana shi sig á finn jái su sara níng, í barà mì má, má sa áni àdòníng tinn. Barà Yunana kàng sig bu mamaki á byar mpìrká mà Nineve níng, í barà mì má mì Wùn Mpìr Jìkwinn, má sa mpìrká á jànn-à tàma-à níng áni tinn.

31 Uwà zyun-à í kùr ùwài mà agunn àyúnn sànn kyùr, ku bi sig mà byar zyun ni pyunn ninonn nímá, àjirá aku myàng íri yar-à Sulemanu shi sig ma kàhi. Ama tàma-à níng zyun-à kab sig Sulemanu shi sig áyág, ama mpìrká tàma-à níng ri zim fig abig fig jìrwá bàna. Jir wàníng uwà-à níng má dang tir mpìrká tàma-à níng mà byar-à bá wà kwonn-à níng.

32 Ayúnn-à Shìdun ma wà kwonnwá, mpìrká rì á Nineve má dang tir níng mpìrká tàma-à níng, jir kai bàna wà Yunana dinya big jir Shìdun níng, big dà fim rìghing bu pyìrbá. Mpìr-à kab Yunana shi sig níng. Ama ning dà fim fig bu pyìrná bàna.

*Zuyí í Ayar Dìryí
(Mat 5:15; 6:22-23)*

33 “Mpìr má mònn bàg pitila má bir òm fig kwài áni bàna. Kwá sinn kà fig á shar bàna tinn. Ama kwá sinn á shinn bu jirà pyìr-à aku yar wann bi, mpìrká abig myàng àyarwá.

34 Zuyí shi sig àràng í àyar dìryí. Wà zuyí ma ágbam, dìryí bidim pár má yar yà zu rig. Ama wà zuyí ma sànn fig bàna, dìryí má yar la fim fig bàna.

35 Aning zim àyar á òrná ni. Kada aning zim fi bàna.

36 Wà òrná ma shi sig ma àyar, fi bàna, àyar-à níng má sa yar gban rig òrná, àràng barà pitila ri yar ya yí níng.”

*Yesu Dang Bu-à Farisawaká Ma Malamká Ri Kyab á Pìkyinnbá Ni
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)*

37 Barà Yesu dang vinn rìg jír-à àdòníng, mpìr Farisawa zyun bar ku, aku yag ji buju mà luwá ni. I byar-à Yesu kà yag, n yag shi wann.

38 Ama Farisawa-à níng myàng Yesu tu fig vùwá bàna, ku sa mamaki.

39 I byar-à Shinn Luyí Yesu dinya ku, n rag, “Ning Farisawaká, ning shi sig àràng akpa big ri tu kyàr íri kwìb-à. Finn-à mà yau í jín. I barà ning má, ning mònn sig íri bu pyìr.

40 Ning í mpìr àning big, ning yì fig wà Shìdun àsàin-à sa sig kwìb-à níng, í àsàin-à sa sig finn-à bàna rà?

41 Ning í mpìr jiju. Aning sa bu-à òsàn á byar mpìr ashiká ni, ma wà ná shi mpìr jiju. Wà na sa hing àdòníng í wà ná shi mpìr pìkyinn-à sisàn á pyànn Shìdun.

42 “Ning Farisawaká, buká ning ri sa níng, sànn fig bàna. Ná wa shwìn. Ning ri sa fig bu-à òsàn ma mpìrká bàna. Ku má, ning ri zim fig Shìdun ma pìkyinn òzyun bàna. Ayau buká ning shi sig ma kàhi kyau dwib níng, ning ri ya Shìdun kyau zyun, hár ashitá ma jì byù. Bu-à sànn kab sig bàna, aning zim Shìdun, aning zim mpìr.

43 “Ning Farisawaká, ná wa shwìn. Ning ri zìm byar shu àgbam á tonn bir kwonn-à ni. Ning ri zìm abig wib ning mà fir ati-à ni tinn.

44 Ná wa shwìn. Ning shi sig àràg amir byar-à mpìrká ri kyann wam zu áni, big yì fig bàna.”

45 Ayau malamká ni, zyun dang rag, “Malam, wa dang hing àdòning, wù ri swau yi tinn.”

46 Yesu rag, “Ning malamká ri tàg tarkada Shìdun, ná wa shwìn. Ning zìg swánn lìlib nímá, n zìg n sinn kà sig á shinn mpìr káníng ni, big ri tàng kyann ma káhi. Ning swann shang fig big bàna, kó títi nímá.

47 Ná wa shwìn. Ning ri sa samyib amir mpìrká rii dang kyann jir Shìdun, ká yàkúná big ri gban sig.

48 Ning zìm hing bu-à yàkúná big ri sa sig, wato big gban mpìrká rii dang kyann jir Shìdun. Ning bó, ning ri sa samyib amir-à.

49 I bu-à sa sai-à ri Shìdun zyun-à shì sig ma yar níng, dang jír wá n rag, kwá swam ya bi big mpìrká má dang jír wá ma yann aswamká buwá. Bá gban káhi, bá du ká káhi á shwìn.

50 Mpìrká tàma-à níng, ná wa shwìn á jir shinn mpìrká rii dang jir Shìdun big ri gban sig, tun sai-à big ri màmm sig dunyaru.

51 Mpìrká tàma-à níng, ná wa shwìn bu-à pànn sig daka á ki Habila hár ki Zakariya, zyun-à big ri gban sig áyau byar-à big ri twìb swánn bu mà lu Shìdun.

52 “Ning malamká ri tàg tarkada Shìdun, ná wa shwìn. Ning zìg rìghing bu-à big ri pù nu nkyun-à áni, byar-à mpìrká má dig yar. Ning ngàng wá ná ká màhàn, ning kan dim rìghing mpìrká ri zìm abig ká màhàn.”

53 Barà Yesu zu bi á lu-à ni àdòning, sai malamká ma Farisawaká ri swau ku, big ri bib ku jír á shinn buká nìnànn nímá.

54 Big ri wonn ku, big ri zìm abig pànn ku ma jír buká ku nìm má dang níng.

12

Yesu Dinya Mpìrká Abig Gbar Dù Shinn Bàna (Mat 10:26-27)

1 I byar-à mpìrká nìnànn nímá sar kàng kwìb sig ku áni. Big sa hing dubu nìnànn nímá. Káhi ri tib bar òrìbá. Yesu dinya yann sukáwá big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning bir pìkyinn ná á yisti Farisawaká ni bàna, big í mpìrká ri dang jir nu pyàná. Big sinn sig shinnbá àràg big í mpìr-à òsàn, ama big í mpìr òsàn bàna.

2 Bu-à ma shi sig bu bònn tàmm, má zu bi rìg á myann, mpìrká má yì rìg.

3 Bu-à mpìr ma bònn dang sig má zu bi rìg á myann, mpìrká má fig vinn rìg. Bu-à mpìr ma shàm dinya sig jàuwá mpìrká má fig rìg.

Aning Shàr Iri Shìdun (Mat 10:28-31)

4 “Mì ri dinya ning, ning jàumí big, aning shàr zinn mpìrká má gban ning bàna, jir kai bàna bá gban òrì wi òrìná átai, ama bá sa fig bu-à má kab gban bàna.

5 Má dinya ning mpìr-à ná shàr, aning shàr Shìdun. Na wu hing ku shi sig ma gban-à kwá ta ká ning á lu pyìr. Ajai, mì ri dinya ning aning shàr zinnwá.

6 “Ning yì fig wà ayinnbu swana bá wann tafinn sule pyànà bàna rà? Ai kó áyau ayinnbu káníng ni Shìdun má mà̀m jànn fig kó ñzyun bàna.

7 Kó jinnká á shinn mpir má, Shìdun wànn vinn rìghing. To kada aning shà̀r zinn bàna. Ai ning kab hing ayinnbuká nìnànn nímá.

*Aning Dinya Mpirká Rag Ning Ri Bàg Yesu
(Mat 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

8 “Mì Wùn Mpir Jíkwinn, mì ri dinya ning wà na dinya hing mpirká rag ning í bu Yesu, mì má má dinya yann aswamká bu Shìdun mà wai rag ning í bumí tinn.

9 Ama mpir-à ma ngàng hing mì, mì Wùn Mpir Jíkwinn, má ngàng ku á pyànn yann aswamká bu Shìdun ni mà wai.

10 “Mpir-à ma dang hing jír-à bibai á shinn Wùn Mpir Jíkwinn, Shìdun má yafa ya ku. Ama mpir-à ma dang hing jír-à bibai á shinn Awun Shìdun, Shìdun má yafa ya fig ku bàna.

11 “Sai-à ba zig yag hing ning mà pyànn àgbamká mà tonn bìr kwonn-à ni, kó mà pyànn agb jír, kó mà pyànn àgbam jànnká, aning shà̀r zinn barà ná dang ji jír bàna.

12 Awun Shìdun má tàg ning yar bu-à ná dang á sai-à hi ni.”

Anam Jír á Shinn Mpir Bài Zyun-à Bàna Ma Kyinn

13 Ayau bìr mpirká ni, sái mpir zyun dinya Yesu rag, “Malam, á dinya mpir mí aku gáb finn ya yi bu ki tayí.”

14 I byar-à Yesu zìm ya ku, n dang rag, “Mpir-à sinn kà mì ñ gàfinn ya ning bu ki taná í ni rà?”

15 Ku dang jakàng n rag, “Aning fig, kada aning sinn pìkyinn ná á buká á dunyaru bàna, jir kai bàna buká á dunyaru má ya fig yi yonki bàna.”

16 I byar-à Yesu dinya big tinn jír n rag, “Mpir bài zyun dawá sà̀n sig wà̀ni, ku dìg sig buju ùwài nímá.

17 Ku kyab á kyinnwá ni n rag, ‘Má sa á shinn rà? N dìg fig byar-à má wìr kà bujúká bumí bàna.’

18 Sái ku kyab ku rag, ‘N yì hing bu-à má sa tàma-à níng. Má dab gbànn rìg vonnká bumí bidim pár, má mi kàng àpyúká ùwài nímá. Má ngàb kà gban rìg bujumí àni bidim pár.

19 I wà má dinya shinnmí rag, ò shi sig ma bu ùwài nímá, hár bu káníng má fòr ji nìnànn nímá. To, má shi ngàng, má ji má wa, má fig àjwár.’

20 Barà ku dang àdòning, Shìdun dinya ku rag, ‘Wù í mpir-à bàna ma kyinn. A fi-à níng ni bá zig rìg yonkiwú. Tàma-à níng ma buwú à yàn dìg sig níng má shi í bu ni rà?’ ”

21 I byar-à Yesu dang vinn rìg jír wá n rag, “To, wàning má, í barà mpir-à ma ri yàn ya shinnwá bu nìnànn nímá, ku bàna ma gbìb bu zyun á pyànn Shìdun.”

*Shìdun Má Ya Mpirká Ri Bàg Ku Bu-à Big Ri Zìm
(Mat 6:25-34)*

22 I byar-à Yesu dinya yann sukàwá big n rag, “Jir wàning í bu-à sa mì ri dinya ning kada aning kyab jír á shinn byar shuná ni bàna, kó buju-à ná ji, kó jà-à ná wìr kà á dìrná ni.

23 Yonki kab hing buju, òr kab hing jà-à mpir má wìr.

²⁴ Aning myàng ayinnbuká, big ri tàg fig buju bàna, big ri binn fig buju bàna, big bàna big vonn, ama Shìdun í àsàin-à ri pyag big. Ning kab sig ayinnbuká íni.

²⁵ Wà ning ma ri kyab jír, jír kyabná má swàb kà ya fig ning yonki bàna.

²⁶ Ná sa sar fig bu títi àràg wàning bàna, bu-à du ning ma wà ùwài í kai rà?

²⁷ Aning myàng awu buká barà big ri wài áni. Big ri sa fig swàm bàna. Big ri pinn fig shwam bàna tinn. Mì ri dinya ning jír àjai, Sulemanu ma bàiká ma jàkà ku shi sig ma kàhi níng, sà n fòr fig awu bu káníng bàna.

²⁸ Shìdun í àsàin-à ri sa byannká abig shi òsàn, kó wà bá shi nonn fig bàna má. Wà má àdòníng, ning yì fig wà Shìdun má ya ning jà ná wìr bàna rà? Bu-à sa ning ri bir fig pikyinn ná á byar Shìdun ni bàna í jir kai rà?

²⁹ “Kada aning kyab bu-à ná ji kó bu-à ná wa á pikyinn ná ni nìnàn nímá bàna.

³⁰ I mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng, big ri kyab ni bu-à bá ji má wa. Ama bigná Taná Shìdun yì hing bu-à ning ri zìm, kwá ya ning.

³¹ Ama aning bir pikyinn ná á byar Shìdun. I ku kwá ya ning ni bu-à ning ri zìm.

Shìdun Ri Zìm Ayi Ya Mpìr Ashi Bu

(Mat 6:19-21)

³² “Yanká bumí big, kada aning shàr zinn bàna. Shìdun ri fig àjwár ma ning. Ná dìg byar shuwá, byar-à ku na sig kùrwá.

³³ Aning wann tafinn rig buká buná, aning zìg bàì-à aning ya mpìr ashiká. Na sa hing àdòníng, shi sig àràg ning sinn ya síg shinn ná ashikáun bàì-à má vinn fig ávinn bàna mà wai byar-à ajwú má fòr yag fig bàna, byar-à ayìgkwài má yìg ji sa bai fig bàna. Na sa hing àdòníng, ná dìg kab kàhi mà wai.

³⁴ Byar-à buká buná ma shi sig, í byar-à kyinn ná má shi màhàn tinn.

Aning Shi Kìr Ayúnn-à Yesu Má Kàng Bi

³⁵ “Aning sar gbam samyib á swàmna ni, aning shi samímyib

³⁶ àràg barà yann sukà á lu ri shi kìr ayúnn-à shinn lubá má kàng bi mà lu ban-à ni. Kwa kàng bi hing, kwá dìng nu nkyun-à, bá pù ya ku aku kà bi.

³⁷ Mpìrká ma ri sa ya shinn lubá swàm, shinn lubá ma kàng bi ma dìg big àzìr bá fig àjwár. N dinya ning shinn lu-à má dinya big abig shi wann á jinn ni, kwá sìr gbam òrjá jirà aku ya káníng buju.

³⁸ Fàu káníng má fig àjwár wà shinn lubá ma bi áyau fi, kó yau fi ma wam zu rìghing, wà ba shi sig àzìr ba ri shi kìr ku.

³⁹ Ama ning yì hing wà àsàin lu nìm ma yì hing wà ajwú má bi, ku nìm má shi àzìr má myàng kwonn ma luwá jirà ajwú aku kà á luwá ni bàna.

⁴⁰ Aning shi àzìr. Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, má bi á sai-à ning kyab fig rag má bi bàna.”

Tinn Jír á Shinn Fàu-à Má í Fàu Gwangga

(Mat 24:45-51)

⁴¹ I byar-à Bitrus bib ku n rag, “Asàin Luyí, tinn jír-à níng wù ri dang ma yi rà, kó wù ri dang big mpìrká bidim pár rà?”

42 Yesu dang rag, “Fàu-à shi sig big yar, n shi sig big gwangga í wà áni rà? Asàin lu ma dìg hing fàu-à shi sig big gwangga, kwá ya kà luwá á wù wàníng ni, a wàníng ya fàuká dà níng buju kó ákaun.

43 Asàin lu-à ma ya sig fàuwá swàm, kwa kàng bi kwa dìg wàníng ma ri sa, fàu-à hi má fig àjwár.

44 Mì ri dinya níng jir àjai, kwá sinn kà wàníng á wàníng myàng kwonn big buká ku shi sig ma kàhi bidim pár.

45 Ama wà fàu-à hi ma dang rag, àsàin luwá má kàng bi fonn fig bàna, wà kwa kà ma ri dab fàuká kádà níng wunùkà ma uwáká, wà kwa ji ma wa, ma ri wa pyann shin,

46 àyúnn-à àsàin lu fàu-à níng má kàng bi áni, fàu-à níng má yì fig àyúnn-à hi bàna. Kwá zìg fàuwá níng má sinn kà mà byar-à bá sinn mpìrká ri fig fig sung bàna níng.

47 “Fàu zyun-à ma yì hing bu-à àsàin luwá ma ri zìm aku sa, ama kwa sa fig bàna, bá dab ku gbàr ùwài níma.

48 Ama fàu zyun-à ma yì fig bu-à shinn luwá ri zìm aku sa bàna, ama kwa sa hing bu-à ma fòr hing wà bá dab ku gbàr, bá dab ku gbàr títi níma. Mpir-à ba ya sig ku bu-à ùwài, sàns sig abig dìg bu-à ùwài á byarwá ni.

A Jir Shinn Yesu Ni Mpìrká Má Gàb Dir

(Mat 10:34-36)

49 “N bi sig ní tai swànn pyìr á dunyaru, mì ri zìm àràg pyìr-à hi nìm swànn rìghing.

50 N yì hing shwìn nìnànn níma shi sig á pyànnmí ni. Bá sinn kà mì áyau shwìn àràg barà big ri sinn kà mpìr áyau zàpìr mì ri wau ku dir batisma.

51 Níng ri kyab rag ñ bi síg jirà ní jùn kwonn mpìrká í byar nzyun rà? N bi síg jirà ní gáfinn mpìr.

52 A pyànn ná-à níng mpìr swana ma shi sig áyau lu zyun, bá gáfinn rìg big áni kyau pyàna. Kyau zyun mpìr pyàna, kyau zyun mpìr sara.

53 Ta má ngàng wùnwá, wùn má ngàng tawá. Na má ngàng wùnwá, wùn má ngàng nawá. Jwáu má ngàng wà wùnwá, wà wùn má ngàng na nuwá.”

Barà Ná Myàng Yì Ayúnn-à Bu Má Sa

(Mat 16:2-3)

54 Yesu dinya bìr mpìr káníng n rag, “Wà na myàng waisháu-à ma pìr hing, níng ri dang rag shyù má tab. I wà shyù-à hí ri tab.

55 Wà na myàng apìrpi ma ri nìm kwonn, níng ri dang rag sònn byafàn nyaàn sa, í wà sònn byafàn-à hí ri sa.

56 Níng í mpìrká ri tonn gban mpìr. Níng yì hing barà ná dang jír á shinn waisháu ma jànn-à á jìnn ni, ama níng yì fig bu-à má sa tàma-à níng bàna níng í jir kai rà?

Aning Dang Byann Rìg Jírná Mpyim Jirà Kada Abig Zìg Yag Níng Mà Pyànn Agib Jír Bàna

(Mat 5:25-26)

57 “Bu-à sa níng yì fig barà ná kyab bu-à òsàn bàna í jir kai rà?

58 Mpir ma bar sig wù á pyànn agib jír, bu-à wá sa bàna, aning ma ku dang ma jír á gbìb-à ni mpyim, jirà aku zìg yag wù mà pyànn agib jír-à ni bàna. Kwa zìg yag hing wù mà pyànn agib jír-à ni, agib jír-à má zìg wù má ya kà wù á wù asìr dir. Bá kìg wù á tonn fi.

59 Mì ri dinya wù, bá fim fig wù bàna, sái wà wa wa rìghing bài-à ba yàn á vùwú ni.”

13

Wà Na Fim Fig Bu Pyirká Ning Ri Sa Ning Bàna, Ná Wu Vinn Rig

1 A sai-à níng hi, mpìrká shi sig mähàn dinya Yesu tai á shinn mpìrká á Galili, ká Bilatus du kà sig big gban sig big á sai-à big ri twib swànn bu mà lu Shìdun.

2 I byar-à Yesu bib big n rag, “Níng ri kyab rag, mpìrká á Galili ká big gib gban sig níng, bu pyìrbá kab nì bu mpìrká dà níng, í bu-à sa big gib gban sig big níng rà?”

3 N dinya níng, í àdòníng bàna. Wà na fim fig bu pyìrná bàna fa, ná wu vinn rig bìdìm pàr.

4 Mpir dwib agban awinyinká mà Siluwam, ká tonn-à big mi sig lilor nímá mà wai, wim wann big á dir-à ni n gban rig big níng, níng ri kyab rag big sa káb nì mpìrká á Urushalima bu pyìr rà?”

5 N dinya níng, áí í àdòníng bàna. Wà na dàfinn fig bu pyìrná bàna, ná wu vinn rig káb.”

Jír á Shinn Ating-à Ri Wan Fig Awan Bàna

6 I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun. Ku dang rag, “Mpir zyun jann sig bin atíng zyun. Ayúnn zyun, ku yag aku pyib awan-à. Ku dìg fig awan áni bàna.

7 I byar-à ku dinya mpìr-à ri myàng da-à níng n rag, ‘A myàng, jimí jana-à níng sara mi ri bí áyág ò dìg fig awan atíng-à níng bàna. A gib ta wann rig á jinn ni. Sáshinn bín-à níng má sar òm byar átai rà?’

8 I byar-à wunù-à níng dinya àsàin luwá n dang rag, ‘Shinn Lumí, ayi fim ma bín-à níng ji zyun, ayi myàng, má nàm kyàr samyib rig mìrwá, má sib ká jànn á mìrwá ni, má wìrká gantí áni.

9 Ma wan hing ji-à ri bi níng, to. Wà ma wan fig bàna, ayi gib ta wann rig mìr-à á jinn ni.’ ”

Yesu Dàb Gbam Uwà Zyun Ayúnn-à Big Ri Shi Ngàng Ani

10 Ayúnn Asabar Yesu ri tàg mpìrká mà tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni.

11 Uwà zyun mähàn wàu dab sig ku, ku na sig dor ji dwib agban awinyin, ku ri kyann lafinn fig bàna.

12 Yesu myàng ku, n bar ku aku bi, n rag, “Uwà níng, dorwú gbam rìghing.”

13 Yesu sìn vùwá á shinn uwà níng ni. A byar-à níng hi, wàníng kyann lafinn òm, n wib Shìdun.

14 Ama agbam-à ri sa swàm mà tonn bìr kwonn-à ni níng, nànn Yesu àgùn, jir kai bàna wàníng dàb gbam sig uwà-à níng ayúnn Asabar. Ku dinya mpìrká n rag, “Su sùnjin shi sig wà mpir má sa swàm. Aníng bi á ayúnn káníng hi abig dàb gbam níng. Ama kada aníng bi ayúnn Asabar bàna.”

15 Yesu dang rag, “Níng í mpir agbar dù shinn. Níng ri finn fig bu apyagká buná mi ri ya fig big zàpìr ayúnn Asabar bàna rà?”

16 Uwà níng í swai Ibrahim. Shaitan sir ku n du ká ku dor ji dwib agban awinyin. Kó sànn fig wà ò finn zu ku ayúnn Asabar bàna rà?”

¹⁷ Barà Yesu dang àdòńíng, sai mpìr azíbwá big fig zunáí. Ama mpìrká dà níng fig àjwár ma swàmká Yesu sa sig.

*Mpìrká Ri Bàg Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìr Masita Ri Wài Níng
(Mat 13:31-32; Mar 4:30-32)*

¹⁸ Yesu dang rag, “Má mam kùr Shìdun ma kai rà? Má dinya ning barà kùr Shìdun shi sig áni.

¹⁹ Kùr Shìdun shi sig àrąg í yìr awan bu títi nímá, big ri bar í masita. Mpìr zyun zìg n yag minn sig mà dawá ni. Bu-à ku minn sig níng, wài n kàng bín. Ayinnbuká sa sig lubá á atàm bín-à hi ni. I barà byar-à Shìdun ri na kùrwá má swàb kà áni.”

*Mpìr Shìdun Ri Swàb Kà Aràg Barà Yìsti Ri Lib Swàb Kà
(Mat 13:33)*

²⁰ Yesu dang rag, “Ma mam kùr Shìdun ma kai rà? N dinya ning.

²¹ Kùr Shìdun shi sig àrąg í yìsti bu-à ri lílib. Wà uwà zyun ma zìg hing yìsti, ma ta kà hing á mìg tasa sara, mìg-à má ji bànn má lib swàb kà.”

*Jír á Shinn Nu Nkyun-à Ya Fig Aya Bàna
(Mat 7:13-14, 21-23)*

²² I byar-à ku dù mà byar-à hi, ku ri yag kyonnwá. Bu-à pànn sig daka mà finn swann-à ni, hár mà kauyeká, agunn-à yág mà Urushalima, ku ri tàg mpìrká jir Shìdun.

²³ Mpìr zyun bib ku, n dang rag, “Shinn Luyí, mpìrká má òg yonki kinn kinn níng nànn fig bàna rà?”

I byar-à ku dinya káníng rag,

²⁴ “Mì ri dinya ning, aning sa pyù-à aning kà á nu nkyun-à ya fig aya bàna, jir kai bàna mpìrká nínànn nímá má yàn pyù-à abig kà, bá òg fig bàna.

²⁵ Asàin lu-à má dù nann zu má kìg òm rìhing nu nkyun-à, ná sar sig mà myann mì ri kwìb nu nkyun-à abig pù ya níng aning kà, ná bar má dang rag, ‘Shinn Luyí, á pù ya yì nu nkyun-à.’ Kwá dang rag ku yì fig byar-à níng bi sig bàna.

²⁶ Ná dang rag níng yì hing ku, níng ji kwonn hing buju ma ku, hár ku tàg hing níng bu á gbìb luná ni.

²⁷ Kwá dang rag, ‘Wi, ò yì fig níng bàna, ò yì fig byar-à níng bi sig bàna. Aning dù á pyànmí ni, níng í mpìrká ri sa bu-à bibai.’

²⁸ Ayúnn-à na myàng hing Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu ma mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ma shi sig mà lu Shìdun ni, bigné bá kan níng. I byar-à ná yì, ná kig nàikitáu, ná zwàm kà vù á nginn wàni, níng yì rag hing bu òg hing níng.

²⁹ Mpìrká má bi mà shinn swann, bá bi mà mìr swann, bá bi mà gàu swann agunn vìm nu, ma agunn vìm sùr. Bá shi kàng kwìb byar-à Shìdun má na kùrwá. Bá ji buju màhàn. Ama bigné ná yag fòr fig mà byar-à hi ni bàna.

³⁰ Aning fig, mpìrká nínànn nímá ká shi sig mpìr ùwài tàma-à níng, bá kàng mà sim. Mpìrká kinn fig bu bàna níng, má yag mà pyànn.”

*Yesu Fig Fig Ajwár Ma Mpìrká á Urushalima Bàna
(Mat 23:37-39)*

³¹ Ayúnn-à níng hi, sái Farisawaká bi n dinya Yesu rag aku dù kìnì, jir kai bàna kùr Hirudus ri zim a wàníng gban rìg ku.

³² Sái ku dinya káníng rag, “Aning yag dinya jwànnzwam-à níng rag, mì ri sa ma swàm áyau janá-à níng ma akìn. Mì ri kan zu wàu, mì ri dàb gham mpìrká tinn. Akìn níng má, má shì àdòníng, sái azinn í wà swàmmí má vinn.

³³ Ama ma yag kyonnmí janá-à níng mà Urushalima. Má fòr azinn, jir kai bàna sànn fig wà abig gban mpìr-à ri dang kyann jir Shidun á byar zyun ni bàna, sái mà Urushalima.

³⁴ “Níng mpìrká á Urushalima! Níng mpìrká á Urushalima! Níng gban rìghing mpìrká ri dang kyann jir Shidun. Níng ta gban rìghing mpìrká Shidun swam bi sig níng ma abàn. Mì ri zìm n tonnn níng àràg barà kwinn ri tonn yanká buwá big, mi ri bir káníng àsàwá ni, ama níng ngàng mì.

³⁵ Luná má kàng kànnfínn. N dinya níng, ná myàng fig rag mì bàna, sái àyúnn-à ma kàng bi hing. Ayúnn-à níng hi, ná dang rag, ‘Mpìr-à ri bi á zinn Shidun ni níng, a Shidun ya ku bu-à ku ri zìm.’ ”

14

Yesu Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

¹ Ayúnn Asabar, Yesu yag mà lu àgbam Farisawa zyun ni, jirà aku ji buju màhàn. I byar-à mpìrká ri wonn ku.

² Sái ku rag aku myàng níng, mpìr zyun vùwá ma barwá mònn sig, shi sig á pyànnwá ni.

³ Yesu bib malam káníng ma Farisawa káníng rag, “Sàn hing wà abig dàb gham mpìr dor àyúnn Asabar rà, kó sànn fig bàna rà?”

⁴ Big pù fig ku nu bàna. Yesu pànn wunù-à níng, mì í ku í dàb gham rìg-à, n dinya ku rag aku kàng yag mà luwá ni.

⁵ I byar-à ku dinya káníng yìr jìr zyun n rag, áyaubá ni mpìr zyun ma shi sig ma bu apyag wà ma kù kà hing á shar zàpìr àyúnn Asabar, kwá gbar zu kìnì rà, kó kwá gbar zu fig bàna rà?

⁶ I byar-à hi big pànn shì rìg akim, big dang fig jìr bàna.

Kada Aning Gbar Dù Shinn Bàna

⁷ Barà Yesu myàng mpìrká bi sig buki-à níng ri shig byar shu àgbam byar-à bá shì, í wà ku sa misali n rag,

⁸ “Wà ba bar wù buki ban, kada á shì á byar shu àgbamká ni bàna, jir kai bàna kó big bar sig mpìr àgbam zyun má bi zyun-à kab wù.

⁹ Mpìr-à dwim bar bi sig níng, níng pyànà níng, má dang rag, ‘A dù, á ya mpìr-à níng byar shu-à.’ Wà má àdòníng, zunái má pànn wù. Wà kàng yag mà shì mà sim.

¹⁰ Ama sai-à ba bar hing wù buki, á yag shì mà sim. A byar-à níng hi, àsàin-à bar sig wù níng, má bar wù rag, ‘Jàumí, á bi shì á pyànn.’ A byar-à níng hi, wá dīg gham á pyànn mpìrká ni.

¹¹ Mpìr-à ma gbar dù shinnwá, kwá fig zunái. Ama mpìr-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, bá gbar dù ku.”

¹² Ku dinya mpìr àsàin buki-à níng n rag, “Wà wa bar hing mpìr aku bi ji buju buki, kada á bar íri jáuwú big, kó yiwaiwú big, kó mpìrká buwú big, kó mpìr bàiká níng ma big shì kwonn sig í zyun níng bàna. Wa sa hing àdòníng bá bar pyann kàng wù tinn.

¹³ Sái á bar mpìr ashiká, ma mpìrká barbá wu tag sig ma vùbá, ma mpìr áfau,

14 í wà Shìdun má ya swàb kà wù bu-à wù ri zìm, jir kai bàna mpìr káníng má ya pyann kàng sar fig wù bàna. Ayúnn-à mpìrká bu Shìdun ma dù nann zu kàng hing ma yonki, Shìdun má wa kàng wù.”

Tinn Jír á Shinn Buki Wùwài Zyun Ni
(Mat 22:1-10)

15 Mpìr zyun áyau mpìrka ma Yesu ri ji buju í zyun níng, ku fig jir Yesu. I wà ku dang rag, “Mpìrká ma ji buju-à mà byar-à Shìdun má na kùrwá níng, bá fig àjwár wàni.”

16 Yesu dinya ku rag, “Mpìr zyun bar kwonn sig mpìrká ninànn nímá abig bi ji buju.

17 Ayúnn-à bá ji buju-à níng màg, ku swam yag fàuwá a wàníng yag dinya mpìrká àyúnn-à màg rìghing, ku sa rìghing buká big ri zìm.

18 I byar-à mpìrká ku bar sig níng, ngàng rìg. Zyun dinya ku n rag, ‘N wann sig da, má yag myàng. Mì ri vig wù, á zìm jírmí, má yag sar fig bàna.’

19 Zyun dang rag, ‘N wann sig nai bu nàm àkunn dwib. Má yag má màg màg fig big. Mì ri vig wù á zìm jírmí, ma á yafa ya mì.’

20 Zyun dang n rag, ‘I wà ò zìg sig ma uwá tàma-à níng, í bu-à sa má yag fig bàna.’

21 Fàu-à níng kàng bi n dinya shinn luwá tai-à níng. I byar-à shinn luwá nànn àgùnn, n dinya fàuwá rag, a wàníng zu yag kìní, a wàníng bàg gbìbká á finn swann-à ni, byar-à mpìrká shì sig. A wàníng bar kwonn mpìr ashiká, ma àfauká, ma àkùnnká, ma mpìrká bàna ma bar níng tinn, jirà mpìr káníng abig ji buju-à níng.

22 Nonn fig bàna, fàu-à níng dang rag, ‘Asàin lumí, bu-à à dang níng, ò sa vinn rìghing. Ama í barà byar shu-à dà sig.’

23 I byar-à àsàin buju-à níng dinya fàuwá rag, ‘A zu yag, á bàg gbìbká kim kim. A bar kwonn bi mpìrká jirà abig bi mònn á lumí ni.

24 N dinya wù, áyau mpìrká yi dwim bar jag sig níng, kó mpìr nzyun áyaubá ni má ji fig buju-à níng bàna kó títi nímá.’ ”

Gbib Yesu Shi Sig Ma Shwìn
(Mat 10:37-38)

25 Mpìrká ninànn nímá ri bàg ku, ku vim bìr n myàng big, n dang rag,

26 “Mpìr-à ma ri zìm aku bàg mì, aku zìm mì wàni, aku zìm kab mì ma tawá, ma nàwá, ma yiwaiwá big, ma wàwá, ma yanká buwá, hár ma yonkiwá. Má àdòníng bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

27 Mpìr-à ma zìm fig wà aku wa shwìn àràg barà má wa níng bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

28 Mpìr-à ma ri zìm aku mì tonn, kwá shi wann ma á jìnn ni mpyim, jirà aku kyab bàì-à má màg bu miwá, hár má kinn.

29 Kada aku kà bu mì-à átai bàna. Kwá kà hing bu mì-à bàiwá má màg fig bàna, bu mì-à má kinn fig bàna. Mpìrká nìm myàng sig bu mì-à níng má jwann ku,

30 má dang rag, mpìr-à níng kà sig bu mi daka í janá-à níng bàna, hár tàma-à níng ku mì kinn fig bàna.

31 Wà kùr zyun ma dang rag, kwá nu kànn ma kùr zyun, kwá shi wann má dang byann ma mpyim, kó soja dubu dwib má nu sar soja dubu dìzyun rà?

³² Wà kwa myàng má sa sar fig bàna, to, bu-à kwá sa bàna, kwá swam yag mpirká abig yag dang byann rig jír-à mà byar kùr pyunn ninonn-à bó mpyim a wàníng sa muyar.

³³ I bu-à sa ñ dang rag, ñ dinya ning, kó ni ma fim fig buká ku shi sig ma kàhi bàna, kwá shi sar fig wùn sukámí bàna.

Ador Mann Ma Zu Rìghing, Bai Rìghing

(Mat 5:13; Mar 9:50)

³⁴ “Mann í bu-à dudor, ama àdórwá ma zu rìghing, bá sa dor rág ma kai rà? Ai bàna.

³⁵ Mann-à hi má sàñ fig rag bàna, má shi fig í taki-à bá wir kà á da bàna tinn. Bá wir kifinn rig átai. Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig.”

15

Tinn Jír á Shinn Adùn Zyun-à Jànn Sig

(Mat 18:12-14)

¹ I byar-à mpirká ri zìg bàì jànn-à níng ma mpir bibaiká sar sig abig fig jír bu-à ku ri dang.

² Sáì àgbam Farisawaká ma ká ri tàg bu á tarkada Musa ni níng ri nànn àgùnn, mi ri dang rag, “Haba! Sáshinn mpir-à níng ri dang kwonn jír ma mpir bibai káníng rà? Hár big ri ji kwonn buju á bìr-à ni.”

³ I byar-à ku dinya káníng tinn jír n rag,

⁴ “Ayauná ni mpir zyun ma shi sig ma àdùn dīb-swana, zyun ma jànn hing, kwá sa í kai rà? Kwá fim rìg dīb-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi níng mà awúnn-à ni, jirà aku yag yàn dìg rìg ma zyun-à jànn sig níng.

⁵ Kwa dìg hing àdùn-à níng, bu-à kwá sa bàna, kwá dab kà wàníng á wàinwá ni, má kàng bi ma kàhi ma àjwár.

⁶ Kwa kàng bi hing á luwá ni, kwá bar kwonn jàuwá big, ma ayor luwá big. Kwá dinya káníng rag ku yàn dìg rìghing àdùnwá jànn sig níng. Kwá fig àjwár, kwá bar káníng a káníng bi fig shang ku àjwár-à níng áni.

⁷ N dinya ning jír-à níng, Shìdun má fig àjwár wàni mà wai, wà mpir zyun ma fim hing bu pyir sa, kab hing mpir dīb-yina agban dwib agban-à zu áni ajinndúbi, ká zyun-à ri kyab big í mpir ñsàn, mi ri kyab fig wà abig fim bu pyir sa bàna níng.

Tinn Jír á Shinn Bàì Zyun-à Kù Jànn Sig

⁸ “Kó àràg uwà zyun ma shi sig ma bàì kó pam dwib, pam zyun áyau bàì káníng ni, ma kù jànn hing. Ai kwá mònn bàg pyir á pítìla, má zà kyàr rig lu-à, jirà aku yàn dìg rig bàì-à níng, kó nímá bàna rà?”

⁹ Uwà níng ma yàn dìg hing bàì-à níng, kwá bar kwonn bi jàuwá big ma ayor luwá big, kwá dang rag, ku yàn dìg rìghing bàiwá jànn sig níng, ku ri fig àjwár, kwá sa buju, kwá bar káníng abig bi fig shang ku àjwár-à níng áni.

¹⁰ I barà yann aswamká bu Shìdun mà wai má fig àjwár áni tinn, wà mpir zyun ma fim hing bu pyir sa.”

Wùn Zyun Jànn Sig

¹¹ Yesu dang rag, “Mpir zyun shi sig ma yann wunù pyànà.

12 Wùn zyun-à àshái-à níng dinya tawá rag, a wàníng ya ku bu ki-à buwá ma a wàníng wu í ni. A byar-à hi ta-à bi gáb finn ya big bu ki-à byar pyàná.

13 A byar-à hi, ku zig bu ki-à buwá mì yag rìgwá mà jànn zyun ni nunonn nímá, n yag gban vinn rìg bàiwá átai á gbìb-à sànn fig bàna.

14 Barà bàiwá bi vinn rìg, amor bi kà á jànn-à ni, ku dìg fig rag buju-à kwá jí bàna.

15 A byar-à níng hi, ku yàn swàm á finn swann-à ni. Ku bi dìg swàm á byar mpìr zyun. Asàin lu-à ri swam yag kyann ku aku ya zyùká buju mà da-à ni.

16 Ku ri zìm aku jí mònn finnwá ma buju-à zyùká ri jí, ama mpìr-à má ya ku bàna.

17 Wùn-à bi kyab pànn n rag, áí fàuká mà lu tawá ni shi sig ma buju nìnànn nímá, í wà ku shi sig amor ri gban wa ku, ku dìg fig bu-à kwá jí bàna rà?

18 Kwá yag mà byar tawá ni, má dinya wàníng rag, ‘Tamí, ò sa ya hing Shìdun ma wù bu-à sànn fig bàna.

19 N fòr fig rag wà má shi wùnwú bàna, ama má shi àràg í wùn-à á luwú ni.’

20 A byar-à hi, wùn-à dù, mì yag rìgwá mà byar tawá ni.

‘Barà ku ri bí mà gbìb-à ni byar pyunn nunonn nímá, tawá myàng yag ku, ku ri bí, tawá myàng ashiwá n shàr yag mà byarwá ni, n kàm pànn bí ku á lu-à ni.

21 Wùn-à dang rag, ‘Tamí, ò sa hing bu pyìr á pyànn Shìdun ni ma wù tinn, ò sànn fòr fig wà má shi wùnwú bàna.’

22 Ama ta-à dinya yanká á luwá ni n rag, abig sa kíni abig zìg bí já òsàn ma abig wìrká ku, abig pag ku tá á vù-à ni, ma tab òsàn á barwá ni.

23 Ku dinya yanká á luwá ni a káníng zìg bí zà nai òkwònn-à níng ma abig gíb gban jìrà abig sa buju abig jí, ma abig fig àjwár.

24 ‘Wùnmí ò rì dang rag ku wu rìghing níng, ku shi sig ma yonkí. Ku rì jànn rìghing, tàma-à níng yì dìg hing ku.’ A byar-à hi big gbìb jau, n jí buju, n fig àjwár.

25 ‘A sai-à níng hi, wùnwá àgbam-à shi sig mà da-à ni. Ku ri kàng bí rag á lu-à ni, ku nyàan fòr, sáí ku fig mpìrká rì gbà ònggan, mì ri gbìb jau.

26 Ku bar wùn zyun á luwá ni, n bib wàníng rag, ‘Buká big ri sa níng í kai rà?’

27 Wùn-à á luwá ni dinya ku rag, ‘Wunzàwú kàng bí rìghing. Ibáwú gíb gban sig zà nai jìrà abig zwam. Ibáwú ri fig àjwár jìrà wunzàwú kàng bí hing ítau.’

28 Pìkyinn wùn-à àgbam-à í bai rìg-à, ku zìm fig aku kà yag mà byar buki-à bàna. A byar-à hi, tawá zu yag mà myann n vig ku aku kà bí.

29 A byar-à hi ku dinya tawá n rag, ‘Ji nìnànn nímá mì ri sa ya wù swàm àràg í fàu, mì ri fig jírwú. Ama kó kàun òzyun à gíb gban fig mì byínn ayi ma jàumí big fig àjwár bàna.

30 Ama wùnwú níng yag gban vinn rìghing bàiwú mà byar wàno àyáiká ni, n kàng bí á lu-à ni, à bí gíb gban ku zà nai rà?’

31 Ta-à dinya kàng ku n rag, ‘Wùnmí, yì ma wù í zyun kó ákaun. Buká ò shi sig ma kàhi níng, í buwú tinn.

³² Ayi sa buki jirà ayi fig àjwár, jir kai bàna wunzàwú rì wu rìghing, ama tàma-à níng ku ma yonki. Ku rì jànn rìghing, tàma-à níng yi dīg hing ku.”

16

Yesu Dinya Big Jir Ashinn Wùn Sukà Ri Sa Fig Bu-à Nsàn Bàna

¹ Yesu dinya mpirká ri bàg ku n rag, “Mpir bài zyun rì shi sig àni, ku shi sig ma wùn sukà. Mpirká yag gib mùr wùn sukàwá mà byarwá ni, n rag wàning ri ji bàiwá.

² Ku bar bi wùn sukàwá n bib wàning rag, ‘Ma buká mì ri fig áshinnwú ni níng í kai rà? A wànn dinya mì buká à sa sig, jir kai bàna wá shi fig rag wùn sukàmí bàna.’

³ Wùn sukà-à kyab á pikyinnwá ni n rag, ‘Asàin lumí kan rìghing mì á swàm. Tàma-à níng má sa rag í kai ra? N bàna ma gbam-à má nàm bu, mì ri sa zunái wà má vig mpirká bu.

⁴ Tàma-à níng ò yì rag hing bu-à má sa, jirà kó kwa kan hing mì á swàm, má dīg mpirká má zìm mì ò yag á lubá ni.’

⁵ Ku bar kwonn mpirká àsàin luwá ri bàg big tonn bài. Ku bib jag mpir zyun, n rag, ‘Asàin lumí ri bàg wù píná rà?’

⁶ Wàning dang rag, ‘Asàin luwú ri bàg mì byir garwa dib-swana.’ A byar-à hi ku rag a wàning zìg tarkada ma a wàning ba sinn kà dipyàna agban dwib.

⁷ I byar-à ku bib jakàng mpir zyun n rag, ‘Asàin lumí ri bàg wù píná rà?’ Wàning dang rag, ‘Ku ri bàg mì bà jímyànn dib-swana.’ A byar-à hi ku dinya wàning n rag a wàning ba sinn kà bà dib-yina.

⁸ Asàin lu-à swam yan wùn sukà ri lir ji ku níng jir yar-à wàning shi sig ma kàhi. Mpirká ri zìm buká á jànn-à níng ni yar kab sig mpirká ri bàg Shidun.”

⁹ Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya ning, aning sa bu-à sisàn ma bàiká ning shi sig ma kàhi á dunyaru, jirà àyúnn-à na bàna ma bài, Shidun má pànn ning vù pyàna mà luwá ni mà wai.

¹⁰ Mpir-à ma pànn sànn hing bu títi, kwá pànn yì bu ùwài. Mpir-à ma pànn sar fig bu títi ma kyinn nzyun bàna, kwá pànn samyib fig wà ùwài bàna.

¹¹ Wà na pànn yì sar fig bài á dunyaru bàna, í ni má ya ning bu nsàn níma mà wai rà?

¹² Wà na pànn yì sar fig bu mpir bàna, í ni má ya ning bu shinn òrná í ni rà?

¹³ “Mpir nzyun má wib sar fig àsàin lu pyàna bàna, kó kwá zìm zyun, má ngàng zyun. Kwá wib jir zyun, má ngàng jir zyun. Wà na zìm kab síg bài, ná zìm fig Shidun bàna.”

Yesu Kan Dim Farisawaká

(Mat 11:12-13; 5:31-32; Mar 10:11-12)

¹⁴ Farisawaká fig jir-à Yesu dang sig níng, big màmm jwann ku, jir kai bàna big ri kyab jir bài á pikyinnbá ni.

¹⁵ Ku dang rag, “Níng í mpirká ri gbar dù shinn á pyànn mpirká ni, ama Shidun yì rìghing bu-à á pikyinn ná ni. Bu-à mpirká ri myàng fòr hing bu á pyànnbá ni níng, ama á pyànn Shidun fòr fig bu bàna.

16 “Sai-à Yohanna ri bi níng, big rii tàg mpìrká jir doka Musa, ma bu-à yann aswamká bu Shìdun ba sig. Tàma-à níng big ri tàg rag jír á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Kó ni bidim pár ri zim aku kà á lu Shìdun.

17 Má fonn káb nì, wà waisháu ma jànn-à á jìnn ni abig pìnn rìg ma wà yìr jir Shìdun ñzyun má jànn.

Yesu Dang Jír á Shinn Uwà Kan Tafinn

18 “Mpìr-à ma kan tafinn wàwá ma zìg zyun, ku ri sa àyái. Mpìr-à ma zìg uwá big kan tafinn sig níng, ku má, ku ri sa àyái tinn.

Mpìr Bài Zyun Ma Mpìr Ashi Zyun

19 “Mpìr bài zyun ri shi sig áni, ku ri wìr jà ñsàn, ku ri fig àjwárwá kó ákaun.

20 Mpìr ashi zyun shi sig áni. Big ri bar ku Liyazaru. Dìrwá bidim pár ìri yun. Ku ri shi kyann á nu nkyun mpìr bài-à níng ni.

21 Ku ri fig àjwár aku ji mònn bujúká mpìr bài-à níng ri ji wìr wann á jìnn ni. Báiká bi mi ri tann ji yunwá.

22 Nonn fig bàna sái Liyazaru bi n wu rìg. Yann aswamká bu Shìdun mà wai bi zìg yag rìg Liyazaru mà byar Ibrahim. Mpìr bài-à níng wu rìg tinn, big bi kab jì rìg ku.

23 Ku shi sig mà lu pyìr-à ni mi ri wa shwìn. Ku gbar dù nann zu shinnwá n myàng Ibrahim sar sig pyunn nunonn, ma Liyazaru á byarwá ni.

24 Sái ku bar nài abor n rag, ‘Tamí Ibrahim, á myàng ashimí, ma á swam bi Liyazaru aku du kà pwai vùwá á zàpìr, ma aku sa tag shinn anammí, jir kai bàna mì ri wa shwìn á pyìr-à níng ni.’

25 Ama Ibrahim dang rag, ‘Wùnmí, á kyab. Sai-à wù ri shi sig ma yonki á dunyaru, wù rii fig àjwár, Liyazaru rii wa shwìn. Ama tàma-à níng ku ri fig rag àjwárwá, wù bó wù ri wa shwìn.

26 Iri wàníng bàna má, shar ñzwàun nímá shi sig áyauyí ni, pyù-à yá yag mà byarná ni bàna. Ning má ná bi sar fig á byaryí ni bàna tinn.’

27 I byar-à àsàin bài-à níng í dang-à rag, ‘Tamí, mì ri vig wù á swam yag Liyazaru mà lu tamí ni á dunyaru.

28 N shi sig ma wunzámí big àkunn swana. Liyazaru aku yag dinya big, kada abig bàg gbìb-à ñ rì bàg sig níng bàna, jir kai bàna tàma-à níng mì ri wa shwìn á byar-à ñ shi sig níng.’

29 I byar-à Ibrahim dang rag, ‘Wunzàwú big shi sig ma tarkada wà Musa ma mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig. Abig jangga ma abig fig jír káníng.’

30 Mpìr bài-à níng í dang kàng-à rag, ‘A à, Tamí Ibrahim, mpìr-à ma wu rìghing, ma kàng yag síg nì, bá fig jír wá, bá vim bìr á bu pyìrbá ni.’

31 Ibrahim dang rag, ‘To, wà ba fig fig jir Musa ma jir mpìrká ri dang kyann jir Shìdun bàna, kó mpìr zyun-à wu rìghing má ma kàng yag, bá fig fig jír wá bàna tinn.’ ”

17

Sàn Fig Wà Mpìr Aku Sinn Kà Jáuwá A Wàníng Sa Bu Pyìr Bàna

(Mat 18:6-7, 21-22; Mar 9:42)

1 Yesu dinya yann sukàkà buwá n rag, “Buká má sinn mpìr aku sa bu pyìr shi sig áni, ama mpìr-à ma sinn kà jáuwá a wàníng sa bu pyìr, mpìr-à níng hi má wa shwìn wàni.

² Wà mpìr ma du kà wùn zyun áyau yann káníng ni, a wàníng sa bu pyir, má sàñ kab ya ku abig òdinn gbam wann bu wau á wàinwá ni, ma abig ta kà ku á byinn.

³ Aníng shi shuná ma aníng hakyira.

“Wà jàuwú zyun ma sa wù bu-à ma sàñ fig bàna, á dinya ku. Wà kwa vig hing wù, á yafa ya ku.

⁴ Kó wà kwa sa wù bu bibai kàun sùmpyànn àyúnn ñzyun, wà kwa kàng bi hing á byarwú ni kàun sùmpyànn, mà dang rag á yafa ya ku, to á yafa ya ku.”

Big Ri Zim Abig Bir Swàb Kà Pìkyinn á Byar Shìdun

⁵ Yann aswamká dinya Yesu rag, “A swàb kà ya yi gbam, jirà ayi bir swàb kà pìkyinn á byar Shìdun.”

⁶ Yesu dang rag, “Wà na bir hing pìkyinn á byar Shìdun ni kó títi nímá àràg barà yìr masita shi sig títi nímá níng, ná dang rag a bìn-à níng gbìb dù ma mìrwá, ma aku yag jann shinnwá á fin ñíng-à ni, kwá wib jìrná, má yag jann kà rìg shinnwá mà fin ñíng-à ni.”

Fàu-à Ri Bir Kyinn á Swàmwá ni

⁷ Yesu dang rag, “Wà mpìr-à ma shi sig ma fàu zyun-à ma ri sa ya ku swàm á da-à ni, kó wàníng ma ri za ya ku àdùn, sai-à fàu-à hi ma kàng bi hing á lu-à ni, àsàin luwá ma dinya ku rag aku bi kíni, aku shi wann á jinn ni, ma aku ji buju rà?”

⁸ Wi! Kwá dang má rag, ‘A sa ya mì buju ñ ji, í wa. Wà ma ji kinn rìghing, í wà á ji rag buwú ni.’

⁹ Asàin lu-à má yan fig fàuwá bàna, jir kai bàna wàníng í fàu.

¹⁰ Ning má àdòníng tinn, sai-à na sa hing bu-à ba dinya ning aning sa, aning dang rag, ‘Bigyí yi fàu. Yi sa sig íri swàmýi.’ ”

Yesu Dàb Gbam Mpìr Akúnn Big Dwib

¹¹ Su zyun Yesu ri yag mà fin swann Urushalima, sái ku zu á gbìb shab jànn Samariya mà jànn Galili.

¹² Barà ku ri kà yag á kauye zyun ni, sái mpìr dor àkùnn big dwib, big bi òg ku, n sar sig á gbìb-à ni, big sar sig byar pyunn nunonn.

¹³ I byar-à hi big bar nài abor n dang rag, “Asàin Luyí Yesu, á myàng ashiyí.”

¹⁴ Barà Yesu myàng big, ku dinya big rag abig yag mà lu Shìdun, ma abig tàg shinnbá á byar àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, jirà a káníng myàng barà big gbm rìghing.

Barà big ri yag, sái big rag abig myàng níng big gbm rìghing.

¹⁵ Zyun áyaubá ni myàng big dàb gbm rìghing ku, sái ku kàng yag, mi ri swam yan Shìdun ma nài gbm.

¹⁶ Ku binn kir wann á jinn ni, n sa Yesu í soko, ku í mpìr Samariya.

¹⁷ Yesu dang rag, “Níng í mpìr dwib big dàb gbm sig, ma mpìr ajinnndúbiká dà níng shi sig áni rà?”

¹⁸ Asái áyau mpìr káníng ni, mpìr-à má swam yan Shìdun bàna, sái íri wunù kyinn-à níng áwinwá ni rà?”

¹⁹ Yesu dinya ku rag, “A dù á yag kyonnwú, à bir hing pìkyinnwú á òdirmí ni, í bu-à sa á òg sig gbm òdirmí níng.”

*Yesu Dang Jír á Shinn Barà Shìdun Má Na Kùr
(Mat 24:23-28, 37-41)*

²⁰ Farisawaká bib Yesu n dang rag, “Ayúnn-à Shìdun má na kùrwá má fòr ákaun rà?” Ku zìm n dang rag, “Ai àyúnn-à Shìdun má na kùrwá big ri myàng fig á zu bàna.

²¹ I bu-à ná dang fig rag, ‘Shi sig níng, kó shi sig bó,’ bàna. Ama Shìdun ri na kùrwá á pikyinn ná ni.”

²² Ku dinya yann sukàwá big n rag, “Mì Wùn Mpir Jíkwinn. Ayúnn su zyun ri bi wà ná zìm aning myàng mì, ama ná myàng fig mì bàna.

²³ Bá dinya ning rag, ‘Almasihu shi sig níng, kó ku shi sig bó,’ aning yag bàna, ma aning yàn ku bàna tinn.

²⁴ Wùn Mpir Jíkwinn má kàng bi jakàng, àyúnn-à kwá kàng bi áni níng má shi àràg shyù ri zwàm zu sàu sàu, byar má yar àjirà kó ni má myàng ku.

²⁵ Ama Wùn Mpir Jíkwinn má wa ma shwìn kim kim rúpyim, mpirká á dunyaru tàma-à níng má ngàng ku, hár má gban rìg ku.

²⁶ Barà rì sa sig á sai-à Nuhu rì shi sig níng, í barà má sa kàng áni àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn má kàng bi á jànn-à ni.

²⁷ Sai-à Nuhu shi sig á jànn-à ni, mpirká rii jì, mì ri wa, big ri sir ban, mì ri zig uwà, hár àyúnn-à Nuhu ká á kòr-à ni. I byar-à zàpir-à bi na òm gban rìg mpirká á jànn-à ni bidim pár.

²⁸ I barà sa sig áni á sai-à Lutu rì shi sig áni à jànn-à ni tinn. Big ri jì mì ri wa, big ri wann, mì ri wann tafinn, big ri tàg buju, mì ri mì tonn.

²⁹ Mpirká rii sa bu káníng, hár àyúnn-à Lutu dù á finn swann Saduma. Shìdun tìr bi pyir mà waisháu-à ni bi swànn gban rìg big bidim pár.

³⁰ Wàníng í barà má sa áni, àyúnn-à Wùn Mpir Jíkwinn má kàng bi áni.

³¹ “Ayúnn-à hi mpir-à ma shi sig mà tonn zyun ni mà wai, kada aku tig wann bi mà tonn wá á jinn ni aku zig bu zyun bàna. Mpir-à ma shi sig mà dawá ni, kada aku kàng bi á lu-à ni bàna tinn.

³² Aning kyab bu-à sa sig wà Lutu.

³³ Mpir-à ma ri zìm íri yonkiwá, kwá òg fig bàna. Ama mpir-à ma ya tafinn hing yonkiwá, kwá òg wà kinn kinn.

³⁴ Ayúnn-à ma kàng bi hing, tonn zyun mpir pyàna ma na sig áni, bá zig zu rìg mpir zyun, má fim zyun.

³⁵ Ayúnn-à hi, uwà pyàna ma ri wau bu í byar nzyun, bá zig rìg zyun, má fim rìg zyun. [

³⁶ Wunù pyàna ma shi sig mà da-à ni, bá zig rìg zyun, má fim zyun.]”

³⁷ Big bib n dang rag, “Bu-à hi má sa áni rà?”

Ku dinya big ma tinn jír n rag, “Byar-à kíká ma wu na sig, í byar-à shwibká má kwonn yag màhàn.”

18

Tinn Jír á Shinn Uwà Ki Ma Agib Jír Zyun

¹ Ayúnn zyun Yesu dinya yann sukàwá big tinn jír zyun, tinn jír-à níng ku ri tàg big abig shi vig Shìdun, abig fim vù áni bàna.

² Ku dang rag, “A swann zyun ni, agib jír zyun shi sig áni. Ku ri shàr fig Shìdun bàna, ku ri myàng fig mpir ma jinn á shinn bàna.

³ A finn swann-à níng hi, uwà zyun shi sig áni, nùwá wu rìghing. Uwà-à níng ku ri yag kyann á byar agib jír-à ni. Mi ri dinya wàníng rag, 'A kà ya mì áyau mí ni yi ma mpìr azíbmí.'

⁴ Uwà-à níng dang kàun nínànn nímá agib jír-à níng ngàng, ama á sim ku bi n zìm á pikyinnwá ni, n dang rag, 'Kó ma ri shàr fig Shìdun bàna, kó ma ri myàng fig mpìr ma jinn á shinn bàna,

⁵ ama bará uwà-à níng ri sa shi mì níng, má kà nuwá, jirà kada aku shi sa shi mì bàna.' "

⁶ Sáí Yesu dang rag, "Aning fig bu-à agib jír-à níng ri dang. Kó kwa ri myàng fig mpìr ma jinn bàna, ama ku kà hing nu uwà-à níng.

⁷ Tò wàníng í bará Shìdun má sa áni tinn, Shìdun má fig jír mpìrká buwá sai-à ba ri vig ku fi ma àyúnn. Kwá ngàng fig big bàna.

⁸ Bu-à ba vig ku kwá sa ya rig big kíni. Jír-à má bib níng í wàníng. Mì Wùn Mpìr Jíkwin, sai-à ma kàng bì hing má bi dìg mpìrká ri wib Shìdun ishág rà?"

Yesu Dang Rag Mpìr Aku Gbar Dù Shinn Bàna

⁹ Mpìrká shi màhàn big rag, big í mpìr kyikyàr, big í mpìr òsàn. Big ri myàng mpìrká dà níng, kinn fig bu á pyànnbá ni bàna. Ku sa ya mpìr káníng misali n rag,

¹⁰ "Mpìr pyàná yag sig mà lu Shìdun n yag vig sig Shìdun. Zyun í Farisawa, zyun í mpìr azig bàì jànn.

¹¹ Sáí Farisawa-à níng dù nann zu n vig Shìdun n rag, 'Shìdun, ò gode hing bará ò shi fig àràg mpìrká dà níng bàna. Mì í mpìr bu pyir bàna, mì ri sa fig àyái bàna. Mì ri lír jì fig mpìr àràg azig bàì jànn-à níng bàna.

¹² Mì ri sinn nu kàun pyàná áyau su sùmpyànn. Mì ri ya Shìdun buká mì ri dìg, áyau kyau dwib, mì ri ya Shìdun kyau zyun.'

¹³ Azig bàì jànn-à níng sar sig pyunnwá nunonn nímá. Ku zìm fig wà aku gbar dù nann shinnwá á wai bàna. Ku mìb gwàin pikyinnwá, n dang rag, 'Shìdun, á yafa ya mì. Mì í mpìr bu pyir.' "

¹⁴ Yesu dang rag, "N dinya níng, mpìr-à níng í zyun-à Shìdun zìm sig jír-wá. Ku zìm fig jír Farisawa-à níng bàna. Mpìr-à ma gbar dù shinnwá, kwá fig zunái, ama mpìr-à ma gbar dù fig shinnwá bàna, Shìdun má gbar dù ku."

Yesu Wìr Kà Ya Yann Títiká Asàn

(Mat 19:13-15; Mar 10:13-16)

¹⁵ Mpìrká káhi ya bi Yesu yanká bubá, aku tib káníng vù á òr. I byar-à yann sukàwá big myàng àdòníng, sáì big yan ta mpìr káníng.

¹⁶ I byar-à Yesu bar bì yann káníng á byarwá ni, n dinya sukàwá big rag, "Aning fim yann káníng abig bì á byarmí ni. Kada aning kan òm big bàna. Yiri swai yanká àdòníng, bá kà ni mà byar-à Shìdun ri na kùrwá.

¹⁷ Má dinya níng jír àjai. Mpìr-à ma sinn kàng fig shinnwá àràg ku í wùnshái bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun ri na kùrwá bàna."

Agbam Zyun-à Shi Sig Ma Bàì

(Mat 19:16-30; Mar 10:17-31)

¹⁸ Agbam zyun bib Yesu n rag, "Malam òsàn, bu-à má sa jirà ní dìg yonki kinn kinn í kai rà?"

¹⁹ Sáí Yesu bib ku rag, "Bu-à sa à bar mì mpìr sisàn í jir kai rà? Ai mpìr sisàn bàna, sáì Shìdun kwá áwinwá ni.

20 Buwù à yì hing dokaká wá bàg: ‘Kada á sa àyái bàna, kada agban ki bàna, kada á jwí ajwú bàna, kada á gim òsáng bàna, awib tawú ma nàwú.’ ”

21 Mpir-à níng rag, “Ai mì ri wib doka káníng tun sai-à mì í wùnshái há r tàmà-à níng.”

22 Yesu dinya ku rag, “Hár tàmà-à níng dà sig wù bu zyun. A wann tafinn vinn rig buká à shi sig ma kàhi bidim pár. A ya mpir ashiká bàì-à, ma àjirà á bàg mì. I wà wá òg bu-à sà n kab wà níng mà wai.”

23 Sáì wunù-à níng fig àdò níng, àsà kyag kù kà ku á pikyinn-à ni, jir kai bàna ku shi sig big bu wàni.

24 Yesu myàng ku, ku ri yag, n dinya yann sukàwá big rag, “Shi sig ma shwìn wà mpir bàiká má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.

25 Má fonn káb nì wà rakumì aku kà á pùr àbònyir, ma wà mpir bàì má kà á byar-à Shìdun ri na kùrwá.”

26 Mpirká ká fig sig jír-à níng big dang rag, wà má àdò níng mpir má wim zu rà?

27 Yesu dang rag, “Bu-à mpir má sa sar fig bàna, Shìdun má sa sar.”

28 I byar-à Bitrus dang rag, “To, yi fim rìghing buká buyí, yi ri bàg wù.”

29 Yesu dang rag, “Má dinya níng, kó ni ma fim hing luwá, ma wàwá, ma wunzàwá big, ma tawá, ma nàwá, ma yanká buwá big á jir shinn Shìdun, wò Shìdun má zìg ku vù pyànà, má ya kab ku buká ku fim sig níng. Ayúnn-à wà kinn shinn, í wà kwá ya wà níng yonki kinn kinn.”

Yesu Dang Jakàng Jír á Shinn Ki-à Kwá Wu

(Mat 20:17-19; Mar 10:32-34)

31 Ku bar kwonn yann sukàwá big dwib agban pyànà, n dinya káníng, n rag, “Barà níng yì níng, yá yag mà Urushalima. Ya yag fòr hing màhàn, bu-à big rì ba sinn sig á shinnmì ni, mì Wùn Mpir Jíkwìnn níng, bidim pár má sa àràg barà big ba sig.

32 Bá zìg mì, má ya mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna. Bá dang bai mì, bá mà m jwann mì, bá tu wìr mì sháng.

33 Bá yang mì ashòr, bá gban rig mì, àyúnn su sara má dù nann zu kàng.”

34 Ama yann sukàwá big yì fig bu-à ku ri dang bàna, jir kai bàna yir jír-à hi shi sig á byar awù. Big yì fig bu-à ku dang sig níng bàna.

Yesu Pù Finn Zu Mpir Afau Zyun

(Mat 20:29-34; Mar 10:46-52)

35 Barà big yag fòr á Yariko, mpir àfau zyun shi sig á kur glib-à ni, mi ri vig bìr mpirká bu.

36 Barà ku fig bìr mpirká ri wam zu, ku bib, ku rag, “I kai sa síg nì rà?”

37 Big dinya ku, n dang rag, “I Yesu mpir-à á Nazarat ri wam zu íni.”

38 Sáì ku gbar dù nài jirwá, n dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

39 Sáì mpirká kà sig á pyànn-à níng kan dim rig ku, aku pànn shi rig. Ama ku shì, mì ri wa nài yán ngbam nímá. Ku dang rag, “Ayáa, Yesu Wùn Dawuda, á myàng ashimí.”

40 Sáì Yesu sar, n dang rag abig zìg bi mpir-à níng á byarwá ni. Barà ku bi fòr àdò níng, Yesu bib ku n rag,

41 “Wù ri zim ñ sa ya wù í kai rà?”

Afau-à níng dang rag, “Shinn Luyí, mì ri zìm á sa mì n myàng kàng ma zumí.”

⁴² Yesu dinya ku rag, “A myàng kàng ma zuwú, pikyinnwú à bir sig á byarmí ni níng, dàb gbam rìghing wù.”

⁴³ A byar-à níng hi ni, ku í gbam rig-à, mì ri myàng rag. Ku í kan bàg-à Yesu, mì ri swam yan Shìdun. Barà big myàng àdòníng, sái mpìrká bidim pár swam yan Shìdun tinn.

19

Mpìr Azìg Bài Jànn Zyun Bìr Pìkyinnwá á Byar Yesu

¹ Yesu bi fòr á finn swann Yariko, mì ri wam zu.

² Mpìr zyun màhàn big ri bar ku Zaka, ku í àgbam mpìr azìg bàì jànnká. Ku í mpìr alir ji mpìrká. Ku í mpìr bàì.

³ Ku yàn gbìb-à aku myàng Yesu barà wàníng shi sig áni, ama ku í mpìr àkim. Ku myàng sar fig Yesu áyau bìr mpìr káníng ni bàna.

⁴ I byar-à, ku shàr yag mà pyànn, n yag nann bin atíng zyun aku myàng byann Yesu, jir kai bàna í gbìb-à wàníng ri bi áni.

⁵ Barà Yesu bi fòr á byar-à hi ni, ku myàng nai yag n rag, “Zaka, á tig wann bì kìnì kìnì. Janá-à níng má tig mà luwú ni.”

⁶ I byar-à hi, Zaka tìg wann bi n shà Yesu ma pìkyinn-à mìmìg.

⁷ Barà bìr mpìr káníng myàng àdòníng, big zìnn swau Yesu, n rag, “Ku yag kà sig kyìnnwá mà lu mpìr asa bu pyìr.”

⁸ Zaka sar dù nann zu n dinya Yesu rag, “A myàng, Shinn Luyí, má gàbfinn buká n shi sig ma kàhì, kyau pyàna. Má ya mpìr ashiká kyau zyun. Mpìr-à ma lir ji sig ku bidim pár, má wa kàng ku kàun yina yina.”

⁹ Yesu dang rag, “Janá-à níng n zìg zu rìghing mpìr-à níng ma mpìrká á luwá ni á bu pyìrbá ni, jir kai bàna ku í wùn Ibrahim tinn.

¹⁰ Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, n bi sig n yàn kyann mpìrká nang jànn sig, jirà n zìg zu big.”

Tinn Jír á Shinn Fàu Dwìbká Big Ya Sig Big Bàì (Mat 25:14-30)

¹¹ Ku nyàan fòr yag mà Urushalima. Barà mpìrká ri fig jìrwá, big dang rag, tàma-à níng kwá na kùr. I byar-à ku sa ya káníng mìsali,

¹² n rag, “Mpìr àgbam zyun yag sig mà jànn zyun ni pyunn nunonn nímá, jirà aku yàn ya shinnwá kùr, ma aku kàng bi.

¹³ Sai-à ku yag fig ma bàna níng, ku bar kwonn fàuwá big dwìb. N ya káníng pam zyun zyun zyun. Ku rag, a káníng sa swàm ma kàhì sái kwa kàng bi hing.

¹⁴ Mpìrká buwá big rag, big ngàng ku. Big swam yag mpìr á simwá ni n dang rag, big ngàng. Big zìm fig aku shi kùrbá bàna.

¹⁵ “Ku dìg kùrwá, n kàng bi á jànnwá ni. N bar fàuwá big ká ku ya sig bàì-à níng, n bib káníng big dìg swàb kà sig bàì-à píná rà?

¹⁶ Wà jijag-à níng bi á pyànnwá ni, n dinya ku rag, ‘Asàin Luyí, pam zyunwú níng gbar bi hing pam dwìb.’

¹⁷ I byar-à àsàin lu-à dang rag, ‘Sàn hing. Wù í fàu-à n̄sàn. To, barà à sa hing bu n̄sàn ma bu-à títi níng, á na kùr finn swann dwìb.’

¹⁸ I byar-à wà wa pyàna bi, n dang rag, ‘Shinn Luyí, pam zyunwú níng gbar bí hing pam swana.’

19 Asàin lu-à dang rag, 'Wù má á na kùr finn swann swana.'

20 Fàu zyun bi buwá n rag, 'Shinn Luyí, pam zyunwú shi níng. N zìg níng ò dinn gham sig á jà, n sinn gham sig.'

21 Bu-à sa níng, mì ri shàr zinnwú. Wù í mpir-à ri zìm á díg átai. Wù ri zìg bu-à í wù à tàg fig ò bàna.'

22 Shinn lubá dinya ku rag, 'Wù í fàu bibai. Má pànn wù ma jirká à dang sig ma nuwú níng. A yì hing mì í mpir-à ri zìm bu átai. A yì hing mì í mpir-à ri zìg bu-à ò tàg fig ò bàna.'

23 Barà à yì hing àdòning, bu-à sa à sinn kà fig bàimí á byar-à ma kàng bi hing, má díg bu swàb kà hing á shinn-à ò bàna, í jir kai rà?'

24 Ku dinya mpirká sar sig màhàn níng, ku rag abig zìg rìg pam zyun-à á wù wàning ò níng, abig ya mpir-à shi sig ma pam dwib níng.

25 Big dinya ku rag, 'Shinn Luyí, áì wunù-à níng hi shi sig ma pam dwib.'

26 Asàin lubá dinya big n rag, 'Mì ri dinya níng, mpir-à ma shi sig ma bu, í mpir-à bá swàb kà ya ku. Ama mpir-à ma bàna ma bu, títi zyun-à ku shi sig ma kàhi níng, bá zìg rìg á wùwá ò ni.'

27 Mpir azibmí big, kà dang rag, big zìm fig ò shi kùrbá bàna níng, aning zìg bi big, aning gib gban rìg big á pyànnmí ni.' "

Mpirká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Yoh 12:12-19)

28 Barà Yesu dang vinn rìg jirwá àdòning, ku pànn gbìbwá mì ri yag mà Urushalima.

29 Ku fòr yag á Baitafaji ma Baitanya á byar zyun big ri bar Wùn Mwir Zaitun. Ku swam yag yann sukàwá big pyàna,

30 n dang rag, "Aning yag mà kauye mà pyànn bó, na kà hing màhàn ná díg big sa gham sig wùn aswannswánn, zyun-à big nann màg fig fig bàna, aning finn ya bi mì.

31 Mpir-à ma bìg hing níng, ma dang rag, 'Bu-à sa níng ri finn í jir kai rà?' aning dinya ku rag, 'Shinn Luyí ri zìm íni.' "

32 Mpirká ku swam yag sig níng, yag díg aswannswánn-à àràg barà ku dinya sig big.

33 Barà big ri finn aswannswánn-à àdòning, àsàinká bib big n dang rag, "Bu-à sa níng ri finn wùn aswannswánn-à níng í jir kai rà?'

34 Big dang rag, "Shinn Luyí ri zìm íni."

35 I byar-à hi big zìg bi á byar Yesu ò ni. N bìr wann jàbá á kwíb-à ni. Big sìn dù nann zu Yesu áni.

36 Barà ku shi sig áyau kyonnwá ni, mpirká kàhi zìg bi jàbá, mì ri jag á gbìb-à ni.

37 Barà ku ri tìg wann bi mà Wùn Mwir Zaitun, sáì bìr sukàkà buwá big fig àjwár. Big ri bar mì ri swam yan zìnn Shìdun ma nài yán ngbam nímá, á jir bu mamaki-à big myàng sig níng.

38 Big dang rag, "Pyib sàsàn aku shi á shinn kùryí, zyun-à ri bi á zìnn Shinn Luyí ò níng. Shìdun-à mà wai sàhng, ayì swam yan ku."

39 Mpir Farisawaká áyau bìr-à ò dinya Yesu rag, "Malam, á dinya yann sukàwú big abig pànn shi rìg."

40 Yesu rag, "N dinya níng, kó yann sukàmí big ma pànn shi rìghing, abànká má swam yan mì."

Yesu Kìg á Jir Shinn Mpirká á Urushalima

⁴¹ Ku nyaan fòr bi á Urushalima, n myàng yag finn swann-à, n kig.

⁴² Ku rag, “Ning mpìrká á Urushalima, pikyinnmí ri bai ma ning. Ning yì fig mpìr-à má sa tag wann ning pikyinn ná bàna. Tàma-à níng, ning yì fig bàna.

⁴³ Ayúnn zyun má bi, mpìr azíbná big má sar kàng kwìb ning. Bá du ning shwìn.

⁴⁴ Bá fam wann ning á jinn ni, bá gban rig ning bidim pár. Bá mìb gbànn vinn rìg tonnká á Urushalima bidim pár. Bá fim fig abàn nzyun á shinn jáuwá ni bàna. Bu-à sa má sa àdòning, ning ngàng rìghing mpìr-à Shìdun swam bi sig.”

*Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun
(Mat 21:12-17; Mar 11:15-19; Yoh 2:13-22)*

⁴⁵ Yesu kà yag mà lu Shìdun. Ku ri kan zu mpìrká ri wann tafinn bu màhàn.

⁴⁶ Ku rag, “Big ba sinn sig jír-à Shìdun dang sig rag, ‘Lumí, mpìrká ma bar rag í byar-à big ri vig Shìdun,’ ama ning sinn kàng rìghing í byar ajwú jwi.”

⁴⁷ Kó ákaun ku ri yag, mi ri tàg mpìrká bu mà lu Shìdun ni màhàn. Ama àgbamká ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká ma àgbamká áyau mpìrká ni, big ri zìm abig gban rig ku.

⁴⁸ Big yì fig rag bu-à bá sa bàna, jir kai bàna mpìrká zìm hing jìrwá wàni.

20

*Big Bib Yesu Jír á Shinn Gbamwá Ni
(Mat 21:23-27; Mar 11:27-33)*

¹ Su zyun Yesu shi sig mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká, mi ri dinya mpìrká jir Shìdun, mi ri dinya big tai àjwár. I byar-à àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma malamká ma shun-à àgbamká, big bi á byarwá ni,

² n bib ku rag, “Gbam-à wù ri sa bu káníng ma kàhi níng, à dìg sig áni rà? Mpìr-à ya sig wù gbam-à hi í nì rà?”

³ I byar-à Yesu dang rag, “Má bib níng jír zyun tinn. Aning dinya mì mpyim.

⁴ Mpìr-à ya sig Yohanna gbam-à aku wau mpìrká òr batisma í ni rà? I Shìdun rà, kó í mpìr rà?”

⁵ I byar-à big kyab bu-à bá dang á shinn jír káníng ni. Big dang jír ma bar òrbá, n dang rag, “Wà ya dang rag í Shìdun ya sig Yohanna gbam-à ini, kwá dang rag, bu-à sa yi bir fig pikyinn á jir Yohanna ni bàna, í jir kai rà?”

⁶ Big bib bar òrbá n dang rag, “Wà ya dang rag, í mpìr ya sig Yohanna gbamwá í ni, mpìr káníng má ta gban yi ma abàn. Big yì rìghing wà Yohanna í wùn aswam Shìdun.”

⁷ I byar-à big dinya Yesu n dang rag, big yì fig bàna.

⁸ I wà Yesu dinya big n rag, “To, mì má, má dinya fig níng mpìr-à ya sig mì gbam-à mì ri sa bu káníng ma kàhi níng bàna.”

*Tinn Jír á Shinn Mpìrká Ngàng Yesu
(Mat 21:33-46; Mar 12:1-12)*

9 I byar-à Yesu dinya mpìrká tinn jír n rag, “Mpìr zyun nàm sig da inabi, n zig n pag mpìrká alaru. Ku dù n yag rig kyinn mà swann zyun ni, n yag shì nonn màhàn.

10 I byar-à awan inabi-à níng byann, ku swam yag fàuwá zyun mà byar anàm bu káníng abig ya ku aniwá. Anàm bu káníng dab fàuwá níng dab dab n kan kàng yag rig ku vù áyonn.

11 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun. Big dab wàníng dab dab, n sa wàníng buká sàñ fig bàna, n kan kàng yag rig wàníng vù áyonn tinn.

12 I byar-à ku swam yag jakàng fàuwá zyun wà wa sara mà byar anàm bu káníng ni. Big dab pòr ku dirwá wàni, n kan kàng yag rig kù.

13 Sái àsàin da-à níng dang rag, kwá sa í kai tàma-à níng rà? Kwá swam yag wùn-wá zyun-à ku ri zìm wàni, kó anàm bu káníng má wib wàníng.

14 Barà anàm bu káníng myàng wùn-à níng àdòning big dang rag, ‘A myàng, wùn-à níng, í wùn-à má ji gado da-à níng. Bu-à yá sa bàna ayi dab gban rig ku, jirà ayi pànn nì da-à níng.’

15 I byar-à anàm bu káníng vinn ta zu yag rig wùn-à níng mà myann, n gban rig ku màhàn.

“To, bigné á myàngná ni, bu-à àsàin da-à níng má sa, kwá sa rág kai rà?”

16 Ayúnn-à àsàin da-à níng ma bi hing kwá gban vinn rig anàm bu káníng bidim pá. Kwá zig rig da-à má ya rig anàm buká káhi kim, abig nàm.”

Barà mpìrká fig tai-à níng big dang rag, “A Shìdun kan dim.”

17 I byar-à Yesu myàng big, n dang rag, “Aning fig tinn jír-à níng, yìrwá í kai rà?”

‘Abàn mpìr ami buká ngàng sig rag bai níng,

big zig kàng bi n mi kà sig ágù kinn-à ni,

í wà zyun-à sàñ kab sig kádà.’

18 Mpìr-à ma kù hing á shinn abàn-à níng ni, kwá kim. Ama mpìr-à abàn níng ma kù hing á dirwá ni, má wau nam rig ku murr.”

Big Bib Yesu Jír á Shinn Bòi Jànn Wa

(Mat 22:15-22; Mar 12:13-17)

19 Barà malamká ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng àdòning big yì rìghing Yesu ri dang jír-à níng ma big. Big ri zìm abig pànn ku á sai-à níng hí. Ama big ri shàr bir mpìrká.

20 Big yàn pyù-à abig pànn Yesu. I byar-à big swam yag mpìrká mà byar Yesu ni, abig sa àràg big í mpìr-à òsàn big. Big ri zìm abig wonn pànn Yesu ma jír jirà abig zig yag ku mà pyànn gwamna.

21 Big bib ku n dang rag, “Malam, ái yi yì hing jìrwú ma bu tàgwú shi sig ma gwangga wàni, jir kai bàna à sinn sig kó ni í bu òzyun. Zyun kab fig zyun bàna. Wù ri tàg jir gbìb Shìdun wàni, bu tàgwú í àjai.

22 Sàñ hing wà ayi wa Kaiser bòi jànn rà, kó sàñ fig bàna rà?”

23 Ku bó ku yì rìghing bu-à big ri kyab á pikyinnbá ni. Ku dinya big n rag,

24 “Aning zig bi bòi àsháu zyun, ñ myàng.” Big zig bi, ku myàng, n bib káníng rag, “Ma hoto mpìr-à á dir bòi-à ni ma zinn-à áni níng, í bu ni rà?”

Big dang rag, “I bu kùr Kaiser.”

25 I wà Yesu dang rag, “To. Bu-à má bu kùr Kaiser, aning ya kàng kùr Kaiser. Ama bu-à má bu Shìdun, aning ya kàng Shìdun.”

²⁶ Big sa sar fig barà bá pànn ku ma jír-à níng áyau bìr mpìrká ni bàna. Sáí mamaki pànn rig big, big dang fig rag jír bàna.

Big Bib Yesu Jír á Shinn Barà Ki Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki
(Mat 22:23-33; Mar 12:18-27)

²⁷ Mpìr Sadukiyawaká dang rag, mpìr ma wu hing, ri dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Sáí big bí á byar Yesu ni.

²⁸ Big bib ku n rag, “Malam, Musa ba ya sig yi doka káníng, n rag, ‘Mpìr ma zìg uwà ma mà fig wùn bàna, wà kwa wu rìghing, a wunzàwá zìg kàng uwà-à níng hi, jirà aku mà ya shunwàuwá yann.’

²⁹ Mpìr zyun shi sig ma wunzàwá big sùnnjin. Ku zìg uwà, ku ma wàníng mà fig wùn bàna, ku wu rìg.

³⁰ Wunzàwá zyun-à tib ku níng zìg uwà-à hi, big mà fig wùn bàna tinn.

³¹ Hár wà wa sara má àdóníng, big sùmpyànn bidim pár big zìg yà zu rìg uwà-à níng, big mà fig wùn bàna.

³² Uwà-à níng bi n wu rìg tinn.

³³ Mpìr sùmpyànn káníng bidim pár, zìg yà zu rìghing uwà-à níng. To, àyúnn-à Shìdun ma gbar dù nann zu kàng hing mpìrká ma yonki, uwà-à hi má shi í bu ni áyaubá ni rà?”

³⁴ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Mpìrká tàma-à níng big ri sir ban, mi ri zìg uwà.

³⁵ Mpìrká Shìdun má gbar dù nann zu kàng á ki níng, bá shi ma yonkibá kinn kinn, bá zìg fig uwà màhàn bàna, bá sir fig ban bàna tinn.

³⁶ Ayúnn-à hi yonki mpìrká má shi àràg bu yann aswam Shìdun mà wai, bá wu fig ki bàna, jir kai bàna big í yann Shìdun, Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing big ma yonki.

³⁷ Musa dinya sig yi jír á shinn barà mpìrká ma wu hing, bá dù nann zu kàng ma yonki. A finn tarkada Shìdun ni, Musa ba sig jír á shinn akyar bìn-à pyir swànn àni. Ku dang rag, ‘Shìdun í Shìdun bu Ibrahim, í Shìdun bu Ishaku, í Shìdun bu Yakubu tinn.’

³⁸ Jír-à níng ri tàg yi rag, mpìrká ri wu sig níng, shi sig ma yonki tàma-à níng. Shìdunyí í Shìdun ki bàna. Ama í Shìdun mpìr-à ma yonki.”

³⁹ Malamká káhi dinya Yesu rag, “Malam, jír-à à dang sig níng, í jír àjai.”

⁴⁰ Tun daka á sai-à níng hi big ri shàr zinn wà bá bib ku jír.

Kristi í Wùn Dawuda; Ku í Asàin Lu Dawuda Tinn
(Mat 22:41-46; Mar 12:35-37)

⁴¹ Yesu dinya big n rag, “Má bib ning jír tinn. Sásinn big dang rag, ‘Kristi í wùn Dawuda rà?’

⁴² Dawuda ma shinnwá ku dang rag, Kristi í Shinn Luwá. A tarkada Shìdun ni zyun-à big ri bar rag í Zabura, Dawuda dang rag, ‘Shìdun dinya Shinn Lumí n rag, á bi á shi á vìm numí ni áyág.

⁴³ Má sinn kà mpìr azíbwú big á mìr barwú ni.’

⁴⁴ Dawuda ma shinnwá bar ku Shinn Lumí. To, sásinn kwá shi wùn wàníng rà?”

Yesu Dang Bu-à Bibaiká Malamká Ri Sa
(Mat 23:1-36; Mar 12:38-40)

⁴⁵ Yesu dinya yann sukàwá big jír á pyànn mpìrká ni bidim pár,

⁴⁶ n dang rag “Aning pànn shinn ná ma malamká, big ri zìm jà lilor wìr, big ri zìm mpìrká abig bib kà kyann big á fir ati-à ni. Big ri shig bushu òsàn mà tonn bìr kwonn-à ni, big ri zìm bushu òsàn á byar-à big ri sa bùkí.

⁴⁷ Big ri lir ji uwà kiká. Big ri vig Shìdun ninonn nímá jirà a mpìrká myàng big. Shwin-à bá wa mà kab gbam.”

21

Uwà Ki Zyun Ya Vinn Rìg Shìdun Bu-à Ku Shi Sig Ma Kàhi (Mar 12:41-44)

¹ Yesu myàng yag zuwá, ku myàng mpìr bàiká ri ta kà ya Shìdun bàì ashikáun-à ni á lu Shìdun.

² Ku myàng uwà ki zyun, wàníng í mpìr ashi, wàníng bi ta kà bàiwá naira pyàná.

³ Yesu dang rag, “Mì ri dinya ning àjai, bu-à uwà ki ashi-à níng ta kà sig níng, kab hìng bu mpìrká bidìm.

⁴ Mpìr káníng tinn zu sig áyau bàibá big shi sig ma kàhi, n ya sig Shìdun, ama uwà ki-à níng, kó barà ku í mpìr ashi níng, ku ya vinn rìg Shìdun bu-à ku shi sig ma kàhi.”

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Dab Gbànn Rìg Lu Shìdun (Mat 24:1-2; Mar 13:1-2)

⁵ Yann sukàkà kàhi ri dang jír á shinn barà big mi sig lu Shìdun ma abàn òsàn òsàn nímá, ma barà mpìrká ri ya Shìdun buká jirà lu Shìdun aku sà. Ama Yesu dang rag,

⁶ “Barà ning ri myàng bu káníng, àyúnn zyun ri bi bá dab gbànn rìg lu-à hi, kó abàn òzyun má shi fig á shinn jàuwá zyun ni bàna.”

Yesu Dang Rag Ayúnn Zyun Ri Bi Wà Mpìrká Má Wa Shwin (Mat 24:3-14; Mar 13:3-13)

⁷ Big bib ku n rag, “Malam, bu káníng má sa ákaun rà? Bu-à yá myàng rúpyim, jirà ayi yi àyúnn-à hi nyàan fòr í kai rà?”

⁸ Ku dinya big n rag, “Aning pànn shinn ná, kada aning zìm a mpìr zyun tonn gban ning bàna, jir kai bàna mpìrká ninànn nímá má bi, má rag big bì sig á zinnmí ni, bá dinya ning rag big í Almasihu. Kó ba dang rag sai-à níng hi nyàan sa, kada aning zìm jìrbá bàna.

⁹ Wà na fig tai kànn ma barà mpìrká ri gban ki àjirà abig na kùr, kada aning gib kyinn bàna. Bu káníng má sa àdòníng, ama sai-à dnyaru má vinn àni níng màg fig ma bàna.”

¹⁰ Ku dinya big n rag, “Jànn zyun má nu kànn ma jànn zyun. Kùr zyun má nu kànn ma kùr zyun kó àni bidìm pár á jànn-à ni.

¹¹ Jànn-à á jìnn ni má ning wàni, amor má kà á jànn-à ni wàni, mpìrká má na dor ùwài nímá, buká má ya mpìr zinn má sa mà waisháu-à ni.

¹² Ama àyúnn-à bu káníng ma nyàan sa, bá pànn ning, má ya ning shwìn á tonn bìr kwonn, má zig yag ning á pyànn kùr ma gwamna, bá kig òm níng á tonn fi á dò jir zinnmí ni.

¹³ Byar-à na yag àni bidìm pár, aning dinya mpìrká jírmí.

¹⁴ Aning sar ma pikyinn òzyun, kada aning gib kyinn barà ná zig zu shinn ná àni bàna.

15 Má ya ning yar barà ná dang jír, barà azíbná má dìg fig ning, hár má ngang sar fig ning bàna.

16 Hár taná ma nàná ma yiwainá ma jàuká buná, ma mpìrká buná bá ya kà ning á vù mpìr azíbná ni. Ayauná ni bá gban rìg káhi.

17 Mpìrká bidìm pàr má zib ning á jir shinnmí ni.

18 Ama wai jinn ná kó rízyun má jànn fig bàna.

19 Wà na sar gbam hing ma pikyinn rízyun ná dìg yonki.

Yesu Dang Jír á Shinn Barà Bá Nu Kànn á Urushalima

(Mat 24:15-21; Mar 13:14-19)

20 “Wà na myàng sojaká ma sar kàng kwib rìghing finn swann Urushalima, aning yì rag wà bá pànn finn swann-à hi nyàan sa.

21 A byar-à níng hi, ká ma shi sig mà yau jànn Yahudiya, abig shàr yag mà shinnkwinnká ni. Ká ma shi sig mà yau finn swann-à ni, abig zu bi á myann. Ká ma shi sig mà kauye, kada abig ká á finn swann-à ni bàna.

22 Wàning í àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá. Buká big ba sig á tarkada Shìdun, má sa àdòning.

23 Ayúnn-à hi uwáká shi sig ma finn, ma ká shi sig ma yann àjann níng, bá wa shwìn. Mpìrká á jànn-à ni má wa shwìn ninànn nímá, jir kai bàna í àyúnn-à Shìdun má wà kwonnwá àni.

24 Bá wa gban mpìrká káhi ma kafai. Bá zìg yag mpìrká káhi mà byar shwìn, ma jànnká káhi kim kim. Mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng má na kùr Urushalima hár sai àyúnn-à Shìdun ma dang rag, màg hing.

Bu-à Má Sa Ayúnn-à Wùn Mpìr Jìkwinn Má Kàng Bì Ani

(Mat 24:29-31; Mar 13:24-27)

25 “Ayúnn-à hi, àyúnn ma sònn ma asuswirká má vim bìr rìg. Mpìrká á jànn-à á jinn ni má wa shwìn wàni. Hár níngká ma zàpìr ùwàiká má ning òrìbá. Mpìrká má shàr zinn wàni, bá yì fig bu-à sa sig bàna.

26 Mpìrká má shàr zinn, hár awunbá má kinn, bá kyab buká kim kim bu-à má sa á dunyaru. Buká shi sig ma gbam mà waisháu-à ni má ning òrìbá.

27 I byar-à bá myàng Wùn Mpìr Jìkwinn má wann bi mà wai áyau akworká ni, kwá mìg karr àràg asuswir, kwá bi ma gbam ìko Shìdun.

28 Wà na myàng bu káníng ma sa hing, aning shàr zinn bàna, aning fig àjwár, aning myàng yag zuná mà wai, jir kai bàna àyúnn-à Shìdun má finn zu ning nyàan bì fòr.”

Tinn Jír á Shinn Bin Ating

(Mat 24:32-35; Mar 13:28-31)

29 I byar-à Yesu dinya big tinn jír zyun, n rag, “Aning myàng misali á shinn bin ating káníng, ma bínká kim kim.

30 Wà na myàng jì bín káníng ma rì twìb jì àpyú, ning yì hing shyù nyàan kù.

31 To, ning má, sai-à na myàng bu káníng ma rì sa àdòning, aning yì rag àyúnn-à Shìdun má na kùrwá nyàan fòr.

32 “N dinya ning, mpìrká tàma-à níng má wu vinn fig bidìm pàr bàna, sái bu káníng ma sa rìghing mpyim.

33 Waisháu ma jànn-à á jinn ni má bab jànn rìg, ama jírímí má vinn fig á vinn bàna.

Aning Shi Azír Kó Akaun

³⁴ “Aning pànn shinn ná fa, kada aning sinn kàng shinn ná àràg mpìrká ri kyab jír shin á pikyinnbá ni bàna, jirà kada aning kàng mpìr awa pyann shin big bàna. Kada aning kyab buká á dunyaru bàna. Na kyab hing bu káníng, àyúnn-à Shìdun ma bi hing, àyúnn-à níng hi má pànn ning àràg barà jùr ri pànn wi.

³⁵ Bu káníng má sa vinn rìg kó ni á dunyaru bidim pár, àràg í bu mamaki.

³⁶ Aning shi àzír kó ákaun, aning vig Shìdun jirà aning dìg gban, jirà aning zu áyau shwìn buká má bi níng, jirà aning dìg pyù-à ná sar á pyànn Wùn Mpìr Jìkwinn.”

³⁷ Kó ákaun Yesu ri shi mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká bu. Ama fi ma sir hing, ku ri zu yag, mi ri na mà wùn mwír zyun ni, big ri bar Wùn Mwir Zaitun.

³⁸ Ama í pyimbyau yiyi nímá mpìrká ri shi kir ku mà lu Shìdun ni, jirà abig fig jìrká kwá dang.

22

Agbamká Kwonn Nu á Shinn Yesu Ni

(*Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Yoh 11:45-53*)

¹ Ayúnn-à ùwài-à bá ji buju-à bàna ma yisti nyàan fòr. Ayúnn ùwài-à níng zinnwá í Pim Wam Zu.

² I byar-à àgbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng ma malamká big ri zìm abig yàn gbìb-à bá bònn gban rìg Yesu, kada mpìrká abig yì bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn mpìrká.

Big Kwonn Nu Ma Yahuda Jirà Abig Pànn Yesu

(*Mat 26:14-16; Mar 14:10-11*)

³ I byar-à Shaitan du kà Yahuda, wà zyun-à big ri bar rag í Iskariyoti, í wùn sukà zyun áyau yann sukà dwib agban pyàna, a wáníng sa bu-à bibai.

⁴ I byar-à Yahuda yag, n yag dang jír ma àgbamká áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma malamká ma sojaká ri myàng kwonn ma lu Shìdun tinn, jirà aku ya tafinn big Yesu.

⁵ I byar-à hi big fig àjwár, n dinya ku rag bá ya ku bàì.

⁶ Sáì Yahuda í zìm-à, n yàn pyù barà kwá sa, má ya kà Yesu á vù mpìr káníng ni, jirà kada bìr mpìrká abig yì bàna.

Big Sa Buju Ayúnn Pim Wam Zu

(*Mat 26:17-25; Mar 14:12-21; Yoh 13:21-30*)

⁷ Ayúnn-à bá ji brodi-à bàna ma yisti níng fòr, í àyúnn-à bá gib gban wùn àdùn-à áni. Zinn àyúnn ùwài-à níng hi, big ri bar í àyúnn Pim Wam Zu.

⁸ Sáì Yesu swam yag Bitrus ma Yohanna a káníng yag abig sa samyib buju-à bàna ma yisti níng, jirà aku ma káníng ji.

⁹ Big bib ku n rag, “Wù ri zìm ayi sa buju-à níng áni rà?”

¹⁰ Ku dinya big n rag, “Sai-à na kà hing finn swann-à, ná dig kwonn ma wunù zyun swann sig àgur zàpìr. Aning bàg ku hár mà lu-à kwá kà.

¹¹ Aning dinya àsàin lu-à hi rag, ‘Malam dang rag, tonn byar-à ku ma yann sukawá big má shi má ji buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng, shi sig áni rà?’

12 Kwá tìya ning tonn zyun ùwài nímá mà wai, wà big sinn sig kó kai mà ni. Aning sa sinn buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.”

13 Big yag n dìg bu káníng àràg barà Yesu dinya sig big, í byar-à big sa buju àyúnn Pim Wam Zu-à níng màhàn.

*Buju-à Yá Kyab Pànn Kyann Shinn Luyí Ani
(Mat 26:26-30; Mar 14:22-26; 1 Kor 11:23-25)*

14 Barà big sa kinn buju-à í sa kinn níng, sái Yesu ma yann sukàwá big shi wann á bìr-à ni, jirà abig ji buju-à.

15 Yesu dinya big n rag, “Tún daka á ninonn mì ri zìm n ji buju-à níng ma ning n̄pyim, í wà n wa shwìn-à níng í ni.

16 Mì ri dinya ning, yi ma ning má ji fig rag buju-à níng á bìr-à ni bàna, sái àyúnn-à Shìdun ma na hing kùrwá.”

17 I byar-à Yesu zìg wùn kwài, n swam yan Shìdun, n dinya big n rag, “Aning zìg, aning wa yà zu vinn rig shinn ná.

18 Mì ri dinya ning, tun daka janá-à níng má wa fig rag zàn inabi bàna, sái àyúnn-à Shìdun ma na hing kùrwá.”

19 I byar-à ku zìg brodi, n swam yan Shìdun n ngir gáfinn n ya big, n dinya big rag, “Brodi-à níng í wi òrmí. Wi òrmí í bu-à n̄ ya sig ning. Na ji hing brodi-à níng, aning kyab pànn mì áni.”

20 Barà big ji vinn buju-à í ji vinn rig níng, Yesu zìg wùn kwài n rag, “Zàn-à níng shi sig àràg í àsámí zyun-à má kifinn dò jir shinn ná, àràg barà Shìdun rì gib sig nu ma mpìrká buwá níng.

21 “Ama mpìr-à má zìg mì, má ya mpìrká má gban mì níng, yi ma ku ri ji buju í kwài n̄zyun.

22 Mì Wùn Mpìr Jìkwinn, má wu àràg barà big ba sinn sig á jir Shìdun ni á shinnmí n̄ rag má wu níng. Ama mpìr-à má wann tafinn mì níng, kwá wa shwìn wani.”

23 I byar-à big bib bar òrbá n rag, “Mpìr-à má sa bu-à níng í ni rà?”

Yann Sukà Yesu Big Sa Yipyàr á Shinn Byar Shu Agbam

24 I byar-à yann sukà Yesu big sa yipyàr n dang jír ma gban n rag, áyaubá ni, àgbam-à má shi í ni rà?

25 Yesu yan ta big n dang rag, “Kùrká á jànn-à ni big ri tàg gban á shinn mpìrká ni wani, mì ri gbar dù shinn.

26 Buná, kada aning sa àdóníng bàna. Mpìr-à àgbam-à áyauná ni, aku shi mpìr-à títi, aku shi mpìr-à má gáfinn ya ning buju-à ná ji.

27 Mpìr-à ma shi sig á jinn ni jáuwá ma ri ya bí ku buju, áyaubá big pyàná níng àgbam-à í ni rà? Agbam-à shí n̄ zyun-à shi sig á jinn ni big ri ya bí ku buju-à níng. Ama bigmí n̄ shi sig áyauná ni àràg fàu-à ri zìg bi ya ning buju.

28 “Yi ma ning shi sig zyun, ning myàng hing shwìnká n̄ wa sig.

29 Barà Tamí wìr sig mì kùr níng, mì má, má wìr ning kùr tinn.

30 Ná ji má wa ma mì, sai-à ma na hing kùr. Ning í àsàinká má na kùr á shinn swai mpìr Israilaká dwib agban pyàná níng.”

*Yesu Rag Bitrus Má Ngàng Ku
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Yoh 13:36-38)*

31 Yesu dang rag, “Siman, Siman, Shaitan ri yàn gbìb-à kwá màg màg fig ning, àràg barà big ri vinn za.

32 Mì ri vig Shìdun á shinnwú ni. Píkyinnwú à bir sig á òr Shìdun níng, kada á gáb òr ma kàhì bàna. Wa kàng bi hing á byarmí ni, á gbar bying kà yiwaiwú big kádà sig níng.”

33 Bitrus dang rag, “Shinn Luyí, kó ba du kà wù tonn fi, mì má abig du kà mì tinn. Ba gban hing wù, mì má abig gban mì tinn.”

34 Yesu dang rag, “N dinya wù, Bitrus. Janá-à níng kwinn ma dab fig ma aku bàna, wá ngàng mì má sa yipyàr kàun sara, wá rag á yì fig mì bàna.”

Yesu Dinya Yann Sukàwá Big Rag Bá Wa Shwìn á Jir Shinnwá Ni

35 Yesu dang rag, “Wà ò swam yag níng, níng zìg fig bàì bàna, lúr bàna, tabar bàna, bu zyun ò hing níng rà?”

Big dang rag, “Bu bàna.”

36 Ku dinya big rag, “Ama tàma-à níng, mpìr-à ma shi sig ma bàì, aku zìg. Mpìr-à ma shi sig ma lúr, aku zìg. Mpìr-à ma bàna ma kafai, aku wann tafinn jàwá aku wann.

37 Big ba sig á shinnmí ni á tarkada Shìdun ni n rag, má wa shwìn ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Mì ri dinya níng, bu-à níng má sa àjai. Bu-à big ba sig á shinnmí ni níng, nyàan fòr bi.”

38 Yann sukàwá big dang rag, “Shinn Luyí, kafai pyàna shi sig níng.”

Yesu dang rag, “Màg rìghing.”

Yesu Vig Shìdun Mà Wùn Mwir Zaitun

(*Mat 26:36-46; Mar 14:32-42*)

39 I byar-à Yesu dù n yag mà Wùn Mwir Zaitun àràg barà ku ri yag kyann. Yann sukàwá big bàg yag ku ásim.

40 Barà ku yag fòr byar zyun àdòning, ku dinya káníng n rag, abig vig Shìdun jirà kada bu zyun aku màg màg fig big bàna.

41 Ku dù dà fim rìg káníng mì í yag rìg-à á byar zyun ni, nonn sànn fig bàna. N yag binn kir wann n vig Shìdun màhàn.

42 Ku rag, “Tami, wa zìm hing, á zìg zu rìg mì áyau shwìn-à má wa níng ni. Ama á bàg bu-à á kyinnmí ni bàna, sái bu-à kyinnwú ri zìm.”

43 I byar-à wùn aswam Shìdun zyun bi mà waisháu-à ni, n ya ku gban.

44 Píkyinn Yesu gib sa pàr. Ku sar gban n vig Shìdun wàni. Byafánwá shi rag í àsà ri tìg nì.

45 Barà ku dù á byar-à ku vig sig Shìdun níng, ku kàng yag n yag òg yann sukàwá big na jànn rìghing, jir kai bàna píkyinnbá bai rìghing.

46 Ku dinya káníng n rag, “Bu-à sa níng ri na aná í jir kai rà? Aníng dù nann, aníng vig Shìdun, jirà kada bu-à bibai aku tonn gban níng bàna.”

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku

(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Yoh 18:3-11*)

47 Barà Yesu ri dang jir àdòning, sái bìr mpìrká bi fòr. Big ri bàg Yahuda ásim, í wùn sukà Yesu. Ku bi á pyànn Yesu ni, ku kàm pànn wàníng.

48 Ama Yesu dang rag, “Yahuda, wù ri kàm pànn mì jirà á sa pyù-à abig pànn mì Wùn Mpìr Jíkwinrà?”

49 Barà yann sukàwá big myàng bu-à káníng ri sa àdòning, big dang rag, “Shinn Luyí, ayi gbar wàm zu kafai-à, n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku kyag zu rìg wàníng sung vìm nu-à.

50 I byar-à sukà Yesu zyun gbar wàm zu kafai-à, n kyag fàu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku kyag zu rìg wàníng sung vìm nu-à.

⁵¹ I byar-à Yesu dang rag, “Màg hing nímá.” Yesu tib wù á sung mpìr-à big kyag sig níng, mì í dàb gbam rig-à wàníng.

⁵² Yesu dinya àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ní, ma sojaká ri myàng kwonn ma lu Shìdun, ma àgbamká bi sig níng bidim pár n rag, “Ning bi sig ma kafai kwonn ma tun jirà aning pànn mì níng, mì í mpìr ajwù rà?”

⁵³ Yi ma ning ri shì kyann í zyun mà lu Shìdun ní á bir-à ní. Ning sa fig mì bu zyun bàna. Ama tàma-à níng jirà swàm zufi bi rìghing í bu-à sa ning dig sig pyù jirà aning pànn mì.”

Bitrus Ngàng Yesu

(Mat 26:57-58, 69-75; Mar 14:53-54, 66-72; Yoh 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Big pànn Yesu, n zìg yag rig ku mà lu àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ní. Bitrus ri bàg yag big ásim ásim, ama pyunnwá nonn hing.

⁵⁵ Mpìr káníng tai swànn sig pyìr á finn lu-à ní. Big shi kàng kwìb sig áni, mì ri jwar. Bitrus bi shì kà áyaubá ní tinn.

⁵⁶ Uwà sáb zyun ri sa swàm màhàn, ku myàng Bitrus shi sig á dipyìr-à ní, ku myàng gbam sig wàníng kyarr. Ku dang rag, “Mpìr-à níng í mpìr Yesu.”

⁵⁷ Bitrus sa yipyàr n dinya uwà níng rag, ku yì fig Yesu bàna.

⁵⁸ Nonn fig bàna mpìr zyun myàng yì rig Bitrus n dang rag, “Wàníng í wùn sukà Yesu tinn.”

Bitrus dang rag, “Mì í mpìrwá bàna.”

⁵⁹ Shi nonn fig bàna, sái wunù zyun áyau bìr mpìrká ní, dang jír ma gbam n rag, “I bu yipyàr bàna. Mpìr-à níng í mpìr Yesu, jir kai bàna ku í mpìr á Galili.”

⁶⁰ I byar-à Bitrus dang rag, “N yì fig bu-à wù ri dang bàna.”

Barà ku dang vinn fig ma jír-à bàna, sái kwinn dab aku.

⁶¹ Yesu myàng kàng bi Bitrus zu. A byar-à hi Bitrus í kyab pànn rìg-à jír-à Yesu dinya sig ku n rag, “Janá-à níng wá sa yipyàr má rag, à yì fig mì bàna kàun sara mpyim, í wà kwinn má dab aku.”

⁶² A byar-à hi Bitrus zu yag mà myann n kig mín wàni.

Big Swau Yesu Shì, n Dab Ku Gbàr

(Mat 26:67-68; Mar 14:65)

⁶³ Mpìrká ri shì myàng kwonn ma Yesu níng, big shi sig mì ri jwann ku hár mì ri dab ku gbàr.

⁶⁴ Big sùr dim ku já à zu-à ní n dab ku, n bib ku rag, “A dinya yi mpìr-à dab sig wù níng.”

⁶⁵ Big swau Yesu shí kim kim.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Agbam Jànnká

(Mat 26:57-66; Mar 14:55-64; Yoh 18:19-24)

⁶⁶ Na kyàr byar-à í pyimbyau mpìr àgbamká ma àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ní, ma malamká kwonn í byar nzyun n bar bi Yesu.

⁶⁷ Big bib ku n rag, “A dinya yi wù í Almasihu rà?”

Yesu zìm n dinya big rag, “Ma dinya ning rag mì í Almasihu, ná zìm fig bàna.

⁶⁸ Kó ma bib ning jír ná zìm fig bàna.

69 Ama daka tàma-à níng, mì Wùn Mpirì Jíkwiinn má shi rág mà agunn vìm nu bu Shìdun."

70 Big bib ku rag, "Wù í Wùn Shìdun rà?"

Yesu zìm ò rag, "Nn, ning dang hing àjai, mì í Wùn Shìdun."

71 A byar-à níng hi big rag, "Ku dang hing ma nùwá, bu-à sa yá yàn jakàng mpir-à má dang jir á shinnwá ni, í jir kai rà?"

23

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna (Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Yoh 18:28-38)

1 I byar-à bìr mpirì káníng dù nann zu n zìg yag rìg Yesu mà pyànn gwamna, zyun-à zinnwá í Bilatus, aku wà kwonn Yesu.

2 Sái big tìr ya ku jír áshinn bu káhi nìnnànmímá. N dang rag, "Yi dìg mpir-à níng rì sa bai mpirká buyí, ku rag kada abig wa ya kùr Kaiser bàì jànn bàna. Ku dang rag ku í Kristi zyun-à Shìdun swam bi sig. Ku dang rag ku í kùr."

3 Bilatus bib ku n rag, "Asái wù í kùr Yahudawaká rà?" Yesu zìm n dang rag, "Aràg barà à dang níng."

4 I byar-à Bilatus dinya àgbamká áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma bìr mpirká, n dang rag ku myàng fig jír bibai-à bá pànn Yesu ma káhi bàna.

5 I byar-à bìr mpirká dang jír ma gban n rag, mpir-à níng ri gbar dù pikyinn mpirká, bu-à pànn sig daka á jànn Yahudiya hár á jànn Galili hár áyág.

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Kùr Hirudus

6 Barà Bilatus fig àdòníng, ku bib n rag, "Wàníng mpirì á Galili rà?"

7 Barà Bilatus fig Yesu í mpir-à á Galili á byar-à Hirudus na sig kùrwá níng, ku tìr yag wàníng mà byar Hirudus, jir kai bàna Hirudus shi sig á Urushalima á sai-à níng hi tinn.

8 Barà Hirudus myàng Yesu, ku fig àjwár wàni, jir kai bàna ku fig nonn hing tai Yesu, ku ri zìm aku myàng wàníng, a wàníng sa ya ku bu mamaki.

9 Ku bib wàníng jír nìnnànmímá. Ama Yesu pù fig nuwá bàna.

10 I byar-à àgbamká áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ma malamká, big dù nann n dang jír á shinn Yesu ni nìnnànmímá.

11 Hirudus ma sojawá big sa Yesu bu-à sànn fig bàna. Big wìr ku jà òsànn nímá àràg í kùr, mì ri màmm jwann ku. I wà big tìr kàng yag ku mà byar Bilatus.

12 Ayúnn-à níng hi Hirudus ma Bilatus pànn rìg ayor, jir kai bàna sai-à rì níng big rì kyag fig òr bàna.

Big Gib Jir Yesu n Rag Bá Gban Ku (Mat 27:15-26; Mar 15:6-15; Yoh 18:39—19:16)

13 Bilatus bar kwonn àgbamká áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbamká káhi, ma bìr mpirká.

14 Ku dang rag, "Níng tìr bi sig mpir-à níng á byarmí ni, ning dang rag ku ri tàg sa bai mpirká. N fig hing jìrwá, ò fig hing jìrná tinn, ama ò myàng fig byar-à jìrwá bai sig á jir-à níng zìg bi sig níng ni bàna.

15 Hirudus pànn fig ku ma jír bu zyun bàna tinn. I bu-à sa wàníng tìr kàng bi sig ku á byaryí ni. Barà ning fig níng, ku sa fig bu-à bibai-à má gban ku bàna.

16 Má dab ku átai, má tafinn ku.”

[17 Sai-à àyúnn Pim Wam Zu ma màg hing, Bilatus ri finn tafinn mpìr zyun áyau mpìrká big kìg sig á tonn fi, zyun-à bìr mpìrká ma ri zìm abig finn.]

18 I byar-à bìr mpìrká wa nài yán, n dang rag abig gban rìg Yesu. Abig finn tafinn ya big Barabas.

19 Big kig kà sig Barabas á tonn fi, jir kai bàna ku sa big nu hing kànn ma finn swann-à ni, hár n gban hing ki.

20 Bilatus dinya jakàng bìr mpìrká níng n rag, buwá ku ri zìm aku finn tafinn Yesu.

21 Sái big wa nài yán, n dang rag abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni. Abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni.

22 Ku dinya big hár kàun sara, n dang rag, “Bu bibai-à wunù-à níng sa sig í kai rà? Mì ri myàng ku sa fig bu-à fòr sig barà má gban ku bàna. Mì ri zìm í dab ku, í fim ku aku yag.”

23 Big shi yan nài yán, n dang rag abig dab bàg gban ku á tàmm bín-à ni. I byar-à Bilatus zìm jírba.

24 Ku gib jír-à àràg barà bìr mpìr káníng ri zìm.

25 I byar-à ku finn zu ya big Barabas, zyun-à sa big nu kànn, hár n gban ki níng. I byar-à ku zìg Yesu n ya big abig sa bu-à bá sa ma wàníng.

Big Dab Bàg Gban Yesu á Bín

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Yoh 19:17-27)

26 Big zìg yag rìg Yesu. Barà big ri yag, big yag dig kwonn ma mpìr zyun, zinnwá Siman, mpìr-à á Kurane, ku ri kàng bi mà kauye. I byar-à big zìg atàm bín-à bá dab bàg gban Yesu áni, n pyàg kà ku, n dang rag aku swann, aku bàg Yesu ásim.

27 Mpìrká ninànn nímá bàg yag ku, ma uwáká big ri yag mà nàikitáu ma jonn ki.

28 Ama Yesu myàng kàng bi big n dang rag, “Uwáká á Urushalima, aning kig mì bàna, aning kig jir shinn ná, ma yanká buná.

29 Aning myàng, àyúnn zyun ri bi wà mpìrká má wa shwìn ùwài nímá. Mpìrká má dang rag sànn kab wà uwà aku shi shu gbág àràg uwáká mà fig wùn bàna níng jir shwìn-à má bi á pyànn níng.

30 Asai-à níng hi, bá rag abànká abig kù wann bi á shinnbá ni, shinnkwinn aku bìr òmm gban rìg big.

31 Iri bu-à àdòníng ma ri sa ma bín àtag, wà ma wim rìghing má sa rag á shinn rà?”

32 Big zìg bi mpìr ajwú big pyànnà jirà abig gban kwonn ma Yesu.

33 Barà big fòr mà mwír wà big ri bar rag í Akib Shinn, á byar-à hi big dab bàg gban ku á bín-à ni, ma mpìr ajwú káníng, zyun águnn vìm nuwá ni, zyun bó águnn vìm súrwá ni.

34 Yesu dang rag, “Tamí, á yafa ya big, jir kai bàna big yì fig bu-à big ri sa bàna.”

Big zìg jàwá n sinn kwonn í byar rízyun, big dab shasha, kó ni dab ji buwá.

³⁵ Mpirká sar mi ri myàng ku, àgbamká ri mà̀m jwann ku. Big rag, “Ku zìg zu yì hing mpirká káhi, ama ku zìg zu yì fig shinnwá bàna. Wà ku ma í Almasihu bu Shìdun, zyun-à Shìdun shìg sig níng aku zìg zu shinnwá.”

³⁶ Sojaká má, ri mà̀m jwann ku tinn. Big ri bi á byarwá ni, mi ri ya ku zàpìr àban.

³⁷ Big rag, “Wà wù má í kùr Yahudawaká, á zìg zu shinnwú.”

³⁸ Big ba sig bu á shinnwá ni, n rag, “WANING I KUR YAHUDAWAKÁ.”

³⁹ Zyun áyau mpìr ajwú kánìng swau Yesu shí n rag, “Wù í Almasihu bàna rà? A zìg zu shinnwú ma yì tinn.”

⁴⁰ Ama mpìr ajwú zyun-à níng yan ta jàuwá n rag, “A shà̀r fig Shìdun bàna rà? A myàng barà yì bidìm pá̀r yì ri wa shwìn, yá wu rig.

⁴¹ Big ya sig yì shwìn á jir shinn bu-à bibaiká yì sa sig níng. Ama Yesu sa fig bu-à bibai bàna.”

⁴² Ku dinya Yesu n rag, “A kyab pà̀nn mì á sai-à wá na kùrwú.”

⁴³ Yesu dinya ku n rag, “Mì ri dinya wù àjai, janá-à níng yì ma wù má shì nzyun á lu Shìdun.”

Barà Yesu Wu Kiwá

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Yoh 19:28-30)

⁴⁴ Barà àyúnn fòr áyau shinn, fi í sùr òm gban rìg-à jà̀nn-à bidìm pá̀r, hár fòr àsháú sara wà àkamzau.

⁴⁵ Ayúnn-à í sar rìg wá, n yar fig rag bàna. Jà-à big gag òm sig lu Shìdun àni níng, í ki gáfinn rìg-à byar pyà̀nà.

⁴⁶ Yesu bar nài abor ngbam níma n rag, “Tamí, mì á wùwú ni, n ya sig yonkimí á byarwú ni.” Barà ku dang vinn rìg àdòning, awunwá í zu rìg-à.

⁴⁷ Barà àgbam soja-à níng myàng bu-à sa sig níng, ku swam yan Shìdun n rag, “Wàning í mpìr òsàn.”

⁴⁸ Barà bìr mpirká kwonn sig mà̀hàn jirà abig myàng buká sa sig níng, big myàng buká sa sig níng, big mùb vù á pìkyinnbá ni, mì í kàng yag rìg-à.

⁴⁹ Mpirká ká yì hing ku, ma uwàká zyun-à bàg bi sig ku mà Galili, big sar sig pyunn ninonn mì ri myàng bu kánìng.

Barà Big Jì Ki Yesu

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Yoh 19:38-42)

⁵⁰ Mpìr zyun àni zinnwá í Yusufu. Ayau mpirká big bar kwonn sig níng, ku má, ku í mpìr àgbam tinn. Ku í mpìr òsàn, ku í mpìr gwangga.

⁵¹ Ku í mpìr-à mà finn swann Arimatiya á jà̀nn Yahudawa. Ku ri shi kir àyúnn-à Shìdun má na kùrwá. Ku zìm fig jìr-à àgbamká dang rag abig gban Yesu níng bàna.

⁵² Mpìr-à níng yag mà byar Bilatus, ku vig wàning a wàning ya ku ki Yesu, jirà aku jì.

⁵³ Ku zìg tìg wann wàning mà bìn-à ni n bing kà wàning jà ki á dir-à ni, n sinn wàning á shar ki zyun-à big kab sig á mìr abàn, á byar-à big jì fig mpìr mà̀hàn bàna.

⁵⁴ Ayúnn-à níng, í àyúnn-à kó ni ri sa swàm jirà aku shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyà̀r.

⁵⁵ Uwàká bi sig ma ku mà Galili níng, big bàg yag mpirká ma amir-à ni, n myàng barà bá jì Yesu.

⁵⁶ Uwà káníng í kàng bi rig-à á lu-à ni, n yag yàn kyann tulare ma byir òsàn.

Big shi ngàng àyúnn Asabar àràng barà doka dang sig.

24

*Barà Yesu Dù Nann Zu Kàng Big Yonki
(Mat 28:1-10; Mar 16:1-8; Yoh 20:1-10)*

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau byar kyàr fig ma bàna, uwàká dù n yag mà amir-à ni. Big zig yag kwonn sig ma tulare bá pàb Yesu á dir-à ni.

² Barà big yag fòr nìng, big yag òg big tìr dù rìghing abàn-à á nu amir-à ni.

³ Big kà yag, n òg fig òr Shinn Luyí Yesu bàna.

⁴ Barà big ri kyab bu-à sa sig níng, sáí mpìr pyàná mìr gbìb zu mà amir-à ni á pyànnbá ni. Jàbá ri ngig kpàin kpàin kpàin.

⁵ I byar-à hi zinn pànn rig big. Uwà káníng í binn kir wann rig-à á jinn ni. Mpìr jà mìmìg káníng bib uwà káníng rag, “Bu-à sa nìng ri yàn kyann mpìr-à shi sig ma yonkiwá áyau ki káníng ni í jir kai rà?”

⁶ Ai, ku bàna áyag. Ku dù rìghing. Anìng kyab bu-à ku dinya sig nìng sai-à ku rì á Galili.

⁷ Wàníng í bu-à ku rì dang sig, ku rag bá zig ku, ku Wun Mpìr Jíkwinn.

Bá ya kà ku á vù mpìrká ri sa bu pyir. Káníng má zig ku, má dab bàg gham ku átàm bín. Kwá wu. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.”

⁸ I byar-à big í jìrwá í kyab pànn-à.

⁹ Uwà káníng kàng bi mà amir-à ni, n dinya yann sukà dwib agban zyun bu Yesu ma mpìr kádà níng tai buká sa sig.

¹⁰ I Maryamu Magdaliya, ma Yuwana, ma Maryamu na Yakubu, ma uwàká káhi big í àsàinká dinya sig yann sukà Yesu big tai-à níng.

¹¹ Ama yann sukáká big zìm fig jir uwà káníng bàna n rag uwà káníng ri dang jír átai.

¹² Sáí Bitrus dù ma shàu, n shàr yag mà byar amir-à ni. Ku binn kir wann, mi ri dab myàng kà yag zuwá mà amir-à ni. Ku myàng jà-à big sinn kà sig Yesu àní níng, wan wìr wann sig màhàn. Ku kàng yag mi ri kyab bu-à sa sig.

*Yesu Òg Kwonn Ma Yann Sukáwá Big Pyàná á Gbìb-à Ni
(Mar 16:12-13)*

¹³ Ayúnn-à hi, yann sukà Yesu big pyàná, big dù á Urushalima, mi ri yag mà kauye zyun ni, big ri bar Imuwasu. Pyunn gbìb-à hi mel sùmpyànn.

¹⁴ Big ri dang jìrbá á gbìb-à ni bar buká sa sig Yesu.

¹⁵ Barà big ri dang jír á shinn buká sa sig níng ni, í byar-à Yesu ma shinnwá ku bi, mi ri kyann ma big.

¹⁶ Big myàng hing ku, ama big myàng yì fig wà í ku bàna.

¹⁷ Ku bib káníng rag, “Nìng ri dang kai á gbìb-à ni rà?”

Big sar wann, pikyinnbá ri bai.

¹⁸ Mpìr zyun áyaubá ni, big ri bar ku Kiliyobas, ku dang rag, “Asáí áyau kyìnnká bi sig á Urushalima, íri wù wà áwinwú ni á yì fig bu-à sa sig áyau su pyàná káníng ni bàna rà?”

¹⁹ Yesu bib big, n rag, “I kai sa síg ni rà?”

Big dinya ku rag, "I jir Yesu mpìr-à á Nazarat. Ku í mpìr-à rì dang kyann sig jir Shìdun ma gban á pyànn mpìrká ni.

²⁰ Ama àgbamká buyí big ma mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, big zìg ku n ya á vù gwamna, jìrà abig gban ku á atàm bìn-à ni.

²¹ Yì rì wà sig rag ku í àsàin-à má zìg zu mpìr Israilaká á shwìn. Kwonn ma wàníng, janá-à níng su sara ma wà ku wu sig.

²² Uwàká yi ma big ri shi zyun níng, big sa yi bu mamaki. Big yag sig mà amir-à ni rúbyau níng.

²³ Big díg fig kiwá bàna, big kàng bi n dinya yi n rag big díg yann aswamká bu Shìdun mà wai màhàn. Yann aswam Shìdun káníng dinya uwà káníng n rag, 'Yesu dù nann zu kàng rìghing. Wàníng shi sig ma yonki.'

²⁴ Mpìrká yi ma big ri shi zyun, big yag mà amir-à ni tinn, n kàng bi n dinya yi n rag, 'Barà uwàká dang níng, í àjai.' Ama mpìrká buyí níng, myàng fig ku bàna."

²⁵ Yesu dang rag, "Níng í mpìrká bàna ma kyinn. Níng ri wib fig bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ri dinya ning bàna.

²⁶ Jir Shìdun dinya fig níng rag, Almasihu má wa shwìn mpyim, í wà kwá shi mpìr úwàì íni bàna rà?"

²⁷ Ku dinya byann big bu-à big ba sig á shinnwá ni á tarkada Shìdun. Ku dang jag ma á shinn bu-à Musa ba sig, ma buká mpìrká rii dang kyann jir Shìdun káhi ba sig tinn.

²⁸ Barà big bi fòr á kauye big ri zim abig bi níng, í byar-à hi Yesu sa shi shirag kwá yag mà pyànn.

²⁹ Big vig ku n dang rag, aku tìg á lu-à bá tìg níng ni, jir kai bàna àyúnn-à kà rìghing. Dà sig tìti nímá fi má sùr. I byar-à ku bàg yag big, ku ma káníng shi síg zyun.

³⁰ Big shi í byar rízyun bá ji buju. Ku zìg brodi, ku yan Shìdun n ngir gbànn gáfinn brodi-à n ya big.

³¹ I nànn-à hi, zubá í yar rìg-à. Barà bá myàng yì í ku níng, ku í jànn rìg-à áyaubá ni.

³² Big dinya bar òrìbá n rag, "Yì fig hing àjwár wàni, ku dinya byann sig yi yìr jìr á shinn tarkada Shìdun ni á gbìb-à ni."

³³ I byar-à big dù sa báb, n kàng yag rìg mà Urushalima, n yag díg yann aswam Yesu big dwib agban zyun-à níng. Big shi sig í byar rízyun ma mpìrká káhi.

³⁴ Bìr mpìrká dang rag, "Ajai, Shinn Luyí Yesu dù kàng rìghing ma yonki. Hár Bitrus myàng hìng ku tinn."

³⁵ Sái mpìr pyàná káníng dinya big bar bu-à sa sig á gbìb-à ni, hár barà big myàng yì wà í Yesu á sai-à ku ngir gàb finn brodi n ya big.

Yesu Mìr Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Ni

(Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Yoh 20:19-23; Swàm Yann 1:6-8)

³⁶ Barà mpìr pyàná káníng ri dinya big bar bu-à sa sig, sái Shinn Luyí Yesu mìr gbìb zu áyaubá ni. Ku dang rag abig shi ítau.

³⁷ Ama òrìbá zwab, big shàr zinn. Big wà sig rag káhi big myàng sig í wàu.

³⁸ Yesu dang rag, "Bu-à sa níng ri shàr zinn níng í jir kai rà? Bu-à sa níng ya fig gwangga bàna í jir kai rà?"

³⁹ Aning myàng vù mí ma barmí. Ai, í mì ma shinnmí. Aning pànn mì, aning myàng. Wàu bàna ma wi òr ma akib àràg mì.”

⁴⁰ Barà ku dang àdòning, ku tiya káníng vùwá big ma barwá big.

⁴¹ Big ri kyab kó í ku rà? Ajwár sa rìg big. Mamaki pànn rìg big tinn. I byar-à Yesu bib big n rag, big shi sig ma buju áyag rà?

⁴² I byar-à big ya ku agir jái-à big wànn kà sig á pyìr.

⁴³ Ku zig n zwam, big ri myàng.

⁴⁴ Ku dinya big n rag, “Wàníng í jír-à ò rì dinya sig ning á sai-à yi ma ning rì shi sig má í zyun. N dang rag, bu-à big ba sig á tarkada Musa, ma tarkada mpirká ri dang kyann jir Shìdun, ma tarkada Zabura, bu káníng má sa àràg barà big rì dang sig á shinnmí ni.”

⁴⁵ Ku sa big abig kàng mpìr yar, jirà abig yì jir Shìdun.

⁴⁶ Ku dang rag, “I barà big ba sig áni, n rag, ‘Almasihu má wa shwìn. Bá gban ku. Ayúnn su sara kwá dù nann zu kàng ma yonki.’

⁴⁷ Big ba sig n rag, ‘Mpìrká má dang jag jír-à òsàn daka mà Urushalima hár jànnká á dunyaru bidim pár bá fig vinn rìg. Bá dinya mpìrká abig vim bir bi pikyinnbá á byar Shìdun, abig fim bu pyìrbá, jirà Shìdun má yafa ya big á zinn Almasihu.’

⁴⁸ Ning myàng hìng bu káníng sa hìng. Aning dinya mpìrká.

⁴⁹ Má swam ya bi ning bu-à Shìdun rì dang sig, wato í Awun Kyikyàrwá. Ama, aning shi má mà finn swann-à ni rípyim, bá ya bi ning gban-à níng mà wai.”

Yesu Nai Yag Mà Wai

(Mar 16:19-20; Swàm Yann 1:9-11)

⁵⁰ Yesu zìg zu big á finn swann Urushalima, n zìg yag big mà kauye Baitanya. Ku bir vùwá á shinn káníng ni, n vig Shìdun n dang rag aku sànn ya big.

⁵¹ Barà ku dang àdòning, sái ku í káníng í fim rìg-à, Shìdun í ku í zìg rìg-à, n zìg yag rìg ku mà wai.

⁵² Big swam yan ku, n kàng yag mà Urushalima ma pikyinn àjwár.

⁵³ Kó ákaun big ri yag mà lu Shìdun. Big ri swam yan ku.

Jir Ajwár Zyun-à YOHANNA Ba Sig

Yohanna ba sig tarkada-à níng jirà mpirká zyun-à ma jangga hing abig bir pikyinn áni rag Yesu í wùn Shìdun, Yesu í àsàin-à má pinn zu mpirká, ku í zyun-à Shìdun rì gib sig nu rag kwá swam bi níng, jirà mpirká zyun-à ma bir hing pikyinn áni abig dig yonki kinn kinn (Yoh 20:31). Tarkada-à hi ri dang rag mpirká káhi bir pikyinn áni n dig yonki. Mpirká káhi ngang wà bá bir pikyinn áni, big dig fig yonki bàna. Yohanna ba sig jír nínànn nímá áshinn barà Yesu ri ya mpirká yonki kinn kinn. Yesu shí nì gbìb-à, ku shí nì àjai, ku shí nì yonki (Yoh 14:6). Tarkada Yohanna ri tiya yi barà Yesu sa sig swámwá áyau jirká ku dang sig àràg zàpìr, brodi, àyar, awan bín, aza àdùn, ku dang sig jír káníng jirà ayi yi rag ku ri dang shinnwá.

Yìr Jír Kàng Mpir, Yìr Jír-à Hì í Yesu Kristi

¹ Sai-à Shìdun màmm fig ma jànn-à bàna, mpir zyun shi sig ma ku, zinnwá í Yìr Jír. Ku ma Shìdun í bu rízyun, Yìr Jír-à níng í Shìdun tìnn.

² Sai-à big màmm jag sig jànn-à á jìnn ni níng, Yìr Jír-à níng shi sig ma Shìdun.

³ Shìdun sìnna kà Yìr Jír, ku ma wàníng màmm kó kai bidim pàr á bir-à ni. Shìdun màmm fig bu zyun ku áwinwá ni bàna, kó kai ku ma Yìr Jír.

⁴ Yìr Jír-à níng í àsàin-à shi sig ma yonki. Yonki-à níng ya bi sig mpirká àyar.

⁵ Yonkiwá í àyar, àyar-à má yar kàng kwìb vinn rig fi. Ayar-à níng, fi má sir kan dim sar fig bàna.

⁶ Shìdun swam bi wùn aswamwá zyun, big ri bar ku Yohanna.

⁷ Ku bi sig aku dinya mpirká jir àyar-à níng, jirà mpirká abig fig, ma abig bir pikyinnbá áni.

⁸ Yohanna ma shinn dirwá ku í àyar-à hi bàna, ama ku bi sig jirà aku dang jír á shinn àyar-à hi ni.

⁹ Yìr Jír-à níng í àyar àjai, zyun-à bi sig á jànn-à ni, jirà aku yar kàng kwìb vinn rig mpirká bidim pàr.

¹⁰ Ku shi sig á jànn-à ni, wà zyun-à Shìdun màmm sig jir shinnwá. Ama mpirká á jànn-à ni myàng yi fig ku bàna.

¹¹ Ku bi sig á jànnwá ni, ama mpirká á jànnwá ni ngang ku.

¹² Ama mpirká zyun-à shà ku n pànn sig ku vù pyàna, n bir sig pikyinnbá á byarwá ni níng, ku ya sig big gbam abig shi yannká bu Shìdun.

¹³ Mpir káníng kàng rìghing yann Shìdun. Ama big shi fig àràg barà big ri mà mpir bàna. Shìdun ma shinnwá í Tabá.

¹⁴ Yìr Jír-à níng kàng rìghing mpir, ku shi hing áyauyí ni. Ku í mpir-à mònn sig ma pikyinn sisàn ma jír àbyann. Yi myàng hing gbam swámwá zyun-à ku sa sig. Swàm buká ku sa sig níng, í bu-à yi yi rag ku bi sig mà byar Tawá ni àjai.

¹⁵ Yohanna dang hing jír àbyann n rag, “Mpir-à ma bi ásimmi ni níng, mpir-à hi í àgbammí, jir kai bàna ku rì shi bab sig buwá áni, tun daka sai-à big mà fig ma mì bàna.”

16 Yi bidim pár, yi dig hing bu-à òsàn á shinnwá ni. Buká nìnànn nímá yi dig hing, ku sa ya hing yi àsàn nìnànn nímá.

17 Shidun ya sig dokawá big á vù Musa ni, ama àsànwá ma jír àbyannwá, ku ya kà sig kàhi á vù Yesu Almasihu.

18 Walai mpìr-à myàng sig Shidun ma yìr zuwá, sái dái wùnwá yi sig ku í ni, kwá áwinwá ni. Ku ma Tawá í bu òzyun. Ku í àsàin-à dinya sig yi barà Tayí shi sig áni.

Jir Shidun Zyun-à Yohanna Asàin Batisma Dang Sig
(Mat 3:1-12; Mar 1:1-8; Luk 3:1-18)

19 Yahudawaká mà Urushalima swam yag àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shidun ni, ma Lawiyaká, jirà abig yag bib byann Yohanna ku í ni rà.

20 I byar-à ku dang jìrwá àjai, ku sa fig yipyàr bàna, n dang rag ku í Almasihu bàna.

21 Big bib ku n rag, ku í ni rà? Ku í Iliya rà?

Ku dang rag, a a! Ku í Iliya bàna.

Big bib jakàng ku n rag, ku í mpìr-à Shidun má swam bi à byarhá ni rà? Ku dang rag, "A a!"

22 I wà big bib jakàng ku, aku dinya big ku í ni rà. Bu-à sa níng, big ri zìm abig zìg kàng yag abig dinya kàng mpìrká swam bi sig big níng, aku dinya big, ku í swai mpìr kai rà.

23 Yohanna dinya big jìr zyun-à Ishaya ri ba sig n rag,

"I nài abormí ri su bi mà awúnn-à ni ri dang rag, abig gbar lafinn gbìb-à gwor sig níng, jirà Shinn Luyí má kyann áni."

24 Mpìr káníng big í Farisawaká swam bi sig big íni.

25 I wà mpìr káníng bib ku n rag, "Wà wù má í Almasihu bàna, wù má í Iliya bàna, wù má í Wùn Aswam Shidun zyun-à ku dang rag kwá swam bi níng bàna tinn, bu-à sa wù ri wau òr batisma í jir kai rà?"

26 I wà Yohanna dinya big n rag, "Bumí, mì ri wau òr batisma ma zàpìr, ama mpìr zyun sar sig áyauná ni, níng yi fig ku bàna.

27 Ku í zyun-à má bi ásimmi ni, í zyun-à òr fig wà má finn jùr tabarwá bàna."

28 Bu káníng bidim pár ri sa sig mà Baitanya mà Ning Urdun mà jann mà byar-à Yohanna ri wau òr batisma.

Yesu í Adùn Shidun

29 Na kyàr byar-à, sái Yohanna myàng Yesu ri bi, ku dang rag, "Aning myàng, wàníng í wùn àdùn Shidun zyun-à má zìg zu kó ni á bu pyìrwá ni bidim par.

30 Wàníng í mpìr-à òr dang rag, kwá bi ásimmi ni, ku í àgbammí, jir kai bàna ku ri shi bab sig sai-à big ri mà fig ma mì bàna.

31 N ri yi fig wà í ku bàna, ama òr bi sig jirà òr tiya níng ku, níng mpìrká á Israila, í bu-à sa mì ri wau òr batisma ma zàpìr."

32 I byar-à Yohanna dang rag, "N myàng hing barà Awun Shidun ri tìg wann bi n kir wann á shinn Yesu ni àràg àlàb.

33 N ri yi fig wà í ku bàna. Sai-à Shidun swam bi mì n rag òr wau òr batisma níng, ku dinya mì rag, mpìr-à ma myàng Awun Shidun ma tìg wann bi á shinnwá ni, ma kir sig, ku í àsàin-à má wau òr batisma ma Awun Shidun.

34 N myàng hing, í bu-à má bib fig abib bàna, wàníng í Wùn Shìdun àjai.”

Yann Sukà Yesu Big Wà Jijag

35 Na kyàr byar-à, Yohanna sar sig ma yann sukàwá big pyàna.

36 Sáí ku myàng Yesu ri wam zu yag, ku dang rag, “Aning myàng wàníng í Wùn Adùn Shìdun.”

37 Barà yann sukà pyàna káníng myàng àdòníng, sáí big kan bàg yag rig Yesu.

38 Yesu myàng vim bir bi big, big ri kan bàg yag ku ásim, ku bib káníng n rag, “Níng ri yàn kyann í kai rà?”

I byar-à big bib ku rag, “Wù ri shi àni rà? Rabbi!” (Yìr jír-à níng í Malam.)

39 Ku dinya big n rag, abig bi myàng. Sai-à hi àyúnn-à dab gang rìghing, àràg àsháu yina. Big bàg yag ku n yag myàng byar-à ku shi sig. Ku ma káníng shi sig í zyun hár fi.

40 Ayaubá big pyàna níng, big fig hing jir Yohanna mi ri bàg Yesu, zyun áyaubá ni í Andarawus wunzà Siman Bitrus.

41 I byar-à ku yag yàn dìg bi shunwàuwá Siman, ku dinya wàníng n rag, “Yi dìg hing Almasihu zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá bi níng.” (Yìr Almasihu í Kristi.)

42 Sáí ku í wàníng í zìg yag rig-à mà byar Yesu.

Yesu myàng ku n dang rag, “Wù í Siman wùn Yohanna, bá bar wù Kefas (Bitrus).” Yìr jír-à níng í abàn.

Yesu Bar Filibus Ma Nataniel Abig Bàg Ku

43 Na kyàr byar-à, Yesu ri zìm aku yag mà Galili. Ku yag yàn dìg Filibus, n dinya wàníng n rag a wàníng bàg ku.

44 Filibus í mpìr-à mà Batsaida, mà lu Andarawus ma Bitrus tinn.

45 I wà Filibus yag dìg Nataniel, n dinya wàníng rag, “Yi dìg rìghing mpìr-à Musa rì ba sig, n dang sig jír á shinnwá ni á finn tarkada. Mpirká rìi dang kyann jir Shìdun níng, big ba sig jír á shinnwá ni tinn. Big ri bar ku Yesu mpìr-à á Nazarar wùn Yusufu.”

46 Nataniel bib n rag, “Hár bu-à ònsàn má zu á Nazarar ràu?”

I wà Filibus dang rag, “A bi myàng.”

47 Barà Yesu myàng Nataniel ri bi á byarwá ni, ku dang n rag, “Mpir-à níng í mpìr-à á Israila àjai, ku í mpìr gwangga.”

48 Nataniel bib ku n rag, “A yì sig mì áshinn rà?”

I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai, òn myàng hing sai-à wù nìm shi sig á mìr atìng zyun ni níng. I byar-à Filibus yag dìg sig wù màhàn.”

49 Sáí Nataniel dinya kàng Yesu n rag, “Shinn Luyí, wù í wùn Shìdun, wá na kùr mpìrká á Israila.”

50 Yesu bib ku n rag, “Jirà òn dang rag, ‘N myàng hing wù, à shi sig á mìr atìng-à ni’ níng, í bu-à sa à bir sig pikyinnwá á byarmi ni níng rà? Ai, wá myàng buká má kab wàníng.”

51 Yesu dinya big n rag, “Mì ri dinya ning jír àjai. Ná myàng waisháu má pù finn rig, yann aswam Shìdun má nai yag, má tìg wann bi á byar Wùn Mpir Jìkwinn.”

2

Yesu Vim Bir Zàpir Kàng Zàn Inabi

¹ Ayúnn su sara, big sir ban mpìr zyun mà swann Kana á jànn Galili. Na Yesu shì sig màhàn tinn.

² Big dwim bar Yesu ma yann sukàwá big tinn.

³ Barà zàn inabi ban-à big ya sig mpìrká í vinn rìg-à níng, sái nàwá dinya ku rag, “Ai, zàn inabi-à bigbá vinn rìghing.”

⁴ Yesu dinya ku rag, “Ayáa nàmí, kada á dinya mì bu-à má sa bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg fig ma bàna.”

⁵ I byar-à na Yesu dinya yann lu àsàin ban-à rag, “Bu-à Yesu ma dang rag aning sa, aning sa bu-à hi.”

⁶ Mà byar-à hi, par zànká big mi sig ma abàn, shì sig màhàn àkunn sùnnjin. Yahudawaká ri zìm írì swai par káníng hí, jir kai bàna wà ba bar kwonn hing mpìrká àdòníng, big ri wirkà zàpir áni. Par káníng wài hing ri ji finn yann àkwinn dìzyun, kó dìzyun agban dwib.

⁷ I byar-à Yesu dinya yann lu àsàin ban-à rag, abig wir mònn rìg par káníng ma zàpir. I byar-à hi, big wir mònn rìg, pák.

⁸ I wà ku dinya big rag, abig kab abig ya jag ma àgbam-à ri sa shang àsàin ban káníng swàm. I byar-à big kab n ya ku.

⁹ I byar-à àgbam-à wa fig zàpir-à níng, zàpir-à hi kàng rìghing zàn inabi. Agbam-à níng yì fig byar-à zàn inabi-à níng bi sig bàna. Ama yann luká yì rìghing. I byar-à hi àgbam-à bar àsàin ban-à,

¹⁰ n dang rag, “Ai, kó ni bidim pár ri ya jag zàn inabi òsàn mpyim, í wà mpìrká ma wa màg hing, big ri ya wà zyun-à dor sànn fig bàna níng àsim. Ama buwú à sinn gbam rìghing wà òsàn-à níng, sái tàma-à níng.”

¹¹ Yesu sa jag bu mamaki-à níng mà Kana á jànn Galili. I byar-à yann sukàwá big bir pìkyinnbá n dang rag, “Asai gbam mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni àjai.” Hár big bir swàb kà pìkyinnbá á jìrwá ni.

¹² Asim ku dù n yag mà Kafarnahum, ku ma nàwá ma wunzàwá big ma yann sukàwá big. Big shì kù màhàn su pyàna.

Yesu Kan Zu Mpìrká Ri Wann Tafinn Bu á Lu Shìdun

(*Mat 21:12-13; Mar 11:15-17; Luk 19:45-46*)

¹³ Ayúnn Pim Wam Zu bu Yahudawaká nyàan fòr, í byar-à Yesu í yag rìg-à mà Urushalima.

¹⁴ Sái ku kà yag mà finn lu Shìdun n yag dìg mpìrká ri wann tafinn nai ma àdùn ma àlàb. Mpìrká ri pyann bàì má, shì sig màhàn tinn.

¹⁵ Yesu tà ashor jùr, n kan zu rìg big á lu Shìdun ni, ku za zu rìg nai káníng ma àdùn káníng tinn. Ku gbar bir wann rìg tebur-à á jìnn ni, bàiká yam finn rìg awín awín tinn.

¹⁶ Ku dinya mpìrká ri wann tafinn àlàb káníng rag, “Aning zà zìg zu rìg bu káníng áyag, kada aning sinn kàng lu Tamí aku shì í byar buati bàna.”

¹⁷ I byar-à yann sukàwá big kyab pànn barà big ba sig rag, “Pìkyinnmí ri zìm luwú wàni.”

¹⁸ I byar-à Yahudawaká bib ku rag, “I bu mamaki-à wà áni wá tiya yi jirà ayi yì wù ri sa swàm ma gbam Shìdun àjai rà?”

¹⁹ I byar-à Yesu dinya big n rag, “Aning mìb gbànn rìg lu-à níng, má mì kàng rìg áyau su sara.”

²⁰ I byar-à big dang n rag, “Aá, lu-à big mi sig áyau ji dipyanà, í wà big mi kinn sig nì, í wà à dang rag, buwú wá mi kinn rig áyau su sara rà?”

²¹ Ama lu Shìdun-à Yesu dang sig níng, í òr wá.

²² Sai-à ku dù nann zu kàng ma yonki níng, yann sukàwá big í kyab pànn-à rag, Yesu rì dinya hing big jír-à níng. I byar-à hi, big bir pikyinn á jir Shìdun barà big rì dang sig á shinn Yesu ni, ma buká Yesu rì dang sig níng tinn.

Yesu Yi Gban Rìg Bu-à Mpìrká Ri Kyab

²³ Barà bu mamaki-à ku sa sig mà Urushalima àyún Pim Wam Zu-à níng, mpìrká nìnn nímá fig àjwár, n wib ku, hár n bir pikyinn áni. Big dang n rag, “Mpìr-à níng í Almasihu àjai.”

²⁴ Yesu bir fig pikyinnwá á byar bá ni bàna, jir kai bàna ku yì rìghing bu-à mpìr jìkwinn ri kyab á pikyinn bá ni.

²⁵ Mpìr má dinya fig ku í nì bàna, jir kai bàna ku ma shinnwá, ku yì rìghing bu-à á pikyinn mpìrká ni bìdìm pàr.

3

Yesu Tàg Nikodimu Bu

¹ Mpìr Farisawa zyun shi sig áni, ku í àgbam áyau Yahudawaká ni tinn, big ri bar ku Nikodimu.

² Ku bi á fi-à ni á byar Yesu ni, n dang rag, “Shinn Luyí, yi yì hing wù í malam zyun-à Shìdun swam bi sig, jir kai bàna mpìr má sa sar fig bu mamakiká wù ri sa níng bàna, sái mpìr-à gban Shìdun ma shi sig ma ku.”

³ Yesu dinya ku n rag, “N dinya wù jír-à níng àjai, sái ba mà kàng hing mpìr jakàng, ma í nímá bàna, kwá myàng fig byar-à Shìdun má na kùrwá bàna.”

⁴ Nikodimu bib ku n rag, “Sáshinn bá mà kàng mpìr àwàutím rà? Mpìr-à hi má kà kàng á finn nàwá ni, í wà bá mà ku í ni rà?”

⁵ Yesu dinya ku n rag, “Bu-à mì ri dinya wù níng í àjai. Sái ba mà hing mpìr ma zàpir má Awun Shìdun n'pyim, í wà kwá òg byar-à Shìdun na sig kùrwá. Ma í nímá bàna, kwá kà fig byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna.

⁶ Dìrýí yi òg sig á byar mpìrká mà sig yi, ama awunýí yi òg sig á byar Awun Shìdun.

⁷ Kada á sa mamaki wà n dang rag, bá mà kàng wù níng bàna.

⁸ Wàu ri gbar yag agunn-à ku ri zim. Wá fig wàu ri gbar, ama wá yi fig byar-à ku ri bi bàna. Wá yi fig byar-à ku ri yag bàna tinn. Mpìr-à Awun Shìdun mà sig, má shi àdòning.”

⁹ I byar-à Nikodimu bib ku n rag, “Bu-à níng má sa áshinn rà?”

¹⁰ Yesu dinya ku n rag, “Wù zyun-à wù í àgbam malam-à á jànn Israila, à yi fig bu kánìng bàna rà?”

¹¹ Mì ri dinya wù jír-à níng àjai. Yi yì hing bu-à yi ri dang, ma bu-à yi myàng sig tinn, ama níng ngàng wà ná fig bu-à yi ri dang.

¹² N dinya rìghing níng jir buká á jànn-à ni. Níng bir fig pikyinn ná áni bàna, sáshinn wá má dinya níng jír á shinn buká mà wai, ná bir pikyinn ná áni rà?

¹³ Ama kó mpìr n'zyun yag màg fig fig mà wai bàna, sái Wùn Mpìr Jìkwinn zyun-à wann bi sig mà wai.

14 “Barà Musa gbar dù nann sig bushùwí àsháú-à níng n yab sig mà shinn bín mà wai, sai-à big rì shi sig mà awúnn-à ni níng, í barà bá gbar dù nann zu Wùn Mpir Jikwinn áni tinn.

15 Mpir-à ma bir hing pikyinnwá á byar wàníng ni, kwá dìg yonki kinn kinn.

16 Shidun ri zìm mpìrká á jànn-à ni wàni, í bu-à sa ku swam bi sig wùnwá rízyun, jirà mpìrká zyun-à ma bir hing pikyinn á byar wàníng ni, bá wu fig ki bàna, bá dig yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

17 Shidun swam bi fig wùnwá á jànn-à ni, dò jirà a wàníng wà kwonn mpìrká bàna, ama a wàníng shi mpìr-à má zìg zu mpìrká á shwìn.

18 “Mpir-à ma bir hing pikyinn á òrúwá ni, bá wà fig ku kwonn bàna. Ama mpìr-à ma bir fig pikyinnwá bàna, big wà rìghing kwonnwá tun daka í janá-à níng bàna, jir kai bàna ku ngàng wà kwá wib zinn Wùn Shidun.

19 Wàníng í barà bá wà kwonn-à hi áni, jir kai bàna àyar bi á jànn-à ni, mpìrká zìm kab sig fi ma àyar-à níng, jir kai bàna buká big rì sa sànn fig bàna.

20 Mpir-à ma ri sa bu-à bibai, ku zìm fig àyar-à níng bàna. Kwá bi fig á byar àyar-à hi ni bàna, jir kai bàna kwá zìm fig swàm bu-à bibaiká ku ri sa níng aku zu á myann bàna.

21 Mpir-à ma ri sa bu-à òsàn, kwá bi á byar àyar-à níng, jirà abig myàng swàmwá sànn sig í bu Shidun.”

Yohanna Dang Jír Nsàn á Shinn Yesu

22 Nonn fig bàna, sái Yesu ma yann sukáwá big í yag rìg-à mà jànn Yahudiya, í byar-à ku ma káníng shi shi, ku ri wau mpìrká òrú batisma.

23 Yohanna ri wau òrú batisma mà Aionon byar-à hi shi yàr sig ma jànn Salim, jir kai bàna zàpìr shi sig màhàn wùwàì nímá. I wà mpìrká nínànn nímá ri yag mà byarwá ni, ku ri wau big òrú batisma.

24 Wàníng í sai-à big kìg fig ma Yohanna á tonn fi bàna.

25 Ayúnn su zyun, mpìr Yahudawa zyun sa yipyàr ma yann suká Yohanna big á shinn barà bá sa kyàr òrú.

26 I byar-à big kàng bi á byar Yohanna, n dinya ku n rag, “Shinn Luyí, mpìr-à wù nìnn dìg kwonn big ku mà Ning Urdun mà jann, zyun-à wù nìnn bar ku Almasihu níng, tàma-à níng ku ri wau òrú batisma, mpìrká bidim pàr ri yag mà byarwá ni.”

27 Yohanna dang rag, “Mpir má dìg fig bu zyun bàna, sái zyun-à Shidun ma ya hing ku.

28 Ning má, níng fig hing buká ò dang sig á numí ni n rag, ‘Mì í Almasihu bàna, big òrú bi sig mì ò kà ku á pyànn àtai.’

29 Sai-à mpìr ma zìg hing uwà, jàuwá má fig àjwár. Kwá fig hing nài jir mpìr-à má zìg uwà-à níng, kwá fig àjwár. Mì má, í barà mì ri fig àjwár Almasihu áni tinn.

30 Gbamwá má shi swàb kà, ama bigmí má shi kàng ásim.

Yesu Wann Bi Sig Mà Wai

31 “Ku bi sig mà wai, ayìwá kab bu mpìrká bidim pàr íni. Gbamwá kab bu kó ni tinn. Ama bigmí mì í mpìr-à á jànn-à ni, ayìmí títi nímá, ama buwá ku yì vinn rìghing bu bidim pàr.

³² Buká ku fig sig, n myàng sig ma zuwá níng, ku dinya gban rìghing mpìrká. Ama mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á jìrwá ni níng, big nann fig bàna.

³³ Ama ká zyun-à ri bir pìkyinn á jìrwá ni níng, ri bir pìkyinn rag, ‘Shìdun í Shìdun gwangga.’

³⁴ Mpir-à Shìdun swam bi sig níng, ku ri dang kyann í jir Shìdun, jir kai bàna Shìdun ya sig ku awun-à bá màg màg fig fig à màg màg fig bàna.

³⁵ Ta ri zìm wùnwá, jir kai bàna kó kai bidìm pàr ku ya sig á vù wùnwá ni.

³⁶ Mpir-à ma bir hing pìkyinn ma Wùn Shìdun, ku shi sig ma yonki-à má vinn fig ávinn bàna, mpir-à ma ngang Wùn Shìdun, kwá òg fig yonki-à níng bàna. Shìdun má sinn kà ku á shwìn-à má vinn fig ávinn bàna.”

4

Yesu Dang Jír Ma Uwà Zyun

¹ Mpir Farisawaká fig Shinn Luyí Yesu ri òg swàb kà yann sukà big kab bu Yohanna rì níng, ku ri wau káníng òr batisma.

² Yesu ri wau fig nì òr batisma bàna. Yann sukàwá big ri wau íni.

³ Barà Yesu fig bu-à Farisawaká ri dang níng, ku í fim rìg-à jànn Yahudiya, n kàng yag mà jànn Galili.

⁴ Ku myàng shi sig í dole aku zu yag gbìb-à á jànn Samariya.

⁵ I byar-à hi, ku í zu rìg-à gbìb-à á jànn Samariya á finn swann zyun ni, big ri bar Saikar, byar-à hi nonn fig ma byar-à Yakubu rì ya sig wùnwá Yusufu jànn bàna.

⁶ Shar zàpìr Yakubu shi sig màhàn. Yesu kyann nì rìghing. I byar-à ku shi sig á nu shar zàpìr-à hi ni. Bu-à sa níng í kyonn pyunn ninonn daka í pyimbyau, hár àyúnn àyau shinn.

⁷ I byar-à uwà Samariya zyun bi sig aku kab zàpìr. I byar-à Yesu dang n rag, a wàníng ya ku zàpìr aku wa.

⁸ (Yann sukàwá big yag rìghing mà finn swann-à ni, jirà abig yag wann bi buju.)

⁹ I byar-à hi, uwà Samariya-à níng dang n rag, “Sáshinn wá vig mì zàpìr rà? Wù zyun-à wù í wunù Yahudawa, mì zyun-à mì í uwà Samariya.” (Ai mpir Yahudiya ma mpir Samariya ri kyag fig òr bàna.)

¹⁰ I byar-à hi, Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Wù nìm ma yì hing bu-à Shìdun ri ya mpir, ma mpir-à ri dinya wù rag, á ya ku zàpìr aku wa níng, wù nìm má vig ku aku ya wù zàpìr-à ri ya yonki.”

¹¹ Uwà-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, à bàna ma bu-à wá kab zàpìr-à níng ma kàhi, jir kai bàna shar zàpìr-à níng zùzwàun. To, wá òg zàpìr-à ri ya yonki-à níng àni rà?

¹² Asái à kab síg nì tayí Yakubu zyun-à fim ya sig yì shar zàpìr-à níng rà? Ku ma shinnwá ma yanká buwá ma bu apyagká buwá big bidìm pàr, big wa hing zàpìr-à níng, ama big wu rìghing.”

¹³ I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Mpìrká ri wa zàpìr-à níng, ajor mà gban kàng rìg big.

¹⁴ Ama mpir-à ma wa hing zàpìr-à má ya níng, kwá fig fig rag ajor zàpìr bàna hár kinn kinn, jir kai bàna zàpìr-à má ya níng, má shi àràg barà abinn ri gbìb zu, má ya mpir yonki kinn kinn.”

15 I byar-à hi, uwà-à níng dang rag, “Shinn Luyí, á ya mì zàpìr-à níng, jirà kada ajor zàpìr aku gban rag mì bàna ma àjirà kada ñ bi kab rag zàpìr àyág bàna.”

16 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag aku yag bar bi nùwá.

17 Uwà-à níng dang rag, áí ku bàna ma wunù.

I wà Yesu dinya ku n rag, “Ai, àjai, barà à dang níng, à bàna ma wunù àjai,

18 jir kai bàna à zu sig á lu wunù, hár swana, tàma-à níng wunù-à níng ma ku ri shi í zyun níng, í nùwú bàna. A dinya hing mì jír àjai.”

19 I byar-à uwà-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, ò myàng yì hing wù, wù í wùn aswam Shìdun.

20 Yàkuyí big ri wib Shìdun á shinnkwinn-à níng ni, ama ning mpìr Yahudawaká ning dang n rag, byar-à mpìr má wib Shìdun bàna, sái mà Urushalima.”

21 Yesu dinya uwà-à níng n rag, “A zìm jír-à ma dinya wù níng. A myàng, àyúnn zyun ri bi wà mpìrká má wib fig rag Shìdun á shinnkwinn-à níng ni bàna, kó mà Urushalima bàna tinn.

22 Ning mpìrká á Samariya, ning yì fig bu-à ning ri wib bàna. Buyí yì mpìr Yahudawaká, yì yì hing bu-à yì ri wib, jir kai bàna jir Shìdun á shinn mpìr-à má zig zu mpìrká, zu bi sig mà byar Yahudawaká ni.

23 Ama àyúnn zyun ri bi, áí àyúnn-à hi bi rìghing, í àyúnn-à mpìr Shìdun má wib ku ma pìkyinn ñzyun, ma awunwá, jir kai bàna Shìdun ri zìm mpìrká abig wib ku àdòning.

24 Shìdun í Shìdun Awun Kyikyàr. Mpìrká ri wib ku níng, sànn sig abig wib ku á kyinnbá ni ma pìkyinn kyikyàr tinn.”

25 I byar-à uwà-à hi dinya ku rag, “N yì hing big dang rag, Kristi ri bi, zyun-à big ri bar ku Almasihu. Ayúnn-à kwa bi hing, kwá dinya vinn rig yì bu-à shi sig àni bidim pàr.”

26 I byar-à Yesu dinya uwà-à níng n rag, “Ai, í mì, mì ri dang jír ma wù níng.”

27 Asai-à hi yann sukàwá big í kàng bi-à. Sái big sa mamaki wàni, barà big myàng Yesu shi sig ma uwà-à níng big ri dang jír. Ama áyaubá ni kó mpìr ñzyun bib fig uwà-à níng rag, ku ri yàn kyann í kai rà níng, bàna. Kó abig bib Yesu abig rag, bu-à sa ku ri dang jír ma uwà-à níng, í jir kai rà níng, bàna tinn.

28 I byar-à uwà-à níng fim rig par zàpìrwá màhàn, n kàng yag rig mà lu-à ni, n yag dinya mpìrká n rag,

29 “Aning bi myàng mpìr-à níng. Ku dinya vinn rìghing mì buká ò rì sa sig daka á ninonn. Kó ku í Almasihu hi rà?”

30 I wà bìr mpìrká dù rìg á finn swann-à ni, jirà abig yag myàng Yesu.

31 Sai-à big bi fòr fig ma bàna níng, yann sukàwá big vig ku n dang rag, “Shinn Luyí, á ji ma buju mpyim.”

32 I byar-à ku dinya káníng n rag, “N shi sig ma buju-à má ji, buju-à níng hi ning yì fig bàna.”

33 I byar-à yann sukàwá big bib bar òrbá n rag, “I ni ya bi sig ku buju íni áyag rà?”

34 Yesu dinya big n rag, “Bujumí shí ò ñ wib jír buká Tamí swam bi sig mì ñ sa, hár ñ sa aku vinn rig.

³⁵ Ning dang n rag, sai-à bá binn kwonn buju-à dà sig sònn yina. Ama mì ri dinya ning, aning myàng daká. Buju byann rìghing, ri zim mpìrká abig binn kinn kwonn.

³⁶ Mpir-à ri binn kinn kwonn buju, má dìg lada á pyànn Shidun, jir kai bàna ku ri binn buju yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna. Jir wàning mpir-à ri tàg buju ma mpir-à ri binn kinn kwonn buju, sànn sig wà abig shi í byar nzyun, abig fig àjwár shinnbá.

³⁷ Big dang ta sig yìr jír, yìr jír-à hi í àjai, barà big dang sig rag, ‘Anam bu-à kim, mpir-à má binn buju-à kim.’

³⁸ N swam yag sig ning, aning yag binn buju mà byar-à ning nàm fig ni bàna, í mpìrká káhi nàm síg ni byar-à hi. Ama ò ya hing ning gbam aning yag binn, í byafàn ná bàna, í byafàn bá.”

³⁹ Mpir Samariyaká nìnànn nímá á finn swann-à hi ni bir hing pikyinn á byar Yesu á jir bu-à uwà-à níng dang sig n rag, “Ku dinya vinn rìghing mà buká ò rì sa sig daka á ninonn.”

⁴⁰ Barà mpir Samariyaká fòr bi á byarwá ni, big dang n rag, a Yesu bi tìg á lubá ni. I byar-à ku na màhàn su pyàna.

⁴¹ Mpìrká káhi nìnànn nímá kab wà nìm níng, big má big bir pikyinn á byarwá ni tinn á jir shinn buká ku ri dang.

⁴² I byar-à big dinya uwà-à níng n rag, “Yi bir hing pikyinn tàma-à níng, í jir bu-à wù nìm dang sig níng bàna, jir kai bàna yi ma shinnyí, yi fig hing tinn, yi myàng hing àjai. Ku í mpir-à má zig zu mpìrká á dunyaru bidim pár.”

Yesu Dàb Gbam Wùn Agbam Zyun

⁴³ Barà Yesu shi màhàn su pyàna, sái ku í yag rìg-à mà jànn Galili.

⁴⁴ Yesu ma shinnwá ku dang n rag, “Ajai, mpir-à ma ri dang kyann jir Shidun, big ri wib fig ku á jànnwá ni bàna.”

⁴⁵ Barà ku fòr yag àdòning mà jànn Galili, sái mpìrká mà Galili shà ku wàni, jir kai bàna big shi sig mà Urushalima á sai-à àyùnn Pim Wam Zu, big myàng hing bu-à ku rì sa sig ma zubá.

⁴⁶ I byar-à Yesu yag mà Kana á jànn Galili, byar-à ku vim bir zàpir kàng rìg zàn inabi. Mpir zyun shi sig á ni, ku í àgbam-à ri sa swàm gwamnati, wùnwá na sig dor mà Kafarnahum.

⁴⁷ Barà ku fig big dang n rag, Yesu bi sig mà jànn Yahudiya, tàma-à níng ku shi sig rag á jànn Galili. I byar-à hi, ku yag mà byar wàning ni, n vig wàning n rag, a wàning bi dàb gbam ya ku wùn wùnùwá, jir kai bàna wùnwá hi ri nyàan wu.

⁴⁸ Yesu bib ku n rag, “Wato ná bir fig pikyinn ná á byarmí ni bàna, sái na myàng hing bu mamaki ma bu iko mpyim rà?”

⁴⁹ Wùnù àgbam-à níng dang n rag, “Shinn Luyí, mì ri zim á bi á lumí ni, jirà á dàb gbam ya mì wùn mí, dà sig títì nímá kwá wu rìg.”

⁵⁰ Yesu dinya wùnù-à níng n rag, a wàning kàng yag. Wùn wàning gbam rìghing.

Wùnù-à níng wib jír wá n kàng yag.

⁵¹ Barà ku ri kàng yag mà lu-à ni àdòning, sái ku ma yann luwá big dìg kwonn á gbib-à ni. Big dinya ku n rag, “Ai wùnwú gbam rìghing, ku shi sig ma yonki, tàma-à níng ítai bu zyun bàna.”

⁵² I byar-à ku bib káníng n rag “Wùn mí gbam sig ákaun rà?” Big dinya ku n rag, “I náníng àràg àsháú zyun, í wà awàù-à hi fim sig ku.”

⁵³ Barà ta wùn-à níng myàng sai-à Yesu dinya ku n rag, aku kàng yag, wùnwá gbam rìghing níng, jír-à wàníng dang sig níng sa hing àdóníng hi. I byar-à hi, ku ma mpirká á luwá ni bidim pár, big bir pikyinn á jir Yesu ni.

⁵⁴ Wàníng í bu mamaki-à Yesu sa sig wà wa pyàna, á sai-à ku kàng bi mà jànn Yahudiya n yag mà Galili.

5

Yesu Dàb Gbam Wunù Zyun

¹ Ayunn zyun Yesu yag mà Urushalima, jir kai bàna í àyúnn ùwài bu Yahudawaká bi sig ni.

² Mà Urushalima á nu nkyun byar-à big ri kig àdunká níng, zàpir zyun shi sig áni, big ri bar rag, í zàpir Betsada. Big bar sig zinn-à hi á nu jir Yahudawaká ni. Byar-à hi apig swana shi kàng kwib sig á nu zàpir-à ni.

³ A byar apig káníng ni, mpirká ninànn nímá ri na màhàn, àràg mpìr àfau, mpìrká bàna ma bar, ma mpìrká dir-à wu tag rìghing bidim pár, big ri na màhàn tinn, [jir kai bàna big ri shi kir zàpir-à aku ding.

⁴ Suká káhi, wùn aswam Shìdun mà wai ri tìg wann bì á zàpir-à ni, jirà aku wab zàpir-à. Kwa wab hing zàpir-à, mpìr dor káníng zyun-à ma bi jag sig ni, dorwá má gbam rìg, kó ma í dor kai bidim pár.]

⁵ A byar-à hi, mpìr zyun na sig dor má sa ji dizyun agban dwib agban-à zu àni awinyin.

⁶ Barà Yesu myàng wunù-à níng na sig, ku yì rìghing wàníng nonn hing ma dor-à níng. I byar-à ku bib wàníng n rag, “Wù ri zìm abig dàb gbam wù rà?”

⁷ I byar-à mpìr dir wa-à níng zìm n dang rag, bu-à sa níng, ku bàna ma mpìr-à má gbar dù nann zu ku. Kó ba wab hing zàpir-à, ku rag aku yag fòr yag níng, mpìr zyun yag fòr yag jag rìghing ku. Ku sa àdóníng sa sa hár tàma-à níng ku díg fig pyù-à abig dàb gbam ku bàna.

⁸ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “A sar dù nann zu á wai, á pinn syuwú, á kyann kyonn.”

⁹ Big rag abig myàng níng, wunù-à níng gbam rìghing àjai. Ku pinn syuwá mì ri kyann kyonn. Ayúnn-à Yesu ri sa bu-à níng, í àyúnn Asabar, í àyúnn-à Yahudawaká ri shi ngàng áni.

¹⁰ I byar-à Yahudawaká dinya wunù-à big dàb gbam sig níng n rag, “Janá-à níng, í àyúnn Asabar, í àyúnn dokayí, sànn fig wà á pinn syuwú àni bàna.”

¹¹ Sai ku dinya big n rag, “Wunù-à dàb gbam sig mì níng, dang rag, í pinn syumí í kyann kyonn.”

¹² Yahudawaká bib ku n rag, “Mpìr-à dinya wù rag, á pinn syuwú á kyann kyonn níng, í ni rà?”

¹³ Ama wunù-à big dàb gbam sig níng, yì byann fig Yesu bàna, jir kai bàna mpìrká ninànn nímá, big nànn kab gbam mà byar-à hi. Yesu dù rìghing mà byar-à hi ni tinn.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái Yesu díg kwonn ma wunù-à ku dàb gbam sig níng mà lu Shìdun. Ku dang n rag, “A myàng tàma-à níng dirwú gbam rìghing,

kada á sa kàng bu bibai bàna. Wa sa kàng hing bu-à bibai, bu-à má dìg wù má kab wàri.”

¹⁵ Sáí wunù-à níng kàng yag rìg mà byar Yahudawaká ni, n dinya big rag, í mpìr-à big ri bar Yesu níng dàb gbam síg ku ni.

¹⁶ I byar-à Yahudawaká nànn àgùnn ma Yesu wàni. Big ri swau ku, bu-à sa níng, ku ri sa bu káníng àyúnn Asabar.

¹⁷ I byar-à hi Yesu dinya Yahudawaká n rag, “Tamí Shìdun ri sa swàm hár tàma-à níng, mì má mì ri sa swàm tinn.”

¹⁸ I byar-à Yahudawaká yàn pyù-à abig gban rìg Yesu, jirà ku ri sa swàm àyúnn Asabar, ma jirà ku dang rag ku í Wùn Shìdun níng. Big rag ku ri mam shinnwá ma Shìdun.

Gbam Wùn Shìdun

¹⁹ I byar-à Yesu dinya big rag, “Bu-à ma dinya ning í jír àjai. Wùn má sa fig bu áwinwá ni bàna. Wùn má sa bu-à ku myàng sig Tawá ri sa. Swàm bu-à Ta ma sa, í bu-à wùn má sa tinn,

²⁰ jir kai bàna Ta ri zìm wùnwá wàni. Kwá tàg wùnwá buká ku ri sa bidim pàr, kwá tiya wàníng swàm, ká wài kab kàhi jirà ná sa mamaki.

²¹ Barà Ta-à ri dàb wìm mpìrká wu rìghing ma yonki níng, í gbìb ñzyun barà wùn má dàb wìm mpìrká pikyinnwá ri zìm tinn.

²² Ta má wà fig kwonn bàna, jir kai bàna ku ya kà rìghing gbam kwonn wà bidim pàr á vù wùnwá ni,

²³ jirà kó ni aku wib wùn-à àràg barà ku ri wib Ta-à níng. Mpìr-à ma wib fig wùn-à bàna, kwá wib fig Ta-à zyun-à swam bi sig wùn-à níng bàna tinn.

²⁴ “Jír-à mì ri dinya ning níng, í jír àjai. Mpìr-à ma fig hing jírmi ma bir hing pikyinn á dir mpìr-à swam bi sig mì níng, ku dìg hing yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Bá ya fig ku shwin bàna, jir kai bàna ku kab hing gbam kí, ku shi sig áyau yonki kinn kinn.

²⁵ Mì ri dinya ning àjai, àyúnn zyun má bi, hár àyúnn-à hi fòr bi rìghing, mpìrká wu rìghing níng, má fig nài jir Wùn Shìdun. Mpìrká má fig nài jírwa níng, bá dìg yonki-à má vinn fig ávinn bàna.

²⁶ Aràg barà Ta ri ya mpìr yonki níng, í barà ku sìnn kà wùnwá a wàníng ya yonki tinn.

²⁷ Tawá ya sig ku gbam aku wà kwonn, jir kai bàna ku í Wùn Mpìr Jìkwinn.

²⁸ Aning shàr zinn bàna, jir kai bàna àyúnn zyun ri bi, mpìrká wu rìghing big jì sig mà amir-à ni níng, bá fig jírwa,

²⁹ má nann zu bi kàng mà amir-à ni ma yonkibá. Ama mpìrká rì sa sig bu-à bibai níng, bá dù nann zu kàng, jirà Shìdun aku wà kwonnbá.

Jir Shìdun á Shinn Wùnwá Yesu Ni

³⁰ “Má wà sar fig kwonn mà áwinmí ni bàna, sáí bu-à Shìdun ma dinya mì rag ní sa, kwonn wà-à ma wà bidim pàr, í kwonn wà ñsàn, jir kai bàna má wà fig kwonn-à pikyinnmí ri zìm bàna, sáí dáí wà zyun-à àsàin-à swam bi sig mì níng ma zìm hing.

³¹ “Wà ma dang hing jír ma shinnmí, mpìrká má bir fig pikyinn bàna.

³² I bu-à sa sànn sig mpìr zyun kim aku dang nì jír á shinnmí ni. N yì hing kó kai bu-à mpìr-à níng ma dang sig á shinnmí ni í àjai.

³³ Ning swam yag mà byar Yohanna, ku dang hing jír á shinn gbìb àjai-à hi ni.

³⁴ Bu-à Shìdun ma dang sig á shinnmí ni kab hing bu-à mpìr má dang. Ama mì ri dinya ning jír-à Yohanna dang sig á shinnmí ni, jirà aning bir pikyinn ná á byar Shìdun ma aning dìg yonki.

³⁵ Yohanna shi sig àràg í pitila-à big mònn bàg sig pyìr àni. Àràg barà mpìrká ri zìm abig myàng àyar pitila-à níng, í barà big ri zìm jir Yohanna àni.

³⁶ Ama shaida-à ò shi sig ma kàhi níng, kab sig bu-à Yohanna dang sig á shinnmí ni. Tamí swam bi sig mì àjirà ò sa bu mamaki, ma àjirà ò sa vinn rìg swámwá. I bu-à mì ri sa tàma-à níng. Bu mamaki-à mì ri sa, kab gham bu tàg Yahudawaká íni.

³⁷ Tamí àsàin-à swam bi sig mì níng, ku dang hing jír á shinnmí ni tinn. Ama ning myàng màg fig fig ku bàna, ning fig fig nài jír wá bàna tinn.

³⁸ Ning bir fig pikyinn ná á jír wá ni bàna, í bu-à sa ning bir fig pikyinn ma mpìr-à ku swam bi sig níng bàna.

³⁹ Ning ri jangga jir Shìdun jir kai bàna ning ri kyab ná dìg yonki kinn kinn àni. Jir Shìdun ri dang jir á shinnmí ni.

⁴⁰ Ama ning ngàng wà ná bi á byarmí ni, jirà aning dìg yonki kinn kinn-à hi.

⁴¹ “Mì ri shi kir fig mpìrká abig swam yan mì bàna.

⁴² N yì hing ning zìm fig Shìdun á pikyinn ná ni bàna.

⁴³ Bumí, ò bi sig á zìnn Tamí ni, ama ning ngàng mì. Mpìr zyun nìm ma bi sig ma zìnnwá, kàhi bó ning nìm má wib ku, hár má zìm ku tinn.

⁴⁴ Barà ning ri zìm mpìrká abig yan ning, ama ning ri sa fig bu-à Shìdun má yan ning bàna níng, ná bir pikyinn áshinn rà?

⁴⁵ Kada aning kyab rag má wà ning kwonn á pyànn Tamí ni bàna. I mì bàna, í Musa zyun-à ning rì bir sig pikyinn á byarwá ni níng, kwá wà ning kwonn á pyànn Shìdun.

⁴⁶ Ning nìm ma wib hing Musa, ning nìm má wib mì tinn, jir kai bàna Musa ba sig jír á shinnmí ni.

⁴⁷ Na wib fig bu-à Musa ba sig bàna, sáshinn ná wib jír mí rà?”

6

Yesu Ya Mpìr Dubu Swana Buju

(Mat 14:13-21; Mar 6:30-44; Luk 9:10-17)

¹ I byar-à Yesu zu yag mà Ayunn Galili, big ri bar rag, í Tibariya.

² I byar-à mpìrká ninànn nímá ri kan bàg yag ku, jir kai bàna big myàng sig bu mamaki, barà ku rì dàb gham sig mpìr dorká níng.

³ I byar-à Yesu nai yag rìg mà shinnkwìnn-à ni, ku big yann sukàwá big. Big shi sig màhàn.

⁴ Ayúnn ùwài bu Yahudawaká nyàan fòr, big ri bar rag í ayúnn Pim Wam Zu.

⁵ Sái Yesu gbar dù nann zuwá, ku myàng yag bìr mpìrká ri bàg bi ku. I byar-à ku bar Filibus n bib wàníng rag, “Yá dìg brodi àni, jirà ayi wann ya mpìr káníng abig jì rà?”

⁶ Yesu bib Filibus jír-à níng, jirà aku màg màg fig wàníng. Ama ku yì rìghing bu-à kwá sa.

⁷ I byar-à Filibus dang rag, “Wàníng bó, sái ya sa hing swàm bài sònn awinyin n̄pyim, í wà yá díg bài-à yá wann brodi, kó títi nímá, má ya mpìr káníng abig jí.”

⁸ Sái mpìr zyun áyau yann sukàwá big ni, zinnwá í Andarawus, ku í wunzà Bitrus, ku dang rag,

⁹ “Ai wùn zyun shi sig ma brodi áyag agir swana, ma jái pyàná. Ama bu káníng bidim p̄ar má màg fig mpìr káníng bàna.”

¹⁰ Sái Yesu dang rag, “Aning dinya mpìr káníng abig shi wann á jinn ni.” (Byannká n̄nànn nímá shi sig màhàn.) Wunùkà shi wann sig áni níng, dubu swana.

¹¹ I byar-à Yesu zìg brodi n sa Shìdun ísoko, n gáb finn ya mpìrká shi wann sig á jinn ni níng, ku gáb finn ya jái-à àdòníng tinn. Yesu ya mpìr káníng úwái nímá àràg barà kyinnbá ri zìm. Bìr mpìr káníng jí brodi-à níng, hár finnbá zir.

¹² Barà big jí kinn í kinn níng, sái Yesu dinya yann sukàwá big rag, abig zà kwonn rig amig jáiká, ma brodi-à dà sig níng, kada aku shi bai átai bàna.

¹³ Barà yann sukà Yesu big zà kwonn amig brodi káníng mòn gágsàg dwib agban pyàná, ma àkúnn brodi swana-à nìm níng.

¹⁴ Barà mpìrká myàng bu mamaki-à Yesu sa sig ma brodi-à níng, í nànn-à hi, sái big dang rag, “Lalle, wàníng í wùn aswam Shìdun zyun-à má bí á dnyaru níng àjai.”

¹⁵ Barà Yesu myàng mpìrká ri zìm abig wìr ku kùr, sái ku fim rig big, n nai yag rig mà shinnkwinn-à ni áwinwá ni.

Yesu Kyann Kyonn á Shinn Zàpìr-à Ni

(Mat 14:22-33; Mar 6:45-52)

¹⁶ Barà fi s̄ir àdòníng, sái yann sukàwá big í yag rig-à mà nu zàpìr-à ni.

¹⁷ Fi s̄ir rìghing, ama Yesu kàng bi fig ma á byarhá ni bàna. I byar-à yann sukàwá big yag kà á kòr-à ni, jirà abig yag mà jann, mà byinn-à mà Kafarnahum.

¹⁸ I byar-à hi, wàu shyù ri gbar wàni, afag zàpìr-à má ri gbar tinn.

¹⁹ Barà big shi sig á finn kòr-à ni, mi ri ya ma gbam, n yag rìghing byar pyunn ninonn nímá, má sa àràg mel sara, kó yina. Sái big myàng Yesu ri kyann á shinn zàpìr-à ni, ku ri bí á byarhá ni, sái zinn pànn rìg big.

²⁰ Ama Yesu dinya big rag, kada abig shàr zinn bàna, ái í ku.

²¹ Barà Yesu dang zu rag í ku àdòníng, sái yann sukàwá big dang rag aku kà. I nànn-à hi, barà ku kà á kòr-à ni, sái kòr-à dù ma shinnwá mì yag fòr rig-à mà byar-à big nìm ri zìm bá yag níng.

Mpìrká Yàn Kyann Yesu

²² Na kyàr byar-à, mpìrká shi sig mà nu ayunn-à ni níng, big yì rìghing í kòr n̄zyun nà shi sig nà màhàn. Big nà myàng yann sukà Yesu big nà yag rìghing mà jann. Ama Yesu nà yag fig bàna.

²³ Kòrká káhi mà Tibariya bi n shi yàr sig mà byar-à Yesu nà ya mpìrká brodi-à ku swam yan sig zinn Shìdun áni níng.

²⁴ Barà bìr mpìr káníng myàng fig Yesu bàna, big myàng fig yann sukàwá big bàna tinn, sái big kà á kòrká á nu ayunn-à ni, n yag rig mà Kafarnahum, big ri yàn kyann Yesu.

Yesu í Brodi-à Ri Ya Yonki

25 I byar-à hi, bìr mpìrká yag yàn dìg Yesu shi sig mà jann. Big bib ku rag, “Malam, à bi sig áyág ákaun rà?”

26 Yesu dinya big n rag, “N yì rìghing, ning ri yàn kyann mì í jirà ning jí sig brodi, finn ná mònn sig níng. Ama í jir bu mamaki-à ò sa sig ning myàng sig níng bàna.

27 Kada aning wa shwìn á jir buju-à má swàr rìg níng bàna. Aning yàn buju-à má swàr fig áswàr bàna. Buju-à níng í buju-à má ya yonki kinn kinn, í wà zyun-à Wùn Mpìr Jìkwìnn má ya ning ning. Shìdun Tayí ri zìm ku wàni, í bu-à sa wàníng kyag sig àràg í yir á òr wá ni.”

28 I byar-à big bib ku rag, “Yá sa í swai swàm kai, zyun-à Shìdun má zìm rà?”

29 I byar-à Yesu dinya big rag, “Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm aning sa, ku ri zìm aning bir pìkyinn ná á byar mpìr-à ku swam bi sig.”

30 I wà big bib ku rag, “Wá sa í bu mamaki kai jirà ayi bir pìkyinn á byarwú ni rà? Wá sa í kai rà?”

31 Yàkúká buyí big ri jí buju zyun-à big ri bar rag í manna mà awúnn-à ni, àràg bàrà big ba sig áni á jir Shìdun, “Ku dwim ya bi big brodi mà wai abig jí.”

32 Yesu dinya big rag, “I jir àjai, Musa í mpìr-à ya sig yàkúná big brodi-à bi sig mà wai níng bàna, ama brodi-à mà wai wann bi sig mà byar Tamí ni.

33 Ai brodi Shìdun í mpìr-à tig wann bi sig mà wai níng, í zyun-à má ya mpìrká á jànn-à ni yonki kinn kinn.”

34 I byar-à mpìr káníng dang rag, “Shinn Luyí, á ya kyann yi brodi-à níng kó ákaun.”

35 I byar-à Yesu dang rag, “Mì í brodi-à ri ya yonki, mpìr-à ma bi hing á byarmí ni, amor má gban fig rag ku bàna. Mpìr-à ma bir hing pìkyinn á byarmí ni, ajor má gban fig rag ku bàna tinn.

36 N nìm dinya ning rag, ning myàng rìghing mì, ama ning bir fig pìkyinn á byarmí ni bàna.

37 Mpìr-à Tamí ma ya hing mì, mpìr-à hi má bi á byarmí ni. Mpìr-à ma bi hing á byarmí ni, má kan fig ku bàna.

38 Bu-à zìg bi sig mì mà wai níng, í jirà ñ sa swàm shinnmí bàna, ama í jirà ñ sa swàm àsàin-à swam bi sig mì níng.

39 Jír-à ku dinya sig mì níng, í wàníng: Ayau mpìrká ku ya sig mì níng, ñ fim kó mpìr ñzyun bàna, ama ñ gbar dù nann zu kàng mpìrká níng hi bìdìm pàr àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

40 Wàníng í bu-à Tamí ri zìm. Mpìrká ma myàng hing wùn-à níng, ma wib hing, bá dìg yonki kinn kinn. Má gbar dù nann kàng big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.”

41 I byar-à Yahudawaká zìnn swau ku, jirà ku dang rag, ku í brodi-à wann bi sig mà wai.

42 Big dang rag, “Ama ku í Yesu, yi yì rìghing nàwá ma tawá, ku í wùn Yusufu, sáshinn kwá dang rag, ku wann bi sig mà wai rà?”

43 I byar-à Yesu dinya big n rag, “Kada aning zìnn swau mì bàna.

44 Tamí swam bi sig mì nì. Mpìr má bi sar fig á byarmí ni bàna, sái zyun-à Tamí ma dang rag aku bi. Mpìrká má bi á byarmí ni níng, má dab wìm kàng rìg big àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

45 Mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ba sìn sig á tarkada rag, ‘Shìdun má tàg mpìrká bidim pár.’ Mpìrká ma fig hing jir Tamí, jirà abig yì swàb kà jìrwá, bá bi á byarmí ni.

46 Mpìr myàng yag fig Shìdun kó kàun ñzyun bàna. Sáí mpìr-à bi sig mà byarwá ni, ku í àsàin-à myàng sig Ta-à.

47 N dinya ning jír-à níng, í jír àjai. Mpìr-à ma bir hing pikyinn á byarmí ni, ku shi sig ma yonki-à kinn kinn.

48 Mì í brodi-à ri ya yonki.

49 Yàku yàkúná big, big ji brodi manna mà awúnna-à ni, ama big wu rìhing.

50 Brodi zyun-à rì wann bi sig mà wai níng, í brodi-à mpìr ma ji hing, kwá wu fig bàna.

51 Mì í brodi-à ri ya yonki, zyun-à wann bi sig mà wai. Kó ni ma ji hing brodi-à níng, kwá òg yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Brodi-à má ya ning níng, í wi ògmí, jirà kó ni á jànn-à ni aku òg yonki kinn kinn.”

52 Sáí Yahudawaká gbam nài gbam bar òrbá n dang rag, “Sáshinn mpìr-à níng má dang rag, kwá ya yì wi òrwá yá zwam rà?”

53 Yesu dinya big rag, “Mì ri dinya ning àjai wà na zwam fig wi òr Wùn Mpìr Jìkwinn bàna, na wa fig àsawá bàna tinn, ná òg fig yonki bàna sám.

54 Mpìr-à ma ri zwam wì ògmí, kwa ri wa àsámí tinn, ku shi sig ma yonki-à má vinn fig ávinn bàna. Mì bó, má dab wim kàng ku àyúnna-à dunyaru má vinn áni.

55 “Ògmí í buju àjai, àsámí í bu-à bá wa àjai.

56 Wà mpìr-à ma zwam hing wi ògmí, ma wa hing àsámí tinn, mpìr-à níng, yì ma ku shi kwonn sig í zyun, ò shi sig á òrwá ni tinn.

57 Tamí dang rag, ñ bi. Tamí shi sig ma yonki, mì má mì ri òg yonki á byar Tamí ni. Mpìr-à ma zwam hing wimí, ku má kwá òg yonki á byarmí tinn.

58 Brodi-à níng, í brodi-à bi sig mà wai. I swai brodi-à yàkúná big rì ji sig, ama n wu rìhing níng, bàna. Mpìr-à ma ji hing brodi-à níng, kwá òg yonki kinn kinn.”

59 Sai-à Yesu ri dang bu káníng, í sai-à ku ri tàg mpìrká bu mà tonn bìr kwonn-à ni, mà Kafarnahum.

Mpìrká Nìnànn Nímá Fim Wà Bá Bàg Yesu

60 Barà mpìrká ri kan bàg ku níng, fig àdòning, káhi áyaubá ni dang rag, “Kai! Jír-à níng tù hing, mpìr-à má fig byann yìrwá í ni rà?”

61 Barà mpìrká ri bònndang jír á shinn bu-à Yesu ri tàg níng, Yesu yì rìhing wà big ri bònndang jír áshinn bu-à ku dang sig níng ni. I byar-à Yesu dang rag, “I jir shinn jír-à níng, í bu-à sa ning ri zìm aning fim mì níng rà?”

62 Wà na myàng Wùn Mpìr Jìkwinn ma ri nann yag mà byar-à ku rì shi sig, tò kàhi ná sáshinn rà?

63 Awun í zyun-à má ya yonki, gbam mpìr má sa sar fig bu zyun bàna. Jír-à ò dinya sig ning níng, í jír-à má ya ning Awun wà zyun-à má ya ning yonki.

64 Hár tàma-à níng, áyauná ni káhi bir fig pikyinn á byarmí ni bàna.” (Tun daka á ninonn Yesu yì rìhing mpìrká zyun-à má bir fig pikyinn á

byarwá ni bàna. Ku yì rìghing mpìr-à má ya kà ku á vù mpìrká zyun-à má gban ku níng tinn.)

⁶⁵ Yesu dang rag, “I bu-à sa, mì ri dinya ning rag, mpìr má bi sar fig á byarmí ni bàna, sáì mpìr-à Tamí ma zìm hing aku bi.”

⁶⁶ Asai-à níng hi, yann sukàwá big nìnànn níma kàng rìg ásim. Big zìm fig rag wà abig bàg ku bàna.

⁶⁷ I wà Yesu bib yann sukàwá big dwib agban pyàna káníng rag, “Níng má, níng ri zìm aníng kàng yag tinn rà?”

⁶⁸ I wà Siman Bitrus dang rag, “Shinn Luyí, yá kàng yag mà byar ni rà? Ai à shi sig ma jír-à má ya yi yonki kinn kinn.

⁶⁹ Tàma-à níng yi yì hing n bir hing pìkyinnyí rag, wù í wùn kyikyàr bu Shìdun.”

⁷⁰ I byar-à Yesu dang rag, “N shig zu sig níng mpìr dwib agban pyàna bàna rà? Ama zyun áyauná ni í mpìr Shaitan.”

⁷¹ Ku ri dang jír á shinn Yahuda wùn Siman Iskariyoti, í zyun-à áyau yann sukà dwib agban pyànaká buwá ni, wàníng í àsàin-à má zìg ku má ya kà ku á vù mpìrká ni, jirà abig gban rìg ku.

7

Yesu Ma Wunzàwá Big

¹ I byar-à Yesu ri kyann á jànn Galili, ku zu fig gbìb-à á jànn Yahudiya bàna, jir kai bàna Yahudawaká ri zìm abig gban rìg ku.

² Barà àyúnn-à bá sa buki wà bá dab apìg-à nyàan fòr,

³ Í byar-à wunzàwá big dinya ku rag, “A fim byar-à níng, á yag mà jànn Yahudiya, jirà yann sukàwú big abig myàng bu mamaki-à wá sa.

⁴ Wà mpìr ma ri zìm mpìrká abig yì ku, kwá tàmm fig swámwá bàna. Kwá tìya mpìrká á jànn-à ni, abig myàng buká ku ri sa. To, barà wù ri sa bu mamaki káníng, sànn sig mpìrká abig yì.”

⁵ Wunzàwá big má, big bir fig pìkyinnbá ma jír wá bàna.

⁶ I wà ku dinya káníng rag, “Ayúnnmí màg fig ma bàna, ama bigné kam, aníng yag.

⁷ Bigné dunyaru ngàng fig níng bàna, ama bigmí dunyaru ngàng mì, jirà mì ri dinya mpìrká rag big ri sa bu-à bibai níng.

⁸ Aníng yag mà byar-à big ri ji buju àyúnn wùwài-à níng, má yag fig ma màhàn bàna, jir kai bàna àyúnnmí màg fig ma bàna.”

⁹ Barà ku dang jír-à níng, ku yag fig byar zyun bàna, n shi sig buwá á Galili.

Yesu Yag Sig Mà Byar-à Big Ri Ji Ayúnn Wùwài

¹⁰ Barà wunzàwá big yag nonn fig bàna, sáì ku má ku í yag rìg-à mà byar-à big ri ji buju àyúnn wùwài-à níng tinn. Wà ku yag níng, ku bònnon yag síg, àbònnon yagi ku tàg fig shinnwá áyau bir mpìrká ni bàna.

¹¹ Sáì Yahudawaká ri yàn kyann ku áyau bir mpìrká ni, mì ri bib rag, “Ku shi sig áni rà?”

¹² I byar-à bir mpìrká kà hing jír shàm dang á shinn Yesu ni. Káhi dang rag, “Yesu í mpìr-à sisàn.” Káhi big dang rag, “A á, ku í mpìr-à nsàn bàna, jir kai bàna ku ri tonn gban mpìrká.”

¹³ Kó mpìr nízyun dang sar fig jír wá á fir-à ni bàna, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká.

14 Ayau buki-à big ri ji níng, sái Yesu kà yag mà lu Shìdun ni, mi ri tàg mpìrká màhàn.

15 I byar-à Yahudawaká sa mamaki á shinn Yesu ni n dang rag, “Kail Mpir-à níng yì hing bu wàni. Sáshinn mpir-à níng kà fig makaranta bàna, mi ri tàg bu òsàn nímá àdòníng rà?”

16 I byar-à Yesu dinya big rag, “Ai bu-à mì ri tàg níng, í bu tàgmí bàna, í bu àsain-à swam bi sig mì níng.

17 Mpir-à ma ri zìm aku sa bu-à Shìdun ri zìm, kwá yì kó bu tàg-à níng í bu Shìdun rà, kó í bu tàg shinn òirmí rà.

18 Mpir-à ma ri dang í jír á shinnwá ni, ku ri yan í shinnwá. Ama mpir ma yan wà zyun-à swam bi sig ku, ku í mpir gwangga ku tonn gban fig mpir bàna.

19 Musa ba ya sig ning doka, kó àdòníng bàna rà? Ama áyauná ni kó mpir òzyun ri wib fig doka káníng bàna. Bu-à sa ning ri zìm aning gban mì í jir kai rà?”

20 I byar-à hi, bir mpìrká dang jír ma gban n rag, “Wù í mpir wàu, mpir-à ri zìm kwá gban wù áyauyí ni í ni rà?”

21 Yesu dang rag, “N sa ya ning bu mamaki í kàun òzyun, ama ning ri sa mamaki.

22 Musa ba sinn sig á shinn jur kyag, ama í ku ku kyag jag fig nì bàna. Yákúká buná rì kyag jag síg nì. To, tàma-à níng, ning ri kyag rag yanká buná big kó àyúnn Asabar.

23 Wà ba kyag hing wùns hái jur àyúnn Asabar, í jirà abig wib doka Musa, sáshinn ning ri nànn àgùnn wà ma dàb gban mpir àyúnn Asabar rà?

24 Kada aning wà kwonn á gbìb òsáng bàna, ama aning wà kwonn á gbìb àjai.”

Mpìrká Bib Rag Yesu í Almasihu Rà

25 Mpìrká káhi mà Urushalima bib rag, “Wàníng í mpir-à big ri zìm abig gban níng bàna rà?

26 Aning myàng, ku ri dang jír áyau bir mpìrká ni, ama big sa fig ku bu bàna. Wàníng àgbamká yì hing wà ku í Almasihu rà?

27 Yi yì hing byar-à mpir-à níng bi sig, ama Almasihu ma bi hing, mpìrká má yì fig byar-à ku bi sig bàna.”

28 Barà Yesu dang jír wá mà lu Shìdun ni, ku dang ma nài gban, ku dang rag, “Ning yì hing mì, ning yì hing byar-à ò bi sig. N bi fig ma gbammí bàna, wà zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpir gwangga. Ning yì fig ku bàna.

29 Ama ò yì hing ku, jir kai bàna í ku, ku swam bi sig mì nì, ò bi sig mà byarwá ni.”

30 Barà ku dang àdòníng í nànn-à hi, mpìrká ri zìm abig pànn ku, ama big pànn sar fig ku vù á òir bàna, jir kai bàna àyúnnwá màg fig ma bàna.

31 Mpìrká nìnànn nímá bir pikyinn á òirwá ni. Big dang rag, “Ayúnn-à Almasihu má bi àni, kwá sa bu mamaki-à má kab wà mpir-à níng ri sa níng rà?”

Big Swam Yag Abig Pànn Yesu

32 Barà Farisawaká fig bir mpìrká ri dang jír á shinn Yesu ni àdòníng, sái àgbam mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbam Farisawaká swam yag yann suká big abig yag pànn bi ku.

³³ Sái Yesu dang rag, “Má shi swàb kà ma áni títi nímá ma ning ímpyim, í wà má kàng yag íni mà byar mpìr-à swam bi sig mì níng.

³⁴ Ná yàn kyann mì, ama ná òg fig mì bàna. Byar-à má shi, ná yag sar fig màhàn bàna.”

³⁵ Sái Yahudawaká bib bar òrìbá rag, “Mpìr-à níng má yag áni rà? Byar-à ku dang rag, yá òg fig ku bàna níng, kó kwá yag mà byar-à Yahudawaká yam fim sig awín awín á dunyaru níng, jirà aku yag tàg káníng bu màhàn rà?”

³⁶ Ku dang rag, yá yàn kyann ku, ama yá myàng fig ku bàna, yá yag sar fig mà byar-à kwá yag bàna. Wàníng bó, yir jír-à níng í kai rà?”

Zàpìr Yonki

³⁷ Ayúnn-à buki má vinn áni, í àyúnn wùwài, sái Yesu sar dù nann n dang jír ma gbam n rag, “Mpìr-à ma ri fig ajor zàpìr bidìm pàr, aku bi á byarmí ni aku wa.

³⁸ Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, àràg barà jir Shìdun rì dang sig níng, daka tàma-à níng, abinn zàpìr-à ri binn gbìb zu sàu sàu mà ya yonki níng, má binn gbìb zu á pikyinnwá ni.”

³⁹ Yesu ri dang jír á shinn Awun Kyikyàr Shìdun, wà zyun-à mpìr ma bir hing pikyinnwá á byarwá ni kwá òg. Ama sai-à hi, Shìdun ya fig ma Awunwá bàna, jir kai bàna Yesu wu fig n dù nann zu kàng fig ma ma yonki bàna.

Mpìrká Gàb Fim á Jir Shinn Yesu

⁴⁰ Barà bir mpìrká fig jìrwá àdòníng, sái mpìrká káhi dang rag, “Mpìr-à níng í mpìr adang jir Shìdun àjai.”

⁴¹ Sái mpìrká káhi dang rag, “Ai wàníng í Almasihu.”

Ama mpìrká káhi dang rag, “Asái Almasihu má zu bi á swai mpìrká á Galili rà?”

⁴² Ama jir Shìdun dang rag, Almasihu má shi í swai Dawuda. Bá mà ku mà Baitalami, á kauye byar-à Dawuda rì shi sig.”

⁴³ I byar-à hi, mpìrká gàb fim á jir shinn Yesu.

⁴⁴ Mpìrká káhi rì zim abig pànn ku, ama big pànn yì sar fig ku bàna.

Agbam Yahudawaká Wib Fig Yesu Bàna

⁴⁵ Mpìrká zyun-à big swam yag sig rag abig yag pànn bi Yesu níng, big kàng bi vù átai. Sái Farisawaká ma mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib big rag, “Bu-à sa ning pànn zìg bi fig ku bàna, í jir kai rà?”

⁴⁶ I byar-à hi big dang rag, ai big taba fig fig jír zyun àràg barà mpìr-à níng rì dang níng bàna sàm.

⁴⁷ Sái Farisawaká dang rag, “Asai ku dang lir jì rìghing ning tinn rà?”

⁴⁸ Ning taba fig hing áyau àgbamká ma Farisawaká taba wib hing ku rà?”

⁴⁹ Ama bir mpìr káníng yì fig bu-à Musa ba sig bàna níng, Shìdun màg gban hing big.”

⁵⁰ Nikodimu zyun-à rì yag sig á fi mà byarwá ni níng, ku shi sig áyau Farisawa káníng ni tinn. Ku dinya káníng rag,

⁵¹ “Mpìr-à ma ri wà kwonn, kwá fig bu-à mpìr-à big ri wà ku kwonn-à níng rì dang, jirà abig yì bu-à ku sa sig.”

⁵² I byar-à hi, big bib ku rag, “Wù má, wù í mpìr-à á Galili rà? A myàng byann ñsàn nímá, áí walai mpìr-à ri dang kyann jir Shidun zyun-à má zu bí á Galili.”

[
⁵³ I byar-à hi kó ni í yag rìg-à mà luwá ni.

8

Uwà Zyun-à Big Pànn Ku Ma Ayáí

¹ Ama Yesu yag buwá mà Wùn Mwir Zaitun.

² Byar kyàr í pyimbyau, ku kàng yag mà lu Shidun. Mpirká bidim pár kwonn yag rìg mà byarwá ni. A byar-à níng hi, ku shi wann mi ri tàg big bu.

³ Malamká ma Farisawaká zìg bi uwà zyun-à big pànn sig ku áсай-à ku ri sa àyáí, n sinn kà ku, ku sar áyaubá ni.

⁴ Big dinya Yesu rag, “Malam, á myàng uwà-à níng yi pànn ku, ku ri sa àyáí.

⁵ A doka Musa ku ba sig rag, ‘Uwà-à ba pànn hing ku ma àyáí sa, abig ta ku abàn, sái kwa wu hing.’ Buwú wá dang kai á shinnwá ni rà?”

⁶ Big dang sig jír-à níng àjirà abig màg màg fig Yesu, ma abig swau ku. Ama ku binn kir wann mi ri ba bu á jinn ni ma pwai vùwá.

⁷ Barà big sar sig mi ri bib ku jír-à níng, ku sar dù nann á wai n dinya big rag, “Ayauná ni, mpìr-à ma taba sa fig bu bibai bàna, aku zìg abàn ma aku ta jag uwà-à níng.”

⁸ Ku binn kir wann kàng, mi ri ba buwá á jinn ni.

⁹ Barà big fig àdòníng, big dù zyun zyun mi í yag rìg-à. Agbam-à yag jag í ni, n fim Yesu ku áwinwá ni ma uwà-à níng, jir kai bàna big yì hing big ri sa bu-à bibai.

¹⁰ Ku dù nann zu n bib uwà-à níng rag, “Ma mpìr káníng áni rà? Kó mpìr ñzyun pànn fig wù ma jír bàna rà?”

¹¹ Uwà-à níng zìm kàng n dinya ku rag, “Kó mpìr ñzyun bàna.” A byar-à hi, Yesu dinya ku rag, “Mì má ñ pànn fig wù ma jír bàna, á yag kyonnwú, ama kada á sa jakàng bu pyìr bàna.”]

Yesu í Ayar Bu Dnyaru

¹² Yesu dinya jakàng mpìrká rag, “N shi síg ni àyar bu dnyaru. Mpìr-à ma bàg hing mì, kwá dig àyar zyun-à má tiya ku yonki kinn kinn, kwá kyann fig rag á zufi-à ni bàna.”

¹³ Farisawaká dinya ku rag, “Wù ri kà nu shinnwú. Bu-à à dang sig níng, í àjai bàna.”

¹⁴ Yesu dang rag, “I nímá bàna, kó barà ñ kà hing nu shinnmí níng, bu-à ma dang hing í àjai, jir kai bàna ñ yì hing byar-à ñ bi sig ma byar-à mì ri yag. Níng yì fig byar-à ñ bi sig bàna ma byar-à mì ri yag bàna tinn.

¹⁵ “Bigné, níng ri wà kwonn ma mpìr, ama bigmí, mì ri wà fig kwonn ma mpìr bàna.

¹⁶ Kó ma ri wà kwonn má, mì ri dang í àjai, jir kai bàna mì áwinmí ni bàna, ama mì ma Shidun zyun-à swam bi sig mì.

¹⁷ Big ba sig áyau dokaná ni n rag, ‘Mpìr pyàna ma dang hing jír ñzyun, jír-à níng í àjai.’

18 Mì í zyun-à ri dang jír á shinnmí ni. Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, jír wá í nzyun ma bumí tinn.”

19 Big bib ku rag, “Ma Tawú á ni rà?”

Yesu dinya big n rag, “Níng yì fig mì bàna, níng yì fig Tamí bàna. Wà níng nìm ma yì hing mì, níng nìm yì hing Tamí zyun-à swam bi sig mì níng tinn.”

20 Yesu dang jír káníng mà lu Shidun ni, á byar-à big ri sinn kwonn bàiká. A sai-à níng hi, kó mpìr nzyun pànn fig ku bàna, jir kai bàna àyúnwá màg fig ma bàna.

Yesu Dang Rag, “Ná Yag Sar Fig Mà Byar-à Mì Ri Yag Bàna”

21 Yesu dinya big rag, “Má yag jànn rig, ná yàn kyann mì, ama ná òg fig mì bàna. Ná wu rig á bu pyirná ni. Byar-à má yag, ná yag sar fig bàna.”

22 Yahudawaká dang rag, “Kwá gban rig shinnwá rà? Jir kai bàna ku dang rag, byar-à kwá yag buyí yá yag sar fig bàna.”

23 Yesu dinya big rag, “Níng í bu á jinn ni, ama bigmí ò bi síg mà wai. Níng í bu dunyaru-à níng, ama mì í bu dunyaru bàna.

24 I bu-à sa ò dinya níng rag, ná wu á jir bu pyirná ni. Wà na bir fig pikyinn rag, mì í ku bàna, ná wu á bu pyirná ni.”

25 Big bib ku rag, “Wù í ni rà?”

Yesu dinya big rag, “Wàníng í bu-à ò dinya jag sig níng.

26 N shi sig ma jirká nìnànn nímá wà má dinya níng, ma buká nìnànn nímá zyun-à má wà níng kwonn á ò jir kàhi, ama zyun-à swam bi sig mì níng, ku í mpìr gwangga. Buká ò fig sig á byarwá ni níng, í buká mì ri dinya mpìrká á dunyaru.”

27 Big yì fig wà Yesu ri dinya big jír á shinn Tawá ni bàna.

28 Yesu dinya big rag, “A sai-à ná gbar dù nann Wùn Mpìr Jíkwinn mà atàm bìn-à ni, á byar-à níng hi ná yì rag mì í ku, ná yì rag mì ri sa fig bu ma shinnmí bàna, mì ri dāng bu káníng àrāg barà Tamí tàg sig mì.

29 Ku zyun-à ku swam bi sig mì níng, ku shi kwonn sig ma mì í zyun. Ku fim fig mì awínmí ni bàna, jir kai bàna mì ri sa kyann bu-à ku ri zím.”

30 Mpìrká nìnànn nímá bir hing pikyinnbá á byar Yesu, sai-à ku dang sig jír-à níng.

Mpìr-à Ma í Mpìr Shidun Kwá Fig Ajwár

31 Yesu dinya mpìr Yahudawaká, ká bir sig pikyinnbá á byarwá ni n rag, “Wà na wib hing jírímí, níng í yann sukáká bumí àjai.

32 Ná yì jír àjai, jír àjai má finn tafinn níng tinn.”

33 Big dinya ku rag, “Yì í yann ada Ibrahim, í barà big màmm sig yì, yì shi fig fàu mpìr zyun bàna. Bu-à sa à dang rag bá finn tafinn yì níng, bá finn tafinn yì áshinn rà?”

34 Yesu dinya kàng big rag, “Mì ri dinya níng àjai, mpìr-à ma sa bu pyìr, ku í fàu bu pyìr.

35 Fàu ri shi kinn fig mà lu bàna, ama í wùn á lu-à hi ni ri shi ni kinn kinn.

36 Wà Wùn Shidun ma finn tafinn hing níng, á byar-à níng hi, big finn tafinn rìghing níng àjai.

37 N yì hing níng í yann ada Ibrahim, ama níng ri zím aníng gban mì, jir kai bàna níng ri zím fig jírímí bàna.

38 Mì ri dǎng bu-à Tamí tìya sig mì, ama bigné aning sa bu-à taná tìya sig nìng.”

39 A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Tayí í Ibrahim.”

Yesu dinya big rag, “Wà níng nìm ma í yann Ibrahim, níng nìm má sa bu-à ku rii sa.

40 Mì ri dinya níng jír àjai zyun-à ò fig sig á byar Shìdun, ama níng ri zìm aning gban mì. Ai Ibrahim rì sa fig àdòníng bàna.

41 Níng ri sa bu-à taná ri sa.”

Big dinya Yesu rag, “Yi í yann sa bàna. Shìdun í Tayí kwá áwinwá ni, í zyun-à yí shi sig ma kàhi.”

42 Yesu dinya big rag, “Shìdun nìm ma í Taná, níng nìm má zìm mì, jir kai bàna ò bì sig mà byar Shìdun ni. Hár tǎma-à níng mì áyag. N bì fig ma shinn dirní bàna, ku swam bì síg mì nì.

43 Bu-à sa níng fig yì fig jírímì bàna níng, í jir kai rà? Kó í jirà níng zìm fig aning fig bàna rà?

44 Níng í yann Shaitan, níng ri zìm aning sa bu-à bibaika ku ri zìm. Ku í mpìr agban ki daka á ninonn, ku ri dang fig jir àjai bàna, jir kai bàna ku í mpìr gwangga bàna. Sai-à kwa gim hing òsáng, ku ri sa bu-à ku ri sa kyann, jir kai bàna ku í ta mpìrká ri gim òsáng.

45 Mì ri dinya níng àjai, í bu-à sa níng bir fig pìkyinn ná áni bàna.

46 Ayauná ni, í nì pànn síg mì nì ma bu pyìr rà? Wà ma ri dinya níng jír àjai, bu-à sa níng bir fig pìkyinn ná áni bàna í jir kai rà?

47 Mpìr-à ma í bu Shìdun, ku ri fig jir Shìdun. Bu-à sa níng fig fig bàna níng, í jirà níng í bu Shìdun bàna.”

Yesu Kab Hing Ibrahim

48 Yahudawaká dinya Yesu rag, “Jír-à yì dang sig rag wù í mpìr-à á jànn Samariya, à shi sig ma wàu á dirwú ni níng, í àjai.”

49 Yesu dang rag, “N bàna ma wàu, mì ri wib Tamí, ama níng ri wib fig mì bàna.

50 Mì ri yàn fig àgbam ma shinnmí bàna. Ama mpìr zyun shi sig áni ku í àsàin-à ri sinn mì ò shi àgbam. Ku í mpìr-à ri wà kwonn ábibir á dò shinnmí ni.

51 Mì ri dinya níng àjai, mpìr-à ma bàg jírímì, kwá wu fig bàna.”

52 I byar-à hi, Yahudawaká dang rag, “Tǎma-à níng yì yì hing wà à shi sig ma wàu! Ibrahim wu rìghing, mpìrká rii dang kyann jir Shìdun big wu rìghing tinn, ama bidim pár wù ri dang rag, mpìr-à ma wib hing wù, kwá wu fig bàna.

53 A kab hing tayí Ibrahim ma mpìrká rii dang jir Shìdun níng rà? Big wu rìghing bidim pár. Wù ri zig kàng shinnwú àràg í kai rà?”

54 Yesu zìm n dang rag, “Kó má gbar dù shinnmí má, í bu zyun bàna. Tamí í àsàin-à ri gbar dù mì, zyun-à níng ri dang rag í Shìdun ná.

55 Níng yì fig ku bàna, ama bigmí ò yì hing ku. Wà ò nìm ma dang rag, ò yì fig ku bàna, ò nìm má shi mpìr òsáng àràg níng. N yì hing ku, hár mì ri wib jír wá.

56 Taná Ibrahim fig àjwár sai-à Shìdun dinya ku rag, kwá myàng àyúnn-à má bì áni. Ku myàng hing, ku fig hing àjwár.”

57 Big bib ku n rag, “A fòr fig ji dipyànà agban dwib bàna, ama à dang rag, à myàng hing Ibrahim rà?”

⁵⁸ Yesu dang rag, “Mì ri dinya ning àjai, sai-à big mà fig ma Ibrahim bàna, ò shi sig áni.”

⁵⁹ A byar-à hi big zìg abàn jirà abig ta gban ku ma kàhi. Sáí ku dù mà lu Shidun ni mì hònn yag rìgwá.

9

Yesu Dàb Gbam Mpir Afau

¹ Barà Yesu ri wam zu àdòning, sai ku myàng mpir zyun big mà sig ku zu bàna, ku í àfau.

² Yann sukàwá big bib ku n rag, “Malam, í bu pyir ni sa síg nì, wà big mà sig ku í àfau níng rà? I bu pyirwá rà, kó í bu pyir tawá ma nàwá rà?”

³ Yesu dinya big n rag, “Afa-à níng í jir bu pyirwá kó bu tawá ma nàwá bàna. Ku í àfau, jirà Shidun aku tiya mpirká gbmwá.

⁴ Ayi sa swàm-à ku swam bi sig mì n sa níng, sai-à àyúnn-à dà sig ma áni, jir kai bàna zufi ri bi wà mpir má sa sar fig rag swàm bàna.

⁵ Sai-à mì ri shi á dunyaru, mì í àyar bu dunyaru.”

⁶ Sai-à ku dang àdòning, ku tu wir sháng á jinn ni, ku vù jànn àtag ma sháng-à níng, n pàb wàning á zu-à ni.

⁷ A byar-à hi, ku dinya wàning rag, “A yag tu zuwú mà shar zàpir-à ni bu Siluwam.” (Yir zinn-à níng í aswam). A byar-à hi, mpir-à níng yag, n tu zuwá, n kàng bi ku ri myàng.

⁸ Ayor luwá big ma mpirká ká ri myàng sig ku sai-à ku rii vig kyann bu níng, myàng ku àdòning, n bib rag, “Wàning í mpir zyun-à rii shi vig kyann bu níng bàna rà?”

⁹ Mpirká káhi dang rag, “I ku.” Káhi dang rag, “I ku bàna, zu rìg dir.”

A byar-à hi, mpir-à níng dang rag, “I mì!”

¹⁰ Big bib ku rag, “A sa síg ashinn mì ri myàng tàma-à níng rà?”

¹¹ Ku dinya big rag, “I mpir-à big ri bar Yesu níng vù jànn àtag n pàb á zumi ni, n dang rag n yag mà zàpir Siluwam n tu zumi. A byar-à níng hi, barà n yag tu zumi àdòning, zumi í pù finn rìg-à.”

¹² Big bib ku rag, wàning áni rà?

Ku dang rag, “N yì fig bàna.”

Farisawaká Bib Byann Jír á Shinn Mpir-à Yesu Dàb Gbam Sig Níng

¹³ Big zìg bi mpir àfau-à níng mà byar Farisawaká ni.

¹⁴ I àyúnn Asabar wà Yesu vù jànn àtag n pù zu mpir-à níng ma kàhi.

¹⁵ Farisawaká bib jakàng mpir-à níng barà ku sa hár mì ri myàng tàma-à níng. Ku dinya big rag, “Wunù-à níng zìg jànn àtag, n pàb á zumi ni, n yag tu zumi, í wà tàma-à níng mì ri myàng rag.”

¹⁶ Farisawaká káhi dang rag, “Mpir-à níng í mpir Shidun bàna, jir kai bàna ku wib fig àyúnn Asabar bàna.”

Ama káhi dang rag, “Sáshinn mpir-à ma í mpir bu pyir má sa bu àdòning rà?” Ayaubá ni, pikyinnbá í gàb finn rìg-à.

¹⁷ Farisawaká bib àfau-à níng n rag, “Barà ku pù finn rìghing zuwú níng, wà dang í kai á shinnwá ni rà?”

Ku zìm n rag, “Wàning í wùn aswam Shidun.”

¹⁸ Yahudawaká zìm fig jír-à big ri dang rag, “Mpir-à níng ri í àfau, ama tàma-à níng ku ri myàng rag ma zuwá níng” bàna. Sai big bar tawá ma nàwá,

19 n bib big rag, “Wàníng í wùn ná zyun-à ning dang rag ning mà sig ku í àfau níng bàna rà? Ma sáshinn tàma-à níng ku ri myàng rag ma zuwá rà?”

20 Tawá ma nàwá dang rag, “Yì yì hing wàníng í wùnyí, yì yì hing wà yì mà sig ku í àfau,

21 ama tàma-à níng barà ku sa mi ri myàng níng, yì yì fig bàna, yì yì fig mpìr-à pù finn sig ku zuwá níng bàna tinn. Ku wài gbam rìghing, aning bib ku aku dang ma nuwá.”

22 Big dang àdòníng, jir kai bàna big ri shàr zinn Yahudawaká. Yahudawaká kwonn sig nubá rag, “Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í Almasihu, bá kan zu rìg ku á tonn bìr kwonn-à ni.”

23 I bu-à sa nàwá ma tawá dang rag, “Ku wài gbam rìghing, aning bib ku.”

24 A byar-à níng hi, big bar jakàng àfau-à níng, n dinya ku rag, “A dang jír àjai á pyànn Shìdun, jir kai bàna yì yì hing mpìr-à dàb gbam sig wù níng, í mpìr bu pyìr.”

25 Afau-à níng dinya kàng big n rag, “Kó ku í mpìr bu pyìr, kó bàna rà, n yì fig bàna. Bu-à n yì sig bàna, wàri níng mà ri myàng fig bàna, ama tàma-à níng, mì ri myàng kyàr.”

26 Big bib ku rag, “Ku sa sig wù í kai rà? Ku pù sig zuwú hi áshinn rà?”

27 Ku dinya big rag, “N nìm dinya hing ning, ning fig fig bàna. Bu-à sa ning ri zìm aning fig jakàng í jir kai rà? Kó ning ri zìm aning shi yann sukàwá tinn rà?”

28 Big swau ku n rag, “A shi síg nì wùn sukàwá, ama bigyí, yì í yann sukà Musa.

29 Yì yì hing Shìdun dang hing jír ma Musa, ama mpìr-à níng, yì yì fig byar-à ku bi sig bàna.”

30 Afau-à níng dang rag, “Jír-à níng í bu mamaki wà barà ning yì fig byar-à ku bi sig bàna, ama ku dàb gbam hing mì!

31 Yì yì hing Shìdun ri fig fig jir mpìr bu pyìr bàna, ku ri fig jir mpìr-à ri wib ku mi ri sa bu-à ku ri zìm.

32 Tun sai-à big màmm jag sig dunyaru, yì fig fig tai zyun rag, mpìr pù finn rìghing zu mpìr-à big mà sig ku í àfau bàna.

33 Mpìr-à níng bi sig mà byar Shìdun ni. Nìm ma í àdòníng bàna, ku nìm mà sa yì fig bàna.”

34 Big dinya ku n rag, “Big mà sig wù áyau bu pyìr, ama tàma-à níng wù ri tàg yì bu rà?” Big í kan zu rìg-à ku mà tonn bìr kwonn-à ni.

Mpìrká Fig Yì Fig Jír Shìdun Bàna Níng Shi Sig Aràg í Afau

35 Barà Yesu fig àdòníng, ku yàn dìg wàníng n bib wàníng rag, “A bir hing pikyinnwú á byar Wùn Mpìr Jìkwinn rà?”

36 Ku zìm n dang rag, “Shinn Lumí, á dinya mì mpìr-à níng hi, àjirà n bir pikyinnmí á byarwá ni.”

37 Yesu dinya ku n rag, “A myàng rìghing ku, ku í mpìr-à ri dang jír ma wù níng.”

38 I byar-à ku dang rag, “Shinn Lumí, n bir hing pikyinnmí áni.” Ku bi bìnn kir wann á jinn ni, n wib Yesu.

39 Yesu dang rag, “N bi sig á dunyaru àjirà n wà kwonn. Ká ri myàng fig bàna níng, abig myàng. Ká ri myàng níng, abig shi àfau.”

⁴⁰ Farisawaká zyun-à shi sig ma ku níng, fig jírwa àdòníng, big bib ku n rag, “Asai yi í àfau rà?”

⁴¹ Yesu dinya big rag, “Wà níng nìm má àfau, big nìm má dang fig rag, níng shi sig ma bu pyir bàna. Ama tàma-à níng, níng rag níng ri myàng, í bu-à sa níng shi sig á bu pyìrná ni.”

10

Tinn Jír á Shinn Mpìr Aza Adùn

¹ Yesu dang n rag, “Mì ri dinya níng í jir àjai, mpìr-à ma kà fig áyau àdùnká ni, ma bàg fig í nu nkyun-à bàna, ma nann sig á agunn gbib zyun ni kim, mpìr-à níng í ajwú, ku ri gbar shwar bu ma gban.

² Mpìr-à ma kà hing nu nkyun-à, ku í mpìr aza àdùnká àjai.

³ Mpìr-à ri shi myàng nu nkyun àdùn káníng ri pù nkyun-à àjirà aza àdùn-à níng aku kà yag. Adùnká fig yi rìghing nài jir anubá, ku ri bar kó ni ma zìnnwá, mi ri zìg zu bi big á myann.

⁴ Wà kwa zìg zu rìghing káníng á myann, kwá kà á pyànn, í wà káníng má bàg ri ku ásim, jir kai bàna big fig yi hing nài jírwa.

⁵ Big ri kan bàg fig kyìnn bàna, ba myàng hing kyìnn, big í shàr rìg bá, jir kai bàna big fig yi fig nài jírwa bàna.”

⁶ Yesu dinya big tinn jír-à níng, ama big fig yi fig bu-à ku ri dang bàna.

Yesu í Aza Adùn Nsàn

⁷ Yesu dang jakàng n rag, “Mì ri dinya níng í jir àjai, mì í nu nkyun àdùnká.

⁸ Mpìrká bi jag sig mì níng, big dang rag big í Kristi, ama big í mpìr ajwú. Adùnká ma fig fig jìrbá bàna.

⁹ N shi síg nì nu nkyun-à, mpìr-à ma kà hing á agunnmí ni, kwá dìg yonki, kwá kà bì, má zu yag, má dìg buju.

¹⁰ Ajwú ri bi àjirà aku jwì bu, ma aku gban ki, ma aku sa bai bu. Ama bigmí, n bi síg àjirà aning dìg yonki, àjirà ná sa fig ashi bu zyun bàna.

¹¹ “Mì í aza àdùn òsàn, jir kai bàna aza àdùn òsàn ri ya shinnwá á byar àdùnká buwá ni.

¹² Mpìr zyun-à ma ri sa swàm bàì, wà ku ma í àsàin àdùn-à bàna, kwa myàng hing jwànnzwam ma ri bì, kwá shàr rìg má fim rìg àdùnká, jwànnzwam má pànn rìg big, kádàkí má shàr yam rìg.

¹³ Ku í mpìr asa swàm bàì, ku ri kyab fig jir àdùnká bàna. I bu-à sa ku ri shàr níng.

¹⁴ Mì í aza àdùn òsàn, n yì hing buká bumí big, buká bumí big yi hing mì tinn.

¹⁵ Barà Tamí yi hing mì níng, mì má n yì hing ku tinn. N ya hing yonkimí á dò shinn àdùnká ni.

¹⁶ N shi sig ma àdùnká káhi zyun-à kà fig áyau káníng ni bàna. Shi sig í dole n zìg bi big tinn. Bá fig nài jirmí, má shi í bu nzyun bidim pár. Má shi àsàin lubá nzyun.

¹⁷ “Tamí ri zìm mì wàni, jir kai bàna mì ri wann tafinn yonkimí àjirà n dìg jakàng.

¹⁸ Mpìr má zìg zu fig yonkimí bàna, má ya big shinnmí, jir kai bàna n shi sig ma gban wà má ya átai, kuma má zìg kàng. Wàníng í bu-à Tamí dinya sig mì n sa.”

19 A byar-à níng hi, mpìr Yahudawaká gbìb shùr n gàfìnn òr á jir shinn Yesu ni.

20 Mpìrká káhi nìnnàn nímá dang rag, “Ku shi sig ma wàu, ku ri shàr ònsàng. Bu-à sa níng ri fig jír wá í jir kai rà?”

21 Ama mpìrká káhi dang rag, “Mpìr-à ma shi sig ma wàu, má dang fig íri jír-à níng bàna. Sáshinn mpìr wàu má dàb gban àfau rà?”

Big Ngàng Yesu

22 A sònn wàu-à ni, Yahudawaká ri sa bùkí mà Urushalima. Ayúnn-à níng hi, í àyúnn-à wùwài wà big ri kyab pànn sai-à big sa kyàr sig lu Shìdun.

23 Yesu ri kyann kyann mà byar zyun á lu Shìdun ni. Byar-à níng hi, big ri bar ku byar Sulemanu.

24 Yahudawaká sar kàng kwìb ku, n dinya ku rag, “Sáshinn wá fim yi, yi ri kyab jír pyànà á pìkyinnýi ni rà? A dinya byann yi, wù í Almasihu rà?”

25 Yesu dinya big n rag, “N nìnn dinya hing níng, ama níng bir fig pìkyinn áni bàna. Bu mamakiká mì ri sa á zìnn Tamí ni níng, ri tiya mpìrká shumí.

26 Ama níng bir fig pìkyinn ná áni bàna, jir kai bàna níng shi fig áyau àdùnká bumí ni bàna.

27 Adùnká bumí ri fig jír mí, ò yì hing big, big ri bàg mì tinn.

28 Mí ri ya big yonki kinn kinn. Bá wu fig bàna, mpìr má gbar shwar fig big á vù mí ni bàna tinn.

29 Tamí zyun-à ya sig mì big níng, kab hing kó ni bidim pár. Mpìr fòr fig wà kwá gbar shwar big á vù wá ni bàna.

30 Yi ma Tamí í bu òzyun.”

31 Yahudawaká zìg jakàng abàn, jirà abig ta gban ku ma kàhi.

32 Yesu dinya big rag, “N sa hing bu mamakiká nìnnàn nímá á pyàn nà ni, zyun-à Tamí dinya sig mì í sa. I jir swàm bu mamaki-à wà áni, zyun-à níng ri zìm aning ta gban mì jir káhi níng rà?”

33 Yahudawaká dinya kàng ku n rag, “Wà yi ri zìm ayi ta gban wù níng, í jir shinn swàm bu mamaki-à à sa sig níng bàna, ama í jirà wù ri sa bai zìnn Shìdun. Wù í mpìr jìkwinn, ama wù ri sinn kàng shinnwú rag wù í Shìdun.”

34 A byar-à hi Yesu dinya big rag, “Big ba sinn sig á tarkada dokaná ni rag, ‘Shìdun dang rag, níng í Shìdun.’

35 Mpìrká zyun-à Shìdun dinya sig big jír wá níng, Shìdun bar big í Shìdun. Yi yì hing jir Shìdun í àjai.

36 Big mí Shìdun shig zu sig mì, n swam bi sig mì á dunyar. Bu-à sa níng dang rag, mì ri sa bai zìnn Shìdun níng, í jirà ò dang rag, mì í Wùn Shìdun níng rà?

37 Wà ma sa fig bu-à Tamí ri sa bàna, kada aning bir pìkyinn ná á jír mí ni bàna.

38 Wà ma sa bu-à Tamí ri sa, kó wà na bir fig pìkyinn ná á jír mí ni bàna, aning bir pìkyinn á bu-à mì ri sa, í wà ná yì rag Tamí shi sig á byarmí ni, mì má ò shi sig á byarwá ni tinn.”

39 Big ri zìm abig pànn Yesu, ama ku í jànn rìgwá.

40 Ku kàng yag kàng mà Ning Urdun ni mà jann, á byar-à Yohanna rì sa jag sig batisma, n yag shi màhàn.

⁴¹ Mpìrká nìnnàn nímá bi á byar Yesu ni n rag, “Kó barà Yohanna sa fig bu mamaki zyun bàna, tàma-à níng yi yì hing jír-à ku dang sig á shinn Yesu ni, í àjai.”

⁴² Mpìrká nìnnàn nímá bir hing pìkyinnbá á byarwá ni màhàn.

11

Ki Liyazaru

¹ Wunù zyun zinnwá í Liyazaru, ku na sig dor, ku í mpìr-à mà Baitanya á kauye Maryamu ma shunwàuwá Marta.

² Maryamu í zyun-à wir sig Yesu byir tulare á barwá ni, n tung kyàr ma jinnwá. Liyazaru bó í ajunù Maryamu wà na sig dor-à níng.

³ Maryamu ma Marta swam yag aswam á byar Yesu ni n rag, “Shinn Luyí, jàuwú zyun-à wù ri zìm wàni níng, na sig dor.”

⁴ Barà Yesu fig àdòning, ku rag, wàning í dor ki bàna, ama í dor-à wà mpìrká má swam yan zinn Shìdun áni, ma wà bá wib Wùn Shìdun áni tinn.

⁵ Yesu ri zìm Marta ma wunzàwá ma Liyazaru.

⁶ Barà ku fig tai big rag, Liyazaru na sig dor, sáí ku shi kàng mà byar-à ku nìm shi sig níng su pyàná.

⁷ A byar-à níng hi, ku dinya yann sukàwá big n rag, “Tàma-à níng ayi kàng yag mà Yahudiya.”

⁸ Yann sukàká dinya Yesu n rag, “Malam, sai-à nìm níng, Yahudawaká ri zìm abig ta gban wù ma abàn. Ama tàma-à níng wù ri zìm á kàng yag kàng màhàn rà?”

⁹ Yesu zìm n rag, “Ayúnn-à ma nann zu hing, ri sa awa dwib agban pyàná, í wà ku ri kà í ni. Mpìr ma ri kyann á yiyar-à ni, àsiu má ta fig ku bàna, jir kai bàna ku ri myàng kyàr byarká á dunyarú.

¹⁰ Ama wà kwa kyann á fi, àsiu má ta ku, jir kai bàna àyar-à bàna.”

¹¹ Yesu dang jír káníng n rag, “Jàuyí Liyazaru ri na aná, má yag bar finn zir ku.”

¹² Yann sukàwá big dinya ku rag, “Shinn Luyí, wà ku ma ri na aná kwá gban rig.”

¹³ Yesu ri dang jír á shinn ki Liyazaru, ama yann sukàwá big ri kyab rag kó wàning ri na aná àjai.

¹⁴ Yesu dinya kyàr big àjai n rag, “Liyazaru wu rìghing.

¹⁵ Mì ri fig àjwár, jir kai bàna á sai-à níng hi ò bàna màhàn. N nìm ma shi sig màhàn, Liyazaru nìm má wu fig bàna. Tàma-à níng má tìya ning gban-à ò shi sig ma kàhi á shinn ki, jirà aning bir pìkyinn ná á byarmí ni. Tàma-à níng ayi yag mà byarwá ni.”

¹⁶ Toma, zyun-à í wùn òtài níng dinya jàuwá big n rag, “Ayi yag kwonn ma malam í zyun, àjirà ayi wu ma ku á bir-à ni.”

Yesu í Asàin-à Má Gbar Dù Nann Zu Ki Ma Yonki

¹⁷ Asai-à Yesu bì níng, Liyazaru wu rìghing big jì dim rìghing ku hár su yina.

¹⁸ Swann Baitanya shi yàr sig ma Urushalima, áyaubá ni fòr fig mel pyàná bàna.

¹⁹ Yahudawaká nìnnàn nímá yag sig mà byar Marta ma Maryamu, àjirà abig bib kà big nài ki ajunùbá.

20 Barà Marta fig Yesu ri bi àdòning sái ku yag n yag shà wàning á gbib-à ni. Ama Maryamu shi sig buwá á lu-à ni.

21 Marta dinya Yesu n rag, “Shinn Luyí, wù nìm ma áyag, wàning ajunù mí nìm wu fig bàna.

22 Ama òn yì hing, kó tàma-à níng bu-à wa vig hing, Shidun má ya wù.”

23 Yesu dinya Marta n rag, “Ajunùwú má dù nann zu ma yonki.”

24 Marta dinya ku rag, “N yì hing kwá dù nann zu ma yonki àyúnn-à dunyarú má vinn áni.”

25 Yesu dinya ku n rag, “N shi sig nì mpìr-à má gbar dù nann zu mpìrká ma yonki, òn shi sig nì yonki. Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, kó kwa wu hing, kwá wìm kàng.

26 Mpìr-à ma shi sig ma yonki, ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, kwá wu fig bàna. A bir hing pìkyinnwú áni rà, kó bàna rà?”

27 Marta dinya Yesu n rag, “I àjai, Shinn Luyí. N bir hing pìkyinnmí rag, wù í Almasihu Wùn Shidun àsàin-à sai-à rì níng big rì shi kir ku aku bi á dunyarú.”

Yesu Kìg Mínn

28 Barà Marta dang àdòning, ku kàng yag n yag shàm dinya wunzàwá Maryamu n rag, “Malam shi sig áyag, ku ri bar wù.”

29 Barà Maryamu fig àdòning, ku dab dù kíni n yag mà byar wàning ni.

30 Yesu kà fig ma mà kauye bàna, í barà ku shi sig ma mà byar-à ku ma Marta nìm dig kwonn sig níng.

31 Yahudawaká ká bi sig abig bib ká Maryamu nài ki-à níng, big shi sig í zyun ma ku mà lu-à ni. Barà big myàng Maryamu dù nann zu kíni àdòning, mi ri zu yag mà myànn níng, big bàg ku, jir kai bàna big ri kyab rag kó ku ri yag mà amir-à ni, àjirà aku kig màhàn.

32 Barà Maryamu fòr yag mà byar Yesu, n myàng wàning àdòning, ku binn kir wann á jinn ni á bar wàning ni n rag “Shinn Lumí, wà wù nìm ma áyag ajunù mí nìm má wu fig bàna.”

33 Barà Yesu myàng ku ri kig àdòning, Yahudawaká ká bi sig ma ku níng ri kig tinn, sái pìkyinnwá í bai rìg-à.

34 Ku bib big rag, “Níng jì sig ku áni rà?”

Big dinya ku rag, “Shinn Luyí, á bi ma á myàng.”

35 Yesu kig mínn.

36 Yahudawaká dang n rag, “Aning myàng barà ku zim sig mpìr-à níng áni.”

37 Ama káhi áyaubá ni dang rag, “Mpìr-à níng dàb gham hing àfauká, sáshinn ku bàna ma gham wà kwá kan dim ki Liyazaru rà?”

Yesu Dab Wìm Kàng Liyazaru

38 Yesu yag fòr mà byar amir-à ni, pìkyinnwá bai shi nímá. Amir-à hi í ashòr abàn. Big kig dim rìghing nu ashòr-à hi ma abàn.

39 Yesu dinya big rag, “Aning zìg dù rìg abàn-à níng.”

A byar-à hi, Marta zyun-à ajunùwá wu sig níng, dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, tàma-à níng ku swàr rìghing, jir kai bàna suwá sa hing yina á shar-à ni.”

40 Yesu dinya ku rag, “N nìm dinya fig wù rag wà wa bir hing pìkyinnwú á byarmí ni, wá myàng gham Shidun bàna rà?”

41 Big í abàn-à hi í zìg du rìg-à.

Yesu myàng yag zuwá mà wai, n dang rag, “Tamí, mì ri sa wù ísoko barà à fig hing jírímí.

⁴² N yì hing wù ri fig jírímí kó ákaun bidim pár, ama tàma-à níng, á jir shinn bir mpìrká níng ni, mì ri zìm á fig jírímí àjirà abig yì rag à swam bi síg mì ni.”

⁴³ Barà ku dang jír-à níng àdòníng, ku bar nài abor ma gbam n rag, “Liyazaru, á zu bì.”

⁴⁴ A byar-à hi, Liyazaru í zu bi-à ma jà ki-à big sùr òm sig vùwá ma barwá ma múnnpýànnwá àni.

Yesu dinya big rag, “Aning finn zu ku, ma aning fim ku aku yag.”

*Big Gib Sig Nu Abig Gban Yesu
(Mat 26:1-5; Mar 14:1-2; Luk 22:1-2)*

⁴⁵ Mpìrká nìnànn nímá áyau Yahudawaká ká bi sig abig bib kà Maryamu, big myàng buká Yesu sa sig níng, big bir pikyinnbá á byarwá ni.

⁴⁶ Ama kádàkí áyaubá ni, yag sig mà byar Farisawaká, big dinya big bu mamakiká Yesu sa sig.

⁴⁷ Agbam malamká ma Farisawaká bar kwonn ba òróbá mà tonn shinn kwonn n dang rag, “Ma yá sa í kai rà? Aning myàng bu mamakiká mpìr-à níng ri sa.

⁴⁸ Wà ya fim hing ku átai àdòníng, mpìrká bidim pár má bir pikyinnbá á byarwá ni. Mpìr Romawaká má bi má sa bai rig lu Shìdun má zig rig jànnýí.”

⁴⁹ Ama mpìr zyun big ri bar ku Kayafa, ku í agbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ku dinya big rag, “Ning yì fig kó bu zyun bàna.

⁵⁰ Ning yì fig wà sànn hing wà barà mpìr òzyun aku wu á jir shinnyí ni, ma wà mpìrká nìnànn nímá nìm má wu níng bàna rà?”

⁵¹ Ku dang fig jír-à níng ma shinnwá bàna, ama barà ku í àgbam á jì-à níng ni, Shìdun sinn ká sig ku aku dang rag, “Yesu má wu á jir shinn mpìr Yahudawaká ni.”

⁵² Ama kwá wu fig íri jir shinn mpìr Yahudawaká bàna, ama dò jirà aku bar kwonn yanká bu Shìdun ká yam sig níng.

⁵³ Tunn àyúnn-à níng hi, big kwonn nubá barà bá gban ku àni.

⁵⁴ Yesu tàma-à níng ri kyann fig rag á byar yiyar byar-à Yahudawaká má myàng ku bàna. Ku fim rìghing byar-à níng hi, n yag sig mà jànn zyun shì yàr sig ma awúnn, n yag kà mà finn swann zyun-à big ri bar Ifirayimu. A byar-à hi, ku yag shi kwonn sig ma yann sukàwá big.

⁵⁵ Ayúnn wùwài bu Yahudawaká, zyun-à big ri bar rag, í àyúnn Pim Wam Zu nyànn fòr, tunn sai-à àyúnn-à hi sa fig ma bàna, mpìrká nìnànn nímá mà kauyeká ni ká nann yag sig mà Urushalima, àjirà abig sa kyàr òróbá.

⁵⁶ Big yàn kyann Yesu. Barà big sar sig mà lu Shìdun ni, mì ri bib ba òróbá rag, “Ma ning ri kyab kai tàma-à níng rà? Kwá bi fig àyúnn Pim Wam Zu-à níng bàna rà?”

⁵⁷ A byar-à ning hi, àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma Farisawaká dang rag, mpìr-à ma yì hing byar-à Yesu shi sig, aku dang àjirà abig pànn wàníng.

12

Big Pàb Yesu Byir Nsàn Mà Baitanya (Mat 26:6-13; Mar 14:3-9)

¹ Barà àyúnn su Pim Wam Zu dà sig ma su sùnnjin, Yesu yag mà Baitanya byar-à Liyazaru shi sig, zyun-à Yesu gbar dù mà amir-à ni.

² A byar-à níng hi, big sa ya Yesu buju, Marta ri gáfinn ya mpìrká buju. Liyazaru shi kà sig áyaubá ni, mi ri ji buju.

³ Sáí Maryamu zìg byir zyun ri níng swìnn òsàn nímá, big ri bar rag nardi. Byir-à níng hi shi sig ma bàì wàni. Ku pàb á bar Yesu ni n tùn kyàr ma jinnwá. Lu-à hi bidim pàr níng gban rig ma swìnn byir-à hi.

⁴ Ama Yahuda Iskariyotì wùn sukà zyun áyau yann sukàkà bu Yesu, í zyun-à ri zìm aku wann tafinn Yesu, ku dang rag,

⁵ “Bu-à sa big wann tafinn fig byir-à níng bàì wùwàì nímá, n zìg bàì-à níng n ya fig mpìr ashiká bàna í jir kai rà? Byir-à níng bàìwá fòr hing bàì swàm ji zyun bu mpìr zyun.”

⁶ Ku dang sig jír-à níng átai, ku zìm fig mpìr ashi káníng bàna. Ku í mpìr ajwú. Barà bàiká big shi sig ma kàhi níng shi sig á vùwá ni níng, ku ri tinn zu káhi mi ri ji.

⁷ Yesu dang rag, “Aníng fim uwà-à níng, ku sinn gban sig byir-à níng àjirà aku wir kà ya mì sai-à bá jì mì.

⁸ Ná dìg kyann mpìr ashiká áyauná ni kó ákaun, ama bumí ná dìg kyann fig mì bàna.”

Barà Big Gib Nu Abig Gban Liyazaru

⁹ Mpìr Yahudawaká nínànn nímá fig tai rag, Yesu shi sig mà Baitanya, á byar-à hi big yag màhàn. Big yag fig íri jir Yesu bàna, ama àjirà abig myàng Liyazaru zyun-à Yesu bar wim kàng ku mà amir-à ni níng.

¹⁰ A byar-à níng hi, àgbamkà áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, su kwonn nu àjirà abig gban Liyazaru tinn,

¹¹ jir kai bàna á shinn Liyazaru mpìr Yahudawaká nínànn nímá ri ngàng jir àgbamkà, mi ri bir pikyinn á byar Yesu.

Mpìrká á Urushalima Shà Yesu

(Mat 21:1-11; Mar 11:1-11; Luk 19:28-40)

¹² Na kyàr byar-à, mpìrká nínànn nímá ká bi sig jir àyúnn Pim Wam Zu-à níng, fig tai big rag Yesu má bi á Urushalima.

¹³ Big zìg ayab lí n yag shà ku, n gban nài gban n rag, “Hosanna, ayi swam yan ku zyun-à ri bi á zìnn Shìdun, ayi swam yan kùr Israila.”

¹⁴ Yesu yàn dìg wùn aswannswánn zyun, n nann zu àni àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun ni n rag,

¹⁵ “Kada aníng shàr zinn bàna, níng mpìrká á finn swann Siyona. Aníng myàng kùrná ri bi,

ku nann shi sig á shinn wùn aswannswánn.”

¹⁶ Yann sukàwá big yì fig ma yìr buká ri sa níng bàna sai-à wà jijag, ama ásim sai-à Yesu dù nann zu mà amir-à ni ma yonki níng, á byar-à hi big kyab pànn bu-à big ba sig á shinnwá ni. Asai-à níng hi, big í yì byann rig-à bu-à hi sa hing àràg barà big ri ba sig á jir Shìdun ni.

¹⁷ Mpìrká nínànn nímá ká zyun-à shi sig ásayi-à Yesu bar zu bi Liyazaru mà amir-à ni ma yonki níng, myàng àdòníng, big bir pikyinnbá àni, mi ri dinya mpìrká nínànn nímá tai bu-à sa sig.

18 I bu-à sa bir mpìr káníng bi sig á byarwá ni, jir kai bàna big fig sig rag, ku sa sig bu mamaki.

19 A byar-à níng hi, Farisawaká dinya bar dirbá n rag, “Aníng myàng, yi díg fig pyù bàna, kó títi nímá. Mpìrká bidìm pár ri bàg ku.”

Mpìr Helenawaká Ri Zìm Abig Myàng Yesu

20 Mpìr Helenawaká káhi shi sig áyau mpìrká yag sig mà Urushalima àjirà abig wib Shìdun àyúnn Pìm Wam Zu.

21 Big yag mà byar Filibus, ku zyun-à ku í mpìr Batsaida á jànn Galili, n dang rag, “Malam, yi ri zìm ayi myàng Yesu.”

22 Filibus yag n dinya Andarawus. A byar-à níng hi, big pyànà bidìm pár big yag n dinya Yesu.

23 Yesu dinya big n rag, “Ayúnn-à sa hing wà bá swam yan mì Wùn Mpìr Jíkwin.

24 Mì ri dinya níng àjai, wà ya tàg fig yìr za á jìnn ni bàna, má nga nann zu fig barà má sa yìr bàna, má shi áwinwá ni. Ama wà ya tàg hing á jìnn ni, má byann wàni.

25 Mpìr-à ma ri zìm íri shinnwá, kwá díg fig yonki bàna. Ama mpìr-à ma wann tafinn hing shinnwá á dunyaru-à níng ni, kwá díg yonki wà zyun-à kinn kinn.

26 Mpìr-à ma ri zìm ní shi àsàin luwá, aku bàg mì, àjirà byar-à n shi sig níng, fàumí aku shi màhàn tinn. Mpìr-à ma ri zìm ní shi àsàin luwá, Tamí má sinn kàng ku mpìr úwài.

Yesu Dinya Mpìrká Jír á Shinn Kiwá Ni

27 “Tàma-à níng pikyinnmí na tag fig bàna, má dang í kai rà? Kó ní dang rag, ‘Tamí, shwìn-à níng aku díg mì bàna,’ rà? Ama bu-à sa nì bi sig á jànn-à ni í jirà ní wa shwìn-à níng.

28 Tamí, á tìya mpìrká gbamwú.”

A byar-à níng hi, nài jír zu bi mà wai n rag, “N nìm tìya rìghing big ghammí, ama má tìya jakàng big.”

29 Bir mpìrká zyun-à sar sig mà byar-à níng hi níng fig àdòníng, big rag, “I shyù ri kàn ni.” Káhi dang rag, “I wùn aswam Shìdun dang síg ni jír ma ku.”

30 Ama Yesu dinya big n rag, “Nài jír-à níng, í jir shinnmí bàna, ama í jir shinn ná.

31 Tàma-à níng í sai-à bá wà kwonn mpìrká á dunyaru, bá kan zu rìg Shaitan, ku zyun-à ku í kùr mpìrká ri zìm fig Shìdun bàna.

32 Sai-à ba gbar nann zu hing mì, má gbar bi mpìrká ninànn nímá á byarmí ni.”

33 Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri tìya mpìrká swai kiwá kwá wu.

34 Bir mpìrká bib ku n rag, “Yi fig hing jir Shìdun dang rag, ‘Almasihu má shi kinn kinn,’ bu-à sa wá dang rag, ‘Bá gbar dù nann zu Wùn Mpìr Jíkwin mà wai,’ í jir kai rà? Wùn Mpìr Jíkwin hi í ni rà?”

35 Yesu dinya big rag, “Ayar shi sig áyauná ni, ama àyar-à hi má shi nonn fig bàna. Aníng kyann kyonn áyau àyar-à hi ni, jirà kada aníng kyann kyonn á zufi bàna. Mpìr-à ma ri kyann kyonn á zufi-à ni, kwá yì fig byar-à ku ri yag bàna.

³⁶ Aning bir pikyinn ná á byar àyar-à hi ni, barà àyar-à hi shi sig ma á byarná ni, àjirà aning shi yann àyar." Barà Yesu dang vinn rig jir-à níng, ku í bònng yag rigwá.

Yahudawaká Bir Fig Pikyinnbá á Byar Yesu Bàna

³⁷ Kó barà Yesu sa bu mamaki ninànn nímá á pyànn mpìr Yahudawaká ni níng, big bir fig pikyinnbá á byarwá ni bàna.

³⁸ Bu káníng sa hing àjai, àràg barà Ishaya rì ba sig. Ku ba sig rag, "Shinn Lumí, mpìr-à bir sig pikyinnwá á jir-à yì dang sig á shinnwú ni níng, í ni rà? Shìdun tàg sig gbmwá á byar ni rà?"

³⁹ Jir wàníng, big bir fig pikyinnbá áni bàna, jir kai bàna Ishaya zyun-à rìi dang kyann jir Shìdun níng, dinya sig big rag,

⁴⁰ "Shìdun bir òm rìghing zubá, n sa wu rìghing pikyinnbá àjirà abig myàng ma zubá bàna, ma abig kyab jír á pikyinnbá ni bàna, hár abig kàng bi á byarmí ni, àjirà ñ dàb gbm big bàna."

⁴¹ Ishaya dang jír káníng, jir kai bàna ku myàng hing gbm Yesu, n dang jír á shinn wàníng ni.

⁴² Agbam mpìr Yahudawaká ninànn nímá bir hing pikyinnbá á byar Yesu ni, ama big ri shàr zinn Farisawaká, í bu-à sa big ri dinya kyàr zu fig mpìrká rag big bir hing pikyinnbá á byar Yesu ni bàna, jir kai bàna kada abig kan zu big mà tonn shinn kwonn-à ni bàna.

⁴³ Big ri zim kab mpìrká abig yan big, ma wà Shìdun má yan big íni.

Yesu Ma Shìdun Asàin-à Swam Bi Sig Ku Níng, Big í Bu Nzyun

⁴⁴ Yesu dinya big ma gbm n rag, "Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, ku bir fig íri wà á byarmí ni bàna, ama ku bir sig á byar mpìr-à swam bi sig mì níng tinn.

⁴⁵ Mpìr-à ma myàng hing mì, ku myàng hing Tamí zyun-à swam bi sig mì.

⁴⁶ Bigmí ñ bi sig àràg í àyar á dunyaru. Mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byarmí ni, kwá shi fig á zufi-à ni bàna.

⁴⁷ Wà mpìr-à ma ri fig jírmí, ma wib fig bàna, í mì má wà fig kwonnwá íni bàna, jir kai bàna ñ bi fig àjirà ñ wà mpìrká á dunyaru kwonn bàna, ama àjirà ñ pinn zu big.

⁴⁸ Mpìr-à ma ngàng mì, ma zim fig jírmí bàna, ku shi sig ma bu-à má wà ku kwonn. Jírká zyun-à ñ dang sig níng, má shi íni kwonn wà àyúnn-à dunyaru má vinn,

⁴⁹ jir kai bàna jír káníng, ñ dang fig ma shinnmí bàna, ama Tamí zyun-à swam bi sig mì níng, í ku dinya sig mì ñ jir-à má dang.

⁵⁰ N yì hing jírká zyun-à Tamí dinya sig mì ñ dang níng, ri ya yonki kinn kinn, jir kai bàna buká mì ri dang níng, í bu-à Tamí dinya sig mì ñ dang."

13

Yesu Tu Kyàr Bar Yann Sukàwá Big

¹ Sai-à àyúnn Pim Wam Zu sa fig ma bàna, dà sig su zyun, Yesu yì hing wà sai-à kwá fim dunyaru-à níng má yag mà byar Tawá ni sa hing. Ku ri

zìm mpìrká buwá zyun-à shi sig á dunyaru wàni, ku ri zìm big hár àyúnn-à ku bi wu.

² Asai-à Yesu ma yann sukáká buwá ri ji buju ákamzau, Shaitan sinn kà bab rìghing Yahuda Iskariyoti wùn Siman a wàning wann tafinn rìg Yesu.

³ Yesu yì rìghing wà Tawá ya rìghing ku gbam kó kai bidim pár, ku yì hing wà ku bi sig mà byar Shidun ni, kwá kàng yag jakàng mà byar Shidun.

⁴ Ku dù mà byar buju-à ni, n yag wan zu rìg jawá, n sinn gbam. Ku zìg jà zyun n sìn gbam dirwá ma kàhi.

⁵ A byar-à níng hi, Yesu kab wìr kà zàpìr á kwàì-à ni, mi ri tu bar yann sukáká buwá, n tùng kyàr ma jà-à ku sìn gbam sig dirwá áni níng.

⁶ Barà ku bi mà byar Siman Bitrus, Bitrus dinya ku rag, “Shinn Luyí, kada á tu barmí àdòning bàna.”

⁷ Yesu zìm n rag, “Wá yì fig bu-à mì ri sa tàma-à níng bàna, ama wá yì á pyànn.”

⁸ Bitrus dinya Yesu n rag, “Wá tu fig barmí bàna hár kinn kinn.” A byar-à níng hi Yesu dinya ku rag, “Wà ma tu fig barwú bàna, wá shi fig rag wùn sukámí bàna.”

⁹ Siman Bitrus dinya ku rag, “Wà má àdòning, á tu íri barmí bàna, ama ma vùmí ma shinnmí tinn.”

¹⁰ Yesu dinya ku rag, “Mpir-à ma wau hing dirwá, kwá tu íri barwá, jir kai bàna dirwá shi sig ákyàr. Ning bidim pár, ning shi sig ákyàr, ama dà sig mpìr ízyun.”

¹¹ Ku yì hing mpìr-à má wann tafinn ku, í bu-à sa ku dang rag, “Ning shi sig ákyàr, ama dà sig mpìr ízyun.”

¹² Barà ku tu vinn rìg barbá àdòning, ku zìg jawá n wìr kà n kàng yag mà byar shuwá ni. Ku bib káníng n rag, “Ning yì hing bu-à ò sa sig ning níng rà?”

¹³ Ning ri bar mì rag, Malam ma Shinn Luyí, ning bar sig àjai, jir kai bàna ò shi sig àdòning hi.

¹⁴ Barà mì í Shinn Luná, ma Malamná, ò tu sig barná, ning tinn má, aning tu bar jàuná tinn.

¹⁵ N sa sig ning àdòning jirà ning má aning yag sa mpìrká káhi àràg barà ò sa sig ning níng.

¹⁶ Mì ri dinya ning àjai, fàu má kab fig àsàin luwá bàna, wùn aswam má kab fig mpìr-à swam sig ku bàna.

¹⁷ Tàma-à níng barà ning yì hing bu káníng, wà na bàg hing, Shidun má sa sàan ya ning.

¹⁸ “Mì ri dang fig jír-à níng jir shinn ná bidim pár bàna. N yì hing íri swai mpìrká zyun-à ò shig zu sig. Ama àjirà jir Shidun aku shi àràg barà big ba sig rag, ‘Mpir zyun má wann tafinn mì, í mpìr zyun-à yá ji buju ma ku níng.’”

¹⁹ Mì ri dinya ning tàma-à níng, barà sai-à níng hi màg fig ma bàna níng, jir kai bàna wà àyúnn-à níng hi ma màg hing aning bir pikyinn ná rag í mì.

²⁰ Mì ri dinya ning àjai, mpìr-à ma pànn hing kó ni zyun-à ma swam bi sig vù pyàna, ku pànn sig mì. Mpir-à ma pànn hing jírmí, ku pànn sig í jir Shidun zyun-à swam bi sig mì.”

*Yesu Dang Rag Mpir Zyun Má Wann Tafinn Ku
(Mat 26:20-25; Mar 14:17-21; Luk 22:21-23)*

²¹ Barà Yesu dang àdòning, pikiyinnwá í bai rigwá, ku dinya kyàr big n rag, “Mì ri dinya ning àjai, mpir zyun áyauná ni má wann tafinn rig mì.”

²² A byar-à níng hi, yann sukàwá big myàng gbam ba dirbá, mì ri kyab rag kó í ni áyaubá ni rà.

²³ Mpir zyun shi sig áni áyau yann sukàkà ni, wà zyun-à Yesu ri zìm wàni, ku shi yàr sig ma Yesu.

²⁴ Siman Bitrus pyar bar ku rag, “A bib Yesu rag mpir-à níng hi í ni rà?”

²⁵ A byar-à níng hi, ku zyun-à ku shi yàr sig ma Yesu níng, ku bib wàníng n rag, “Shinn Luyí, wù ri dang í ni rà?”

²⁶ Yesu dang rag, “I mpir-à má ngir brodi má swànn kà á byù, má ya ku aku ji níng.” A byar-à níng hi, Yesu swànn kà brodi á byù-à ni, n ya Yahuda wùn Siman Iskariyoti.

²⁷ Barà Yahuda zìg brodi-à hi àdòning, sai Shaitan kà rig á pikiyinnwá ni. Yesu dinya ku rag, “Bu-à wù ri zìm á sa níng, á sa kíni.”

²⁸ Ayaubá ni barà big shi kwonn sig á byar buju-à ni níng, big yì fig bu-à sa Yesu dinya Yahuda jír-à níng bàna.

²⁹ Mpirká káhi ri kyab rag, jirà bàibá shi sig á wù Yahuda ni, kó Yesu ri dang rag, a wàníng yag wann bi bujúkà zyun-à bá sa bu áyúnn Pim Wam Zu-à níng ma káhi, kó a wàníng ya mpir ashiká bàì.

³⁰ Yahuda ji agir brodi-à Yesu ya sig ku níng, mì í zu yag rigwá mà myann á fi-à ni.

Doka Apyú

³¹ Barà ku zu yag àdòning, sái Yesu dang rag, “Tàma-à níng, bá swam yan mì Wùn Mpir Jíkwinn, bá swam yan Shìdun á jir shinn buká má sa.

³² Wà mpirká ma myàng hing gbam Shìdun á jir shinnmí ni, Shìdun má sa mpirká abig myàng gbammi tinn. Kwá sa rig tàma-à níng.”

³³ Yesu dinya big rag, “Yanká bumí, má shi nonn fig ma ning bàna, ná yàn kyann mì, ama byar-à mì ri yag níng, ná yag sar fig bàna. Mì ri dinya ning àràg barà ñ dinya sig àgbamká bu Yahudawaká.

³⁴ N ya hing ning doka àpyú, aning zìm bar òrná. Aning zìm bar òrná àràg barà mì ri zìm ning.

³⁵ Wà na ri zìm bar òrná, í wà mpirká má yì rag, ning í yann sukàmí.”

*Yesu Dang Rag Bitrus Má Dang Rag Wàníng Yì Fig Ku Bàna
(Mat 26:31-35; Mar 14:27-31; Luk 22:31-34)*

³⁶ Siman Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, wù ri yag áni rà?”

Yesu zìm ya ku n rag, “Byar-à mì ri yag tàma-à níng, wá yag yì sar fig bàna, sái áyúnn su zyun í wà wá yag ni màhàn.”

³⁷ Bitrus bib ku rag, “Shinn Luyí, bu-à sa má bàg yag sar fig wù tàma-à níng bàna níng, í jir kai rà? N zìm hing ma wu á jir shinnwú ni.”

³⁸ A byar-à níng hi, Yesu bib ku rag, “A zìm hing wà á wu á jir shinnmí ni rà? Mì ri dinya wù àjai, kwinn má dab fig aku bàna, wá dang hár kàun sara má rag á yì fig mì bàna.”

1 Yesu dang rag, “Pìkyinn ná aku bai bàna, aning shi bir pìkyinn ná á byar Shìdun, ma aning bir á byarmí ni tinn.

2 Mà lu Tamí ni, byar shu shi sig nínànn nímá, wà nìm má àdòning bàna, ò nìm má dinya fig ning bàna. Ma yag má sa samyib ya ning byar shu.

3 Wà ma yag ma sa samyib hing byar shuná, í wà má kàng bi má zìg yag ning mà byar-à ò shi sig.

4 Ning yì hing gbìb-à byar-à mì ri yag.”

5 Toma bib ku rag, “Shinn Luyí, yì yì fig byar-à wù ri yag bàna, sáshinn yá yì gbìb-à rà?”

6 Yesu dinya ku rag, “N shi sig ò gbìb-à, ò shi sig ò àjai, ò shi sig ò yonki. Mpir má yag fig mà byar Tá bàna sái kwa bàg hing mì.

7 Barà ning yì hing mì níng, ná yì Tamí tinn. Tàma-à níng, ning yì hing ku, n myàng hing ku tinn.”

8 Filibus dinya ku rag, “Shinn Luyí, á tìya yì Ta-à hi, í bu-à yì ri zìm.”

9 Yesu bib ku rag, “Mì zyun-à ò shi nonn sig áyauná ni, Filibus, à yì fig mì bàna rà? Mpir-à ma myàng hing mì, ku myàng hing Tamí. Bu-à sa wà dang rag, í tìya ning Ta-à hi níng, í jir kai rà?”

10 Filibus, à bir fig pìkyinnwù rag, ò shi sig á byar Shìdun, Shìdun tinn shi sig á byarmí ni bàna rà? Jírká mì ri dinya ning níng, í jirmí bàna, ama í bu Tamí zyun-à shi sig á byarmí ni níng ri sá ò swámwá.

11 Aning bir pìkyinn ná á byarmí ni, wà ma dinya ning rag, ò shi sig á byar Shìdun, Shìdun shi sig á byarmí ni tinn. Kó wà má àdòning bàna, aning bir pìkyinn ná á shinn bu mamakiká ò sa sig.

12 Mì ri dinya ning àjai, mpir-à ma bir hing pìkyinnwá á byarmí ni, kwá sa bu-à mì ri sa kyann. Kwá sa buká zyun-à kab sig bumí, jir kai bàna mì ri yag mà byar Tamí ni.

13 Má sa ya ning bu-à ning ri zìm wà na vig hing á zinnmí ni, àjirà mpirká abig myàng gbam Ta-à á byarmí ni, mì í wùnwá.

14 Wà na vig hing mì kó kai bidim par á zinnmí ni, má sa ya ning.

Barà Yesu Gib Sig Nu á Shinn Awun Kyikyàr

15 “Wà ning ma ri zìm mì, aning wib jírká bumí.

16 Má vig Tamí aku ya ning mpir zyun, zyun-à má sa shang ning, má shi ma ning hár kinn kinn.

17 Ku í Awun Kyikyàr àjai. Mpirká á dunyaru ri zìm fig ku bàna, jir kai bàna bá myàng yì sar fig ku bàna. Ama bigné, ning yì hing ku, jir kai bàna ku shi sig áyauná ni, ku ri shi kyann ma ning.

18 “Má fim fig ning áwin ná ni àràg yann ki bàna. Má kàng bi kàng á byarná ni.

19 A pyànn áyag, mpirká á dunyaru má myàng fig rag mì bàna, ama bigné ná myàng mì. N shi sig ma yonki, í bu-à sa ning má, ná dig yonki tinn.

20 Wà àyunn-à níng hi ma màg hing, ná yì rag ò shi sig á byar Tamí ni, ning má ná shi áyaumí ni, mì má má shi áyauná ni tinn.

21 “Mpir-à ma pànn hing jirmí, ma wib hing, í mpir azinnmí. Mpir-à ma zìm hing mì, Tamí má zìm ku, mì má má zìm ku tinn, hár má tàg shinnmí á byarwá ni.”

22 A byar-à níng hi Yahuda (zyun-à í Iskariyoti bàna níng) bib ku n rag, “Shinn Luyí, bu-à sa wá tàg shinnwú á byaryí ni, má tàg fig á byar mpìrká á dunyaru bàna, í jir kai rà?”

23 Yesu dinya ku n rag, “Mpir-à ma ri zìm mì, kwá wib jírmi, Tamí má zìm ku, yá bí á byarwá ni má shi ma ku.

24 Mpir-à ma zìm fig mì bàna, kwá wib fig jírmi bàna. Jírká níng fig sig níng, jír-à hi í jírmi bàna, í jir Tamí zyun-à swam bi sig mì.

25 “Jír káníng bidìm pár, mì ri dinya níng á sai-à yi ma níng shi sig ma í zyun.

26 Shìdun má swam bi Awun Kyikyàrwá zyun-à má sa shang níng, má tàg níng kó kai bidìm pár, má kyab pànn ya níng bu-à ò dinya sig níng níng.

27 “N ya hing níng bu àjwár, àjwármí aku shi á pìkyinn ná ni. Ajwármí shi fig àràg í bu dunyaru bàna, aníng kyab jír bàna, aníng shà zinn bàna.

28 Níng fig hing wà ò dinya níng rag, má yag, ama má kàng bi jakàng á byarná ni. Wà na zìm hing mì, ná fig àjwár, jir kai bàna mì ri yag mà byar Tamí ni, zyun-à kab sig mì.

29 Mì ri dinya níng tàma-à níng barà sa fig ma bàna níng, jir kai bàna wà àyunn-à níng hi ma màg hing, ná dang rag jírmi í àjai.

30 Ma dinya fig rag níng jir nìnànn nímá bàna, jir kai bàna kùr dunyaru-à níng ri bi, ku bàna ma gbam á shinnmí ni.

31 Ama mpìrká á dunyaru abig yì rag, ò zìm hing Tamí, í bu-à sa mì ri sa bu-à ku dinya sig mì.

“Aníng dù nann zu ma ayi yag níng.”

15

Yesu Shi Sig Aràg Bìn Inabi

1 Yesu dang rag, “N shi sig ò bìn inabi àjai, Tamí shi sig ò àsàin da-à.

2 Tamí ri tìg kifinn ayab bìn zyun-à ri wan fig awan bàna. Ku ri tìg samyib ayab bìn-à ri wan awan, jirà aku shi ákyár ma aku wan swàb kà.

3 Tàma-à níng, níng shi sig rag ákyà á shinn jírká ò dinya sig níng níng.

4 Aníng shi á byarmí ni, mì má má shi á byarná ni tinn, àràg barà ayab inabi má wan fig awan awínwá ni bàna, sái kwa bàg hing á òr murwá ni. I bu-à sa níng má, ná shi sar fig awín ná ni bàna, sái ma mì.

5 “N shi sig ò bìn inabi, níng bó níng shi sig ò ayabká. Mpir-à ma shi sig ma mì, mì má má shi ma ku tinn. Kwá wan awan nìnànn nímá. Ná sa yì sar fig bu zyun ma shinn ná bàna, sái ma mì.

6 Mpir-à ma shi fig ma mì bàna, ku shi sig àràg ayab bìn-à big kyag tafinn sig, wim rìhing. Bá zà kwonn ayab bínká hi, má takà mà pyìr-à ni, mà byar-à bá swànn gban rìg.

7 Wà na shi sig ma mì, jírmi ma shi sig á pìkyinn ná ni tinn, bu-à níng ma ri zìm wà na vig hing mì, má ya níng.

8 Aníng wan awan nìnànn nímá. A byar-à níng hi, mpìrká má swam yan zinn Tamí, hár bá màng yì wà níng í yann sukámí big.

9 Barà Tamí ri zìm mì níng, í barà mì má, mì ri zìm níng àni tinn. Aníng sìnn kà azim-à mì ri zìm níng níng á pìkyinn ná ni.

10 Wà na wib hing jírmi, ná gàb fig òr ma azimmi bàna, àràg barà mì má ò wib sig jir Tamí, ò gàb fig òr ma azimwá bàna níng.

11 “Mì ri dinya ning àdòning, àjirà aning fig àjwár àràg barà mì ri fig níng. Ajwár-à hi aku shi hár kinn kinn.

12 Wàning í jírmi, aning zìm ba òrná àràg barà mì ri zìm ning.

13 Mpir-à ma ri zìm jàuwá hár ma ya hing yonkiwá á dò jir shinn jàuwá ni, azim-à má kab wàning hi bàna.

14 Wà na sa hing bu-à ò dinya sig ning níng, ná shi jàumí.

15 Má bar fig rag ning fàu bàna, jir kai bàna fàu ri yì fig bu-à shinn luwá ri sa bàna. Ama má bar ning jàumí, jir kai bàna bu-à ò fig sig mà byar Tamí, ò dinya rìghing ning.

16 Ning shig fig mì ò bàna, ama ò shig zu sig ning ò, ò ya sig ning gham àjirà aning yag wan awan nìnnànn nímá, awan-à hi aku shi nonn. A byar-à níng hi, Tamí má ya ning bu-à ná vig ku á zìnnmí ni.

17 Bu-à mì ri zìm aning sa í wàning, aning zìm bar òrná.

Mpirká á Dnyaru Ri Zib Yann Sukà Yesu

18 “Kó mpirká á dnyaru ma zib hing ning, aning kyab pànn rag big zib jag síg mì.

19 Wà ning nìm ma í bu dnyaru, mpir dnyaru nìm má zìm ning. Ama jirà níng í bu dnyaru bàna, í bu-à sa mpirká á dnyaru zìm fig ning bàna. Mì í àsàin-à shig zu sig ning.

20 Aning kyab pànn bu-à ò dinya sig ning, fàu má kab fig àsàin luwá bàna. Wà ba du kà mì shwìn, ning má bá du kà ning shwìn tinn. Wà ba wib hing jírmi, bá wib jírni tinn.

21 Mpirká má ya ning shwìn jir shinnmí, jir kai bàna big yì fig mpir-à swam bi sig mì bàna.

22 Wà ò nìm ma bi fig ma dinya fig big jír bàna, wàning big nìm bàna ma bu pyir, ama tàma-à níng big bàna ma pyù-à bá dang pinn zu shinnbá á jir bu pyirbá ni.

23 Mpir-à ma ngàng mì, ku ngàng hing Tamí tinn.

24 Wà ò nìm ma sa fig bu-à kab gham wà mpirká má sa bàna, wàning big nìm bàna ma bu pyir. Ama tàma-à níng big myàng hing bu mamaki-à ò sa sig, ama hár tàma-à níng big ngàng mì ma Tamí tinn.

25 Big ngàng mì àdòning, àjirà bu-à big ba sig á jir Shìdun ni aku shi àjai. Big ba sig rag, ‘Big ngàng sig mì átai, ò sa fig bu zyun bàna.’

26 “Ama má swam bi ya ning Awun Shìdun mà byar Shìdun. I Awun zyun-à má dinya ning jír àjai, kwá bi shang ning. Ku í àsàin-à má dang jír á shinnmí ni.

27 Ning má, ná dang jír á shinnmí ni tinn, jir kai bàna ning shi sig ma mì tinn, sai-à wà jijag hár tàma-à níng.

16

1 “N dinya sig ning bu káníng àjirà kada aning fim wà bir pikyinn ná á byarmí ni bàna.

2 Bá kan zu ning mà tonn bìr kwonn-à ni. Ayúnn zyun ri bi wà mpirká káhi má gban ning, bá kyab rag big ri sa swàm Shìdun.

3 Mpir káníng má sa bu káníng, jir kai bàna big yì fig Tamí bàna, big yì fig mì bàna tinn.

4 Ama ò dinya sig ning bu káníng jirà wà àyúnn-à bu káníng ma sa hing, aning kyab pànn rag ò dinya hing ning.

Swàm Awun Shìdun

“N dinya jag fig ning jír káníng bàna, jir kai bàna yi ma ning shi sig í zyun.

⁵ Tàma-à níng ma kàng yag mà byarwá ni, ku zyun-à swam bi sig mì. Ayauná ni, kó mpir nzyun bib fig rag ma mì ri yag áni rà níng bàna.

⁶ Ama jirà ò dinya sig ning àdóníng, í bu-à sa pikyinn ná bai.

⁷ Mì ri dinya ning àjai, á jir shinn ná ni, sànn híng ní kàng yag, jir kai bàna wà ma yag fig bàna, Awun Shìdun zyun-à má sa shang ning níng, má bi fig bàna. Ama wà ma yag híng, má swam bi ku á byarná ni.

⁸ Wà kwa bi híng, kwá tiya mpirká á dunyaru bu pyirká big ri sa, ma buká Shìdun ri zìm, ma barà Shìdun má wà kwonnwá.

⁹ Jir bu pyirká wà mpirká ri sa, í bu-à sa big ngang wà bá bir pikyinnbá á byarmí ni.

¹⁰ Big yì fig bu-à Shìdun ri zìm bàna, í bu-à sa ma kàng yag mà byar Tamí ni, ná myàng fig rag mì bàna.

¹¹ Big yì byann fig kwonn-à Shìdun má wà níng bàna, í bu-à sa Shìdun wà rìghing kwonn Shaitan àsàin-à í kùr dunyaru.

¹² “N shi sig ma jirká ninànn nímá, wà mì ri zìm ní dinya ning, ama ná pànn sar fig á pikyinn ná ni bàna.

¹³ Ayúnn-à Awun Shìdun ma bi híng, kwá tàg ning jir àjai. Kwá sinn kà ning aning yì ghib àjai. Ku í Awun zyun-à ri dang jír àjai. Jirká kwá dinya ning níng, í jirwá bàna, ama í jirká ku fig sig mà byar Shìdun ni. Kwá dinya ning buká má bi á pyànn tinn.

¹⁴ Kwá sa mpirká abig wib jirmí, jir kai bàna kwá zìg bu-à ò dang sig níng, má dinya ning.

¹⁵ Buká Tamí shi sig mà kàhi bidim pár níng, í bumí. I bu-à sa ò dang rag, Awun Kyikyàr-à níng má zìg bu-à ò dang sig níng, má dinya ning.

Pikyinn Bai Má Kàng Bu Ajwár

¹⁶ “Tàma-à níng á pyànn áyag, ná myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn titi nímá ná myàng jakàng mì.”

¹⁷ Yann sukáká káhi bib bar dirbá n rag, “Ma mpir-à níng ri dang í kai rà? Ku dinya yi rag, á pyànn áyag yá myàng fig ku bàna, ama á pyànn titi nímá ná myàng jakàng ku. Ku dang jakàng n rag, í jirà ku ri yag mà byar Tawá ni.”

¹⁸ Big shi mì ri kyab á pikyinnbá ni n rag, “A pyànn-à níng yirwá í kai rà? Yi yì fig bu-à ku ri dang níng bàna.”

¹⁹ Yesu yì rìghing big ri zìm abig bib ku abib, í byar-à ku dinya big n rag, “N dang rag á pyànn áyag ná myàng fig rag mì bàna, ama á pyànn titi nímá, ná myàng mì. Wáníng bu-à ò dang sig níng, í bu-à sa níng ri bib dirná níng rà?”

²⁰ Mì ri dinya ning àjai, pikyinn ná má bai hár ná kig mín, ama mpirká á dunyaru má fig àjwár. Ná bai pikyinn, ama pikyinn bainá má kàng bu àjwár.

²¹ Asai-à uwà ma nyàan mà, kwá fig àwá wàni, jir kai bàna ku nyàan mà. Ama kwa mà híng, kwá fig àjwár, kwá mànn jànn rig shwin-à ku rì wa sig, jir kai bàna ku mà zu rìghing wunnwá.

²² Wáníng í barà ning shi sig áni. Ning tàma-à níng, pikyinn ná ri bai, ama má myàng jakàng ning, àjirà a pikyinn ná fig àjwár. Ajwár-à níng hi, mpir má zìg fig á byarná ni bàna.

²³ “Ayúnn-à níng hi, ná vig fig rag mì bu zyun bàna. Mì ri dinya níng àjai, Tamí má ya níng kó kai wà na vig hing ku á zinnmí ni.

²⁴ Hár tàma-à níng, níng vig fig ma bu zyun á zinnmí ni bàna. Aning vig, ná òg àjirà pikyinn ná aku fig àjwár wàni.

Yesu Kab Rìghing Gbam Buká á Donyaru

²⁵ “Mì ri dinya níng jír káníng àròg í tinn jír. Ama àyúnn zyun ri bi wà má dang fig rag ma tinn jír bàna. Ayúnn-à níng hi, má dinya byann níng jír á shinn Tamí ni.

²⁶ Ayúnn-à níng hi ma sa hing, ná vig Shidun á zinnmí ni. Ama mì ri dang fig rag í mì má vig yá níng nì bàna.

²⁷ Tamí ma shinnwá, ku ri zìm níng tinn, jir kai bàna níng ri zìm mì hár n bir hing pikyinn ná á byarmí ni n rag, ò bi sig mà byarwá ni.

²⁸ N bi sig mà byar Tamí ni, í wà ò bi kà á donyaru, tàma-à níng má fim donyaru má kàng yag mà byar Tamí ni.”

²⁹ A byar-à níng hi, yann sukàkà buwá dinya ku n rag, “Tàma-à níng wù ri dang byann jír wù, wù ri dang fig rag tinn jír bàna.

³⁰ Yi yì hing tàma-à níng à yì hing kó kai bidim pár. A yì hing bu-à mpìrká ri kyab á pikyinnbá ni, kó barà big dang fig bàna níng. Wàníng í bu-à sa yì yì rag à bi sig mà byar Shidun ni.”

³¹ Yesu bib big rag, “Tàma-à níng, níng bir rag hing pikyinn ná rà?

³² Ayúnn zyun ri bi, hár àyúnn-à hi fòr bi rìghing, wà níng yann sukàmí big ná yam fim rig awín awín bidim pár, ná kàng yag mà luná ni, ná fim mì awínmí ni, ama ò shi fig awínmí ni bàna, jir kai bàna yì ma Tamí shi sig í zyun.

³³ N dinya rìghing níng jír káníng, jir kai bàna á jir shinnmí ni ná fig àjwár. Ná wa shwìn á donyaru-à níng ni, ama aning shàr zinn bàna, jir kai bàna ò kab rìghing gbam buká á donyaru.”

17

Yesu Vig Shidun á Jir Shinnwá

¹ Barà Yesu dang vinn rig jír káníng àdòníng, sái ku myàng yag zuwá mà wai, n dang rag, “Tamí, àyúnn-à màg hing wà wá swam yan wùnwù, àjirà wùnwù aku swam yan wù tinn.

² A ya sig wùnwù gbam á shinn mpìrká ni bidim pár, àjirà aku ya mpìrká zyun-à à ya sig ku níng yonki kinn kinn.

³ Yìr yonki kinn kinn-à níng í jirà mpìrká abig yì wù, abig yì wù í Shidun àjai, ma abig yì mì í Yesu Kristi zyun-à à swam bi sig.

⁴ N tìya hing mpìrká gbamwù á donyaru. N sa vinn rìghing swàm-à à ya sig mì ò sa.

⁵ Tamí, tàma-à níng mì ri zìm á tìya mpìrká gbamwù, gbam-à yì ma wù rì shi sig ma kàhi á sai-à wù rì màmm fig ma donyaru bàna níng.

Yesu Vig Shidun á Shinn Yann Sukàwá Big Ni

⁶ “N tìya hing mpìrká buwù zyun-à à ya sig mì á donyaru níng big yì hing wù. Big í buwù, à ya kà sig big á vùmí ni. Big ri wib jír wù.

⁷ Tàma-à níng mpìr káníng yì rag hing rag, buká à ya sig mì níng, bi síg á byarwù ni.

⁸ N dinya hing mpìr káníng jírka zyun-à à dinya sig mì. Big fig hing jírka hi, big zìm hing á pìkyinnbá ni. Big yì hing í àjai n̄ bi sig mà byarwú ni. Big bir hing pìkyinnbá n rag, í wù à swam bi sig mì n̄.

⁹ “Tamí, mì ri vig wù á shinnbá ni. Mì ri vig fig wù á shinn mpìrká ri bàg dunyaru bàna, ama á shinn mpìrká zyun-à à ya sig mì, jir kai bàna big í buwú.

¹⁰ Mpìrká n̄ shi sig ma kàhi níng, í buwú. Buwú í bumí tinn. Mpìrká ri swam yan mì á jir shinnbá ni.

¹¹ Tàma-à níng mì ri kàng yag mà byarwú ni, má shi fig rag á dunyaru bàna. Ama mpìrká buwú shi sig á dunyaru. Tamí wà kyìkyàr, á kang big ma gbam zinnwú zyun-à à ya sig mì, àjirà abig shi í bu ñzyun àràng barà yì ma wù shi sig í bu ñzyun níng.

¹² Asai-à n̄ shi sig ma big níng, mì ri kang big ma gbam zinnwú zyun-à à ya sig mì. Ayau mpìr káníng ni, kó mpìr ñzyun jànn fig bàna, sái mpìr àbai-à níng, zyun-à má jànn á pyànn níng, àjirà jír wú aku shi àràng barà big ba sig.

¹³ Tàma-à níng, mì ri yag á byarwú ni, ama mì ri dang bu káníng ásai-à n̄ shi sig má á dunyaru, jirà abig fig àjwár wàni á pìkyinnbá ni.

¹⁴ N dinya hing big jír wú, mpìrká á dunyaru ngàng big, jir kai bàna big í bu dunyaru bàna, àràng barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.

¹⁵ Mì ri vig fig wù àjirà á zìg zu big á dunyaru bàna, ama àjirà á kang big jirà kada a Shaitan dig big bàna.

¹⁶ Big shi fig í bu dunyaru bàna, àràng barà mì má, mì í bu dunyaru bàna níng.

¹⁷ A sa jír wú zyun-à í jir gwangga níng, aku sinn kà big abig shi kyìkyàr.

¹⁸ Barà à swam bi sig mì á dunyaru-à níng, í barà mì má n̄ swam yag sig big á byarká á dunyaru tinn.

¹⁹ A jir shinnbá ni, mì ri ya kà shinnmí á byarwú ni, àjirà abig shi mpìrká kyìkyàr áyau gbìb àjai.

Yesu Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn á Byarwá Ni

²⁰ “Mì ri vig fig wù íri jir shinn yann sukàmí big bàna, ama mì ri vig wù á shinn ká má fig jírka zyun-à yann sukàmí big má dang, má bir pìkyinnbá áni.

²¹ Mì ri vig wù jirà abig shi í bu ñzyun àràng barà wù Tamí à shi sig ma mì, mì má n̄ shi sig ma wù níng. Abig shi kwonn áyauyí ni àjirà mpìrká á dunyaru abig yì rag à swam bi sig mì n̄.

²² N ya hing big gbam-à à ya sig mì àjirà abig shi í bu ñzyun àràng barà yì ma wù í bu ñzyun níng.

²³ Mì áyabá ni, wù bó, wù áyaumí ni, àjirà abig shi í bu ñzyun, àjirà mpìrká á dunyaru abig yì rag à swam bi sig mì n̄ ma abig yì rag wù ri zìm big àràng barà wù ri zìm mì níng.

²⁴ “Tamí, mì ri zìm mpìrká à ya sig mì níng, abig shi kwonn ma mì mà byar-à má shi, àjirà abig myàng gbammí, gbam-à à ya sig mì, jir kai bàna wù ri zìm mì á sai-à big ri màmm fig ma dunyaru bàna.

²⁵ Tamí, wù í àsàin-à ri sa bu ñsàn, mpìrká á dunyaru yì fig wù bàna, ama n̄ yì hing wù. Ama big yì hing rag í wù à swam bi sig mì ni.

²⁶ N sa big yì hing wù, má shi sa àdòning àjirà abig yì swàb kà wù, jir kai bàna azim-à wù ri zìm mì níng, aku shi á byarbá ni, mì má n shi áyaubá ni tinn."

18

Big Pànn Yesu Jirà Abig Gban Ku
(*Mat 26:47-56; Mar 14:43-50; Luk 22:47-53*)

¹ Barà Yesu dang vinn rig jír wá àdòning, sái ku í pim zu yag rig-à ma yann sukàwá big mà jann mà asàu Kidurun, ku ma yann sukàwá big yag sig zyun mà da-à hi ni màhàn.

² Yahuda àsàin-à gib sig mìr Yesu níng yì righing byar-à hi, jir kai bàna Yesu ma yann sukàwá big ri yag kyann màhàn.

³ I byar-à Yahuda zig yag mpìrká mà da-à hi ni, ku zig yag sig kyau mpìr ninànn nímá. Agbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ma Farisawaká swam yag mpìrká ri sar myàng kwonn ma lu Shìdun, abig bàg yag Yahuda. Sojaká yag sig tinn. Big yag fòr màhàn, big pànn kwonn sig ma pitila ma àkim yinn ma bu àsháu big í zyun tinn.

⁴ Yesu yì vinn righing bu-à mpìr káníng má sa ma ku, ku sar yag á pyànnbá ni n bib big rag, big ri yàn kyann í ni rà?

⁵ Big dang rag, big ri yàn kyann í Yesu mpìr-à á Nazarat. Ku dang rag, "Ai í mì!"

Yahuda zyun-à wann tafinn sig ku níng shi sig áyau mpìr káníng ni tinn.

⁶ Barà Yesu dinya big rag, ai í ku, sái mpìr káníng kàng ma kwim mìr, n yag kù wann á jinn ni.

⁷ Sái ku bib jakàng káníng jír wà wa pyàná, n rag, "Ning ri yàn kyann í ni rà?"

Big dang rag, "Yi ri yàn kyann í Yesu mpìr-à á Nazarat."

⁸ Yesu dinya big n rag, "Ai n dinya ning rag í mì, wà na ri yàn kyann í mì, aning fim mpìr káníng abig kàng yag."

⁹ Ku dang jír-à níng àjirà buká ku rì dang sig níng má shi àdòning, barà ku rì dang sig rag, "Tamí, áyau mpìrká à ya sig mì níng, kó mpìr nzyun má jànn fig bàna."

¹⁰ Sái Bitrus gbar wàm zu kafai á pyirwá ni, n kyag fàu-à níng, n kyag zu rig sung vìm nu wàníng ma kàhi. Fàu-à hi àsàin luwá í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Zinnwá í Malkus.

¹¹ I byar-à Yesu dinya Bitrus n rag, "A du kà kàng rig kafai-à níng á pyirwá ni. A zìm fig wà n wa shwìn-à Tamí dang sig níng bàna rà?"

Big Zig Yag Yesu Mà Pyànn Hanana

¹² I byar-à hi, sái kyau sojaká ma mpìrká ri sar kang lu Shìdun pànn rig Yesu, n sùr ku ma jùr.

¹³ Big zig yag jag ku mà byar Hanana, jir kai bàna wàníng í jwau Kayafa zyun-à í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni á ji-à níng hi.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái Kayafa dinya mpìr Yahudawaká n rag, "Sàn sig wà mpìr nzyun aku wu á dò shinn mpìrká bidim pàr."

Bitrus Ngàng Yesu
(*Mat 26:69-70; Mar 14:66-68; Luk 22:55-57*)

¹⁵ I byar-à Bitrus ma wùn sukà zyun kan bàg yag Yesu. Wùn sukà zyun-à níng hi, àgbam-à áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng yì rìghing ku. I byar-à ku kà yag ma Yesu í zyun mà byar Kayafa. Ama Bitrus shì sig á myann.

¹⁶ Wùn sukà zyun-à Kayafa yì sig níng, ku zu yag mà myann n yag bar bi Bitrus. Ku dang jír ma wùn uwà-à ri sa gadi-à á nu nkyun-à ni níng, í wà wùn uwà-à níng fim Bitrus í kà yag rìg-à.

¹⁷ Uwà-à ri sa swàm á nu nkyun lu-à ni níng, dinya Bitrus n rag, “Wù má wù í wùn sukà Yesu rà?”

Ku dang rag, ku í wùn sukà Yesu bàna.

¹⁸ Sai-à hi, wàu ri tag. Yann luká ma mpirká ri sa gadi níng tai swànn sig pyir, n sar kàng kwìb sig áni, mi ri jwar. Bitrus sar sig màhàn, mi ri jwar pyir-à hi ma big tinn.

Agbam Zyun Bib Yesu Jír

(Mat 26:59-66; Mar 14:55-64; Luk 22:66-71)

¹⁹ Sái àgbam áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, bib Yesu jír á shinn yann sukàwá big, n bib ku jír á shinn bu tàgwá ni tinn.

²⁰ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Ai mì ri dinya bìr mpirká jír, mì ri dang tàmm fig á dang tàmm bàna, mì ri dang á yiyar-à ni. N nonn hìng, mì ri tàg mpirká bu á lu Shìdun, mì ri tàg mpirká bu á tonn bìr kwonn tinn, mì ri dang tàmm fig kó kai bàna.

²¹ Bu-à sa wù ri bib mì í jir kai rà? A bib mpirká mì ri dinya kyann big jír-à níng, abig dinya wù bu-à mì ri dinya kyann big. Ai big yì rìghing bu-à mì ri tàg kyann big.”

²² Barà ku dang àdòníng, mpìr zyun-à ri myàng kwonn ma lu Shìdun níng dab ku gbàr n dang rag, “Wàníng í barà wá zìm ya àgbam áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni jír áni rà?”

²³ I byar-à Yesu dinya ku n rag, “Wà ma dang hìng bu-à ma sànn fig bàna, á dang bu-à ñ sa sig. Ama jírmi ma bai fig bàna, to, bu-à sa à dab mì níng í jir kai rà?”

²⁴ I barà big sìr sig Yesu á jùr, í wà Hanana tìr yag ku mà byar Kayafa, wàníng í àgbam áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyann Shìdun ni.

Bitrus Ngàng Jakàng Yesu

(Mat 26:71-75; Mar 14:69-72; Luk 22:58-62)

²⁵ Barà Bitrus sar sig mì ri jwar pyir, í byar-à big bib ku n rag, “Wù má, wù í wùn sukà Yesu rà?”

Ku sa yipyàr n dang rag, ku í wùn sukà Yesu bàna.

²⁶ Fàu àgbam áyau mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, dang rag, “N nìm myàng fig wù ma ku mà da-à ni bàna rà?” Wàníng í yiwai mpìr-à Bitrus kyag zu bab sig sungwá níng.

²⁷ Sái Bitrus sa jakàng yipyàr n rag “Wíi!” Barà ku dang àdòníng sái shi kwinn dab aku.

Big Zìg Yag Yesu Mà Pyànn Gwamna

(Mat 27:1-2, 11-14; Mar 15:1-5; Luk 23:1-5)

²⁸ I byar-à hi big zìg yag Yesu mà lu Kayafa, n zìg yag ku mà byar gwamna. I pyimbyau Yahudawaká kà fig mà tonn-à byar-à bá dang jír-à hi bàna, jir kai bàna gwamna-à hi í mpìr Yahudawaká bàna, big ri shàr

kada abig sa bai shinnbá. Ba sa bai hing shinnbá, bá ji fig buju àyúnn Pim Wam Zu bàna.

²⁹ I byar-à Bilatus zu bi á myann n bib big rag, “Ning zìg bi sig í jir kai á shinn wunù-à níng ni rà?”

³⁰ I byar-à big dinya ku rag, “Mpir-à níng nìm ma sa fig bu-à bibai bàna, yi nìm má zìg bi fig ku á pyànnwú ni bàna.”

³¹ Sái Bilatus dinya big rag, “Aning zìg yag ku ma shinn ná, aning wà ku kwonn-à ning ri zìm á gbìb dokaná ni.”

I wà Yahudawaká dinya ku rag, “Ai yi bàna ma gban-à yá wà kwonn á shinn wà abig gban mpir.”

³² Bu káníng sa sig àràg barà Yesu rì dang sig á shinn swai ki-à kwá wu.

³³ I byar-à Bilatus í kà kàng yag rig-à mà luwá ni, n bar Yesu, n bib wàníng rag, “Wù í kùr Yahudawaká rà?”

³⁴ Sái Yesu bib ku rag, “Bu-à wù ri dang níng, wù ri dang ni ma shinnwú rà, kó big dinya sig wù àdinya á shinnmí ni rà?”

³⁵ I byar-à Bilatus dinya ku rag, “Mì í mpir Yahudawa bàna, í mpirká buwú big ma àgbam mpirká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni pànn zìg bi sig wù í ni á pyànnmí ni, à sa sig í kai rà?”

³⁶ I byar-à Yesu dinya ku rag, “Kùrmí má na níng, shi fig àràg wà á dunyaru bàna. Wà kùrmí má na níng nìm ma shi sig àràg wà á dunyaru, fàumí big nìm má nu kànn, Yahudawaká nìm má pànn sar fig mì bàna. Ama bu-à sa níng, kùrmí í kùr byar zyun kim.”

³⁷ I byar-à Bilatus bib ku rag, “Asáí wù í kùr rà?”

I wà Yesu zìm n rag, “Aràg barà à dang níng, mì í kùr àjai, jir kai bàna ò bi sig á jànn-à ni, jirà ò dinya mpirká jir àjai, jirà kó ni ma ri bàg jír àjai, kwá fig jirmí.”

³⁸ Sái Bilatus bib ku n rag, “I kai má shi jír àjai rà?”

Big Gib Jir Yesu N Rag Bá Gban Ku

(Mat 27:15-31; Mar 15:6-20; Luk 23:13-25)

Barà ku bib jír-à níng, sáí ku í zu bi rig-à á myann á byar mpir Yahudawaká ni, n dinya big n rag, “N pànn fig Yesu ma jír bibai bàna.

³⁹ Ama ning shi sig ma àyúnn ùwài zyun, big ri bar rag, ‘I àyúnn Pim Wam Zu,’ wà zyun-à sànn sig àyúnn-à níng hi ò finn zu ya ning mpir pursina zyun àràg barà yi ri sa kyann. Ning ri zìm ò finn zu ya ning kùr Yahudawaká rà?”

⁴⁰ Big wa nài yán n dang rag, “A finn tafinn zu Yesu bàna, á finn tafinn zu Barabas.” Barabas í mpir-à sa big nu kànn n gban sig ki wàni.

19

¹ Sái Bilatus sinn kà mpirká abig yang Yesu ashor.

² Sojaká tànn àkar sí, àràg jà big ri kàm bu kàm shinn kùr ma kàhi, n bir kà Yesu á shinn-à ni. Big wìr sig ku jà bá gbàinshìn àràg ku í kùr.

³ I wà big mànn jwànn ku, n dang rag, “Suwú aku yag mà pyànn, wù kùr Yahudawaká.” Big fam ku vù sung kyir.

⁴ I byar-à Bilatus zu yag jakàng mà myann, n dinya bir mpirká sar sig níng n rag, “Aning myàng, má zìg zu bi ku á myann áyag, àjirà aning yì rag ku sa fig bu-à bibai wà bá gban ku àni bàna.”

5 Sái Yesu zu yag mà myann ma bu kàm shinn sí-à níng, ma já bá gbàinshìn. I byar-à Bilatus dinya big rag, “Aning myàng wàníng í wunù-à hi.”

6 Barà àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á lu Shìdun ni, ma mpìrká ri sar kang lu Shìdun myàng ku, big dang rag, “A dab bàg gbam ku, á dab bàg gbam ku á bín-à ni.”

Bilatus dang rag, buwá kwá dab bàg gbam fig Yesu bàna, ama bigbá abig bi zìg wàníng, ma abig dab bàg gbam, jir kai bàna ku myàng fig bu-à wàníng sa sig wà bá gban wàníng bàna.

7 Sái Yahudawaká dinya kàng ku, n rag, “Yi shi sig ma doka zyun-à dang sig rag, abig gban rìg ku, jir kai bàna ku dang rag ku í Wùn Shìdun.”

8 Barà Bilatus fig big dang àdòníng, sái zinn pànn swàb kà rìg ku tinn.

9 Bilatus kà kàng yag mà luwá ni, n bib jakàng Yesu jír n rag wàníng bi sig áni rà? Ama Yesu dinya fig ku jír bu zyun bàna.

10 Sái Bilatus bib ku rag, “Wá dinya fig mì bàna rà? Asai à yì fig wà ò shi sig ma gbam á shinn bu-à má sa bàna rà? Kó ma dang rag má fim wù, má fim wù. Kó ma dang rag má dab bàg gbam rìg wù, má dab bàg gbam rìg wù.”

11 Yesu dang rag, “A bàna ma gbam á shinnmí ni, sái Shìdun ma ya hing wù. Jir wàníng mpìr-à ya kà sig mì á vùwú ni níng, kab wù ma bu-à bibai sa.”

12 Barà Bilatus fig àdòníng, ku ri zìm aku sa pyù-à aku finn tafinn Yesu. Ama Yahudawaká yan nài yán n dang rag, “Wà wa sa hing àdòníng, wù í jàu kùr Kaisar bàna. Bara Yesu dang rag ku í kùr níng, ku ri sa kùr Kaisar yawari.”

13 Barà Bilatus fig àdòníng, ku zìg yag Yesu mà myann mà byar-à big dab jann sig, í byar-à big ri gib jír, big ri bar byar-à hi á nu jir Yahudawaká ni rag, í Gabbata.

14 Ayúnn-à níng hi, byar-à ma kyàr hing í àyúnn Pìm Wam Zu. Ayúnn-à fòr rìghing áyau shinn, sái Bilatus dinya mpìr Yahudawaká n rag, kùrbá shi sig níng.

15 I byar-à hi, big wa nài yán n dang rag, “Abig gban rìg ku. Abig gban rìg ku. Abig dab bàg gbam rìg ku á bín-à ni.”

Bilatus bib big rag, “Ning ri zìm n dab bàg gbam kùrná rà?”

I byar-à hi, àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni zìm, n dinya ku rag, “Yi bàna ma kùr zyun, sái kùr Kaisar.”

16 I byar-à hi ku zìg Yesu n ya big, abig dab bàg gbam wàníng á bín-à ni.

Big Dab Bàg Gbam Yesu á Bín

(Mat 27:32-44; Mar 15:21-32; Luk 23:26-43)

Sojaká ri sar myàng kwonn ma ku í zyun.

17 Sái big sinn kà ku aku swann zìg yag kwonn ma bín-à bá dab bàg gbam ku ma kàhi á byar-à big ri bar rag Akìb Shinn. (A nu jir Yahudawaká ni big ri bar Golgota).

18 A byar-à hi, big dab bàg gbam kwonn ku ma mpìr pyàná. Yesu shi kà sig buwá áyau-à ni, mpìr zyun shi sig buwá á agunn vìm nuwá ni, zyun shi sig á agunn vìm súrwá ni tinn.

19 Bilatus ba sìnn sig bu màhàn, n kànn bàg sig mà byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, bu-à hi big ba sig n rag, “Yesu í mpìr-à á Nazarat, í kùr Yahudawaká.”

20 Yahudawaká nìnànn nímá jangga hing bu-à big ba sìnn sig níng. Bu-à sa níng, byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, nonn fig ma finn swann-à bàna. Big ba sig bu-à hi á nu jir Yahudawaká ni, ma nu jir Romawaká, ma nu jir Helenawaká.

21 Sáí àgbamká áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big dinya Bilatus rag, kada aku ba rag, “Yesu í kùr Yahudawaká” bàna, ama aku ba rag, “Wàníng dang rag wàníng í kùr Yahudawaká.”

22 Bilatus dang rag, “Bu-à ò ba sig níng, shi rìghing.”

23 Barà sojaká dab bàg gbam Yesu, big zìg jàwá, n gàfìnn kyau yina. Kyau zyun í bu soja zyun, zyun í bu soja zyun tinn. Big gàfìnn àdòníng, shinnbá big yina big òg vinn rìg. Ama dà sig í jà wùwàì zyun-à big kwìb fig á kwìb bàna, big zwàu sig káhi á zwàu.

24 I byar-à big dinya bar òrbá rag, “Kada ayi gbar ka jà-à níng átai bàna. Ama bu-à sànn sig ayi sa bàna, ayi dab shasha, mpìr-à ma ji hing aku zìg jà-à níng.” Sa sig àràg barà jir Shìdun dang sig n rag,

“Bá zìg jàmí má gàfìnn ya shinnbá,
há dab shasha jirà abìg dab ji jà wùwàimí ni.”
Wàníng í bu-à sojaká sa sig.

25 Uwàká káhi sar sig á pyànn byar-à big dab bàg gbam sig Yesu níng, zyun í na Yesu, ma nàtí Yesu, ma Maryamu wà Kilofas, ma Maryamu Magdaliya.

26 Barà Yesu myàng nàwá, ma wùn sukàwá zyun-à ku zìm kab sig, sar sig, ku dinya nàwá rag, “Wàníng í wùnwú!”

27 I wà ku dinya wùn sukàwá n rag, “Wàníng í nàwú!” I byar-à hi, wùn sukà-à níng zìg yag na Yesu mà luwá ni.

Barà Yesu Wu Kìwá

(Mat 27:45-56; Mar 15:33-41; Luk 23:44-49)

28 Yesu yì rìghing kó kai sa n vinn rìghing. I wà ku dang rag, ku ri fig ajor zàpir. Ku dang sig àdòníng àjirà jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig.

29 Akwìnn zyun shi sig màhàn, big wìr mònn sig zàn àban áni. I byar-à hi, big lir kà sig soso áni, n pa kà sig á bín zyun ni. Big zìg n du kà Yesu á nu-à ni.

30 Barà Yesu wa zàn àban-à níng, ku dang rag, “Tàma-à níng kó kai vinn rìghing.”

Sai ku í kab wann rìg-à wàinwá. Ku í wu rìg-à.

Big Winn Yesu Sau á Gàu-à Nì

31 Barà big yì hing rag byar-à kyàr í àyúnn wùwàì, í àyúnn shi ngàng, kada abìg fim kì mpìr káníng á bín-à ni bàna. I wà Yahudawaká yag n víg Bilatus abìg ta kìm rìg barbá, ma àjirà abìg wu rìg kìni, abìg zìg tìg wann big á jìnn ni.

32 I byar-à sojaká bi, n ta kìm rìg bar mpìr pyànaká big dab bàg gbam sig ma Yesu.

33 Ama big bi fòr á byar Yesu ni, n myàng ku wu rìghing. Big ta kìm fig barwá bàna.

³⁴ Ayau soja káníng ni, zyun zìg sau, n winn Yesu ma kàhi á gàu-à ni, sái àsà ma zàpìr zu á òrúwá ni.

³⁵ Mpir-à myàng sig bu káníng, ku dinya hing níng barà sa sig áni, jirà aning bir pìkyinn ná áni. Jírwá í jir àjai. Ku yì rìghing bu-à ku dinya sig níng níng í jír àjai.

³⁶ Wàníng sa sig àdòníng jirà jir Shìdun aku sa àràg barà ku dang sig rag, “Akìbáwá kó ñzyun abig ta kìm bàna.”

³⁷ Byar zyun ku dang sig rag, “Mpirká má myàng mpir-à big winn sig níng.”

Barà Big Jì Ki Yesu

(Mat 27:57-61; Mar 15:42-47; Luk 23:50-56)

³⁸ Mpir zyun shi sig áni, big ri bar ku Yusufu, ku í mpir-à mà finn swann Arimatiya. Ku ri bònn bàg Yesu, bu-à sa níng ku ri shàr zinn Yahudawaká. Ku vig Bilatus ki Yesu. I wà Bilatus dang rag tò aku yag zìg. I byar-à ku yag zìg.

³⁹ Ku ma Nikodimu yag sig í zyun. I Nikodimu zyun-à rì yag sig mà byar Yesu ni á fi-à ni níng. Nikodimu pànn yag kwonn sig ma mur big vù kwonn sig ma alu, í bu-à big ri pàb ki á òrú. Bu-à hi má sa àràg tasa dari zyun.

⁴⁰ I byar-à Yusufu ma Nikodimu zìg ki Yesu, n pàb ku bu-à níng hi á òrú-à ni, n bing kà ku á jà mìmìg, àràg barà Yahudawaká ri sa kyann sai-à bá jì kibá.

⁴¹ Byar-à bá jì ku níng, da shi sig màhàn, mà da-à hi ni amir zyun shi sig áni big jì fig ma mpir áni bàna.

⁴² Amir-à hi shi yàr sig mà byar-à big shi sig. Barà í àyúnn-à Yahudawaká má sa vinn swambá áni, jirà abig shi ngàng àyúnn Asabar byar-à kyàr níng, í byar-à big zìg ki Yesu n yag sinn kà áni.

20

Yesu Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

(Mat 28:1-8; Mar 16:1-8; Luk 24:1-12)

¹ Ayúnn Ladi í pyimbyau yiyì níma bu yar fig ma bàna, sái Maryamu Magdaliya yag mà amir-à ni. Ku myàng abàn-à á nu amir-à ni big tìr dù rìghing.

² Ku shàr kàng bi mà shàu á byar Bitrus ma wùn sukà Yesu zyun-à Yesu ri zìm wàni. Ku dinya káníng rag, “Big zìg zu rìghing Shinn Luyí mà amir-à ni, yì yì fig byar-à big sinn sig kiwá bàna.”

³ Sái Bitrus ma wùn sukà-à hi dù n yag mà amir-à ni.

⁴ Big pyàná bidim pàr, big shàr yag ma shàu, ama wùn sukà-à níng shàr kab Bitrus í ni, n yag fòr jag rig ku mà byar amir-à ni.

⁵ Wùn sukà-à níng binn kir wann, n da myàng kà yag zuwá, ku myàng sig íri jà-à big bing kà sig Yesu áni níng, ama ku kà yag fig mà amir-à ni bàna.

⁶ I byar-à Bitrus bi ásimwá ni, n kà yag mà shar amir-à ni, ku myàng jà-à big sinn kà sig Yesu áni níng, wan wìr wann sig mà yau mà finn amir-à hi ni màhàn.

⁷ Jà-à big bing kà sig shinn Yesu áni níng, wan wìr wann fig á jà-à big sinn kà sig ku áni níng bàna, ama wan wìr wann sig byar zyun kìm.

⁸ Wùn sukà zyun-à nìm yag fòr jag sig mà amir-à ni níng, kà yag mà yau tinn. Ku myàng n bir pikyinn.

⁹ A sai-à níng hi, big yì byann fig wà jir Shìdun dang rag, wàníng má wu, má dù nann zu kàng ma yonki níng bàna.

¹⁰ I byar-à yann sukàwá big kàng yag rig mà lu-à ni.

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Maryamu Magdaliya
(*Mat 28:9-10; Mar 16:9-11*)

¹¹ Maryamu sar sig mà nu nkyun amir-à ni mà myann, mi ri kig. Ku kir wann n myàng kà yag amir-à.

¹² I byar-à ku myàng yann aswamká bu Shìdun mà wai pyànà sar sig màhàn ma jà mìmìg á byar-à big jì sig Yesu Kristi. Zyun sar sig á agunn-à và dun, zyun sar sig á agunn-à và tài.

¹³ I byar-à big dinya ku rag, “Uwà-à níng, wù ri kig í kai rà?”

Ku dinya káníng rag, “Ai big zìg rìghing Shinn Luyí, ò yì fig byar-à big zìg yag sig ku bàna.”

¹⁴ Barà ku dang jír-à níng, n sar vim bìr bi àdòníng, sái ku myàng Yesu sar sig ásimwá ni, ama ku yì fig wà í wàníng bàna.

¹⁵ Yesu bib ku n rag, “Uwà-à níng, wù ri kig í kai rà? Wù ri yàn kyann í ni rà?”

Ku dang rag, “Wà wa zìg sig òr Yesu í ni, á tiya mì byar-à à sinn sig, jirà ò yag zìg.” (Ku ri kyab rag, kó wàníng í mpìr-à ri myàng kwonn ma da-à hi.)

¹⁶ Yesu bar ku n rag, “Maryamu!” Ku myàng kàng bi zuwá, n bar wàníng á nu jir Yahudawaká ni, n rag, “Rabboni!” Yìr jír-à níng í malam.

¹⁷ Yesu dinya ku rag, “A pànn mì bàna, ò nai yag fig ma mà byar Tamí ni bàna. Ama á yag mà byar yann sukàkà bumí ni, á dinya big, mì ri nai yag mà byar Tamí ni, í Tabá tinn. I Shìdunmí, í Shìdunbá tinn.”

¹⁸ I byar-à Maryamu Magdaliya yag, n dinya yann sukàwá big n rag, ai ku myàng hing Yesu, wàníng dinya hing ku jír-à níng.

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Yann Sukàwá Big Nì
(*Mat 28:16-20; Mar 16:14-18; Luk 24:36-49*)

¹⁹ Ayúnn Ladi àkamzau yann sukà Yesu big shi sig mà tonn-à ni, n kig òm rìghing nu nkyun-à, jir kai bàna big ri shàr zinn àgbam mpìr Yahudawaká. I byar-à Yesu bi n sar kà áyaubá ni, n dinya big rag abig shi ítai.

²⁰ Barà ku dinya big àdòníng, ku tiya big vùwá ma gàuwá tinn, sái yann sukàwá big fig àjwár barà big myàng yì wà í Yesu.

²¹ Sái Yesu dinya jakàng big n rag, “Aning shi ítai. Barà Tamí swam bi sig mì níng, í barà mà swam yag òng àdòníng tinn.”

²² Barà ku dang àdòníng, sái ku vinn yag káníng wàu, n dang rag, “Aning zìg Awun Kyìkyàr Shìdun.

²³ Mpìrká na yafa ya big bu bibaibá, Shìdun yafa rìghing big, ama mpìrká na yafa ya fig big bu bibaibá bàna, Shìdun má yafa ya fig big bàna tinn.”

Yesu Mir Gbìb Zu á Pyànn Toma

²⁴ Toma, í wùn sukà zyun áyau yann sukàkà bu Yesu Kristi, ku í wùn òtài, ku bàna áyaubá ni sai-à Yesu bi níng.

²⁵ Sáí jáuwá big dinya ku n rag, big myàng hing Yesu. Ku dinya káníng n rag, sái kwa myàng hing àbànn kusa-à big dab bàg gban sig wàníng á vù-à ni níng, kwa du kà hing pwai vùwá áni mpyim, kwa pàb hing gàu wàníng tinn, í wà kwá ni zìm rag àjai. Wà ma í nímá bàna, kwá bir fig pikyinn áni bàna.

²⁶ Sai-à big dang jír-à níng fòr hing su awinyin, í byar-à yann sukàkà kà jakàng mà tonn-à ni. Toma kà áyaubá ni tinn. Big klg dim rìghing nu nkyun-à big shi sig áni níng. I byar-à Yesu kà bi á byar-à big shi sig níng, ku ma káníng shi sig í zyun. Ku dinya káníng rag, abig shi ítau.

²⁷ Ku dang jír ma Toma, ku rag, “A du kà pwai vùwú áyág, á myàng wàníng í vùmí, á zig bi vùwú, á tib á gàu òrmí, kada á sa rag yipyàr bàna. Ama bu-à mì ri zìm, á bir pikyinnwú á byarmí ni.”

²⁸ I byar-à Toma dang rag, “Wù í Shinn Lumí, wù í Shidunmí tinn.”

²⁹ I byar-à Yesu bib ku rag, “I jirà à myàng sig mì, í bu-à sa à bir sig pikyinnwú á byarmí ni rà? Shìdun má ya mpìrká myàng fig mì bàna, ama big bir hing pikyinn á byarmí ni, bu-à big ri zìm.”

Bu-à Sa Yohanna Ba Sig Tarkada-à Níng

³⁰ Yesu sa hing bu nìnànn nímá, á zu yann sukàkà buwá ni, ká zyun-à big ba kà fig á tarkada-à níng ni bàna.

³¹ Ama big ba sig káníng jirà aning bir pikyinn á byar Yesu ni barà ku í Almasihu Wùn Shìdun. Wà na bir hing pikyinn á zìnnwá ni, ná òg yonki kinn kinn.

21

Yesu Mìr Gbìb Zu á Byar Yann Sukàwá Big Káhi

¹ I byar-à Yesu mìr gbìb zu jakàng á byar yann sukàwá big mà Ayunn Tibariya. Wàníng í barà ku mìr gbìb zu sig áni:

² Yann sukà Yesu sùmpyànn shi kwonn sig í byar nzyun. Mpir káníng í Siman Bitrus ma Toma zyun-à big ri bar ku rag wùn ntài, ma Nataniel á finn swann Kana á jànn Galili ma yann Zabadi, ma mpìrká káhi pyàná áyau yann sukàkà ni.

³ Siman Bitrus dinya big rag, buwá kwá yag gban jái.

A byar-à níng hi, big dinya ku rag, “Yi ri zìm yá yag ma wù í zyun.” Big zu n yag kà á kòr-à ni, ama á fi-à níng hi, big gban fig bu bàna.

⁴ Barà byar-à bi kyàr, Yesu sar sig mà nu zàpìr-à ni, ama yann sukàwá big yì fig rag í ku bàna.

⁵ Yesu bib big n rag, “Jàumí big, ning pànn hing jái rà?”

Big zìm n rag, “Yi pànn fig kó bu nzyun bàna.”

⁶ Ku dinya big rag, “Aning vinn yag birginá á agunn vim nu kòr-à ni, ná pànn jái.” Big vinn yag n pànn jái, n gbar sar fig birgi-à bàna, jir kai bàna jáiká mònn kab gban.

⁷ Wùn sukà zyun-à Yesu ri zìm níng, dinya Bitrus rag, “I Shinn Luyí!” Barà Siman Bitrus fig àdòníng, ku zig jàwá n bir dim òrìwá ma kàhi, jir kai bàna ku sar sig mìr áyonn, n pìm kù kà á zàpìr-à ni.

⁸ Yann sukàkà káhi bi á kòr, big shi nonn fig mà nu zàpìr-à ni bàna. Big bi gbar birgi zyun-à mònn sig mà jái-à níng.

⁹ Barà big nann zu bi àdòníng, big myàng akan pyìr ma jái á shinn pyìr-à ni, ma agir brodi.

10 A byar-à níng hi, Yesu dinya big rag, “Ayau jáiká níng gban sig níng, aning zìg bi káhi.”

11 Siman Bitrus nann yag á kòr-à ni, n gbar zu bi birgi-à á myann, mònñ sig ma jáiká ñkwònñ ñkwònñ nímá, àràg àkunn 153. Kó barà jáiká hi nann sig wàni níng, birgi-à ka fig bàna.

12 Yesu bar big n rag “Aning bi ji buju.” A byar-à níng hi, áyau yann sukàká buwá ni, kó mpìr ñzyun bib fig ku rag, “Ku í ni rà?” bàna, jir kai bàna big yì hing í Shinn Lubá.

13 Yesu bi zìg agir brodi ma jái, n ya big.

14 Kwonn ma wàníng í wà wa sara wà Yesu bi á byar yann sukàwá big, á sai-à ku dù nann zu mà amir-à ni.

Yesu Bib Bitrus n Rag, “Wù ri Zim Mi Rà?”

15 Barà big ji vinn rìg buju àdòníng, sái Yesu bib Siman Bitrus rag, “Siman wùn Yohanna, wù ri zim mì hár kab bu mpìr káníng rà?”

Bitrus zim n dinya kàng ku rag, “Shinn Lumí, à yì hing àjai, mì ri zim wù.”

A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.”

16 Yesu bib ku bar kàun pyàná, n rag, “Siman wùn Yohanna, wù ri zim mì rà?”

Ku zim n dinya wàníng rag, “Shinn Lumí, à yì hing mì ri zim wù.”

Yesu dinya ku rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.”

17 Yesu bib jakàng ku kàun sara, “Siman wùn Yohanna, wù ri zim mì rà?”

A byar-à níng hi, pìkyinn Bitrus í bai rìg-à, jir abib-à Yesu bib ku kàun sara n rag, “Wù ri zim mì rà?” Sái ku dinya Yesu rag, “Shinn Lumí, à yì hing kó kai bidim pár, à yì hing mì ri zim wù.”

Yesu dinya ku n rag, “A myàng kwonn ma àdùnká bumí.

18 Mì ri dinya wù àjai, á sai-à wù í wùnshái, wù ri sa bu-à wù ri zim, wù ri yag byarká wù ri zim. Ama á sai-à wa kàng hing àwàutím, wá du yag wùwù, bá gbar dù nann zu wù, má zìg yag wù mà byar-à à zim fig bàna níng.”

19 (Barà Yesu ri dang àdòníng, ku ri tiya mpìrká íri ki-à Bitrus má wu zyun-à mpìrká má swam yan zinn Shìdun.) A byar-à níng hi, Yesu dinya ku rag, “A bàg bi mì.”

Bitrus Bib Yesu Abib á Shinn Yohanna

20 Bitrus myàng kàng bi zuwá, n myàng wùn suká zyun-à Yesu ri zim, ri kan bàg big. Wàníng í mpìr-à shi yàr sig ma Yesu á sai-à big ri ji buju, ku zyun-à dang rag, “Shinn Luyí, mpìr-à má wann tafinn wù í ni rà?”

21 Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku bib Yesu rag, “Shinn Lumí, ma mpìr-à níng má sa í kai rà?”

22 Yesu dinya ku rag, “Wà ma ri zim aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai rà? Buwú dáí, á bàg bi mì.”

23 Tai jír-à níng kàng kwib rìg mà byar mpìrká ri bàg Yesu, n rag wùn suká-à níng má wu fig bàna. Ama Yesu dang fig àdòníng bàna. Ku dang rag, “Wà ma zim hing aku shi hár sai-à ma kàng bi, bu-à du wù í kai rà?”

24 Mì Yohanna mì í wùn suká zyun-à fig sig jír-à níng ma sungmí, ñ myàng hing ma zumí, mì í àsàin-à ba sig jír-à á tarkada níng ni. Ayi yì rag jír-à níng í jír àbyann.

²⁵ Yi shi sig ma buká nìnnànn nímá wà Yesu sa sig. Mì ri kyab wà big nìm ma ba vinn rig hing big bidim pár, byar-à yi nìm má sinn tarkada káníng á dunyaru-à níng ni, nìm bàna.

Swàm Yann Aswamká Bu Yesu

Tarkada-à níng í Luka ba sig ní, mpir àsàin-à ba sig, “Jír Ajwár-à Luka Ba Sig.” Bu-à ku ba sig á tarkada-à níng ní, í jírà aku tíya mpirká barà mpirká zyun-à bàg jag sig Yesu níng dang kyann sig jír àjwár-à níng mà Urushalima, ma Yahudiya, ma Samariya, ma byarká kádà á dunyaru (Swàm Yann 1:8). Tarkada-à hi ri dinya yi barà Awun Shidun sa shang mpirká zyun-à bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni barà bá dang jír àjwár á byarká á dunyaru, zinn bàna. Tarkada-à hi ri tàg yi barà Awun Shidun ká á pikyinn mpirká ní, n myàng kwonn ma big áyau swàmbá ní. Tarkada-à hi ri tíya yi barà Jír Ajwár-à níng shi sig ma gbam barà má vim bir shu mpirká zyun-à ma bir hing pikyinn á byar Yesu.

Yesu Dang Rag Awun Shidun Má Bi

¹ Tarkadamí níng mì ri ba ya wù Tiyafalas. Ayau tarkadamí wà jijag ñ ba dinya sig wù bu-à Yesu rì sa sig, á sai-à ku kà jag swàmwá, ma jír wá ku rì tàg sig,

² hár sai-à Shidun bi zìg nann zu yag ku mà wai. Sai-à Shidun zìg nann yag fig ma ku bàna níng, ku ri shi mì ri dang jír ma gbam Awun Shidun, mì ri dinya vinn yann aswamwá big, ká ku shìg zu sig níng, jír wá.

³ Sai-à ku wu rìghing, n dù nann zu kàng, ku shi su dipyànà, ku ri zu á byarbá ní, mì ri tíya big shinnwá kàun nìnnànn nímá á gblì-à bá yì rag ku shi sig ma yonki. Ku ri dinya big jír barà Shidun má na kùrwá.

⁴ To, sai-à big ri shi kwonn í byar nzyun, ku dinya káníng rag, kada a káníng dù dà fim finnn swann Urushalima bàna. Ku rag, a káníng shi màhàn sái wà Tawá Shidun ma ya hing big Awunwá zyun-à ku rì dinya sig big rag, kwá ya big níng. Ku rag, “Bu-à Shidun má ya níng níng, í bu-à ñ rì dinya sig níng.

⁵ Wà Yohanna ri wau mpir dir batisma, ku ri wau ma zàpir. Ama su má nonn fig bàna, Shidun má wau níng dir batisma ma Awunwá.”

Yesu Dà Fim Rìg Big n Yag Mà Wai

⁶ Barà yann sukàkà ri shi kwonn ma Yesu, big bi bib ku rag, “To, Shinn Luyí, á dinya yi, tàma-à níng wá ya kàng mpir Israilaká gbam abig na kùr á jànnbá ní rà?”

⁷ Sái Yesu rag, “Í Tamí Shidun yì sig sai-à hi ní. Ku í àsàin-à ri sinn sai-à bu káníng má sa. Ama bu-à du níng ma kàhi bàna.

⁸ Sai-à Awun Shidun ma bi hing á shinn ná ní, ná shi ma gbam, í wà ná dang jír mí á byar mpirká shi sig á finnn swann Urushalima, ma jànn Yahudiya, ma jànn Samariya, hár ma agunn jànnká á dunyaru bidim pár.”

⁹ Barà Yesu dang kinn rìg jír wá àdòníng, sái big rag abig myàng níng, ku zu rìghing áyaubá ní, mì ri nann zu yag mà wai, akor bi bir òm rìg ku, big myàng fig rag ku bàna.

¹⁰ Big shi, big ri myàng nann zu yag zubá mà wai. Barà Yesu ri nann zu yag àdòníng, sái big rag abig myàng níng, mpir pyànà bi sar sig á pyànnbá ní. Mpir káníng wir sig jà mìmìg.

¹¹ Big bib yann sukà káníng rag, “Níng mpirká á Galili, sáshinn níng ri myàng nann zu yag zuná mà wai, í kai sa sig ní rà? Yesu zyun-à níng

myàng ku dù á byarná ni, n yag sig mà wài níng, ná myàng kwá kàng bi kàng áyau akor-à ni àràg barà ning myàng ku yag sig níng.”

Big Shig Zu Mpir-à Má Pyann Shinn Yahuda

¹² Barà yann sukàkà fig jír-à níng, big dù á Wùn Mwir Zaitun. Byar-à hi shi yàr sig mà finn swann Urushalima, fòr àràg mel zyun. To, big dù màhàn n kàng yag kàng mà finn swann-à ni.

¹³ Big fig jirà yag mà tonn zyun-à big mi ta bàg kwonn sig mà wai, í tonn byar-à big ri shi kyann áni. Yann sukà káníng hi í Bitrus ma Yohanna ma Yakubu ma Andarawus ma Filibus ma Toma ma Bartalamawas ma Matiyu ma Yakubu wùn Halfa ma Siman Zaloti ma Yahuda wùn Yakubu.

¹⁴ Mpir káníng bidim pár big ri kwonn nubá, mi ri vig kyann Shìdunbá í byar nzyun. Uwàkà káhi shi sig màhàn tinn. Ayau mpirká shi sig níng, zyun í Maryamu na Yesu, ma wunzà Yesu big.

¹⁵ Ayúnn zyun mpirká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á byar-à big ri vig kyann Shìdun. Big fòr hing mpir dib-sunnjin. Ayúnn-à hi Bitrus sar dù nann zu á wai, n dang jírwa.

¹⁶ Ku dang rag, “Wunzámí big, shi sig àràg í tonn, jir Shìdun aku shi àjai àràg barà big ba sig, wà zyun-à Awun Shìdun rì dang sig á nu Dawuda á jir shinn Yahuda zyun-à sa sig gbìb big pànn sig Yesu.

¹⁷ Big rì wànn kà sig ku áyauyí ni, ku rì sa sig swàm-à níng tinn.”

¹⁸ (Ku yag wann da ma bàì-à ku wann tafinn sig Yesu ma kàhi, n yag kù wann bi á bín mà da-à hi ni n kàng kir ma shinn, finnwá kyig, byaafigwá dònn zu rìg á myann.

¹⁹ Tai kiwá níng kàng kwib gban rig finn swann Urushalima bidim pár, big bar da-à hi á nu jírba ni n rag Alkadama. Yirwá í “Da àsà.”)

²⁰ “Jir kai bàna big ba sig á tarkada Zabura rag,

‘Abig sinn kàng luwá kànnfinn,

kada mpir aku shi áni bàna.’

Big ba sig á byar zyun n rag,

‘Abig ya swàmwá á vù mpir zyun kim.’

²¹ “To, barà sa sig àdòníng, ayi dig mpir zyun aku pyann shinnwá. Mpir-à níng hi ayi dig í zyun-à rì shi sig áyauyí ni, n myàng sig bu-à Yesu rì sa sig big zuwá.

²² Wato mpir zyun-à rii kyann big Yesu sai-à Yohanna rii wau mpirká dir batisma hár sai-à Shìdun bi zìg Yesu áyauyí ni, n zìg nann yag ku mà wai. I wà mpir-à hi má dinya mpirká barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki, àràg barà yi ri dang níng.”

²³ Barà Bitrus dang kinn rìghing jírwa àdòníng, sái big bi dang jír á shinn mpir pyànà. Yusufu zyun-à big ri bar ku zinnwá Barsaba. Zinn tawá í Yustus. Mpir-à wà wa pyànà níng í Matiyas.

²⁴⁻²⁵ To. I wà big bi vig Shìdun rag, “Shinn Luyí, wù ri myàng pikyinn mpirká bidim pár. To, áyau mpir pyànà káníng ni, á tiya yí wà zyun-à à shìg zu sig aku pyann shinn swàm-à Yahuda wùn aswamwú shàr tafinn, n yag wu sig níng.”

²⁶ I byar-à hi, big bi dab shasha. Shasha big dab sig níng pànn á shinn Matiyas. Sái big bi sinn kà ku áyau kyau yann sukàkà bu Yesu dwib agban zyun-à níng.

Awun Shìdun Bi Kà á Shinn Mpirká Bu Yesu

2

1 Ayúnn ùwài zyun big ri bar rag í Pentikos, barà àyúnn-à níng hi fòr, sái mpìrká ri bàg Yesu big bidim pár big kwonn shi sig í byar ñzyun.

2 Big ri shi, sái big rag abig fig níng, big fig nài gbam wàni, shi àràg í wàu zyun ngbam nímá ri gbár nì, wann bi mà wai, n gbar mònn lu-à big shi sig áni níng bidim pár.

3 Sái big myàng bu shi àràg anam pyìr bi, n yam gàb fim rìg á shinnbá ni bidim.

4 I byar-à hi Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni big bidim pár. Big bi dang nu jìrká káhi kim kim, nu jír-à big rì dang bab fig bàna. Big dang bar bu-à Awun Shìdun ya sig big abig dang.

5 Mpir Yahudawaká káhi shi sig á finn swann Urushalima big í mpìrká ri wib Shìdun, big bi sig byar kim kim kó áni á dunyaru bidim pár.

6 I byar-à big fig nài gbam mà wai àràg í wàu. Barà big fig àdóníng, big shàr kwonn bi gban rìg á byar káníng nì. Kó ni ri fig káníng ri dang nu jìrbá.

7 Mamaki pànn rìghing big, big rag, “Mpìrká ri dang jír-à níng bidim íri mpir Galiliká bàna rà?”

8 Sásinn yi ri fig kó ni ri dang jír big nu jírýí rà?

9 Yi shi síg nì mpir jànn kim kim. Yi mpir Partiyawaká, mpir Madayanawaká, mpir Ilamawaká, mpìrká á jànn Bagadaza, ma jànn Yahudiya, ma jànn Kapadokiya, ma jànn Pantas, ma jànn Asiya,

10 ma jànn Pirijjiya, ma jànn Pamfiliya, ma jànn Masar, ma jànn Turabus agunn finn swann Kurane, hár ma mpìrká á jànn Roma.

11 Yi bi sig yi yann Yahudawaká big ká í Yahudawaká bàna, ká ri bàg Shìdun àràg barà mpir Yahudawaká ri bàg. Ayauyí ni mpìrká káhi bi sig ma Karita ma Arabiya. Yi bidim pár yi ri fig big ri dang jír big nu jírýí, big ri dang bu ùwài-à Shìdun sa sig.”

12 Big sa mamaki, jír-à hi vù rìghing big átai, big bib bar òrbá rag, bu-à hi í kai rà?

13 Sái mpìrká káhi màmm jwann big, n dang rag, “Ai, káníng wa pyann sig shin, í bu-à sa níng.”

Bitrus Dinya Big Yir Bu-à Sa Sig

14 Sái Bitrus ma jàuwá big dwib agban zyun big sar dù nann á wai. Bitrus dang jír ngbam nímá. Ku dinya mpìrká kwonn shi sig níng rag, “Níng wunzámí big, mpir Yahudawaká ma mpìrká á finn swann Urushalima, aning shi akim, aning fig jírmi ñ dinya níng yir bu-à sa sig níng.

15 Mpir káníng wa pyann fig shin àràg barà níng ri dang níng bàna. Tàma-à níng í àsháu ajunndúbi, sa fig ma barà mpir má wa pyann shin bàna.

16 Bu-à níng myàng sig níng, í bu-à Yoila mpir-à rii dang kyann jir Shìdun, ku rì ba sig n rag,

17 ‘Shìdun rag, sai-à dunyaru ma nyàan vinn, kwá wir wann bi ya mpìrká bidim pár Awunwá má kà á kyinnbá ni. I byar-à yann wunùká bigná big yann uwáká bigná má dang jírwa.

I byar-à yann sukáká bigná má myàng bu-à big myàng bab fig á dunyaru bàna.

I byar-à àgbamká bigná má la la.

18 Hár kwá wir wann ya fàuká buwá big awunwá á àyúnn-à hi.

Kwá wìr ya wunù ma uwà bidim pár.

I wà bá dang jír wá.

¹⁹ Kwá sa swàm bu mamaki mà waisháu-à ni,

kwá sa á jinn ni tinn,

barà mpìrká má myàng gbamwá.

Bá myàng àsà ma pyìr ma azunn pyìr.

²⁰ Bá myàng àyúnn-à má kàng rig fi.

Bá myàng sòn-n-à má gbànn shi àràng àsà,

í wà Shinn Luyí má bi, àyúnn-à níng hi í àyúnn-à ùwài.

²¹ I wà kó ni ma vig hing Shinn Luyí a wàning myàng ashiwá, wàning má zìg zu ku.'

²² "Ning mpìr Israilaká, aning fig. Yesu mpìr á Nazarat í zyun-à Shìdun shìg zu sig ma shinnwá. Ku sinn sig wàning á pyànn ná ni, ku sa swàm bu mamaki á vù wàning ni, jìrà aning yì rag í ku swam bi sig wàning ni. Ning má, ning yì hing ku.

²³ Shìdun ya kà sig mpìr-à níng á vùnà ni. Ku yì rìghing bu-à ná sa wàning. Ku zìm síg nì àdòning. Ning zìg ku, n ya kà á vù mpìrká ri sa bu-à bibai abig dab bàg gbam ku á dir bìn, ku í wu rig-à.

²⁴ Ama barà ning gban rìghing ku níng, Shìdun bi gbar dù kàng ku ma yonki. Shìdun zìg zu rig ku áyau awa ki. Shar ki pànn sar fig ku bàna.

²⁵ I barà Dawuda rì dang sig áni á shinnwá ni. Ku dang rag,

'N myàng yì rìghing Shinn Lumí,

ku ri shi kyann á pyànnmí ni,

ku ri shi á vim numí ni,

barà kwá sa shang mì, má shàr fig kó bu zyun bàna.

²⁶ I bu-à sa pikyinnmí ri fig àjwár,

jírmí í jìr àjwár.

Kó ma wu má, má bir pikyinnmí á dirwú ni,

²⁷ jìr kai bàna n yì hing wá fim fig mì á shar ki bàna.

Wá fim fig mì wùn suká kyìkyàrwú a dírmí aku swàr bai bàna.

²⁸ A tìya sig mì gbìb yonki zyun-à kinn kinn.

Barà yi ma wù ri shi zyun níng, wá sa jwar pikyinnmí wàni.'

I jìr bu-à Dawuda ba sinn sig níng.

²⁹ "To, wunzàmì big, tàma-à níng má dinya ning jìr àjai á shinn yàkúyí Dawuda ni. Ku rì wu rìghing, big jì rìghing ku. Hár tàma-à níng, í barà amirwá shi sig áni áyág.

³⁰⁻³¹ Ama jír wá ku dang sig níng, ku dang sig jír á shinn Kristi. Ku rag, wàning í àsàin-à má dù nann zu kàng ma yonki, jìr kai bàna Dawuda í mpìr-à ri dang kyann jìr Shìdun. Shìdun rì dinya sig ku rag, kwá sinn kà mpìr zyun áyau yiwaiwá ni, wàning má na kùr ásimwá ni. I bu-à sa ku dang jír-à níng á shinn Almasihu, n dang rag,

'Bá fim fig wàning á shar ki bàna.

Dir wàning má swàr bai fig bàna.'

³² Mpìr-à níng hi í Yesu, Shìdun gbar dù kàng sig ku ma yonki. Yi má yi myàng hing.

³³ I wà Shìdun zìg yag ku mà wai. Ku yag shi sig á agunn vim nu Shìdun. Tàma-à níng Shìdun ya ku Awun Kyìkyàr àràng barà Shìdun gib sig nu rag kwá ya. To, bu-à ning ri myàng janá-à níng ma bu-à ning ri fig, í swàm Awun-à ku wìr wann bi sig.

³⁴ Dawuda nann zu yag fig mà wai bàna. Ama ku í àsàin-à dang sig rag, ‘Shinn Luyí Shìdun dinya Shinn Lumí rag, a wàníng shi agunn vim nuwá ni,

³⁵ sái wà kwa sinn kà hing mpìr azíbká bu wàníng á mìr bar wàníng ni.’

³⁶ “Jir wàníng, sànn sig mpìr Israilaká bidim pár abig yì rag í Yesu zyun-à ning dab bàg gbam sig á bìn-à ni, ku í zyun-à Shìdun shìg zu sig ku n sinn sig ku Shinn Luyí.”

³⁷ Barà mpìrká shi sig níng fig jir Bitrus àdòníng, í byar-à kyinnbá gib. Big bib Bitrus ma yann aswam kádà níng n rag, “Yá sáshinn rà, jàuyí big?”

³⁸ Bitrus dinya big rag, “Bu-à ná sa bàna, aníng fim bu pyírná, kó ni bidim pár aku wau òr batisma á zìnn Yesu Kristi jìrà a Shìdun yafa ning bu pyírná, í wà kwá ya ning Awunwá.

³⁹ Shìdun dang rag, kwá ya níng Awunwá, ning ma yanká bigná big. Hár ku rag kwá ya mpìrká swaibá kim kim, ká zyun-à kwá bar bi á byarwá ni.”

⁴⁰ I byar-à Bitrus dinya big jìr nìnànn nímá. Ku twìb big byur rag abig zig zu shinnbá áyau shwìn-à Shìdun má tìr bi á dunyaru.

⁴¹ Mpìrká fig sig jìrwá níng, big nìnànn nímá big bir hing pikyinn á jìrwá ni. I byar-à big wau rig big òr batisma. Ayúnn-à níng hi mpìr dubu sara swàb kà mi ri bàg Yesu.

⁴² Mpìr káníng ri shwann kyann buká yann aswamká bu Yesu ri tàg big. Big ri ji kyann buju bu-à big ri kyab pànn barà Yesu wu sig níng. Big ri vig kyann Shìdun. I bu-à big ri sa kyann kó ákaun.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Ri Shi Shubá Ani Ma Bar Dirbá

⁴³ Yann aswam káníng bó, big ri sa swàm bu mamakí nìnànn nímá. Hár bi sa bir mpìrká zinn wìr rig big bidim pár.

⁴⁴⁻⁴⁵ Mpìrká ká ri bàg Yesu big ri shi byar nzyun. Big zig kwonn buká big shi sig ma kàhi, big ri wann tafim, mi ri gàb fim ya kó ni bà-à bàkyinn barà kwá sa bu-à ku ri zìm.

⁴⁶ Su ma su bidim pár, big ri kwonn yag mà lu Shìdun. A lubá ni, big ri gàb fim buju-à big ri kyab pànn Yesu barà ku wu sig níng. Big ri ji buju ábir-à ni ma pikyinn àjwár.

⁴⁷ Big ri swam yan kyann Shìdun. Mpìrká ri zìm big. Su ma su Shìdun ri swàb kà ya big mpìrká ku zig zu sig níng.

Big Dàb Gbam Mpìr Dor Zyun

3

¹ Ayúnn zyun Bitrus ma Yohanna yag mà lu Shìdun àsháu sara àkamzau. I sai-à mpìrká ri vig Shìdun.

² Big yag fòr á nu nkyun zyun-à big ri bar rag, í Nu Nkyun-à Sisàn. Sái big myàng mpìr bar àkáb zyun, big mà zu kwonn sig ku big kàhi. Big ri swann bi kyann ku á byar-à hi. I wà ku ri vig kyann mpìrká ri kà kyann á lu Shìdun ni níng bu.

³ Barà Bitrus ma Yohanna bi fòr àdòníng, í wà ku myàng big n vig big bàì.

⁴ Barà big myàng ku àdòníng, Bitrus dinya ku rag, “A myàng yi.”

⁵ I wà ku myàng yag big, n myàng gbam sig big kyarr nímá. Ku ri kyab rag, kó bá ya ku bàì.

⁶ Sáí Bitrus dinya ku rag, “Bàì kàm, yi bàna big kàhi kó úzyun. Ama bu-à ò shi sig big kàhi í bu-à má ya wù. A zìnn Yesu Kristi mpìr á Nazarat, á dù á kyann kyonn.”

⁷ Sáí ku bi pànn wàníng á vìm nu-à ni, n gbar dù nann zu wàníng. Wàníng rag aku dù nann zu àdòníng, barwá í gbam rìg-à.

⁸ Ku pìm dù nann zu á wai, mi ri kyann rag kyonn. I wà ku ma káníng yag kà í zyun á lu Shìdun ni. Ku ri kyann, mi ri pìm kyann, mi ri yan Shìdun.

⁹ Barà mpìrká myàng ku ri kyann, mi ri yan Shìdun àdòníng,

¹⁰ big myàng yì rìghìng í ku àsàin-à ri vig kyann bu á Nu Nkyun Sisàn-à níng ni. Sáí big sa mamaki wàni. Big kyab barà ku gbam sig áni, big yì fig bàna.

Bitrus Dang Jir Yesu

¹¹ I byar-à hi big shàr kwonn bi á byarwá ni. Ku shi sig á Mitàb Sulemanu. Ku pànn gbam sig Bitrus ma Yohanna.

¹² Barà Bitrus myàng big shàr bi àdòníng, ku bib big jír n rag, “Mpìr Yahudawaká, sáshinn níng ri sa mamaki àdòníng rà? Níng ri kyab rag yi sa sig swàm bu mamaki-à níng big gbam shinnyí rà, kó níng ri kyab rag, í jirà yi mpìr sisàn rà?

¹³ Swàm-à níng í Shìdun bu yàkúyí sa síg ni. I Shìdun bu Ibrahim bu Ishaku bu Yakubu, ku ya sig wùn sukawá Yesu gbam bu ùwàì-à níng íni. Yesu-à níng hi, níng zìg ku n ya kà ku á vù Bilatus. Bilatus ri zìm á pìkyinnwá ni aku finn tafinn Yesu a wàníng yag, ama níng ngàng.

¹⁴ Yesu í mpìr kyikyàr, mpìr gwangga. Ama níng ngàng ku. Níng vig Bilatus aku finn tafinn ya níng mpìr agban ki-à níng.

¹⁵ I wà níng bi gban rìg àsàin-à ri ya mpìrká yonki-à níng. Ama Shìdun gbar dù kàng ku big yonki. Yi má, yi myàng hìng ma zuyí.

¹⁶ I jir zìnn Yesu í bu-à sa mpìr-à níng díg sig gbam òrúwá á dò jir pìkyinn bir á byar Yesu. Aníng myàng, mpìr-à níng ri myàng shi sig níng, níng yì hìng ku. Jir pìkyinn bir á byar Yesu ni, í bu-à sa ku díg sig gbam òrúwá, ku shi sig ítau á pyànn ná ni.

¹⁷ “To, wunzámí big, bu-à níng ma àgbamká buná sa sig Yesu níng, ò yì hìng, í jirà níng yì byann fig wà níng ri sá bu-à bibai bàna.

¹⁸ Sai-à rì níng, Shìdun dang jír á nu mpìrká ri dang kyann sig jírúwá n rag, kwá swam bi Almasihu, wàníng má bi wa shwìn. I wà tàma-à níng ku sa bu-à hi sa rìghìng àràg barà ku rì dang sig.

¹⁹ Bigné tàma-à níng aníng dà fim bu pyírná, aníng vim bìr bi á byar Shìdun, jirà aku tu kyàr bu pyìrká bigné pàr,

²⁰ jirà Shìdun aku sa tag wann pìkyinn ná. Kwá swam ya bi níng Almasihu zyùn-à ku shìg zu sig, wato í Yesu.

²¹ Wàníng má shi mà wai mà byarwá ni, sáí áyúnn-à ma màg hìng wà Shìdun má mànn kàng kó kai bidim pàr àpyú àràg barà ku rì dang sig á nu mpìrká rì dang kyann sig jírúwá níng, í mpìr kyikyàrká.

²² I barà Musa rì dang sig áni àdòníng. Ku dang rag, ‘Shinn Luyí Shìdun má swam bi mpìr-à má dang kyann jírúwá. Kwá swam bi wàníng àràg barà ku swam bi sig mì níng. Mpìr-à hi má zu áyau yiwainá ni. To sáí aníng wib jír-à kwá dinya níng.

²³ Mpir-à ma wib fig jír-wá bàna, Shìdun má wun zu rìg ku áyau mpirká buwá ni, má gban rìg ku.'

²⁴ Mpirká ri dang kyann sig jir Shìdun, kwonn ma Samaila, ma ká bi dang jir Shìdun ásimwá ni, big bidim pár big dang hing jír á shinn buká ri sa tàma-à níng.

²⁵ Ning í àsàinká dìg sig bu-à Shìdun rì dinya sig yàkúná big á nu mpirká rì dang kyann sig jír-wá. Shìdun dinya Ibrahim rag, 'Ayau yiwaiwú ni, má sa jwar pìkyinn mpirká á dunyaru bidim pár.'

²⁶ Shìdun shìg zu wùn sukawá Yesu n swam bi jag wàníng á byarná ni, jirà aku sa jwar pikyinn ná, jirà aning dà fim bu-à bibaiká ning ri sa."

Àgbamká Bar Bi Bitrus Ma Yohanna á Pyànnbá Ni

4

¹ Barà Bitrus ma Yohanna ri dang jír ma mpirká àdòníng, sái àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ma àgbam áyau mpirká ri myàng kwonn big lu Shìdun, ma mpir Sadukiyawaká, big bi á byar Bitrus ma Yohanna.

² Pìkyinnbá bai rìghing barà big fig yann aswamká ri dinya mpirká rag, Yesu dù nann zu kàng rìghing big yonki, mi ri tàg rag mpir ma wu hing kwá dù kàng big yonki àdòníng tinn.

³ Sái big pànn yann aswam káníng n kig kà big á tonn fi-à ni. Bu-à bir rìghing, bá dang jír-à akin.

⁴ Ama áyau mpirká fig sig jir yann aswam káníng, mpir nìnnànn nímá, big bir hing pikyinn á byar Yesu ni. Big fòr àràg mpir dubu swana.

⁵ Na kyàr byar-à, àgbam Yahudawaká ma shun àgbamká á finn swann-à ni ma malamká, big kwonn bi á finn swann Urushalima.

⁶ Big dìg Hanana àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu níng, ku ma Kayafa ma Yohanna ma Alizanda ma mpirká kádà, ká shi sig áyau yiwai àgbam-à níng.

⁷ Barà big kwonn bi àdòníng, sái big bar bi yann aswam pyànn káníng, n sinn káníng á pyànnbá ni, n bib káníng jír. Big rag, "Swàm-à ma jír-à níng ri dang níng, mpir-à ya sig ning gban-à níng í ni rà? Ning ri sa big zinn ni rà?"

⁸ Sái Awun Shìdun bi kà Bitrus á kyinn-à ni. Ku dinya big rag, "Ning àgbamká ma shun àgbamká,

⁹ wà na ri bib yi jír áshinn bu n̄sàn-à yi sa sig níng, barà yi dab gban sig mpir bar àkáb-à níng,

¹⁰ ning bidim pár aning yi, mpirká á Israila bidim pár abig yi tinn. Mpir-à ning myàng sar sig á pyànn ná ni níng, ku gban sig á zinn Yesu Kristi, mpir á Nazarat, wà zyun-à ning ri dab bàg gban sig á dir bín-à ni. Shìdun gbar dù kàng sig ku big yonki.

¹¹ Yesu í mpir-à big ba sig jír á shinnwá ni n rag, 'Abàn-à ning mpir ami tonnká,

ning myàng rag kinn fig bu bàna níng, í abàn zyun-à sànn kab sig kádà níng.'

¹² Zinn Yesu í zinn-à Shìdun ya sig yi ayi wim zu áni. Ayau dunyaru bidim pár, walai zinn-à Shìdun ya sig yi, yá wim zu áni bàna, sái zinn Yesu áwinwá ni."

¹³ I byar-à shun àgbamká myàng barà Bitrus ma Yohanna wim pikyinn, mi ri dinya big jír àdòníng, sái big sa mamaki. Big rag, mpir káníng kà fig

makaranta bàna, big í mpìr ùwài big bàna, sáshinn big ri sar mi ri dang íri swai jir yar àdòníng rà? I wà big yì byann wà káníng rii kyann ma Yesu.

¹⁴ Big bàna big gbìb barà bá sa yipyàr, jir kai bàna big myàng mpìr-à káníng dàb gham sig níng, sar sig á pyànnbá ni.

¹⁵ Sáí big dinya káníng rag, a káníng zu yag mà myann. I wà big dang byann jír bar òr̀bá.

¹⁶ Big rag, “Yá sáshinn big mpìr káníng rà? Kó ni bidim pàr á finn swann Urushalima yì rìghing bar bu-à big sa sig níng. Yá sa sar fig yipyàr bàna.

¹⁷ Ama ayi twìb big byur rag, kada abig dang jakàng jir Yesu á byar mpìrká ni bàna, jirà kada a jír-à hi yag mà pyànn bàna.”

¹⁸ I byar-à big bar bi kàng big n twìb big byur rag, daka janá-à níng kada abig dang jír á shinn Yesu ni bàna, abig tàg mpìrká jír big zinn Yesu kó tìti nímá bàna.

¹⁹ I byar-à Bitrus ma Yohanna dinya big rag, “Aning myàng, bu-à sà̀n kab sig á pyànn Shìdun, ayi sa bu-à Shìdun mà zìm rà, kó ayi sa bu-à ning ri dinya yì rà?”

²⁰ Buyí kàm, shi sig àràg í tonn ayi dinya mpìrká buká yì myàng Yesu sa sig, ma jír-à yì fig ku dang sig.”

²¹ I byar-à àgbam káníng twìb jakàng big byur wàni. I wà n fim big rag abig yag. Big ò̀g fig pyù-à bá sa káníng bu bàna, jir kai bàna mpìrká bidim pàr ri swam yan Shìdun á jir bu-à sa sig níng ni.

²² Mpìr-à big dàb gham sig níng, jiwá kab hing jì dipyà̀nà.

Yann Sukàkà Vig Shìdun Jirà Aku Sa Abig Wim Kyinn

²³ Barà àgbamká fim big rag abig yag níng, í byar-à big yag ò̀g jàubá, n dinya káníng jír bu-à àgbamká dinya sig big níng.

²⁴ Barà jàubá fig àdòníng, big bi vig Shìdun ábir-à ni. Big rag, “Shìdun, wù í kùryí, à mà̀m sig waisháu-à íni ma jà̀nn á jinn ni, ma níngká ùwài ma buká shi sig áni bidim pàr.

²⁵ Jír wú yàkúyí Dawuda ri dinya sig yì níng, Awunwú dinya sig ku ìni jirà ku í fàuwú. Ku rag,

‘Sáshinn mpìrká swai kim kinn àgùǹn àdòníng rà?

Hár big zìm abig sa swàm-à bibai, ama big sa yì fig bàna.

²⁶ Kùrká á dunyaru big kwonn sig nubá,

àgbamká ri kwonn nu tinn.

Big sa pyù-à bá nu kà̀nn big Shinn Luyí Shìdun ma Almasihu mpìr-à ku shìg zu sig níng.’

²⁷ Bu-à hi sa hing àjai. Yi myàng á finn swàn-à níng ni, kùr Hirudus ma Buntus Bilatus big kwonn nu ma mpìrká kim kim ma mpìr Israilaká bidim, jirà abig zìb wùn suká kyikyàrwú Yesu, zyun-à à shìg zu sig níng.

²⁸ Big kwonn í byar ñzyun n sa bu-à wù ma yarwú ma ghamwú à dang sig rag bá sa níng.

²⁹ Tàma-à níng, Shinn Luyí, á fig barà big ri dang wìr yì zinn. To, á ya yì, yì yann sukàwú gham ayi dinya mpìrká jír wú big kyinn wim.

³⁰ A sa ya yì ayi sa swàm big ghamwú big zinn Yesu fàu kyikyàrwú. A du bì vùwú, á sa bu mamaki, á dàb gham mpìrká.”

³¹ Barà big vig kinn rìghing Shìdun, sáí lu byar-à big kwonn shi sig níng, ning yàng yàng, í wà Awun Shìdun bi kà á pìkyinnbá ni. Big wim kyinn n dang jir Shìdun, zinn bàna.

Barà Mpìrká Bu Yesu Ri Shi Shubá

³² Mpìrká ri bir pikyinn á byar Yesu ni kyinnbá nzyun. Walai mpìr-à ri dim jáuwá bu-à ku shi sig ma kàhi, kó ni bidim pár ri sa swàm big bu jáuwá.

³³ Yann aswamká ri dang kyann jir Shìdun ma gbam ùwài nímá n rag, àjai Shinn Luyí Yesu dù kàng rìghing big yonki. Shìdun wìr kà ya big àsánwá.

³⁴ Ayaubá ni ashi bu zyun sa fig mpìr zyun bàna, jir kai bàna mpìrká ká shi sig big da, big lu, big ri wann tafinn, big ri zìg bi bài-à big wann òg sig níng,

³⁵ big ri ya á vù yann aswamká ni. I wà káníng zìg, n gàb finn ya mpìrká bàna ma bu á vùbá ni.

³⁶⁻³⁷ I byar-à mpìr zyun zinnwá í Yusufu, ku bi wann tafinn rìg dawá àdòníng, n zìg bi bài-à, n ya yann aswam káníng. Mpìr-à hi í mpìr á kyau yiwai Lawi. Big mà sig ku á jànn Kubrus. Big ri bar ku Barnabas, yir zinn-à níng, í mpìr-à ri dang gbam mpìrká pikyinn.

5

Hananiya Ma Safiratu Gim Ya Shìdun Nsáng

¹ Wunù zyun shi sig áni zinnwá í Hananiya. Wàwá í Safiratu. Wunù-à níng bi wann tafinn rìg dawá zyun, n zìg bài-à n ya yag yann aswamká bu Yesu. Ku rag wàníng í nànn bài da-à ku wann òg sig bidim.

² Asái ku tàmm jànn rìghing bài-à agunn vù zyun, kwá sa swàm áni. Wàwá yì rìghing wà ku tàmm sig bài-à níng. I byar-à ku zìg bài-à n bi ya yann aswam káníng.

³ I byar-à hi Bitrus bib ku rag, “Hananiya, sáshinn à fim Shaitan kà rìg á pikyinnwú ni hár à bi gim ya Awun Shìdun nsáng, í jir kai rà? A bi tiya yì bài dawú à rag í nànn bài-à à wann òg sig.

⁴ To, ní bib wù, sai-à à wann tafinn fig ma da-à hi bàna, í buwú bàna rà? To, wà à wann tafinn níng, bài-à í buwú, kó nímá bàna rà? To, ma bu-à sa wù à kyinnwú ni, à bi gim nsáng àdòníng í kai rà? A myàng. Nsáng-à níng à gim ya fig mpìr bàna, à gim ya sig Shìdun.”

⁵ Barà Hananiya fig jír-à níng àdòníng, sái ku kù wann á jinn ni, mì wu rìg-à. Mpìrká fig sig jír-à níng, zinn pànn big wàni.

⁶ Yann wunù gbánnká dù bi, n bi zìg jà, n bing kà ku áni, n zìg zu yag ku mà myann, mì jì rìg-à.

⁷ Sái ásim, fòr àràg awa sara, í wà wàwá í kà bi-à á byar Bitrus ni. Ku fig fig tai bu-à sa sig nuwá bàna.

⁸ I wà Bitrus bib ku rag, “A dinya mì jír àjai. Wàníng í nànn bài da-à níng wann òg sig rà?”

Sái wàwá dang rag, “Nn, í nànn bài-à hi bidim.”

⁹ Bitrus dinya ku rag, “Bu-à sa níng ma nùwú su kwonn sig nu aning tonn gban Awun Shìdun, í jir kai rà? To, á myàng. Mpìrká jì sig nuwú níng big kàng bi rìghing, big sar sig á nu nkyun-à ni. Bá swann yag rìg wù, n má yag jì rìg wù tinn.”

¹⁰ Sái big rag abig myàng níng, uwà-à níng kù wann á pyànn Bitrus ni mì wu rìg-à. I byar-à yann wunù gbánn káníng bi. Big myàng ku wu rìghing, í wà big swann zu yag ku mà myann, n yag jì kwonn ku big nùwá.

11 Mpirká fig sig jír bu-à sa sig níng, zinn pànn rìg big bidim pàr, hár ma mpirká ri bàg Yesu bidim.

Yann Aswamká Sa Swàm Big Gbam Shìdun

12 Yann aswam káníng big ri sa swàm big gbam Shìdun kàun nìnnàn nímá, áyau mpirká ni. Mpirká ri bàg Yesu big kwonn shi sig á Mitàb Sulemanu á byar lu Shìdun.

13 Mpirká ká ri bàg fig Yesu bàna níng, áyaubá ni walai mpir-à wim kyinn n ká áyau ká ri bàg Yesu. Ama mpirká bidim pàr ri wib big.

14 Bir mpirká nìnnàn nímá ri bir pìkyinn á byar Yesu ni, big nànn kab wàri. Wunù ma uwá bidim pàr.

15 A jir swàm-à yann aswam Yesu big ri sa níng, mpirká ri swann bi mpir dorká á syu ma á buná tinn, mi ri sinn á kur gbìb-à ni, jirà wà Bitrus ma bi wam zu yag, kó adindínwá má wir big á dir-à ni, bá gbam.

16 Mpirká na kàng kwib sig finn swann Urushalima áni níng, big nìnnàn nímá big swann bi sig mpir dorká tinn. Big ri zig bi ká wàu dab sig big. Big bidim pàr big gbam rìghing.

Agbamká Pànn Yann Aswamká n Ya Káníng Shwìn

17 Barà àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ku myàng swàm yann aswamká àdòníng, ku ma mpirká buwá ká shi sig áyau kyau Sadukiyawaká, big ri sa yann aswam káníng akyib.

18 I byar-à big bi pànn káníng n kig ká á tonn fi-à ni.

19 Ayúnn-à hi á fi-à ni, mpirká na jànn gban rìghing, sái wùn aswam Shìdun mà wai bi pù rìg nu nkyun tonn fi-à níng. Ku bi zig zu rìg yann aswam káníng, í wà n dinya káníng rag,

20 “Aning yag ma aning sar mà lu Shìdun ni. Aning dinya mpirká jir yonki àpyú-à Shìdun ri ya mpir.”

21 Barà yann aswamká fig àdòníng big dù í pyim byau yì nímá, n yag ká á lu Shìdun ni, mi ri tàg mpirká bu.

Agbam-à áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun, ma mpirká buwá bar kwonn àgbamká ma shun àgbamká bidim pàr, í wà big swam yag aswam mà tonn fi-à ni n rag, abig yag zìg bi yann aswam káníng á pyànnbá ni.

22 Mpirká yag fòr, big yag dìg fig yann aswamká á tonn fi-à ni bàna. Sái big kàng bi á byar àgbambá ni. Big dinya káníng rag,

23 “Yi yag mà tonn fi-à ni, yi yag dìg tonn-à shi sig ákúnn. Mpir gadiká ri sa gadi á nu nkyun-à ni. Barà yi yag pù tonn-à àdòníng, yi dìg fig kó mpir nzyun áni mà yau bàna.”

24 Agbam gadi-à níng, ma àgbamká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun fig jír-à níng, big kyab bu-à sa sig yann aswam káníng, big yì fig bàna.

25 Sái mpir zyun ká bi, n bi dinya big rag, “Aning myàng, mpirká nìng du ká sig á tonn fi-à ni níng, big shi sig mà lu Shìdun ni tàma-à níng. Big ri tàg mpirká bu màhàn.”

26 Sái àgbam gadi-à níng bi dù ma jàuwá big. Big yag màhàn, big yag dìg yann aswam káníng, n zig kàng bi káníng. Ama big pànn fig káníng big gbam bàna. Big ri shàr kada mpirká ma ta gban big ma abàn.

27 Big zig bi yann aswam káníng á pyànn shun àgbamká ni, í wà àgbam áyau mpirká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni dinya big rag,

28 “Yi twìb ning byur ùwài nímá rag kada aning dang jír á shinn Yesu ni bàna. Aning myàng bu-à ning sa sig. Jír-à níng mpìrká á Urushalima fig gban rìghing. Asái ning ri zìm aning sinn kàng yi abau á jir ki-à Yesu wu sig níng ni rà?”

29 Sái Bitrus ma yann aswam kádà níng dinya big rag, “Jír-à ning ri kan dim yi níng, wà yá wib mpìr, sàñ kab sig ayi wib Shìdun.

30 Bigné ning dab bàg gban Yesu á bín-à ni, ning gban rìg ku. Ama Shìdun bu yákúyí big gbar dù kàng rìghing ku big yonki.

31 Shìdun gbar dù nann zu ku, ku shi sig agunn vim nu Shìdun ni, ku shi síg nì àgbam, ku í àsàin-à má pinn zu mpìrká. I byar-à mpìr Israilaká má dig ghib-à bá dà fim bu-à bibaibá, bá vim bìr bi kyinnbá á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má yafa ya big bu-à bibaibá.

32 Yi yann aswam káníng, yi àsàinká myàng sig bu-à sa sig Yesu níng, yi big Awun Shìdun zyun-à Shìdun ri ya mpìrká ri wib ku.”

33 Barà shun àgbamká fig jír káníng àdòníng, big bai pikyinn wàni. Big nànn àgùn, big ri zìm abig gban rìg yann aswam káníng.

34 Sái àgbam zyun sar dù nann zu. Ku í malam. Mpìrká bidim pár ri wib ku. Ku í mpìr Farisi, zinnwá í Gamaliyal. Ku sar dù nann n rag, abig zig zu yag yann aswam káníng mà myann.

35 I wà ku dinya shun àgbamká ku rag, “Ning mpìr Israilaká, aning sa hankali big bu-à ning ri zìm aning sa mpìr káníng fa!

36 Sai-à ri níng yi myàng mpìr zyun bi, zinnwá í Tudas. Mpìr-à hi zìg kàng sig shinnwá rag ku í mpìr ùwài. Mpìrká kádà ri bàg ku, big sa hing àràg mpìr dari yina. Ama sai-à big bi gban rìg ku, mpìrká ri bàg ku níng í yam gáfinn vinn rìg-à, í nànn-à hi.

37 Asimwá ni, mpìr zyun á Galili bi kàng, zinnwá í Yahuda. Ku má, ku tonn gban mpìrká kádà ri bàg ku tinn, á sai-à big ri ba wànn mpìr. Sáì big gban rìg ku, mpìrká ri bàg ku níng í yam gáfinn rìg-à tinn.

38 Tàma-à níng áyau jir mpìrká ri bàg Yesu níng, bumí sàñ kab sig ayi zu rìg áyauhá ni. Wà jírba má í bu mpìr, má bai big shinnwá.

39 Ama wà ma í jir Shìdun, ná kan òm sar fig big bàna. Wàníng má shi àràg ning ri ghib shùr big Shìdun.”

I byar-à big zìm jir Gamaliyal.

40 Big bar kà bi yann aswamká, n yang káníng ashor, í wà n kan òm káníng rag, kada a káníng yag dang jir Yesu bàna kó shwiyí nímá. I byar-à big fim rìg káníng, káníng yag.

41 Barà big zu yag àdòníng, big fig àjwár á pikyinnbá ni. Big rag, big fòr hing wà abig wa shwìn jir shinn Yesu.

42 Big fim fig wà dang kyann jir á shinn Yesu ni bàna. Big ri yag su ma su mà lu Shìdun ni, big ri kà á lu mpìrká ni, mi ri tàg mpìrká, mi ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni rag ku í wà zyun-à Shìdun shìg zu sig.

6

Big Shig Zu Mpìr Sòmpyànn Jir Swàm Zyun

1 Ayau suká bó ni mpìrká nìnànn nímá ri bàg swàb kà Yesu. Mpìrká ri dang nu jir Helena ri zinn swau ká ri dang nu jir Ibraniyaká, n dang rag big ya fig uwà kíká bigbá buju bàna, ama big ri ya uwà kíká bu Ibraniyaka buju su ma su.

² Sáí yann aswam dwib agban pyànà káníng bar kwonn bi mpìrká ri bàg Yesu, n dinya big rag, “Sàn fig wà ayi fim wà dang kyann jir Shìdun, ma ayi kà áyau swàm buju gáfinn bàna.

³ Jir wàníng, wunzàyi big, aning shig zu mpìr sùmpyànà áyauná ni. Aning shig zu mpìrká Awun Shìdun mònn sig á kyinnbá ni ká zyun-à kó ni yì rìghing big í mpìr sísàn, big shi sig big yar, ma ayi ya kà swàm-à níng á vùbá ni.

⁴ Bu-à yá sa kyann buyí bàna, yá shi vig kyann Shìdun má dang kyann jir Yesu tinn.” Yann aswamká dinya mpìrká àdòníng.

⁵ Jírbá jwar ya hing mpìrká bidim pár. Sáí big bi shig zu mpìr sùmpyàn. Zinn mpìrká hi, zyun zinnwá í Istifanus. Awun Shìdun mònn sig á pikyinnwá ni wàni. Ku ri bir pikyinnwá ñzyun á byar Shìdun ni. Zyun í Filibus, zyun í Burukoras, zyun í Nikano, zyun í Timan, zyun í Barminas, zyun í Nikolas mpìr Antakiya. Ku í mpìr Yahudawa bàna, ama ku vim bìr mi ri bàg sù Yahudawaká.

⁶ I byar-à mpìrká big shig zu sig níng, big zig bi káníng á byar yann aswamká ni. I wà yann aswamká bi tib káníng vù á shinn-à ní, n bi vig Shìdun á shinn swàm-à káníng má sa níng.

⁷ I byar-à jir Shìdun ri yag mà pyànn. Mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Urushalima big nànn swàb kà yag mà pyànn, hár ma mpìrká ri twib swànn ya Shìdun bu níng, big nìnnàn nímá big ri bir pikyinnbá á jír-à hi tinn.

Big Pànn Istifanus

⁸ Istifanus í mpìr-à Shìdun shi sig á shinnwá ni, n ya sig ku gbam. Ku ri sa swàm bu mamaki á pyànn mpìrká ni.

⁹ Barà ku shi sig mi ri sa swàmwá àdòníng, sáí mpìrká kádà bi sa ku yipyàr. Mpìr káníng, sai-à rì níng big í fàu, ama tàma-à níng big shi sig big shinnbá. Big í mpìr Yahudawaká, big bi sig mà jànn Kurane ma jànn Iskandariya ma jànn Kilikiya, ma jànn Asiya. Big ri kà á tonn bìr kwonn zyun-à big ri bar rag, í tonn bìr kwonn bu mpìrká shi sig ma shinnbá. Big ri sa yipyàr big Istifanus.

¹⁰ Sáí Awun Shìdun ya ku yar bar bu-à kwá dinya káníng, hár káníng sa sar fig barà bá sa ku yipyàr bàna.

¹¹ Sáí big bònn ya mpìrká káhi bàì àjirà a káníng dang rag, wàníng ri dang sa bai zinn Musa ma zinn Shìdun.

¹² Barà mpìr káníng dang àdòníng, sáí big gbar dù mpìrká kyinn, í mpìrká á finn swann-à ni ma shun àgbamká ma malamká. I byar-à big bi pànn Istifanus, n zig yag ku á pyànn àgbamká ni,

¹³ Í wà n zìg bi mpìrká kádà jirà abig gim ñsáng á shinnwá ni. Káníng rag, “Mpìr-à níng ri dang sa bai lu Shìdun byar kyìkyàryí níng, mi ri dang sa bai doka Musa tinn.

¹⁴ Hár yi fig ku dang rag, Yesu mpìr á Nazarat má dab gbànn rìg tonn-à níng, hár n má vim bìr bu-à Musa ri dinya sig yàkúyí big rag, ayi sa níng.”

¹⁵ Barà big dang àdòníng, sáí mpìrká màhàn bidim pár myàng gbam sig Istifanus zu kyarr. Sáí big myàng mùnnpyànnwá shi sig àràg í bu wùn aswam Shìdun mà wai.

1 I byar-à àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun níng, ku bi bib Istifanus rag, “Bu-à mpìrká dang sig á shinnwú ni níng, í àjai rà?”

2 I byar-à Istifanus dang rag, “Wunzámí big ma àgbamká, aning fig jírmi. Sai-à ri níng Shìdun mpìr ùwài mìr gbìb zu bi á byar yàkúyí Ibrahim ni, á sai-à ku shi sig mà jànn Bagadaza ku yag fig ma mà jànn Harana bàna.

3 I byar-à Shìdun bi dinya ku rag, ‘Ibrahim, á dù á jànn-à à shi sig áni níng, á dà fim yiwaiwú big, á yag shi mà jànn zyun, jànn-à má tiya wù.’

4 I byar-à Ibrahim dù, n zu rìg á jànn Kaldiya, n yag shi mà jànn Harana. Sái tawá í wu rìg-à. I wà Shìdun tìr yag ku á jànn zyun ni, í jànn-à tàma-à níng níng shi sig áni.

5 Shìdun ya fig ku byar, byar-à má shi buwá bàna. Shìdun ya fig ku kó byar zyun shwiyí nímá bàna. Ama Shìdun gib nu ma ku rag, kwá ya wàníng jànn-à má shi bu wàníng ma bu yiwai wàníng ásim wàníng ni. Sai-à Shìdun gib nu ma ku níng, ku bàna ma wùn.

6 Shìdun dinya ku rag, ‘Swaiká buwú má yag shi kyinn á jànn zyun ni, jànn-à hi í jànnbá bàna. A jànn-à hi ni, bá kàng í fàu àsàin jànnká, káníng má ya big shwìn hár ji dari yina.

7 Wà ba shi hing màhàn ji dari yina, í wà má ya pyann kàng mpìrká ri ya big shwìn níng, shwìn tinn. I wà swaiká buwú má zu á jànn-à hi ni, n má bi wib mì á jànn-à wà shi sig níng.’

8 I byar-à Shìdun tiya Ibrahim jur kyag barà bá kyab pànn nu-à ku gib sig níng. I byar-à Ibrahim bi mà Ishaku. Su wàníng fòr awinyin, í wà ku kyag rìg wàníng jur. I wà Ishaku bi mà Yakubu, n bi kyag rìg wàníng jur-à tinn. I wà Yakubu bi mà yann dwib agban pyàná, n bi kyag rìg káníng jur àdòníng tinn. Yanká dwib agban pyàná níng, í yàkúyí big.

9 “Áyau yann káníng ni, sái big bi sa rìg wùntunbá zyun akyib. Zinnwá í Yusufu. Shunwòwá big zìg ku n wann tafinn yag rìg ku mà jànn Masar, ku yag shi shu fàu màhàn. Ama Shìdun shi sig á shinnwá ni.

10 Barà ku shi shu fàu àdòníng, Shìdun bi zìg zu ku áyau shwìn bu-à ku ri wa níng. Sai-à big zìg bi ku á pyànn kùr Firauna, kùr ùwài-à á jànn Masar níng, Shìdun sa jìrà a Firauna zìm Yusufu, a wàníng myàng Yusufu mpìr yar. I byar-à Firauna bi sinn Yusufu a wàníng shi àgbam áyau luwá ni ma jànnwá bidim pár.

11 I byar-à amor bi kà á jànn Masar ma jànn Kanana á byar-à shunwòwá big shi sig níng. Mpìrká ri sa shi dir wàni. Yàkúyí big big ri yàn kyann buju-à bá ji, big dìg fig bàna.

12 Barà Yakubu fig big rag, buju shi sig mà jànn Masar, í byar-à ku bi swam yag yannwá big màhàn. I yàkúyí big, í kyonn-à wà wa zyun.

13 Kyonn-à wà wa pyàná, sái Yusufu dinya shunwòwá big n rag ku í wùntunbá. Ku dinya Firauna jír á shinn shunwòká buwá ni.

14 I byar-à Yusufu swam dinya tawá Yakubu rag, a wàníng bi á byarwá ni á jànn Masar, wàníng ma mpìrká á lu wàníng ni bidim pár. Mpìrká hi, big yag hing mpìr dìb-sara agban dwib agban zu á myann swana.

15 I byar-à Yakubu ma mpìrká buwá big dù n yag mà jànn Masar, n yag shi màhàn. Hár ku shi n wu rìg màhàn, kwonn ma yàkúyí big, big wu rìg màhàn.

16 Big zìg kàng yag kibá mà Shakima á jànn Kanana, n jì big mà amir-à Ibrahim wann sig ma bàì á vù yannká bu Hamur.

17 “Barà su-à nyàan màg rag wà Shìdun má sa bu-à ku rì gib ya sig Ibrahim nu níng, í byar-à mpìrká buyí mà Masar big mà jwàr swàb kà wàni.

18 Asim mpìr zyun kim bi na kùr mà Masar. Mpìr-à hi yì fig Yusufu bàna.

19 Ku lir jì mpìrká buyí, hár n ya big shwìn úwài níma. Ku du kà big rag, abig tafinn rig yann àjannká bigbá jirà a káníng wu rig.

20 Sai-à níng hi, í sai-à big mà Musa, í wùn zyun-à Shìdun ri myàng shi sig wùn òsàn níma. Big ri myàng kwonn ma ku mà lu-à ni hár ku fòr sònn sara.

21 A byar-à níng hi big zìg zu rìg ku á lu-à ni. I byar-à wùn kùr, í wùn uwà zyun ku bi zìg Musa, n sinn kàng wàníng a wàníng shi wùnwá, n pyag gbam wàníng.

22 I byar-à big bi tàg Musa yar bu-à mpìr Masar ri sa bidim pár. Jírwá ku ri dang ma swàmwá ku ri sa bidim, ri tiya mpìrká ku shi sig ma yar.

23 “Sai-à Musa fòr jì dipyàna, sái bi kù kà ku á kyinn-à ni aku yag bib kà yiwaiwá big mpìr Israilaká.

24 Ku yag dig mpìrwá zyun ri wa shwìn á vù mpìr Masar zyun ni. Barà ku myàng àdòníng, ku kà nu mpìrwá n dab pyann kàng mpìr Masar-à níng, n bi gban rig wàníng.

25 Ku wà sig rag kò yiwaiwá big yì hing wà barà Shìdun ya sig ku gbam barà kwá zìg zu big, ama káníng yì fig bàna.

26 To, byar-à bi kyàr, Musa yag dig mpìr Israila big pyàna, káníng ri ngang ngain bar dírbá. Ku ri zìm aku gbar jùn kwonn káníng. Ku rag, ‘Aning myàng, yiwainá ízyun. Bu-à sa ning ri ngang ngain bar dírná í jir kai rà?’

27 Sái zyun-à ri ya jàuwá shwìn níng, í tìr kann rig-à Musa akur, n rag, ‘Mpìr-à sinn kà sig wù á shi àgbam má á gib jír á shinnyí ní í ni rà?’

28 Kó wù ri zìm á gban rig mì àràg barà nà níng wù nà gban sig mpìr Masar níng rà?’

29 Barà Musa fig jír mpìr-à níng àdòníng, ku shàr dù rìg á jànn Masar ni, n yag shi rig kyinn mà jànn Madayana. A jànn-à níng hi, ku bi mà yann wunù big pyàna.

30 “Ku shi màhàn jì dipyàna. Su zyun ku yag mà yau awúnna mà agunn shinnkwinn Sinai. I byar-à wùn aswam Shìdun mà wai bi tàg shinnwá á byarwá ni áyau pyir-à ri swànn akyar bu.

31 Musa myàng pyir-à ri swànn níng, bu-à hi ya rìg ku mamaki. Ku yag yàr màhàn jirà aku myàng. Barà ku nyàan fòr màhàn, sái ku fig nài jir Shìdun.

32 Wàníng dinya ku rag, ‘I mì Shìdun bu Ibrahim ma Ishaku ma Yakubu, yàkúká buwú wàri.’ A byar-à hi, dir Musa zwab kàg kàg kàg. Ku myàng yag fig zuwá mà byar pyir-à hi bàna.

33 I byar-à Shìdun dinya ku rag, ‘Musa, á wan zu tabarwú. Byar-à à sar sig níng, í byar kyikyàr.

34 I bu jau bàna, mì ri myàng mpìrká bumí mà jànn Masar barà big ri kig shwìn-à big ri wa níng, í bu-à sa ò wann bi sig jirà ní zìg zu big áyau-à ni. Mì ri zìm á bi ní swam yag wù mà Masar.’

35 “Musa-à níng, í zyun-à mpìr Israilaká ri ngang sig ku níng, big ri rag, mpìr-à sinn sig ku àgbambá ma agib jírba í ni rà? Musa-à níng, í zyun-à Shìdun swam yag sig ku aku shi àgbambá aku zìg zu big áyau shwìnbá

ni, àràg barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya sig ku jír áyau akyar bu rag aku sa níng.

³⁶ Ku sa bu mamaki mà Masar, n zìg zu rìg big á jànn Masar. Ku sa bu mamaki á zàpìr zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn, n sa mà awúnn-à ni hár ji dipyàna.

³⁷ Musa-à hi ku í àsàin-à dinya sig mpìr Israilaká rag, Shìdun má swam ya bi big mpìr zyun àràg barà wàning swam bi sig ku níng. Mpìr-à hi má shi íni àsàin-à má dang kyann jir Shìdun. Mpìr-à hi má zu bi áyaubá ni.

³⁸ Musa í àsàin-à Shìdun sinn sig má myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun ma kyonná áyau awúnn. I Musa-à wùn aswam Shìdun dinya ku jír mà shinnkwinn Sinai. Ku shí ni Musa zyun-à Shìdun rì dinya sig ku jir yonki, hár ku zìg n ba sig jír-à hi jir shinnyí, yi mpìrká wà tàma-à níng.

³⁹ “Ama yàkúyí big ngàng wà bá fig jírwa. Big ngàng rìghing ku, mi ri zim abig kàng yag kàng mà jànn Masar.

⁴⁰ I byar-à big vig Haruna rag, a wàning mànm ya big bu sinnká bá wib, buká má kà jag big à pyànn. Big rag, jir kai bàna Musa zyun-à zìg zu bi sig big mà jànn Masar níng, big yì fig bu-à sa sig ku bàna.

⁴¹ Asai-à níng hi, í wà big bi yìg àsháu zyun àràg í wùn nai, mi ri twìb swànn bu á pyànnwá ni, mi ri wib àsháu-à hi àràg í Shìdun, big fig àjwár bu-à big sa sig ma vùbá, big sa buki, n sa àyán ma kàhi.

⁴² I wà Shìdun bi ya big kwìb, n zìg zu rìg vùwá áyaubá ni abig wib asuswirká àràg barà mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á tarkada n rag,

‘Níng mpìr Israila, ji dipyàna níng shi sig mà awúnn-à ni,
níng ri gib gban wì,

mi ri twìb swànn bu, níng ri yá ni ra?

Níng ya fig mì bàna.

⁴³ Níng swann sig apìg-à níng sa sig ma wau,

wà níng sinn kà sig bu sinn ná Molek áni,

ma bu sinn ná wà níng ri bar Ramfan,

wà níng sa sig àràg asuswir.

Níng yìg sig bu káníng, mi ri wib sòr big, n ngàng wà ná wib mì.

Jir wàning má du kà abig zìg yag rìg níng mà jànn Babila,

hár bá zìg wam zu yag níng mà pyànn.’

⁴⁴ “Yàkúyí big rì shi sig mà awúnn-à ni nonn hing. Big rii swann kyann kwonn ma apìg wau, wà ri tàg rag Shìdun shi sig mà byar-à níng hi. Big sa sig apìg-à hi ábibir àràg barà Shìdun tiya sig Musa aku sa.

⁴⁵ Asim, yàkúyí big í àsàinká zìg pyann kàng sig apìg-à níng ásim tabá ni, big swann kwonn ma kàhi á sai-à big yag kwonn ma Joshuwa, n zìg jànn-à Shìdun kan zu sig mpìrká áni níng. Apìg-à hi shí mà jànn-à bó hi ni hár sai-à Dawuda bi na kùrwá.

⁴⁶ Dawuda bó, Shìdun ri fig àjwárwá. Ku í àsàin-à yàn sig gbìb-à kwá mi ya Shìdun bu Yakubu tonn.

⁴⁷ Ama wùnwá Sulemanu í àsàin-à mi ya sig Shìdun tonn-à hi.

⁴⁸ “Shìdun úwài, ku ri shi fig á lu-à mpìr mi sig bàna. I barà Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun níng, ku dang rag,

⁴⁹ ‘Shìdun dang rag, byar-à mà wai shi sig í byar-à má shi wann.

A jinn ni bó, í byar-à má sinn wann bi barmí.

To, wà má àdòning, í swai lu-à wà áni, mpìr má mi ya mì rà?
Byar-à má shi ngàng awunmí shi sig áni rà?

⁵⁰ Bu káníng bidim pá r í mì ò màm fig ni bàna rà?"

⁵¹ "Níng í mpìr sung gban big, níng í mpìr kyinn kylykàr bàna. Níng í mpìr sung àkúnú big. Níng ri sa àràg barà yàkúná ri sa sig, níng má, níng ri ngàng kyann Awun Shìdun.

⁵² Mpìr adang kyann jir Shìdun zyun-à yàkúná big ya fig ku shwìn bàna í wà áni rà? Yàkúná big gban mpìrká Shìdun swam bi sig, ká rì dinya sig big jír á shinn Mpìr Sisàn zyun-à má bi. Tàma-à níng, níng zib mìrwá n gban rig ku.

⁵³ Níng í àsàinká Shìdun ya sig yàkúná dokawá á vù yann aswamká buwá ni mà wai, ama níng wib fig kàhi bàna."

Big Ta Gban Istifanus Ma Abàn

⁵⁴ Barà mpìr àgbamká fig jír-à Istifanus dang níng, í byar-à big nànn rìg àgùn wàni, n zwàm kà vù á nginnbá ni, pikyinnbá bai rìghing.

⁵⁵ I byar-à kyinn Istifanus mònn rìg ma Awun Shìdun. Ku myàng nann zu yag zuwá mà wai, n myàng barà Shìdun shi sig ma awài. Ku myàng Yesu sar sig àgùn vìm nu Shìdun ni.

⁵⁶ I byar-à ku dinya mpìrká rag, "Aning myàng, mì ri myàng waisháu-à ri pù finn, wùn mpìr jíkwìnn sar sig àgùn vìm nu Shìdun ni."

⁵⁷ Barà ku dang àdòning, shun àgbamká níng kinn dang nài gban, n zig vù n bir òm á sungbá ni, n shàr kwonn yag mà byarwá ni sa wáb.

⁵⁸ Big gbar ta zu yag ku mà kwìmm lu-à ni, n ta ku abàn. Mpìrká ta sig ku abàn níng, big sìn sig jàbá á vù wùn suká zyun big ri bar zìnnwá Shawulu.

⁵⁹ Big ta Istifanus ta ta. I byar-à ku dang rag, "Shinn Lumí Yesu, á zìg rìg awunmí."

⁶⁰ Ku binn kir wann á jinn ni, n bar nài ngbam nímá n vig Shìdun rag, "Shinn Lumí, á sa pyann kàng mpìr káníng bu á dò jir bu pyir-à big sa sig mì níng ni bàna." Barà ku dang àdòning, í byar-à yonkiwá í zu rìg-à.

8

Shawulu Ya Mpìrká Bu Yesu Shwìn

¹ Shawulu zìm hing barà mpìrká gban sig Istifanus.

Ayun-à níng hí shwìn úwài nímá dù á shinn mpìrká ri bàg Yesu, ká shi sig á finn swann Urushalima. Big bidim pá r shwìn-à hí kan yam gáb finn yag rìghing big mà agunn jànn Samariya, ma jànn Yahudiya. Sái dà sig rag yann aswamká.

² Sai-à big gban Istifanus mpìrká kádá í mpìr awib Shìdun big bi jì ku, hár n kig nài kiwá wàni.

³ Shawulu bi, mì ri sa bai shu mpìrká ri bàg Yesu. Ku bi, mì ri kà lu lu, mì ri gbar zu wunù big uwà, mì ri kig kà big á tonn fi-à ni.

Big Dinya Mpìr Samariya Big Jir Yesu

⁴ Mpìrká big kan yam gáb finn sig níng, big bidim pá r, byar-à ba yag bidim pá r, big yag mì ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu.

⁵ Mpìr zyun big ri bar Filibus, ku dù n yag mà finn swann zyun á jànn Samariya, ku dinya mpìrká mànhàn jir Kristi zyun-à Shìdun swam bi sig níng.

⁶ Barà mpìrká fig bu-à Filibus dang sig níng, sái big gang sung, big zìg bi pikyinnbá abig fig jír-à ku ri dang níng, jir kai bàna big ri myàng bu mamakiká ku ri sa níng.

⁷ Wàuká ri gàb òr big mpìrká big dab sig níng mi ri yan yán. Mpìrká ká barbá ri wúwa, big ká vùká ma barká wu tàg rìghing níng, bidim pár big gbam rìghing.

⁸ Sái mpìrká mà finn swann-à ni big fig gban rìg íri àjwár.

⁹ A finn swann-à níng hi, mpìr zyun shi sig áni zinnwá í Siman. Ku í mpìr subu. Swàm-à ku ri sa níng ri ya mpìrká mamaki. Hár ku gbar dù shinn rag, ku í mpìr úwài.

¹⁰ Mpìrká á finn swann-à níng hi bir pikyinn á bu-à ku ri sa, àgbam ma yann wùnshái bidim pár. Big rag bu-à níng í gbam Shìdun.

¹¹ Swàm subu-à ku ri sa níng, mpìrká ri bàg ku, jir kai bàna nonn hing ku ri sa subu-à hi.

¹² Ama barà Filibus dinya big jír barà Shìdun má na kùrwá, n dinya big jir Yesu, í wà big bir pikyinn áni, wunù big uwà bidim pár, big wau rìg òr batisma.

¹³ Hár Siman ma shinnwá má, ku bir pikyinn tinn. I byar-à big wau ku òr batisma. I wà ku bàg kyann Filibus. Ku ri myàng swàm bu-à wàníng ri sa kyann, hár ku ri sa mamaki.

¹⁴ Sái yann aswamká bu Yesu á finn swann Urushalima big fig tai rag, mpìrká mà finn swann Samariya zig rìghing jir Shìdun. Sái big swam yag Bitrus ma Yohanna mà byar-à hi ni.

¹⁵ Barà Bitrus big yag fòr màhàn, big vig ya káníng Shìdun rag Awun Shìdun aku bi ká á shinnbá ni,

¹⁶ jir kai bàna Awun Shìdun-à hi bi fig ma á shinn mpìr zyun áyaubá ni bàna. Sái dáí big wau sig big òr batisma ma zinn Shinn Luyí Yesu.

¹⁷ I byar-à Bitrus ma Yohanna tib wann big vù á shinn-à ni. I wà Awun Shìdun bi á shinnbá ni.

¹⁸ Siman myàng barà big ya Awun Shìdun á byar mpìrká ri bàg Yesu á sai-à káníng tib wann vùbá á shinn mpìrká ni, sái ku bi du ya káníng bàí

¹⁹ n rag buwá ku ri zìm a káníng ya ku gbam-à big ri sa swàm ma káhi níng tinn, àjirà wà kwa tib hing mpìr vù á shinn-à ni, a wàníng òg Awun Shìdun.

²⁰ Sái Bitrus dinya ku rag, “Wù big bàiwú í zyun bidim pár aning bai rìg, jir kai bàna à sinn sig á pikyinnwú ni bu-à Shìdun ri ya átai, buwú wà wann big bàí.

²¹ Bu-à du wù ma swàm-à níng bàna, jir kai bàna pikyinnwú shi fig òsàn á pyàn Shìdun ni bàna.

²² A dà fim rìg bu-à bibai-à wù ri kyab á pikyinnwú ni níng, á vig Shìdun. Kó káhi kwá yafa ya wù bu pyírwú níng.

²³ Mì ri myàng wù, wù í mpìr akyib. Bu-à bibai pàn gbm rìghing wù.”

²⁴ Sái Siman rag, “Aning vig ya mì Shìdun jirà kada bu-à ning dang sig níng ma pàn mì bàna.”

²⁵ Bitrus ma Yohanna big dinya mpìrká á Samariya jírba barà big myàng sig Yesu, n dinya káníng jir Shìdun bidim pár. Sái big dù, n kyann á kauyéká shi sig á jàn Samariya, mì ri dang jir àjwár á shinn Yesu. Hár big kyann, n yag fòr mà Urushalima.

26 Ayúnn zyun wùn aswam Shìdun mà wai bi òg Filibus, n dang jír ma ku. Ku dinya Filibus rag a wàníng dù a wàníng yag zu gbìb zyun, gbìb-à zu sig mà Urushalima, n yag sig mà finn swann Gaza. I gbìb awúnn zyun.

27 Sáí Filibus dù, n zu gbìb-à níng hi. Ku ri yag á gbìb-à ni, sái ku yag òg kwonn big mpìr zyun, í mpìr Habasha. Wàníng bàna ma òr. Mpìr-à hi shi sig nì àgbam àsàin-à ri sinn gbam bàì á jànn-à bó hi ni. Ku ri sa swàm kùr-à màhàn, kùr-à hi í uwà zyun big ri bar ku Kandekatu. Wunù-à níng hi yag sig mà Urushalima jirà aku wib Shìdun màhàn.

28 Wunù-à níng hi shi kà sig áyau keke zyun ni, vinnká ri gbar yag ku. Ku ri kàng bi mà Urushalima. Ku ri yag, ku ri jangga jír-à Ishaya ba sig áyau jir Shìdun ni.

29 I byar-à Awun Shìdun dinya Filibus rag, a wàníng yag òg mpìr-à níng, ma a wàníng kyann yàr agunn keke-à ni.

30 Filibus shàr yag shàu, n yag fòr mà byar wàníng ni. Ku fig wàníng ri jangga tarkada-à hi. Sáí ku bib wàníng rag, bu-à wàníng ri jangga níng, wàníng fig yì hing rà?

31 Wàníng rag, “Sáshinn má fig yì rà? Wà mpìr zyun ma tàg fig mì bàna, má yì fig bàna.” I byar-à ku dinya Filibus rag, a wàníng nann kà, aku ma wàníng shi zyun á vinn àkar-à ni.

32 Byar-à wàníng ri jangga níng big ba sig jír rag,

“Big ri gbar ya ku àràg àdùn bá zig yag mà byar-à big ri gib gban.

Aràg barà big ri wann zu wài àdùn, àdùn ri pù fig nu bàna níng, wàníng má, í barà ku pù fig nuwá bàna tinn.

33 Big zig kàng rìg ku á sim, big sinn kàng ku àràg ku í mpìr bàna.

Byar-à big wà sig ku kwonn-à níng, big wà fig ku ábibir bàna.

Barà zuwá bàna á dunyaru níng, mpìr má yì fig yann adawá big bàna.”

34 Barà àgbam mpìr-à níng jangga kinn rìg jír-à hi, sái ku bib Filibus rag, “Bu-à mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun dang sig níng, ku dang síg shinnwá rà, kó ku dang sig mpìr zyun kim rà?”

35 Sáí Filibus dinya ku yir jír á shinn bu-à ku ri jangga níng ni. N dinya rìg ku jir àjwár-à á shinn Yesu ni.

36 Barà big ri yag, sái big yag òg zàpìr á gbìb-à ni. Agbam mpìr-à níng rag, “Filibus, zàpìr shi sig níng, bu-à má kan òm wà á wau mì òr batisma í kai rà?”

[
37 Filibus dinya ku rag, “Wà wa bir hing pìkyinn rízyun á byar Yesu ni, má wau wù òr batisma.”

Agbam-à níng rag, nn, ku bir hing pìkyinn rag Yesu Kristi í wùn Shìdun.]

38 I byar-à ku pànn sar wann keke-à hi n bi tìg wann, í byar-à ku wann kà yag á zàpìr-à ni, ku ma Filibus. I wà Filibus bi wau rìg ku òr batisma mà byar-à níng hi.

39 Barà big nann zu bi á zàpìr-à ni, sái Awun Shìdun bi zìg rìg Filibus á byar-à hi. Agbam-à níng myàng fig rag ku bàna. Agbam-à níng ri yag kyonnwá kyinnwá jwar shi nímá.

40 Filibus rag aku myàng níng, ku shi sig mà lu ùwài zyun big ri bar Azota. Sáí ku dù kyonnwá, ku yag swann kim kim, mi ri dinya mpìrká jir àjwár bu Yesu. Hár n yag fòr mà Kaisariya.

9

Barà Shawulu Vim Bir Kyinnwá n bàg Yesu

1 A sai-à níng hi, Shawulu shi sig mà finn swann Urushalima. Ku ri ya mpírká ri bàg Yesu shwìn, mì ri dang rag kwá gban rig big.

2 I byar-à ku yag mà byar àgbam-à áyau mpírká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, n yag vig wàníng a wàníng ya ku tarkada, kwá zig yag mà tonn bir kwonnká bu Yahudawaká ni, mà finn swann Dimashka. Ku ri zìm tarkada-à hi jìrà aku pànn mpírká ri bàg Yesu níng, aku pànn bi big á tonn í á finn swann Urushalima. Kwá sìr wunù ma uwá bidìm pá. r.

3 Barà ku zìg tarkada-à hi, ku ri yag á gbìb-à ni, ku nyàan finn swann Dimashka fòr, sái ku rag aku myàng níng, ku myàng byar-à shim yar kàng kwìb ku áni tain tain, mà waisháu-à ni.

4 Ku kù wann á jìnn ni, sái ku fig nài jír wann bi mà wai ri bar ku rag, “Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdòníng rà?”

5 Sái Shawulu rag, “Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?”

Wàníng rag, “I mì Yesu àsàin-à wù ri ya mì shwìn níng.

6 Ama á dù nann zu á yag mà finn swann-à wù ri yag níng. I byar-à bá dinya wù bu-à wá sísa.”

7 Mpírká nu yag sig ku á gbìb-à ni níng, pànn shi sig akim, jir kai bàna big ri fig nài jír, ama big myàng fig mpìr bàna.

8 I byar-à hi Shawulu ngang dù nann zu. Ku rag aku myàng finn zuwá àdòníng, ku myàng fig rag bàna. I wà big gbar yag ku á vù, n zìg yag ku mà finn swann Dimashka.

9 Ku shì sig màhàn suwá sara, ku myàng fig bàna, ku jì fig bàna, ku wa fig bàna tinn.

10 A finn swann Dimashka mpìr zyun ri bàg Yesu shi sig màhàn zinnwá í Hananiya. Ayúnn-à níng hi Shinn Luyí Yesu bi dinya ku jír á la-à ni, n rag, “Hananiya.”

Hananiya rag, “Shinn Lumí, n shi sig níng.”

11 Yesu rag, “A dù, á yag zu á gbìb zyun-à big ri bar rag Gbìb Vivonn. A yag bib lu mpìr zyun zinnwá í Yahuda. Wá díg mpìr-à big ri bar ku Shawulu màhàn, ku í mpìr á finn swann Tarsus. Ku ri vig Shìdun.

12 Ku myàng mpìr zyun kà bi ku á la-à ni, n tib ku vù á shinnwá ni jìrà aku díg aku myàng. Mpìr-à níng hi í wù Hananiya.”

13 I wà Hananiya dang rag, “Ayáa, Shinn Lumí, mpìr-à wù ri dang níng, ku ri ya mpírká ri bàg wù mà finn swann Urushalima shwìn wàni.

14 Ku bi sig mà byar àgbamká ri twìb swànn bu mà Urushalima, ku bi kwonn sig ma gbam á finn swann-à níng ni jìrà aku sìr mpírká ri bàg wù. I wà à rag í yag á byarwá ni rà?”

15 Shinn Luyí rag, “A yag, mpìr-à níng n shig zu sig ku aku shi wùn aswammí. Má swam yag ku á byar mpírká swai kim kim. Kwá dinya káníng ma kùrbá jír á shinnmí ni. Hár má, kwá dinya yann Israila big bidìm pá. r jírmi.

16 Má dinya ku shwìn-à kwá wa á dò jir shinnmí ni.”

17 Barà Yesu dinya kinn rig Hananiya àdòníng, sái Hananiya dù, n yag fòr á byar-à Shawulu shi sig, n yag tib wàníng vù á shinn-à ni. Ku rag, “Wunzámí Shawulu, í Shinn Lumí Yesu swam bi síg mì ni á byarwú ni, àsàin-à níng ku nìm díg kwonn á gbìb-à ni á sai-à wù nìm bi níng. I ku

swam bi sig mì nì, ní bi ní tib wann wù vù á shinn-à ni, àjirà á myàng. Hár má, àjirà á dig Awun Shìdun.”

¹⁸ Barà ku dang kinn jìrwá àdòníng, sái bu zyun àràng í akwàu jái kù zu á yìr zu Shawulu ni, í wà ku bi myàng rag. A byar-à hi big wau ku òr batisma.

¹⁹ I wà ku ji buju, hár n òg kàng gbam òr wá.

Shawulu Dang Jir Yesu

Shawulu na su pyàná á finn swann Dimashka, mi ri shi kwonn big mpìrká ri bàg Yesu.

²⁰ Gbìb fig tá bàna, sái ku dù, n yag kà á tonn bìr kwonnká bu Yahudawaká ni, mi ri dang jir Yesu rag, “Yesu í wùn Shìdun.”

²¹ Mpìrká ri fig jìrwá níng, big sa mamaki á dò shinnwá ni. Big rag, “Wàníng í mpìr-à rii ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn mà finn swann Urushalima níng bàna rà? Ku bi sig áyág jirà aku zìg yag káníng mà byar àgbamká ri twìb swànn bu mà Urushalima jirà abig wà káníng kwonn rà?”

²² Shawulu òg gbam n dang jir Yesu wàni. Barà ku ri dang rag Yesu í Almasihu mpìr-à Shìdun swam bi sig níng, bu-à hi vù rìghing Yahudawaká shi sig mà Dimashka wàni. Bai wà bá sa yipyàr.

²³ Ku shi shi shi. I byar-à Yahudawaká kwonn nubá á shinnwá ni jirà abig gban rig ku.

²⁴ Big sinn kà sig mpìrká a káníng shi kidim nu nkyun-à á finn swann-à ni fi ma àyúnn, jirà abig sar gib Shawulu ma abig gban rig ku. Ama ku fig rìghing wà káníng ri bònn myàng byar-à kwá zu, àjirà abig pànn ku, abig gban rig.

²⁵ Sái yann sukàwá big bi sa yar zyun. Big zìg gágsàg zyun ùwài ní má, n bi zìg Shawulu á fi-à ni, n sinn kà ku áni, n òr kà jùr áni, n du zu ku á pùr dan kinn-à big mi kàng kwìb sig finn swann-à áni.

Shawulu Kwonn Shinn Ma Mpìrká Bu Yesu Mà Urushalima

²⁶ Barà ku zu á finn swann Dimashka àdòníng, ku yag mà Urushalima jirà aku kwonn shinn ma mpìrká ri bàg Yesu. Ku yag òg káníng àdòníng, big shàr zinnwá. Big ri shàr, big yi fig wà í àjai barà ku kàng rìghing wùn sukà Yesu níng bàna.

²⁷ I byar-à Barnabas kà nuwá n zìg yag ku á byar yann aswamká bu Yesu, n òr big bar bu-à sa sig wàníng, barà wàníng òg kwonn sig big Yesu á gbìb-à ni. Yesu òr sig wàníng jir hár í wà wàníng ri òr mpìrká jir á shinn Yesu á finn swann Dimashka hár ma pikyinn wim.

²⁸ Sái mpìr káníng zìg ku, ku ma káníng shi í zyun. Ku ma káníng ri kyann kyann á finn swann Urushalima, mi ri òr mpìrká jir á zinn Shinn Luyí Yesu ma pikyinn wim.

²⁹ Hár ku dang jir big mpìr Yahudawaká ká ri dang nu jir Helena. Ku ma káníng ri sa yipyàr. Káníng ri zim abig gban rig ku.

³⁰ Barà mpìrká bu Yesu fig àdòníng, big zìg yag ku mà finn swann Kaisariya, í wà n tir yag ku mà finn swann Tarsus.

³¹ I byar-à hi mpìrká ri bàg Yesu níng, òg barà bá shi shubá òr nímá. Shwìn-à big rii wa níng sa ma rìghing. Agunn jànn Yahudiya ma jànn Galili ma jànn Samariya mpìrká ri bàg swàb kà Yesu. Awun Shìdun ri myàng kwonn ma big. Mpìrká ri wìb Shìdun big pikyinn òr zyun.

Bitrus Dàb Gbam Mpir Zyun, n Dab Wìm Kàng Ki

³² Barà Bitrus ri yag kó àni, ku yag fòr á kauye zyun big ri bar rag, Ludda. Ku yag bib kà mpirká ri bàg Yesu màhàn.

³³ A byar-à hi ku dìg mpir zyun màhàn, mpir-à wùwá wu tag rìghing big barwá, wàníng na sig á syu òr wa ji awinyin, wàníng dù nann zu fig áwai bàna. Zinn mpir-à níng hi í Iniyas.

³⁴ Barà Bitrus myàng ku àdòníng, ku rag, “Iniyas, Yesu Kristi ri dàb gbam wù. A dù nann zu, á pìnn bunáwú.” Sáí wàníng í dù nann zu-à.

³⁵ Mpirká á Ludda mà mpirká á jànn Sarona big myàng hing ku. I byar-à big bidim pár big bàg Yesu.

³⁶ A finn swann Jopa uwà zyun shi sig àni big ri bar ku Tabita. A nu jir Helenanci big ri bar ku Dorkas, (yir zinnwá níng í wikyínn). Ku í mpir-à ri sa kyann bu òsàn, mi ri sa shang mpir ashiká.

³⁷ A sai-à níng hi ku bi na dor n bi wu rìg. Big wau ku òr, n bi jag ku á tonn zyun shi sig mà wai.

³⁸ Jopa shi yàr sig big Ludda. Barà mpirká ri bàg Yesu fig rag Bitrus shi sig mà Ludda, í wà big swam yag mpir pyàná á byarwá ni, n vig ku rag, aku bi á byarbá ni kíni.

³⁹ I byar-à Bitrus dù, n bàg yag big. Ku rag aku yag fòr níng, ku yag dìg uwà kíká kwonn shi sig á finn tonn-à ni byar-à big jag sig Tabita. Big shi sig, mi ri tìya ku swai jáká Tabita rì kwìb ya sig big. Big rì kíg nài kiwá.

⁴⁰ Bitrus bi kan zu rìg mpirká á tonn-à ni bidim pár, n kà yag n binn kir wann á jinn ni, n vig Shidun. I wà n bar uwà-à níng rag, “Tabita, á dù nann zu.” Sáí Tabita myàng finn zuwá, n myàng Bitrus, n dù nann zu n shi á wai.

⁴¹ Bitrus du yag wù, n pànn ku n gbar dù nann zu ku n bar mpirká kwonn shi sig níng, n zìg ku n ya big, ku wìm kàng rìghing.

⁴² I byar-à mpirká mà finn swann Jopa ni bidim pár big fig jir bu mamaki-à Bitrus sa sig níng. Hár big nìnnànn nímá big bir pikyinn á byar Yesu ni.

⁴³ Bitrus shi su nìnnànn nímá á finn swann Jopa, ku shi sig á lu mpir zyun big ri bar ku Siman. Mpir-à níng hi í àsàin-à ri sa samyib wau wì.

10*Shidun Swam Yag Bitrus á Byar Kaniliyas*

¹ Mpir zyun shi sig àni big ri bar ku Kaniliyas. Ku shi sig á finn swann Kaisariya. Mpir-à níng hi í àgbam áyau sojaká ni agunn swàmwá big ri bar Italiya.

² Ku ri shàr Shidun wàni. Ku ma mpirká mà luwá ni bidim pár big ri wib Shidun. Ku ri sa shang mpir ashiká áyau Yahudawaká ni, mi ri vig kyann Shidun.

³ Ayúnn zyun àsháu sara wà àkamzau, sái ku rag aku myàng níng, wùn aswam Shidun mà wai bi á byarwá ni á la-à ni, n bar ku rag, “Kaniliyas”.

⁴ Pikyinnwá gib. Ku myàng wàníng n rag, “Sáshinn rà?”

Wàníng rag, “Shidun fig hing bu-à à vig sig níng. Ku ri fig àjwár ma swàm òsàn-à wù ri sa ya mpir ashiká níng. Ku myàng hing hár mà wai.

⁵ A swam mpirká abig yag mà finn swann Jopa abig bar bi mpir zyun màhàn zinnwá í Siman Bitrus.

⁶ I Siman zyun-à shi sig kyinn á lu mpir zyun àsàin-à ri sa samyib wau. Zinn mpir-à níng hi í Siman tinn. Ku shi yàr sig á nu zàpir.”

7 Barà wùn aswam Shìdun-à níng dinya Kaniliyas àdòníng, sái ku dù dà fim rig wàníng. I wà Kaniliyas bar bi mpìr pyàná, big í yann sukáká á finn luwá ni. Ku bar kwonn káníng ma soja zyun, mpìr-à ri wib Shìdun, mi ri sa ya ku swàm.

8 Mpìr sara káníng ku bar bi big, n dinya byann big bu-à wùn aswam Shìdun dinya sig ku. I wà ku swam yag big mà Jopa abig bar bi Bitrus.

9 Na kyàr byar-à barà mpìr káníng ri yag á gbìb-à ni, àyúnn-à fòr áyau shinn, big yag fòr mà Jopa. Bitrus shi sig buwá á finn swann Jopa. Ku nann zu yag sig á shinn tonn-à ni mà wai jirà aku vig Shìdun màhàn.

10 Amor ri gban ku wàni. Barà big ri sa buju-à, big sa kinn fig ma bàna, sái ku la la.

11 Ku myàng waisháu-à pù fim rìghing. Ku myàng bu zyun shi àràg já zyun ùwài níma ri wann bi. Big pànn sig sung já-à, mì ri zìg tìg wann bi.

12 Ku rag aku myàng nann yag zuwá àdòníng, ku myàng wiká kim kim, ma ká ri bam kyann á jinn ni, ma ayinnbuká kim kim. Bidim pár big shi sig áyau já-à hi ni.

13 Sái ku rag aku fig níng nài jír wann bi mà wai, nài jír-à hi dang rag, “Bitrus, á du nann zu, á zìg bu káníng, á gib gban ma á zwam.”

14 Bitrus dang rag, “Shinn Lumí, n taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shìnn bàna, sáshinn má zwam rà?”

15 Nài jír-à hi dinya jakàng ku n rag, “Bu-à Shìdun sinn sig níng í bu òsàn, kada á sinn kàng bu-à hi rag í bu bibai bàna.”

16 Bu-à hi sa àdòníng kàun sara, í wà big zìg nann kàng yag rig já-à hi mà wai.

17 Bitrus shi sig, mì ri kyab yìr la-à ku la sig níng. I byar-à hi mpìrká Kaniliyas swam yag sig níng, big bib òg rìghing lu Siman n sar sig á nu nkyun gbàdàn-à ni.

18 Big bib rag, “Mpìr-à big ri bar ku Siman Bitrus níng, ku tìg sig kyìnn áyág rà?”

19 Barà Bitrus ri kyab la-à ku la sig níng, í byar-à Awun Shìdun dinya ku rag, “Bitrus, á myàng, mpìr sara bi sig á byarwú ni mì ri yàn kyann wù.

20 A dù, á tìg wai yag jirà aning ma big yág zyun. A kyab jír bàna. I mì n swam bi sig big í ni.”

21 A byar-à hi sái Bitrus dù, n wann yag á byar mpìr káníng ni, n dinya káníng rag, “Mpìr-à ning ri yàn kyann níng í mì. Bu-à zìg bi sig níng í kai rà?”

22 Big rag, “I Kaniliyas àgbam áyau sojaká swam bi sig yi í ni. Ku í mpìr òsàn, mpìr-à ri wib Shìdun. Hár mpìr Yahudawaká big bidim pár big ri yan ku. Wùn aswam Shìdun zyun bi á byarwá ni, n dinya ku rag, aku bar bi wù á luwá ni jirà aku fig jír bu-à wá dinya ku.”

23 Big dang àdòníng, sái Bitrus bar kà bi big á finn lu-à hi. Big na kyàr byar-à.

Byar-à kyàr ku ma káníng dù n yág zyun. Mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg Yesu á finn swann Jopa, bàg yag big tinn.

24 Byar-à kyàr í wà big fòr yag mà Kaisariya, byar-à Kaniliyas ri shi kir ku. Kaniliyas bar kwonn rìghing yiwaiwá big mà jáuwá big, mì ri shi kir Bitrus.

25 Barà Bitrus kà yag mà lu-à ni àdòníng sái Kaniliyas bi binn kir wann á pyànnwá ni mì ri wib ku.

²⁶ Bitrus dinya ku rag, “A dù nann zu. Mi í Shìdun bàna. Mi í mpìr àràng wù.”

²⁷ Bitrus dang jír ma Kaniliyas, big kà yag mà finn lu-à ni. Ku yag dig bir mpìrká kwonn sig nínànn nímá.

²⁸ I byar-à Bitrus dinya big rag, “Níng yì hing, buyí yi mpìr Yahudawaká, sànn fig wà ayi ká á lu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama Shìdun dinya sig mì rag, kada ñ dinya mpìrká swaibá kim rag big fòr fig wà má kwonn shinn ma big bàna.

²⁹ Wàníng í bu-à sa sai-à níng swam bi aswam á byarmí ni, ò ngàng fig wà bí bi bàna. Tàma-à níng aning dinya mì bu-à sa níng bar bí sig mì níng.”

³⁰ A byar-à níng hi Kaniliyas dinya Bitrus n rag, “Kwonn ma wà janá-à níng, sa hing su sara, á sai-à ò vig sig Shìdun á finn lumí ni, sai-à níng hi í àsháu sara wà àkamzau. I wà ò myàng mpìr zyun sar sig á pyànnmí ni, jàwá ri ngìg tain tain nímá.

³¹ Ku dinya mì rag ‘Kaniliyas, Shìdun fig hing bu-à à vig sig ku níng, ku myàng hing vù bu yawú tinn.’

³² Ku dinya mì rag ñ swam mpìrká abig yag mà finn swann Jopa á byar mpìr zyun ni zinnwá í Siman Bitrus, zyun-à tig sig kyinn á lu Siman zyun-à ri sa samyib wau. Luwá shi yàr sig á nu zàpìr.

³³ Gbib fig tá bàna, ò swam yag aswam mà byarwú ni. A ngàng fig bàna, à bi hing. Tàma-à níng, yi kwonn shi sig níng, yi ri zìm ayi fig bu-à Shìdun dinya sig wù á dinya yi.”

Bitrus Dang Jir Yesu Kristi Mà Lu Kaniliyas

³⁴ A byar-à níng hi Bitrus dinya big rag, “Tàma-à níng ò myàng hing barà Shìdun ri zìm mpìr zyun, mì ri ngàng fig mpìr zyun bàna.

³⁵ Mpìr-à ma ri shàr Shìdun n ma ri sa bu-à ònsàn, Shìdun má zìg ku, kó ku ma í swai mpìr wà àni bidim pár.

³⁶ Níng yì hing bu-à sa sig á jànn Israila, barà Shìdun swam dinya big jir àjwár wà má sa tag pìkyinn á jir shinn Yesu Kristi, zyun-à í Shinn Lu kó ni bidim pár.

³⁷ Níng yì hing bu-à sa sig á jànn Israila, bu-à hi sa jag sig á jànn Galili sai-à Yohanna dang kinn rig jirwá á shinn batisma.

³⁸ Níng fig hing tai Yesu mpìr-à á Nazarat barà Shìdun wìr kà ya sig ku Awunwá kwonn ma gbamwá. Ku kyann kyann, mì ri sa swàm ònsàn, mì ri dàb gbam mpìrká ká shi sig á vù Shaitan ta wàu bibaiká, jir kai bàna Shìdun shi sig big ku.

³⁹ Yi yann sukàwá big yi myàng hing buká ku sa sig bidim pár mà jànn Yahudawaká ni hár big wà á finn swann Urushalima. Yi myàng hing barà big zìg ku, n dab bàg gbam rig ku á bín n gban rig ku.

⁴⁰ Ku na su pyàná àmir-à ni, í wà àyunn-à wà wa sara Shìdun bi gbar dù kàng rig ku mà amir-à ni. Sai-à ku dù nann zu mà amir-à ni níng, Shìdun sinn ku aku tàg shinnwá á byar mpìrká ni.

⁴¹ Ku zu bi fig á pyànn mpìrká ni bidim pár bàna. Ama ku zu bi sig á pyànnýi ni, yi mpìrká Shìdun shig zu sig níng. Yi ká, zyun-à yi ji n wa ma ku, sai-à ku dù nann zu kàng mà amir-à ni.

⁴² Ku dinya yi rag ayi tàg mpìrká jír wá ma ayi dinya mpìrká rag, Yesu í zyun-à Shìdun sinn sig ku àsàin-à má wà kwonn mpìrká shi sig ma yonki ma ká wu rìghing níng.

⁴³ Ku í zyun-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig jír á shinnwá ni n rag mpìrká ma bir hing pikyinn á byarwá ni, Shìdun má yafa ya rig big bu pyir-à big sa sig níng á jir zìnnwá ni.”

Awun Shìdun Kà á Kyinn Kaniliyas Ma Mpìrká Ku Ma Káníng Shi Sig í Zyun

⁴⁴ Barà Bitrus ri dang jír wá àdòning, sái Awun Shìdun wann bi á shinn mpìrká ri fig jír wá níng ni bidim pàr.

⁴⁵ Mpìrká nu bi sig Bitrus mà Jopa níng, big myàng hár big sa mamaki. Mpìr káníng hi big í mpìr Yahudawaká. Big rag, “Asái, Shìdun ya sig mpìrká swai kim Awunwá tinn.”

⁴⁶ Big fig káníng ri dang nu jír àpyú mi ri yan Shìdun áni.

⁴⁷ Sái Bitrus dang rag, “Mpìr káníng òg rìghing Awun Shìdun àràg barà yi mpìr Yahudawaká òg sig níng, mpìr-à má kan dim sar big òr batisma wau í ni rà?”

⁴⁸ A byar-à hi ku rag, abig wau káníng òr batisma á zìnn Yesu Kristi. I wà mpìrká níng rag a Bitrus shi kù ma big su pyànà.

11

Bitrus Dinya Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Urushalima Tai Bu-à Sa Sig Níng

¹ Mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya ma yann aswamká bu Yesu fig rag, mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng, big zìg rìghing jir Shìdun.

² Barà Bitrus yag mà finn swann Urushalima, mpìrká ri ya ku laifi. Mpìr káníng ri dang rag, wà mpìr-à ma í Yahudawa bàna ma ri zìm aku bàg Shìdun, sái abig kyag ku jur.

³ I byar-à big bib Bitrus rag bu-à sa ku yag kyinn á byar mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna n ji kwonn buju ma káníng, í kai sá ni rà?

⁴ I byar-à Bitrus dinya big jír bu-à sa jag sig ku, ku dinya byann big kó kai bidim pàr.

⁵ Ku rag, “Sai-à n shi sig á finn swann Jopa, mì ri vig Shìdun, sái n la la n myàng jà zyun yiya nímá big pànn sig sungwá yina, wann bi n bi tìg á pyànnmí ni.

⁶ Sái n rag n myàng níng, n myàng wiká shi sig áni kim kim, wi awúnn, ma bu apyagká, ma ayinnbu, ma buká ri ngang kyann á jinn ni bidim pàr.

⁷ I byar-à n fig nài jír wann bi mà wai, mì ri bar mì rag, ‘Bitrus, á dù nann zu, á zìg á gib gban, á zwam.’

⁸ Mì í zìm-à n rag, ‘Shinn Lumí, n taba zwam fig bu-à bibai, kó bu shinn bàna. Sáshinn má zwam rà?’

⁹ I byar-à n fig jakàng nài jír wà wa pyànà ri dinya mì rag, Bu-à Shìdun sinn kàng sig í bu n̄sàn kada n dang rag í bu bibai bàna.

¹⁰ Bu-à hi sa àdòning hár kàun sara, í wà big zìg nann kàng yag rig mà wai.

¹¹ A byar-à hi mpìr sara sar sig á nu nkyun-à ni. Big swam bi sig big mà Kaisariya abig bi bar mì.

12 I byar-à Awun Shìdun dinya mì rag, ñ yag kwonn ma mpìr káníng, ñ kyab jír bàna. I wà ñ dù, mì yag-à. Mpìr sùnnjin káníng nu yag mì mà Kaisariya. Yi yag kà á lu Kaniliyas.

13 Kaniliyas dinya yi rag, wùn aswam Shìdun mà wai bi á byarwá ni n dinya ku rag, aku swam yag aswam mà Jopa abig bar bi mì,

14 mà àjirà ñ yag dinya ku jír zyun-à ku ma mpìrká á luwá ni bidim pár bá wim zu áni.

15 Barà ñ kà mì ri dinya big jír àdòning, sái Awun Shìdun wann bi á byar mpìr káníng ni, àràg barà ku ri wann bi sig á byaryí ni wàri níng.

16 I byar-à ñ kyab pànn bu-à Yesu rì dinya sig yi rag, 'Yohanna wau sig mpìrká dir batisma mà zàpìr, ama batisma wà mà pyànn níng, Shìdun má wau níng ma Awunwá'.

17 Barà Shìdun ya sig mpìrká mà lu Kaniliyas Awunwá àràg barà ku ya sig yi á sai-à yi bir pikyinn á byar Yesu níng, sáshinn má kan dim swàm Shìdun, má rag big fòr fig wà Shìdun má zig big bàna rà?"

18 Barà mpìrká fig àdòning, big sa fig rag yipyàr bàna, big swam yan Shìdun, big rag, "Asái Shìdun ri zìm mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig dà fim bu pyìrbá jirà abig wim zu tinn."

Big Zig Yag Jir Yesu Mà Antakiya

19 Sai-à big gban Istifanus níng, mpìrká ri bàg Yesu big shàr yam gàb fim rìghing á jir shinn shwìn-à mpìrká ri ya big níng. Kádà yag mà jànn Finikiya, kádà yag mà jànn Kubrus, kádà yag mà jànn Antakiya. Byarká big yag sig níng, big dinya fig mpìr àtaiká jir Yesu bàna, sái íri mpìr Yahudawaká.

20 Ama mpìrká ká ri bàg Yesu, ká bi sig mà jànn Kubrus ma Kurane, big yag mà Antakiya, mi ri dinya mpìr àtaiká jir àjwár áshinn Yesu.

21 Gbam Shinn Luyí shi sig á shinnbá ni. Mpìrká nìnànn nímá bir pikyinn á byar Yesu ní, mì ri wib ku.

22 Tai bu-à sa sig á jànn Antakiya níng yag kà á sung mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima. I byar-à big swam yag Barnabas a wàning yag mà Antakiya.

23 Barà Barnabas yag fòr màhàn àdòning, ku yag myàng barà Shìdun sinn sig àsànwá áshinn mpìrká ni. Barà ku myàng àdòning, ku fig àjwár á pikyinnwá ni wàni. Ku dang gbam big kyinn rag, abig bàg Shinn Luyí Yesu ma kyinn ñzyun.

24 Barnabas í mpìr-à shi sig big pikyinn sisàn á pyànn Shìdun. Awun Shìdun mònn sig á kyinnwá ni, ku ri bir kyann pikyinn á byar Shìdun wàni. Mpìrká nìnànn nímá ri bàg swab kà Yesu á jir shinnwá ni.

25 I byar-à Barnabas yag mà finn swann Tarsus jirà aku yàn Shawulu màhàn.

26 Barà ku dìg wàning àdòning, ku zig yag wàning mà Antakiya. Big shi màhàn ji zyun, mì ri tàg mpìrká ri bàg Yesu jir Shìdun. Mà Antakiya í byar-à big bar jag mpìrká ri bàg Yesu zinn Krista.

27 A sai-à hi ni mpìrká káhi mà Urushalima bi á Antakiya. Big í mpìrká ri dang kyann jir Shìdun.

28 Mpìr zyun áyaubá ni zinnwá í Agabas. Ku sar dù nann zu áyau mpìrká ni, mì ri dinya big jír ma gbam Awun Shìdun rag, suká ri bi níng, amor má gban wàni á jànn-à ni bidim pár. Amor-à hi bi gban hing á sai-à Kalaudiyas na sig kùrwá.

²⁹ Sái mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya níng kwonn bàì jirà abig sa shang mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Yahudiya. Kó ni zig bi bu-à gbmwá fòr sig.

³⁰ Big zig bàiká big kwonn sig níng n ya á vù Barnabas ma Shawulu a káníng zig yag kwonn ma kàhi mà byar àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima.

12

Kùr Pànn Sir Bitrus

¹ Asai-à níng hi mpìrká káhi áyau mpìrká ri bàg Yesu níng, big wa shwìn á vù kùr Hirudus ni.

² Ku du kà mpìrká big pànn Yakubu wunzà Yohanna, n kyag gban rig wàníng ma kafai.

³ Barà ku myàng Yahudawaká ri fig àjwàrwá á dò jir bu-à ku sa sig níng ni, í wà ku pànn Bitrus tinn. Ku pànn wàníng áyau suká big ri ji brodi zyun-à bàna big yisti.

⁴ Barà ku pànn wàníng n du kà á tonn fi-à ni, ku ya kà wàníng á vù sojaká ri sar gadi. Big shì sig mpìr yina yina, hár kyau yina tinn. Ku sinn káníng jirà a káníng sar myàng kwonn ma Bitrus í zyun, jirà sai-à ba ji wam zu rìghing buju àyún Pim Wam Zu, bá zig bi Bitrus á pyànn mpìrká ni jirà abig wà ku kwonn.

⁵ I byar-à big fim Bitrus mà tonn fi-à ni, mpìrká ri bàg Yesu big ri vig Shidun á jir shinnwá ni, jirà a Shidun zig zu ku.

Shidun Pinn Zu Bitrus Mà Tonn Fi-à Ni

⁶ A fi-à ni Hirudus ri kyab rag wà byar-à ma kyàr hing, bá zig zu bi Bitrus jirà abig wà ku kwonn. Bitrus na kà sig áyau soja pyàná, ku na jànn kwonn sig ma kan àsháu-à big wìr kà sig ku á vù-à ni. Asar gadiká káhi sar òm sig á nu nkyun-à ni.

⁷ I byar-à hi wùn aswam Shidun mà wai kà yag mà tonn-à ni, finn tonn-à í yar rig-à gbauu. Wùn aswam Shidun pànn Bitrus á fir vù-à ni n dab finn zir wàníng. Bitrus fim finn zir. Wùn aswam Shidun dinya ku rag, aku dù nann zu kini. Sáì Bitrus dù. A byar-à níng hi kan àsháu-à big wìr kà sig ku á vù-à ni níng, í wan zu rig-à.

⁸ Wùn aswam Shidun rag, aku zir gbm byàntíwá ma aku pag kà tabar. Bitrus zir gbm byàntíwá, n pag kà tabarwá. Wùn aswam Shidun rag, “A bir mayafiwú, ma á bàg bi mì.”

⁹ Bitrus í mayafiwá í bir-à, mì wàníng í bàg yag-à. Barà ku kan bàg yag wàníng níng, ku wà sig rag ku ri la la. Ku yì fig wà bu-à hi í àjai bàna.

¹⁰ Big dù, n wam zu rig mpìrká sar sig gadi-à níng, n wam zu yag kàng mà byar gadi-à wà wa pyàná. Big bi fòr á byar nu nkyun-à byar-à bá zu má kà á finn swann-à ni. Agir nu nkyun-à níng hi big sa sig big àsháu. Barà big fòr yag àdóníng àgir nu nkyun-à hi í pù fim rig-à ma shinnwá. Big zu yag mà myann, n yag bànn fù zu rig mà gbìb-à ni, mi ri yag. I byar-à wùn aswam Shidun-à níng dà fim rig Bitrus màhàn.

¹¹ I byar-à Bitrus dang rag, “Asái, n yì rag hing wà bu-à sa sig mì níng í àjai. Shidun swam bi wùn aswamwá, n zig zu rìghing mì áyau shwìn-à Hirudus ya sig mì níng. Bu-à mpìr Yahudawaká ri zìm abig sa mì níng, Shidun zig zu rìghing mì áyau-à ni.”

¹² Barà ku yì rag bu-à sa sig ku níng, í byar-à ku dù n yag mà lu Maryamu na Yohanna Markus, n yag dìg mpìrká kwonn shi sig màhàn, big ri vig Shìdun á shinnwá ni.

¹³ Ku yag kwìb nu nkyun-à kwìb kwìb. Sáí wùn uwà zyun dù bi. Zinn wùn uwà-à níng hí í Roda. Ku bi aku pù nu nkyun-à.

¹⁴ Sai ku rag aku fig nài jír-à, í nài jír Bitrus. Ku shàr kàng yag mà finn lu-à ni ma àjwár á pìkyinnwá ni. Ku pù fig nu nkyun-à bàna, n yag dinya mpìrká rag “Í Bitrus!”

¹⁵ Big rag, Kai! Kwá shàr òsáng rà? Ama ku rag, “Ajai í Bitrus.” Sáí big rag, “Í ku bàna, adìnwá bi síg nì.”

¹⁶ Barà Bitrus shi sig, mi ri kwìb nu nkyun-à, big bi pù fim ya ku. Barà big myàng ku àdòning big sa mamaki.

¹⁷ Í byar-à ku kà yag, n sa nann zu big vù rag, abig shi akim. Ku kan dinya big barà Shìdun zig zu sig ku áni mà tonn fi-à ni. I wà ku dinya káníng rag, a káníng dinya Yakubu ma mpìrká ri bàg Yesu bidim pár bu-à sa sig níng. Barà ku dang kinn jír wá àdòning, ku dù mà byar-à hi, n yag rig byar zyun.

¹⁸ Byar-à bi kyàr. Mpìrká ri sa gadi á tonn fi-à ni níng, myàng fig Bitrus bàna. Pìkyinnbá gib, jír kai bàna big yì fig byar-à ku dù, n yag sig bàna.

¹⁹ A byar-à hi kùr Hìrudus rag abig yàn kyann ku. Big dìg fig ku bàna. Sáí big bi pànn àsàinká ri sa gadiwá níng. Hìrudus bib big jír, í wà n dang rag abig gban rig big.

Daka á byar-à hi Hìrudus dù mà jànn Yahudiya, n yag mà Kaisariya. Ku shi màhàn su títi nímá.

Barà Hìrudus Wu Kiwá

²⁰ Hìrudus ri dù kyinn ma mpìrká á jànn Taya ma Sidon. I byar-à mpìr káníng kwonn shinn n yag mà byar Hìrudus. Big yag jag má á byar àgbam swàm áyau luwá ni, àgbam-à hí zinnwá í Bilastus. A byar Bilastus ni, big dìg gbìb-à yág mà byar Hìrudus ni, n dang jír barà bá jùn kwonn kàng ma ku, jír kai bàna big ri dìg kyann buju á jànnwá ni.

²¹ Ayúnn zyun ku wìr kà sig já kùrwá, n shi sig, mi ri dang jír ma mpìrká bi sig á byarwá ni.

²² Sai mpìrká ri dàì swam ku. Big rag, “Kai! Wàníng í mpìr ri dang fig nì jír-à níng bàna, í Shìdun ri dág nì.”

²³ A byar-à hi wùn aswam Shìdun mà wai dab ta wann Hìrudus á jinn ni, jír kai bàna Hìrudus wìb fig Shìdun bàna. Afirká zwam gban rig ku.

²⁴ Í byar-à hi jír Shìdun swàb kà yag rag mà pyànn á byar mpìrká nìnànn nímá.

²⁵ Barnabas ma Shawulu sa kinn rig swàmbá zyun-à mpìrká á Antakiya ri zìm abig sa mà Urushalima, í wà big kàng bi á Antakiya. Big bi kwonn ma Yohanna Markus.

13

Big Shìg Zu Barnabas Ma Shawulu Jir Swàm

¹ Ayau mpìrká ri bàg Yesu mà Antakiya, mpìrká káhi ri dang kyann jir Shìdun, káhi ri tàg mpìrká jir Shìdun. Mpìr káníng í Barnabas ma Simiyan (zyun-à big ri bar ku mpìr pìpìr), ma Lukiyas (mpìr-à mà Kurane) ma Shawulu ma Manayin, zyun-à ku ma kùr Hìrudus wài gban nann zu sig í zyun.

² Barà big ri wib Shidun, mi ri sinn nu, í byar-à Awun Shidun dinya big rag, “Aning fim ya mì Barnabas ma Shawulu, jirà abig sa swàm-à ò ya sig big níng.”

³ A byar-à níng hi, big sinn nu, n vig Shidun, n tib wann káníng vù á shinn-à ni. I byar-à big swam yag big.

Big Yag Mà Kubrus

⁴ Barà Awun Shidun swam yag Barnabas ma Shawulu àdòníng, í byar-à big dù n yag mà Salukiya. Big yag kà á kòr zyun ni, n zu yag rìg mà swàin Kubrus.

⁵ Big yag fòr mà finn swann Salamis, á swàin Kubrus, mi ri dinya mpìrká jir Shidun á tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni. Yohanna Markus shi sig ma big mi ri sa shang big swàm.

⁶ Big kyann kyann á swàin Kubrus, n yag fòr mà Bafas, mà mìr swàin-à ni mà tàì. Mà byar-à níng hi, big díg kwonn ma mpìr zyun màhàn zinnwá í Bar-Yashuwa. Ku í mpìr subu, ku í mpìr Yahudawaká. Ku gim òsáng rag ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shidun.

⁷ Ku í jàu gwamna Sarjijas Bulus, gwamna-à níng hi yì sig bu wàni. Gwamna-à hi bar bi Barnabas ma Shawulu jirà aku fig jir Shidun á nu káníng ni.

⁸ Jàu gwamna-à níng hi ku í mpìr subu, ku ri sa yipyàr ma jírba. A nu jir Helena big ri bar ku zinnwá Alimas. Ku ri zìm aku kan dim gwamna a wàníng zìm jir káníng bàna.

⁹ I byar-à Shawulu zyun-à big ri bar ku Bulus níng, Awun Shidun kà á pikyinnwá ni, ku myàng byann wàníng myàng byann byann,

¹⁰ n dinya wàníng rag, “Wù wùn Shaitan, wù í mpìr-à mònn sig ma bu-à bibai, wù í mpìr-à ri ngàng bu-à sàsàn. Wù ri kar ngang jirà á sinn kàng jir Shidun àràg í jir òsáng.

¹¹ Shidun má tib wann vùwá á shinnwú ni tàma tàma-à níng, wá myàng kyàr fig rag byar bàna, hár sái àyúnn zyun.”

A byar-à níng hi, zuwá í wan kinn rìg-à kùun. Ku myàng kyàr fig rag bàna. Ku ri ka kyann vùwá, mi ri yàn mpìr-à má gbar ku.

¹² Barà gwamna-à hi myàng àdòníng, ku bìr pikyinn á jir Yesu ni. Ku sa mamaki ma jír-à big tàg sig á shinn Yesu ni.

Big Yag Mà Finn Swann Antakiya á Jànn Bisidiya

¹³ Bulus ma jàu kyonnwá big dù á finn swann Bafas, n kà á kòr zàpìr, n yag mà finn swann Barga, á jànn Pamfiliya. I byar-à Yohanna Markus dù dà fim rìg big, n kàng yag rìg mà Urushalima.

¹⁴ A byar-à níng hi, Bulus ma Barnabas dù màhàn, n yag mà Antakiya, í finn swann zyun á jànn Bisidiya. Ayúnn Asabar big yag kà mà tonn bìr kwonn bu Yahudawaká ni, n shi wann màhàn.

¹⁵ Barà àgbamká jangga kinn rìg doka Musa, ma bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shidun ba sig, í byar-à big bar Bulus rag, “Ning wunzàyí big, wà na shi sig ma jír zyun-à má gbar gbam mpìrká pikyinn, aning bì dang.”

¹⁶ I byar-à Bulus sar dù nann zu á wai, n dang jírwa rag:

“To, níng mpìr Israilaká ma mpìrká kim kim ká ri wib Shidun níng, aning gang sung ma aning fig jírmí.

¹⁷ Shidun bu mpìr Israilaká rì shig zu sig yàkúyí big, jirà ayi shi mpìrká buwá. Sai-à big ri shi kyinn á jànn Masar, ku sa big big mà jwàr wàni.

Barà big mà jwàr àdòning, sái ku bi zìg zu yag rìg big á jànn Masar ni ma gbmwá ku shi sig ma kàhi.

¹⁸ Big ri kyann kyann áyau awúnna-à ni hár ji dipyàna. Shìdun ri sa muyar ma big.

¹⁹ Shìdun bi gban rìg kyau mpìr sùmpyànn, ká shi sig á jànn Kanana, n bi ya rìg yákúyí jànn-à hi.

²⁰ Big shi á jànn Kanana ji dari yina big dipyàna agban dwib.

“I byar-à Shìdun bi sinn àgbamká zyun-à má gib jír, hár sai-à Samaila zyun-à í mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun níng, bi shi àgbambá.

²¹ Big vig Shìdun rag a Shìdun wir ya big kùr. Shìdun bi wir ya big Shawulu wùn Kish yiwai Benjamin. Ku na sig kùrwá hár ji dipyàna.

²² I wà Shìdun gbar tig wann rìg ku, n bi sinn pyann kàng Dawuda, wà zyun-à Shìdun dang sig jír á shinnwá ni rag, ‘Dawuda wùn Yassa í swai mpìr-à mì ri zìm, jir kai bàna kwá wib jírmi.’

²³ Mpìr apínn-à Shìdun tìr bi ya sig yí mpìr Israilaká níng, í Yesu ku zìg zu sig áyau yiwai Dawuda ni àràg barà ku dang sig.

²⁴ Sai-à Yesu bi fig ma bàna níng, Yohanna rì dinya mpìr Israilaká rag abig fim bu pyèr sa, ma abig wau rìg dir batisma.

²⁵ Barà ku nyàan swámwá sa kinn àdòning, sái ku bib mpìrká rag, ‘Níng ri kyab rag mì í mpìr-à Shìdun rag kwá swam bi níng rà? Mì í ku bàna. Mpìr-à hi bi fig ma bàna, kwá bi á simmí ni. Mpìr-à hi, n fòr fig wà má wan zu tabarwá bàna.’ ”

²⁶ Bulus rag, “Níng wunzámí big, yiwai Ibrahim ma swai mpìrká kim kim ká ri bàg Shìdun, jír-à má pinn zu mpìr wà Shìdun tìr bi sig níng, ku tìr bi sig á dò shinnýi ni.

²⁷ Mpìrká mà Urushalima ma àgbamká bigbá yí byann fig ku bàna. Ayúnn Asabar big ri jangga kyann bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni, ama big yí byann fig bàna. Big bi gban rìg ku àràg barà káníng ba sig.

²⁸ Mpìr káníng pànn fig Yesu ma laifi bàna, ama big vig Bilatus rag a wàníng dang rag abig gban rìg Yesu.

²⁹ Barà big gban rìg ku àdòning, big zìg tig wann ku á bín-à ni, n jì kà ku á shar-à ni. Bu-à big sa sig níng, í bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig á shinnwá ni.

³⁰ Shìdun gbar dù nann zu kàng rìghing ku ma yonki.

³¹ Ku shi suwá ninànn nímá, mì ri tàg shinnwá á byar mpìrká rì kyann sig ma ku daka á jànn Galili, n nu yag sig ku mà Urushalima. Tàma-à níng big í àsàinká ri dinya mpìrká bu-à big myàng sig.

³² To, wàníng í bu-à sa yí ri dinya níng jir àjwàr-à níng, jir kai bàna bu-à Shìdun rì gib ya sig yákúyí big nu níng, yí yann adaká bigbá yí myàng hìng.

³³ Barà ku gbar dù nann zu Yesu mà amir-à ni big yonki. Bu-à Shìdun sa sig níng, í bu-à big rì ba sig áyau tarkada Zabura sura pyàna n rag, ‘A shi nì í wùnmí, janá-à níng n kàng rìghing tawú.’

³⁴ Barà Shìdun gbar dù kàng ku ma yonkiwá n rag kwá wu fig ki bàna níng, big ba sig á jir Shìdun ni n rag, ‘Bu-à n dinya sig Dawuda rag má sa níng, í bu-à má sa ya wù.

Má sa ya wù bu òsàn nímá.’

³⁵ Ayau tarkada Zabura byar zyun big ba sig rag,
‘Shidun má fim fig òr wùn sukà kyikyàrwá a wàníng swàr bai mà amir-à
ni bàna.’

³⁶ Barà Dawuda sa kinn rig bu-à Shidun ri zìm aku sa níng, ku í wu rig-à.
Big jì kwonn ku ma yàkúwá big, òr wá í swàr bai rig-à.

³⁷ Ama mpìr zyun-à Shidun gbar dù kàng sig mà amir-à ni níng, òr wá
swàr fig bàna.

³⁸ Wunzámí big, á jir shinn Yesu ni Shidun má yafa ya ning bu pyìrná.

³⁹ A dò jir shinnwá ni mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá kwá wìm zu áyau bu
pyìrwá ni. Doka Musa má pinn zu sar fig mpìr bàna.

⁴⁰ Barà ning shi sig ma gbìb-à ná wìm zu áni níng, aning bir pìkyinn áni,
kada aning ngàng bàna. Kada bu-à big ba sig á tarkada Shidun ni níng,
aku sa ning bàna. Big ba sig rag,

⁴¹ ‘Ning mpìrká ri ngàng bu-à Shidun dinya sig ning níng,
ná myàng bu mamakí, hár ná wu kinn rig.

Má sa bu zyun, ama ná bir fig pìkyinn áni bàna,
kò wà ba dinya byann hing ning má, ná ngàng.’ ”

⁴² Barà Shawulu ma Barnabas dang kinn rìghing jìrbá má zu á tonn bìr
kwonn-à ni àdòníng, sáì mpìrká vig big rag, abig bi dang jakàng jír àyúnn
Asabar zyun-à ri bi bó.

⁴³ Barà bìr mpìrká ri zu á tonn bìr kwonn-à ni àdòníng, mpìr
Yahudawaká ninànn nímá ma mpìrká swai kim kim ká ri kà kwonn ma
big á tonn bìr kwonn-à ni, big bàg yag Bulus ma Barnabas. I byar-à káníng
dang gbam big pìkyinn n rag abig shi áyau àsàn-à Shidun sa ya sig big.

⁴⁴ Asabar zyun-à ásim níng, mpìrká á finn swann-à ni ninànn nímá, big
bi jìrà abig fig jir Shidun.

⁴⁵ Ama barà Yahudawaká myàng mpìrká kwonn bi sig nìnànn nímá mi
ri fig jir Bulus, sáì big sa ku akyib. Big ri sa yipyàr ma bu-à ku ri dang
níng, mi ri swau ku.

⁴⁶ I byar-à Bulus ma Barnabas wim kyinn n dinya big n rag, “To, ning
mpìr Yahudawaká níng, shi ya sig yi àràg í tonn ayi nìm zìg bi jag jir
Shidun á byarná ni, ama ning ngàng jír-à hi. Ning zìm fig wà aning òg
yonki kinn kinn bàna. To, yá fim níng, yá zìg yag jír-à hi á byar mpìrká
zyun-à í Yahudawaká bàna.

⁴⁷ Wàníng í barà Shidun dinya sig yi áni rag,
‘N sinn sig wù á shi àràg í bu-à má yar ya mpìrká á dunyaru bidim pàr
barà bá wìm zu áni.’ ”

⁴⁸ Barà mpìrká ká í Yahudawaká bàna big fig barà Bulus dang àdòníng,
big fig àjwár n swam yan jir Shinn Luyí. Mpìrká ká Shidun shig zu sig big
jìrà abig òg yonki kinn kinn níng, big bir pìkyinn á jír-à hi ni.

⁴⁹ To, jir Shinn Luyí níng shan gban rìghing finn jànn-à màhàn bidim
pàr.

⁵⁰ Sáì Yahudawaká bi kar zìng uwàká ká ri wib Shidun big í àgbam,
kwonn ma wunù àgbamká á finn swann-à ni, jìrà abig kan zu Bulus ma
Barnabas. Big sa káníng akyib n kan zu rig káníng á finn jànn-à ni.

⁵¹ I byar-à yann aswam káníng dab pìg kyàr rig avír á barbá ni jìrà abig
tàg rag, mpìr káníng sa sig big bu-à sànn fig bàna. Sáì big yag mà finn
swann Ikoniya.

⁵² Mpìrká ri bàg Yesu fig àjwár wàni, Awun Shidun kà mònn sig á pikyinnbá ni.

14

Bulus Ma Barnabas Yag Mà Ikoniya

¹ To. A finn swann Ikoniya, í byar-à Bulus ma Barnabas yag kà á tonn bir kwonn bu Yahudawaká ni àràg barà big ri sa kyann. Big dinya mpìrká jir Yesu. Hár Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna ninànn nímá bir pikyinn á jír-à hi ni.

² Ama Yahudawaká ká bir fig pikyinn á jir Yesu ni bàna níng, yag dig mpìrká ká í Yahudawaká bàna, mi ri gbar dù káníng kyinn jirà a káníng bai dir ma mpìrká ri bàg Yesu.

³ Sáí Bulus ma Barnabas big shi rig á finn swann-à ni, hár big shi nonn màhàn. Big ri dang jir Yesu kwonn ma àsànwá, zinn bàna. Big ri sa swàm bu mamaki kim kim ma gbam-à Shidun ya sig big. Barà káníng myàng bu mamakiká big ri sa níng, káníng bir pikyinn á jirbá ni.

⁴ Mpìrká á finn swann-à ni kyàb gáfinn rìghing kyau pyàna. Kádà ri bàg jir Yahudawaká, kádà ri bàg jir Bulus ma Barnabas.

⁵ Mpìrká swaibá kim kim kwonn ma Yahudawaká, ma àgbambá big bi, big ri zím abig ya Bulus ma Barnabas shwìn, ma abig ta gban káníng ma abàn.

⁶ Barà Bulus ma Barnabas fig tai jír-à hi àdòníng, í byar-à big shàr zu rig á finn swann-à ni, n yag rig águnn jànn Likoniya. I byar-à big kà á finn swann Listra ma finn swann Darba ma kauyeká shi kàng kwib sig àni níng.

⁷ Big ri dinya kyann mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni màhàn.

Big Dàb Gbam Mpìr Zyun á Listra

⁸ A finn swann Listra mpìr zyun shi sig àni, barwá bàna ma gbam. I barà big mà sig ku, ku taba kyann fig kyonn bàna.

⁹ Ayúnn-à Bulus big bi kà á finn swann-à hi ni, wunù-à níng ri shi mi ri fig jirbá. Barà Bulus myàng ku, ku shi sig ma pikyinn barà kwá dang rag a Shidun dàb gbam ku,

¹⁰ í byar-à Bulus dinya ku ma gbam n rag, “A dù nann zu á wai.” Ku bi pim dù nann zu mi ri kyann kyonn.

¹¹ Barà bir mpìrká myàng àdòníng, big dang á nu jir Likoniya ni n rag, “Kai! I bu sinn kà síg nì á dir mpìr káníng ni, n wann bi síg nì áyág.”

¹² I byar-à big bar Barnabas rag Zafas, í zinn bu sinn zyun. Bulus bó, jirà ku í àsàin-à ri dang jír níng, big bar ku Hamis, í zinn bu sinn zyun tinn.

¹³ Lu byar-à big ri wib Zafas shi sig á nu nkyun finn swann-à mà myann. Sáí àgbam bu sinn-à níng hi zig yann nai ma awu bín, n rag bá wib káníng àni.

¹⁴ Barà Bulus ma Barnabas myàng bu-à mpìr káníng ri zím abig sa níng, sái big gbar ka jàbá n shàr kà yag áyau bir mpìrká ni, n dinya mpìrká rag,

¹⁵ “Bu-à sa níng sinn kàng sig yi àràg yi í Shidun níng, í kai sá nì rà? Yi í mpìr jikwinn àràg ning. Yi bi sig áyág jirà ayi dinya ning jir àjwár á shinn Yesu ni, jirà aning fim bu sinnká ning ri wib níng, wà fòr fig bu

zyun bàna, ma aning vim bìr kàng bi á byar Shìdun àsàin yonki, zyun-à mààm sig waisháu-à ma dunyaru ma zàpìr ma buká shi sig áni bidim pár.

¹⁶ Sai-à rì níng, Shìdun rì fim sig kó ni aku sa bu-à kyinnwá ma rì zìm bidim pár.

¹⁷ Ama Shìdun ri tiya kyann ning pikyinn-à sisàn, mi ri sa ya ning swàm barà ná yì ku shi sig áni. Ku ri ya ning shyù, ku ri ya ning buju, ku ri sa byann ya ning buká ning ri tàg á da-à ni. Ku ri sa jwar pikyinn ná.”

¹⁸ Kó barà big dinya mpìr káníng jír-à níng, ama big sa dakyar í wà n kan dim bìr mpìr káníng rag a káníng wib big bàna.

¹⁹ I byar-à mpìr Yahudawaká káhi mà Antakiya ma Ikoniya big bi, n gbar dù kyinn mpìrká á shinn Bulus. Hár mpìrká ta ku ma abàn ta ta, í wà n gbar swann yag rig ku mà kur lu-à ni. Big ri kyab rag ku wu rìghing.

²⁰ Sáí mpìrká ká ri bàg Yesu sar kàng kwìb sig ku áni, mi ri myàng ku, í byar-à ku dù nann zu, n kàng yag mà finn swann-à ni. Ku ma Barnabas bi na byar kyàr, í wà big dù n yag mà finn swann Darba.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

²¹ Big ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn Yesu ni á finn swann Darba. Mpìrká ninànn nímá bìr pikyinn á byar Yesu. A byar-à hi big dù n kàng yag mà Lìstra, hár n yag mà Ikoniya big Antakiya á jànn Bisidiya,

²² mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn, abig sar gbam á pikyinn birbá ni. Big dinya káníng rag, “Sai wà ya wa hing shwìn nìnànn nímá í wà yá kà lu Shìdun íni.”

²³ Byar-à mpìrká ri bàg Yesu bidim pár ri shi kwonn, big shig zu ya káníng àgbamká. Big vig Shìdun á shinn káníng ni, n sìnn nu n ya kà káníng á vù Shìdun ni barà káníng bìr sig pikyinn á byar wàníng ni níng.

²⁴ Bulus ma Barnabas kyann kàng kwìb rig jànn Bisidiya, hár n fòr yag mà jànn Pamfiliya.

²⁵ Big dinya mpìrká mà finn swann Barga jir Yesu. I wà big dù n yag mà finn swann Ataliya.

²⁶ I byar-à big ká á kòr zàpìr n kàng yag mà finn swann Antakiya mà byar àsàinká swam bi sig big níng, ká ri vig sig Shìdun á shinnbá ni, barà Shìdun má myàng kwonn ma big áyau swàmbá zyun-à big sa vinn sig tàma-à níng.

²⁷ Barà big yag fòr mà Antakiya, big bar kwonn mpìrká ri kwonn shinn mi ri bàg Yesu n dinya káníng jír bu-à Shìdun sa ya sig big áyau swàmbá ni, barà Shìdun pù ya mpìrká ká í Yahudawaká bàna pyù barà káníng bìr pikyinn á jir Yesu.

²⁸ Big shi nonn màhàn ma mpìrká ri bàg Yesu.

15

Mpìrká Kwonn Shinn Mà Urushalima

¹ Mpìrká káhi mà Yahudiya bi á Antakiya, mi ri tàg mpìrká ri bàg Yesu rag, “Wà na kyag fig jur bàna, àràg barà doka Musa dang sig níng, ná wìm zu fig bàna.”

² Barà Bulus ma Barnabas fig àdòníng, sáí big bi sa yipyàr rag í nímá bàna. I byar-à mpìrká ri bàg Yesu rag, a Bulus ma Barnabas kwonn ma mpìrká káhi áyaubá ni abig yag mà Urushalima abig yag dang jír ma yann aswamká bu Yesu, kwonn ma àgbamká abig wà byann jír-à hi.

³ I byar-à mpìrká ri bàg Yesu swam yag big. Barà big ri yag mà Urushalima big wam zu á jànn Finikiya ma jànn Samariya. Sáí big dinya mpìrká á jànn káníng ni barà mpìrká swai kim kim vim bìr bi á byar Shìdun. Hár mpìrká ri fig àjwár á dò shinnwá ni.

⁴ Barà big fòr yag mà Urushalima àdòníng, mpìrká ri bàg Yesu ma yann aswamká màhàn, ma àgbamká shà big shà shà. I wà big dinya káníng barà Shìdun sa sig swàmwá á byar mpìrká big rì dinya sig káníng jir Yesu.

⁵ Sáí mpìr Farisawaká ká ri bàg Yesu, big sar dù nann zu n dang rag, “Mpìrká swaibá kim kim ká ri bàg Yesu, shi sig àràg í tonn abig kyag jurbá, ma abig wib doka Musa.”

⁶ I byar-à àgbamká ma yann aswamká kwonn í byar nzyun jirà abig wà jír-à hi.

⁷ Barà big ri wà jír àdòníng, sáí Bitrus dù nann zu n dang rag, “To, ning wunzámí big, aning shi kim, n dinya ning jír. Daka á ninonn Shìdun shig zu sig mì áyauná ni, n rag n dinya byann mpìrká swaibá kim jir àjwárwá, jirà abig fig ma abig bìr pikyinn áni.

⁸ Shìdun àsàin-à ri yì bu-à shi sig á pikyinn mpìr níng, ya sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng Awunwá àràg barà ku ya sig yì mpìr Yahudawaká níng, jirà ayi yì rag ku ri zìm mpìrká bó tinn.

⁹ Ku gàfinn fig yì rag yì kim, big kim bàna, jir kai bàna ku tu kyàr rìghing pikyinnbá barà big bìr sig pikyinn á byar Yesu ni níng.

¹⁰ To, wà má àdòníng, sáshinn ning ri zìm mpìrká abig bàg gbìb wà zyun-à yì ma yákúyí big rì bàg sar fig bàna níng rà? Ning ri ya big swánn ùwài àdòníng, ning ri màg màg fig muyar Shìdun rà?

¹¹ Yì má, yì wim zu sig á dò jir shinn àsàn Shinn Luyí Yesu ni, jir pikyinn biryí á byarwá ni. To, big má í àdòníng tinn.”

¹² Barà bìr mpìrká fig Bulus ma Barnabas ri dinya big bu mamakiká Shìdun sa sig á vùbá ni áyau mpìrká swai kim kim níng, í byar-à big wìr shi sig yìr yìr.

¹³ Barà big dang kinn rìghing jìrbá àdòníng, sáí Yakubu sar dù nann zu n dinya big rag, “To, ning wunzámí big, aning fig.

¹⁴ Tàma-à níng yì fig rìghing jir Siman Bitrus barà ku rag, Shìdun shig zu sig mpìrká kádà swai kim kim jirà a káníng shi mpìrká buwá.

¹⁵ Wáníng shi sig àràg barà mpìrká rii dang kyann jir Shìdun dang sig á tarkada jir Shìdun ni rag,

¹⁶ ‘A pyànn ná-à níng má kàng bi,

má bi má sa bu-à n gíb ya sig Dawuda nu rag má sa níng.

Má sa wùn adawá zyun má na kàng kùr

àràg barà mpìr ri mì kàng lu-à wim wann sig,

¹⁷ jirà mpìrká swai kim kim, ká n shig zu sig big rag abig shi mpìrká bumí níng, abig yàn kyann mì.

¹⁸ I mì Shìdun mì ri dǎng nì jír bu-à n tàg sig daka sai-à rì.’

¹⁹ “To, ámyàngmí, kada ayi duká mpìrká ri vim bìr bi á byar Shìdun ni ma gham rag abig wib doka Musa bàna.

²⁰ Ama bu-à yá sa bàna, ayi ba dinya big wasika rag, kada abig ji bu-à big ya sig bu sinn bàna, abig sa àyái bàna, abig zwam wì zyun-à big sim ghan sig átai bàna, abig ji àsà bàna,

²¹ jir kai bàna daka sai-à rì níng, big ri dinya kyann mpìrká jir doka Musa, mì ri jangga kyann á tonn bìr kwonnká ni Asabar ma Asabar.”

Wasika Big Ba Ya Sig Mpírká Ká í Yahudawa Bàna, Ká Ri Bàg Yesu

²² Barà Yakubu dang kinn rìg jír wá àdòníng, sáí àgbamká bi shìg zu mpírká má yag kwonn ma Bulus ma Barnabas, jír a káníng yag dinya mpírká mà Antakiya jír bu-à big dang sig níng. I byar-à big shìg zu Yahuda zyun-à big ri bar ku Barsaba, ma Silas, í àgbamká áyau mpírká bu Yesu, mpírká ri yan kyinnbá wàni.

²³ Big ba wasika n ya big abig ya yag káníng. Wasika-à hi big ba sig rag:

“Wasika-à níng ri yag á byarná ní, níng wunzáká buyí ká swai kim kim á finn swann Antakiya ma jànn Suriya ma jànn Kílikiya. To, yi wunzáná, ma àgbamká ma yann aswamká á Urushalima yi ri bib kà níng.

²⁴ To, bu-à sa yi ba ya sig níng wasika-à níng, jir kai bàna yi fig big rag mpírká zu sig áyauyi ní n yag gbar dù sig níng pikyinn á jirbá big ri dang. Ama buyí yi swam fig big bàna.

²⁵ Barà yi fig àdòníng, í bu-à sa yi myàng rag sànn sig ayi shìg zu mpírká káhi ayi swam bi big á byarná ní abig bi kwonn ma Barnabas ma Bulus mpír azimyi big,

²⁶ ká zyun-à wann tafinn sig yonkibá á dò jir Shinn Luyí Yesu Kristi ní.

²⁷ Yi ri swam bi kwonn ma Yahuda ma Silas á byarná ní, àjirá abig dinya gban rìg níng jírýí, àràg barà yi ba sig níng.

²⁸ Awun Shìdun kwonn ma yi tinn, yi bidim párr yi myàng sànn fig wà ayi ya níng doka nìnnànn nímá bàna. Bu-à ná sa bàna í wàníng:

²⁹ Kada aning ji bu-à big ya sig bu sinn bàna, aning ji àsà bàna, kada aning zwam bu-à big sìm gban sig átai bàna, kada aning sa àyái bàna. Wà na gàb hing òr ma bu káníng, níng sa hing bu-à òsànn. Aning shi ítau.”

³⁰ Mpírká big swam yag sig big níng, big dù n yag fòr mà Antakiya. Big bar kwonn mpírká ri bàg Yesu màhàn, n ya káníng wasika-à big zìg yag sig níng.

³¹ Barà mpír káníng jangga àdòníng, big fig hing àjwár wàni. Jír-à hi sa gbam big kyinn.

³² Yahuda ma Silas big í mpírká ri dang kyann jir Shìdun tinn, big dang nonn jír ma káníng, n dang gban káníng kyinn, n gbar gban káníng òr.

³³ Big na nonn màhàn títi nímá, í wà mpír káníng dwim kàng bi big ítau, big kàng yag mà Urushalima mà byar àsàinká swam bi sig big níng.

[

³⁴ Ama Silas zìm á kyinnwá ní n shi buwá màhàn.]

³⁵ Bulus ma Barnabas shi mà Antakiya mi ri tàg mpírká jir Yesu, kwonn ma mpírká kádà nìnnànn nímá, big ri tàg bu, mi ri dang jir Yesu tinn.

Bulus Ma Barnabas Gàb Òr

³⁶ Ayunn zyun sáí Bulus bi dinya Barnabas rag, abig dù abig yag myàng kà mpírká big ri dinya sig káníng jir Yesu, abig myàng barà káníng ri shi àni.

³⁷ Sáí Barnabas zìm abig zìg yag kwonn ma Yohanna Markus.

³⁸ Ama Bulus zìm fig bàna, jir kai bàna ku rag wàníng rì ngàng sig wà wàníng má kyann, má sa swàm ma big, n dù dà fim rìg big á jànn Pamfiliya sai-à big rì sa kinn fig ma swàmbá bàna.

³⁹ I byar-à big kà mi ri sa yipyàr hár bi sa big gàb rìg òr. Barnabas bi zìg Markus, big yag kà á kòr zàpir, n yag mà swàin Kubrus.

⁴⁰ Bulus bó bi shig zu Silas. Ku ma wàníng yag zyun. Mpírká ri bàg Yesu màhàn vig ya big Shìdun rag a Shìdun sa sà n ya big, ma a wàníng myàng kwonn ma big.

⁴¹ I byar-à big dù n yag mà jànn Suriya ma jànn Kilikiya. Big ri kyann á jànn káníng hi, mi ri dang gbam mpírká ri bàg Yesu kyinn.

Timoti Bàg Yag Bulus Ma Silas

16

¹ Bulus ma Silas yag mà finn swann Darba big finn swann Listra. Big yag dig wunù zyun ku í mpír-à màhàn, ku ri bàg Yesu, zinnwá í Timoti. Nàwá í mpír Yahudawa, tawá í mpír Helenawa. Nàwá í mpír-à ri bàg Yesu tinn.

² Mpírká ri bàg Yesu á finn swann Listra big finn swann Ikoniya big bidim pár big ri yan kyinn Timoti wani.

³ Bulus ri zìm a Timoti nu kyann ku á byar-à kwá dang kyann jir Shìdun. I wà ku bi gib wàníng jur, í jirá a Yahudawaká zìm wàníng, jir kai bàna káníng bidim pár yì hing wà ta Timoti í mpír Helena, í bu-à sa big ri gib fig ku jur bàna sai-à rì níng.

⁴ Bulus zig ku, big ri yag á finn swann kim kim, mi ri dinya mpírká jír bu-à yann aswamká ma àgbamká mà Urushalima ri zìm mpírká abig sa, mi ri dinya big rag abig bàg jir káníng.

⁵ Barà mpírká hi fig àdòníng pìkyinnbá gbam swàb kà á jir Yesu ni. Su ma su mpírká ri nànn swàb kà wani.

Bulus La La Ashinn Mpír Zyun Nì Mà Makidoniya

⁶ Big dù n yag mà jànn Firijiya ma jànn Galatiya, big wam zu rig jànn Asiya, jir kai bàna Awun Shìdun zìm fig abig dang jir Yesu màhàn bàna.

⁷ Barà big fòr á gàb swann Misiya, big ri zìm abig kà á finn swann Bitiniya, ama Awun Yesu kan dim big abig kà á byar-à hi ni bàna.

⁸ I byar-à big wam zu, n yag mà finn swann zyun big ri bar Taruwasa.

⁹ A byar-à hi sái á fi-à ni Bulus bi la la, mpír zyun sar sig í mpír á jànn Makidoniya, wàníng vig ku rag, “Wúshèní, á bi á jànn yì ni á sa shang yi.”

¹⁰ Barà Bulus la la-à níng àdòníng, sái yi ma ku dù, n yag màhàn. Yì rag Shìdun dang sig nì rag, ku ri zìm ayi yag dang jir àjwàrwá màhàn.

Lidiya Bir Pìkyinn á Byar Yesu

¹¹ A byar-à hi yi dù á Taruwasa, n kà á kòr zàpír, n zu yag mà Samutaraki, n na byar kyàr, í wà yi yag mà Niyabolis.

¹² Yi dù n yag fòr mà finn swann Filibi á jànn Makidoniya. Lu-à hi í lu ùwài, í lu mpírká bi sig mà jànn Roma. To, yi bi n na kù su pyànà màhàn.

¹³ Ayúnn Asabar yi zu á finn swann-à ni, n yag mà nu níng-à ni, yi yag yàn kyann byar-à Yahudawaká ri vig Shìdun. Yi yag dig uwàkà kwonn shi sig màhàn. I wa yi bi shi wann n dinya big jir Shìdun.

¹⁴ Uwà zyun áyau-à ni ri fig jír-à yi ri dinya big níng, zinnwá í Lidiya. Ku í mpír-à ri wann tafinn jà gbàinshìn zyun-à shi sig ma bài wani. Ku í mpír-à mà finn swann Tiyatira. Ku í mpír-à ri wib Shìdun. I byar-à Shìdun pù finn ya ku kyinnwá. Ku zìm hing jír-à Bulus ri dang níng.

¹⁵ Sái big bi wau ku òr batisma, ku ma mpírká á luwá ni. I byar-à ku bar yi rag, “Wà na zìm hing rag n bir sig pìkyinnmí á jir Yesu ni, aning bi shi á lumí ni.” Ku kar vig yi vig, hár yi yag mà luwá ni.

Big Kìg Bulus Ma Silas á Tonn Fi Mà Filibi

¹⁶ Ayúnn su zyun yi dù mi ri wai yag mà byar-à yá vig Shìdun, sái yi òg kwonn ma wùn uwà zyun ku í fàu, wàu shi sig á òr wá ni, ku ri vann akwonn. Akwonn-à ku ri vann níng, ku ri òg bàì ùwài ní má áni, mi ri ya shinn luwá big.

¹⁷ To, wùn uwà-à níng, ku ri bàg yi á sim, yi ma Bulus. Ku ri dang jír ma gbam, mi ri dang rag, “Mpir káníng í fàu Shìdun. Big ri tàg ning gbiò-à ná wim zu áni.”

¹⁸ Su ma su ku ri dang kyann àdòníng. I byar-à pìkyinn Bulus bai, ku vim bìr bi n dinya wàu-à níng hi n rag, “Mì ri dinya wù á zinn Yesu Kristi, á zu á òr wùn uwà-à níng ni.” Gbiò fig tá bàna wàu-à í zu rìg-à n dà fim rìg wùn uwà-à níng hi.

¹⁹ Barà shinn luká bu wùn uwà-à níng myàng bu-à big ri òg bàì áni jànn rìg rag hing níng, sái big bi pànn Bulus ma Silas, n zìg yag big mà byar àgbamká ri wà kwonn ma kasuwa-à ni.

²⁰ Barà big zìg yag fòr big àdòníng, sái big rag, “Mpir káníng í mpir Yahudawaká, big ri gbar dù kyinn mpirká á finn swannýí ni.

²¹ Big ri tàg bu-à dokayí kan òm sig. Buyí yi mpir Romawaká yi zìm fig bu-à big ri tàg níng bàna, yá bàg fig bàna.”

²² Barà big dang àdòníng, sái bìr mpirká kwonn dab Bulus ma Silas.

Àgbamká àsàinká ri gib jír níng, wan zu big já á òr-à ni, n du kà mpirká káhi abig dab káníng ashor.

²³ Barà big dab kinn káníng àdòníng, sái big zìg káníng n kìg kà rìg á tonn fi-à ni. Big dinya àsàin-à ri sa gadi màhàn rag a wàníng sar gadi òsàn ní má.

²⁴ Barà àsàin gadi fig àdòníng, ku bi zìg big, n kìg kà big á finn tonn-à wà mà yau n bi zìg punn, n wìr kà big á barbá ni.

²⁵ Ayau fi-à ni, Bulus ma Silas ri vig Shìdun mi ri yan Shìdun ma jonn. Mpirká ká big kìg sig mà tonn fi-à ni níng, ri fig.

²⁶ Gbiò fig tá bàna, jànn-à bi ning yàng yàng. Tonn fi-à ning hár ma mìr wá bidim pár. Nu nkyunká bidim pár pù fim rìghing. Punnká big sùr kà sig á bar mpirká big kìg sig níng, wan zu rìghing.

²⁷ Barà àsàin-à ri sa gadi-à fim zir àdòníng, ku myàng nu nkyunká pù finn rìghing. Ku bi gbar wàm zu kafaiwá, ku ri zìm aku gban shinnwá, jir kai bàna ku ri kyab rag mpirká shàr kyag zu rìghing.

²⁸ Sáì Bulus bar ku nài abor n rag, “A a, kada á gban shinnwá bàna. Yi bidim pár yi shi sig áyág.”

²⁹ Àsàin-à ri sa gadi-à níng rag, abig zìg bi pitila. Ku shàr kà yag á byar Bulus ma Silas, n binn kir wann á pyànnbá ni, òr wá ri zwab kàg kàg kàg.

³⁰ Sáì ku zìg zu yag káníng mà myann n bib káníng rag, “Àgbamká, bu-à má sa jirà ñ wim zu í kai rà?”

³¹ Big dinya ku rag, “A bìr pìkyinnwú á byar Shinn Luyí Yesu ni. Ku í àsàin-à má pinn zu wù ma mpirká buwú bidim pár.”

³² I byar-à hi big dinya ku jír á shinn Yesu, ku ma mpirká á luwá ni bidim pár.

³³ A fi-à níng hi ni, asa gadi-à níng bi zìg big n bi tu rìg big yun byar-à big dab pòr sig big níng. I byar-à káníng wau ku òr batisma, ma mpirká á luwá ni bidim pár.

³⁴ Ku bi zìg kà yag rìg káníng mà finn luwá ni, n bi zìg buju n ya káníng. Ku ma mpìrká buwá ri sa àyán, jir kai bàna big bir rìghing pikyinn á byar Shìdun.

³⁵ Barà byar-à bi kyàr àdòníng sái àgbamká bu Romawaká swam yag poliská n rag, abig finn zu Bulus ma Silas á tonn fi-à ni.

³⁶ Sái àsàin-à ri sa gadi-à níng yag dinya Bulus rag, “To, àgbamká swam bi aswam rag ñ dà finn ning. To, aning dù, aning yag sisàn.”

³⁷ Sái Bulus dinya poliská n rag, “Aning myàng, yá yag fig bàna. Big pànn fig yi ma bu-à bibai bàna, í wà big bi dab yi ashor átai áyau bir mpìrká ni. Yi má, yi í mpìr Roma. Big kig yi á tonn fi-à ni, í wà tàma-à níng big ri zìm abig bònn pù finn yi átai rà? Yá yag fig bàna. Agbam káníng abig bi ma abig zìg zu yi ma shinnbá.”

³⁸ Polis káníng yag dinya àgbamká jír bu-à Bulus dang sig rag bá yag fig bàna níng. Barà big fig rag Bulus ma Silas í mpìr Roma àdòníng, sái dirbá í wu tàg rìg-à.

³⁹ Big dù bi n bi díg káníng n rag a káníng yafa ya big. Hár big zìg zu káníng á tonn fi-à ni, n rag wúshèní a káníng dù á jànnbá ni.

⁴⁰ Barà big zu mà tonn fi-à ni àdòníng, big dù n yag mà lu Lidiya. Big díg kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu màhàn. Big dang gbam káníng pikyinn. I wà mì wam zu yag rìgbá.

17

Big Yag Mà Tasalonika

¹ Sái big yag, big wam zu á finn swann Amfibolis ma Aboloniya, n bi fòr á Tasalonika, í wà big bi díg tonn bir kwonn Yahudawaká màhàn.

² A byar-à níng hi Bulus yag kà tonn bir kwonn àràg barà ku ri sa kyann. Hár Asabar sara ku ri kà, mi ri tàg mpìrká bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun.

³ Ku ri dinya káníng rag Yesu í Almasihu zyun-à Shìdun rì dang sig rag kwá swam bi níng. Ku rag tarkada Shìdun ri tìya big rag, Almasihu ma bi hing, wàníng má wa shwìn, hár má wu. Wà wàníng ma wu hing, wàníng má dù nann zu kàng ma yonki.

⁴ Yahudawaká káhi bir pikyinn á jírwa ni. I wà big kà, mi ri bàg ku, ku ma Silas. Mpìr Helenawaká kádà, ká ri shàr Shìdun níng, big bir pikyinn, hár uwáká, ká í mpìr àgbam má, big bir pikyinn tinn.

⁵ Sái mpìr Yahudawaká kádà níng sa akyib jirà mpìrká ninànn nímá bi bàg Bulus big. Sái big bar kwonn yann àbínká ká ri shi á kasuwa-à ni átai níng, n dinya big rag abig gbar dù pikyinn mpìrká á finn swann-à ni á shinn Bulus ma Silas ni. Big kinn bi á lu Jason jirà abig zìg zu bi káníng á pyànn mpìrká ni ma abig wà big kwonn.

⁶ Ama big díg fig káníng bàna. Sái big zìg zu bi Jason ma mpìrká ri bàg Yesu, n zìg yag káníng á byar àgbamká ri wà kwonn á finn swann-à ni. Big ri yan yán n rag, “Mpìr káníng byar-à ba yag bidim pár, big ri gbar dù kyann pikyinn mpìrká. Tàma-à níng big bi sig áyág.

⁷ I wà Jason zìg big n tìg sig big á luwá ni. To, barà big shi sig áyág níng big ri bàg fig doka kùryí Kaisar bàna, big dang rag kùr zyun shi sig áni zinnwá í Yesu.”

⁸ Barà bir mpìrká ma àgbamká fig àdòníng, pikyinnbá fib hing wani.

⁹ Agbamká du kà Jason ma mpìrká kádà a káníng wa bàì, jirà abig finn tafinn Bulus ma Silas, n dwim káníng rag a káníng yag.

Big Yag Mà Biriya

¹⁰ A fi-à ni mpìrká ri bàg Yesu níng, bi dwim Bulus ma Silas a káníng yag mà Biriya. Barà big fòr yag màhàn àdòníng, big kà á tonn bir kwonn Yahudawaká ni.

¹¹ Mpìrká á Biriya níng big zig jir Yesu vù pyàná. Big kab hing mpìrká á Tasalonika, big ri jangga kyann jir Shìdun su ma su jirà abig myàng wà bu-à Bulus dang sig níng ma àjai.

¹² Big ninànn nímá big bir hing pikyinn á byar Yesu ni. Mpìr Yahudawaká ninànn nímá bir pikyinn, kwonn ma mpìr Helenawaká wunùkà ma uwà àgbamká tinn.

¹³ Barà Yahudawaká mà Tasalonika fig rag Bulus shi sig mà Biriya, mi ri dang jir Shìdun màhàn níng, sái big dù n yag tàg mpìrká màhàn jirà a káníng bai dir ma Bulus.

¹⁴ I byar-à mpìrká ri bàg Yesu níng tìr yag ku mà lu zyun á nu níng ùwài-à ni aku yag shi màhàn. Silas ma Timoti big shi sig bigbá mà Biriya, big yag fig bàna.

¹⁵ Mpìrká káhi nu fòr yag Bulus mà Atina. I byar-à hi ku dwim big rag abig kàng yag, abig dinya Silas ma Timoti a káníng yag kini abig yag òg ku.

Bulus Dang Jir Shìdun Mà Atina

¹⁶ Barà Bulus ri shi kir Silas ma Timoti á finn swann Atina, sái ku bi myàng mpìrká màhàn shi sig ma bu sinn wàni. Ku bai pikyinn wàni.

¹⁷ Su ma su ku ri dang jír ma Yahudawaká á tonn bir kwonn-à ni á shinn Yesu ni. Ku dang jír ma mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká ri wib Shìdun. Hár ku ri yag mà kasuwa-à ni, mi ri dang jír ma mpìrká màhàn.

¹⁸ Malamká kádà ri dang jír ma ku tinn, í malamká ká big ri bar big Abikiriya ma Sitokiya, big í àsàinká yì sig bu á jànn-à ni. Mpìrká kádà áyaubá ni ri dang rag, bu-à mpìr awànn nu-à níng ri zìm aku dang níng í kai rà?

Kádà bó, barà big fig ku ri dang jír á shinn Yesu ni barà wàníng dù nann zu kàng sig ma yonki níng, big ri dang rag, kó ku ri dang jír á shinn bu sinn mpìrká mà swann kim kim.

¹⁹ I byar-à big zig yag ku mà wùn mwír zyun, zìnn mwír-à hi í Arasa. I byar-à big ri kwonn màhàn. I wà big bib ku rag, “To, yi ri zìm ayi fig bu tàg àpyú zyun-à wù ri tàg níng.

²⁰ Bu-à wù ri dang áyau jír wù ni shi sig í bu àpyú á byaryí ni, yi ri zìm ayi fig yìrwá.”

²¹ (Mpìrká mà Atina, wà ba fig hing jír àpyú zyun, í bu-à big ri dang kyann. Big ri sa fig bu zyun bàna mi ri gang fig kyann íri káhi. Hár kyinnká shi sig màhàn bidim pár big ri sa àdòníng tinn.)

²² I byar-à Bulus bi sar dù nann zu áyaubá ni á Wùn Mwir Arasa ni. Ku dinya big jír, n rag, “Níng mpìrká á Atina, mì ri myàng ning shi sig ma gbib bu sinnká ning ri wib ninànn nímá.

²³ Sai-à mì ri kyann kyann á finn swann ná ni, mì ri myàng byarká ning ri wib bu sinnká. Hár ò myàng abàn zyun, big ba sig á dirwá ni rag, ‘Wàníng í jir shinn Shìdun zyun-à mpìr yì fig ku bàna.’ To, Shìdun zyun-à

mì ri dang jír á shinnwá ni níng, ku shí nì Shìdun zyun-à ning ri wib ku, n yì fig ku bàna níng.

²⁴ Shìdun zyun-à mì ri dang níng ku í Shìdun àsàin-à mà m sig dunyaru ma buká shi sig áni bidim pár. Ku shí nì àgbam-à mà wai ma wà á jinn ni bidim pár. Ku ri shi fig á lu zyun-à mpìr mi sig bàna.

²⁵ Buwá ku ri yàn fig bu zyun á byar mpìr bàna, jir kai bàna walai bu zyun-à kab sig ghamwá. Ku ya sig mpìr awun í nì, ma buká kádà.

²⁶ Sai-à ku jag mà m sig mpìr á dunyaru, ku mà m jag síg mpìr nzyun, í wà á byar mpìr-à níng hi, swai mpìrká bidim pár bi jwàr. Ku rag abig shi kó áni bidim pár á dunyaru. Ku ya sig big byar-à bá shi tib, kwonn ma su-à bá shi á dunyaru.

²⁷ To, barà ku mà m sig mpìr káníng, ku ri zim abig yàn kyann ku jirà kó bá dig ku. Ama ku nonn fig ma yi bàna.

²⁸ Mpìr zyun dang sig rag,
‘Shìdun í àsàin-à sa sig yi shi sig ma yonki ma gbam.’
Aràg barà ning dài sig áyau jonnká bigné ni n rag,
‘Yi bidim pár yi í yann Shìdun.’

²⁹ To, barà yi í yann Shìdun níng, bu-à sa yi ri zìg àsháu zinariya ma àsháu azurfa ma abàn, mì ri kànn, mì ri dang rag í Shìdun níng, í kai sá nì rà? Shìdun shi fig àdòning bàna.

³⁰ Sai-à rì níng, mpìrká ri sa àdòning, jir kai bàna big yi fig bu zyun bàna. Shìdun rì myàng gbam sig big ma zu. Ama tàma-à níng ku ri dinya yi rag, kó ni bidim pár aku dà finn bu pyir sa.

³¹ Ku sinn sig àyunn-à kwá wà mpìrká kwonn. Kwonn-à kwá wà níng kwá wà á gbìb gwangga. Ku sinn sig mpìr àsàin-à má wà kwonn àyunn-à níng hi. Mpìr-à níng Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku ma yonki mà amir-à ni. Barà Shìdun gbar dù kàng sig ku ma yonki níng, í barà ku tya sig mpìrká rag, kwá wà kwonn-à hi.”

³² Barà mpìrká fig jír bu-à Bulus dang sig áshinn barà ki ma du nann zu kàng ma yonki níng, mpìrká káhi jwann ku. Ama mpìrká kádà rag, bigbá big ri zim abig fig jakàng jír-à níng hi.

³³ I byar-à Bulus dù dà finn rìg big.

³⁴ Mpìrká kádà bàg yag ku. Big bir pikyinn á jír-à ku dang sig. Zyun áyaubá ni í Diyonisias, ku í mpìr àgbam bu finn swann-à níng hi. Zyun í uwà zyun big ri bar ku Damaris, kwonn ma mpìrká kádà.

18

Bulus Yag Mà Korinti

¹ I byar-à Bulus dù á finn swann Atina, ku yag mà finn swann Korinti.

² Ku dig kwonn ma mpìr zyun zinnwá í Akila, í mpìr Yahudawa. Big mà sig ku á jànn Pantas. Ku ma wàwá Biriskila big ri shi hing á jànn Italiya, í wà Kalaudiyas, kùr-à màhàn dang rag, mpìr Yahudawaká abig dù á finn swannwá ni. Finn swann-à hi í Roma. Sai-à Bulus yag mà Korinti ku bib ká big màhàn.

³ Ku myàng swàmwá ku ma káníng í nzyun. Swàmbá big ri kwib wau zyun-à big ri sa apig áni. I byar-à ku shi kwonn ma big n sa swàm ma big.

⁴ Asabar ma Asabar ku ri yag kyann mà tonn bir kwonn-à ni, mì ri kar zing mpìr Yahudawaká ma mpìr Helenawaká a káníng zim jir Yesu.

5 Barà Silas ma Timoti dù á Makidoniya n yag mà Korinti, big òig Bulus màhàn. I byar-à Bulus dà fim rig swàm wau-à ku ri kwìb níng, mi ri dang kyann jir Shìdun. Ku ri dinya byann mpìr Yahudawaká rag, Yesu shí nì Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

6 I byar-à big zìm fig jírwa bàna. Big ri sa yipyàr ma jírwa, mi ri swau ku. I byar-à ku pìm zu rig avír-à á jawá nì á pyànnbá nì n rag, “To, wà na sa Shìdun ma ngàng níng, to í jírna, í vù jírmi bàna. Tàma-à níng má yag á byar mpìrká ká swaibá kim kim.”

7 I wà ku zu á tonn bir kwonn-à ni, n dù n yag shi á lu mpìr-à ri bàg Shìdun big ri bar ku Titus Yustus. Luwá shi yàr sig ma tonn bir kwonn-à hi.

8 Kirisbus àgbam-à á tonn bir kwonn-à ni níng, ku fig jír-à hi, hár ku bir pikyinn á byar Yesu ni, ku ma mpìrká mà luwá ni bidim pár. Mpìrká mà Korinti ninànn nímá big fig jír-à hi, n bir pikyinn áni. I wà big wau big òir batisma.

9 Ayúnn zyun á fi-à ni, Shìdun bi dang jír ma Bulus á la-à ni n rag, “A shàr zinn mpìrká bàna, á dang kyann jírmi, kada á fim bàna.

10 N shi sig á shinnwú ni, walai mpìr-à kinn sig bará kwá sa wù bu. N shi sig ma mpìrká ninànn nímá á finn swann-à níng ni.”

11 Bulus shi màhàn hár ji zyun ma sònn swìnnjin, mi ri tàg mpìrká màhàn jir Shìdun.

12 Sai-à Galiyo shi sig nì gwamna á jànn Akaya, sái mpìr Yahudawaká bi pànn Bulus n zìg yag rig ku mà byar àgbamká ni jirà abig wà ku kwonn.

13 Big dinya àgbamká rag, “Mpìr-à níng tàg mpìrká rag abig wib Shìdun á gbìb zyun-à dokayí kan òim sig.”

14 Barà Bulus má kan dang jírwa àdòning, sái gwamna-à hi dinya mpìrká rag, “Bu-à níng ri dang níng, níng ri zìg bi jír á shinn doka bu Yahudawaká ni átai, níng ri zìg bi fig jír á shinn dokayí ni bàna. Bulus nìm ma sa sig bu-à bibai áyau dokayí ni, n nìm má gang sung á jírna ni.

15 Ama bará í jir shinn jír dang, ma zinn, ma dokaná, to, aning dang ma shinn ná. Má dang fig bu zyun á shinn íri buká àdòning bàna.”

16 I byar-à ku kan zu rig káníng á tonn kwonn wà-à ni.

17 Bará ku kan zu rig káníng àdòning, sái big pànn àgbam zyun-à shi sig nì shinn áyau tonn bir kwonn-à ni, zinn mpìr-à níng hi í Sastanis. Big pànn ku n dab ku dab dab. Big ri dab ku á myann mà byar tonn kwonn wà-à ni. Galiyo bó bu-à du ku bàna.

Big Kàng Bi á Finn Swann Antakiya

18 Bulus shi nonn mà Korinti ma mpìrká ri bàg Yesu. I wà ku ri zìm aku yag mà Suriya. Ku dù, ku ma Biriskila ma Akila, big í yag rig-à. Bará big fòr á Kankiriya, Bulus tun ya Shìdun ki, n wann rìg jinnwá, í wà big ká á kòr-à ni, mì yag rig-à.

19 I byar-à big yag mà finn swann Afisa. Bulus fim Biriskila ma Akila abig sa swàm màhàn. Ku yag n ká á tonn bir kwonn-à ni, mi ri dang jír ma Yahudawaká màhàn, mi ri tàg káníng bu.

20 Yahudawaká ká ri bàg Yesu ri zìm a Bulus shi nonn ma big, ama ku zìm fig bàna.

21 Ku dinya big rag, “Sái wà Shìdun ma zìm hing, í wà má kàng bi kàng á byarná ni.” I wà ku dù ma Afisa n ká á kòr, mì yag rig-à.

²² Barà ku fòr yag mà Kaisariya, ku yag bib kà mpìrká ri bàg Yesu mà Urushalima. I wà ku dù n yag mà finn swann Antakiya.

²³ Ku shi nonn màhàn títi nímá, í wà ku dù n yag mà jànn Galatiya ma jànn Firijiya, mi ri dang gbam mpìrká ri bàg Yesu kyinn.

Apolos Dang Jir Yesu Mà Afisa

²⁴ Mpìr Yahudawa zyun big ri bar ku Apolos, ku bi fòr á finn swann Afisa, big mà sig ku mà finn swann Iskandariya. Ku dang yì hing jír wàni, hár ku yì hing jir-à shi sig á tarkada Shìdun ni wàni.

²⁵ Big tàg hing ku gbìb Shinn Luyí wàni. Ku ri tàg mpìrká ma pìkyinn nzyun. Jír wá àbìbir ma bu-à shi sig áyau tarkada Shìdun, ama batisma-à ku yì sig, ku yì sig íri bu Yohanna, ku yì fig ma barà big ri wau mpìr òr batisma áyau zinn Yesu bàna.

²⁶ Ku wim pìkyinn mi ri dang jir Yesu mà tonn bìr kwonn-à ni. Barà Biriskila ma Akila big fig àdòning, sái big zig yag ku mà lubá ni, mi ri tàg swàb kà ku gbìb Shìdun wàni.

²⁷ Apolos ri zìm aku yag mà jànn Akaya. I byar-à hi mpìrká ká ri bàg Yesu sa shang ku bu zyun. Big bi ba wasika, n dwim yag mà byar mpìrká ri bàg Yesu mà Akaya. Big rag a káníng pànn ku vù pyàna. I byar-à ku dù n yag màhàn. Barà ku fòr yag màhàn àdòning, ku sa shang mpìrká ká zyun-à á dò jir àsàn Shìdun ni, big bìr sig pìkyinnbá á byar Yesu ni.

²⁸ Ku ri dang jír ma gbam mi ri sa yipyàr ma Yahudawaká áyau bìr mpìrká ni rag, jir Shìdun ri tàg yì rag Yesu shí ni Almasihu zyun-à Shìdun swam bi sig.

19

Bulus Yag Mà Afisa

¹ Sai-à Apolos shi sig buwá á finn swann Korinti, sái Bulus kyann kyann á finn swannká á jànn Asiya, n yag mà finn swann Afisa. Ku bi òg mpìrká káhi ri bàg Yesu màhàn.

² I byar-à ku bib big rag, “Sai-à ning bìr pìkyinn á byar Yesu ni níng, níng òg hing Awun Shìdun rà?”

Big rag, big òg fig bàna, big taba fig fig bu-à big ri dang rag í Awun Shìdun níng bàna.

³ Sái ku bib big rag, “Big wau sig níng írì òr batisma wà áni rà?”

Big rag big wau sig big batisma àràg barà Yohanna ri wau níng.

⁴ Bulus dinya big rag, “Batisma bu Yohanna í dò jir shinn mpìrká dà fim sig bu pyirbá. Buwá ku ri tàg mpìr Israilaká rag, a káníng bìr kyinn á byar mpìr zyun-à má bi á simwá ni. Mpìr-à níng hi í Yesu.”

⁵ Barà mpìr káníng fig àdòning, sái big wau rìg òr batisma ma zinn Shinn Luyí Yesu.

⁶ Bulus tib big vù á shinn-à ni, í wà Awun Shìdun bi kà á kyinnbá ni. Sái big bi dang jír big nu jír kim kim zyun-à big taba dang fig bàna. Big ri dang bu-à Shìdun dinya sig big.

⁷ Mpìr káníng big fòr hing mpìr dwib agban pyàna.

⁸ Bulus yag dang jír mà tonn bìr kwonn-à ni. Ku ri dang jír zinn bàna. Hár sòn sara ku shi mi ri dang jír big mpìrká á shinn Yesu ni, mi ri zìng byafàn jirà a káníng yì byann barà Shìdun má na kùrwá.

⁹ Mpirká kádà fig jír-à hi big gbam sung, n zìg fig bàna. Big bi dang jír àbài á shinn jír gbìb Shìdun. Big ri dang àdòníng á byar bìr mpirká ni. Barà Bulus myàng àdòníng, sái ku zu áyauhá ni, n zìg yag mpirká ri bàg Yesu, big yag kà á tonn ùwài níamá byar-à big ri tàg mpirká bu. Tonn-à hi í bu Tiranus. Bulus ri dinya kyann káníng jír su ma su.

¹⁰ Ji pyànnà big ri sa àdòníng. Hár bi sa mpirká shì sig mà jànn Asiya, big nínànn níamá big fig rìg jir Yesu. Mpir Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna bidim pár big fig rìghing jir Shinn Luyí Yesu.

Mpirká Tafinn Bu Subu Sa n Bàg Yesu

¹¹ Shìdun ya sig Bulus gbam barà kwá sa bu mamaki wà mpir taba myàng fig bàna.

¹² Big zìg jàwá zyun-à ku sa sig swàm ma kàhi, n ya yag mpirká na sig dor big tib vù àni, dirbá í gbam rìg-à. Wàuká zu n dà fim rìg big.

¹³ Yahudawaká kádàkí bi, ká ri sa kyann subu, big ri zìm abig kan zu wàu big zinn Yesu tinn. Big dang rag, “Yi ri dinya níng á zinn Yesu zyun-à Bulus ri dang kyann jír wá níng, aníng zu rìg á dir mpirká ni.”

¹⁴ Yann wunù sùmpyànn, í yanká bu àgbam zyun-à ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun áyau Yahudawaká ni, zinnwá í Siba. Yanká bu àgbam-à níng hi sa àdòníng tinn.

¹⁵ Wau-à hi dang rag, “N yì hing Yesu, n yì hing Bulus, ama bigné kam, níng í ni rà?”

¹⁶ Mpir-à wàu-à dab sig ku níng, bi pìm dù nann zu n dab big. Hár ku dab nauna big wàni. I byar-à big shàr zu mà lu-à ni, jàbá ka rìghing, big shàr zu dir áyonn kwonn ma àwá í zyun, jir kai bàna gbamwá kab hing gbambá.

¹⁷ Mpir Yahudawaká ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna shì sig mà finn swann Afisa níng, big bidim pár, big fig rìg tai bu-à sa sig níng. Barà big fig àdòníng, zinn pànn rìg big. Mpirká swam yan zinn Shinn Luyí Yesu kab wàri.

¹⁸ Ayau mpirká zyun-à bìr sig pìkyinn, mpir nínànn níamá bi dang zu bu bibaika big sa sig.

¹⁹ Big nínànn níamá big zìg bi tarkada swàm subu-à big ri sa níng, n bi twìb swànn rìg áyau bìr mpirká ni. Big dab lisafi bàì tarkada subu-à big twìb swànn sig níng, bàìwá fòr hing 50,000 á bàì azurfa.

²⁰ A jir bu-à sa sig níng ni, mpirká ri fig swàb kà yag jir Shìdun mà pyànn ma gbam kó àni bidim pár.

Ngain Dù Mà Afisa Jir Shinn Yesu

²¹ Barà bu káníng sa rìg àdòníng, sái Bulus ri zìm á kyinnwá ni rag, kwá kyann kyonn kwá yag mà jànn Makidoniya big jànn Akaya, hár kwá yag fòr mà finn swann Urushalima, á pyànn kwá yag mà finn swann Roma.

²² I byar-à ku bi swam yag Timotí ma Arastas, a káníng yag jág ku nì mà Makidoniya. Káníng àsàinká ri sa shang ku swàm. Ku shì swàb kà tim buwá á jànn Asiya.

²³ To, á sai-à níng hi ni, ngain bi dù áyau mpirká á finn swann Afisa jir shinn gbìb Yesu.

²⁴ Mpir zyun big ri bar ku Dimitiriyas, ku í mpir ayìg bu. Ku ri yìg yann tonnká ri zu àràg tonn bu bu sinn zyun-à big ri bar Artamisa. Tonnká hi

ku ri yig ma àsháu azurfa. Ku ma mpìrká ri sa swàm á byarwá ni níng, big ri dig bàì áyau swàmbá ni wàni.

²⁵ I byar-à ku bar kwonn gban rig mpìrká ri sa swàm ma ku, ma ká ri sa swàm àràg bigbá níng n dinya big rag, “To, aning myàng barà yi ri dig bàì ùwàì á jir swàmyí ni.

²⁶ Ama aning myàng barà Bulus mpìr-à níng ri kyann, mi ri tàg mpìrká rag, bu-à mpìr ma yig sig ma vùwá, í Shidun bàna. Mpìrká ninànn nímá á Afisa áyág ma ká mà Asiya ninànn nímá zìm jír wá.

²⁷ Wàníng má du kà mpìrká má ngàng swàmyí. Iri jir wà bá ngàng swàmyí bàna má, bá sinn kàng tonn bu sinnyí Artamisa má shi fig rag í bu zyun bàna, ku zyun-à mpìrká mà Asiya ma mpìrká bidìm pàr ri wib ku níng, bá sinn kàng fig rag ku bu òsàn bàna.”

²⁸ Barà mpìrká fig jir Dimitiriyas àdòníng, sái big bai rig pikyinn áni. Big yan nài yán n dang rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwàì.”

²⁹ A byar-à níng hi kyinn mpìrká mà finn swann-à ni dù. I byar-à mpìrká pànn Gayus ma Aristarkus big í mpìrká mà Makidoniya. Big bi kwonn ma Bulus í zyun mà Makidoniya. Mpìrká ri gbar yag big ma gbam mà fír-à ni.

³⁰ Bulus ri zìm aku kà nu mpìr pyàná káníng, aku kan òm bìr mpìrká bu-à bá sa káníng. Ama mpìrká ri bàg Yesu kan òm ku rag, kada aku yag màhàn bàna.

³¹ Agbamká káhi á jànn-à ni, big í jàuká bu Bulus, big má, big dwim yag big rag, wúshèní kada a Bulus du kà shinnwá áni bàna.

³² I barà bìr mpìrká shi mi ri yan yán. Kádà ri dang bu zyun kim, kádà ri dang bu zyun kim. Káhi ninànn nímá áyaubá ni big yi fig bu-à zìg yag sig big mà byar-à níng hi bàna.

³³ Mpìr Yahudawaká bi tìr yag Alizanda mà pyànn, jirà aku dinya mpìrká jír. Mpìrká wà sig rag ku í àsàin-à sa sig big ri bai òr níng. I byar-à ku sa nann zu vùwá n rag abig shi kim, ku ri zìm aku dang jír.

³⁴ Barà mpìrká myàng yì rig ku, ku í mpìr Yahudawa níng, í byar-à big bi yan swàb kà nài yán, hár fòr awa pyàná. Nài jír bá bidìm pàr yag rìghìng òzyun. Big rag, “Artamisa zyun-à Afisawaká ri wib níng, ku í bu ùwàì.”

³⁵ Mpìr àsàin-à ri ba sinn jir àgbamká á finn swann-à ni, dinya bìr mpìrká rag abig shi kim. I wà ku dang rag, “To, níng mpìr Afisawaká, aning gang sung. Kó ni bidìm pàr yì hìng wà yi í àsàinká ri myàng kwonn ma bu sinnyí Artamisa. Kó ni yì hìng wà yi shí nì àsàinká ri myàng kwonn ma abàn zyun-à kù wann bi sig mà waisháu-à ni níng tinn.

³⁶ Walai mpìr-à má sa pipyàr rag ku yì fig bu káníng bàna. Kada aning sa bu asàr bàna.

³⁷ Aning myàng. Níng zìg bi sig mpìr pyàná káníng áyág, big jwi fig bu áyau tonn bu sinnyí ni bàna. Big dang sa bai fig zìnn bu sinnyí bàna tinn.

³⁸ Wà Dimitiriyas ma mpìrká ri sa swàm ma ku ma ri zìm abig bar kara mpìr, abig yag mà tonn kwonn wà, mà byar àsàinká ri gìb jír, jirà abig dang jír bá màhàn.

³⁹ Wà níng ma ri zìm aning dang jír zyun, aning shi kir sái àyúnn-à mpìrká ma ri kwonn shinn.

⁴⁰ Barà bu-à níng sa sig àdòníng, mpìr Romawaká má ya yi laifi á shinn ngain-à dù sig janá-à níng. Bá rag, yi í mpìr yawari, hár yá zu yì fig áyau jír-à hi ni bàna.”

⁴¹ Barà ku dang àdòníng, ku dwim mpìrká rag abig kàng yag mà lu-à ni.

20

Bulus Yag Mà Makidoniya

¹ Barà ngain-à tag wann àdòníng, sái Bulus bar kwonn mpìrká ri bàg Yesu, n dang gbam big kyinn, í wà ku dwim káníng, n dù n yag rig mà jànn Makidoniya.

² Byar-à kwa yag fòr bidim pár, ku ri bar mpìrká ri bàg Yesu màhàn, mi ri dang gbam káníng pikyinn. I byar-à ku dù màhàn n yag mà Giris.

³ Ku shi màhàn sònn sara. Ku ri zìm aku yag rag mà Suriya. I byar-à ku rag aku fig níng, big rag Yahudawaká ri kwonn nu á shinnwá ni barà bá pànn ku má gban rig. I byar-à ku dù n kàng yag mà jànn Makidoniya.

⁴ Mpìrká ku ma káníng yag sig í zyun níng, zyun í Subataras wùn Burus, ku bi sig mà Biriya. Káhi bó í Aristarkus ma Sakundus mpìrká á Tasalonika, ma Gayus mpir Darba, ma Timoti, kwonn ma Tikikus ma Tarufimas, mpìrká bí sig mà jànn Asiya.

⁵ Mpir káníng big kà sig yi kà pyànn n shi kir sig yi mà finn swann Taruwasa.

⁶ Sái yi dù á jànn Filibi á sai-à big ji kinn rìghing àyúnn-à ùwài zyun-à big ri ji brodi zyun-à bàna ma yisti. Yi kyann kyonn á kòr zàpìr-à ni su swana, n bi dìg big á Taruwasa. A byar-à hi yi shi su sùmpyànn màhàn.

Bulus Dàb Wim Kàng Mpir Zyun Ma Yonki

⁷ Ayúnn Asabar á fi-à ni, yi mpìrká ri bàg Yesu níng, yi kwonn shinn jirà ayi ji buju zyun-à yá kyab pànn Yesu áni. Sái Bulus dinya mpìrká jir Shidun. Ku dang jirwá hár yau fi, jir kai bàna byar-à ma kyar hing kwá yag rig.

⁸ Big mònn bàg sig pitila nìnànn nímá áyau tonn-à yi shi sig áni níng, tonn-à hi big mi sig hár mà wai.

⁹ Wùn sukà zyun zinnwá í Aftikos, ku shi sig mà pùr tonn-à big gib sig níng, ku ri òm aná. I byar-à ku na jann màhàn. I barà Bulus ri dang jirwá, mi ri yag mà pyànn, sái wùn sukà-à níng hi kù wann bi mà pùr tonn-à ni mà wai. Tonn-à hi big mi dann wann sig zyun á shinn zyun ni, zyun á shinn zyun ni. Wùn sukà-à níng kù wann bi sig daka mà pùr tonn zyun-à mà wai níng, hár n kù wann bi á jinn ni. Big bi gbar dù nann zu ku, ku wu rìghing.

¹⁰ Sái Bulus wann bi n lab finn òr wá á òr wùn-à níng hi ni, n bi wau swann wàníng. I wà n dinya mpìrká rag, “Kada aning kig bàna, ku shi sig ma yonki.”

¹¹ Bulus nann kàng yag kàng mà tonn-à ni, n yag ngir gàfinn brodi-à mi ri ji, mi ri dang swàb kà jir ma big hár byar-à bi kyar. I wà ku dù mì yag rigwá.

¹² I byar-à big zig yag wùn sukà-à níng mà lu-à ni, ku wim kàng rìghing, pikyinnbá jwar hing wani.

Big Dù Mà Taruwasa n Yag Mà Militus

¹³ Buyí yi dù á finn swann-à ni, n bi kà á kòr-à ni n ya zu yag mà finn swann Asus, àràg barà Bulus dinya sig yi ayi sa. Bulus kyann sig buwá ma bar.

14 I byar-à hi ku bi dìg yi màhàn. Ku kà á kòryí ni, í wà yi yag mà Mitilini.

15 Daka á Mitilini yi kà á kòr-à ni n yag, byar-à bi kyàr í wà yi bi yàr á byar swàin zyun-à big ri bar Kiyas. Byar-à bi kyàr íwà yi yag fòr mà swàin Samos. Byar-à bi kyàr jakàng í wà yi yag fòr á finn swann Militus.

16 Bulus ri zìm fig aku sar wann mà jann Afisa bàna, jir kai bàna ku zìm fig aku shi nonn mà Asiya bàna. Ku ri zìm aku yàb yag fòr mà Urushalima àyúnn Pentikos, wà bu zyun ma kan òm fig ku bàna.

Bulus Dang Jír Ma Agbamká Ri Bàg Yesu Mà Afisa

17 Ku swam aswam á Militus abig yag mà Afisa, abig bar bi ya ku àgbamká ri bàg Yesu màhàn.

18 Barà big fòr bi àdòning, ku dinya káníng rag, “Níng ma shinn ná, níng yi híng shu-à ò shi sig áyauná ni sai-à ò tib barmí n kà á jànn Asiya.

19 Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn ñzyun, ò gbar dù fig shinn bàna, mì ri wa zàn mínn, mpír Yahudawaká ya híng mì shwín kim kim, big su kwonn nu áshinnmí ni, jirà abig gban rìg mì. Ama ò fim fig swàm-à hi bàna.

20 Níng yi híng wà bu-à ma myàng ma í bu-à má sàñ ya níng, mì ri tàmm fig níng bàna, mì ri dinya níng. Mì ri tàg níng, mì ri kà lu lu mì ri dinya níng jir Shìdun, mì ri dang jir Shìdun áyau bir-à ni tinn.

21 Mì ri dinya mpír Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna rag abig dà finn bu pyírbá, abig bi á byar Shìdun ma abig bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni.

22 To, tàma-à níng í yagmí hi mà Urushalima. Awun Shìdun ri tir yag mì màhàn. N yi fig bu-à má dìg mì màhàn bàna.

23 Bu-à ò yi sig bàna, finn swann-à ma yag bidim pár, Awun Shìdun ri dinya mì rag, mpírká má ya mì shwín wàni, bá kíg kà mì á tonn fi-à ni.

24 Ama ò wann tafinn shinnmí, jirà ñ sa vinn swàmmí, swàm-à Shinn Luyí Yesu ya sig mì rag ñ dinya mpírká jir àsàn-à Shìdun shi sig ma kàhi níng.

25 “N kyann kyann híng áyauná ni, ò dinya híng níng jír barà Shìdun ri na kùrwá. To, tàma-à níng ò yi híng ná myàng fig rag mì bàna.

26 Wàníng í bu-à sa mì ri dinya níng janá-à níng, wà mpír zyun áyauná ni ma nang jànn híng gbìb Shìdun, kàhi í vù jírmi bàna.

27 N dinya vinn ríhíng níng barà Shìdun ri pinn zu mpír mì ri ya mpír yonki áni.

28 Aníng pànn shinn ná, ma aníng myàng kwonn ma mpírká ri bàg Yesu. Awun Shìdun ya kà sig big á vùná ni rag aníng myàng kwonn ma big í zyun. Aníng sa swàm Shìdun òsàn nímmá jir shinnbá. Ku swam bi wùnwá Yesu wu sig á dò shinnbá ni, jirà abig shi mpírká buwá.

29 N yi híng wà ma yag híng, mpírká kádà má bi ásimmi ni, bá kà áyauná ni, big í mpír pìkyinn pìpír big. Bá fim fig níng àsàn bàna, bá sa mpírká kàhi má zu á gbìb Shìdun.

30 Mpírká kádà áyauná ni má bi gim òsàng, bá gbar vim bir kyinn mpírká ri bàg Yesu á byarbá ni.

31 Jir wàníng aníng na aná bàna, aníng kyab pànn barà jimí sara, fi ma àyúnn mì ri tàg kyann níng jir Shìdun, fi ma àyúnn mì ri kíg mínn.

32 “To, tàma-à níng, ò ya kà sig níng á vù Shìdun ni barà kwá myàng kwonn ma níng. Jir àsànwá má du kà níng ná sar gham áyau gbìb Yesu.

Kwá sa sàñ ya ning àràng barà ku ri sa sàñ ya mpìrká bidim páñ ká ri bàg ku.

³³ N wim fig bu zyun á byarná ni bàna, kó bàì, kó zinariya, kó jà, ò wim fig rag aning ya mì bàna.

³⁴ Ning ma shinn ná, ning yì hing mì ri sa swàm ma vumí jirà ayi ma jàu swàmmí big òg bu-à yì ri zìm.

³⁵ To, bu-à ò sa sig bidim páñ á byarná ni níng, ò tìya sig ning rag áyau swàm ùwàiká yì ri sa níng ni, ayi sa shang mpìrká bàna ma gbam níng. Aning kyab bu-à Yesu ri dang sig rag, 'Mpìr-à ma ri ya vù, ku fig káb ò àjwár ma mpìr-à ri zìg bu á vù mpìr.' "

³⁶ Barà Bulus dang kinn jìrwá àdòning, sái ku ma káníng binn kir wann á jinn ò n vig Shidun.

³⁷ Barà ku dwim gáfinn òr ma big àdòning, big kàm pànn ku mì ri wìr mín.

³⁸ Bu-à sa big ri kig níng, í jirà ku nìm dinya sig big rag, bá myàng fig rag ku bàna níng. Í byar-à big nu yag ku hár mà nu níng-à ni, byar-à kòr shì sig níng, n dwim gáfinn òr ma ku màhàn.

21

Kyonn Bulus Mà Urushalima

¹ Í byar-à yì dù màhàn n yag ká á kòr-à ni, n bi yag fòr á swàin zyun big ri bar Kos. Byar-à bi kyàr, yì bi dù mà n yag mà swàin zyun-à big ri bar Rodusa. Yì dù mà Rodusa n yag fòr mà swàin zyun-à big ri bar Batara.

² A byar-à hi yì bi òg kòr zyun-à ri yag mà Finikiya. Í wà yì ká àni, mì yag rìg-à.

³ Yì bi fòr á byar-à yì myàng swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yì dà fim sig swàin-à hi agunn vim sùr-à ni, n yag fòr mà jànn Suriya n bi tìg á finn swann Taya, í byar-à bá wu wìr zu swànnká á kòr-à ni màhàn.

⁴ Yì yag òg mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann-à níng hi, n shì su sumpyànn mà big. Mpìrká màhàn níng, Awun Shidun dinya big rag abig dinya Bulus kada aku yag mà Urushalima bàna.

⁵ Barà sai-à yá dù kyonnyí màg àdòning, í byar-à yì dù, n yag. Mpìrká ri bàg Yesu níng, wunù ma uwà ma yann wùnshái bidim páñ nu wam zu yag yì á finn swann-à ni. Hár yì ma big bi fòr mà nu zàpìr ùwà-à ni. Barà yì bi fòr màhàn, sái yì binn kir wann á jinn ò n vig Shidun.

⁶ Barà yì ma big dwim gáfinn òr àdòning, yì ká á kòr-à ni, í wà big í kàng yag rìg-à ma lubá ni.

⁷ Yì dù á Taya n bi tìg á finn swann Talamayas. A byar-à hi yì yàn òg mpìrká ri bàg Yesu níng, n bib ká big, n na su zyun ma big.

⁸ Byar-à bi kyàr, sái yì pànn gbìb-à, mì í yagyí, í wà yì bi fòr á finn swann Kaisariya. Yì tìg á lu Filibus. Ku í àsàin-à ri dang jìr Yesu. Ku shì sig áyau mpìr sumpyànnká big shìg zu sig mà Urushalima jirà abig sa swàm Shidun níng.

⁹ Ku shì sig ma yann uwà yina, big bidim páñ big zìg fig ma wunù bàna, big ri dang kyann jìr Shidun.

¹⁰ To, yì shì màhàn su pyàrà, sái mpìr zyun bi òg yì màhàn. Mpìr-à hi bi sig mà jànn Yahudiya, zinnwá í Agabas. Ku í mpìr-à ri dang kyann jìr Shidun.

11 Barà ku bi dìg yi àdòníng, sái ku bi dìg Bulus, n zìg bel wàníng n sír á barwá ni ma vùwá, n dinya wàníng rag, “Wàníng í bu-à Awun Shìdun dinya sig mì rag àsàin bel-à níng, mpìr Yahudawaká má pànn ku má sír ku àdòníng mà Urushalima. Bá ya kà ku á vù mpìrká ká í Yahudawaká bàna.”

12 Barà yi fig jir mpìr-à níng àdòníng, yi vig Bulus rag, kada aku yag mà Urushalima bàna.

13 I byar-à ku bib yi rag, “Sáshinn ning ri dang, mi ri kig mínn àdòníng rà? Ning ri sa gíb mì kyinn rà? Bumí ò sinn sig á pikyinnmí ni má yag. Kó ba sír mì mà Urushalima, kó ba gban mì màhàn jir zìnn Yesu, má shàr fig zinn bàna.”

14 Barà ku bàg fig jíryí bàna níng, í byar-à yi fim ku yi rag to, sái bu-à Shìdun ma sa.

15 A byar-à hi yi shi màhàn, í wà yi sír kwonn swánní n yag mà Urushalima.

16 Mpìrká á Kaisariya ká ri bàg Yesu, káhi nu yag fòr yi, n zìg yag yi mà lu Manason, byar-à yá tìg, ku í mpìr-à ri bàg Yesu daka á ninonn. Ku í mpìr á Kubrus.

Bulus Yag Mà Byar Yakubu

17 Barà yi yag fòr mà finn swann Urushalima àdòníng, sái mpìrká ri bàg Yesu big shà samyib yi òsàn nímá.

18 Na kyàr byar-à Bulus yag kwonn ma yi í zyun mà byar Yakubu. Yi dìg àgbamká bu mpìrká ri bàg Yesu big shi sig màhàn big bidim pàr.

19 Bulus bib ká big n dinya big bu-à Shìdun sa sig áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir swámwá ni.

20 Barà àgbamká fig àdòníng, big fig àjwár n swam yan Shìdun. I byar-à big dinya ku n rag, “Wunzàyi, à myàng hing kó? Mpìr Yahudawaká big òbu ninànn nímá, big bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni, big ri sinn gbambá á byar doka.

21 Big fig hing barà wù ri kyann á jànnká ni kim kim. Mpìrká dinya hing big rag wù ri tàg Yahudawaká ká shi sig á jànn mpìrká ká zyun-à í Yahudawaká bàna rag, kada abig bàg doka Musa bàna, big rag wù ri tàg mpìr káníng rag abig kyag yanká bubá jur bàna, ma abig bàg bu sù Yahudawaká bàna tinn.

22 Bá fig taiwú barà à bi sig níng. To, ma yá sáshinn rà?

23 A sa bu-à yá dinya wù. Yi shi sig ma mpìr yina, big gib sig nu ma Shìdun rag bá sa bu zyun.

24 A ká áyaubá ni ma aning big sa bu-à bá sa níng ábir-à ni. A wa big bài-à bá wann jinnbá ma káhi. Wà wa sa hing àdòníng, í wà kó ni ma yì wà barà wù má, wù ri bàg doka Musa tinn, bá yì bar jír-à big fig sig á shinnwú ni níng, í àjai bàna.

25 Mpìrká ká í Yahudawaká bàna, ká bir sig pikyinnbá á byar Yesu ni níng, bigbá yi ba ya sig big wasika rag kada abig ji buju-à big ya sig bu sinn bàna. Kada abig ji àsà bàna. Kada abig zwam wi zyun-à big sim gban sig átai bàna. Kada abig sa àyái bàna tinn.”

26 Barà Bulus fig jir àgbam káníng àdòníng, ku í zìm-à. Byar-à bi kyàr, sái ku zìg mpìr yina káníng ku ma káníng sa rìg nu bu-à káníng gib sig. I byar-à ku ò n yag mà lu Shìdun-à ni, n yag dinya àgbamká màhàn

àyúnn-à bu-à big ri sa níng má vinn áni, í àyúnn-à kó ni áyaubá ni má ya Shìdun bu.

Big Pànn Bulus Mà Lu Shìdun Ni

²⁷ Barà su sùmpyànn nyàan màg, sái mpìr Yahudawaká bi sig mà jànn Asiya, big myàng Bulus mà lu Shìdun ni. I byar-à big tàg gbar mpìrká pikyinn n bi pànn ku.

²⁸ Big bar mpìrká rag, “Níng mpìr Israilaká aning bi sa shang yi. Mpìr-à yi pànn sig níng, í mpìr-à ri kyann kyann mì ri tàg sa bai mpìrká á shinn bu-à yi mpìr Yahudawaká yi ri sa. Hár ku ri tàg sa bai mpìrká á shinn doka Musa, kwonn ma lu Shìdun-à níng. Iri wàníng bàna má, ku zìg bi sig mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, n sa bai rìghing lu Shìdun byar kyikyàr-à níng.”

²⁹ Bu-à sa big dang àdòníng, big myàng Tarufimas, mpìr Afisa, ma Bulus ri kyann kyann í zyun á finn swann-à ni. Big wà sig rag ku ma wàníng kà bi sig í zyun á finn lu Shìdun ni.

³⁰ Barà mpìrká á finn swann-à ni fig àdòníng, big shàr bi vinn rìg ma shàu, pikyinnbá dù rìghing. Big bi n pànn Bulus, n gbar zu yag ku mà myann, gbìb fig tá bàna, big bi kìg rìg nu nkyunká bu lu Shìdun á simwá ni.

³¹ Big ri kar rág barà bá gban ku. Sái tai bu-à big ri sa níng yag fòr á byar àgbam sojaká ni rag, mpìrká bidìm pàr ri ngang ngain á finn swann-à ni.

³² I byar-à àgbam soja-à níng zìg sojaká, ma àgbam sojaká kádà, big yag mà byar-à mpìrká shì sig. Barà big yag fòr àdòníng, sái mpìrká fim Bulus, n dab fig rag ku bàna.

³³ Agbam soja-à níng yag yàr màhàn, n pànn Bulus n rag abig sùr ku ma sarka pyàna. Barà big sùr wàníng àdòníng, sái ku bib byann mpìrká rag wàníng í ni rà? Abig dinya ku bu-à wàníng sa sig.

³⁴ Bìr mpìrká kwonn sig níng, kó ni dang buwá kim, kó ni dang buwá kim, hár àgbam soja-à hi fig yì fig yìr jìr-à bàna. I byar-à ku rag abig zìg yag Bulus mà bariki.

³⁵ Barà big zìg yag fòr ku á nu nkyun-à ni mà byar akyáb bu-à big ri tib bar áni níng, sái mpìrká ri sa shì rag shinnbá vinn rìghing. I byar-à sojaká swann nann zu ku á wai.

³⁶ Mpìrká ri bàg ku á sim níng, dang nài ngbam nímá mì ri dang rag, “Aning gban rìg ku.”

Bulus Dinya Mpìrká Jír

³⁷ Barà bá swann zìg kà yag Bulus á finn bariki-à ni àdòníng, í byar-à ku dinya àgbam soja-à níng rag, “Mì ri zìm n dinya wù bu zyun.”

Agbam soja-à níng hi bib ku rag, “Asái wù ri dang nu jir Helena rà?”

³⁸ Wù í mpìr Masar zyun-à ri nu sig kànn ma àgbam jànnýi n gbar zìg yag sig mpìr agban ki dubu yina mà awúnn-à ni níng bàna rà?”

³⁹ Bulus rag, “Wì, í mì bàna, mì í mpìr Yahudawa. Big mà sig mì á finn swann Tarsus mà jànn Kilikiya, í finn swann zyun úwài. Wúshèni á ya mì pyù, mì ri zìm n dinya mpìr káníng jír.”

⁴⁰ I byar-à àgbam-à í zìm-à. Bulus sar sig buwá á nu akyáb bu-à mà wai, n sa nann zu vùwá n dang rag, mpìrká abig pànn shì akim. Mpìrká í pànn shì rìg-à. I byar-à ku dinya káníng jír á nu jìrbá ni, í nu jir Yahudawaká.

22

1 Ku rag, “To, àgbammí big ma jàumí big, aning shi akim aning fig bu-à má dinya ning barà ò sa fig bu-à bibai bàna níng.”

2 Barà big fig ku dinya big jír á nu Yahudawaká, wà í nu jírba níng, í byar-à big shi rìg yir. I wà ku dang rag,

3 “Mì í mpìr Yahudawa, big mà sig mì á Tarsus á jànn Kilikiya. N wài gban sig áyág á finn swann Urushalima. Mì í wùn sukà Gamaliyal. Ku tàg sig mì bu barà má bàg doka yàkúyí big ábibir. Mì má, ò sa hing swàm Shìdun àràg barà ning rì sa níng tinn.

4 Wàrì níng mì ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn wàni. Mì ri pànn wunù ma uwà mì ri kìg kà big á tonn fi-à ni, mì ri gban big.

5 Bu-à mì ri dang níng, àgbam zyùn-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma àgbamká kádà bidim pàr, bá zìm jírímì mì ri dang níng rag í àjai. A byar àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ò dìg sig wasika zyùn jìrà má yag mà finn swann Dimashka, ò pànn mpìrká ri bàg Yesu mà, ò sír big á sarka, n zìg kàng bi big á Urushalima jìrà abig sinn kà big á shwìn.

Bulus Dang Barà Ku Sa Mì Ri Bàg Yesu

6 “Barà ò shi áyau kyonn, mì ri yag, ò nyàan á finn swann Dimashka fòr, daidai áyunn áyau shinn. I byar-à àyar yar wann bi mà wai shi àràg àbàin pyir, n yar kàng kwìb mì àni.

7 N kù wann á jinn ni, ò fig nài jír ri bar mì rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn àdóníng rà?’

8 I byar-à n bib rag, ‘Wù í ni rà, wù Shinn Lumí?’ I wà ku rag, ‘Mì í Yesu mpìr á Nazarat zyùn-à wù ri ya mì shwìn níng.’

9 Mpìrká nu yag sig mì á gbìb-à ni níng, big myàng hing àyar-à hi, ama big fig yì fig nài jír mpìr-à ri dinya mì jír-à níng hi bàna.

10 I byar-à ò bib ku rag, ‘Shinn Lumí, má sa kai rà?’ Ku dinya mì rag ò dù ò yag kà á finn swann Dimashka, bá dinya mì bu-à Shìdun ri zìm ò sa màhàn.

11 Zumí bàg rìghing jir àyar-à níng hi. I byar-à jàu kyonnmì big bi pànn mì á vù-à ni n zìg kà yag mì mà finn swann Dimashka.

12 “To, mpìr zyùn shi sig á finn swann-à níng hi ni big ri bar ku Hananiya. Ku í mpìr-à ri wìb Shìdun, ku ri bàg dokayí. Mpìr Yahudawaká á finn swann-à níng hi ni bidim pàr ri yan ku wàni.

13 Mpìr-à níng hi bi sar yàr ma mì n dang rag, ‘Wunzámì Shawulu, zuwú aku yar finn.’ A byar-à níng hi, zumí í yar finn rìg-à, ò myàng ku.

14 I byar-à ku dinya mì rag, ‘Shìdun bu yàkúyí big shìg zu sig wù jìrà á yì bu-à ku ri zìm á sa, ma á myàng Mpìr Kyinn Sìsàn-à níng ma á fig jír á nuwá ni.

15 Wá shi àsàin-à má dinya mpìrká bu-à à myàng sig n fig sig á shinnwá ni.

16 To, kada á shi kir bu zyùn bàna, á dù, abig wau wù òr batisma, á bar zìnn Shinn Luwú Yesu jìrà a Shìdun tu kyàr wù bu pyìrwú.’

Bulus Dinya Big Barà Shìdun Bar Ku Jìrà Aku Dinya Mpìrká Zyùn-à í Yahudawaká Bàna Jir Yesu

17 "I byar-à hi ò dù n kàng yag kàng ma Urushalima. Ayúnn su zyun ò yag kà á lu Shìdun ni mi ri vig Shìdun, í byar-à ò myàng bu shi àràg mì ri la la.

18 A byar-à hi ò myàng Shinn Luyí, ku dinya mì rag, 'A dù kíni ma á fim Urushalima, jir kai bàna wà wa dinya hing mpìrká á Urushalima jir á shinnmí ni, bá zìm fig bàna.'

19 I byar-à ò dinya ku rag, 'Shinn Lumí, mpìr káníng yì rìghing barà mì ri kà kyann tonn bìr kwonn kim kim mi ri kig kà kyann mpìrká bìr sig pìkyinn á byarwú ni níng á tonn fi, ma barà ò dab sig big dab dab níng.

20 Sai-à big gban Istifanus mpìr àsàin-à dinya sig mpìrká jír wú níng, ò shi sig màhàn, ò zìm hing wàni, hár mì ri shi myàng kwonn ma jà mpìrká ri gban ku níng.'

21 Sái Shinn Lumí rag, 'A yag, má swam yag wù á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna, wá yag pyunn ninonn níma, má yag dinya big jír mí.'

22 Mpìrká shi sig á byar-à hi big ri shi, mi ri fig jir Bulus barà ku dang rag Shìdun ri swam yag ku á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna. I byar-à hi pìkyinnbá bai rìg. Big gban nài gban n rag, má sànn káb nì wà abig gban rìg ku, sànn fig wà aku shi á dnyaru bàna.

23 Big yan nài yán n zìg jàbá mi ri pìnn níma pìnn níma. Big pyar avír mi ri fam yag mà wai.

24 I byar-à àgbam soja-à níng rag, abig zìg kà yag Bulus mà finn bariki, abig yang ku ashor jirà aku dinya big bu-à ku sa sig mpìrká ri yan yán àdòníng.

25 Barà big ri sìr ku jùr bá dab ku àdòníng, sái Bulus bib àgbam soja-à níng n rag, "Sáshinn wá dab mpìr Roma barà à wà fig ma ku kwonn bàna níng rà? Doka dang sig àdòníng rà?"

26 Barà àgbam soja zyun-à níng fig àdòníng, ku yag dinya àgbambá n rag, "Bu-à wù ri sa níng sànn hing rà? Mpìr-à níng í mpìr Roma."

27 I byar-à àgbam soja-à níng bi bib Bulus rag "Ajai wù í mpìr Roma rà?"

Bulus rag, nn, ku í mpìr Roma àjai.

28 Agbam soja-à níng dinya Bulus rag, "N wa sig bàì ùwài níma, í wà big ya mì pyù ní shi mpìr Roma."

Bulus dinya ku rag, "Bumí mì í wùn Roma, jir kai bàna tamí í mpìr Roma."

29 Gbìb fig tá bàna, sai mpìrká ri zìm abig bib ku jír-à níng, big dà fim rìg ku. Agbam soja-à hi má, zinn pànn rìg ku, jir kai bàna ku yì fig wà wàníng í mpìr Roma bàna, n sìr rìghing wàníng ma sarka.

Big Zig Yag Bulus Mà Pyànn Agbamká Ni

30 Agbam-à níng ri zìm aku yì byann mìr jír bu-à sa Yahudawaká ri ya Bulus laifi níng. Byar-à kyàr í wà ku pù finn wàníng á tonn fi-à ni, í wà n bar kwonn àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma agbamká kádà, abig kwonn í byar nízyun. I byar-à ku zìg bi Bulus n sinn kà wàníng áyaubá ni, jirà a wàníng dang bu-à wàníng sa sig.

23

1 I byar-à Bulus myàng àgbamká shi sig níng, n dinya big rag, “To, yiwaimí big, mì ri sa swàm Shìdun, Shìdun yì hing kyinnmí barà ò sa fig ku bu-à bibai bàna, hár bi áyúnn-à jánn níng.”

2 Barà Bulus dang àdòníng, Hananiya àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu níng, dinya ká sar yàr sig ma Bulus n rag, abig dab ku á nu-à ni.

3 I byar-à Bulus dinya ku rag, “Shìdun má dab wù tinn, wù mpìr-à ri dang jír nu pyàna. Wù ri wà mì kwonn jir shinn doka. Doka Musa dang rag abig dab mpìr bàna, ama wù ri kìm doka-à hi rag abig dab mì.”

4 Mpìrká ká sar sig màhàn níng bib ku rag, “Sáshinn wù ri swau àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng rà?”

5 I byar-à Bulus rag, “Yiwaimí big, ò yì fig wà ku í àgbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu bàna. Jir Shìdun ri dinya yì rag kada ayi dang jír-à bibai á shinn mpìr-à shi sig àgbam áyauyí ni bàna.”

6 Barà Bulus myàng yì rag mpìrká kádà í Sadukiyawaká, kádà í mpìr Farisawaká níng, í byar-à ku dang jír wá rag, “Yiwaimí big, mì í mpìr Farisawa, mì í wùn Farisawa tinn. Big ri wà mì kwonn jir à ò rag mpìrká wu sig níng, má dù nann zu kàng ma yonki.”

7 Barà ku dang àdòníng, sái shùr gbìb bi kà áyau Farisawaká ma Sadukiyawaká ni, hár big gáfinn rig áni kyau pyàna.

8 (Sadukiyawaká dang rag mpìr ma wu hing má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna. Big ri dang rag yann aswam Shìdun mà wai bàna, adìn mpìr bàna tinn. Ama Farisawaká ri bir pikyinn á shinn bu sara káníng ni bidim pár.)

9 Barà big ri gbìb shùr wàni àdòníng, í byar-à malamká ká áyau Farisawaká ni dù nann zu, n dang rag “Haba, yì myàng fig laifi bu zyun á byar mpìr-à níng ni bàna. Káhi jir à ku ri dinya mpìrká níng, í wùn aswam Shìdun zyun dinya síg ku nì, ma níma bàna, í adìn zyun dinya síg ku nì.”

10 Shùr gbìb-à hi bi kab rig gham. Barà àgbam soja-à níng myàng shi àràng mpìr káníng má gbar yab gáfinn Bulus áni níng, zinn pànn rig ku, í byar-à ku dang rag a sojaká tig wann yag abig zig zu bi Bulus mà yau bir mpìrká ni, ma abig zig kàng yag ku mà bariki.

11 A fi-à ni, Shinn Luyí bi á byar-à Bulus shi sig, n dinya ku rag, “A wim pikyinn, barà à dinya sig mpìrká á finn swann-à níng ni jír mí níng, í barà wá yag dinya mpìrká mà jánn Roma jír mí áni tinn.”

Big Yàn Barà Bá Gban Bulus

12 Na kyàr byar-à mpìr Yahudawaká bi tung ki ùwài níma n rag bá ji fig buju bàna, bá wa fig zàpìr bàna, sái wà ba gban rìghing Bulus.

13 Mpìrká dinn kwonn sig dirbá níng, big kab hing mpìr dipyàna.

14 I byar-à big yag mà byar àgbam-à áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbamká kádà, n dinya káníng rag, big tung ki rag sái wà ba gban rìghing Bulus í wà bá ji buju í ni.

15 Big dinya káníng rag, “Ning ma àgbamká bigná bidim pár, aning yag vig àgbam soja-à níng rag aku ya bi ning Bulus. Aning sa shi rag níng ri zìm aning bib swàb kà ku jír, jir à wà kwa bi hing ayi gban rig ku á gbìb-à ni.”

16 Yar-à big ri sa jirà abig gban Bulus níng, wùn ajunwàwá fig rìghing. I byar-à wùn ajunwàwá yag mà bariki soja, n yag dinya ku jír-à hi.

17 I byar-à Bulus bar bi àgbam soja zyun n dinya ku rag aku zìg yag wùn sukà-à níng mà byar àgbambá ni, jir kai bàna wùn-à hi shi sig ma jír-à kwá dinya àgbam-à níng.

18 Ku zìg yag wùn-à níng hi mà byar àgbambá ni n dang rag, “Bulus zyun-à níng kíg sig ku níng, ku bar mì n rag n zìg bi wùn sukà-à níng á byarwú ni, ku shi sig ma jír-à kwá dinya wù.”

19 I byar-à àgbam-à níng hi bi pànn wùn-à hi á vù-à ni n zìg kann ku agang n bib ku rag, “To, bu-à wù ri zìm á dinya mì níng, í kai rà?”

20 Wùn-à níng rag, “Mpir Yahudawaká kwonn sig nu rag bá vig wù rag, akìn á zìg wai yag Bulus á pyànn àgbamká ni. Bá sa yar rag big ri zìm abig bib Bulus jír.

21 Ama kada á zìm bàna, jir kai bàna mpìrká ri shi kir ku á gbìb-à ni jirà abig pànn ku á gbìb-à ni ma abig gban rìg ku, big kab hing mpìr dìpyànà. Big tung sig ki ùwài nímá rag bá ji fig buju bàna, bá wa fig zàpir bàna sái wà ba gban hing ku. Big dinn kwonn kinn rìghing òr̀bá, big ri shi kir ku á gbìb-à ni. Big ri shi kir rág bu-à wá dang.”

22 I byar-à àgbam soja-à níng dinya ku rag, “A yag, kada á dinya mpìr zyun rag à dinya sig mì jír-à níng bàna.”

Sojaká Zìg Yag Bulus Mà Kaisariya

23 I byar-à àgbam soja-à níng bar àgbam soja pyànà n dinya big rag, “Aning zìg soja dari pyànà, kwonn ma ká má nann á vinn big dìb-sara agban dwib, ká má pànn sau big dari pyànà. Aning dù àsháu ajunndúbi á fi-à ni aning yag mà Kaisariya.

24 Aning zìg bi vinnká Bulus má nann áni, aning zìg yag fòr ku mà byar gwamna Filikus ítau.”

25 Agbam soja-à níng ba yag gwamna wasika n rag:

26 “Wasika-à níng, í mì Kalaudiyas Lisiyas mì ri ba ni. Mì ri bib wù gwamna Filikus. Mì ri bib wù bib bib.

27 Bu-à sa n ba ya sig wù wasika-à níng, jir kai bàna mpìr-à n tìr bi sig ku á byarwú ni níng, Yahudawaká pànn ku big ri zìm abig gban rìg ku. I byar-à n yag kwonn ma sojaká bumí, yi zìg zu rìg ku á vùbá ni, jir kai bàna ku í mpìr Roma.

28 Mì ri zìm n yì bu-à sa big ri dang ku jír níng. I byar-à n zìg yag ku á pyànn àgbambá ni, jirà abig dinya mì bu-à ku sa sig.

29 N dìg fig bu bibai-à ku sa sig wà bá gban ku, kó barà bá du kà ku á tonn fi bàna. Big dang ku jír á shinn dokabá ni.

30 Barà n fig big rag Yahudawaká káhi ri zìm abig gban rìg ku níng, í bu-à sa n tìr bi sig ku á byarwú ni. N dinya rìghing mpìrká ri zib ku níng rag, wà ba zìm jír dang, abig bi á byarwú ni.”

31 I byar-à sojaká bi zìg Bulus á fi-à ni n yag fòr mà finn swann Antibarìs àràg barà big dinya sig big.

32 Na kyàr byar-à sái sojaká fim ku á vù sojaká ká nann sig á vinn-à ni jirà a kánìng zìg yag ku mà Kaisariya. I byar-à big í kàng yag rìg-à mà bariki-à ni.

33 Kánìng zìg yag ku mà Kaisariya. A byar-à hi big ya gwamna wasika-à hi. Big zìg Bulus n sinn sig á vùwá ni.

³⁴ Gwamna bi jangga tarkada-à hi, n bib Bulus rag, wàníng zu bi sig áni rà? Bulus rag ku zu bi sig á jànn Kilikiya.

³⁵ Sái gwamna rag, “To, wà mpírká tír ya sig wù jír níng ma bi hing, í wà má fig byann jír wú.” I byar-à ku sìnn sojaká sa gadi wàníng á finn lu Hirudus ni.

24

Big Tír Ya Bulus Jír

¹ Na kù su swana, í byar-à Hananiya àgbam-à áyau mpírká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, yag mà Kaisariya mà àgbamká kádà, kwonn ma loya zyun zinnwá í Tartulus. Big kwonn nubá n dang bai Bulus á pyànn gwamna-à ni.

² Barà big bar Tartulus àdòníng, ku kà mi ri tír ya Bulus jír. Ku dinya gwamna-à hi rag,

“Wù Filikus àgbam-à níng, mpírká ri shi shu pikyinn na tag á dò shinnwú ni. Wù ri sa ya mpírká bu-à òsàn á jànn yí ni.

³ Kó áni bidim pár mpírká zìm hing swàm wú. Nuyí kinn fig wà yá sa wù ísoko bàna.

⁴ N zìm fig ní sa bai wù nu swàm wú bàna, ama mì ri zìm á tàg kyinn ajun ma á fig jír yí títi nímá.

⁵ Yi dìg mpír-à níng ri gbar wab kwonn mpírká shinn. Ku ri gbar dù ngain áyau mpír Yahudawaká ni, kó áni bidim pár. Ku má, ku í àgbam áyau mpírká ri bàg mpír zyun-à zu sig mà Nazarat.

⁶ Ku ri zìm aku sa bai rig lu Shìdun, í bu-à sa yi pànn sig ku níng. [Yi ri zìm ayi wà ku kwonn àràg barà dokayí dang sig.

⁷ Ama Lisiyas àgbam soja-à níng, bi gbar shwar zu ku á vù yí ni ma gham.

⁸ Agbam soja-à níng dang rag wà ya zìm ayi dang jír, ayi zìg bí á byarwú ni.] A bib Bulus, wá fig byann jír-à yi zìg bí sig níng á nuwá ni.”

⁹ Mpir Yahudawaká kà áyau jír-à hi ni, n dang rag í àjai.

Bulus Dang Jír wá á Pyànn Gwamna

¹⁰ Gwamna-à hi sa nann zu wù wá n rag a Bulus dang jír wá. Bulus dang rag, “N yí hing wà jiwú nínànn nímá, wù ri wà kyann kwonn. Jír wàníng má dang jír mí ma pikyinn àjwár.

¹¹ Sai-à ò yag mà Urushalima jirà ní wib Shìdun níng, kwonn ma wà janà-à níng kab fig su dwib agban pyàna bàna. Wà wa bib hing má, bá dinya wù.

¹² Mpir Yahudawaká dìg fig mì, mì ri sa yipyàr ma mpír zyun mà lu Shìdun ni bàna. Big dìg fig mì, mì ri gbar wab kwonn mpírká shinn bàna, kó mà tonn bìr kwonn, kó mà byar zyun á finn swànn-à ni bàna.

¹³ Tàma-à níng bá dinya fig wù yír bu-à sa big ri tír ya mì jír níng bàna.

¹⁴ Má dinya wù yír bu-à sa sig. Mì ri wib Shìdun àsàin-à yàkú yí big rii wib níng, ama mì ri wib Shìdun á gbìb-à mpír káníng ri dang rag bai níng. Mì ri bir pikyinn á buká Musa ba sig á dokawá ni, kwonn ma bu mpírká rii dang kyann jir Shìdun.

¹⁵ N sinn sig á pikyinn mí ni àràg barà big sinn sig níng rag mpírká sa sig bu òsàn, ma ká sa sig bu bibai bidim pár, bá dù nann zu kàng mà amir-à ni.

¹⁶ Jir wàníng í bu-à sa mì ri kar ngang mì ri sa kyann bu-à òsàn á pyànn Shìdun ni, ma á pyànn mpìrká ni bidim pá, àràg barà kyinnmí ri zìm.

¹⁷ “To, barà jimí nìnàn nímá ò yag fig mà Urushalima bàna níng, ò zìg bàì n yag màhàn jìrà ò sa shang mpìr ashiká bumí màhàn, ma ò ya Shìdun bu.

¹⁸ Big dig mì á lu Shìdun ni á sai-à ò sa kinn rìghing swàm bu ya-à níng, ma sai-à ò sa kyàr rìghing òirmí. Sai-à níng hi bìr mpìrká bàna màhàn. Mpìrká gbìb fig shùr bàna.

¹⁹ Ama mpìr Yahudawaká káhi bi sig mà jànn Asiya shi sig màhàn, sànn sig abìg nìm bi á byarwú ni, abìg dang bu-à ò sa sig, wà ba shi sig ma jír zyun á shinnmí ni.

²⁰ Kó ká shi sig áyág níng, abìg dang bu bibai-à big dig sig mì mì ri sa, sai-à ò sar á pyànn àgbamká ni níng.

²¹ Bu-à ò dang sig màhàn bàna, òri wà ò dang rag janá-à níng níng ri wà mì kwonn jìrà ò sinn sig á pikyinnmí ni rag, mpìrká wù rìghing má dù nann zu kàng ma yonki níng.”

²² Filikus yi byann hìng Gbìb-à níng hi wàni, ku dinya big rag, “Àning fim ma jír-à hi, sái wà Lisiyas àgbam soja-à níng, ma bì hìng í wà má wà kwonn-à í ni.”

²³ Ku dinya àsàin-à ri sar gadi-à níng rag a wàníng sar myàng kwonn ma Bulus, ma a wàníng ya Bulus pyù barà Bulus má yàn finn òir, ma a wàníng ya jàuwá big pyù barà bá ya bi ku bu-à ku ri zìm.

Filikus Bar Bi Bulus á Pyànnwá Ni

²⁴ Na kù su pyàná, Filikus bi kwonn ma wàwá Durusila, uwà-à hi í mpìr Yahudawa. I byar-à ku swam aswam rag, abìg zìg bi Bulus. Ku fig jir Bulus barà wàníng ri dang jir pikyinn bìr á byar Yesu ni.

²⁵ Bulus ri dang jír á shinn shu pikyinn sèsàn, ma shinn pànn samyib, ma àyúnn-à Shìdun má wà kwonn. I byar-à Filikus shàr rìg zinn, n dinya Bulus rag, “Tàma-à níng á dù rág. Sai-à ma òig hìng pyù-à, má bar bi jakàng wù.”

²⁶ Ku wà sig rag Bulus má ya ku bàì, í bu-à sa ku ri bar bi kyann wàníng, mì ri dang jír ma wàníng.

²⁷ Barà ji pyàná wam zu àdòníng, Borikiya Festas pyann kàng shinn Filikus n shi kàng ò gwamna. Sai-à Filikus tìg wann fig ma bàna níng, ku fim Bulus á tonn fi-à ò, jir kai bàna ku ri zìm a mpìr Yahudawaká zìm ku.

25

Bulus Rag Kwá Zìg Yag Jírwá á Byar Kùr Uwàì

¹ Sai-à gwamna Festas bi á Kaisariya byar-à kwá sa swàmwá, ku shi màhàn suwá sara, í wà ku dù n yag mà Urushalima.

² Barà ku yag fòr àdòníng, àgbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, ma àgbam Yahudawaká yag mà byarwá ni, n zìg yag jìrbá á shinn Bulus ni. Big vig Festas

³ n rag, wúshèni á wàníng sa ya big bu, a wàníng dwim ya bi big Bulus mà Urushalima. Bu-à sa big vig gwamna àdòníng, big ri zìm wà Bulus ma bì hìng, bá gban rìg ku á gbìb-à ni.

4 Festas dinya big rag, “Big kíg sig Bulus mà Kaisariya mi ri sar myàng kwonn ma ku. Mi ri zim n yag màhàn su pyàna káníng.

5 Ayi mà àgbamká buná yág zyun, abig dang jír-à màhàn wà kwa sa sig bu-à bibai.”

6 Festas na suwá awinyin kó dwib ma big, í wà ku dù n kàng yag mà Kaisariya. Byar-à kyàr ku shi wann mà tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zig bi Bulus á byarwá ni.

7 Barà Bulus fòr bi àdòníng, í byar-à Yahudawaká ká bi sig mà Urushalima níng, sar kàng kwìb ku áni, n zig bi jír ùwài kim kim nínànn nímá á shinnwá ni, n rag ku sa sig buká sànn fig bàna. Ama big dang fig jír zyun-à má tàg rag bu-à big ri dang níng í àjai níng bàna.

8 Bulus kan dang jír wá n rag, “N sa fig bu bibai áyau doka Yahudawaká ni bàna, kó mà lu Shìdun ni, kó doka kùr Roma bàna tinn.”

9 Festas ri zim Yahudawaká abig fig ájwárwá, í byar-à ku bib Bulus rag, “Wù ri zim abig zig yag wù mà Urushalima jirá abig wà wù kwonn-à níng mà pyànnmí ni màhàn rà?”

10 I byar-à Bulus rag, “Mì ri zim fig abig zig yag mì mà Urushalima bàna, jir kai bàna n sa fig Yahudawaká bu bàna àràg barà wù ma shinnwú à yì níng. Mì ri zim abig wà kwonnmí á byar tonn kwonn wà bu kùr Roma byar-à sànn sig abig wà.

11 N nìm ma sa hing bu-à bibai wà zyun-à fòr sig wà bá gban mì áni, má ngàng fig wà abig gban mì bàna. Ama wà jír-à big zig bi sig á shinnmí níng ma àjai bàna, walai mpìr-à má ya kà sar mì á vùbá ni. Bumí mì ri zim n zig yag jirmí mà byar kùr Roma.”

12 Festas bi wà jír-à big mpìr swàm wá big jirá aku fig bu-à bá dang á shinn jir Bulus. I byar-à ku dinya Bulus rag, “A dang rag wù ri zim á yag mà byar kùr Roma, to, má tìr yag wù mà byar kùr Roma.”

Bulus Yag Mà Pyànn Agariba Ma Barniki

13 Ayunn zyun sái kùr zyun-à big ri bar ku Agariba níng, ku ma wàwá Barniki bi kyìnn á Kaisariya jirá abig shà Festas.

14 Big shi nonn màhàn. Sái Festas zig bi jír Bulus á byar kùr-à hi ni n dang rag, “Mpìr zyun shi sig áni, big kíg sig ku tunnn sai-à Filikus shi sig á gwamna, wàníng finnn fig ku bàna.

15 Sai-à n yag mà Urushalima, àgbam Yahudawaká ma àgbamká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, zig bi jír á shinnwá ni n bi òg mì. Big ri zim n dang rag jír pànn hing ku, jirá abig gban rig ku.

16 Ama n dinya big rag, dokayí yi Romawaká, sai-à ba gìb fig ma jír bàna, yá ya kà fig mpìr á vù mpìrká ri dang bai ku níng, jirá a pìkyinnbá jwar bàna. Yá ya àsàin-à big pànn sig níng pyù, aku dang jír-à á nuwá ni á pyànn mpìrká pànn sig ku.

17 Big bi òg mì áyág níng, n jag fig jau áni bàna, byar kyàr n shi mà byar tonn kwonn wà-à ni, n dang rag abig zig bi mpìr-à hi.

18 Mpìrká zig bi sig jír á shinnwá ni, big sar dù nann zu á wai, ama big dang fig bu-à ku sa sig àràg barà n wà sig rag bá dang níng bàna.

19 Big sa yipyàr ma ku n yag zig bi sòr jír á shinn adinibá ni, kwonn ma jír á shinn Yesu mpìr-à wu sig níng, wà zyun-à Bulus ri dang rag wàníng dù nann zu kàng rìghing ma yonki níng.

²⁰ To, bumí, ò yì fig barà má sa má fig byann jír-à hi áni bàna. I byar-à ò dinya Bulus rag wà kwa zim hing, aku yag mà Urushalima jirà abig wà kwonn-à hi màhàn.

²¹ Ama Bulus vig rag abig fim ma ku, sái wà kwa yag hing mà byar kùr Roma. I byar-à ò rag abig sar myàng kwonn ma ku sái wà ma tir yag hing ku mà byar kùr-à ni."

²² I byar-à Agariba rag ku ri zìm aku fig jír á nu Bulus ni. Festas dinya ku rag, "Akin níng wá fig."

²³ Byar-à kyàr sái Agariba ma Barniki bi, mpìrká wib big wàni. Big kà á tonn ùwài byar-à mpìrká ri kwonn shinn. Big kà bi kwonn ma àgbam sojaká ma àgbam mpìrká á finn swann-à ni. I byar-à Festas dang rag abig zig kà bi Bulus áyau tonn-à ni.

²⁴ I byar-à Festas dang rag, "To, Kùr Agariba kwonn ma ning mpìrká bi sig áyág níng, mpìr-à níng myàng sar sig áyág níng, ku í mpìr-à Yahudawaká ká mà Urushalima ma ká á finn swann-à níng ni bidim pár, big zig bi jír á shinnwá ni ninànn níma n bi dìg mì. Big gban nài gban n rag, big zim fig wà abig fim ku ma yonki bàna.

²⁵ To, bumí ò myàng fig bu-à ku sa sig wà bá gban ku bàna. Ama ku vig rag ku ri zim aku yag mà byar kùr Roma jirà abig wà kwonnwá màhàn. I byar-à ò dang rag mà tir yag ku màhàn.

²⁶ Ama ò yì fig jír buká ku sa sig wà má ba ya kùr Roma á shinnwá ni bàna. I bu-à sa ò zig bi sig ku á pyànn ná ni jirà aning sa shang mì. N zig bi sig á pyànnwú ni, wù kùr Agariba. Wà ya fig rìghing jír wá, í wà má yì bu-à má ba ya àgbamyí kùr Roma, í wà má tir yag ku í ni.

²⁷ A myàngmí ni, wà ya tir yag mpìr-à big kig sig níng á byarwá ni, wà ya pànn fig mpìr-à níng ma bu bibai bàna, kàhi sànn fig bàna."

26

Bulus Kan Dang Jír á Pyànn Agariba

¹ I byar-à Agariba dinya Bulus rag, "N ya hing wù pyù-à wá dang jír wú." I byar-à Bulus sa nann zu vùwá n dang jír wá rag,

² "Wù Kùr Agariba, ò pànn hing sàa barà má zig bi jír mí á pyànnwú ni á shinn bu-à Yahudawaká ri dang á shinnmí ni níng.

³ A yì rìghing bu sù mpìr Yahudawaká wàni. A yì hing barà big shi sig áni. Jir wáníng mì ri vig wù á sa muyar, ma á fig jír mí níng.

⁴ "Mpìr Yahudawaká yì hing bar shumí tunn sai-à mì í wùnshái, ma sai-à ò shi sig á byar mpìrká bumí ni á jànnmí ni, kwonn ma shumí wà á Urushalima.

⁵ Daka á ninonn big yì hing mì. Big yì hing wà sai-à rì níng mì í Farisawa, mì ri shi shumí àràg barà Farisawa rì shi. Mì ri jag fig jau ma adini bàna. Wà ba zim hing bá dinya wù.

⁶ To, tàma-à níng bu-à sa big ri myàng laifimí níng, big ri myàng á jir shinn barà ò bir sig pikyinnmí á jir bu-à Shidun rì gib ya sig yàkúyí big nu n rag kwá sa níng.

⁷ Bu-à níng hi í bu-à yì swai mpìr dwib agban pyàna, yì ri bir pikyinn áni, hár mì ri wib kyann Shidun fi ma àyúnn. Wáníng í bu-à sa Yahudawaká myàng laifimí áni. A fig, Agariba wù mpìr àgbam.

⁸ Bu-à sa ning zim fig rag Shidun má gbar dù nann zu ki bàna níng, í jir kai rà?

⁹ “Sai-à rì níng mì ma shinnmí, mì ri zib zìnn Yesu mpìr-à á Nazarat. N sa hing mpìrká ri bàg ku níng bu-à bibai kim kim, mì ri kyab rag sànn hing í sa àdòníng.

¹⁰ Sai-à ò shi mà Urushalima, ò sa hing àdòníng. Agbam mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì gbam n pànn mpìrká bu Yesu nìnnànn nímá n kíg ká big á tonn fi. Wà mpìrká ma ri zìm abig gban big, mì má, mì ri zìm àdòníng tinn.

¹¹ Kàun nìnnànn nímá mì ri ká á tonn bìr kwonnká ni mì ri ya big shwìn, mì ri kar ngang jìrà abig dang rag bá bàg fig Yesu bàna. Mì ri nànn àgùnn. Mì ri yag mà swannká ni kim kim, mì ri ya big shwìn.

Barà Bulus Sa n Bir Sig Pìkyinn á Byar Yesu

¹² “Wàníng í yìr bu-à zìg dù mì ò yag mà Dimashka. Agbam áyau mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ya mì pyù rag ò yag.

¹³ Wù mpìr àgbam á fig. Barà mì ri kyann á gbìb-à ò àdòníng àyúnn áyau shinn, sái bu zyun bi sa mì. N myàng byar-à bi yar daka mà waisháu-à ni hár n kab rìg àyúnn-à ri fàn níng. Ayar-à hi yar kàng kwìb yi áni, yi ma jàu kyonnmí big.

¹⁴ Yi bidim pàr yi kù wann á jìnn ni. I byar-à ò fig nài jír zyun áyau nu jir Yahudawaká dang rag, ‘Shawulu, Shawulu, sáshinn wù ri ya mì shwìn rà? Bu-à wù ri sa níng, wù ri yá shinnwú shwìn átai.’

¹⁵ I byar-à ò bib rag, ‘Wù í ni rà, Shinn Lumí?’ Ku rag, ‘I mì Yesu zyun-à wù ri ya mì shwìn níng.’

¹⁶ I byar-à ku dinya mì rag, ‘A dù nann zu ádun. Bu-à sa ò bi sig á byarwú ni níng, í jìrà má sinn kàng wù wá shi fàumí, wá bi tàg mpìrká bu-à à myàng sig níng, ma buká má tàg wù mà pyànn níng bidim pàr.

¹⁷ Má pinn zu wù á vù mpìr Israilaká ni, ma mpìrká swaibá kim kim, ká má swam yag wù mà byarhá ni níng.

¹⁸ Là pù ya big zúbá, í wà bá vim bìr kyinnbá n má ngang zufi, bá kàng bi á gbìb bu-à ònsàn. Wàníng í barà bá zu á vù Shaitan mà bìr pìkyinnbá á byarmí ni, í wà Shìdun má yafa big bu pyìrká big sa sig, kwá zìg big, má sinn big bá shi kwonn ma mpìrká buwá ká ku shìg zu sig níng.’

Bulus Dang Jír á Shinn Swàmwá Ku Sa Sig

¹⁹ “Agariba, wù kùr, ò ngang fig wà má wìb jír-à ò fig sig mà wai níng bàna. N wìb hing.

²⁰ N dang jag jir Shìdun mà finn swann Dimashka, í wà ò yag mà finn swann Urushalima n dang jir Shìdun màhàn, kwonn ma jànnká shi kàng kwìb sig finn swann Yahudiya áni. Mì ri dinya mpìrká ká í Yahudawaká bàna níng tinn. Mì ri dinya mpìrká rag abig dà finn bu-à bibaíká big ri sa, abig bìr kyinnbá á byar Shìdun, ma abig sa swàm-à má tàg rag big ri bàg Shìdun.

²¹ Wàníng í yìr bu-à sa Yahudawaká pànn mì á sai-à ò shi sig mà lu Shìdun ni, mì ri zìm abig gban rìg mì níng.

²² Ama Shìdun shi sig á shinnmí ni, hár janá-à níng, n shi sig ma yonki. Mì ri dinya wùnshái ma àgbam bidim pàr. Jírmí mì ri dang níng, mì ri dang fig bu zyun kim bàna, mì ri dang bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig, ma bu-à Musa ba sig. Mì ri dang bu-à big ba sig rag má sa.

²³ Barà big ba sig rag, wà Almasihu ma bi hing, kwá wa shwìn, ku í àsàin-à má dù nann zu jag mà amir-à ni, í wà kwá dinya mpir Yahudawaká ma ká í Yahudawaká bàna barà bá wim zu. Wàning shi sig í ghib yiyar.”

²⁴ Barà Bulus dang jír wá àdòníng, í byar-à Festas yan ta ku ngbam nímá n rag, “Haba, Bulus, shinnwú vinn rìghing, à kàng rìghing mpir òsáng. Ilimíwú kab gbam í bu-à sa shinnwú ri zìm aku vinn níng.”

²⁵ I byar-à Bulus dinya ku rag, “Wù gwamna, á fig. Shinnmí vinn fig ávinn bàna, jír-à mì ri dang níng í àjai, shi sig ma yir tinn.

²⁶ Kùr Agariba, má dinya kyàr wù kyàr kyàr, má tàmm fig wù bàna, jir kai bàna à yì rìghing bu káníng. Bu-à mì ri dang níng big sa tàmm fig átàmm bàna.

²⁷ Kùr Agariba, wù ri bir pikyinn á bu-à mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ba sig níng ra? N yì hing wù ri bir pikyinn àni.”

²⁸ Agariba bib Bulus rag, “Wù ri kyab rag má bàg Yesu á dò jir jír títi-à à dinya sig mì níng ni rà?”

²⁹ Bulus rag, “Kó wà ma í jír títi, kó wà ma í jír ùwài, mì ri vig Shìdun, wù ma mpìrká shi sig áyág mì ri fig jír mí janá-à níng bidim pár, aning nìm shi àràg mì. Ama ò dang fig rag abig kíg kà níng á tonn fi bàna.”

³⁰ A byar-à níng hi, kùr ma gwamna, ma Barniki, ma mpìrká kádà big dù nann zu.

³¹ Barà big dù àdòníng, big yag wà jír, big rag Bulus sa fig bu bibai zyun-à bá gban rig ku àni, kó wà bá sùr ku àni bàna.

³² Kùr Agariba dinya Festas rag, “Bulus nìm ma dang fig ma shinnwá rag kwá zìg yag jír mà pyànn kùr Roma ni bàna, yì nìm má gban rig jír-à hi.”

27

Big Tir Yag Bulus Mà Roma

¹ Barà big wà jír-à bi pànn rag yá yag mà Roma á jànn Italiya. I byar-à big sinn Bulus kwonn ma pursunaká kádà á vù àgbam soja zyun-à big ri bar ku zinnwá Juliyas. Ku shi sig áyau kyau soja bu kùr Roma.

² I byar-à hi yì bi kà á kòr zyun ni, zyun-à dù sig mà finn swann Adramitiya, n bi fòr á finn swann Kaisariya. Big ri zìm bá yag má tìg áyau finn swannká mà jànn Asiya. Yi ma Aristarkus big yag sig í zyun á kòr-à ni. Ku í mpir-à mà finn swann Tasalonika á jànn Makidoniya.

³ Byar-à kyàr yì bi fòr á finn swann Sidon. Juliyas àgbam soja-à níng hi sa ya Bulus àsàn, n ya wàning pyù, a wàning yag bib kà jàuká bu wàning á finn swann-à ni, jirà kó káníng má ya wàning bu.

⁴ I byar-à yì dù á finn swann-à níng hi ni yì ri yag á ghib-à ni. Wàu shyù ri gbar, hár wàu gbar kàng yag yì mà sim, yì sa sar fig barà yá yag á ghib-à yì ri zìm níng bàna. I byar-à yì bi wam zu á byar swàin zyun-à big ri bar Kubrus. Yi bàg yag á kurwá ni byar-à wàu-à dù gbam fig bàna níng.

⁵ Yi wam zu rig áyau zàpìr ùwài-à shi sig águnn jànn Kilikiya, n wam zu águnn jànn Pamfiliya, n yag fòr á finn swann zyun-à big ri bar Mira á jànn Likiya.

⁶ A byar-à níng hi àgbam soja-à níng bi díg kòr zyun bi sig mà finn swann Iskandariya, mì ri yag mà jànn Italiya. I byar-à ku sinn kà yì á kòr-à níng hi ni.

⁷ Yi dù n yag ádàn ádàn hár suyí nìnànn nímá, jir kai bàna wàu ri gbar ma gbam wàni. I byar-à yi bi yàr á finn swann Nidas. Wàu kan dim yi, bai wà yá yag mà pyànn. Yi vim bir, n bi bàg zu yag águnn swàin zyun-à big ri bar Karita, byar-à hi shi yàr sig ma Salmoni.

⁸ Yi bàg á nu agunn jànn-à ni, wàu gbar hár yi fòr á byar jànn zyun ni ma shwin. Big ri bar byar-à níng hi Agù Sisàn. Byar-à hi shi yàr sig mà lu ùwài zyun-à big ri bar Lasiya. Byar-à níng hi í byar-à kòr ri shi gbam samyib màhàn.

⁹ Yi bi fòr mà byar-à níng hi, n shi nonn màhàn. Wàu gbar kab gbam, bai wà yá yag rág mà pyànn. Ayúnn-à ùwài zyun-à Yahudawaká ri kyab pànn barà Shidun yafa ya sig big bu pyìrbá mì ri sinn nu áni níng, wam zu rìghing. Bulus kyab kà shang ya mpìrká ri ya kòr-à níng jír n rag,

¹⁰ “Níng mpìr káníng, bumí mì ri myàng wà ya yag híng mà pyànn, yá wa shwin. Yá sa asàr kòryí ma swánnká buyí big bidim pàr, hár kwonn ma yonkiyí tinn.”

¹¹ Ama àgbam soja-à níng sinn fig kyinnwá á jír-à Bulus dang sig níng bàna, n yag fig sòr rìg jir mpìr-à ri ya kòr, ma jir àsàin kòr-à.

¹² Byar-à hi shi fig í byar òsàn barà yá shi kír hár sòn wau aku wam zu bàna. Mpìrká kádàkí ri zim ayi yag mà pyànn, ma ayi yag shi mà byar zyun ni big ri bar Finikas, á jànn Karita, jir àyi shi ngàng màhàn sái wà sòn wàu ma wam zu rìghing, jir kai bàna byar-à níng hi wàu mà gbar vim bir fig kòr-à bàna.

Big Wa Shwin Ma Kyonn-à

¹³ Barà yi shi sig ma mà Lasiya, wàu gbar bi águnn vim sùr-à ni ádàn. I byar-à mpìrká rag yá yag mà pyànn, wàu má sa yá fòr yag mà Finikas. I byar-à hi big bi pànn jùr àsháu bu-à big sir gbam sig kòr áni, n gbar zu rìg á zàpìr-à ni, n taká á kòr-à ni, n dù n bàg yag á kur nu jànn Karita.

¹⁴ Nonn fig bàna, sái wàu dù bi ngbam nímá. Big ri bar wàu-à hi í wàu águnn vim sùr mà agunn àyúnn sànn kyùr. Wàu-à hi dù bi sig daka mà swàin-à ni.

¹⁵ Wàu gbar níng kòr-à wàni, bai wà yá yag mà pyànn. Yi fim rìg vùyí, wàu ri gbar yag rag kòr-à inì mà byar-à ku ri yag.

¹⁶ Barà yi bàg yag águnn vim sùr á swàin zyun-à big ri bar Kauda, í byar-à yi kar kar n gbar dù nann zu wùn kòryí zyun-à yi sir bàg sig á sim kòr ùwài-à ni níng.

¹⁷ Big gbar kà bi ku á dir kòr ùwài-à ni, n zìg bi jùr, n sir kàng kwib kòr ùwài-à áni. Big ri shàr wà wàu ma gbar yag big mà vun-à shi sig áyau zàpìr-à ni, wà ma sa híng àdòníng, kòr-à má gbànn. Byar vun-à hi shi sig águnn jànn Libiya. Big gbar wann rìg jà-à big sinn sig mà wai á kòr-à ni, n fim rìg kòr-à wàu ri gbar yag rag inì.

¹⁸ Wàu ri gbar ngbam nímá, hár na byar-à kyàr í barà wàu ri gbar. I byar-à big bi wu zu swánnká á kòr-à ni, n ta kà rìg mà zàpìr-à ni.

¹⁹ Ayúnn wà wa pyàna wam zu rìg, wà wa sara wàu ri gbar, big bi zìg buká ká big ri sa kyann swàm ma kàhi áyau kòr-à ni, mì í tafinn kà rìg-à á zàpìr-à ni.

²⁰ Yi na su nìnànn nímá, yi myàng fig àyúnn bàna, yi myàng fig asuswir bàna. Yi kyab fig rag wà yá wim zu bàna, jir kai bàna wàu-à ri gbar swàb kà wàni.

²¹ Mpìrká á finn kòr-à ni subá nìnànn nímá big ji fig buju bàna. I byar-à Bulus sar dù nann zu á pyànnbá ni n dang rag, “To, ning mpìrká, wà ning nìm ma zìm hing jírmi, n nìm ma dù fig á jànn Karita bàna, yì nìm má wa fig ìri shwìn-à yì ri wa níng bàna.

²² To, ama aning wim kyinn, ò yì hing walai mpìr-à má wu áyauyí ni. Ama ìri kòr-à má sib ìni.

²³ Bu-à sa ò dang àdòníng, janá-à níng á fi-à ni wùn aswam Shìdun mà wai bi dang jír ma mì, í Shìdun àsàin-à ò shi sig buwá mì ri wib ku.

²⁴ Ku rag kada ò shàr zinn bàna, mì Bulus. Má wu fig bàna, má fòr á pyànn kùr Roma. Shìdun sànn pikyinn n rag jàu kyonnmí big má, bá wu fig bàna tinn.

²⁵ Aning wim kyinn, mì ri bir pikyinnmí rag barà Shìdun dinya sig mì níng, yá wu fig bàna.

²⁶ Wàu má gbar ta yag yì á swàin zyun ni.”

²⁷ Yi sa hing suyí dwib agban yina, í barà wàu ri gbar á zàpìr-à ni. Zinn zàpìr ùwài-à hi í Adariya. I byar-à àyúnn-à níng, áyau fi-à ni, mpìrká á kòr-à ni pànn àbàin n rag, yì nyàan kur-à fòr.

²⁸ Big bi zig jùr n sir gban sarka àni, n ta kà wann á zàpìr-à ni jirà abig màg màg fig azwàunwà. Big màg màg fig azwàun zàpìr-à hi, big dìg gbar dìzyun. A pyànn big màg jakàng, big dìg gbar dwib agban swana.

²⁹ Barà big myàng shi rag wàu má gbar ta yag kòrbá mà byar-à abànká shi sig, big shàr zinn. Big zig àsháú lilib àkunn yina, n bi sa pànn gban á sim kòr-à ni, n ta kà wann á zàpìr-à ni àjirà kòr-à aku sar, kada aku yag mà pyànn bàna. I byar-à big vig Shìdun rag aku tìr bi byar kyàr.

³⁰ Mpìrká ri ya kòr ùwài-à níng, big ri zìm abig hònn zu rig. I byar-à big zig kòr títi-à níng n sinn kà wann á zàpìr-à ni, í wà big sa yar rag bá kà á kòr títi-à ni, má zig àsháú lilib zyun, má sir bàg á kòr ùwài-à ni.

³¹ I byar-à Bulus dinya soja káníng ma àgbambá n rag, “Wà mpìr káníng ma zu hing á kòr-à ni, ná wim zu fig bàna.”

³² I byar-à sojaká bi gib rig jùr kòr títi-à níng, n fim kòr-à hi í wann yag rig-à.

³³ Byar-à ri kyàr rá àkyàr, Bulus dinya mpìrká n rag, “Ning shi sig suná dwib agban yina, ning ji fig buju bàna.

³⁴ To, tàma-à níng mì ri vig níng, aning ji buju, jirà aning dìg gban, ma ayi wim zu. Kó bu zyun shwíí nímá má sa fig níng bàna.”

³⁵ Barà ku dang àdòníng, í byar-à ku zig brodi, n ngir gáfinn, n vig Shìdun á zubá ni n ji.

³⁶ Barà mpìrká myàng àdòníng, big wim kyinn mi í ji-à, big bidim pár.

³⁷ Yi mpìrká á finn kòr-à ni níng, yì 276.

³⁸ Barà big ji mònn àràg barà big ri zìm, big zig bà alkamaká shi sig á finn kòr-à ni, n ta kà rig á zàpìr-à ni jirà a kòr-à fim ma àni.

Kòr Uwài-à Níng Gbànn Shag Rìhing

³⁹ Byar-à kyàr, mpìrká ri ya kòr-à níng, big myàng jànn zyun, big yì fig jànn-à hi bàna. Big myàng àgù zyun shi sig àni ìri vun. I byar-à big rag, wà bá sa yì sar, bá ya yag kòr aku pànn á vun-à ni mà yau zàpìr-à ni.

⁴⁰ Big bi gib zu rig àsháú yinaká á kòr-à ni níng, n ta kà wann á zàpìr-à ni. Big bi gib rig jùr bu-à big ri ya kòr ma kàhi níng, n bir dù nann já á

shinn kòr-à ni mà wai jirà a wau kà àni, jirà a kòr-à yag mà pyànn mà byar àgù-à ni.

⁴¹ Ama barà kòr-à ri yag, fòr fig ma màhàn bàna, í byar-à mìr kòr-à bi wab pànn gham rìg á mìr zàpìr-à ni. Afag zàpìr dab á mìr kòr-à ni, kòr-à í gbànn rìg-à.

⁴² Barà sojaká myàng àdòníng, big rag kada mpìrká big pànn sig níng abig wau zu á zàpìr-à ni abig shàr á vùbá ni bàna. Big bi su kwonn nubá n rag bá gban rìg káníng.

⁴³ Ama àgbam soja-à ri zim aku zìg zu Bulus, í byar-à ku kan dim big rag abig sa àdòníng bàna. Ku dang rag mpìrká zyùn-à ma wau yi hing zàpìr abig pìm zu á kòr-à ni, abig wau zu yag á nu zàpìr-à ni.

⁴⁴ Mpìrká kádà níng, abig pànn àkag kòr-à gbànn sig níng, jirà abig yag àni. Wàníng í barà yi bidim pàr, yi sa n wìm zu sig àni.

28

Big Shi á Swàin Malta

¹ Barà yi wìm zu á zàpìr-à ni àdòníng, sái big dinya yi rag, swàin-à hi zinnwá í Malta.

² Mpìrká shi sig á swàin-à níng hi ni big shà yi wàni n sa ya yi bu òsàn nímá. Sai-à yi bi fòr màhàn, shyù ri tab, wàu ri tag, í byar-à big tai ya yi pyìr.

³ Bulus yag wun bi yinnká n tai kà á pyìr-à ni. Bushùwí zyùn shi sig áyau yinnká ku wun bi sig níng ni, barà bushùwí-à níng fig pyìr ri fàn ku, í byar-à ku zu bi, n bi zwàm pànn Bulus á vù-à ni.

⁴ Barà mpìrká shi sig màhàn, big myàng àdòníng, big rag, “Mpìr-à níng gban hing kí. Ku wìm zu hing á zàpìr-à ni, ama bidim pàr Shìdun má fim fig ku ma yonkiwá bàna.”

⁵ I byar-à Bulus bi mi vùwá. Bushùwí-à bi kù kà á pyìr-à ni. Bulus fig fig áwá bàna.

⁶ Mpìr káníng ri shi, big ri myàng ku. Big ri kyab rag kó òrúwá má mònn, kó kwá kù wann má wu rìg. Big shi shi shi. Big myàng bu sa fig ku bàna. I byar-à big bi vim bìr kàng jìrbá big rag, “Mpìr-à níng shi àràg í Shìdun.”

⁷ Agbam-à mà swàin-à níng hi, zinnwá í Babiliyas. Luwá nonn fig mà byar-à yi shi sig níng bàna. Ku bi zìg yi, n tig yi, yi shi sig í kyinnwá á luwá ni hár su sara.

⁸ Ta Babiliyas na sig mà buná, awàu pànn sig ku, atini ri sa ku tinn. Bulus yag kà á tonnwá ni, n vig Shìdun, n tib ku vù á òrú, mì í ku í dàb gham rìg-à.

⁹ Barà mpìrká fig bu-à Bulus sa sig níng, í byar-à mpìr dorká kádà á swàin-à níng hi ni bi, ku ri dàb gham big.

¹⁰ Big ya yi bu nìnànn nímá. Barà yi dù á kòr-à ni má yag níng, big swam yan yi, n kwonn bu nìnànn nímá bar buká yi ri zim, n bi zìg n ya yi.

Big Dù Mà Malta n Yag Mà Roma

¹¹ Yi shi á swàin-à hi sònn sara. I wà yi bi kà á kòr zyùn-à sònn wàu wam zu òrú sig ku màhàn. Kòr-à hi bi sig mà finn swann Iskandariya. Zinn kòr-à hi big ri bar rag, “Yann Tàin.”

¹² Yi fòr bi á finn swann Sirakusa, yi na màhàn su sara.

13 Yi dù jakàng màhàn, n bi fòr á finn swann Rijiyum. Byar-à kyàr, wàu gbar kann bi mà gàu swann-à ni. Hár bi sa su pyàná, í wà yi bi fòr á finn swann Butiyoli, n tìg màhàn.

14 A finn swann-à níng hi ni, yi dìg mpìrká ri bàg Yesu. Big rag ayi na màhàn su sumpýàn. I byar-à yi sa àdòning yi dù n bi fòr á finn swann Roma.

15 Mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann-à hi fig rag yi bi hing, í wà big bi, n bi shang yi á gbìb-à ni. Kádà bi fòr á byar Kasuwa bu Abiyus. Kádà bó bi fòr á byar Tonn Kyinn Sara. Barà Bulus myàng mpìrká ri bi abig shang yi á gbìb-à ni àdòning, sái ku yan Shìdun, òr wá gbam hing.

Big Fòr Yag Mà Finn Swann Roma

16 Barà yi bi fòr á finn swann Roma ni, í wà big bi ya Bulus tonn-à buwá, ku na buwá áni ku áwinwá. Soja zyun ri sar myàng ku jirà kada aku shàr bàna.

17 Shi kù su sara, í byar-à Bulus bar bi àgbam Yahudawaká á finn swann-à ni. Barà big kwonn àdòning, ku dinya big rag, “Wunzámí big, kó barà ò sa fig mpìrká buyi bu bibai bàna, ò sa bai fig gbìb sù bu yàkúyí big bàna níng, ama mpìr Yahudawaká mà Urushalima pànn sìr mì n ya kà mì á vù mpìr Romawaká ni.

18 Mpìr Romawaká bib mì bu-à ò sa sig. Big dìg fig bu-à ò sa sig wà fòr sig barà bá gban mì bàna. Big ri zìm abig finn tafinn mì.

19 Ama Yahudawaká kar ngang jirà kada a mpìr Romawaká finn tafinn mì bàna. Wàníng í bu-à sa ò rag má zig bi fòr jír mí á pyànn kùr Roma. Ama ò bàna ma jír á shinn mpìrká bumí ni.

20 Wàníng í bu-à sa ò nar bi sig níng, jirà ò dang jír ma níng. Sarka-à big sìr sig mì níng, big sìr sig mì dò jir mpìr zyun-à mpìr Israilaká sinn sig pikyinnbá á byarwá ni níng.”

21 I byar-à big dinya ku rag, “Yi dìg fig wasika mà jànn Yahudiya zyun-à má dinya yi jír á shinnwú ni bàna. Wunzàyí big bi sig màhàn níng, big dinya fig yi bu zyun á shinnwú ni bàna. Walai bu-à bibai zyun-à yi fig sig jir shinnwú.

22 To, buyi yi ri zìm ayi fig jír á nuwú ni. Yi yì hing mpìrká kó áni bidim pár, big ri dang jír-à bibai á shinn gbìb-à wù ri bàg níng.”

23 Big sinn sig àyúnn-à bá bi má fig jír wá áni. Ayúnn-à níng bi màg rìghing, í byar-à mpìrká nìnàn nímá bi dìg ku á byar-à ku shi sig níng, í wà ku dinya big jír á shinn barà Shìdun na sig kùrwá. Daka í pyimbyau hár á fi ku ri dinya big jír. Ku ri zìg jír-à Musa ri ba sig, kwonn ma bu mpìrká rii dang kyann jir Shìdun ri ba sig, mì ri tàg big rag Yesu í àsàin-à Shìdun swam bi sig á byar bá ni.

24 Mpìrká kádà bir hing pikyinn á jír wá ni, ama kádà bir fig bàna.

25 Big ri sa yipyàr bar òr wá á shinn jír-à hi ni. Big ri zìm abig dù abig yag. Sai-à big dù fig ma bàna níng, Bulus dinya big jír zyun n rag, “Shi hing àràg barà Awun Shìdun dang sig jír á nu Ishaya mpìr-à rii dang kyann jir Shìdun, a wàníng dinya yàkúná big. Ku dinya wàníng rag,

26 ‘A yag dinya mpìr káníng rag, ná fig jír, ama ná fig byann fig bàna.

Ná myàng myàng, ama ná yì fig bàna,

27 jir kai bàna mpìr káníng bàna ma kyinn, big ri gbam sung,

big ri mikab zubá,
 jirà kada abig myàng bàna,
 kada abig fig bàna,
 kada abig kyab jir Shìdun jirà abig bir kàng bi kyinnbá á byarwá ni,
 ma aku dàb gbam big bàna.'

²⁸ "Jir Shìdun á shinn barà kwá pinn zu mpìr níng, tàma-à níng ku zìg yag rìghing á byar mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bigbá bá fig." [

²⁹ Barà mpìrká fig àdòníng, sái big dù n yag, mi ri sa yipyàr bar òrìbá á shinn jír-à hi ni.]

³⁰ Bulus shi sig á finn swann Roma hár ji pyàná. Ku ri na á tonn-à big ri wa bàì. Wà mpìrká ma yag hing á byarwá ni, ku ri pànn káníng ma kyinn ñzyun.

³¹ Ku ri dinya káníng jir Shìdun á shinn barà Shìdun ri na kùrwá. Ku ri tàg mpìrká jir Shinn Luyí Yesu Kristi, zinn pànn fig ku bàna, bu zyun kan òm fig ku jír dang bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà ROMA

Bulus bib kà mpìrká mà Roma, ká ri bàg Yesu. Ku dinya big rag ku ri vig Shìdun á shinnbá ni, ku dinya big rag ku ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big abig yi byann jir àjwár-à níng. Ku dinya big barà jir àjwár-à níng ri gbar jùn kwonn mpìrká ma Shìdun á jir pikyinn bir á byar Yesu (Rom 1:7). Jírká ku ba ya sig Romawaká níng ri tàg rag mpìr Yahudawaká ma ká zyun-à í Yahudawaká bàna big shi sig áyau bu pyir sa. Wà ba bir hing pikyinn á byar Yesu, í wà bá jùn kwonn ma Shìdun. Mpìr-à ma bir hing pikyinn á byar Yesu, kwá shi mpìr òsàn á zu Shìdun ni. Shìdun má zìg zu ku áyau bu pyir. Kwá dig pyù barà kwá shi shu mpìr Yesu. Pikyinnwá má na tag. Bulus tàg sig á wasikawá ni rag, Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìrká zyun-à bir sig pikyinn á byar Yesu ni abig shi shu àràg barà Shìdun ri zìm.

¹ Mì í Bulus fàu Yesu Kristi, wùn aswam Shìdun zyun-à Shìdun bar bi sig, jirà n dinya mpìrká jir àjwár.

² Jir àjwár-à níng nonn hing wà Shìdun gib sig nu rag kwá dwim ya bi yi. Ku gib sig nu á byar mpìrká ri dang kyann jír wá, àràg barà big ba sig á jir Shìdun.

³ Jir àjwár-à níng í á shinn wùn wá Yesu Kristi Shinn Luyí, zyun-à á wi dir-à ni, ku í wùn ada Dawuda,

⁴ ama agun Awun Kyikyàr, ku tiya sig yi rag ku í Wùn Shìdun á shinn barà ku dù nann zu mà amir-à ni ma yonki níng.

⁵ A jir shinnwá ni, Shìdun ya sig yi pyù ayi kàng yann aswamwá àjirà ayi dinya mpìrká á jànn-à ni bidim pár abig wib jír wá ma abig bir pikyinnbá àni.

⁶ Ning mpìrká á finn swann Roma, ning má, ning shi sig áyau mpìrká zyun-à Shìdun bar bi sig jirà abig shi mpìrká bu Yesu Kristi.

⁷ Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Roma bidim pár, ká Shìdun ri zìm wàni, n bar bi sig níng jirà aning shi mpìrká buwá.

Mì ri vig Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sìnn ning òsàn, ma abig ya ning pikyinn na tag.

Bulus Ri Kyab Barà Kwá Yag Mà Roma

⁸ Wà jijag, mì ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni, á zìnn Yesu Kristi, jir kai bàna mpìrká á jànn-à ni bidim pár ri fig barà ning bir sig pikyinn á byar Shìdun.

⁹ Mì ri wib Shìdun ma pikyinn òzyun, mì ri dinya mpìrká jir àjwár á shinn wùn wá ni. Shìdun yi hing wà mì ri vig kyann ku á dō shinn ná ni kó ákaun bidim pár.

¹⁰ Mì ri vig ku aku zìm, ma aku ya rag mì pyù barà má yag mà byarná ni.

¹¹ Mì ri zìm n myàng ning àjirà n tàg níng jir á shinn Yesu Kristi ni, àjirà aning sar gbam á gbi Shìdun.

¹² Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm ayi kwonn shinn í byar òzyun, ma ayi sar gbam á pikyinn biryí ni, àjirà n dig gbam á byarná ni, ning má, aning dig gbam á byarmí ni tinn.

13 Wunzámí big, mì ri zìm aning yì rag kó ákaun bidìm pár mì ri zìm ní yag mà byarná ni, ní bib kà ning, ama bu zyun kan dim rìghing mì wà yiyag. Mì ri zìm ní dinya mpìrká á byarná ni níng jir àjwár, àjirà abig bir pìkyinn áni, àràg barà ù dinya sig mpìrká zyun-à big má big í Yahudawaká bàna níng tinn.

14 Swàm shì sig á shinnmí ni àràg í tonn, wà má sa ya mpìr Helenawaká ma mpìr asa bukiká, mpìr yarká ma ká zyun-à yar fig bàna.

15 I bu-à sa mì ri sa àtùtwài àjirà ní dinya ning jir àjwár-à níng tinn, ningká ning shì sig mà Roma.

Jir Ajwár Shi Sig Ma Gbam

16 Mì ri sa fig zunái jir àjwár Kristi bàna, jir kai bàna jir àjwár-à níng í gbam Shìdun, àjirà aku zig zu mpìrká bidìm pár ká má bir hing pìkyinn. Yahudawaká shì sig ni mpìrká bir jag sig pìkyinn, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna ásim.

17 Jir àjwár-à níng dinya kyàr vinn rìghing yì rag, í jir pìkyinn bir, í bu-à sa Shìdun ri sinn kà mpìrká abig shì sisàn á pyànnwá ni. Jir Shìdun dang sig rag, mpìr-à ma kàng hing mpìr sisàn á jir pìkyinn bir, kwá dig yonki kinn kinn.

Shìdun Ri Nànn Agùnn Ma Mpìrká Jir Bu Bibai-à Big Ri Sa

18 Shìdun mà wai ri nànn agùnn ma mpìrká ká ri sa bu pyir ma bu-à bibaiká bidìm pár, jir kai bàna bu pyirbá ri kan dim mpìrká wà bá yì gbìb àjai.

19 Bu-à mpìr ma yì á shinn Shìdun, shì sig á yiyar-à ni, jir kai bàna Shìdun tiya byann rìghing big. Ama big ngàng jirwá.

20 Tun bar sai-à Shìdun rì màmm sig dunyaru níng, mpìrká yì byann hing wà gbmwá má kinn kà fig bàna, big yì hing wà ku í Shìdun kó barà mpìrká myàng fig Shìdun ma gbmwá á zu bàna níng, ama big yì hing wà ku í Shìdun á jir buká ku màmm sig. Jir wàníng big bàna big pyù wà bá dang rag big yì fig ku bàna.

21 Big yì hing Shìdun, ama big ri wib fig ku bàna, mì ri sa fig ku ísoko bàna. Bu-à big ri kyab kyann bàna, sái jir àning. Pìkyinnbá mōnn sig mà bu-à bibai.

22 Big ri sinn kàng shinnbá àràg big í mpìr yar, ama big yì fig wà big í àning bàna.

23 Big ngàng wà bá wib Shìdun zyun-à shì sig hár kinn kinn, big ri wib sòr bu-à big màmm sig àràg í mpìr jìkwinn, ayinnbu, wiká, ma buká zyun-à ri ngang kyann á jinn ni.

24 Jir wàníng, í bu-à sa Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau mpìr káníng ni, n fim big abig sa bu-à bibaiká pìkyinnbá ri zìm, ma abig sa bu zunái ma ba òróbá.

25 Wà barà big nìmm má bir pìkyinn á jir Shìdun zyun-à í àjai níng, big ngàng, mì ri bir sòr pìkyinn á jir òsàng. Big ri wib buká Shìdun màmm sig. Big ngàng wà bá wib Shìdun àsàin-à màmm sig bu káníng hi, zyun-à yá swam yan ku hár kinn kinn. Aku shì àdòníng.

26 Jir wàníng í bu-à sa Shìdun gbar wàm zu vùwá áyau mpìr káníng ni, n fim big áyau àzunái. Uwàkà kà mì ri na ma bar òróbá uwàkà, ma wà big nìmm má na ma nùbá.

²⁷ Wunùká má, àdòníng tinn, big ri fim wàbá, mi ri na bar òrìbá wunù. Big ri sa bu zunáì-à níng ma bar òrìbá. Jir wàníng, Shìdun má sinn kà big á shwìn.

²⁸ Barà big zìm fig abig yì Shìdun bàna níng, Shìdun gbar wàm zu wùwá áyaubá ni, big bàna ma pìkyinn-à wà bá kyab jír òsàn. Ku fim big abig sa bu-à bibai-à pìkyinnbá ri zìm.

²⁹ Pìkyinnbá mònn sig ma bu-à bibai àràng sunu sa, ma abau wà, ma akyib sa, ma ki gban, ma ngain ngang, ma mpìr tonn gban, ma mpìr zib, ma mpìr zinn swau,

³⁰ ma zyu bar mpìr gib, ma Shìdun zib, ma yawari sa, ma shinn gbar dù nann zu, ma àshí gbar, ma bu-à bibai kyab. Big ri sa tabá ma nàbá yawari.

³¹ Big bàna ma shinn, big ri bàg fig nu-à big gib sig ma jáubá bàna, big ri tág fig kyinn ajun bàna, big ri myàng fig ashi mpìr bàna.

³² Big yì hing jir Shìdun dang rag, mpìr-à ma sa hing bu káníng, kwá kà lu pyìr. Ama á byarhá ni, íri wà big ri sa níng bàna, big ri zìm a mpìrká kim kim sa àdòníng tinn.

2

Kwonn-à Shìdun Má Wà Mpìr

¹ Mpìr bàna ma gbam wà kwá wà kwonn jáuwá, kó ku í ni, jir kai bàna wà wù ma ri wà kwonn jáuwú, ma ri sa bu-à ku ri sa níng hí, áì à gban rìghing shinnwú.

² Yì yì hing Shìdun sa sig ábibir, wà kwa wà hing kwonn mpìrká zyun-à ri sa íri buká àdòníng.

³ Wù mpìr jíkwin wà wù ma ri wà kwonn mpìr káníng, ma ri sa bu-à big ri sa, wù ri kyab wá pim wam zu kwonn wà Shìdun rà?

⁴ A yì hing Shìdun sànn hing, jir kai bàna ku ri zìm á fim rìg bu pyìr-à wù ri sa. Ama à ngang rìg àsánwá, ma ashi-à ku ri myàng wù, ma pìkyinn tibwá zyun-à ku ri tib á shinnwú ni.

⁵ Ama jir shinn sung gbamwú, ma pìkyinn bibai zyun-à à shi sig ma kàhì, n ngang wà wá fim bu pyìr sa níng, wù ri swàb kà yá shinnwú shwìn àyúnn-à Shìdun ma wà kwonnwá, wà zyun-à í kwonn gwangga.

⁶ Shìdun má wa kó ni bidim pár lada swàm-à ku sa sig, kó wà òsàn, kó wà bibai.

⁷ Mpìrká káhì hár tàma-à níng, big ri sa kyann bu òsàn àjirà abig òg swàb kà gbam á pyànn Shìdun, ma abig shi shu òsàn. Mpìrká ri sa àdòníng, Shìdun má ya big yonki wà kinn kinn.

⁸ Mpìrká zyun-à ri zìm íri shinnbá, mi ri zìm fig jir àjai bàna, sáì bu-à bibai níng, àgúnn Shìdun ma kwonn wà Shìdun má kinn á shinnbá ni.

⁹ Mpìrká zyun-à ri sa bu bibai níng, bá wa shwìn wàni. Mpìrká má wa jag shwìn-à níng í Yahudawaká, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng má wa ásim.

¹⁰ Mpìrká zyun-à ri sa bu òsàn, Shìdun má sa sànn ya big, ma ya big gbam, ma ya big pìkyinn na tag. Mpìrká ká má òg jag bu òsàn káníng, í mpìr Yahudawaká, í wà ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, má òg ásim.

¹¹ Shìdun ri wà kwonn kó ni bidim pár á gbìb òzyun.

¹² Mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna níng, big bàna ma doka Musa. Big ri sa bu pyìr, hár bu pyìrbá gáfinn rìghing big ma Shìdun. Mpìr

Yahudawaká yì hing jir doka, ama big ri sa bu pyìr tinn. Kwonn wàbà má shi á shinn doka-à ni.

¹³ Wà mpìr ma ri fig jir doka, ma wib fig bàna, mpìr-à hi má shi fig mpìr òsàn á pyànn Shidun ni bàna, ama sai kwa wib hing bu-à doka-à hi dang sig.

¹⁴ Wà mpìrká zyun-à yì fig jir Shidun bàna, n yì fig jir doka bàna níng, ma pànn hing shinnbá, ma sa hing bu òsàn àràng barà doka dang sig, bu òsàn-à big sa sig níng, shi sig nì doka á byarbá ni, kó barà big yì fig jir doka Musa bàna níng.

¹⁵ Swàm bu òsàn-à big sa sig níng, tàg sig rag, bu-à doka dang sig níng, big ba rìghing á pikyinnbá ni. Wà ba sa bu-à bibai, pikyinnbá ri gib tìng. Wà ba sa bu òsàn, pikyinnbá ri fig àjwár. Ayau bu pyàná káníng ni, big yì rag hing bu òsàn ma bu-à bibai, kó barà big bàna big doka níng.

¹⁶ Ayúnn-à níng hi, Shidun má sinn kà Yesu Kristi aku dang kyàr vinn rìg bu-à bibaiká mpìrká ri bònn sa, ma aku wà kwonnbá àràng barà jir Shidun zyun-à mì ri dang níng, dang sig.

Mpìr Yahudawaká Yì Hing Doka, Ama Big Wib Fig Bàna

¹⁷ Wà wù ma dang rag, wù í mpìr Yahudawa, n ma rag à bir sig pikyinnwú á shinn doka, n ma ri gbar dù nann zu shinnwú rag à yì hing Shidun wàni,

¹⁸ n ma rag à yì hing bu-à Shidun ri zìm á sa, n ma jangga rìghing bu-à doka rag sànn hing,

¹⁹ n ma yì hing rag, à shi síg nì zu mpìr àfauká, á shi síg nì àyar á byar mpìrká zyun-à shi sig á zufi-à ni,

²⁰ n ma tàg mpìr àningká, ma yanká, wù ri sá jirà à yì hing jir doka á shinn bu-à bibai ma bu-à òsàn, ma gbìb àjai.

²¹ Ama wù zyun-à wù ri tàg mpìrká káhi, bu-à sa wá tàg fig shinnwú bàna, í jir kai rà? Wù ri dinya mpìrká rag, kada abig jwì ajwú bàna, ama bu-à sa wù ri jwì ajwú í jir kai rà?

²² Wù zyun-à wù ri dang rag, a mpìrká sa àyái bàna níng, bu-à sa wù ri sa àyái í jir kai rà? Wù zyun-à wù ri zib buki níng, bu-à sa wù ri jwì ajwú mà lu buki, í jir kai rà?

²³ Wù zyun-à wù ri gbar dù nann zu shinnwú á shinn doka-à níng, doka-à wù ri kìm níng, wù ri ya fig Shidun zunái bàna rà?

²⁴ Jir Shidun dang sig rag, mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, ri dang bai zìnn Shidun á jir shinn ná ni, ning mpìr Yahudawaká.

²⁵ Jur kyag sànn hing wà mpìr ma wib hing doka. Ama wà mpìr ma pìm wam zu hing doka-à hi, jur kyag-à ku kyag sig níng, bàna ma yìr á byarwá ni.

²⁶ Wà mpìr ma kyag fig jurwá bàna, ama ma wib vinn hing doka, Shidun má sinn kàng mpìr-à níng hi àràng í mpìr-à kyag sig jur.

²⁷ Ning mpìr Yahudawaká, ning shi sig ma doka Shidun á vùná ni, n kyag hing jurná tinn. Ama ning ri wib fig doka-à hi bàna. Mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, sànn kab sig níng í ni, kó barà big kyag fig jurbá bàna níng, jir kai bàna big ri wib doka Shidun.

²⁸ Mpìr-à ma í mpìr Yahudawa, big ri myàng yì ku á zu-à ni, ná á wi òr-à ni bàna. Jur kyagbá, í jur kyag-à wà àjai, í pikyinn bir á byar Shidun, ná òr-à zyun-à big kyag àtai níng bàna.

²⁹ Mpir-à ma í mpir Yahudawa, big ri myàng yì ku á pìkyinnwá ni. Jur kyagwá má shi sig á pìkyinn-à ni tinn, wato í Awun Shìdun zyun-à big ba fig dokawá àba bàna. Mpirká àdòning, í Shìdun ri yan big í ni, í mpir jìkwinn bàna.

3

¹ Wà má àdòning, mpir Yahudawaká kab sig nì mpirká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna níng rà? Jur kyag shi sig ma yìr rà?

² Jur kyag shi sig ma yìr wàni. Jir Shìdun zu bi jag sig á vù mpir Yahudawaká ni.

³ Wà mpirká káhi ma bir fig pìkyinnbá bàna, í kai má sá nì rà? Jirà big bir fig pìkyinnbá bàna níng má kan òm wà Shìdun má sa bu-à ku gib ya sig yì nu níng rà?

⁴ Má kan òm fig Shìdun bàna kó títi nímá. Shìdun í mpir gwangga, kó barà mpir jìkwinn bidim pár í mpir agim òsàng níng. Jir Shìdun dang rag,

“Wà Shìdun ma dang jír,

mpirká má myàng bu-à ku dang sig níng í àjai.

Walako mpir-à má wà kwonn Shìdun hár má dang tir ku jír.”

⁵ Wà bu-à bibaiká yì ri sa níng, má tàg byann hing barà Shìdun sàns sig áni, yá dang í kai rà? Wà Shìdun ma sinn kà hing yì á shwin jir bu pyirká buyi, yá dang rag bu-à ku sa sig níng bai rà? (Bu-à mì ri dang níng, í barà mpir jìkwinn ri dang áni.)

⁶ Shìdun nìm má mpir òsàng bàna, ku nìm má wà sar fig kwonn dunyaru bàna.

⁷ Mpir zyun má bib shinnwá rag, wà ma í jir òsàngká bumí, í bu-à sa gwangga Shìdun bi sig á yiyar-à ni ma àsánwá, bu-à sa big ri wà mì kwonn á shinn bu pyirká bumí í jir kai rà?

⁸ Wà má àdòning, yá kà má sa íri bu-à bibai, jirà bu òsàng aku bi rà? Mpirká káhi ri swau mì rag, mì ri tàg mpirká bu káníng. Shìdun má wà kwonn mpir káníng.

Mpir Gwangga Bàna

⁹ Yì mpir Yahudawaká yì sàns kab sig nì mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng rà? Yì kab fig big bàna kó títi nímá, jir kai bàna yì mpir Yahudawaká ma ká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna, yì bidim pár yì shi sig áyau bu pyir, àràg barà ò dang sig níng.

¹⁰ Big ba sig á jir Shìdun rag,
“Mpir gwangga bàna, kó òzyun.

¹¹ Walai mpir-à shi sig ma yar,
walai mpir-à ri yàn kyann gbib Shìdun, kó mpir òzyun bàna.

¹² Big bidim pár, big fim rìghing gbib Shìdun, n sa rìghing bu-à bibai.
Walai mpir-à ri sa bu òsàng kó òzyun.

¹³ Anam jirbá bai, big ri gim òsàng,
jir-à ma zu á nubá ni shi àràg í kyann bushùwí ri zu bí ni.

¹⁴ Jirbá bidim pár mòns sig íri shì.

¹⁵ Big í mpirká ri gban ki.

¹⁶ Byar-à ba yag bidim pár, sái ba sa bai hing bu, hár sai pìkyinn mpir ma bai hing.

¹⁷ Big ri sa fig bu-à má sa tag pìkyinn bàna.

18 Big ri shàr fig Shìdun á bu-à big ri sa bàna.”

19 Tàma-à níng yi yì hing bu-à doka ma dang bidim pá, ri dang ma mpìrká zyun-à ri bàg á kwíbwá ni, jirà aku kìm rig òsàng mpìr jìkwinn. Shìdun má wà mpìrká á dunyaru bidim pá kwonn.

20 Doka ri sinn kàng fig mpìr aku shi mpìr sísàn á pyànn Shìdun ni bàna. Bu-à doka ri sa bàna, ku ri tiya mpìrká abig yì rag big ri sa bu-à bibai.

Barà Shìdun Má Sinn Yi Ayi Shi Mpìr Nsàn á Pyànnwá Ni

21 Tàma-à níng Shìdun tiya hing yi gbìb zyun barà mpìr má shi mpìr òsàn á pyànnwá ni. Gbìb-à níng hí, bu-à du ku ma doka bàna. Doka-à wà Musa ba sig, ma bu-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun ba sig níng, big dang hing jir á shinn gbìb-à níng hí ni.

22 Shìdun í àsàin-à ri sinn kà mpìr aku shi òsàn á pyànnwá ni á jir shinn pìkyinn bir á byar Yesu Kristi. Shìdun ri sa àdòning ma mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Kristi, jir kai bàna Shìdun ri zìm zu fig íri mpìr òzyun bàna.

23 Mpìrká bidim pá sa hing bu pyir, n kinn fig bu zyun á pyànn Shìdun ni bàna.

24 A jir shinn bu òsàn-à Shìdun sa ya sig mpìr átai níng, í bu-à sa mpìrká shi sig mpìr òsàn á pyànn Shìdun, jir shinn Yesu Kristi zyun-à pinn zu sig big.

25 Shìdun ya sig yi Yesu Kristi aku wu á tà m bín-à ni, jir shinn bu pyìrká buyí. Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu Kristi, bu pyìrká zyun-à ku sa sig níng, Shìdun má yafa ya ku. Shìdun sa sig àdòning jirà aku tiya mpìrká rag ku í mpìr kyìkyà. Wàri níng, ku ri tib pìkyinnwá mi ri pù fig nuwá á bu pyìrká zyun-à mpìrká ri sa bàna,

26 ama tàma-à níng ku ri fim fig big abig sa bu pyir bàna, jirà aku tiya big rag ku í mpìr kyìkyà. Shìdun í mpìr kyìkyà, mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu Kristi ni, Shìdun má sinn ku aku shi mpìr kyìkyà á pyànnwá ni.

27 Wà má àdòning, yi bàna ma pyù barà yá gbar dù shinn á shinn doka. Yi bàna ma pyù, jir kai bàna Shìdun má pinn zu fig yi jir doka yi ri bàg níng bàna, kwá pinn zu yi jir pìkyinn-à yi ri bir á byar Yesu.

28 Yi yì hing Shìdun má sinn kàng mpìr aku shi òsàn á pyànnwá ni, wà mpìr-à hí ma bir hing pìkyinnwá á byar Yesu Kristi, ná sai wà kwa wib hing bu-à doka ma dang.

29 Shìdun shi fig íri bu mpìr Yahudawaká bàna. Ku shi sig í bu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng tinn.

30 Shìdun í òzyun, kwá zìg zu mpìr Yahudawaká, ká ma bir hing pìkyinnbá á byarwá ni. Kwá zìg zu mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, ká ma bir hing pìkyinnbá á byarwá ni tinn.

31 Jirà yi dang rag, ya bir hing pìkyinnyi á byar Yesu Kristi, Shìdun má sinn kà yi mpìr òsàn á pyànnwá ni níng, í bu-à sa yá tafinn rig rag doka wib rà? Ai bàna, yá pànn samyib ku òsàn nímá.

4

Ayi Shi Shu Aràg Ibrahim

1 Bu-à yá dang á shinn yàkúyí Ibrahim ni í kai rà?

² Shidun sinn fig Ibrahim mpìr kyìkyàr á jir swàm òsànwá ku sa sig níng bàna. Wà nìm má í jir swàm òsànwá, ku nìm má gbar àshí. A jir shinn wàníng ni, ku bàna ma pyù wà kwá gbar àshí á pyànn Shidun.

³ Jir Shidun dang rag, Ibrahim bir hing pikyinnwá á byar Shidun. A jir shinn pikyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar Shidun ni níng, í bu-à sa Shidun zìm ku n sinn ku mpìr kyìkyàr.

⁴ Mpìr-à ma ri sa swàm bàì, bàì-à big ya sig ku níng, big ya fig ku átai bàna, í byafànwá.

⁵ Ama mpìr-à ma bir hing pikyinnwá á byar Shidun, ma sinn fig kyinnwá íri jir swàmwá zyun-à ku ri sa bàna, Shidun má pinn zu ku àràg barà Shidun ri pinn zu mpìr bibaiká ri bir pikyinn á byarwá ni níng.

⁶ Dawuda dang sig jir zyun n rag, mpìr àjwár í mpìr-à Shidun sinn sig ku mpìr kyìkyàr, ama í jir swàm òsànwá bàna.

⁷ Ku rag:

“Mpìrká zyun-à Shidun yafa ya rìghing big bu-à bibaibá,

n tu kyàr rìghing bu pyìrbá níng,

í mpìrká ma fig àjwár á pyànn Shidun.

⁸ Mpìrká Shinn Luyí ma wà fig kwonn bu pyìrbá bàna,

í mpìrká má fig àjwár á pyànn Shidun.”

⁹ Ajwár-à níng íri bu mpìr Yahudawaká rà? I àdòníng bàna. Kwonn sig ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, jir kai bàna jir Shidun dang rag, á jir shinn pikyinn bir-à Ibrahim bir sig á byar Shidun ni, í bu-à sa Shidun zìm ku, n sinn ku mpìr kyìkyàr.

¹⁰ Bu-à níng sa sig ákaun rà? I á sai-à big kyag sig Ibrahim jurwá rà, kó á sai-à big kyag fig ma ku jurwá bàna rà? I á sai-à big kyag fig ma jurwá bàna.

¹¹ Jur kyag-à big kyag sig ku níng, ri tàg rag àsàn-à ku dìg sig á byar Shidun ni níng, í jir pikyinn bir-à ku shi sig ma kàhi á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna. Wàníng í jirà aku shi yàkú á byar mpìrká bir sig pikyinnbá, àjirà big má abig shi áyau mpìr kyìkyàrká ni, kó barà big kyag fig jurbá bàna.

¹² Ku shi sig í yàku mpìrká kyag sig jurbá níng tinn, ku shi fig yàkúbá íri jir wà big kyag sig jurbá níng bàna, ama í jirà big ri bir pikyinn á byar Shidun àràg barà ku bir sig á sai-à ku kyag fig ma jurwá bàna.

Ibrahim Dìg Bu-à Shidun Gib Ya Sig Ku Nu á Jir Pikyinn-à Ku Bir Sig á Byar Shidun

¹³ Sai-à Shidun gib ya sig Ibrahim ma yiwaiwá big nu n rag, Ibrahim má na kùr á shinn mpìrká á jànn-à ni níng, ku dang fig jír-à níng jirà Ibrahim ri wib doka bàna, ama í jirà wàníng bir hing pikyinn, í bu-à sa ku sinn wàníng mpìr kyìkyàr á byarwá ni.

¹⁴ Nu-à Shidun gib sig níng, wà ku nìm ma gib síg dò jir mpìrká ri wib doka, kàhi pikyinn bir-à mpìr shi sig ma kàhi níng, nìm má shi fig bu zyun bàna, nu-à Shidun gib sig níng, nìm bàna ma yìr tinn,

¹⁵ jir kai bàna doka ri zìg bi kwonn wà. Byar-à doka ma bàna, mpìrká má kìm fig doka-à hi bàna.

¹⁶ Nu gib-à Shidun gib sig níng, í jir shinn pikyinn bir Ibrahim, kwonn ma ká ri bir pikyinn àràg barà Ibrahim bir sig, ku zyun-à ku í yàkúyí bidim

pár. Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi buká sàsàn nímá átai. Shìdun gib fig nu-à níng íri jir shinn mpírká ri bàg doka bàna.

¹⁷ Shìdun dinya rìghing Ibrahim n rag, “N sinn sig wù jirà wá shi yàku mpírká á jànnká ni nìnànn nímá.” Nu-à Shìdun gib sig níng, ku myàng sàh hìng, jir kai bàna Ibrahim ya hìng gwangga á byar Shìdun zyun-à ri ya mpírká wu rìghing níng, yonki àpyú, ku ri màmm buká ma jír-à ri zu á nuwá ni.

¹⁸ Ibrahim bir pikyinn á jír-à Shìdun dinya sig ku, kó barà ku ma wàwá wai rìghing àwàutím níng, í wà ku kàng yàku mpírká á jànn-à ni nìnànn nímá àràg barà jir Shìdun dinya ku n rag, “Yann adaká buwú má nànn ùwài nímá àràg asuswirká mà wai.”

¹⁹ Pikyinn birwá kàng fig mà sim bàna, kó barà ku kàng rìghing àwàutím, wàwá Saratu í gbág níng. Sai-à níng hi ji Ibrahim ri nyàan fòr dib-swana.

²⁰ Ku fim fig wà bir pikyinn á byar Shìdun bàna, ku kyab fig kyinn pyàna á nu-à Shìdun gib ya sig ku níng ni bàna, pikyinn birwá ri swàb kà ya ku gbam, ku ri swam yan Shìdun.

²¹ Ku yi hìng Shìdun shi sig ma gbam-à wà kwá sa bu-à ku dang sig.

²² A jir shinn pikyinn bir-à Ibrahim shi sig ma kàhi níng, í bu-à sa Shìdun ri zìm ku, n sinn ku mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni.

²³ Jír-à big ba sig á shinnwá ni rag, Shìdun ri zìm ku n sinn sig ku mpìr kyìkyàr á pyànnwá ni níng, big ba fig íri jir shinnwá ku awínwá ni bàna.

²⁴ Big ba sig jír-à níng á jir shinnyí ni tinn, yi ká zyun-à Shìdun sinn sig yi mpìr kyìkyàrká, jir kai bàna yi bir hìng pikyinn á byarwá ni, ku zyun-à ku gbar dù nann zu sig Shinn Luyí Yesu mà amir-à ni.

²⁵ Shìdun tir bi Yesu Kristi jirà a wàníng bi wu ki á jir shinn bu pyírká buyí ni. I wà ku gbar dù nann zu wàníng ma yonki àjirà a wàníng sinn kà yi ayi shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun.

5

Shu Nsàn á Pyànn Shìdun

¹ Tàma-à níng barà Shìdun sinn kà sig yi nsàn á pyànnwá ni jir shinn pikyinn biryí níng, yi jùn kwonn rìghing ma Shìdun á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi.

² I jir shinn pikyinn biryí á byar Kristi, í bu-à sa Shìdun sa sàh ya sig yi. Tàma-à níng yi shi kà sig rag áyau àsàn Shìdun ni. Yi ri fig àjwár á shinn shu nsàn yá dìg á byar Shìdun. Wàníng í bu-à yi ri kyab rag yá dìg á pyànn.

³ Iri wàníng bàna má, yi ri fig àjwár ma shwìnká yi ri wa, jir kai bàna yi yì hìng shwìn ri sa mpìr ri tib pikyinn.

⁴ Pikyinn tib ri zìg bi kyinn nsàn, kyinn nsàn í bu-à ri sa mpìr ri shi kir bu nsàn á byar Shìdun.

⁵ Bu nsàn-à yi ri shi kir níng, yá dìg bu-à hi, jir kai bàna Shìdun wir mònn rìghing azìmwá á pikyinniyí ni á jir shinn Awun Kyìkyàr zyun-à ku ya sig yi.

⁶ Sai-à yi bàna ma gbam-à wà yá zu áyau bu pyíryí ni, Kristi wu á sai-à Shìdun sinn sig rag kwá wu. Ku wu á jir shinnyí, yi mpírká ri sa bu-à bibai.

⁷ Walako mpìr-à má zìm aku wu ki jirà aku pinn zu jàuwá. Ama sái jàuwá níng hi ma í mpìr sisàn, í wà kó kwá zìm aku wu jirà aku pinn zu wàníng.

⁸ Ama Shìdun ri tìya yi azìm-à ku ri zìm yi, jir kai bàna á sai-à yi í mpìr bu pyìr níng, Yesu Kristi wu jir shinnyí.

⁹ A jir ki-à Kristi wu sig jir bu pyìr yí níng, í bu-à sa yi í mpìr òsàn á pyànn Shìdun. A jir shinnwá ni, yá òg pyù-à yá zu áyau kwonn-à Shìdun má wà níng ni.

¹⁰ Wàri níng, yi ri zib Shìdun, ama ku bi sa hár yi kàng jàuwá á jir shinn ki-à wùnwá wu sig. Tàma-à níng barà yi í jàu Shìdun níng, bá zig zu yi á jir shinn Yesu, barà ku wìm kàng sig ma yonki.

¹¹ Ama íri wàníng bàna, yi ri fig àjwár á jir shinn bu-à Shìdun sa ya sig yi á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi. A dò jir shinnwá ni, tàma-à níng yi jùn kwonn kàng rìghing ma Shìdun.

Yi Ri Wu Ki á Jir Shinn Adamu, Ama Yi Ri Dìg Yonki Apyú á Jir Shinn Kristi

¹² Bu pyìr kà sig á jànn-à ni á jir shinn mpìr òzyun, mpìr-à níng hi í Adamu, í wà bu pyìrwá níng gbar bi sig ki. I bu-à sa ki tàma-à níng ri gban kó ni bidim pár, jir kai bàna yi bidim pár yi sa hing bu pyìr.

¹³ Bu pyìrká ninànn nímá ri shi sig á dunyaru á sai-à doka ri bi fig ma bàna. Byar-à doka bàna màhàn, big ri ba sinn fig bu pyìrká zyun-à mpìr ri sa bàna.

¹⁴ Bu-à pànn sig á sai-à Adamu ri shi sig áni hár bi fòr Musa, ki ri gban mpìrká ninànn nímá. Walako mpìr-à shàr zu sig ki, kó barà big sa fig bu pyìr àràg barà Adamu sa sig n wib fig jir Shìdun níng bàna. Adamu shi fig àràg Yesu Kristi zyun-à má bi níng bàna.

¹⁵ Mpìr pyàna káníng, big shi fig í bu òzyun bàna, jir kai bàna bu-à Shìdun ya sig yi átai níng, shi fig àràg bu pyìr Adamu bàna. I àjai wà mpìrká ninànn nímá wu sig ki á jir shinn bu pyìr mpìr òzyun, mpìr-à hi í Adamu. Ama bu òsàn-à Shìdun ya sig yi níng, kab sig kó kai bidim pár. Ku ya sig yi bu òsàn átai-à níng á jir shinn mpìr òzyun, mpìr-à hi í Yesu Kristi.

¹⁶ Tàma-à níng, bu òsàn-à Shìdun zig bi sig níng, shi sig kim ma bu zyun-à bu pyìr Adamu zig bi sig. Sai-à Adamu sa bu pyìr níng, bu pyìr-à níng hi í bu-à gbar bi ya sig mpìrká bidim pár ki. A jir shinn bu pyìr zyun-à Adamu sa sig níng, í bu-à sa Yesu Kristi wu sig jir shinnyí. Wàníng í bu-à sa Shìdun pànn sig yi vù pyàna, n kyab fig bu pyìrká buyí bàna.

¹⁷ Sai-à Adamu sa bu pyìr, bu pyìr-à ku sa sig níng í bu-à sa mpìrká bidim pár ri wu ki. Ama á jir shinn bu-à Yesu Kristi sa ya sig yi níng, í bu-à sa mpìrká ká òg sig àsàn Shìdun, n zìm sig rag Shìdun sa kyàr rìghing big níng, big ri òg yonki.

¹⁸ Barà bu pyìr mpìr òzyun sa bai rìghing kó ni bidim pár níng, í barà mpìr kyìkyàr-à níng má zig zu kó ni á bu-à bibai, má ya kó ni yonki.

¹⁹ Mpìrká bidim pár kàng rìghing mpìr bu pyìr á jir shinn Adamu, jir kai bàna ku wib fig jir Shìdun bàna. Ama Yesu Kristi sinn kàng mpìrká ninànn nímá abig shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun, jir kai bàna ku wib sig jir Shìdun.

²⁰ Shìdun zìg zu bi sig doka jirà kó ni bidim páru aku yì bu pyìrká ku ri sa, ama byar-à bu pyìrká ma ri swàb kà, àsàn Shìdun ri swàb kà ùwài nímá á byar-à níng hí tinn.

²¹ A jir shinn bu pyìr-à Adamu sa sig níng, í bu-à sa mpìrká bidim páru ri wu ki. A jir shinn bu òsàn-à Yesu sa sig níng, í bu-à sa mpìrká ri òg àsàn Shìdun ma yonki-à Shinn Luyí Yesu Kristi ri ya yi.

6

Bu Pyir Ri Gban Mpir, Ama Bu Kristi Ku Ri Ya Mpir Yonki

¹ To, jir wàníng, yá shi má sa kyann íri bu pyìr, àjirà àsàn Shìdun aku swàb kà rà?

² I àdòníng bàna, jir kai bàna yi pànn hing jir Kristi á pìkyinnyí ni, í bu-à sa bu pyìr na fig rag kùr á shinnnyí ni bàna. Bu-à sa yá shi má sa kyann íri bu pyìr níng, í jir kai rà?

³ Ning yì fig rag batisma big sa ya sig yi á zìnn Yesu Kristi ni níng, shi àràg yi wu sig ki àràg barà Kristi wu sig níng bàna rà?

⁴ Sai-à big sa sig yi batisma, batisma-à níng hí tàg sig rag, yi wu kwonn sig ma Kristi, big jì kwonn sig yi ma ku àjirà gban Shìdun aku gbar dù nann zu yi ma yonki àpyú àràg barà Kristi dù nann zu sig ma yonki níng.

⁵ Barà yi shi sig í bu òzyun ma ku á ki-à yi wu sig àràg barà ku wu sig níng, í barà yá shi í bu òzyun áni ma ku. Barà ku dù nann zu sig ma yonki mà amir-à ni níng, í barà yi má yá dù nann zu ma yonki áni tinn.

⁶ Yi yì hing bu bibaiká rì á pìkyinnyí ni níng, big dab bàg gban rìghing mà atàm bín-à big dab bàg sig Kristi áni níng, àjirà gban bu pyìrká abig vinn rìg àjirà kada ayi shi jakàng rag fàu bu pyìr bàna.

⁷ Mpir ma wu hing, bu pyìr má na fig rag kùr á shinnwá ni bàna.

⁸ Tàma-à níng, barà yi wu sig ma Kristi níng, yi yì hing yá shi ma ku.

⁹ Yi yì hing barà Kristi dù nann zu rìghing mà amir-à ni ma yonki níng, kwá wu kàng fig rag bàna. Ki bàna rag ma gban á shinnwá ni.

¹⁰ Ki-à ku wu sig níng, ku wu sig jir shinn bu pyìr mpìrká bidim páru. Ku wu sig í kàun òzyun, jirà aku gban rìg swàm bu pyìr. Shuwá zyun-à ku ri shi níng, ku ri shi shu bu Shìdun.

¹¹ Anìng sinn kàng shinn ná àràg níng wu rìghing á jir shinn bu pyìrná ni, ama á byar Shìdun, níng shi sig ma yonki á jir shinn Yesu Kristi.

¹² Kada anìng zìm swàm bu pyìr aku na kùr á shinn ná ni bàna, jirà kada anìng sa bu pyìr-à pìkyinn ná ri zìm bàna.

¹³ Kada anìng zìm anìng zìg kyau buká káhi á òirná ni anìng sa swàm bu pyìr ma káhi bàna. Wà na sa hing àdòníng, ná kàng fàu bu pyìr, ama bu-à ná sa bàna, anìng ya rag shinn ná á byar Shìdun àràg í mpìrká kàng bí sig mà ki-à ni ma yonki. Anìng zìg kyau buká káhi á òirná ni aku shi bu-à má sa ya Shìdun swàm bu òsàn ma káhi.

¹⁴ Kada anìng zìm a bu pyìr shi àsàn luná bàna, jir kai bàna tàma-à níng níng shi fig rag á vù doka bàna. I àsàn Shìdun pànn síg níng ni.

Yi Shi Fig Rag í Fàu Bu Pyir Bàna

¹⁵ Tàma-à níng barà yi ri shi á vù àsàn Shìdun níng, yá wib fig rag doka bàna, má shi sa íri bu pyìr rà? Ai, sa fig àdòníng bàna.

¹⁶ Ning yì fig wà na sinn kàng hing shinn ná àràg í fàu á byar mpir zyun, ma wib hing ku, níng shi sig í fàuwá níng bàna rà? Wà na sinn kàng hing

shinn ná rag ning í fàu bu pyìr, gbìb-à ning sinn kà sig shinn ná àní níng, ma gbar bi ya ning kí. Ama na sinn kàng hing shinn ná àràg í fàu awib Shìdun, gbìb-à níng hí má ya ning yonki.

¹⁷ Tàma-à níng, aning sa ya Shìdun ísoko, jir kai bàna wàrì níng, ning rì í fàu bu pyìr. Ama tàma-à níng ning rì fig jír-wá, mi rì wib jír-à big tàg sig ning níng, ma pikyinn nízyun.

¹⁸ Barà big zìg zu rìghing níng á bu pyìrká buná ni níng, ning kàng rìg rag hing fàu bu sisàn.

¹⁹ Má ya ning misali, àjirà aning fig bíbyann. Barà ning rì sinn kàng sig shinn ná n shi sig í fàu bu pyìr mì rì sa írì buká sànn fig bàna níng, tàma-à níng aning sinn kàng shinn ná aning shi fàu bu òsàn, jirà aning sa bu-à Shìdun rì zìm.

²⁰ A sai-à ning rì í fàu bu pyìr níng, ning rì kyab fig bu òsàn sa á pikyinn ná ni bàna.

²¹ Swàm bu àzunáiká ning rì sa sig wàrì níng, ning dìg síg kai àní rà? Bu káníng bìdìm pàr í bu-à má gban mpìr.

²² Ama tàma-à níng barà big zìg zu rìghing níng á bu pyìrká buná ni níng, ning kàng rìg rag hing fàu Shìdun. Ná dìg shu kyìkyàr á pyànn Shìdun, ma yonki kinn kinn.

²³ Bu pyìryí má sinn kà yí á kí. Ama wà ya bir hing pikyinnnyí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi, Shìdun má ya yì yonki wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

7

Tinn Jír á Shinn Ban

¹ Yiwaimí big, ning yì hing doka, í bu-à sa ná fig byann bu-à má dinya ning. Doka-à hí shi sig ma gban á shinn mpìr hár sái kwa wu hing. Sai-à mpìr-à níng ma wu hing, doka-à hí shi fig rag ma gban á shinnwá ni bàna.

² Ayi zìg jír-à níng àràg í uwà-à zìg sig wunù. Uwà-à ma shi sig ma wunù, doka ban shi sig ma gban á shinnwá ni. I bu-à sa kwá zìg sar fig rag wunù zyun bàna, sai wà nùwá níng ma wu hing.

³ Ama wà nuwá ma wu fig bàna, kwa zìg swann hing wunù zyun kim, ku rì sa àyái ma wunù-à níng hí. Ama wà nuwá ma wu hing, á byar-à níng hí kwá zìg rag wunù zyun kim. Wàníng ku rì sa fìg àyái bàna.

⁴ Yiwaimí big, ning wu kwonn sig ma Kristi, í bu-à sa tàma-à níng doka bàna rag ma gban á shinn ná ni. Ning shi sig rag í bu Kristi, zyun-à dù nann zu sig mà amir-à ni, jirà ayi shi mpìr kyìkyàr á pyànn Shìdun.

⁵ Sai-à yì rì yì fig ma Kristi bàna, yì rì sa bu-à bibaiká zyun-à pikyinnnyí rì zìm. Doka Shìdun sinn kà yì, yì rì sa swàb kà bu pyìrká. Bu pyìr káníng hí rì sinn kà yì á kí.

⁶ Ama tàma-à níng, yì zu rìg rag hing áyau doka, jir kai bàna big zìg zu rìg rag hing yì á bu-à rì sùr gban sig yì níng. Tàma-à níng yá bàg rag Shìdun ma Awun Kyìkyàr-à ku ya sig yì níng, ma wà yá bàg doka zyun-à í gbìb àkor níng.

Bu Pyìr Rì Ngang Ngain Ma Yi

⁷ Tàma-à níng yá dang rag doka í bu bibai rà? Ai bàna kó títi nímá. Nìm má í jir doka bàna, ò nìm má yì fig bu pyìrká mì rì sa níng bàna. Doka

nìim ma dang fig rag, kada ní wìm bu-à má í bumí bàna á pìkyinnmí ní bàna, òn nìim má yì fig rag, bu-à àdòníng í bu pyìr bàna.

⁸ A jir shinn doka í bu-à sa bu-à bibai dig pyù n kà rig á pìkyinnmí ní jirà aku tonn gban mì ní sa bu pyìr àràng barà yì ri wìm bu mpìr. Nìim ma í jir doka bàna, bu pyìr nìim má dig fig gban bàna.

⁹ Sai-à òn rì yì fig doka bàna, òn rì shì shumí òsàn nímá. Ama barà òn yì rag jir doka níng, á byar-à hi bu pyìrká dig rag gban á shinnmí ní, hár n sinn kà mì á ki.

¹⁰ Doka zyun-à mì ri kyab á pìkyinnmí ní rag má ya mì yonki níng, í zyun-à gbar bi ya sig mì ki.

¹¹ A jir shinn doka, bu pyìr dig pyù hár n tonn gban mì, n sa òn wu ki.

¹² Kó barà bu-à níng shì sig àdòníng, yì yì hing rag doka bi sig á byar Shìdun, doka-à hi í bu kyìkyàr, bu-à doka dang sig bidim pàr í bu sisàn.

¹³ A jir gbìb òsàn-à níng ní, í bu-à sa òn wu sig níng rà? Ai í jir kàhi bàna. I bu pyìr sa sig nì, í wà òn wu ki á jir shinn doka zyun-à í bu òsàn níng. Bu pyìr sa hár òn wu ki jirà aku tiya mì rag Shìdun ri bai pìkyinn wàni ma bu bibaiká.

Bu Nsàn Ma Bu Bibai Ri Ngang Dìr á Pìkyinn Mpìr

¹⁴ Yì yì hing rag doka í bu kyìkyàr, ama bumí, mì í mpìr jíkwìnn, òn shì sig fàu bu pyìr.

¹⁵ N yì fig bu-à mì ri sa bàna, jir kai bàna bu-à pìkyinnmí ma ri zìm òn sa, mì ri sa fig bu-à hi bàna. Ama sái bu-à pìkyinnmí ma zìm fig bàna í bu-à mì ri sa.

¹⁶ Barà mì ri sa bu-à òn zìm fig ní sa bàna níng, wàníng tàg sig rag, òn zìm hing rag doka sànn hing.

¹⁷ Barà ri sa mì àdòníng, í mì ri sa fig nì bu káníng bàna, ama í bu pyìrká zyun-à shì sig á dìrmí ní.

¹⁸ N yì hing bu òsàn shì fig á kyinnmí ní bàna, jir kai bàna wà ma ri zìm ní sa bu òsàn, mì ri sa yì sar fig bàna.

¹⁹ Mì ri sa fig bu-à òsàn mì ri zìm òn sa níng bàna, sái bu-à bibai wà òn zìm fig ní sa bàna níng.

²⁰ Bu-à òn zìm fig ní sa bàna, wà ma ri sa bu-à níng hi, í mì ri sa fig ní bàna, ama í bu pyìrká zyun-à shì sig á kyinnmí ní níng, ri sá nì.

²¹ N myàng bu-à níng shì sig àràng í bu su á byarmí ní, jir kai bàna wà ma ri zìm ní sa bu òsàn, sái òn rag ní myàng níng, mì ri sa bu-à bibai.

²² A pìkyinnmí ní, òn zìm kab sig doka bu Shìdun.

²³ Ama mì ri myàng í bu zyun kim ri sá nì swàm á dìrmí ní, ri nu kànn ma doka Shìdun zyun-à pìkyinnmí ri zìm, bu-à hi ri sa mì ní shì fàuwá jirà ní sa bu pyìr.

²⁴ N shì sig áyau shwìn nìnnàn nímá. Mpìr-à má pinn zu mì á shwìn-à níng ní, zyun-à má sinn kà mì á ki níng, í nì rà?

²⁵ Mì ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn Yesu Kristi Shinn Luyí.

A jir shinn wàníng ní, mì ri zìm ní wib doka Shìdun ma pìkyinn nzyun, ama bu pyìrmí ri sinn kà mì ní shì fàu bu-à bibai.

1 Mpir-à ma kwonn hing shinnwá ma Yesu Kristi, Shìdun má ta kà fig ku mà lu pyir-à ni bàna.

2 Awun Shìdun í zyun-à má ya yi yonki, wà ya kwonn hing shinnyí ma Yesu Kristi. Awun-à níng hi kab rìghing gham bu pyir, n zig zu rìghing yi á bu pyir zyun-à nìm má sinn kà yi á kì níng.

3 Doka Musa kab fig gham bu pyir bàna, jir kai bàna mpir bàna ma gham-à wà kwá wib doka-à níng hi. Ama Shìdun swam bi sig wùnwá á dunyaru àràg í mpir jíkwìnn, ku wu sig jir shinn bu pyìryí, jirà aku zìg zu yi á bu pyìryí nì.

4 A jir shinn wàníng ni, tàma-à níng yi ri sa kó kai bidim pár àràg barà Shìdun ri zìm ayi sa ma pìkyinn nzyun, àràg barà doka dang sig. Bu-à sa níng, í jirà tàma-à níng yi shi sig àràg barà Awun Shìdun ri zìm. Yi shi fig rag àràg barà bu-à bibaiká á pìkyinnyí ni ri zìm ayi shi níng bàna.

5 Mpirká zyun-à ri sinn kà pìkyinnbá á byar bu-à bibai níng, big ri sa íri bu bibai. Ama mpirká ká ma ri zìm Awun Shìdun aku sinn kà big abig sa bu sisàn, mpir káníng hi í ká zyun-à ri sa bu-à Awun Shìdun ri zìm.

6 Bu-à bibai kyab ri sinn kà mpir á kì, ama mpir-à Awun Kyìkyàr ma shi sig á pìkyinnwá ni, kwá òg yonki, pìkyinnwá má na tag tinn.

7 Mpir-à ma mònn sig ma bu-à bibai á pìkyinnwá ni, ku í mpir-à ri zib Shìdun, jir kai bàna ku wib fig bu-à doka Shìdun dang sig bàna. Kwá wib sar fig bàna tinn.

8 Mpir-à ma mònn hing ma bu-à bibai á pìkyinnwá ni, kwá sa sar fig bu-à Shìdun ri zìm bàna.

9 Ama bigné, níng bàna ma pìkyinn-à bibai, pìkyinn ná kyàr shi nímá, jir kai bàna Awun Shìdun shi sig á pìkyinn ná ni. Mpir-à ma bàna ma Awun Kristi á pìkyinnwá ni, mpir-à níng hi shi fig bu Kristi bàna.

10 Wà Kristi ma shi sig á pìkyinn ná ni, Awun Shìdun má sinn kà ning aning wim zu ma yonki, kó barà òrná má wu á jir shinn bu pyir. Kristi má sa aning wim jakàng ma yonki, jir kai bàna Shìdun sinn sig níng, níng í mpirká nsàn á pyànnwá ni.

11 Wà Awun Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, ma shi sig á pìkyinn ná ni, í wà ku zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu mà amir-à ni níng, kwá ya òrná zyun-à wu sig níng yonki jir shinn Awunwá zyun-à shi sig á pìkyinn ná ni níng.

12 Yiwaimí big, á jir shinn wàníng ni, ayi sinn kà shinnyí ma ayi sa bu nsàn zyun-à Shìdun ri zìm, ma wà yá sa bu-à bibai zyun-à pìkyinnyí ri zìm.

13 Wà ning ma ri sa bu-à bibaiká zyun-à kyinn ná ri zìm, kyinn-à bibai-à ning shi sig ma kàhi níng, í bu-à má gban ning. Ama wà Awun Kyìkyàr-à ning shi sig ma kàhi á pìkyinn ná ni níng, ma gban hing pìkyinn bibai-à níng, ná òg yonki kinn kinn.

14 Mpirká zyun-à Awun Shìdun ma shi sig nì zubá, mpir káníng hi, í yann Shìdun.

15 Awun Kyìkyàr-à Shìdun ya sig níng níng, ku ya fig níng jirà aning shi í fàu ma aning shàr zinn bàna, ama jirà aning shi í yanká buwá. Awun Kyìkyàr-à ning shi sig ma kàhi níng, sa síg nì í wà ning shi yann Shìdun. Wàníng í bu-à sa yi ri bar Shìdun, "Tayí, Tayí."

16 Awun Shìdun kà sig á pìkyinnyí ni, mi ri tàg yi rag yi yann Shìdun.

17 Barà yi shi sig yann Shìdun níng, yá dìg bu òsàn-à ku sinn ya sig mpìrká buwá, ma bu òsàn-à ku sinn ya sig Kristi. Wà ya wa hing shwìn á shinn Kristi, Shìdun má swam yan yi ma ku ábir-à ni.

Buká Shìdun Má Ya Yi á Pyànn

18 A myàngmí ni, shwìn-à yi ri wa tàma-à níng, yá màg sar fig ma àsàn Shìdun, ma àjwár-à Shìdun má ya yi á pyànn níng bàna.

19 Buká Shìdun màmm sig á jànn-à ni bidim pár ri sa àtùtwài abig myàng àyúnn-à Shìdun má tiya big mpìrká zyun-à í yanká buwá.

20 Buká Shìdun màmm sig níng, kàng rìghing bu átai, bàna ma yìr. Shìdun sinn kàng sig ni àdòníng, big zìm fig ni bàna.

21 Kó barà sa sig àdòníng, big bir sig pikyinnbá rag àyúnn zyun buká Shìdun màmm sig níng, má shi fig rag fàu bàna, má swar fig rag bàna, má dìg gham má shi shu shinn òrba àràg yann Shìdun.

22 Yi yi hing rag, hár tàma-à níng buká Shìdun màmm sig ri fig àwá wàni, àràg barà uwà ma ri mà wùn, ku ri fig àwá níng.

23 Iri buká zyun-à Shìdun màmm sig níng ri fig ni àwá bàna, yi má zyun-à Shìdun ya sig yi Awun Kyikyarwá jirà aku tiya yi rag yi í mpìrká buwá níng, yi ri fig àwá-à hi tinn. I bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà Shìdun aku sinn kàng yi, ayi shi yanká buwá, ma aku ya yi òr àpyú.

24 Yi sinn sig kyinnyí á òr Shìdun, jirà aku pinn zu yi. Ama wà ya dìg hing bu-à yi sinn sig kyinnyí àni níng, yá shi kir fig rag á kyinnyí ni bàna, jìr kai bàna yi dìg rìghing bu-à yi ri zìm.

25 Wà ya sinn sig kyinnyí á shinn bu-à ya dìg fig ma bàna, yá tib pikyinnnyí, má shi kir jirà ayi dìg.

26 Wàníng má, Awun Shìdun ri shang yi á byarká gbamyí fòr fig bàna, jìr kai bàna yi yi fig barà yá vig Shìdun àni bàna. Awun Shìdun í zyun-à má vig ya yi Shìdun ma nài jìr ngbam níma zyun-à yá dang yì sar fig bàna.

27 Shìdun zyun-à ri myàng pikyinnnyí níng yì hing bu-à Awunwá ri zìm, jìr kai bàna Awun-à níng ri vig Shìdun áshinn mpìrká bu Shìdun ni. Ku ri vig bu-à Shìdun ri zìm.

28 Yi ká yi ri zìm Shìdun níng, yi yì hing rag bu-à ma dìg yi bidim pár, Shìdun sinn kàng bu-à hi jirà ayi dìg bu òsàn àni, yi ká ku bar sig yi ayi shi mpìrká buwá.

29 Mpìrká zyun-à Shìdun shig zu bab sig níng, ku sinn kann rìghing big a kur àjirà abig shi àràg í wùnwá Yesu, jirà Yesu aku shí ni àgbam-à àyau wunzáká buwá ni.

30 Mpìrká zyun-à Shìdun sinn kann rig big akur níng, í ká zyun-à ku bar sig. Ká zyun-à ku bar sig níng, í ká ku sinn sig big rag big í mpìr sisàn á pyànnwá ni, n sinn sig big abig shi mpìr ùwài àràg ku.

Barà Shìdun Rì Zìm Mpìr á Jìr Shinn Yesu Kristi

31 Bu-à yá dang á shinn jìr káníng ni, í kai rà? Barà Shìdun ri zìm yi àdòníng, mpìr-à kinn sig wà kwá zib yi òni ra?

32 Shìdun òm fig yi wùnwá bàna, ku ya sig yi wùnwá jirà a wàníng wu jìr shinnnyí bidim pár. Barà ku ya sig yi wùnwá níng, í barà kwá ya yi kó kai bidim pár átai àni.

33 Shìdun ma shinnwá dang bai fig mpìrká ku shig zu sig níng bàna, mpìr-à má dang bai big í ni rà?

³⁴ Yesu Kristi zyun-à wu sig, n dù nann zu sig mà amir-à ni ma yonki níng, shi sig mà agunn vim nu bu Shìdun, mi ri vig ya yi Shìdun. A jir shinn wàníng ni, walai mpir-à má dang bai yi.

³⁵ Walai bu-à má gäfinn yi ma Kristi zyun-à ri zìm yi níng, kó fòr, kó shwìn, kó ba kíg kà yi á tonn fi, kó amor, kó ashi, kó ki.

³⁶ Aràg barà jir Shìdun dang sig rag:

“Jirà yi ri bàg Shìdun níng,

í bu-à sa mpirká ri gban yi kó ákaun bidim pár.

Big ri sinn kàng yi àràg í àdùn zyun-à bá gib gban.”

³⁷ Kó barà bu káníng bidim pár ri dìg yi níng, yi kab rìghing gbambá, jir kai bàna Yesu Kristi ri zìm yi wàni.

³⁸ Jir kai bàna òn yi hing rag, walai bu-à má gäfinn yi ma Kristi, kó ki, kó yonki, kó yann aswam mà wai, kó wàuká, kó kùrká, kó buká zyun-à ri sa tàma-à níng á jànn-à ni, kó ká zyun-à má bi á pyànn,

³⁹ kó bu-à má bi sig mà wai, kó á jinn ni, kó áyau buká Shìdun mà m sig bidim pár, yi myàng fig bu-à má gäfinn yi ma azim-à Shìdun ri zìm yi á jir shinn Yesu Kristi Shinn Luyí níng bàna.

9

Shìdun Shìg Zu Mpir Israilaká Abìg Shi í Buwá

¹ Mì ri zìm òn dinya níng bu zyun á shinn mpir Yahudawaká ni. Bu-à má dinya níng níng, í jir àjai. Mì ri gim fig ònsàng bàna, jir kai bàna òn shi sig bu Kristi. Awun Kyikyàr-à shi sig á pikyinnmí ni níng yi hing rag jir-à mì ri dang níng í ònsàng bàna.

² Pikyinnmí ri bai wàni á jir shinn mpir Yahudawaká ni, big í yiwaimí, big zìm fig jir Kristi bàna, í bu-à ri wa mì á pikyinnmí ni.

³ Wà nìm ma sa, òn nìm má rag a Shìdun sinn kà mì á shwìn kó aku ta kà mì á pyir-à ni á jir shinnbá ni, wà big nìm má kàng bi má bàg Yesu Kristi.

⁴ Big shi sig ni mpir Israilaká. Shìdun sa sànn ya rìghing big ònsàng níng, n shìg zu jag sig big í ni, jirà abìg shi í yanká buwá. Shìdun tàg sig gbmwá á byarbá ni, n gib ya big nu rag, kwá sa sànn ya big. Ku ya sig big doka. Ku tàg big barà bá wib ku áni.

⁵ Israila káníng í yann ada àgbamká rì, ká yi jag sig Shìdun, sai-à á ninonn. Sai-à Kristi bi á jànn-à ni níng, ku bi sig àràg í mpir Yahudawa. Shìdun shi sig ni kùr kó kai bidim pár. Mpirká bidim pár abìg swam yan ku kó ákaun. Aku shi àdòníng.

⁶ Barà mpir Yahudawaká káhi bàg fig Kristi bàna níng, wàníng tàg sig rag Shìdun bàg fig nu-à ku gib ya sig mpir Israila káníng bàna rà? Í àdòníng bàna, jir kai bàna swai mpir Yahudawaká nìnànn níng ká í mpir Yahudawa àjai á pikyinnbá ni bàna.

⁷ Ná í yann ada Ibrahim bidim pár shi sig ni yann Shìdun. Shìdun dinya Ibrahim n rag, “A byar Ishaku, wá dìg yann ada nìnànn níng ká òn gib sig nu rag, má ya wù níng.”

⁸ Yanká big mà sig àràg barà big ri mà yann níng, shi fig yann Shìdun bàna. Ama ká zyun-à Shìdun gib sig nu rag bá mà níng, shi sig ni yann ada Ibrahim.

⁹ Nu-à Shìdun gib sig bàna, ku rag su-à ma màg hing, kwá kàng bi, Saratu má mà wùn.

¹⁰ Iri wàníng bàna má, yann Rifkatu àkunn pyànà níng, tabá í yàkúyí Ishaku.

¹¹⁻¹² Rifkatu mà fig ma yann ntài káníng bàna, Shìdun shìg zu rìghing wùn-à ku ri zìm áyaubá nì. Ku sa sig àdòníng jir kai bàna kada zyun áyaubá nì ma dang rag, í jir swàm òsànwá í bu-à sa Shìdun shìg zu sig ku níng. I Shìdun ma shinnwá zìm síg nì, í wà n shìg zu síg ku nì. A byar-à níng hi, Shìdun dinya Rifkatu rag, wùnwá zyun-à àgbam-à má sa zyun-à àshái-à swàm.

¹³ Wàníng sa sig àràg barà jir Shìdun rì dang sig rag, Shìdun ri zìm Yakubu, ama n ngàng Isuwa.

¹⁴ Tàma-à níng barà Shìdun sa sig àdòníng, yá dang í kai rà? Yá rag ku sa sig bu òsàn rà, kó bu-à bibai rà? Shìdun sa fig bu-à bibai kó titi nímá bàna,

¹⁵ jir kai bàna Shìdun dinya Musa rag, mpìr-à ku ma ri zìm kwá sa ya wàníng bu òsàn, kwá sa. Mpìr-à ku ma ri zìm aku myàng ashi wàníng, kwá myàng.

¹⁶ Tàma-à níng bu òsàn-à Shìdun ri sa sà n ya mpìrká níng, ku ri sa fig jirà big zìm síg nì ma pikyinnbá, kó jir swàm òsànká big sa sig bàna. Mpìr má òg fig àsàn-à níng big gbmawá bàna, ama sái mpìr-à Shìdun ma shìg zu sig, ma ri myàng ashiwá, í wà kwá òg àsàn Shìdun.

¹⁷ Jir Shìdun dinya Firauna rag, “N ya sig wù kùr à jirà í tiya mpìrká rag n shi sig ma gbmam á shinn kó kai bidim pár, ma àjirà mpìrká á jànn-à nì abig yì mì à jir shinnwú nì.”

¹⁸ Wà Shìdun ma ri zìm aku myàng ashi mpìr, ku ri myàng. Wà ku ma ri zìm aku fim mpìr a wàníng gbmam sung, ku ri fim wàníng.

Barà Shìdun Ri Nànn Agùnn, Mi Ri Myàng Kàng Ashi Mpìr

¹⁹ Mpìr zyun áyauná nì má bib mì rag, “Bu-à sa Shìdun ri dang bai yi níng, í jir kai rà? Mpìr-à má kan dim sar Shìdun bu-à Shìdun ri zìm í nì rà?”

²⁰ Wù mpìr-à níng, wù í nì hár wá dang pyann jír ma Shìdun rà? Mpìr-à ma mì sig par, par-à hi má bib fig àsàn-à mì sig ku níng rag, “Bu-à sa à mì sig mì àdòníng í jir kai rà?” Par-à hi má bib fig ku bàna.

²¹ Asàin-à mì sig par-à níng, ma zìm hing, kwá zìg jànn bu mì, má mì jakàng par àpyú àkunn pyànà, jir kai bàna zyun má shi í zyun-à kwá sa buju bùkí ma kàhi, zyun bó, í zyun-à kwá sa buju áni kó ákaun bidim pár.

²² Wàníng í bu-à Shìdun sa sig, ku ri zìm aku tiya mpìrká rag pikyinnwá bai hing wàni, ma aku tiya big rag, ku shi ma gbmam á shinn kó kai bidim pár. Ku myàng mpìrká zyun-à sa bai rig ku kyinnwá níng, fòr hing wà aku gban rig big. Ama ku tib pikyinnwá.

²³ Ku tib sig pikyinn jirà aku tiya yi gbmawá ma àsànwá. Ku ri myàng ashiyí, n ya yi gbmam-à ku shi sig ma kàhi. Yi shi síg nì mpìrká zyun-à ku shìg zu sig rag kwá sinn yi ayi shi mpìr ùwài á pyànnwá nì.

²⁴ Yi shi síg nì mpìrká zyun-à Shìdun bar sig. Ku bar fig íri yi mpìr Yahudawaká bàna, ama kwonn ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna tinn.

²⁵ Wàníng í bu-à Shìdun dang sig á tarkada Hosea n rag, “Mpìrká zyun-à rì í mpìrmí bàna níng, má bar rag big í mpìrmí. Mpìrká á jànn zyun-à nì rì ma zìm fig bàna, í ká zyun-à ma zìm rag tàma-à níng.

26 Byar-à big dinya sig mpìr káníng rag, mpìr káníng í mpìr Shìdun bàna níng,

í byar-à bá bar rag big yann Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki.”

27 Ishaya dang jír á shinn mpìr Israilaká n rag: “Kó barà mpìr Israilaká nànn hing wàni àràg í vun-à mà níng-à ni níng, ama í mpìrká títi nímá má wim zu nì. Bá nànn fig bàna.

28 Shinn Luyí má gib kinn rig jír-wá á dunyarú, kwá gbar lor fig á lor bàna.”

29 Aràg barà Ishaya dang sig n rag, “Wà nìm ma í jir shinn Shinn Luyí zyun-à shi sig ma gbam á shinn kó kai bidim pár, n fim sig swai mpìrká buyí níng bàna, wàníng yí nìm wu rìghing àràg mpìr Saduma ma mpìr Gumarata.”

Mpìr Israilaká Ngàng Jir Ajwár-à Ashinn Yesu Ni

30 Yá dang í kai rà? Kó barà mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna kyab fig abig shi shu òsàn á pyànn Shìdun ni bàna níng, ama big òg hing yonki, jir kai bàna big bir hing pikyinnbá á byar Kristi.

31 Ama mpìr Israilaká yàn doka-à bá bàg, jirà abig shi shu òsàn á pyànn Shìdun, ama big shi fig bàna.

32 Bu-à sa big shi fig shu òsàn bàna níng, í jir kai rà? I jirà big bir fig pikyinnbá á byar Shìdun bàna, ama sái á byar swàm òsànká zyun-à big ri sa. Wàníng í bu-à sa big ta àsiu áshinn abàn-à ni, zyun-à í Kristi.

33 Aràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n rag:

“N tib sig abànmí mà Siyona, zyun-à àsiu má ta kyann mpìrká àni, hár mà sa mpìr má kù.

Ama mpìr-à ma ya hing gwangga á shinn abàn-à níng hi ni, kwá fig fig àzunái bàna.”

10

1 Wunzàmí big, bu-à mì ri wim á pikyinnmí ni bàna, mì ri vig Shìdun jirà mpìrká bumí abig wim zu ma abig òg yonki kinn kinn.

2 N yí hing, big shi sig ma kyinn-à bá wib Shìdun, ama big yí byann fig barà bá wib Shìdun àni bàna.

3 Jirà big yí byann fig gbìb-à Shìdun ri sinn mpìrká abig shi sisàn á pyànnwá ni bàna níng, í bu-à sa big ri bàg gbìbbá zyun kim. Big ngàng wà bá bàg gbìb òsàn-à Shìdun pù finn ya sig big níng.

4 Yesu Kristi tiya sig mpìrká rag, jir shinn doka bàg má sinn kàng fig big mpìrká sisàn á pyànn Shìdun ni bàna. Jir wàníng mpìr-à ma bir hing pikyinn á byar Kristi ni, Shìdun má sinn mpìr-à hi aku shi sisàn á pyànnwá ni.

Apínn-à Shìdun Tìr Bi Sig Níng í Bu Mpìrká Bidim Pár

5 Musa ba sig jír á shinn mpìrká zyun-à ri kyab rag bá shi mpìr sisàn á pyànn Shìdun jir shinn doka bàg. Ku ba sig rag: “Mpìr-à ma wib vinn hing doka-à níng hi, í zyun-à má wim zu.”

6 Bu-à jir Shìdun dang sig á shinn shu òsàn á pyànn Shìdun jir shinn pikyinn bir í wàníng, jír-à hi dang sig rag, kada á bib shinnwú rag, mpìr-à má nann yag mà wai, jirà aku zìg tìg wann bi Kristi í ni rà?

7 Kada á kyab rag, ma mpìr-à má yag kà mà amir-à ni jirà aku gbar dù nann zu Kristi níng í ni rà?

⁸ Bu-à jir Shìdun ri dang bàna, í wàníng: “Jir Shìdun-à hi, shi yàr sig ma wù, shi sig á nuwú ni, n shi sig á pìkyinnwú ni tinn.” Jír-à hi í zyun-à yi ri tàg mpìrká rag abig bir pìkyinnbá á byar Yesu Kristi.

⁹ Wà wù ma dang hing ma nuwú rag, Yesu í Shinn Luwú, ma bir hing pìkyinnwú rag Shìdun gbar dù nann zu hing ku mà amir ki-à ni, Shìdun má pinn zu wù.

¹⁰ Sáí wà ya bir hing pìkyinnýí á byar Shìdun ni, í wà Shìdun má sinn yi mpìr òsàn á pyànnwá ni. Wà ya dang hing ma nuyí rag Yesu í Shinn Luyí, kwá pinn zu yi.

¹¹ Jír Shìdun dang sig rag, “Mpìr-à ma bir hing pìkyinnwá á byarwá ni, kwá fig fig zunái bàna.”

¹² Walai bu-à gáfinn mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna. Shìdun zyun-à ñzyun níng, shi sig bu kó ni bidim pár. Kwá ya kó ni bidim pár bu-à ba vig hing ku.

¹³ Mpìr-à ma bir hing pìkyinn ma vig hing Shìdun á zìnn Yesu ni, Shìdun má pinn zu ku àràg barà jir Shìdun dang sig.

¹⁴ Mpìr káníng má vig Shìdun áshinn, wà ba bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna rà? Bá sáshinn má bir pìkyinn wà ba fig fig jir Shìdun bàna rà? Bá fig jir Shìdun áshinn, wà mpìrká ma dinya fig big bàna rà?

¹⁵ Mpìrká ma sáshinn má yag dang jir Shìdun, wà ba tìr yag fig big bàna rà? Jir Shìdun dang sig rag, “Mpìrká ma zìg yag hing jir àjwár, ma dinya hing mpìrká, mpìrká má fig àjwár, má pànn big vù pyàna.”

¹⁶ Ama í mpìr bidim pár zìm síg nì jir Shìdun bàna. A byar-à hi Ishaya dang rag, “Shinn Luyí, mpìr-à bir sig pìkyinn á jir-à yi dang sig níng í ni rà?”

¹⁷ Sáí wà mpìr ma fig hing jir Shìdun, í wà kwá bir pìkyinn. Jir Shìdun ri zu bi á nu mpìrká ri dang jir Kristi.

¹⁸ Mì ri zìm ñ bib abib, àjai mpìr Yahudawa káníng fig fig jir Shìdun bàna rà? Big fig hing, jir kai bàna jir Shìdun dang sig rag, “Nàì jìrbá kyann kàng kwìb gban rìghing jànn-à bidim pár. Jìrbá fòr yag rìghing mà mìr swann-à ni tinn.”

¹⁹ Mì ri bib jakàng abib, mpìr Israilaká fig byann fig bàna rà? Big fig byann hing. Musa dang jír-à Shìdun dang sig rag,

“Má sinn kà ning aning sa akyib á shinn mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna.

Má sinn kà ning aning nànn àgùnn big mpìrká zyun-à ri fig byann fig jír bàna.”

²⁰ Ishaya shàr fig zu mpìr bàna n dang bu-à Shìdun dang sig n rag, “Mpìrká yàn fig gbìbmí bàna níng, í ká díg sig mì.

N tàg hing shinnmí á byar mpìrká ká yàn bab fig mì bàna.”

²¹ A shinn mpìr Israilaká ku dang rag, kó ákaun bidim pár ku ri du yag vùwá á byar mpìrká ri wìb fig ku bàna, mì ri gban sung big jírwa.

11

Shìdun Myàng Ashi Mpìr Israilaká

¹ Mì ri bib abib, Shìdun ya rìghing mpìrká buwá kwìb rà? Bàna. Ku ya fig mpìrká buwá kwìb bàna kó tìti nímá. Mì ma shinnmí má, mì í mpìr Israila, mì í wùn ada Ibrahim, mì í swai Banjamin.

² Shìdun ya fig mpìrká zyun-à ku rì shìg zu jag sig níng kwìb bàna. Ning yì hing bu-à jir Shìdun dang sig á shinn Iliya, ku dang bai mpìr Israilaká á pyànn Shìdun.

³ Ku dang rag, “Shinn Lumí, big gban rìghing yann aswamká ri dang kyann jìrwú, n wab gbànn rìghing byar-à big ri twìb swànn ya wù bu. Tàma-à níng dà kàng sig rag mì áwinmí ni, big ri zìm abig gban rig mì tinn.”

⁴ Shìdun zìm ya ku í kai rà? Shìdun zìm ya ku rag, “N shìg zu rìghing mpìr dubu sùmpyànn, ká ri binn kir wann ya fig bu sinn, zyun-à big ri bar í Baal níng, bàna.”

⁵ I barà shì sig áni tàma-à níng tinn, Shìdun shìg zu sig mpìrká káhi nànn fig bàna, ká ku ri myàng ashìbá.

⁶ Shìdun ri shìg fig mpìr jir swàm nsàn bàna, ama í jirà ku ri myàng ashì mpìr. Shìdun nìm ma ri shìg mpìr jir swàm nsàn, ai ashì-à ku ri myàng mpìr ma káhi níng, nìm bàna ma yìr.

⁷ Tàma-à níng yá dang í kai rà? Mpìr Israilaká dìg fig gbìb-à big ri yàn zyun-à má sinn ká big nsàn nímá á pyànn Shìdun ni bàna. Sáí íri mpìrká ká Shìdun shìg zu sig títì nímá níng, dìg síg nì. Mpìrká ká dà sig má sim níng, big gban sung n ngàng jir Shìdun.

⁸ Big ba sig á jir Shìdun ni n rag, “Shìdun gban rìghing kyinnbá, bá kyab fig jìr nsàn bàna. Bu-à pànn sig wàrì hár n bi tàma-à níng, big kàng rìghing mpìr àfau, mi ri gban sung.”

⁹ Dawuda dang jìrwá n rag, “Ajwár-à mpìr káníng ri fig níng, a nìm shì kàng àràg í ayàr, jirà abig kù. Bu-à bibai-à big ri kyab á pikyinnbá ni níng, a nìm kinn á shinnbá ni.

¹⁰ A zubá nìm fag rig, abig myàng kyàr byar bàna.

Abig nìm wa shwìn su big su àràg big swann sig swànn á shinnbá ni.”

¹¹ Mì ri bib jakàng abib, kù-à mpìr Yahudawaká kù sig níng, bá dù nann zu kàng fig bàna rà? Bá dù nann zu kàng. Kù-à big kù sig níng, gbar bi mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna níng Shìdun pinn zu big jirà a mpìr Israilaká sa akyib.

¹² A jir shinn bu pyìr mpìr Yahudawaká ni, í bu-à sa bu-à sèsàn yag sig kó áni á dunyaru. Bu sèsàn-à Yahudawaká zìm fig abig dìg bàna níng, Shìdun ya rìghing mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ayúnn-à Yahudawaká bidim par ma wib hing Shìdun, bá myàng àsàn Shìdun má kab wàrì.

Shìdun Pinn Zu Mpìrká Zyun-à í Yahudawaká Bàna

¹³ Mì ri dang ma níng, níng ká zyun-à níng í mpìr Yahudawaká bàna. Àràg barà n shì síg nì wùn aswam Shìdun á byar mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, má sa àyán ma swàmmí.

¹⁴ Kó barà sa áni bidim pár, mì ri zìm ní sa mpìr Yahudawaká bumí abig sa akyib, jirà abig bir pikyinnbá ma abig wim zu.

¹⁵ Sai-à Shìdun ya mpìr Israilaká kwìb níng, á sai-à níng hi mpìrká á dunyaru kyab n bi jùn kwonn rag ma Shìdun. Ama wà kwa zìg rag hing mpìr Israilaká níng, má shì àràg big dù nann zu sig mà amir ki-à ni.

¹⁶ Agir brodi wà jìjag-à níng, wà ba ya hing Shìdun, àkúnn-à níng shì sig buwá tinn. Wà ba zìg adinn bínká ma ya Shìdun, ayab káníng shì sig í buwá tinn.

17 Ayab bin zaitun ká káhi wan sig awan ñsàn nímá, ama big í gib ta wann rig-à. I wà n zig ayab bín zyun-à mà awúnn-à ni, n sir ban ma bín-à wà ñsàn-à níng. Wù zyun-à wù í mpir Yahudawaká bàna níng, a shi sig àràg í ayab bín-à mà awúnn-à ni, zyun-à big sir sig ban ma bín ñsàn níng. Tàma-à níng à shi sig rag bu ñzyun ma adinn bín-à níng, zyun-à ri ya yonki.

18 Kada á gbar dù nann zu shinnwú rag à kab sig nì ayab bín-à big gib ta wann sig níng bàna. Wa sa hing àdòníng, á yì rag à pànn gbam fig adinn bínká hi nì bàna, ama í adinn bínká pànn gbam sig wù nì.

19 N yì hing wá dang má rag, big kyag kifinn zu sig ayab bín sisàn káníng jirà abig sinn kà wù á pyann kàng shinnbá.

20 Ajai, big gbar kim righing ayab bín káníng, jir kai bàna big bir fig pìkyinnbá á byar Shidun bàna. A jir shinn kyinn bir-à à shi sig ma káhi níng, á sar gbam áni, kada á gbar dù nann shinnwú bàna, ama á shàr Shidun.

21 Barà Shidun fim fig Yahudawaká ká shi sig àràg ayab bín ñsàn káníng bàna níng, í barà kwá fim fig wù áni bàna tinn.

22 A myàng barà Shidun sànsig áni, n tù sig áni tinn. Ku ri nànn àgùnn ma mpìrká zyun-à ri wib fig jirwá bàna. Ama kwá tàg àsànwá á byarwú ni, wà wa wib hing ku, ma bir hing pìkyinnwú á byarwá ni. Wà wa wib fig ku bàna, kwá gàb rig òr ma wù.

23 Wà mpir Yahudawa káníng ma bir kàng bi hing pìkyinnbá, Shidun má sinn kàng big á byar-à big rì shi bab sig. Shidun shi sig ma gbam-à kwá zìg kàng bi big.

24 Wù zyun-à wù í mpir Yahudawa bàna níng, à shi sig àràg í ayab bín-à mà awúnn-à ni, zyun-à big kyag ta wann sig, n sir sig ban ma bin zaitun ñsàn-à níng. Wà mà àdòníng, ban-à bá sùr ya mpir Yahudawaká ma bin zaitun ñsàn-à níng, má fonn káb nì.

Shidun Má Pinn Zu Gban Rig Mpir Israilaká

25 Yiwaimí big, bu atàm zyun shi sig áni, zyun-à m̀ri zìm aning yì. Bu-à níng hi má kan òm níng wà ná sinn kàng shinn ná àràg ning yar kab sig nì kó ni bidim pár. Bu-à hi bàna í wàníng: Sung gbam-à mpir Israilaká ri gbam níng, má shi nonn fig bàna. Ama má nonn títi, jir kai bàna sáí wà mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna má fig gban righing jir Shidun ma bi hing á byarwá ni.

26 A byar-à níng hi, Shidun má pinn zu gban rig mpir Israilaká àràg barà big ba sig á jir Shidun, n rag,

“Asàin-à má pinn zu yi níng, má bi mà Siyona.

Kwá zìg zu rig bu bibaiká á byar yann adaká bu Yakubu.

27 Wàníng í nu-à má gib ma big, á sai-à má zìg zu big á bu pyìrbá ni.”

28 Mpir Yahudawaká kàng righing mpìrká ri zib Shidun jir shinn barà big ngàng sig jir àjwár-à níng. Sai-à Shidun ya mpir Yahudawaká kwib níng, níng ká zyun-à níng í mpir Yahudawaká bàna níng, níng òg pyù n wim zu. Ama á jir shinn barà Shidun zìm síg nì, í bu-à sa Yahudawaká shi sig mpìrká bu Shidun á òg jir shinn yàkúbá ni.

29 Wà Shidun ma shig zu hing mpir, ku ri ngàng fig wàníng bàna. Wà kwa dang rag, kwá sa sànsà ya mpir, ku ri vim bìr fig nu-à ku gib ya sig mpir bàna.

³⁰ Ningká ning rì ngàng sig jir Shìdun níng, tàma-à níng Shìdun myàng hing ashiná, n ya hing ning pyù á jir shinn mpìr Yahudawaká barà big wib fig Shìdun bàna.

³¹ Barà Shìdun myàng sig ashiná níng, í bu-à sa mpìr Yahudawaká ngàng wà bá wib Shìdun jirà aku myàng ashibá tinn.

³² Shìdun fim mpìrká bidim pár big gbam sung, n ngàng wà bá wib jirwá. Ku sa sig àdòning, jirà aku tìya big rag, ku ri myàng ashibá bidim pár.

³³ Bu òsàn-à Shìdun ri sa ya mpìr, kab hing gbam. Yar-à Shìdun shi sig ma kàhi ma bu-à ku yì sig, zwàun hing wàni. Kwonn wà-à kwá wà mpìr, mpìr má yì vinn sar fig bàna tinn. I ni má yì gbig swàmwá rà?

³⁴ Jir Shìdun dang sig rag,
 “Mpìr-à yì sig kyinn Shinn Luyí í ni rà?
 Mpìr-à má wà shang ku jir í ni rà?”

³⁵ Mpìr-à taba ya sig Shìdun bu í ni, hár kwá dang rag a Shìdun ya kàng ku,
 mpìr-à hi í ni rà?”

³⁶ Shìdun mànm sig nì kó kai bidim pár, n sinn kà ya sig big yonki big ri shi. Kó kai bidim pár í buwá. Ayi swam yan ku hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Barà Mpìrká Ri Bàg Yesu Má Shi Shu

12

¹ Jir wàning, mì ri vig ning, ning yiwaimí big, á jir shinn barà Shìdun ri myàng ashiyí, aning ya ku kyinn ná àràg í bu twib swànn á pyànnwá ni. Aning ya ku kyinn ná kyikyar nímá, jir kai bàna ku ri zim mpìrká abig sa àdòning. Wàning í kyinn-à ná wib Shìdun áni.

² Kada aning bàg gbig buká á dunyaru bàna, ama aning zim a Shìdun vim bir pikyinn ná, jirà aning yì bu sisàn-à Shìdun ri zim aning sa. Bu-à kab wàning bàna.

³ A jir bu sisàn-à Shìdun sa ya sig mì níng, mì ri twib kó ni áyauná ni byur, kada aku myàng shinnwá àràg ku kab sig kó ni bàna. Ama aku kyab á kyinnwá ni rag ku kinn fig bu zyun bàna. Aku bib shinnwá kó ku ri shi áyau pikyinn bir-à Shìdun ya sig ku.

⁴ Barà yì shi sig ma kyau bu ninànn nímá á diryí ni níng, í barà swàmbá shi sig kim kim áni tinn.

⁵ I barà yì má, yì yab nànn zu sig áni á dir Yesu. Ama bidim pár, yì shi sig í bu nzyun.

⁶ Barà Shìdun ya sig yì yar swàm kim kim níng, sái ayi sa swàm ma yar-à hi. Wà Shìdun ma ya hing mpìr yar barà kwá dang jir Shìdun, aku sa swàm-à hi ábibir àràg barà ku bir sig pikyinnwá áni.

⁷ Wà wù ma ri sa ya mpìrká swàm, á sa ya big swàm sisàn. Wà wù má í mpìr atàg jir Shìdun, á tàg samímyib.

⁸ Wà wù má í mpìr-à ri dang gbam pikyinn, á dang sisàn. Wà wù má í mpìr-à ri ya mpìr bu, á ya ma pikyinn nzyun. Wà wù má í àgbam mpìr, á pànn samyib mpìrká sisàn. Wà wù má í mpìr-à ri myàng ashi mpìr, á sa ma pikyinn àjwár.

⁹ Aning zim ba dirná ma pikyinn nzyun. Aning ngàng bu-à bibai, aning zim bu-à òsàn.

¹⁰ Aning zìm ba òdìrná òsàn nímá, jir kai bàna ning í bu òzyun á byar Kristi. Aning sa àtùtwài barà ná wib ba òdìrná.

¹¹ Kada aning sa òjìar á swàmna ni bàna. Aning sa swàmna ma kyinn òzyun, ma aning wib Shìdun.

¹² Pìkyinn bìrná aku sinn kà ning aning fig àjwár, wà shwìn ma òìg hing ning, aning tìb pìkyinn, aning vig Shìdun kó ákaun.

¹³ Sai-à mpìrká bu Shìdun ma ri zìm bu, aning ya big, ma aning pànn samyib kyinnká.

¹⁴ Wà mpìrká ma swau hing ning jìrà ning ri bàg Yesu, kada aning vig Shìdun aku sa ya big bu-à bibai bàna, ama aning vig ku aku sa sà ya big.

¹⁵ Aning fig àjwár ma mpìrká ká ri fig àjwár. Ká ri kig nàikitáu, aning kig shang big tinn.

¹⁶ Aning shi shu sisàn ábìr-à ni. Kada aning sinn kàng shinn ná rag ning í mpìr òwài bàna. Aning pànn jàu ma mpìrká zyun-à káhi ri myàng big àràg big í bu zyun bàna. Kada aning kyab rag ning yì gban rìghing bu bìdìm pàr bàna.

¹⁷ Kada aning sa pyann kàng mpìrká bu bibai-à big sa sig ning bàna. Aning sa bu-à mpìrká má myàng rag ning ri sa bu òsàn.

¹⁸ Aning sa barà ná sa má shi shu sisàn big kó ni bìdìm pàr.

¹⁹ Ning mpìr azìmmí big, kada aning sa pyann kàng mpìr bu-à bibai bàna. Aning fim kó kai á vù Shìdun, Shìdun í àsàin-à má sa pyann kàng ya ning, àràg barà big ba sig rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann kàng.” Wàning í bu-à Shìdun dang sig.

²⁰ Bu-à ná sa bàna, aning sa àràg barà jir Shìdun dang sig rag, “Wà amor ma ri gban mpìr azìbwù, á ya ku bu-à kwá jìji. Wà ajor ma ri gban ku, á ya ku bu-à kwá wa. Wà wa sa hing àdòning kwá fig zunái.”

²¹ Kada aning fim bu-à bibai aku gban kan ning bàna. Ama aning sa bu-à òsàn, jìrà aning gban kan bu-à bibai.

13

Aning Wib Àgbam Jànnká

¹ Kó ni bìdìm pàr aku wib àgbam jànnká, jir kai bàna àgbam bàna ma gbam-à kwá sa bu, sái wà Shìdun ma zìm hing. Shìdun í àsàin-à sinn sig àgbam jànnká níng hi.

² Jir wàning, mpìr-à ma sa ya hing àgbam jànn yawari, ku sa ya síg Shìdun. Mpìr-à ma sa hing àdòning, Shìdun má wà ku kwonn.

³ Mpìrká ri sa bu sisàn má shàr fig zinn àgbam jànnká bàna. Ká ma ri sa bu bibai í ká má shàr zinn àgbam jànnká. Wà wa zìm fig wà á shàr zinn àgbam jànn bàna, á sa bu sisàn, àjìrà aku yan wù,

⁴ jir kai bàna í Shìdun sinn kà síg nì àgbam jànn, aku sa ya wù swàm sisàn. Ama wà wu ma ri sa bu-à bibai, á shàr zinnwá, jir kai bàna ku shi sig ma gbam-à kwá ya mpìr shwìn. Ku í fàu Shìdun, Shìdun sinn kà sig ku aku wà kwonn mpìr.

⁵ Jir wàning, sànn hing aning wib àgbamká. Aning wib big, ná íri jír wà kada abig nànn ning àgùnn bàna, ama aning wib big ma pìkyinn ná.

⁶ Wàning í bu-à sa ning ri wa bàì jànn, jir kai bàna àgbam jànnká í mpìr swàmká bu Shìdun. Swàm-à níng hi big ri sa kó ákaun bìdìm pàr.

⁷ Aning ya kó ni bu-à ma í bu nu swàmwá. Wà mpìr azìg bàì jànnká ma bi hing, aning wa rìg big. Wà ma í jir awib, aning wib big.

Aning Zim Jàuná Jir Kai Bàna Ayúnn-à Nyàan Màg

⁸ Kada aning ji byafàn kó ni bàna, ama aning zìm jàuná, jir kai bàna mpìr-à ma ri zìm jàuwá, ku wib hing doka Shìdun.

⁹ Doka-à níng zyun-à dang sig rag, á sa àyái bàna, á gban ki bàna, á jwi ajwú bàna, á wim bu jàuwú zyun bàna, ma buká káhi níng, bidim pár big shi kà sig áyau doka zyun-à dang rag, “Azim jàuwú àràg barà wù ri zìm shinnwú.”

¹⁰ Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, kwá sa bai fig pìkyinn wàníng bàna. Mpìr-à ma ri zìm jàuwá ku wib vinn rìghing doka Shìdun.

¹¹ Tàma-à níng, níng yì hing barà shu dunyaru shi sig áni. Ayúnn-à màg rìghing wà ná fim zir á zu ná-à ni. Ayúnn-à bá pinn zu yì áni níng nyàan màg, su-à dà fòr fig rag àràg sai-à yì rì bir jag sig pìkyinnyí níng bàna.

¹² Fi sùr rìghing byar-à nyàan kyàr. Ayi fim swàm zufi. Ayi zig bu àyar ma ayi sa swàm ma kàhi.

¹³ Ayi pànn samyib shinnyí sisàn nímá àràg í mpìrká zyun-à shi sig á yiyar-à ni. Kada ayi sa bu àràg í mpìr àning, kó mpìr-à wa pyann shin, kó mpìr àyái, kó mpìr sunu, kó mpìr agbib shùr, kó mpìr akyib, bàna.

¹⁴ Aning zìg kyinn Shinn Luyí Yesu Kristi, kada aning kyab bu-à bibai á pìkyinn ná ni, ma aning wim bu-à bibai bàna.

14

Kada á Dang Bai Jàuwú Zyun Bàna

¹ Aning pànn samyib mpìr-à pìkyinn birwá ma gbam fig ma bàna. Kada aning sa yìpyàr ma jìrwá bàna.

² Mpìr zyun pìkyinnwá tiya sig ku rag aku zwam kó wi-à wà áni bidim pár. Ama mpìr zyun-à pìkyinn birwá ma gbam fig bàna, ku ri ming ji íri ji byù, jir kai bàna ku ri kyab, sàñ fig wà aku zwam wi bàna.

³ Mpìr zyun-à ri zwam buwá kó wi-à wà áni bidim pár níng, kada aku jwànn jàuwá zyun-à ri zwam fig wi bàna níng, bàna. Zyun-à ri ji buwá íri ji byù níng, kada aku jwànn zyun-à ri zwam wi níng bàna, jir kai bàna Shìdun zìm hing, n pànn hing ma vù pyàna.

⁴ Mpìr kinn fig wà kwá wà kwonn fàu mpìr zyun bàna. Asàin luwá shi sig ni àsàin-à má wà kwonnwá má myàng kó fàuwá hi sàñ hing rà, kó sàñ fig bàna rà. Fàu-à hi má shi mpìr sisàn, jir kai bàna Shinn Luwá má sá ni jìrà aku shi fàu òsàn.

⁵ Mpìr zyun ri kyab buwá rag, àyúnn zyun sàñ kab ni wà aku wib Shìdun áni. Ama mpìr zyun kyab buwá rag, àyúnn bidim pár í bu òzyun á byarwá ni. Kó ni ri zìm kab bu-à pìkyinnwá ma dinya sig ku.

⁶ Mpìr-à ma shig zu sig àyúnn zyun aku shi àyúnn ùwàì á byarwá ni, ku shig zu sig jìrà aku wib Shìdun áni. Mpìr-à ma ri ji kó kai bidim pár, ku ri wib Shìdun, jir kai bàna ku ri sa ya wàníng ísoko ma buju-à wàníng ya sig ku. Mpìr-à ma ngàng wà aku zwam wi, ku ri sá jìrà aku wib Shìdun ma aku sa ya Shìdun ísoko jir bu-à wàníng ya sig ku.

⁷ Ayauyí ni bidim pár walako mpìr-à má rag buwá ku ri shi íri shu shinn òrwá níng bàna. Walako mpìr-à má dang buwá rag, ku ri wu ki íri shinn òrwá níng bàna tinn.

⁸ Wà ya shi sig big yonki, yi ri shi shu bu Shìdun. Wà ya wu rìghing má, yi ri wu ya Shìdun. Kó ayi sa kai má, yi shi sig bu Shìdun.

⁹ Jir wàning í bu-à sa Kristi wu n dù nann zu kàng ma yonki, àjirà aku shi Shinn Lu mpìrká ká wu rìghing, ma ká shi sig ma yonki.

¹⁰ Bu-à sa wù ri myàng abau jàuwú í jir kai rà? Bu-à sa wù má, wù ri sa jàuwú yawari í jir kai rà? Yi bidim pár, yá sar á pyànn kwonn wà Shìdun.

¹¹ Jir Shìdun dang sig rag,
 “N shi síg nì ma yonki,
 kó ni bidim pár má binn kir wann á pyànnmí ni,
 má dang á yiyar-à ni rag, n shi síg nì Shìdun.”

¹² A jir shinn wàning nì, yi bidim pár yá binn kir wann á pyànn Shìdun nì, má dang bu-à yi sa sig.

Kada á Sinn Kà Jàuwú á Gbìb Ajànn Bàna

¹³ Kada ayi wà kwonn bar diryí bàna. Bu-à yá sa bàna, ayi shi shu zyun-à má sà̀n ya yi. Kada ayi sa bu-à má sinn kà jàuyí zyun aku sa bu pyìr bàna.

¹⁴ Barà n kwonn sig shinnmí ma Kristi níng, ǹ yi hing wi-à mpìr ma ri zìm aku zwam bidim pár kwá zwam, jir kai bàna sà̀n hing. Ama mpìr-à ma kyab á kyinnwá nì rag wi-à hi sà̀n fig bàna, jirà big ya sig bu sinn, to, kada aku zwam bàna.

¹⁵ Wà wa ji hing bu-à jàuwú ma dinya wù rag sà̀n fig mpìr-à ri bàg Yesu aku jì bàna, ama wa ji hing, à sa bai rìghing pikyinnwá. Wà wa sa hing àdóníng, à tiya sig ku rag à zìm fig ku bàna. Kada á zwam wi-à má sa bai pikyinn jàuwú zyun-à Kristi wu sig jir shinnwá níng, bàna.

¹⁶ Bu-à wa myàng ma sà̀n hing, kada á zìm mpìrká abig dang bai bu-à hi bàna.

¹⁷ Wà mpìr ma ri dang jír á shinn byar-à Shìdun na sig kùrwá, ku ri dang fig íri jir bu-à jíji ma bu-à wúwa bàna. Ama ku ri dang á shinn shu kyikyàr á pyànn Shìdun, ma shu ajun, ma àjwár zyun-à Awun Kyikyàr ri ya mpìr.

¹⁸ Mpìr-à ma ri wib Yesu Kristi àdóníng, Shìdun má zìm ku, mpìrká má zìm ku tinn.

¹⁹ Jir wàning, ayi sa bu-à má sa mpìrká má shi shu ajun, ma bu-à má gbar gbam yi dir.

²⁰ Kada á sa bai swàm Shìdun á jir shinn buju bàna. Bujú-à mpìr má jì kà á nuwá nì bidim pár í swàm bu pyìr bàna. Ama wà mpìr ma jì buju bu-à má sinn kà jàuwá aku sa bu pyìr, kàhi sà̀n fig bàna.

²¹ Sà̀n kab síg nì mpìr aku ngàng wì zwam, ma shin wa, ma kó bu-à má sinn kà jàuwá a wàning sa bu pyìr.

²² Bu-à wa kyab sig á pikyinnwú nì á shinn wì zwam, á fim á pikyinnwú nì wù ma Shìdun. Mpìr-à ma ri kyab rag ku ri sa bu ǹsà̀n, wa pikyinnwá má dinya fig ku rag bu-à hi bai bàna, mpìr-à níng hi má fig àjwár.

²³ Bu-à kyinn mpìr ma dinya ku rag aku jì bàna, ama kwa jì hing buju-à hi, aku yì rag ku sa hing bu pyìr, jir kai bàna ku jì fig big kyinn ǹzyun bàna. Wà ya kyab hing á pikyinnwí nì rag, bu zyun í bu bibai sà̀n fig wà ayi sa bàna, ama wà ya sa hing, to, ayi yì rag yi sa síg bu pyìr.

A Sa Bu-à Jàuwú Big Má Fig Ajwár Ani, Kada á Fig Ajwár Iri Shinnwú Bàna

15

¹ Yi ká yi shi sig ma gbam á jir Shìdun ni níng, ayi shang mpìrká ká bàna ma gbam, kada ayi zìm íri wà fig àjwár shinnyí bàna.

² Kó ni bidìm pàr aku sa bu-à má sa jwar ya jàuwá àjirà a wàníng shi shu ñsàn, ma a wàníng shi á gbìb Shìdun ni ma gbam.

³ Yesu Kristi sa fig bu-à má sa jwar pikyinnwá bàna. Ku sa bu-à mpìrká má fig àjwár áni. Big ba sig á jir Shìdun ni n rag, “Shì-à mpìrká ma swau sig wù bidìm pàr, big swau síg mì.”

⁴ Buká big rì ba sig níng, big ba síg jirà abig tàg yi barà yá bir pikyinn, barà jir Shìdun rì gbar gbam yi òr, mì ri sa yi rì tib pikyinnnyí.

⁵ Shìdun àsàin-à ri gbar gbam yi òr, mì ri sa yi rì tib pikyinnnyí níng, aku sa a nuná shi ñzyun, jirà aning zìg bar kyonn Yesu Kristi,

⁶ àjirà nuná, ma pikyinn ná aku kwonn í byar ñzyun, jirà aning swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi.

Jir Shìdun-à Big Dinya Sig Mpìrká Ká Yi Fig Shìdun Bàna

⁷ Aning pànn bar òrná wù pyàna, àràg barà Yesu pànn sig níng wù pyàna, àjirà a mpìrká swam yan Shìdun.

⁸ Mì ri dinya níng àjai, Yesu kàng rìghing fàu á byar mpìr Israilaká ni, àjirà jir Shìdun aku shi àràg barà big ba sig, ma aku tiya mpìrká rag buká Shìdun rì gib ya sig yàkúyí big nu níng, í àjai,

⁹ jirà mpìrká swai kim kim abig swam yan Shìdun jir àsànwá. Big ba sig rag,

“Má swam yan wù áyau swai mpìrká ni kim kim.

Má dàì swam yan zìnnwú tinn.”

¹⁰ Big dang jakàng n rag,

“Ning mpìrká swai kim kim, níng ma Yahudawaká, aning fig àjwár á bir-à ni.”

¹¹ Big ba sig n rag,

“Aning swam yan Shìdun, níng mpìrká á jànn-à ni bidìm pàr.

Nu jìrká bidìm pàr, abig swam yan ku.”

¹² Ishaya dang sig rag,

“Wùn ada Yassa zyun má zu bi,

zyun-à má na kùr á shinn mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna.

Bá bir pikyinnbá á òrná ni.”

¹³ Shìdun àsàin-à ri sa mpìr ri bir pikyinn níng, aku ya níng pikyinn àjwár kinn kinn, ma aku sa níng aning òg pikyinn na tag á jir shinn pikyinn birná ni, àjirà Awun Shìdun aku ya níng gbam ma aning bir swàb ká pikyinn.

Bulus Dinya Kyàr Big Yir Bu-à Sa Ku Ri Ba Ya Big Wasika Níng

¹⁴ Ning yiwaimí big, ò bir hing pikyinnmí á byarná ni rag, níng í mpìr ñsàn big, níng yi byann hing bu, níng fòr hing barà ná tàg bar òrná.

¹⁵ A jìrká ò ba ya sig níng níng, byarká káhi shi sig áni, wà ò dinya kyàr sig níng wàni, àjirà ò kyab pànn ya níng bu zyun. Mì ri dinya kyàr níng, jir kai bàna Shìdun bar ká bi sig mì áyau àsànwá ni,

¹⁶ n sinn ká sig mì ní shi fàu Yesu Kristi, àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng jìrwá. Mpìrká ma zìm hing jìr-à níng, má zìg bi big á pyànn Shìdun àràg barà àgbam ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun

ni. Awun Shidun ri shig zu big, mi ri ya Shidun. I wà Shidun ri fig àjwár ma big.

17 Barà mì ri kwonn shinn ma Yesu Kristi níng, mì ri fig àjwár á shinn swàm-à mì ri sa ya Shidun.

18 A jir shinn bu-à ò dang sig ma bu-à ò sa sig níng, ò sinn kà mpirká zyun-à yì fig Shidun bàna níng, abig wib Shidun. I Kristi sinn kà síg mì ò, ò sa àdóníng. Má dang sar fig bu zyun bàna, sái jír á shinn swàm-à níng.

19 Awun Shidun ya sig mì gham ò sa bu mamaki nìnànn nímá. N dù mà Urushalima n yag fòr hár mà Ilirikun, n dang hing jir àjwár á shinn Kristi kó áni bidim pàr.

20 Mì ri zìm ò yag dang jír àjwár á shinn Kristi á byar-à big dang fig ma jírwa bàna, ma wà ò nìm má yag mà byar-à mpirká fig rìghing á byar mpìr zyun ò, àjirà kada ò mì wann tonnmí á shinn mìr tonn mpìr zyun ò bàna.

21 Má bàg bu-à big ba sig rag,

“Ká big rì dinya bab fig big jírwa bàna, bá yì.

Ká fig bab fig jírwa bàna, bá fig yì byann.”

Bulus Ri Zim Aku Yag Mà Roma

22 Wàníng í bu-à sa ò nonn hing ò dìg fig pyù-à má bi á byarná ni bàna.

23 Jímí nìnànn nímá, mì ri zìm ò bi á byarná ni. Tàma-à níng barà byar zyun dà fig rag agunnmí ni bàna níng, má bi.

24 Mì ri zìm ò myàng ning á gbìb-à ni, ma ò shi kù ma ning su pyàna sai-à má yag mà jànn Asbaniya. Má shi ma ning jirà ayi fig àjwár àbìr-à ni. I wà aning ya mì bu zyun á kyonnmí ni.

25 Ama tàma-à níng, má yag mà Urushalima àjirà ò sa shang mpirká bu Shidun.

26 Mpìrká mà Makidoniya big ká mà Akaya big fig àjwár n kwonn bàì àjirà abig sa shang mpìr ashiká bu Shidun mà Urushalima.

27 Big fig hing àjwár wàni, jir kai bàna shi sig àràg í tonn á shinnbá ni abig sa ya mpìr ashiká àdóníng. To, barà mpìr Yahudawaká zìg bi sig jir Shidun á byar mpìrká zyun-à í mpìr Yahudawaká bàna níng, sànn sig big tinn má abig sa shang Yahudawaká ma bu-à big shi sig ma kàhi.

28 Má yag mà Urushalima, wà ma ya rìghing mpìrká bàì-à bidim pàr, í wà má dù mà Asbaniya. Má dìg ning á gbìb-à ni.

29 N yì hing wà ma bi hing á byarná ni, má bi kwonn ma àsànn Kristi.

30 Yiwaimí big, á jir shinn pikyinn biryí á byar Shinn Luyí Yesu Kristi ni, ma azim-à Awun Shidun ya sig yì níng, mì ri zìm aning vig shang mì Shidun áni.

31 Aning vig Shidun àjirà ò zu ítaw áyau mpìrká mà jànn Yahudiya ká ri bir fig pikyinn á byar Yesu ni bàna. Aning vig Shidun jirà mpìrká ri bàg Yesu á Urushalima abig fig àjwár á shinn barà má ya bi big bàì níng.

32 Wà Shidun ma zìm hing rag ò kàng bi á byarná ni ma pikyinn àjwár, kàhi má bi àjirà ayi fig àjwár àbìr-à ni.

33 Shidun àsànn-à ri sa tag pikyinn mpìr níng, aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdóníng.

16

Bulus Ri Bib Kà Mpirká Bu Shìdun

¹ Mì ri vig ning aning myàng kwonn ma ajunwàyi Fibi, ku má, ku ri sa ya mpirká ri bàg Shinn Luyí mà Kankiriya, swàm wàni.

² Aning pànn samyib ku vù pyàna á zìnn Shinn Luyí ni ma pìkyinn sisàn àràg barà mpirká bu Shìdun ri sa. Bu-à ku ma ri zìm á byarná ni bidìm pír, aning ya ku, jir kai bàna ku má ku sa shang hìng mpirká nìnnàn nímá hár ma mì tinn.

³ Aning bib kà Biriskila ma nuwá Akila. I ayorká bumí zyun-à yi ma big ri sa swàm Yesu Kristi í zyun.

⁴ Big wann tafinn sig shinnbá á jir shinnmí ni. Iri mì áwinmí ni ri sá nì soko bàna, ama kwonn ma mpirká zyun-à ri kwonn shinn, ká zyun-à í Yahudawaká bàna níng ri sa big ísoko tinn.

⁵ Aning bib kà kwonn ma mpirká zyun-à ri kwonn shinn mì ri vig Shìdun mà lu Biriskila ma Akila. Aning bib kà kwonn ma mpir azìmmí Abainitas. Ku í mpir-à bàg jag sig Kristi mà jànn Asiya.

⁶ Aning bib kà Maryamu zyun-à sa ya sig ning swàm sisàn nímá níng.

⁷ Aning bib kà Andaranikas big Yuniyas big í yiwaimí big ká big kùg kwonn sig mì ma big í zyun á tonn fi-à ni. Big í yann aswamká bu Kristi. Mpirká ri zìm jírba wàni. Big bàg jag sig mì nì Kristi.

⁸ Aning bib kà Amfiliyas zyun-à mì ri zìm wàni á jir zìnn Shinn Luyí ni.

⁹ Aning bib kà Urbanas zyun-à yi ma ku sa sig swàm Kristi í zyun níng. Aning bib kà Istakis ayormí zyun-à mì ri zìm.

¹⁰ Aning bib kà Abalis mpir zyun-à mpirká ri myàng ku í mpir sisàn zyun-à ri bàg Kristi. Aning bib kà mpirká á lu Aristobulus.

¹¹ Aning bib kà yiwaimí Hirudiyàn. Aning bib kà mpirká zyun-à shi sig bu Shìdun á lu Narkisas.

¹² Aning bib kà Tarafusa ma Tarafusa, uwàkà ri sa swàm Shinn Luyí. Aning bib kà Barsisa uwà kyinn sisàn zyun-à sa sig swàm Shinn Luyí sisàn nímá níng.

¹³ Aning bib kà Rufas, zyun-à Shinn Luyí shig zu sig, ma nàwá zyun-à shi sig àràg í nàmí tinn.

¹⁴ Aning bib kà Asinkiritas, ma Filuguna, ma Hamis, ma Baturabas ma Hamasa, ma mpirká big káníng shi sig í zyun.

¹⁵ Aning bib kà Filulugusa, ma Yuliya, ma Niriya, ma ajunwàwá, ma Ulumfas ma mpirká bu Shìdun ká shi sig ma big bidìm pír.

¹⁶ Aning bib kà gban rìg bar dirná, ning mpir Shìdun bib bib bib. Mpirká ri bàg Kristi áyag bidìm pír ri bib kà ning.

Jír-à Bulus Tàg Sig Wà Kinn Shinn

¹⁷ Mì ri vig ning, yiwaimí big, aning pànn shinn ná ma írì mpirká zyun-à ri wànn gáb ajun, ma buká big ri tàg ning wà shi fig ábibir bàna. Big ri tàg fig ning bu-à ning fig bab sig bàna. Aning gáb rìg dir ma big.

¹⁸ Mpirká zyun-à ri sa írì buká àdóníng, big shi fig bu Shinn Luyí Yesu Kristi bàna. Big ri shi shu shinnbá. Big ri dang dwor jír á nu-à ni, jirà abig dang vim bìr pìkyinn mpirká ká yì fig bu zyun bàna níng, jirà a káníng kàng bì á byarbá ni.

¹⁹ Bigné kó ni bidim pár yì hing ning, ning í mpìr awib, í bu-à sa mì ri fig àjwárná wàni. Mì ri zìm aning sa íri bu sisàn, ma aning shàr bu-à bibai sa.

²⁰ Shìdun àsàin-à ri sa tag pìkyinn má ya ning gbam barà ná gbam kan rìg Shaitan.

Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning.

²¹ Timoti ayor swämmí ri bib kà ning. Lukiyas ma Jason ma Susibitaras ká zyun-à í yiwaimí big mpìr Yahudawaká, big ri bib kà ning tinn.

²² Mì Tartiyas zyun-à ri ba wasika bu Bulus níng, mì ri bib kà ning tinn á zìnn Shinn Luyí ni.

²³ Gayus zyun-à mì ri tìg kyann kyìnn mà luwá ni, ku ma mpìrká ri bàg Yesu ri kwonn kyann shinn mà luwá ni níng, big ri bib kà ning. Arastas àgbam àsàin-à ri sinn gbam bàì bu finnn swann-à, kwonn ma wunzàyí Kawartas ri bib kà ning. [

²⁴ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma ning. Aku shi àdòning.]

Bulus Swam Yan Shìdun

²⁵ Ayí swam yan Shìdun barà ku sa sig hár ning sar gbam sig á pìkyinn birná ni, á jir shinn jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni, zyun-à ñ dinya sig níng. Jir àjai zyun-à rì shi bab sig bu atàm níng, tàma-à níng á jir shinnmí ni, ning yì rìg rag hing.

²⁶ Jir àjai-à ri shi sig í bu atàm níng, mpìrká rìi dang kyann jir Shìdun dang zu kyàr rìghing á myann á tarkada Shìdun-à big ba sig àràg barà Shìdun àsàin-à shi sig hár kinn kinn níng, dang sig, jirà mpìrká abig bir pìkyinn á byar Yesu, ma abig wib jírwa.

²⁷ Shìdun àsàin-à shi sig ma yar níng aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn á jir shinn Yesu Kristi ni. Aku shi àdòning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Zyun

Jírká kim kim kà sig áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti. Bulus ba ya big wasika jirà abig yi barà bá dang jír káníng áni. Mpìrká ri ngàng kwonn fig awun í byar ízyun bàna, mpìrká káhi ri sa àyái, káhi ri sa yipyàr á shinn wí zwam wà mpìrká ya sig bu sinn. Shìdun ya sig Bulus yar ùwài nímá barà kwá tàg big bu-à bá sa áyau jír káníng ni. Bulus dinya big rag azim í bu ùwài-à Shìdun ya sig mpìrká ri bàg ku. Sura 13 ri dang jír á shinn azim. Mpìrká nìnànn nímá á dunyaru ri dang sura-à níng ma shinn.

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba sig nì. I mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ñ shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ma wunzàyi Sastanisú ba ya síg níng nì.

² Yi ri bib kà níng, níng mpìrká ri bàg Shìdun á finn swann Korinti. Níng shi síg nì mpìrká ká Shìdun shig zu sig níng, jirà aníng shi mpìrká kyikyàr á pyànnwá nì. Níng shí nì mpìrká buwá á jír shinn Yesu Kristi. Ku shig zu sig níng kwonn big mpìrká kim kim á dunyaru, ká bir sig pikyinn á byar Yesu, n kwonn sig níng ma big í byar ízyun á zìnn Yesu Kristi. Yesu shí nì Shinn Lubá ma Shinn Luyí tinn.

³ Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wír kà ya níng àsànbá, ma abig sa tag wann pikyinn ná.

Bulus Sa Shìdun Isoko Jir Bu Nsànká Shìdun Ya Sig Mpìrká

⁴ Mì ri sa kyann Shìdun ísoko barà ku sa ya sig níng bu òsàn á jír shinn Yesu Kristi.

⁵ Ku sa sànn ya sig níng bu nìnànn nímá á jír shinn Yesu ni. Wàníng í bu-à sa níng dang yì hing jírwá wàni, mì ri yì byann jírwá.

⁶ Bu-à yi dinya sig níng á shinn Yesu Kristi nì níng, tàma-à níng níng yì rag hing wà í àjai, á jír barà shuná níng shi sig tàma-à níng kim ma wà sai-à ri.

⁷ Jír wàníng Shìdun sa sànn ya sig níng á ghib nìnànn nímá, barà níng ri sa àtùtwài, mì ri shi kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi.

⁸ Kwá sinn níng barà ná sar ma gban hár àyúnn-à Yesu má kàng bi. Ayúnn-à níng hi, bá dìg fig níng ma laifi bàna.

⁹ Shìdun zyun-à bar sig níng n kwonn sig níng ma wùnwá Yesu Kristi Shinn Luyí níng, ku í mpìr gwangga.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Gàfínn

¹⁰ Wunzámí big, mì ri vig níng á zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, aníng kwonn nuná í byar ízyun, kada aníng gàfínn bàna. Bu-à ná kyab, ma bu-à na ri zìm á kyinn ná nì bidim pár, aku shí bu ízyun.

¹¹ Wunzámí big, bu-à sa mì ri dinya níng àdòníng, mpìrká mà lu Kuluwu bì dinya mì rag yipyàr kà hing áyauná nì wàni.

¹² Bu-à sa mì ri dang àdòníng, jír kai bàna níng ri yàng dang buká kim kim, zyun ri dang rag ku í mpìr Bulus, zyun rag ku í mpìr Apolos, zyun rag ku í mpìr Kefas, zyun rag ku í mpìr Kristi.

13 Asái Kristi gâfínn rìghing áni kyau kyau rà? Mpìr-à big dab bàg gbam sig á bín-à ni jir shinn ná níng í Bulus rà? Big wau sig ning dir batisma ma zìnn Bulus rà?

14 N gode hing Shìdun barà ò wau fig kó mpìr ñzyun áyauná ni dir batisma bàna, sái íri Kirisbus ma Gayus, í nànn-à hi.

15 Jir wáníng kó mpìr ñzyun má dang fig rag, ò wau sig ku dir batisma á zìnnmí ni bàna.

16 Sái ò wau sig Istifanas, ku ma mpìrká á luwá ni. Wà má í ku bàna, mì ri kyab ò wau fig rag mpìr zyun bàna.

17 Ning yì hing Kristi swam bí fig mì jirá ñ wau mpìr dir batisma bàna. Ama ku swam bí sig mì jirá ñ dinya mpìrká jir àjwárwá níng. Ku dinya fig mì rag, ñ dang jirwá big yar shìnnmí bàna, jirá kada gbam jirwá, barà ku wu sig mà atám bín-à ni níng, aku jànn kà átai bàna.

Yesu Kristi í Yar Shìdun

18 Mpìrká ká má kà á lu pyìr níng, big sìn kàng rìghing jir ki Yesu àràg í jir àning. Ama yíká zyun-à bá pinn zu yì níng, yì sìn kàng rìghing jir-à hi rag í gbam Shìdun.

19 Aning myàng barà big ba sig jir-à níng á tarkada Shìdun. Ku dang rag,

“Má sa yànn mpìr yarká. Ma sa bai rìg yarbá.”

20 Wà má àdòning, bu-à mpìr yar má sa kinn í kai rà? Yarwá má zìg yag ku áni rà? Shìdun sìn kàng rìghing yarká á dunyaru bidim pár í bu àning.

21 Shìdun ma yarwá ya fig mpìrká barà bá yì ku ma yarbá zyun-à big shi sig ma káhi níng bàna. Kwá pinn zu mpìrká á jir shinn jir àjwár zyun-à yì ri dinya big, wà zyun-à mpìrká káhi sìn kàng sig àràg í jir àning.

22 Mpìr Yahudawaká ri zìm abig myàng ma bu mamaki mpyim, í wà bá bir pikyinn íni. Mpìr Helenawaká ri zìm abig fig jir yar mpyim, í wà bá bir pikyinn íni.

23 Ama buyí yì ri dinya mpìrká jir barà big dab bàg gbam sig Yesu. Wà á byar Yahudawaká ni jir-à hi shi ya sig big bu-à àsiu má ta big áni. Mpìrká ká í Yahudawa bàna ri myàng jir-à hi shi sig í jir átai, í jir-à bàna ma yìr.

24 Ama mpìrká ká Shìdun shìg zu sig níng kó Yahudawaká kó ká í Yahudawa bàna, barà big fig sig jir-à níng, big myàng Kristi í gbam Shìdun big yar Shìdun.

25 Bu-à Shìdun sa sig zyun-à mpìrká ri sìn kàng í bu átai níng, bu-à hi kab sig ò yarbá. Bu-à Shìdun sa sig níng, big ri myàng rag bàna ma gbam, ama bu-à hi kab sig ò gbambá.

26 Wunzámí big, aning myàng barà Shìdun bar zu sig ning áyau bu-à ning rì shi sig áni. Asai-à níng hi, ning rì yar nànn fig ma á dunyaru bàna. Ning rì bàna ma gbam tinn. Ning rì í mpìr ùwài bàna.

27 Ama Shìdun shìg zu mpìrká zyun-à káhi ri kyab rag káníng í àning níng, jirá abig sa pànn mpìr yarká zunái. Ku shìg zu mpìrká zyun-à bàna ma gbam, jirá abig sa pànn mpìr gbamká zunái.

28 Ku shìg zu sig mpìrká zyun-à káhi ri myàng rag kinn fig bu bàna, mì ri sa káníng yawari, ku shìg zu káníng jirá a káníng sa bai rìg bu-à mpìrká á dunyaru ri kyab rag í bu sànn,

29 àjirá kada á mpìr zyun gbar dù nann zu shinn á pyànn Shìdun ni bàna.

³⁰ Shìdun í àsàin-à kwonn sig ning ma Yesu Kristi. Shìdun sinn sig Kristi jirà aku tàg yar yi. A jir shinn Kristi ni, í bu-à sa Shìdun myàng yi rag yi mpìrká sisàn. Ku sinn kàng yi mpìrká kyikyàr á jir shinn Kristi. Kristi í àsàin-à zìg zu sig yi.

³¹ Big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Kada mpìr aku swam yan shinnwá bàna, sái aku swam yan Shìdun.”

2

Jír á Shinn Barà Yesu Kristi Wu Sig Mà Atàm Bín-à Nì

¹ Ning wunzámí big, sai-à ò rì bi á byarná ni, n dinya ning jír òzwàun bu Shìdun níng, ò dinya fig ning jír ma yar shinnmí bàna.

² Sái-à ò shi sig mà byarná ni ò kyab á pìkyinnmí ni rag má dang fig bu zyun kim bàna, sái íri jir Yesu Kristi barà ku wu sig ma atàm bín-à ni.

³ Sai-à ò shi sig á byarná ni, ò yì fig barà má dang jír áni bàna. Mì ri shàr zinn, kwonn ma dir zwab.

⁴ Bu-à ò tàg sig ning níng, ò tàg fig ning ma yar dunyaru bàna. Ama àràg barà ning myàng ò tàg sig ma gbam Awun Shìdun.

⁵ Bu-à sa ning bir sig pìkyinn á byar Kristi níng í jir gbam-à Shìdun shi sig ma kàhi, í dò jir yar mpìr jìkwinn bàna.

Shìdun Ya Hìng Yì Yarwá

⁶ Ama mì ri dang jír ma yar sai-à mì ri dinya mpìrká ká yì sig swàm Shìdun wàni. Ama yar-à mì ri dang ma kàhi níng, í yar dunyaru bàna. Mpìrká ká shi sig ma gbam á dunyaru, bu-à mì ri dang níng, shi fig yar á byarbá ni bàna. Bubá tàma-à níng big shi sig ma gbam, ama á pyànn, gbambá má vinn rìg.

⁷ Ama yar Shìdun, zyun-à yì ri dinya ning níng, Shìdun tàmm jànn rìghing kàhi, jir kai bàna í yar dunyaru bàna. Yar-à níng hi, Shìdun sinn sig daka sai-à ku màmm fig ma dunyaru bàna. Ku sinn sig rag, kwá ya yì. Ku dinya fig mpìrká wàri bàna, sái yì.

⁸ Agbamká á dunyaru myàng yì fig yar-à níng hi bàna. Big nìmm ma myàng yì hìng, big nìmm má gban fig Shinn Luyí zyun-à shi sig ma gbam níng mà bín-à ni bàna.

⁹ Ama buyí yì myàng yì rìghing yar-à níng, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag,

“Bu-à mpìr taba myàng fig ma zu bàna,
n fig fig ma sung bàna,

hár ma bu-à mpìr yì fig wà kwá kyab dig bàna,
í bu-à Shìdun tìya sig mpìrká ri zìmm ku.”

¹⁰ Awun Shìdun í àsàin-à tìya sig yì buká Shìdun ya sig yì. Ku í àsàin-à ri yì bu bìdìmm pàr, ma bu tütùká Shìdun tàmm sig.

¹¹ Bu-à mpìr ma ri kyab, jàuwá má yì fig bàna, sái ku ma pìkyinnwá. I barà mpìr má yì fig bu-à Shìdun ri kyab bàna, sái íri Awunwá.

¹² Awun-à yì shi sig ma kàhi níng í awun-à wà á dunyaru bàna, í wà zyun-à bì sig mà byar Shìdun, jirà ayi yì buká Shìdun ya sig yì.

¹³ Yì má, barà Awun Shìdun shi sig á kyinnyí ni àdóníng, í bu-à sa yì ri dinya fig ning bu-à yì fig sig á byar mpìr bàna. Yì ri dinya ning bu-à Awun Shìdun dinya sig yì á kyinnyí ni. I barà yì ri tàg ning, ningká zyun-à ning

shi sig ma Awun Shìdun á pìkyinn ná ni, yi ri tàg ning ma yar-à Awun Shìdun ya sig yi.

¹⁴ Mpir-à ma bàna ma Awun Shìdun á kyinnwá ni, kwá zìg fig jír-à Awun Shìdun ri tàg níng bàna. Buwá kwá yi byann fig bàna. Kwá myàng shi àràg í bu átai. I bu-à sa kwá yi byann fig jir Shìdun bàna, wà Awun Shìdun ma tiya fig ku bàna.

¹⁵ Ama mpir-à ma shi sig ma Awun Shìdun á kyinnwá ni, kwá yi barà kwá gàfinn bu-à sísàn ma bu-à bibai. Mpir má dang pànn fig ku ma jír bàna.

¹⁶ Jir Shìdun dang sig rag:

“Mpir má yi byann fig barà kyinn Shìdun shi sig áni, má tàg ku bu bàna.”

Ama buyí yi zìg sig kyinn Kristi.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Shìdun

¹ Wunzámí big, ò dinya fig ning jír àràg barà mì ri dinya mpìrká ká shi sig ma Awun Shìdun níng bàna. Ama ò dinya sig ning àràg barà mì ri dinya mpìrká ká ri bàg íri dunyaru, ká shi sig àràg í yann wùnshái títi áyau gbìb Yesu.

² Jír-à mì ri dinya ning níng, shi sig àràg mì ri ya ning myann. Ning fòr fig barà ná ji buju bàna. Hár tàma-à níng má, ning fòr fig bàna.

³ Hár tàma-à níng ning shi sig ma kyinn-à ri bàg dunyaru. Ning ri sa òrná akyib, mì ri gbìb shùr àràg barà mpìrká ri bàg dunyaru ri sa níng, kó nímá bàna rà?

⁴ Mpir zyun ri dang rag, ku í mpir Bulus. Mpir zyun bó ri dang rag ku í mpir Apolos. Wàníng í barà mpìrká ri bàg dunyaru ri dang áni.

⁵ Aníng myàng, Apolos í ni rà? Bulus í ni rà? Yi bidim pár yi í fàu Shìdun, yi wam zu fig wàníng bàna. Yi fàu Shìdun, yi tiya síg níng nì barà ná bàg Shìdun áni. N shi sig ma swàmmí, Apolos shi sig ma swàmwá tinn. Kó ní bidim pár shi sig ma swàm bu-à Shìdun ya sig ku.

⁶ Bumí ò tàg sig swai bu, Apolos í àsàin-à wir sig zàpìr áni. Ama Shìdun í àsàin-à má sa wài buju-à.

⁷ To, mpir zyun-à ma ri tàg bu, ku fòr fig bu zyun bàna. Zyun-à ma ri wir zàpìr má, ku fòr fig bu zyun bàna tinn. Shìdun àsàin-à má sa bu-à má wài, í ku shi síg nì mpir ùwài.

⁸ Ayau mpir-à ma ri tàg bu ma mpir-à ma ri wir zàpìr áni, big bidim pár big màg sig ábibir, zyun kab fig jáuwá bàna. Ama Shìdun má ya kó ní aní swàmwá bar swàm-à ku sa sig.

⁹ Buyí yi ri sá bu-à Shìdun ma dinya yi. Buná ning shí nì da Shìdun. Yi ri sa swàm áyau da Shìdun.

Wàníng má, ning shi àràg í tonn Shìdun.

¹⁰ Tonn-à níng hi, mì Bulus ò jag síg nì mìr tonn-à hi. N sa sig swàmmí àràg mpir-à mì yi hing tonn wàni. I Shìdun tiya síg mì nì, ò sa yi swàm-à níng. I wà tàma-à níng mpir zyun bi, mì ri mì buwá wà mími. Mpir-à ma ri mì tonn-à hi, aku hakyira barà ku ri sa swàmwá áni.

¹¹ Mìr tonn-à Shìdun jag sig níng, mpir má jag yi sar fig zyun kim bàna, sái zyun-à Shìdun jag bab sig níng. Mìr tonn-à níng hi í Yesu Kristi.

¹² Mpir-à ma mi hing buwá ma zinariya kó àsháu, kó abàn, sàñ hing. Ama mpir-à ma mi hing buwá ma bín, kó byann, kàhi sàñ fig bàna.

¹³ Ayúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi áni, Shìdun má tir bi pyir àjirà aku màg màg fig swàm-à kó ni sa sig.

¹⁴ Mpir-à swàmwá ma zu hing áyau pyir-à ni, kwá dig ladawá.

¹⁵ Mpir-à swàmwá ma zu fig bàna, ku kù righing, kwá dig fig lada bàna. Ama kwá wim zu. Ama má shi àràg ku wim zu sig áyau pyir.

¹⁶ Asái ning yì fig bàna rà? Dìrná shi sig í lu Shìdun, Awunwá shi sig á pikyinn ná ni.

¹⁷ Mpir zyun-à ma sa bai lu Shìdun, Shìdun má sa bai ku tinn, jir kai bàna Shìdun sinn sig luwá í bu kyikyàr. Ning bó, ning shi sig ò lu-à hi.

¹⁸ Kada mpir aku tonn gban shinnwá bàna. Mpir-à ma dang rag ku í mpir yar á dunyaru-à níng ni, aku sinn kàng shinnwá àràg ku í mpir yar bàna, í wà kwá shi mpir yar á pyànn Shìdun.

¹⁹ Bu-à mpirká á dunyaru ri myàng àràg shi sig í bu yar, Shìdun ri sinn kàng shi sig í bu àning, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Mpir-à ma shi sig big yar, Shìdun má zig yarwá má tor pànn ku ma kàhi.”

²⁰ Big ba sig rag, “Shìdun yì hing rag bu-à mpir yar ri kyab bidim pár, bàna ma yir.”

²¹ Jir wàning kada aning gbar dù shinn ma aning yan mpir jikwinn jir yarwá bàna. Shìdun ya kà sig bu bidim pár á vùnà ni.

²² Ku ya sig ning Bulus ma Apolos ma Kefas, ma dunyaru, ma yonki, ma ki, ma buká tàma-à níng, ma buká má bi á pyànn.

²³ Ning í bu Kristi. Kristi í bu Shìdun.

4

Bulus Big Jàu Swàmwá Big, Big í Yann Aswamká Bu Kristi

¹ Aning myàng yì àràg yì í fàu Kristi, barà ku ya kà sig swàm-à níng á vùyí ni. Shìdun ya sig yì amana rag ayi dinya mpirká jirwá, zyun-à ku tàmm jànn sig.

² Mpir-à ma zig hing amana níng, aku sa swàmwá ma kyinn ñzyun.

³ Wà má í níng kó ma í mpir zyun kim ma rag kwá màg màg fig swàmmí, wàning shi fig í bu zyun bàna. Kó mì ma shinnmí má, má màg màg fig fig swàmmí bàna, sái Shìdun.

⁴ A kyinnmí ni ò yì fig wà kó ò sa hing bu bibai áyau swàmmí ni bàna. Ama wàning má sinn kàng fig mì mpir gwangga bàna. Wà ma sa hing bu-à sisàn, kó bu-à bibai, Shìdun í àsàin-à má dang.

⁵ Jir wàning kada aning wà kwonn tàma-à níng á shinn swàm-à mpir ma ri sa bàna. Ayúnn-à Yesu ma kàng bi hing, ku í àsàin-à má fù zu bu-à mpir bònn sa sig. Kwá dang kyàr vinn rìg bu-à mpir ri kyab á kyinnwá ni, í wà Shìdun má swam yan kó ni á jir swàm-à ku sa sig.

⁶ Wunzámí big, jir buká mì ri dinya ning níng, mì ri sa ya ning misali á shinnmí ni, yì ma Apolos. N dang fig mpir zyun kim bàna. Bu-à sa níng, mì ri zìm aning myàng bar bu-à yì ma Apolos ri sa jirà aning yì yìr jír-à big dang sig rag, “Kada aning wam zu nu bu-à big ba sig bàna,” jirà kada aning yan malam zyun, ma aning sa zyun yawari bàna.

⁷ Mpir-à sinn kà sig wù á shi àgbam á shinn mpìrká kádà ni í ni rà? Kó kai bidim pár, í Shìdun ya sig wù nì. To, ma bu-à sa wù ri gbar dù shinn mì ri swam yan shinnwù, í jir kai rà?

⁸ Ning ri kyab ning kab sig kó ni bidim pár ma pikyinn òsàn. Ning ri kyab ning shi sig mpìr sisàn á pyànn Shìdun ni. Ning ri kyab rag ning kab sig yi nì, ning kàng rìghing kùr. Mì ri zìm aning na kùr àjai, àjirà ayi ma ning na kùr àbir-à ni.

⁹ A byarmí ni, mì ri myàng shi sig àràg í Shìdun sinn sig yi nì yann aswamká buwá yi fòr fig mpìrká kádà bàna. Buyí yi shi sig àràg mpìrká bá gban rìg áyau bir-à ni. Yi shi sig bu-à mpìrká ma yann aswamká bu Shìdun mà wai má myàng.

¹⁰ Mpìrká ri myàng yi àràg yi í àning, jirà yi ri bàg Kristi. Ama buná, ning ri kyab ning í mpìr yar á byar Kristi. Buyí yi bàna ma gban. Ama buná ning shi sig ma gban. Ning í mpìrká big ri wib ning, ama buyí yi yann aswam Shìdun, big ri sa yi yawari.

¹¹ Hár àràg tàma-à níng amor ri gban yi, ajor zàpìr ri gban yi, yi dìg fig jà-à yá wir bàna. Big ri dab yi gbàr wàni, hár yi bàna ma byar shu.

¹² Yi ri sa swàm, mì ri jì ma gbamyí. Wà mpìr ma swau yi shì má, yi ri dang rag a Shìdun ya ku. Wà ba ya yi shwìn yi ri bà kyinn.

¹³ Wà ba dang jír-à bibai á shinnyí ni, yi ri dinya pyann kàng fig big bàna. Hár tàma-à níng mpìrká ri sinn kàng yi àràg í bu-à mà kwim yinn.

¹⁴ Mì ri ba ya fìg ning bu káníng jirà n sa pànn ning zunái bàna, ama n ba sig jirà n twib ning byur, jir kai bàna mì ri zìm ning àràg ning í yannmí big.

¹⁵ Kó barà ning shi sig ma malamká nìnnàn nímá ká ri tàg ning jir Kristi, ama ning shi sig ma ta nzyun, ta-à hi í mì. I mì n dinya sig ning nì jir àjwár bu Shìdun. N kàng rìghing taná á dò barà n tàg sig ning gbìb Yesu Kristi.

¹⁶ To, barà mì í taná, sái aning sa àràg barà mì ri sa.

¹⁷ Wáníng í bu-à sa mì ri swam yag Timoti á byarná ni. Ku shí nì wùnmí á jir shinn Yesu. Asàmí yi ma ku kwonn hing wàni. Ku í mpìr-à mì ri bir pikyinnmí á byarwá ni. Kwá kyab pànn ya ning bar shumí á gbìb Kristi nì, ma bu ùwàiká mì ri tàg kyann mpìrká kó àni bidim pár á shinn Kristi nì.

¹⁸ To, mpìrká kádà áyauná ni ri kyab rag má bi fòr fig á byarná ni bàna, big kà mì ri gbar dù shinn.

¹⁹ Ama wà Shìdun ma zìm hing, má nonn fig bàna mì ri bi. Má fig fig íri jír-à ba dinya mì bàna, ama má myàng wà ba shi sig ma gban áyau Kristi.

²⁰ Kùr Shìdun shi fig íri jír dang átai bàna, sái ma gban-à mpìr ri bàg Shìdun ma kàhi.

²¹ To, sai-à ma bi hing, ning ri zìm n yan ta ning rà, kó n bi ma kyinn ajun rà? Bu-à ning ri zìm í wà àni rà?

5

Mpìr Zyun Ayau Mpìrká Ri Bàg Yesu Sa Ayái

¹ N fig big rag, mpìr zyun áyauná ni ri sa bu-à sànn fig bàna. Bu-à hi kó mpìrká ká ri bàg fig Yesu bàna big ri sa fig kàhi bàna. Big rag mpìr-à hi ri sì wà tawá.

² N fig big rag ning kyab fig bu-à níng hi bàna, mi ri gbar dù shinn. Wàning í bu-à ning nìm má bai pikyinn áni. Mpir-à sa sig íri bu-à níng, aning kan zu rig ku áyauná ni.

³ Kó barà ò bàna mà byarná ni níng, mì ri kyab bu-à níng á kyinnmí ni. N wà ríghing kwonn mpir-à sa sig bu-à níng á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, shi àràg ò shi sig màhàn.

⁴ Sái-à ning ma ri kwonn shinn, pikyinnmí shi sig mà byarná ni, kwonn ma gban Shidun.

⁵ Aning zìg mpir-à níng hi, aning pa kà á vù Shaitan jirà a Shaitan sa bu-à ku ri zim ma ò mpir-à níng, jirà yonkiwá má wìm zu àyúnn-à Yesu má kàng bi.

⁶ Barà ning ri gbar dù shinn àdòning, sànn fig bàna. Yìr sig nízyun í àsàin-à ri sa bai kádà, àràg barà yisti títi nímá ri sa lib brodi.

⁷ Aning kan zu rig bu bibai-à níng áyauná ni, jirà kada aku swàb kà yag mà pyànn bàna, jirà aning kàng mpir kyikyàr. Shidun sinn kàng sig ning mpir kyikyàr á jir shinn barà Kristi wu sig á dò jir shinn ná ni, àràg barà big ri gib gban àdùn á pyànn Shidun ni àyúnn Pim Wam Zu.

⁸ Jir wàning, sai-à yi ma ri ji bùkí bu àyúnn Pim Wam Zu, kada ayi sa akyib ma bu-à bibai àràg wàri bàna, jir kai bàna bu bibai-à níng ri swàb kà àràg barà yisti ri sa lib brodi. Kada ayi shi kwonn ma yisti àkwor-à níng bàna. Ayi shi àràg brodi zyun-à bàna ma yisti. Ayi shi mpir gwangga ma pikyinn kyikyàr.

⁹ Wàri níng, ò ri ba ya sig ning wasika rag, kada aning bàg kyann ò mpirká ri sa àyái bàna.

¹⁰ N dinya fig ning rag aning gàb rig ò mpirká yi fig Shidun bàna, mi ri sa bu-à bibai àràg àyái sa, ma sunu bu-à bibai sa, ma ajwú jwi, ma buki sa níng, bàna. Mpirká yi fig Shidun bàna níng, ning ma big shi kwonn sig í zyun á dnyaru. Ning bàna ma pyù-à ná gàb ò mpirká ri sa àyái bàna.

¹¹ Jírmí ò dinya sig ning níng, ò dang sig áshinn mpirká ri dang rag big ri bàg Yesu, ama big ri sa bu-à bibai àràg àyái sa, sunu bu-à bibai sa, buki sa, mpir zìnn swau, shin wa pyann, ajwú jwi. Iri mpir káníng, kada aning kwonn shinn ma big bàna. Bujú má, kada aning ji kwonn ma big bàna.

¹²⁻¹³ Mpirká ká ri bàg fig Yesu bàna, walai bu-à du yi barà yá wà big kwonn. Mpir-à má wà big kwonn í Shidun. Ama ká ri bàg Yesu, í ká zyun-à ná wà big kwonn. To, mpir-à sè sig wà tawá níng, aning kan zu rig ku áyauná ni.

6

Kada Aning Bar Kara Bar Dirná á Byar Ká Ri Bàg Fig Yesu Níng Bàna

¹ Ayau níngká ning ri bàg Yesu, wà mpir zyun áyauná ni ma shi sig ma jir ma jàuwá, bu-à sa kwá zìg yag jir-à hi á byar agib jirká, ká ri bàg fig Yesu bàna, í jir kai rà? Bu-à sa kwá zìg bi fig á byar mpirká ri bàg Yesu bàna, í jir kai rà?

² Ning mpirká ri bàg Yesu, ning í àsàinká má wà kwonn mpirká á dnyaru. To, wà má àdòning, bu-à sa ná wà sar fig kwonn títi bàna, í jir kai rà?

³ Ning yí fig wà yi mpìrká ri bàg Yesu, yá wà kwonn yann aswam Shìdun ká mà wai bàna rà? Wà má àdòning, bu-à sa yá gib yí sar jír á dunyaru bàna, í jír kai rà?

⁴ Wà jír ma dù hing áyauná ni, bu-à sa ná zig yag á byar mpìrká fòr fig bu zyun áyau mpìrká bu Shìdun ni bàna, í jír kai rà?

⁵ Bu-à mì ri dang níng, mì ri zìm aning fig zunái. Asái ning bàna ma mpìr yar kó ñzyun áyauná ni zyun-à má gib ya ning jír rà?

⁶ Bu-à sa mpìr-à ri bàg Yesu má bar kara jàuwá á byar mpìrká ká yí fig jír Shìdun bàna, í jír kai rà?

⁷ Wà wa bar hing kara jàuwú, wàning ri tàg rag wù ri bàg fig Yesu bàna. Sà kab sig aning tib pikyinn ná, kó mpìrká ma lir ji ning, kó wà ba jwi ning bu.

⁸ Ama hár ning ri lir ji kàng bar òrná, mì ri jwi bar òrná ajwú, áyau ningká ning ri bàg Yesu.

⁹ Kada aning tonn gban shinn ná bàna. Mpìr bibaiká má dig fig pyù barà bá kà á byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna. Mpìr-à ma ri sa àyái, ma mpìr-à ma ri sa buki, ma mpìr-à ma si wà jàuwá, mpìr-à ma ri na ma jàuwá wunù,

¹⁰ mpìr-à ma ri jwi ajwú, mpìr-à ma ri sa sunu, mpìr-à ma ri wa pyann shin, mpìr-à ma ri zinn mpìr, mpìr-à ma ri lir ji mpìr, mpìr-à ma ri sa àdòning, kwá kà fig mà byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna.

¹¹ Wàri níng mpìrká káhi áyauná ni ri sa sig àdòning tinn. Ama tàma-à níng Shìdun tu kifinn rìghing bu pyirká á pikyinn ná ni, n sinn kàng rìghing ning mpìrká buwá. I jír shinn swàm Shinn Luyí Yesu Kristi í bu-à sa ning shi sig ma kyinn ñsàn àdòning, big jirà Awun Shìdun shi sig á kyinn ná ni.

Diríyí í Bu Shìdun

¹² Mpìr-à ma dinya shinnwá rag, “Bu-à mì ri zìm ní sa níng, Shìdun kan òrná fig bàna,” to, í barà hi. Ama bu-à wá sa níng, má swáb kà ya wu bu zyun rà? Kó barà bu-à mì ri zìm ní sa níng, Shìdun kan òrná fig bàna, ama ñ zìm fig ní sa bu-à má kàng fàu àni níng bàna.

¹³ Mpìr zyun ma dang rag buju í jír fin. Finn bó, í jír buju. Ama Shìdun má gban rìg big pyàna bidim pár. Ama Shìdun màrn fig diríyí jirà ayi sa àyái ma káhi bàna. Ku màrn sig jirà ayi sa swàmwá àni. Diríyí shi sig í bu Shìdun, Shìdun bó, ku shí bu diríyí.

¹⁴ Barà Shìdun gbar dù nann zu sig Shinn Luyí mà amir-à ni níng, í barà kwá gbar dù nann zu yí àni ma gbamwá.

¹⁵ Aning myàng. Diríyí shi sig í bu ñzyun ma òrná Kristi. To, ma sáshinn má zig òrná wà zyun-à í bu Yesu má na kwonn ma uwà àyái rà? Wàning má sàrn fig bàna.

¹⁶ Kó ning yí fig bàna rà? Mpìr-à ma ri na ma uwà àyái, ku ma wàning bidim pár shi sig àràg òrná ñzyun. Jír Shìdun dang sig rag, big pyàna bidim pár big í bu ñzyun.

¹⁷ Ama mpìr-à ma kwonn sig ma Shinn Luyí Kristi, ku ma wàning shi sig áyau awun ñzyun.

¹⁸ Barà diríyí shi sig í bu Shìdun níng, kada ayi sa àyái bàna. Bu-à bibaiká zyun-à mpìr ma ri sa, ri sa bai fig òrná bàna. Ama mpìr-à ma ri sa àyái, ku ri sa bai òrná.

¹⁹ Asái, ning yì fig bàna rà? Dìrná í lu Awun Shìdun, ku shi sig á kyinn ná ni. I Shìdun ya síg ning nì Awunwá. Ning shi fig shu shinn dìrná bàna, ning shi síg bu Shìdun.

²⁰ Ku wann sig ning ma àsà Yesu Kristi. Aning sa barà ná wib Shìdun ma dìrná.

7

Jír Ashinn Ban

¹ Tàma-à níng má dinya byann ning jír á shinn bu-à ning ba n bib sig mì. Sànn hìng wà mpìr ma dang rag kwá zìg fig uwà bàna.

² Ama, á jir shinn àyái, sànn hìng mpìr aku zìg uwà, uwà tinn aku shi ma nù shinn dirwá.

³ Wunù ma zìg hìng uwà, wà abann wàwá ma ri na ku, sànn hìng wàwá aku sa tag kyinn nùwá. Wà uwà ma ri na abann nùwá, nùwá má aku sa tag kyinn wàwá.

⁴ Uwà bàna ma gban áshinn dirwá ni, sai nùwá. Wunù má, bàna ma gban áshinn dirwá ni, sai wàwá.

⁵ Kada aning kan òm bar dìrná bu-à dìrná ri zìm bàna. Sáí wà ná dang rag ná vig ma Shìdun mpyim. Wà na vig kinn rìghing, í wà aning kà rag swámná, jirà kada Shaitan ma màg màg fig ning aning sa bu-à bibai, sai-à abann ma na ning.

⁶ Jír-à nè dang sig níng, í doka bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku zìg uwà, sànn hìng aku zìg.

⁷ Mì ri myàng sànn kab síg nì mpìr aku shi shu nùkyúnn àràg mì. Ama kó nì shi sig ma íri kyinn-à Shìdun ya sig ku. Káhi ri zìm shu nùkyúnn, káhi big ri zìm abig zìg uwà.

⁸ To, mì ri dinya ning, níng ká ning zìg fig ma uwà bàna, ma níngká ning zìg fig ma wunù bàna, ma uwà kíká, sànn hìng aning shi shu átai àràg mì.

⁹ Ama mpìr-à ma yì hìng rag kwá pànn yì sar fig shinnwá bàna, sànn hìng aku zìg uwà, wà ku ma í uwà, sànn hìng aku zìg wunù. Wà abann ma ri na wù wàni, sànn kab sig á sìr ban.

¹⁰ Ning mpìrká zìg sig uwà níng, nè shi sig ma doka zyun-à bi sig á byar Shinn Luyí. Doka-à hi ri dang rag, kada uwà aku gàb òm ma nuwá bàna.

¹¹ Uwà-à ma gàb hìng òm ma nuwá, to, sáí aku shi átai, aku zìg rag wunù zyun bàna. Wà ma níngká bàna, to, sáí aku ma nùwá jùn kwonn kàng. Wunù aku kan zu wàwá bàna tinn.

¹² Ning mpìrká zìg sig uwà níng, ma dinya ning jír zyun, jír-à níng í mì mì ri dáng nì. I jir Shinn Luyí Yesu Kristi bàna. Mpìr-à ma í bu Kristi, wà kwa shi sig ma uwà zyun-à í bu Kristi bàna, uwà-à níng hi ma ri zìm ku, kada aku kan zu wànnìng bàna, abig shi shubá.

¹³ Uwà zyun-à ma í bu Kristi, wà kwá shi sig ma nùwá zyun-à í bu Kristi bàna, wà wunù-à hi ma ri zìm ku, kada aku zu tafinn nùwá bàna,

¹⁴ jir kai bàna wunù-à ri bàg fig Kristi bàna níng, á jir shinn wàwá ni kwá kàng mpìr-à Shìdun ri zìm. Uwà zyun-à ma ri bàg fig Kristi bàna, nùwá ma ri bàg í ni, á jir shinn nuwá ni kwá kàng mpìr-à Shìdun ri zìm. Nìng ma níngká bàna, yanká buná ning mà sig níng, big nìng má shi kà fig áyau mpìrká bu Shìdun ni bàna.

¹⁵ Mpìr-à ma ri bàg fig Yesu bàna, wà ku ma ri zìm aku gàb òm ma wàwá jirà wànnìng ri bàg Kristi, to, aku gàb òm ma wànnìng. Uwà-à ma ri zìm aku

gàb òr ma nuwá jirà wàníng ri bàg Yesu, to, aku gàb òr ma wàníng, jir kai bàna Shìdun bar bi sig yi jirà ayi shi shu òsàn.

¹⁶ Ning uwàkà zyun-à í bu Kristi, ning yi fig bàna káhi nuná nìm má òg yonki àpyú á jir shinn ná ni. Ning wunúkà zyun-à í bu Kristi, ning yi fig bàna káhi wàná nìm má òg yonki àpyú á jir shinn ná ni.

A Shi Shuwú Àrэг Barà Shìdun Sinn Sig Wù á Shi

¹⁷ Kó ni bidim pár aku shi shuwá àrэг barà Shinn Luyí sinn sig ku, ma barà Shìdun bar bi sig ku. Wàníng í doka-à mì ri tàg mpìrká ri bàg Kristi kó áni bidim pár.

¹⁸ Mpìr-à ma kyag fig jurwá bàna ma zìg hing jir Shìdun, kada aku kyag rag bàna. Mpìr-à ma kyag rìghing jurwá mpyim ma zìg sig jir Shìdun ni, kada aku dang rag ku kyag fig jurwá bàna,

¹⁹ jir kai bàna kó aku kyag, kó aku kyag bàna má, bàna ma yìr. Bu-à sànsig bàna, mpìr aku wib jir Shìdun.

²⁰ Kó ni aku shi shuwá àrэг barà ku rì shi sig á sai-à Shìdun rì bar sig ku.

²¹ Wà mpìr rì ma shi sig shu fàu á sai-à Shìdun rì bar bi sig ku, kada aku kyab bu zyun bàna. Ama wà kwa òg hing pyù barà kwá shi shu shinn òr wá, aku shi.

²² Mì ri dang jír-à níng, jir kai bàna fàu-à Shìdun ma bar bi sig ku ni jirà aku bàg Shinn Luyí Yesu Kristi, ku zu rìg rag hing áyau fàuká ni, jir kai bàna ku kwonn rìghing shinnwá ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Mpìr-à rì ma shi fig fàu á sai-à Shìdun bar bi sig ku bàna, tàma-à níng ku shi sig rag fàu Kristi.

²³ Aning yi rag Yesu Kristi wann sig ning ma àsàwá jirà aning shí buwá. Kada aning kàng fàu mpìr jìkwinn bàna.

²⁴ Yiwaimí big, kó ni bidim pár aku shi á gbìb Shìdun ni, aku shi shuwá àrэг bar sai-à ku rì shi sig, sai-à Shìdun bar sig ku.

Jír á Shinn Mpìrká Sir Fig Ma Ban Bàna Ma Uwà Kiká

²⁵ Mì ri zìm ñ dinya byann ning jír áshinn mpìrká sir fig ma ban bàna. Shinn Luyí dinya fig mì doka kó jír zyun áshinn jír-à níng ni bàna. N kyab sig ni jír-à níng á kyinnmí ni, í wà mì ri dág ni. Aning fig jìrmí, jir kai bàna Shinn Luyí myàng ashimí, ñ fòr hing wà aning sinn kyinn á jìrmí ni.

²⁶ Mì ri kyab, sàns kab sig ni uwà kó wunù aku shi shuwá àtai, ma wà kwá sir ban, jir kai bàna tàma-à níng shwìn nànn kab gban.

²⁷ Mpìr-à ma shi sig ma uwà, kada aku dang rag kwá kan zu rìg wàníng. Mpìr-à ma zìg fig ma uwà bàna, kada aku rag kwá zìg uwà.

²⁸ Ama mpìr-à ma zìg rìghing uwà, ku sa fìg bu pyìr bàna. Wùn uwà sábs ma zìg rìghing wunù, í bu pyìr bàna. Ama aning yi rag mpìrká ká sir sig ban níng, bá wa shwìn nìnànn nímá. I bu-à sa ñ dang rag, sàns kab sig ni mpìr aku shi shu àtaiwá.

²⁹ Yiwaimí big, yìr jír-à mì ri dang bàna í wàníng, su-à dà sig níng nonn fig bàna. Bu-à pàns sig tàma-à níng, mpìrká ká sir sig ban níng, abig shi shubá àrэг big sir fig ban bàna.

³⁰ Mpìrká ká ri kig mínns, abig shi àrэг big ri kig fig mínns bàna. Ká ri fig àjwár, abig shi àrэг big ri fig fig àjwár bàna. Ká ri wann buká, abig shi àrэг big bàna ma bu.

³¹ Mpir-à ma ri fig àjwár bu dunyaru, kada aku zìm àjwár-à níng zìg rìg kyinnwá bàna, jir kai bàna bu dunyaru má shi kinn fig bàna.

³² Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm aning shi shu àjwár, kada bu zyun aku sa shi níng bàna. Mpir-à ma zìg fig uwà bàna, kwá sa swàm Shìdun ma kyinn nzyun jirà Shìdun aku fig àjwárwá.

³³ Ama mpir-à ma zìg hing uwà, pìkyinnwá má kàng yag rìg á bu dunyaru, jir kai bàna ku ri zìm a wàwà fig àjwárwá.

³⁴ A byar-à níng hi pìkyinnwá gàb finn rìghing byar pyàna. Ama uwàkà ká zìg fig wunù bàna, ma yann uwà sábká, big ri sinn pìkyinnbá á byar swàm Shìdun. Big ri zìm a kyinnbá ma òrbá bidim pár aku shi í bu Shìdun. Ama uwà-à ma zìg rìghing wunù, pìkyinnwá ma yag rìg ma byar bu dunyaru, jir kai bàna ku ri zìm a nuwá fig àjwárwá.

³⁵ Mì ri dinya níng bu káníng, jirà n sa shang níng. N zìm fig n kan òim níng bu zyun bàna. Mì ri zìm aning sa bu-à má sà n ya níng, ma barà ná òìg pyù-à má sa swàm Shìdun ma kyinn nzyun.

³⁶ Wunù ma wùn uwà sáb ma ri zìm abig sìr ban, wà ba kyab kàng hing rag bá sìr fig ban bàna, ama ásim wunù-à hi ma kyab rag, sà n fig wà aku fim wùn uwà-à hi bàna, wà ku ma ri zìm abig sìr ban, to, abig sìr. Big ri sa fig bu-à bibai bàna.

³⁷ Wà mpir ma kyab sig nì ma kyinnwá rag kwá zìg fig uwà sáb-à ku ri zìm níng bàna, wà ku ma ri pànn shinnwá, kwa kyab sig nì ma kyinnwá, kàhi sà n hing wà kwa zìg fig uwà sáb-à hi bàna.

³⁸ Bu-à mì ri zìm n dinya níng bàna í wàníng: mpir-à ma zìg hing uwà sáb-à ku ri zìm níng, ku sa sig wà sisàn, ama mpir-à má zìg fig uwà bàna, sà n kab sig nì.

³⁹ Uwà-à má shi sig big wunù, ku bàna ma gbìb-à kwá gàb òìr ma nùwá. Wà nuwá ma wu rìghing, wà kwa zìm hing í wà kwá zìg rag wunù zyun. Ama kada aku zìg wunù-à ri bàg fig Kristi bàna.

⁴⁰ Ama a myàngmí nì, mì ri myàng wà kwa zìg fig rag wunù zyun bàna, kwá fig káb nì àjwár. Bu-à n kyab sig níng, mì ri kyab í Awun Shìdun tiya sig mì nì.

8

Jír á Shinn Buju-à Big Ya Sig Bu Sinn

¹ Ning bib mì jír á shinn buju zyun-à big zinn sig bu sinn áni. Ning bib mì rag ná jì rà kó ná jì fig bàna rà, àjirà n dinya níng.

Yi bidim pár, yi shi sig big yar. Ama yar ri du kà mpir barà kwá gbar dù shinn. Ama azim ri dang gbam pìkyinn mpir.

² Mpir-à ma rag, ku yì hing bu, ku yì byann fig ma barà sà n sig aku yì bàna.

³ Mpir-à ma ri zìm Shìdun, Shìdun yì rìghing ku.

⁴ To, jír á shinn buju-à big ya sig bu sinn níng, yi yì hing wà bu sinn kinn fig bu zyun á dunyaru bàna. Shìdun í àkúnn nzyun, zyun kim bàna.

⁵ Kó barà big ri dang rag bu sinnká ninànn nímá shi sig mà waisháu-à nì ma wà á jinn nì níng,

⁶ ama buyi yi yì sig íri Tayí Shìdun zyun-à mà m sig buká bidim pár. Ku mà m sig yi jirà ayi shi mpirká buwá. Shinn Luyí íri Yesu Kristi áwinwá

ni, zyun bàna. Shìdun mà̀m sig bu bidim pá̀r á byar Yesu ni. Yi ri shi shu á dò shinnwá ni tinn.

⁷ Ama mpìrká ká̀dà áyauná ni, big yì byann fig bu-à níng bàna. Bigbá big nonn hing big ri kyab bu káníng. Hár tàma-à níng big ri myàng rag buju-à big zìnn sig bu sinn áni níng í bu bu sinn. Big ri kyab wà ba jì hing íri buju-à níng, má sa bai rig big. Jir kai bàna pikyinnbá gbm fig bàna.

⁸ Buju jì má gbar jùn kwonn fig yì ma Shìdun bàna. Wà ya jì kó wà ya jì fig bàna má, má swàb kà ya fig yì bu zyun bàna.

⁹ Bu-à sà̀n kab sig bàna, barà níng yì sig rag Shìdun kan dim fig íri buju-à níng bàna níng, kada aning sa mpìrká pikyinnbá gbm fig bàna níng, abig jì ma abig kù kà á bu-à bibai bàna.

¹⁰ Wà mpìr-à pikyinnwá gbm fig bàna níng, ma myàng wù zyun-à à yì rìghing bu níng, wù ma ri jì buju á lu bu sinn, wàníng má sa fig ku barà kwá jì buju-à big ya sig bu sinn bàna rà?

¹¹ Wà má à̀dòníng wù mpìr-à yì sig bu níng, wá sinn kà mpìr-à níng hi aku kù. Mpìr-à níng hi í wunzàwú, sáshinn wá sa bu-à má sinn kà ku aku kù barà Yesu wu sig dò shinnwá níng rà?

¹² Wà wa sa hing à̀dòníng, à sa sig Kristi bu-à bibai kwonn ma wunzàwú, barà á du kà sig wunzàwú sa sig bu-à ku ri kyab sà̀n fig bàna níng.

¹³ Jir wàníng, wà má jì buju-à má du kà wunzámí aku kù, kàhi má jì fig rag buju-à hi bàna, jirà kada wunzámí aku kù á jir shinnmí ni bàna.

9

Shu-à Wùn Aswam Kristi Má Shi

¹ Mì í mpìr-à má sa bu-à mì ri zìm. Mì í wùn aswam Yesu. N myàng hing Shinn Luyí ma zumí. Swàmmí ò sa ya sig Shinn Luyí níng, níng mpìrká mà Korinti níng shì sig nì mpìrká zyun-à mpìrká káhi má myàng à̀sàn swàmmí á byarná ni.

² Wà mpìrká ma ri dang rag, mì í wùn aswam Yesu bàna, ama buná, níng yì rìghing mì í wùn aswam Yesu à̀jai. Barà níng ri bàg Yesu níng, í bu-à má tiya mpìrká bá yì Yesu swam bí sig mì nì.

³ To, wàníng í barà mì ri dinya mpìrká áni wà ba ri zìm abig màg màg fig swàmmí:

⁴ Mì ri bib rag, à̀sáì bumí ò fòr fig barà mpìrká mì ri sa ya big swàm níng, bá ya mì bu-à má jì ma bu-à má wa bàna rà?

⁵ Kó ò fòr fig barà má zig uwà zyun áyau mpìrká ri bàg Yesu jirà aku shi wámí, ma aku nu kyann mì á kyonnmí ni bàna rà? Ai, wàníng í barà yann aswamkà bu Yesu ká̀dà ri sa áni. Wunzákà bu Shinn Luyí Yesu big shi sig ma uwà tinn. Bitrus má, shì sig ma wàwá tinn.

⁶ Asai wato yì ma Barnabas, yì íri ká má sa swàm ma vùyí jirà ayi dìg buju, ama yann aswamkà ká̀dà níng, abig sa swàm ma vùbá bàna rà?

⁷ Kó níng taba fig hing byar-à soja má wa bàì bujuwá ma bàì jawá à̀jirà aku yag nu kà̀nn rà? Bàna. To mpìr-à ma ri tàg bu á da, kwá jì fig awan buká ku tàg sig níng bàna rà? Ai kwá jì sha. Kó mpìr-à ma ri za kyann bu apyagká, kwá wa fig myann bu apyagká bàna rà? Kwá wa sha.

⁸ Tò, jir soja-à níng, ma jir da-à níng, ma jir bu apyag za-à níng, mì ri zig bí misali bar bu-à mpìr jìkwinn má dìg áyau swàmwá ni. Tò, í barà shì sig áni áyau jir doka Shìdun ni tinn.

⁹ Big ba sig rag, “Wà nai ma ri sa ya àsàin da-à swàm, kada aku sir dim nu naiwá bàna.” Ayau jír-à níng ni, Shìdun ri dǎng nai rà?

¹⁰ Kó ku ri dǎng yi mpír jíkwiinn rà? Ai, ku ri dǎng yi mpír jíkwiinn. Jír-à hi ri tiya yi rag, sànn hìng mpír-à ma nàm da, big mpír-à ri gib za, abig sinn kyinn barà bá dig, n má ji áni.

¹¹ Wà mpír ma tàg hìng swai bu, ku ri zìm aku òg zu kàng bu zyun áni. Barà yi tàg sig níng jir Shìdun níng, yá òg zu kàng fig bu zyun á byarná ni bàna rà?

¹² Wà mpírká ma ri òg bu á byarná ni, sànn fig wà ayi òg káb ni bàna rà?

Ama yi sinn kà fig pikyinní ayi òg bu á byarná ni bàna. Yi tib sig pikyinn, jir kai bàna yi zìm fig ayí sa bu-à má sinn kàng jir Yesu Kristi mà sim bàna.

¹³ Níng yi hìng mpírká ri sa swàm á lu Shìdun ni ri òg bujubá áyau buká mpírká ri zìg kwonn yag màhàn. To, mpírká ri twib swànn ya Shìdun bu má, big ri òg áyau wi-à big ri twib swànn níng ni tinn.

¹⁴ To, í barà Shinn Luyí dang sig áni rag, mpírká ma ri sa swàm wá, n ma ri dinya kyann mpírká jír wá, sànn sig mpírká abig ya big bu-à big ri zìm.

¹⁵ Kó barà Shìdun dang rag abig ya mpírká ri dang kyann jír wá bu-à big ri zìm níng, ama bumí òg vīg níng bu bàna. Wasika-à mì ri ba ya níng níng, mì ri ba fig jírà aning ya mì bu zyun bàna. Wà má vīg níng bu, òdíkà ò wu hìng, jir kai bàna kada mpír zyun aku dang rag ò vīg sig níng bu á jir swàm mǐ ni bàna.

¹⁶ N kinn fig wà má gbar àshí á jir shinn swàm mǐ barà mì ri dang jir àjwár á shinn Yesu ni níng bàna. Swàm-à níng shi sig í dole ò sa. Wà ma dang fig jir àjwár-à níng bàna, má fig fig àjwár bàna.

¹⁷ N nìm ma sinn kà síg shinn mǐ ni á swàm-à hi ni, big nìm má wa mì bàni áni. Ama mì ri sa síg ma shinn mǐ bàna. Shìdun í àsàin-à sinn kà sig mì ò sa swàm-à hi.

¹⁸ To, wà ma òg fig bàni swàm mǐ bàna, lada bu-à má òg áni í kai rà? Lada swàm mǐ shí ò àjwár-à mì ri fig wà ma ri dinya mpírká jir Yesu átai, ò du kà fig big jírà abig wa mì bàni áni bàna.

¹⁹ Kó barà mì í fàu mpír bàna níng, ama ò sinn kàng sig shinn mǐ àràng mì í fàu kó ni bidim pár, jírà ò gbar bi mpírká nìnnàn nímá á byar Yesu.

²⁰ Sai-à mì ri dinya mpír Yahudawaká jir Shìdun níng, ò sinn kàng sig shinn mǐ àràng mì í mpír Yahudawa, jírà ò zìg bi big á byar Kristi. Sai-à ò dinya mpírká ri bàg doka Musa, ò sinn kàng sig shinn mǐ àràng mì í mpír-à ri bàg doka Musa, kó barà ò yi hìng wà doka-à hi bàna ma gbam á shinn mǐ ni níng. N sa sig àdòning jírà ò gbar bi pikyinn mpírká ri bàg doka, jírà ò zìg bi big á byar Kristi.

²¹ Wà níng má, áyau mpír Helenawaká ni, mì ri shi shumí àràng í big, mì ri bàg fig doka Musa bàna, jírà ò gbar bi pikyinn bá á byar Yesu. Barà ò bàg fig doka Musa bàna níng, wà níng tàg fig rag, ò fim rìghing doka Shìdun bàna. Mì ri bàg doka Kristi.

²² To, áyau mpírká bir sànn fig kyinn bàna, ò kàng rìg àràng big, jírà ò gbar bi big á byar Yesu. A byar mpírká ni bidim pár ò kàng rìg àràng big, jírà ò sa barà má gbar bi big á byar Yesu.

²³ Mì ri sa bu káníng bidim pár á dò jir shinn jir àjwár Kristi, jírà ò òg piyb sisàn áyau jir àjwár-à níng hi ni.

24 Wà mpìr ma ri bàg Kristi, shi sig àràng barà big ri màg shàu. Wà ba ri màg shàu, mpìrká nìnnàn nímá ri kà áni. Ama mpìr-à ma shàr kab sig, ku í àsàin-à má òg bu á shàu-à hi ni. To, aning shàr shàu jirà aning ji.

25 Mpìr-à ma ri zìm aku shàr yì shàu, kwá màg màg fig òrúwá, má pànn samyib shinnwá tinn. Big ri sa àdòning mi ri òg bu zyun-à má bai rig. Ama yi ká yi ri bàg Yesu, yá òg bu zyun-à má bai fig ábai bàna.

26 Mì ri bàg fig Kristi átai àràng barà mpìrká ri shàr shàu átai níng bàna, mì ri kar ngang jirà Kristi aku fig àjwármí.

27 Mì ri pànn samyib òrúwá jirà í sa swàm áni. Mì ri pànn samyib shinnwá, àjirà wà ma dinya kinn hing mpìrká jir Shidun, Shidun má ngang fig mì bàna.

10

Kada Mpìr Aku Sa Buki Bàna

1 To, wunzámí big, mì ri zìm aning kyab pànn bu-à ri sa sig yàkúyí big ká rii bàg Musa. Shìdun kang sig big ma akwor. Big bidim pár, big wim zu rig áyau Zàn Gbàinshin.

2 Zàn-à níng ma akwor-à níng shi sig àràng í àsàinká wau sig big òrúwá, big kàng rig mpìrká bu Musa áyau-à ni.

3 Bujubá, big bidim pár big ri ji buju zyun-à Shìdun ri ya big níng.

4 Zàpìr má, big bidim pár, big ri wa zàpìr zyun-à Shìdun ri ya big. Zàpìr-à níng big òg sig áyau abàn zyun ni, abàn-à níng hi í Kristi. Kristi ri nu kyann hing big á byar-à big ri yag.

5 Ama bidim pár, Shìdun fig fig àjwár ma kádà nìnnàn nímá áyaubá ni bàna. Ku gban rìghing big mà awúnna-à ni. Kibá yam gáfinn rìghing áni awín awín.

6 Wàníng ri tàg yi rag kada ayi wim bu-à bibai àràng barà big ri wim sig níng bàna.

7 Kada aning sa buki àràng barà mpìrká kádà áyaubá ni ri sa sig níng bàna, àràng barà big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Mpìr káníng ji buju n wa bu-à má pyann big, hár n dù nann zu, n gbib jau.”

8 Wàníng má, kada ayi sa àyái àràng barà yàkúyí big ri sa sig níng bàna. Jir wàníng í bu-à sa mpìr dubu òrúwá agban sara áyaubá ni ri wu rìghing í àyúnna òrúwá.

9 Kada ayi màg màg fig Shìdun ma bu bibaiká yi ri sa níng, àràng barà mpìrká kádà áyaubá ni sa sig níng bàna. Barà big sa sig àdòning, í wà bushùwíká bi zwàm gban rig big.

10 Kada aning sa àràng barà mpìrká kádà ri sa sig, n kig bu-à big ri zìm, big òg fig bàna. Hár wùn aswam zyun-à ri gban ki níng, bi n gban rig big á shinn bu-à níng ni.

11 To, bu-à Shìdun sa sig big á shinn bu bibaiká big ri sa níng, ku ri tàg yi bu áni. I wà big ba sig á tarkada Shìdun jir shinnwá, jirà ayi myàng yi bu-à ku ri zìm fig wà ayi sa bàna, jir kai bàna tàma-à níng barà yi shi sig á dunyaru níng, dunyaru ri nyàan vinn.

12 Jir wàníng wà wù ma ri kyab rag buwú á sar gban hing á gbib Shìdun, sái á pànn samyib shinnwá jirà kada á kù bàna.

13 Buká ri màg màg fig níng bidim pár, í buká ri màg màg fig kó ni bidim pár á dunyaru. Shìdun í mpìr gwangga, kwá fim fig níng bu aku màg màg

fig ning wà má kab ghamná bàna. Sai-à bu ma màg màg fig ning, kwá ya ning gham barà ná tib wann pikyinn, kwá sa gblìb-à ná zu áni.

14 Wunzámí big, jir wàníng, kada aning sa buki bàna.

15 Ning í mpir yar big. Aning kyab bu-à mì ri dinya ning níng, sàh hìng rà, kó sàh fig bàna rà?

16 Aning myàng. Sai-à yi ri ji buju wà kyab pànn Shinn Luyí áni, wùn kwài zyun-à yi ri yan Shìdun mà káhi, wà yi ri wa áni níng, yi ri kwonn shinn ma àsà Yesu Kristi. Brodi-à yi ri ngir gáfinn mì ri ji níng, shi sig àràg yi ri kwonn shinn ma òr Yesu Kristi.

17 Brodi-à níng í akúnn ñzyun, yi mpir nìnànn nímá yi ri ji. I barà yi shi sig í òr ñzyun á byar Yesu Kristi ni tinn.

18 Aning myàng bu-à mpir Israilaká rì sa sig. Sai-à ba ri twib swànn ya Shìdun wì, big ri zwam. Barà big ri zwam wi-à níng shi sig àràg big ri kwonn shinnbá ma Shìdun.

19 Mì ri dinya fig ning rag, bu sinn kó bu-à big ri gib gban ya bu sinn, kinn hìng bu zyun bàna.

20 Ama yir jír-à mì ri dinya ning í wàníng: Bu-à mpirká ri gib gban ya bu sinn níng, big ri ya fig Shìdun bàna, big ri gib gban yá wàuká. N zìm fig aning kwonn shinn ma wàu bàna.

21 Wà na wa hìng bu á wùn kwài Shinn Luyí ni, ná wa sar fig wà á wùn kwài wàuká ni bàna. Wà na ji hìng brodi bu Shinn Luyí, kada aning ji bu wàuká bàna.

22 Yi ri zìm ayi sa bai kyinn Shìdun rà? Yi kab sig ku ma gham rà?

23 Mpirká káhi ri dang rag, bu-à ba sa bidim pár íri bu-à ñsàn. Ama bu bidim pár íri bu-à ñsàn bàna. Bu bidim pár íri wà ri sa tag pikyinn bàna.

24 Kada mpir aku kyab íri bu-à má sàh ya shinnwá bàna. Ama aku kyab jàuwá tinn.

25 Wà na ri zìm aning wann zwam wi-à big ri wann tafinn mà fir ati-à ni, to aning zwam, kada aning bib bàna, jirà kada aning kyab á kyinn ná ni rag shìshàr;

26 jir kai bàna big ba sig rag, “Dunyaruru ma buká shi sig áni bidim pár, í bu Shìdun.”

27 Wà mpir-à ma ri bàg fig Yesu bàna ma bar ning rag, aning ji buju ma ku, wà na zìm hìng, aning yag ji, ama kada aning bib rag wàníng í bu shìshàr rà, bàna.

28 Ama wà mpir zyun ma dinya ning rag buju-à níng big ya sig bu sinn, to, kada aning ji bàna, aning fim jir shinn mpir-à dinya sig ning níng, kada aku kyab jír á kyinnwá ni bàna.

29 Aning fim buju-à níng hi, ná wai í jirà ning ri kyab á kyinn ná ni rag bai bàna, ama aning fim jir shinn barà mpir-à níng dinya sig ning rag bai níng, jirà kada aku kyab jir bàna.

Mpir zyun má dang rag, “Bu-à sa má fim buju-à níng hi á jir shinn bu-à jàumí ri kyab í jir kai rà?”

30 Wà ma sa ya hìng Shìdun ísoko á shinn buju-à níng hi, bu-à sa mpir zyun má dang bai mì, í jir kai rà?”

31 Bu-à ná ji, ma bu-à ná wa, ma bu-à ná sa bidim pár, aning wib Shìdun áni.

³² Aning shi shu barà ná sa mpìrká má kù fig bàna, kó Yahudawaká, kó mpìrká í Yahudawaká bàna, kó mpìrká ri bàg Yesu. Kada aning du kà big á gbìb zyun-à bá kù àni bàna.

³³ Aning sa àràng barà mì ri sa níng. Bu-à ma sa bidim pár, mì ri zìm kó ni aku fig àjwár ma kàhi, mì ri kyab fig bu-à má sà n ya mì awínmí ni bàna. Mì ri sa bu-à má sà n ya kó ni, jirà aku wim zu.

11

¹ Aning bàg shumí àràng barà mì ri bàg shu Kristi níng.

Uwàkà Abig Bir Dim Shinnbá Sai-à Mpìrká Ma ri Kwonn Shinn Ma Ri Wib Shìdun

² Mì ri yan ning barà ning ri kyab pànn kyann mì, mi ri bàg buká ò tàg sig ning níng.

³ Mì ri zìm aning yì rag mpìr-à shi sig shinn wunùkà í Kristi. Wunùkà shí nì shinn uwàkà. Mpìr-à shi sig shinn Kristi bó, í Shìdun.

⁴ Wà wunù ma ri vig Shìdun áyau bir mpìrká ni, kó wà kwa ri dang jir Shìdun, ma bir sig abishinn á shinnwá nì, ku ri sa Shinn Luwá Kristi yawari.

⁵ Uwà ma ri vig Shìdun kó wà kwa ri dinya mpìrká jir Shìdun, ma bir dim fig bu á shinnwá ni bàna, ku ri sa nùwá yawari. Má shi àràng ku wann kifinn sig jinnwá.

⁶ To, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá ni bàna, òdìkà aku wann kifinn rig jinnwá. Wà kwa myàng rag í bu zunái wà kwá wann jinnwá, òdìkà aku bir dim shinnwá.

⁷ Kada wunù aku bir dim shinnwá bàna, jir kai bàna Shìdun mà m sig wunù àràng í ku. Wunù ri tàg gbam Shìdun á dirwá ni. Uwà bó, ku ri tàg gbam wunù.

⁸ Shìdun mà m zu fíg wunù á dir uwà bàna, ama ku mà m zu sig uwà á dir wunù.

⁹ Ku mà m fig wunù jir shinn uwà bàna, ama ku mà m sig uwà jir shinn wunù.

¹⁰ Wà níng í bu-à sa sà n sig uwà aku bir dim shinnwá. Wà níng ri tàg ku ri wib nuwá. Wà kwa sa hing àdò níng, yann aswamkà bu Shìdun mà wai má fig àjwár.

¹¹ Yì zyun-à yì ri bàg Shinn Luyí Yesu níng, yì yì hing wà uwà nìm ma bàna, wunù nìm bàna. Wunù nìm ma bàna, uwà nìm bàna tinn,

¹² jir kai bàna Shìdun mà m zu sig uwà á dir wunù, ama bidim pár, uwà ri mà wunù. Shìdun bó, ku shí nì byar-à kó kai bidim ri zu bi.

¹³ To, aning myàng. Sà n hing uwà aku vig Shìdun, wà kwa bir dim fig bu á shinnwá ni bàna rà?

¹⁴ A myàngnà nì, wà jinn wunù ma lor hing wà nì í bu zunái bàna rà?

¹⁵ Ama uwà wà jinnwá ma lor hing, shwar sig ku wà nì. Jinnwá shi sig àràng í bu-à bir á shinn.

¹⁶ Mpìr-à ma zìm fig jirmí níng bàna, to, ò bàna ma jír zyun. Kó mpìrká ri bàg Yesu má, big bàna ma jír zyun tinn. Yì ma big ri wib Shìdun í gbìb ò zyun.

Jir Bujù-à Big Ri Kyab Pànn Yesu Ani

¹⁷ N shi sig ma jír zyun-à má tàg ning. N fig big rag sai-à ning ma ri kwonn í byar ò zyun ma ri wib Shìdun, wà barà ning nìm má sa bu ò sà n

ning, ning ri sa sòr bu bibai. A jir bu-à níng ni, í bu-à sa má yan fig ning bàna.

¹⁸ N fig big dinya mì rag sai-à na kwonn hing shinn, ning ri kyab gâfinn áni kyau kyau. Mì ri myàng jír-à hi í àjai.

¹⁹ Ning ri kyab gâfinn jirà mpìrká abig yì ká shi sig ma gwangga áyauná ni rà? Bu-à ning ri sa sàñ fig bàna.

²⁰ Sai-à ning ma ri kwonn shinn barà ná ji buju zyun-à ning ri kyab pànn Yesu áni, ning ri ji fig àràg barà sàñ sig aning ji níng, bàna.

²¹ Bu-à sa ò dang àdòning, jir kai bàna káhi ri ji zìr bujubá, ama káhi amor ri gban big, káhi ri wa pyann.

²² Ning bàna ma lu byar-à ná ji buju, má wa shin màhàn rà? Bu-à sa ning ri sa àdòning, ning ri zìm aning sa mpìrká ri bàg Kristi yawari rà? Ning ri zìm aning sa pànn mpìr ashiká zunái rà? Barà ning ri sa àdòning, má yan fig ning bàna.

²³ Bu-à mì ri tàg ning á shinn buju-à ning ri ji níng, í bu-à Shinn Luyí tàg sig mì. A fi-à bá wann tafinn Yesu áni níng, ku zìg brodi àkunn zyun,

²⁴ n sa Shidun ísoko, n ngir sann gâfinn áni, n ya yann sukàwá big, n dang rag, "Brodi-à níng shi sig àràg í òrmí zyun-à má ya á dò shinn ná ni. Aning sa kyann àdòning barà ná kyab pànn kyann mì áni."

²⁵ To, barà big ji kinn brodi-à hi àdòning, sái ku bi zìg wùn kwài zyun n rag, "Zàn-à níng shi sig àràg í àsámí zyun-à mà zìg zu ning áyau bu pyìrná ni. Asámí ri tàg rag Shidun má sa bu àpyú zyun-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Sai-à ning ma ri sa àdòning, aning kyab pànn kyann mì áni."

²⁶ Sai-à ning ma ri ji brodi-à níng, ma ri wa zàn-à á wùn kwài-à níng ni, ning ri tiya mpìrká barà Shinn Luyí Yesu wu sig á jir shinn ná ni, hár àyúnn-à kwa kàng bi hing.

²⁷ To, mpìr-à ma ji hing brodi-à níng, ma wa hing zàn-à níng á gbìb-à sàñ fig bàna, ku ri sa yá òr Yesu ma àsà wàning bu pyìr.

²⁸ Mpìr-à ma ri zìm aku ji brodi-à níng kwonn ma zàn-à níng, aku màg byann ma òr wá, í wà aku zìg brodi-à níng, aku ji ma aku wa zàn-à níng.

²⁹ Mpìr-à ma ji hing brodi-à níng, ma wa hing zàn-à níng, wà kwa kyab fig òr Yesu bàna, ku ri gbar bi yá shinnwá kwonn-à Shidun má wà níng.

³⁰ Wàning í bu-à sa mpìrká káhi áyau ná ni nìnnàn nímá òrbá lìlib, káhi òrbá ri wa, káhi wu rìghing.

³¹ Wà ya màg byann hing òr yí mpyim, ma ri ji òni, Shidun má wà fig yi kwonn bàna.

³² Wà Shidun ma du kà yì á shwìn, ku ri tàg yi rag, ayi fim bu-à bibai sa, jirà kada ayi kà á kwonn-à kwá wà mpìrká kàdà á dunyarú níng bàna.

³³ Jir wàning sai-à na kwonn hing shinn barà ná ji buju zyun-à ná kyab pànn Yesu áni, aning shi kir jauná, jirà aning ma big ji àbìr-à ni.

³⁴ Wà mpìr-à amor ma ri gban ku, aku shi aku ji ma bujuwá mà luwá ni, í wà aku bi í ni, jirà kada aku gbar bi ya shinnwá kwonn wà bàna. Jírká wà dà níng, sai-à ma bi hing í wà má dǎng ni.

12

1 Ning wunzámí big, mì ri zìm ñ dinya ning jír á shinn barà Awun Shìdun ri ya mpìrká gbam abig sa yì swàm Shìdun, mì ri zìm aning yì barà shi sig áni.

2 Ning yì hing sai-à ning kà fig ma á gbìb Kristi bàna, big ri tonn gban ning, mì ri gbar kyinn ná, ning ri wib bukiká zyun-à bàna ma yonki níng.

3 Jir wàníng mì ri dinya ning mpìr-à ma ri dang jír ma Awun Shìdun, kwá dang fig rag, “Shìdun màg gban hing Yesu” bàna. Walako mpìr-à ma dang rag, Yesu í Shinn Luwá, sái wà Awun Shìdun ma tìya hing ku.

4 To, yar-à Awun Shìdun ri ya mpìrká barà bá sa swàm áni, shi sig kim kim. Ama Awun Shìdun àsàin-à ri ya yar káníng, ku í ñzyun.

5 Swàm buká yá sa ya Shìdun shi sig áni kim kim. Ama Shinn Luyí àsàin-à yì ri sa ya ku swàm-à níng í ñzyun.

6 Gbìb barà mpìrká má sa swàm Shìdun shi sig áni kim kim. Ama bidìm pàr, í Shìdun ñzyun ya sig nì kó ni gbìb káníng.

7 Awun Shìdun ri tìya kó ni bu-à kwá sa jirà kó ni aku sa shang jàuwá ma kàhi.

8 Awun Shìdun ri ya mpìr zyun yar barà kwá dang jir Shìdun. Awun Shìdun ri ya mpìr zyun aku tàg yì byann jír ñzwàunká bu Shìdun.

9 Awun Shìdun ri ya mpìr zyun pikyinn bir barà kwá sa bu ùwàì. Awun-à níng hi ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dàb gbam mpìr.

10 Awun Shìdun ri ya mpìr zyun gbam aku sa swàm bu mamaki. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dang yì jir Shìdun. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má gáfinn swàm Awun Shìdun, ma swàm wàu. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dang yì nu jír kim kim. Ku ri ya mpìr zyun gbam barà wàníng má dang vim bìr nu jirká.

11 Awun Shìdun ñzyun í àsàin-à ri ya gbam káníng bidìm pàr. Ku ri ya kó ni bidìm pàr bu-à ku ri zìm a wàníng sa yì.

Mpìrká Bu Kristi Shi Sig Ayau Dir Nzyun

12 Yì shi sig ma dir ñzyun ama buká shi sig áni kim kim. Kó barà buká shi sig áni kim kim níng, ama í dir ñzyun-à níng hi. To, í barà yì shi sig áni á dir Kristi ni.

13 Wàníng má, í barà shi sig áni, mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, mpìrká zyun-à í fàu ma ká zyun-à í fàu bàna, yì bidìm pàr Awun zyun-à Shìdun wau sig yì dir batisma ma kàhi níng, í Awun ñzyun jirà ayi shi bu ñzyun. Awun ñzyun-à níng hi, í wà zyun-à Shìdun ya sig yì.

14 Dir í ñzyun, ama buká shi sig áni kim kim.

15 Wà bar nìm ma dang rag, “Bumí mì í vù bàna, ñ shi fig áyau dir bàna.” Kó ku nìm ma dang àdòníng, ama bidìm pàr ku shi sig áyau dir-à ni.

16 Kó sung nìm ma dang rag, “Bumí mì í zu bàna, ñ shi fig áyau dir-à ni bàna.” Ama bidìm pàr ku shi sig áyau dir-à ni.

17 Wà dir nìm ma íri zu, ku nìm má fig jír á shinn rà? Kó nìm ma íri sung, ku nìm má fig swinn bu á shinn rà?

18 Ama Shìdun sinn sig buká kim kim áyau dir àràg barà ku ri zìm.

19 Bu-à áyau dir nìm ma í bu ñzyun, dir nìm má shi rag áni rà?

20 Kyau bu nìnànn níma shi sig áyau dir, ama dir í ñzyun-à níng hi.

21 Zu má dinya sar fig vù rag, “Bumí bu-à du mì ma wù bàna.” Shinn má dinya sar fig bar rag, “Bumí bu-à du mì ma wù bàna tinn.”

²² Buká zyun-à yi ri myàng rag big bàna ma gbam áyau òr, wà big nìm ma bàna, òr nìm bàna.

²³ Ayau òrìyí nì, buká yi ri myàng kinn fig bu bàna níng, kab sig buká kádà áyau òrìyí nì. Buká yi ri zìm fig mpìrká abig myàng bàna níng, í buká yi ri myàng kwonn ma kàhi wàni.

²⁴ Buká yi ri zìm a mpìrká myàng ma zu níng, yi ri myàng kwonn fig ma kàhi bàna. Shìdun sinn sig kyau buká yi ri myàng kinn fig bu bàna á òrìyí nì níng jirà ayi wib big.

²⁵ Shìdun sa sig àdòning, jirà kada á òrìyí gáfinn bàna. Ku ri zìm a kyau buká á òrìyí nì abig myàng kwonn ma bar òrbá.

²⁶ Zyun áyau-à nì ma wa hing shwìn, kádà má wa shwìn tinn. Wà ba yan hing zyun, kádà má fig ájwár tinn.

²⁷ Ning bidim pár, ning shi sig òr Kristi. Kó nì bidim pár shi sig í kyau áyau òr Kristi nì.

²⁸ Ayau mpìrká ri bàg Kristi, Shìdun sinn ya sig kó nì swàm-à kwá sa. Wà wa zyun, ku sinn kà sig káhi abig shi yann aswam, wà wa pyàná í ká ri dang kyann jir Shìdun. Wà wa sara, í ká ri tàg jirwá. Asim káníng nì, ku ya sig káhi gbam barà bá sa bu mamaki, káhi ku ya sig big gbam barà bá dàb gbam mpìr dor. Ku ya sig káhi gbam barà bá sa shang mpìr. Káhi ku ya sig big gbam barà bá pànn kwonn samyib mpìrká. Ku ya sig káhi gbam barà bá dang nu jir kim kim.

²⁹ Yi bidim pár, yi íri yann aswam bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri dang kyann jir Shìdun bàna. Yi bidim pár yi íri mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri sa bu mamaki bàna.

³⁰ Yi bidim pár yi íri mpìrká ri dàb gbam mpìr bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri dang nu jir kim kim bàna. Yi bidim pár, yi íri mpìrká ri dang vim bir nu jir bàna.

³¹ Kó nì aku sinn pikyinn rag, Awun Shìdun aku ya ku gbam barà kwá sa bu-à kab sig bu káníng.

Ama má tìya ning gbìb zyun-à sànn kab sig bu káníng bidim pár.

13

Azim Kab Síg Nì Bu Káníng

¹ Wà ma dang yi hing nu jir kim kim, kó nu jir yann aswamká bu Shìdun mà wai, ama wà ma zìm fig jáumí zyun bàna, nu jirmí mì ri dang níng, bàna ma yir, jirmí shi sig àràg mì ri mùb jag àsháu.

² Wà ma dang yi hing jir Shìdun, ma yi byann rìghing buká Shìdun sa sig wà mpìr má yi fig bàna, hár ma myàng yi rìghing buká nìnnànn nímá, ama wà ma zìm fig jáumí zyun bàna, ñ fòr fig bu bàna. Wà ma shi sig ma pikyinn bir barà má dinya shinnkwinn rag aku dù, kwá dù, ama ma bàna ma azim á kyinnmí nì, ñ fòr fig bu zyun bàna.

³ Wà ma zig buká ñ shi sig ma kàhi, ma ya vinn rig mpìr ashiká, kó wà ma rag, abig zig òrìyí abig twib swànn rig, ama wà ma bàna ma azim á kyinnmí nì, má òr fig bu zyun bàna.

⁴ Aníng myàng bu-à azim ri tàg. Mpìr ma shi sig ma azim á kyinnwá nì, kwá sa muyar wàni. Kwá shi ma pikyinn ñsàn. Kwá sa fig akyib bàna, kwá gbar fig àshí bàna, kwá gbar dù fig shinn bàna tinn.

⁵ Mpir-à ma shi sig ma azim kwá gbam fig sung bàna. Kwá zìm fig íri shinnwá bàna. Kwá nànn fig mpir àgùnn bàna. Kwá pànn fig mpir á kyinn bàna.

⁶ Kwá fig fig àjwár ma bu bibaiká mpirká ri sa bàna. Ama kwá fig àjwár ma bu òsàn.

⁷ Kwá sa pyann kàng fig bu-à mpir ma sa ku bàna. Kwá bir pikyinn á byar Shìdun. Kwá sinn pikyinn rag jàuwá má sa bu-à òsàn. Bu-à ma díg ku bidim pár, kwá tib wann pikyinn.

⁸ Azim má shi hár kinn kinn, má vinn fig ávinn bàna. Mpir-à ma dang yì hing jir Shìdun, jirwá ku dang yì sig níng má wam zu rig. Mpir-à ma dang yì nu jír kim kim, nu jír káníng má wam zu rig tinn. Bu-à mpir ma yì sig bidim pár, má wam zu rig,

⁹ jir kai bàna bu-à yì yì sig tàma-à níng, yì yì kinn fig bàna. Jir Shìdun-à yì ri dang níng, yì yì kinn fig bàna tinn.

¹⁰ Ayúnn-à Shìdun má tiya hing yì buká bidim pár, ká yì yì vinn fig bàna níng, yá yì rig.

¹¹ Sai-à mì í wùnshái, mì ri sa bu àràg í wùnshái. Jírmí mì ri dang í jir wùnshái. Mì ri kyab jír àràg wùnshái. Sai-à ò bi wài kinn rìghing, ò dà finn rìghing kyinn wùnshái-à níng.

¹² To, bu-à yì yì sig tàma-à níng, yì yì byann fig bidim pár bàna, jir kai bàna shi sig àràg yì ri myàng kà zuyí adìn zyun-à kyàr fig bàna. Ama á pyànn níng, yá myàng zu ma zu. Tàma-à níng ò yì sig bu áwai áwai. Sáí á pyànná-à níng, í wà má yì byann bu bidim àràg barà Shìdun yì sig kyinnyi.

¹³ Bu sara káníng má shi kinn kinn: pikyinn bir, ma kyinn sinn, ma azim. Ayau bu sara káníng ni zyun-à kab sig bàna, í azim.

14

Gbam Buká Ayau Mpirká Ri Bàg Yesu

¹ Aníng zìm jàuná big, ma aníng sinn kyinn ná á gbam buká Awun Shìdun ri ya jir swàm Shìdun. Bu-à kab sig áyau bu káníng ni í jir Shìdun dang kyann.

² Wà mpir ma dang hing nu jír zyun kim, zyun-à ku shwann fig bàna, ku ri dinya fig mpir bàna, ku ri dinya Shìdun. I Awun Shìdun ri tiya ku jirwá í ni, ama á byar mpirká shi sig í jir atàm.

³ Ama mpir-à ma dang kyann jir Shìdun, kàhi mpir má fig yì, kwá sa shang big, kwá dang gbam big kyinn, kwá ya big àjwár.

⁴ Mpir-à ma dang nu jír zyun kim, ku ri dinya kàng shinnwá ku áwinwá ni. Ama mpir-à ma ri dang kyann jir Shìdun, ku ri sa shang mpirká bu Yesu bidim pár.

⁵ Mì ri zìm aníng díg yar barà ná dang yì nu jír kim kim. Ama bu-à ò zìm kab sig bàna, mì ri zìm aníng dang kyann jir Shìdun. Mpir-à ma ri dang kyann jir Shìdun, ku kab síg ò mpir-à ri dang nu jír kim kim, jir kai bàna bu-à mpir zyun-à ri dang nu jír kim kim níng ma dang sig, sáí wà mpir zyun ma dang vim bir hing, í wà mpirká má shwann yì bu zyun áni.

⁶ Wà ma bí á byarná ni ma dinya níng jír ma nu jír zyun kim, wà zyun-à níng fig yì fig bàna, jír-à ò dang sig níng má sa shang níng rà? Bàna. Sáí wà ò ma ri dinya níng bu-à Shìdun tàg sig mì, kó ò ma ri dinya níng jir yar,

kó ò ma ri dinya ning jir Shìdun, kó ò ma ri tàg ning jir Shìdun, wàníng í bu-à má sa shang ning.

⁷ Bu káníng mì ri zìg bì ya ning misali áshinn buká bàna ma yonki, àràg shàm, kó garya, wà nàibá ma zu kyàr fig bàna, mpìrká má fig yì yìr jonn-à rà? Bá fig yì fig bàna.

⁸ Wà sojaká ma winn zu kyàr fig yur bàna, jàubá má dù nann zu abig sîr gham dir jir kànn nu rà? Bá sa fig bàna.

⁹ To, wàníng í barà shi sig áni tinn, wà na dang jír ma nu jír zyun-à mpìrká fig yì fig bàna, sáshinn bá fig yì yìr bu-à ning ri dang rà? Wà ba fig yì fig bu-à ning ri dang bàna, jír-à níng má shi àràg ning ri dang wîr ká á zàpîr.

¹⁰ Ning yì hing áyau dunyaru, nu jír shi sig áni nìnnànn nímá, ama bidim pár big shi sig ma yìr.

¹¹ Ama mpìr-à ma dang nu jír zyun-à ò fig yì fig bàna, ku shi síg kyinn á byarmí nì, mì bó ò shi síg kyinn á byarwá nì tinn.

¹² To, barà ning ri sa àtùtwài jirà aning òig bu-à Awun Shìdun ri ya níng, aning yàn nu jír zyun átai bàna, aning yàn kab bu-à má tàg mpìrká bu Yesu bu á kyinnbá nì, jirà abig bir swàb ká pikyinnbá.

¹³ Wà mpìr-à ma ri dang nu jír zyun kim, aku vig Shìdun rag a wàníng tiya ku yìr bu-à ku ri dang níng, àjirà aku dinya mpìrká.

¹⁴ Wà ma ri vig Shìdun ma nu jír zyun kim, í adinmí ri víg nì, kyinnmí yì fig bu-à mì ri dang bàna.

¹⁵ To, ò sa áshinn rà? Sànn hing ò vig Shìdun ma kyinnmí nì ma adinmí bidim pár. Má dài swàm yan Shìdun ma adinmí kwonn ma kyinnmí tinn.

¹⁶ Wà wà ma ri swam yan Shìdun ma nu jír zyun kim, jàuwú zyun-à yì fig bàna níng, kwá sáshinn má zìm rag “aku shi àdòníng” rà?

¹⁷ Kó wù ma ri yan Shìdun òsàn nímá ma nu jír-à hì, ama jàuwú má fig yì fig yìr bu-à wù ri dang bàna.

¹⁸ Mì ri sa Shìdun ísoko barà ò dang kab ning nu jír kim kim níng.

¹⁹ Ama áyau bir mpìrká bu Yesu nì, ò zìm kab sig ò dang jír àkunn swana, jirà abig yì byann bu-à mì ri dang, ma wà má dang jír nìnnànn nímá ma nu jír zyun kim, mpìrká má fig yì fig bu-à mì ri dang bàna.

²⁰ Aning kyab jír sisàn nímá. Kada kyinn ná aku shi àràg yann wùnshái bàna. Sái wà má í bu-à bibai, í wà aning sinn kàng shinn ná àràg ning í yann wùnshái. Ama buká kádà níng, kada aning shi àràg ning í yann wùnshái bàna.

²¹ Aning myàng. Big ba sig á tarkada Shìdun, big rag,

“Mì Shìdun, má zìg mpìrká ri dang nu jír kim kim, jirà abig dinya mpìrká bumí jírmí, ma nu kim kim. I kyinnká má dinya mpìrká bumí jírmí í nì.

Ama bidim pár bá gham sung, má fig fig jírmí bàna.”

²² To, wà mpìr Kristi zyun ma ri dang nu jír zyun kim, ku ri dang àjirà jír-à hì aku tiya mpìrká ká bàg fig Yesu bàna, gham Shìdun. Ku ri dang fig jirà aku tàg mpìrká ri bàg Yesu bàna. Ama wà ku ma ri dang jir Shìdun, ku ri dang jirà mpìrká ri bàg Yesu abig fig byann bu áni.

²³ Wà ningká ning ri bàg Yesu na kwonn shi sig í byar nzyun barà ná wib Shìdun, wà ning bidim pár, ning ma ri dang nu jír kim kim, mpìr zyun-à fig fig jir Yesu bàna, kó mpìr zyun-à ri bàg fig Yesu bàna, wà kwa myàng barà ning ri sa àdòníng, kwá rag í òsàng ri sá ning nì.

²⁴ Ama wà kwa kà, ma fig na ri dang jir Shìdun barà kwá fig byann, jír-à hi má vim bìr pikyinnwá, hár má tìya ku bu-à bibai-à ku sa sig.

²⁵ Bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni níng, kwá dang zu rig á myann, kwá fim bu bibai-à ku ri kyab á kyinnwá ni. Kwá binn kir wann á jinn ni, má wib Shìdun. Kwá dang rag Shìdun shi sig áyauná ni àjai.

Mpìrká Ri Bàg Yesu Abig Sa Bu Abibir

²⁶ To, wunzámí big, shinn jírímí níng, sai-à na kwonn hing í byar nzyun barà ná wib Shìdun, kó ni shi sig ma bu-à kwá sa. Mpìr zyun má dài jonn. Mpìr zyun má tàg jir Shìdun. Mpìr zyun má dang bu-à Shìdun tìya sig ku. Mpìr zyun má dang nu jír zyun kim, jáuwá zyun má dang vim bìr yìr bu-à ku ri dang. Aning sa bu káníng bidim pár ábibir barà má sa gbam pikyinn mpìrká ri bàg Yesu.

²⁷ Mpìrká ma dang nu jír zyun kim, to, kada abig wam zu mpìr pyàná kó sara, ma abig dánt ni bàna. Zyun ma ri dang, a zyun shi ma akim, í wà a mpìr zyun dang vim bìr nu jír-à hi. Big bidim pár abig sa yà zu rig adóníng.

²⁸ Wà mpìr zyun-à má dinya byann níng yìr jír-à hi ma bàna áni, mpìr-à ri dang nu jír zyun kim níng, aku pànn shi akim, ma aku dang á kyinnwá ni, ku ma Shìdun rúpyàná.

²⁹ To, mpìr pyàná kó sara abig dang jir Shìdun. Mpìrká dà níng abig fig byann bu-à mpìr sara káníng ri dang níng, wà ma í jir àjai.

³⁰ Mpìr-à ma ri dang jir Shìdun, wà Shìdun ma tìya hing mpìr zyun bu àpyú, to zyun-à ri dang jír wá níng aku pànn shi ma akim.

³¹ Níng bidim pár, aning dang jir Shìdun zyun, zyun, zyun, jirà kó ni aku fig ma aku shwann bu áni, ma àjirà a jír-à hi gbar gbam ku pikyinn.

³² Mpìr-à Shìdun ma ya sig ku gbam barà kwá dang jir Shìdun, ku shi sig ma gbam-à kwá shi kir, jirà abig ya ku pyù aku dang jír wá.

³³ Shìdun ri zìm fig mpìr aku sa swámwá shan shan bàna. Ku ri zìm mpìr aku sa swàm ábibir.

A byarká ni bidim pár, byar-à mpìrká bu Yesu ma ri kwonn shinn,

³⁴ uwáká abig pànn shi akim, kada abig dang jír bàna, jir kai bàna big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, uwáká abig shi mpìr wib.

³⁵ Wà uwà ma shi sig ma jír bib, sái aku bib nuwá á lu-à ni. Kada aku bib á sai-à mpìrká ma ri wib Shìdun bàna, jir kai bàna í bu zuná.

³⁶ Kó níng zìm fig jírímí níng bàna rà? Níng ri kyab rag jir Shìdun zu bi sig á byarná ni rà? Kó níng ri kyab rag jir Shìdun fòr yag fig á byar mpìrká kádà ni bàna sái íri níng rà?

³⁷ Wà mpìr zyun ma ri kyab rag ku í mpìr-à ri dang kyann jir Shìdun, kó wà Awun Shìdun ma ya sig ku gbam, aku yì rag bu-à mì ri ba ya níng níng, í jir Shìdun.

³⁸ Wà kwa zìm fig bàna, aning zu rig áyauwá ni.

³⁹ To, wunzámí big, áyau bu òsàn káníng bidim pár, sái aning yàn kab barà ná dang yì jir Shìdun. Ama mpìr-à ma dang nu jír zyun kim, kada aning kan dim ku bàna.

⁴⁰ Bu-à na sa bidim pár, aning sa ábibir bar gbìb-à sànn sig.

¹ Wunzámí big, mì ri zìm n kyab pànn ya ning jir àjwár-à n rì dinya sig ning níng. Ning rì zìm hing, n bir hing pikyinn áni ngbam níamá.

² A jir shinn jir àjwár-à níng ni, Shidun zig zu rìghing ning á bu pyírná ni, wà na shi sig ma pikyinn bir ngbam níamá á jir Shidun. Wà ma níamá bàna, ning fig sig jir àjwár-à níng átai.

³ Jir àjwár-à n fig sig á shinn Yesu Kristi ni níng, í wà zyun-à n dinya sig ning. Jír-à níng sànn kab sig kó wà áni bidim pár. Jír-à níng ri tàg yi rag, Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyíryí, àràg barà big ba sig á tarkada Shidun ni níng.

⁴ Big jì ku, áyau su sara Shidun gbar dù nann zu kàng ku ma yonki àràg barà big ba sinn sig á tarkada Shidun.

⁵ Sáí ku bi tàg shinnwá á byar Bitrus, n bi tàg shinnwá á byar yann aswamwá big dwib agban pyànnà níng.

⁶ I wà su zyun ku bi tàg shinnwá á byar mpìrká ri bàg ku, big kab hing dari swana. Ayau mpìr káníng ni, kádà shi sig ma áni. Kádà wu rìghing.

⁷ To, ku tàg shinnwá á byar Yakubu, hár n bi tàg jakàng shinnwá á byar yann aswamwá big ni bidim pár.

⁸ Barà ku tàg kinn rìghing shinnwá á byar mpìr káníng bidim pár, í wà ku tàg shinnwá á byarmí ni. Kó barà n kinn fig bu bàna níng, n kà áyaubá ni tinn.

⁹ Ai, n shi sig àràg mì í wùnshái áyau yann aswamká buwá ni bidim pár. N fòr fig wà bá dang rag, mì í wùn aswamwá bàna, jir kai bàna wàri níng mì ri ya mpìrká ri bàg ku shwìn wàni.

¹⁰ Ama Shidun ma àsànwá ku ya sig mì swàm-à níng. Hár bu-à ku sa sig mì níng, kàng fig bu átai bàna. Bumí n sa swàm sa sa sa, hár n sa kab yann aswamká kádà í ni. Ama n sa fig ma shinnmí bàna, í àsànn Shidun shi sig nì á kyinnmí ni.

¹¹ To, ama yi bidim yi ri dang jír wá níng, kó ma í mì, kó ma í big ma ri dinya ning jir Shidun, bidim par í bu nzyun. Yi bidim par yi ri dang jír nzyun á shinn Yesu Kristi ni zyun-à ning bir sig kyinn áni níng.

Barà Mpìrká Wu Rìghing Má Dù Nann Zu Kàng Ma Yonki

¹² To, n bib níng. Barà Kristi dù nann zu kàng rìghing mà amir-à ni, àràg barà yi ri dinya kyann mpìrká níng, bu-à sa mpìrká kádà áyauná ni ri dang rag mpìr má dù nann zu kàng fig bàna, í jir kai rà?

¹³ Wà nìm má àràg barà ning ri dang rag, ki má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna níng, ai Kristi nìm má dù nann zu kàng fig ma yonkiwá bàna.

¹⁴ Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng fig bàna, jír-à yi ri dinya ning níng, nìm í jír átai. Pikyinn birná nìm bàna ma yir.

¹⁵ Wà Kristi nìm ma dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, nìm má shi àràg yi ri gim ǹsáng á jir Shidun ni, barà yi ri dang rag, Shidun gbar dù nann zu rìghing Yesu mà shar amir-à ni ma yonki níng.

¹⁶ Ning yì hing wà mpìrká wu rìghing níng nìm má dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, to, Shidun nìm má gbar dù nann zu fig Yesu ma yonki bàna.

¹⁷ Wà Kristi nìm ma dù nann zu fig bàna, pikyinn birná nìm bàna ma yir. Hár tàma-à níng ning nìm shi sig áyau bu pyírná ni.

¹⁸ Mpìrká ri bàg sig Yesu ká wu sig níng, big nìm jànn kà kinn rìghing.

19 Wà pikyinn biryí á byar Kristi nìm má í jirà yá dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, ashiyí nìm má kab bu kó ni bidìm pàr.

20 To, yi yì hìng í àjai big gbar dù nann zu kàng rìghing Kristi ma yonki. Ku shí nì wà kà pyànn áyau mpìrká má dù nann zu kàng ma yonki.

21 Byar-à ki bi sig níng, ki bi sig á dò jir bu-à bibai-à mpìr zyun sa sig níng. Byar-à yi díg sig gbìb-à yá dù nann zu kàng ma yonkiyí má, yi díg sig á byar mpìr zyun nì tinn.

22 Barà yi bidìm pàr yi ri wu ki á jir shinn bu bibai-à Adamu sa sig, í barà yá wím zu á jir shinn Yesu nì tinn.

23 Kó ni má dù nann zu kàng áyau su-à Shìdun gib sig níng. Zyun-à dù nann zu sig wà kà pyànn-à níng, í Kristi. Ká má dù nann zu ásimwá nì níng, sái ká shi sig mpìrká buwá. Shìdun má gbar dù big á sai-à Yesu má kàng bi kàng.

24 Sai-à ba dù nann zu rìghing, í wà byar shu dunyaru má vinn. A sai-à níng hi, Kristi má shi shinn kó kai bidìm pàr. Kó kùr, kó àgbam, kó wàu, bidìm pàr kwá sinn kann káníng agang, má zìg kùr má ya ká á vù tawá Shìdun nì.

25 Shìdun sinn kà sig Kristi aku na kùr, kwá gbar tig wann rìg ká ri ngàng wàníng bidìm pàr, má sinn kà big á mìr bar wàníng nì.

26 Bu-à kwá gbar tig wann wà kinn shinn-à níng í ki.

27 Shìdun sinn sig kó kai bidìm pàr á mìr bar wàníng nì, àràg barà big ba sig á tarkada Shìdun nì. Yi yì hìng Shìdun sinn fig shinnwá á mìr bar Kristi nì bàna. Buwá ku í àsàin-à sinn kà sig bu bidìm pàr á mìr bar Kristi nì, kwá shi fig á mìr bar Kristi nì bàna.

28 Wà Shìdun ma sinn kà gban rìghing kó kai bidìm pàr á mìr bar Kristi nì, í wà Kristi ma shinnwá, kwá sinn kà shinnwá á mìr bar Shìdun nì, jirà Shìdun aku shi shinn kó kai bidìm pàr.

29 Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, bu-à sa mpìrká ri wau òr batisma jir shinn mpìrká ká wu rìghing í jir kai rà? Yìrwá nìm í kai rà?

30 Wà mpìrká wu rìghing nìm má dù nann zu kàng fig bàna, bu-à sa yi ri wann tafinn kyann shinnyí, mì ri dang jir Shìdun, í jir kai rà?

31 Su ma su mì ri wa shwìn àràg má wúwu jir shinn Yesu. Bu-à sa mì ri dinya ning barà mì ri wa shwìn àdòníng, í jirà mì ri fig àjwár á shinn ná nì jirà ning ri sa swàm ma jir Shinn Luyí Yesu Kristi.

32 Sai-à ò mà finn swann Afisa nì, mì ri gbìb shùr ma mpìrká big shi sig ma kyinn àzwànn. Shi àràg mì ri gbìb shùr big wí awúnká ri pànn mpìr. Wà Shìdun nìm ma ri gbar dù nann zu fig mpìr mà amir-à nì bàna, buká ò sa sig níng, nìm bàna ma yìr. Wà mpìr nìm ma dù nann zu kàng fig bàna, nìm má sà kab ayi ji buju, ayi wa shin, ayi fig àjwár á dunyaru, jir kai bàna yá wu rìg àkin hár kinn kinn.

33 Kada aning zìm abig tonn gban ning bàna. Ning fig hìng kó? Wù mpìr kyinn sisàn, wa ri bàg òr ma mpìr-à bibai, wù má, wá kàng mpìr-à bibai tinn.

34 To, aning kà kàng á akironá nì, aning bàg gbìb Shìdun ábibir, kada aning sa kàng bu-à bibai bàna. Mpìrká kádá áyauná nì yì fig Shìdun bàna. Mì ri dang àdòníng jirà a zunái pànn ning.

35 To, mpìrká kádà ri bib rag, “Mpìr-à ma wu rìghing, bá gbar dù nann zu kàng ku ma yonki á shinn rà? Iri dir-à bá gbar dù nann zu kàng mpìr ma kàhi í wà áni rà?”

36 Kai, jír bibná bàna ma yìr. Aning myàng. Wà mpìr ma tàg hing bu á da-à ni, sái wà yìrwá ma swàr hing, í wà àpyú ri nga nann zu ni.

37 Bu-à wá tàg á jinn ni, kó amaun, kó za, ama à tàg sig í yìrwá, à tàg fig maiwá bàna.

38 Shìdun ri yá ni bu-à ri nann zu áni íri dir-à ku ri zìm. Kó wà áni shi sig buwá kim kim.

39 Kó àràg wi má, big shi sig ma dir kim kim. Mpìr jíkwìnn shi sig ma dirwá kim, wi awúnn shi sig ma dirwá kim, ayinnbu má shi sig ma dirwá kim, jái á zàpìr-à ni má shi sig ma dirwá kim.

40 To, buká mà wai, dirbá shi sig kim. Buká á jinn ni, dirbá shi sig kim. Nsònn buká shi sig mà wai shi sig kim ma wà á jinn ni.

41 Ayúnn shi sig ma nsònnwá kim. Sònn-à shi sig ma buwá kim tinn. Asuswirká má shi sig ma bigbá kim tinn. Ayau bar dir big asuswirká ni má, big shi sig áni kim kim.

42 To, wàníng í barà má shi áni tinn, á sai-à Shìdun má gbar dù nann zu mpìrká big yonki. Dir mpìr-à big jì kà sig ku mà amir-à ni níng, ri swàr rìg. Ama wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi níng, má swàr fig áswàr bàna.

43 Sai-à big ri jì kà rìg dir-à níng, ku bàna ma gbam. Nsònnwá bàna áni. Ama wà zyun-à bá gbar dù nann zu kàng ku ma kàhi níng, má shi ma gbam. Má shi shèrá nímá.

44 Dir zyun-à big ri jì níng, kàhi í bu dunyaru. Wà bá gbar dù nann zu kàng mpìr ma kàhi níng í dir àpyú zyun-à Awun Shìdun ri ya mpìr. To, barà yi shi sig ma dir zyun-à má swàr rìg níng, yi yì hing Shìdun má ya yi dir zyun-à má swàr fig bàna.

45 Barà big ba sig á tarkada Shìdun ni, big rag, “Mpìr-à big rì mà m jag sig níng, í Adamu, ku shi sig ma yonkiwá.” Ama Adamu zyun-à ásim níng, buwá ku shi sig ni mpìr àsàin-à ri ya yonki, mpìr-à níng hi í Yesu.

46 Dir-à Awun Shìdun ri ya níng, bi jag fig ni bàna, ama í bu zyun-à ri swàr níng bi jag sig ni, í wà bu Awun Shìdun bi sig ásim.

47 Adamu zyun-à bi jag sig níng, big mà m sig ku ma jànn. Adamu zyun-à bi tib ku níng, bi sig mà byar Shìdun ni mà wai.

48 Dir mpìrká bidim pár shi sig àràg í dir Adamu zyun-à Shìdun mà m sig ma jànn. Mpìrká ri bàg Kristi bá díg dir zyun-à mà wai àràg bu Kristi.

49 Àràg barà dìryí zu sig swai rízyun big mpìr-à á dunyaru níng, í barà dìryí má zu kàng àràg bu mpìr zyun-à bi sig á byar Shìdun ni níng.

50 To, ning myàng hing kó? Dir-à íri wi ma àsà má fòr fig barà kwá kà á byar-à Shìdun na sig kùrwá bàna. Bu-à ri wúwu má díg sar fig bu zyun-à ri shi kinn kinn bàna.

51 Aning fig jír-à níng. I jír zyun-à Shìdun ri tà m sig. Ayauyí ni, kàhi má wu fig bàna. Ama yi bidim pár, Shìdun má vim bìr rìg dìryí.

52 Barà yi ri shi, mpìr ri mikab zu, mi ri pù fim níng, í barà yá fig bá winn yur-à wà kinn shinn-à áni tinn. Wà ba winn hing, í wà Shìdun má gbar dù nann zu mpìrká rì wu sig níng ma dir àpyú zyun-à má shi kinn kinn. Yi mpìrká shi sig ma áni ma yonki níng, dìryí má vim bìr rìg tinn.

⁵³ Dìryí zyun-à ma swàr rìg níng, má vim bìr kàng rìg zyun-à má shi kinn kinn. Dìryí zyun-à ri wu níng, má vim bìr kàng rìg zyun-à má wu fig áwu bàna.

⁵⁴ Sai-à dìryí ma vim bìr kàng rìghing, ya wu fig rag ki bàna, í wà bu-à big ba sig á jir Shìdun níng má shi àràg barà big ba sig n rag, “Shìdun gham kan rìghing ki.”

⁵⁵ “Kì má gban fig rag mpìr bàna.

Wù ki, gbmwú má shi rag áni rà?”

⁵⁶ Kì ri díg gbmwá á byar bu pyìr-à yi ri sa níng. Bu pyìr bó ri díg gbmwá á byar doka.

⁵⁷ To, buyí yi kab sig gham ki á jir shinn Shinn Luyí Yesu Kristi ni. Ayi yan Shìdun jir wàning.

⁵⁸ To, barà shi sig àdòning, sái aning sar gham, ning wunzámí big, aning yag mà pyànn ma swàm Shinn Luyí Yesu, kada bu zyun aku tir ning bàna, jir kai bàna ning yì hing bu-à ning ri sa jir shinnwá níng, má shi fig í bu átai bàna.

16

Jír á Shinn Bài-à Mpìrká Bu Shìdun Ri Kwonn

¹ To, jír á shinn bài-à ning ri kwonn jirà ná sa shang mpìrká bu Shìdun á jànn Yahudiya, aning sa àràg barà ò dinya sig mpìrká bu Shìdun á jànn Galatiya.

² Kó wane àyúnn Ladi aning sinn kwonn bài. Kó ni aku tinn zu bi bu-à ku díg sig áyau su sùmpyànn, ma aku zig bì. Ama kada aning shi kir mì, wà ma bì hing, í wà aning kwonn bu íni bàna.

³ To, wà ma fòr bì hing, má ya mpìrká ká ning shig zu sig níng wasika, jirà abig zìg yag bài-à ning kwonn sig níng, mà Urushalima.

⁴ Wà ya myàng má sànn kab síg nì, ñ yag tinn, to, í wà yi big má yag zyun.

Bu-à Bulus Má Sa Mà Pyànn

⁵ To, má bì á byarná ni, ama sai wà ma yag rìghing mà jànn Makidoniya, í wà má bí ni.

⁶ Ama mì ri myàng kó má shi nonn á byarná ni hár sai wà sònn wàu ma wam zu rìghing, í wà ná sa shang mì á kyonnmí wà mà pyànn.

⁷ N zìm fig wà ñ myàng ning ñ wam zu kìni bàna. Wà Shìdun ma zìm hing, má shi nonn á byarná ni.

⁸ Má shi ma á finn swann Afisa hár àyúnn buki zyun-à big ri bar Pentikos, ⁹ jir kai bàna Shìdun ya sig mì pyù barà má sa swàm ùwài nímá áyág.

Swàm Shìdun ri yag mà pyànn. Ama mpìrká kàhi ninànn nímá ri zìm abig kan dim mì.

¹⁰ Wà Timoti ma bì fòr hing á byarná ni, aning pànn samyib ku. Kada aku shàr zinn kó tìti nímá bàna. Ku má, ku ri sa swàm Shinn Luyí, àràg barà mì ri sa níng tinn.

¹¹ Kada a mpìr myàng rag Timoti kinn fig bu bàna. Aning sa shang ku á kyonnwá ni, ma aning dwim kàng bi ku itau á byarmí ni. Mì ri shì kir ku, ku ma wunzáká kádà níng.

¹² Bu wunzàyi Apolos bó, ò vīg ku rag aku yag kwonn ma wunzáká kádà, jirà aku yag myàng kà ning. Ama ku myàng, ku díg fig ma pyù barà kwá

bi á byarná ni tàma-à níng bàna. Sáí wà kwa dìg hing pyù, í wà kwá bi má myàng kà níng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹³ To, buná aning myàng kwonn ma shinn ná, aning sar gbam áyau pikyinn birná á byar Yesu. Aning wim kyinn. Aning tib bàg barná.

¹⁴ Bu-à ná sa bidim pár, aning sa ma kyinn azim.

¹⁵ Ning yì hing Istifanas ma mpìrká buwá big. Big í mpìrká kà jag sig gbìb Yesu á jànn Akaya. Big du kà hing shinnbá rag bá sa shang mpìrká ri bàg Shìdun.

¹⁶ To, íri mpìrká ri sa swàm àdòníng, mì ri zìm aning fig bu-à ba dinya níng, ma aning wib jírba. Ká ma ri sa swàm àdòníng, aning fig jírba tinn.

¹⁷ N fig hing ájwár barà Istifanas ma Fartunatas ma Akaikas bi á byarmi ni, jir kai bàna big sa ya hing mì bu-à níng dìg fig pyù-à ná sa ya mì bàna.

¹⁸ Big sa mì bu-à pikyinnmí jwar áni, àràg barà big ri sa jwar sig níng pikyinn ná. Iri mpìrká àdòníng, big fòr hing wà ayi yan big.

¹⁹ Mpìrká ri bàg Yesu á jànn Asiya big ri bib kà níng. Akila ma wàwá Biriskila má, big ri bib kà níng bib bib á zinn Shinn Luyí Yesu ni. Mpìrká ri kwonn shinn, mì ri wib Shìdun á lubá ni, big ri bib kà níng tinn.

²⁰ Mpìrká ri bàg Yesu áyag bidim pár, ri bib kà níng.

Aning bib kà bar òrná, bib bib.

²¹ Mì Bulus, ò ba síg nì jír-à níng. Mì ri bib kà níng.

²² Mpìr-à ma zìm fig Shinn Luyí Yesu bàna, a Shìdun ya ku nài ya. Shinn Luyí, á bi.

²³ Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi kwonn ma níng.

²⁴ Mì ri zìm níng wàni, jir kai bàna á gbìb Yesu Kristi yi bidim pár yi í bu níyun.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KORINTI Wà Wa Pyàna

Bulus ba ya mpìrká mà Korinti wasika wà wa pyàna á sai-à mpìrká káhi áyau mpìrká ni ri dang bai ku, mi ri gbib shùr á shinnwá ni. Bulus tiya big rag ku ri zim big. Ku ri zim abig jùn kwonn kàng. Mpìrká káhi dang rag ku í wùn aswam Yesu Kristi bàna. Ama ku dinya káníng rag àjai ku í wùn aswam Yesu Kristi. Bulus dinya mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti abig ya bàì jirà abig shang mpìrká ri bàg Yesu Kristi mà Yahudiya, ká zyun-à amor-à ri gban big, big ri wa shwìn nìnànn nímá.

Bulus Bib Kà Mpìrká

¹ Mi Bulus zyun-à Shìdun zìm sig rag, ò shi wùn aswam Yesu Kristi, mi ma wunzàyi Timoti, yi ri ba ya nìng wasika-à níng, nìng mpìrká ri bàg Yesu mà Korinti kwonn ma mpìrká bu Yesu mà jànn Akaya.

² Mi ri vig Shìdun Tayi ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig ya nìng àsàn, kwonn ma pìkyinn na tag.

Bulus Sa Shìdun Isoko

³ Ayi sa Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko. Ku ri myàng ashiyi, mi ri sa jwar pìkyinnyí tìnn.

⁴ Bu-à ma dìg yi bidim pàr, ku ri sa jwar pìkyinnyí jirà ayi sa jwar pìkyinn mpìrká ri wa shwìn kim kim àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

⁵ Barà yi ri wa shwìn àràg bu Kristi níng, í barà Shìdun ri sa jwar yi pìkyinn áni á jir shinn Kristi ni tìnn.

⁶ Wà ya wa shwìn, yi ri wa jirà ayi sa jwar pìkyinn ná, ma aning wim zu. Wà Shìdun ma sa jwar pìkyinnyí, wàníng ri tàg rag Shìdun má sa jwar pìkyinn ná. Kwá sa aning sa muyar, barà ná tib wann pìkyinn á jir shwìn-à yi ma nìng ri wa.

⁷ Yá fim fig pìkyinn biryí á òrná ni bàna, jir kai bàna barà nìng ri wa shwìn àràg barà yi ri wa níng, í barà Shìdun má sa jwar pìkyinn ná áni àràg barà ku ri sa jwar pìkyinnyí níng.

⁸ Wunzàyi big, yi ri zim ayi kyab pànn ya nìng shwìn-à yi ri wa sig á jànn Asiya, shwìn-à hi rì kab hing gbamyí, pìkyinnyí rì gib rìghing, yi rì yi fig rag yá wim zu bàna.

⁹ Yi ri kyab rag big wà sig kwonn barà bá gban rìg yi. Wàníng sa sig àdòníng jirà kada ayi sinn kyinnyí á gbamyí ni bàna, sái bu-à Shìdun àsàin-à ri gbar dù nann zu ki níng, ma sa.

¹⁰ Ku í àsàin-à gbar kyag zu sig yi á fòr zyun-à yi nìm má wu ki áni. Kwá gbar kyag zu yi, yi ri bir pìkyinn rag kwá gbar kyag zu kyann yi àdòníng.

¹¹ Anìng vig shang yi Shìdun áni àràg barà mpìrká kádà nìnànn nímá ri sa, àjirà a Shìdun zìm avìgyí, ma aku sa sànn ya yi. I wà mpìrká nìnànn nímá má sa Shìdun ísoko á jir shinnyí ni.

Bulus Wà Vim Bir Kàng Jírwá á Shinn Bu-à Ku Ri Zìm Aku Sa

¹² Bu-à sa yi ri gbar àshí níng, í jirà pìkyinnyí ri tiya yi rag yi ri shi shu òsàn á dunyaru. Shuyí ma nìng í shu pìkyinn òsàn, àràg barà Shìdun ri

zìm. Yi ri tonn gban fig mpìr bàna. Yi ri sa fig swàm ma yar zyun-à yi shi sig ma kàhi níng bàna, yi ri sa ma gban àsàn-à Shìdun ya sig yi.

¹³ Buká yi ri ba ya ning bidim pár, íri buká ná jangga má fig kyár samyib. Mí ri kyab ná jangga má fig kyár samyib wàni.

¹⁴ Tàma-à níng, ning yì gban fig bu bidim bàna. Aning yì gban rig buká mì ri tàg ning, jirà àyunn-à Shinn Luyí Yesu ma kàng bi hing, ná gbar àshí á shinnyí ni, yì má, yá gbar àshí á shinn ná ni tinn.

¹⁵⁻¹⁶ Sai-à rì níng, mì ri kyab rag na myàng hing mì, ná fig àjwár, í bu-à sa mì ri zìm ní bi á byarná ni kàun pyànà, jirà ní sa shang ning kàun pyànà. Mí ri zìm ní bi á byarná ni sai-à má yag mà Makidoniya, ma sai-à má kàng bi. I wà ná sa jag mì á kyonnmí má yag mà Yahudiya.

¹⁷ Sai-à rì níng, barà mì ri kyab rag má bi á byarná ni, barà n bi fig bàna níng, ning ri kyab rag mì ri dang jír nu pyànà rà? Kó ning ri kyab rag, n shi sig àràg mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna, ká ri dang jir rag “nn”, á pyàn big rag “bàna” níng rà?

¹⁸ Barà Shìdun ri dang vim bìr fig nu bàna níng, í barà jír-à yi dinya sig ning níng, yì dang vim bìr fig nu bàna tinn.

¹⁹ Yesu Kristi wùn Shìdun wà yi ma Silas ma Timoti dinya sig ning jír wá níng, ku ri dang vim bìr fig nu bàna tinn. Bu-à kwa dang bidim pár, shi rhing.

²⁰ Nu-à Shìdun gib ya sig mpìr bidim pár, ku ri sa á gbìb Yesu ni. Wáníng í bu-à sa yì ri dang rag “Aku shi àdóníng”, yì ri swam yan Shìdun á jir shinn Kristi.

²¹ Shìdun í àsàin-à ri sinn kà yi ma ning ayi yì rag yì shi sig áyau Kristi. Ku í àsàin-à shig zu sig yì, n sinn kàng sig yì mpìrká buwá.

²² Ku kyag sig yir á òyí ni rag yì í mpìrká buwá. Ku wìr kà ya sig yì Awunwá á pikyinní ni jirà ayi yì rag kwá ya yì buká ku gib ya sig yì nu níng.

²³ Shìdun í àsàin-à yì sig kyinnmí. Bu-à sa n bi fig á Korinti bàna níng, í jirà n zìm fig ní sa pànn ning zunái bàna.

²⁴ Yi ri du kà fig ning ma gban rag aning bir pikyinn bàna, jir kai bàna ning ri bir pikyinn ngbam nímá. Bu-à yì ri sa bàna, yì ri sa swàm ma ning jirà aning fig àjwár.

2

¹ To, n kyab á kyinnmí ni rag má bi fig rag á byarná ni bàna, jirà a pikyinn ná bai bàna.

² Wà ma sa bai hing pikyinn ná, mpìrká má sa jwar rag mì pikyinn níng bàna, sái íri níngká n sa bai sig ning pikyinn níng.

³ Wáníng í bu-à sa n rì ba ya sig ning wasika n dinya sig ning bu-à ná sa. N yì hing rag ná sa àjai. N zìm fig níngká ning nìm má sa jwar pikyinnmí níng, aning sa bai sòr mì pikyinn bàna. N yì hing rag wà ma fig hing àjwár, ning má ná fig àjwár.

⁴ Sai-à n ba ya sig ning wasika níng, n ba ya sig ning ma pikyinn bai, ma jír kyab, ma zàn mín. N ba fig jirà aning bai pikyinn bàna, ama í jirà aning yì barà mì ri zìm ning wàni.

Aning Yafa Ya Mpìr-à Sa Sig Bu Pyir

⁵ Mpìr-à gbar bi sig pikyinn bai-à níng, ku gbar bi ya fig íri mì áwinmí ni bàna, ama ku gbar bi ya sig ning bidim pár.

6 Wab tag-à ning nìnànn nímá ning wab tag sig ku níng, màg rìghing.

7 Tàma-à níng aning yafa ya ku, ma aning dang gbam ku kyinn, jirà kada a dirwá wu tag, ma aku fim gbig Shidun bàna.

8 Jír wàning, mì ri vig ning aning tiya ku rag hár tàma-à níng ning ri zìm ku wàni.

9 Yir wasika zyun-à ò ri ba ya sig ning níng, í jirà mì ri zìm ò màg màg fig ning, wà ning ma ri wib bu-à mì ri dinya ning.

10 Wà na yafa ya hing mpìr, mì má ò yafa ya rìghing ku tinn. Wà bu-à má yafa ya ku ma shì sig áni, má yafa ya ku á pyànn Kristi ni. Má sa àdòning á jir shinn ná ni.

11 Má sa àdòning jirà kada a Shaitan kab yi bàna, jir kai bàna yi yi hing yarwá ku ri sa.

Pìkyinn Bulus Na Tag Wann Fig Bàna

12 Sai-à ò yag mà Taruwasa rag ma dang jír àjwár Kristi níng, ò myàng hing barà Shinn Luyí pù ya sig mì pyù.

13 Ama pìkyinnmí na tag wann fig bàna, jir kai bàna ò díg fig wunzàmí Titus màhàn bàna. Yi big mpìrká màhàn dwim gáfinn dir, í wà ò dù n yag mà Makidoniya.

Mpìrká Bu Yesu Má Gbam Kan Shaitan

14 Yi ri sa Shidun ísoko barà ku ri tiya yi gbig á dò shinn Kristi ni barà yá kab gbm Shaitan. A dò shinn barà yi ri dang jir Kristi, Shidun ri sa mpìrká ri fig jír wá àràg barà swinn bu òsàn ri ning kàng kwib byar.

15 Barà yi ri dang jir Kristi níng, á byar Shidun ò yi shì sig àràg í swinn bu òsàn á byar ká má wim zu, ma ká má wim zu fig bàna.

16 A byar mpìrká má wim zu níng, jíryí shì sig àràg í swinn bu òsàn má ya yonki. Ama á byar mpìrká má wim zu fig bàna níng, jíryí shì ya sig big àràg í swinn bu-à má gban rig big. Mpìr-à kinn sig barà kwá dang jir Shidun àdòning í ni rà?

17 Mpìrká káhi nìnànn nímá ri dang jír jirà a mpìrká ya big bu. Ama yi ri sa fig àdòning bàna, jir kai bàna yi í mpìrká bu Kristi. Yi ri dang jír wá ma pìkyinn òzyun, jir kai bàna Shidun í àsàin-à ri swam yi ayi dang jír wá.

3

Mpìrká Ri Sa Swàm Bu Nu Apyú Zyun-à Shidun Gib Sig

1 Ning ri myàng rag yi ri gbar àshí rà? Ning ri zìm abig ba dinya ning wasika rag, yi mpìr sisàn rà? Kó ning ri zìm aning ba wasika rag, yi mpìr sisàn rà? Ning ri zìm aning sa àràg barà mpìrká káhi ri sa bighá níng rà?

2 Ning ma shinn ná, ning í wasika zyun-à má dinya mpìrká jír á shinnyí ni. I wasika big ba sig á pìkyinnyí ni. Kó ni má fig yi.

3 Mpìrká má myàng ning àràg í wasika zyun-à Kristi ba sig ma shinnwá n ya sig á vùyí ni. Wasika-à hi ku ba fig ma zàn bu-à big ri ba bu áni bàna, ama ku ba sig ma Awun Shidun á pìkyinn mpìr.

4 Yi ri dang wàning, jir kai bàna Kristi tàg sig yi barà ya bir pìkyinn á byar Shidun.

5 Yi kinn fig barà yá dang rag yi sa yi hing swàm-à níng bàna. Gbam-à yi ri sa ma káhi níng, í Shidun ya síg yi ni.

⁶ Barà Shìdun gib ya sig mpìrká nu àpyú níng, ku ya sig yi gban rag ayi dinya mpìrká jír nu àpyú-à ku gib sig. Nu-à ku gib sig í doka bàna, í jír Awunwá. Doka má gban mpìr, ama Awun Shìdun má ya mpìr yonki.

⁷ Big ba sig doka mà shinn abàn. Asai-à Shìdun ya mpìrká dokawá níng, ku wìr wann bi àyarwá, kó barà doka-à hi ri gbar bi kí níng. Ayar-à níng sa múnnpyànn Musa yar wàni, kó barà àyar-à hi ri wam zu rá wam zu níng, mpìrká myàng sar fig múnnpyànnwá bàna.

⁸ Barà àyar Shìdun tàg sig shinnwá á sai-à Shìdun ya sig mpìrká doka, zyun-à ri gban mpìr káníng, àyarwá zyun-à kwá tàg á jír nu àpyú-à ku gib ya sig mpìrká á byar Awunwá níng, má kab wàri níng.

⁹ Barà àyar Shìdun bi á jír doka zyun-à ri gban kí níng, àyarwá zyun-à má wann bi á jír nu àpyú-à ku gib sig wà má pinn zu mpìr níng, má shi àshinn rà?

¹⁰ Ayar zyun-à Shìdun ri wìr wann bi sig á sai-à ku ya sig mpìrká doka níng, kinn fig bu bàna, jir kai bàna àyar zyun-à má wann bi kwonn ma nu àpyú zyun-à Shìdun gib sig níng, má ya mpìr yonki.

¹¹ Wà ba sinn kàng hing doka zyun-à má wam rig níng bu ùwài, jir àjwár zyun-à má shi kinn kinn níng, má wài káb nì.

¹² Barà yi yi hing rag nu àpyú-à Shìdun gib sig níng má wam zu fig bàna, í bu-à sa yi wim pikyinn, mi ri dang jírwa.

¹³ Yi shi fig àràg Musa zyun-à zig jà n bir múnnpyànnwá ma kàhi, jirà kada a mpìr Israilaká myàng barà àyar-à níng ri wam zu rá awam zu níng bàna.

¹⁴ Pikyinnbá wu rìghing. Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga jir Shìdun, jà-à níng hi ri bir dim kyinnbá. Big ri kyab yi byann fig bu-à big ri jangga bàna. Mpìr má wan zu sar fig bàna, sai wà kwá bi hing á byar Kristi.

¹⁵ Hár tàma-à níng, sai-à big ma ri jangga doka Musa, jà-à níng hi ri bir dim big kyinn.

¹⁶ Ama wà mpìr ma vim bir bi hing á byar Shinn Luyí Yesu ni, í wà jà-à níng má zu á kyinnwá ni.

¹⁷ Shinn Luyí shi síg nì Awun. Byar-à Awunwá shi sig màhàn, mpìrká má shi yàn finn dír.

¹⁸ Yi mpìrká ri bàg Shinn Luyí Yesu, yi shi fig á zu àkúnn bàna. Múnnpyànnýi shi sig àràg í adìn ri tàg àyar Shìdun. Shinn Luyí shi síg nì Awun, Awunwá ri vim bir swàb kà tim yi ayi shi àràg ku.

4

Dirí Shi Sig Àràg í Par Jànn

¹ Shìdun myàng ashiyí, ku bar sig yi jirà ayi dinya mpìrká jir àjwárwá. Yá fim fig swàm-à níng bàna.

² Yi ri sa fig bu atàm ma bu zunái bàna. Yi ri tonn gban fig mpìr bàna. Yi ri fim fig jir Shìdun mi ri dang fig bu zyun kim bàna. Yi ri dang dikina íri jir Shìdun á yiyar-à nì. Yi ri shi shuyí mi ri shàr Shìdun, jirà kó nì ma myàng hing yi, kyinnwá má dinya ku rag yi í mpìr Shìdun.

³ Wà jir àjwár-à yi ri dang níng ma shi sig í bu atàm, kàhi shi síg bu atàm á byar mpìrká ri kà gbig ajànn.

⁴ Big ri bir fig pikyinn á byar Kristi ni bàna, jir kai bàna Shaitan kùr dunyaru-à níng, sa wu rìghing pikyinnbá. Ku zìm fig abig myàng àyar jir àjwár á shinn Kristi ni bàna. Kristi shì sig àràg í Shìdun.

⁵ Wà yi ma ri dinya níng jir Shìdun, yi ri dinya fig níng jír á shinnyí ni bàna, yi ri dinya níng jír áshinn Yesu Kristi ni, barà ku í Shinn Luyí níng. Yi í fauná á jir shinn Yesu ni.

⁶ Shìdun àsàin-à dang sig rag àyar aku yar zu á fi-à ni níng, ku í àsàin-à sinn kà sig àyarwá á pikyinní ni, jirà ayi myàng àyarwá zyun-à ri ya mpìr yar, wà mpìr má yì barà Shìdun wai sig áni, àràg barà yì myàng sig á munnpyànn Kristi ni.

⁷ Yi bàna ma gban shinn dìryí. Dìryí shi sig àràg par jànn. Bu òsànká Shìdun ya sig yì, wà yi shi sig ma kàhi níng, shi sig àràg yi shi sig ma kàhi á par jànn, jirà mpìrká abig myàng gban Shìdun.

⁸ Mpìrká ri ya kyann yi shwin, ama yi fim fig swàm-à yi ri sa níng bàna. Pikyinní shi sig áwai áwai, ama yi fim fig pikyinn biryí bàna.

⁹ Mpìrká ninànn nímá ri zib yì, ama Shìdun fim fig yì bàna. Mpìrká dab yì dab dab, ama yi wu fig bàna.

¹⁰ Mpìrká ri kar ngang kyann yi jirà abig gban rìg yi àràg barà big gban sig Yesu. Barà yi shi sig ma yonki hár tàma-à níng, wàníng ri tiya mpìrká rag Yesu shi sig á shinnyí ni.

¹¹ Yi mpìrká shi sig ma yonki níng, yi ri wann tafinn kyann shinnyí á dò shinn Yesu ni, jirà mpìrká abig myàng shu Yesu á dìryí ni.

¹² Yi ri wann tafinn kyann shinnyí jirà aning dig yonki.

¹³ Big ba sig rag “N bir hing pikyinnmí, í bu-à sa mì ri dang níng.” Yi má, í barà yi bir sig pikyinní á jir Shìdun ni tinn, í bu-à sa yì ri dang níng.

¹⁴ Yi yì hing rag Shìdun zyun-à gbar dù nann zu sig Yesu ma yonki níng, kwá gbar dù nann zu yì tinn. Kwá zig yì kwonn ma níng, má sinn kà á pyànn Yesu ni.

¹⁵ Wàníng bidim pár í jir shinn ná, jirà àsàn Shìdun aku kyann yà zu rìg á byar mpìrká ninànn nímá, jirà abig sa ya Shìdun ísoko, ma abig swam yan ku.

Pikyinn Bir á Byar Shìdun

¹⁶ Jir wàníng í bu-à sa yì ri wu tag fig dir bàna. Kó barà dìryí ri kwor níng, ama su big su, kyinní ri vim bir kyann àpyú.

¹⁷ Shwin títi-à yi ri wa tàma-à níng, má wam zu rìg. Shìdun ma ya yi bu òsàn ùwài nímá wà zyun-à má wam zu fig bàna.

¹⁸ Yi ri sinn fig pikyinní á bu-à mpìrká ri myàng bàna, sai buká mpìrká ri myàng sar fig bàna. Buká mpìrká ri myàng má á zu níng wam zu rìg, ama buká mpìrká ri myàng fig á zu bàna níng, má shi hár kinn kinn.

Yá Dig Dir Àpyú Mà Wai

5

¹ Yi yì hing rag dìryí zyun-à yi shì sig áni tàma-à níng má shi fig hár kinn kinn bàna, jir kai bàna shì sig àràg í apig. Wà dìryí ma wim wann hing, yá dig dir àpyú mà wai zyun-à Shìdun sinn ya sig yì. Dìr-à hi má shi hár kinn kinn.

² Jir wàníng, í bu-à sa yi ri sa àtùtwài jirà ayi òg òr àpyú mà wai, àràg barà yi ri wír jà àpyú níng.

³ Wà ya òg híng òr àpyú mà wai, má shi àràg yi wír síg jà àpyú. Yá shi fig íri awun átai bàna.

⁴ Barà yi shi sig áyau apig-à níng ni, zyun-à í òrýí wà yi shi sig mà kàhi á dunyaru níng, yi ri sa àtùtwài barà ya òg òr àpyú. Yi ri sa fig jirà ayi wu bàna, ama yi ri sa jirà ayi òg òr àpyú mà wai. Wà ya òg híng òr àpyú mà wai, yonki má mann kà rìg ki.

⁵ Shìdun mà m sig yi jirà aku zìg yag yi mà wai ma aku ya yi òr àpyú. Ku gíb sig nu rag kwá sa àdòníng. Ku ya sìnn sig yi Awunwá jirà ayi yi rag kwá sa bu-à ku dang sig.

⁶ Jir wàníng yi ri gbam kyann pìkyinn. Yi yì híng rag barà yi shi sig mà áyau òr-à níng ni níng, yi shi kwonn fig mà big Shinn Luyí Yesu á byarwá ni bàna.

⁷ Shuyí í shu pìkyinn bir, í shu zu myàng bàna.

⁸ Yi shi sig mà pìkyinn gbam. Sànn sig ayi fim òr-à níng, mà ayi shi mà luyí ni mà wai mà byar Shinn Luyí ni.

⁹ Ama àtùtwài bu-à yi ri sa á kyinnýi ni bàna, yi ri zìm ayi sa jwar pìkyinn Kristi, kó wà ya shi sig áyau òr-à níng ni, kó wà ya shi sig mà byarwá ni mà wai.

¹⁰ Yi bidim pàr, yá shi á byar-à Yesu mà wà kwonn, jirà kó ni aku òg bu-à ku ri sa sig, kó wà sìsàn, kó wà bibai, sai-à ku rì shi sig á dunyaru.

Barà Mpir Má Jùn Kwonn Ma Shìdun á Jir Shinn Yesu

¹¹ Barà yi yì híng rag yi ri shàr Shìdun níng, í bu-à sa yi ri kar zìng mpìrká abig bàg Yesu. Shìdun yì híng barà kyinnýi shi sig áni. Mì ri kyab rag níng má, níng yì híng mì á kyinn ná ni tinn.

¹² Yi ri gbar ya fig níng àshí bàna. Yi ri sa jirà aning òg gbìb-à ná gbar àshí á shinnyí ni, mà aning dang tir mpìrká ri dang kyann jír á nu átai, mà big yì fig bu-à á pìkyinn mpir bàna níng.

¹³ Wà ya shàr òsàng, yi ri shàr jir shinn Shìdun. Wà ya shàr fig bàna, í jir shinn ná.

¹⁴ Azim-à Kristi zìm sig yi níng, í àsàin-à pànn gbam sig yi. Wàníng í bu-à sa, yi yì híng rag barà mpir zyun wu sig á dò shinn mpìrká ni bidim pàr níng, shi sig àràg big wu kwonn sig mà ku tinn.

¹⁵ Ku wu sig dò shinn mpìrká bidim pàr, jirà mpìrká shi sig mà yonki níng, abig shi rag shu àràg barà kyinnbá ri zìm bàna, mà abig shi shu àràg barà mpir zyun-à wu n dù nann zu kàng sig mà yonki dò shinnbá níng, ri zìm.

¹⁶ Jir wàníng, tàma-à níng yi ri sìnn kàng fig rag mpir á sim rag ku kinn fig bu bàna. Kó barà yi ri sìnn kàng sig Kristi rag ku kinn fig bu zyun bàna níng, mà tàma-à níng yi ri sa fig àdòníng bàna.

¹⁷ Mpir-à mà kwonn híng shinnwá mà Kristi, ku shi sig àràg big mà m kàng sig ku àpyú. Ku shi fig rag àràg wàri bàna. Ku kàng rag híng mpir àpyú.

¹⁸ Wàníng bidim pàr, í Shìdun zyun-à jùn kwonn sig shinnwá mà yi á jir shinn Kristi ni níng, sa síg ni. Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká á káníng jùn kwonn mà ku.

19 Ku ri zìm ayi dinya mpìrká rag ku jùn kwonn rìghing ma big á jir shinn Kristi ni. Ku yafa rìghing mpìrká bu bibai-à big sa sig. Ku sinn fig rag á kyinnwá ni bàna. Ku ya sig yi swàm rag ayi gbar bi mpìrká abig jùn kwonn ma ku.

20 Yi í yann aswamká bu Kristi. Barà yi ri vig mpìrká rag abig bi jùn kwonn ma Shìdun níng, shi sig àràg í Shìdun ri vig ni. Yi ri vig níng á zìnn Kristi ni, aning bi jùn kwonn ma Shìdun.

21 Kristi bàna ma bu pyir, ama Shìdun sinn kàng ku àràg ku í mpìr bu pyir á jir shinnyí ni. Barà yi kwonn sig shinn ma Kristi níng, í bu-à sa ku sinn kàng sig yi mpìr sísàn á pyànn Shìdun.

6

1 Barà yi ri sa swàm ma Shìdun níng, yi ri vig níng kada aning zìg kàng àsàn Shìdun àràg í bu átai bàna.

2 Shìdun dang rag,

“N fig hing jír wú á sai-à ò sa ya sig wù bu sísàn níng.

Ayúnn-à ò pinn zu wù áni níng, ò sa shang hing wù.”

Mì ri dinya níng, tàma-à níng í sai-à Shìdun má sa ya mpìr bu òsàn. Jàná-à níng í àyúnn-à Shìdun má pinn zu mpìr.

3 Yi zìm fig á mpìr zyun kà á gbìb ajànn á jir bu zyun-à yi ri sa bàna. Yi ri zìm mpìrká abig myàng swàmnyí í swàm òsàn.

4 Bu-à ya sa bidim pár yi ri tiya mpìrká rag yi í fàuká bu Shìdun. Yi ri tib wann pikyinn sai-à yi ri wa shwìn, ma sai-à mpìrká ma sa yi bu-à bibai, ma sai-à ya bàna ma bu.

5 Mpìrká dab yi gbar, big kig yi á tonn fi, big kwonn dab yi, yi sa swàm sa sa, yi na fig aná bàna, amor gban yi gban gban.

6 Yi ri tiya mpìrká rag yi í fàuká bu Shìdun á jir pikyinn kyikyàryí ni, ma yaryí, ma pikyinn tibyi, ma kyinn ajunyí, ma barà Awun Shìdun ri kyann kwonn ma yi, kwonn ma barà yi ri zìm mpìrká,

7 ma jir àbyannyí yi ri dang, kwonn ma gban Shìdun. Asànyí shi sig àràg í buká big ri nu kànn ma kàhi, wà zyun-à yá pànn vù pyàna má nu pinn zu shinnyí ma kàhi.

8 Su zyun mpìrká ri wib jíryí, su zyun big ri sa yi yawari. Su zyun big ri tír ya yi jír, su zyun big ri swam yan yi. Big ri myàng yi àràg yi í agim òsàng big. Ama yi í mpìrká ri dang jír àbyann.

9 Big ri sinn kàng yi shi rag big yi fig yi bàna, ama big yi hing yi. Big ri sinn kàng yi àràg yi shi sig íri awain átai, ama yi shi sig ma yonki. Big dab yi dab dab, ama big gban sar fig yi bàna.

10 Big ri sa bai yi pikyinn, ama yi ri fig ájwár. Big ri myàng yi àràg yi í mpìr ashi, ama yi ri sa mpìrká ninànn níma ri díg bu. Big ri myàng yi àràg yi bàna ma bu, ama kó kai bidim pár í buyí.

11 Mpìrká á Korinti, yi dinya kyar rìghing níng bu bidim pár. Yi tàmm fig níng bu zyun á kyinnnyí ni bàna.

12 Yi ri tàg rag yi ri zìm níng wàni. Ama níng í àsàinká ri tàg rag níng ri zìm fig yi bàna.

13 Mì ri dinya níng tàma-à níng àràg níng í yanká bumí. Aning zìm yi àràg barà yi ri zìm níng. Aning tiya yi rag níng ri zìm yi.

Kada Aning Kwonn Shinn Ma Mpìrká Ri Bàg Fig Yesu Bàna

14 Kada aning kwonn shinn ma mpìrká ri bàg fig Yesu bàna. Mpir kyinn sisàn má sa sar fig swàm ma mpir kyinn bibai bàna. Ayar ma fi má sa kwonn sar fig swàm í byar nzyun bàna.

15 Kristi ma Shaitan má kwonn sar fig nu bàna. Bu-à má kwonn mpìrká ri bàg Yesu ma ká ri bàg fig ku bàna níng, bàna.

16 Bu-à má kwonn lu Shidun ma buki níng bàna. Yi í lu Shidun, àràg barà ku ma shinnwá ku dang sig rag,

“Má shi kà áyau mpìrká bumí ni.

Má kyann kyonn ma big.

Bá wib mì Shidunbá. Bá shi mpìrká bumí.”

17 Shidun dang sig rag,

“Aning zu áyaubá ni. Aning gàb dir ma big.

Kada aning sa bu-à má í bu jin bàna, àjirà n pànn ning vù pyàna.

18 Má shi taná. Ná shi yanká bumí, wunù ma uwà bidim pàr.

Wàning í bu-à Shidun àsàin-à kab sig kó kai bidim pàr, dang sig.”

7

1 Ning mpir azimmi big, barà Shidun gib ya sig yi nu káníng níng, ayi pànn sa myib shinnyí, kada ayi sa bu-à má sa bai diryí ma kyinnyí bàna. Ayi shi shu kyikyàr, ma ayi shàr Shidun.

Bulus Fig Ajwár Barà Mpirká Zìg Jir Yesu

2 Aning tàg rag ning ri zìm yi. Yi sa fig mpir bu-à bibai bàna. Yi sa bai fig mpir bàna. Yi lir ji fig mpir bàna.

3 N dang fig wàníng rag níng sa sig bu-à bibai bàna. Mì ri dang àràg barà n rì dinya sig níng rag, yi ri zìm ning wàni níng. Kó ya wu, kó ya shi sig ma yonki, yá gàb fig dir bàna.

4 Mì ri zìm jirná wàni. Mì ri gbar àshí ma ning wàni. Kó barà mì ri wa shwìn níng, pìkyinnmí gbam hing wàni. Pìkyinnmí ri jwar wàni.

5 Sai-à yi bí á jànn Makidoniya, yi kyann yàn finn fig dir bàna. Yi ri wa shwìn kim kim. Big gbìb yi shùr. Yi ri shàr zinn wàni á pìkyinnyí ni.

6 Shidun àsàin-à ri sa tag wann pìkyinn mpìrká dirbá ri wu tag níng, ku sa tag wann pìkyinnyí, barà ku tìr bí Titus á byaryí ni níng.

7 Pìkyinnyí na tag fig íri jirà yi myàng Titus níng bàna, ama kwonn ma barà ku dinya sig yi rag níng dang gbam hing ku pìkyinn. Ku dinya hing yi barà níng ri sa àtùtwài aning myàng mì, ma barà níng ri bai pìkyinn á jir shinnmí ni, ma barà níng ri kà numí. Mì ri fig àjwár wàni.

8 Wasikamí zyun-à n ba ya sig níng wà jijag níng, barà n fig big rag wasika-à hi sa wu tàg hing níng dir níng, n kyab kàng rag ndìkà n nìm ba fig bàna. Ama tàma-à níng n myàng barà n ba sig níng sànn hing.

9 Tàma-à níng, mì ri fig àjwár. Mì ri fig fig jirà wasika-à hi sa wu tag sig níng dir níng bàna. Ama mì ri fig àjwár barà dir wu tagná sa níng vim bìr sig á bu pyirná ni. Pìkyinn bainá í Shidun sa síg nì aning sa àdòníng. To, jir wàníng, yi sa fig níng bu-à bibai bàna.

10 Pìkyinn bai zyun-à Shidun ma sa síg nì, má sa mpir aku vim bìr á bu pyirwá ni, jirà a Shidun pinn zu ku. Pìkyinn bai zyun-à Shidun ma sa síg nì, í bu átai bàna. Ama pìkyinn bai zyun-à Shidun ma sa fig nì bàna, ri gbar bí kì.

11 Aning myàng barà pìkyinn bai-à Shidun sa sig níng bai sig níng, sinn kà sig níng áyau gbìb nsàn. Ning ri sa rag swàm ma kyinn nzyun. Ning ri

sa àtùtwài jirà aning dang pinn zu shinn ná. Ning dù sig kyinn á jir bu-à sa sig áyauná ni. Ning ri shà Shìdun. Ning ri sa àtùtwài jirà aning jùn kwonn ma mì. Ning ri zìm aning sa bu òsàn. Ning ri zìm aning wab tàg mpìr-à sa sig bu-à bibai níng. Ayau bu-à níng ni, ning zu rìghing áyau laifi.

¹² Kó barà ò ri ba dwim ya sig ning wasika níng, ò ba fig jir shinn mpìr-à sa sig bu bibai-à níng bàna. N ba fig jir shinn àsàn-à big sa sig ku bu bibai-à níng bàna tinn. N ba sig jirà aning yì barà ning ri zìm yì á pyànn Shìdun ni.

¹³ Jir wàníng í bu-à sa pìkyinnyí gbam hing wàni.

Iri jirà pìkyinnyí gbam sig níng bàna, ama kwonn ma barà yì myàng Titus fig sig àjwár níng, yì má, yì fig hing àjwár tinn. Ku dinya yì barà ning sa, ku wor fig rag awor bàna.

¹⁴ N yan ning á pyànnwá ni rag ning sànn hing. Ning ya fig mì zunái bàna. Barà bu-à yì ri dinya ning bidim pár í àjai níng, í barà bu-à yì ri dinya Titus á shinn ná ni, í àjai tinn.

¹⁵ Ku ri kyab pànn barà ning ri shà sig ku, n pànn sig ku vù pyàna, mi ri wib jìrwá, kwonn ma barà ning ri sinn kàng sig ku àràg í mpìr ùwài níng. Jir wàníng ku ri zìm swàb kà ning wàni.

¹⁶ Mì ri fig àjwár wàni, jir kai bàna ning kinn hing barà má sinn pìkyinmí á òrná ni.

8

Bulus Tàg Mpìrká Barà Bá Ya Vù

¹ Wunzàyí big, yì ri zìm aning yì àsàn-à Shìdun sa ya sig mpìrká ri bàg Yesu mà Makidoniya.

² Big wa shwìn ùwài nímá. Ama bidim pár pìkyinnbá ri fig àjwár wàni. Kó barà big í mpìr ashi níng, big ri ya vù wàni.

³ N yì hing big ya sig bu-à gbambá fòr sig. Bu-à big ya sig níng, kab wà gbambá fòr sig. Big ya sig ma pìkyinn òzyun, mpìr du kà fig big ni ma gbam bàna.

⁴ Big vig yì rag ayi ya big pyù tinn jirà abig sa shang mpìrká bu Shìdun mà Yahudiya.

⁵ Big sa bu-à kab wà barà yì ri kyab rag bá sa. Big ya jag ma shinnbá á byar Shìdun. I wà big ya shinnbá á byaryí ni, àràg barà Shìdun zìm sig.

⁶ Barà Titus í àsàn-à sa jag sig swàm bu ya-à níng, í bu-à sa yì vig ku rag aku yag mà byarná ni, ma aku sa bànn rìg swàm-à níng.

⁷ Ning kab sig ni mpìrká bidim pár áyau bu káníng ni, àràg pìkyinn bir, ma jir Shìdun dang, ma yar, ma àtùtwài-à ning ri sa wà ná sa shang mpìr, ma barà ning ri zìm yì wàni níng. Jir wàníng, yì ri zìm aning kab kó ni áyau swàm bu ya-à níng ni tinn.

⁸ Mì ri dù kà fig ning ma gbam rag aning sa àdòníng bàna. Ama mì ri tìya ning barà mpìrká káhi ri sa àtùtwài mì ri ya vù, àjirà ò yì wà na shi sig ma azim àjai.

⁹ Ning yì hing àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ku shi sig ma kó kai bidim pár, ama ku bì sinn kàng shinnwá bu ayànn báí ayànn kwinn á jir shinn ná ni, jirà aning òg kó kai bidim pár jir shinn barà ku kàng sig bu ayànn báí ayànn kwinn níng.

10 Wàníng í bu-à ò myàng sàns sig aning sa. Aning sa vinn swàm bu ya-à ning ri kà sig ji-à ri níng. Níng í àsàinká ya jag sig bu-à níng. Níng sa sig àtùtwài jirà aning ya vù.

11 Aning sa àtùtwài ma aning sa vinn rig swàm-à níng àràg barà ning ri kà jag sig ma àtùtwài níng. Aning ya bu-à gbamná ma fòr.

12 Wà mpír ma ri sa àtùtwài bu ya, Shìdun má zìg bu yawá hi, jir kai bàna ku ri ya bu-à gbamwá fòr sig. Shìdun má dang fig rag aku ya bu-à gbamwá fòr fig bàna níng bàna.

13 N dang fig rag aning ya bu-à gbamná fòr fig bàna níng, bàna, jirà kada mpìrká zyun-à ning ya sig big níng abig dig kab ning, ma aning shi bigná vù átai bàna. Mpìrká ká wun kwonn sig titi níng, màg hing big àràg barà big ri zìm.

14 Ama mì ri zìm aning dig gáfinn ábibir. Barà tàma-à níng ning shi sig ma bu ùwài nímá níng, aning ya ká bàna ma kàhi, àjirà àyún-à na bàna ma kàhi wà ba shi sig ma kàhi, bá ya ning tinn, jirà kó kai bidim pár aku shi ábibir.

15 Àràg barà jir Shìdun dang sig rag, “Mpìrká ká wun kwonn sig ùwài níng, dà kàng ya fig big kab gham bàna. Mpìrká ká wun kwonn sig titi níng, màg hing big àràg barà big ri zìm.”

Big Swam Yag Titus Mà Korinti

16 Mì ri sa Shìdun ísoko barà ku sa Titus ri kyab ning àràg barà mì ri kyab ning níng.

17 Iri jir wà Titus zìm sig avigyí níng bàna, ama ku ri sa àtùtwài barà kwá bi á byarná ni.

18 Yi ri swam bi wunzàyi zyun-à mpìrká ri bàg Yesu á swannká ni kim kim ri yan ku wàni á jir shinn barà ku dang sig jir àjwár á shinn Yesu ní níng, aku bi kwonn ma Titus á byarná ni.

19 Iri wàníng bàna má, mpìrká ri bàg Yesu á swannká ni kim kim shig zu sig ku aku kyann kwonn ma yi barà yá zìg yag bu-à ning ri kwonn má ya mpìrká á Yahudiya, jirà a mpìrká swam yan Shinn Luyí, ma jirà ayi tàg rag yi ri zìm yá sa shang mpír káníng ma kyinn ízyun.

20 Yi ri sa fig bu barà mpìrká má swau yi á shinn bu ya-à yi ri zìg yag á byar mpír ashiká ni níng bàna.

21 A kyinnyí ni yi ri zìm ayi sa kó kai ábibir. Yá sa fig íri wà barà Shinn Luyí ri myàng yi níng bàna, ama kwonn ma barà mpìrká abig myàng yi rag yi ri sa bu-à òsàn.

22 Yi ri swam bi wunzàyi zyun, aku bi kwonn ma big. Yi màg màg fig hing ku kàun nínànn nímá, n myàng hing barà ku ri sa àtùtwài jirà aku sa shang mpìrká. Ku ri zìm jirná wàni, barà ku fig sig tainá níng, í bu-à sa ku ri sa àtùtwài wàni barà kwá sa shang ning.

23 Bu Titus, ku í ayor swàmmí zyun-à yi ma ku sa sig swàm í zyun, jirà ayi sa shang ning. Wunzàyi big ká má bi kwonn ma ku níng, í àgbam mpìrká ri bàg Yesu swam bi sig big ni. Mpìrká ri myàng Kristi barà ku í mpír ùwài á dò shinnbá ni.

24 Aning tiya big rag ning ri zìm big, àjirà mpìrká ri bàg Yesu á finn swannká ni kim kim abig yi rag àshí-à yi ri gbar á shinn ná ni níng, í àjai.

9

Ayi Shi Mpírká Ri Ya Vù

¹ Jir bu ya-à yá ya mpír ashiká bu Shìdun níng, í bu-à má ba dinya fig níng àdinya bàna.

² N yì hing wà ning ri sa àtùtwài barà ná sa shang mpír ashiká. Mì ri gbar ya mpírká á Makidoniya àshí á shinn ná ni rag tun daka ji-à ri níng níng mpírká mà Akaya ning ri zìm aning sa shang mpír ashiká. Atùtwàinà ning ri sa níng, gbar bi mpírká kádà barà bá sa shang mpír ashiká tinn.

³ Mì ri swam bi wunzà yì big á byarná ni, jirà àshí-à yì gbar sig á shinn ná ni níng, aku shi ìnsáng bàna. Aning sa àràg barà ù dang sig rag ná sa shang mpír ashiká níng,

⁴ jirà wà mpírká mà Makidoniya ma bi kwonn hing ma mì, abig bi òg àràg barà ù dinya sig big níng, jirà a zunái pànn ning bàna, ma aku pànn mì bàna tinn, jir kai bàna mì ri yan kyinn ná.

⁵ N swam bi sig wunzà káníng abig bi jág mì ni á byarná ni àjirà abig pànn bab bu-à níng dang sig rag ná ya níng, àjirà sai-à ù rag ù fòr bi níng, níng kwonn kinn rìghing, ma aning tàg rag ning ya sig ma kyinn ná, í mpír dù kà fíg ning ni ma gbam bàna.

⁶ Aning kyab barà mpír ma tàg sig yìr bu á jinn ni, wà kwa tàg màg gban sig ma kàhi, kwá òg títi nímá, wà kwa tàg sig ùwài nímá kwá òg ùwài nímá tinn.

⁷ Kó ni aku ya àràg barà kyinnwá ri zìm, kada aku dang rag, ku nìm yì nímá bàna. Kada aku sa àràg big dù kà sig ku ma gbam bàna. Shìdun ri zìm mpír-à ma ya vù ma kyinn àjwár.

⁸ Shìdun shi sig ma gbam-à kwá ya níng wà kab barà ning ri zìm, jirà bu zyun aku jànn ning bàna, ma aning ya vù á shinn swàm sèsàn bidìm pàr.

⁹ Àràg barà big ba sig rag:

“Ku ri pù finn vùwá á byar mpír ashiká ni.

Asànwá í bu-à má vinn fig ávinn bàna.”

¹⁰ Shìdun àsàin-à ri ya anam bu swai bu, mi ri ya mpír buju níng, kwá ya níng swai bu bidìm pàr. Ku í àsàin-à má sa wài bujuná má byann wàni, á jir vù bu yana ni.

¹¹ Kwá ya níng kó kai bidìm pàr, jirà aning pù finn vù wàni kó ákaun. Bu ya-à níng ya sig yì rag ayi ya yag mpír ashiká níng, má sa mpírká nìnànn nímá má sa Shìdun ísoko á jir shinn ná ni.

¹² Bu ya-à níng ri ya níng, íri jir wà má sa shang mpír ashiká bu Shìdun bàna, ama má gbar bi mpírká nìnànn nímá má sa ya Shìdun ísoko wàni.

¹³ Vù bu ya-à níng ya sig níng, má tìya mpírká rag ning ri bàg Kristi. Mpírká nìnànn nímá má swam yan Shìdun á jir barà ning tàg sig rag níng bìr hing pikyinn á jir àjwár Kristi ni, mi ri wib. Bá swam yan Shìdun á jir barà ning pù finn sig vùná á byarhá ni ma mpírká kádà.

¹⁴ Bá zìm ning wàni má vig ya níng Shìdun dò jir shinn barà ku sa níng pù finn sig vùná níng.

¹⁵ Shìdun aku shi í bu-à mpírká má sa ku ísoko, á dò shinn bu-à ku ya sig yì wà nuyí fòr fig barà yá dang sar bàna níng.

10

Bulus Dang Pinn Zu Swàmwá

¹ Mì Bulus ma shinnmí, mì ri vig ning bu zyun. Mpirká ri dang rag mì í mpir wib wà ma shi sig mà byarná ni, ama wà ma bàna mà byarná ni, big rag mì í mpir yipyàr. Mì ri vig ning á dò jir shinn àsàn Kristi ma pikyinn ajunwá,

² kada aning sa bu barà má sa ning yipyàr á sai-à ma bi hing bàna. N yì hing má sa yipyàr ma mpirká ri dang rag yi ri sa swàm bu dunyaru, í bu Kristi bàna níng.

³ Kó barà yi shi sig á dunyaru níng, ama yi ri nu fig kànnýí àràg barà mpirká kádà á dunyaru ri nu níng bàna.

⁴ Buká yi ri nu kànn ma kàhi níng, í sau ma kafai zyun-à mpirká ri myàng níng bàna. Bu-à yi ri nu kànn ma kàhi níng í gbam Shìdun. Gbam-à níng í bu-à yi ri wab gbànn byar-à Shaitan ri shi níng ma kàhi.

⁵ Yi ri dang tir mpirká ká ri kan dim mpirká barà bá yi Shìdun, kwonn ma ká ri gbar dù shinn á pyànn Shìdun. Yi ri gbar bi pikyinn mpirká jirà abig wib Kristi.

⁶ Wà ning ma ri wib kyann jir Kristi wàni, í wà yá wab tag mpirká áyauná ni ká ri wib fig jírwa bàna níng.

⁷ Aning kyab bu-à á pyànn ná ni. Wà mpir zyun ma kyab sig á kyinnwá ni rag ku í mpir Kristi, aku kyab rag yi má yi mpir Kristi tinn.

⁸ Shinn Luyí Yesu Kristi ya sig yi gbam á shinn ná ni. Ku ya fig yi jirà ayi sa bai ning bàna, ama í jirà ayi gbar dù nann zu ning á wai. Kó barà ò ri gbar sig àshí wàni á shinn gbam-à Shìdun ya sig mì níng, zunái pànn fig mì bàna.

⁹ Kada aning kyab rag mì ri ya ning zinn á wasikaká bumí ni bàna.

¹⁰ Mpirká káhi áyauná ni dang rag wasikaká bumí zwàun hing, n gbam hing tinn, ama wà ma shi sig mà byarná ni, ò shi sig àràg ò kinn fig bu bàna, jírmi mì ri dang níng, kinn fig bu bàna tinn.

¹¹ Iri swai mpirká níng sànn sig abig yi byann wà bu-à yi ri ba á wasika-à ni níng, í bu-à yá sa wà ya shi sig mà byarná ni.

¹² Mpirká ká ri gbar àshí mì ri wànn gàb ajun, mì ri kyab rag big sànn kab sig mpirká kádà ò níng, buyí yi ri sa fig àdòning bàna. Bu-à big ri sa níng í bu àning.

¹³ Buyí yá gbar fig àshí á shinn bu zyun kim ni bàna, sai yá gbar á shinn gbam zyun-à Shìdun ya sig yi jirà ayi sa swàm-à ku ya sig yi rag ayi sa. Ning mpirká á Korinti, swàm-à hi yi sa hing mà byarná ni tinn.

¹⁴ Wà ya gbar àshí rag yi shi sig ma gbam á shinn ná ni, bai fig bàna, jir kai bàna ning shi sig áyau byarká Shìdun ya sig yi jirà ayi sa swàmwá màhàn.

¹⁵ Ashiyí yi ri gbar níng, yi ri gbar wam zu fig àshíyí á byar-à sànn sig ayi gbar tib bàna. Swàm-à mpirká káhi ma sa sig ni, yi ri gbar fig àshí rag í yi sa sig ni bàna. Bu-à yi ri sinn kyinn àni bàna, yi ri zim á pikyinn birná swàb kà yag mà pyànn, ma a swàmýí swàb kà yag mà pyànn tinn.

¹⁶ I wà yá dang jir Kristi mà agunn jànnká mà pyànn níng ni. Yá gbar fig àshí á shinn swàm-à mpir sa sig á byar-à Shìdun ya sig ku, má rag í yi sa sig ni níng bàna.

¹⁷ Big ba sig á tarkada Shìdun ni rag, “Kada mpir aku swam yan shinnwá bàna, sai aku swam yan Shìdun.”

18 Mpìr-à ma yan shinnwá, Shìdun má zìm fig bàna, sai mpìr zyun-à Shìdun ma yan síg ku nì.

11

Bulus Dang Jír á Shinn Mpìrká Ri Gim Nsáng Rag Big í Yann Aswam Shìdun

1 Mì ri zìm aning sa muyar big jír-à mì ri dinya ning, àràg mì í àning. Wúshèní aning nì ma mì bàna.

2 Mì ri kyab ning wàni, àràg barà Shìdun ri kyab ning níng. Mì ri zìm aning sinn kà íri Yesu Kristi á pikyinn ná nì, àràg barà uwà sáb ri sinn kà íri wunù zyun-à kwá zìg á pikyinnwá nì, n yì fig ma wunù bàna, hár sai àyún-à kwá sìn hing ban.

3 Mì ri shàr kada a Shaitan gbar vim bìr pikyinn ná, jirà kada aning sinn kà íri pikyinn ná á byar Kristi nì bàna, àràg barà bushùwí zyun-à shì sig ma yar tonn ta kà sig Hawa áyau bu pyìr ku sa sig níng.

4 Wà mpìr zyun ma bi dinya hing ning jír zyun kim á shinn Yesu ni wà zyun-à yì dinya fig ning àdòníng bàna, ning ri zìm. Wà ba dinya ning jír zyun kim á shinn Awun Shìdun ni wà zyun-à yì dinya fig ning àdòníng bàna, ning ri zìm. Wà ba dinya ning bu zyun kim á shinn jir àjwár-à yì dinya sig ning níng, ning ri zìm. Bu-à ning ri sa níng, sànn fig bàna.

5 Amyàngmí nì, mpìrká ning ri bar big rag big í yann aswam ùwàiká bu Kristi níng, big kab fig mì bàna kó títi nímá.

6 Kó wà ma ri dang dwor fig jír bàna, ama n shì sig ma yar. Kó ákaun mì ri tiya ning rag n shì sig ma yar áyau buká mì ri sa bidìm pár.

7 Sai-à n bi dinya ning jír àjwár bu Shìdun níng, n yàn fig bu á vùná nì bàna. N sinn kàng sig shinnmí ásim, jirà n gbar dù nann zu ning áwai. Bu-à n sa sig níng, bai rà?

8 Sai-à mì ri sa swàm á byarná nì níng, mpìrká ká ri bàg Yesu mà agunn byar zyun kim níng, í àsàinká wa sig mì byafàn mí. Shì àràg mì ri gbar shwar bu á vùbá nì jirà n sa ya ning swàm.

9 Sai-à n shì sig mà byarná nì níng, ashi bàì sa hing mì, ama n sa shì fig ning rag aning ya mì bàna. Mpìrká ká ri bàg Yesu mà Makidoniya ya bi hing mì bu-à mì ri zìm. Barà n ri sa shì fig ning bàna níng, má sa shì fig ning á pyànn áyag bàna tinn.

10 Barà Kristi ri dang kyann jìrwá í jír àbyann níng, í barà mì má mì ri dang jír àbyann àni tinn, àràg barà mì ri dang rag mpìr má kan dim sar fig mì rag kada n gbar àshí mà jànn Akaya bàna níng.

11 Ning ri kyab rag barà n dang sig àdòníng, mì ri zìm fig ning bàna rà? Shìdun yì hing wà mì ri zìm ning.

12 Má sa swàmmí àràg barà mì ri sa tàma-à níng, àjirà kada mpìrká ri gim ñsáng, mì ri gbar àshí rag big í yann aswam Shìdun níng, abig dang rag yì ma big ri sa swàm í zyun bàna.

13 Swai mpìr káníng, big í yann aswam Shìdun àjai bàna, swàmbá big ri sa níng, big ri gim ñsáng átai, mì ri sinn kàng shinnbá àràg big í yann aswamká bu Kristi àjai.

14 Wàníng í bu mamaki bàna, jir kai bàna Shaitan ma shinnwá ku ri sinn kàng shinnwá àràg ku í wùn aswam àyar bu Shìdun.

15 Wàning í bu mamaki bàna wà yann aswamká buwá ma sinn kàng shinnbá àràg big í mpìrká ri sa swàm òsàn. Ayúnn-à wà kinn shinn bá dig kàng bu bibaiká big sa sig.

Shwin-à Bulus Wa Sig Jir Barà Ku í Wùn Aswam Kristi Níng

16 Mì ri dinya jakàng ning, kada aning kyab rag mì í àning bàna. Kó wà na kyab hing rag mì í àning, to, aning sinn kàng mì àràg í mpìr àning, ma aning fig jírmi, jirà ñ gbar àshí títi.

17 Bu-à mì ri dang níng, í Shìdun dang fig nì rag ñ dang bàna, ama mì ri dang jírmi àràg barà àning ri dang, mì ri gbar àshí.

18 Barà mpìrká ninànn nímá ri gbar àshí áshinn swàm bá zyun-à í swàm Shìdun bàna níng, mì má, má gbar àshí tinn.

19 Níng í mpìrká shi sig ma yar, ama bu-à sa níng ri bàg jír-à mpìr àningká ri dang níng í jir kai rà?

20 Wà mpìr ma var níng, kó wà kwa lir ji ning, kó wà kwa tonn gban ning, kó wà kwa sinn kàng ning àràg ning kinn fig bu bàna, kó wà kwa dab ning, ama bidim pár níng ri sa muyar.

21 Níng ri myàng rag í bu zunái barà ñ sa fig ning àdòning bàna níng rà?

Má sa àràg mì í àning, má gbar àshí áshinn buká mpìrká ri gbar àshí ma kàhi níng tinn.

22 Wà big má í mpìr Ibraniyawaká, mì má mì í mpìr Ibraniyawa tinn. Wà big má í mpìr Israilaká, mì má mì í mpìr Israila tinn. Wà big má í swai Ibrahim, mì má mì í swai Ibrahim tinn.

23 Wà big má í fàuká bu Kristi, ñ kab hing big shu fàu Kristi. Mì ri dang àdòning, shi àràg shinnmí vinn rìghing. N sa kab sig big swàm ini. Mpìrká pànn kíg mì kíg kíg. Big dab mì gbar dab dab. Kàun ninànn nímá mpìrká ri zim abig gban rig mì.

24 Yahudawaká dab mì ashor jànn ñzyun nìm dipyànà. Big ri sa kyann mì àdòning hár kàun swana.

25 Kàun sara mpìr àgbamká mà Roma dab mì dab dab. Kàun zyun big ta mì ma abàn ta ta, big ri zim abig gban mì. Kàun bar sara ñ kà á kòr, kòrká mì ri kà áni níng sib kà wann á zàpìr-à ni. Ayúnn kà, fi sùr í barà mì ri wann á zàpìr hár byar kyàr.

26 N kyann hing kyonn wani, níngká swann wann dà hing mì, ñ wa hing shwin á wù mpìr ajwúká ni, mpìrká mà swannmí ni gban rig dà hing mì, mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng big gban rig dà hing mì, mpìrká á finn swannká ni gban rig dà hing mì. Dà sig títi nímá ñ wu rig dà hing mà awúnn-à ni. Gbànn yor swann wann dà hing mì. Mpìrká ká ri dang átai rag big ri bàg Yesu níng, big gban rig dà hing mì tinn.

27 N sa hing swàm wani, ñ wa hing shwin á swammí ni, ñ na fig aná bàna. Amor ma ajor zàpìr gban hing mì, ashi buju ri sa kyann mì. Wàu tag mì, ñ bàna ma jà-à má bir á dir.

28 Buká káhi ñ dang fig bàna. Su ma su mì ri kyab pànn mpìrká ri bàg Yesu mà swannká ni kim kim, mì ri wor wani.

29 Wà mpìr zyun ma ri wu tag dir á pìkyinn birwá ni, pìkyinnmí ri fig fig àjwár bàna. Wà mpìr zyun ma kù kà hing áyau bu pyir sa, ri wa mì wani.

30 Wà má í bu àshí gbar, má gbar á shinn barà gbammí fòr fig bu zyun bàna níng.

³¹ Shìdun ta Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig í bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn níng, ku yì hing wà bu-à mì ri dang níng, mì ri dang fig jír àmyànn bàna.

³² Sai-à ò shi sig mà Dimashka, gwamna zyun-à shi sig á mìr bar kùr zyun-à zinnwá í Aretis níng, sinn kà mpìrká rag abig sar gag dim nu nkyun finn swann Dimashka, àjirà abig pànn mì.

³³ Ama mpìrká sinn kà mì á gágsàg n dù wann bi mì á pùr kinn-à ni. I byar-à ò shàr kyag zu rig á vùwá ni.

12

Bulus Dang La-à Ku La Sig

¹ Má gbar àshí, kó barà í swàm àning wà mpìr aku gbar àshí níng. Má dinya ning la-à ò la sig, bar buká Shinn Luyí tiya sig mì.

² N yì hing wunù zyun ri bàg Yesu, Shìdun zig nann zu yag ku mà wai á jì dwib agban yinaká wam zu yag sig bó ni. N yì fig wà kó big zig yag kwonn sig ma òr wá, kó ku la sig íri la bàna. Ama íri Shìdun yì sig íni.

³ Mì ri dang jakàng jír-à níng, mpìr-à níng ò yì hing big zig yag sig ku mà wai mà byar àjwár. N yì fig wà kó big zig yag kwonn sig ku ma òr wá, kó ku la sig la, ò yì fig bàna. Shìdun í àsàin-à yì sig.

⁴ Sai-à ku shi sig mà byar-à níng hi níng, ku fig hing jír ká zyun-à mpìrká á dunyarú má fig fig bàna, bá dang yì sar fig bàna tinn.

⁵ Má gbar àshí áshinn mpìr-à níng ni, má gbar fig àshí jir shinnmí bàna, ama má gbar àshí jir barà gbammí fòr fig bàna níng.

⁶ Kó wà ma ri zìm ò gbar àshí, má shi fig àràg í àning bàna, jir kai bàna jír mí ma dang í jír àjai. Ama má gbar fig àshí áshinn la-à ò la sig níng ni bàna, jir kai bàna ò zìm fig mpìrká abig kyab rag ò kab sig buká big myàng ò sa sig, ma jír ká big fig ò dang sig níng bàna.

⁷ Shìdun ya sig mì dor zyun àràg í sí ri twib mì ni, jirà kada ò gbar àshí áshinn bu ùwàiká Shìdun tiya sig mì á lamí ni níng bàna. Dor-à hi ri wa mì àràg í wùn aswam Shaitan ri dáb mì ni.

⁸ Kàun sara ò vig Shinn Luyí á shinn dor-à ò sig sig mì níng, jirà aku zìg zu rig dor-à hi.

⁹ Ku dinya mì rag, àsànwá màg gban hing mì, jir kai bàna wà òr mpìr zyun ma gban fig bàna í byar-à mpìrká má myàng gbamwá màhàn. Jir wàning, kó barà òr mímí gban fig bàna níng, mì ri fig àjwár, jirà ò òr gban á byar Kristi.

¹⁰ Ajir shinn Kristi ni, mì ri fig àjwár sai-à òr mímí ma gban fig bàna, ma wà mpìrká ma swau mì, ma wà ma bàna ma bu, ma wà ba ya mì shwìn, ma wà bu asàrká ma òr mì, jir kai bàna sai-à ma bàna ma gban, Shìdun ri ya mì gban.

Bulus Kyab Mpìrká Bu Yesu Mà Korinti

¹¹ Mì ri dang jír àràg mì í àning. Ning í àsàinká sinn kà sig mì ò dang àdòning. Sànn sig ning nimm má gbár ò àshí áshinnmí ni. Kó barà ò kinn fig bu bàna níng, mpìrká ning ri bar big rag big í yann aswam ùwàiká bu Shìdun níng, big kab fig mì bàna.

¹² N tib wann sig pìkyinnmí á sai-à ò sa sig swàm á byarná ni, ning myàng hing bu mamaki kim kim, ká tàg sig gban Shìdun, wàning í buká tàg sig rag, mì í wùn aswam Yesu àjai.

¹³ Gbìb-à ò myàng ning rag ning fòr fig mpìrká kádà ká ri bàg Yesu bàna níng, í gbìb-à wà áni rà? Bu-à sa ning dang àdòníng í jirà ò sa shi fig ning rag aning ya mì bu bàna níng rà? To wà má í jir kàhi, aning yafa ya mì.

¹⁴ Mì ri zìm ò bi á byarná ni wà wa sara. Má sa shi fig ning bàna, jir kai bàna mì ri zìm fig bàiná bàna. Ama bu-à mì ri zìm bàna, í ning. Yanká má yàn ya fig tabá bu zyun bàna, ama taká í àsàinká má yàn ya yanká bu.

¹⁵ Má fig àjwár má sa yam kifinn rig bu-à ò shi sig ma kàhi, má ya shinmí jirà ò sa shang ning. Ná zìm mì títì nímá dò jirà mì ri zìm ning wàni níng rà?

¹⁶ Ná zìm rag ò zìg fig bu zyun á vùná ni jir swàmmí bàna. Ama mpìrká káhi má dang rag mì ri twor ayàr, buká mì ri dang níng mì ri gim ya ning òsàng, jirà aning sa ya mì bu.

¹⁷ Mpìrká ò swam yag sig mà byarná ni níng, big lir ji hing ning rà?

¹⁸ N vig Titus rag aku bi á byarná ni, ò swam bi kwonn sig ma wunzàyi zyun-à ri bàg Yesu níng tinn. Wà Titus bi á byarná ni níng, ku lir ji hing ning rà? Yi ma Titus ri sa swàmýí í swàm òzyun. Bu-à ma kyab á kyinnmí ni, í bu-à ku ri kyab tinn.

¹⁹ Wunzàmí big, kó ning ri kyab rag yi ri zìm ayi dìg ya shinnyí bu á byarná ni rà? I àdòníng bàna. Shìdun yi hing kyinnyí. Yi ri dang jír àjai barà yi í mpìrká ri bàg Kristi níng. Bu-à ya sa bidim pár yi ri sa jirà ayi sa shang ning.

²⁰ Mì ri shàr kada ò rag ò bi fòr á byarná ni níng, ò bi dìg ning, ning shi fig àràg barà kyinnmí ri zìm bàna, ning myàng mì ò shi fig àràg barà kyinn ná ri zìm bàna. Mì ri shàr kada ò rag ò bi níng, ò bi dìg ning, ning ri sa yipyàr, kó akyib, kó kyinn dù, kó ajun wànn gàb, kó zìnn mpìr sa bai, kó mpìr zìnn kyann, kó shinn gbar dù nann zu, kwonn ma wà nuná ma kwonn fig í byar òzyun bàna.

²¹ Mì ri shàr kada sai-à ma bi jakàng hing á byarná ni, Shìdun aku sìn kàng mì ásim barà má fig zunáí á dò shinn ná ni bàna. Wà má àdòníng, má kig mínín áshinn mpìrká káhi áyauná ni, ká ri sa sig bu pyìr n vim bìr kàng bi fig á byar Shìdun bàna, mì ri sa àyáí mì ri sa sunu kìm kìm kwonn ma bu pyìrká kádà.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Korinti Wà Kinn Shinn

13

¹ Wàníng í bimí wà má bi rag wà wa sara. Wà jír ma dù hing, kó barà sa áni bidim pár, má sànn wà mpìrká abig fig á nu mpìr pyànà, kó sara. Wàníng í barà big ba sig áni á tarkada Shìdun ni.

² N twìb hing mpìrká ká rì sa sig bu pyìr níng byur rag abig sa rag bàna, kwonn ma mpìrká kádà. Barà tàma-à níng, ò bàna mà byarná ni níng, mì ri twìb jakàng ning byur àràg barà ò ri twìb sig ning sai-à ò ri bi á byarná ni wà wa pyànà níng, jirà àyún-à ma bi hing á byarná ni mpìr-à ma sa hing bu pyìr, ma tafinn fig ku átai bàna, má wab tag ku.

³ To, barà ning ri zìm aning yi rag, mì ri dang jír ma gbam Kristi níng, ná myàng. Ná myàng gbamwá. Kwá tafinn fig ning átai bàna.

⁴ I àjai. Kristi bàna ma gbam sai-à big kànn bàg ku mà bín-à ni níng. Gbam Shìdun í àsàin-à sa ku dù nann zu kàng ma yonki. Yi má yi bàna

ma gbam àràng barà Kristi ri shi sig. Ama yá shi kwonn ma Kristi sai-à ya bi wà yá tàg ning bu, gbam Shìdun má shi kwonn ma yi.

⁵ Anìng màg màg fig shinn ná ma anìng myàng wà na shi sig ma pìkyinn bir. Ning yì hìng rag Yesu shi sig á pìkyinn ná ni rà? Wà na yì fig bàna, to, kàhì sái wà ning ma ri dánh átai rag ning í bu Kristi.

⁶ N yì hìng rag, ning yì hìng wà Kristi shi sig á pìkyinnyí ni. Wà na yì fig bàna, to, kàhì ning yì fig bu zyun bàna.

⁷ Yi ri vig Shìdun rag, kada anìng sa bu-à bibai bàna. I jirà mpìrká abig myàng barà swàmýí zu sig shinn níng bàna. Ama í jirà anìng sa bu-à òsàn, kó barà big ri myàng yi àràng yi kinn fig bu bàna níng.

⁸ Yá sa sar fig bu-à má sa bai jir àjwár bàna. Ama yá sa bu-à má sa jir àjwár má yag mà pyànn.

⁹ Yi ri fig àjwár wà ya bàna ma gbam, bigná na shi sig ma gbam. Yi ri vig Shìdun jirà anìng shi swàb kà kyann shu òsàn.

¹⁰ Wáníng í bu-à sa mì ri ba ya ning bu-à níng, barà ò bàna mà byarná ni níng, jirà àyún-à ma bi hìng, kada aku shi bu-à ma wab tag ning ma gbam-à Shinn Luyí ya sig mì níng bàna. Gbam-à ku ya sig mì níng í jirà ò gbar dù nann zu ning áwai, ku ya fíg mì jirà ò gbar kàng ning ásim bàna.

¹¹ To, wunzámí big anìng shi òsàn, sai àyún zyun. Anìng shi shu òsàn, anìng fig bu-à ma vig níng, anìng ngàng kwonn awun ná í byar òzyun, anìng shi shu pìkyinn na tag, Shìdun àsàin-à shi sig ma azim kwonn ma pìkyinn sa tag wann níng, má shi kwonn ma níng.

¹² Anìng bib kà bar òrná bib bib.

¹³ Mpìrká ri bàg Yesu áyág bidim pár big ri bib kà níng.

¹⁴ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi, ma azim Shìdun, kwonn ma shu ajun-à Awunwá ri sinn kwonn yi níng abig shi kwonn ma níng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà GALATIYA

Mpìrká dang kyann jir Yesu wàni á byarká ninànn nímá. Mpìrká ninànn nímá bir pikyinn áni. Mpìrká káhi ninànn nímá áyaubá ni í mpìr Yahudawaká bàna. Mpìr Yahudawaká ká zyun-à bir sig pikyinn níng, dinya mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng n rag a káníng wib doka Musa, í wà káníng má wim zu. Ama Bulus ba ya mpìrká mà Galatiya rag mpìr ma bir hing pikyinn á byar Yesu í gbìb-à kwá wim zu áni. Walai mpìr-à má wim zu á jir doka. Ama mpìr-à ma ri zim Shìdun ma ri sa átùtwài aku wib Shìdun, mpìr-à níng í mpìr-à má wim zu.

¹ Mì í Bulus wùn aswam Yesu Kristi. Mpìr jíkwinn swam bi fig mì nì bàna, ama í Yesu Kristi ma Shìdun Tawá zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni, swam bi síg mì nì.

² Yì ma mpìrká zyun-à ri bàg Yesu áyág níng, yì ri bib kà níng, níng mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Galatiya kyau kim kim.

³ Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya níng àsàn, ma abig ya níng pikyinn na tag.

⁴ Yesu Kristi wu sig jir shinn bu pyírýí jirà aku zìg zu yì áyau bu-à bibaíká zyun-à shì sig tàma-à níng á duniyarú. Shìdun Tayí zim síg nì rag aku sa àdòníng.

⁵ Mpìrká abig swam yan zinn Shìdun hár kinn kinn, aku shì àdòníng.

Jir Ajwár Shìdun í Nzyun

⁶ Mì ri sa mamaki ma níng, barà níng ri shà fim gbìb Shìdun zyun-à bar bi sig níng ma àsàn Yesu Kristi, mì ri bàg gbìb zyun kim.

⁷ Mì ri dinya níng jir àjai, jir àjwár bu Shìdun shì fig pyànà bàna. Mì ri dinya níng àdòníng, jir kai bàna mpìrká káhi ri gbar nang jànn níng. Big ri zim abig vim bir jir àjwár á shinn Yesu Kristi nì, abig dang bigbá kim.

⁸ Ama kó nìm ma í yì, kó ma í wùn aswam Shìdun mà wai, ma dinya hing níng jir Shìdun zyun kim, wà ma shì fig àràg buyí zyun-à yì dinya bab sig níng níng bàna, abig ta kà rig mpìr-à níng hí mà lu pyìr-à nì.

⁹ Barà yì rì dinya bab sig níng níng, í barà yì rì dang tàma-à níng. Wà mpìr ma dinya níng jir àjwár Shìdun zyun kim, ma shì fig àràg zyun-à níng fig sig níng bàna, abig ta kà rig mpìr-à níng hí á lu pyìr-à nì.

¹⁰ Tàma-à níng, mì ri zim nì sa bu-à mpìrká ri zim rà, kó bu-à Shìdun ri zim rà? Wà n nìm ma rag, n shì n sa bu-à mpìrká ri zim, n nìm má shì fig fàu Kristi bàna.

Barà Bulus Kàng Wùn Aswam Shìdun

¹¹ Wunzámí big, mì ri zim aning yì rag jir àjwár-à mì ri dang níng, mì ri dang fig jir mpìr jíkwinn bàna.

¹² N zìg fig á vù mpìr zyun nì bàna, mpìr zyun tàg fig mì nì bàna tinn. Ama í Yesu Kristi ya síg mì nì jir àjwár-à níng.

¹³ Big dinya sig níng barà n rì shì sig á doka bu Yahudawaká ni, barà n rì ya sig mpìrká ri bàg Yesu shwìn hár mì ri zim nì gban big, jirà kada kó nì aku bàg rag Yesu bàna.

14 Ayau gbib barà Yahudawaká ri wib Shìdun, ò rì shi síg nì mà pyànn jàumí big. N rì wib hing sù bu yàkúyí big ma gbam wàni.

15 Ama Shìdun ma àsànwá, ku shìg zu sig mì tunn sai-à big mà fig ma mì bàna, n bar sig mì jirà ñ sa swàmwá.

16 Ku tiya byann rìghing mì wùnwá àjirà ñ dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár á shinnwá ni. Mì ri yag fig mà byar mpìr zyun ni, jirà aku tàg mì yar bàna.

17 N yag fig mà Urushalima, n yàn fig mpìrká zyun-à shi jag síg mì nì yann aswamká bu Yesu Kristi níng rag abig tàg mì bu bàna. Ama ò yag sig mà Arabiya, í wà ò kàng bi á finn swann Dimashka.

18 Asim ji sara ò yag mà Urushalima àjirà ñ bib byann jír zyun á byar Bitrus. N shi ma ku màhàn hár su dwib agban swana.

19 N myàng fig yann aswamká kádà níng mà byar-à níng hi bàna, sái Yakubu wunzà Shinn Luyí.

20 Bu-à mì ri ba ya níng níng, Shìdun má, ku yì hing mì ri gim fig òsáng bàna.

21 A byar-à níng hi, ò yag mà jànn Suriya ma Kilikiya.

22 A sai-à níng hi, mpìrká zyun-à ri bàg Yesu kyau kim kim mà jànn Yahudiya, big myàng fig ma mì zu ma zu bàna.

23 Big yì sig íri bu-à mpìrká káhi rì dang jír á shinnmí ni n rag, mì zyun-à ri ya mpìrká ri bàg Yesu shwìn-à níng, tàma-à níng mì ri dang rag jir Yesu zyun-à ò rì zìm ñ sa bai níng.

24 A byar-à níng hi big swam yan Shìdun á jir shinnmí ni.

2

Yann Aswamká Bu Shìdun Pànn Bulus Vù Pyàna

1 A ji dwib agban yina ká wam zu sig bó níng, ò kàng yag kàng mà Urushalima kwonn ma Barnabas, ò zig kwonn ma Titus í zyun tinn.

2 N yag sig, jir kai bàna Shìdun tiya sig mì rag ñ yag. N yag dinya yann aswam Yesu big, big awínbá ni jír á shinn jir àjwár zyun-à mì ri dinya kyann mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. N zìm fig swàmmí zyun-à ò rì sa sig, kó wà mì ri sa tàma-à níng aku bai átai bàna.

3 Jàumí Titus zyun-à yi ma ku ri shi zyun níng, kó barà ku í mpìr Helena níng, big bàg fig ku ma gbam rag aku kyag jurwá bàna,

4 kó barà mpìrká káhi ri zìm aku kyag jurwá níng. Mpìr káníng hi sa shi shirag big í mpìr Yesu, ama big ri kwonn shinnbá ma yi jirà abig wonn myàng bu-à yi ri sa. Big ri zìm abig yi bu-à sa yiká yi ri bàg Yesu Kristi níng, yi ri zìm fig ayi bàg doka bu Yahudawaká bàna.

5 Yi ya fig big pyù kó títi nímá bàna, jir kai bàna yi zìm fig abig vim bìr jir àjwár á gbib zyun kim bàna. Wàníng nìm má sa ná nang jànn rig.

6 Mpìrká zyun-à mpìrká káhi ri myàng rag big í bu zyun níng, á byarmí ni mì ri myàng big fòr fig bu zyun bàna. Shìdun ri myàng fig mpìr zyun kab zyun á yizuwá ni bàna. To, mpìr àgbam káníng swàb kà ya fig mì bu zyun á jir àjwár-à mì ri dang níng ni bàna.

7 Ama big myàng hing barà Shìdun ya sig mì swàm wà ñ dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká bàna níng, jir àjwár àràg barà ku ya sig Bitrus swàm a wàníng dinya mpìr Yahudawaká.

8 I gbam Shìdun sinn kà sig mì nì, ñ dinya mpìrká zyun-à big í Yahudawaká bàna, jir àjwár àràg barà gbam Shìdun sinn kà sig Bitrus aku dinya mpìr Yahudawaká.

9 Yakubu ma Bitrus ma Yohanna ká mpìrká ri myàng big àràg big shi sig nì àgbamkà níng, big myàng yì hing wà í Shìdun ya sig mì nì swàm-à níng. Big zìm hing wà ayi sa swàm-à níng, hár big nàm kwonn vùbá ma yi ma Barnabas tinn. Big zìm hing wà ayi sa swàm áyau mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ama bigbá bá sa swàm mà byar mpìr Yahudawaká.

10 Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm ayi kyab pànn kyann mpìr ashiká. Wàníng í bu-à kó mì má, mì ri zìm ñ sa.

Bulus Yan Ta Bitrus Mà Antakiya

11 Barà Bitrus yag fòr mà Antakiya, ñ yan ta ku áyau bir mpìrká ni, jir kai bàna ku sa sig bu-à sànn fig bàna.

12 Ku rii ji buju ma mpìrká big í Yahudawaká bàna. A byar-à níng hi, sái Yakubu swam yag Yahudawaká màhàn, barà big yag fòr àdòning, Bitrus ngàng wà kwá ji rag buju ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ku ri shàr zinn Yahudawaká zyun-à dang rag abig kyag mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna jur.

13 Mpìr Yahudawaká káhi kà mi ri shàr zinn àràg barà Bitrus ri shàr níng. Hár big sa n gbar ta kà Barnabas áyau zinn shàr-à níng ni, ku yì fig rag bu-à ku ri sa bàna.

14 Barà ñ myàng big ri kyann fig kyonnbá ábibir àràg barà jir Shìdun dinya sig yì ayi sa níng bàna níng, á byar-à níng hi, ñ dinya Bitrus á pyànnbá ni n rag, “Wà wù zyun-à wù í mpìr Yahudiya, wù ri sa bu àràg í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, sáshinn wá dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna abig sa àràg barà yi mpìr Yahudawaká ri sa rà?”

Doka Yahudawaká Má Pinn Zu Fig Mpìrká á Bu Pyirbá Ni Bàna

15 Ajai yi mpìr Yahudawaká, yi shi fig àràg í mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, bigkà zyun-à big í mpìr bu pyir níng.

16 Ama yi yì hing wà kó mpìr ñzyun má wìm zu fig á dò jir shinn doka ku ri bàg níng bàna. Ama bu-à mpìr má sa bàna, aku bir pikyinnwá á byar Yesu Kristi, í wà kwá shi mpìr ñsàn á pyànn Shìdun. Yi bir hing pikyinnnyí á byar Kristi àjirà Shìdun aku myàng yì í mpìrká sàsàn á pyànnwà ni. Mpìr má wìm zu fig á jir shinn doka wib bàna.

17 Wà ya dang rag Shìdun ri zìm yi jirà yi jùn kwonn sig ma Kristi, ama ba myàng hing rag, yi í mpìr bu pyir, wàníng tàg sig rag í Kristi sinn kà sig yi nì ayi sa bu pyir rà? Ai bàna.

18 Wà ma dang rag, “Doka wib má pinn zu fig yi bàna,” ama ma bi jakàng má dinya ning rag, “Doka wib má pinn zu yi,” má shi àràg mpìr-à dab gbànn rìg tonnwa, n bi mi jakàng. Wà ma sa hing àdòning, má shi àràg mì ri wib fig doka bàna.

19 N sinn fig rag gbammí á byar doka bàna, ñ sa sig àdòning jirà ñ shi mpìr sàsàn á pyànn Shìdun.

20 Barà big dab bàg gbam sig Yesu Kristi mà atàm bín-à ni níng, shi sig àràg ñ wu kwonn sig ma ku. Tàma-à níng ñ shi fig rag ma shinnmí bàna. Yonki Kristi shi sig nì á òrmí ni. Yonki-à ñ shi sig ma kàhi tàma-à níng, í jirà ñ bir sig pikyinnmí á byar wùn Shìdun zyun-à zìm sig mì, n ya sig yonkiwá á dò jir shinnmí ni.

²¹ Barà Shidun pinn zu síg yi jir shinn àsànwá níng, n màmm jànn fig bàna. Ku pinn zu fíg yi dò jir shinn àsànyí bàna. Wà mpir nìm ma shi mpir Shidun á jir shinn doka wib, wàníng nìm má tàg rag ki-à Yesu wu sig níng, ku wu sig átai.

3

Shidun Ri Pinn Zu Mpirká Jir Shinn Pikyinn Birbá, í Jir Shinn Doka Bàg Bàna

¹ Ning mpirká á Galatiya ningká ning bàna ma yar níng, í ni tonn gban sig ning í ní rà? Ning zyun-à big dinya kyàr vinn rìghing ning tai á shinn Yesu Kristi, barà big dab bàg gban ku mà atàm bìn-à ni.

² Mi ri zìm ní bib ning abib nízyun, ning díg sig Awun Shidun jir shinn doka bàg rà, kó í jirà ning bir sig pikyinn ná á jir àjwár zyun-à ning fig sig rà?

³ Ning í àning rà? Awun Shidun í àsàin-à sinn kà sig ning á gbìb Shidun, ama tàma-à níng ning ri zìm aning shi rag ma shinn ná rà?

⁴ Shwìn-à ning wa sig níng, ning wa sig átai rà? Ai má shi fig átai bàna.

⁵ Shidun ya sig ning Awunwá ma gban swàm bu mamaki, jirà ning bàg sig doka níng rà, kó í jirà ning fig sig jir àjwár n bir sig pikyinn ná áni níng rà?

⁶ Aning myàng bu-à jir Shidun dang sig á shinn Ibrahim, n rag: “Barà ku bir sig pikyinnwá níng, Shidun sinn sig ku í mpir kyikyàr.”

⁷ Mi ri zìm aning yì rag mpirká zyun-à bir sig pikyinnbá níng, bá bar yann Ibrahim.

⁸ Jir Shidun dang hing daka á ninonn, n rag, Shidun má jùn kwonn ma mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna, á jir shinn pikyinn birbá á byarwá ni. Jir Shidun dinya Ibrahim jir àjwár n rag, “A jir shinnwú ní má sa sànn ya mpirká bidim pár á jànn-à ni.”

⁹ Ibrahim bir sig pikyinnwá á jir Shidun, í wà Shidun sa sànn ya ku. Mpir-à ma bir hing pikyinnwá, Shidun má sa sànn ya ku tinn.

¹⁰ Mpir-à ma bir sig pikyinnwá á byar doka bàg, Shidun má ya ku nài ya, jir kai bàna jir Shidun dang sig rag, “Mpir-à ma bàg vinn fig bu-à big ba sig á tarkada doka ní bàna, Shidun má ya ku nài ya.”

¹¹ Jir Shidun dinya kyàr hing yi rag, wà mpir ma ri bàg íri doka, kwá shi fig mpir sisàn á pyànn Shidun ní bàna, jir kai bàna jir Shidun dinya hing yi rag, “Mpir ma bir hing pikyinn á byar Shidun, í wà kwá shi mpir sisàn, má díg yonki.”

¹² Doka shi fig í bu nízyun ma pikyinn bir bàna, jir kai bàna jir Shidun dang rag, “Sái wà mpir ma bàg vinn hing bu-à doka dang sig, í wà kwá díg yonki.”

¹³ Kristi wa zu rìghing nài ya zyun-à nìm má pànn yi á dò jir shinn doka níng, jir kai bàna big ba sig rag, “Mpir-à ba dab bàg gban sig ku mà atàm bìn-à ní, Shidun má ya ku nài ya.”

¹⁴ Kristi sa sig bu-à níng jirà àsàn-à Shidun gib sig nu rag kwá ya Ibrahim níng, aku ya mpirká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig díg tinn á jir shinn Yesu Kristi, àjirà á jir shinn pikyinn biryí ní, ayi díg Awun Kyikyàr-à Shidun gib sig nu rag kwá ya yi níng.

Doka Má Kan Dim Fig Shìdun Barà Kwá Sa Bu-à Ku Gib Sig Nu Níng Bàna

¹⁵ Yiwaimí big, mì ri zìm ní dinya ning bu zyun, wà mpir pyànà ma gib hing nu á jírba ní, ma sinn kà hing vù á tarkada, walako mpir-à má wam zu nu jír-à big gib sig níng má swàb kà bu zyun áni.

¹⁶ Nu gib-à Shìdun gib sig níng, ku gib ya síg Ibrahim ma wùn adawá. Jir Shìdun ri dang fig á shinn yann adawá ni bidim pár bàna, ama ri dang á shinn wùn ada nzyun, zyun-à í Kristi.

¹⁷ Bu-à mì ri dang bàna í wàning: Shìdun rì gib ya sig Ibrahim nu, ku rag kwá sa bu-à ku dang sig. Asim ji dari yina big dízyun agban dwib, í wà doka bi, doka-à níng má kan dim sar fig Shìdun barà kwá sa bu-à ku gib sig nu níng bàna.

¹⁸ Bu-à Shìdun ri ya yi níng, ku ri ya fig yi jirà yi ri bàg doka bàna. Ama í jirà ku gib sig nu rag kwá ya yi. Shìdun gib ya sig Ibrahim nu, n ya hing wàning bu-à hi, jir nu-à ku rì gib sig níng.

¹⁹ Bu-à sa big ya sig doka-à níng, í jir kai rà? Big ya síg jirà aku tìya mpirká rag buká big ri sa í bu-à bibai. Shìdun ya sig doka jirà a doka sa swàm hár sái sai-à Kristi wùn ada Ibrahim ma bi hing, zyun-à Shìdun gib sig nu á shinnwá ni níng. Shìdun ya kà sig doka-à níng á vù yann aswamká mà wai. Yann aswamká ya kà á vù Musa. Musa bi ya kà doka-à hi á vù bir mpirká ni.

²⁰ Sai-à Shìdun gib ya sig Ibrahim nu níng, ku swam wann bi fig mpir zyun a wàning dinya Ibrahim bàna. Shìdun ma shinnwá dinya sig ku í ni.

Bu-à Sa Shìdun Ya Sig Doka

²¹ Ning ri myàng rag doka ri tàg yi rag nu-à Shìdun gib sig níng bai rà? Ai bàna. Wà doka nim ma ya mpir yonki kinn kinn, ai kó ni nim má jùn kwonn ma Shìdun jir shinn doka bàg.

²² Ama jir Shìdun dinya hing yi rag, mpirká á jànn-à ni bidim pár sa hing bu pyir. Yonki-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpir jir shinn pikyinn bir á byar Yesu Kristi ni níng, ku ya rìghing mpirká zyun-à bir sig pikyinnbá níng.

²³ Sai-à Kristi bi fig ma bàna níng, doka kig òm rìghing yi, àràg big kig òm síg yi mà tonn fi. Yi shi sig á vù doka hár sái àyunn-à Shìdun bi ya yi pyù, í wà yi bir pikyinn á byar Yesu Kristi.

²⁴ Yi rì shi sig fàu doka, hár sái sai-à Kristi bi níng, í wà yi bi jùn kwonn ma Shìdun jir shinn pikyinn biryí á byar Kristi.

²⁵ Tàma-à níng barà Shìdun ya rìghing yi pyù ayi bir pikyinn á byar Yesu ni níng, yá shi fig rag á vù doka bàna.

²⁶ Ning bidim pár, ning shi síg yann Shìdun á jir shinn pikyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu Kristi.

²⁷ Ning zyun-à big wau sig ning òm batisma á zinn Kristi ni níng, pikyinn ná shi sig àràg bu Kristi.

²⁸ Bu zyun gáb fim fig mpir Yahudawa ma mpir Helena, kó fàu ma mpir àtai, kó wunù ma uwà bàna. Ning bidim pár ning í bu nzyun á jir shinn Yesu Kristi.

²⁹ Wà na shi sig bu Kristi, ning shi sig yann adaká bu Ibrahim, ná òm bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya ning.

4

¹ Bu-à mì ri zìm aning yí í wàńíng: Sai-à ta ma wu tafinn hing wùnwá, wùnwá ma í wùnshái títi, buká ku shi sig ma káhi níng, bá ya fig ma wùnwá bàna, bá sa wùnwá àràg í fàu, kó barà buká tawá wu tafinn sig níng, má shi í buwá níng.

² Sai-à ku í wùnshái níng, mpìrká káhi shi sig áni ká ri myàng kwonn ma ku, hár su-à tawá gib ya sig ku níng bi mäg.

³ Yi má, yi rì shi sig àràg wùn-à níng tinn. Sai-à yi rì dig fig ma gbam á byar Yesu Kristi ni bàna níng, yi rì shi sig fàu bu dunyaru.

⁴ Ama barà su-à mäg wà Shìdun má zìg zu yi níng, Shìdun swam bi wùnwá zyun-à í uwà mà sig ku nì níng, ku má, ku ri bàg doka Yahudawaká.

⁵ Ku bi àjirà aku zìg zu mpìrká zyun-à shi sig á mìr bar doka níng abig shi Yann Shìdun.

⁶ Yi í yanká bu Shìdun. I bu-à sa ku swam bi Awun Yesu aku shi á pikyinní ni. Awun-à níng ri tàg yi á pikyinní ni yi ri bar Shìdun rag: Tayí, Tayí.

⁷ Tàma-à níng ning shi fig rag fàu bàna, ning í yanká bu Shìdun. Barà ning í yanká buwá níng, kwá ya ning buká ku shi sig ma káhi.

Bulus Kyab Jír á Shinn Mpìrká á Galatiya

⁸ Sai-à wà jijag, ning rì yi fig Shìdun bàna, ning rì shi sig fàu buká á dunyaru.

⁹ Barà tàma-à níng, ning yì rag hing Shìdun, Shìdun yì rag hing ning, bu-à sa ning ri zìm aning kàng yag mà sim mà byar buká bàna big gbam níng, í jir kai rà? Ning ri zìm aning kàng jakàng faubá rà?

¹⁰ Ning ri sinn kàng àyúnká káhi í àyúnkà uwài ma sònká káhi sònkà uwài, jiká káhi jì uwài, àjirà aning wib Shìdun áni. Ning ri kyab rag wà na sa hing àdóníng, Shìdun má zìm níng rà? Ai shi fig àdóníng bàna.

¹¹ Mì ri shàr kada swàmmí n̄ sa sig áyauná ni níng, aku shi átai bàna.

¹² Mì ri vig ning yiwaimí big, aning shi àràg í mì, jir kai bàna n̄ shi sig àràg í ning. Ning sa fig mì bu-à bibai bàna.

¹³ Ning kyab pànn hing bu-à sa n̄ rì dinya sig ning jir àjwár sai-à jijag níng rà? Bu-à sa níng, í jirà n̄ rì na sig dor.

¹⁴ Kó barà dormí níng ri ya ning shwìn níng, ama ning ngàng fig mì bàna. Ning pànn mì vù pyànà àràg barà ning nìm má sa ma wùn aswam Shìdun mà wai, kó àràg barà ning nìm má sa ma Yesu Kristi.

¹⁵ Wàri níng, ning rii fig àjwár, bu-à sa sig ning tàma-à níng í kai rà? A sai-à níng hi, wà ning nìm má sa yì, ning nìm kpab zu zuná n̄ nìm ya rìghing mì.

¹⁶ Tàma-à níng n̄ kàng rag hing mpìr azíbná, jirà n̄ dinya sig ning jír àjai-à níng rà?

¹⁷ Mpìr káníng sa shi rag big ri zìm ning, ama big bàna ma pikyinn n̄sàn. Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig gáfinn ning ma mì, jirà aning bàg big, kada aning bàg mì bàna.

¹⁸ Sànn hing mpìr aku zìm jàuwá á pikyinn-à ni. Aning sa bu káníng kó ákaun, kada aning sa íri jir wà ma shi sig ma byarná ni bàna.

19 Yanká bumí big, ning ri wa mì á kyinnmí ni wàni àràng barà àwá wùn ri wa nàwá. Sáí àyúnn-à ma myàng na shi hing àràng barà Yesu shi sig, í wà má fig àjwár.

20 Wà ñ nìim ma shi sig mà byarná ni, ñ nìim má vim bìr rìg jírímí, jir kai bàna mì ri kyab ning wàni. Mì ri zìm í nìim í shi ma ning tàma-à níng, àjirà í dang jír ma ning zu ma zu, ma wà ma ba ya ning aba, jir kai bàna mì ri kyab ning wàni.

Tinn Jír á Shinn Hajaratu Big Saratu

21 Aning dinya mì, ning ká zyun-à ning shi sig á mìr bar doka, ning yì fig bu-à doka dang sig bàna rà?

22 Big ba sig rag, Ibrahim shi sig ma yann pyànà, na wùn zyun í fàu, na zyun í fàu bàna.

23 Wùn wá zyun-à fàu uwà-à níng mà sig níng, ku mà sig àràng barà big ri mà kyann wùn. Ama wùn zyun-à wàwá zyun-à í fàu bàna níng mà sig níng, ku mà sig àràng barà Shìdun gib ya sig ku nu.

24 Jír-à níng í tinn jír, uwà pyànà káníng shi sig àràng í nu-à Shìdun gib sig. Uwà zyun-à mà sig yanká buwá á fàu-à ni níng, í Hajaratu. Ku shi sig ñ àràng nu gib-à Shìdun gib sig mà shinnkwinn Sinai.

25 Sinai í shinnkwinn zyun mà jànn Arabiya. Byar-à hi shi sig àràng í Urushalima tàma-à níng. Mpìrká á Urushalima ma yanká bigbá shi sig àràng í fàu hár tàma-à níng.

26 Ama Urushalima zyun-à mà wai níng, shi fig fàu kó ni bàna. Ku í nàyi.

27 Jir Shìdun dang sig rag,
“Wù uwà zyun-à à mà fig ma wùn bàna níng,
á fig àjwár,

á gbar azyúr ngbam nímá,
wù zyun-à à yì fig àwa wùn mà bàna.
Uwà zyun-à nuwá kan zu sig ku níng,
kwá mà kab yann í ni, ma uwà ma shi sig ma lu nùwá ni.”

28 Wunzámí big, buyí yi í yann Shìdun zyun-à Shìdun gib sig nu á shinnyí ni àràng barà ku gib sig nu á shinn Ishaku ni níng.

29 A sai-à níng hi, wùn Hajaratu zyun-à big mà sig ku àràng barà big ri mà kyann wùn níng, sìnn kà Ishaku, zyun-à big mà sig ku ma Awun Shìdun níng, á shwìn. Wàníng í barà shi sig áni hár tàma-à níng.

30 Jir Shìdun ri tàg yi í kai rà? Jír-à níng dang rag, á kan zu rìg uwà fàu-à níng ma wùn wá, jir kai bàna wùn-à níng mà dig fig bu ki tawá àràng barà wùn wà lu-à níng má dig níng bàna.

31 Wunzámí big, jir wàníng, yi shi fig yann uwà fàu-à níng bàna, ama yi í yanká bu wà lu-à níng.

5

Bulus Dinya Mpìrká Rag Kada Abig Shi Fàu Doka Bàna

1 Kristi zìg zu rìghing yi. Aning sar gbam ñsàn nímá, kada aning zìm aning kàng jakàng fàu bàna.

2 Mì Bulus mì ri dinya ning aning gang sungná aning fig. Wà na zìm hing bu-à big ri dinya ning ma kyag hing jurná, wàníng tàg sig rag, bi Kristi á byarná ni bàna ma yìr.

³ Mì ri dinya jakàng ning jír-à níng, mpír-à ma zìm hing rag kwá jùn kwonn ma Shidun á jír jur kyag, to, sái aku wib vinn rig bu-à doka dang sig bidim pár, wà ma nímá bàna, kwá wim zu fig bàna.

⁴ Ning mpírká zyun-à ning ri kyab rag ná shi mpír òsàn á pyànn Shidun á jir doka wib níng, ning gàb rìghing òr ma Kristi. Shidun má sa sànn ya fig ning bàna.

⁵ Awun Shidun í àsàin-à ri sa yi yi ri sa àtùtwài rag Shidun má sinn yi mpírká sisàn á pyànnwá ni jir shinn pikyinn-à yi ri bir á byarwá ni.

⁶ Wà ya kwonn hing shinn ma Yesu Kristi, kó wà ya kyag juryí, kó ya kyag fig bàna má, shi fig í bu zyun á byarwá ni bàna. Bu-à ku ri zìm bàna, í pikyinn biryí ma azim.

⁷ Wàri níng, ning rì bàg gbìb òsàn. Ama tàma-à níng, í ni ri kan dim ning nì wà aning bàg gbìb àjai rà?

⁸ Shidun zyun-à bar bi sig ning níng, kan dim fig ning í ni bàna.

⁹ Aràg barà yisti títi nímá má sa brodi má lib swàb kà ùwài nímá níng, í barà mpír òzyun áyauná ni má sa bai ning.

¹⁰ Yi bir hing pikyinn á byar Shinn Luyí ni, í bu-à sa ò yì hing ná kyab fig jír zyun kim bàna, sái wà zyun-à ò dinya sig ning. Mpír-à ma gbar nang jinn hing pikyinn ná, kó ku í ni, Shidun má sinn kà ku á shwin.

¹¹ Wunzámí big, wà ò nìm ma ri dinya mpírká rag, sái ba kyag hing jurbá, í wà Shidun má zìg zu big í ni, áì mpír Yahudawaká nìm má ya fig mì shwin hár tàma-à níng bàna. Wà nìm má àdòning, barà mì ri dinya mpírká jír á shinn barà big dab bàg gban sig Yesu Kristi mà atàm bín-à nì níng, nìm bàna ma yir.

¹² Mì ri zìm mpírká zyun-à ri sa shi ning rag aning kyag jurná níng, wà ba zìm hing, abig nìm shann pyanbá.

¹³ Ning jáumí big, big bar sig ning àjirà aning òg pyù wà ná sa bu shinn òr. Kada pyù-à hi aku shi gbìb wà ná sa ya jáuná bu-à bibai bàna. Ama aning sa ya jáuná bu-à òsàn ma pikyinn azim.

¹⁴ Dokaká bidim pár, shi kwonn rìghing í byar òzyun, shi kà sig áyau zyun-à big dang sig rag, “A zìm jáuwú aràg barà wù ri zìm shinnwú.”

¹⁵ Wà ning ma ri zìnn swau jáuná, ma ri ngang ngain, aning sa ma aning yì, jir kai bàna wàning í gbìb-à ná gban vinn ba òr.

Aning Bàg Bu-à Awun Shidun Ri Tàg Ning

¹⁶ Bu-à mì ri zìm ò dinya ning bàna í wàning: aning fim Awun Shidun aku sinn kà ning á gbìb òsàn kó ákaun, kada aning bàg bu-à bibaiká pikyinn ná ri zìm bàna,

¹⁷ jir kai bàna bu-à pikyinn mpír jíkwin ri zìm níng, Awun Shidun ri zìm fig bàna. Bu-à Awun Shidun ri zìm, pikyinn mpír jíkwin ri zìm fig bàna ònn. Kada aning sa bu-à pikyinn ná ri zìm bàna.

¹⁸ Wà ning ma ri bàg Awun Shidun, ná shi fig rag fàu doka bàna.

¹⁹ Swàm pikyinn bibai shi sig á yiyar-à ni, aràg àyái, bu sabai, ma bu zunái,

²⁰ ma swàm bu ki, ma swàm òdàr, ma azib, ma ngain, ma zu bibai, ma àgùn, ma sunu, ma wà kyab gáfinn kyau kyau,

²¹ ma akyib, ma shin pyànn, ma sa yàn, ma buká káhi. Mì ri gbar sungná tàma-à níng aràg barà ò ri gbar sig níng rag, mpírká zyun-à ma ri sa bu káníng, bá kà fig lu Shidun bàna.

²² Ama Awun Shìdun í àsàin-à ri sa mpìr ri shi ma pìkyinn azìm, ma pìkyinn àjwár, ma pìkyinn na tag, ma pìkyinn tib wann, ma ashi mpìr myàng, ma bu òsàn sa, ma pìkyinn gwangga.

²³ ma barà mpìr má sinn kàng shinnwá àsìm, ma barà mpìr má pànn shinnwá. Mpìrká zyun-à ma ri sa bu káníng, kwonn wà Shìdun má pànn fig big bàna.

²⁴ Ká zyun-à shi sig í bu Yesu Kristi, big tafinn gban rìghing bu bibaiká, ma abann bu bibaiká ri na mpìr.

²⁵ I Awun Shìdun ya sig yi nì yonkí-à níng, jír wàníng ayi bàg gbìb Awun Shìdun.

²⁶ Ayi shi mpìr a gbar dù shinn bàna, ayi yàn nu ma mpìr bàna, ayi sa jàuyí big akyib bàna tinn.

6

Aning Sa Ya Kó Nì Bu Nsàn

¹ Níng jàumí big, wà mpìr zyun ma kù kà hing áyau bu-à bibai sa, ningká zyun-à Awun Kyikyàr shi sig á pìkyinn ná ni níng, aning tiya ku gbìb òsàn àdàn. Aning myàng kwonn ma shinn ná tinn, àjirà kada aning kà áyau bu bibai sa bàna.

² Wà jàuná big ma ri wa shwìn, aning sa shang big. Wà na sa hing àdòníng, tàg sig rag ning ri wib jir Kristi.

³ Wà mpìr ma sinn kàng shinnwá rag ku fòr hing bu zyun, ama wà kwá fòr fig bu zyun bàna, ku ri tonn gban shinnwá.

⁴ Kó ni aku myàng swàm-à ku ri sa. Wà ma sànn hing, á byar-à hi kwá gbar dù nann zu shinnwá, ama kada aku màg màg fig shinnwá ma mpìr zyun bàna.

⁵ Kó ni bidim pár aku yi barà kwá pànn samyib shinnwá.

⁶ Mpìr-à ma ri tàg ning jir Shìdun, aning ya mpìr-à níng hi bu òsàn.

⁷ Kada aning kyab rag mpìr má tonn gban sar Shìdun. Bu-à mpìr ma tàg sig í bu-à má nga.

⁸ Mpìr-à má tàg sig bu bibai á pìkyinnwá ni jirà aku fig ya shinnwá àjwár, bu bibai-à ku tàg sig níng, í bu-à má gban ku. Ama kwa tàg sig Awun Kyikyàr á pìkyinnwá ni, Awun Kyikyàr-à níng má ya ku yonki kinn.

⁹ Kada ayi nì ma swàm òsàn sa bàna. Wà ya fim fig bàna, àyúnn zyun ri bi wà yá dig lada.

¹⁰ Kó ákaun sai-à ya dig hing pyù, ayi sa ya kó ni bu òsàn, àràg ká zyun-à yi ma big shi kwonn sig í zyun á gbìb Shìdun ni bàna níng má.

Jír-à Bulus Ba Sig Wà Kinn Shinn

¹¹ Aning myàng jírka zyun-à mì ri ba dwim ya bi ning ma vù bubamí òkwònn nímá níng.

¹² Mpìrká zyun-à ri sa shi rag big í mpìr òsàn níng, big ri zìm abig du kà níng ma gban rag aning kyag jurná. Bu-à sa big ri sa àdòníng, big ri shàr wà ba dang hing jír á shinn barà Yesu wu sig kiwá, mpìrká má ya big shwìn.

¹³ Kó ká zyun-à kyag sig jurbá níng má, big ri wib fig doka bàna. Ama big ri zìm aning kyag bigná jirà abig gbar àshí á shinn ná ni.

¹⁴ Bigmí, àshí-à má gbar bàna, má gbar á shinn Yesu Kristi zyun-à big dab bàg gbam sig mà atàm bín-à ni. A jir shinn ki-à ku wu sig mà atàm bín-à ni níng, í bu-à sa bu dunyaru shi fig bu zyun á byarmí ni bàna, mì bó, ò shi fig bu zyun á dunyaru bàna.

¹⁵ Kó mpìr aku kyag jurwá, kó aku kyag bàna má, wàníng shi fig í bu zyun bàna. Bu-à sàns sig bàna, Shìdun aku ya yi pikyinn àpyú.

¹⁶ Shìdun aku ya mpìrká zyun-à ri bàg bu-à mì ri dang níng pikyinn na tag ma aku myàng ashibá, hár ma mpìr Israilaká zyun-à ri bàg Shìdun níng.

¹⁷ Bu-à pànn sig tàma-à níng, ò zìm fig mpìr zyun aku sa shi rag mì bàna, jir kai bàna ò shi sig ma àbànn yun á òrmí ni, zyun-à mpìrká dab sig mì, wà ri tàg rag mì í fàu Yesu.

¹⁸ Wunzámí big, àsàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi á shinn ná ni, níng bidìm pàr. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà AFISA

Wasika-à Bulus ba ya sig mpìrká mà Afisa níng ri tàg yi rag Yesu Kristi shí nì shinn kó kai bidim pàr áyau buká Shìdun mà̀m sig. Ku kab sig nì. Mpìrká bidim pàr abig kwonn shinn ma Yesu Kristi abig shi í bu nzyun, Kristi shí nì shinn-à. Wà mpìrká ma sa hing àdóníng, Shìdun má fig àjwár. Mpìrká zyun-à bir fig ma pikyinn bàna níng mà myàng barà gbib-à hi sà̀n sig àni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Afisa

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ba sig nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag nì shi wùn aswam Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká mà finnn swann Afisa, ningká zyun-à ning ri bàg Yesu Kristi ma pikyinn nzyun áyau shuná nì.

² Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya ning àsàn kwonn ma pikyinn na tag.

Shìdun Sa Sà̀n Ya Sig Yi Dò Jir Shinn Kristi

³ Ayi swam yan Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi, jir kai bàna ku wìr kà ya sig yi àsàn á jir barà yi ri bàg Kristi. Ku ya sig yi Awunwá, n sinn kàng rìghing yi mpìrká buwá mà wai. Ku wìr kà ya rìghing yi àsànwá bidim pàr.

⁴ Sai-à Shìdun rì mà̀m fig ma dunyaru bàna níng, ku shig zu rìghing yi ayi shi mpìrká buwá, á jir shinn Kristi nì, àjirà ayi shi mpìr kyikyà̀r, ma ayi shi mpìr asa bu bibai á pyà̀nnwá nì bàna.

⁵ A jir azim-à Shìdun ri zìm yi níng, í bu-à sa ku sinn sig yi rag ayi shi yanká buwá á jir shinn Yesu Kristi nì. Ku sa sig wà̀níng ma àsàn-à ku shi sig ma kà̀hi, àràg barà ku ri zìm.

⁶ Ayi swam yan ning Shìdun á jir àsàn ùwài-à ku shi sig ma kà̀hi, barà ku ya sig yi Wùnwá átai, zyun-à ku ri zìm wà̀ni níng.

⁷ A jir barà Kristi wu sig á dò jir shinnyí nì níng, Shìdun zig zu rìghing yi n yafa ya rìghing yi bu pyìryí. Asànwá kab sig nì bu kó nì bidim pàr.

⁸ Shìdun wìr kà ya rìghing yi àsàn-à níng ùwài nímá, ku ya sig yi átai. Ku ya rìghing yi yar bu bidim pàr.

⁹ Ku dinya rìghing yi bu-à ku ri dinya fig mpìrká wà̀rì níng bàna. Ku dinya rìghing yi yìr bu-à sa ku swam bi sig wùnwá Kristi á dunyaru, jirà swai mpìrká bidim pàr ma bir hing pikyinn á byarwá nì bá wìm zu.

¹⁰ Bu-à Shìdun ri zìm aku sa níng, wà àyúnn-à hi ma màg hing, kwá sa vinn rig bu-à hi. Kwá sinn kwonn buká ku mà̀m sig bidim pàr, kà mà wai ma ká á jìnn nì í byar nzyun. Kwá sinn kà Kristi má shí nì shinn kó kai bidim pàr.

¹¹ Shìdun ri sa kó kai bidim pàr àràg barà ku ri sinn sig rag kwá sa. Ku shig zu sig yi rag ayi shi mpìrká buwá ma ayi kwonn shinn ma Kristi. Wà̀níng í bu-à Shìdun ri sinn sig á kyinnwá nì rag kwá sa sai-à ku mà̀m fig ma dunyaru bàna.

¹² Barà yi í mpìrká bir jag sig pikyinn á byar Kristi nì níng, to ayi swam yan Shìdun, ma ayi yi rag Shìdun í mpìr ùwài.

¹³ Ning tinn má, sai-à ning fig jag sig jir Kristi wà zyun-à í jir àjwár barà ná wim zu níng, ning bir hing pikyinn á byar Kristi. Barà ning bir pikyinn á byar Kristi ní níng, í wà Shìdun ya ning Awunwá wà ku gib ya sig ning nu níng. Barà ku sa sig àdòníng, shi sig àràg ku kyag sig yir á òrná ní jirà aning yi rag ku í Shinn Luná.

¹⁴ Shìdun ya sig yi Awunwá àjirà ayi yi rag kwá ya yi bu-à ku gib ya sig mpìrká buwá nu rag kwá ya níng. Awun Shìdun ri sa yi, yi ri yi rag Shìdun má zìg zu rìg yi. Ayi swam yan Shìdun, ma ayi yi rag Shìdun í mpìr ùwài.

Bulus Vig Shìdun

¹⁵ Jir wàníng barà ò fig tai big rag ning bir pikyinn á byar Shinn Luyí Yesu ni, ma barà ning ri zìm mpìrká bu Shìdun níng,

¹⁶ mì ri sa kyann Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à ma vig Shìdun bidim pár, mì ri kyab pànn kwonn ma ning, mì ri vig ku á shinn ná ni.

¹⁷ Mì ri vig kyann Shìdun bu Shinn Luyí Yesu Kristi, Shìdun àsàin-à shi síg nì Tayí wà ùwài-à. Mì ri vig ku rag aku ya ning Awunwá àsàin-à má sinn kàng ning aning shi mpìr yar, jirà aning yi byann ku.

¹⁸ Mì ri vig Shìdun rag aku sa àyarwá aku ká á kyinn ná ni àjirà aning yi bu-à ning ri bir kyinn áni, wà ku bar sig ning á byar kàhi níng, ma aning òg àsàin-à ku gib sig nu rag kwá ya mpìrká buwá níng.

¹⁹ Gbamwá ri sa swàm wàni á kyinnýi ni, yi ká yi bir sig pikyinn níng. Gbam-à ri sa swàm á kyinnýi ni níng,

²⁰ í gbam-à ku gbar dù nann zu kàng sig Kristi ma kàhi mà amir-à ni, n sinn wàníng a wàníng shi agunn vim nuwá ni mà wai.

²¹ Kristi ri na kùr mà wai á shinn àgbamká mà wai ni, ma á shinn buká shi sig ma gbam, ma kùrká. Gbamwá kab sig nì gbam buká shi sig á dunyaru-à níng ni, ma ká mà wai.

²² Shìdun sinn kà kó kai bidim pár á mìr bar Kristi ni, Shìdun ya ku rag aku shí nì shinn kó kai bidim pár. Ku shi sig nì shinn mpìrká ri bàg ku bidim pár.

²³ Mpìrká ri bàg Kristi bidim pár big í òrn Kristi. Mpìrká ri bàg Kristi níng, pikyinnbá shi sig á byarwá ni. Ku í àsàin-à ri sa kó kai bidim pár ri shi ábibir.

2

Yi Rì Wu Rìghing, Tàma-à Níng Yi Wim Kàng Ma Yonki

¹ Sai-à rì níng, ning rì shi sig àràg ning wu rìghing jir shinn bu pyìrná, ma barà ning rì wib fig Shìdun bàna níng.

² A sai-à níng hi, ning rì bàg bu bibaíká shi sig á dunyaru, ning rì wib kùr wàu àsàin-à tàma-à níng ku ri sa swàm á kyinn mpìrká ri wib fig Shìdun bàna níng.

³ Sai-à rì níng, yi bidim pár yi rì shi sig àdòníng. Yi rì shi sig shuyí àràg barà kyinnýi rì zìm, yi rì sa sig buká òryi ma kyinnýi rì zìm. Yi rì í mpìrká bibai àràg mpìrká kádà níng. Buká yi rì sa sig níng fòr hing wà Shìdun nìm má ya yi shwìn.

⁴ Ama Shìdun ri myàng ashi mpìr wàni, azimwá kab gbam.

⁵ Yi rì shi sig àràg yi wu rìghing jir bu bibaiká yi sa sig á pyànn Shìdun ni. Ama Shìdun ya sig yi yonki àpyú, yi ma Kristi. Shìdun pinn zu síg ning á jir àsànwá ku shi sig ma kàhi.

⁶ Shìdun gbar dù nann zu kwonn sig yi ma Kristi n ya sig yi byar shu ma ku mà wai.

⁷ Shìdun sa sig àdòning jirà aku tàg àsàn ùwàiwá á byar mpìrká bá mà á pyànn. Shìdun tìya rìghing yi barà ku ri zìm yi wàni, barà ku swam bi sig wùnwá Yesu Kristi níng.

⁸ Shìdun pinn zu rìghing ning ma àsàn-à ku shi sig ma kàhi á jir shinn pikyinn birná ni. Ning pinn zu fíg nì shinn ná bàna. Shìdun pinn zu síg ning átai.

⁹ Shìdun pinn zu fíg ning jir swàm òsànká buná ning ri sa bàna, kada mpìr aku gbar àshí bàna.

¹⁰ Shìdun màmm sig yi ma vùwá. Barà yi kwonn sig shinn ma Yesu Kristi níng, Shìdun màmm kàng rìghing yi mpìr àpyú big, jirà ayi sa swàm òsàn. Swàm òsàn káníng sai-à wà jijag Shìdun rì sinn sig rag ayi sa àdòning.

Mpìr Yahudawaká Ma Mpìrká Ká í Yahudawaká Bàna, Big Shi Sig í Bu Nzyun Ayau Gbìb Kristi

¹¹ Ningká big mà fig ning áyau Yahudawaká ni bàna níng, aning kyab pànn rag sai-à rì níng, níng rì shi sig kim. Yahudawaká rii bar níng, “Mpìrká ri kyag fig jur bàna.” Big bar shinnbá rag, “Mpìrká ri kyag jur.”

¹² Aning kyab pànn barà níng rì shi sig. Sai-à rì níng, níng rì kwonn fig shinn ma Kristi bàna. Ning rì í mpìr Israila bàna. Ning rì kà fig áyau mpìrká Shìdun shig zu sig níng bàna. Ning rì yì fig nu-à Shìdun gib ya sig mpìrká buwá bàna. Ning rì yì fig nu-à Shìdun gib sig rag kwá zìg zu mpìrká buwá níng bàna. Ning rì bir fig pikyinn bàna, níng rì yì fig Shìdun bàna.

¹³ Sai-à rì níng, pyunn ná rì nonn hing ma Shìdun. Ama tàma-à níng, á jir shinn Yesu Kristi ni, ku zìg bi yàr rìghing níng á pyànnwá ni. Shìdun zìg kàng bi síg níng dò jir shinn àsà-à Kristi kifinn sig.

¹⁴ Kristi í àsàin-à gbar jùn kwonn sig yi. Ku sinn kwonn Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng í bu nzyun. A jir ki-à Kristi wu sig níng, ku gban rìghing akyib áyaubá ni.

¹⁵ Kristi kan rìghing akyib áyau mpìr Yahudawaká ni ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna. Ku kìm rìghing gban doka Yahudawaká á jir shinn ki-à ku wu sig. Wàníng í barà ku sa n gbar jùn kwonn sig mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna, abig shi í bu nzyun. I wà ku gbar bi big á byarwá ni.

¹⁶ Barà Kristi wu sig dò jir mpìrká níng, ku kan rìghing akyib áyau mpìr Yahudawaká ma mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng. Ku sinn kwonn sig big abig shi í bu nzyun, n gbar jùn kwonn hing big ma Shìdun.

¹⁷ Kristi bi n dinya níng jir àjwár wà ri ya pikyinn na tag, níng mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawaká bàna níng, wàri níng níng rì nonn hing ma Shìdun. Ku dinya mpìr Yahudawaká bi yàr sig á byar Shìdun níng jir àjwár-à níng tinn.

¹⁸ I jir shinn Kristi í bu-à sa yi bidim pár, kó mpìr Yahudawaká, kó mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, yi dìg sig Awun Shìdun, í wà yì ri bi rag á pyànn Shìdun.

¹⁹ To tàma-à níng ning mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawa bàna níng, ning shi fig rag mpìr kim big bàna. Tàma-à níng, ning ma mpìrká bu Shìdun shi sig í bu ñzyun. Ning shi sig áyau lu Shìdun ni tinn.

²⁰ Ning mpìrká bir sig pikyinn ná níng, ning shi àràg í lu-à Shìdun mi sig. Lu-à hi í yann aswamká bu Shìdun ma mpìrká rii dang kyann jir Shìdun, jag sig ni mìr-à. Kristi ma shinnwá ku í abàn zyun-à kab sig abànká kádà áyau lu-à ni.

²¹ Lu-à hi bidim pár, Kristi í àsàin-à pànn kwonn sig lu-à hi. Ku í àsàin-à ri sa wài lu-à hi, í wà lu-à hi ri wài mì ri kàng lu kyìkyàr bu Shìdun.

²² Barà níng kwonn sig shinn ma Kristi níng, big mì kà kwonn sig níng ma mpìrká kádà níng áyau lu Shìdun ni, byar-à Shìdun má shi áyau Awunwá ni.

3

Swàm-à Bulus Sa Ya Sig Mpìrká Zyun-à í Yahudawa Bàna

¹ To, mì Bulus, zyun-à big kig sig mì á tonn fi dò jir barà mì ri dinya ning jir Yesu, ningká níng í mpìr Yahudawaká bàna níng.

² Mì ri kyab ning fig rìghing wà Shìdun ya rìghing mì swàm-à níng í sa. Swàm-à ku ya sig mì níng ku rag í dinya ning, ning mpìrká zyun-à níng í mpìr Yahudawa bàna níng, í dinya ning jir á shinn àsànwá ku shi sig ma kàhi.

³ Sai-à rì níng, Shìdun rì dinya fig mpìrká barà kwá pinn zu mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng, áni bàna. Ama ku tiya hing mì, àràg barà ñ ba ya sig ning.

⁴ Wà na jangga hing bu-à ñ ba sig níng, ná yì byann bu-à ñ yì sig barà Kristi ri pinn zu mpìrká áni.

⁵ Wàri níng Shìdun rì dinya fig mpìrká barà kwá pinn zu mpìrká áni bàna. Ama tàma-à níng ku dinya rìghing yann aswamwá ma mpìrká ri dang kyann jir Shìdun áyau Awunwá ni.

⁶ Bu-à mì ri dang rag wàri níng Shìdun dang fig bàna níng, í wàning: sai-à mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng bir pikyinn á jir àjwár bu Kristi ni, big òg àsàn Shìdun àràg barà mpìr Yahudawaká òg sig níng. Big kàng rag agunn òr Kristi, àràg mpìr Yahudawaká. Big tinn má, big òg bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká bir sig pikyinn á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku ya sig mpìr Yahudawaká.

⁷ N kàng sig mpìr-à ri dang kyann jir àjwár-à níng ásai-à Shìdun wir kà ya mì àsànwá kwonn ma sai-à gbmwá sa swàm á pikyinnmì ni.

⁸ Mì í àsàin-à àsànmì zrau kab sig àsàn mpìrká bu Shìdun. Ama bidim pár Shìdun ya mì pyù rag í sa swàm wà ku ya sig mì rag í dinya mpìrká zyun-à í Yahudawa bàna níng jir bu ùwàiká á shinn Kristi ni.

⁹ Shìdun àsàin-à mànm sig kó kai bidim pár níng ya sig mì rag í tiya mpìrká bidim pár gbìb-à ku sinn sig, àjirà mpìrká bidim pár abig yì byann bu-à ku rì tiya fig mpìrká wàri níng bàna.

¹⁰ Ku sa sig wàning, àjirà á dò jir mpìrká bir sig pikyinn á byar Yesu ni, àgbamká mà wai ma bu gbmaká shi sig mà wai, abig yì yar Shìdun barà shi sig gbìb kim kim.

¹¹ Ku sa sig àdòning á byar Yesu Kristi ni, àràg barà ku kyab sig daka sai-à ku mànm sig ma dunyaru bàna, n rag kwá sa.

¹² Tàma-à níng yi kwonn rìghing shinnyí ma Kristi. Dò jir pìkyinnyí yi bir sig á byarwá ni níng, yi dìg sig pyù-à yá kà mà byar Shìdun ni, zinn bàna.

¹³ Jir wàníng, mì ri vig níng kada aning wor awor jirà mì ri wa shwìn á shinn ná ni níng bàna. Shwìn-à mì ri wa níng, mì ri wá jirà aning dìg bu shàn.

Bulus Vig Shìdun Rag, Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Afisa Abig Zim Mpìrká

¹⁴ Jir wàníng, mì ri binn kir wann á pyànn Shìdun Tayí ni, mì ri vig ku.

¹⁵ Ku í Ta mpìrká bidim pá, ká mà wai ma ká á jinn ni. Big dìg sig zinnbá á byarwá ni.

¹⁶ Mì ri vig ku rag áyau awàiwá ni, aku ya ning gbam á byar Awunwá ni, aku ya ning pikyinn wim.

¹⁷ Mì ri vig Shìdun, Kristi aku shi kà á pikyinn ná ni wàni, á jir pikyinn birná ni. Mì ri vig Shìdun rag ná zìm swàb kà mpìrká wàni,

¹⁸ Àjirà níng ma mpìrká bu Shìdun bidim pá aning yi byann barà azim-à Kristi ri zìm yi níng, wài sig áni, n zwàun sig áni tinn, azimwá ri kinn kà fig bàna, azimwá shi sig kó áni bidim pá.

¹⁹ Wà má àdóníng, ná yi barà Kristi ri zìm yi áni, wà kab sig gbam barà yá yi byann. To, jir wàníng, àsàn Shìdun aku kà mònn á kyinn ná ni.

²⁰ Shìdun ri sa sar bu-à kab wà yi ri vig ku ma wà yi ri kyab, ku ri sa wáníng á byar gbmawá ni, wà ri sa swàm á pìkyinnyí ni.

²¹ Mpìrká abig swam yan kyann ku kó ákaun bidim pá, hár kinn kinn á dò jir shinn mpìrká ká ri bàg ku, ma dò jir shinn Yesu Kristi. Aku shi àdóníng.

4

Mpìrká Ri Bàg Kristi Bidim Pár Big í Bu Nzyun

¹ Jir wàníng, mì zyun-à big kig sig á tonn fi dò jir Shinn Luyí níng, mì ri vig níng, aning shi shu àràg barà Shìdun bar sig níng aning shi níng.

² Aning shi mpìr agbar dù shinn bàna, aning shi mpìr wib, ma aning sa kyann muyar. Aning tàg azim áyau buká na sa shang bar dírna.

³ Aning kar ngang ma aning shi í bu nzyun àràg barà Awun Shìdun sinn kwonn sig ning aning shi, aning gáfinn bàna. Pikyinn na tag-à Shìdun ya sig níng níng í bu-à pànn kwonn sig níng.

⁴ Yi bidim pá yi shi sig í dír nzyun áyau Kristi ni. Yi shi sig áyau Awun nzyun tinn, àràg barà bu-à yi ri sinn kyinnyí áni shi sig í bu nzyun wà zyun-à Shìdun bar sig yi jir kàhi.

⁵ Shinn Luyí í nzyun. Pikyinn biryí á byarwá ni í gbib nzyun. Dír batisma-à big ri wau yi níng, í gbib nzyun tinn.

⁶ Shìdun í nzyun. Ku í tayí, yi bidim pá, ku í Shinn Lu kó ni bidim pá. Ku ri sa swàmwá á vù mpìrká ni bidim pá. Ku shi sig áyau mpìrká ni bidim pá.

⁷ Yi shi sig ma swàm kim kim zyun-à kó ni má sa àràg barà Kristi ya sig yi.

⁸ Wáníng shi sig àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni n rag:
 “Sai-à ku nann zu yag mà wai níng,
 ku zìg kwonn ma mpìrká big kig kà sig á tonn fi-à ni.
 Ku ya mpìrká swàm-à káníng má sa.”

9 Yir bu-à sa big dang rag, “Ku yag mà wai níng”, í kai ra? Yir bu-à sa big dang rag ku yag sig mà wai níng, í jirà ku rì wann bi sig á dunyaru.

10 Mpir-à àsàin-à wann bi sig mà wai níng, ku í wà zyun-à yag sig mà wai, jirà aku shi mà wai ma byar-à á jinn ni bidim pár.

11 Ku sinn kà sig mpìrká kákí abig shi yann aswam, mpìrká kákí abig shi mpìrká ri dang kyann jír wá, mpìrká kákí abig dinya mpìrká bir fig pikyinn bàna níng jir àjwár á shinnwá ni, mpìrká kákí abig shi Pasto, mpìrká kákí abig tàg mpìrká.

12 Ku sa sig wàníng, jirà mpìrká buwá abig sa yì swàm wá, ma abig sa mpìrká abig bir swàb kà pikyinn á byar Yesu ni.

13 Wà má àdòníng yì bidim pár pikyinn biryí má shi yag í gbìb ñzyun. Yá yì wùn Shìdun má fòr mpìrká bu Kristi má shi àràg barà Kristi shi sig.

14 Wà ya shi hing àdòníng bá tonn gban fig yì bàna. Yá shi fig rag àràg yann wùnshái bàna, ká big ri tonn gban big mi ri gbar vim bir pikyinnbá, mi ri tàg big yar bu-à shi sig í yar á finn mpir.

15 Bu-à ya sa bàna, ayi dang jír àjai bu Shìdun. Ayi zim mpìrká. Wà ya sa hing àdòníng, yá shi àràg barà Kristi shi sig, ku zyun-à ku í shinnyí.

16 To, barà Kristi shi sig í shinnyí níng, yì shi sig í òr wá. Yì shi sig í bu ñzyun. Kó agunn òr-à wà àni bidim pár shi sig ma swàm-à kwá sa. Swàm-à kó agunn-à wà àni ri sa níng, í bu-à sa òr-à ri wai. Wàníng í barà yì ri yì swàb kà jir Kristi àni, mi ri zim bar òr yì.

Yonki Apyú á Gbìb Kristi Ni

17 Mi ri dinya ning, mi ri twìb ning byur á zinn Shinn Luyí ni, kada aning shi kàng shu àràg barà mpìrká yì fig jir Shìdun bàna ri shi níng. Bu-à big ri kyab á kyinnbá ni, sàñ fig bàna.

18 Big ri shi á zufi-à ni. Big yì fig bu bàna, big ri gban sung. Big òg fig yonki-à Shìdun ri ya mpìrká níng bàna.

19 Big ri sa fig zuná ma bu-à bibaika big ri sa bàna, big ri sa swàb kà yag bu-à bibai mà pyànn. Big ri zim kyann íri bu-à bibai sa.

20 Barà ning fig jir Kristi níng, big tàg fig ning àdòníng bàna.

21 Ning fig hing jír á shinnwá ni, ning bàg hing ku. Big tàg hing ning jír àjai á shinnwá ni.

22 Aning fim rìg shu àkor-à ning rì shi sig, shu zyun-à ri sa bai ning á jir bu bibaika ri tonn gban ning.

23 Aning vim bir kàng kyinn ná aku shi àpyú.

24 Aning zìg kyinn àpyú, zyun-à Shìdun màmm sig àràg kyinnwá, wà shi sig òsàn n kyàr hing.

25 Jir wàníng, aning fim òsàng gim. Kó ni bidim pár aku dinya jàuwá jír àbyann, jir kai bàna yì bidim pár yì í òr Kristi.

26 Wà na dù hing kyinn, kada aning fim kyinn dùná aku gbar ya bi ning bu-à bibai sa bàna. Kada aning dù kyinn hár àyúnn aku kà òg ning ma kàhi bàna.

27 Kada aning ya Shaitan pyú bàna.

28 Mpir-à rì ma ri jwi ajwú jwi, ma aku sa rag swàm òsàn ma vùwá jirà aku sa shang mpir ashiká.

29 Kada aning dang jír-à bibai á nuná ni bàna, aning dang jír-à òsàn barà má gbar gban mpìrká òr, hár mpìrká má zim abig fig, àjirà bu-à na dang bidim pár má sàñ ya mpìrká má fig.

³⁰ Kada aning sa bai kyinn Awun Shìdun bàna, jir kai bàna Awun Shìdun shi sig àràg í yir á dirná ni, jirà aning yì rag, ning í bu Shìdun ma aning yì wà àyúnn-à ma màg hing Shìdun má pinn zu ning.

³¹ Aning fim kyinn àzwànn, ma kyinn dù, ma àgùnn nànn. Aning yan ta mpìr bàna, aning swau mpìr bàna. Aning zib mpìr bàna, aning sa mpìr akyib bàna.

³² Bu-à ná sa bàna, aning sa jàuná big bu-à òsàn, aning myàng ashi jàuná, aning yafa ya jàuná àràg barà Shìdun yafa ya sig ning á dò jir shinn Kristi ní.

5

Aning Shi Shu Ayau Ayar

¹ To, barà ning í yanká bu Shìdun níng, sai aning shi shu àràg ku.

² Aning shi shu azim, àràg barà Kristi zìm sig yì, n ya sig yonkiwá á dò shinnyí ni níng. Barà ku ya sig yonkiwá á dò shinnyí ni níng, shi sig àràg ku twib swànn ya sig Shìdun bu-à ri ning swinn òsàn, àràg barà Shìdun ri zìm.

³ To, barà ning í mpìrká bu Shìdun níng, sànn fig wà aning kà áyau àyái sa bàna, ma swàm bu-à bibai ma sunu sa, bu káníng sànn fig wà a mpìr kyikyàrká bu Shìdun sa bàna.

⁴ Kada aning dang jír àbai bàna, jír-à ma bàna ma yìr kada aning dang bàna, aning sa bu jonn àning bàna. Bu-à ná sa bàna, aning sa Shìdun ísoko.

⁵ Sànn sig aning yì jír-à níng. Mpìr-à ma ri sa àyái, ku ma ri sa bu bibai, ku ma ri sa sunu, kwá kà fig mà byar-à Kristi ma Shìdun má na kùrbá bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku òg gban rig bu bidim pàr, ku ri wib bu-à í Shìdun bàna.

⁶ Kada aning zìm a mpìr zyun tonn gban ning ma jír-à bàna ma yìr. A jir shinn bu káníng ni, í bu-à sa Shìdun ri nànn àgùnn ma mpìrká ri wib fig ku bàna.

⁷ Swai mpìrká àdòníng, kada aning kwonn shinn ma big bàna.

⁸ Ning má, ning rì shi sig á zufi-à ni, ama barà ning kàng rìghing mpìrká bu Shinn Luyí níng, ning shi sig rag á yiyar-à ni. Aning shi shu-à má tàg rag ning í mpìrká shi sig á yiyar-à ni.

⁹ Ayar í àsàin-à ri zig bi bu òsàn, ma shu òsàn, ma bu àjai.

¹⁰ Aning sa bu-à má jwar ya Shìdun.

¹¹ Kada aning sa bu-à mpìrká shi sig á zufi-à ni ri sa bàna, buká big ri sa í bu zufi. Aning gbar zu bi big á yiyar-à ni.

¹² Wàníng shi sig í bu zunái wà ba dang bu-à bibaiká mpìrká ri bònn sa.

¹³ Wà ba zig zu bi rìghing bu á yiyar-à ni, í wà mpìrká má myàng wà má í bu òsàn, kó bu bibai.

¹⁴ Bu-à àyar ma kà hing áni, mpìrká má myàng kyàr bu-à hi. Wàníng í bu-à sa big dang sig rag,

“Wù zyun-à wù ri na aná níng,
á fim zir, á dù nann zu kàng ma yonki.
Kristi má yar kà á dirwú ni.”

¹⁵ Aning pànn shinn ná, ma barà ning ri shi shuná. Kada aning shi àràg mpìrká shi sig á zufi-à ni níng bàna. Ama aning shi mpìr yar big.

16 Aning sa bu ñsàn á pyù-à ning ri dìg, jir kai bàna swann-à tàma-à níng bai ríghing.

17 Kada aning shi shu àning bàna, aning yi bu-à Shìdun ri zìm aning sa.

18 Aning shi mpìr awa pyann shin bàna, shin wa pyann má sa bai òrná. Ama Awun Shìdun aku kà mònn nì á pikyinn ná nì.

19 Aning dài ya jaúná jonn Shìdun bu Zabura, ma aning dài jonn-à swam yan Shìdun, aning dài swam yan Shinn Luyí ma jonn Zabura, aning swam yan ku á kyinn ná nì.

20 Aning sa kyann Shìdun Tayí ísoko á shinn kó kai ni bidim pár, á zinn Shinn Luyí Yesu Kristi nì.

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

21 Aning wib bar òrná, jir kai bàna ning ri wib Kristi.

22 Ning uwáká, aning wib núná big, àràg barà ning ri wib Shinn Luyí.

23 Wunù shi sig nì shinn wàwá àràg barà Kristi shi sig nì shinn mpìrká ri bàg ku níng. Kristi ma shinnwá ku í àsàin-à má pinn zu mpìrká ri bàg ku, káníng shi sig í òrná.

24 Jir wáníng, uwáká abig wib nùbá, àràg barà mpìrká bu Kristi ri wib ku níng.

25 Ning wunùká, aning zìm wáná big àràg barà Kristi zìm sig mpìrká ri bàg ku n ya sig yonkiwá á dò shinn káníng nì.

26 Ku sa sig wáníng jirà aku sa kyàr mpìrká ri bàg ku, barà ku dang sig jir àjwár, n tu kyàr sig mpìrká ma zàpìr.

27 Ku sa sig àdóníng jirà aku sinn kàng mpìrká abig shi buwá, abig shi ñsàn nímá, abig shi kyikyàr, ma abig shi mpìrká bàna ma bu pyir.

28 Sàns sig wunùká abig zìm wàbá àràg barà big ri zìm shinnbá. Wunù-à ma ri zìm wàwá, ku ri zìm shinnwá.

29 Walai mpìr-à ri ngàng òrná. Kó ni ri ya òrná buju, mi ri myàng kwonn ma òrná àràg barà Kristi ri myàng kwonn ma mpìrká ri bàg ku, jir kai bàna yi í òrná.

30 Jir Shìdun dang sig rag, “Jir wáníng, wunù má fim tawá ma nàwá, má shi ma wàwá, big pyàná bidim pár bá shi í bu rízyun.”

31 Mpìrká nìnnàn nímá yi byann fig yir jír-à níng bàna. Bu-à nì yi byann sig bàna, jír-à níng ri dang á shinn Kristi ma mpìrká ri bàg ku.

32 Jír-à níng ri dang big ning tinn. Kó ni aku zìm wàwá àràg barà ku ri zìm shinnwá, uwà aku wib nùwá tinn.

6

Barà Yanká Má Shi Shu Ma Asàinká Mà Sig Big

1 Ning yanká, barà ning ri bàg Kristi níng, aning wib àsàinká mà sig ning, jir kai bàna wáníng í bu-à sàns sig aning sa.

2 Doka jijag wà Shìdun gib sig nu big kàhì í wáníng, ku rag: “A wib tawú ma nàwú,

3 àjirà á shi shu ñsàn ma á shi nonn á jànn-à nì.”

4 Ning ta yanká ma na yanká, kada aning yan ta yanká bigné barà bá bai kyinn bàna. Bu-à ná sa bàna, aning tàg samyib big ñsàn nímá ma aning tàg big jir Kristi.

Fàuká Ma Asàin Lubá

⁵ Ning fàuká, aning wib àsàin luká bigná, ká á jànn-à ni. Aning wib big ma aning shàr big, aning wib big ma pikyinn nzyun, àràg barà ning ri wib Kristi.

⁶ Kada aning sa wàning íri jirà big ri myàng ning, jirà aning dig bu á vùbá ni bàna. Ama aning sa ma pikyinn nzyun àràg barà Shidun ri zìm, barà ning í fàuká bu Kristi níng.

⁷ Aning sa swàmna ma pikyinn àjwár, jir kai bàna ning ri sa yá Shinn Luyí, ning ri sa ya fig íri mpìr bàna.

⁸ Ning yì hing swàm n̄sàn mpìr ma sa sig bidim pàr, kó ku ma í fàu, kó ku ma í fàu bàna, Shinn Luyí má wa ku.

⁹ Ning mpìrká shi sig big fàu, aning sa ya fàuna big bu-à n̄sàn, kada aning dang gib big kyinn bàna. Aning yì rag, ning ma fàuká bigná bidim pàr ning shi sig ma Shinn Luná mà wai. Ku ri shig fig zyun, mì ri fim fig zyun bàna.

Yi ri Ngáng Ngain Ma Shaitan

¹⁰ Aning sar gbam á gbìb Shinn Luyí ni, ku í àsàin-à ri ya yi gbam-à ku shi sig ma kàhi.

¹¹ Aning wìr kà jà àsháu bu kànn nu-à Shidun ya sig ning, àjirà aning gbam kan Shaitan àsàin-à ri tonn gban mpìr níng.

¹² Yi ri ngang fig ngain ma mpìr bàna, yi ri ngang ngain ma yann sukàkà bu Shaitan, ká í mpìr bàna, àsàinká pànn sig waisháu, n pànn sig mpìrká á dunyaru-à níng ni, mì ri na kùr á shinnbá ni.

¹³ To, jir wàning, tàma-à níng aning wìr kà jà àsháu kànn nu bu Shidun, jirà àyúnn-à Shaitan ma ri zìm aku pànn ning, ná gbam kan ku. Wà na gbam kan rìghing ku ná shi kàng shuná.

¹⁴ Aning shi sa mímyib ma aning sir gbam òrná ma jir àjai dang. Shu n̄sàn aku shí bu-à ná sir á gwàin pikyinn ná ni, àràg barà soja ri sir bàg jà àsháu bu kànn nu.

¹⁵ Tabar-à ná pag á barná í jir àjwár bu Kristi dang kyann, wà ri ya pikyinn na tag níng.

¹⁶ Barà soja ri gag dim shinnwá ma àki níng, ning má aning gag dim shinn ná ma pikyinn bir tinn. Wà na sa hing àdòning, ná gag dim rig àtikà bu Shaitan wà ri swànn pyìr wà ku ri ta ning ma kàhi níng.

¹⁷ Barà soja ri bir kà abishinn kànn mì ri gag dim shinnwá ma kàhi níng, ning má aning kang shinn ná ma jir kyab á shinn barà Shidun pinn zu sig níng. Barà soja ri sa swàm ma kafai níng, ning má aning sa swàm ma jir Shidun wà Awunwá ri ya ning àràg í kafai.

¹⁸ Aning vig kyann Shidun àràg barà Awunwá ri tàg níng. Bu-à ma nì ning bidim pàr aning vig Shidun. Jir wàning, aning shi sa mímyib, aning wu tag òr bàna, aning vig kyann Shidun á shinn mpìrká ri bàg ku bidim pàr.

¹⁹ Mì má, aning vig ya mì Shidun tinn àjirà sai-à ma ri zìm n̄ dang jìrwá aku ya mì bu-à má dang, àjirà n̄ dang ma pikyinn wim, àjirà mpìrká ká yì fig jir àjwár bàna níng, abig yì.

²⁰ Mì í mpìr aswam bu jir àjwár áshinn Kristi ni, tàma-à níng big kig kà sig mì á tonn fi-à ni. Aning vig Shidun rag n̄ wim kyinn n̄ dang jir àjwár-à níng, àràg barà sànn sig n̄ dang.

Jir-à Bulus Dang Sig Wà Kinn Shinn

²¹ Tikikus wunzà azìmyí, zyun-à ri sa swàm Shinn Luyí ma pìkyinn nzyun, kwá dinya ning tai kó kai bidim pár á shinnmí ní, jirà aning yì barà ù shi sig áni áyág.

²² Wáníng í bu-à sa mù ri swam yag ku á byarná ni, jirà aku dinya ning barà yì shi sig áni, ma aku dang tag wann ning pìkyinn.

²³ Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi, abig ya ning pìkyinn na tag ma pìkyinn barà ná zìm jàuná big, ma barà ná bir pìkyinn.

²⁴ Asàn Shìdun aku shí á pìkyinn mpìrká ri zìm Shinn Luyí Yesu Kristi, azìm zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà FILIBI

Bulus yag mà Filibi n dang jir àjwár á shinn Yesu Kristi ni (Swàm Yann 16). Mpìrká káhi bir pìkyinn áni. Mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn áni níng, big í àsàinká bir jag sig pìkyinn á byar Yesu mà agunn jànn Makidoniya. Big ri dwim ya kyann Bulus bàì á sai-à ku ri kyann mì ri dang jir àjwár-à á shinn Yesu ni, jirà aku dig bu-à kwá pànn kwonn ma kàhi á kyonnwá ni. Bulus ba sig wasika-à níng n sa ya big ísoko jir bàiká big ya sig ku. Ku dinya big rag abig shi àràg barà Yesu shi sig, abig sa sunu bu-à bibai bàna. Ku tiya big barà Shìdun ri ya àjwár ma pìkyinn na tag á byar mpìrká zyun-à ri bàg Yesu Kristi.

¹ I mì Bulus ma Timoti, yi ká ri sa swàm Yesu Kristi, mì ri ba ya ning, ning mpìrká á finn swann Filibi, ningká zyun-à ning í mpìrká bu Shìdun á jir barà ning ri bàg Yesu Kristi, ma àgbam iklisiyaká ma dikonká tinn.

² Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr ká ya ning àsàn ma pìkyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu Kristi á Finn Swann Filibi

³ Mì ri sa ya Shìdun ísoko sai-à ma kyab pànn hing ning kó ákaun bidim pár.

⁴ Kó ákaun sai-à ma vig Shìdun á shinn ná ni, mì ri vig ma pìkyinn àjwár.

⁵ Mì ri sa àdòning dò jir shinn barà ning rì sa shang sig mì swàm jir àjwár-à níng áni, daka sai-à rì hár bi fòr tàma-à níng.

⁶ N yi hing Shìdun àsàin-à sa jag sig swàm sisàn á pìkyinn ná ni níng, kwá sa kyann swàmwá hár sái àyunn-à Yesu Kristi má kàng bi áni.

⁷ Mì ri myàng, sànn hing n kyab àdòning, jir kai bàna mì ri kyab pànn kyann ning á pìkyinnmí ni, barà ning sa shang hing mì á swàm jir àjwár-à níng ni. Sai-à big kìg kà mì á tonn fi-à ni, ning sa shang hing mì, sai-à mì ri tàg mpìrká rag jir Yesu í àjai abig bir pìkyinn áni níng, ning sa shang hing mì.

⁸ Mì ri zìm ning wàni àràg barà Yesu Kristi ri zìm ning níng. Shìdun yi hing bu-à mì ri dang níng í àjai.

⁹ Mì ri vig Shìdun rag aning zìm swàb kà mpìrká, ma aning dig swàb kà yar, ma aning yi barà ná gáfinn bu-à sisàn ma bu-à bibai,

¹⁰ jirà aning shig zu bu-à sisàn. I wà ná shi mpìr pìkyinn-à kyìkyàr, jirà àyunn-à Yesu Kristi má kàng bi hing, kwá dig fig ning ma bu-à bibai bàna.

¹¹ I wà Yesu Kristi ku awínwá ni kwá sa ning ná shi mpìr sisàn á buká ná sa bidim pár. Wà na shi hing mpìr òsàn, mpìrká má swam yan Shìdun.

Bulus Shi Sig Shu Yesu Kristi

¹² Wunzàmí big, mì ri zìm aning yi rag buká dig sig mì níng, sa jir Shìdun yag rìghing mà pyànn.

¹³ Sojaká ri sar gadi á lu kùr-à ni, ma mpìrká bidim pár yi hing rag big sù sig mì á jir shinn Kristi.

¹⁴ Barà big kìg sig mì mà tonn fi-à ni níng sa mpìrká ri bàg Yesu Kristi níng bir swàb kà pìkyinnbá, hár mì ri wim kyinn, mì ri dang swàb kà jir Shìdun, zinn bàna.

15 Káhi ri sa akyib mi ri dang jir Kristi dò jirà jàubá ri dang. Ama káhi ri dang ma pìkyinn-à mìmìg.

16 I ká ri zim mì. Big yì hing Shìdun sinn sig mì jirà ñ dinya mpìrká jir àjwárwá.

17 Káhi ri dang fig jir Kristi ma pìkyinn ñzyun bàna, big ri zim shinnbá. Big ri zim abig swàb kà ya mì shwìn, barà ñ shi sig mà tonn fi-à ni.

18 Mì ri myàng, bai fig bàna, mì ri fig àjwár wa ba ri dang jir Yesu Kristi kó áni bidim pár. Kó ba dang jir Kristi ma pìkyinn-à mìmìg, kó ma pìkyinn-à mìmìg bàna, mì ri fig àjwár.

19 N yì hing bá zìg zu rig mì, jir kai bàna ning ri vig Shìdun á shinnmí ni. Awun Yesu Kristi ri sa shang mì tinn.

20 Bu-à mì ri sa àtùtwài á pìkyinnmí ni bàna, kó ákaun mì ri zim ñ sa bu-à Yesu Kristi ri zim. Mì ri zim ñ wim kyinn tàma-à níng àràg wàri, jirà ñ sar gbam á swàm Kristi ni, jirà abig swam yan ku, kó ma shi sig ma yonki, kó ma wu rìghing.

21 Bu-à sinn sig mì ñ shi sig níng, mì ri shi shu Kristi. Kó ma wu hing, sàh hing.

22 Wà ma shi hing ma yonki á jànn-à ni, ma sa shang mpìrká. Wà ñ nìm má shig zu sar, ñ shig zu wà áni rà? N shi á jànn-à ni rà, kó ñ shi mà wai rà? Ama ñ yì fig bàna.

23 N wà sig jír pyàná á kyinnmí ni, mì ri zim ñ fim dunyaru-à níng, ñ shi ma Kristi, wà zyun-à kab sig bu dunyaru bidim pár.

24 Ama á dò jir shinn ná ni, sàh kab sig ñ shi ma ning ma yonki,

25 jir kai bàna ñ yì hing má shi ma yonki, àjirà ñ sa shang ning, aning bir swàb kà pìkyinn ná, ma àjirà aning fig àjwár.

26 Wà ma bi hing á byarná ni, ná fig àjwár wàni á jir shinnmí ni, barà ning ri bàg Yesu Kristi níng.

27 Bu-à mì ri zim á byarná ni, aning shi shuná àràg barà jir àjwár á shinn Kristi ni dang sig, jirà kó yi ma ning ma shi sig í zyun, kó ma shi sig byar pyunn ninonn, má yì rag nuná ñzyun, ning ri sar gbam, ning ri dang tir mpìrká á jir Shìdun.

28 Aning shàh zinn mpìrká ri zib ning bàna, aning wim kyann pìkyinn. Wà na sa hing àdòning, bá yì rag ná wim zu, ama bigbá bá wim zu fig bàna, jir kai bàna í Shìdun ri yá ning gbam-à ni.

29 Big ya fig ning gbam jirà aning bir ìri pìkyinn á byar Kristi ni átai bàna, ama jirà aning wa shwìn á shinnwá ni tinn.

30 Sai-à yi ma ning shi sig zyun, ning myàng hing shwìnká ñ wa sig. Ning ri fig swai shwìn-à mì ri wa hár tàma-à níng. Ning ma shinn ná, ning ri wa ìri swai shwìn-à mì ri wa.

2

Barà Yesu Sinn Kàng Shinnwá á Sim

1 Pìkyinn birná á byar Kristi ni, ri sa ning ning ri dig gbam rà? Azimwá fòr hing á byarná ni rà? Ning ri jùn kwonn ma Awunwá rà? Ning ri zim mpìr, mì ri myàng ashibá tinn rà?

2 Wà má àdòning, aning sa ya mì bu zyun. Aning shí bu ñzyun. Aning zim bar òrná. Bu-à na ri kyab aku shí bu ñzyun. Bu-à na ri zim á pìkyinn ná ni aku shí bu ñzyun.

³ Aning sa bu-à ná zìm íri shinn ná bàna. Aning gbar dù shinn bàna. Aning wib mpìr, kada aning kyab rag ning kab mpìr zyun bàna.

⁴ Kada kó ni aku kyab íri bu-à kyinnwá ri zìm bàna. Ama aku kyab bu-à jáuwá big má zìm tinn.

⁵ Píkyinn ná aku shi àràg bu Yesu Kristi:

⁶ Ku shi sig àràg í Shìdun.

Ama ku sinn kàng fig shinnwá rag ku ma Shìdun màg sig ábìbir bàna.

⁷ Ku sinn kàng rig shinnwá á sim àràg ku í bu zyun bàna.

Ku sinn kàng shinnwá àràg ku í fàu.

Ku sinn kàng shinnwá àràg ku í mpìr jíkwinn.

⁸ Ku sinn kàng shinnwá á sim.

Ku wib Shìdun hár n zìm aku wu ki.

Ku wu ki átám bín-à ni.

⁹ Jir wàníng, í bu-à sa Shìdun gbar dù ku n ya ku gbam, n ya ku zinn zyun-à kab sig zinnká kádà,

¹⁰ jirà mpìrká bidìm pàr abig binn kir wann abig wib zinn Yesu, mpìrká mà wai ma mpìrká á jinn ni, ma kó áni bidìm pàr.

¹¹ Mpìrká bidìm pàr má dang rag, Yesu Kristi í Asàin Lu.

Bá dang àdòníng má swam yan Tayí Shìdun mà wai.

Aning Mig Ayau Mpìrká Ni Àràg í Asuswirká Ri Mig Mà Wai

¹² Ayormí big, ká mì ri zìm, barà ning rì wib sig jírmí sai-à yi ma ning rì shi sig zyun níng, barà tàma-à níng ò bàna mà byarná ni níng, má sàan aning wib jírmí wàni. Aning shi sa bu-à sisàn. Aning wib Shìdun ma aning shàr ku jirà aku pinn zu ning hár kinn kinn.

¹³ Shìdun í àsàin-à ri sinn kà ning jirà aning zìm wà ná sa bu-à ku ri zìm. Ku í àsàin-à ri ya ning gbam jirà aning sa bu-à ku ri zìm.

¹⁴ Bu-à na sa bidìm pàr, aning yàng dang jir bàna, aning gbìb shùr bàna tinn,

¹⁵ jirà kada mpìrká abig dang rag ning mpìr asa bu-à bibai bàna, jirà aning shi yanká sisàn á pyànn Shìdun. Ning shi kwonn sig ma mpìrká ri sa bu-à bibai á jánn-à ni. Aning mìg áyaubá ni àràg barà asuswirká ri mìg mà waisháu-à ni,

¹⁶ á sai-à na dinya big jir Shìdun zyun-à ri ya yonki. Wà na sa hing àdòníng, wàníng má tàg rag swàmmí ò sa sig áyauná ni níng, í swàm átai bàna. Wà má àdòníng má fig àjwár àyúnn-à Kristi ma kàng bi hing.

¹⁷ Ning yì sig Shìdun á jir shinnmí ni. Kó big nìm ma gban mì á dò jir barà ning bir sig píkyinn ná á byar Yesu, n nìm má fig àjwár ma ning á dò jir shinn barà ning bir sig píkyinn.

¹⁸ Ning tinn má, aning fig àjwár, ayi ma ning fig àjwár ábir-à ni.

Swàm Timoti Ma Abafaroditas

¹⁹ Wà Shinn Luyí Yesu ma zìm hing, mì ri zìm ní tir ya yag ning Timoti, jirà wà ma fig hing tai á shinn ná ni má fig àjwár.

²⁰ N bàna ma mpìr zyun-à shi sig ma píkyinn-à sisàn àràg ku, zyun-à má myàng kwonn ma ning.

²¹ Kó ni bidìm pàr ri kyab íri jir shinnwá, í jir shinn bu Yesu Kristi bàna.

²² Timoti shi fig àràg mpìrká kádà níng bàna. Sai-à yi ma ku ri dang kyann jir àjwár, ku ri sa swàm wàni. Yi ma ku shi sig àràg í ta ma wùn.

²³ I bu-à sa ò rag má swam yag ku á byarná ni kîni, ama sái ma myàng byann hing bu-à má sa mì.

²⁴ Mì má mì ri bir pikyinnmí á byar Kristi ni rag, mì ma shinnmí má dìg pyù-à má bi á byarná ni, má nonn fig bàna.

²⁵ Mì ri kyab sànn hing ò swam kàng ya bi òning Abafaroditas wunzàmi zyun-à òning swam bi sig aku sa shang mì. Yi ma ku dab kar sig swàm Shìdun í zyun.

²⁶ Ku ri wìm á kyinnwá ni aku bi myàng òning. Pikyinnwá gib, jir kai bàna ku yì hing òning fig hing tai dorwá.

²⁷ Ajaì ku rì í òr wa. Shi shirag kwá wu rìg. Ama Shìdun myàng hing ashiwá, n myàng hing ashimí tinn, n dàb gban rìghing ku, jirà kada a shwinnmí wài bàna.

²⁸ I bu-à sa ò dang rag sànn hing ò tìr yag ku á byarná ni, jirà aning fig àjwár wà na myàng kàng hing ku, àjirà pikyinnmí aku na tag.

²⁹ Aning shà ku, aning pànn ku vù pyàna àràg ku í wunzàna á jir shinn Yesu Kristi, aning wib òr swai mpìr àdòning.

³⁰ Bu-à sa níng, ku wann tafinn hing shinnwá á jir shinn swàm Kristi, ku wu rìg dà hing. Ku sa shang hing mì, jir kai bàna bigná òning sa sar fig bàna.

3

Bu-à Má Sinn Kàng Yi Ayi Shi Mpìr Sisàn á Pyànn Shìdun, í Pikyinn Bir á Byar Yesu

¹ Wà kinn shinn-à, wunzàmi big, aning fig àjwár ma Shinn Luyí. Barà mì ri ba ya jakàng òning bu-à ò ri ba rìghing níng, amyàngmí ni bai fig bàna, jir kai bàna í bu-à má sànn ya òning.

² Aning pànn shinn ná ma mpìrká ri sa bu-à bibai. Big shi sig àràg í báí. Big dang rag, mpìr ma kyag fig jur bàna, kwá dìg fig yonki bàna.

³ Yi í àsàinká ri wib Shìdun ma pikyinn òzyun. Wáníng í jur kyag-à wà Shìdun ri zìm, jir kai bàna Awunwá ri tàg yi á pikyinnnyí ni ayi wib ku. Yi ri fig àjwár ma shuyí áyau gbìb Yesu Kristi. Yi ri sinn fig pikyinnnyí á òr bu zyun ni rag kwá pinn zu yi bàna.

⁴ Wà yi nìm ma ri sa àdòning, mì má, ò nìm má sinn kyinnmí á òr bu zyun ni rag bu-à hi má pinn zu mì. Wà mpìr zyun ma ri kyab rag wà kwa sinn kà hing kyinnwá á buká ku ri sa, í wà kwá wìm zu òni, mì má sai-à rì níng ò sa kab hing àdòning.

⁵ Asai-à big mà mì, sumí awinyin big kyag jurmí. Big mà sig mì á nu jir Israila. Mì í swai mpìr Banjamin. Mì í swai mpìr Ibraniyaká, mì í Farisa, sai-à rì níng ò wib hing doka Shìdun wàni àràg barà Farisawaká ri wib níng.

⁶ N rì fig àjwár wàni wà ma gban hing mpìrká ri bàg Yesu. N wà sig rag, mì ri wib Shìdun. Wà mpìr nìm ma wib hing doka Shìdun ma shi hing mpìr òsàn, mpìr-à níng hi nìm má shi í mì.

⁷ Buká mì ri myàng sai-à rì níng rag í bu òwài níng, tàma-à níng barà ò yi rag Kristi níng, ò sinn kàng rìghing bu káníng í bu zyun bàna.

⁸ Barà ò yi rag Yesu Kristi níng, ò sinn kàng rìghing kó kai bidim pár í bu zyun bàna, jir kai bàna gbìb Yesu yì kab sig ò kó kai bidim pár. N sinn kàng rìghing kó kai bidim pár àràg buká big ri kifinn mà kwìm yinn-à ni jirà ò dìg Kristi,

⁹ ma n jùn kwonn ma Kristi. N yì hing íri doka Shidun wib má sinn kàng fig yi mpìr òsàn á pyànn Shidun bàna. Ama sai wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Kristi í wà kwá zìg zu yi. Shidun má sinn yi ayi shi mpìr sisàn wà ya bir hing pìkyinnyí á byar Kristi.

¹⁰ Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm n yì Kristi ma gbam-à gbar dù nann zu sig ku mà amir-à ni. Mì ri zìm n wa shwìn á dò jir shinnwá ni àràg barà ku wa sig. Mì ri zìm n wu á dò jir shinnwá ni àràg barà ku wu sig.

¹¹ Mì má, n sìn sig á pìkyinnmí rag ma wu hing, má dù kàng ma yonki tinn.

Ayi Yag Mà Pyànn Ma Wà Bàg Buká Shidun Tàg Sig Yi

¹² N zìm fig wà n rag n fòr hing bu zyun bàna. N fòr fig ma bu-à Kristi ri zìm n fòr níng bàna. Ama mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà n fòr bu-à Yesu Kristi zyun-à zìg zu sig mì níng, ri zìm n fòr.

¹³ Wunzámí big, n yì hing n fòr fig ma bàna. Ama mì ri zìm n màmm jànn rig wà ásim, n kyab wà mà pyànn, barà má fòr bu-à Yesu Kristi ri zìm n fòr.

¹⁴ Mì ri yag mà pyànn mà pyànn, jirà n dìg yonki àpyú zyun-à mà wai wà Shidun gib sig nu rag kwá ya mpìrká á jir shinn Yesu Kristi.

¹⁵ Yi mpìrká yi pànn gbam sig jir Shidun á pìkyinnyí ni níng, ayi kyab àdòning tinn. Wà mpìrká káhi áyauná ni ma ri kyab bubá kim, Shidun má tiya byann big jirà abig yì.

¹⁶ Ayi yag mà pyànn mà pyànn àràg barà yi rì bàg jag sig buká Shidun tàg sig yi níng.

¹⁷ Wunzámí big, aning shi shuná àràg barà mì Bulus mì ri shi níng. Aning myàng shu mpìrká ri bàg mì níng, big ri shi shu òsàn àràg barà mì ri shi.

¹⁸ Mpìrká nìnànn nímá dang rag big ri bàg Kristi, ama big í mpìr azib Kristi àsàin-à wu sig mà atàm bìn-à ni. N dinya rìghing ning bu káníng tun daka á ninonn, tàma-à níng mì ri dinya ning hár ma zàn mín.

¹⁹ Mpìr káníng má kà pyìr, jir kai bàna bu-à big ri zìm á pìkyinnbá ni big sinn sig àràg í Shidun. Big ri gbar dù shinn á shinn bu-à big nìm ma fig zunáí áni. Big ri kyab íri bu dunyaru.

²⁰ Ama buyí, finn swannýí shi sig mà wai. Yi ri sa àtùtwài mi ri shi kir àyúnn-à Yesu Kristi má wann bi mà wai, ku zyun-à kwá zìg zu yi níng.

²¹ Kwá vim bir rig òrìyí zyun-à bàna ma gbam, kwá ya yì òrì àràg òrìwá, zyun-à í òrì sisàn. Kwá vim bir rig òrìyí ma gbamwá zyun-à ku shi sig ma káhi wà zyun-à kwá sinn kàng kó kai bìdìm pár má shi á mìr barwá ni.

4

Aning Fig Ajwár á Byar Kristi

¹ Ning wunzámí big ká mì ri zìm wàni, mì ri zìm n myàng níng kó ákaun. Ning ká zyun-à mì ri fig àjwárná, mì ri swam yan kyann ning. Aning sar gbam á gbìb Shinn Luyí ni.

² Mì ri dang jír ma uwà pyàná, Afodiya ma Sintiki, mì ri vig big abig jùn kwonn kàng, ma abig zìm bar òrìbá á zìnn Shinn Luyí Kristi.

³ To, ayormí, mì ri zìm á sa shang uwá káníng, jir kai bàna big wa shang hing mì shwìn á dò shinn swàm jir àjwár kwonn ma Kiliment ma mpìrká yì ma big ri sa swàm í zyun, ká big ba kà sig zìnnbá á tarkada yonki.

⁴ Aníng fig àjwár kó ákaun áyau shuná barà ning ri bàg Shinn Luyí Kristi, mì ri dinya jakàng ning rag, aníng fig àjwár.

⁵ Aníng tiya kó ni bidim pár pikyinn ajun, jir kai bàna ning yì hing Shinn Luyí nyàan kàng bi.

⁶ Kada aníng wor awor á shinn bu zyun ni bàna, ama bu-à na ri zìm bidim pár aníng vig Shìdun, aníng sa kyann ku ísoko.

⁷ I wà Shìdun má ya ning pikyinn na tag, zyun-à kab gham wà mpìrká má yì. Pikyinn na tag-à níng má sa pikyinn ná má shi sísàn á gbìb Yesu Kristi.

⁸ Wà kinn shinn-à mì ri zìm aníng kyab buká òsàn á pikyinn ná ni, wà má jwar ya mpìrká, àràg bu á gbìb àjai, kyinn òsàn, bu òsàn sa, shu kyikyàr, shu azim, ma bu-à mpìr má yan.

⁹ Aníng shi sa buká ning shwann sig á byarmí ni, buká ò tàg sig ning, ma buká ò dinya sig ning, ma buká ning myàng ò sa sig. I wà Shìdun zyun-à ri sa tag pikyinn má shi kwonn ma ning.

Bulus Sa Isoko

¹⁰ Mì ri fig àjwár wàni, mì ri sa Shinn Luyí ísoko barà ning ri dwim ya bi rag mì bu, ning ri zìm mì. N yì hing ning ri zìm mì, ama su ninonn nímá ning bàna ma pyù-à ná dwim ya bi mì bu.

¹¹ Mì ri dang fig jir ashi bu bàna. Big tàg rìghing mì ò pànn samyib wà títi-à ò shi sig ma kàhi.

¹² N yì hing barà má shi shu ashi ma barà má shi shu áni wà ma shi sig ma bu ùwài. N yì hing barà má shi shu àjwár kó áni bidim pár, kó ákaun tinn, kó ma shi sig ma buju, kó ma bàna ma buju, kó ma shi sig ma ùwài, kó ma shi sig ma títi.

¹³ N shi sig ma gham-à Yesu Kristi ri ya mì. Má sa kó kai bidim pár ma kàhi.

¹⁴ Ama sàan hing barà ning sa shang sig mì á shwìn-à mì ri wa.

¹⁵ Ning mpìrká á Filibi, ning yì hing sai-à ò rì dù dà fim Makidoniya, á sai-à ò ri dinya mpìrká jir àjwár-à níng, kó iklisiya òzyun sa shang fig mì bu bàna, sái ning, ning sa shang sig mì nì, ning ya sig mì bài.

¹⁶ Sai-à ò shi sig á Tasalonika, wà ma ri zìm bu, ning ri dwim ya bi mì bu, í kàun òzyun bàna, ama kàun ninànn nímá.

¹⁷ Mì ri fig àjwár íri dò jir buká ning ri ya mì níng bàna, ama mì ri fig àjwár jir barà bá swáb kà ya ning á shinn wà ná òg mà wai níng.

¹⁸ N zìg hing bài ùwài nímá, hár màg rìghing mì, bài-à ning dwim ya bi sig mì á vù Abafaroditas. Bu-à ning ya sig mì níng, shi sig àràg í bu twìb swànn á pyànn Shìdun ni, ku zìg hing, ku ri fig àjwár ma kàhi.

¹⁹ Shìdunmí, àsàin-à shi sig ma kó kai bidim pár, má ya ning bu-à ning ri zìm bidim pár á jir shinn Yesu Kristi.

²⁰ Shìdun Tayí aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

²¹ Aníng bib kà mpìrká tu kyàr sig pikyinnbá, mi ri bir pikyinnbá á byar Yesu Kristi. Wunzámí big, ká yì ma big shi sig zyun áyág níng, ri bib kà ning.

²² Mpìrká tu kyàr sig pìkyinn áyág níng, big bidim pá rì bib kà níng, àràg mpìrká á lu kùr Kaisar ni bàna má.

²³ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma níng bidim pá r.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà KOLOSI

Bulus ba sig wasika-à níng, jir kai bàna ku fig big rag mpìrká ri bàg Yesu mà Kolosi mpìrká káhi áyaubá ni ri tàg jir òsàng, mi ri sar gbam mi ri dang rag sàñ sig mpìrká abig wib buká zyun-à shi sig ma gbam, abig wib íri Shidun áwinwá ni bàna. Big tàg mpìrká rag wà ba zìm abig wim zu, to, abig ji buká káhi bàna. Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dinya big rag buká big ri tàg níng í àjai bàna. Ku dinya big rag gbìb Yesu íri gbìb-à mpìr má wim zu áni.

Bulus Bib Kà Mpìrká Mà Kolosi

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba síg nì, mì zyun-à Shìdun zìm sig rag ò shi wùn aswam Yesu Kristi. Yi ma wunzàyi Timoti

² ri bib kà ning, ning mpìrká ri bàg Kristi ma pikyinn òzyun mà finn swann Kolosi. Ning shi nì mpìrká bu Shìdun.

Tayí Shìdun aku wir kà ya ning àsàn, ma aku ya ning pikyinn na tag.

Bulus Vig Shìdun á Jir Shinn Mpìrká Ri Bàg Yesu

³ Yi ri sa kyann Shìdun Ta Shinn Luyí Yesu Kristi ísoko, sai-à yi ma ri vig ku á jir shinn ná ni,

⁴ jir kai bàna yi fig big rag, ning shi sig ma pikyinn bir á jir Yesu Kristi ni, ning ri zìm mpìrká bu Shìdun tinn.

⁵ Yir bu-à sa ning ri gbar gbam dírna, mi ri zìm mpìrká bu Yesu àdòning, í jirà ning ri kyab pànn kyann ma bu-à Shìdun sinn ya sig ning mà wai níng. Ning fig rìghing bu-à shi sig áni sai-à big dinya sig ning jir àjwár-à á shinn Yesu ni, wà zyun-à í jir àjai.

⁶ Jír-à big dinya sig ning níng, ri sa swàm bu-à òsàn kó byar wà áni á dunyaru bidim. Mpìrká ri fig, mi ri bir pikyinn áni. Ning má, sai-à ning fig jag sig jír-à hi barà Shìdun ri sa mpìr wà òsàn níng, hár jír-à hi zig bi swàm bu òsàn á kyinn ná ni tinn.

⁷ Jír-à hi í Abafaras jàu swàmýi zyun-à yi ri yan kyinnwá níng, ku í àsàin-à dinya sig ning jír-à hi. Buwá ku ri sa swàm Yesu ma kyinn òzyun dò jir shinn ná.

⁸ I ku dinya síg yi í nì rag, Awun Shìdun ri sa swàm á kyinn ná ni, hár ning ri zìm mpìrká bu Shìdun.

⁹ Barà yi ma Timoti fig big rag, ning ri sa wà òsàn àdòning, í bu-à sa yi ri vig kyann Shìdun jir shinn ná. Yi ri vig ku rag, aning yi vinn rìg kó kai bidim pár bu-à ku ri zìm aning sa. Yi ri vig ku rag, aning shi mpìr yar, aning yi bu-à Awun Shìdun ri tàg ning,

¹⁰ jirà aning shi shu àràg barà Shinn Luyí ri zìm, ma aning sa kyann bu-à kyinnwá má jwar áni, jirà swàm-à ná sa bidim pár aku zu shinn, ma aning yi swàb kà tim jir Shìdun.

¹¹ Barà Shìdun í àsàin-à shi sig ma gbam níng, aku ya ning gbamwá, jirà aning bà kyinn, ma aning tib wann pikyinn, ma aning fig àjwár.

¹² Aning sa Tayí Shìdun ísoko barà ku sinn kà sig yi ayi kà áyau mpìrká buwá zyun-à shi sig áyau àyar mà byar kùrwá ni.

¹³ Ku zìg zu sig yi á byar zufi. Tàma-à níng yi shi fig rag áyau gbam Shaitan bàna. Ku zìg bi yi á byar-à wùn azimwá ri na kùrwá níng.

¹⁴ Wùnwá níng wa zu rìg yi á vù Shaitan, hár n sa ku yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.

Kristi Kab Síg Nì Bu Bidim Pár

¹⁵ Kó barà mpìr ri myàng fig Shìdun á zu bàna níng, Kristi ri tiya mpìrká barà kyinn Shìdun shi sig áni, ku zu sig Shìdun. Kristi shi sig áni daka sai-à big màmm fig ma kó bu zyun bàna. Ku kab sig nì bu bidim pár.

¹⁶ I ku Wùn Shìdun ma Tawá Shìdun màmm sig bu bidim pár, bu-à mà wai, kó bu-à á jinn nì, kó bu-à big ri myàng ma zu, kó bu-à big ri myàng fig ma zu bàna, bidim pár ku màmm sig nì, àràg yann aswamwá mà wai, ma àgbamká mà wai, ma kùrká, ma mpìrká shi sig ma gbam. Buká big màmm sig bidim pár í buwá tinn.

¹⁷ Ku kà sig nì kó kai bidim pár á pyànn. Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma buká bidim pár.

¹⁸ Ayau mpìrká ri bàg Shìdun bidim, ku shí nì àgbam-à. Big shi àràg í òrúwá, ku shí nì shinn-à. Ku í àsàin-à ri ya yonki. Ayau mpìrká wu sig níng, ku dù jag sig nì mà amir-à ni, àjirà aku shí nì àgbam-à áyau mpìrká nì.

¹⁹ Shìdun sinn kà shinnwá ma gbamwá ma nsònnwá á òrú Yesu ni, ku zìm sig àdòning.

²⁰ Wàning má, á jir shinn wùnwá ni, Shìdun jùn kwonn ma kó kai bidim pár, bu-à á jinn nì, kó bu-à mà wai, barà wàning wu sig ki mà atàm bín-à ni. Jir wàning í bu-à sa yi òg gbìb n bi á byar Shìdun.

²¹ Wàri níng, níng ri jùn kwonn fig ma Shìdun bàna. Ning ri í mpìr azìbká buwá á jir bu bibai-à ning ri kyab, mi ri sa níng.

²² Ama tàma-à níng Shìdun jùn kwonn hing ma ning á jir shinn ki-à Kristi wu sig, jirà aku sinn kàng ning mpìr kyikyàr ma aning shi mpìrká bàna ma bu pyìr, jirà kada a mpìr dang bai ning á pyànnwá ni bàna.

²³ Aning sar gbam á pìkyinn birná ni, ma aning tib bàg barná. Kada aning zìg zu pìkyinn ná á jir àjwár-à ning fig sig níng ni bàna. Jir àjwár-à níng big òrúwá rìghing mpìrká bidim pár á òrúwá. Mì Bulus mi ri òrúwá mpìrká jir àjwár-à níng.

Swàm Bulus á Jir Shinn Mpìrká Bu Shìdun

²⁴ Tàma-à níng, mì ri fig àjwár á jir shwìn-à mì ri wa á jir shinn ná ni, jir kai bàna Kristi wa jag sig nì shwìn á shinnyi nì. Barà mì ri wa shwìn níng, yi ma ku í zyun tinn. Mpìrká ri bàg ku, big shi sig àràg í òrúwá. Jir wàning í bu-à sa mì ri fig àjwár barà mì ri wa shwìn á shinn ná ni.

²⁵ N kàng rìghing mpìr-à ri sa swàm Shìdun barà ku ya kà sig swàmwá á vùmí ni jir shinn ná, jirà òrúwá òrúwá gban rìg mpìrká jìrwá.

²⁶ Bu-à Shìdun rì tàmm sig á ninonn níng tàma-à níng ku tiya rìghing mpìrká buwá.

²⁷ Ku ya sig mpìrká buwá gbam abig òrúwá mpìrká kádà jìr bu-à ku tàmm sig níng. Bu-à ku tàmm sig níng, í Kristi barà wàning shi sig á pìkyinn ná nì, ná na kwonn kùr ma wàning.

²⁸ To, yi ri òrúwá kó ni bidim pár jir Kristi. Yi ri twìb big byur, mi ri tàg big jir Shìdun ma yar-à yi shi sig ma kàhi, jirà kó ni ma kwonn hing ma Kristi, aku kinn mpìr Kristi.

²⁹ Jir wàníng, í bu-à sa mì ri sa swàm ùwài nímá, mi ri kar ngang ma swàm-à níng, bar gbam-à Kristi ri ya mì.

2

¹ Mì ri zìm í dinya ning jír á shinn swàm ùwài-à mì ri sa á dò shinn ná ni, kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu mà finn swann Lawudikiya, kwonn ma mpìrká ri bàg Yesu ká myàng fig mì ma zu bàna. Mì ri sa swàm á jir shinnbá ni.

² Bu-à sa mì ri kar ngang àdòníng, í jirà mì ri zìm abig sar ma gbam áyau gbìb Yesu ni, ma abig zìm bar dirbá, ma abig yì byann wà bu-à Shìdun rì tàm sig níng, í Kristi.

³ Ning yì hing í Kristi ya síg yi nì yar. Ku í àsàin-à tiya sig yi gbìb barà yá yì bu-à Shìdun tàm sig.

⁴ Mì ri dinya ning àdòníng, jirà kada abig zìg bi jír zyun àràg í jír yar, ma abig tonn gban ning ma kàhi bàna.

⁵ N bàna á byarná ni, ama bidìm pàr mì ri kyab pànn ma ning àràg ò shi sig mà byarná ni. Barà ò myàng ning yag mà pyànn, mì ri bir pìkyinn á byar Kristi nì níng, mì ri fig àjwár ma ning wàni.

Jír á Shinn Shu Mpìrká Bu Kristi

⁶ Barà ning pànn sig Yesu Kristi rag ku í Shinn Luná níng, sái aning sar gbam á byarwá ni.

⁷ Aning tib bàg barná, aning sìnn swàb kà pìkyinn ná á gbìbwá ni, jirà pìkyinn bir-à big tàg sig ning níng, aku swàb kà yag mà pyànn, ma aning swam yan kyann Shìdun, aning sa ku í soko.

⁸ Aning pànn shinn ná, jirà wà mpìr zyun ma zìg bi jír-à bàna ma yìr mà byar mpìr zyun ni, ma tonn gban ning rag í jir yar, wà má í jir dunyaru, má í bu Kristi bàna, aning fig bàna.

⁹ Shìdun shi sig á dir Kristi ni, á byar Kristi ni yá myàng barà Shìdun shi sig áni.

¹⁰ Ning díg rìghing yonki á byar Kristi zyun-à shi sig í shinn kó kai bidìm pàr. Ku kab síg nì gbam buká shi sig ma gbam bidìm pàr.

¹¹ Àràg barà big ri kyag jur níng, í barà Kristi kyag kífinn sig bu bibaika á dirná ni.

¹² Sai-à big rì wau ning dir batisma, shi àràg big ri jì kwonn ning ma Kristi. Hár á sim ning bi dù nann zu kàng rìg ma yonki, á jir shinn pìkyinn birná á byar Shìdun àràg barà Shìdun gbar dù nann zu kàng sig Kristi mà amir-à ni.

¹³ Wàrì níng, ning rì shi sig àràg mpìrká wu rìghing á jir bu pyìrká buná ni. Ning rì í mpìrká bu Shìdun bàna. Tàma-à níng Shìdun ya sig ning yonki àràg bu Kristi, n yafa ya rìghing yi bu pyìrká yi sa sig.

¹⁴ Ku kìm rìghing gham bu pyìr-à pànn sig yi, ma gbam doka pànn sig yi níng, n kànn bàg rìghing mà atàm bín-à ni.

¹⁵ Ku bì, n bi zìg rìg gham mpìr gbamká, n kab rìghing gbambá á bín-à big gban sig ku áni, n sa pànn big àzunái á pyànn kó ni.

¹⁶ Kada aning zìm mpìr zyun aku dinya ning jír á shinn buju-à ning rì jì, kó bu-à ning rì wa, ma jir àyúnn ùwài wib, kó sònn àpyú wib, kó àyúnn Asabar wib, kada aning zìm bàna.

¹⁷ Bu káníng bidìm pàr ri tàg yi buká má sa á pyànn, ama ning shi sig ma Kristi zyun-à kab sig bu káníng.

¹⁸ Kada aning wib jir mpìrká ri tàg ning jir ñsáng bàna. Mpìr káníng ri gbar dù shinn, ama big ri tàg shinnbá rag big ri gbar dù fig shinn bàna. Big ri dinya ning rag aning wib yann aswamká bu Shìdun mà wai. Big ri dinya ning rag aning wib jir la-à big la sig. Kyinn bibai-à big shi sig ma kàhi níng, ri sa big big ri kyab àdòning. Kada aning zìm abig tonn ta kà ning á gbìb ajànn bàna.

¹⁹ Big kwonn fig rag ma Kristi, zyun-à í shinn kó kai níng bàna. Barà shinnyí pànn kwonn sig òrìyí níng, í barà Kristi pànn kwonn sig mpìrká ri bàg ku. Wàníng í barà Shìdun ri zìm mpìrká abig yì swàb kà Kristi áni.

Kada Aning Bàg Jír-à Big ri Yàng Dinya Ning Atai Níng Bàna

²⁰ Ning ya rìghing yonkiná á byar Kristi. Ning zìg zu rìghing shinn ná áyau buká big ri yàng dinya ning á dunyaru. Wà má àdòning, bu-à sa hár tàma-à níng ning ri bàg jír buká big ri yàng dang, mì ri tàg ning bu-à bàna ma yìr níng, í jir kai rà?

²¹ Big ri tàg ning rag, “Kada aning pànn bu-à níng bàna, kada aning ji bu-à níng bàna, kada aning nìm vù á bu-à níng ni bàna.”

²² Wàníng í bu tàg átai, í jír-à bàna ma yìr. To, buká big ri kan dim ning níng wà mpìr ma sa hing, bai fig bàna, jir kai bàna mpìr jìkwinn kan dim sig ni bu káníng átai.

²³ Big ri myàng doka káníng shi ya sig big àràg í bu yar áni. Big ri dang rag a mpìr wib yann aswamká bu Shìdun mà wai, mì ri dang átai rag, mpìr aku sinn kàng shinnwá á sim. Big ri dang rag a mpìr ya òrìwá shwìn. Ama dokabá ri sa shang fig mpìr barà kwá fim kyinn bibai-à ku shi sig ma kàhi níng bàna.

3

¹ Bigné, Shìdun gbar dù nann zu kwonn rìghing ning ma Kristi, hár n ya rìghing ning yonki. Barà ning shi sig ma yonki zyun-à Kristi shi sig ma kàhi níng, sái aning sinn kyinn ná á buká shi sig mà wai, byar-à Kristi na sig kùrwá agunn vìm nu Shìdun.

² To, aning kyab buká shi sig mà wai, kada aning kyab buká shi sig á dunyaru bàna.

³ Ning wu kwonn rìghing ma Kristi. Shìdun sinn kwonn sig yonkiná ma Kristi. Wàníng í bu-à mpìrká má myàng sar fig bàna.

⁴ Barà Kristi í yonkiyí níng, sai-à kwa kàng bi hing, ná shi kwonn ma ku, ná òg awàiwá tinn.

Aning Fim Shu Akor-à, Ma Aning Shi Shu Apyú

⁵ Kada aning na abann bu dunyaru bàna, àràg áyái sa, ma sunu uwà, ma bu òrì jín sa, ma bu-à bibai wìm, ma sunu sa. Mpìr-à ma ri sa sunu, ku ri wib bu-à í Shìdun bàna.

⁶ Ning yì hing íri buká àdòning, Shìdun má wà mpìr kwonn jir kàhi.

⁷ Bigné wàri níng, ning rì sa sig bu káníng. Ning rì shi kà sig áyau bu bibai wìm.

⁸ Ama tàma-à níng aning fim rig bu káníng àràg àgùnn nànn, ma akyib sa, ma mpìr zìb, ma mpìr zìnn swau, ma jír-à bibai dang.

⁹ Kada aning gim ñsáng bàna, jir kai bàna ning tafinn rìghing kyinn-à bibai zyun-à níng rì shi sig ma kàhi, n fim rìghing swàm bu bibaiká ning rì sa sig.

¹⁰ I wà ning òg sig kyinn àpyú òsàn nímá. I kyinn zyun-à Shìdun ri vim bir jirà a kyinn ná shi àràg kyinnwá, jirà aning yì byann ku áni.

¹¹ Mpìrká ri bàg Yesu má kyàb gáfinn sar fig òrbá rag, wàníng í mpìr Yahudawaká, wàníng í mpìr Yahudawaká bàna, wàníng í mpìr-à shi sig á zufi, wàníng í kyinn, wàníng í fàu, wàníng í fàu bàna, mpìrká bu Yesu má sa fig àdòníng bàna. Kristi kab sig nì. Ku shi sig áyauyí ni bidim pár.

¹² Shìdun shig zu ning, n sinn kàng ning mpìr kyinn-à kyìkyà. Ku ri zim ning. Jir wàníng, aning zig íri kyinn àdòníng, aning myàng ashi mpìr. Aning shi ma kyinn-à mìmìg, aning sinn kàng shinn ná á sim, aning bàg kó kai àdàn, ma aning tib wann pikyinn.

¹³ Aning sa muyar áyau bar òrná ni. Mpìr zyun ma sa hing ning bu-à bibai, aning yafa rìg òrná àràg barà Shinn Luyí yafa ya sig ning bu pyìrná.

¹⁴ To, bu-à kab sig áyau bu káníng ni bàna, aning zim bar òrná. I wà ná sa yì buká òsàn níng bidim pár.

¹⁵ Wàníng má, aning ya Kristi pikyinn ná, jirà a pikyinn ná na tag wann, jir kai bàna Shìdun bar kwonn sig níng aning shi í bu òzyun, jirà a pikyinn ná na tag wann, ma aning sa kyann Shìdun ísoko.

¹⁶ Jir Kristi aku kà mònn á pikyinn ná ni, ma aning òg yar barà ná tàg jàuná big sèsàn nímá, ma aning twìb jàuná byur. Aning dài kyann jonn, kó jonn Zabura, kó jonn àpyú, kó jonn zyun-à Awun Shìdun ri wir kà ya níng á pikyinn ná ni, ma aning dài swam yan kyann ku á kyinn ná ni, ma aning sa ku ísoko.

¹⁷ Bu-à ná sa, ma bu-à ná dang bidim pár, aning sa á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, ma aning sa Tayí Shìdun ísoko á jir shinnwá ni.

Bar Bu-à Mpìr Kristi Má Sa á Luwá Ni

¹⁸ Ning uwáká, aning wib nuná big. Ning yì hing wàníng í barà uwà-à ma ri bàg Shinn Luyí, í barà kwá sa áni.

¹⁹ Ning wunùká, aning zim uwáká buná, kada aning shi nànn big àgùnn bàna.

²⁰ Ning yanká, aning wib jir taná ma nàná kó ákaun bidim. Wàníng í barà Shìdun má fig àjwár ma ning.

²¹ Ning ta yanká, kada aning yan ta kyann yanká buná barà bá bai kyinn bàna.

²² Ning fàuká, aning wib shinn luná á kó kai ni bidim pár. Kada aning sa swàm íri jirà big ri myàng ning bàna. Ama aning sa swàm ná ma kyinn òzyun, ma aning shàr Shinn Luyí mà wai.

²³ Bu-à na sa bidim pár, aning sa ma kyinn òzyun, jir kai bàna ning ri sa yá Shìdun, ning ri sa ya fig mpìr bàna.

²⁴ Ning yì hing Shinn Luyí má wa ning byafàn ná á jir swàm-à ning sa sig. Ná òg bu-à ku gib sig nu rag kwá ya mpìrká buwá níng. Asàin-à yi ri sa ya ku swàm-à níng, í Kristi.

²⁵ Mpìr-à ma sa sig wà bibai, Shìdun má ya kàng ku wà bibai-à ku sa sig. Ku ri shig zu fig mpìr zyun, mi ri ngàng zyun bàna.

4

¹ Ning mpìrká shi sig ma fàu níng, aning sa ya big bu-à kyinnbá má bai fig áni bàna, jir kai bàna ning yì hing ning má, ning shi sig ma Shinn Luná zyun-à mà wai tinn.

Bulus Dinya Big Bu-à Bá Sa

² Aning sar gbam ma aning vig kyann Shìdun. Aning na aná ma Shìdun vig bàna, ma aning sa kyann ku isoko.

³ Wà na ri vig Shìdun, aning vig ku á jir shinnyí ni tinn. Aning vig ku rag, aku pù ya yi gbìb-à ayi dinya mpìrká jir Kristi, barà shi sig í bu atàm á byarbá ni níng. Bigmí, big kig kà sig mì á tonn fi jir-à ò ri dinya sig mpìrká jir-à níng.

⁴ Aning vig kyann ku àjir-à ñ dang byann jir-à hi, àràg barà sànn sig ñ dang.

⁵ Aning shi shu òsàn ma shu yar á byar mpìrká ri bàg fig Yesu bàna. Sai-à na òg hing pyù, aning dang jir Kristi.

⁶ Jir-à má zu á nuná ni, aku shi í jir-à òsàn, jir-à wà mpìr ma bib ning abib, aning yi barà ná zìm ya ku.

Bulus Bib Kà Mpìrká

⁷ Tikikus má dinya ning taimí. Ku í wunzàyí á jir shinn Yesu ni. Ku ri sa swàm Shinn Luyí ma pìkyinn ñzyun, yi ri zìm ku wàni. Ku má, ku í fàu Shinn Luyí Yesu Kristi tinn.

⁸ Bu-à sa mì ri swam bì ku á byarná ni níng, mì ri swam bì ku jir-à aku dinya ning bu-à yi shi sig áyau-à ni, ma aku dang gbam ning pìkyinn.

⁹ Ku ma Unisimus má bì zyun. Unisimus í wunzàyí zyun-à dù bì sig á jànn ná ni. Yi ri zìm ku. To, wà ba bì hing, bá dinya ning bu-à ri sa yi bìdim.

¹⁰ Aristarkus zyun-à yi ma ku shi sig í zyun á tonn fi-à ni níng, ri bib kà ning. Markus zyun-à yákúwá ku ma Barnabas í ñzyun níng, ri bib kà ning. N ri dinya sig ning rag wà kwa bì fòr hing á byarná ni, aning pànn samyib ku.

¹¹ To, Joshuwa zyun-à big ri bar ku Yustus, ku má, ku ri bib kà ning. Mpìr sara káníng í nànn mpìr Yahudawaká zyun-à ri sa swàm ma mì á kùr Shìdun ni. Big sa pìkyinnmí na tag wann rìghing.

¹² To, Abafaras zyun-à dù bì sig mà jànn ná ni níng, ku ri bib kà ning. Ku í wùn sukà bu Yesu Kristi wàni. Ku ri vig kyann Shìdun á shinn ná ni rag, aning sar gbam, aning kinn mpìr Shìdun, aning pànn jir Shìdun ma pìkyinn ñzyun, aning zìm bu-à Shìdun ri zìm bìdim.

¹³ N yi hing ku sa sig swàm ùwà ní má jir shinn ná, ma jir shinn mpìrká mà finn swann Lawudikiya, ma mpìrká mà finn swann Hirapolis.

¹⁴ To, Luka mpìr-à ri dàb dor níng, ku má, ku ri bib kà ning. Yi ri zìm ku. Dimas má, ku ri bib kà ning tinn.

¹⁵ Aning bib kà mpìrká mà finn swann Lawudikiya. Aning bib kà uwà zyun-à big ri bar ku Nimfa, kwonn ma mpìrká ri kwonn shinn mì ri wib Shìdun mà luwá ni bìdim pàr.

¹⁶ Wà na jangga kinn rìghing wasika-à níng, aning dwim yag mà byar mpìrká mà finn swann Lawudikiya, abig jangga tinn. Ning má, aning jangga wasika zyun-à mì ri ba ya big níng tinn.

¹⁷ Aning dinya Arkibus, aning rag aku sa vinn rìg swàm-à Shìdun ya sig ku níng.

¹⁸ To, í mì Bulus ò ba sig ni ma vùmí. Mì ri bib ning bib bib. Kada aning mànn jànn rìg barà ò shi sig á tonn fi níng bàna.

Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Zyun

Bulus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pìkyinn mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu Kristi ni mà Tasalonika. Ku sa Shìdun ísoko barà ku fig tai big rag káníng ri bir pìkyinn á byar Yesu ni wàni. Big ri zìm Shìdun mi ri sa swàm wàni. Ku dinya big jír á shinn abib-à big bib sig ku á shinn barà Yesu má kàng bi. Ku dinya big rag abig sa kyann swàm áyau barà big ri shi kir àyúnn-à Kristi má kàng bi níng.

¹ I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba yá níng nì, níng mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zinn Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi. Shìdun aku sa sànn ya níng, ma aku ya níng pìkyinn na tag.

Bulus Swam Yan Shìdun á Shinn Mpìrká Ri Bir Pìkyinn

² Kó ákaun bidim pár, yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Sai-à yi ma ri víg Shìdun, yi ri víg ku á shinn ná ni.

³ Sai-à yi ma ri víg Shìdun Tayí, yi ri kyab pànn swàm-à níng ri sa á jir shinn pìkyinn birná ni, ma bu ñsàn-à níng ri sa á jir shinn barà níng ri zìm Kristi, ma barà níng sìn sig zuná á dir Shinn Luyí Yesu Kristi ni, n sar gbam sig áni.

⁴ Wunzámí big, Shìdun ri zìm níng wàni. Yi yì hing ku shig zu sig níng jirà aning shi í buwá,

⁵ jir kai bàna sai-à yi bi n dinya sig níng jir àjwár-à níng, yi dang fig ma nu átai bàna, ama í Shìdun ya síg yi nì gbamwá ma Awun Kyikyàrwá, í wà ku sinn kà yi, yi bir sig pìkyinnyí ngbam nímá á jir Shìdun zyun-à yi dang sig. Níng yì hing íri swai shu-à yi shi sig ma níng níng, í shu-à má tàg níng barà ná shi shu ñsàn.

⁶ Kó barà níng ri wa shwìn níng, níng zìg hing bar kyonnyí ma bu Shinn Luyí. Níng zìg hing jir Shìdun ma pìkyinn àjwár, àjwár zyun-à ri bi á byar Awun Kyikyàrwá ni.

⁷ A jir shinn wàníng ni, í bu-à sa níng shi sig í yizu á byar mpìrká ká bir sig pìkyinnbá á jànn Makidoniya ma Akaya.

⁸ A jir shinn ná ni, í bu-à sa jir Shinn Luyí Yesu kàng kwib gban rìghing jànn-à. Mpìrká kó áni bidim pár fig hing wà níng bir sig pìkyinn ná. Mpìrká fig sig níng íri mpìrká á Makidoniya ma Akaya bàna. Jir wàníng í bu-à sa yá dang fig rág nì bàna.

⁹ Big ma shinnbá, big ri dinya mpìrká rag sai-à yi bi sig kyinn á byarná ni níng, níng bir sig pìkyinn ná á jir Shìdun zyun-à yi dinya sig níng. Níng fim rìghing buki-à níng ri sa, n bi rìghing á byar Shìdun. Ku í Shìdun àjai, ku shi sig ma yonki.

¹⁰ Big ri dinya mpìrká rag, níng ri shi kir àyúnn-à wà wùn Shìdun má wann bi á jànn-à ni. Wùn Shìdun-à hi í Yesu. Shìdun gbar dù nann zu rìghing ku mà shar amir-à ni. Ku shi síg nì mpìr-à má pinn zu yi á kwonn wà zyun-à ri bi níng.

2

Swàm-à Bulus Sa Sig á Tasalonika

¹ Wunzámí big, bigná ning yì hing swàm-à yì rì sa sig á sai-à yì shi sig á byarná ni níng, zu hing shinn, jir kai bàna ning zig hing jir Shìdun zyun-à yì dinya sig níng.

² Ning fig hing barà mpìrká á swann Filibi ya sig yì shwìn, hár n swau sig yì. Mpìrká káhi ya sig yì shwìn á swann ná ni tinn. Kó barà bu-à níng sa sig àdòníng, Shìdun ya sig yì pikyinn wim wà ayi dinya ning jir àjwár-à ku ya sig á vùyí ni.

³ Sai-à yì bar bi sig ning rag aning bi bàg Shìdun níng, yì gim ya fig ning òsàng bàna. Yì dinya sig ning jír-à níng ma pikyinn-à kyikyàr. Yì tonn gban fig níng à tonn gban bàna.

⁴ Shìdun màg màg fig hing yì, n myàng hing rag yì kinn hing wà aku ya sinn jir àjwárwá á vùyí ni. Wáníng í bu-à sa yì rì dinya mpìrká jir àjwár-à níng. Yì rì dinya fig mpìrká jír-à níng, jirà abig fig àjwár bàna, ama í jirà Shìdun zyun-à ri màg màg fig pikyinný níng aku fig nì àjwár.

⁵ Ning yì hing sai-à yì bi n dinya ning jir Shìdun níng, yì bi n sa ya fig níng jwár bàna. Sai-à yì dinya ning jir Shìdun níng, yì dang fig jirà aning ya yì bu zyun bàna. Shìdun ma shinnwá má, ku yì hing.

⁶ Yì zìm fig mpìr jìkwinn aku swam yan yì bàna, kó ning kó mpìrká káhi.

⁷ Yì í yann aswam Kristi, í bu-à sa yì díg sig gbam. Wà yì nìm ma zìm hing, yì nìm má sinn kà ning aning ya yì buká ning shi sig ma káhi. Ama yì rì bàg kó kai àdàn àràg barà ná ri kyab mi ri myàng kwonn ma yanká buwá.

⁸ Yì rì zìm ning wàni, í bu-à sa yì rì dinya ning jir àjwár-à Shìdun ya sig yì níng. Iri wáníng bàna má, yì zìm hing yá wu ki á jir shinn ná ni, jirà aning díg bu-à òsàn.

⁹ Wunzàyì big, ning yì hing rag, sai-à yì rì shi sig á byarná ni yì rì sa swàm fi ma àyùnn. Yì rì sa àdòníng jirà ayi díg bu-à yá jíji. Yì rì zìm fig aning pyag yì á sai-à yì rì dinya ning jir àjwár-à Shìdun swam bi sig níng bàna.

¹⁰ Ning yì hing shuyí yì rì shi sig áyauná ni níng, í shu kyikyàr. Yì rì sa buká zyun-à Shìdun ri zìm ayi sa. Kó mpìr òzyun dang bai fig shuyí bàna. Shìdun ma shinnwá má, ku yì hing.

¹¹ Yì rì myàng kwonn ma kó ni bidim pár áyauná ni, àràg barà ta ri myàng kwonn ma yannká buwá.

¹² Yì rì tàg ning buká òsàn, mi ri dang gbam pikyinn ná, mi ri kar zìng ning jirà aning shi shu-à má sà ya Shìdun. Shìdun í zyun-à ri bar ning jirà aning kà á byar-à ku ri na kùrwá, ma aning shi mpìr úwài.

¹³ Yì rì sa ya Shìdun ísoko jir yonki-à ning shi sig ma káhi. Yì rì sa jakàng ísoko jir kai bàna sai-à yì dinya sig níng jir Shìdun níng, ning fig hing hár n pànn hing ma vù pyàna. Ning zig fig jír-à níng rag í jir mpìr jìkwinn bàna, ama ning zig sig jír-à níng rag í jir Shìdun zyun-à ri sa swàm á pikyinn ná ni.

¹⁴ Wunzámí big, bu-à díg sig ning níng, í bu-à díg sig mpìrká bu Shìdun mà Yahudiya ká ri kwonn shinn á zìnn Yesu Kristi. Mi ri dang jír-à níng, jir kai bàna shwìn-à mpìrká mà swann ná ni ri ya ning níng, shi sig àràg í shwìn-à mpìrká bu Shìdun wa sig á vù mpìrká bigbá ni, ká zyun-à í Yahudawaká.

¹⁵ Mpìr Yahudawaká gban mpìrká ri dang kyann jir Shìdun wàni, í wà big bi gban jakàng Shinn Luyí Yesu. Big kan zu rig yi á swann ná ni hár big ri sa bai kyinn Shìdun, mi ri zib kó ni bidim pàr.

¹⁶ Yi ri zìm ayi dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng jir Shìdun, jirà Shìdun aku pinn zu big. Ama mpìr Yahudawa káníng kan òm yi. Big sa sig bu pyirká ninànn nímá, hár tàma-à níng big ri sa swàb kà, mi ri yag mà pyànn. Tàma-à níng kwonn wà Shìdun shi sig rag á shinnbá ni.

Bulus Ri Zim Aku Yag Bib Kà Jakàng Mpìrká Ri Bàg Yesu Mà Tasalonika

¹⁷ Wunzámí big, sai-à mpìrká kan zu sig yi á byarná ni níng, yi fig fig àjwár bàna, jir kai bàna yi ma níng gàb rìghing òr. Kó barà pyunnyí ma níng nonn hing níng, níng shi sig á pikyinní ni. Yi ri zìm ayi yag bib kà jakàng níng.

¹⁸ Mì Bulus ò kar ngang kàun ninànn nímá, jirà ayi yag myàng kà níng, ama Shaitan kan òm rìghing yi, yi òg fig pyù bàna.

¹⁹ Yá fig níng àjwár wàni, àyún-à Yesu Kristi má kàng bi jakàng. Jir kai bàna yi sinn sig zuyí á òrná ni rag, Yesu má òg níng, níng sar gban sig á jír wá ni. Wà má àdòníng, yá fig níng àjwár wàni.

²⁰ Níng shi sig ní ká yi sinn sig zuyí á òrná ni, mi ri fig àjwárná.

3

¹ To barà yi myàng fig níng bàna níng, yi bà sar fig rag kyinn barà yá shi bàna. I bu-à sa yi swam yag sig Timoti mà byarná ni. I wà yi shi sig buyí mà Atina.

² Yi swam yag ku á byarná ni. Ku í wunzàyi, ku ri sa swàm ma yi á jir Shìdun, ku ri tàg mpìrká jir àjwár-à á shinn Kristi. Yi swam yag ku jirà aku dang gban pikyinn ná jirà aning bir swàb kà pikyinn ná á byar Shìdun,

³ jirà kada kó mpìr rízyun áyauná ni ma fim rìg wà kwá bir pikyinn á byar Kristi ni jir shwìn-à mpìrká ri ya níng níng. Níng yi hing Shìdun dang sig rag, yi ká yi bir sig pikyinní á byarwá ni níng, yá wa shwìn àràg barà yi ri wa níng.

⁴ A sai-à yi ma níng rì shi sig ma í zyun níng, yi rì dinya sig níng rag, yi ma níng má wa shwìn jir shinn pikyinn bir-à yi bir sig á byar Kristi. Tàma-à níng, níng myàng hing ma zuná.

⁵ A jir shinn shwìn-à níng ri wa níng, í bu-à sa ò bà sar fig kyinnmí bàna, ò swam yag sig Timoti á byarná ni jirà aku yag myàng kà níng, ma aku kàng bi aku dinya mì tai á shinn barà níng bir sig pikyinn ná. Kyinnmí gíb rìghing, jir kai bàna mì ri kyab kada Shaitan ma tonn gban níng, ná fim rìg wà ná bir pikyinn á byar Shìdun, kàhi swàmmí má zu fig shinn bàna.

⁶ Ama Timoti kàng bi n dinya hing yi tai àjwár zyun-à sa tag wann pikyinní. Ku dinya yi rag hár tàma-à níng í barà níng ri sar gban á jir Shìdun, níng ri zìm bar òrná wàni. Ku rag, kó ákaun bidim pàr níng ri kyab pànn yi, níng ri zìm aning myàng jakàng yi, àràg barà yi má, yi ri zìm ayi myàng níng níng.

⁷ Kó barà mpìrká ya sig yi shwìn wàni níng, yi ri fig àjwár, jir kai bàna hár tàma-à níng í barà níng ri bàg Yesu.

⁸ Sai-à rì níng, pikyinní rì na tag wann fig bàna. Ama barà yi bi fig rag níng ri sar gban á jir Shinn Luyí ni níng, pikyinní í na tag rìg-à.

⁹ Yi ri sa ya Shìdun ísoko á jir shinn ná ni. Yi ri sa ya ku ísoko jir àjwár-à ku ya sig yi barà ning sar gbam sig á gbìb Shìdun. Nuyí kinn fig barà yá sa ya ku ísoko bàna.

¹⁰ Yi ri vig Shìdun fi ma àyúnn jirà ayi dìg pyù-à yá yag má myàng kà jakàng ning, ma ayi tàg vinn rìg ning jir Shìdun zyun-à yi tàg fig ning bàna níng. Ya sa hing àdòníng, pìkyinn birná á byar Yesu má gbam swàb kà.

¹¹ Yi ri vig Shìdun Tayí ma shinnwá, ma Shinn Luyí Yesu rag, àyúnn zyun ayi nìm dìg pyù jirà ayi yag mà byarná ni.

¹² Shinn Luyí Yesu aku sa aning zìm swàb kà ba òrná. Aku sa aning zìm swàb kà mpìrká káhi mà myann àràg barà yi ri zìm ning níng.

¹³ Aku gbar gbam pìkyinn ná jirà aning shi shu òsàn, jirà kada mpìr zyun ma dang bai ning á pyànn Shìdun Tayí àyúnn-à Shinn Luyí Yesu mà kàng bi hing ma mpìrká buwá.

4

Shu-à ma Jwar Ya Shìdun

¹ Yi tàg hing ning barà ná shi shu òsàn zyun-à má jwar ya Shìdun. Yi myàng hing ning ri shi àràg barà yi tàg sig ning. Yi ri vig ning á zinn Shinn Luyí Yesu, aning shi swàb kà írì shu-à níng.

² Buká yi tàg sig ning rag aning sa níng, yi tàg sig ning á zinn Shinn Luyí Yesu.

³ Shìdun ri zìm aning shi shu kyìkyàr á pyànnwá ni. Ku zìm fig aning sa àyái bàna.

⁴ Kó ni bidim pár áyauná ni aku shi shu kyìkyàr ma aku zig wàwá á gbìb-à sànn sig aku zig àràg barà Shìdun ri zìm.

⁵ Kada aku sa sunu àràg barà mpìrká ká yì fig Shìdun bàna níng ri sa níng.

⁶ Shìdun ri zìm fig mpìr aku sí wà jàuwá bàna, mpìr-à ma sa hing àdòníng, ku ri lir jì jàuwá, mì ri sa bai wàníng pìkyinn. Mpìr-à ma sa hing bu àdòníng, Yesu má wà ku kwonn. Yi dinya hing ning bu káníng, n gbar hing sungná á sai-à yi ma ning rì shi sig í zyun níng.

⁷ Shìdun bar bi fíg yi jirà ayi shi shu àyái á pyànnwá ni bàna, ama ayi shi shu kyìkyàr.

⁸ Jir wáníng mpìr-à ma ngàng hing jír-à níng, ku ngàng fíg jir mpìr bàna, ku ngàng sig jir Shìdun àsàin-à ya sig ning Awun Kyìkyàrwá níng.

⁹ Yi bàna ma jír àpyú wà yá ba ya ning á shinn barà ná zìm ba òrná, jir kai bàna Shìdun tàg rìghing ning barà ná zìm ba òrná.

¹⁰ Ning zìm vinn rìghing mpìrká zyun-à ri bàg Yesu ká shi kàng kwib sig jànn Makidoniya áni. Ama bidim pár yi ri vig ning aning zìm swàb kà big ùwài níma.

¹¹ Aning shi shu òsàn, kada aning kà áyau jír-à ma zu fíg gbìbná bàna, aning sa swàm ma vùná, àràg barà yi dinya sig ning.

¹² Wà na sa hing àdòníng, mpìrká mà myann má wib ning, ná yàn fig bu zyun á vù mpìr bàna.

¹³ Yi ri zìm aning yì bu-à má dìg mpìrká wu sig, ká bir sig pìkyinnbá á byar Yesu ni, jirà kada na shi ma pìkyinn-à pìpìr á shinnbá ni àràg barà mpìrká ká bir fig pìkyinnbá á byar Yesu bàna ri sa níng.

¹⁴ Barà yi bir sig pìkyinnyí rag Yesu wu n dù nann zu kàng mà shar amir-à ni níng, í barà yi bir sig pìkyinnyí áni rag, Shìdun má zìg yag mpìrká bir sig pìkyinnbá á byarwá ni, ká wu sig níng, mà waisháu-à ni.

¹⁵ Bu-à yi ri dinya ning níng, í bu-à Shinn Luyí Yesu rì dang sig. Ayúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bi áni níng, yi ká yi shi sig ma yonki níng, yá yag jag fig ká wu bab sig níng bàna.

¹⁶ Shinn Luyí má bar nài abor ngbam níma, àgbam yann aswamká mà wai má dang jír, í wà mpìrká má fig bá winn yur má su nài wàni, wà í yur-à Shìdun má bar kwonn mpìrká áni. A byar-à hi, Shinn Luyí Yesu ma shinnwá má wann bi, ká bir sig pìkyinnbá á byarwá ni n wu sig níng, má dù nann zu mà amir-à ni.

¹⁷ A byar-à hi yiká yi shi sig ma yonki níng, Shìdun má sinn kwonn yi í byar nízyun kwonn ma mpìrká wu sig, í wà kwá zìg nann zu yag yi mà waisháu-à ni. Mà byar-à níng hi, í byar-à yá dìg kwonn ma Shinn Luyí. Yá shi kyann rag ma ku.

¹⁸ Aning dinya ba òrná jír-à níng, jirà pìkyinn ná aku fig àjwár.

5

Aning Shi Azír Ayúnn-à Shinn Luyí Má Bi

¹ Wunzámí big, yi bàna ma jír àpyú zyun-à yá ba ya ning á shinn àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi,

² jir kai bàna ning ma shinn ná, ning yi bab rìghing rag Shinn Luyí má bi á sai-à mpìrká kyab fig rag kwá bi bàna. Kwá bi àràg barà ajwú ri kà dìg mpìr á fi.

³ A sai-à mpìrká ma ri dang rag, tàma-à níng yi ri fig àjwár, bu zyun bàna. Sai-à níng hi, í sai-à shwìn má bi dìg big sa báb, í kàun nízyun àràg barà wùn ri wa uwà-à shi sig ma finn. Ayunn-à níng hi, kó mpìr nízyun má shàr zu fig bàna.

⁴ Ama bigná, níng wunzámí big, ning shi fig á zufi-à ni bàna, jir kai bàna ning yi rìghing bu-à mà sa àyúnn-à níng hi. Ayunn-à Shinn Luyí má bi áni níng má shi fig bu mamaki á byarná ni, àràg barà mpìrká ri sa mamaki mpìr ajwú níng bàna.

⁵ Yi ma ning bidim pár, yi í mpìrká shi sig á yiyar-à ni. Yi shi fig á zufi bàna.

⁶ A jir shinn wàníng ni, kada ayi shi ma ayi na íri aná àràg barà mpìrká káhi ri na níng bàna. Ayi shi àzír ma ayi pànn shinnyí.

⁷ Mpìrká ri na aná á sai-à fi ma sir hing. Sai-à fi ma sir hing, í sai-à mpìrká ri wa pyann shin.

⁸ Ama barà buyí yi í mpìr àyar níng, ayi pànn shinnyí. Ayi bir pìkyinnyí á byar Shinn Luyí ma ayi zìm ba òryí. Wà ya sa hing àdòníng, yi ri kang shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma àki. Ayi sinn zuyí á byar Shinn Luyí jirà àyúnn-à kwa bi hing, kwá pinn zu rìg yi. Ya sa hing àdòníng yi kang sig shinnyí àràg barà sojaká ri kang shinnbá ma abishinn kànn.

⁹ Shìdun shig zu fig yi jirà aku nànn zu àgùnnwá á shinnyí ni bàna, ama jirà ayi dìg yonki àpyú á jir shinn Yesu Kristi.

¹⁰ Ku wu sig jir shinnyí, jirà kó ya wu hing, kó ya wu fig bàna, ayi yag shi kwonn ma ku í byar úzyun.

¹¹ A jir shinn wàníng ni, aning gbar gbam ba òrná, ma aning shang jàuná, jirà aning yag mà pyànn àràg barà ning ri sa tàma-à níng.

Bulus Ba Vinn Jírwa

¹² Wunzámí big, mì ri vig ning, aning wib àgbamká ká ri sa swàm áyauná ni, àràg ká shi síg nì shinn-à á swàm Shinn Luyí ni, mi ri tàg ning barà ná shi shu.

¹³ Aning sa ya big ísoko kó ákaun bidim pár, aning zim big á jir swàm-à big ri sa. Aning shi shu òsàn ma kó ni bidim pár.

¹⁴ Yi ri vig ning, aning dinya mpìr àbín káníng, abig sa swàm. Aning gbar gbam mpìrká ká òrná wu tag rìghing. Aning gbar gbam mpìrká ká pìkyinn birbá wu tag rìghing. Aning bà kyinn ma kó ni bidim pár.

¹⁵ Kada aning zim mpìr zyun áyauná ni aku sa pyann kàng jàuwá bu bibai-à wàníng sa sig ku bàna. Ama kó ákaun bidim pár bu-à ná sinn á pìkyinn ná ni bàna, aning sa ya ba òrná bu òsàn ma mpìrká mà myann.

¹⁶ Kó ákaun bidim pár aning fig íri àjwár.

¹⁷ Aning vig Shìdun kó ákaun bidim pár.

¹⁸ Kó kai ma òg sig ning, aning sa ya Shìdun ísoko. Wàníng í bu-à Shìdun ri zim á pìkyinn mpìr-à ma shi síg bu Yesu Kristi.

¹⁹ Kada aning kan dim Awun Kyìkyàr aku sa swam á pìkyinn ná ni bàna.

²⁰ Wà mpìr zyun ma dinya hing ning bu-à Awun Kyìkyàr ma dinya sig ku, kada aning ngàng jír-à hi bàna.

²¹ Aning màg màg fig jír-à hi. Wà jír-à hi ma sànn hing, aning zim ma aning sa swàm ma kàhi.

²² Aning gàb òr ma bu-à bibai kó íri wà áni bidim pár.

²³ Mì ri vig Shìdun ma shinnwá, zyun-à ri sa tag pìkyinn mpìrká níng, aku sa aning shi mpìr kyìkyàr, kwonn ma pìkyinn ná, ma òrná, ma awun ná, jirà àyúnn-à Yesu ma bi hing, kwá òg fig ning ma bu-à bibai kó íri wà áni bàna.

²⁴ Shìdun zyun-à bar bì sig ning rag aning bi bàg ku níng, kwá sa bu-à ku dinya sig ning rag kwá sa, jir kai bàna ku í mpìr gwangga.

²⁵ Wunzàyi big, aning vig ya yi Shìdun.

²⁶ Aning bib kà jàuná big ká ri bàg Yesu níng bib bib.

²⁷ Mì ri vig níng á zìnn Shinn Luyí Yesu ni, aning jangga bu-à ò bà sig níng á byar mpìrká ri bàg Yesu bidim pár.

²⁸ Shinn Luyí Yesu Kristi aku ya ning bu òsàn-à ning ri zim. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig Mpìrká Mà TASALONIKA Wà Wa Pyàna

Mpìrká mà Tasalonika kyinnbá shi rìghing shan shan nímá á shinn wà barà àyúnn-à Yesu Kristi má kàng bi á dunyaru. Mpìrká káhi dang rag Kristi kàng bi rìghing. Bulus ba ya big wasika wà wa pyàna jirà aku tàg big jír á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi. Ku dinya big rag sai-à Yesu Kristi ma nyàan kàng bi, mpìrká má sa swàb kà bu-à bibai kim kim. Ku dinya big abig sa swàm Yesu Kristi ma abig shi shu sisàn.

1 I mì Bulus ma Silas ma Timoti ri ba ya ning, ning mpìrká á Tasalonika, ká zyun-à ri kwonn shinn á zinn Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi.

2 Shidun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig sa sàan ya ning, ma abig ya ning pìkyinn na tag.

Sai-à Kristi Ma Bi Hing, Shidun Má Wà Kwonn

3 Wunzàyi big, sàan hing ayi sa ya Shidun ísoko, jir kai bàna ning ri bir swàb kà pìkyinn ná á byar Yesu, mi ri zim swàb kà ba òrná wàni.

4 Wàning í bu-à sa yi ri swam yan ning á sai-à ya kwonn shi sig ma mpìrká ri bàg Shidun. Yi ri dinya big rag, hár tàma-à níng í barà ning wim pìkyinn, n bir sig pìkyinn ná á byar Yesu, kó barà mpìrká ri ya ning shwìn níng.

5 Pìkyinn birná zyun-à ning shi sig ma káhi á sai-à ning ri wa shwìn níng, tàg hing yi rag sai-à Shidun má wà kwonnwá níng, kwá ya ning bu-à ning kinn sig wà aning òg. Ning kinn hing wà aning kà mà byar-à ku na sig kùrwá, jir kai bàna shwìn-à ning ri wa ning, níng ri wa jirà aning òg byar-à níng hi.

6 Shidun má wà kwonnwá á gbìb gwangga. Kwá ya pyann kàng mpìrká ri ya ning shwìn níng shwìn tinn.

7 Ning ká ning ri wa shwìn tàma-à níng, kwá ya ning byar shu òsàn byar-à ná shi ngàng ma yi í byar rízyun, á sai-à Shinn Luyí Yesu ma wann bi hing mà wai, àràg í anam pyir, kwonn ma yann aswamká buwá.

8 Ayúnn-à níng hi, kwá ya mpìrká ngàng sig jir Shidun níng shwìn, àràg ká zig fig jir àjwár-à big dinya sig big á shinnwá ni bàna níng.

9 Mpìr káníng má wa shwìn-à má vinn fig á vinn bàna. Bá jànn rìg hár kinn kinn. Byar shubá má nonn ma Shinn Luyí. Bá myàng fig gbam Shidun bàna.

10 Bu-à níng má sa àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni. Kwá kàng bi àyúnn-à níng hi, jirà mpìrká buwá abig swam yan ku á jir shinn bu-à ku sa ya sig mpìrká buwá big. Mpìrká ká bir sig pìkyinn á byarwá ni níng, bá wib ku. Ná shi áyaubá ni, jir kai bàna ning bir sig pìkyinn ná á jír-à yi dinya sig ning níng.

11 Wàning í bu-à sa yi ri vig Shidun Tayí á jir shinn ná ni. Yi ri vig ku, aku sa ma aning shi íri mpìrká ku ri zim, aning shi àràg barà ku bar bi sig ning aning shi mpìrká buwá níng. Yi ri vig ku aku ya ning gbamwá jirà aning shi dikina mpìr òsàn ma aning sa kyann bu òsàn kó ákaun àràg

barà ning ri zìm aning sa níng. Shìdun aku sa aning sa swàm zyun-à ning ri zìm aning sa jir pikyinn bir-à ning bir sig á byar Yesu.

¹² Na sa hing àdòning, mpìrká má swam yan Shinn Luyí Yesu dò jir shinn ná. Bá wib ning dò jir shinnwá jir kai bàna Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi sa sà'n ya rìghing ning.

2

Mpìr Bibai Má Zu Bi

¹ Wunzámí big, má dinya ning jír á shinn àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bi áni. Ayúnn-à níng hi, yi bidim pár yá kwonn shí á pyànnwá ni. Mì ri vig ning,

² kada aning kyab jír shan shan á pikyinn ná ni bàna, kada aning shà'r zinn jirà mpìrká ri dang rag àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni níng, fòr rìghing níng bàna. Yì yì hing mpìrká káhi má dinya ning rag, í Awun Kyilyàr tìya sig big nì, kó yì dang sig nì, kó yì ba sig á tarkada. Kada aning bir pikyinn ná àni bàna.

³ Kada aning zìm mpìr zyun aku tonn gban ning bàna sám. Mì ri dang fig jír bu jonn bàna. Shinn Luyí má kàng bi fig ma bàna, sai àyúnn-à mpìrká nìnnàn nímá ma ri sa Shìdun yawari. Ayúnn-à níng hi, Mpìr Bibai má zu bi, zyun-à bá takà mà lu pyìr-à ni.

⁴ Mpìr Bibai-à níng má zib jir Shìdun ma kó kai bidim pár zyun-à mpìrká ri binn kir wann á pyànnbá ni. Kwá kan dim mpìrká kada abig vig Shìdun bàna. Kwá kà mà lu Shìdun má shi wann àràng í kùr. Hár kwá dang rag ku shi sig nì Shìdun.

⁵ Sai-à ò rì shi sig á byarná ni, ò rii dinya kyann ning jír-à níng. Ning kyab pànn fig bàna rà?

⁶ Tàma-à níng, ning yì hing bu zyun-à shi sig áni wà ri kan dim Mpìr Bibai-à níng barà kwá tàg shinnwá. Wà àyúnn-à ma màg hing, í wà kwá zu bi má tàg shinnwá.

⁷ Hár tàma-à níng mpìrká nìnnàn nímá ri sa bu pyìr, mì ri sa yipyàr ma jir Shìdun. Big ri sa àdòning, jir kai bàna Mpìr Bibai zyun shi sig áni, zyun-à ri bònn tàg big abig sa àdòning. Mpìr Bibai-à níng má zu bi fig ma bàna, sái wà Shìdun ma zìg zu rìghing mpìr-à ri kan dim ku aku zu bi bàna níng.

⁸ A byar-à níng hi, Mpìr Bibai-à níng má tàg rag shinnwá. Ama sai-à Shinn Luyí Yesu ma bi hing ma gban, mpìr-à níng má dìg fig gban-à kwá sar á pyànnwá ni bàna. Shinn Luyí Yesu má gban rig ku ma nu jír átai.

⁹ Sai-à Mpìr Bibai-à níng má zu bi jag, kwá bi kwonn ma gban Shaitan ùwài nímá, jirà aku tonn gban mpìrká. Kwá sa buká zyun-à má ya mpìrká zinn hár bá sar má ngan finn íri nu átai.

¹⁰ Kwá sa gban rig bu bibaiká bidim pár, jirà aku tonn gban mpìrká ká nang jànn sig. Kwá tonn gban big, jir kai bàna big ngàng wà abig bàg gbìb àjai, jirà abig wim zu.

¹¹ Barà big ngàng sig jir àjai-à níng, Shìdun má sinn kà big abig kyab íri bu-à bàna ma yir, jirà abig bir pikyinnbá á jir òsàngká ni.

¹² Shìdun sa sig àdòning jirà kwonn-à kwá wà níng, aku pànn mpìrká ká ngàng sig jir àjai, mì ri fig kab àjwàr bu-à bibai.

Aning Sar Gbam

¹³ Wunzámí big, sà n hìng ayi sa ya Shìdun ísoko, yiká Shinn Luyí Yesu ri zìm yi níng. Ayi sa Shìdun ísoko jir kai bàna Shìdun shìg zu sig níng á sai-à ku mà m fig ma dunyarù bàna. Ku shìg zu níng jirà aku pinn zu níng. Ku pinn zu sig níng á sai-à ku sinn kà sig níng áyau mpìrká buwá ni ma gbam Awun Kyikyar. Ku sa sig àdò níng jir kai bàna níng bir sig pìkyinn ná á jir àjai.

¹⁴ Ku bar bi sig níng, aning shi mpìrká buwá á sai-à níng fig sig jir àjwár-à yi dinya sig níng níng. Ku bar bi sig níng jirà aning díg awài àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi shi sig mpìr ùwài níng.

¹⁵ Wunzámí big, á jir shinn wà níng ni, aning sar gbam òsàn ní má á jir Yesu, ma aning bir pìkyinn ná á jìrká big tàg sig yi, ká zyùn-à yi tàg sig níng níng, ká yi dang sig ma nu, ma ká yi ba sig á tarkada, kada aning fim bàna aning bir pìkyinn ná àni.

¹⁶ Mì ri vig Shinn Luyí Yesu Kristi ma shinnwá, ma Shìdun Tayí zyùn-à zìm sig yi, n sa ya sig yi bu òsàn, n ya sig yi pìkyinn wim hár kinn kinn, n sa sig yi sinn sig zuyí á bu òsàn-à ku dang sig rag kwá ya yi níng,

¹⁷ abig ya níng pìkyinn wim, jirà aning díg gbam ma aning sa bu òsàn kwonn ma jír-à òsàn dang.

Bulus Rag Abig Vig Ya Ku Shìdun

3

¹ Wunzàyí big, aning vig ya yi Shìdun jirà mpìrká kó àni bidim pár abig fig jír á shinn Shinn Luyí Yesu ni òsàn ní má, jirà abig bir pìkyinnbá, ma abig wib àràg barà níng ri sa níng.

² Aning vig ku jirà aku kang yi á byar mpìr bibaiká, jir kai bàna níng yi hìng mpìrká nìnànn ní má zìg fig jir Shìdun bàna.

³ Shinn Luyí Yesu ri sa ya mpìr bu-à kwa gib sig nu rag kwá sa. Kwá gbar gbam níng òr, má kang níng jirà Shaitan aku sa níng bu-à bibai bàna.

⁴ Shinn Luyí sa sig yi, yi bir sig pìkyinnyí á byarná ni. Yi yì hìng rag níng ri wib jìrká yi rì dinya sig níng níng. Yi yì hìng rag ná shi má wib kyann jír káníng hì.

⁵ Shinn Luyí Yesu Kristi aku sa aning yì rag Shìdun ri zìm níng wàni. Aku sa aning ba kyinn àràg barà Kristi ma shinnwá ba sig kyinn níng.

Sàn Sig Kó Nì Aku Sa Swàm

⁶ Wunzàyí big, yi ri vig níng á zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, aning gàb òr ma mpìrká zyùn-à ri bàg Yesu, ama big ri shi shu àbìnn, mì ri bàg fig buká yi tàg sig níng bàna níng.

⁷ Níng yì hìng sai-à yi ma níng rì shi kwonn sig í zyùn níng, yi rì sa fig òr jar bàna. Níng má, aning sa swàm ma gbamná tinn.

⁸ Yi ri bir fig pìkyinnyí á òr mpìr jirà aku ya yi bu-à yá ji ji bàna. Yi ri sa swàm fi ma àyúnn, jirà ayi díg bu-à yá ji, jir kai bàna yi zìm fig ayi ya níng shwìn wà ná ya kyann yi buju bàna.

⁹ Yi shi sig ma gbam-à yá dang rag níng ya yi buju. Ama yi sa sig swàm, jirà níng má, aning shwann barà ná sa swàm tinn.

¹⁰ Sai-à yi rì shi sig mà byarná ni, yi rì dang sig jír-à níng kàun nìnànn ní má n rag, mpìr-à ma zìm fig swàm bàna, kada abig ya ku buju bàna.

¹¹ Yi dang sig jír-à níng, jir kai bàna yi fig sig rag mpìrká káhi áyauná ni ri zìm fig swàm sa bàna. Bu-à big sinn sig á pikyinnbá ni bàna, big ri kà kyann áyau jír-à má zu fig gbìbbá bàna.

¹² Yi ri dinya írì swai mpìrká níng, á zìnn Shinn Luyí Yesu Kristi, abig pànn shinnbá, ma abig sa swàm jirà abig dig bu-à bá jí.

¹³ Ama bigné wunzámí big, kada aning nì bàna, aning shi sa ya mpìrká bu òsàn.

¹⁴ Wà mpìr zyun áyauná ni ma wib fig bu-à yi ba sig á tarkada-à níng nì bàna, aning myàng gham ku ma yizu, ma aning zu rìg áyauwá ni jirà aku yì rag bu-à ku sa sig níng, sànn fig bàna.

¹⁵ Kada aning sinn kàng ku àràg í mpìr azíbná bàna. Ama aning gbar sungwá, jir kai bàna ku í wunzàná.

Jir Bulus Wà Kinn Shinn

¹⁶ Yi ri vig Shinn Luyí ma shinnwá zyun-à ri sa tag pikyinn mpìrká níng, aku ya níng pikyinn na tag kó ákaun bidìm pár, áyau shuná ná shi. Aku shi kwonn ma níng.

¹⁷ Mì Bulus, mì ri ba ya níng wasika-à níng ma vùmí, mì ri bib kà níng. N sinn kà sig zìnnmí áyau wasika-à hi nì, jirà aning yì í mì bà síg nì.

¹⁸ Asàn Shinn Luyí Yesu Kristi aku shi kwonn ma níng bidìm pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Zyun

Sai-à Timoti zìg Yesu Kristi á pikyinnwá ni, n kà mi ri dang kyann jir Shìdun ku ma Bulus níng, sai-à níng hi ku í wùnshái, ku í wùn sukà. A wasika-à níng ni Bulus dinya sig Timoti rag, kada aku zìm wà mpìrká ri tàg jir òsáng níng abig tàg mpìrká bir sig pikyinn á byar Yesu ni níng, bàna. Ku dinya Timoti rag, àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu abig shi shu kyikyàr. Ku dinya wàning barà wàning má shi mpìr asa swàm Yesu òsàn nímá àni.

¹ I mì Bulus, mì ri ba yá wù nì. Shìdun zyun-à ri zìg zu yi á bu pyìr níng, ku í àsàin-à bar sig mì rag ò shi wùn aswam Yesu Kristi zyun-à yi bir sig pikyinnýí á òirwá ni níng.

² A byar Timoti, wà zyun-à í wùnmi á jir pikyinn bir á byar Yesu.

Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wir kà ya wù àsàn, abig myàng ashiwú, abig ya wù pikyinn na tag.

Bulus Twìb Byur á Shinn Mpìrká Ri Tàg Jir Òsáng

³ Sai-à ò fim wù mì ri yag mà Makidoniya ò vig wù n dang rag á shi á Afisa, jirà á kan òim mpìrká ri tàg jir òsáng.

⁴ A kan òim big bu òsáng-à big ri tàg níng, ma bu tàg-à big ri tàg áshinn bu yákúká ri. Buká big ri tàg níng ri gbar bi yipyàr, ri tàg fig mpìrká barà bá sa bu-à Shìdun ri zìm níng bàna, bu-à Shìdun ri zìm níng hi wà mpìr ma bir hing pikyinn á byar Yesu í wà kwá yi.

⁵ Bu-à mì ri zìm bàna, mì ri zìm mpìrká bu Kristi abig shi mpìrká ri zìm mpìr ma pikyinn òzyun, ma abig shi ma pikyinn kyikyàr, ma abig bir pikyinn á òir Kristi ngbam nímá.

⁶ Mpìrká káhi fim rìghing gbìb-à níng n bàg rìghing gbìb àjànn, mì ri dang jìrká zyun-à bàna ma yìr.

⁷ Big ri zìm abig tàg doka Shìdun, ama big yì fig bu-à big ri dang bàna. Big sinn sig á pikyinnbá ni rag big yì hing bu-à big ri tàg, ama big yì fig bàna.

⁸ Yi yì hing rag doka Shìdun sànn hing, wà mpìr ma sa hing swàm ma káhi àràg barà Shìdun ri zìm.

⁹ Yi yì hing rag Shìdun sinn fig doka á ò jir shinn mpìr sèsàn bàna. Ku sinn sig á ò jir shinn mpìrká ri wìb fig jìr bàna, mpìrká ri sa yawari, mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna, mpìrká ri sa bu pyìr, mpìrká ri shi fig shu kyikyàr bàna, mpìrká ri wìb fig Shìdun bàna, mpìrká ri gban nàbá ma tabá, mpìr agban kíká,

¹⁰ ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri na ma jàubá wunù, ma mpìrká ri jwi mpìr jìkwinn, ma mpìrká ri gim òsáng, ma mpìrká ri kà nu mpìr agim òsáng, ma mpìrká ri sa bu-à shi fig ábìbir àràg bu jìr àjài-à níng bàna.

¹¹ Jìr àjài-à níng shi sig ábìbir àràg tai àjwár zyun-à Shìdun òwài ya kà sig á vùmi ni rag ò dinya mpìrká.

Bulus Ri Sa Shìdun Isoko

¹² Mì ri sa Yesu Kristi Shinn Luyí ísoko, ku zyun-à ya sig mì gbam, n myàng mì rag ò kinn hing wà ñ sa swàmwá, n sinn kà sig mì rag ñ sa swàmwá,

¹³ kó barà sai-à rì níng ò dang hing jír-à bibai á shinnwá ni, ò ya hing mpìrká buwá shwìn, ò sa bai hing zinnwá. Ama bidim pár, Shìdun myàng ashimí, jir kai bàna ò yì fig bu-à mì ri sa bàna, ò bir fig ma pikyinn á byarwá ni bàna.

¹⁴ Shinn Luyí Yesu Kristi sa ya mì àsàn ùwài nímá, n tàg mì barà ñ bir pikyinn á byarwá ni, ma ñ zìm ku ma pikyinn ñzyun.

¹⁵ Jír-à ma dang níng í jir àjai, sànn sig kó ni aku pànn vù pyàna, jír-à hi í wàning: Yesu Kristi bi sig á jànn-à ni àjirà aku zìg zu kó ni á bu pyìr, bu pyìrmí kab sig ò bu kó ni bidim pár.

¹⁶ Bu-à sa Shìdun myàng sig ashimí níng, í jirà Yesu Kristi aku tiya mpìrká rag ku ri sa muyar ma mì, mì zyun-à bu pyìrmí kab bu kó ni níng, jirà aku tiya mpìrká zyun-à má bir pikyinn á byarwá ni níng rag kwá yafa ya big bu pyìrbá tinn, bá òg yonki kinn kinn.

¹⁷ Kùr zyun-à má shi hár kinn kinn, kwá wu fig bàna, mpìrká ri myàng fig ku á zu bàna níng, ku í Shìdun, aku shi bu-à mpìrká má wib ku hár kinn kinn, má swam yan zinnwá. Aku shi àdòning.

¹⁸ Timoti wù wùnmi, buká mì ri zìm ñ dinya wù níng í wàning: Mì ri vig wù á shi àzír, á sa swàm Shìdun àràg í soja ri nu kànn, í barà mpìrká ri dang kyann jir Shìdun rì dang sig á shinnwú ni rag wá sa.

¹⁹ A shi bir kyann pikyinn á byar Yesu. A shi ma pikyinn-à kyikyàr. Mpìrká bàna ma pikyinn-à kyikyàr níng, big fim rìghing pikyinn birbá á byar Yesu Kristi.

²⁰ Ayaubá ni í Himanayas ma Alizanda, í ká ò ya kà sig á vù Shaitan aku ò kà big á shwìn jirà abig kyab jír, jirà kada abig sa bai zinn Shìdun bàna.

2

Bu-à Ná Sa Bàna, Aning Vig Shìdun

¹ Bu-à mì ri zìm aning sa bàna í wàning: Aning vig Shìdun á shinn mpìrká bidim pár, ma aning vig ku aku myàng ashì mpìrká, aning sa ya ku ísoko á shinn bu-à ku ri sa ya mpìrká.

² Aning vig Shìdun á shinn kùrká ni ma mpìr àgbamká bidim pár, àjirà ayi shi shu àjwár, pikyinní aku na tag ma ayi bàg Shìdun big kyinn ñzyun.

³ Wàning í bu-à sisàn, í bu-à Shìdun zyun-à má zìg zu yì á bu-à bibai níng ri zìm.

⁴ Shìdun ri zìm a kó ni wìm zu, ma a kó ni yì gbib sisàn.

⁵ Shìdun í ku kwá awínwá ni. Mpìr zyun shi sig áni, ku í mpìr-à ri gbar jùn kwonn Shìdun ma mpìr, ku í Yesu Kristi.

⁶ Yesu wann tafinn sig shinnwá àjirà aku wa zu mpìrká ri sa bu-à bibai á jànn-à ni bidim pár. Shìdun ri zìm mpìrká abig òg yonki. I bu-à sa ku swam bi sig Yesu á su-à ku ri zìm.

⁷ Wàning í bu-à sa Shìdun swam bi sig mì, ñ dinya mpìrká jir àjwár, ku shig zu sig mì ñ shi wùn aswamwá. Bu káníng bidim pár mì ri dinya níng í jír àjai. Mì ri gim fig òsàng bàna. Ku shig zu sig mì jirà ñ tàg mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng, abig bir pikyinn á jír zyun-à í àjai.

⁸ Mi ri zìm wunùkà kó áni bidim pár abig vig Shìdun, abig gbar dù nann vùbá mà wai, ma pìkyinn-à kyìkyàr. Abig shi mpìrká ri nann àgùnn bàna, abig shi mpìrká ri sa yipyàr bàna.

⁹ Mi ri zìm uwàkà abig zir jà barà sànsig abig zir, abig zir jà á gbìb-à má tàg rag big í mpìr wib. Kada abig sinn pìkyinnbá íri jinn bìr bàna, kó bu-à ri ngig kpàin kpàin àràg zinariya, kó bu zyun àràg buká big ri pag á wàin, kó íri wà áshinn jà bàì bàna,

¹⁰ ama abig shi mpìr kyinn sisàn, àràg barà sànsig uwàkà ri wib Shìdun abig shi.

¹¹ Uwà aku shwann bu, aku pànn shi akim, aku shi gang sung aku fig jír ma aku wib.

¹² N zìm fig uwàkà abig tàg bu ma abig shi shinn wunùkà bàna, abig pànn shi akim,

¹³ jir kai bàna big màmsig jag sig Adamu, í wà big màmsig Hawa.

¹⁴ Big tonn kà fig Adamu bàna, ama big tonn kà sig uwà hár ku sa bu pyìr.

¹⁵ Ama uwà má dìg yonki á jir shinn wùn mà, bá dìg yonki wà ba shi ma ri bìr pìkyinnbá, ma zìm hing mpìr, ma shi hing shu kyìkyàr, ma pànn shinnbá.

3

Mpìr Agbam Iklisiyá Abig Shi Mpìr-à Nsàn

¹ Jír-à níng í jír àjai, wà big dang sig n rag: Mpìr-à ma ri mam á kyinnwá ní rag kwá shi àgbam iklisiya, ku ri mam bu-à nsàn.

² Sànsig mpìr-à ma shi àgbam iklisiya aku shi mpìr-à ri sa fig bu-à bibai bàna, aku shi ma uwà ñzyun, aku shi mpìr-à ri pànn shinnwá, aku shi àzír, aku shi mpìr-à mpìrká ri yan kyinnwá, aku shi mpìr-à ri pànn kyinn vù pyànà á luwá ni, aku shi mpìr-à má tàg yì mpìrká bu,

³ aku shi mpìr awa pyann shin bàna, aku shi mpìr-à má swau pyann shí bàna, ama aku shi mpìr kyinn ajun, aku bai dìr ma mpìr bàna, aku shi mpìr azim bàì bàna.

⁴ Aku yì barà kwá bàg ma mpìrká á luwá ni sisàn nímá, ma aku tàg yar yanká buwá big, jirà abig wib ku.

⁵ Mpìr-à ma pànn yì fig luwá bàna, sáshinn kwá pànn yì bìr mpìr iklisiya rà?

⁶ Mpìr-à hi kada aku shi mpìr-à kà sig ma àpyú á gbìb Yesu ni bàna, jirà aku gbar dù shinn bàna, ma aku kù kà á kwonn wà-à bá wà Shaitan níng bàna.

⁷ Aku shi mpìr-à nsàn, jirà mpìrká zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng, abig yan ku tinn, jirà kada abig bar bai zinnwá bàna, ma aku kàng bu-à bá tor pànn ku jirà aku kà á vù Shaitan bàna.

Jír-à Bulus Ba Sig á Shinn Dikonká

⁸ Dikonká abig shi mpìrká shi sig ma pìkyinn-à sisàn, abig shi mpìr gwangga. Kada abig shi mpìr awa pyann shin bàna, kada abig shi mpìr sunu bàna.

⁹ Abig bìr pìkyinnbá á jìrká Shìdun tiya byann sig big á shinn barà bá bàg Yesu, ma abig shi mpìr kyinn kyìkyàr.

¹⁰ Abig màg màg fig ma big mpyim. Wà ba myàng kyinnbá ma sànsig, í wà abig ya big swàm-à hi abig sa.

¹¹ Uwàká bigbá abig shi ma pìkyinn-à sisàn tinn. Kada abig zinn swau mpìr bàna, ama abig pànn shinn, ma abig shi mpìr gwangga.

¹² Dikonká abig shi ma uwà ñzyun ma abig shi mpìr-à ma pànn samyib yanká bubá ma mpìrká á lubá ni.

¹³ Mpìrká ma ri sa swàm-à sisàn, bá dig zinn-à sisàn á pyànn mpìrká ni. Bá dang jir ma gham á shinn pìkyinn birbá á byar Yesu Kristi.

Jir Zùzwàun á Shinn Yesu Kristi

¹⁴ Mì ri kyab á kyinnmí ni, má bi myàng wù má nonn fig ánonn bàna.

¹⁵ Mì ri ba ya wù wàníng, jirà kó ma yag fòr fonn fig bàna, wá yì bu-à Shìdun ri zìm mpìrká á luwá ni abig sa, wato í bir mpìrká á iklisiya bu Shìdun, àsàin-à shi sig ma yonki. Mpìr iklisiyaká í mpìr gwangga. I mpìrká ri tàg jir Shìdun á gbìb àjai.

¹⁶ Buká Shìdun sa ya sig yi bidim pár, yi yi gban fig bàna, zwàun hing wàni, buká hi í wàníng:

Yesu bi á jànn-à ni n nga wi òr mpìr jíkwinn.

Awun kyikyàr tiya hing yi rag ku í mpìr gwangga.

Yann aswam Shìdun mà wai myàng hing ku.

Jir àjwár á shinnwá ni big dinya rìghing mpìrká á jànn-à ni.

Hár mpìrká bir hing pìkyinn á byarwá ni.

I wà big zìg yag rìg ku mà wai.

4

Jir á Shinn Malamká Ri Gim Nsáng

¹ Awun Kyikyàr dinya kyàr hing yi n rag àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn mpìrká má fim rìg wà bá wib Shìdun, bá wib sòr wàuká zyun-à ri gim ya big ñsáng, bá bàg bu-à wàuká ri tàg.

² Swai bu tàg káníng ri bí mà byar mpìrká ri gim ñsáng, mì ri tonn gban mpìrká. Kyinnbá wu rìghing àrag big twib wu sig ma akan pyir.

³ Mpìr káníng ri tàg mpìrká rag sànn fig wà mpìr aku sir ban bàna. Big ri tàg mpìrká rag bujúká káhi shi sig áni, kada mpìr aku ji bàna. Ama Shìdun mànn sig buju abig ji. Mpìrká ri bir pìkyinn á jir Shìdun, n yì hing gbìb àjai níng, wà ba sa hing Shìdun ísoko, bá ji buju-à hi.

⁴ Bujuká Shìdun mànn sig bidim pár, sànn hing. Mpìr aku ngàng bàna. Mpìr aku zìg ma vù pyàná, aku swam yan Shìdun,

⁵ jir kai bàna jir Shìdun, ma Shìdun vig ri sinn kàng bu aku shi ñsàn á pyànn Shìdun.

Fàu Sisàn Bu Yesu Kristi

⁶ Wà wa kyab pànn ya hing jàuyí big buká ñ dinya sig wù níng, wá shi í fàu sisàn bu Yesu Kristi, wá bir pìkyinnwú ngbam nímá á bu àjai-à big tàg sig wù, wù ri bàg níng.

⁷ Kada á bàg jir ñsáng-à big ri tàg níng bàna. Ama á tàg shinnwú bará wà wib Shìdun.

⁸ Mpìr-à ma sa swàm ma dirwá, dirwá má gham wàni. Wà àdòníng, sànn hing. Ama mpìr-à ma bàg Shìdun, sànn kab sig nì, jir kai bàna gbìb-à níng hi ri ya mpìr yonki-à wà tàma-à níng ma wà á pyànn.

⁹ Buká ñ dang sig níng í àjai, í jir bu jau bàna, kó ni aku bir pìkyinn aku zìm.

¹⁰ Bu-à sa yi ri kar ngang, mi ri sa swàm wàni níng, í jirà yi bir sig pikyinn á byar Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki, ku zyun-à ku zìg zu mpìrká á jànn-à ni bidim pár, àràng mpìrká bir sig pikyinn á byarwá ni níng bàna má.

¹¹ Buká ò tàg sig wù níng, á tàg mpìrká àdòníng tinn.

¹² Kada á zìm mpìr zyun aku myàng rag à fòr fig bu zyun bàna, jirà wù í wùnshái níng. A shi shu-à mpìrká ri bàg Yesu má myàng, má shi àràng wù. Jír-à wá dang aku shi jír-à shi sig ma gbìb. A shi shu pikyinn ajun, á zìm mpìr, á bir pikyinn, ma á shi shu kyikyàr.

¹³ A shi jangga kyann ya mpìrká jir Shìdun, á dinya big jír wá, jirà abig fig. A gbar gham big dir, ma á tàg big. A shi sa bu káníng hár àyúnn-à má bí.

¹⁴ Sai-à àgbamká tib wann wù vù á shinn-à ni, á sai-à mpìrká ri dang kyann jir Shìdun dang jír á shinnwú ni níng, Shìdun ya sig wù yar. Kada á ngang yar-à hi bàna. A sa swàm Shìdun ma kàhi.

¹⁵ A shi sa àdòníng ma á bir pikyinnwú jirà á sa bu káníng hi, jirà mpìrká abig myàng rag swámwú ri yag mà pyànn.

¹⁶ A pànn shinnwú, ma á yì buká wù ri tàg. A sa kyann bu káníng, jir kai bàna wa sa hing àdòníng, wá zìg zu rìg shinnwú kwonn ma mpìrká wù ri tàg níng tinn.

5

Jír á Shinn Uwà Kiká Ma Agbamká Ma Fàuká

¹ Kada á yan ta shun àgbam bàna. Ama á dang jír ma ku ádàn àràng í tawú. A sinn kàng yann sukàká abig shi àràng í wunzàwú big.

² A sinn kàng uwà shun àgbamká àràng í nàwú big. A sinn kàng yann uwàká àràng í ajunwàwú big. A shi shu kyikyàr ma big.

³ A wib uwàká nùbá wu rìghing níng, ká bàna ma mpìrká má myàng kwonn ma big níng.

⁴ Uwà ki-à ma shi sig ma yann kó yann ada, sànn sig yanká hi abig myàng kwonn ma ku, àràng barà jir Shìdun tàg sig. Abig myàng kwonn ma mpìrká á lubá ni, ma abig sa shang tabá ma nàbá tinn. Wà ba sa hing àdòníng, má shi àràng big ri wa pyann kàng bu-à káníng rì sa ya sig big níng. Wàníng í bu-à Shìdun ri fig àjwár ma kàhi.

⁵ Wà uwà ki ma shi sig áwinwá ni, kwa díg fig mpìr-à má myàng kwonn ma ku bàna, ku ri zìm a Shìdun myàng kwonn ma ku. Kwá vig Shìdun fi big àyúnn a wàníng myàng kwonn ma ku.

⁶ Ama uwà ki-à ma ri kyab írì àjwár bu dunyaru, shi àràng ku wu rìghing, kó barà ku shi sig ma yonki níng.

⁷ A dinya mpìrká ri wib jir Shìdun abig sa bu káníng, jirà kada mpìrká abig dang bai big bàna.

⁸ Mpìr-à ma myàng kwonn fig ma yiwaiwá big bàna, àràng ká á luwá ni bàna má, to mpìr-à níng shi sig àràng mpìr-à ngang sig jir Shìdun, n bir fig rag pikyinn áni bàna. Shuwá bai kab hing bu mpìrká zyun-à ri bàg fig Yesu bàna níng.

⁹ Ayau tarkada zinn uwà kiká, zyun-à iklisiya má myàng kwonn ma big níng, kada abig ba kà zinn uwà zyun átai bàna, sái kwa fòr hing jí díb-sara, wà ku rì ma zìg sig wunù ñzyun,

¹⁰ n ri ma sa hing bu-à òsàn, ma pyag samyib hing yanká buwá, wà ku ri ma ri pànn kyinnká vù pyànà á luwá ni, n ma sinn wann hing shinnwá á jinn ni, ma sa ya hing mpirká bu Shidun swàm ma sa shang hing mpirká shi sig áyau shwìn, ma sa hing swàm òsàn kó wà áni bidim pár, í wà abig ba kà zinnwá.

¹¹ Ama kada aning sinn kà zinn uwà kíkà zyun-à í yann wùnshái níng bàna, jir kai bàna wà ba wìm á kyinnbá ni rag bá sir ban, bá fim rig nu-à big gib ya sig Kristi níng.

¹² Wà ba sa hing àdòning, big ri gbar bi yá shinnbá kwonn wà bu Shidun, jir kai bàna big bàg fig nu-à big gib ya sig Shidun níng bàna.

¹³ Yann uwà ki káníng ri sa fig bu zyun bàna. Big ri kà kyann á lu mpirká ni, mi ri zinn swau mpirká. Jír-à ma zu fig big bàna, big ri kà áyau-à ni. Big ri dang jír ká sànn fig wà abig dang bàna.

¹⁴ I bu-à sa ò zìm kab sig wà yann uwà ki káníng abig zìg wunù, ma abig mà wùn, ma abig pànn samyib lubá. Wà ba sa hing àdòning, mpìr azibíyí big, má díg fig pyù-à bá dang jír-à bibai á shinnyí ni bàna.

¹⁵ Uwà ki káníng káhi vim bìr rìghing pikyinnbá, tàma-à níng big ri bàg rag í Shaitan.

¹⁶ Wà mpìr zyun-à ma ri bàg Kristi ma shi sig ma uwà kíkà á luwá ni, aku ya káníng bu-à big ri zìm, kada aku fim kà ya íri iklisiya bàna, jirà a iklisiya myàng kwonn ma uwà kíkà zyun-à bàna ma mpirká ma myàng kwonn ma big.

¹⁷ Agbamká ma ri sa swàm Shidun sisàn nímá, sànn sig abig wa big bàl lilib nímá, àràg mpirká ma ri tàg jir Shidun, ma ri dinya mpirká jir àjwár níng bàna má,

¹⁸ jir kai bàna jir Shidun dang rag, “Kada abig bìr dim nu nai-à ma ri sa swàm bàna.” Jir Shidun dang jakàng n rag, “Mpìr-à ma ri sa swàm, sànn hing abig wa ku anìwá.”

¹⁹ Kada á zìm wà abig zìg bi kwonn wà á shinn àgbam iklisiya zyun á byarwú ni bàna, sái mpìr pyànà kó sara ma zìg bi síg jír-à hi ni.

²⁰ Mpirká ma sa bu-à bibai, á yan ta big áyau bìr-à ni, jirà mpirká dà níng abig shànn zinn.

²¹ N kwonn hing wù ma Shidun ma Yesu Kristi, ma yann aswam Shidun mà wai, á bàg buká ò dinya sig wù níng, ma pikyinn òzyun, á wà kwonn kó kai ábibir.

²² Kada á síg kír kír wà wá tib wann mpìr zyun vù áshinn-à ni, jir swàm Shidun sa bàna. Kada á sa bu pyir àràg barà mpirká kádà ri sa níng bàna. A shi shu kyìkyàr.

²³ A wa íri zàpìr bàna, ama á wa zàn inabi títi nímá jirà buju aku na bàg á finnwú ni, jir kai bàna suká káhi wù ri fig fig àjwár finnwú bàna.

²⁴ Mpirká káhi ri sa bu bibaibá á yiyar-à ni. Kó ni yì rìghing rag bá wà big kwonn. Ama mpirká káhi bu-à bibaibá big ri bònn sísa. Ama má mìr gbìb zu àyúnn zyun.

²⁵ Wàníng má í barà shi sig áni, swàm-à ma í swàm òsàn, mpirká má myàng yì rig. Swàm òsànká zyun-à mpirká ri myàng fig bàna níng, má mìr gbìb zu rig àyúnn zyun.

6

1 Mpirká zyun-à má í fàu, abig wib àsàin lubá ma pikyinn nzyun, jirà kada mpirká abig dang bai zinn Shìdun ma bu tàgyí bàna.

2 Fàuká zyun-à ma shi sig ma àsàin lubá ká ri bàg Yesu, kada abig sa káníng yawari jirà káníng í wunzàbá á gbìb Yesu ni bàna. Bu-à bá sa bàna, abig wib àsàin lubá wàni, jir kai bàna àsàinká zyun-à má díg bu áyau swàmbá big ri sa níng hi ní, í mpirká ri bàg Yesu, ká zyun-à big ri zìm. Wàníng í buká mì ri zìm á dinya mpirká ma á tàg big.

A Bàg Shìdun Ma Pikyinn Nzyun

3 Mpir-à ma tàg hing bu zyun kim, ma ngàng hing jír á shinn Shinn Luyí Yesu Kristi ní, wà zyun-à í jir àjai níng, ma zìm fig bu-à gbìbyí ri dang níng bàna,

4 mpir-à níng hi í mpir agbar dù shinn, kwá yì fig bu zyun bàna. Ku ri zìm aku sa yipyàr á shinn buká zyun-à bàna ma yìr. Ku ri zìm shùr gbìb, zyun-à ri gbar bì akyib, ma ngain, ma wà tìr ya mpir jir átai,

5 má wà gbar wab kwonn mpirká abig sa yipyàr, mpirká shi sig ma pikyinn-à bibai, ká zyun-à bàna rag ma jir gwangga á pikyinnbá ní, big ri kyab rag gbìb Shìdun bàg í gbìb swàm bàì.

6 Ama mpir-à ma ri bàg Shìdun ma pikyinn nzyun, kwá fig àjwár ma bu-à ku shi sig ma kàhi.

7 Yì zìg bì fig bu zyun á dnyaru bàna, yá zìg kàng yag fig bu zyun bàna tinn.

8 Wà ya shi sig ma buju ma jàkà yá wìr, wàníng màg hing yì.

9 Ama mpirká ma ri zìm abig shi mpir bàì, bá sa bu bibaiká kim kim. Bá wim bu-à bibai kim kim. Bu-à bibaiká big ri wim níng, má tonn kà big á gbìb ajànn, má sa bá kà á pyìr.

10 Bàì zìm í bu-à ri sinn kà mpirká abig sa bu-à bibai kim kim. A jir shinn bàì zìm, í bu-à sa mpirká nìnànn nímá fim rìghing gbìb Shìdun, big sinn kà rìghing shinnbá á shwìn.

Buká Sànn Sig á Kyab Pànn

11 Ama wù, Timoti, wù í mpir Shìdun, á shàr bu bibai káníng. A shi á gbìb-à sisàn. A wib Shìdun, ma á sa bu-à sisàn ma á bir pikyinnwú á byarwá ní, ma á zìm mpir, ma á tib pikyinnwú, ma á sa kó kai bìdìm pàr àdàn-à.

12 A kar ngang barà wá sar gbam á pikyinn birwú ní. A pànn yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna. I dò jir yonki-à níng hi, í bu-à sa Shìdun bar sig wù, jir shinn pikyinn birwú á bir sig, wà zyun-à mpirká nìnànn nímá yì hing.

13 N kwonn hing wù ma Shìdun zyun-à ri ya kó kai bìdìm pàr yonki, ò kwonn hing wù ma Yesu Kristi, zyun-à rì dang byann sig jír àjai á pyànn Buntus Bilatus,

14 á sa vinn rig kó kai bu-à Shìdun dang sig rag á sa, hár àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má kàng bì áni, jirà kó ní aku dang bai wù bàna.

15 Kwá kàng bì á sai-à Shìdun sinn sig rag kwá kàng bì. Shìdun zyun-à í kùr kó ní bìdìm pàr, Shìdun zyun-à mpirká má swam yan ku, ku í Shinn Lu kó ní bìdìm pàr.

16 Ku shi sig ní àsàin-à má wu fig ki bàna, ku shi sig áyau àyar zyun-à mpirká má bì fòr sar fig màhàn bàna. Kó mpir nzyun taba myàng fig ku

bàna. Mpir má myàng sar fig ku bàna. Mpirká abig swam yan ku hár kinn kinn. Abig yì rag, ku í kùrbá wà ùwài. Aku shi àdòning.

¹⁷ A dinya mpirká shi sig ma bàì abig gbar dù shinn bàna, kada abig sinn pìkyinnbá á bàibá ni bàna, zyun-à má shi nonn fig bàna níng. Ama abig bir pìkyinnbá á byar Shìdun zyun-à ri ya yi kó kai, jirà ayi fig àjwár.

¹⁸ A dinya big abig sa bu-à sisàn ma bàibá, ma abig sa swàm sisàn, ma abig ya vù.

¹⁹ Ba sa hing àdòning, big ri sinn ya shinnbá ashikáun mà wài, í bu shinn dirbá hár kinn kinn. I wà bá dìg yonki zyun-à kinn kinn.

²⁰ Wù Timoti, á pànn bu-à Shìdun ya sig wù àràg í amana níng, ma á zu rìg áyau mpirká ri dang jír yipyàr ma jír zyun-à í jir gbìb Shìdun bàna. Big dang rag í jir yar, ama í jír-à bàna ma yìr.

²¹ Mpirká káhi kyab rag big shi sig ma yar, í bu-à sa big fim rìghing wà bá bir pìkyinnbá á byar Shìdun.

Asàn Shìdun aku shi kwonn ma ning.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TIMOTI Wà Wa Pyàna

Ayau wasika-à níng ni, Bulus dang gbam Timoti pikyinn rag, aku bà kyinn áyau shwìn-à ku ri wa á dò shinn Yesu Kristi, aku dang kyann jir Yesu, aku bàg bu tàg àjai. Bulus ri zìm a Timoti shi shu àràg ku barà ku ri bir pikyinn, mì ri sa muyar, mì ri zìm mpìrká, mì ri wa shwìn. Sai-à Bulus ba sig wasika-à níng, suwá nyàan màg barà kwá wu.

¹ Wasika-à níng í mì Bulus ò ba sig ò, mì í àsàin-à Shìdun sinn sig mì ò shi wùn aswam Yesu Kristi. Ku swam bi sig mì àjirà ò dinya mpìrká jir yonki zyùn-à kwá ya káníng. Yonki-à níng hi yi ri dig á byar Yesu Kristi ni.

² To, mì ri bib kà wù, Timoti, wùn zyùn-à mì ri zìm wàni. Tayí Shìdun ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya wù àsàn, abig myàng ashíwú, abig ya wù pikyinn na tag.

Bulus Dang Gbam Timoti Kyinn

³ To, Timoti, barà à shi sig ò wùn mí á gbìb Yesu ni níng, mì ri swam yan Shìdun. Mì ri sa swàm Shìdun ma kyinn-à mì mìg àràg barà yàkú mí big ri sa sig wàri. Mì ri kyab wù fi ma àyúnn, mì ri vig Shìdun á shinnwú ni.

⁴ Mì ri kyab barà yi ma wù ri gàb sig ò, wù ri kig sig mínn níng. Mì ri zìm ò myàng zuwú jirà ò fig àjwár.

⁵ Mì ri kyab barà à bir sig pikyinnwú ò zyùn á ò Shìdun. Wàníng í barà yàkúwú Luwisa ma nàwú Afíniki big má, big ri bir sig pikyinnbá ò zyùn á ò Shìdun ni tinn. N yi hing wù má, à bir sig pikyinnwú àdòníng tinn.

⁶ Jir wàníng, mì ri kyab pànn wù, Timoti, kada á mà m jànn rig swàm zyùn-à Shìdun ya sig wù sai-à ò tib sig wù vù á shinn-à ni níng bàna. A kyab pànn swàm-à hi, á sa.

⁷ A yi hing barà Shìdun ya sig yi Awunwá níng, ku ya fig yi Awunwá jirà ayi shàr zinn bàna. Ama ku ya sig yi jirà ayi shi ma gbam, ma ayi zìm mpìrká, ma ayi pànn shinnyí.

⁸ To, kada á shàr zunáí barà wá dinya mpìrká jir Shinn Luyí Yesu bàna. Kada á shàr zunáí jirà ò shi sig á tonn fi-à ò jir Shinn Luyí Yesu bàna tinn. A wim pikyinn á dang jir Yesu, kó wa shi sig á shwìn àràg barà mì má, mì ri wa shwìn níng. A sinn pikyinnwú rag, Shìdun má ya wù gbam barà wá sar gbam áyau shwìn-à hi ni.

⁹ A yi hing Shìdun zig zu sig yi áyau bu pyíryí ni, jirà ayi shi mpìr kyíkyàrká buwá. Ku zig zu fig yi jir bu ò sànká yi sa ya sig ku níng bàna. Ku zig zu sig yi á dò jir àsànwá ma pikyinn azimwá. Bu-à ò sànká ku sa ya sig yi níng, ku sa sig á sai-à ku mà m fig ma dunyaru bàna. Ku sa sig bu-à níng á jir shinn swàm bu-à Yesu sa ya sig yi níng.

¹⁰ Ama buyí kàm, yi ri yi fig ma wàníng bàna, sáí wà ku tìr bi wùnwá Yesu Kristi á dunyaru, jirà aku zig zu yi, í wà yi myàng yi swàm bu ò sànká Shìdun sa sig. Kristi bí n kan ò rìghing barà kí má na kùr á byaryí ni. Ku tìya sig yi jir àjwàrwá á shinn yonki zyùn-à má vinn fig ávinn bàna hár kinn kinn.

¹¹ To, jir shinn jir àjwár-à níng, Shìdun sinn kà sig mì n shi wùn aswam Yesu, n dinya kyann mpìrká jír-à hi, ma n tàg big.

¹² Tàma-à níng, mì ri wa shwìn á dò jir shinn swàm Yesu. Ama n gib fig kyinn bàna, jir kai bàna n yì hing mpìr-à n bir sig kyinnmí á òrúwá ni níng, kwá myàng kwonn ma bu-à ku ya kà sig á vùmí ni níng, hár àyúnn-à kwá kàng bi.

¹³ To, Timoti, á bàg jír-à n tàg sig wù níng ma kyinn nzyun. A bir pikyinn á dir Yesu ni, á zim mpìrká, jir kai bàna bu káníng í buká shi sig á gbib Yesu Kristi ni.

¹⁴ Wàníng má, á sa swàm ma bu òsànká Shìdun ya sinn sig á vùwú ni níng. Anw Shìdun zyun-à shi sig á kyinnýi ni níng, á sa swàm wù ma gbmawá.

¹⁵ A yì hing mpìrká ri bàg Yesu mà jànn Asiya big bidim pár big dà fim rìghing mì. Hár Fijalas ma Harmajanas bidim, big dù dà fim rig mì.

¹⁶ Shinn Luyí aku myàng ashì mpìrká á lu Unasifaras, jir kai bàna ku dang tag wann rìghing pikyinnmí kàun nìnànn nímá. Ku sa fig zunáì barà n shi sig mà tonn fi-à ni níng bàna.

¹⁷ Barà ku bi fòr á finn swann Roma ni, ku bi yàn kyann mi kyann kyann, hár n bi òg mì.

¹⁸ Shìdun aku myàng ashìwá àyúnn-à Yesu má kàng bi. A yì hing barà ku ri sa sig mì bu òsàn nìnànn nímá mà finn swann Afisa.

Bulus Dinya Timoti Rag Aku Bà Kyinn á Shwìn-à Ku Ri Wa

2

¹ To, wùnmí, barà Shìdun tìya sig yi àsànwá á jir shinn Yesu Kristi ni níng, sáí á gbm pikyinn, á bàg ku.

² Jír buká à fig n tàg sig á pyànn mpìrká ni nìnànn nímá níng, á zig jír-à hi, á yag tàg mpìr gwanggaká, jirà abig tàg mpìrká kádà níng tinn.

³ To, wàníng má, á bà kyinn ma íri shwìn-à yi ri wa. A shi àràg wù í soja òsàn bu Yesu Kristi.

⁴ A yì hing mpìr-à ma ri sa swàm soja, buwá ku ri kà fig áyau swàm zyun bàna, jir kai bàna ku ri zim aku sa jwar pikyinn àgbamwá.

⁵ To, wàníng má, á myàng barà big ri màg shàu jirà abig myàng mpìr-à ma shàr kab jáuwá. Mpìr-à ma bàg fig doka shàu-à níng bàna, kwá ji fig bàna.

⁶ Anàm bu-à ma sa hing swàm wàni, kwá ji jág ni bujuwá.

⁷ To, á kyab jír-à mì ri dinya wù níng, Shinn Luyí má tìya byann wù yìrwá bidim pár.

⁸ Anìng kyab pànn Yesu Kristi wùn ada Dawuda barà ku wa sig shwìn níng tinn. Shìdun gbar dù nann zu kàng sig ku mà amìr-à ni, àràg barà jir àjwár-à mì ri dang kyann níng, dang sig.

⁹ Dò jir shinn jir àjwár-à mì ri dinya mpìrká níng, í bu-à sa mì ri wa shwìn níng, big pànn sìr mì àràg mì í mpìr-à sa sig bu-à bibai. Ama big sìr sar fig jir Shìdun níng bàna.

¹⁰ Wàníng í bu-à sa n bà kyinn, mì ri sa kó kai á dò shinn mpìrká Shìdun shìg zu sig big jirà á Yesu Kristi pinn zu big, jirà abig shi mà byar shu ùwàì-à kinn kinn mà wai níng.

¹¹ Jír-à big ba sig níng shi sig àjai, big rag,

“Wà ya wu kwonn hing ma Kristi, yá shi kwonn ma ku ma yonki.

12 Wà ya tib hing kyinnyí á shwìn-à yi ri wa níng, yá na kwonn kùr ma ku.

Ama, wà ya sa yipyàr rag yi yì fig ku bàna, ku má, kwá rag ku yì fig yi bàna tinn.

13 Wà yi má mpìr gwangga bàna, ku í mpìr gwangga, jir kai bàna bu-à kwá dang sig rag kwá sa, ku ri sa bu-à hi.”

Mpìr Asa Swàm-à Wà Shìdun Ri Zim

14 Timoti, á kyab pànn ya mpìrká buwú jír-à níng. A twìb big byur á pyànn Shìdun, kada abig sa yipyàr áshinn jír zyun ni bàna. Yipyàr sa á shinn jír ri sa shang fig mpìr bàna, sái ri sa bai mpìrká zyun-à ri fig.

15 A sar gham ma á shi mpìr asa swàm wà Shìdun ri zim, àràg mpìr asa swàm zyun-à ri sa fig zunái ma swàmwá bàna, mi ri tàg jir Shìdun ábibir.

16 Kada á shi kwonn ma mpìrká ri dang jír àning níng bàna. Jír àning ri sa mpìrká ri tafinn gbìb Shìdun.

17 Mpìrká ri tàg jír àning níng, jírba ri nann àràg í kyànn. Mpìr pyàna áyau mpìrká tàg sig jír àning níng, í Himanayas ma Filítus.

18 Mpìr káníng tafinn gbìb àjai, mi ri dang rag Shìdun gbar dù nann zu rìghing mpìrká wu sig níng. Big gbar vim bìr rìghing kyinn mpìrká káhi, áyau ká bìr sig kyinn á byar Shìdun.

19 Jir Shìdun í àjai shi sig àràg mìr kinn-à big jag sig ngbam níma byar-à mpìrká ba sig rag, “Shinn Luyí yì hing mpìrká buwá,” ma wà big ba sig rag, “Mpìr-à ma rag Shìdun í Shinn Luwá, to, aku fim bu-à bibai sa.”

20 N dinya wù tinn jír zyun. Mpìr zyun shi sig ma lu ùwài níma, ku shi sig ma tasa kim kim. Tasaká káhi big sa sig ma zinariya, káhi big sa sig ma azurfa, káhi big sa sig ma bín, káhi big sa sig ma jànn. Tasaká wà big sa sig ma zinariya ma wà big sa sig ma azurfa níng, káníng í ká big ri sa swàm ma kàhi sai-à bìr ma kwonn hing. Tasaká kádà níng big ri sa swàm ma káhi kó ákaun.

21 Wà mpìr ma fim hing bu-à bibai sa, kwá shi mpìr-à má sa ya Shìdun swàm òsàn. Kwá shi àràg tasa big sa sig ma zinariya, ma wà big sa sig ma azurfa, wà àsàin-à ri zìm wàni. Asàin-à má ya ku swàm sisàn kó wà àni bidim pàr.

22 To, jir wàníng kada á zìm bu-à bibai wà sukàkà ri zìm kyann níng bàna, á sa bu-à òsàn, ma á bìr pikyinn á bu tàg òsàn, á zìm mpìrká, á shi shu pikyinn na tag kwonn ma mpìrká shi sig ma pikyinn kyikyàr mi ri vig Shìdun rag a wàníng sa shang big níng.

23 Kada á sa yipyàr á shinn jírka zyun-à bàna ma yìr. A yì hing yipyàr sa á shinn jírka bàna ma yìr níng, ri gbar bi shùr gbìb.

24 Fàu Shinn Luyí má shi fig mpìr agbìb shùr bàna. Kwá shi shu kyinn ajun big kó ni bidim pàr. Kwá shi mpìr-à ri tàg jir Shìdun sisàn níma, má shi mpìr muyar.

25 Kwá shi shu kyinn ajun áyau bu-à kwá tàg mpìrká ri zib ku. Wà kwa sa hing àdòníng, kó Shìdun má ya big pyù barà bá fim bu pyir sa, má yì gbìb àjai.

26 I wà bá kyab jír á kyinnbá ni má shàr kyag zu á tarko bu Shaitan, àsàin-à pànn sig big, big ri wib ku níng.

3

Buká Má Sa Ayúnn-à Wà Kinn Shinn

¹ Sànn sig á yì buká má sa wà àyúnn-à wà kinn shinn ma nyàan fòr. Mpìrká má wa shwìn wàni.

² Kó ni má zìm íri shinnwá, bá shi mpìr sunu bàì, bá gbar àshí, bá gbar dù shinn, bá swau shí, bá wib fig tabá ma nàbá bàna, bá sa fig godiya bàna, bá wib fig Shìdun bàna.

³ Bá shi fig shu pìkyinn ajun bàna, bá myàng fig ashi mpìr bàna, bá zìnn swau mpìr, bá pànn fig shinn bàna, bá shi mpìrká ri dù pìkyinn kíni, bá ngàng bu òsàn.

⁴ Bá shi mpìrká ri ji amana, bá rag bu-à du big ma mpìr bàna, bá yan shinnbá, wà barà big nìm má zìm Shìdun níng, bá zìm sòr àjwár fig.

⁵ Bá dang rag big ri bàg Kristi àràg barà yì ri bàg níng, ama bá ngàng gbanwá. Kada á shi kwonn ma íri mpìr káníng bàna.

⁶ Káhi áyaubá ni ri kà yag mà lu lu, mi ri tonn gban uwáká yì fig bu bàna níng. Uwà káníng big ri bai kyinn á jir bu pyìrbá big ri sa. Big ri pànn fig shinnbá bàna, mi ri sa sunu bu-à bibai kim kim.

⁷ Uwà káníng ri zìm abig yì jir Shìdun, ama big yì byann fig gbìb àjai bàna.

⁸ Àràg barà Yanisu ma Yambarisu rì ngàng sig jir Musa níng, í barà wunù káníng rì ngàng jir àjai àni tinn. Kyinnbá bai, big ngàng gbìb àjai.

⁹ Ama bá yag fig mà pyànn bàna, jir kai bàna mpìrká má yì rìg wà kyinnbá bai àràg bu Yanisu ma Yambarisu.

Bulus Dinya Timoti Bu-à Wàníng Má Sa

¹⁰ Ama wù Timoti, à bàg hing bu tàgmí ma shumí ma barà mì ri zìm á kyinnmí ni ñ sa jwar pìkyinn Kristi. A myàng hing pìkyinn birmí, ma barà mì ri tib pìkyinn, ma barà mì ri zìm mpìrká, ma barà ò bà sig kyinn.

¹¹ A myàng hing barà mpìrká ya mì shwìn, barà ò wa sig shwìn àni. A yì hing buká sa sig mì mà Antakiya bidim pàr, ma wà mà Ikoniya, ma wà mà Listra, ò bà hing kyinn á shwìnká mpìrká ya sig mì bidim pàr. Ama Shinn Luyi pinn zu rìg mì á shwìnká níng ni bidim pàr.

¹² Mpìr-à ma ri bàg Yesu, ma ri zìm aku shi shu òsàn àràg barà Yesu Kristi ri zìm, bá ya ku shwìn.

¹³ Ama mpìr bibai ma mpìrká ri tonn gban mpìr níng, bá sa swàb kà yag mà pyànn. Bá tonn zu rìg mpìrká á gbìb Shìdun, Shaitan má tonn gban big tinn.

¹⁴ Ama buwú á bàg kyann gbìb àjai wà big tàg sig wù níng, á sar gban àni. A yì rìghing shu mpìrká tàg sig wù.

¹⁵ Tun sai-à wù í wùnshái à yì hing jir Shìdun-à big ba sig á tarkada ni, wà ri tiya wù yar-à wá wìm zu á jir pìkyinnwú à bir sig á byar Yesu Kristi.

¹⁶ Buká big ba sig á jir Shìdun ni bidim pàr í Awun Shìdun tàg sig ò abig ba àdòning. Jìrká hi ri tàg mpìrká gbìb àjai, ri twib mpìrká byur, ri tiya mpìrká bu bibaiká big ri sa, mi ri tàg mpìrká barà bá shi shu òsàn,

¹⁷ àjirà mpìr-à ma ri wib Shìdun aku yì byann gbìb Shìdun, ma àjirà aku shi shu barà kwá sa swàm òsàn kó wà àni bidim pàr.

4

1 Mì ri kwonn wù ma Shìdun ma Yesu Kristi àsàin-à má wà mpìrká kwonn, ká shì sig ma yonki ma ká wu rìghing. A dò jir barà kwá kàng bi má na kùrwá níng, mì ri dinya wù,

2 á dinya mpìrká jir Shìdun, ma á sar gbam á dang kyann, kó wà mpìrká ma ri zìm abig fig, kó wà ba zìm fig abig fig bàna. A kar bàg big abig yì gbìb àjai, ma á tàg big abig fim bu pyìr sa, á dang gbam big pìkyinn, á tib wann pìkyinn ma á tàg big.

3 Ayún zyun má bi wà mpìrká má ngàng wà abig fig jír àjai. Bá bàg sunu bu bibaika. Bá fig íri jir mpìrká ri tàg big bu-à big ri zìm abig fig.

4 Bá ngàng bu tàg àjai, má fig jir bu tàg òsàng.

5 Ama buwù wù Timoti, á pànn shinnwù á kó kai ni bidim pàr. Shwìn-à wa wa bidim pàr á bà kyinn, á sa swàm jir àjwár dang kyann-à níng, á sa kó kai bidim pàr àràg barà sàns sig wùn aswam Shìdun aku sa.

6 Bumí sumí dà fig rag àbir bàna, sumí fòr hing barà má fim dunyaru.

7 N sar gbam n sa hing swàm Shinn Luyí, hár ò sa vinn hing, ò bir hing pìkyinnmí á byarwá ni hár fòr bi sai-à sumí màg barà tàma-à níng má fim dunyaru.

8 Ayún-à níng hi Shinn Luyí àsàin-à má wà kwonn ábibir níng, kwá wa mà anì swàm bu òsàn ku ya sig mì rag í sa. Kwá wa fig íri mì áwinmí ni bàna, kwá wa mpìrká ká ri shì kir ku, mì ri wim aku bi níng.

Bulus Ba Ya Timoti Jír-à Shi Sig á Pìkyinnwá Ni

9 A sa barà wá sa má bi á byarmí ni pyar pyar.

10 Dimas buwá dò jir barà ku ri zìm bu dunyaru, ku fim wa mì n yag rìghing mà Tasalonika. Karaskas yag rìghing mà jànn Galatiya, Titus yag rìghing mà jànn Dalmatiya.

11 Mpìr-à yi ma ku shì sig í zyun íri Luka áwinwá ni. Timoti, aning big Markus bí zyun, jir kai bàna kwá sa shang mì swàm.

12 N swam yag rìghing Tikikus mà Afisa.

13 Sai-à wa bi hing á zìg bi kwonn mà jà wàumí ò fim sig mà Taruwasa á vù Karbus, á zìg bi kwonn mà tarkadaka bumí í zyun, àràg ká big sa sig ma wau níng bàna má.

14 Alizanda mpìr-à ri yìg bu níng, ku sa mì bu-à bibai wàni. Shinn Luyí má sa pyann kàng ku bu-à ku sa sig mì níng.

15 A kang shinnwù ma ku, jir kai bàna ku kar ngang hing wàni, jirà aku kan òm jir àjwár-à yi ri dang kyann níng.

16 Sai-à ò sar jag á pyànn agib jír n dang jír níng, walai mpìr-à kà numí, kó ni bidim pàr fim rìghing mì. Ama a Shìdun yafa ya big.

17 Shinn Luyí shì kwonn mà mì n ya mì gbam, àjirà ò dinya mpìrká zyun-à í Yahudawaká bàna níng jir àjwár-à níng òsàn níma jirà abig fig. Ku pinn zu rìghing mì á nu wiyir.

18 Shìdun má pinn zu rig mì áyau bu-à bibai, má zìg yag mì itau mà byar-à ku na sig kùrwá mà wai. Shìdun aku shì mpìr ùwàí á byar kó ni bidim pàr hár kinn kinn. Aku shì àdòning.

Bulus Bib Kà Mpìrká Nài Bib-à Wà Kinn Shinn

19 Mì ri bib kà Biriskila ma Akila, kwonn mà mpìrká mà lu Unasifaras.

20 Arastas shì sig ma buwá mà Korinti. N fim sig Tarufimas mà finn swann Militus, òrwá jwar fig bàna.

²¹ A sa ma á bi daka sai-à shyù kù fig ma bàna níng.

Aubulus ma Budis, ma Linas ma Kalaudiya kwonn ma wunzàkà kádà níng, big bidim pár big ri bib kà wù.

²² Shinn Luyí aku shi á plkyinnwú ni. Asànwá aku shi kwonn ma níng, níng bidim pár.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig TITUS

Titus í mpir Yahudawa bàna, ku kà mi ri bàg Yesu. Ku ma Bulus ri kyann rag í zyun àbir-à ni. Bulus fim Titus mà byar-à big ri bar Karita jirà a wàning sa swàm jir àjwár-à níng màhàn. Bulus dinya Titus barà àgbamká áyau mpirká ri bàg Yesu má shi shubá áni. Bulus dinya Titus barà wàning má tàg mpirká kyau kyau: Wunù àgbamká kim, uwà àgbamká kim, yann wunùká kim, yann uwàká kim, ma ká zyun-à í fàu. Ku dinya wàning rag a wàning shi shu pikyinn na tag ma mpirká. Aku shi shu jàu ma mpirká, aku sa akyib bàna, aku gbib shùr bàna, aku wànn gàb ajun bàna.

¹ Mi í Bulus fàu Shidun ma wùn aswam Yesu Kristi.

Big shig zu sig mì n swam bi sig mì í sa shang mpirká Shidun shig zu sig níng, abig bir swab kà pikyinnbá á byar Shidun, ma í tiya big gbib àjai bu-à Shidun ri zìm ayi bàg.

² Gbib àjai-à níng ri ya yonki kinn kinn. Shidun zyun-à ri gim fig òsàng bàna níng, á sai-à ku màm fig ma dunyaru bàna níng, ku ri gib sig nu rag kwá ya yi yonki-à níng.

³ A sai-à Shidun rii zìm aku tàg mpirká jírwa níng, ku shig zu sig mì, mì í wùn aswamwá. Mì ri dang jírwa àràg barà ku dinya sig mì, ku í mpir-à zig zu sig yi.

⁴ Mì ri ba ya wù Titus wùnmi wà àjai. Yi pyàna níng, yi ri bir pikyinnyi á byar Shidun wani.

Mì ri vig Tayí Shidun ma Yesu Kristi wà zyun-à zig zu sig yi níng, abig sa ya wù bu-à òsàn, ma abig ya wù pikyinn na tag.

Swàm Titus á Karita

⁵ Bu-à sa ò fim sig wù á Karita níng, í jirà á dang samyib buká káhi zyun-à sànsig abig sa, ma á sinn àgbamká má sa swàm áyau mpirká ri kwonn shinn á zinn Yesu ni, kó á swann-à wà áni bidim pàr, àràg barà ò dinya sig wù níng.

⁶ Mpir-à ma ri sa swàm áyau mpirká ri kwonn shinn á zinn Yesu ni, mpir-à níng hi aku shi mpir òsàn, aku zig uwà òzyun. Yannká buwá abig shi yannká ri bàg Shidun ma kyinn òzyun, kada abig shi yann sung gban big kó yann yawari big bàna.

⁷ Agbam-à má sa swàm Shidun níng, aku shi mpir òsàn, kada aku shi mpir-à ri gbar dù shinn, kó mpir-à ri dù pikyinn kíni, kó mpir awa pyann shin, kó mpir-à ri yàn ngain, kó mpir-à ri zìm bàni wani bàna.

⁸ Ama aku shi mpir-à ri pànn samyib kyinnká òsàn nímá, mpir-à ri zìm bu-à òsàn, mpir-à ri tib pikyinnwá, mpir-à ri sa bu òsàn, aku shi mpir kyikyàr, mpir-à ri pànn shinnwá.

⁹ Aku shi mpir-à ri pànn jir Shidun ma pikyinn òzyun. Aku shi mpir-à ri sa bu-à Shidun ma dang rag ayi sa. Kwa sa hing àdòning, kwá dìg gban-à kwá tiya mpirká gbib òsàn bu-à Shidun ri zìm ayi sa, kwá gbar vinn pikyinn mpirká zyun-à ri zìm fig jir Shidun bàna.

¹⁰ Tàma-à níng, mpir yawari big nínàn nímá shi sig áni, big ri dang jírka zyun-à bàna ma yir. Big ri tonn gban mpirká. Big í mpir Yahudawaká zyun-à dang rag big ri bàg Yesu.

¹¹ Sàns sig abig kan òm rìg íri mpìr káníng, jir kai bàna big ri kà lu lu, mi ri tàg sa bai mpìrká ma jìrká zyun-à sàns fig abig dang bàna. Bu káníng bidim pàr big ri sa àjirà abig òm bài ùwài níma.

¹² Wùn aswam zyun áyaubá ni ku má ku í Karita, ku dang rag, “Karitawaká kó ákaun bidim pàr, big í mpìr agim ònsáng, big í mpìr àbai, big í mpìr àbinn, big í mpìr finn.”

¹³ Jír-à níng í jir àjai. Tàma-à níng bu-à wá sa bàna, á yan ta big wàni, àjirà abig shi mpìr òsàn á pyànn Shìdun,

¹⁴ ma wà big nìm má bàg bu tàg Yahudawaká zyun-à sàns fig bàna níng, ma bu tàg mpìrká zyun-à ri zìm fig àjai bàna.

¹⁵ A byar mpìr pikyinn òsàn big, swàmbá í swàm òsàn, ama mpìr pikyinn bibai, swàmbá í swàm bu-à bibai. Big bir fig pikyinnbá á byar Shìdun bàna, jir kai bàna bu-à bibai-à big ri kyab á kyinnbá ni níng sa bai rìghing kyinnbá.

¹⁶ Big ri zìg kàng shinnbá àràg big yì hing Shìdun, ama swàmbá í swàm mpìr Shìdun bàna. Big ri zìm fig jàubá bàna, mi ri gham shinn, bá sa sar fig bu òsàn bàna.

2

Bulus Dinya Titus Bu-à Wàníng Má Tàg Mpìrká

¹ Ama buwú á tàg bu-à jir Shìdun dang sig níng ma pikyinn òzyun.

² A tàg wunù àwàutímká abig shi mpìr akyab jír, abig shi mpìr yar, abig shi mpìr apànn shinn, abig shi mpìr abir pikyinn á byar Shìdun, abig zìm mpìrká, abig shi mpìr atib pikyinn.

³ Bu uwà àwàutímká, á tàg big barà bá shi uwà pikyinn òsàn. Kada abig shi mpìr nu bàna, kó awa pyann shin bàna tinn. Abig tàg bu òsàn àràg barà jir Shìdun dang sig.

⁴ A byar-à níng hi, bá tàg yann uwaká ká zìg sig wunù barà bá zìm nùbá ma yannká bubá,

⁵ jirà abig pànn shinnbá, ma abig shi shu òsàn, ma abig sa swàm lu, ma abig bir pikyinnbá á byar nùbá ni, jirà kada mpìr zyun aku dang bai big á jir shinn jir Shìdun ni bàna.

⁶ Bu wunù gbánnká, á tàg big abig pànn shinnbá.

⁷ Bu-à wa sa bidim pàr, á sa bu òsàn jirà mpìrká abig yì gbìb òsàn. A tàg àjai ma á sa swàm wú ma pikyinn òzyun.

⁸ A dang kyann íri jír òsàn jirà kada mpìrká abig òm jír bibai á shinnwú ni bàna. I wà mpìr azíbwú big má fig zunái, jir kai bàna big òm fig bu-à bibai á shinnyí ni bàna.

⁹ Fàuká abig wib àsàin lubá, abig sa bu-à wàníng ma dinya sig big abig sa. Kada abig gham nu ma àsàin lubá bàna.

¹⁰ Abig jwí àsàin lubá ajwú bàna tinn. Bu-à ba sa bidim pàr, abig tàg gwangga á byar àsàin lubá ni, jirà mpìrká abig bàg bu tàg-à big ri tàg big á shinn Shìdun zyun-à pinn zu sig yì.

¹¹ Shìdun tìya sig yì àsànwá jirà aku zìg zu mpìrká bidim pàr á bu pyìrbá ni.

¹² Asàn-à Shìdun sa ya sig yì níng, ri tàg rag kada ayi bàg Shìdun ma pikyinn-à bibai bàna, kada ayi na abann buká á dunyaru bàna, ayi pànn

shinnyí, ayi shi shu òsàn áyau mpìrká á dunyaru, ayi bàg Shìdun ma kyinn òzyun,

¹³ á sai-à yi ri shi kir àyúnn-à úwài wà Yesu Kristi zyun-à má zìg zu yi níng, má mìr gbìb zu bi. Ku í Shìdun. Ayúnn-à níng hi, yá myàng ghamwá ma àsànwá. Yi ri zìm àyúnn-à níng hi aku fòr bi kíni.

¹⁴ Ku ya sig shinnwá jir shinnyí àjirà aku zìg zu yi á bu-à bibai, jirà ayi shi mpìr òsàn á pyànnwá ni, ma ayi shi sa íri bu-à òsàn kó ákaun.

¹⁵ A tàg mpìrká bu káníng, á dang gham pìkyinnbá ma á yan ta big ma gham. A sa kyann bu-à sisàn jirà kada mpìrká abig myàng wù rag à kinn fig bu zyun bàna.

3

Mpìr Aku Sa Bu-à Nsàn

¹ A kyab pànn ya mpìrká buwú abig wib àgbamká ma kùrká, abig fig jir káníng ma abig sa ya káníng bu-à òsàn.

² A dinya big, kada abig dang bai zìnn mpìr bàna, ama abig shi shu pìkyinn na tag, abig shi shu òsàn ma jàubá. Abig sinn shinnbá á sim.

³ Yi ma shinnyí má, wàri yi ri sa hing buká zyun-à bàna ma yìr, yi gham hing sung, yi sa hing sunu bu-à bibai, hár sunuyí sinn kàng yi fàu bu-à bibai. Yi ri sa íri akyìb. Yi ri sa hing buká bibai, hár mpìrká zìb yi, yi má yi ri zìb big tinn.

⁴ Ama á sai-à azìm Shìdunyí zyun-à má zìg zu yi, ma àsànwá wann bi á byar mpìrká ni níng,

⁵ í wà ku zìg zu yi á bu-à bibaiká ni. Ku sa fig àdòníng jirà yi sa sig bu òsàn bàna, ama jirà ku ri myàng ashiyí, n tu kyàr yi ma Awun Kyìkyàrwá zyun-à ri ya yi yonki àpyú.

⁶ Shìdun wìr wann bi ya sig yi Awun Kyìkyàrwá wùwài níma jir shinn Yesu Kristi zyun-à zìg zu sig yi,

⁷ jir shinn àsànwá, í bu-à sa ku sinn sig yi rag yi í mpìr sisàn á pyànnwá ni. Kwá ya yi yonki kinn kinn, zyun-à yi ri shi kir níng.

⁸ Jír-à níng í jir àjai.

Mì ri zìm á dang jír káníng ma gham òsàn níma, jirà mpìrká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Shìdun níng, abig sa bu-à òsàn zyun-à má sànn ya mpìrká bidim pár.

⁹ A dinya mpìrká buwú, kada abig sa yipyàr bàna, kada abig kan wànn jir yàkúká jirà abig bir pìkyinnbá àni bàna. Kada abig gbìb shùr, ma abig ngang ngain jir shinn doka bàna. Bu káníng bidim pár, í bu átai sànn fig bàna.

¹⁰ Mpìr-à ma ri kwonn ngain, á gbar sungwá kàun pyànnà. Wà kwá ngang hing, á fim ku.

¹¹ A byar-à níng hi, wá yi rag íri mpìr-à níng í mpìr bu pyìr. Bu pyìrwá má, má tìya ku rag bu-à ku sa sig níng bai.

Jír-à Kinn Shinn

¹² Sai-à ma swam bi Artimas á byarwú ni, kó Tikikus, á sai-à hi á sa kíni á bi á byarmí ni mà jànn Nikopolis, jir kai bàna í byar-à ò zìm sig dí aku díg mì màhàn.

¹³ Mì ri zìm á sa barà wá sa jirà á sa shang Zinas loya-à níng, ma Apolos barà bá yag kyonnbá. A ya big bu-à big ri zìm.

¹⁴ Mpirká buyí zyun-à ri bàg Shìdun níng, abig shwann barà bá sa swàm òsàn, jirà abig sa shang mpirká zyun-à bàna ma bu á wù. Kada abig shi shu átai bàna.

¹⁵ Mpirká zyun-à shi sig ma mì bidim pàr ri bib kà wù. A bib kà jàuyí big ká zyun-à bir sig pìkyinnbá á byar Yesu Kristi.
Shìdun aku sa sà ya níng bidim pàr.

Wasika-à Bulus Ba Ya Sig FILIMON

Filimon í mpìr àgbam. Mpìrká yì hing wà ku ri bàg Yesu Kristi. Ku shi ma fàu zyun zìnnwá í Unisimus. Fàu-à hi shàr tafinn rìghing àsàin luwá Filimon. Fàu-à níng ma Bulus díg kwonn. Bulus dinya ku jir Yesu Kristi. Ku kà mì ri bàg rag Kristi. I byar-à Bulus ba ya Filimon áyau wasika-à níng nì n vig wàníng rag a wàníng jùn kwonn kàng ma Unesimus. Ku rag a wàníng zig Unesimus àràg í wunzà wàníng á jir shinn Yesu Kristi nì, ná wai jirà wàníng í fàu níng bàna.

¹ Wasika-à níng í mì ba síg nì, yi ma wunzàyi Timoti. Mì í Bulus zyun-à big kíg kà sig mà tonn fi-à ní á jir shinn Yesu Kristi.

Yì ri ba ya wù mpìr azìmyí ma ayor swàmíyí wù Filimon,

² ma mpìrká ri kwonn mà luwú ní á zìnn Yesu, ma ajunwàyi Auffyi, ma Arkibus ayoryí zyun-à ri sa swàm Yesu àràg yi.

³ Shìdun Tayí ma Shinn Luyí Yesu Kristi abig wìr kà ya níng àsàn ma pìkyinn na tag.

Bulus Rì Fig Ajwár á Shinn Filimon

⁴ Kó ákaun bidìm pár, mì ri vig Shìdun á shinnwú ni, wù Filimon, mì ri sa Shìdun ísoko.

⁵ N fig hing tai á shinn barà wù ri zìm mpìrká bu Shìdun bidìm pár, ma barà wù ri bir pìkyinn á byar Shinn Luyí Yesu.

⁶ Bu-à mì ri vig Shìdun bàna, mì ri zìm shu ajun-à yi ma níng shi sig í zyun níng, má sa ná yi byann bu òsànká yi díg sig á jir shinn Kristi.

⁷ Wunzámí, azìmwú níng sa jwar hing mì pìkyinn, n sa gham hing mì òr. A sa jwar hing pìkyinn mpìrká bu Shìdun tinn.

Bulus Vig Filimon á Shinn Unisimus

⁸ Mì í shunwàuwú á dò jir shinn Kristi ni. Jir wàníng, ò nìm má wim kyinn, n nìm má du kà wù á sa bu-à mì ri zìm á sa.

⁹ Ama jirà mì ri zìm wù, má du kà fig wù ma gham bàna. Kó barà mì Bulus mì í shun àgbam níng, má víg wù avig. Big kíg kà sig mì á tonn fi dò jir shinn Yesu Kristi.

¹⁰ To, mì ri vig wù avig á jir shinn fàuwú Unisimus, zyun-à í wùnmí á jir shinn Kristi ni, ò kàng tawá á sai-à big kíg kà sig mì mà tonn fi-à ni.

¹¹ Sai-à ri níng, ku ri kinn fig bu zyun bàna á byarwú ni, ama tàma-à níng ku kinn hing bu zyun á byaryí ni, yi ma wù.

¹² Mì ri tìr kàng yag ku mà byarwú ni, kyinnmí shi sig á òr wá ni.

¹³ N zìm sig ò nìm ò fim ku á byarmí ni áyag, jirà aku sa shang mì àràg barà wù nìm má sa shang mì wà wù nìm ma shi sig áyag, barà big kíg kà sig mì á tonn fi á dò jir shinn jir àjwár.

¹⁴ Ama ò zìm fig ò du kà wù ma gham rag á sa shang mì bàna. Ama mì ri zìm á sa shang mì ma kyinnwú. Má du kà fig wù ma gham rag á sa shang mì bàna, sái wà kyinnwú ma zìm hing.

¹⁵ Ma sai bàna, bu-à sa níng ma Unisimus gáb sig òr níng, í jirà kwá kàng bì á byarwú ni má shi í buwú hár kinn kinn.

¹⁶ Tàma-à níng ku íri fàu átai bàna rag, ku kab hing fàu. Mì ri zìm ku wàni, ò yì hing azim-à wá zìm ku níng má kab bumí. Kó barà ku í fàu níng, ku í wunzàwú á jir shinn Shinn Luyí ni.

¹⁷ To, wà wa zìg sig mì rag mì í ayorwú, to, á pànn ku vù pyànà, àràg barà wù nìm má pànn mì níng.

¹⁸ Wà kwa sa hing wù bu bibai, kó wà wù ma ri bàg ku bu zyun, á pànn mì.

¹⁹ I mì Bulus, mì ri ba wàníng ma vùmí, má wa kàng wù. Ama kada á mànn jànn barà í mì ò tàg sig wù jir á shinn Yesu ni, jirá á òg yonki kinn kinn níng bàna.

²⁰ To, wunzàní, wúshèní, á pànn samyib Unisimus òsàn níng á jir shinn Shinn Luyí ni, barà wù í wunzàní á jir shinn Kristi ni níng, á sa jwar pikyinnmí.

²¹ N yì hing rag barà mì ri ba ya wù tarkada-à níng, bu-à wá sa má kab wà zyun-à ò vig sig wù níng.

²² Wúshèní, aning sa samyib ya mì tonn-à ná pag mì kyinn áni, jir kai bàna mì ri kyab Shìdun má fig avigná, má ya mì pyù ò kàng bi á byarná ni.

Ayor Swàmká Bu Bulus Bib Kà Filimon

²³ Abafaras zyun-à big kig kwonn sig mì ma ku á tonn fi jir shinn Kristi níng, ku ri bib kà wù.

²⁴ Ayor swàmmí big, Markus, ma Aristarkus, ma Dimas, ma Luka, big ri bib kà wù tinn.

²⁵ Shinn Luyí Yesu Kristi aku wir kà ya ning àsàn. Aku shi àdòníng.

Wasika-à Big Ba Ya Sig Mpìr IBRANIYAWAKA

Asàin-à ba sig tarkada-à níng, ku ba sig jirà aku dinya mpìrká zyun-à ri bàg Yesu n bir sàñ fig rag pikyinnbá á byar Yesu bàna. Mpìr-à àsàin-à ba sig tarkada-à níng dang gbam big pikyinn n rag abig sar gbam á pikyinn birbá big bir sig á byar Yesu ni. Ku dang rag Yesu, Wùn Shìdun, wib Shìdun áyau shwìnká big ya sig ku. Yesu kab sig nì mpìrká zyun-à rì dang sig jìr Shìdun. Ku kab sig nì mpìrká zyun-à ri twib swànn bu á pyànn Shìdun. Ku kab sig yann aswamká mà wai. Ku kab sig Musa íni. Mpìr-à má zìg zu mpìrká á bu pyìrbá ni, íri ku kwá áwinwá ni. Yi yì fig àsàin-à ba sig tarkada-à níng bàna, ama àsàin-à ba sig tarkada-à níng ri dinya mpìrká ri bàg Yesu abig sinn zubá á òr Yesu ni.

Shìdun Dang Jìrwá á Nu Wùnwá Nì

¹ Sai-à rì níng, Shìdun rì dang jìrká buwá kim kim kàun nìnànn nímá á nu mpìrká ri dang kyann jìr Shìdun jìrà abig dinya yàkúyí big.

² Ama tàma-à níng, ku ri dinya yi jìrwá á nu wùnwá ni, wùnwá í zyun-à ku ma wàníng mànn sig dunyaru, í zyun-à ku sinn kà sig á wàníng na kùr á shinn kó kai ni bidim pár.

³ Àyarwá shi sig í bu-à mpìrká má swam yan Shìdun áni. Ku zu sig Shìdun. Ku ri pànn sa myib kó kai bidim pár ma jìrwá zyun-à shi sig ma gbam níng. Barà ku wu n tu kyàr rìg mpìrká bu pyìrbá, í byar-à ku nann zu yag mà wai n shi sig mà byar gbam ùwàì mà agunn vìm nù Shìdun ni.

Yesu Kab Hing Yann Aswamká Bu Shìdun Mà Wai

⁴ Ku kab hing yann aswamká mà wai. Zinn-à Shìdun ya sig ku níng, kab hing bigbá.

⁵ Shìdun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó òzyun n rag:

“Wù í wùn mí, jana-à níng n kàng hing Tawú,”

ku dang fig bàna. Ku dinya fig wùn aswamwá n rag:

“Má shì Tawá. Kwá kàng wùn mí,”

ku dang fig bàna tinn.

⁶ Sai-à Shìdun zìg bi jag sig wùnwá á dunyaru, ku dang rag, yann aswamká buwá mà wai bidim pár abig wib wàníng.

⁷ Bu-à Shìdun dang sig á shinn yann aswamká buwá mà wai ni bàna í wàníng: Ku rag ku ri sinn kàng yann aswamká mà wai àràg í wàu ri gbar ni. Mpìrká ri sa swámwá ku ri sinn kàng káníng àràg í anam pyìr.

⁸ Ama á shinn wùnwá ni, ku dang rag,

“Wù Shìdun, kùrwú má vinn fig ávinn bàna.

Wá na kùrwú má sa bu sisàn.

⁹ Wù ri zìm bu-à sisàn, mì ri ngàng bu-à bibai.

Wàníng í bu-à sa Shìdun ya sig wù àjwár wà kab sig bu mpìrká bidim pár níng.”

¹⁰ Ku dang jakàng n rag,

“Wù Shinn Lu kó ni sai-à jijag á mànn sig nì jànn-à, n mànn waisháu ma vùwú.

¹¹ Bu káníng bidim pár má bab jànn rìg, ama buwú wá shi rìg.

Big bidim pá, bá kor rig àràg í jà.

¹² Wá pinn nann zu rig big àràg í borgo, bá kàng rig àkor àràg í jà, ama buwú wá shi àràg barà wù ri shi kyann.

Wá kàng fig àwàutim bàna.”

¹³ Shidun taba dinya fig yann aswamká mà wai kó nzyun n rag:

“A shi agunn vim numi ni, sai wà má sinn kà hing mpìr azíbká buwú á mìr barwú ni.”

¹⁴ To. Yann aswamká mà wai big í yanká bu Shidun bàna. Big í fàuwá big. Ku ri swam bi big jirà abig myàng kwonn ma ká Yesu má pinn zu big níng.

2

Jir Bu Uwà-à Yi Dig Sig

¹ Ayi pànn gbam samyib buká yi fig sig, jirà ayi nang jànn bàna.

² Jír-à big dang sig á nu yann aswamká bu Shidun mà wai níng í àjai. Mpìrká ká rì wib fig jír-à níng bàna, n rì sa sig yawari níng, big wa hing shwìn.

³ To. Yi má wà ya ngàng wà ya wib jír uwà-à níng, sáshinn yá wim zu rà? Shinn Luyí big shinnwá í àsàin-à dang jag sig jír barà mpìr má wim zu níng. Mpìrká ká fig sig jír wá, í àsàinká tiya sig yi rag í àjai.

⁴ Shidun tiya hing mpìrká rag jír á shinn Yesu ni í àjai, á byar gbmawá ku tàg sig. Ku sa hing bu mamaki kim kim. Ku sa sig Awunwá ri ya mpìrká yar kim kim abig sa swàm ma kàhi, àràg barà ku ri zìm.

Yesu í Mpìr Apínnýí

⁵ Shidun sinn kà fig yann aswamká buwá mà wai abig na kùr á dunyaru àpyú zyun-à yi ri dang jír á shinnwá ni níng bàna.

⁶ Big dang sig á jir Shidun ni rag,

“Wù Shidun, mpìr jìkwinn kinn fig bu á pyànnwú ni bàna, ama yi ri sa mamaki barà wù ri sa shang mpìr jìkwinn.

⁷ Su títi nímá à sinn kàng ku gbmawá fòr fig bu yann aswamká mà wai bàna.

I wà à zìg ku, n sinn kàng ku mpìr uwà.

⁸ A sinn kà sig ku aku na kùr á shinn kó kai ni bidim pá.”

Big dang sig á jir Shidun ni rag, Shidun sinn kà ku aku na kùr á shinn kó kai ni bidim pá. Shidun sinn kann fig bu zyun akur bàna. Ama tàma-à níng yi myàng fig ma barà mpìr ri na kùr á shinn buká ni bidim pá bàna.

⁹ Ama yi ri myàng barà Yesu ri na kùr á shinn kó kai ni bidim pá. Sai-à rì níng, su títi nímá Shidun rì sinn kàng ku gbmawá fòr fig bu yann aswamká mà wai bàna, jirà aku wu rig á dò shinn mpìrká ni bidim pá. Jír àsàin-à Shidun shi sig ma kàhi níng, í bu-à sa Yesu wa shwìn n wu ki níng. I wà Shidun sinn ku kùr, jirà mpìrká abig wib ku.

¹⁰ Sàh hing wàni barà Shidun àsàin-à màs sig kó kai bidim pá, sinn kà sig àgbamyí Yesu zyun-à pinn zu yi, a wàning wa yà zu rig shwìn bu bidim pá, jirà mpìrká nìnnànn nímá abig kàng bi, abig shi yanká buwá níng.

¹¹ Yesu àsàin-à ri sinn kàng mpìrká abig shi kyikyàr á pyànn Shidun ni níng ma mpìrká ká ku sinn kàng sig kyikyàr níng, ku ma káníng bidim

pár, tabá í nzyun. Wàníng í bu-à sa ku ri sa fig zunái bàna, sai-à ku ma ri bar káníng wunzàwá big.

¹² Ku dinya Shìdun rag,

“Shìdun, má dinya wunzámí big jír wú.

Má swam yan wù á pyànn bìr mpìrká ni.”

¹³ Ku dang jakàng n rag,

“Má sinn kyinnmí á òr Shìdun ni.”

Ku dang jakàng n rag,

“Yanká Shìdun ya sig mì níng, yi ma big shi sig í zyun.”

¹⁴ Barà yanká buwá shi sig ma wi òr ma àsà níng, ku bi kàng rìg àràng káníng n wu ki, jirà aku gban rìg gban Shaitan, zyun-à ri sa mpìrká ri wu ki níng.

¹⁵ Ku sa mpìrká ká rii shi shu fàu jirà big ri shàr ki wu, tun sai-à big mà sig big níng, tàma-à níng big ri shi rag shu shinn òr bábá.

¹⁶ Wàníng í àjai barà big ba sig rag, “Ku ri sa shang fíg yann aswamká mà wai bàna, ama ku ri sa shang yann adaká bu Ibrahim.”

¹⁷ Ku kàng n shi àràng wunzàwá big, jirà aku shi àràng àgbam bu twib swànn, zyun-à má sa ya Shìdun swàm. Ku í mpìr òsàn, ku ri myàng ashi mpìrká. Ku gbar jùn kwonn sig mpìrká ma Shìdun, jirà a Shìdun yafa ya big bu pyìrbá.

¹⁸ Ku kinn hing barà kwá sa shang mpìrká bu ri màg màg fig big, jir kai bàna ku ma shinnwá big màg màg fig hing ku, ku wa hing shwìn.

3

Yesu Kab Sig Musa

¹ Wunzámí big, ká zyun-à Shìdun shig zu sig níng jirà aning shi mpìrká buwá níng, aning kyab jir Yesu á pikyinn ná ni. Ku í zyun-à Shìdun swam bi sig jirà aku shi àràng àgbam zyun-à má twib swànn bu á pyànn Shìdun ni, òr jir shinn ná. Ku í mpìr-à yi ri bir pikyinn á òr wá ni.

² Yesu sa sig swàm wá ma kyinn nzyun á pyànn Shìdun zyun-à shig zu sig ku jirà aku sa ya wàníng swàm níng. Ku sa sig àràng barà Musa rì sa sig swàm ma kyinn nzyun mà lu Shìdun ni níng.

³ Yesu kab sig ni Musa àràng barà mpìr ami lu ri kab lu-à hi níng.

⁴ Kó lu-à wà àni bìdìm pár shi sig ma àsàin-à mi sig ku. Ama Shìdun mànn sig ni kó kai bìdìm pár.

⁵ Swàm-à Musa sa sig á lu Shìdun ni bìdìm pár, ku sa sig ma kyinn nzyun. Ama ku shi sig íri shu fàu. Swàm wá í bu-à tìya sig mpìrká buká má sa á pyànn.

⁶ Bu Kristi ku shi sig àràng í wùn zyun-à ri myàng kwonn ma lu tawá. Ta Kristi í Shìdun. Ku ri sa swàm á lu Tawá ni ma kyinn nzyun. Yi í mpìrká á lu Shìdun ni, wà ya fim fig wà wim kyinn bàna, ma ri bir kyann pikyinn á buká Shìdun gib ya sig yi nu níng ni.

Mpìrká Ma Zìg Hìng Jìr Shìdun Bá Shi Ngàng

⁷ To. Awun Shìdun dang sig rag:

“Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng,

⁸ kada aning gban sung bàna, àràng barà sai-à níng rì sa sig Shìdun yawari ma awùnn-à ni, n rì màg màg fig sig ku níng.

⁹ Shìdun dang rag, yàkúná big rì màg màg fig sig ku màhàn, mi ri zìm abig myàng bu-à kwá sa, kó barà big myàng hing bu-à ku sa sig hár ji dipyànà níng, ama big gbam hing sung.

¹⁰ Wàníng í bu-à sa ku nànn àgùnn ma mpìr káníng, n dang rag big ri kyab fig ku á pikyinnbá ni bàna. Big ngàng wà bá wib jír wá.

¹¹ Barà ku nànn àgùnn àdòníng, í wà ku tung ki rag bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn.”

¹² Níng wunzámí big, aning pànn shinn ná, kada mpìr zyun áyauná ni aku fim pikyinn birwá, ma aku shi ma kyinn bibai, ma aku dà fim gbìb Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki níng bàna.

¹³ Bu-à ná sa bàna, aning dang gbam kyann bar òrná big kyinn su ma su, jirà kada abig tonn takà mpìr zyun áyauná ni á bu-à bibai, ma aku kàng mpìr sung gbam bàna. Su ma su aning sa kyann àdòníng barà su-à da sig ma áni níng.

¹⁴ Wà ya sar gbam hing á pikyinn biryí ni àràg barà yi ri bir jag sig níng hár àyúnn-à wà kinn shinn, yi kwonn hing shinnyí ma Kristi.

¹⁵ Jir Shìdun dang sig rag: “Jana-à níng wà na fig hing jir Shìdun, kada aning gbam sung bàna, àràg bar sai-à níng rì sa sig Shìdun yawari níng.”

¹⁶ Mpìrká fig sig jir Shìdun n sa sig ku yawari níng, big bidim pár í mpìrká Musa zìg zu bi sig mà jànn Masar níng.

¹⁷ Mpìrká sa sig Shìdun nànn àgùnn hár ji dipyànà níng, í mpìrká sa sig bu pyir n wu sig mà awúnn-à ni níng.

¹⁸ Sai-à Shìdun tung sig ki rag mpìr káníng má bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna hár kinn kinn níng, ku tung sig á shinn mpìrká wib fig jír wá bàna níng.

¹⁹ A byar-à níng hi yi myàng yì rag í jirà big bir fig pikyinnbá á byar Shìdun bàna, í bu-à sa big kà sar fig byar Shìdun bàna níng.

4

¹ Barà Shìdun gib ya sig yi nu rag, yá shi ngàng á byarwá ni níng, ayi pànn shinnyí jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku sa bu-à má kan òm ku barà kwá kà fig byar-à níng hi bàna.

² Jir àjwár-à big dinya sig big níng, big dinya hing yi tinn. Big fig hing jir àjwár ama jír-à big fig sig níng sa ya fig big bu bàna, jir kai bàna big bir fig pikyinn áni bàna.

³ Yi ká zyun-à yi bir sig pikyinnnyí áni níng, íri yi áwinyí ni yá kà má shi ngàng ma Shìdun. Ku dang sig n rag, barà ku nànn àgùnn ma mpìrká bir fig pikyinn á byarwá ni bàna níng, í wà ku tung ki rag bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn. Ku dang sig jír-à níng kó barà ku sa kinn rìg swámwá á sai-à ku màm sig dunyaru.

⁴ A byar zyun á jir Shìdun ni big dang sig jír á shinn àyúnn-à wà wa sùmpyànn n rag, “Shìdun sa swámwá n shi ngàng àyúnn-à wà wa sùmpyànn.”

⁵ I byar-à ku dang jakàng rag, “Bá bi fig á byarwá ni jirà abig shi ngàng bàna, hár kinn kinn.”

⁶ Mpìrká zyun-à fig jag sig jir àjwár-à níng, big kà fig mà byar Shìdun ni jirà abig shi ngàng mà byarwá ni bàna, jir kai bàna big bir fig pikyinn á byarwá ni bàna. Ama mpìrká ká bir sig pikyinnbá níng, kà sig nì n shi ngàng mà byarwá ni.

⁷ Asim ji nìnànn nímá, ku sinn àyúnn zyun n bar rag “jana-à níng”. Ku dang jir á nu Dawuda ni, àràg barà big ba bab sig níng, n rag, “Wà na fig hing jir Shìdun jana-à níng, kada aning gbam sung bàna.”

⁸ Joshuwa nìm ma zig yag rìghing mpìr káníng mà byar Shìdun byar-à bá shi ngàng, Shìdun nìm má dang fig rag sái su zyun bàna.

⁹ Jir Shìdun ri tiya yi rag, hár tàma-à níng, byar-à mpìrká bu Shìdun má shi ngàng shi sig áni, àràg barà Shìdun shi ngàng sig àyúnn wà wa sùmpyànn níng.

¹⁰ To. Mpìr-à ma kà hing á byar Shìdun jirà aku shi ngàng, kwá shi ngàng á swámwá ni, àràg barà Shìdun shi ngàng sig buwá níng.

¹¹ Jir wàníng, ayi sar gbam jirà ayi kà mà byar Shìdun ni jirà ayi shi ngàng. Kada mpìr zyun aku gbam sung àràg barà mpìr káníng rì gbam sig n kà fig byar-à bá shi ngàng níng, bàna.

¹² Jir Shìdun shi sig ma yonki, n shi sig ma gbam, ji kab síg nì kafai zyun-à ri ji nu-à pyàna bidim pár. Jír-à hi ri kà mà byar-à kyinnyí ma adinyí shi sig àràg í kafai ri kà í nì, mi ri kà mà akib òr hár mà byar-à swab shi sig. Jír-à hi ri tiya mpìr barà kwá yì bu-à ku ri kyab á kyinnwá ni.

¹³ Mpìr má tàmm sar fig Shìdun bu bàna. Buká ku màmm sig bidim pár, walai zyun-à má tàmm jànn sar shinnwá á pyànnwá ni níng, bàna. Ku í àsàin-à yá sar á pyànnwá ni, má dinya ku bu-à yi sa sig àyúnn-à kwá wà kwonn.

Yesu í Agbam Atwìb Swànn Bu Wà Uwài

¹⁴ To. Barà yi shi sig ma àgbam atwìb swànn bu wà kab sig kádà níng, wà zyun-à í Yesu Wùn Shìdun àsàin-à yag sig mà byar Shìdun níng, ayi sar gbam á pikyinn biryí ni.

¹⁵ Agbam bu twìb swànn zyun-à kab sig kádà, wà yi òg sig níng, wà shwìn ma òg hing yi, ku ri myàng ashiyí, jir kai bàna ku wa hing shwìn, big màg màg fig hing ku, ama ku sa fig bu pyìr bàna kó títì nímá.

¹⁶ Jir wàníng, ayi wim kyinn, ma ayi bi á byar Shìdun àsàin-à ri myàng ashi mpìr, ajirà a Shìdun sa sànn ya yi, ma aku sa shang yi sai-à yi ma ri zim bu.

5

¹ Big ri shig zu àgbam atwìb swànn bu wà ùwài áyau mpìrká buwá ni. Big ri sinn kà ku aku sar á pyànn Shìdun ni á dò shinnbá ni. Wà mpìrká ma zig bi hing bu, ku í àsàin-à ri zig yag mà pyànn Shìdun ni. Ku í àsàin-à ri twìb swànn bu á dò shinn bu pyìr mpìrká ni.

² Barà ku í mpìr jìkwinn mi ri wà dà buká nìnànn nímá níng, ku ri myàng ashi mpìrká ká shi sig á zufi-à ni, barà big ri sa bu pyìr níng.

³ Jir wàníng, bu twìb swànn-à ku ri twìb swànn níng, ku ri twìb swànn fig íri dò shinn bu pyìr mpìrká bàna, ku ri twìb swànn jir shinn bu pyìrwá tinn.

⁴ Walai mpìr-à ma dang ma shinnwá rag ku í àgbam atwìb swànn bu wà ùwài, sai mpìr-à Shìdun ma sinn kà hing ku, àràg barà Shìdun ri sinn kà sig Haruna níng.

⁵ Wàníng í barà Kristi shi sig áni tinn. Ku sinn kà fig ñi shinnwá rag ku í àgbam atwib swànn bu bàna. Shìdun í àsàin-à sinn kà sig ku, n dinya sig ku rag,

“Wù í wùn mí,
jana-à níng ñ kàng hing Tawú.”

⁶ Mà byar zyun ni, ku dang sig rag,
“Wù í mpìr atwib swànn bu zyun-à kinn kinn.
Wá bàg gbìb-à Malkisadik bàg sig.”

⁷ Sai-à Yesu shi sig á dunyaru, ku vig Shìdun wàni, n bar nài ngbam ní má, n wìr ya Shìdun àsàin-à má zìg zu sar ku á ki-à kwá wu níng ni, mínn wàni. Barà ku í mpìr-à ri sinn kàng shinnwá ásim mi ri wib Shìdun níng, Shìdun fig ya hing ku avigwá.

⁸ Kó barà ku í Wùn Shìdun níng, Shìdun sinn kà ku ku wa shwìn. Shwìn-à ku wa sig níng í gbìb-à ku wib sig Shìdun áni.

⁹ Sai-à ku sa vinn swàm wá á dunyaru, ku kàng àsàin-à má pinn zu mpìrká ri wib ku níng, má ya káníng yonki kinn kinn.

¹⁰ Shìdun sinn kà ku aku shi àgbam atwib swànn bu, ma aku bàg gbìb-à Malkisadik bàg sig.

Byur Twib á Shinn Barà Mpìr Aku Nang Jànn Gbìb Yesu Bàna

¹¹ Yì shi sig ma jìrká yá dinya níng á shinn Yesu ni, ama shi sig ma shwìn wà yá dinya byann níng, jìr kai bàna níng ri fig yì fonn fig jìr bàna.

¹² Su-à màg hing barà ná tàg mpìrká, ama hár tàma-à níng, níng yì fig ma bu zyun kó títi ní má á shinn jìr Shìdun ni bàna. Wà barà níng nìm má jì buju níng, ama níng ri mam sòr myann.

¹³ Níng shi sig àràg í yanká ri mam íri myann, mi ri jì fig buju bàna. Big yì fig barà bá gáfinn bu-à ñsàn ma bu-à bibai bàna. Níng shi sig àràg í big tinn.

¹⁴ Mpìrká má jì buju í mpìrká wài gbam rìghing. Big yì hing barà bá kyab jìr ma barà bá gáfinn bu-à sisàn ma bu-à bibai.

6

¹ Jìr wàníng, ayi yag níng mà pyànn á jìr shinn bu tàg Yesu ni, àjìrà ayi yì zwàun jìrwá. Kada ayi tàg íri bu àkorká yì yì rìghing níng bàna, àràg jìr á shinn barà mpìr má dà finn bu pyìr sa, ma barà mpìr má bir pikyinn á byar Shìdun,

² ma jìr batisma, ma barà bá tib wànn mpìr vù á shinn, ma barà mpìr má dù nann zu kàng ma yonki, ma jìr kwonn wà zyun-à má shi hár kinn kinn. Wà ya yì sig íri bu káníng í barà yì shi sig àràg wàri, yì yì byann fig ma gbìb Yesu bàna.

³ Ayi yì swàb kà yag buká kádà mà pyànn. Wàníng í bu-à yì ri zìm ayi sa wà Shìdun ma zìm hing.

⁴ Mpìrká ma yì hing gbìb àyar bu Shìdun, àsàn Shìdun bi rìghing á byarbá ni, big zig rìghing Awun Shìdun, wà ba tafinn hing gbìb Shìdun, mpìrká má zig kàng bi sar fig big jìrà abig vim bir á bu pyìrbá ni bàna.

⁵ Big yì byann hing rag jìr Shìdun sànn hing. Kyinnbá dinya hing big gbam bu-à má bi àyúnn-à dunyaru má vinn áni.

⁶ Wà ba tafinn hing gbìb Shìdun shi sig àràg big ri dab bàg gbam jakàng Wùn Shìdun mà atàm bìn-à ni, mi ri sa pànn ku zunái áyau bìr-à ni. Mpìrká má zig kàng bi sar fig big jìrà abig vim bir á bu pyìrbá ni bàna.

⁷ Jànn-à shyù ma ri tab wann kyann áni, wà jànn-à hi ma ri byann, jànn-à hi bu má nga nann zu áni sisàn nímá, àràg barà àsàinká tàg sig níng ri zìm, Shìdun má sa sà n ya jànn-à hi.

⁸ Ama wà sí ma byann-à bibai ma ri nga nann zu í ni á jànn-à hi ni, jànn-à hi í jànn-à bibai. Shìdun má ya ku nài ya, pyìr má swànn bai rìg ku.

⁹ Jàumí big, kó barà yi ri dang àdòning má, yi yì hing rag ná bàg gbìb òsàn jirà aning wim zu.

¹⁰ Shìdun ri sa fig mpìr bu-à bibai bàna. Kwá mà m jànn fig swàm-à ning sa sig ku bàna. Kwá mà m jànn fig azìm-à ning tìya sig ku n sa shang sig mpìrká buwá á dò jir shinnwá ni níng bàna. Yi yì hing rag hár tàma-à níng, ning ri sa shang big.

¹¹ Yi ri zìm kó ni áyauná ni aku sar áyau àtùtwài sawá ni hár àyúnn-à wà kinn shinn, àjirà aning dìg buká ning bir sig pikyinn áni níng.

¹² Yi zìm fig aning kàng mpìr àbìnn big bàna, ama yi ri zìm aning shi àràg mpìrká bir sig pikyinn, mì ri tib wann pikyinnbá á jìnn ni, jirà abig dìg bu-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya níng.

Bu-à Shìdun Gib Sig Nu Ani, Kwá Sa Bu-à Hi

¹³ Sai-à Shìdun gib ya Ibrahim nu níng, ku tung ki rag kwá sa bu-à ku gib sig nu rag kwá sa níng. Barà bu-à kab Shìdun bàna níng, ku tung sig ki ma zinnwá.

¹⁴ Ku dinya Ibrahim rag, “N gib ya sig wù nu rag má sa sà n ya wù, má sa jwàr swaiwú nìnàn nímá.”

¹⁵ Ibrahim tib wann hing pikyinnwá á jìnn nì, í bu-à sa ku dìg sig bu-à Shìdun gib ya sig ku nu níng.

¹⁶ Wà mpìr ma tung hing ki, kwá tung zinn bu-à wài kab sig ku jirà mpìrká abig sa yipyàr bàna, abig yì rag jìrwá í àjai.

¹⁷ Shìdun ri zìm mpìrká má dìg bu-à ku gib sig nu áni níng, abig yì rag kwá vim bir fig nuwá ku gib sig níng bàna. I bu-à sa ku tung sig ki ma zinnwá níng.

¹⁸ Bu pyàna shi sig áni ká má vim bìr fig ávim bìr bàna. Bu pyàna káníng í nu-à Shìdun gib sig ma ki-à ku tung sig níng. Kwá gìm fig òsàng á shinnbá ni bàna. Jir wàning, yi ká yi bì sig á byar Shìdun jirà aku kang yi níng, yi wim hing pikyinn. Yi ri sinn kyinn rag yá dìg bu-à ku gib ya sig yi nu níng.

¹⁹ Bu-à yi ri sìn pikyinn áni níng ri sa yi ri wim kyinn, àjirà ayi sar gham. Yá wam zu jà-à shi sig á nu nkyun tonn zyun-à í tonn kyìkyàr níng má yag mà byar-à Shìdun shi sig.

²⁰ Yesu kà jag síg yi nì mà byar-à bó hi ni, á dò shinnyí ni. Ku kàng sig àgbam atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni hár kinn kinn àràg Malkisadik.

7

Malkisadik, Agbam Atwìb Swànn Bu á Pyànn Shìdun

¹ Mpìr-à big ri bar Malkisadik níng, ku rì í kùr mà byar-à big ri bar Salima. Ku í mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni tinn. Sai-à Ibrahim rii kàng bì mà byar-à ku yag gban sig kùrká níng, Malkisadik yag mà byarwá ni n dìg kwonn ma ku á gbìb-à ni, n dang rag a Shìdun sa sà n ya ku.

² Ibrahim gâfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku ma mpìrká buwá gban sig kí níng, áyau bu dwib, ku tinn zu zyun n ya Malkisadik. (Yìr zìnn Malkisadik í “Kùr Sisàn.” Barà ku í kùr-à mà Salima níng, yìr zìnnwá í “Kùr Pìkyinn Na Tag.”)

³ Walai mpìr-à yì tawá ma nawá, mpìr yì fig byar-à mìrwá zu bi sig bàna. Mpìr yì fig sai-à big mà ku bàna, mpìr yì fig kiwá bàna. Ku shi sig àràg í wùn Shìdun. Ku í mpìr atwìb swànn bu hár kinn kinn.

⁴ Aning myàng barà mpìr-à níng í mpìr ùwài. Hár Ibrahim zyun-à í yàkúyí níng, gâfinn buká ku zìg bi sig mà byar-à ku gban sig kí níng, áyau bu dwib, ku tinn zu zyun n ya Malkisadik.

⁵ Doka dang sig rag yiwaiká bu Lawi ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, abig zìg bu àkunn zyun áyau bu dwib wà mpìr Israilaká ma òg. Bu-à yì yì sig á shinn wàning ni bàna, big ri zìg zu bu káníng á vù yiwaibá ni, kó barà big bidim pàr, big í yann ada Ibrahim níng.

⁶ Malkisadik í yiwai Lawi bàna, ama Ibrahim ya ku bu zyun áyau bu dwib. Ku dinya Ibrahim rag a Shìdun sa sànn ya wàning, kó barà wàning í mpìr-à Shìdun gib ya sig nu níng.

⁷ Wàning í àjai barà mpìr-à ma ri dang rag a Shìdun sa sànn ya jàuwá ku kab síg jàuwá ni.

⁸ Bu mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni ká ri zìg zu bu zyun áyau bu dwib wà mpìrká ma òg hing níng, big ri wu rìg. Ama bu Malkisadik àsàin-à ri zìg zu bu zyun áyau bu dwib wà mpìrká ma òg hing níng, ku í mpìr-à má wu fig áwu bàna, àràg barà big ba sig á jir Shìdun ni.

⁹ Sai-à Ibrahim ri ya Malkisadik bu zyun áyau bu dwib níng, shi sig àràg í Lawi ya síg ni. Kó barà tàma-à níng í yiwaiká bu Lawi ri zìg í ni.

¹⁰ Bu-à sa yá dang àdòning níng, jir kai bàna sai-à Malkisadik yag n òg kwonn ma Ibrahim níng, Lawi shi sig ma á òr Ibrahim ni, big mà fig ma ku bàna.

¹¹ Sai-à swaiká bu Lawi ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun níng, Shìdun ya sig mpìr Israilaká dokawá. Ama swaiká bu Lawi, ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big sa kyàr sar fig mpìrká á bu pyìrbá ni bàna. Wà big nìm ma sa sar hing, Shìdun nìm má swam bi fig rag Yesu àsàin-à í mpìr atwìb swànn bu zyun kim níng bàna. Ku shi sig àràg Malkisadik, ku kab síg ni swai Haruna.

¹² Wà Shìdun ma sinn kà pyann kàng hing swai mpìr atwìb swànn bu zyun kim, doka má vim bìr tinn.

¹³ Shinn Luyí Yesu, àsàin-à big ri dang jir á shinnwá ni níng, swaiwá kim, ku í swai Lawi bàna. Mpìrká buwá kó òzyun shi fig mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni bàna.

¹⁴ Wàning í bu yipyàr bàna, Shinn Luyí í swai Yahuda. Musa dang fig jir á shinn swaiká bu Yahuda ni rag bá shi mpìr atwìb swànn bu bàna.

Yesu Shi Sig Àràg Malkisadik

¹⁵ Jir-à zu kyàr hing kyàr kyàr. Mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni zyun kim bi hing, zyun-à shi sig àràg Malkisadik.

¹⁶ Mpìrká sinn kà fig ku ni rag aku shi mpìr atwìb swànn bu àràg barà big ri bàg á doka níng bàna. Ama ku kàng sig mpìr atwìb swànn bu á byar gban yonki zyun-à ku shi sig ma kàhi wà má vinn fig ávinn bàna.

17 Big ba sig á jir Shìdun ni á shinnwá ni rag, “Wá shi mpìr atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni hár kinn kinn. Wá bàg gbìb Malkisadik.”

18 Doka àkworká ri níng, Shìdun sinn kann rìghing agang, jir kai bàna dokaká hi bàna ma gbam, bá sa shang sar fig mpìr bàna.

19 Dokaká Musa ba sig níng, má sinn kàng sar fig mpìr aku shi òsàn á pyànn Shìdun ni bàna. Bu-à yá bir pikyinn àni bi rìghing tàma-à níng í wà zyun-à yá bi yar á pyànn Shìdun ni à dò shinnwá ni.

20 Shìdun tung rag Yesu má shi mpìr-à má twìb swànn ya ku bu hár kinn kinn. Sai-à big ri sinn kà mpìrká barà bá twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, walaì mpìr-à tung sig ki.

21 Ama bu Yesu, Shìdun dinya ku rag, “Mì Shìdun ò tung sig ki rag wá shi mpìr-à má twìb swànn bu hár kinn kinn.

Má vim bir fig jírmi ò dang sig níng bàna.”

22 Jir ki-à Shìdun tung sig níng, Yesu shi í bu-à ri tiya yi rag nu-à Shìdun gib sig wà tàma-à níng sàan kab wàri í nì.

23 Swai mpìrká bu Lawi ká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng big nann hìng, jir kai bàna ki wu ri kan òim sig big barà bá sa vinn swàmbá.

24 Ama bu Yesu ku í mpìr-à má wu fig áwu bàna, í bu-à sa kwá twìb swànn ya Shìdun bu hár kinn kinn níng. Mpìr má zig pyann kàng fig nu swàmwá bàna.

25 Wàníng í bu-à sa kó ákaun bidim pár, ku shi sig ma gbam barà kwá pinn zu mpìrká ma ri bi á byar Shìdun ni, á zinnwá ni. Ku shi sig hár kinn kinn, kwá vig ya kyann káníng Shìdun.

26 Yesu í àgbam bu twìb swànn àsàin-à má tu kyàr bu pyìryí. Ku í mpìr kyìkyàr ku ri sa fig bu bibai bàna. Shìdun sinn kann sig ku akur, ku kà fig áyau mpìrká ri sa bu pyìr níng bàna. Ku shi sig mà byar ùwàì byar-à Shìdun shi sig.

27 Ku shi fig àràg àgbam bu twìb swànnká kádà bàna. Àgbam bu twìb swànnká kádà ri twìb swànn bu su ma su jir bu pyìrbá ma bu mpìrká. Ama bu twìb swànn Yesu shi sig kim. Ku ri twìb swànn fig bu jir bu pyìrwá bàna. Ku twìb swànn sig bu í kàun òzyun, í nànn-à hi, màg rìghing. Ku zig shinnwá n twìb swànn bu ma kàhi.

28 Mpìrká ri twìb swànn ya Shìdun bu á gbìb doka Musa ni níng, big í mpìrká ri sa bu pyìr. Ama mpìr zyun-à Shìdun tung sig ki á shinnwá ni níng, ku í wà zyun-à pyann sig shinn doka Musa. Ku í mpìr atwìb swànn bu zyun-à ri sa fig bu pyìr bàna, hár kinn kinn.

8

Yesu í Àgbam Atwìb Swànn Bu á Dò Shìnyí Ni

1 Yìr jírka yi dang sig níng í wàníng: Yi shi sig ma swai mpìr zyun kim zyun-à í àgbam atwìb swànn bu á pyànn Shìdun ni. Mpìr-à níng hi í Yesu àsàin-à shi sig mà byar ùwàì mà agunn vim nu Shìdun ni mà wai.

2 Ku í àsàin-à ri sa swàm mà tonn kyìkyàr mà lu Shìdun ni, tonn-à hi shi sig mà wai í byar-à Shìdun sa sig, í mpìr sa fig nì bàna.

3 Mpìrká big sinn kà sig big abig shi mpìr atwìb swànn bu níng, big bidim pár big ri ya Shìdun bu, mi ri twìb swànn ya Shìdun bu. Wàníng í barà Yesu àgbam bu twìb swànn zyun-à ri twìb swànn bu dò shìnyí ni níng, ri ya Shìdun bu àni tinn.

4 Wà Yesu nìm ma shi sig á dunyaru, ku nìm má shi fig mpìr atwìb swànn bu bàna, jir kai bàna mpìrká ri twìb swànn bu á dunyaru níng, big ri bàg gbìb-à doka Musa dang sig.

5 Swàmbá big ri sa níng shi sig àràg í adìndín, í bu-à ri tàg swàm-à Shinn Luyí ri sa mà wai. Lu-à big sa sig níng, shi sig àràg adìndín, lu-à hi ri tàg byar-à Shìdun shi sig. Sai-à Musa ri nyàan lu-à hi sa níng, byar-à mpìr atwìb swànn buká má twìb swànn bu màhàn níng, Shìdun dinya ku rag, “A sa kó kai bidìm pàr àràg barà ò tàg sig wù mà shinnkwìnn Sinai ni níng.”

6 To. Shìdun sinn kà sig Yesu a wàníng shi mpìr atwìb swànn bu. Swàmwá kab bu mpìr atwìb swànn buká kádà íni. Nu-à Shìdun gib ya sig mpìrká á jir shinn Yesu ni níng sàan kab sig wàri íni. Nu gib àpyú-à níng hi ri gbar bi buká òsàn.

7 Nu-à wà jijag zyun-à Shìdun rì gib ya sig mpìrká níng, wà mpìrká nìm ma sa fig bu bibai bàna, ku nìm má gib fig wà wa pyàna bàna.

8 Ama ku myàng mpìrká buwá ri sa bu-à bibai, í bu-à sa ku dang rag, “Ayúnn zyun ri bi wà má gib ya mpìr Israilaká nu àpyú, kwonn ma mpìrká bu Yahuda.

Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

9 Nu-à má gib ya big níng, má shi fig rag àràg barà ò rì gib ya sig yàkúbá níng bàna, bar sai-à ò zìg zu yag big mà jànn Masar níng.

Big ri bir fig pikyinn á nu-à ò gib ya sig big bàna,

í bu-à sa ò zu rìg áyaubá ni níng.

Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

10 Wà àyúnn-à ma màg hing, nu àpyú zyun-à má gib ya mpìr Israilaká bàna í wàníng:

Má sinn kà big abig kyab dokaká bumí.

Má ba sinn dokaká bumí á pikyinnbá ni.

Má shi Shìdunbá, bá shi mpìrká bumí tinn.

Wàníng í bu-à Shìdun dang sig.

11 Shi fig bu-à bá tàg mpìrká ma swannbá ni rag a káníng yì Shìdun níng, shi fig í bu-à bá tìtàg bàna.

Shi fig bu-à bá tàg jàubá rag a káníng yì Shìdun níng, shi fig í bu-à bá tìtàg bàna,

jir kai bàna big bidìm pàr bá yì mì,

yann wùnshái ma àgbam bidìm pàr.

12 Má yafa ya big bu pyìrbá big sa sig,

má kyab fig rag bu pyìrbá bàna.”

13 Barà Shìdun dang jír á shinn nu-à ku gib sig n rag í nu àpyú níng, ku sinn kàng rìghing wà jijag níng kàng rìghing àkwor. Bu-à ma kwor hing sàan fig rag bàna, bu-à hi má bab jànn rìg.

9

Kristi Kab Síg Nì Agbam Atwìb Swànn Bu

1 Nu gib-à wa jijag níng, jir doka barà mpìr má wìb Shìdun shi sig áyau nu gib-à níng hi ní. Mpìrká sa samyib sig byar-à bá wìb ku.

2 Byar-à hi big sa sig tonn màhàn, byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, finn tonn-à wà á myann, zyun-à big bar tonn kyìkyàr níng, pitila ma tebur ma brodi-à big ya sig Shìdun níng, bidìm pàr shi sig màhàn.

³ Finn tonn-à wà mà yau níng í tonn zyun-à big ri bar rag í wà zyun-à kyàr kab sig byar bidim pár.

⁴ Mà yau tonn-à níng hi ni, bagadi-à big sa sig ma zinariya mi ri bim bu bim áni níng, shi sig màhàn. Akwati nu gib zyun-à big bir dim sig dirwá bidim pár ma zinariya níng, shi sig màhàn. A finn akwati-à hi ni, brodi zyun-à big ri bar manna níng shi sig áni. Brodi-à hi shi sig á finn wùn par zyun-à big sa sig ma zinariya. Tung Haruna zyun-à jibu twib zu áni níng, shi sig mà finn akwati-à hi ni. Abàn pyànàkà Shìdun ba sig dokawá áni níng shi sig áni tinn.

⁵ Big dàb sig bu pyànà àràg í yann aswamká mà wai, n sinn kà sig big á shinn akwati-à hi ni, jirà abig tiya mpìrká rag Shìdun shi sig màhàn. Bu káníng pù fim sig asábá mà shinn akwati byar-à big ri yafa ya mpìrká bu pyìrbá níng. Tàma-à níng í sai-à yá dang zu kyàr kó kai bidim pár kyàr kyàr bàna.

⁶ Barà big sa sig tonn-à hi, finn-à wà á myann ma wà mà yau níng, kó ákaun bidim pár mpìrká ri twib swànn bu níng, big ri kà á tonn-à wà á myann mi ri sa swàmbá màhàn.

⁷ Ama mpìr-à ri kà mà finn tonn-à wà mà yau níng, íri àgbam áyau mpìrká ri twib swànn bu á pyànn Shìdun ni. Ku ri kà mà tonn-à hi ni í kàun ñzyun á ji. A sai-à níng hi ni ku ri zìg àsà wi mi ri ya Shìdun dò jir bu pyìrwá ma bu mpìrká ri sa bu pyìr, n yì fig wà big ri sa bu pyìr bàna níng.

⁸ Awun Shìdun ri tàg yi rag sai-à tonn àkwor zyun-à mpìrká mi sig í ni, shi sig ma áni níng, mpìrká dìg fig ma gbìb-à bá kà yag fòr mà byar tonn kyìkyàr-à níng bàna.

⁹ Tonn-à wà á myann níng shi sig í bu-à ri tàg yi mpìrká tàma-à níng rag dò jir wà ya Shìdun bu, ma wà twib swànn bu á pyànnwá ni má sinn kàng fig mpìr àsàin-à ri ya bu káníng aku shi mpìr sísàn á pyànn Shìdun ni bàna.

¹⁰ Bu káníng íri jir buju, ma bu-à mpìr má wa, ma barà mpìr má tu bu kim kim. Bu káníng shi sig àràg í bu sù átai, sai àyúnn-à Shìdun ma vim bir hing kó kai bidim pár àpyú.

¹¹ Tàma-à níng Kristi bi n tiya rìghing yi gbìb sísàn, ku í àgbam mpìr atwib swànn bu. Ku ri sa swàmwá mà tonn byar-à kab sig tonn bu twib swànn wà á dunyaru. Tonn-à hi í mpìr jìkwinn mi fig ni bàna. Tonn-à hi bàna á dunyaru.

¹² Sai-à Kristi rì kà mà tonn kyìkyàr-à níng hi níng, ku kà sig í kàun ñzyun, í nànn-à hi. Sai-à ku kà mà tonn-à níng hi níng, ku zìg fig àsà byínn bàna, ku zìg fig àsà shi nai bàna tinn. Ku zìg sig àsàwá n gbar kyag zu bi sig yi ma kàhi á vù Shaitan, jirà ayi wim zu hár kinn kinn.

¹³ Sai-à rì níng, big ri zìg àsà byínn ma àsà shi nai, mi ri mi wir mpìrká dirbá kyàr fig bàna, jirà abig shi mpìr kyìkyàr. Big ri twib swànn yann nai, mi ri pyar sún-à mi ri sa àdòníng tinn.

¹⁴ To barà àsà wi káníng ri sinn kàng mpìrká abig shi kyìkyàr níng, àsà Kristi shi sig ma gban n kab síg nì. Asàwá ri tu kyàr pikyínnýí. Ku zìg shinnwá barà ku sa fig bu pyìr bàna níng, n twib swànn bu ma kàhi áyau gban Awun zyun-à shi sig hár kinn kinn bu Shìdun. Asàwá má tu kyàr pikyínnýí jirà ayi bàg Shìdun àsàin-à ri ya yonki.

¹⁵ Jir wàníng, Kristi í àsàin-à sa sig Shìdun ma mpìrká jùn kwonn sig. Ku í àsàin-à sa sig gbìb àpyú-à níng jirà mpìrká Shìdun bar sig big níng, abig òg bu-à òsàn wà kinn kinn zyun-à Shìdun gib ya sig big nu níng. Bu-à sa wàníng má sa àdòníng níng, í jirà ku wu sig jirà aku zìg zu mpìrká áyau bu bibaìká big sa sig á sai-à big rì shi sig á nu gib-à wà jijag níng.

¹⁶ Wà mpìr ma ba sinn sig jír á shinn barà bá zìg buká buwá sai-à kwa wu hing, mpìrká má zìg buká buwá má gáfinn níng, abig yì rag ku wu hing, í wà abig zìg í ni.

¹⁷ Wà àsàin-à ba sinn sig jír-à níng ma wu fig ma bàna, jír-à ku ba sinn sig níng bàna ma yìr. Wà kwa wu hing í wà jír wá níng má shi àràg barà ku ba sinn sig.

¹⁸ Wàníng í bu-à sa nu-à Shìdun gib sig wà jijag níng bàna ma gban, sai wà mpìrká rì ma rì gban wi, ma rì ya Shìdun àsà, í wà shi sig ma gban.

¹⁹ Sai-à Musa rì dinya jag ma mpìrká jir dokaká Shìdun dang sig rag abig wib níng, ku zìg tun zyun big gib samyìb sig ma bín zyun-à big rì bar hisop níng, n bing wai gbàinshìn àni, n du kà mà àsà shi nai kwonn ma zàpìr, n mi wìr á tarkada-à big ba sig doka àni, n mi wìr mpìrká bidim pàr.

²⁰ Barà ku mi wìr kinn big àdòníng, ku dang rag “Asà-à níng shi sig í bu-à rì tiya mpìrká rag Shìdun má sa bu-à ku gib sig nu rag kwá sa, wà zyun-à ku rag aning wib níng.”

²¹ Musa bi sa kàng í gbìb nízyun-à níng n zìg àsà n mi wìr á tonn byar bu twìb swànn n wìr á buká big rì wib Shìdun àni.

²² I àjai fa, doka dang sig rag big rì tu kyàr buká ma àsà. Buká big rì tu kyàr fig ma àsà bàna níng, dà fig àbìr bàna. Shìdun rì ya yafa ya fig mpìrká bu pyìrbá bàna, sai wà àsà ma kifinn hing.

Kristi Wann Tafinn Shinnwá Jirà Aku Zìg Zu Rìg Bu Pyìr

²³ Bu káníng rì tàg buká shi sig mà wai. Bu káníng sànn sig abig sa kyàr ma àsà wi. Ama buká shi sig mà wai níng, big rì zìm abig sa kyàr big ma bu twìb swànn-à sànn kab sig wà á myann níng.

²⁴ Kristi kà fig mà tonn kyìkyàr-à mpìr sa síg nì níng bàna, wà zyun-à zu sig tonn kyìkyàr-à mà wai níng. Ku yag sig mà wai, n shi sig mà pyànn Shìdun á dò shinnyí ni.

²⁵ Agbam atwìb swànn ya Shìdun bu, ku rì kà mà tonn kyìkyàr-à nì jì ma jì, mì rì zìg yag kwonn ma àsà wi wà zyun-à í àsàwá bàna níng, mì rì wìr màhàn. Kristi kà mà tonn kyìkyàr-à mà wai níng í kàun nízyun, n zìg shinnwá n twìb swànn bu ma kàhì, ku sa binn fig rag bàna.

²⁶ Wà ku nìm ma sa sig àdòníng sai-à big màmm jag dunyaru níng í barà ku nìm rì wa shwìn kàun nìnànn nímá. Ama ku bì sai-à dunyaru nyàan vinn n zìg shinnwá n twìb swànn bu ma kàhì í kàun nízyun jirà aku zìg zu rìg bu pyìr.

²⁷ Kó nì bidim pàr má wu í kàun nízyun, wà kwa wu hing, Shìdun má wà ku kwonn.

²⁸ Kristi wu í kàun nízyun jirà aku pinn zu mpìrká áyau bu pyìr sa. Kwá kàng bì wà wa pyànn á dunyaru. Kwá bì fig ràg jirà aku pinn zu mpìrká áyau bu pyìr sa bàna. Kwá kàng bì jirà aku zìg yag mpìrká rì shi kir ku níng mà byarwá ni.

10

1 Dokaká Shìdun ya sig mpìr Yahudawaká níng, shi sig í bu-à ri tiya mpìrká bu ñsànká má bi á pyànn. Dokaká níng má tiya vinn sar fig mpìrká barà buká má bi á pyànn níng, má shi áni bàna. Mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, big ri twìb swànn ji ma ji. Swai bu twìb swànnbá big ri twìb swànn níng, má sinn kàng sar fig mpìrká ri bi yàr á byar Shìdun níng, abig shi kyìkyàr bàna.

2 Wà swai bu twìb swànnbá nìm ma shi sig ma gbm barà má sinn kàng mpìrká abig shi kyìkyàr, mpìrká nìm má twìb swànn kyann fig rag bu bàna. Big nìm má kyab fig rag big sa hìng bu pyìr bàna tinn.

3 Bu twìb swànn-à mpìrká ri twìb swànn ji ma ji níng, í bu-à rì sa big ri kyab pànn rag big sa hìng bu pyìr.

4 Asà yann naiká ma bu byínnká bàna ma gbm barà bá zìg zu bu pyìr.

5 Wàníng í bu-à sa sai-à Kristi ri nyàan bi á dunyaru níng, ku dinya Shìdun rag,

“Wù ri zìm fìg bu twìb swànn ma bu ya bàna.

A ya sig mì wì òr jirà ñ wu dò jir shinn bu pyìr mpìrká.

6 Wà mpìrká ma zìg wi ma ri twìb swànn ya gban rìg wù, kyinnwù ri jwar ya fig wù bàna.

Wà bu ma ri twìb swànn ya wù bu jir bu pyìrbá, kyinnwù ri jwar ya fig wù bàna.

7 I wà ò dang rag, ‘Shìdun, mà mì níng

ò bi rìghìng jirà ñ sa bu-à wù ri zìm ñ sa,

àràg barà big ba sig á tarkada doka-à ni á shinnmì ni níng.’ ”

8 Ku dang jag n rag, “Wù ri zìm fìg í bu twìb swànn ma bu ya bàna. Wù ri zìm fìg wi-à big ri twìb swànn ya wù jir bu pyìrbá níng bàna.” Ku dang jir-à níng kó barà big ri twìb swànn bu á gbìb doka Musa ni níng.

9 Ku dang rag, “Shìdun, mà mì níng ñ bi rìghìng jirà ñ sa bu-à wù ri zìm ñ sa.” Wàníng ri tiya yi rag Shìdun sinn kàng rìghìng bu twìb swànn kinn fig bu bàna, ku sinn kà Yesu wu ki jirà a wàníng zìg zu rìg bu pyìr mpìrká.

10 Dò jir barà Yesu Kristi sa sig bu-à Shìdun ri zìm aku sa, n ya sig shinnwá í kàun ñzyun, big gban sig ku níng, í bu-à sa yi kàng sig mpìr kyìkyàr big níng.

11 Mpìrká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni níng, kó ákaun bidim pár big ri twìb swànn í swai bu twìb swànn í ñzyun. Swai bu twìb swànn-à big ri twìb swànn níng má zìg zu fig bu pyìr bàna.

12 Ama bu Kristi ku twìb swànn bu ñzyun, wà shi sig ma gbm barà má zìg zu bu pyìr hár kinn kinn, í wà ku shi sig mà agunn vìm nu Shìdun ni.

13 Tàma-à níng ku ri shi kir rág sai-à Shìdun má sinn kà mpìr azìbká buwá á mir barwá ni.

14 Ku twìb swànn bu í kàun ñzyun n zìg zu rìghìng bu pyìr mpìrká ku sa kyàr sig níng hár kinn kinn.

15 Awun Shìdun ri tiya kyàr yi rag bu káníng í àjai. Ku dang jag n rag,

16 “Shìdun dang rag,

nu-à má gib ya big á suká ri bi mà pyànn níng, í wàníng:

Má sinn kà dokamí á pikyinnbá ni,

má ba sinn kà á pikyinnbá ni jirà abig kyab kyann.”

17 I wà ku dang rag, “Má kyab fig rag bu pyìrká big sa sig ma bu bibaiká big sa sig níng bàna.”

18 To, barà Shìdun yafa ya rìghing mpìrká bu pyìrbá níng mpìrká má twìb swànn fig rag bu jirà a Shìdun zig zu bu pyìrbá bàna.

Ayi Bi Yàr á Byar Shìdun

19 Wunzámí big, á dò jir àsà-à Kristi kifinn sig níng, yi dìg rag hing gbìb-à yá kà yag mà byar-à Shìdun shì sig.

20 A dò jir dirwá ní, ku pù ya sig yi gbìb àpyú, í gbìb-à yá dìg yonki áni, barà ya kà, má wam zu jà-à big gag òm sig nu nkyun-à áni.

21 Yi shì sig ma àgbam atwìb swànn bu, ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma mpìrká bu Shìdun.

22 Jir wàníng ayi bi á byar Shìdun ni ma pìkyinn rízyun, ma ayi bir pìkyinnyí òsàn nímá. Ayi bi ma pìkyinn kyìkyàr á byar Shìdun ma dir-à big tu kyàr sig ma zàn kyìkyàr.

23 Ayi yag mà pyànn ma wà sar gbam á pìkyinnyí yi sinn sig á buká má bi, jir kai bàna yi yì hing Shìdun má sa bu-à ku gib sig nu níng.

24 Ayi kyab jàuyí big, ayi sa shang bar òrìyí big, jirà ayi zìm bar òrìyí ayi sa bu-à òsàn.

25 Kada ayi fim wà kwonn shinn àràng barà mpìrká káhi ri fim níng bàna. Ayi dang gbam bar òrìyí kyinn, barà yi yì hing rag àyúnn-à Shinn Luyí má kàng bi áni nyàan fòr níng.

26 Barà yi yì rìghing gbìb àjai níng, wà yi ma ri gbam sung ma ri sa bu pyìr, yi bàna ma bu twìb swànn zyun-à má zig zu bu pyìryí.

27 Wà yi ma ri sa àdòníng ayi gib kyinn, jir kai bàna Shìdun má wà kwonn mpìrká ri sa bu pyìr, pyìr zyun-à fàn kab gbam níng má swànn gban rìg mpìrká ri zib Shìdun.

28 Sai-à rì níng mpìr-à ma kìm hing doka Musa, wà mpìr pyànà kó sara ma myàng hing bu bibai-à ku sa sig, mpìrká ri myàng fig ashiwá bàna, mi ri gban rìg ku.

29 Wà má àdòníng mpìr-à ma ri sa wùn Shìdun yawari n ma ri kyab rag àsà-à big tu kyàr sig ku áni, wà Shìdun gib sig nu níng, kinn fig bu bàna, n ma ri swau Awun Shìdun zyun-à ri sa yi bu-à òsàn níng, shwìn-à bu mpìr-à níng má kab gbam.

30 Yi yì hing Shìdun í àsàin-à dang sig rag, “Mì í àsàin-à má sa pyann kàng, má wa kàng mpìr bu-à ku sa sig.” Ku dang jakàng n rag, “Mì Shìdun má wà kwonn mpìrká bumí.”

31 Wà mpìr ma kù kà hing á kwonn-à Shìdun má wà níng ni, wàníng í bu zinn títi bàna.

32 Aning kyab pànn barà àyar Shìdun rì kà jag sig á pìkyinn ná ni. Asai-à níng hi, kó barà níng rì wa hing shwìn wàni níng, níng tib wann hing pìkyinn, n sar gbam hing.

33 Suká káhi, mpìrká rii swau níng áyau bir-à ni, big ri ya níng shwìn. Suká káhi níng ri kwonn shinn ná ma mpìrká ká ri wa shwìn àdòníng tinn.

34 Níng myàng hing ashi mpìrká big kig kà sig á tonn fi-à ni. Sai-à mpìrká gbar shwar zu níng buká buná níng, níng bai fig pìkyinn bàna, jir kai bàna níng yì hing níng shì sig ma bu-à sànn kab sig, wà zyun-à má vinn fig ávinn bàna.

35 Jir wàníng kada aning fim wà bir pìkyinn bàna, jir kai bàna mpìrká ri bir pìkyinn níng, Shìdun má ya big bu úwài.

³⁶ Aning tib wann pikyinn jirà aning sa bu-à Shìdun ri zìm, ma aning dig bu-à ku gib ya sig ning nu níng.

³⁷ Big ba sig á jir Shìdun ni rag,

“Su dà fig rag àbir bàna,

mpìr-à má bi níng, kwá shi nonn fig bàna, kwá bi.

³⁸ Mpìr kyikyàrká bumí má bir pikyinn á byarmí ni bá shi ma yonki, ama wà mpìr zyun áyaubá ni ma tafinn hing ghibmí, má fig fig àjwár mpìr-à níng hi bàna.”

³⁹ Buyí yì shi fig àràg mpìrká ri tafinn ghib Shìdun mi ri nang jànn níng bàna. Yì ri bir pikyinnýí á byar Shìdun àjirà ayi shi hár kinn kinn.

11

Pikyinn Bir

¹ Yìr pikyinn biryí í jirà yì yì hing rag yá dig bu-à yì sinn sig pikyinn áni, ma buká yì ri myàng fig á zu bàna níng, yì yì hing rag shi sig áni àjai.

² I jir pikyinn bir, í bu-à sa mpìrká wàri níng Shìdun sinn kàng big abig shi mpìrká buwá níng.

³ I jir pikyinn bir, í bu-à sa yì yì rag Shìdun màs sig dunyaru ma jír-à ku dang sig. Buká yì ri myàng á zu níng, Shìdun màs zu bi sig á buká yì ri myàng fig á zu bàna.

⁴ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Habila ya Shìdun bu-à sàns kab sig bu Kayinu. A jir pikyinn birwá ni, Shìdun sinn kàng ku rag ku í mpìr òsàn. Shìdun ri tàg yì rag Habila í mpìr òsàn, í bu-à sa ku zìg rìg bu-à wàníng ya sig ku níng. A jir pikyinn birwá ni í barà Habila ri dang jir ma yì hár tàma-à níng, kó barà ku wu rìhing níng.

⁵ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Enok wu fig bàna níng, Shìdun zìg yag sig ku mà wai. Mpìr myàng fig rag ku bàna, jir kai bàna Shìdun zìg yag rìhing ku mà wai. Big ba sig á jir Shìdun ni rag, sai-à big zìg nann zu yag fig ma Enok bàna níng, Shìdun fig hing àjwár ma ku.

⁶ Wà mpìr ma bir fig pikyinn á byar Shìdun bàna, kwá sa jwar fig pikyinn Shìdun bàna. Mpìr-à ma ri zìm aku bí á byar Shìdun, to aku bir pikyinnwá rag Shìdun shi sig áni, Shìdun ri sa sàns ya mpìrká ri yàn ghibwá.

⁷ I jir pikyinn bir, í bu-à sa Nuhu fig sig jír-à Shìdun dìnya ku á shinn buká má sa mà pyànn kó barà ku myàng fig ma buká hi á zu bàna níng. Ku wib bu-à Shìdun dìnya sig ku n dàb kòr ùwài nímá wà zyun-à ku ma mpìrká buwá má kà áni, jirà abig wim zu áyau yor-à má bi níng ni. Bu-à ku sa sig níng, ku tiya sig mpìrká rag big í mpìr bibai big. Shìdun sinn zu ku rag ku í mpìr kyikyàr á jir pikyinn birwá ni.

⁸ I jir pikyinn bir í bu-à sa Ibrahim wib sig jir Shìdun sai-à wàníng bar ku n dìnya ku rag aku yag mà byar jànn-à wàníng má ya ku, má shi í buwá. Ku dù n fim jànn-à ku shi sig áni, kó barà ku yì fig byar-à kwá yag bàna níng.

⁹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa ku shi mà jànn-à Shìdun gib ya sig ku nu rag wàníng má ya ku níng. Ku yag shi mà apig àràg ku í kyinn, ku ma wùnwà Ishaku ma wùn adawá Yakubu. Káníng í ká Shìdun gib ya sig big nu níng tinn.

¹⁰ Ku ri shi kir finn swann-à Shìdun sa sinn ya sig ku mà wai. Finn swann-à hi má shi hár kinn kinn.

11 I jir pikyinn bir Ibrahim, í bu-à sa Saratu yim finn, kó barà Ibrahim í àwàutím, Saratu í àwàutím tinn, ama Ibrahim bir pikyinn rag Shìdun má sa bu-à wàníng gíb sig nu níng.

12 Sai-à níng hí Ibrahim í àwàutím wàni, ama bidim pár barà mpìrká nànn sig wàni wà wùwànn àràg í asuswir ma vun-à wir na yag sig gbàa ma níng-à ní níng, mpìrká níng bidim pár í yann ada Ibrahim.

13 Ibrahim ma mpìrká buwá wu kwonn ma pikyinn birbá í zyun. Sai-à big wu níng, big òg fig bu-à Shìdun gíb ya sig big nu níng bàna. Ama big sar pyunn nunonn nímá n myàng hing, big fig hing àjwár ma káhi. Big dang ma shinnbá rag big í kyinn, dunyaru-à níng í lubá bàna.

14 Mpìrká dang sig íri jír-à níng, big dang zu kyár hing rag, big ri yàn kyann jànn zyun-à bàna á dunyaru-à níng ní.

15 Big kyab kàng fig rag jànn-à big fim sig níng bàna. Wà big nìm ma ri kyab káhi, big nìm má kàng yag á byar-à hí.

16 Big zim sig swann zyun-à sànn kab sig, í swann-à shi sig mà wai. Zunái ri pànn fig Shìdun bàna wà ba bar ku rag ku í Shìdun mpìrká níng, jir kai bàna ku sa sinn ya sig big byar shu.

17 I jir pikyinn bir, í bu-à sa Ibrahim zìg wùnwá Ishaku n rag kwá twìb swànn ya Shìdun bu áni, á sai-à Shìdun màg màg fig ku níng. Ibrahim í mpìr-à Shìdun gíb ya sig ku nu, ama ku ri zim aku twìb swànn ya Shìdun wùnwá àràg barà wàníng dinya sig ku.

18 Kó barà Shìdun dang sig rag, swai Ibrahim má zu bi á òr Ishaku ní níng.

19 Ibrahim bir hing pikyinn rag, Shìdun má sa sar barà kwá sa wim kàng Ishaku á ki-à ní. Wàníng shi sig àràg Ishaku zu sig á nu kí.

20 I jir pikyinn bir, í bu-à sa Ishaku dang rag a Shìdun sa sànn ya Yakubu ma Isuwa á shinn bu òsànká má bí òg big á pyànn.

21 I jir pikyinn bir, í bu-à sa sai-à Yakubu nyàan wu níng, ku dang rag a Shìdun sa sànn ya yanká bu Yusufu. Asai-à níng hí ku sar gban sig á tungwá ní, mí ri wìb Shìdun.

22 I jir pikyinn bir í bu-à sa sai-à Yusufu nyàan wu níng ku dang jír á shinn barà mpìr Israilaká má zu dà finn jànn Masar. Ku tàg mpìrká barà bá sa ma òr wá áni, wà kwá wu hing.

23 I jir pikyinn bir, í bu-à sa ta Musa ma nàwá zìg ku n tànn jànn ku hár sònn sara sai-à big mà sig ku. Big myàng ku í wùn sisàn. Big shàr fig zinn bàna, n wam zu rìg nu jír-à kùr dang sig.

24 I jir pikyinn bir, í bu-à sa Musa zim fig wà mpìrká abig bar ku rag, ku í wùn uwá Firauna níng bàna.

25 Ku zim kab sig aku wa shwìn ma mpìrká bu Shìdun í zyun, ma wà kwá fig àjwár ma bu pyìr. Ku yì hing àjwár bu pyìr má wam zu rìg kìnì.

26 Ku rag sànn kab sig ní aku wa shwìn á shinn Kristi ní ma wà kwá òg gban rìg buká mà Masar, jir kai bàna ku sànn sig zuwá á lada-à kwá òg mà pyànn.

27 I jir pikyinn bir, í bu-à sa Musa fim jànn Masar n shàr fig wà kùr má nànn ku àgùnn bàna. Ku wim pikyinn, jir kai bàna ku myàng hing Shìdun zyun-à mpìrká ri myàng fig á zu bàna níng.

28 I jir pikyinn bir, í bu-à sa ku gbar zu jag sig àyùnn zyun-à big ri bar àyùnn Pim Wam Zu níng. Ku dinya mpìr Israilaká rag abig mí wir àsà

á nu nkyunbá ni àjirà wà wùn aswam Shìdun mà wai zyun-à ri gban kí níng, ma bí hìng aku gban yanká wà jijag bu Israilaká bàna.

²⁹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa mpìr Israilaká zu yag sar zàpìr ùwài zyun-à big ri bar Zàn Gbàinshìn níng. Big zu yag á byar àwun. Mpìrká mà Masar ri zìm abig zu yag tinn, ama big í wà wu vinn rìg-à.

³⁰ I jir pikyinn bir, í bu-à sa sai-à mpìr Israilaká kyann kàng kwìb dán kinn-à mà Yariko hár su sùmpyànn níng, dán-à hí í kù wann rìg-à.

³¹ I jir pikyinn bir, í bu-à sa uwà àyái, wà zyun-à big ri bar ku Rahab níng, ku wu fig bàna á sai-à mpìrká ri wìb fig Shìdun bàna níng, big wu rìg.

³² Má dang swàb kà rag í kai rà? Su-à má màg fig mì barà má dinya níng jír áshinn Gidiyon ma Barak ma Samson ma Yefta ma Dawuda ma Samaila ma mpìrká rii dang kyann jir Shìdun níng bàna.

³³ I jir pikyinn bir, í bu-à sa big nu kànn ma swannká káhi ní, n gban rìg swannká hí. Big sa bu òsàn, í wà big òg bu-à Shìdun gíb ya sig big nu rag kwá ya big níng. Big kíg òm rìg nu wiyirká.

³⁴ Big ta kà big áyau anam pyìr-à ri swànn yùyù, ama swànn sar fig big bàna. Big shàr wìm zu áyau kànn-à mpìr azíbbá zìg kafai n rag bá gban rìg big níng. Big ri bàna mà gbam, ama big òg gbam, big kàng mpìr anu kànn n kan tafinn rìg sojaká bí sig kyinn níng.

³⁵ Uwáká káhi bí sig pikyinn á byar Shìdun ní, í bu-à sa big myàng mpìrká bigbá ká wu sig níng, sai-à káníng dù nann zu kàng ma yonki níng.

Mpìrká káhi wa shwìn ùwài ní má á vù mpìr azíbká bigbá ní, ama big fim fig gbìb Shìdun jirà abig shàr kyag zu níng, big fim fig bàna. Big myàng àzing myàng myàng hár n wu rìg jirà abig òg yonki wà zyun-à sànn kab sig.

³⁶ Káhi wa shwìn wa wa, mpìrká mànn jwànn big, n dab big n sir big n kíg kà big á tonn fì.

³⁷ Mpìrká ta gban big ma abàn n kyag sann gáfìnn big áni pyàna. Mpìrká gban big ma kafai, big í mpìr ashi, big wìr sig wau àdùn ma wau byínn. Big wa shwìn á vù mpìr azíbbá ní.

³⁸ Dunyarù sànn fig barà bá shi áni bàna. Big shàr n yag mà awúnn ma shìnnkwìnn, n yag shi mà mìr ashòr big shàr.

³⁹ Mpìr káníng sa jwar Shìdun pikyinn, jir kai bàna big bí hìng pikyinnbá á byarwá ní, kó barà big òg fig ma bu-à Shìdun gíb ya sig big nu rag wànníng má ya big níng bàna. Big òg fig bàna,

⁴⁰ Jir kai bàna Shìdun sa sìn ya sig yì gbìb zyun-à sànn kab sig. Ku rag kwá zìg big ma yì, má sìn kwonn yì bí òm párr ayi shi mpìr sàsàn á pyànnwá ní.

12

Shìdun Ri Wab Tag Yanká Buwá

¹ Mpìr káníng bí hìng pikyinn á byar Shìdun. Big bí òm párr big ri tàg yì bu-à mpìr ri òg á byar pikyinn bí. Jir wànníng, ayi zu rìg áyau buká ri kan òm yì ma bu pyìrká ri pànn gbam yì. Ayi wìm kyinn ma ayi màg òm ma buká ri bí á pyànní ní.

² Ayi sìn zuyí á òm Yesu àsàin-à sa sig yì ri bí pikyinn á byarwá ní. Ku í àsàin-à má zìg yag pikyinn bíyí àyúnn-à wà kinn shìnn. Ku zìm n wu kí

ayànn báí ayànn kwìnn mà atàm bín-à ni, ku sìnn kàng shi rag í bu zyun bàna, jirà aku dig àjwár-à Shìdun sìnn ya sig ku. Tàma-à níng ku shi sig mà byar ùwàì mà agunn wim nu Shìdun ni.

³ Anìng kyab Yesu barà ku sa muyar n wa shwìn á vù mpìrká ri sa bu pyir. To, kada anìng jar òr bàna ma anìng fim gbìbwá bàna.

⁴ Ngain-à níng ri ngang ma bu pyir níng, su-à fòr fig ma barà mpìrká má gban níng bàna.

⁵ Nìng màmm jànn rìghing barà Shìdun dang gham sig níng kyinn níng rà? Barà ku dang rag,

“Wùnmí, wà Shìdun ma wab tag wù, á gang sung á bu-à kwá dang, wà kwa yan ta wù, kada á bai kyinn bàna.

⁶ Shìdun ri wab tag mpìr-à ku ri zìm, mpìr-à kwa sìnn kàng sig wàníng wùnwá, í mpìr-à ku ri yan ta.”

⁷ Anìng tib wann pìkyinn á shwìn-à níng ma ri wa dò jir bu pyìrná, jir kai bàna shi sig àràg barà ta ri wab tag wùnwá jirà a wàníng yar. Shwìn-à níng ri tiya níng rag Shìdun zìg sig níng àràg í yanká buwá. Wùnn zyun-à tawá ri wab tag fig ku bàna, í wà àní rà?

⁸ Wà na wa fig shwìn á jir bu pyìrná ni àràg barà yanká buwá ri wa níng bàna, kàhi níng í yanká buwá bàna, níng í yann sa.

⁹ Wà taká buyí á dunyaru-à níng ni ma wab tag yi jir bu bibaíká yi ri sa, yi ri wib jírba. To, sànn sig ayi wib Tayí zyun-à shi sig mà wai jirà ayi wim zu.

¹⁰ Taká buyí ri wab tag yi títi níma bar byar-à kyinnbá tib, ama bu Shìdun, ku ri wab tag yi jirà ayi shi mpìr kyìkyàr àràg ku.

¹¹ Wà ya wa hing shwìn, yi ri bai pìkyinn mí ri fig fig àjwár bàna. Asim, mpìrká ma wa sig íri shwìn-à níng, shwìn-à hi ri sa big ri sa bu òsàn, mí ri shi shu pìkyinn na tag.

Byur Twib á Shinn Wà Mpìr Ma Ri Ngàng Shìdun

¹² Dìrná wu tag rìghing, anìng gham kà nann zu òr àní.

¹³ Anìng kyann á gbìb wuvonn jirà kada a òr wu tagná sa níng anìng nang jànn bàna, ma anìng wim zu.

¹⁴ Anìng sa barà ná shi shu òsàn ma kó ni bidim pár. Anìng shi shu kyìkyàr. Mpìr má myàng fig Shìdun bàna, sai wà kwa shi hing íri swai shu-à níng.

¹⁵ Anìng pànn shinn ná, jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku ngàng àsàn Shìdun níng bàna. Anìng pànn shinn ná, jirà kada mpìr zyun aku shi ma kyinn àzwànn. Iri swai mpìrká àdòníng, big ri sa bai shu mpìrká nínànn níma.

¹⁶ Anìng pànn shinn ná, jirà kada mpìr zyun áyauná ni aku sa àyái bàna, aku myàng buká bu Shìdun àràg kinn fig bu bàna, àràg barà Isuwa ri sa sig dò jir buju níng. Ku zìg byar shuwá barà ku í wùnn àyì níng, n wann tafinn ya rig wunzàwá.

¹⁷ Nìng yi hing, ásim Isuwa ri zìm a tawá dang ya ku nu-à sisàn, ama tawá ngàng. Ku òr kàng fig rag byar shuwá ku wann tafinn sig níng, bàna, kó barà ku yan hing ma zàn mínn níng.

¹⁸ Anìng kyab byar-à níng sar sig. Nìng sar fig mà byar-à mpìr Israilaká ri sar sig á sai-à Shìdun ya big dokawá níng bàna. Big sar yàr mà shinnkwìnn zyun-à big ri bar Sinai wà zyun-à mpìr ri zìg vù mí ri tib àní. Asai-à níng hi, anam pyir ri swànn, byar-à sir fi kùnn, wàu gbar wàni.

¹⁹ Big fig nài yur, ma nài jír ngbam nímá. Barà big fig àdòníng, big shàr rìg zinn. Big vig Musa n rag big zìm fig abig fig jakàng nài jír-à níng bàna.

²⁰ Big dang àdòníng, jir kai bàna bu-à nài jír-à níng dinya sig big níng kab hing gbambá. Nài jír-à hi rag, “Kó wà ma í wi ma tib íni vù á shinnkwinn-à níng ni, mpìrká abig ta gban rìg ku ma abàn.”

²¹ Buká big myàng sig màhàn bó níng, zinn pànn hing big. Musa ma shinnwá ku dang rag, “Dirmí zwab, zinn sa rìg mì.”

²² Ama bigná ning fòr bi hing á byar shinnkwinn Siyona, mà finn swann Shìdun zyun-à shi sig ma yonkí, mà Urushalima zyun-à shi sig mà wai, byar-à yann aswamká mà wai shi sig màhàn ninànn nímá.

²³ Ning bi hing á byar-à yann àyiká bu Shìdun ri kwonn shinn mi ri fig àjwár, ká big ba sig zinnbá mà wai. Ning bi hing á byar Shìdun àsàin-à má wà mpìrká kwonn. Kyinn ná shi rìghing kyikyàr àràg barà kyinn mpìrká bu Shìdun shi sig.

²⁴ Ning bi rìghing á byar Yesu àsàin-à gib ya sig yi nu àpyú n kifinn sig àsàwá á jir bu pyíryí ni. Asàwá níng ri tàg yi bu-à sànn kab sig bu-à àsà Habila ri tàg yi.

²⁵ Aning pànn shinn ná, kada aning ngàng Yesu àsàin-à ri dinya ning jír-à níng bàna. Mpìrká rì ngàng sig wà bá fig jir Shìdun á dunyaru níng, big wim zu fig bàna. Barà big wim zu fig bàna níng, yi má wà ya ngàng jir mpìr-à bi sig mà wai níng, ya wim zu buyí áshinn rà?

²⁶ Sai-à rì níng, nài jír wá ri sa jànn-à á jinn ni ning yàng yàng, ama tàma-à níng ku gib sig nu rag: “Má gbar ning jakàng jànn-à á jinn ni, kó waisháu má, má gbar ning ku tinn.”

²⁷ Jír-à ku dang sig rag kwá gbar ning jakàng níng, ri tiya yi rag, kwá sa buká ku mànn sig níng má ning yàng yàng, kwá sa bab jànn rìg big, jirà buká ká ma ning fig bàna, bá dà kàng.

²⁸ Ayi sa Shìdun isoko, jir kai bàna ku ya sig yi byar kùr, byar-à má ning fig aning bàna. Ayi sa ísoko, ma ayi swam yan Shìdun á gbìb-à kyinnwá má jwar, ma ayi wib ku ma ayi shàr ku,

²⁹ jir kai bàna Shìdunyí shi sig àràg í pyìr-à ri swànn vinn bu.

13

Shu-à Má Jwar Ya Shìdun

¹ Aning shi zìm kyann bar dirná, jir kai bàna ning shi sig shu shunwàu ma wunzá á gbìb Kristi ni.

² Kyìnnká ma bi á byarná ni, aning pànn samyib big òsàn nímá. Mpìrká káhi pànn samyib kyìnnká, big ri kyab káníng í mpìr big, ama big yi fig wà káníng í yann aswamká mà wai bàna.

³ Aning kyab mpìrká big kìg kà sig mà tonn fi á kyinn ná ni àràg big kìg síg níng. Aning kyab ká ri wa shwìn á kyinn ná ni àràg í ning ri wa íni.

⁴ Kó ni aku wib shu ban, wunù ma wàwá abig shi shu ma pikyinn rízyun. Mpìrká ri sa àyái níng, Shìdun má wà big kwonn.

⁵ Kada aning sànn pikyinn ná á bàì bàna. Buká ning shi sig ma kàhi níng, aning rag màg hing níng, jir kai bàna Shìdun dang sig rag, kwá fim fig níng bàna, kwá ngàng fig níng bàna tinn.

⁶ To. Ayi wim kyinn ma ayi dang rag, “Shìdun í mpìr ashangmí,

má shàr fig zinn bàna.

Mpìr jìkwinn bàna ma gbm-à kwá sa mì bu-à bibai.”

⁷ Anìng kyab àgbamká bigná wàri, ká rì dinya jag sig ñing jir Shìdun. Anìng kyab kàng bar shubá big shi sig ma barà big wu sig, ma anìng bir pikyinn àràg barà big bir sig.

⁸ Yesu Kristi rì vim bir fig bàna. Ku í wà nà níng, ku í wà jann-à níng, ku í wà kinn kinn.

⁹ Kada anìng zìm mpìrká rì tàg bu àpyú níng abig tonn kà ñing á gbìb ajànn bàna. Ama bu-à sànn sig bàna, àsànn Shìdun aku sa gbm ñing kyinn. Doka shi sig á shinn barà mpìr má jì buju níng, fòr fig bu zyunn bàna, mpìrká ká rì bàg doka níng, doka káníng rì sa shang fig big bàna.

¹⁰ Kristi wann tafinn shinnwá n wu dò jir bu pyìr mpìrká. Mpìrká rì zìg wi hár tàma-à níng, mì rì twìb swànn á pyànn Shìdun ni n rag big rì sa dò jir bu pyìrbá níng, bá dìg fig gbìb Kristi àràg barà yi dìg sig níng bàna.

¹¹ Agbam-à áyau mpìrká rì twìb swànn bu níng, ku rì zìg kà yag àsà wi mà byar-à wà kyàr kab sig, mì rì wir màhàn á dò jir bu pyìr mpìrká ni, ama òr wìká mpìrká rì zìg yag, mì rì twìb swànn mà kur finnn swann-à ni.

¹² Wàníng í barà Yesu wu mà kur finnn swann-à ni, jìrà aku tu kyàr mpìr bu pyìrká ma àsàwá.

¹³ Jìr wàníng yi má, ayi yag mà kur finnn swann-à ni mà byarwá ni, ma ayi kàng bu ayànn báí ayànn kwinn àràg ku.

¹⁴ Yi bàna big finnn swann-à wà má shi hár kinn kinn á dunyaru, yi rì yàn wà zyunn-à má bi mà pyànn.

¹⁵ Jìr wàníng á jìr shinn Yesu ni, ayi swam yan kyann Shìdun, wà yi ma rì swam yan kyann ku, má shi àràg yi rì twìb swànn bu á pyànn Shìdun ni, barà yi rì swam yan zìnnwá níng.

¹⁶ Kada anìng màmm jànn wà ná sa bu ñsànn má sa shang jàuná bàna, jìr kai bàna wàníng í bu twìb swànn-à Shìdun rì fig àjwár ma kàhi.

¹⁷ Anìng wib àgbamká bigná, anìng bàg bu-à ba dinya ñing, jìr kai bàna big í àsàinká rì myàng kwonn ma níng. Bá dinya Shìdun swàmbá big sa sig. Jìr wàníng, anìng wib big àjìrà abig sa swàmbá ma àjwár. Wà ma nímá bàna bá wor awor, swàmbá hi má sànn ya fig ñing bàna.

¹⁸ Anìng vig ya kyann yi Shìdun. Yi yi hing yi shi sig ma kyinn ñsànn, jìr kai bàna yi rì zìm ayi sa kyann bu sísànn kó ákaun bìdìm pàr.

¹⁹ Mì rì vig ñing, wúshèní anìng vig rag Shìdun aku zìg kàng bi mì á byarná ni kìni.

Ku Vig Shìdun

²⁰ Shìdun gbar dù nann zu rìg Shinn Luyí Yesu á ki-à ni, àsàinn-à í mpìr ùwàì zyunn-à rì myàng kwonn ma yi á jìr kiwá ku wu sig, àràg barà aza àdùn rì myàng kwonn ma àdùnká buwá níng. Asà Yesu í bu-à sa sig nu-à Shìdun gib sig níng shi sig ma gbm hár kinn kinn.

²¹ Shìdun àsàinn-à rì sa tag pikyinn ná, aku ya ñing bu ñsànká ñing rì zìm, àjìrà anìng sa bu-à ku rì zìm. Aku sa swàmwá áyauyí ni á dò jìr Kristi ni, jìrà ayi shi shu barà má jwar ya ku. Kristi aku shi bu-à mpìrká má swam yan hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

Jìr-à Wà Kinn Shinn

²² Wunzámí big, mì rì zìm anìng sa muyar ma jìrmí. Jìrká ñ ba sig níng wàì fig bàna.

²³ Mì ri zìm aning yì rag big finnn tafinn rìghing wunzàyí Timoti mà tonn fi-à ni. Wà kwa bi hìng kìnì, yi ma ku má bi í zyun á sai-à má bi á byarná nì.

²⁴ Aning bib kà àgbamkà bigná ma mpìrká bu Shìdun bidìm pàr. Mpìrká ri bàg Kristi mà Italiya níng ri bib kà níng.

²⁵ Asàn Shìdun aku shi kwonn ma níng, níng bidìm pàr.

Wasika-à YAKUBU Ba Sig

Yakubu ba ya sig mpìrká bu Shìdun bidim pár ká yam gáfinn yag sig á dunyaru (Yak 1:1). Ku ba sig rag ayi shi shu kyikyàr, kada ayi zìm bu zyun aku màg màg fig yi bàna, ayi myàng kó ni bidim pár í bu nzyun á byaryí ni, ayi myàng ashi mpìr ashiká, ayi gbar dù nann shinn bàna, ayi víg kyann Shìdun. Ku dinya yi rag íri wà yi ri bir pìkyinn níng màg hing bàna, ama ayi sa swàm-à má tàg rag yi ri bir pìkyinn á byar Yesu Kristi. Jír-à yá dang bidim pár aku shi jír-à sisàn.

¹ I mì Yakubu fàu Shìdun ma fàu Shinn Luyi Yesu Kristi. Mì ri ba ya ning, ning mpìrká á Israila, ká yam gàb fim sig awín awín á jànn-à ni. Mì ri bib kà ning.

Aning Vig Shìdun Aku Ya Ning Yar

² Wunzà mí big, sai-à shwìn nìnànn nímá ma bi hing á pyànn ná ni, kada aning gib kyinn bàna. Aning sinn kàng rìg bu káníng aku shi í bu àjwár,

³ jír kai bàna ning yì hing wà shwìn ma òg hing ning jirà aku màg màg fig ning barà ning bir sig pìkyinn ná á byar Yesu ni, sái ná myàng shwìn-à hí má sa ning barà ná tib swàb kà pìkyinn ná.

⁴ Sái dái aning fim muyar aku sa kinn swàmwá á kyinn ná ni jirà aning shi shu sisàn, aning kinn mpìr jíkwìnn, kada bu zyun aku dà ning bàna.

⁵ To, áyauná ni mpìr zyun ma bàna ma yar barà kwá sa bu zyun, aku víg Shìdun rag, a wàníng tìya ku barà kwá sa. Shìdun ri tìya kó ni ma kyinn nzyun, ku ri bib fig abau bàna.

⁶ To, ama mpìr-à ma víg Shìdun, kada aku gàb fim pìkyinnwá pyàná aku kyab rag, kwá òg rà, kó kwá òg fig bàna rà. Aku kyab àdòníng bàna. Barà ku víg ma kyinnwá pyàná níng, ku shi sig àràg í zàpìr-à wàu ri gbar ning.

⁷⁻⁸ Mpìr-à ma sinn fig pìkyinnwá nzyun áyau bu-à ku ri sa bàna, kada aku bir pìkyinn rag, kwá òg bu zyun á byar Shìdun ni bàna. Kwá pànn fig shinn bu-à kwá sa bàna.

Bu Dunyaru Má Vinn Rìg

⁹ To, mpìr ashi zyun-à ri bàg Yesu, ku shi fig mpìr ùwài á dunyaru bàna, ama aku sa àyán barà Shìdun sinn sig ku mpìr ùwài á pyànnwá ni.

¹⁰ Mpìr bàì, aku sa àyán wà Shìdun ma sinn kàng ku mà sim á byarwá ni, jír kai bàna bàiwá má vinn rìg kíni, àràg awu buká.

¹¹ Ayúnn-à ma nann zu bi hing, má fàn gban awúnká má wu vinn rìg, hár awu buká hí má jwag kifinn vinn rìg tinn. Asànwá má vim bir rìg. Wàníng í barà mpìr bàì má, kwá wu rìg áyau swàmwá ku ri sa jirà aku òg bàì.

Byar-à Shwìn Bi Sig

¹² Mpìr-à ma ri tib pìkyinnwá á shwìn, á sim kwá fig àjwár, jír kai bàna wà kwa sar gban hing, í wà kwá bi òg ladawá, wà í yonki zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya mpìrká ri zìm ku níng.

¹³ Sai-à bu ma màg màg fig mpìr jirà aku sa bu-à bibai, kada aku dang rag, bu-à hi bi sig á byar Shìdun, mí ri màg màg fig ku í ni bàna. Shìdun kyinnwá kim, bá màg sar fig ku ma bu-à bibai bàna. Ku bó, kwá màg fig mpìr ma bu-à bibai bàna tinn.

¹⁴ Ama bu-à ri màg màg fig mpìr í bu-à bibai zyun-à ku ri zìm á kyinnwá ni. Bu-à hi shi ya sig ku àràg àyàr ri pànn ku.

¹⁵ Mpìr-à ma na hing abann jirà aku sa bu-à bibai, bu-à hi má zìg bi ya ku swàm bu pyìr. Swàm bu pyìr bó, sai-à ma wài hing, í wà má zìg bi kí.

¹⁶ Wunzà azímmí big, kada abig tonn gban ning bàna.

¹⁷ Bu-à ri bi mà byar Shìdun ni, íri bu-à òsàn bidim, bu-à bibai bàna áni. Ku Shìdun àsàin-à màm sig buká ri yar á dunyaru bidim. Buwá ku vim bìr fig ávim bìr bàna, byar-à ku shi sig, zufi bàna.

¹⁸ Ku ma shinnwá ku kyab síg nì, n sinn kà sig yi ma jìrwá zyun-à shi sig ma gwangga, jirà ayi shí nì buká wà jijag áyau bu-à ku màm sig bidim pàr.

Mpìr Aku Sa Swàm Ma Jìr Shìdun

¹⁹ Wunzà azímmí big, wà mpìr ma dang hing jìr aning fig kìnì, ama kada aning dang kìnì bàna. Aning nànn àgùnn kìnì bàna tinn,

²⁰ jìr kai bàna swàm sàsàn-à Shìdun ri zìm níng, ri zu bi fig áyau àgùnn bàna.

²¹ Jìr wàníng, aning dà fim rìg kyinn-à bibai kó wà áni, ma swàm bu pyìr. Sáí jìr-à Shìdun tàg kà sig á kyinn ná ni níng, aning zìg í kyinn òzyun, aning wib ku. Jìr-à hi shi sig ma gban barà kwá pinn zu yonkiná.

²² Mpìr-à ma ri fig jìr Shìdun ma sung átai, ku ri tonn gban í shinnwá. Sáí aku sa swàm ma kàhi.

²³ Mpìr-à ri fig ma sung átai àdòníng, shi sig àràg mpìr-à pànn sig adìn ku ri myàng barà zwànnwá shi sig áni.

²⁴ Kwa myàng hing myàng myàng, í nànn-à hi ku dù mì yag rìg-à, n màm jànn rìghing barà ku nìm myàng sig áni.

²⁵ Ama mpìr-à ma fig hing doka Shìdun wà zyun-à má zìg zu ku á bu pyìrwá ni, n ma ri sa swàm ma kàhi, kwá shi fig àràg mpìr-à ri fig átai, mí ri màm jànn níng bàna. Mpìr-à níng swàmwá má zu shinn.

²⁶ To, wà mpìr zyun-à ma ri sinn kàng shinnwá ku í mpìr-à ri wib Shìdun, ama ku ri mìb fig nuwá bàna, ku ri dang bu-à kyinnwá ri zìm, to, buwá ku tonn gban sig shinnwá átonn gban, Shìdun bàgwá níng ku ri bàg átai.

²⁷ Iri bàg-à Tayí Shìdun ri zìm a mpìr bàg ku níng, í àràg wàníng, wato mpìr aku myàng kwonn ma uwà kíká, ma yann kíká bàna ma mpìr-à má sa shang big, aku bi sa shang big. Hár ma aku zìg zu rìg shinnwá áyau bu-à bibai á dunyaru tinn.

2

Kada Mpìr Aku Kyab Rag Mpìr Ashi Fòr Fig Bu Zyun Bàna

¹ Wunzámí big, barà ning shi sig nì mpìrká bu Shinn Luyí Yesu zyun-à shi sig ma gban Shìdun níng, kada aning myàng jàuná zyun kab zyun á yizuná ni bàna.

² Kó àràng mpìr-à wìr sig já zìnn, n pag sig ta zinariya á vùwá ni, n kà bi á tonn byar-à ning ri kwonn shinn. I wà mpìr zyun wìr àka jáwá, mi ri kan bàg bi ku tinn.

³ Bigná, wà na myàng hing àdòning, ning ri dinya zyun-à sng samyib sig dirwá níng rag, “Awànmí, á kà bi, á shi wann áyag áyauyí ni.” Zyun-à yab sig àka já-à níng bó, ná dinya ku rag, “He! A yag sar màhàn bó, kó á shi wann avír-à ni áyag.”

⁴ Wà na sa hing àdòning, á sai-à níng hi ning myàng rìghing jáuná zyun-à kab sig zyun á yìzuná ni, har ning kàng rìghing mpìrká ri wà jáuná kwonn zyun-à shi fig í barà bàna.

⁵ Ning fig hing, wunzà azímmí big, Shìdun shig zu sig mpìr ashiká íni, mpìrká bàna ma bu á dunyaru, ku shig zu big, n sinn kàng rìghing big mpìr úwàí á byarwá ni. Big díg gbìb barà bá bir pikyinn á byarwá ni, hár ku ya big byar shu á byar-à ku ri na kùrwá. I bu-à ku gib sig nu rag kwá sa ya mpìrká ri zìm ku níng.

⁶ To, í wà bigná ning ri myàng mpìr ashiká fòr fig bu zyun bàna. Aning myàng, mpìrká ri lir jí kyann ning níng ma mpìrká má zìg yag ning mà pyànn mpìr agib jírka í ní rà? Nda í mpìr bàì big, kó nímá bàna rà?

⁷ Bigbá big í àsàinká ri swau zìnn Yesu zyun-à ning ri bàg ku níng, kó nímá bàna rà?

⁸ To, sànn hing wà aning sa bu-à má sànn wàni, aning bàg doka Kùrná Shìdun. Ku rag, “A zìm jáuwú àràng barà wù ri zìm shinnwú.”

⁹ Wà ning ma ri myàng jáuná zyun ma ri kab zyun á yìzuná ni, kàhi ning ri sá bu pyìr. Ning sa bai sig doka Shìdun.

¹⁰ Mpìr-à ma ri bàg doka Shìdun, ama kwa wìb fig zyun áyaubá ni bàna, to, shi sig àràng ku bàg fig kó àkúnn ízyun bàna.

¹¹ Aràng barà Shìdun dang rag, kada a mpìr sa àyáí bàna, aku gban ki bàna. Ayau bu pyànn káníng ni, wà wa sa fig àyáí bàna, ama wà wù ma gban hing kí, bidìm pàr á shi sig àsàin-à ri sa bai doka Shìdun.

¹² Ama bigná kàm, sànn hing wà swàmná bidìm pàr ma jír dangná abig shi ábìbir ma doka wà zyun-à má zìg zu ning,

¹³ jir kai bàna mpìr-à ma myàng fig ashi jáuwá zyun bàna, kwonn wà Shìdun má myàng fig ashiwá bàna tinn. Ama mpìr-à ma myàng ashi jáuwá, buwá kwá shàr fig kwonn wà bu Shìdun bàna.

Mpìr-à Ma Bir Pikyinn Aku Tàg á Byar Swàmwá Ni

¹⁴ To, wunzámí big, wà mpìr-à ma rag ku ri bir pikyinn á byar Shìdun, ama kwa sa fig swàm bu-à má tàg pikyinn birwá bàna, ma pikyinn birwá hí shí ní rà? Bàna. Mpìr-à ma bir pikyinn átai, wàníng má zìg zu ku rà? Bàna.

¹⁵ Wàníng kó jáuwú zyun ning ma ku ri bàg Shìdun ízyun, ku má, ku shi sig áyau ashi, kó bu-à jíjí ku bàna ma kàhi, kó já ku bàna ma kàhi,

¹⁶ í wà à bi, n dinya ku rag, “Awàn! A shi nsàn, a Shìdun ya wù bu-à wà jíjí ma bu-à wá sa kà á dirwú ni.” I nànn-à hí, kó bu zyun á ya fig ku bàna. Kàhi yir bu-à jírwú má sa ya ku í kai rà? Bàna.

¹⁷ To, wàníng má, í barà wà mpìr ma bir pikyinn átai, shi sig áni àdòning. Wà mpìr ma sa kwonn fig pikyinn bir ma swàm zyun-à má tàg pikyinn birwá bàna, kàhi í pikyinn bir átai.

18 Ama mpìr zyun ma rag, “Buwú wù ri bir pìkyinn, bumí mì ri sa swàm.” To, á tiya mì pìkyinn birwú barà à sa fig swàm bàna níng, bumí má tiya wù pìkyinn birmí ma swàmmí tinn.

19 Wù ri bir pìkyinn rag Shìdun í ñzyun. To, sàh hìng. Kó wàuká má, big ri bir pìkyinn rag Shìdun í ñzyun tinn. Kó barà big bir sig pìkyinn áni níng, bidim pár zinn Shìdun ri pànn big, hár dirbá ri zwab.

20 Wù mpìr-à bàna ma yar, á myàng. Sái wà ba tiya wù rag pìkyinn bir á byar Shìdun ma kwonn fig ma swàm bàna, í átai rà?

21 Yàkúyí Ibrahim á jir shinn swàmwá ni, Shìdun zìg zu rig ku hìng áyau bu pyírwá ni, kó nímá bàna rà? Sai-à ku bi zìg wùnwá Ishaku n zìg yag wàning jirà aku gib gban wàning á pyànn Shìdun.

22 Wato bu-à ku sa sig níng pìkyinn birwá ma swàmwá bidim pár ri yag ábibir. Bu-à ku sa sig, shi sig ábibir ma pìkyinn birwá.

23 I barà jír zyun big ba sig á tarkada Shìdun shi sig áni rag, “Ibrahim bir hìng pìkyinn á dir Shìdun. Bar pìkyinn bir-à ku bir sig níng, sái Shìdun zìg kàng bi rig ku mpìr-à bàna ma bu pyír á byarwá ni.” I byar-à hi big bar Ibrahim rag ku í jàu Shìdun.

24 Yi mpìr jíkwinn bidim pár, á dò shinn swàmýí ni Shìdun sinn kàng bi yi mpìrká bàna ma bu pyír á byarwá ni. Ku zìg zu fíg yi jir shinn pìkyinn bir awínwá ni bàna.

25 Aning myàng barà Rahab uwà-à ri sa àyái-à níng wim zu sig áni. Buwá ku zìg yann aswamká bu Israilaká n tám jànn rig, n tiya big gbìb zyun kim abig bònn zu rig á finn swann-à ni. I bu-à sa Shìdun sinn kàng sig ku mpìr-à bàna ma bu pyír á byarwá ni.

26 Mpìr-à ma bir pìkyinn, ma sa fig swàm áni bàna, pìkyinn birwá í bu átai. Àràg barà dir mpìr-à bàna ma awun kàng rig ki, í barà pìkyinn bir awínwá ni bàna ma yir tinn.

3

Nuyí Ri Du Kà Yi á Shwìn

1 Wunzámí big, kada aning zim aning kà tù íri mpìrká ri tàg jir Shìdun bàna, jir kai bàna yi mpìrká ri tàg buká níng, wà ya bir fig pìkyinn áni bàna, kwonn wàyí má wài kab bu mpìrká dà níng íni.

2 Níng yì hìng yi bidim pár yi ri ta àsiu á shinn bu nínànn nímá. To, ama mpìr-à ma ri dang fig jír bu-à bibai bàna, ku bàna ma laifi, í mpìr-à má ta fig àsiu áyau jír wá ni bàna. Mpìr-à níng hi yì hìng barà kwá pànn samyib dirwá bidim pár,

3 àràg barà mpìr ma du kà hìng kan á nu vinn-à ni, ma gbar hìng jür-à, vinn-à ri bàg ábibir.

4 Aning myàng barà kòr-à á zàpìr, barà big wài sig áni bidim pár, wunn kòr títi nímá, kó wàu ma ri gbar má, sái agunn-à wunn kòr-à ma yag, í agunn-à kòr-à má bàg áni.

5 To, barà wunn shwíyí nímá ri zìg kyann kòr ùwài-à níng, í barà nuyí shi sig áni á byaryí ni tinn. Nuyí í bu shwíyí nímá, ama yi ri dang jír bu ùwài ma káhi. Aning myàng, pyír shwíyí nímá ri dù, n mi ri swànn awúnn ùwài nímá.

6 I barà nuyí shi áni àràg í pyír. Ayau diryí ni bidim pár í nuyí zyun-à yi ri dang jír áni níng, ri wab dù pìkyinn mpìr, pìkyinn ri fàn, hár ri sa

bai gban rig shinnyí bidim. Jír-à hi bó í pyìr Shaitan ri gbar dù íni, hár ri sa bai shuyí àràg pyìr ri swànn bai bu.

⁷ Wi awúnnká ma ayinnbuká ma buká ri ngang kyann á jinn ni níng bidim, ma buká á zàpìr, mpìr jíkwìnn shi sig ma gbam á shinnbá ni.

⁸ Ama nuyí shi sig níng, walai mpìr-à shi sig ma gbam á shinnwá ni. Ku í bu-à bibai. Nuyí ri shi fig akim bàna. Ku ri sa bai òyí bidim pàr. Nuyí bidim pàr mònn sig íri kyànn-à bibai.

⁹ Aning myàng, nuyí í bu-à yi ri yan Tayí Shìdun ma kàhi. I bu-à yi ri swau mpìrká Shìdun màmm sig zu àràg ku níng, ma kàhi.

¹⁰ Jír òsàn ma jír-à bibai bidim pàr yi ri dang ma nu òzyun. Kai! Wunzámí big, íri bu àdòning sànn fig bàna.

¹¹ Byar abinn zàpìr òzyun má sa yi barà kwá binn zu bi zàpìr àswíb ma zàpìr òsàn bidim pàr í byar òzyun rà? Wàning kam bàna.

¹² Wàning má, bin ating má sa yi barà kwá wan awan táb rà? Bàna. Bin táb má sa yi fig barà kwá wan awan ating bàna. Kó zàn àswíb má, má sa yi fig barà kwá binn zu kwonn ma zàpìr àdór bàna.

Wàning í Swai Yar-à Bi Sig á Byar Shìdun

¹³ Ayauná ni mpìr-à shi sig ma yar zyun-à Shìdun ri ya níng í ni rà? Wà ma áni, tò, byar shuwá ma swámwá aku shi sísàn. Kada aku gbar dù shinn àyau-à ni bàna, aku sa swám ma yar. Kwa sa hìng àdòning mpìrká má myàng yarwá.

¹⁴ Ama wà mpìr ma ri sa akyib kó ku ma ri zìm shinn á kyinnwá ni, kada aku gbar dù shinn aku rag ku í mpìr yar bàna. Kada aku gim òsàng á shinn jír àjai bàna.

¹⁵ Wà kwa ri sa akyib, ma wà kwa ri zìm shinnwá, yar-à níng bi fig á byar Shìdun bàna. I bu-à á kyinnwá ni átai, í bu dunyaru, í bu Shaitan.

¹⁶ Byar-à big ri sa akyib ma byar-à big ri zìm shinn, í byar-à shùr gbìb ma bu-à bibai bidim pàr shi sig.

¹⁷ Mpìr-à ma shi sig ma yar zyun-à wann bi sig mà byar Shìdun, mpìr-à níng hí shi sig ma pikyinn kyikyàr. Ku ri jùn kwonn mpìrká. Kyinnwá ri ya fig mpìr shwìn bàna. Ku ri myàng ashi mpìr. Ku shi sig ma pikyinn-à ri sa swám bu òsàn nìnànn nímá. Ku ri myàng fig mpìr zyun kab jàuwá zyun á yir zuwá ni bàna. Ku ri dang fig jír nu pyànà bàna.

¹⁸ Mpìr-à ri gbar jùn kwonn mpìrká, ku ri sa swám òsàn, ku shi sig àràg mpìr-à tàg sig buju, í wà n binn kwonn buju-à ùwài nímá.

4

Aning Pànn Jàu Ma Shìdun, Kada Aning Pànn Jàu Ma Dunyaru Bàna

¹ N bib níng, ma shùrká níng ri gbìb big bar òrná níng, ri zu bi á ni rà? Ri zu bi á kyinn ná ni. Mpìr ma ri zìm bu á kyinnwá ni, bu-à ku ri zìm níng ri gbar dù ku pikyinn.

² Àràg sai-à níng ma ri yàn bu, na òig fig bu-à níng ri zìm níng bàna, níng ri gban kí, níng ri sa akyib, níng ri nu kànn, ama bu-à níng ri zìm níng, níng òig fig bàna, wato níng vig fig Shìdun aku ya níng bàna, í bu-à sa níng.

³ Kó na ri vig ku, kwá ya fig níng bàna, jír kai bàna bar kyinn-à níng shi sig ma kàhi, n mì ri vig ku níng, sànn fig bàna. Níng ri vig ku jirà aku ya níng aning fig àjwár shinn ná áni átai.

4 Ning mpìrká ri ji amana Shìdun káníng, àsai ning yì fig wà big rag, mpìr-à ma pànn jàu ma buká á dunyaru, ku í mpìr azib Shìdun níng, níng yì fig bàna rà? To, n dinya níng, mpìr-à ma ri zìm aku pànn jàu ma dunyaru, ku ri zìg kàng shinnwá í mpìr azib Shìdun.

5 Kó ning myàng àràg jir Shìdun-à níng, ku dang sig átai rà? Barà ku dang rag, “Awun-à ku sinn sig á pikyinnýi ni níng, ri nànn àgùnn ma bu-à bibai wani.”

6 Ama Shìdun ri sa ya yì àsànwá nìnànn nímá. I barà big ba sig n rag, “Shìdun má shi shu wà afu ma mpìrká ri myàng shinnbá big í mpìr ùwài, ama mpìrká ri sinn kàng shinnbá big í bu zyun bàna níng, kwá sa ya big bu-à òsàn.”

7 To, aning ya Shìdun gbamná, ma aning kan dim swàm Shaitan á kyinn ná ni, kada aning zìm bàna. Wà na kan hing ku, í wà kwá shàr zinn ná.

8 Aning jùn kwonn ma Shìdun, í wà ku má, kwá jùn kwonn ma níng tinn. Ning mpìr pikyinn-à bibaiká, aning fim bu pyìrná. Ning mpìr kyinn pyànàká, aning dà fim kyinn pyànàná tinn.

9 Na kyab hing bu pyìrná, aning bai kyinn áni, aning yan nài yán, aning kig mín. Jonn ná aku kàng rig nàikitáu, àjwárná aku kàng kyinn bai.

10 Aning sinn kàng shinn ná mà sim á pyànn Shìdun. I ku kwá sinn níng inì mà pyànn.

Kada á Tìr Ya Jàuwú Jír Bàna

11 To, wunzámí big, kada aning zinn swau jàuná zyun bàna. Mpìr-à ma ri zinn swau jàuwá, n ma ri tìr ya wàníng jír, ku ri sa bai doka Shìdun, n mì ri tìr ya doka Shìdun jír. To, wà wa tìr ya hing doka Shìdun jír, à kàng rìghing mpìr-à ri wà doka Shìdun kwonn, à shi fig rag mpìr-à ri bàg kàhi bàna.

12 Ama àsàin-à shi sig ma gbam kwá ya doka-à níng, í Shìdun ku awínwá ni. Ku í àsàin-à má wà kwonn tinn. Ku í àsàin-à má zìg zu mpìr, má gban mpìr tinn. To, wù mpìr jìkwìnn, ní bib wù, buwú à shi sig á nu kai, hár wá tìr ya jàuwú zyun jír rà?

Kada Mpìr Aku Gbar Ashí Bàna

13 Ning mpìrká ri dang rag, “Janá-à níng kó akìn níng, yá yag shi mà jànn zyun hár ji zyun. Yá wann tafinn buká buyí màhàn, jirà ayi dìg swàb ká bu áni.”

14 Wà níng ri dang àdòníng, níng yì fig bu-à má dìg níng janá-à níng, kó akìn níng bàna. Aning myàng yonki mpìr í kai rà? Yonki mpìr shi sig àràg àbyìm shyù-à nim dim sig á jìnn ni. Níng yì hing àbyìm shyù ma nim hing á pyànn títi nímá ku í yar rig-à. I barà yonki mpìr shi sig áni, má nonn fig bàna tinn.

15 Sànn sig aning dang rag, “Wà Shìdun ma zìm hing, wà yonki ma áni, yá sa bu nímá, ma bu nímá.”

16 Ama níng ri dang fig rag “Wà Shìdun ma zìm hing,” bàna. Ning ri gbar àshí, n mì ri dang átai. Barà níng ri dang àdòníng, sànn fig bàna.

17 To, níng fig hing kó? Mpìr ma yì hing bu òsàn, ama kwa sa fig bàna, ku sa hing bu pyìr.

1 To, ning mpìr bàì, aning kig mínn, aning yan nài yán, jir kai bàna shwìn nìnànn nímá má bi díg ning.

2 Bàiná bidim pár má bai rig. Jáná bó, ayìg má yìg bai rig.

3 Bàì zinariyaná má da bai rig jì, azurfaná má da bai rig jì. Jì-à hi bó tàg sig barà ning rì myàng kwonn fig ma mpìr ashi bàna. Jì-à hi má zwam dírná àràg barà pyìr ri swànn. Wà dunyaru nyàan vinn, í wà ning zig bàiná, n sinn samyib sig, mì ri tù kiwá.

4 Mpìrká rì sa hing swàm bàì á daná ni, ning wa fig big bàna. To, aning fig, big ri kig ya Shìdun nàikitáu, Shìdun àsàin-à shì sig ma gban kó kai bidim pár. Nàikitáubá ri kà ku á sung-à ni.

5 Bigné ning shi sig ma byar shuná á dunyaru, ning ri fig àjwár. Bu-à ning ri zìm bidim pár, ning ri díg. Ning shi sig àràg nai zyun-à ri jì mònn finnwá, hár dírwá ri kwònn jirà abig gib gban ku.

6 Ning ya sig mpìrká ká sa fig ning bu bàna shwìn átai, hár ning gban rig big. Big bó, big ngang fig bàna.

Aning Tib Pikyinn Ná

7 Aning tib pikyinn ná, wunzámí big, hár àyúnn-à Shinn Luyí Yesu má kàng bì. Aning myàng barà àsàin da-à ri sa, mì ri tib pikyinnwá barà kwá myàng íri bu-à kwá díg mà dawá ni. Ku ri shì kir bu-à ku tàg sig níng hár sai-à shyù má fa wann, ma sai-à shyù má bi tab kinn shinn-à.

8 To, ning má, sái aning sa àdòníng, aning tib pikyinn ná, jir kai bàna sai-à Shinn Luyí má bi ning, ri nyàan fòr.

9 Kada aning zìnn kyann bar dírná bàna, ning wunzámí big, jirà kada a Shìdun wà ning kwonn bàna. Ku í àsàin-à má wà kwonn-à ri bì níng.

10 Aning myàng barà mpìrká ri dang kyann jir Shìdun níng, big tib sig pikyinnbá. Shwìn ma díg big, big ri tib pikyinnbá. To, ning má, aning sa àdòníng tinn.

11 Mpìr-à ma ri tib pikyinnwá, yì ri myàng ku í mpìr-à ri fig àjwár. Ning yì hing íri pikyinn-à Ayuba tib sig áyau shwìn-à ku wa sig. Hár ning yì hing barà Shìdun sa ya sig ku bu òsàn ásim. Shìdun sa shwìn-à ku wa sig níng kàng bu àjwár, ku màmm jànn rìghing shwìnwá bidim pár, í bu-à sa yì yì rag ku tib sig pikyinn áyau shwìn-à ku wà sig. Shìdun rì myàng ashi mpìr.

12 To, mì ri dinya ning jír òsàn zyun-à má sànn ya ning, wunzámí big. Kada aning tung ki ma bu-à mà wai kó ma bu-à á jinn ni bàna. Kó íri ki-à wà áni, kada aning tung bàna. Wà ma àjai bàna, aning rag, “àjai bàna.” Wà ma àjai, aning dang rag, “í àjai.” Kada aning tung ki bàna, àjirà kada a kwonn wà Shìdun pànn ning bàna.

13 Wà mpìr zyun áyauná ni ma ri wa shwìn, aku vig Shìdun àjirà a wàníng sa shang ku. Wà mpìr zyun ma ri fig buwá àjwár, sái aku dài junn, aku swam yan Shìdun.

14 Wà mpìr zyun áyauná ni dírwá ma ri wúwa, aku bar kwonn àgbam aduaká abig vig Shìdun á shinnwá ni, abig pàb ku byìr á dir-à ni á zìnn Shinn Luyí ni.

15 Mpìr-à ma ri vig Shìdun, wà kwa kyab hing á pikyinnwá ni rag, mpìr-à níng má gban rig, Shìdun má fig jìrwá, má dàb gban rig mpìr dor-à níng. Kó wà mpìr dor-à níng ma sa sig bu pyìr, Shìdun má yafa ya rig ku bu pyìrwá.

¹⁶ Aning dinya bar dirná laifiná jirà aning vig Shìdun, ma aning shi ítau. Mpir-à bàna ma laifi ma vig Shìdun, jírwa shi sig ma gbam wàni á byar Shìdun.

¹⁷ Aning myàng Iliya í mpir àràg yi, ama ku vig Shìdun ma kyinn nzyun rag, kada a shyù tab bàna. Hár ji sara ma sòn sùnjin, shyù tab fig bàna kó shwiyí nímá.

¹⁸ Sáí á sim ku bi vig kàng Shìdun mà wai, í wà shyù bi tab kàng, hár buju bi byann wàni.

¹⁹ Wunzámí big, áyauná ni wà mpir zyun ma dà fim rìghing gbìb-à sísàn, jàuwá zyun ma gbar kàng bi hìng ku áni,

²⁰ aning yì rag wàníng gbar zu sig ku áyau ki, hár wàníng sa sig Shìdun má yafa ya ku bu pyir nìnànn nímá.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Zyun

Bitrus ba sig wasika-à níng jirà aku dang gbam pikyinn mpirká yam gáfinn sig á jir shwìn-à big ya sig big á dò shinn Kristi. Ku dinya big rag abig bir pikyinn á shinn barà Yesu wu n dù nann zu kàng rìghing ma yonki, ma barà Yesu má kàng bi á dunyaru. Shwinká big ri wa níng, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, Shìdun má ya kó ni lada.

¹ Mi Bitrus wùn aswam Yesu Kristi, mì ri ba ya níng mpirká zyun-à Shìdun shig zu sig, ning yag sig àràg í kyinn n yam sig awín awín mà Pantas, Galatiya, Kapadokiya, Asiya, ma Bitiniya.

² Shìdun Tayí shig zu sig ning tun sai-à á ninonn. Ku yì hing rag ná shi yannká buwá. Ku sinn kà Awunwá á kyinn ná ni, Awunwá sa ning ri shi shu kyikyàr, jirà aning wib Yesu Kristi ma aku tu kyàr ning ma àsawá.

Asàn Shìdun ma pikyinn na tag abig kà mònn á pikyinn ná ni.

Pikyinn Bir Zyun-à Má Vinn Fig á Vinn Bàna

³ Ayi swam yan Shìdun zyun-à í Ta Shinn Luyí Yesu Kristi jir shinn barà ku myàng sig ashiyí wàni, n ya sig yi yonki àpyú á jir shinn barà Yesu dù nann zu kàng sig ma yonki mà amir-à ni níng. A jir wàníng ni, yi ri kyab rag yá dìg bu-à nsàn.

⁴ Tàma-à níng yi ri shi kir yonki àpyú zyun-à Shìdun gib sig nu rag kwá ya yi mà wai. Kwá sa sànn ya yi bu nínànn nímá. Bu-à kwá sa ya yi níng, mà swàr fig bàna, mà bai fig bàna tìnn.

⁵ Bigné, ning ká ri bir pikyinn, gbam Shìdun shi sig á shinn ná ni, ku ri myàng kwonn ma ning hár àyúnn-à wà kinn shinn, kwá zig zu níng.

⁶ Wàníng í bu-à sa níng ri fig àjwár tàma-à níng, kó barà níng ri wa shwìn kim kim su títi nímá.

⁷ Bu-à big ri zìm bàna, big ri zìm abig yì rag pikyinn birná í àjai. Zinariya zyun-à ma bai rig níng má, big ri màg màg fig ma pylr. Pikyinn birná zyun-à níng bir sig, wà sànn kab sig zinariya níng, í barà bá màg màg fig ku áni jirà abig myàng wà níng ma ri bir pikyinn àjai. Wà ma àdòníng Yesu Kristi má swam yan níng má sinn ning mpir úwài àyúnn-à kwá kàng bi áni.

⁸ Kó barà níng myàng fig ku ma zuná bàna níng, níng ri zìm ku. Níng ri bir pikyinn ná á byarwá ni, kó barà níng myàng fig ma ku bàna níng. Wàníng í bu-à sa níng ri fig àjwár wàni, àjwár-à hi kab sig gbam wà dí dang,

⁹ jir kai bàna á jir shinn pikyinn birná ni, Shìdun pinn zu rìghing níng.

¹⁰ Sai-à rì níng mpirká rìi dang kyann jir Shìdun níng, big dang sig jir á shinn àsàn-à Shìdun dang sig rag kwá ya níng. Big yàn barà bá yì byann jir á shinn àsàn-à má bi á byarná ni níng.

¹¹ Big ri zìm abig yì sai-à àyúnn-à hi má sa, ma barà bu-à hi má sa áni. Wàníng í sai-à Awun Yesu Kristi ri tìya big írì shwìn-à Yesu má wa ma àjwár zyun-à má bi ásim.

¹² Shidun tiya byann big rag swàm zyun-à big ri sa níng, big ri sa fíg jir shinnbá bàna, ama í jir shinn ná, àràg barà big dang sig á shinn buká zyun-à ning fig sig mà byar yann aswamká. Big dang sig jír òsàn á shinn gham Awun Kyìkyàr zyun-à bi sig mà wai. Bu káníng bidim pár yann aswam Shidun mà wai ri zìm abig yì byann.

Aning Shi Shu Pìkyinn-à Kyìkyàr

¹³ Aning sa shiri wà ná sa swàm Shidun. Aning shi ázir ma aning bir pìkyinn ná á shinn àsàn-à ná òg sai-à Yesu Kristi má bi.

¹⁴ Aning wib Shidun, kada aning zìm abann bu zyun aku tonn gban ning àràg á sai-à ning rì yì fig bu zyun bàna níng.

¹⁵ Barà ku zyun-à bar sig ning shi sig shu ma pìkyinn-à kyìkyàr níng, ning má aning shi shu pìkyinn-à kyìkyàr á buká zyun-à na sa bidim pár.

¹⁶ Jir Shidun dang sig rag, “Aning shi shu pìkyinn-à kyìkyàr, jir kai bàna mì í Shidun pìkyinn-à kyìkyàr.”

¹⁷ Ning ri bar ku Taná á sai-à ning ri vig ku, ku zyun-à ri wà kwonn swàm mpìrká bidim pár ábibir. Aning shi shu kyinn ná ma zinn, aning wib Shidun,

¹⁸ jir kai bàna ning yì hing bu-à big wa sig jir à abig zìg zu ning á byar bu-à bibaiká zyun-à shi sig á vù yàkùká buyì big. Buká zyun-à zìg zu sig ning níng, í bu-à má bai fig ábai bàna, àràg azurfa kó zinariya,

¹⁹ ama ku zìg zu ning ma àsà kyìkyàr bu Kristi zyun-à mpìr má wann sar fig bàna. Kristi shi sig àràg wùn àdùn zyun-à sa fig bu-à bibai bàna.

²⁰ Shidun shig zu sig ku tun sai-à big mà m fig ma dunyaru bàna. Ama barà dunyaru nyàan vinn tàma-à níng, ku bi n tiya big òr wá dò jir shinn ná.

²¹ I dò jir shinnwá, ning bir sig pìkyinn ná á byar Shidun zyun-à gbar dù nann zu sig ku mà amir ki-à ni, n ya ku àgbam. I bu-à sa ning bir sig pìkyinn ná á byar Shidun, mì ri sinn zuná á bu-à Shidun má ya ning.

²² Barà ning wib sig jír àjai-à níng, ning sa kyà rìghing shinn ná, ning zìm rìghing jàuná. Aning zìm bar òrná ma pìkyinn òzyun.

²³ Barà Shidun mà kàng rìghing ning níng, ning shi fig rag àràg yanká zyun-à tabá má wu níng bàna. Ning òg sig yonki zyun-à má vinn fig ávinn bàna á byar jir Shidun zyun-à kinn kinn.

²⁴ Jir Shidun dang sig rag,
“Mpìr jìkwinn bidim pár shi sig àràg í byann.

Nsònnbá shi sig àràg í awu byann,
byann-à ma wim hing, awu-à í jwag kifinn rig-à.

²⁵ Ama jir Shidun shi sig hár kinn kinn.”

Jír-à níng, í jir àjwár zyun-à big rì dinya sig ning.

2

Shidun Shig Zu Sig Ning Jir à Aning Shi Mpìrká Buwá

¹ Kada aning sa rag bu-à bibai bàna, aning tonn gban mpìr bàna, aning gbar dù nann zu shinn bàna, aning sa akyib bàna, ma aning bònn swau mpìr bàna tinn.

² Barà wùn àjann ri zìm myann nàwá níng, ning má aning zìm jir Shidun àdóníng tinn, jir à aning yì swàb kà jír wá ma aning wim zu.

³ Tàma-à níng, níng màg màg fig hing ma shinn ná, níng yì hing rag Shinn Luyí sànn hing.

⁴ Aníng bí á byar abàn zyun-à shi sig ma yonki, wà zyun-à í Shinn Luyí níng. Abàn-à níng hí mpìrká ngàng ku, ku í wà sàsàn zyun-à Shìdun shìg zu sig ku.

⁵ Níng má, níng shi sig àràg í abàn-à shi sig ma yonki. Níng shi sig lu-à Awun Shìdun mì sig. Aníng shi àràg mpìrká zyun-à ri twib swànn bu á pyànn Shìdun. Aníng shi mpìr kyìkyàr ká má twib swànn bu wà zyun-à Shìdun má zìg bu twib swànn ná á dò jir shinn Yesu Kristi.

⁶ Jir Shìdun dang sig rag,
 “N shìg zu rìghing abàn òsàn zyun-à mì ri zìm wàni.

Má sinn abàn-à hí mà kur tonn-à ní mà Siyona.
 Mpìr-à ma ya hing gwangga á byarwá ní, kwá fig fig àzunáì bàna.”

⁷ Abàn-à níng í bu ùwàì á byar mpìrká zyun-à ya sig gwangga á byarwá ní. Ká zyun-à ya fig gwangga bàna níng, má shi àràg barà jir Shìdun dang sig rag,

“Abàn zyun-à ami buká ngàng sig níng, kab síg nì kó kai bidim pá.”

⁸ Jir Shìdun dang jakàng n rag,
 “Abàn-à níng má sa mpìrká káhi àsiu má ta big,
 hár bá kù.”

Asiu-à níng ta sig, jir kai bàna big ngàng wà bá ya gwangga á jir Shìdun. Wàníng í bu-à Shìdun ri zìm aku sa ya big.

⁹ Ama buná Shìdun shìg zu rìghing níng, níng shi sig kyau mpìr atwib swànn bu á pyànn Shìdun. Níng shi sig mpìr kyìkyàrká bu Shìdun, jirà aning dinya mpìrká jir Shìdun barà ku zìg zu rìghing níng mà zufi-à ní, tàma-à níng níng shi sig rag á byar yiyar-à ní.

¹⁰ Sai-à rì níng, níng í mpìr Shìdun bàna, ama tàma-à níng, níng í mpìrwá. Sai-à rì níng, níng ri yì fig rag Shìdun ri myàng ashiná bàna. Ama tàma-à níng, níng yì hing wà ku ri myàng ashiná.

Níng í Fàu Shìdun

¹¹ Jàumí big, níng bí síg kyinn á dnyaru-à níng ní. Bu bibaiká òrná ri zìm níng, ri nu kànn ma bu òsànká pìkyinn ná ri zìm. Kada aning zìm aning sa bu-à bibai bàna.

¹² Aníng shi shu òsàn á byar mpìrká zyun-à yì fig jir Shìdun bàna. Kó ba swau níng shí má, bá myàng swàm òsàn ná àyunn-à Shìdun má wà kwonn mpìrká.

¹³ A jir shinn Shinn Luyí aning fig jir àgbamká bu-à ba dinya níng, kó kùr ana swann-à,

¹⁴ kó àgbam jànnká ma àgbamká buná bidim pá, ká zyun-à Shìdun sinn ká sig big abig ya mpìrká ri sa bu-à bibai níng shwìn, ma abig swam yan ká ri sa bu òsàn níng.

¹⁵ Shìdun ri zìm aning sa bu-à òsàn jirà kada mpìrká abig dang jir-à bàna ma yìr á shinn ná ní bàna.

¹⁶ Aníng shi shu shinn ná, kada shu shinn ná aku sa aning sa bu-à bibai bàna, aning shi àràg í fàu Shìdun.

¹⁷ Aníng wib kó ní bidim pá, aning zìm ba òrná, níng ká ri bàg Yesu, aning wib Shìdun ma aning wib kùr-à ana swann.

¹⁸ Níng fàuká, aning fig jir àsàin luná, ma aning wib big. Kada aning wib íri mpìr òsànká bàna, ama ma ká zyun-à pìkyinnbá bai tinn.

¹⁹ Shìdun má sa sà n ya ning, wà na tib hing pìkyinn ná á shwìn-à ning wa sig á jir shinnwá ni.

²⁰ Wà mpìrká ma dab ning á jir shinn bu-à bibai-à ning sa sig, ná òg fig lada bàna, ama wà mpìrká ma dab ning á dò jir shinn bu òsàn-à ning sa sig, Shìdun má ya ning lada.

²¹ Wà níng í bu-à sa Shìdun bar sig ning, jir kai bàna Kristi ma shinnwá má, ku wa hing shwìn á jir shinn ná ni. Ku tiya sig ning gbìb barà ná bàg àni àràng barà ku bàg sig.

²² Ku sa fig bu pyìr bàna, ku ri gim fig òsàng á nuwá ni bàna.

²³ Mpìrká swau ku shí, ku swau pyann kàng fig big bàna. Ku wa shwìn, ku sa pyann kàng fig bàna, ama ku bir pìkyinnwá á byar Shìdun àsàin-à ri wà kwonn á gbìb àjai.

²⁴ Sai-à Kristi ri wa shwìn mà atàm bìn-à ni, ku zig gban rìghing bu pyìrká buyí á òr wá ni, àjirà kada ayi sa bu pyìr bàna, sái bu-à òsàn. A jir shinn shwìn-à ku wa sig níng í bu-à sa ning òg sig yonki.

²⁵ Ning ri shi sig àràng àdùnká zyùn-à nang jànn sig gbìb, ama tàma-à níng ning kàng bì rìghing á byar á nuná ni. Ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma yonkiná tinn.

3

Barà Wunù Ma Wàwá Má Shi Shu

¹ Uwàkà, aning wib jir nùná, jir kai bàna kó áyaubá ni, wà ba wib fig jir Shìdun bàna, shuná má tiya big abig bir pìkyinn á byar Shìdun, kó wà na dang fig ma nu bàna.

² Nùná má myàng íri shu kyikyàr-à ning shi sig. Bá myàng barà ning ri wib Shìdun.

³ Kada aning myàng íri nsònn jinn ná, ma zinariya-à ning ri pag níng bàna, kó jir jà òsànká ning ri wìr níng bàna.

⁴ Ama nsònn ná aku shí á pìkyinn ná ni, nsònn pìkyinn ajun. Nsònn-à hi má jànn fig bàna, í zyùn-à Shìdun ri zìm wàni.

⁵ Wà níng í barà uwàkà wàri shi sig àni, big ri bir pìkyinnbá á byar Shìdun, mì ri sing òr wá, mì ri wib jir nùbá,

⁶ àràng barà Saratu fig jir nùwá Ibrahim n bar wà níng rag shinn luwá. Wà ning ma ri sa bu-à òsàn, ma shàr fig zinn bàna, ning shi sig yanká bu Saratu tàma-à níng.

⁷ Ning wunùkà, aning shi shu òsàn ma wàkà buná big, aning wib big. Gbambá fòr fig àràng bu ning wunùkà bàna. Ama Shìdun ri sa sà n ya big àràng barà ku ri sa sà n ya ning, àsàn zyùn-à ri ya yonki. Aning sa àdò níng jirà wà na vig hing Shìdun, aku fig ning.

Shwìn á Shinn Bu-à Nsàn

⁸ To. Ning bìdìm pàr aning shi shu òsàn àbìr-à ni. Aning myàng ashi jàuná, aning zìm jàuná, jir kai bàna Taná í òzyùn, aning sa ya big bu òsàn. Aning sìn kàng shinn ná àràng í wùnshái.

⁹ Kada aning sa pyann kàng mpìr-à ma sa ning bu-à bibai bàna, kada aning swau kàng mpìr-à ma swau sig ning shí bàna. Mpìr-à ma sa sig níng bu káníng bìdìm pàr, aning sa sà n ya big. Bu-à sa Shìdun bar sig ning níng, ku bar sig níng jirà aku sa sà n ya ning.

¹⁰ Jir Shìdun dang sig rag,

“Mpir-à ma ri zìm aku shi shu òsàn
 ma aku fig àjwár
 kó ákaun bidim pár,
 sái aku fim jír-à bibai dang ma òsáng gim.

¹¹ Aku fim bu-à bibaiká, aku shi sa íri bu-à òsàn.

Aku zìm shu ajun ma kó ni bidim pár.

¹² Shinn Luyí ri myàng mpir òsánká,
 ku ri fig bu-à big ri vig ku.

Ku ri zib mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibai.”

¹³ I ni ma sa ning nì bu-à bibai wà ning ma ri sa àtùtwài barà ná sa bu-à òsàn rà?

¹⁴ Wà ning ma ri wa shwìn á shinn bu-à òsàn, aning fig àjwár. Kada aning shàr zinn mpir bàna, aning kyab bu zyun bàna tinn.

¹⁵ Aning wib Yesu Kristi á pikyinn ná ni, ku zyun-à ku í Shinn Luná. Aning shi ma shiri barà kó ni ma bib ning abib, ná dinya byann big bu-à sa ning bir sig pikyinn á byar Shìdun ni.

¹⁶ Aning zìm ya big ádàn-à ma aning wib mpìrká. Pikyinn ná aku shi ákyàr ma kó ni bidim pár, àjirà wà mpìrká ma swau ning shí, ma dang bai ning á jir shinn Yesu Kristi, abig fig àzunáí á jírbá ni.

¹⁷ Wà Shìdun ma zìm sig nì, wà ning ma ri wa shwìn á shinn bu-à òsàn ning ri sa, ná dig lada. Ama wà ning ma ri wa shwìn á jir bu bibai-à ning ri sa, ná dig fig lada bàna.

¹⁸ Yesu Kristi ma shinnwá wu ki í kàun òzyun. Kó barà ku sa fig bu pyìr bàna níng, ku wu sig á jir shinn mpir bu pyìrká ni bidim pár. Ku wu sig àjirà aku zìg yag yi á pyànn Shìdun. Big gban rig wì dirwá, ama ku dù nann zu kàng ma dir àpyú,

¹⁹ ku yag n dinya adìn mpìrká zyun-à wu sig, big kùg sig big mà tonn fi-à ni níng, jir Shìdun.

²⁰ Káníng í adìn mpìrká zyun-à rì wib fig Shìdun bàna á sai-à ku ri tib pikyinnwá mi ri shi kir big, sai-à Nuhu rì dàb kòr-à níng. A sai-à Nuhu rì dàb kòr-à níng mpir awinyinká zyun-à shi kà sig mà kòr-à ni níng big wìm zu rìghing á zàpìr-à ni.

²¹ Zàpìr-à hi shi sig àràg í batisma zyun-à tàma-à níng zìg zu sig ning níng. Batisma shi fig àràg barà yi ri wau kyàr dir jínyí bàna. Batisma shi sig àràg mpir gib sig nu ma Shìdun ma pikyinn òsàn. Batisma ri tàg yi rag yi wìm zu rìghing á jir barà Yesu dù nann zu sig ma yonki.

²² Tàma-à níng Yesu nann yag rìghing mà wai, ku shi sig mà agunn vìm nu Shìdun. Ku ri na kùr á shinn yann aswamká ni mà wai, ma mpir àgbamká mà wai, ma kó kai bidim pár.

4

Aning Shi Shuná Àràg Barà Shìdun Ri Zìm

¹ Yesu Kristi wa hing shwìn á dò jir shinnyí ni, á sai-à ku rì shi sig á dunyaru. Ning má, aning tib pikyinn ná, ma aning kyab jir bu-à Yesu sa sig, jir kai bàna mpir-à ma wa hing shwìn, kwá fim bu pyìr sa.

² Tàma-à níng aning tib pikyinn ná àjirà aning shi shuná á dunyaru àràg barà Shìdun ri zìm. Kada aning sa bu-à bibai zyun-à mpìrká ri zìm níng bàna.

³ A sai-à wàri, ning shi nonn hing, ning ri sa bu-à bibai, ning ri bàg gbìb-à mpìrká zyun-à yì fig Shìdun bàna níng ri bàg. Ning ri sa bu-à bibai kim kim, ning ri sa àyái, ning ri wa pyann shin, ning ri kàng àning, mi ri wib bukiká.

⁴ Mpir asa bukiká ri sa mamaki barà tàma-à níng ning ri kwonn fig rag shinn ma big, mi ri sa fig rag bu-à bibai-à big ri sa níng bàna. I bu-à sa big ri swau ning shí.

⁵ Mpir káníng má dang kyàr vinn rig buká big sa sig. Bá dinya Kristi bu bibaiká big sa sig, ku zyun-à má wà kwonn mpìrká zyun-à shi sig ma yonki ma ká wu sig.

⁶ Bu-à sa Yesu yag dinya mpìrká zyun-à rì wu sig, big ri wà sig big kwonn níng jir àjwár níng, í jirà adinbá aku shi wim zu, abig shi àràg barà Shìdun shi sig.

Ayi Sa Swàm Ma Yar-à Shìdun Ya Sig Yi

⁷ Ayúnn-à nyàan fòr wà kó kai má vinn rig, aning pànn shinn ná, aning shi àzír àjirà aning vig Shìdun.

⁸ Bu-à sàan kab sig bàna, aning zìm kó ni bidim pàr á pikyinn ná ni wàni, jir kai bàna sai-à ya zìm hing ba dirí yá yafa ya ba dirí.

⁹ Aning pànn kyinnká ma pikyinn nzyun.

¹⁰ Kó ni shi sig ma íri yar-à Shìdun ya sig ku. Kó ni aku zig yar-à Shìdun ya sig ku ma aku sa shang jáuwá ma kàhi ma pikyinn nzyun.

¹¹ Mpir-à ma ri dang jir Shìdun, aku dang jir zyun-à bi sig mà byar Shìdun. Mpir-à ma ri sa ya mpìrká bu, aku sa ma gbam-à Shìdun ya sig ku. Aning sa bu káníng àjirà abig swam yan Shìdun á jir shinn Yesu Kristi. Ku shi síg nì zyun-à mpìrká má swam yan ku hár kinn kinn. Ku shi síg nì zyun-à shi sig ma gbam hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Shwìn-à Mpir Ri Wa Jirà Ku í Bu Kristi

¹² Jáumí big, kada aning gib kyinn á shwìn ùwài-à ning ri wa níng bàna. Bu káníng ri màg màg fig pikyinn birná. Kada aning kyab rag í bu àpyú zyun díg síg ning nì bàna.

¹³ Aning fig àjwár, jir kai bàna ning ri wa shwìn-à Yesu Kristi rì wa sig. Ná fig àjwár á sai-à Kristi má sa sàan ya ning.

¹⁴ Aning fig àjwár á sai-à mpìrká ma swau ning shí jirà ning ri bàg Kristi. Wáníng tàg sig rag, gbam Awun Shìdun shi sig á dírná ni.

¹⁵ Kada mpir zyun áyauná ni aku wa shwìn jirà ku í mpir agban kí, kó mpir ajwú, kó mpir-à ri sa swàm bu-à bibai, kó mpir-à ri pìm kù kà á jir.

¹⁶ Wà ning ma ri wa shwìn jirà níng í bu Kristi, kada aning fig àzunái bàna, ama aning sa Shìdun ísoko wà barà big ri bar ning rag ning í bu Kristi níng.

¹⁷ Ayúnn-à màg rìghing wà bá wà rag kwonn-à. Bá wà jag ma mpìrká zyun-à ri bàg Shìdun. Wà ba wà jag rig kwonn-à níng ma mpìrká rì bàg Shìdun, ká zyun-à ri bàg fig jir Shìdun bàna níng, bigbá má shi áshinn rà?

¹⁸ Jir Shìdun dang sig rag,

“Shi sig ma shwìn wà mpir nsàn má wim zu.

Wà má àdòning, bu-à má sa ma mpìrká zyun-à ngàng jir Shìdun, mi ri sa bu-à bibai níng, í kai rà?”

19 Mpìrká zyun-à Shidun ma zim síg nì rag abig wa shwìn, abig bir pikyinnbá á byar Shidun àsàin-à mààm sig big, zyun-à ri sa swàm ma bu-à ku dang sig, abig shi sa bu-à ònsàn.

5

Aning Myàng Kwonn Ma Mpìrká Bu Shidun

1 Mì zyun-à mì í àgbam ma shinnmí, mì ri ba ya àgbamká áyau mpìrká ri bàg Yesu. N myàng hing Kristi ma zumí, ku rì wa hing shwìn. Sai-à kwa kàng bi hing, kwá sinn mì í shi mpìr ùwài àràg ku.

2 Aning myàng kwonn ma yanká bu Shidun zyun-à shi sig mà byarná nì àràg barà aza àdùnká ri myàng kwonn ma àdùnbá níng. Aning sa swàmnná ma pikyinn nzyun, kada a mpìr sinn kà níng ma gbam bàna. Shidun ri zim aning sa ma azimná. Kada aning zim íri bàì bàna, ama aning sa àtùtwài aning sa swàm.

3 Kada aning tàg gbam á shinn mpìrká zyun-à shi sig á mìr barná ni níng bàna. Ama aning tiya big gbib ònsàn á bar shuná ni.

4 A sai-à Yesu kùr aza àdùnká ma mìr gbib zu hing, ná dig bu kàm shinn ònsàn nímá zyun-à má kor fig ákor bàna.

5 Ning sukáká, aning wib jir àgbamká zyun-à shi sig á pyànn ná ni. Ning bidim pár aning sinn kàng shinn ná àsím, aning sa ya bar òrná bu-à ònsàn. Shidun ri zim fig mpìr-à ri gbar dù nann shinn bàna, ama ku ri sa ya mpìrká zyun-à ri wib mpìrká bu-à ònsàn.

6 Aning gbar dù nann zu shinn á pyànn Shidun ni bàna, ku àsàin-à shi sig ma gbam níng, ku í àsàin-à má gbar dù nann zu níng á wai á sai-à ku ri zim.

7 Bu-à ma ri wa kyinn ná bidim pár, aning fim ya Shidun, jir kai bàna ku í àsàin-à ri myàng kwonn ma níng bidim pár.

8 Aning tib pikyinn ná, aning shi àzír, jir kai bàna azíbná Shaitan ri kyann kyann àràg í wiyir zyun-à ri yàn kyann mpìr-à kwá pànn zwam.

9 Aning ngàng ku, aning sar gbam wàni á pikyinn birná ni, jir kai bàna jàuná big, ká ri bàg Yesu nìnànn nímá á jànn-à ni ri wa íri shwìn-à níng ri wa níng.

10 Shidun í mpìr-à ri sa bu ònsàn, ku bar sig níng jirà aning jùn kwonn ma Kristi hár kinn kinn, sai-à na wa hing shwìn títi nímá, ku ma shinnwá kwá zig zu rig shwìn ná, kwá pànn gbam níng, má ya níng gbam.

11 Kwá ná nì kùr á shinn kó ní bidim pár hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Bitrus Bib Kà Big

12 Mì ri ba ya níng àkim wasika zyun-à yi ma Silas ba sig, ku zyun-à yi ri myàng ku, ku í wunzàyi zyun-à ri bàg Yesu. Mì ri gbar gbam níng òrn, mì ri dinya níng rag wàníng í bu ònsàn bu Shidun àjai. Aning sar gbam àni wàni.

13 Uwà zyun-à shi sig mà Babila, zyun-à Shidun shig zu sig ma níng níng, ri bib kà bí níng, kwonn ma wùnmi Markus tinn.

14 Aning bib kà ba òrná bidim pár, aning kàm pànn ba òrná.

Shidun aku ya níng pikyinn na tag, níng ká zyun-à níng í bu Kristi.

Wasika-à BITRUS Ba Sig Wà Wa Pyàrà

Bitrus ba wasika-à níng wà wa pyàrà jirà aku twìb mpìrká ri bàg Yesu byur jirà kada abig bàg bu tàg òsàng bàna. Mpìrká ri tàg jir òsàng níng, big ri dinya mpìrká rag, wà mpìr ma sa àyái, bai fig bàna. Mpìrká káhi àyaubá ní dang rag Yesu Kristi má kàng bi fig á dunyaru bàna. Bitrus dinya mpìrká rag bu-à sa Yesu kàng bi fig bàna hár tàma-à níng, jir kai bàna Shìdun zìm fig mpìrká abig wu kwonn ma bu pyìrbá bàna, ama abig fim bu pyìr-à big ri sa (2 Bit 3:9). Bitrus dang rag àyúnn-à má màg hìng, Yesu Kristi má kàng bi.

¹ Mì Siman Bitrus mì í fàù Yesu Kristi, mì í wùn aswamwá tinn. Mì ri ba ya níng, níng mpìrká zyun-à Shìdun sa sig níng bir sig pikyinn ná á byar Yesu Kristi àràg barà yì bir sig níng. Shìdun ri ya mpìrká bidim pár pyù jirà abig bir pikyinn á byarwá ni, ku ri shìg fig mpìr bàna.

² Asàn Shìdun ma pikyinn na tag abig kà mònn á pikyinn ná ni, barà níng yì sig Shìdun ma Shinn Luyí Yesu níng.

Shìdun Bar Mpìrká n Shìg Zu Ká Ku Ri Zìm

³ Gbam Shìdun ya sig yì kó kai bidim pár, bu-à yì ri zìm á shuyí ni, jirà ayi bàg gbìb Shìdun òsàn, ma ayi yì Kristi zyun-à bar sig yì jirà ayi díg awàiwá ma àsànwá.

⁴ Shìdun ya sig yì bu ùwài-à ku rì gib sig nu áni rag kwá ya yì níng, jirà aning jùn kwonn ma ku, ma aning zìg zu rìg shinn ná á bu-à bibaika zyun-à mpìrká kádà á jànn-à ni ri zìm.

⁵ Jir wàníng aning bir pikyinn ná ma aning sa bu-à òsàn á gbìb Shìdun, ma aning yì swàb kà jír wá.

⁶ Aning pànn shinn ná, aning tib pikyinn ná, ma aning shi shuná àràg barà Shìdun ri zìm.

⁷ Aning shi sa ya jàuná bu-à òsàn. Aning zìm mpìrká bidim pár.

⁸ Wà na sa hìng bu káníng wàni, ná yì Shinn Luyí Yesu Kristi wàni, swàmna má jànn kà fig átai bàna.

⁹ Ama wà mpìr-à ma sa fig bu òsàn káníng bàna, ku shi sig àràg mpìr àfau, ku màmm jànn rìghing wà Shìdun tu kífinn rìghing bu pyìrwá.

¹⁰ Jàumí big, aning jijau bàna, aning sa swàm-à Shìdun bar sig níng, n shìg zu sig níng jir káhi níng. Wà na sa hìng bu káníng, ná kù fig bàna.

¹¹ Wà má àdòníng, bá pù ya níng pyù-à ná kà lu Shìdun, byar-à Shinn Luyí Yesu Kristi, mpìr apínnyí má na kùrwá hár kinn kinn níng.

¹² Má shi má kyab pànn kyann ya níng bu káníng, kó barà níng yì byann rìghing, n pànn hìng ma pikyinn òzyun níng.

¹³ Mì ri kyab má sànn ní kyab pànn ya níng bu káníng á pikyinn ná ni, barà ò wu fig ma bàna níng.

¹⁴ N yì hìng má nonn fig bàna, má wu rìg àràg barà Shinn Luyí Yesu Kristi dinya kyàr sig mì.

¹⁵ Bu-à sa mì ri ba ya ning wasika-à níng, í jir-à sai-à ma wu hing, aning kyab pànn bu káníng.

Yi Myàng Hing Gbam Yesu Ma Zuyí

¹⁶ Buká yi ri dinya ning á shinn barà Yesu Kristi má kàng bi níng, yi ri dang fig bu-à mpirká dinya sig yi bàna, ama yi ri dang bu-à zuyí myàng sig. Yi myàng hing gbam Shinn Luyí Yesu Kristi ma zuyí.

¹⁷ Sai-à Shìdun Tayí ri swam yan ku, nài jír wann bi á byarwá ni mà byar Tayí Shìdun ni níng, yi shì sig màhàn, nài jír-à hi dang rag, “Wàníng í wùn mí zyun-à mì ri zìm á pikyinn mí ni wàni.”

¹⁸ Yi ma shinnyí, yi fig hing nài jír-à níng ri wann bi mà wai, sai-à yi shì sig ma ku mà shinnkwinn byar-à zwánnwá vim bìr níng.

¹⁹ Barà yi fig sig nài jír wá mà wai níng, yi bìr swàb kà tim pikyinn yí á jír ká zyun-à mpirká ri dang kyann jir Shìdun rì dang sig níng. Ná sa bu-à òsàn wà na bìr hing pikyinn ná á jír-à níng fig sig, jir kai bàna jír ká hi shì sig àràg í pitila zyun-à ri yar wann bi á byar zufi-à ni hár byar kyàr. Ayar-à hi má yar á pikyinn ná ni àràg barà asuswir byar kyàr ri yar gbau níng.

²⁰ Bu-à sànn sig aning yì bàna í wàníng: Walai mpìr-à má fig byann jir Shìdun má dang zu yì yìr jír-à hi ma shinnwá.

²¹ Buká mpirká rì dang kyann jir Shìdun rì ba sig níng, big ba fig ma shinnbá bàna. Ama big ba sig àràg barà Awun Shìdun tàg sig big.

2

Malamká Ri Tàg Jir Nsáng

¹ Barà mpìrká káhi rì gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun, big rì zu bi sig áyau mpìrká ni níng, í barà mpìrká káhi má zu bi áyauná ni má dang rag big í mpìrká ri tàg jir Shìdun. Bá bònn tàg mpìrká jir òsáng hár bá sa yipyàr á shinn Shinn Luyí àsàin-à zìg zu sig big á bu pyìrbá ni. Bá gbar bi ya shinnbá bu-à má gban big.

² Mpìrká nìnànn nímá má bàg bu-à bibaiká big ri sa. A buká big ri sa níng ni, mpìrká má swau gbìb Shìdun.

³ Mpìr káníng big ri sa sunu bàì, bá tonn gban ning jir-à abig dìg bàiná. Shìdun dang rìghing rag kwá wà big kwonn. Kwonnbá hi nyàan fòr.

⁴ Shìdun rì fim fig yann aswamká buwá mà wai, ká rì sa sig bu pyìr níng bàna. Ku rì sir gban big, n taká big á pyìr-à ni, n sinn kà big mà byar zufi, byar-à bá shì kir kwonn wà.

⁵ Wàri níng Shìdun fim fig mpìr bibaiká á dunyaru bàna. Ku tìr bi sig yor n gban vinn rìg big bìdìm pàr. Ama ku zìg zu sig Nuhu zyun-à rìi dinya kyann mpìrká rag abig sa bu-à Shìdun ri zim, ma mpìrká káhi àkunn sùmpyànn.

⁶ Shìdun twìb swànn rìg finn swann Saduma ma Gamurata kàng rìg sùng. Ku sa bai rìg swannká hi ma pyìr jir-à aku tiya mpìrká bu-à má sa big mpìrká ká ri bàg fig ku bàna.

⁷ A sai-à níng hi, ku pinn zu rìg Lutu mpìr òsàn-à níng, barà pikyinn wàníng bai sig wàni á sai-à wàníng myàng mpìrká ri sa bu pyìr.

⁸ Lutu shì sig á finn swann-à mpìr bibai káníng shì sig áni. Su ma su ku ri myàng íri bu-à bibaiká big ri sa. Ku fig jír-à bibaiká ri zu á nubá ni. Barà ku í mpìr òsàn níng, bu-à mpìr bibaiká ri sa níng ri wa ku wàni.

⁹ Shìdun yì síg nì barà kwá pinn zu mpìr òsànká buwá áyau shwìn, ma barà kwá sinn kà mpìr bibaiká á shwìn hár àyúnn-à Shìdun má wà kwonná,

¹⁰ àràg mpìrká zyun-à ri sa bu-à bibaiká pìkyinnbá ri zim, mi ri gbam sung ma Shìdun níng bàna má.

Big ri myàng fig mpìr ma jinn á shinn bàna, big ri shàr fig zinn buká shi sig ma gbam mà wai níng bàna, mi ri swau káníng shí.

¹¹ Anìng myàng yann aswam Shìdunká zyun-à shi sig ma gbam, gbambá kab sig bu malamká ká ri gim òsáng níng, ama big ri swau fig buká shi sig ma gbam mà wai níng shí á pyànn Shinn Luyí nì bàna.

¹² Malam agim òsáng káníng shi sig àràg í wi awúnn. Big ri kyab fig bu òsán á pìkyinnbá nì bàna, big ri sa bu-à big ri zim. Kó barà big yì fig bu zyun bàna níng, big ri swau mpìrká shí. Shìdun má gban big àràg barà big ri gban wi awúnn níng.

¹³ Big sa mpìrká wa hing shwìn wàni. I bu-à sa Shìdun má sa pyann kàng big, má sinn kà big á shwìn tinn. Kó wà má àyúnn má, big ri sa bu-à bibaiká big ri wim á pìkyinnbá nì kim kim. Big ri tonn gban níng, mi ri jì buju ma níng kó sai-à big ri sa bu-à bibai. Big ri fig àjwár ma bu pyìr-à big ri sa.

¹⁴ Bu-à big ri zim abig myàng bàna, sái uwá àyái, jir kai bàna zubá í zu àyái. Abann bu pyìrbá ká big ri sa níng màg fig big bàna. Big ri sinn kà mpìrká zyun-à yì byann fig jir Shìdun bàna níng, á gbìb bu-à bibai. Big í mpìr sunu. Shìdun má sinn kà big á shwìn.

¹⁵ Big fim rìghing gbìb vuvonn, mì nang jànn rig-à, mi ri bàg gbìb-à Balamu wùn Basura zyun-à ri zim sig bài-à big rag bá ya ku wà kwa dang sa bai hing jir Shìdun níng.

¹⁶ Aswannswánnwá dang jír ma ku àràg í mpìr jìkwinn, hár sa ku fim rìg bu pyìr-à ku nìm ri zim aku sa níng.

¹⁷ Malam agim òsáng káníng shi sig àràg í abinn zàpìr zyun-à wim sig. Big shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu gbar yam sig. Shìdun dang rag kwá sinn kà big áyau zufi-à wà kab gbam.

¹⁸ Malam agim òsáng káníng ri gbar dù shinnbá, mi ri dang jìrká zyun-à bàna ma yìr. Big ri tonn gban mpìrká zyun-à kà sig àpyú á gbìb Shìdun nì ma bu-à bibaiká òr mpìrká ri wim.

¹⁹ Big ri dinya mpìrká rag, bá finn zu káníng a káníng shi shu shinn òrbá, ama big ma shinnbá big í fàu bu-à bibai. Bu-à bibai-à mpìr ma ri sa kyann, ku kàng rìghing fàu bu bibai-à níng hi.

²⁰ Wà mpìr ma zu rìghing áyau bu bibai sa dò jìrà ku yì sig Shinn Luyí zyun-à í Mpìr Apínnyí Yesu Kristi níng, ama wà kwa kà ma sa jakàng hing bu bibai, wà bu bibai ma pànn kà hing ku kwá bai kab wà sai-à ku ri shi sig.

²¹ Nìm má sànn káb nì, aku nìm yì jir Shìdun bàna, ma wà kwá yì, ama á pyànn títi nímá ku í ngàng rig-à jir Shìdun.

²² Big shi sig àràg barà tinn jír-à níng dang sig rag, “Bái ma wàu hing bu, ku ri jì kàng. Wà ba wau hing zyù òr, kwá bing kà kàng òr wá áyau azwàr.”

3

1 Jàumí big, wàníng í wasika wà wa pyànà zyun-à mì ri ba ya ning. A wasika káníng ni, ò ba sig jirà ñ dang gham pikyinn ná, ñ kyab pànn ya ning bu káníng jirà aníng kyab íri bu-à òsàn.

2 Mì ri zìm aníng kyab pànn jírka zyun-à mpírká rii dang kyann jir Shìdun níng dang sig, ma aníng wib jir Shinn Luyí Yesu Mpir Apínnyí, zyun-à yann aswamká dinya sig níng níng.

3 Bu-à mì ri zìm ñ dinya níng tàma-à níng bàna, àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn mpir bibaiká káhi má zu bi, shubá í shu abann àjwár bu dunyaru. Bá màmm jwànn níng, níng zyun-à níng shi sig á gbig Shìdun.

4 Bá bib rag, “Yesu zyun-à gib sig nu rag, kwá kàng bi níng, tàma-à níng kwá áni rà? Yàkúká buyí wu rìghing á ninonn, ama hár tàma-à níng, í barà ku kàng bi fig bàna. I barà kó kai bidim pár ri yag àràg barà big ri màmm sig dunyaru.”

5 Mpir káníng yì rìghing rag, wàri níng, í Shìdun màmm sig nì jànn-à níng ma nu jir-à ku dang sig. Ku màmm sig jànn-à á jinn ni áyau zàpir, jànn á jinn ni shi kà sig á zàpirká ni. Ama mpir káníng sa shi rag big yì fig bàna.

6 Bu-à ku ri gban sig mpírká wàri níng ma kàhi í zàpir, í yor-à ku ri tir bi sig níng.

7 Má jírwa níng hi, ku sinn sig waisháu ma jànn-à á jinn ni jirà aku du swànn ma pyir. Ku sinn gham sig sái àyúnn-à kwá wà kwonnwá. Ayúnn-à níng hi, mpírká zyun-à ngàng sig jir Shìdun níng, má kà lu pyir.

8 Jàumí big, á byar Shìdun, àyúnn rízyun shi sig àràg jì dubu zyun. Jì dubu zyun á pyànnwá ni shi sig àràg í àyúnn rízyun. Kada aníng màmm jànn bu-à níng bàna.

9 Shinn Luyí ri wu tag fig òrì ma nu-à ku gib sig, àràg barà mpírká káhi ri kyab níng bàna. Ku ri bàg níng ádàn, jir kai bàna ku zìm fig mpírká abig wu kwonn ma bu pyirbá bàna, ama abig fim bu pyir-à big ri sa.

10 Barà ajwú ri kà á luyí ni, yì ri yì fig bàna níng, í barà àyúnn-à Shinn Luyí má bi áni níng, má shi áni tinn. Ayúnn-à níng hi, waisháu má bab jànn rìg ma nài yán ngbam nímá. Buká shi sig mà waisháu-à ni bidim pár má swànn gban rìg. Jànn-à á jinn ni ma buká shi sig áni bidim pár má bab jànn rìg tinn.

11 Barà bu káníng bidim pár má bab jànn rìg níng, sànn sig aníng shi íri swai shu-à wà áni rà? Aníng shi shu kyikyàr á pyànn Shìdun.

12 Barà níng ri shi kir àyúnn bu Shìdun níng, aníng bir pikyinn ná áni jirà àyúnn-à níng hi aku bi kíni. Ayúnn-à níng hi, waisháu má pànn rìg pyir, àyúnn big asuswirká bidim pár má zir kifinn rìg.

13 Buyí, bu-à yì ri shi kir bàna, yì ri shi kir àyúnn-à waisháu àpyú ma jànn àpyú má zu bi, byar-à mpir òsànká má shi àràg barà Shìdun gib sig nu níng.

14 Jàumí big, aníng myàng barà níng ri shi kir àyúnn-à níng hi níng, aníng kar sa barà ná shi shu òsàn ma shu kyikyàr á pyànn Shìdun jirà aníng jùn kwonn ma ku.

15 Aníng myàng bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna níng, ku ri zìm aku zig zu níng á bu pyirná ni mpyim, àràg barà Shìdun ya sig jàuyí Bulus yar aku ba ya níng níng.

16 Wàníng í bu-à Bulus ri ba kyann kó ákaun wà ku ma ri zìm aku ba á shinn bu-à sa Shinn Luyí bi fonn fig bàna. Yir buká ku ri ba níng, wà dàkì

tù hing wàni. Mpìrká zyun-à yì fig bu zyun bàna níng, ri vim bìr bu-à ku ba sig níng, á gbìb zyun-à shì fig bàna, àràg barà big ri sa kyann á buká ká big ba sig á jir Shìdun ni. Wàníng big ri gbar bi yá shinnbá ki.

¹⁷ Ama níng jàumí big, barà níng yì rìghing rag, mpìr bibai káníng ri zìm abig tonn gban níng níng, aníng sar gbam wàni, jirà kada abig gbar ta kà níng á gbìb ajann, jirà kada aníng fim gbìbná zyun-à níng shì sig áni níng bàna.

¹⁸ Aníng yì swàb kà Shinn Luyí Yesu Kristi Mpìr Apínnyí níng, ma àsànwá. Mpìrká abig swam yan ku tàma-à níng hár kinn kinn. Aku shì àdòníng.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Zyun

Wasika-à Yohanna ba sig wà wa zyun níng, ri dinya mpírká bir sig píkyinn á byar Yesu Kristi ni, abig kwonn shinn ma Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi. Ku rag, kada abig bàg bu tàg òsáng bàna. Ayau wasika-à níng ni, Yohanna dang jír nínànn nímá á shinn azim. Shìdun zim mpírká wàni n swam bi wùnwá a wàníng wu á dò shinn bu pyírká buyí ni. Jir wàníng ayi zim Shìdun, ma ayi zim mpírká tinn. Ku ba sig rag, “Mpír-à ma dang rag ku ri zim Shìdun, ama wà kwa zim fig jàuwá bàna, ku ri gim òsáng” (1 Yoh 4:20). Yohanna ba sig wasika-à níng jirà ayi yì rag, yì shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn (1 Yoh 5:13).

Jír-à Ri Ya Yonki

¹ Mì ri ba ya ning jír-à níng á shinn mpír zyun, big ri bar ku jir Shìdun. Mpír-à níng shi sig ma yonki sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Yi myàng hing ku ma zuyí. Yi fig hing ku ri dang jír. Yi tib hing ku ma vùyí. Ku í àsàin-à ri ya yi yonki.

² Asàin-à ri ya yonki kinn kinn-à níng, zìnnwá í Yesu Kristi. Ku ma tawá í bu òzyun. I wà ku bi á jànn-à ni, n tìya yi shinnwá. Yi myàng hing ku. Jír-à yi ri dinya ning níng í jír á shinnwá ni.

³ To, bu-à yi myàng sig ma zuyí, n fig sig ma sungyí níng, í bu-à yi ri dinya ning tinn, jirà ayi ma ning shi í bu òzyun ma tayí Shìdun, ma wùnwá Yesu Kristi.

⁴ Yi ri ba ya ning wàníng jirà ayi ma ning fig àjwár ùwà-à níng á bìr-à ni.

Ayi Shi Ayau Ayar

⁵ Wàníng í jír-à yi fig sig á byar Yesu Kristi ni, yi ri dinya ning. Jír-à hi í wàníng: Shìdun kyinnwá kyíkyàr hawu, fi bàna áni, kó títì nímá.

⁶ Wà ya dang rag yi ri bàg Shìdun, ama wà ya shi sig á zufi-à ni, yi ri gim òsáng, yi ri bàg fig gbìb àjai bàna.

⁷ Wà ya bàg hing ma shi hing á byar kyíkyàr hawu-à níng, àràg barà Shìdun shi sig áni níng, yi shi kwonn rìghing í bu òzyun, àsà wùnwá Yesu ri tu kyàr ya yi bu pyírká buyí.

⁸ Wà ya dang rag yi í mpír bu pyír bàna, yi ri tonn gban shinnyí, yi bàna ma gwangga á píkyinnyí ni.

⁹ Ama ya dinya hing Shìdun bu pyíryí big, kwá yafa ya yi, kwá tu kyàr rig yi bu pyírká yi sa sig, jir kai bàna ku ri sa swàm ma buká ku dang sig.

¹⁰ Wà ya dang rag yi sa fig bu pyír bàna, yi ri bar Shìdun agim òsáng, jír wá bàna á píkyinnyí ni.

¹ Yanká bigmí big, mì ri ba ya ning bu-à níng, jirà aning sa bu-à bibai bàna. Ama mpìr-à ma sa hing bu-à bibai, yi shi sig ma mpìr-à má kà nuyí á pyànn Shìdun, mpìr-à níng í Yesu Kristi. Ku í mpìr gwangga.

² A jir shinnwá ni Shìdun ri yafa ya yi bu pyìryí. Ama íri bu pyìryí bàna, ku ri zìm aku yafa bu pyìr mpìrká á jànn-à ni bidim pàr.

³ Ya wib hing bu-à Shìdun ri dang, yi yì hing yi í mpìr Shìdun.

⁴ Mpìr-à ma dang rag ku yì hing Shìdun, ama kwa wib fig jìr wàníng bàna, ku ri gim òsàng, ku yì fig gwangga Shìdun bàna.

⁵ Mpìr-à ma ri wib jìr Shìdun, kwá zìm Shìdun í kyinn òzyun. Wàníng í bará yá yì rag, yi shi sig ma Shìdun.

⁶ Mpìr-à ma dang rag ku shi sig ma Shìdun, aku shi mpìr òsàn àràg Yesu.

Mpìrká Bu Kristi Abig Zim Bar Dirbá

⁷ Ayormí big, jír-à mì ri dinya ning, aning wib níng, í jír àpyú zyun bàna. I jír-à big rì dinya sig ning daka á ninonn, í jir Shìdun-à ning rì fig sig níng.

⁸ Ning yì rag hing Yesu Kristi tàma-à níng, í bu-à sa jírwa shi shirag í jír àpyú á byarná ni. Yesu Kristi zìm sig mpìr òpyim. I wà tàma-à níng, ning ri zìm mpìr tinn. Shi àràg zufi ri wam zu, í wà àyar zyun-à í àjai ri yar.

⁹ Mpìr-à ma dang rag, ku shi sig áyau àyar, ama ku ma ri zib jàuwá zyun, hár tàma-à níng ku shi sig áyau zufi.

¹⁰ Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, ku shi sig áyau àyar bu Kristi ni. Bu-à má du kà ku áyau bu pyìr bàna.

¹¹ Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku shi sig áyau zufi, ku ri kyann á zufi-à ni. Ku yì fig byar-à ku ri yag bàna, jir kai bàna zufi bir dim rìghing zuwá kùnn.

¹² Mì ri ba ya ning, yanká bigmí big, jir kai bàna big yafa ya rìghing ning bu pyìrná á jir shinn Yesu ni.

¹³ Mì ri ba ya ning, ning shun àgbamká, jir kai bàna ning yi hing ku, ku zyun-à shi jag sig sai-à big màmm sig jànn-à. Mì ri ba ya ning, ning yann sukáká, jir kai bàna ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azibná.

¹⁴ Mì ri ba ya ning, yanká bigmí big, jir kai bàna ning yi rìghing Tayí Shìdun. Mì ri ba ya ning, ning shun àgbamká, jir kai bàna ning yi hing ku, ku í zyun-à shi jag sig sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Mì ri ba ya ning, ning yann sukáká, jir kai bàna ning shi sig ma gbam, jir Shìdun shi sig á pikyinn ná ni, ning gbam kan rìghing Shaitan mpìr azibná.

¹⁵ Aning sinn pikyinn ná á bu dunyaru bàna. Mpìr-à ri zìm bu dunyaru, kwá zìm fig Tayí Shìdun á pikyinnwá ni bàna, kó títi nímá.

¹⁶ Bu dunyaru káníng í bu-à bibai bidim pàr, àràg mpìr-à ma sinn sig jir àyái á pikyinnwá ni, àràg mpìr-à ma ri dab zu bu-à kwa myàng ku ri zìm aku díg, àràg mpìr-à ma ri gbar dù nann shinn. Bu káníng í bu Shìdun bàna, í bu dunyaru.

¹⁷ Aning myàng. Dunyaru-à níng má vinn rìg, kwonn ma bu bibaiká shi sig áni tinn. Ama mpìr-à ma ri sa bu-à Shìdun ri zìm, kwá shi hár kinn kinn.

Mpìrká Zyun-à ri Zib Yesu Kristi

¹⁸ Yanká bigmí big, dunyaru-à níng ri vinn rá vinn. Ning fig hing mpìr azib Yesu Kristi má bi. Tàma-à níng, ning myàng rag hing bará mpìr

azíbká bu Yesu Kristi big nínànn nímá shi sig á dunyaru. Jir wàníng yi yì rìghing dunyaru ri vinn rá vinn.

¹⁹ Mpir azíbká bi sig níng, big í mpìrká buyí big bàna, í bu-à sa big zu rìghing áyauyí ni. Wà big nìm ma í mpìrká buyí big, big nìm má zu fig áyauyí ni bàna. Ama big zu rìghing áyauyí ni. I bu-à sa mpìrká má yì rag big shi fig mpìrká buyí bàna.

²⁰ Ama bigné, ning shi fig àràg mpìr káníng bàna. Kristi wìr kà ya sig ning Awun Kyikyàrwá. I bu-à sa ning yì rìghing jir àjai.

²¹ Mì ri ba ya ning í jirà ning yì hing jír àjai. Ná wái í jirà ning yì fig bàna. Ning yì hing jír àbyann má mà fig òsáng bàna.

²² Agim òsángká í ni big rà? I mpìrká ri dang rag Yesu í Shidun swam bi fig ku nì bàna níng. Mpir káníng ri ngàng Tayí Shidun ma wùnwá Yesu Kristi, big í mpìr azíb Kristi.

²³ Mpir-à ma ngàng wùn Shidun, ku zìm fig Ta wàníng bàna tinn. Mpir-à ma zìm hing Yesu, ku zìm sig Ta wàníng tinn. Bá gàb finn sar fig Ta ma Wùn bàna.

²⁴ Bu-à ning fig jag sig níng, aning pànn gbam á pìkyinn ná ni. Na sa hing àdóníng, í barà ná shi ma Wùn Shidun ma Tawá àni.

²⁵ Nu-à Yesu gib sig ma yi í wàníng, ku dang rag kwá ya yi yonki kinn kinn.

²⁶ Mì ri ba ya ning wàníng á shinn mpìrká ri zib Kristi. Big ri zìm abig tonn gban ning.

²⁷ Ama bigné, Yesu Kristi sinn kà ya rìghing ning Awun Shidun á pìkyinn ná ni. Barà Awun Shidun shi sig á pìkyinn ná ni níng, ná yàn fig rag mpìr aku tàg ning bàna. Bu-à sa níng, Awun Shidun ri tàg ning kó kai bidim pár. Bu-à kwa tàg ning bidim pár, í àjai. Aning shi bir kyann pìkyinn ná á òr Kristi ni àràg barà Awun Shidun tàg sig níng níng.

²⁸ To. Yanká bigmí big, aning shi kyann ma Kristi, jirà kwa bi hing, yá shà ku ma àjwár, yá sa fig zunái má shàr fig ku bàna.

²⁹ Ning yì hing, Yesu Kristi í mpìr asa bu-à òsàn. Ning yì hing mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn, ku í mpìr Shidun.

3

Yi í Yanká Bu Shidun

¹ Aning myàng barà Tayí Shidun ri zìm yi wàni. Ku ri zìm yi, hár ku ri bar yi rag yi í yanká buwá. Wàníng í àjai, í barà yi shi sig àni. Mpìrká ri bàg fig Shidun bàna níng, big yì fig yi bàna. Bu-à sa níng, big yì fig Shidun bàna.

² Ning mpìr azìmmí big, yi kàng rìg rag hing yann Shidun tàma-à níng. Yi yì fig ma bu-à yá kàng á pyànn bàna. Ama yi yì hing, àyúnn-à Yesu Kristi ma kàng bi hing, yá shí àràg ku, jir kai bàna yá myàng barà ku shi sig àni.

³ Mpir-à ma ri kyab àdóníng á pìkyinnwá ni, kwá shi shu kyikyàr àràg barà Yesu shi sig mpìr kyikyàr níng.

⁴ Mpir-à ma ri sa kyann bu-à bibai, buwá ku ri wib fig doka Shidun bàna. Bu-à bibai shí nì wà mpìr ma ri wib fig doka Shidun bàna.

⁵ Ning yì hing bu-à sa Yesu Kristi bi sig á dunyaru níng, í jirà aku zig zu bu-à bibaiká yi ri sa. Ning yì hing buwá ku taba sa fig bu-à bibai bàna.

⁶ Mpìr-à ma shi sig ma Yesu, kwá sa swàb kà fig bu pyìr mà pyànn àràng wàri bàna. Ama mpìr-à ma ri sa swàb kà bu pyìr mà pyànn, ku yì fig wàníng bàna. Ku myàng fig wàníng bàna.

⁷ Kada aning zìm abig tonn gban ning bàna, ning yanká bigmí big. Mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn, ku shi sig nì ma pikyinn-à kyìkyàr, àràng barà Yesu Kristi shi sig ma kyinn-à kyìkyàr níng.

⁸ Mpìr-à ma ri sa bu-à bibai, ku í mpìr Shaitan, jir kai bàna Shaitan í mpìr-à asa bu-à bibai á sai-à big màmm fig ma jànn-à bàna. Bu-à zìg bi sig Wùn Shìdun á byar á myann níng, í jìrà aku gban rìg swàm bu bibaiká Shaitan ri sa.

⁹ Mpìr-à ma í mpìr Shìdun, kwá sa swàb kà fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna ku ri shi àràng barà Shìdun ri shi. Kwá sa fig bu pyìr bàna, jir kai bàna ku í wùn Shìdun.

¹⁰ Mpìr-à ma sa fig bu-à òsàn bàna, kó wà kwa zìm fig jàuwá zyun bàna, ku í mpìr Shìdun bàna. Wàníng í barà yá gàb fim mpìr Shìdun ma mpìr Shaitan áni.

Ayi Zìm Bar Dìryí

¹¹ Ayi zìm bar dìryí. Wàníng í jír-à yì rì rì fig sig wà jijag.

¹² Kada ayi shi àràng Kayinu bàna, ku í mpìr Shaitan. Ku gban rìg wunzàwá. Ku gban sig wàníng í jìrà pikyinn wàníng kyìkyàr. Buwá pikyinnwá bai.

¹³ To, ning wunzàmí big, ning myàng hing kó? Wà mpìrká á byar á myann ma ri zib níng, í bu mamaki bàna.

¹⁴ Yi yì hing yì wam zu rìghing byar ki, yì díg rag hing yonki, jir kai bàna yì ri zìm jàuyí big. Mpìr-à ma zìm fig jàuwá bàna, ku ri shi shu ki wu.

¹⁵ Mpìr-à ma ri zib jàuwá zyun, ku í agban ki. Ning yì hing mpìr agban ki má díg fig yonki kinn kinn bàna.

¹⁶ Yesu wu sig dò jir shinnyí. Wàníng í barà yì yì sig mpìr ri zìm jàuwá áni. Yì má ayi zìm jàuyí big àdòníng. Kada ayi ngàng jìrà yá wu ki á shinnbá ni bàna.

¹⁷ Mpìr-à ma shi sig ma bàì, kwa myàng mpìr ashi zyun ma ri zìm bàì, wà kwa ya fig wàníng bàna, í wà yá yì rag ku ri zìm fig Shìdun bàna.

¹⁸ Ning yanká bigmí big, kada ayi dang ma nu átai rag yì ri zìm mpìr, bàna. Ayi sa bu-à má tàg rag yì ri zìm mpìr.

Ayi Kyab Kyinn Pyàná á Pyànn Shìdun Nì Bàna

¹⁹ Wà ya ri zìm mpìr, í wà yì yì hing yì í mpìr gwangga. I wà yá kyab fig kyinn pyàná bàna á pyànn Shìdun.

²⁰ Wà pikyinnnyí ma dinya yì rag yì ri sa bu-à bibai, Shìdun kab síg pikyinnnyí nì. Ku yì hing kó kai bìdim pàr.

²¹ Ayormí big, wà pikyinnnyí ma dinya fig yì rag yì ri sa bu-à bibai bàna, yá kyab fig kyinn pyàná á pyànn Shìdun nì bàna.

²² I wà yá díg bu-à yì ri víg ku, jir kai bàna yì ri wib jìrwá, yì ri sa bu-à ku ri zìm.

²³ Ku ri zìm ayi bir pikyinn á zìnn wùnwá Yesu Kristi, ma ayi zìm bar dìryí. Wàníng í bu-à ku ri zìm ayi sa.

²⁴ Mpìr-à ma ri wib jir Shìdun, ku í mpìr Shìdun àjai. Shìdun ri shi ma ku. Awunwá ku sinn sig á pikyinnnyí ni níng, í bu-à ri tàg yì ku shi sig ma yì í zyun.

4

Aning Màng Màng Fig Mpìrká, Aning Myàng Wà Ba Shi Sig Ma Awun Shìdun

¹ Ayormí big, kada aning bàg jir mpìrká ri dang átai rag big shi sig ma Awun Shìdun níng bàna. Aning mǎng mǎng fig big aning myàng káhi kó big ri bàg jir Shìdun àjai, jir kai bàna mpìrká nínànn nímá ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun, kó áni bidim pár.

² Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu Kristi dù bi síg mà lu Shìdun, n bi á byar á myann àràg mpìr, mpìr-à níng hi shi sig ma Awun Shìdun. Wǎníng í barà yá yì kó mpìr-à níng hi shi sig ma Awun Shìdun.

³ Mpìr-à ma ngàng hing jír á shinn Yesu, ku bàna ma Awun Shìdun. Awun-à ku shi sig ma káhi í awun mpìr zyun-à ri zib Kristi. Ning fig hing big dang rag mpìr azib Kristi má bi. Tàma-à ning ku shi sig rag á jànn-à ni.

⁴ Yanká bumí big, ning í mpìrká bu Shìdun, ning gbam kan rìhing mpìrká ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun, jir kai bàna Awun-à wà shi sig á pìkyinn ná ni níng kab wà á dunyaru ma gbam.

⁵ Mpìrká ri gim òsáng rag big í yann aswam Shìdun níng, big í mpìr Shìdun bàna. Big í mpìrká á dunyaru. Big ri dang jír àràg mpìrká á dunyaru. I bu-à sa, mpìrká à dunyaru ri gang sung á byarbá ni.

⁶ Ama buyí, yì shí nì mpìr Shìdun. Mpìrká ma ri wib Shìdun, big ri fig jírýí. Ama mpìrká ma ri wib fig Shìdun bàna, big ri fig fig jírýí bàna. Wǎníng í barà yì ri gàb fim jír àjai ma jir òsáng.

Shìdun í Mpìr Azim

⁷ Ning yanká bigmí big, ayi zìm bar òrýí. Ning yì hing í Shìdun sa síg nì wà mpìr ri zìm jàuwá big. Mpìr-à ma ri zìm jàuwá, wǎníng tìya sig yì ku í mpìr Shìdun, ku yì hing Shìdun.

⁸ Mpìr-à ma ri zìm fig jàuwá bàna, ku yì fig Shìdun bàna sám, jir kai bàna Shìdun í mpìr azim.

⁹ Shìdun swam bi sig wùnwá òzyun á jànn-à ni, jirà ayi òg yonki kinn kinn á dò shinnwá ni. Wǎníng í barà Shìdun tìya sig yì barà ku ri zìm yì wàni.

¹⁰ I yì, yì zìm fig Shìdun í nì bàna. Ama, í Shìdun zìm sig yì nì, n swam bi sig wùnwá òzyun, á wǎníng wu á shinn bu pyìrká buyí ni.

¹¹ Ning yanká bigmí big, barà Shìdun zìm sig yì àdòníng, yì má ayi zìm bar òrýí.

¹² Walako mpìr-à myàng sig Shìdun á zu. Ama, wà ya ri zìm bar òrýí, yì yì hing Shìdun shi sig á pìkyinnýí ni, kwá du kà yì ayi zìm bar òrýí.

¹³ Shìdun sinn kà sig yì Awun Kyìkyàrwá á pìkyinnýí ni. Wǎníng í bu-à sa yì yì hing rag ku shi sig ma yì, yì shi sig ma ku.

¹⁴ Yì myàng hing wùn Shìdun wà zyun-à ku swam bi sig á jànn-à ni, jirà a wǎníng zìg zu mpìr á bu pyìr. Wǎníng í bu-à yì ri dinya mpìrká.

¹⁵ Mpìr-à ma zìm hing rag Yesu í wùn Shìdun, mpìr-à níng hi shi sig ma Shìdun, Shìdun shi sig á pìkyinnwá ni.

¹⁶ To. Buyí yì yì hing barà Shìdun ri zìm yì. Yì sinn sig á pìkyinnýí ni rag Shìdun ri zìm yì.

Pìkyinn Shìdun í kyinn azim. Mpìr-à ma ri zìm jàuwá àràg barà Shìdun ri zìm ku, ku ri shi kyann ma Shìdun, Shìdun bó shi sig á pìkyinnwá ni.

17 Shìdun ri sa yi ayi zìm mpìr, wàníng í bu-à sa yá shàr fig zinn á àyúnn-à kwá wà kwonn á dunyaru bàna. Bu-à sa níng, yi ri zìm mpìr àràg barà Yesu Kristi ri zìm níng.

18 Mpìr-à ma shi sig ma azìm á pìkyinnwá ni, kwá shàr fig zinn bàna. Wà ya ri zìm Shìdun wàni, yá shàr fig zinnwá bàna. Wà ya ri shàr zinnwá í jìrà yì ri kyab rag kwá du kà yì á shwìn.

19 Shìdun zìm jag sig yì í nì, í wà yì ri zìm ku tàma-à níng.

20 Mpìr-à ma dang rag ku ri zìm Shìdun, ama wà ku ma ri zib jàuwá zyun, ku ri gim òsáng. Sásìhinn mpìr má zìm Shìdun zyun-à ku ri myàng fig wàníng bàna, ma ngàng jàuwá zyun-à ku ri myàng rà?

21 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, aku zìm jàuwá tinn. Wàníng í bu-à Shìdun dinya sig yì.

Yá Gbam Kan Bu Bibaíká á Byar á Myann Níng

5

1 Mpìr-à ma bir hing pìkyinn rag Yesu Almasihu í wà zyun-à Shìdun swam bi sig, mpìr-à níng hi í mpìr Shìdun. Mpìr-à ma ri zìm Tayí Shìdun, kwá zìm yanká bu Shìdun tinn.

2 Wà ya zìm hing Shìdun, ma bàg hing jír wá, yì yì hing yì ri zìm yanká buwá big tinn.

3 Mpìr-à ma ri zìm Shìdun, kwa wib jír wàníng. Jír wá bàna ma shwìn kó títi nímá, wà yá wib ku.

4 Mpìr-à zyun-à ma í yanká bu Shìdun bidim pár, big ri gbm kan bu bibaíká á byar á myann. Wà ya bir hing pìkyinn á byar Yesu ni, í wà yá gbm kan bu bibaíká á byar á myann.

5 Mpìr-à má gbm kan bu bibaíká á byar á myann í ni rà? Sáí dáí mpìr-à ma dang rag, “Yesu í wùn Shìdun.”

Bu Saraká Dinya Sig Yi Jír á Shinn Yesu

6 Yesu Kristi í zyun-à bi kwonn sig ma zàpìr ma àsà. Zàpìr-à hi í zàpìr òr wau batisma. Asàwá í kiwá. Iri òr batisma wau bàna, ku bi wu ki. Awun Shìdun dinya yì àdòníng, jir kai bàna Awun Shìdun ri dinya yì àjai.

7 Bu sara dinya sig yì jír á shinn Yesu.

8 I Awun Shìdun, ma zàpìr-à ma àsàwá. Bu sara káníng í jír òzyun.

9 Mpìr ma dinya yì jír, yì ri zìm rag í àjai. Ayi zìm kab jir Shìdun, zyun-à dinya sig yì jír á shinn wùn wá ni níng.

10 Mpìr-à ma sinn hing pìkyinn á byar wùn Shìdun ni, kwá yì á kyinnwá ni rag buká Shìdun dang sig níng í àjai. Mpìr-à ma bir fig pìkyinn á buká Shìdun dang sig níng bàna, shi àràg ku ri bar Shìdun mpìr agim òsáng, jir kai bàna ku zìm fig jír bu-à Shìdun dang sig á shinn wùn wá ni bàna.

11 Wàníng í bu-à Shìdun dang sig, Shìdun rag ku ya sig yì yonki wà má vinn fig bàna jir shinn Wùn wá.

12 Mpìr-à ma shi sig ma Wùn Shìdun á pìkyinnwá ni, ku shi sig ma yonki-à níng. Ama mpìr-à ma bàna ma Wùn Shìdun, ku bàna ma yonki.

Yonki-à Má Shi Kinn Kinn

13 Mì ri ba ya níng, níng mpìr-à sinn sig pìkyinn á byar Wùn Shìdun, jìrà aning yì rag, níng shi sig ma yonki wà má shi kinn kinn.

14 Yì yì hing yá shàr fig zinn wà vig Shìdun bàna, jir kai bàna wà ya vig ku bu-à ku ri zìm aku ya yì, ku ri fig jír yì, ku ri ya yì.

¹⁵ Yi yì hing ku ri fig jíryí sai-à yi ma ri vig ku. To, barà yi yì hing í àjai ku ri fig jíryí níng, yi yì hing bu-à ya vig ku, ku ri ya yi.

¹⁶ Mpir-à ma myàng jàuwá ma ri sa bu-à bibai zyun-à má du kà fig wàníng á ki bàna, aku vig ya wàníng Shìdun, Shìdun má ya wàníng yonki. Ama, bu pyìr zyun shi sig áni, mpir ma sa hing, má du kà ku á ki. Wa myàng jàuwú zyun ma ri sa íri bu pyìr àdòníng, ò dang fig rag á vig ya ku Shìdun bàna.

¹⁷ Bu-à bibai wà áni bidim pár í bu pyìr. Ama bu bibai káhi shi sig áni, má du kà fig mpir á ki bàna.

¹⁸ Yi yì hing mpirká zyun-à ma í yann Shìdun big ri sa kyann fig bu-à bibai bàna, jir kai bàna Yesu Wùn Shìdun ri kang big. I bu-à sa Shaitan mpir azíbbá má díg fig pyù barà kwá sinn kà big abig sa bu bibai bàna.

¹⁹ Shaitan pànn kà sig mpirká á byar á myann á vùwá ni. Ama bigyí yi yì hing yi í yann Shìdun.

²⁰ Yi yì hing Yesu Wùn Shìdun bi sig, n tàg yar rìghing yi. Ku sa sig àdòníng jirà ayi yì rag Shìdun í mpir gwangga. Yi shi sig ma Shìdun, ku í mpir gwangga. Yi shi sig ma wùnwá Yesu Kristi tinn, ku í Shìdun àjai, zyun-à ri ya yonki-à má vinn fig á vinn bàna.

²¹ Yanká bumí big, aning wib bu zyun bàna, sái Shìdun awinwá ni.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Pyàna

Akim wasika-à wà wa pyàna níng, Yohanna ri dang jír á shinn barà mpìrká abig zìm bar òr̀bá. Kada abig zìm bu tàg òsáng bàna.

¹ Mì Yohanna shun àgbam-à níng, mì ri ba ya ning, ning mpìrká ri shi kwonn í byar òzyun á zinn Yesu. Mì ri zìm ning wàni. Iri mì mì ri zìm fig níng ni awínmí ni bàna. Mpìrká yì sig jir àjai bidim pár ri zìm níng,

² jir kai bàna jir àjai-à níng shi sig á kyinnyí ni, má shi kinn á kyinnyí ni.

³ Tayí Shìdun ma wùnwá Yesu Kristi bá wìr kà ya yì àsàn, bá myàng ashiyí, bá ya yì pikyinn na tag, jir kai bàna yì ri bir pikyinnyí á jir àjai, yì ri zìm jàuyí big.

Aning Bàg Bu-à Yesu Tàg Sig Níng

⁴ Mì ri fig àjwár, jir kai bàna ning nìnnànn nímá ning ri bàg jir àjai barà Tayí Shìdun dinya sig yì.

⁵ Tàma-à níng mì ri víg ning ayi zìm bar òryí, í jír zyun-à yì ri shi bab sig ma kàhi sai-à á ninonn.

⁶ Wà ya ri zìm bar òryí, yì ri bàg jir Shìdun. Barà ning rì fig jag sig níng, jìrwá dang rag ayi zìm bar òryí.

⁷ Mpìrká ri gim òsáng shi sig rag á jànn-à ni nìnnànn nímá. Big ri tonn gban mpìrká rag Yesu Kristi Wùn Shìdun bi fig á jànn-à ni bàna. Big í mpir azìb Yesu Kristi.

⁸ Aning pànn shinn ná. Aning zìm abig tonn gban ning bàna. Na zìm hing àdòning, ná òg fig bu-à Tayí mà wai mà ya ning jir shinn swàmna bàna.

⁹ Mpir-à ma tàg fig bu-à Yesu ri tàg mpìrká bàna, kwá tàg bu zyun kim, ku bàna ma Shìdun á pikyinnwá ni. Mpir-à ma bàg hing bu tàg Yesu níng, ku òg hing Ta-à ma Wùnwá bidim.

¹⁰ Mpir-à ma bi hing á byarná ni, ma zìg bi fig jir bu tàg Yesu bàna, wà kwa zìg bi jir bu tàg zyun kim, aning zìm aku bi á luná ni bàna. Aning shà ku bàna.

¹¹ Mpir-à ma shà hing ku, shi àràg mpir-à níng hi ri sa jag ku bu bibai-à ku ri tàg níng.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹² N shi sig ma bu-à má dinya ning nìnnànn nímá. Ama ò zìm fig ò ba ya ning á wasika bàna. Ama mì ri zìm ò yag òg ning, ò dinya ning zu ma zu, jìrà yá fig àjwár wàni.

¹³ Mpìrká ri bàg Yesu áyág ri bib kà ning.

Wasika-à YOHANNA Ba Sig Wà Wa Sara

Wasika-à wà wa sara níng, Yohanna ba ya sig mpìr zyun-à big ri bar ku Gayus. Yohanna yan Gayus, jir kai bàna wàning sinn sig pikyinnwá ñzyun á jír àjai bu Shìdun (3 Yoh 1:3). Yohanna yan Gayus, jir kai bàna Gayus ri sa shang mpìrká ri bàg Yesu.

¹ Mi àgbam-à, mì ri ba ya wù, Gayus wù zyun-à mì ri zìm wù wàni.

² Jàumí, mì ri vig Shìdun à shi áyau àjwár, òrúwú aku shi ítau tinn, àràg barà ñ yì sig pikyinnwú ri fig àjwár á pyànn Shìdun.

³ Mì ri fig àjwár á jir barà jàuyí big bì dinya mì rag wù ri sinn kyinnwú ñzyun á jir àjai bu Shìdun, àràg barà wù ri shi kyann.

⁴ Ajwármí kab gbam, barà ñ fig big dang rag yanká bumí big shi sig á gbìb àjai.

Yohanna Yan Gayus Jir Swàm Wàning

⁵ Ayormí, wù ri sa ya jàuká buyí swàm big pikyinn ñzyun, kó barà big í kyìn á byarwú ni níng.

⁶ Big dinya hing mpìrká ri bàg Yesu áyág rag, wù ri zìm mpìrká, wù ri pànn sànn big. A sa jag big barà Shìdun ri zìm. A ya big bu-à bá yag kyinnbá mà pyànn ma kàhi.

⁷ Bu-à sa níng, kyinnbá big ri yag níng, big ri yag á zìnn Yesu. Big ri zìm fig bu á vù mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna.

⁸ Wà má àdòníng, ayi pànn mpìrká àdòníng ma vù pyànà, jirà ayi ma big sa swàm jir àjai-à níng á bìr-à ni.

Yohanna Twìb Mpìrká Byur á Shinn Diyotarìfis

⁹ N ba ya sig mpìrká ri bàg Yesu wasika. Ama Diyotarìfis ngàng yi. Ku ri gbar dù shinn, ku ri zìm shu àgbam.

¹⁰ Ma bì hing, má dinya níng bu-à ku ri sa. Ku ri dang jír á shinnyí ni nìnànn nímá. Ku ri dang bai yi. Ku ri gim ñsáng á shinnyí ni. Wàning màg fig ku bàna. Hár tàma-à níng ku ri ngàng mpìrká ma bì abig dang jir Shìdun. Ku ri kan òm mpìrká ma ri zìm abig shà káníng. Mpìrká ma ri shà káníng, ku ri kan zu rìg big áyau mpìrká ri kwonn shinn á zìnn Yesu.

¹¹ Ayormí, á bàg bu-à bibai bàna, á bàg bu-à ñsàn. Mpìr-à ma sa bu-à ñsàn, ku í mpìr Shìdun. Mpìr-à ma sa bu-à bibai, ku yi fig Shìdun bàna.

¹² Kó ni ri dang jír á shinn Dimitiriyas, big rag ku í mpìr ñsàn. Buká ku ri sa bìdìm pár ri tàg rag ku ri bàg Shìdun àjai. Yi má, yi dang hing àdòníng tinn. A yi hing bu-à ya dang í àjai.

Jír-à Wà Kinn Shinn

¹³ N shi sig ma buká má dinya wù nìnànn nímá. Ama ñ zìm fig ní ba ya wù á wasika bàna.

¹⁴ Mì ri zìm ní bì òm wù kíni, jirà ayi dang zu ma zu.

¹⁵ A shi ítau. Jàuwú big ri bib kà wù nài áni. A bib kà jàuyí big màhàn.

Wasika-à YAHUDA Ba Sig

Yahuda ba sig wasika-à níng jirà aku twib mpìrká zyun-à bir sig pìkyinn á byar Yesu ni byur, kada abig gang fig jir òsàngká mpìrká ri tàg níng bàna. Ku gbar gbam big òr jirà abig sar gbam á jir Shìdun zyun-à big bir sig pìkyinn àni (Yah 1:3).

¹ I mì Yahuda mì ri ba ya ning wasika-à níng, mì í fàù Yesu Kristi, mì í wunzà Yakubu.

Mì ri ba ya ning, ning mpìrká zyun-à Shìdun Tayí bar sig ning, mì ri zìm ning, níngká Yesu Kristi ri kang níng jirà kada bu zyun aku òg níng bàna.

² Asàn Shìdun, ma pìkyinn na tag, ma azimwá aku shi yà zu gban rìg ning bidim pàr.

Kwonn Wà á Shinn Malam Agim Nsàngká

³ Jàumí big, sai-à rì níng, mì ri zìm ní ba ya ning wasika á shinn barà Shìdun pinn zu sig yi bidim pàr. I wà ò bi kyab kàng rag, sàñ kab sig nì, ní ba ya ning, ní gbar gbam níng òr jirà aning sar gbam á jir Shìdun zyun-à níng bir sig pìkyinn, wà Shìdun ya kà sig á vù mpìrká buwá ni. Jír káníng má vim bir fig bàna, má shi àràg barà shi sig.

⁴ Mì ri dang àdòníng, jír kai bàna mpìrká káhi shi sig àni, big ri zìm fig abig wib Shìdun bàna. Big kù kà sig áyauná ni. Mpìr káníng big ri zìm abig sa bai rìg jír á shinn barà Shìdun sa ya sig yi àsàn níng, jirà abig òg pyù abig sa bu bibaiká big ri zìm. Big ri zìm fig Yesu Kristi zyun-à í Asàin Luyí ma Shinn Luyí níng bàna. Wàri níng, big ba sig á jir Shìdun ni barà Shìdun má wà kwonn òr swai mpìr káníng.

⁵ Mì ri zìm ní kyab pànn ya ning bu káníng kó barà ning rì yì rìghing níng. Sai-à rì níng, Shìdun pinn zu sig mpìrká buwá, ká ri shàr zu sig mà jànn Masar. Ama ásim, ku bi gban rìg mpìrká káhi áyaubá ni, ká bir fig pìkyinn á byarwá ni bàna níng.

⁶ Yann aswamká bu Shìdun mà wai ká ri zìm fig abig shi mà byar shu-à Shìdun sinn sig big bàna níng, Shìdun zìg big n ta kà rìg mà tonn fi-à ni, n sù rìg big ma sarka hár kinn kinn, sái àyùnn ùwài-à Shìdun má wà kwonn dunyaru àni níng ma fòr hìng.

⁷ Aning kyab pànn jir Saduma ma Gamurata ma swannká ká shi yàr sig ma big. Mpìrká ká shi sig mà swann káníng ni rì sa àyái, big rì sa bu bibaiká kim kim. Big ri wa shwìn mà pyìr-à ni zyun-à má òim fig ádim bàna. Wàníng rì tàg yi barà Shìdun má sa ma mpìrká ri wib fig jìrwá bàna níng àni.

⁸ Mpìrká ká kà bi sig áyauná ni níng, ri sa òr bu-à bibai-à níng tìnn. Big ri la á shinn bu-à bibai, big ri sa àyái. Big zìm fig á Shìdun shi kùrbá bàna, big ri swau yann aswamká ká shi sig ma gbam mà wai.

⁹ Mikailu zyun-à ku shi síg nì àgbam yann aswamká mà wai, ku ma shinnwá ku swau fig Shaitan bàna. Asai-à rì níng hi, Shaitan rì sa yipyàr ma ku á shinn awain Musa. Mikailu gbar òr nann zu fig shinnwá n dang

fig jír bibai á shinn Shaitan bàna. Bu-à ku dang sig bàna, ku rag, “Shìdun aku yan ta wù.”

¹⁰ Mpir káníng big ri swau buká big myàng yì byann fig bàna. Big shi sig àràg í wi awúnká, ká ri kyab fig bu òsàn á kyinnbá ni bàna. Big ri sa bu-à pikyinnbá ri zìm. Barà big ri sa àdòning, big ri gbar bi yá shinnbá kwonn wà.

¹¹ Mpir káníng bá wa shwìn wàni, jir kai bàna big bàg sig bar kyonn Kayinu, big ri sa bu bibai jirà abig dìg bài ùwài nímá àràg barà Balamu ri sa sig. Big ri gban sung, mi ri sa Shìdun yawari àràg barà Kora ri sa sig, Shìdun ri gban sig ku níng. I bu-à sa big má, bá wa shwìn wàni.

¹² Sai-à níng ma ri ji buju zyun-à yì ri kyab pànn Shinn Luyí àni níng, mpir káníng big ri ya níng zunái. Big ri shì shu, mi ri wa bu á bìr-à ni, mi ri kyab íri shinnbá, big ri sa fig zunái bàna. Big shi sig àràg í shyù-à pìr sig wà wàu ri gbar wam zu jirà shyù aku tab bàna. Big shi sig àràg bín zyun-à ri wan fig awan bàna, kó barà sònkwá màg hing wà aku wan àni níng. Big shi sig àràg bín zyun-à mpirká gbìb dù rìghing adinnwá, wà wu sig hár kinn kinn.

¹³ Mpir káníng shi sig àràg í afag zàpìr. Swàm bu zunáiká big ri sa níng shi sig àràg jín zyun-à zàpìr swann bì sig. Big shi àràg asuswirká fim sig byar shubá. Shìdun sa samyib sig byar zufi byar-à mpir káníng má shi màhàn hár kinn kinn.

¹⁴ Sai-à rì níng Enok zyun-à í nomba sòmpyàn á byar Adamu níng, rì dang sig jír á shinn mpir káníng, n rag: “Aníng fig, Shinn Luyí má bì ma yann aswamká buwá nìnnàn nímá mà wai, hár mpirká má wànn sar fig big bàna.

¹⁵ Kwá bì jirà aku wà kwonn mpirká bidim pár. Kwá gban vinn rìg mpirká zyun-à wib fig ku bàna, n sa sig bu-à bibai, n dang sig jír bibai á shinnwá ni níng.”

¹⁶ Mpir káníng, kó ákaun big ri tir ya mpir jír, mi ri dang bai mpir. Big ri sa bu-à bibaiká kyinnbá ri zìm, mi ri gbar dù shinn. Mpir bibai káníng ri tonn gban mpirká ma nu jir àdwór jirà abig dìg bu á vù mpirká ni.

Aníng Shi Shu Sisàn á Gbìb Yesu

¹⁷ Jàumí big, aníng kyab pànn jirká zyun-à yann aswamká bu Shinn Luyí Yesu Kristi rì dinya sig níng rag má sa níng.

¹⁸ Big rì dinya sig níng rag, àyúnn-à dunyaru ma nyàan vinn, mpirká káhi má bì má màmm jwann níng. Mpir káníng yì fig Shìdun bàna. Bá sa íri bu-à bibai zyun-à pikyinnbá ri zìm.

¹⁹ Mpir káníng ri sá ni mpirká ri gàb finn kyau kyau, jir kai bàna bu-à big ri zìm á pikyinnbá ni í bu dunyaru, Awun Shìdun bàna á kyinnbá ni.

²⁰ Jàumí big, bigné aníng sar gban, aníng shang bar dìrná jirà aníng sar gban á buká níng bìr sig pikyinn ná àni, zyun-à bì sig mà byar Shìdun ni. Aníng shi vig kyann Shìdun ma gban Awun Shìdun kó ákaun bidim pár.

²¹ Aníng shi shunà àràg barà Shìdun ri zìm barà níng ri shi kir àyúnn-à Shinn Luyí Yesu Kristi má myàng ashiná má ya níng yonki kinn kinn.

²² Mpirká káhi shi sig àni ká pikyinnbá gáfinn rìghing pyànà. Aníng myàng ashi íri mpir káníng.

²³ Mpirká káhi shi sig àni, aníng gbar wìm zu big á pyìr-à ni jirà aníng pinn zu big. Káhi shi sig àni, aníng myàng ashibá, ama aníng sa ádàn jirà

kada abig zìg yag ning á gbìb àjànn bàna. Kada aning kwonn shinn ma big á bu pyìrbá big ri sa níng bàna. Sunu bu pyìrbá shi sig àràg í jà jín.

Yahuda Swam Yan Shìdun

²⁴ Ayi sa ya Shìdun ísoko barà ku shi sig ma gham, mi ri myàng kwonn ma yí jirà kada ayi nang gbìbwá bàna. Kwá tu kyàr rìg bu pyìrká bigná bidim pá, má zìg bi níng jirà aning shi á byar àyarwá ni jirà aning fig àjwár.

²⁵ Ayi swam yan Shìdun, ku zyun-à kab sig kó kai bidim pá. Ku shi síg nì àsàin-à sìn sig Shinn Luyí Yesu Kristi a wàníng pinn zu yi. Mpìrká abig binn kir wann ma abig swam yan ku, aku shí nì kùryí, kùrwá aku shi hár kinn kinn. Ku shi síg nì wà jijag ma wà tàma-à níng, kwá shí nì hár kinn kinn. Aku shi àdòning.

Buká Yesu Tiya Sig Yohanna

Yohanna ba sig tarkada-à níng á sai-à mpírká ri bàg Yesu ri wa shwìn á wù mpírká ni. Ku ba sig jirà aku dang gbam pikyinn mpírká ri bàg Yesu. Tarkada-à hi ri dinya mpír jír á shinn laká Yohanna la sig nìnnànn nímá. La káníng hi shi sig ma shwìn wà mpír má yi byann. Ayau la káníng ni, byarká káhi dinya kyàr hìng yi barà Shìdun sa Yesu gbam kan rìghing mpír azíbká buwá. Ayúnn-à wà kinn shinn kwá ya mpírká buwá byar àpyú, byar-à káníng má shi mànhàn hár kinn kinn, byar-à shwìn bàna, òr wa bàna, amor bàna, mpír má wír fig zàn mínn bàna, ki wu bàna. Jir wàníng ayi swam yan Shìdun.

¹ Tarkada-à níng í jír bu-à Yesu Kristi dang sig, í jír-à Shìdun ya sig ku aku tiya fàuká buwá big, bar buká má sa tàma tàma-à níng. Yesu Kristi swam bí wùn aswam mà wai, wàníng bi tiya rìghing mì Yohanna bu káníng.

² Wàníng í bu-à mì Yohanna ba sig á shinn buká ò myàng sig wà Yesu Kristi tiya sig mì, kwonn ma jír-à Shìdun tiya sig mì.

³ Mpír-à ma jangga hìng jir Shìdun-à mì ri ba á shinn buká má sa á pyànn, ma mpírká ma fig hìng ma wib hìng, bá fig àjwár, jir kai bàna àyúnn-à buká mì ri ba ya ning níng ma sa áni níng, nyàan màg.

Yohanna Bib Kà Iklisiya Sùmpyànnká

⁴ I mì Yohanna, mì ri ba ya ning, ning iklisiya sùmpyànnká á jànn Asiya.

Shìdun aku wír kà ya ning àsàn ma aku ya ning pikyinn na tag. Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wà rì shi bab sig áni, ku í wà á pyànn. Awun sùmpyànnká shi sig á pyànn Shìdun ni níng, abig wír kà ya ning àsàn ma pikyinn na tag.

⁵ Yesu Kristi aku wír kà ya ning àsàn ma pikyinn na tàg. Jírwá ku dang sig á shinn Shìdun ni í jir àjai. Ku í zyun-à Shìdun gbar dù nann zu jag sig mà amir-à ni. Ku í zyun-à ri na kùr á shinn kùrká á jànn-à ni bidim pár.

Ku ri zìm yi wàni. Ku zìg zu rìghing yi á bu pyìrýí ni á jir kiwá ku wu sig.

⁶ Yesu Kristi sinn kàng rìghing yi kùr jirà ayi shi àgbam mpírká ri twìb swànn bu á pyànn Shìdun, ma ayi sa ya Shìdun Tawá swàm. Yesu Kristi aku shi bu ùwài ma gbam á byar kó ni bidim pár, hár kinn kinn. Aku shi àdòníng.

⁷ Aníng myàng, kwá bi áyau akor-à ni. Kó ni bidim pár má myàng ku, ká twìb pòr sig ku òr níng, má myàng ku tinn. Swai mpírká á jànn-à ni bidim pár má kig nàikítáú á shinnwá ni. Bu káníng má sa àdòníng. Aku shi àdòníng.

⁸ Shinn Luyí Shìdun dang rag, “Mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.” Shìdun wà shi sig tàma-à níng, ku í wàri shi bab sig áni, ku í wà á pyànn.

Yohanna Myàng Yesu Kristi á La-à Ni

⁹ Mì í Yohanna shunwóná á jir shinn Yesu ni. Mì ri wa shwìn àràg níng. Yi ma ning ri bà kyinn. Mpírká pànn mì n sinn kà mì á swàin-à big ri bar Bartamusa, dò jirà mì ri dinya mpírká jir Shìdun, ma jir àjai-à Yesu tiya sig mì. Yi ma ning shi sig í zyun, jir kai bàna Shìdun shi síg ni kùrýí.

¹⁰ Ayúnn Ladi, wà í àyúnn bu Shinn Luyí, Awun Shìdun bi tiya mì bu zyun á la-à ni. N fig nài jír ngbam níma á simmí ni. Nài jír-à hi su àràg í yur.

¹¹ Nài jír-à hi dang rag, “Buká wá myàng níng bidim pár á ba kà á tarkada, ma á dwim yag mà iklisiya sùmpyànn. A dwim yag mà Afisa, big Simirna, big Birgamas, big Tayatira, big Sardisu, big Filadalfiya, kwonn ma Lawudikiya.”

¹² I wà ò vim bìr jirà í myàng mpìr-à ri dang jír ma mì níng. Barà ò vim bìr àdòníng, ò myàng pitila àkunn sùmpyànn big sa sig ma zinariya.

¹³ Ayau pitila káníng ni, ò myàng mpìr zyun àràg Wùn Mpìr Jíkwínn. Ku wir sig já lilor níma hár mà barwá ni, n sar sig. Ku sir gbam sig gwàin pikyinnwá ma bu sir òr-à big sa sig ma zinariya.

¹⁴ Shinnwá ma jinnwá mìg shi karr níma àràg í shwam. Zuwá shi àràg anam pyìr.

¹⁵ Barwá gbàinshin níma, shi àràg í àsháu-à big gbar zu sig á pyìr yù. Nài jír wá shi àràg í zàpìr ri bìnn ò.

¹⁶ Ku pànn sig asuswir àkunn sùmpyànn á vim nuwá ni, kafai jiji níma wà ri ji nu-à pyàna bidim pár zu á nuwá ni. Mùnnpyànnwá ri yar àràg barà àyúnn ma fàn fòr hing áyau shinn ri yar níng.

¹⁷ Barà ò myàng ku àdòníng, n kù wann á jinn ni á pyànnwá ni, shi rag ò wu rìghing. Ama ku tib mì vim nuwá n rag, “Kada á shàr zinn bàna, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.

¹⁸ N shi sig ò ma yonki. Wàri níng ò rì wu rìghing, ama tàma-à níng ò shi sig ma yonki hár kinn kinn. N kab hing gbam kí, kwonn ma amir.

¹⁹ To, buká wù ri myàng níng á ba, buká tàma-à níng ma buká má sa á pyànn.

²⁰ Walai mpìr-à yì yìr asuswir sùmpyànnká à myàng sig á vim numí ni, ma pitila sùmpyànnká níng. Má dinya wù yìrbá. Yìr asuswir sùmpyànn káníng í yann aswamká mà wai bu iklisiya sùmpyànn. Yìr pitila sùmpyànn káníng í iklisiya sùmpyànn.”

2

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Afisa

¹ Yesu dinya mì Yohanna rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Afisa, ò ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí mì mpìr-à ri pànn asuswir sùmpyànn á vim numí ni, mì zyun-à mì ri kyann áyau pitila sùmpyànn.

² N yì hing bu-à à sa sig, ò yì hing barà à sa sig swàm wù wàni, n tib wann sig pikyinnwú. N yì hing rag wá zìm fig bu-à bibaiká mpìrká ri sa bàna. A màg màg fig rìghing ká ri dang rag big í yann aswam Shìdun, ama big ri dang átai. A yì rìghing wá big í agim òsàng big.

³ A tib wann hing pikyinn, à wa hing shwìn kim kim á jir shinnmí ni, ama à fim fig gbìbmí bàna.

⁴ Ama bu-à mì ri bai pikyinn ma wù àni í wàníng: à zìm fig mì àràg barà wù rì zìm sig mì wàri níng bàna.

⁵ A kyab barà tàma-à níng à kàng rìghing mà sim, á fim bu-à bibai sa, á sa bu òsàn àràg barà wù rì sa sig wà jijag. Wà ma nímá bàna, má bi á byarwú ni má zig dù rig pitilawú níng mà byar-à ku shi sig.

⁶ Ama bu òsàn à sa sig bàna í wàníng: à ngàng bu-à mpìr Nikolatawaká ri sa àràg barà ò ngàng sig níng.

⁷ “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

“Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan, má ya ku gbam barà kwá ji awan bín-à ri ya yonki, wà ri wài á da Shìdun ni.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká M̀a Simirna

⁸ Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Simirna, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí mì mpìr-à shi sig wà jijag ma wà kinn shinn, mì zyun-à wu rìghing n wim kàng sig ma yonki níng.

⁹ N yì hing shwìn-à à wa sig, ò yì hing wù í mpìr ashi, ama wù í mpìr ashi bàna. N yì hing jir bibaiká mpìrká dang sig á shinnwú ni. Big ri dang rag big mpìr Yahudawaká jirà abig tàg rag big í bu Shìdun, ama big í bu Shaitan.

¹⁰ Kada á shàr zinn shwìn-à wá wa bàna, Shaitan má màg màg fig níng, bá kig kà mpìrká káhi áyauná ni á tonn fi, ná wa shwìn su dwib, í nànn-à hi. Aning bir pikyinn ná òzyun á byarmí ni, kó wà ba rag bá gban ning má, má ya ning yonki wà ùwài.

¹¹ “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

“Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan, bá wu binn fig kàun pyànà bàna.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká M̀a Birgamas

¹² Yesu dinya mì rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Birgamas, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì mpìr-à shi sig ma kafai-à ri ji nu-à pyànà bidim pár.

¹³ N yì hing byar shuwú, wù ri shi á byar-à Shaitan ri na kùrwá. Ama bidim pár à sar gbam hing á gbibmí ni, à fim fig wà bir pikyinn á byarmí ni bàna, kó barà sai-à níng hi mpìrká gban rìghing Antipas mpìr-à bir sig pikyinnwá òzyun á byarmí ni níng, á dò jir barà ku ri dang kyann jír mí mà byar-à Shaitan ri shi.

¹⁴ Ama buká káhi shi sig títi nímá wà mì ri bai kyinn ma wù. Mpìrká káhi áyauná ni big ri bàg bu tàg Balamu mpìr zyun-à tàg sig Balak rag a wàníng du kà mpìr Israilaká a káníng sa bu-à bibai abig ji bujuká mpìrká ya sig bu sìn, ma abig sa àyái.

¹⁵ Wàníng má, à shi sig ma mpìrká ká ri bàg bu-à Nikolatawaká ri tàg.

¹⁶ A fim bu-à bibai sa. Ma nímá bàna, má bi á byarwú ni tama tàma-à níng, má ngang ngain ma mpìr káníng, má gib kifinn big ma kafai-à shi sig á numí ni níng.

¹⁷ “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.

“Ká ma gbam kan hing Shaitan, má ya big buju-à big ri bar manna wà mpìrká yì fig bàna níng. Má ya big abàn mímìg wà ñ ba sig zinn àpyú áni, wà zyun-à mpìr yì fig bàna, sáí írì àsàinká má ya big níng má yì ñi.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Tayatira

¹⁸ Yesu dinya m̀ rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Tayatira, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, m̀ wùn Shìdun, m̀ zyun-à zumí shi sig àràg í anam pyìr, m̀ zyun-à barmí shi sig àràg í àsháu-à big gbar zu sig á pyìr yìu.

¹⁹ N yì hing swàm wú, ma pìkyinn azim wú, ma kyinn wú à bir sig á byarmí ni, ma muyar-à wù ri sa. N yì hing swàm wú wù ri sa tàma-à níng, à sa kab ñi ma sai-à wù ri sa jag sig.

²⁰ Ama bu-à m̀ ri bai kyinn ma wù bàna, à fim sig uwà big ri bar ku Yezebel zyun-à ri bar shinn wá rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng, ku ri tàg bu-à kyinn wá ri zim. Ku ri tàg mpìrká big mí rag a káníng sa àyái, ma a káníng ji bujuká mpìrká ya sig bu sinn.

²¹ N ya ku su-à aku fim bu-à bibai-à ku ri sa, ama ku ri zim fig aku fim àyái-à ku ri sa níng bàna.

²² To, barà ku ngàng níng, má ta kà ku á buná kwonn ma mpìrká ri sa àyái ma ku, ku ma káníng má wa shwìn wàni, sáí wà ba fim hing írì bu-à big ri sa ma ku níng.

²³ Má gban rig mpìrká ri bàg bu-à ku ri tàg níng, í wà mpìrká ri bàg m̀ níng, bá yì rag m̀ í àsàin-à ri yì bu-à shi sig á kyinn mpìrká ni. Swàm bu-à na sa sig bidim pàr, í bu-à má ya kàng níng.

²⁴ “Ama ning kádá á Tayatira níng, ning bàg fig bu tàg bibai-à níng bàna. Ning bàg fig bu-à big ri dang rag í bu atám úwài bu Shaitan níng bàna tinn. To, í nànn-à hi, má dinya fig rag ning aning sa bu zyun bàna.

²⁵ Ama aning pànn gbam samyib gbìb-à ning pànn jag sig, hár àyúnn-à má kàng bi.

²⁶ Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan, ma sa hing bu-à m̀ ri zìm, àyúnn-à wà kinn shinn, má ya big gbam á shinn mpìrká ni bidim pàr.

²⁷ Bá na kùr á shinn mpìrká ni. Bá tàg gbam wàni á shinn mpìrká zyun-à wib fig jir Shìdun bàna, bá twim káníng wàni àràg barà mpìr ri zìg tun, m̀ ri m̀b gbànn par jànn. Má ya big gbam àràg barà ñ díg sig gbam á byar Tamí ni níng.

²⁸ Má ya big asuswir byar kyàr.

²⁹ “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

3

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Sardisu

¹ Yesu dinya m̀ rag í ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg Yesu mà Sardisu, í ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, m̀ mpìr-à pànn sig Awun sùmpyànn bu Shìdun kwonn ma asuswir sùmpyànn. N yì hing bu-à wù ri sa. A dang rag á shi sig ma yonki, àsáí à yì fig bàna à wu rìghing.

² A fim zir, ma á sar gbam swàb kà á pìkyinn bir títi-à à shi sig ma kàhi, jir kai bàna ri nyàan zu. N myàng fig bu-à wù ri sa wà sàns sig á pyànn Shìdunmí ni bàna.

³ Jir wàníng, á kyab pànn bu-à big tàg sig wù ma bu-à à fig sig, ma á wib, á fim bu bibai sa. Wà wa fim zir fig bàna, má bi á byarwú ni àràg ajwú, wá yì fig sai-à má bi bàna.

⁴ Níng mpìrká á finn swann Sardisu, áyauná ni mpìrká káhi sa bai fig shinnbá ma buká bibai á jànn-à ni bàna. Bá shi ma mì, bá wìr jà mìmìg, jir kai bàna big fòr hing barà bá shi àdòníng.

⁵ Mpìrká ma gbam kan hing Shaitan, bá wìr jà mìmìg. Má tùn bab fig zinnbá mà tarkada yonki bàna. Má dinya Tamí ma yann aswamká buwá mà wai rag, káníng í mpìrká bumí.

⁶ “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Filadalíya

⁷ Yesu dinya mì rag n ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg ku mà Filadalíya, n ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jír mí, mì zyun-à shi sig kyikyàr, mì ri sa bu á gbìb àjai, mì àsàin-à pànn sig kíi bu nu nkyun byar-à Shìdun ri na kùrwá, mì í àsàin-à ma pù hing nu nkyun-à, mpìr má kíg sar fig bàna, ma kíg hing, mpìr má pù sar fig bàna tinn.

⁸ N yì hing swàm wú. N yì hing rag à shi sig ma gbam títi, ama bidim pár à bàg hing bu tàgmí, à pànn hing gbìbmí ma pìkyinn nzyun. N pù ya sig wù nu nkyun wà zyun-à mpìr má kíg sar fig bàna.

⁹ To, á myàng, má sa mpìrká zyun-à ri dang rag big í mpìr Yahudawaká jirà abig tàg rag big í bu Shìdun, ama big í bu Shaitan níng, bá binn kir wann á pyànnwú ni. Big bidim pár bá yì rag mì ri zìm wù.

¹⁰ To, barà à wib jír mí wà zyun-à n dinya sig wù rag á sa muyar níng, sai-à shwìn-à má bi á shinn mpìrká á dnyaru má màg màg fig mpìrká níng, ma bi hing, mì má, má sinn wù ítou.

¹¹ Mì ri bi tàma tàma-à níng. A pànn samyib bu-à à shi sig ma kàhi, jirà kada mpìr zyun aku tonn zu wù á gbìb òsàn, ma àjirà kada á díg bu-à Shìdun ri zìm aku ya wù níng bàna.

¹² Mpìr-à ma gbam kan hing Shaitan, má sinn kà ku kwá shi kyann mà byar Shìdun. Kwá fim fig byar Shìdun bàna. Má ba zinn Shìdunmí á òr wá ni, má ba zinn finn swann ùwài bu Shìdunmí á òr wá ni wà zyun-à í Urushalima àpyú wà zyun-à má wann bi mà byar Shìdunmí ni mà wai. Má ba zinn àpyú mí á òr wá ni tinn.

¹³ “Mpìr-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

Jír-à Yesu Kristi Dinya Sig Yohanna Rag a Wàníng Ba Dwim Yag Mpìrká Mà Lawudikiya

¹⁴ Yesu dinya mì Yohanna rag n ba dwim yag wùn aswam Shìdun áyau mpìrká ri bàg ku mà Lawudikiya, n ba jír wá rag,

“Jír-à níng í jir àjai, í jír mí mì zyun-à zinnmí í Aku Shi Adòníng, mì zyun-à shi sig ma gwangga, buká Shìdun màmm sig bidim pár, yi ma ku màmm sig zyun.

15 N yì hing swàmwú. A zìm fig mì bàna, à ngang fig mì bàna tinn. Mì ri zìm a wù nìm ngang mì, kó a wù nìm zìm mì.

16 To, ama barà à shì tafinn sig átai n ngang fig mì bàna n zìm fig mì bàna níng, má ngang wù àràg barà mpìr ri tu tafinn bu.

17 Wù ri dang rag wù í mpìr-à yì sig gbìb Shìdun wàni, à dìg sig kó kai bidim pá, ama à yì fig wà á pyànn Shìdun ní, wù í mpìr ashì níng bàna. Wù í mpìr ashì, wù í áfau, wù ri kyann mìr áyonn.

18 Mì ri wà shang ya wù jír rag, á wann zinariya á byarmí ni wà kyìkyàr nímá, jirà á shì mpìr ashì bàna. A wann já mìmìg ma á wìr dim rìg mìr áyonnwú ma káhi. A wann gantí ma á wìr kà á zuwú ní jirà á myàng.

19 Mpìrká zyun-à mì ri zìm big, mì ri yan ta big, mì ri wab tag big. Jir wàníng á sa àtùtwài barà wá shì òsàn má fim bu-à bibai sa.

20 N sar sig á nu nkyun-à ni mì ri kwìb, mpìr-à ma fig hing nài jírmi, ma pù hing nkyun-à, má kà yag mà byarwá ni, má ji buju ma ku, kwá ji buju ma mì tinn.

21 Mpìr-à ma gban kan hing Shaitan, má ya ku gban-à kwá shì á byar-à ò na sig kùrmí, àràg barà n gban kan Shaitan, tàma-à níng ò shì sig á byar Tamí ni byar-à ku na sig kùrwá.

22 “Mpìr-à ma shì sig ma sung-à kwá fig jír, aku fig bu-à Awun Shìdun ri dinya iklisiyaká.”

4

Barà Mpìrká Má Wib Shìdun Mà Wai Ani

1 Barà ò myàng kinn rìg bu káníng, sái ò myàng nu nkyun zyun mà wai pù finn sig áni, nài jír-à ò fig jìjag wà shì àràg big ri winn yur níng, dang rag, “A nann bì áyág, má tiya wù bu-à má sa á pyànn.”

2 Gbìb fig tá bàna, Awun Shìdun myàng kwonn ma mì. I byar-à ò myàng bushu kùr shì sig mà wai, mpìr zyun shì sig áni.

3 Mùnnpyànnwá ri ngìg tain tain, àràg í abànká zyun-à shì sig ma bá nìnànn nímá, ká zyun-à big ri bar jasper ma karineliyan. Akungór zyun-à báwá shì àràg í ba zumurudu níng, kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni.

4 A byar-à bushu-à níng shì sig níng, bushuká kádà shì kàng kwìb sig màhàn dìzyun agban yina. Shun àgbamká dìzyun agban yina big shì sig á bushu káníng ni. Big wìr sig já mìmìg nímá, n kàm sig bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya.

5 Byar-à bushu-à níng shì sig níng, byar-à màhàn shyù ri zwàm zu sàu sàu, shyù ri òng gbùr. Pitila sùmpyànn ri swànn á pyànn bushu-à níng hi. Pitila sùmpyànn káníng í Awun sùmpyànn bu Shìdun.

6 A pyànn bushu-à hi ni, bu zyun shì sig áni àràg í byinn zàpìr zyun-à kyàr shì jwang jwang nímá àràg í adìn, shì kàng kwìb sig bushu-à níng hi áni.

Buká káhi àkunn yina shì sig ma yonki, big shì sig ma zu nìnànn nímá, big nga sig zu á pyànn n nga sig mà sim. Big shì kàng kwìb sig bushu kùr-à hi áni.

7 Zyun-à jìjag níng shì sig àràg í wiyir, wà wa pyànn níng shì àràg í wùn nai, wà wa sara níng zwànnwá shì sig àràg í zwann mpìr, wà wa yina níng shì àràg í awìb ri pim kyànn ni.

⁸ Bu yina káníng kó wà áni áyaubá ni shi sig ma asà sùnnjin sùnnjin. Dirbá bidim pár, íri zu, fi ma àyún bidim pár big ri dài swam yan Shidun, big rag,

“Shinn Luyí Shidun, mpìr ùwài, wù í mpìr kyikyàr, wù í mpìr kyikyàr, wù í mpìr kyikyàr.

Wù í zyun-à rì shi bab sig áni, wù í wà tàma-à níng, wù í wà á pyànn.”

⁹ Kó ákaun bidim pár, bu yinaká shi sig ma yonki níng, big ri dài jonn mi ri swam yan mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, mi ri sa ku ísoko, ku zyun-à ku shi sig hár kinn kinn.

¹⁰ I wà shun àgbam dizyun agban yina káníng binn kir wann á pyànn mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big ri swam yan ku, ku zyun-à shi sig ma yonki kinn kinn. I wà big wan sinn wann rig bu kàm shinnbá, n sinn á pyànnwá ni, mi ri dài jonn, n rag,

¹¹ “Wù Shinn Luyí Shidun, à shi sig ma gban, à fòr hing barà mpìrká má swam yan wù, má wib wù, jir kai bàna à mà m sig nì kó kai bidim pár. Wù í àsàin-à zim sig rag abig shi shu, ma abig dig yonki.”

5

Yohanna Myàng Wùn Adùn Ma Tarkada-à Big Ri Pìpinn

¹ N myàng tarkada-à big ri pìpinn níng, mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng pànn sig tarkada-à hi á vìm nuwá ni. Tarkada-à hi big ba sig bu áni finn-à ma kwìb-à bidim pár, big nà bàg sig nu-à byar sùmpyànn.

² I byar-à ò myàng wùn aswam ùwài nímá. Ku dang jir ma gban n rag, “Mpìr-à fòr sig barà kwá gbar pù dù buká big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi má jangga í ni rà?”

³ Ama walai mpìr-à mà wai kó mpìr-à á jinn ni, kó mpìr-à wu sig, wà fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga.

⁴ I byar-à ò kig nàikitáu wàni, jir kai bàna mpìr-à fòr sig barà kwá pù tarkada-à níng má jangga níng bàna.

⁵ I byar-à shun àgbam zyun áyau àgbamká ni dinya mì rag, “A kig bàna, á myàng. Wiyir zyun-à zu sig á swai Yahuda ni, wà í wùn ada Dawuda níng, ku gban kan rìghing Shaitan. Ku fòr hing barà kwá zig dù rig bu-à big nà bàg sig níng, má pù tarkada-à hi.”

⁶ I byar-à ò myàng Wùn Adùn sar sig mà byar bushu kùr-à ni. Bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbamká sar kàng kwìb sig ku áni. Wùn Adùn-à hi mì ri myàng í wà zyun-à big gban sig níng. Yurwá sùmpyànn, zuwá sùmpyànn, wà í Awun sùmpyànn bu Shidun wà ku swam bi sig á dunyaru kó áni bidim pár.

⁷ Wùn Adùn-à hi yag n zig rig tarkada-à shi sig á vìm nu mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng.

⁸ Barà ku yag zig rig tarkada-à hi àdòníng, í byar-à bu àkunn yina káníng kwonn ma shun àgbam dizyun agban yina káníng binn kir wann á pyànnwá ni. Big bidim pár big shi sig ma garya kwonn ma tasa zinariya, tulare mònn sig áni. Tulare-à hi í avig-à mpìrká ri sig Shidun níng.

⁹ Big dài jonn àpyú n rag, “A fòr hing barà wà zìg tarkada-à níng, má pù dù rig bu-à big nà dim sig á nu-à ni. Big ri gban rìghing wù, jir kiwú á wu sig níng,

à wann sig mpìrká ma àsàwú n zìg bi big á byar Shìdun,
kó swai mpìr-à wà áni, kó nu jír-à wà áni, kó jànn-à wà áni.

¹⁰ A sinn big abig shì kùr, abig shì mpìr atwib swànn bu big,
ma abig sa ya Shìdun swàm, ma abig na kùr á shinn mpìrká á dunyaru."

¹¹ I byar-à ò myàng jakàng, ò fig nài jir yann aswamká bu Shìdun ma wai ninànn nímá, big sar kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni. Big sar kàng kwib sig bu àkunn yináká shi sig ma yonki níng áni, ma shun àgbamká.

¹² Big bidim pár, big ri dàì jonn nài ngbam nímá, big rag,
"Adùn-à big ri gban sig níng, ku shi sig ma gbam,
ku í mpìr-à shi sig ma kó kai, ku shi sig ma yar, ku shi sig ma gbam òr,
ku fòr hing barà mpìrká má wib ku, má sinn ku mpìr ùwài, má swam yan ku."

¹³ I byar-à ò fig buká mà wai, ma buká á jinn ni, ma buká á mìr jànn-à ni mà jinn, ma buká shi sig mà zàpìr-à ni bidim pár, big ri dàì jonn, big rag,
"Mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni, ma Adùn-à níng,
abig shi àsàinká mpìrká má swam yan, má wib big, má sinn big mpìr ùwài,

má sinn big rag big shi sig ma gbam, hár kinn kinn."

¹⁴ Bu yináká shi sig ma yonki níng, big zìm n rag, "Aku shi àdòníng." Shun àgbam káníng binn kír wann á jinn ni n wib ku.

6

Wùn Adùn-à Pù Tarkada-à

¹ I byar-à ò myàng barà Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà jijag. I byar-à ò fig bu yináká shi sig ma yonki níng, zyun áyaubá ni dang nài jír ma gbam su àràg í shyù ri dèng nì, n rag, "A bi."

² I byar-à ò myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig áni níng pànn sig tàu, big ya sig ku bu kàm shinn. Ku zu aku gbam kan mpìr.

³ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa pyànà. I byar-à ò fig bu yina káníng wà wa pyànà níng dang rag, "A bi."

⁴ I wà vinn zyun zu bi, zyun-à gbàinshìn, big ya sig mpìr-à nann sig áni níng gbam aku zìg bi kànn á dunyaru, ma aku sa mpìrká abig gban bar òr. Big ya sig ku kafai ùwài nímá.

⁵ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sara. I byar-à ò fig bu yina káníng wà wa sara níng dang rag, "A bi." I byar-à ò myàng vinn pipìr. Mpìr-à nann sig áni níng, pànn sig bu-à big ri màg màg fig alib bu ma kàhi á wùwá ni.

⁶ N fig bu zyun su àràg í nài jír ri bí nì, áyau bu yina káníng ni, bu-à hi dang rag, "Za tasa zyun í bu swàm su zyun, jímyànn tasa sara í bu swàm su zyun. Ama kada á sa bai byìr zaitun ma zàn inabi bàna."

⁷ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa yina. I byar-à ò fig bu yina káníng wà kinn shinn-à dang rag, "A bi."

⁸ N myàng vinn zyun mìg shi fáin nímá. Mpìr-à nann sig áni níng, zinnwá í ki wu. Shar amir ri bàg ku ásim. Big ya sig big gbam abig gban mpìrká ninànn nímá á dunyaru kó áni bidim pár. Mpìr yina abig gban zu mpìr zyun áyau-à ni, abig gban ki ma kafai, ma amor, ma dor, ma wi awúnnká á dunyaru.

⁹ I byar-à Wùn Adùn-à níng pù bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa swana. N myàng adìn mpìrká big gban sig dò jir shinn barà big dinya sig mpìrká jir Shìdun, n zìm sig jir Shìdun ma pikyinn ñzyun, í myàng adìnbá á mìr bu-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu áni.

¹⁰ Big dang ma gban n rag, “Shìdun mpìr ùwài, àsàin-à shi sig kyìkyàr, n shi sig ma gwangga, wá wà kwonn mpìrká á dunyaru ká gban sig yi níng ákaun rà?”

¹¹ Big bidim pár, big ya sig big jà mìmìg, big dinya sig big abig shi kir ma títì, sái wà mpìrká ma gban rìghing jáubá kádà ká ri bàg Yesu, àràg barà big gban sig big níng.

¹² N myàng Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà wa sùnnjin, jánn-à á jinn ni níng wàni, àyúnn-à kàng rig pipìr wì wì wì. Sònn-à gbànn shi nímá àràg í àsà.

¹³ Asuswìrká kù wann bi á jinn ni àràg í awan ating àmyànnká wàu ri gbar kifinn.

¹⁴ Waisháu bab jánn rig àràg barà big ri pìnn syu. Shinnkwìnnká ma swàinká dù rig mà byarká big shi sig.

¹⁵ I wà kùrká á dunyaru, ma àgbamká, ma àgbam sojaká, ma mpìr bàiká, fàuká ma ká í fàu bàna, àgbam ma wùnshái bidim pár, big bònna ká á mìr ashòr, n shi ká á mìr abànká mà shinnkwìnn.

¹⁶ Big bar shinnkwìnnká n rag, “Anìng kù wann bi á shinnyí ni, ma anìng tàmm jánn rig yi jirà kada mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng aku myàng yi bàna, jirà kada a Wùn Adùn-à níng wà yi kwonn bàna.

¹⁷ Wàníng í àyúnn-à bá wà kwonn áni, mpìr-à má wìm zu níng bàna.”

7

Big Ba Zìnn Shìdun á Mùnnpyànn Mpìrká Buwá Ni

¹ Asim buká ñ myàng sig níng ni, ñ myàng yann aswam akunn yina sar kàng kwìb dunyaru áni. Big pànn gban rig wàu-à ri gbar, jirà kada a wàu gbar á jánn-à ni bàna, aku gbar ká á zàpìr-à ni bàna, aku gbar níng bín bàna.

² I byar-à ñ myàng wùn aswam Shìdun zyun bi mà agunn àyúnn sànn kyùr, ku bi kwonn sig ma bu-à Shìdun ya sig ku kwa bàg hìng á dir mpìr rì tàg rag mpìr-à níng hí í mpìr Shìdun, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki. Wùn aswam-à níng bar nài abor ngbam nímá, ku bar yann aswam yinaká Shìdun ya sig káníng gban a káníng sa bai jánn-à á jinn ni ma a káníng sa bai zàpìr ùwàiká.

³ Wùn aswam-à níng bar big n rag, “Kada anìng sa bai jánn-à bàna, anìng sa bai zàpìr ùwàiká bàna, anìng sa bai bínká bàna, sái wà ya bàg hìng bu nà bàg-à níng á mùnnpyànn mpìrká bu Shìdun ni.”

⁴ I byar-à big dinya mì mpìrká big bàg sig káníng bu nà bàg-à bu Shìdun níng á mùnnpyànnbá ni. Mpìrká hí nànn fòr hìng 144,000, big zu sig á swai mpìr dwìb agban pyàna bu Israila.

⁵ A swai Yahuda ni, big bàg mpìr 12,000 bu nà bàg-à níng, á swai Rubainu big bàg mpìr 12,000, á swai Gad big bàg mpìr 12,000,

⁶ á swai Ashiru big bàg mpìr 12,000, á swai Naftali, big bàg mpìr 12,000, á swai Manase big bàg mpìr 12,000,

⁷ á swai Simiyan big bàg mpìr 12,000, á swai Lawi big bàg mpìr 12,000, á swai Isaka big bàg mpìr 12,000,

8 á swai Zebuluna big bàg mpìr 12,000, á swai Yusufu big bàg mpìr 12,000, á swai Banjamin big bàg mpìr 12,000.

Bir Mpìrká Wir Sig Jà Mìmìg

9 Asim wàníng ni, ò myàng bìr mpìrká wàni, walai mpìr-à má wànn sar big. Big bi sig ma swann kim kim, swai kim kim, ma nu jír kim kim. Big sar sig á pyànn bushu kùr-à ni, kwonn big byar-à Wùn Adùn-à shi sig. Big wir sig já mìmìg, n pànn sig jì lí á vùbà ni.

10 Big dang ma gban n rag, “Shìdun Tayí àsàin-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, ku ma Wùn Adùn-à níng, big í àsàinká pinn zu sig yi.”

11 Yann aswamká mà wai bidim pár sar kàng kwib sig bushu kùr-à hi áni, n sar kàng kwib sig shun àgbamká áni, n sar kàng kwib sig bu yinaká shi sig ma yonki níng áni. I byar-à big binn kir wann á jìnn ni n wib Shìdun.

12 Big dang rag, “Shìdun í àsàin-à mpìrká má swam yan ku, ku í mpìr ùwài, ku í mpìr yar, mpìrká má sa ya ku ísoko, bá wib ku, ku shi sig ma gban, hár kinn kinn. Aku shi nímá. Aku shi nímá.”

13 Shun àgbam zyun bib mì rag, “Mpìrká wir sig já mìmìg níng í ni big rà? Big bi sig áni rà?”

14 I byar-à ò dinya ku rag, “Agbam, ò yì fig bàna, á dinya mì.”

I byar-à ku rag, “Káníng í ká wim zu sig ítau áyau shwìn ùwài-à ni. Big tu rìghing jàbá, n sa mìg rìghing ma àsà Wùn Adùn-à.

15 Wàníng í bu-à sa big ri sar á byar bushu Shìdun ni, big ri sa ya ku swàm, fi ma àyúnn mà luwá ni. Mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng, má kang big.

16 Bá fig fig rag amor bàna, ajor zàpìr má gban fig rag big bàna, àyúnn má fàn fig rag big bàna, byafàn má sa fig rag big bàna.

17 Wùn Adùn-à shi ká sig mà yau mà byar bushu kùr-à ni níng, kwá shi àsàin-à má myàng kwonn ma big àràg barà mpìr ri myàng kwonn ma àdùn. Kwá zìg yag big mà byar zàpìr-à ri ya yonki, má shi àràg barà abinn ri gbìb zu. Shìdun má tùn wim rìg zàn mínnbá bidim pár.”

8

Wùn Adùn Pù Finn Bu Sùmpyànnká Big Nà Bàg Sig Níng Wà Kinn Shinn

1 Sai-à Wùn Adùn-à níng pù finn bu sùmpyànnká big nà bàg sig níng wà kinn shinn, byar-à mà wai pànn shi sig yirr fòr àràg minti dizyun agban dwib.

2 I byar-à ò myàng yann aswamká bu Shìdun mà wai big sùmpyànn, big sar sig á pyànn Shìdun ni. Big ya sig big yur àkunn sùmpyànn abig winn.

3 Wùn aswam zyun bi, ku pànn sig tasa zinariya wà big wir ká sig tulare áni. Ku sar á byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu. Big ya sig ku tulare ùwài nímá jìrà aku vù kwonn ma adua-à mpìrká bu Shìdun ri sa, ma aku sinn ká á byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig ma zinariya, shi sig mà byar-à bushu kùr-à shi sig.

4 Azunn tulare-à níng, kwonn ma adua-à mpìrká bu Shìdun ri sa níng, dù á vù wùn aswam-à níng ni, n nann zu yag mà byar Shìdun.

5 I byar-à wùn aswam-à níng zìg tasa tulare-à níng, n wir mònn pyìr áni mà byar bu twib swànn-à ni, n fam wir bi á dunyaru, í byar-à shyù òng

wàni gbùrr, byar-à su nài wàni, shyù zwàm zu wàni, jànn-à á jìnn ni ning wàni.

Yann Aswam Shìdun Winn Yur Sùmpyànn

⁶ I byar-à yann aswam sùmpyànnká pànn sig yur sùmpyànn níng, big ri zìm abig wínn rá awínn.

⁷ Wùn aswam-à wà jìjag níng, wínn yur-à buwá, í byar-à akan shyù ma pyìr kwonn ma àsà, big wír wann bi á dunyaru, big gáfínn sig dunyaru àni kyau sara, kyau zyun swànn rìghing, big gáfínn sig bínká kyau sara, kyau zyun swànn rìghing. Awúnn àtagká bidim pár swànn rìghing tinn.

⁸ I wà wùn aswam wà wa pyàná níng, wínn yur-à buwá. Bu zyun shi àràg í shìnnkwínn ri swànn pyìr, big tir ta kà rig mà zàpìr-à ni, big gáfínn zàpìrká kyau sara, kyau zyun kàng rìg àsà.

⁹ Big gáfínn bu àwùnká shi sig mà zàpìr-à ni kyau sara, kyau zyun wu rìghing. Big gáfínn kòr zàpìrká kyau sara, kyau zyun sib kà wann rìghing.

¹⁰ Wùn aswam wà wa sara níng wínn yur-à buwá. I byar-à asuswir ùwài zyun-à ri swànn àràg í pyìr, dù mà waisháu-à ni n kù wann bi á zàpìr-à ni. Big gáfínn sig zàpìrká kyau sara, ku sa bai rig kyau zyun, n sa bai rig byar-à abinn zàpìrká ri gbìb zu.

¹¹ (Zìnn asuswir-à níng í “Àzwànn”.) Kyau zàpìr sara káníng, kyau zyun áyau-à ni vim bìr kàng rìg àzwànn, mpìrká nìnnànn nímá ká wa sig zàpìr-à hì big wu rìghing, jìr kai bàna zàpìr-à hì kàng rìghing àzwànn.

¹² I byar-à wùn aswam wà wa yìna níng wínn yur-à buwá. Big gáfínn sig àyúnn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gáfínn sig sònn-à byar sara, big sa bai rìghing zyun. Big gáfínn sig asuswìrká kyau sara, big sa bai rìghing kyau zyun. Su big su, àyúnn-à ri yar fig bàna hár awa yìna. Byar-à shi sig kùùn. Fi big fi, sònn-à ma asuswìrká ri mìg fig bàna hár awa yìna. Byar-à shi sig kùùn.

¹³ I byar-à ù fig nài jìr awíb zyun ri pim kyann mà wai, awíb-à hi dang ma gham n rag, “Ná myàng àzing! Ná myàng àzing! Ning mpìrká shi sig á dunyaru, wà yann aswam sara káníng ma wínn hìng yur-à big ri zìm abig wínn níng, ná myàng àzing.”

9

¹ Wùn aswam-à wà wa swana níng, wínn yur-à buwá, í byar-à ù myàng asuswir zyun-à kù wann bi sig á jànn-à ni daka mà wai níng, big ya sig ku bu-à kwá pù nu nkyun shar ùzwàun-à ma kàhi.

² Ku pù nu nkyun shar-à hi, í byar-à azunn ùwài nímá shi sig àràg í byar-à pyìr ri swànn ùwài nímá. Azunn-à mà shar-à níng hi ni, zu bì n nìm òm rìg àyúnn-à mà waisháu-à bidim pár kùùn.

³ Apìbká zu bi áyau azunn-à níng ni, n kà á dunyaru, big ya big gham abig ta mpìr àràg barà naiká ri ta mpìr níng.

⁴ Big dinya big rag kada abig sa bai byannká bàna, abig sa bai buká mpìrká tàg sig bàna, abig sa bai bín bàna. Ama abig ta mpìrká bàna ma bu nà bàg bu Shìdun á munnpyànnbí ni.

⁵ Big dinya big rag kada abig gban mpìrká bàna, ama abig ya mpìrká shwìn hár sònn swana. Shwìn-à mpìrká má wa níng má shi àràg barà nai ri ta mpìr.

⁶ A su káníng hi, mpìrká má yàn ki, ama bá òg fig bàna, bá zìm abig wu, ama bá wu fig bàna.

⁷ Apib káníng hi shi sig àràg í vinnká shi sig barà bá nu kànn, buká á shinnbá ni shi sig àràg bu kàm shinn wà big sa sig ma zinariya. Munnpyànnbá shi sig àràg í bu mpìr.

⁸ Jinnbá shi sig àràg í jinn uwà, nginnbá shi sig àràg í nginn wiyir.

⁹ Big shi sig ma bu á gwàin pikyinnbá ni shi sig àràg í àsháu-à big ri gag dim gwàin pikyinn áni. Asábá ri su àràg barà vinn big ri shàr yag mà byar kànn nu.

¹⁰ Big shi sig ma shann ma sòr àràg nai, á sòrbá ni big ya sig big gbam abig ta mpìrká ma kàhi hár sònñ swana.

¹¹ Apib káníng shi sig ma kùr àsàin-à pànn sig big, kùr-à hi í wùn aswam zyun-à ri myàng kwonn ma shar ñzwàun-à níng. Zinnwá á nu jir Yahudawaká ni big ri bar ku Abada, á nu jir Helena ni big ri bar ku Apolijon. (Yir zinn-à níng í agban ki.)

¹² Azing-à wà jijag wam zu rìghing, dà kàng sig àzing pyàná ká bi fig ma bàna.

¹³ I byar-à wùn aswam wà wa sùnnjin níng, winn yur-à buwá, í byar-à ò fig nài jír bi mà àgù yinaká á bu-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, wà big sa sig ma zinariya, wà shi sig á pyànn Shìdun.

¹⁴ Nài jír-à hi dinya wùn aswam-à wà wa sùnnjin zyun-à pànn sig yur-à níng n rag, “A finñ zu rìg yann aswam yinaká ká big sir gbam sig ma níng ùwài Yufiretis.”

¹⁵ Big finñ tafinn rìghing yann aswam yinaká. Big sinn sig big dò jir su-à níng, ma dò jir àyúnn-à níng, ma dò jir sònñ-à níng, ma dò jir ji-à níng, jirà abig gban zu kyau mpìr zyun áyau kyau sara kó áni bidim pàr á dunyaru.

¹⁶ Big dinya rìghing mì sojaká nann sig vinn káníng, barà big nànn sig áni, big nànn fòr hing miliyon dari pyàná.

¹⁷ Bu-à ò myàng sig á lámí ni, ò myàng vinnká ma mpìrká nann sig áni. Big shi sig ma bu-à bir á gwàin pikyinnbá ni, bu-à hi gbàinshìn nímá àràg í pyir, n shi sig shùdi nímá, n shi sig túli nímá. Shinn vinnká hi shi sig àràg í shinn wiyir. Anam pyir ma azunn, ma pyir túli ri zu á nubá ni yùyù.

¹⁸ Big gban zu kyau mpìr jíkwinn zyun áyau kyau sara. Big gban sig ma bu sara káníng: pyir, ma azunn, ma bu túli-à zu sig á nu vinn káníng ni níng.

¹⁹ Vinnká níng hi, gbambá shi sig á nubá ni, n shi sig á shannbá ni tinn. Shannbá shi sig àràg í bushùwí, big shi sig ma shinn á shannbá ni byar-à bá kwìb mpìr ma kàhi.

²⁰ Mpìrká kádà kàng sig níng, ká pyir ma azunn, ma bu túli gban fig big bàna níng, big fim fig wà wib bu-à big màmm sig ma vùbá níng bàna. Big fim fig wà wib wàuká bàna, big ri wib bu kíká big sa sig ma zinariya, ma ká big sa sig ma azurfa, ma ká big sa sig ma àsháu gbàinshìn, ma ká big sa sig ma abàn, ma ká big sa sig ma bín. Bu káníng bidim pàr ri myàng fig bàna, big ri fig fig jír bàna, big ri kyann fig kyonn bàna.

²¹ Mpìr káníng fim fig ki gban bàna, big fim fig subu sa bàna, big fim fig àyái sa bàna, big fim fig ajwú jwi bàna.

10

¹ I byar-à ò myàng wùn aswam zyun ùwài nímá ri wann zu bi mà wai. Akwor nim dim righing ku. Akungór shi sig á shinnwá ni. Munnpyànnwá shi sig àràg í àyúnn, barwá shi sig àràg í pýir-à ri nann zu yag turr.

² Ku pànn sig tarkada títi nímá wà big ri pipìnn níng á wùwá ni. Ku pù fim sig àni. Ku sinn kà sig bar vìm nuwá á níng-à ni, n sinn sig bar vìm súrwá á myann.

³ Ku bar nài abor ngbam nímá shi àràg í wiyir ri tím ni. Barà ku bar kinn righing í byar-à shyù dǐng nài byar sùmpyànn.

⁴ Barà big dǐng àdòning, mì ri zím ñ ba rá àba, ama ò fig nài jír mà wai dang rag, “A wír gbam bu-à shyù-à dǐng sig byar sùmpyànn níng dang sig níng mà kyinnwú ni, kada á ba bàna.”

⁵ I byar-à ò myàng wùn aswam-à tib kà sig bar vìm nuwá á níng-à ni, n sinn sig bar vìm súrwá á myann níng, ku gbar dù nann zu wùwá mà waisháu-à ni.

⁶ Wùn aswam-à níng tun shinnwá ma Shidun, àsàin-à shi sig hár kinn kinn, àsàin-à màmm sig waisháu ma buká àni bidim pár, àsàin-à màmm sig jànn-à á jinn ni ma buká àni bidim pár, àsàin-à màmm sig níngká ma buká àni bidim pár. Wùn aswam-à níng tun shinnwá ma zinn Shidun n rag, “Muyar bàna rag.

⁷ Ayúnn-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng ma winn hing yur-à buwá, í wà bu-à Shidun tàmm sig níng má sa àràg barà ku rì dinya sig mpìrká rii dang kyann jírwa.”

⁸ I byar-à nài jír-à ò fig sig mà waisháu-à ni níng dinya jakàng mì n rag, “A yag zig tarkada-à pù finn sig àni wà shi sig á vù wùn aswam-à tib kà sig barwá ma zàpìr-à ni, n sinn sig barwá zyun á myann níng.”

⁹ I byar-à ò yag mà byar wùn aswam-à hi ni, n vig ku aku ya mì tarkada títi-à níng hi. Ku dinya mì rag ñ zìg ñ zwam, wà ma kà hing á finnmí ni mà bíban, ama á numí ni má dwor shi yàb yàb nímá àràg í dain.

¹⁰ I byar-à ò zig tarkada-à á vù wùn aswam-à níng ni n zwam rig, dwor shi yàb yàb nímá àràg í dain á numí ni. Ama barà n zwam mann kà righing, í nànn-à hi í ban rig-à mà finnmí ni.

¹¹ I byar-à big dinya mì rag, “A dinya jakàng mpìrká bu-à Shidun dang sig á shinn mpìrká á swannká ni bidim pár, ma swai mpìrká kim kim, ma mpìr nu jírka kim kim, ma kùrká bidim pár.”

11

Shaida Pyànaká Bu Shidun

¹ Big ya sig mì tun-à big ri màg bu ma kàhi. Big dinya mì rag, ñ dù nann zu ñ màg lu Shidun, kwonn ma byar-à big ri twib swànn ya Shidun bu. Big rag ñ wànn mpìrká ri wib Shidun mà luwá ni.

² Ama kada ñ màg kur lu-à á myànn bàna, jir kai bàna big ya sig mpìrká ká í Yahudawaká bàna. Bá tib wann barbá á finnn swann kyikyàr, hár sònn dipyàna agban pyàna.

³ Shidun má swam yag shaida pyànaká buwá, bá wír àka jà, má wor awor. Bá dinya mpìrká jir Shidun hár su 1,260.

⁴ Mpìr pyàna káníng hi í bin zaitun pyànaká ma pitila pyànaká sar sig á pyànn Shinn Luyí Shidun àsàin-à pànn sig dunyaru.

⁵ Mpir-à ma ri zìm aku sa mpir pyàna káníng bu-à bibai, pyir má zu bi á nubá ni, má gban mpirká ri zib big. Jir wàníng mpir-à ma ri zìm aku sa bai big, bá gban rig mpir-à níng hi.

⁶ Big shi sig ma gban-à bá kan dim shyù aku tab bàna á sai-à bá dang jir Shìdun. Big shi sig ma gban-à bá sa abinn zàpirká ri gbib zu má kàng rig àsa. Big shi sig ma gban-à bá wir wann bi ya mpirká á dunyaru shwìn àsai-à big ma ri zìm.

⁷ Wà ba dang kinn rìghing jir Shìdun, wi zyun-à má zu bi á shar òzwàun-à ni níng, má ngang big ngain, kwá gban kan big, má gban rig big.

⁸ Awainbá má na á gbib á finn swann ùwài-à ni, byar-à mpirká kànn bàg gban sig Shinn Lubá á bin-à ni níng. Mpirká káhi ri bar finn swann-à hi big tinn jir n rag, í Saduma ma Masar.

⁹ Mpirká mà swannká ni kim kim, ma nu jirká kim kim, ma swaiká, bá myàng awainbá, hár su sara ma aswàb, bá zìm fig abig jì big bàna.

¹⁰ Mpirká shi sig á dunyaru má fig àjwár barà mpir pyàna káníng má wu níng. Bá sa bùkí á shinnbá ni, bá ya jàubá bu, jir kai bàna mpir pyàna káníng ya hing mpirká á dunyaru shwìn wàni.

¹¹ Asim su sara ma aswàb, í byar-à awunbá kà kàng bi, wà bi sig mà byar Shìdun, big sar dù nann zu á wai. Mpirká ká myàng sig big níng big shàr rig zinn wàni.

¹² I byar-à mpir pyàna káníng fig nài jír mà wai, nài jír-à hi rag, “Aning bi áyag.” Big dù nann zu n nann zu yag áyau akwor-à ni, mpir azibká bubá ri myàng big.

¹³ A byar-à níng hi, jànn á jìnn ni ning yàng yàng. Jànn-à ning sig yàng yàng níng gban mpir dubu sùmpyànn. Ayau lu dwib dwib, lu zyun zyun bai zu áyau-à ni. Mpirká kádà kàng sig níng shàr rig zinn, n swam yan Shìdun àsàin-à shi sig mà wai níng barà ku í mpir ùwài níng.

¹⁴ Azing-à wà wa pyàna wam zu rìghing, wà wa sara má bi tàma-à níng.

Wùn Aswam Shìdun Wà Wa Sùmpyànn Winn Yur-à Buwá

¹⁵ I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn níng winn yur-à buwá. I byar-à nài gban ùwài nímá su wann bi mà waisháu-à ni. Nài gban-à hi dang rag, “Mpir-à shi sig ma gban tàma-à níng barà kwá na kùr á dunyaru í Shinn Luyí Shìdun ma Almasihuwá. Kwá na kùr hár kinn kinn.”

¹⁶ Shun àgbam dizyun agban yináká shi sig á bushu kùr-à ni á pyànn Shìdun ni níng, big bìnn kir wann á jìnn ni n wib Shìdun.

¹⁷ Big dang rag,

“Shinn Luyí, Shìdun Mpir Uwài, wù í àsàin-à shi sig tàma-à níng, n shi bab sig áni.

Yi ri sa wù isoko barà à tàg sig gbamwú, mi ri na kùrwú níng.

¹⁸ Mpirká á jànn-à ni ri dù kyinn.

Kwonn-à wá wà níng fòr rìghing, wá wà kwonn mpirká wu rìghing.

Wàníng í sai-à wá ya mpirká ri sa swàmwú, mi ri dang kyann jír wú níng, lada.

Wá ya mpirká buwú lada, ká ri shàr wù, àgbam ma wùnshái bidim pár.

Wàníng í sai-à wá sa bai mpirká sa bai sig dunyaru.”

¹⁹ Lu Shìdun mà wai pù finn rìghing. Akwati nu gib zyun-à Shìdun gib sig shi sig màhàn níng, mpirká myàng hing ma luwá ni. I byar-à shyù zwàm

zu, byar-à su nài wàni, shyù dǐng wàni, jànn-à á jinn ni ning wàni. Akan shyù wir wann ñkwònn ñkwònn nímá.

12

Uwà Zyun Ma Bushùwí

¹ I byar-à ñ myàng bu mamaki ùwài nímá mà waisháu-à ni. Uwà zyun shi sig áni, jà-à ku wir sig á òirwá ni, í àyúnn, ku tib wann sig barwá á sònn, ku kàm sig bu kàm shinn ma asuswir dwib agban pyàná.

² Ku yim sig finn, sai-à ku nyàan mà, ku kig nàikitáu jir àwá wùn-à ri wa ku.

³ Bu mamaki àpyú zyun sa jakàng mà wai. Bushùwí zyun ùwài gbàinshìn nímá zu bi. Shinnwá sùmpyànn, yur á shinnwá ni dwib. Bu kàm shinn sùmpyànn shi sig á shinnká buwá ni.

⁴ Shannwá zà kifinn wann bi asuswir kyau zyun áyau kyau sara á jànn-à ni. Bushùwí-à hi sar á pyànn uwà-à hi ni, àjirà wàníng ma mà zu hing wùn-à aku zwam rig.

⁵ I byar-à uwà-à hi mà wùn wunù, zyun-à má na kùr á shinn mpìrká ni bidim pàr ma tun àsháu. Ama big zìg rìghing wùn-à uwà-à níng hi mà sig níng, n zìg yag rig ku mà byar Shìdun byar-à Shìdun na sig kùr.

⁶ Uwà-à hi shàr yag rig mà awúnn-à ni, ma byar-à Shìdun sa sinn ya sig ku byar-à bá myàng kwonn ma ku hár su 1,260.

⁷ I byar-à big nu kànn mà wai. Wùn aswam zyun big ri bar ku Mikailu ma yann aswamká buwá big ri nu kànn ma bushùwí-à hi. Bushùwí-à ma yann aswamká buwá ri nu kànn tinn.

⁸ Mikailu ma yann aswamká buwá gban kan rìghing bushùwí-à níng ma yann aswamká buwá bidim pàr. Big dǐg fig rag byar shu mà wai bàna.

⁹ I byar-à big ta wann bi bushùwí ùwài-à níng ma yann aswamwá á jinn ni. Bushùwí-à níng í wà zyun-à rì shi sig áni daka á nunonn. Ku í wà zyun-à big ri bar Kùr Wàu kó Shaitan, ku zyun-à ku ri tonn gban mpìrká á dunyaru. Big ta wann bi ku á jinn ni ma yann aswamká buwá.

¹⁰ I byar-à ñ fig nài jír mà wai ngbam nímá ri dang rag, “Sai-à Shìdun má pinn zu mpìrká fòr hing. Ku tàg rag hing gbamwá barà ku í kùr níng. Almasihuwá tàg hing gbam-à ku shi sig ma kàhi. Asàin-à shi sig mà pyànn Shìdunyí ni, mi ri dang bai jàuyí big á pyànn Shìdun ni fi ma àyúnn níng, Shìdun ta wann bi rìghing ku á jinn ni.

¹¹ Jàuyí big gban kan rìghing ku á jir àsà Adùn-à ni, ma jir àjwár-à big dang kyann sig. Big zìm hing n wann tafinn hing yonkibá dò jir shinn jir àjwár-à hi.

¹² Ning mpìrká mà wai aning fig àjwár, ning bidim pàr. Ama mpìrká á jànn-à á jinn ni ma zàpìrká bá myàng àzing. Kùr wàu wann bi rìghing á byarná ni, kyinnwá ri fib wàni, jir kai bàna ku yì hing rag suwá dà nonn fig bàna.”

¹³ Barà bushùwí-à níng yì hing rag big kan wann bi rìghing ku á dunyaru níng, í byar-à ku kà mi ri kar bàg uwà-à mà sig wùn wunù níng.

¹⁴ Big ya sig uwà-à níng hi asà awíb ùwài nímá àkunn pyàná, jirà aku pim yag mà byarwá ni mà awúnn-à ni, byar-à bá myàng kwonn ma ku hár jì sara ma aswàb, jirà kada a bushùwí-à níng kar ngang ku bàna.

¹⁵ Bushùwí-à níng pim wir zu zàpìr á nuwá ni á sim uwà-à níng ni, àjirà zàpìr-à níng aku binn swann rig uwà-à níng.

16 Ama jànn á jinn ni sa shang uwà-à níng, n dig pòr shar, zàpìr-à zu bi sig á nu bushùwí-à ni níng, wìr kà rìg á shar-à ni.

17 I byar-à bushùwí-à níng nànn àgùnn ma uwà-à níng, n yag jirà aku ngang ngain ma yanká bu uwà-à níng ká dà sig níng, ká ri wib doka Shìdun, n bir sig pikyinn ñzyun ma jír àjai-à Yesu dinya sig big.

18 I byar-à bushùwí-à níng sar á vun-à ni.

13

Yohanna Myàng Wi Awínn Pyàrà

1 I byar-à ò myàng wi ri nann zu bi á zàpìr-à ni. Wi-à níng nga sig yur dwib, shinnwá sumpyànn. Yurká buwá bidim pár shi sig ma bu kàm shinn. Shinnká buwá bidim pár shi sig ma zinnká ri swau Shìdun.

2 Wi-à hi shi àràg í shwài, barwá shi àràg í bar wi zyun big ri bar beyar. Nuwá shi sig àràg í nu wiyir. Bushùwí-à níng ya sig wi-à níng gbamwá n ya sig wàníng byar shu kùrwá ma awàiwá.

3 Shinn wi-à níng hi zyun shi àràg big dab pòr síg àpòr, shi àràg kwá wu rìg, ama yun-à tag rìghing. Mpìrká á jànn-à ni bidim pár sa mamaki, n bàg wi-à hi.

4 Kó ni bidim pár wib bushùwí-à níng, jir kai bàna bushùwí-à níng ya rìghing wi-à níng gbamwá. Big wib wi-à níng hi tinn. Big dang rag, “Mpir-à shi sig àràg wi-à níng í ni rà? Mpir-à má ngang sar ku í ni rà?”

5 Big ya sig wi-à níng hi pyù aku gbar àshí, ma aku swau Shìdun. Big zìm ya sig ku rag aku dig gbam hár sònn òpyàrà agban pyàrà.

6 Wi-à níng ri swau Shìdun, ku swau zinn Shìdun, n swau byar-à Shìdun ri shi, n swau mpìrká shi sig mà wai.

7 Big zìm ya sig ku rag aku ngang ngain ma mpìrká bu Shìdun, ma aku gbam kan big. Big ya sig ku gbam á shinn mpìrká ni bidim pár, á shinn swai mpìrká ni kim kim, á shinn jànnká ni kìm kim, á shinn nu jìrká ni kìm kim.

8 Mpìrká á dunyaru bidim pár, bá wib wi-à níng, ká má wib fig wi-à níng bàna níng, íri ká big ba sig zinnbá á tarkada yonki tun sai-à big màmm fig ma dunyaru bàna. Tarkada yonki-à níng hi í bu Wùn Adùn-à big gban sig níng.

9 Mpir-à ma shi sig ma sung-à kwá fig jír aku fig.

10 Mpir-à Shìdun ma dang rag bá du ká ku á tonn fi, bá du ká ku. Mpir-à Shìdun ma rag bá gban ku ma kafai, bá gban ku ma kafai. Wàníng ri tàg rag mpìrká bu Shìdun abig tib wann pikyinn, ma abig bàg ku ma pikyinn ñzyun.

11 I byar-à ò myàng wi zyun nann zu bi á jinn ni, wi-à hi nga sig yur pyàrà àràg yur àdùn, wi-à hi dang jír àràg í bushùwí-à níng.

12 Wi-à hi sa swàm ma gbam wi-à wà jijag níng á pyànn wàníng ni. Wi-à níng du ká mpìrká á dunyaru bidim pár abig wib wi-à wà jijag, wà yunwá tag sig níng.

13 Wi-à wà wà pyàrà níng sa bu mamaki wàni, ku sa pyir wann bi daka mà wai hár á jinn ni, kó ni bidim pár myàng.

14 Wi-à níng tonn gban mpìrká shi sig á jànn-à ni bidim pár á jir bu mamaki-à big zìm ya sig ku rag aku sa á pyànn wi-à wà jijag níng. Wi-à níng dinya mpìrká rag abig màmm bu zyun aku zu àràg wi-à big dab pòr

sig shinnwá ma kafai, ama í barà ku shi sig ma yonki níng, jirà abig wib bu-à big mà̀m sig àràg ku níng.

¹⁵ Wi-à wà wa pyà̀nà níng, big zìm ya sig ku rag aku vinn kà ya bu-à big mà̀m sig zu sig wi-à wà jìjag níng awun, àjirà a wà̀nìng dang jír. Wi-à níng du kà abig gban rig mpìrká ká zìm fig abig wib bu-à big mà̀m sig zu sig àràg wi-à wà jìjag níng bà̀na.

¹⁶ Ku du kà abig ta kó ni bu á vìm nu-à ni, kó á m̀̀nnpyà̀nnbà ni, àgbam ma ẁ̀nsháì bidìm pà̀r, mpìr bàìkà ma mpìr ashiká ma fàuká, ma ká í fàu bà̀na.

¹⁷ Walai mpìr-à má wann bu kó aku wann tafinn bu, sáì wà kwa shi sig ma bu-à big ta sig níng, wà í zìnn wi-à níng, kó nomba zìnnwá.

¹⁸ Jír-à níng í jir yar. Mpìr-à ma shi sig ma yar aku wà̀nn nomba wi-à níng, nomba-à hi í nomba mpìr zyun. Nomba-à níng í 666.

14

Mpìrká Shìdun Pinn Zu Sig Big Níng, Big Dài Jonn Mà Wai

¹ I byar-à ò myàng Ẁ̀n Ad̀̀n-à níng sar sig á shinn shinnkwìnn Siyona, mpìr 144,000 shi sig ma ku, ká big ba sig zìnnwá ma zìnn Tawá á m̀̀nnpyà̀nnbà ni.

² I byar-à ò fig nàì jír mà wai shi àràg í zàpìr ri binn nì, su àràg í shyù ri dìng nàì. Nàì jír-à hi su àràg big ri gbà garya.

³ Mpìr 144,000 big ri dài jonn àpyú á pyà̀nn Shìdun ni, big ri dài jonn à pyà̀nn shun àgbamkà ni. Walai mpìr-à shwann yì sig barà kwá dài jonn-à big ri dài níng, sáì í mpìr 144,000 níng dài yì sig nì, bigkà Shìdun pinn zu sig big áyau mpìrká á dunyaru.

⁴ Mpìr kánìng taba sa fig àyáì bà̀na, big í mpìr kyikyà̀r big. Big í à̀sàinká ri bàg Ẁ̀n Ad̀̀n-à níng byar-à kwa yag bidìm pà̀r. Big í mpìrká big pinn zu bi sig big áyau mpìrká káda ni, jirà abig sinn big abig shi kyikyà̀r á pyà̀nn Shìdun ma Ẁ̀n Ad̀̀n-à níng.

⁵ Big gim fig òsàng bà̀na. Big sa fig bu-à bibai bà̀na.

Yohanna Myàng Yann Aswamkà Bu Shìdun Mà Wai Sara

⁶ I byar-à ò myàng ẁ̀n aswam zyun ku ri pim kyann mà wai. Ku bi kwonn sig ma jir àjwà̀r wà má shi hár kinn kinn jirà aku dinya mpìrká á jà̀nn-à ni jir àjwà̀r-à hi, aku dinya mpìrká swai kim kim, ma nu jir kim kim, ma jà̀nnkà kim kim.

⁷ Ku dang ma gban n rag, “Anìng shà̀r Shìdun, anìng swam yan ku barà ku í mpìr ùwàì, jir kai bà̀na su-à kwá wà kwonn àni fòr rìghìng. Anìng wib ku, ku à̀sàin-à mà̀m sig waisháú ma jà̀nn-à á jinn ni, ma níngkà, ma abinn zà̀pìrká.”

⁸ I byar-à ẁ̀n aswam-à wà wa pyà̀nà bàg bi ku n dang rag, “Ku kù wann rìghìng. Finn swann Babila ùwàì-à níng kù wann rìghìng. Ku sa mpìrká wa zà̀n inabi òzwà̀nnwá wà í sunu àyáì sa.”

⁹ Ẁ̀n aswam-à wà wa sara bàg bi wà wa pyà̀nà, ku dang ma gban n rag, “Mpìr-à ma wib hing wi-à níng, ma bu-à big mà̀m sig zu àràg wi-à níng hi, n ma ta hing zìnn-à níng á m̀̀nnpyà̀nnwá ni, kó á vùwá ni,

¹⁰ kwá wa zà̀n inabi bu Shìdun wà í à̀zing-à Shìdun má tiya mpìrká níng. Mpìr-à ma zìg hing zìnn-à níng, bá twìm ku ma pyìr twìm twìm

áyau abánká pyir ri swànn áni. Twìm-à bá twìm ku níng, bá twìm ku á pyànn yann aswamká bu Shìdun ni, ma á pyànn Wùn Adùn-à ni tinn.

¹¹ Azunn pyir-à má twìm big níng, má shi hár kinn kinn. Mpirká ri wib wi-à níng, ma mpirká ma zìm hing rag abig ta big zinn wi-à níng, bá wa shwìn wàni, fi ma àyúnn bidim pár.”

¹² Wàníng ri tàg rag mpirká bu Shìdun, ká ri wib jir Shìdun, mi ri bir pikyinn á byar Yesu ni níng, abig tib wann pikyinn.

¹³ I byar-à ò fig nài jír mà wai ri dang rag, “A ba jír-à níng á tarkada. Mpirká ri wu dò jir-à big í bu Yesu níng, bá fig àjwár.”

Awun Shìdun zìm n rag, “I àdóníng hi, jir kai bàna bá shi ngàng á jir swàm ùwài-à big sa sig. Shìdun má wa big byafánbá.”

Shìdun Má Sinn Kwonn Mpirká Buwá í Byar Nzyun; Mpirká Má í Buwá Bàna Kwá Tiya Káníng Azíng

¹⁴ I byar-à n myàng akwor zyun, bu zyun shi sig áni àràg í mpir. Ku kàm sig bu kàm shinn zinariya á shinnwá ni. Ku pànn sig lauje jiji níma á vùwá ni.

¹⁵ Wùn aswam zyun zu bi mà lu Shìdun ni, ku ri dang jír ngbam níma ma mpir-à shi sig áyau akwor-à ni n rag, “A zìg laujewú á gib, jir kai bàna sai-à wá gib áni màg rìghing, buju á dunyaru byann rìghing.”

¹⁶ I byar-à mpir-à shi sig áyau akwor-à ni níng du bi laujewá á dunyaru, n gib rìg bujúká á dunyaru.

¹⁷ Wùn aswam zyun wann bi mà lu Shìdun ni mà wai, ku má, ku pànn sig lauje jiji níma tinn.

¹⁸ I byar-à wùn aswam zyun zu bi mà byar-à big ri twib swànn ya Shìdun bu, wùn aswam-à níng hi í àsàin-à ri pànn pyir-à hi, ku dang jír ma gbam ma wùn aswam zyun-à pànn sig lauje jiji-à níng n rag, “A du ká laujewú á gib rìg awan inabi bu dunyaru, jir kai bàna byann rìghing.”

¹⁹ I byar-à wùn aswam-à níng du ká laujewá á jànn-à ni, n gib rìg awan inabiká, n ta yag big mà byar-à big ri pinn zàn inabi, wá í àzìng-à Shìdun má tiya mpirká.

²⁰ Big tib wann bar á shinn awan inabiká ni, mà kwìm lu-à ni. Asà dù bi mà byar-à big ri pinn zàn inabi-à níng àràg í gbànn yor. Asà-à hi fòr hing mel dari pyànn, azwàun-à má fòr á pikyinn.

15

Yohanna Myàng Yann Aswamká Sùmpyànn Ri Ya Mpirká Shwìn

¹ I byar-à ò myàng bu mamaki zyun mà waisháu-à ni. N sa mamaki wàni. N myàng yann aswam sùmpyànn ri zìg bi shwìn sùmpyànn. Shwìn káníng í shwinká wá kinn shinn, jir kai bàna shwìn káníng hi í shwinká wá kinn shinn wá Shìdun má ya mpirká.

² I byar-à ò myàng bu zyun shi sig àràg í byinn zàpir zu sig adìn, big kwonn sig ma pyir. N myàng mpirká gbam kan sig wi-à níng ma bu-à big mànn sig àràg wi-à níng, ma nomba zinnwá níng, big sar sig mà nu byinn zàpir-à hi ni. Big pànn sig garya-à Shìdun ya sig big.

³ Big dài jonn Musa mpir adang kyann jir Shìdun, ma jonn Wùn Adùn-à. Big dài rag, “Shinn Luyí Shìdun mpir ùwài, swàm wú í swàm ùwài, í swàm bu mamaki tinn.

Wù í kùr mpìrká bidim pá. Gbìbwú í gbìb òsàn, í gbìb àjai.

⁴ Mpir-à má shàr fig wù bàna í ni rà?

Mpir-à má swam yan fig zinnwú bàna í ni rà?

Mpir kyikyàr íri wù áwinwú ni.

Mpìrká bidim pá má bi má wib wù. A tiya hing mpìrká swàm òsànwú.”

⁵ I byar-à ò myàng lu Shìdun mà wai pù finn, n myàng finn tonn byar-à Shìdun ri shi.

⁶ I byar-à yann aswam sùmpyànnká zig bi sig shwìn sùmpyànn níng, zu bi mà lu Shìdun ni, big wìr sig já lilor níma í ngìg tain tain. Big sir sig gwàin pìkyinnbá ma bu-à sùr òr wà big sa sig ma zinariya.

⁷ Bu yináká shi sig ma yonki níng, zyun áyau-à ni ya yann aswam sùmpyànn káníng tasa sùmpyànnká big sa sig ma zinariya. Tasa káníng hí shwìn-à Shìdun má ya mpir káníng mònn ya zu sig áni, Shìdun àsàin-à shi sig ma yonki hár kinn kinn.

⁸ I byar-à lu Shìdun mònn rìg ma azunn zyun-à ri zu bi ma gban Shìdun ma awàiwá. Walai mpir-à kà sar lu Shìdun, sái sai-à shwìn sùmpyànnká yann aswam sùmpyànn káníng zìg bi sig níng wam zu rìg ma mpyim.

16

Azing Sùmpyànn-à Shìdun Má Tiya Mpìrká

¹ N fig nài jír ùwài níma mà lu Shìdun ni. Nài jír-à hí ri dinya yann aswam sùmpyànn káníng rag, “Aning yag wìr wann tasa shwìn sùmpyànnká Shìdun má ya mpìrká níng, á dunyaru.”

² Wùn aswam-à wà jijag níng yag n wìr wann tasa shwìn-à buwá á dunyaru. I byar-à yun àwá-à kab gban zu á òr mpìrká ta sig nombá wì-à níng, ma ká wib sig bu-à big mànn sig zu àràg wì-à níng.

³ I byar-à wùn aswam-à wà wa pyàná níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpìr ùwàiká ni, zàpìrká kàng rìg àràg í àsà mpìr-à wu sig. Buká shi sig ma yonki mà níngká ni bidim pá wu rìghing.

⁴ I byar-à wùn aswam-à wà wa sara níng wìr kà wann tasa shwìn-à buwá á níngká ni, kwonn ma byar-à abinn zàpìrká ri gbìb zu, big kàng rìg àsà.

⁵ N fig wùn aswam àsàin-à pànn sig zàpìr-à hí dang rag, “Kwonnwú à wà sig níng shi sig á gbìb òsàn, wù í mpìr kyikyàr, wù zyun-à shi sig tàma-à níng, n shi bab sig áni.

⁶ Big gban sig mpìrká buwú kwonn ma mpìrká ri dang kyann sig jírú, àsàbá kífinn wann sig á jànn-à ni. I wà tàma-à níng à ya sig àsàinká gban sig big níng àsà abig wa, jir bu-à big sa sig.”

⁷ I byar-à ò fig nài jír bi mà byar-à big ri twìb swànn ya Shìdun bu, nài jír-à hí dang rag, “Shinn Luyí Shìdun Mpir Uwài, kwonnwú wá wà níng, wá wà á gbìb àjai ma gbìb òsàn.”

⁸ I byar-à wùn aswam-à wà wa yina níng wìr wann tasa shwìn-à buwá á shinn àyunn-à ni, Shìdun zìm hing rag aku swànn gban mpìrká ma àfànwá.

⁹ Afàn-à níng fàn mpìrká wàni, í byar-à big swau zìnn Shìdun àsàin-à shi sig ma gban á shinn shwìn káníng ni. Big fim fig bu-à bibaika big ri sa bàna, n swam yan fig Shìdun barà ku í Mpir Uwài níng bàna.

10 I byar-à wùn aswam-à wà wa swana níng wír wann tasa shwìn-à buwá á bushu kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Zufi sir kà á kùr-à wi-à níng na sig níng ni. Mpirká zwàm kà vù á nginn jir àwá-à ri wa big.

11 Big swau Shìdun àsàin-à shi sig mà wai jir àwá-à ri wa big ma jir yunká zu sig á dirbá ni níng. Ama bidim pár big fim fig bu-à bibaiká big ri sa níng bàna.

12 I byar-à wùn aswam-à wà wa sùnnjin níng wír kà wann tasa shwìn-à buwá á zàpìr ùwài Yufiretis, í byar-à zàpìr-à í wim rìg-à, jirà aku ya kùrká má bi mà àyúnn sàñ kyùr-à ni níng gbìb.

13 I byar-à ò myàng wàu sara, big shi sig àràng í azwìnn, big zu bi á nu bushùwí-à ni, ma nu wi-à ni, ma nu mpìr-à ri gim òsàng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun.

14 Bu káníng í wàuká ri sa bu mamaki. Bu sara káníng í buká ri yag á byar kùrká á dunyaru, jirà abig bar kwonn káníng jirà abig nu kànn àyúnn-à Shìdun Mpìr Uwài má tàg shinnwá á byar mpìrká ni.

15 “Aning fig. Mì ri bi àràng í mpìr ajwú. Mpìr-à ma shi sig azír, ma ri myàng kwonn ma jawá, kwá kyann fig mìr àyonn bàna, kwá fig fig zunáí àyau bìr mpìrká ni bàna, buwá kwá fig àjwár.”

16 I byar-à wàu káníng zìg kwonn bi kùrká í byar rízyun mà byar-à big ri bar Armagadan á nu jir Yahudawaká ni.

17 I byar-à wùn aswam-à wà wa sùmpyànn-à níng wír wann tasa buwá mà waisháu-à ni. Nài jír ngbam nímá bi mà byar bushu kùr-à ni mà lu Shìdun ni. Nài jír-à hi dang rag, “Sa rìghing.”

18 I byar-à ò myàng shyù zwàm zu wàni, byar-à su nài wàni, shyù òng nài wàni, jànn-à á jinn ni níng wàni kab gbam. Tun barà Shìdun mànn sig dunyaru, jànn-à á jinn ni taba níng fig àdòning bàna.

19 Babila finn swann ùwài-à níng gáfinn rìg áni byar sara. Shìdun kyab pànn finn swann Babila, jirà aku sinn kà mpìrká á jànn-à níng hi ni abig wa shwìn-à ku ya sig á shinn barà kyinnwá dù sig níng. Finn swannká á jànn-à ni bai rìg.

20 Swàinká bab jànn kà rìg, shinnkwìnn ùwàiká bab jànn kà rìg, mpìrká myàng fig rag big bàna.

21 Akan shyùká ùwài nímá lib hing wàni àràng í wann bu wau, kù wann bi daka mà wai, n kù wann á shinn mpìrká ni, hár mpìrká swau Shìdun jir akan shyùká kù wann bi sig níng. Akan shyùká níng hi ya mpìrká shwìn wàni.

17

Tinn Jír á Shinn Uwà Ayái

1 Yann aswam sùmpyànnká pànn sig tasa sùmpyànn níng, zyun àyau-à ni bi á byarmí ni n ònya mì rag, “A bi í tiya wù barà Shìdun má wà uwà àyái-à níng kwonn áni, ku í finn swann zyun-à shi sig mà nu zàpìrká ni.

2 Kùrká á dunyaru sa àyái ma ku. Mpìrká á dunyaru bidim pár ri sa àyái ma ku wàni.”

3 Awun Shìdun myàng kwonn ma mì, wùn aswam-à níng zìg yag mì mà awúnn-à ni. I byar-à ò myàng uwà-à níng shi sig á shinn wí zyun ni gbàinshìn nímá, wi-à níng hi big ba sig zìnnká ri swau Shìdun á dirwá ni, wi-à hi shinnwá sùmpyànn, yurwá dwìb.

4 Uwà-à hi wìr sig já gbàinshìn nímá, ku sìn sig òrìwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma luulu, ma abànká ri ngig tain tain. Ku pànn sig kofi-à big sa sig ma zinariya, bu àzingká mònn sig áni, í àyáiká ku sa sig.

5 Big ba sig zinn-à yìr-à shi sig atàm n rag, “Babila finn swann ùwàì, kùr mpìrká ri sa àyáì, ma bu àbaiká shi sig á dunyaru.”

6 N myàng uwà-à níng hi wa pyann rìghing àsà mpìrká bu Shìdun, ma àsà mpìrká big gban sig jìrà big dang kyann sig jìr Yesu.

Barà ò myàng ku àdóníng, ò sa mamaki wàni.

7 Wùn aswam-à níng bib mì rag, “Bu-à sa wù ri sa mamaki níng í jìr kai rà? Má dinya wù yìr jìr atàm-à á shinn uwà-à níng, kwonn ma wà á shinn wi-à swann sig ku, wi-à shinnwá sùmpyànn, yurwá dwib níng.

8 Wi-à à myàng sig níng, wàri níng ku shi sig ma yonki, ama tàma-à níng ku bàna. Kwá nann zu á shar-à ni jìrà aku wu. Mpìrká á dunyaru ká big ba fig zinnbá á tarkada yonki bàna, tun sai-à Shìdun mànn sig dunyaru níng, bá myàng wi-à níng má sa mamaki. Wàri níng ku shi sig ma yonki, kwá shi nonn fig bàna, ama kwá mìr gbìb zu jakàng.

9 “Wàníng sáì mpìr-à ma shi sig big yar í wà kwá yì byann. Shinn sùmpyànn káníng í shinnkwìnn sùmpyànnká uwà-à níng shi sig áni.

10 Big í kùr sùmpyànn tinn, kùr swana wu rìghing, ama í barà kùr zyun ri na kùrwá, kùr zyun bi fig ma bàna, kwa bi hìng, kwá na kùrwá su tìti nímá.

11 Wi-à shi sig ma yonki níng, tàma-à níng ku bàna rag, ku í kùr-à wà wa awunyìn àyau kùr sùmpyànn káníng ni. Kwá zu bi má wu rìg.

12 “Yur dwibká à myàng sig níng, í kùr dwib ká big shìg fig ma bàna. Bá ya big pyù abig na kùr awa ñzyun ma wi-à níng.

13 Kùr dwib káníng hi kyinnbá ñzyun, bá ya wi-à níng gbambá ma kùrbá.

14 Bá nu kànn ma Wùn Adùn-à, Wùn Adùn-à hi má gban kan rìg big, ku ma mpìrká buwá, ká ku bar sig, n shìg zu sig, ká ri bàg ku ma pikyinn ñzyun. Ku í Shinn Lu mpìrká, ku í kùr mpìrká bidim pár.”

15 I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Zàpìrká à myàng sig byar-à uwà àyáì-à níng shi sig níng, í swai mpìr kim kim, í jànnká kim kim, í nu jìr kim kim.

16 Yur dwibká à myàng sig níng ma wi-à níng, bá zib uwà àyáì-à níng, má zig rìg buká ku shi sig ma kàhi, má fim ku mìr áyonn, bá zwam wiwá má twìb swànn rìg ku ma pyìr.

17 Shìdun sa kùr dwib káníng a kyinnbá shi ñzyun, abig sa bu-à ku ri zìm. Big zìm n ya hìng wi-à níng gbambá aku na kùr. Kwá na kùr sáì wà buká Shìdun dang sig níng ma sa hìng.

18 “Uwà-à à myàng sig níng í finn swann ùwàì-à ri na kùr á shinn kùrká á dunyaru.”

18

Mpìrká Mà Finn Swann Babila Má Wa Shwìn Wàni

1 Àsim wàníng ò myàng wùn aswam zyun ri wann zu bi mà wai. Ku shi sig ma gban. Ayar zu bi mà byarwá ni n yar kà á dunyaru.

2 I byar-à ku bar nài ngbam nímá n rag, “Ku kàng rìghing kànnfinn. Babila finn swann ùwàì-à níng kàng rìghing kànnfinn. Ku kàng rìghing

byar shu wàuká. Ku í àsàin-à bar kwonn sig wàuká bidim pár. Ku ri bar kwonn ayinnbu bibaika.

³ Mpirká á jànnká ni bidim pár sa hing àyái ma ku, kùrká á dunyaru sa hing àyái ma ku. Mpir bàiká á dunyaru òg bàì wàni á dò jir sunu bu-à bibaika ku ri sa.”

⁴ I byar-à ò fig nài jír zyun mà wai ri dang rag,
“Aning zu bi, ning mpirká bumí, aning dù mà byarwá ni,
kada aning kà áyau bu bibaiwá ni bàna.
Kada shwìn-à kwá wa níng ma òg ning.

⁵ Bu bibaiwá ku sa sig níng yag fòr hing mà wai.
Shidun myàng hing bu-à bibaika ku sa sig.

⁶ Aning sa pyann kàng ku àràng barà ku sa sig ning níng.
Aning wa ku bar swámwá ku sa sig.

Shwìn-à ku ya sig níng, ning wa sig níng, aning ya kàng ku hár kàun pyàna.

⁷ Barà ku fig ya sig shinnwá àjwár àràng barà ku ri zìm níng, ning má aning ya ku shwìn.

Aning ya ku shwìn á jir shinn àjwár bu bibaika ku fig sig.

Ku dang á kyinnwá ni rag, ku í kùr, ku í wà ki bàna, kwá bai fig kyinn bàna hár kinn kinn.

⁸ Jir wàning shwìnwá má bi í àyúnn ñzyun.
Kwá bai kyinn, amor má gban ku, kwá wu ki.
Shidun má sa abig twib swànn rìg ku.

Shinn Luyí Shidun àsàin-à ri wà ku kwonn níng, í mpir-à shi sig ma gban.”

⁹ Kùrká á dunyaru àsàinká sa sig àyái ma ku, n òg sig bu-à kyinnbá ri zìm bidim pár ma ku níng, bá kig mínn, má yan yán wàni sai-à ba myàng hing azunn pyir-à ri swànn ku níng.

¹⁰ Bá sar pyunn ninonn níma, bá shàr zinn shwìn-à kwá wa. Bá dang rag, “Wàning í shwìn ùwài, wàning í bu zinn ùwài! Babila finn swann ùwài-à níng, Shidun ya rìghing wù shwìn ùwài níma áyau awa ñzyun, ku sa abig twib swànn rìg wù ma pyir.”

¹¹ Mpirká ri wann tafinn bu á jànn-à ni má kig mínn má bai kyinn dò jir shinnwá, jir kai bàna walai mpir-à má wann rag buatibá.

¹² Buatiká hi í zinariya, ma azurfa, ma abànká shi sig ma bàì, ma luulu, ma ja sàsànká, ma ja kùr, ma ja siliki, ma ja gbàinshìn, ma bínká ri ning swinn kim kim, ma buká big sa sig big bínká shi sig ma bàì wàni, ma buká big sa sig big nginn támkwíná, ma àsháu pìpir, ma buká big sa sig ma abàn,

¹³ ma kirfa, ma buká big ri sa yaji ma kàhi, ma tulare, ma mur, ma lubann, ma zàn inabi, ma byir, ma mìg, ma alkama, ma nai, ma àdùn, ma vinn ma kekeká big ri sir bàg á vinn, ma mpir jíkwinnn big ká big ri wann káníng fàu.

¹⁴ Mpir awann tafinn buká dinya swann Babila n rag, “Buká à sinn sig kyinnwú àni níng, big bai rìghing bidim pár. Bu bàiká à shi sig ma kàhi ning bai rìghing. Wá òg fig rag big bàna.”

¹⁵ Mpirká kàng sig mpir bàì á jir buká big ri wann tafinn mà swann-à níng hi níng, bá sar pyunn ninonn níma, jir kai bàna big ri shàr kada abig wa shwìn-à kwá wa níng. Bá kig mínn má wor awor dò jir finn swann-à níng.

16 Bá dang rag, “Finn swann-à níng má wa shwìn, kwá shàr zinn wàni. Ku ri wir kyann já bàì ma já gbàinshin, ma já kùr, ku ri sing kyann òrúwá ma buká big sa sig ma zinariya, ma abànká shi sig ma bàì, ma luulu.

17 Bu bàì káníng bidim pár bai rìg áyau awa rízyun á vù Babila ni.”

Agbam àsàinká ri myàng kwonn ma kòr-à níng, ma mpìrká ri kà áni, ma àsàinká ri ya, ma mpìrká ri wann tafinn bu mà nu zàpìr-à ni, big bidim pár big sar pyunn ninonn níamá,

18 big myàng azunn pyìr-à ri swànn Babila níng, big kig n dang rag, “Walai finn swann zyun-à fòr sig finn swann Babila.”

19 Big wir avír á shinnbá ni, mi ri kig big ri bai pikyinn, big ri ya jonn ki, mi ri dang rag, “Ayáa, àyáa, finn swann ùwàì-à níng ri wa shwìn. Ku zyun-à mpìrká shi sig ma kòr níng, big kàng mpìr bàì dò jir buká ku shi sig ma kàhi. Ku bai rìghing áyau awa rízyun.”

20 Mpìrká mà wai, aning fig àjwár jir barà big sa sig ku àdòníng. Ning mpìrká bu Shìdun, ma yann aswamká bu Yesu ma mpìrká ri dang jir Shìdun aning fig àjwár, Shìdun gban rìghing ku jir buká ku sa sig ning níng.

21 I byar-à wùn aswam ùwàì níamá mà wai wun nann zu abàn shi àràg wann bu wau, ku ta kà á zàpìr-à ni n dang rag, “Wàníng í barà bá vinn tafinn Babila finn swann ùwàì-à níng áni. Mpìr má myàng fig rag finn swann-à hi bàna.

22 Mpìr má fig fig rag nài garya mà finn swann Babila bàna, bá fig fig nu jir mpìr bàna, bá fig fig nài shàm bàna, bá fig fig nài yur bàna. Bá dig fig mpìr asa swàm á finn swann Babila bàna. Bá fig fig byar-à mpìr ri wau bu bàna.

23 Mpìr má myàng fig rag byar-à pitila ri yar bàna. Mpìr má fig fig byar-à big ri sir ban áyauwú ni bàna. Mpìrká ri wann tafinn bu shi sig áyauwú ni í mpìrká ri kab sig mpìrká á dunyaru ma bàì. Mpìrká shi sig áyauwú ni sa hìng subu, n tonn gban mpìrká á dunyaru bidim pár.”

24 Bu-à sa Shìdun ya mpìrká mà swann Babila shwìn níng, í jirà big gban sig mpìrká bu Shìdun, ma mpìrká rii dang jir Shìdun mà finn swann-à níng hi ni, ká big gban sig á dunyaru.

19

1 Asim wàníng ni ò fig nài jir bir mpìr ri su wann bi mà wai ngbam níamá, nài jír-à hi ri dang rag, “Ayi swam yan Shìdun, ku í àsàin-à ri pinn wim zu mpìr, ku í mpìr ùwàì, ku í mpìr-à shi sig ma gbam.

2 Kwonnwá kwa wà bidim pár ku ri wà á gbìb àjai, ma gbìb òsàn. Ku gban rìghing uwà àyáì ùwàì-à sa bai sig mpìrká á dunyaru ma àyáiwá ku ri sa níng. Shìdun ya ku shwìn, jir kai bàna ku gban rìghing mpìrká ri sa swàm Shìdun.”

3 Big gban jakàng nài gbam mà wai n dang rag, “Ayi swam yan Shìdun, azunn pyìr-à ri swànn finn swann Babila níng má shi hár kinn kinn.”

4 Shun àgbam dìzyun agban yina káníng, ma bu yinaká shi sig ma yonki níng, big binn kir wann á jinn ni, n wib Shìdun, ku zyun-à ku shi sig á bushu kùr-à ni níng. Big dang rag, “Aku shi àdòníng, ayi swam yan Shìdun.”

5 Nài jír bi mà byar bushu kùr-à ni n dang rag, “Aning swam yan Shìdunyí, ning mpìrká buwá, ningká ri shàr ku, wùnsháí ma àgbam bidìm pàr.”

6 I byar-à ò fig bu zyun su àràng í bìr mpìr, su àràng í zàpìr ri bìnn nì, su àràng í shyú ri òng nài. Nài buká ò fig sig níng dang rag, “Ayí swam yan Shìdun. Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku í kùr.

7 Ayí sa àyán ma ayí fig àjwár, ayí swam yan ku, ku í mpìr úwài. Su-à fòr hing wà Wùn Adùn-à níng má sir banwá. Amaryawá sa kinn rìghing shiri.

8 Big ya sig ku jà kyikyàr zyun-à ri ngìg tain tain aku wìr.” (Jà kyikyàr-à hi í swàm òsànká mpìrká bu Shìdun sa sig.)

9 Wùn aswam-à níng dinya mì rag, “A ba jír-à níng: Mpìrká big dwim bar sig big abig ji buju buki ban Wùn Adùn-à níng, bá fig àjwár.” Wùn aswam-à níng dinya jakàng mì rag, “Wàníng í àjai, í jir Shìdun.”

10 N bìnn kir wann á pyànnwá ni jirà ò wib ku, ama ku dinya mì rag, kada ò wib ku bàna. Ku í mpìr asa swàm Shìdun àràng mì kwonn ma mpìrká bumí, ká pànn gbam sig jir àjai-à Yesu dinya sig big. Shìdun í àsàin-à má wib.

Jir àjai-à Yesu dinya sig mpìrká níng, í bu-à ya sig mpìrká gbam abig dang kyann jir Shìdun.

Mpìr Zyun Nann Sig á Vinn Mìmìg

11 N myàng waisháú pù finn ò myàng vinn mìmìg màhàn. Mpìr-à nann sig ku níng, zinnwá big ri bar ku Mpìr Nsàn ma Mpìr-à ri Bàg Gbìb Àjai. Ku ri wà kwonn á gbìb òsàn, ku ri nu kànn.

12 Zuwá shi sig àràng í anam pyìr, ku kàm sig bu kàm shinn nìnàn nímá á shinnwá ni. Big ba sig zinn á òrówá ni, walai mpìr-à yì zinn-à níng hi, sái ku awinwá ni.

13 Jà-à ku wìr sig á òrówá ni íri àsà. Zinnwá í “Jir Shìdun.”

14 Sojaká mà wai bàg ku àsim, big nann sig á vinn mìmìgká ni, big wìr sig jà kyikyàr mìmìg nímá.

15 Kafai jiji nímá zu á nuwá ni, í bu-à kwá gbam kan mpìrká á jànn-à ni ma kàhi. Kwá na kùr á shinnbá ni ma tun àsháú. Kwá ya mpìrká ri bàg fig Shìdun bàna níng shwìn wàni, kwá sa àràng barà mpìr ri pinn zu zàn inabi, jir kai bàna Shìdun Mpìr Uwài ri nànn àgùnna ma mpìrká ri bàg fig ku bàna níng.

16 Big ba sig zinn á jàwá ni n ba sig á saunwá ni, big ba sig rag, “Ku í kùr mpìrká na sig kùr, ku í Shinn Lu mpìrká shi sig shinn lu.”

17 I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun sar mà àyúnna-à ni mà wai. Ku bar ayinnbuká ri pim kyann mà waisháú-à ni mà nài gbam n rag, “Aning kwonn bí í byar òzyun, aning bí ji buju úwài-à Shìdun ya sig ning.

18 Aning bí ma aning zwam wì òr kùrká, aning zwam wì òr kùr anu kànnká, aning zwam wì òr anu kànnká, aning zwam wì vinnká, ma wì òr mpìrká nann sig big, aning zwam wì òr mpìrká bidìm pàr, fàuká ma ká í fàu bàna, wùnsháí ma àgbam bidìm pàr.”

19 I byar-à ò myàng wi-à níng ma kùrká á dunyarú ma sojaká bubá kwonn í byar òzyun jirà abig nu kànn ma mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng ma sojaká buwá.

20 I byar-à big pànn rig wi-à níng, kwonn ma mpìr-à gim sig òsàng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun, ku àsàin-à sa sig bu mamaki á pyànn

wi-à ni níng. Mpìrká ta sig nomba zìnn wi-à níng, ma ká wib sig bu-à big màmm sig àràg wi-à níng, ku tonn gban síg káníng ma bu mamakiká ku sa sig. Wi-à níng ma mpìr-à gim sig òsàng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng, big ta kà rìghing big ma yonkibá mà shar pyir-à ri swànn yù yù.

²¹ Kafai-à zu bi sig á nu mpìr-à nann sig á vinn-à ni níng, gib gban rìghing sojaká bigbá, ayinnbuká zwam wi òrbá bar byar-à kyinnbá tib.

20

Buká Má Sa Ayau Ji Dubu Zyun

¹ I byar-à ò myàng wùn aswam Shìdun mà wai ri wann bi, ku pànn sig kíi bu nu shar òzwàun-à, n pànn sig anko ùwài níma á vùwá ni.

² Ku pànn bushùwí-à níng zyun-à ri shi bab sig áni tun sai-à ri, zyun-à big ri bar Kùr Wàu kó Shaitan, wùn aswam-à níng pànn ku n sir ku hár ji dubu zyun.

³ Wùn aswam-à níng ta kà ku mà shar-à ni, n kíg dim rig nu shar-à, n nà bàg sig bu áni, àjirà bushùwí-à níng aku tonn gban rag mpìrká bàna, hár sái wà ma fòr hing ji dubu zyun. Wà ji dubu zyun ma wam hing, bá pù tafinn ku aku shi su títi níma.

⁴ I byar-à ò myàng bushu kùrká, mpìrká shi sig áni níng, Shìdun ya sig big gban abig wà kwoonn mpìrká. N myàng adin mpìrká big ri gib kim sig shinnbá dò jirà big dang kyann sig jir àjai-à Yesu dinya sig big, ma jir Shìdun. Mpìr káníng hi wib fig wi-à níng bàna, big wib fig bu-à big màmm sig àràg wi-à níng bàna. Big ta fig nomba wi-à níng á munnpyànnbá ni bàna, ma á vùbá ni bàna. Big wim kàng ma yonki n na kwoonn kùr ma Kristi ji dubu zyun.

⁵ Wáníng í barà mpìrká wu sig níng, má dù nann zu jag ma áni. Ayau mpìrká wu sig níng, káda níng big dù nann zu kàng fig ma yonki bàna, sái wà ji dubu zyun-à níng wam zu ma òpyim.

⁶ Mpìrká shi sig áyau mpìrká ká má dù nann zu wà jijag níng bá fig àjwár wàni. Shìdun má sinn big á byar sisàn. Bá wu binn fig áni kàun pyànà bàna, bá shi mpìrká má twìb swànn ya Shìdun ma Kristi bu, bá na kùr ma ku hár ji dubu zyun.

Bá Ta Kà Shaitan á Pyir

⁷ Wà ji dubu zyun ma wam zu rìghing, bá finn tafinn zu rig Shaitan mà tonn fi-à ni.

⁸ Kwá zu má tonn gban mpìrká yam gáfinn sig á jànn-à ni, ká ri zib Shìdun. Zinn jànn káníng hi í Goga ma Magoga. Shaitan má bar kwoonn big í byar òzyun, jirà abig nu kànn, bá nànn wàni àràg í vun-à mà níng-à ni.

⁹ Big yam gáfinn á dunyaru n sar kàng kwìb byar-à mpìrká bu Shìdun shi sig, ma finn swannká ku ri zim. Ama pyir wann bi mà wai, n swànn gban rig big.

¹⁰ I byar-à big ta kà rig Shaitan àsàin-à tonn gban sig big níng mà shar pyir yù yù-à ni, byar-à big ta kà sig wi-à níng ma mpìr-à gim sig òsàng rag ku í mpìr adang kyann jir Shìdun níng. Bá wa shwìn màhàn fi ma àyúnn hár kinn kinn.

Barà Shìdun Má Wà Mpìrká Kwoonn-à Wà Kinn Shinn

11 I byar-à ò myàng bushu kùr ùwài mìmìg nímá, ma mpìr-à shi sig áni níng. Jànn-à á jinn ni ma waisháú dù rig á pyànnwá ni, mpìr myàng fig rag big bàna.

12 I byar-à ò myàng mpìrká wu sig níng, wùnshái ma àgbam bidim pár sar sig mà pyànn bushu kùr-à ni. Big pù finn tarkadáká, big pù finn tarkada zyun, wà zyun-à í tarkada yonki. Big wà mpìrká kwonn á bar buká káníng sa sig, àràg barà shi sig á tarkadáká hi ni.

13 I byar-à zàpìrká zìg nann zu bi mpìrká wu sig áyaubá ni níng. Shar amìrká zìg nann zu bi mpìrká big jì sig áyaubá ni níng. Big wà mpìrká kwonn bar bu-à káníng sa sig.

14 I byar-à big zìg ki-à ri gban mpìr níng ma shar amir, n ta kà rig á shar pyìr-à ni. Shar pyìr-à hi í ki-à wà mpìr má wu binn kàun pyànà.

15 Mpìrká ká big ba fig zinnbá á tarkada yonki bàna níng, big ta kà rìghing big mà shar pyìr-à ni.

21

Yohanna Myàng Waisháú Apyú Ma Jànn Apyú

1 I byar-à ò myàng waisháú àpyú ma jànn àpyú. Waisháú wà jijag ma jànn-à wà jijag níng, bab jànn rìghing. Zàpìrká bab jànn rìghing tinn.

2 I byar-à ò myàng finn swann kyikyàr wà í Urushalima àpyú níng, ri wann bi mà wai mà byar Shìdun, shi samyib kinn rìghing àràg í amarya-à sng sig òr wá jirá aku yag mà byar nuwá.

3 N fig nài jír ngbam nímá ri dang mà byar bushu kùr-à ni rag, “Shìdun má shi ma mpìrká. Kwá shi ma big, bá shi mpìrká buwá. Shìdun ma shinnwá kwá shi áyaubá ni, kwá shi Shìdunbá.

4 Kwá tùn wim rig zàn mínnbá. Bá wu fig rag bàna, bá bai fig rag kyinn bàna, bá kig fig rag bàna, àwá má wa fig rag big bàna. Bu àkworká má jànn kà rig.”

5 I byar-à mpìr-à shi sig á bushu kùr-à ni níng dang rag, tàma-à níng ku sa kó kai bidim pár kàng rìghing àpyú. Ku dinya mì rag, “A ba wàning, jír káníng í àjai, í jir bu jau bàna.”

6 I byar-à ku dinya mì rag, “Sa rìghing, mì í Alfa, mì í Omega, mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn. Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban ku, má ya ku pyú aku wa abinn zàpìr-à ri ya yonki. Kwá wa fig bàì bàna.

7 Mpìr-à ma gban kan hing Shaitan, bu-à kwá òg á byarmí ni í wàning: Má shi Shìdunwá, kwá shi wùnmí.

8 Ama mpìrká ri shàr zinn wà bá bàg mì, ma mpìrká ngàng sig wà bá bir pìkyinn á byarmí ni, ma mpìrká ri sa bu-à bibai, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká ri sa buki, ma agim òsàngká bidim pár, mpìr káníng má kà lu pyìr yùyu. Wàning í ki-à wà bá wu binn kàun pyànà.”

Yohanna Myàng Urushalima Apyú

9 Yann aswam sùmpyànnká pànn sig tasa shwìn sùmpyànn ká kinn shinn níng, zyun áyau-à ni bi á byarmí ni n dinya mì rag, “A bi í tiya wù amarya, wà Adùn-à níng.”

10 Awun Shìdun myàng kwonn ma mì, wùn aswam-à níng zìg yag mì mà shinn shinnkwinn zyun ùwài nímá. Ku tiya mì Urushalima finn swann kyikyàr ri wann bi mà byar Shìdun ni mà wai.

11 Awàì Shìdun ri yar kà áni. Finn swann-à hi ri ngìg tain tain àràg í abàn zyun-à shi sig ma bàì wàni, shi àràg jaspá, ri ngìg àràg abàn-à shi sig àràg adìn.

12 Finn swann-à hi, big mi kàng kwib sig áni ma dan kinn. Dan kinn-à hi sinn hing, n dù hing tinn. Gbà dán-à hi dwib agban pyàná. Yann aswam dwib agban pyàná í àsàinká ri myàng kwonn ma gbà dan káníng. Big ba sig zinn swai mpìr dwib agban pyàná bu Israila á gbà dan káníng ni.

13 Gbà dan káníng hi big gáfinn sig áni. Sara shi sig mà agunn àyúnn sàñ kyùr, sara shi sig mà agunn àyúnn kamzau, sara shi sig agunn vìm nu, sara shi sig agunn vìm sùr.

14 Dan kinn-à big mi kàng kwib sig finn swann-à níng ma kàhi níng, big jag sig mìrwá ma abàn dwib agban pyàná. Big ba sig zinn yann aswam dwib agban pyàná bu Wùn Adùn-à níng áni.

15 Wùn aswam-à dang sig jír ma mì níng, ku pànn sig tun-à big ri màg bu ma kàhi wà big sa sig ma zinariya, ku pànn sig tun-à hi jirà aku màg finn swann-à ma gbà dán-à, ma dan kinn-à hi.

16 Aya finn swann-à hi ma alórwá màg sig ábibir. Wùn aswam-à níng màg finn swann-à hi ma tun-à big ri màg bu ma kàhi, alórwá fòr hing mel dubu zyun ma dari swana, ayáwá ma adù-à àdòníng tinn.

17 Wùn aswam-à níng hi màg dan kinn-à hi tinn, adù-à fòr hing dab vù 144, wato àràg bar tun-à ku màg sig ma kàhi.

18 Dan kinn-à hi big mi sig ma jaspá, finn swann-à hi big mi sig ma zinariya kyìkyàr nímá, kyàr shi nímá àràg adìn.

19 Big jag sig mìr kinn-à ma swai abàn kim kim. Abàn-à big sinn jag sig mà jinn ni í jaspá, wà wa pyàná í safaya, wà wa sara í agat, wà wa yina í emeral,

20 wa wà swana í onikis, wà wa sùnñjin í karniliyan, wà wa sùmpyànn í kirisolat, wà wa awunyìn í beril, wà wa ajunndúbi í tafaz, wà wa dwib í kirisofaras, wà wa dwib agban zyun í jasin, wà wa dwib agban pyàná í amisisti.

21 Gbà dan dwib agban pyàná káníng í luulu dwib agban pyàná, kó wane gbà dan big sa sig ma luulu akunn zyun. Gbìb-à á finn swann-à níng hi big sa sig ma zinariya, kyàr shi nímá àràg adìn.

22 N myàng fig tonn byar-à bá wib Shìdun ma finn swann-à ni bàna, jir kai bàna Shinn Luyí Shìdun Mpìr Uwài, ku ma shinnwá ku í tonn-à hi, kwonn ma Wùn Adùn-à níng.

23 Finn swann-à hi ri yàn fig àyúnn aku yar màhàn bàna, ri yàn fig sònn aku yar màhàn bàna tinn, jir kai bàna awài Shìdun í bu-à ri yar màhàn. Pìtìla-à ri swànn màhàn í Wùn Adùn-à níng.

24 Mpìrká má kyann kyonn áyau àyarwá ni. Kùrká á dunyaru má zig kà yag bu bàiká big shi sig mà kàhi mà finn swann-à hi ni.

25 Nkyun gbà dánká má shi àyor, bá kìg dim fig bàna, jir kai bàna fi má sir fig màhàn bàna.

26 Mpìrká má zig yag kwonn ma bu bàiká big shi sig ma kàhi, bá zig kà yag mà finn swann-à hi ni.

27 Bu jín má kà fig mà finn swann-à hi ni bàna, mpìr-à ma ri sa bu zunái, kó ku ma ri gim òsàng, kwá kà fig màhàn bàna. Mpìrká má kà mà finn swann-à níng hi íri ká big ba sig zinnbá á tarkada yonki.

22

1 Wùn aswam-à níng tiya mì zàpir-à ri ya yonki, ri ngig tain tain ri binn zu bi mà byar bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng.

2 Zàpir-à hi ri binn yag áyau gbìb-à mà finn swann-à ni. Kur zàpir-à bidim pá, bínká ri ya yonki shi sig mähàn, wà ri wan awan kàun dwib agban pyàná á jí, áyau sònri ri wan awan kàun zyun. Jiwá í bu-à ri dàb gham mpìrká.

3 Bu-à Shìdun ma ya sig ku nài ya, bá myàng fig bu-à níng hi mà finn swann-à hi ni bàna.

Bushu Shìdun ma Wùn Adùn-à níng má shi mà finn swann-à hi ni. Mpìrká sa sig swámwá má wib ku.

4 Mpìr káníng hi má myàng ku, bá ba zinnwá á munnpyànn mpìr káníng hi ni.

5 Byar-à níng hi fi má sùr fig bàna, bá yàn fig pitila bàna, bá yàn fig àyunn bàna, jir kai bàna Shinn Luyí Shìdun í àsàin-à má shi àyarbá. Bá na kùr hár kinn kinn.

Yesu Dang Rag Kwá Kàng Bi

6 I byar-à wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Jír-à níng í jir àjai, í jir jau bàna. Shinn Luyí Shìdun àsàin-à ri ya mpìrká ri dang kyann jír wá Awunwá níng, ku swam bi sig wùn aswamwá jir a wàníng tiya mpìrká ri sa swámwá bu-à má sa tàma tàma-à níng.”

7 Yesu ri dang rag, “Aning fig. Mì ri bi tàma tàma-à níng. Mpìrká ri wib jir Shìdun-à shi sig á tarkada-à níng ni níng, bá fig àjwár.”

8 Mì Yohanna, ò fig hing bu káníng, ò myàng hing ma zumí. Asai-à ò fig kinn rìghing, ò myàng kinn rìghing bu káníng, ò binn kir wann á pyànn wùn aswam-à tiya sig mì bu káníng, mì ri zim ò wib ku.

9 Ama ku dinya mì rag, “Kada á wib mì bàna, mì má mì í mpìr asa swám Shìdun àràg wù ma wunzawú big, ká ri dang jir Shìdun, ma mpìrká ri wib jír-à shi sig á tarkada-à níng ni. Mpìr-à wá wib bàna, á wib Shìdun.”

10 Wùn aswam-à níng dinya mì rag, “Jír-à Shìdun dinya sig wù rag á ba á tarkada-à ni níng, kada á tàma bàna, jir kai bàna su-à fòr hing wà bu káníng má sa.

11 Mpìr-à ma ri sa bu bibai aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma ri sa bu jín, aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma ri sa bu-à òsàn aku shi á wà sísa. Mpìr-à ma í mpìr kyikyàr aku shi shu kyikyàr.”

12 Yesu dang rag, “Aning fig, mì ri bi tàma tàma-à níng, má bi má ya kò ni ladawá á bar swámwá ku sa sig.

13 Mì í Alfa, mì í Omega. Mì í wà jijag, mì í wà kinn shinn.”

14 Mpìrká tu kyàr sig jàbá n shi sig ma pyù-à bá jí awan bín-à ri ya yonki, má kà á gbà dan finn swann-à ni níng, bá fig àjwár.

15 Ama mpìrká má shi mà kur finn swann-à ni mà myann níng, í ká ri sa bu-à bibai, ma mpìrká ri sa subu, ma mpìrká ri sa àyái, ma mpìrká ri gban ki, ma mpìrká ri sa buki, ma mpìrká ri gim òsàng á jír bá big ri dang ma swámwá big ri sa.

16 “Mì Yesu, ò swam bi sig wùn aswammí aku dinya ning jír káníng á byarká ning ri kwonn shinn. Mì í wùn ada Dawuda, mì í asuswir byar kyàr zyun-à ri yar wàni.”

17 Awun Shìdun ma amarya Yesu ri dang rag, “A bi.”

Mpìr-à ma fig hing wàníng, ku má aku dang rag, “A bi.”

Mpìr-à ajor zàpìr ma ri gban ku, aku bi, ma aku zìg zàpìr-à ri ya yonki níng átai, wà ku ma ri zìm.

Jír-à Wà Kinn Shinn Wà Yohanna Ba Sig

¹⁸ Mì Yohanna, mì ri twìb kó ni byur á shinn jír-à Shìdun dinya sig mì ò ba sig á tarkada-à níng ni, mpìr-à ma swàb kà hìng bu zyun á shinn-à ni, Shìdun má ya ku shwìnká big dang sig áyau tarkada-à níng ni.

¹⁹ Mpìr-à ma zìg zu hìng bu zyun á jir Shìdun wà shi sig áyau tarkada-à níng ni, Shìdun má ya fig ku awan bín-à ri ya yonki wà big dang sig áyau tarkada-à níng ni níng bàna, mpìr-à níng hi má kà fig mà finn swann kyìkyàr-à big dang sig á tarkada-à níng ni níng bàna.

²⁰ Yesu Kristi, àsàin-à dang sig rag jír káníng í àjai níng, ku rag, “Mì ri bi kìnì.”

Aku shi àdòníng. Shinn Luyí Yesu, á bi.

²¹ Asàn Shinn Luyí Yesu aku shi ma mpìrká ri bàg ku bidìm pár. Aku shi àdòníng.